Molnár Kálmán

Iparművészeti és háziipari kiállitás

Az *Országos Magyar Iparművészeti Társulat* elismerésre méltó munkát végez. Azok az akciók, amelyeket a háziipar és az iparművészet érdekében a közelmultban inditott meg, már eddig is biztató eredményt mutatnak, mivel egyrészt az anyagbeszerzés terén, másrészt az exportálásból eredő valuták elszámolásánál igen hathatós támogatást sikerült kieszközölni a háziipart üzők javára... Most az *iparművészeti társulat* feltétlenül nagyvonalu, minden tekintetben értékes kiállitást rendezett a *Tehnológia* kiállitási termében. A kiállitást szombaton délben a kereskedelemügyi miniszter képviseletében megjelent *Töry* Gergely helyettes államtitkár nyitotta meg. A megnyitáson ott volt *Kertész* K. Róbert államtitkár és *Tihamér* Lajos miniszteri tanácsos a kulluszminisztérium, *Liber* Endre alpolgármester, *Némethy* Károly tanácsnok és *Pacher* Béla dr. a főváros képviseletében és még nagyon sokan a müvészeti s társadalmi előkelőségek közül. A megjelenteket *Szablya* János és *Ligeti* Miklós alelnökök fogadták, majd átvonultak a kiállitás nagytermébe, ahol *Seenger* Béla alelnök üdvözölte a kereskedelemügyi miniszter képviselőjét, hangsulyozva, hogy a magyar iparművészet minden munkása bizalommal reméli, hogy *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter az iparművészetet szeretettel felkarolja.

Az iparművészeti társulatnak ez az iparművészeti és háziipari kiállitása minden tekintetben elismerést érdemel. Az átalakitott és izlésesen berendezett nagy terem szinte zsufolásig tömve van a magyar iparművészei értékeivel, amelyek örvendetesen a régi hagyományokat kultiválják, a szingazdagságot és a tiszta magyaros formákat. Cserepek, korsók, famunkák, szőttesek, himzések, csipkék csodái láthatók a vitrinekben s a különböző állványokon. Mellettük gyermekruhák, játékok, berendezési tárgyak, kisebb butorok hirdetik a háziipar müvészetét. Különösen nagy figyelmet érdemel *Molnár* Kálmán, *Rachmer* Mária és *Kandó* Magda kerámiái, valamint *Pekáry* István nagyon tetien ható szines bábui. A termek izléses, dekorativ berendezését *Lakatos* Artur és *Urbányi* Vilmos tervei szerint *Kende* Vince, Sz. *Kovács* Erzsébet, *Reiczer* Elemér és *Singhoffer* Géza készitette. Mindazok, akik a megnyitó napján tekintették meg a kiállitást, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a szebbnél-szebb népmüvészeti, háziipari és iparművészeti tárgyakról, melyek zsufolásig megtöltik a kiállitási termeket.

M. 1935. VII. 16.

Magyarországon készülő *Universal* hangosfilm zeneszámait írta, azért utazott Berlinbe, hogy bemutassa az *Universal* berlini vezetőségének a magyar filmgyárban, magyar területen készülő Universal-film zenei slágereiet. *Gaál* Franciska, *Hőrbiger* Pál, *Szőke* Szakáll énekelnek *Brodszky*-dalokat az uj Universal-filmben. A három főzeneszámot a rádió is közvetíteni fogja, mégpedig a film elkészítése előtt jó néhány nappal.

** **A gyufakirály film-megszemélyesitőjének, Warren Williamnak** legközelebbi nagy filmszerepe a *„Gyilkosság történt"* cimü, izgalmas szerelmi és bünügyi filmben van. Partenere a Budapesten régen nem látott, szép és tehetséges Dolores *Costello*.

** **„A kulcslyuk"** a cime az elmult szezonban diadalmasan előretört, szép amerikai sztár: Kay *Francis* uj filmjének. Az *„Ékszerrablás a Váci-utcában"*, a *„Hongkongi kaland"* nagy sikerei után az uj film méltóan reprezentálja a minden tekintetben kiváló és szép művésznőt. A filmet a *Warner Bros*-filmgyár készitette. A *„Kulcslyuk"* egyelőre az utolsó közös *Francis—Warner*-film, mert a szép, fekete sztár a *Metro—Goldwyn—Mayer* filmvállalathoz szerződött. Uj munkahelyén első filmje, magyar iró szinmüvéből készült a *Feketeszáru cseresznye*. A filmről az első hirek nem kedvezőek. Állitólag annyira átgyurták, hogy majdnem csak a cime az eredeti.

** **Greta Garbo két nagy filmmel szerepel** a következő szezonban. Az egyik a hires *Pirandello* munkája: *„Az vagyok, akit szeretsz"*. Eric von *Stroheim* a partnere. Melvyn *Douglas* és Oven *Moore* játszanak benne nagyobb sze-

Molnár Kálmán

kerámikus

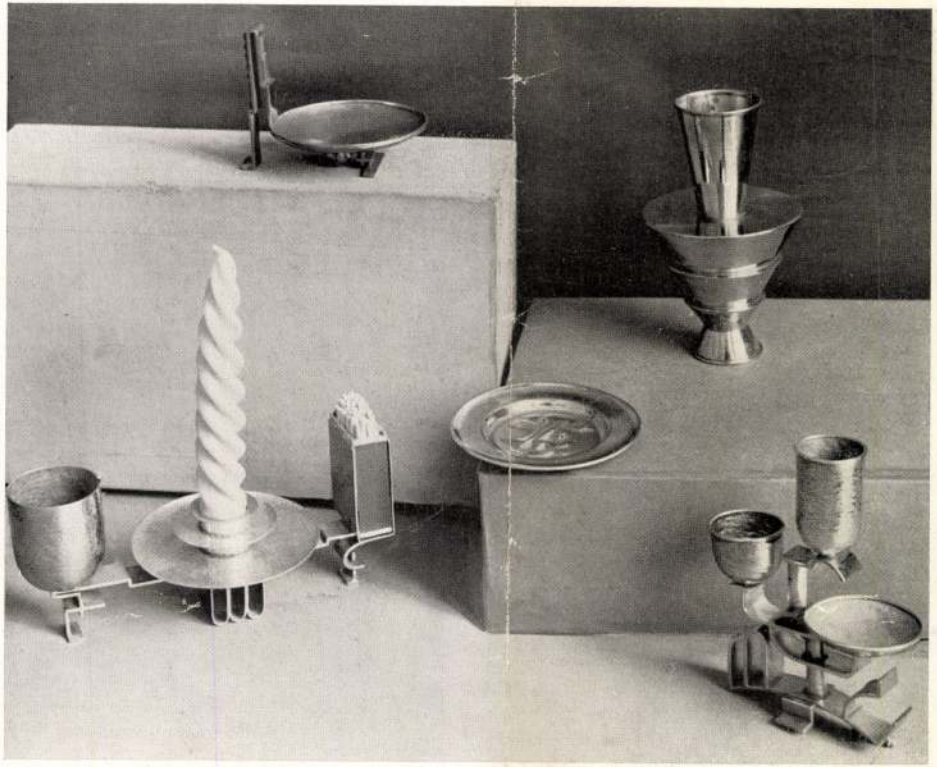

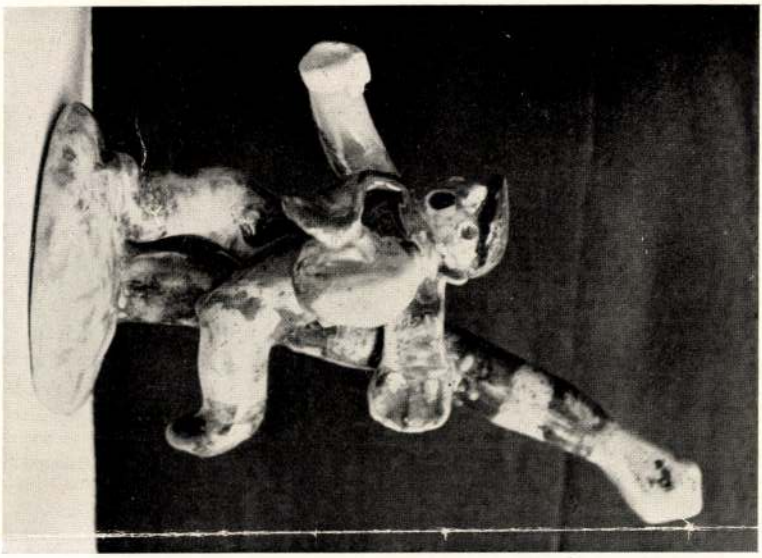

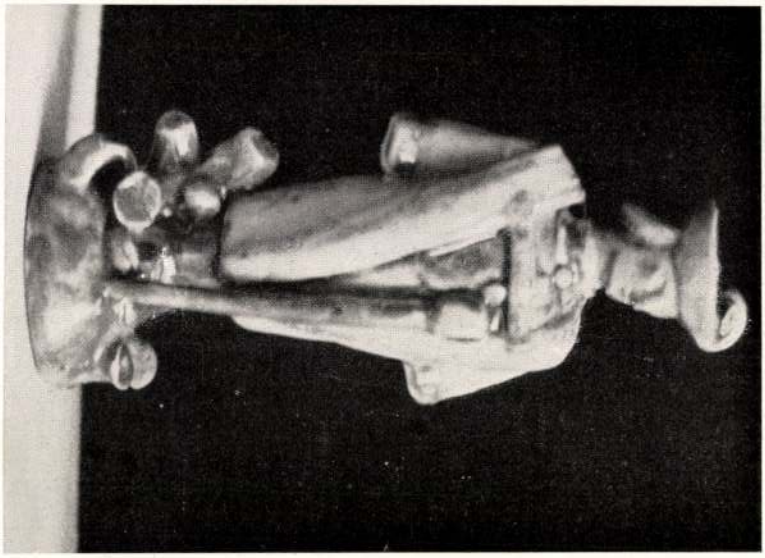

Molnár Kálmán Erdmiái
Magyar Iparművészet
1931. 156 l.

Molnár Kálmán

Kerámiák

Magyar Iparművészet
1930. 7–8. sz.

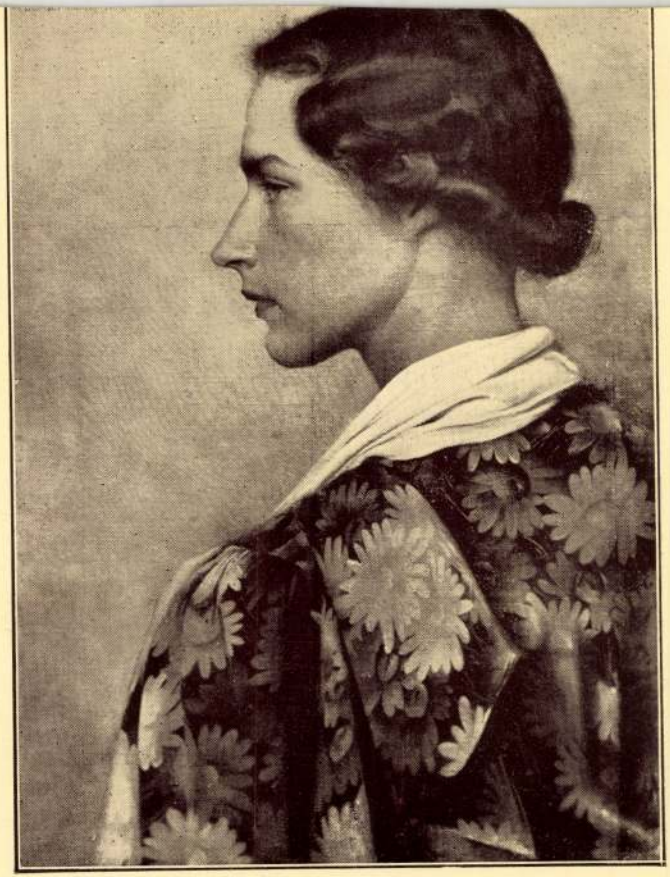

Női arckép, Burián László olajfestménye
(Fotó: Korda)

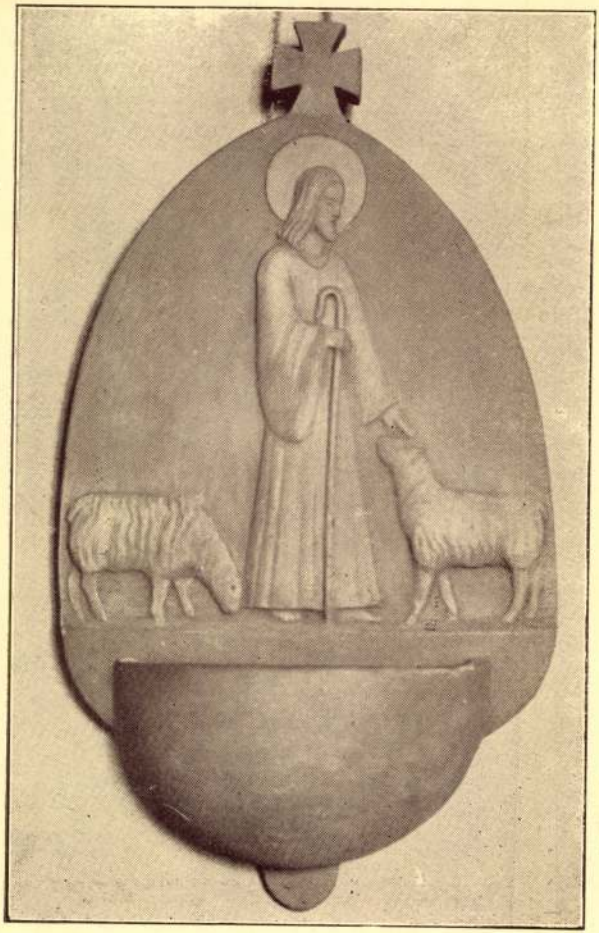

Szenteltvíztartó, Molnár Kálmán kerámiája

Molnár Kálmán

l.

Orsz. M. Iparmkongr

meretlen festő.

századból.

Sámuel.

é jobbrafordult. Parókája
ke és szeme barna, bajusza
kkendője és kabátja fekete,
ellfodra látszik, piros mel-

— Lelt. sz. 916. — Vétetett
nostól 40 K-án (684–901). —
16-án. — Elszámoltatott 1901

Az elszámolást jóváhagyta az
vsz. határozat (908–902).
adatok. 1907: V. 33. *Isme-*
kenthal Samu báró, kanczellár

Molnár Kálmán, grafikusművész. 1.) Folytatás 1-3. Magyar nyelvemlékek sorozat, Pot és hamu, ofszet, 90x100 cm, 1986. Kézjegy

1

2

Művészet, 1989., január, 30-old.

Sculptors should accept that they represent a slow-moving

Molnár Kálmán, grafikusművész

4. Ripacsok [illegible]

KÉZJEGY / MOLNÁR KÁLMÁN

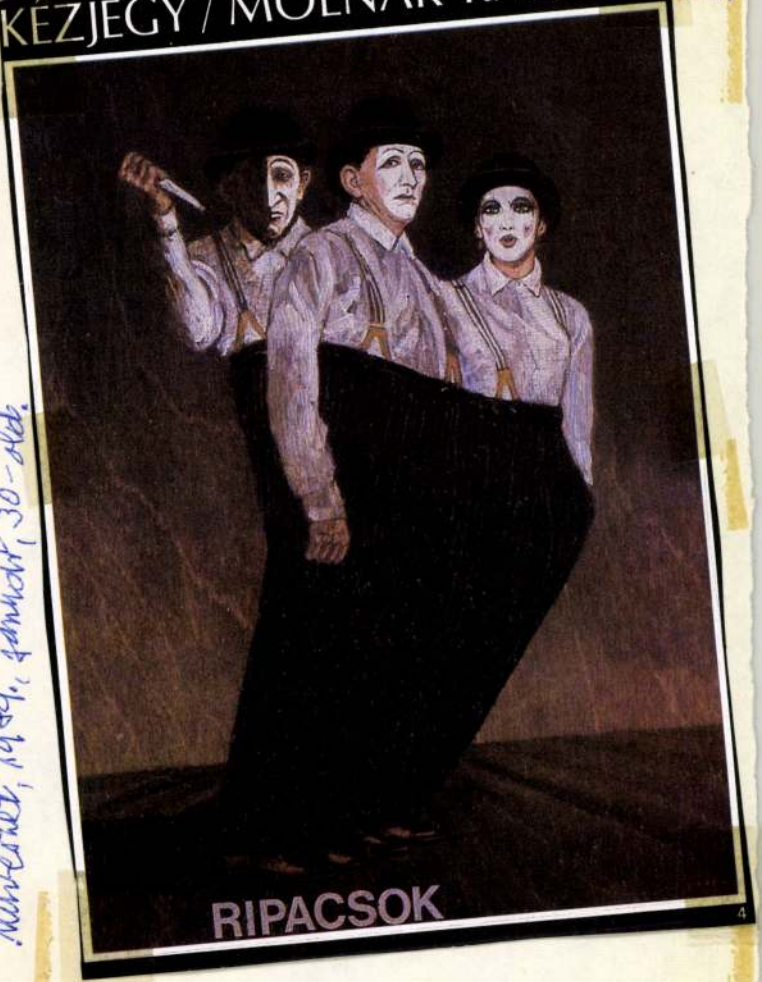

Művészet, 1989., január, 30-old.

Molnár Kálmán, grafikusművész 2.) Folytatás.
1-3. Magyar nyelvemlékek sorozat. Pot és hamu, ofszet, 70×100 cm, 1986. Kőrjegy.

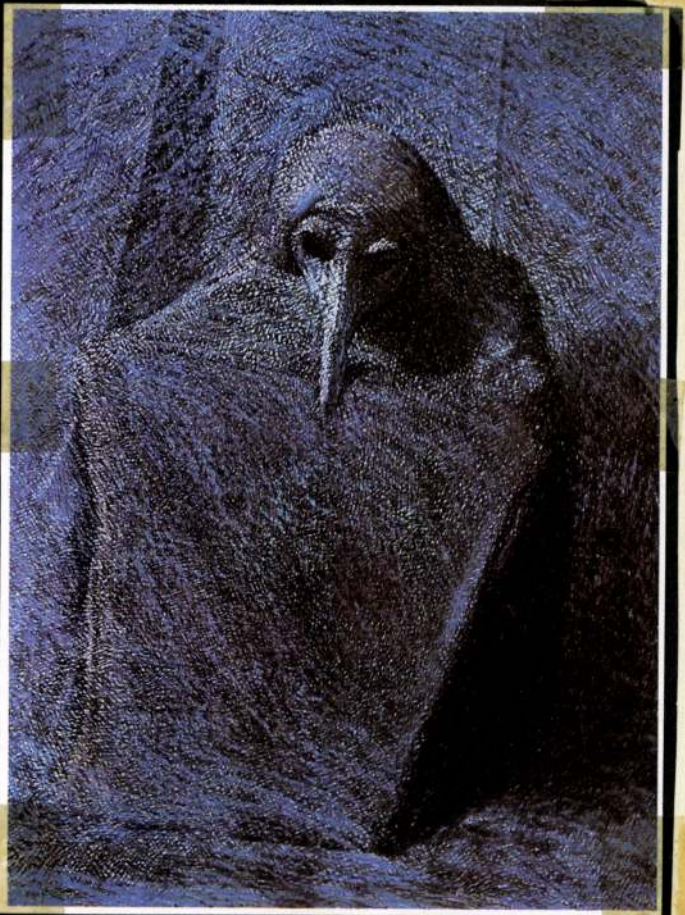

Művészet, 1989, január, 30-old.

Molnár Kálmán, grafikusművész 4.) Folytatás

5. Woyzeck, filmplakát, ofszet, 59 x 87 cm. Kérjegy.

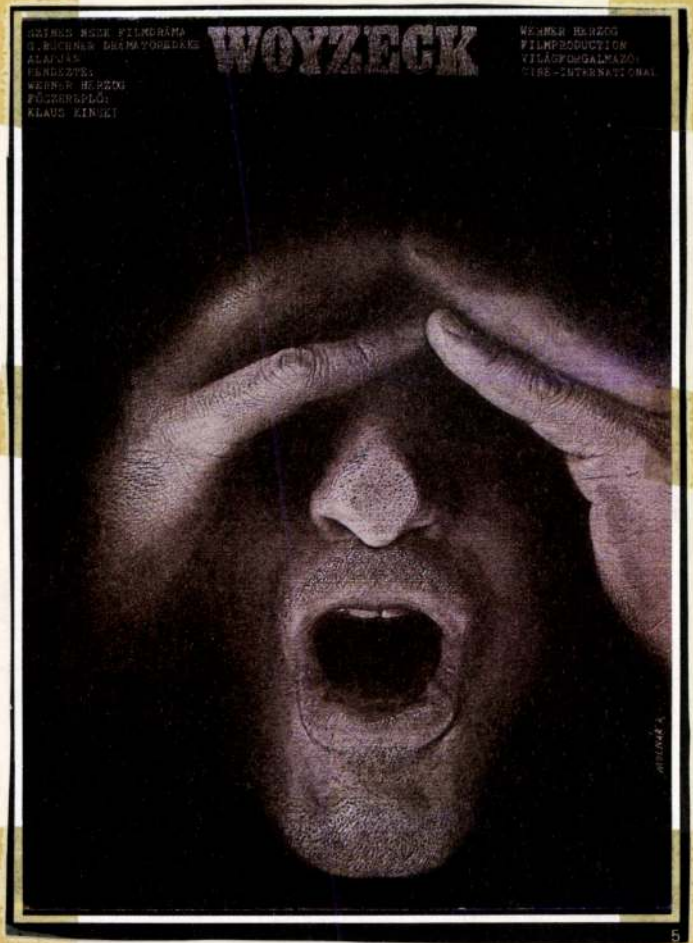

Művészet, 1989, január, 30-old.

Molnár Kálmán, grafikusművész 5) Folytatás.
6. Magyar kultúrális hét Hollandiában. Szita, 59×84 cm, 1987.
Kőnjegy.

Művészet, 1989. Január, 31-old.

MOLNÁR KÁLMÁN

2000–20

Azaz kétezer mínusz húsz. Ezzel a címmel mutatják be legújabb munkáikat a Perspektíva nevű alkotócsoport tagjai a miskolci Vasas Galériában. A nyolc művész tárlatának címe 1980-ra utal. Képünkön Molnár Kálmán grafikája.

MOLNÁR KÁLMÁN grafikus
Budapest, 1943

1962-67-ben a Képzőművészeti Főiskola festészeti, majd alkalmazott grafikai tanszakát látogatta, mesterei Fónyi Géza és Konecsni György voltak. 1966 óta szerepel az országos grafikai és plakátkiállításokon, önálló bemutatója 1967-ben volt. - Elsősorban reklám- és plakátgrafikus, de foglalkozik képgrafikával is. Munkáit sommás, egyszerű formaadás, intellektuális szellem, az ábrázolt témák világos, karakterisztikus megközelítése jellemzi.

Művészéletrajzok 1975

Molnár Kálmán grafikusművész.
4. kiállítási plakátja, offset, 59×84 cm, 1985.

6.) Folytatás.
Kézjegy.

Művészet, 1989, január, 31. old.

Molnár Kálmán, grafikusművész, 8. Magyar hét Nápolyban, 1984.

7.) Folytatás. Kérjegy.

Művelet, 1989, január, 31-old.

./.

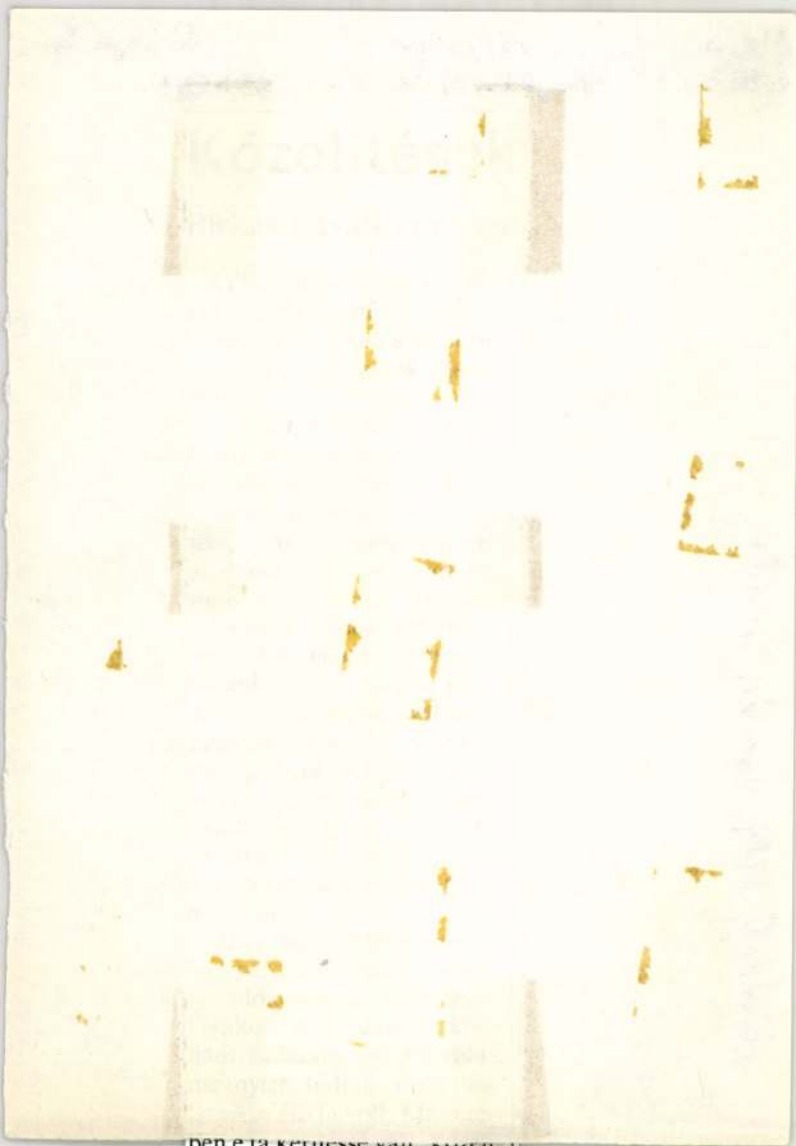

Molnár Kálmán, grafikusművész 8./Folytatás, befejező rész.

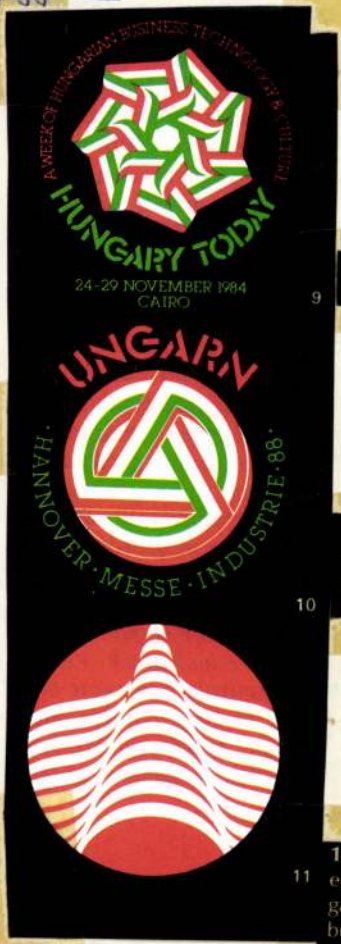

9 Magyar hét Kairóban / Hungarian Week in Cairo, 1984

10 A hannoveri magyar kiállítás emblémája / Emblem of the Hungarian Exhibition in Hannover, 1988

11 A magyar közlekedési kiállítás emblémája / Emblem of the Hungarian Transport Exhibition, Hamburg, 1988

Művészet, 1989. január, 31. old.

Molnár Kálmán, grafikusművész 9.) Folytatás (vége).

Molnár Kálmán grafikusművész 1943-ban született Budapesten. A Képző- és Iparművészeti Gimnázium elvégzése után a Magyar Képzőművészeti Főiskolán először a festőosztályon dolgozott Fónyi Gézánál. 1967-ben a grafika szakon végzett, ahol mestere Konecsni György volt. Azóta a grafika csaknem minden műfaját műveli. Kiállítási grafikát, emblémát, kulturális és kereskedelmi plakátot, címert, arculattervet egyaránt készít.

A 10.-től a 31. oldalig a tervezés és a tipográfia *Molnár Kálmán* munkája.
From page 10 to 31 design and typography by *Kálmán Molnár*.

Művészet, 1989., január, 31-old.

MOLNÁR KÁLMÁN

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1982 SEP 1 71

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

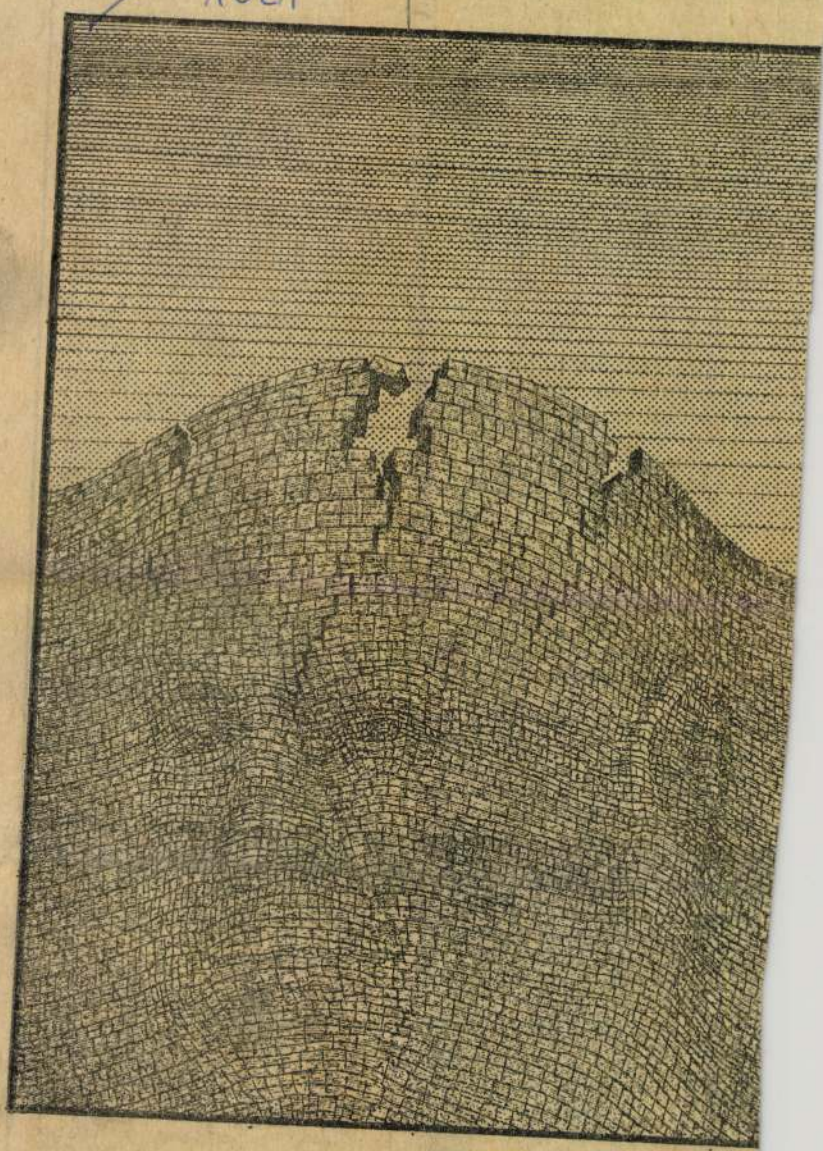

Molnár Kálmán rajza

... szabatéka külföldön el, al-
ndó jelleggel, de mindkettő lé-
yegében azonos közegből, az elha-
votthoz formált új országba ván-
orolt, vagy menekült. Értékrend-
k, szokásaik és a nyelvük nem
ltozott, mert csak kirajzottak a
gi kaptárból az újba.

Szószaporítás volna most arról
szélni, hogy mennyire más a mi
etünk. S miért más. Közismert.

Inkább hangsúlyozzuk, hogy tör-
nelmileg igen rövid idő alatt két-
illió társunk szivárgott el és cso-
, hogy a hazában még mindig
,7 millió, a szomszédos országok-
n ősi szülőföldjén — ha igaz —
vábbi 2,5 millió él belőlünk.

A kétmilliós veszteség azonban —
árhogyan forgatjuk, csoportosít-
k a statisztikai adatokat — vesz-
ség, hiszen normális körülmények
zött 10,7 helyett 12,7 millió em-
rnek kellene élnie a mai Magyar-
ság területén. *Ettől a kétmilliós
bblettől erősebbek, tekintélyeseb-
k, sem a népek családjában, sem
világpolitikában nem lennénk. De
lenne a természetes, ha a kiván-
rláson kívüli eseteket leszámítva,
tmillió magyarnak nem kellett
lna ilyen-amolyan kényszerítő,
őszakos hatások miatt vándorbo-
fognia.*

S jó lenne, ha a jövőben nem is-
tlődnének meg olyan (részben
gunk okozta) politikai gátszaka-
ok, melyek nyomán megint el-
vároghat belőlünk tíz- és tízezer
gyar. *Talán mai népesedési
djainkat is így tudjuk megolda-*
2000-ig, és azon túl is.

ogy ne maradjunk az általános
jnál, a helyzet ismeretében rög-
olyan kezdeti, *részmegoldást is
solnék*, amelynek csupán a jogi
közigazgatási részleteit kellene
lgozni. Az elmúlt két évtizedes
ivárgásról van szó. Azokról,
(rendszerint a legfiatalabbak)
alkozó szelleműek, jól — sőt
gasan — képzettek, tehát min-
szempontból érzékenyen befo-
olják távozásukkal a népesedési
isztikánkat.

érdés — amit alaposan meg kel-
... és vizsgálni —: ha a
... 60

gondolatamoz ...
sietni. Élet és Irodalom 35. szám,
illetve evvel kapcsolatban nyilvá-
nít véleményt a televízióban a
szabad foglalkozású hivatásos ze-
nészek szakszervezetéről készült
riportfilmről. „Anyagi problémáik-
kal kapcsolatban olyan számok
hangzottak el, amelyek hallatán
se köpni, se nyelni nem tudtam.
Amíg hüledeztem a gázsikon, egy-
re győzködtem magam: amit ők
csinálnak, az nagy tömegekhez
szól, sok ezer fiatal helyett mond-
ják el. Sajnos mindennek ellené-
re üvöltött bennem az elkesere-
dett, megszégyenített pedagógus.
Több száz gyerek jelleme, tudása,
további élete függ a munkám-
tól, hozzáértésemtől — annyi pén-
zért havonta, amennyit egy ze-
nész egy föllépéssel megkeres."
Úgy gondoljuk, nem is az a nagy
baj, hogy egyesek ilyen sokat ke-
resnek, hanem hogy mások ilyen
keveset. Illetve az, hogy a jöve-
delmek nem mindig megdolgozott
munkán alapulnak: éppenséggel
Széky János írásából is világossá
válhatott, hogy a pop néhány mes-
teremberének „művészete" már
rég nem a nagy tömegekhez, és
nem helyettük szól.

PADÁNYI LAJOS, BUDAKESZI.
Olvasónkat, úgy látszik, foglal-
koztatják a szerkesztőségek és
kiadóhivatalok belső ügyei. Az
Élet és Irodalom 37. számában
arra voltunk kénytelenek vála-
szolni, miért nem adunk kedvez-
ményt az előfizetéshez. Budake-
szi olvasónk most az iránt ér-
deklődik minek egyáltalán ilyen
nagy példányszámban kiadni az
újságokat, amikor „nincs a hiány-
cikklistán az egészségügyi, a cso-
magolópapír, a szalvéta, néha
mégis talpalni kell érte". Papír-
ipari ismereteink alapján azt
mondhatjuk, alig valószínű, hogy
a nyomdai papír megtakarításával
több egészségügyit nyerhetnénk.
Ugyanakkor az, hogy a papírra
már nyomtattak, nem mindig zár-
ja ki a más célú felhasználást.
Mindenesetre úgy gondoljuk, még
mindig az a baj, hogy az újság
terjesztési példányszámai az igé-
nye...

Molnár Károly

POMPEI

Nemes MOLNÁR KÁROLY akadémikus olajfestménye

Ludovika Levente
1932. XI. évf.

Ludovikás Levente
1931. X. évf

FEJTANULMÁNY

Nemes Molnár Károly akadémikus olajfestménye

Molnár Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976

4

Népművelés

Molnár Károlyné

1021

Dolgozik az ifjúsági kör

„Képzőművészkedők"?

A Kelet-Magyarország 1976. február 29-i számában megjelent egy cikk „Tipegő közművelődés" címmel. Idézek belőle: „Található a községben [*Tiszavasvári*-ban] 40 tagú énekkar, 13 embert foglalkoztató citeraegyüttes, hat fős tánccsoport, az MHSZ irányításával hatvan fős rádióamatőr-szakkör, valamint egy húsz körüli létszámú *képzőművészkedő* szakkör..."

Fájdalommal töltött el ez a lekicsinylő jelző: öt év nehéz, de szép munkáját „minősíti".

1971 januárjában négyen kerestek meg a művelődési házban: *Molnár* Károly, *Kenyeres* László, *Tarnai* Gyula munkások és *Molnár* Károlyné háztartásbeli. Azzal a kéréssel, hogy alakítsuk meg a képzőművészeti kört. Örömmel, lelkesedéssel fogadtam és támogattam az elképzelésüket. Minden előkészítő munkát vállaltak, csak termet, fűtést, világítást kértek. A következő héten már tízen dolgoztak a kis szakköri szobában, saját rajztáblájukkal, amelyet rajzasztalok híján még ölben kellett tartaniuk. Így kezdődött.

Az első hónapokban Tarnai Gyula vezette a kört: tehetséges, fiatal, agilis, szépen rajzol és fest, vaslemez-domborítással is foglalkozik. A községben mindenki ismeri, szereti. Később Molnár Károlyné vette át a vezetést: ő 1969-től tanult a debreceni Medgyessy képzőművészeti kör és rajztanári stúdió foglalkozásain. Két év alatt húszra emelkedett a létszám. Ceruzarajzokkal kezdték, szénnel folytatták, aztán valkiddal, majd művészolajjal. Mozaikok, akvarellek következtek, selymet batikoltak, ma pedig linót metszenek, cinkkarcot készítenek.

1972-től minden évben őszi tárlatuk van a művelődési ház előcsarnokában. Évi munkájuk 80–120 alkotás, ebből a Népművelési Intézet által kiküldött zsüri általában 30–40 képet javasol kiállításra. A nagyközség lakossága évről évre szívesen megnézi a tíznapos tárlatot.

A felszabadulás 30. évfordulójára a kör tagjai 60 tusrajzból álló sorozatot készítettek az 1945 után épült létesítményekről. Minden évben ott vannak nyolc-tíz képpel a megyei amatőr képzőművészeti kiállításon. Kenyeres László és Molnár Károlyné képei eljutottak Debrecenbe, Nyírbátorba, Leninvárosba, a szekszárdi országos amatőr kiállításra.

Az alapító tagok jeleskednek a továbbképzésben. Molnárné mellett Kenyeres László is öt évig látogatta a debreceni Medgyessy képzőművészeti kört. Molnár Károlyné, Kenyeres László és *Nagy* Júlia részt vett a hajdúnánási nemzetközi művésztelep munkájában. 1974-ben Molnár Károlyné ott volt a rajztanárok nyírmihálydi alkotótelepén. Rendszeresen eljárnak Nyírbátorba is.

Ma már a *felnőttcsoport* mellett *ifjúsági kör* is működik. Bővítettük a helyiséget, ahol a kör tagjai hetenként kétszer dolgoznak. Kaptak hat festőállványt, hat rajzpadot, negyedévenként 2–300 forintot anyagra. Sajnos, anyagi lehetőségeink szűkek, de annál nagyobb a lelkesedés. Öt esztendő után februárban először látogatta meg a szakkört *Lakatos* József megyei felügyelő.

1971–75 között a művelődési ház 11 képzőművészeti kiállítást rendezett, melynek 24 316 látogatója volt. A kiállítások létrehozása, a látogatók meghívása, a csoportos látogatások szervezése, a közel száz szocialista brigád figyelmének felkeltése nagyrészt a képzőművészeti kör érdeme.

Évek óta dolgoznak, csendben, nagy-nagy szorgalommal. Nem kilincselnek, nem tolakodnak, de ha hívják őket, szívesen mennek, ha segítséget kapnak, jó szívvel fogadják. Nem kérnek ők semmi különöset, csak annyit, hogy ne illesék őket saját megyéjük napilapjában „képzőművészkedőknek".

Sárga László

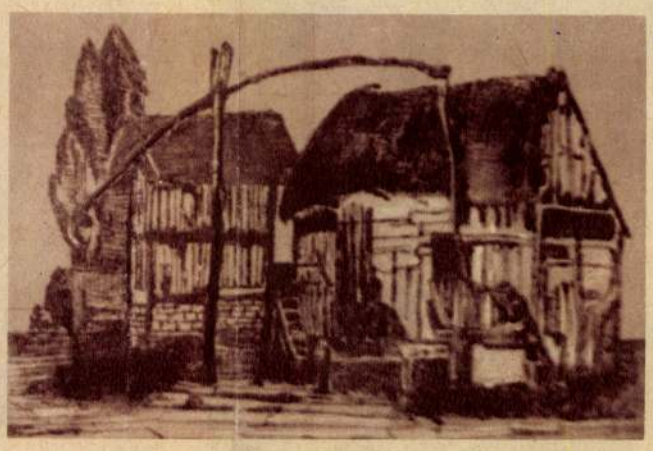

Molnár Károlyné: Tanya

amatőrképek

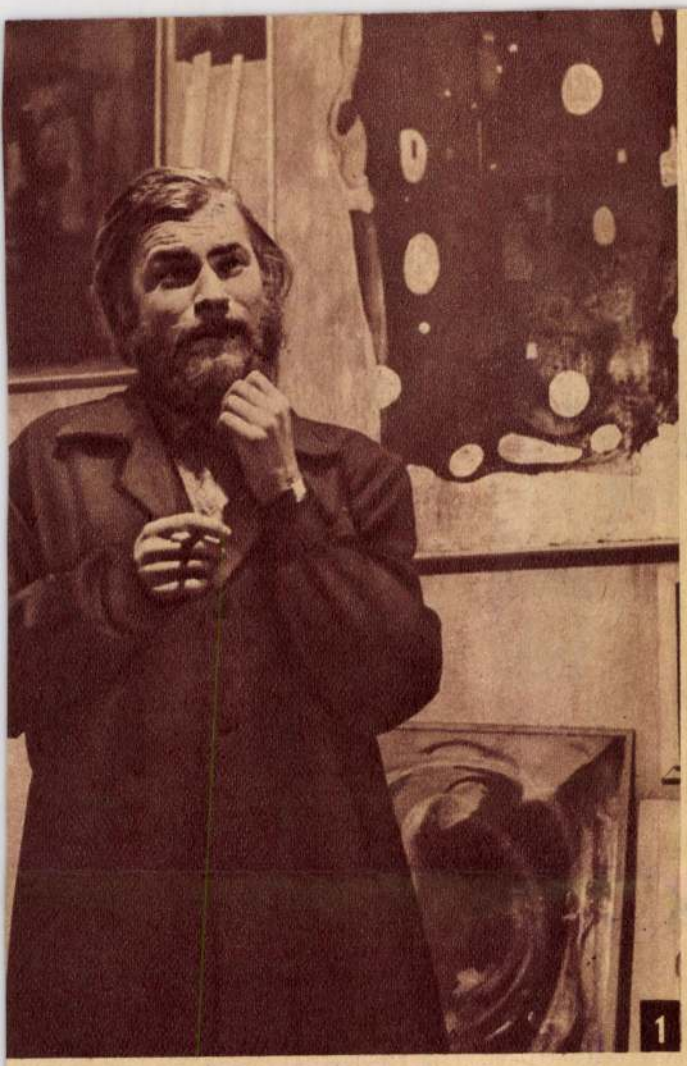

Képeinket az Esztergomi Fotóklub munkáiból válogattuk. A klub a Petőfi Művelődési Központban működik, s fennállásának tíz esztendeje alatt az ezeréves város művészeti életének jelentős tényezőjévé lett. A látási kultúra erősítését, a fotóművészetet értő közönség kialakítását éppúgy feladatuknak érzik, mint az alkotó tehetségek támogatását. Saját kiállításaikon kívül évente három-négy jelentősebb tárlatot fogadnak, klubestjeiken művészekkel, szakírókkal találkozhatnak az érdeklődők. Élénk kapcsolatot tartanak fent az ország számos fotóklubjával. Idei terveikben a Debreceni Fotóklub és a Budapesti Fotóklub ifjúsági kiállításainak bemutatása szerepel. Nyaranta az alkotótelepeken segítik a tanulni, fejlődni vágyó amatőröket, s jó néhány klubtag nevével rendszeresen találkozunk az országos kiállításokon, pályázatokon.

Rp.

1. Dudás György (Esztergom): „T. P. festőművész"
2. Návrádi Mária (Dorog): „Hegesztő"
3. Horváth Zsolt (Esztergom): „Mese"
4. Balla András (Esztergom): „Apa lettem"
5. Simon Tibor (Esztergom): „Arckép"
6. Kollár István (Esztergom): „Fényjáték"

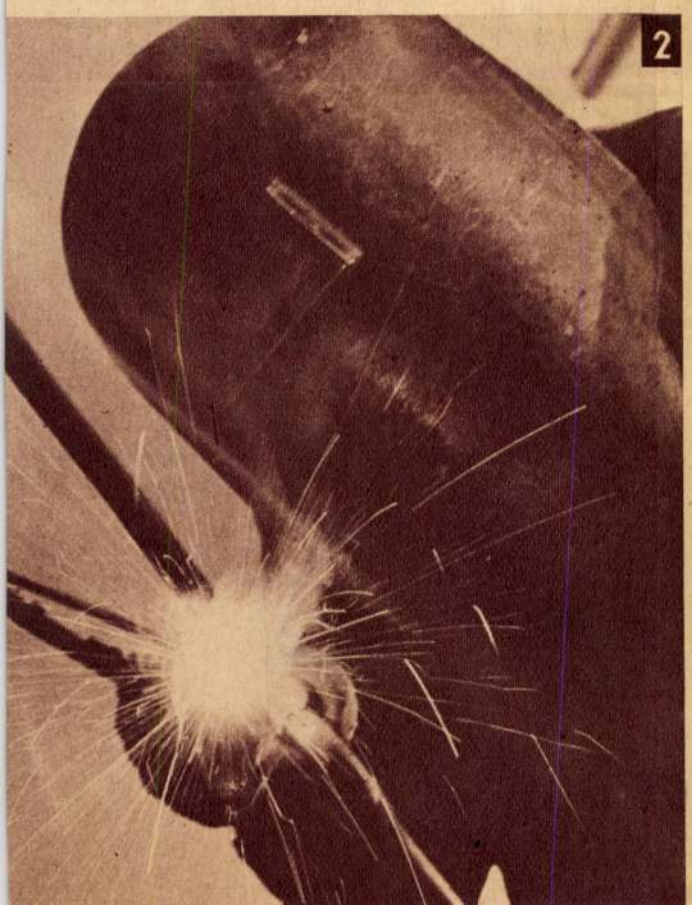

Nyitva - Open:

aug. 14 - szept. 2 -ig

10.00 - 19.00 h-ig

Cím - Adress:

Budai Vár, Dísz tér 4-5.
Megközelíthető a Moszkva térről a várbusszal
From Moszkva tér with the Castle bus

Belépés díjtalan - Admission free

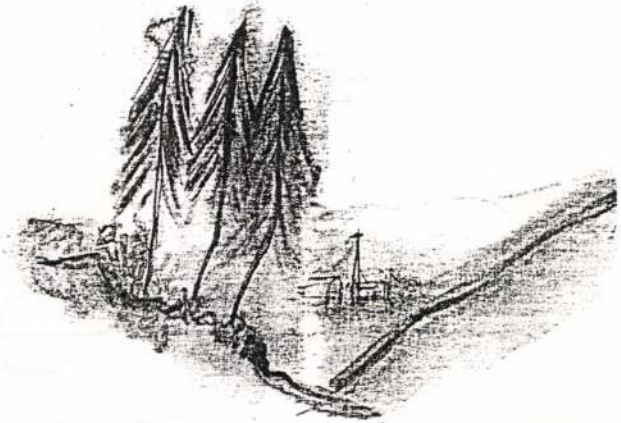

Molnár Katalin Budapesten született 1951-ben. Tanulmányai elvégzése után több irányú képzőművészeti tevékenységet folytatott. Foglalkozott fotózással, grafikával, tűzzománccal, selyemfestéssel. Ezen a kiállításon selyemfestményeit mutatja be.

A kiállított alkotások megvásárolhatók.

Molnár Katalin was born in Budapest in 1951. Since finishing her studies, she has been active in several fields of fine art, such as photography, graphics, fire email, and silk painting. This exhibition features her silk paintings.

All of the exhibited pieces are for sale.

Molnár Katalin wurde in Budapest in 1951 geboren. Nach beendigung ihrer Studien war sie in verschiedenen Gebiete der Bildenden Kunst tätig. Sie beschäftigte sich mit Fotographie, Graphik, Feueremailarbeiten und Seidenmalerei. Diese Ausstellung zeigt ihre Seidenbilder.

Die ausgestellten Stücke können auf der Stelle erworben werden.

MOLNÁR KATALIN

selyemfestményei

Kiállítás a Budai Várban, Dísz tér 4-5.

MOLNÁR Katalin

NAPKELET

A KM hétvégi melléklete

A TARTALOMBÓL:

- **Tanárképzés egyetemi szinten**
- **Feladott sziget**
- **Pardi Zsanna Mexikóra készül**

Aktuális kérdés

Pénzügyletekről, betéteink biztonságáról

Kováts Dénes

Nyíregyháza (KM) — Még a pénzügyekkel, gazdaságpolitikai kérdésekkel nem foglalkozók jelentős részének is feltűnt: számtalan probléma kerül napjainkban felszínre a pénzintézeteknél. Bűnügyi tudósításokban is olvastunk csődbe vitt bankokról, takarékszövetkezetekről, betéteik után futó cégekről és állampolgárokról.

Vass János BALÁZS ATTILA FELVÉTELE

Vass Jánossal, a Magyar Nemzeti Bank Megyei Igazgatósága vezetőhelyettesével a jelenségek okairól, s a lehetséges kiútról beszélgettünk.

— Azokhoz a problémákhoz — jegyezte meg bevezetésként — melyek a múlt évben a bankrendszerünkben felszínre kerültek, hozzájárult, hogy a jogalkotás legalább öt éves késésben van. A kétszintű bankrendszert már 1987-ben kialakították, a banktörvény viszont csak '91. végén lépett hatályba. A hitelkihelyezésre vonatkozó szabályokat ez a törvény fogalmazta meg. A banktörvény például előírja, hogy egy bank egy adósnak nem nyújthat több hitelt, mint a bank saját tőkéjének huszonöt százaléka. Így ha egy vállalkozás csődbe jut, nem rántja magával a pénzintézetet. Ha a hitel a tizenöt százalékot meghaladja, akkor — mivel nagyhitelnek minősül — csak testületi döntéssel adható. Egy 1989-es kormányhatározat ugyan már rögzítette a kikötéseket, de sokan nem tartották be. Talán még az ellenőrző szervek sem vették igazán komolyan.

❑ *Nem tudták, vagy nem akarták?*

— Korábban a bankfelügyeletnek nem volt kellő apparátusa ahhoz, hogy mindenhová eljussanak ellenőrizni. Negyven kereskedelmi bank működik napjainkban, a 257 takarékszövetkezetről nem beszélve. Az összeférhetetlenség kérdését is csak most szabályozták törvényben, ami azt jelenti, hogy egy bankvezető nem vehet részt olyan hitel elbírálásában, ahol az igénylő vállalkozásban valamilyen érdekeltsége van. Tipikus példa a csődbe ment Ybl Bank esete, ahol a tulajdonosok saját maguknak hiteleztek százmilliókat. Főképpen a hitelszabályok kijátszása, az összeférhetetlenség figyelmen kívül hagyása, az egyszemélyi döntések, s az, hogy nem vizsgálták a hitel fedezetét, vezettek az ismert pénzintézeti csődökhöz.

❑ *A bankok haszna, ha jól tudom, a betéti és hitelkamatok közti különbségből adódik. Ezért hiteleztek oly sokat?*

— Működésük lényege: a megtakarításokat (betéteket) összegyűjtik, s ezeket hitelként kihelyezik az igénylőknek. A kamatok közti különbség a bank haszna és költségeinek fedezete, természetesen egyéb szolgáltatások mellett. S mivel a pénzintézet nem a saját pénzét adja ki hitelként, kellenek a szigorú szabályok (és betartásuk!), hogy a betéteket visszatudják fizetni amikor kell. Ezért is ésszerűbb mondjuk százmilliót nem egy, hanem öt hitelkérelmezőnek adni, mert ha az egyetlen megy csődbe, akkor az összes pénz odavész, ha az ötből egy, akkor csak 20 millió. Természetesen figyelni kell a futamidőkre is, mert a 3 hónapra elhelyezett betétet nem lehet 6 hónapra hitelként kiadni. Ha forráskényszerbe kerül a bank, egyik betétből fizeti a másikat, akkor könnyen fizetésképtelenné válik, mint a gávavencsellői takarékszövetkezet.

❑ *Sorra rendre felszínre került a pénzügyi fegyelem hiánya, mely az Ön által említett okokkal magyarázható. A felelőtlen vagy szándékos döntések következményeként a betétesek kerültek szorult helyzetbe, jórészük futhat a pénze után. Biztonságban érezhetjük-e a bankokban elhelyezett pénzünket ezekután?*

— Ha a magánszemély klasszikus betétet helyezett el (például könyves, deviza vagy ifjúsági betétet, takaréklevelet, esetleg folyószámlát nyitott), vonatkozik rá a korlátlan állami garancia. Nekik a csődtől sem kell tartani, mert megkapják pénzüket a garancia értelmében. A vállalkozók, jogi személyek, vagy azok, akik más, értékpapír jellegű megtakarítási formát választottak, azok egy fizetésképtelenné vált pénzintézet esetében valóban védtelenek. Ebből a szempontból is megkésett jogalkotásunk, mert csak nyáron lép életbe a betétbiztosítási alap. Ezt is már hamarabb át kellett volna venni a nyugati mintát követve. Persze az is igaz, hogy '92-re a gazdaság egésze került olyan problémákkal teli helyzetbe, amely alól a bankok sem tudták kihúzni magukat.

❑ *Mit jelent ez a betétbiztosítási alap. Mert az a gyanúm, nemcsak előnyei, de hátrányai is lesznek...*

— Valóban mindkettő érzékelhető a betétesek szempontjából. Az alap részben átveszi az eddigi állami garancia szerepét, de csak korlátozott mértékben, egymillió forintig vállalja a betétek visszafizetését. S csak a névre szólóakra, a jeligésekre vagy az értékpapír jellegű megtakarítási formákra nem. A kamatot sem korlátlanul fizeti, csupán a mindenkori jegybanki kamat erejéig. Az említett értékhatárig garantálja viszont a vállalkozások betéteit is. Most már a pénzügyi kormányzat is ügyel arra, hogy ne jusson csődbe egyetlen pénzintézet sem, intézkedéseket hoztak a bankrendszer stabilizálására, az ellenőrzés hatékonyabbá tételére.

❑ *Mi lesz a felelősökkel, a pénzintézeteket csődbe vivőkkel? Mert vélhetően jogos a gyanú, nem a tudatlanság, hanem a felelőtlenség vagy szándékosság jellemezte tetteiket.*

— Valamilyen büntetés bizonyára vár rájuk, bár nem lehet előre tudni, hogyan bírálják el tetteiket.

Tény azonban: a szóban forgó ügyekben fellelhető az is, hogy a velük kapcsolatban álló vállalkozásokban hozzájuk hasonló emberek vannak — akik esetleg nem is akarták a hiteleket viszszafizetni —, így a csődökhöz a két fél találkozása kellett...

❑ *Köszönöm a beszélgetést.*

KM galéria

Molnár Katalin festményei

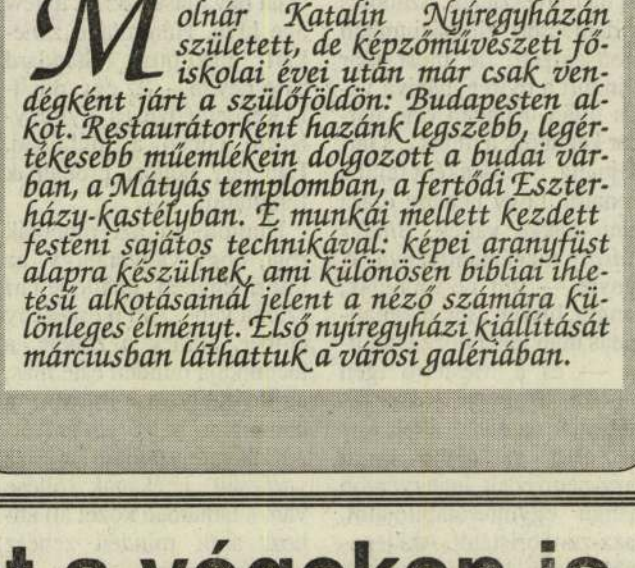

Betlehemi óváros BALÁZS ATTILA REPRODUKCIÓJA

Molnár Katalin Nyíregyházán született, de képzőművészeti főiskolai évei után már csak vendégként járt a szülőföldön: Budapesten alkot. Restaurátorként hazánk legszebb, legértékesebb műemlékein dolgozott a budai várban, a Mátyás templomban, a fertődi Esterházy-kastélyban. E munkái mellett kezdett festeni sajátos technikával: képei aranyfüst alapra készülnek, ami különösen bibliai ihletésű alkotásainál jelent a néző számára különleges élményt. Első nyíregyházi kiállítását márciusban láthattuk a városi galériában.

Magánvélemény

Esélyegyenlőséget a végeken is

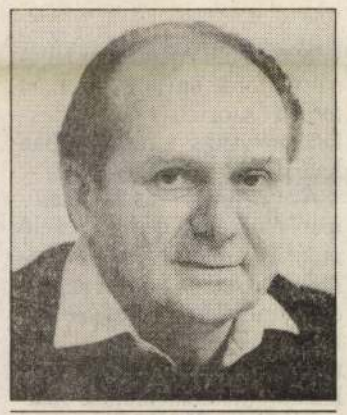

Balogh József

Egy uhut találtam egy levélben, ami a kormánynak szólt. Állítólag több százan is aláírták, de a másolat alatt egyetlen név sem volt, csak az a nagy aggódás, amit az érintetlen beregi síkság elpusztítása okozna, ha megépülne az M3-as autópálya. Azt írja a nyílt levél szerzője: „a legnagyobb gondot a Barabás községtől keletre, a védett Kaszonyi-hegy lábánál történő elvezetés jelenti. Az olyan emberkerülő madárfajok, mint az uhu, vagy a holló rövid időn belüli eltűnése a hegyről biztosra vehető".

Hosszú és meggyőző lenne a levél, ha nem volna kellő információ a remélhetően hamarosan épülő autópályáról, amit eredetileg nem is akartak csak Miskolcig megépíteni, illetve hát Kassa, Krakkó felé kivezetni az országból. Szerencsére a szabolcsi lobbynak sikerült elérni, hogy Polgártól erre is forduljon el az út.

Tanulmány tanulmányt követett, utas és környezetvédelmi érvek és érdekek csaptak össze, így alakult ki egy olyan elképzelés, hogy számunkra az a legkedvezőbb, ha a majdani út nagyjából a megye közepét szeli át, nagyjából egyenlő esélyt teremtve mondjuk a főváros megközelítésében a széleken lakó településeknek. Mellesleg ez tetszene leginkább az ukránoknak is, mert a Vereckei-hágó nem terhelhető tovább, így Munkács felé vezetnék tovább az ország belsejébe a nemzetközi utat.

És amikor már a nemzetközi tenderek kiírásának ideje is elérkezett, felerősödött a környezetvédők hangja. Ők Záhony felé vinnék nagyjából a 4-es főút vonalát követve az utat, vagy Lónya térségében vezetnék ki az országból.

Az útépítőknek nyilvánvalóan az lett volna az érdekük, hogy a legrövidebb távon vezessen el az út, de tudomásul vették, vannak más fontos, például környezetvédelmi érdekek is. Most a környezetvédőknek kellene rugalmasságot tanúsítaniuk, hogy vannak gazdasági érdekek is. Mert bár úgy tűnik, a nyugati tőkének a Duna vonalánál véget ér az ország, ha az autópálya sem épül meg, akkor az esélyt sem adjuk meg magunknak, hogy kelet felé továbbutazzanak.

Néhány napja egy nyíregyházi tanácskozáson csaptak össze a gazdasági és a környezetvédelmi érvek. Hogy melyik volt az erősebb, az majd akkor látszik meg, ha elkezdődik az építkezés. Annyi azonban biztos, egy ekkora beruházásnál sérülhet minden igény és sérülhet minden érv, a lényeg az lenne, hogy senkit se tegyen tönkre. Ezért is tolták el a környezetvédők javaslatára a tervezett nyomvonalat a Kaszonyi-hegytől nagyobb távolságra.

Nem tudom igaz lehet-e, de elhangzott a tanácskozáson, nem igazán a környezet féltéséről van itt már szó, hanem a zsebek szólaltatják meg az érdekeket. Nevezetesen azok zsebe, akik az út nyomvonalát előre kigondolván nagy területeket vásároltak fel, mert nincs jobb üzlet a kisajátításnál. Ezért akarják egyesek Záhonynál, mások Lónyánál, megint mások Barabásnál vezetni az utat.

Jó lenne, ha mindez csupán feltételezés volna, s az út nem a spekulánsoknak, hanem azoknak hozna hasznot, akiknek a legnagyobb szüksége van rá. A munkára váróknak, a szabolcsi-szatmári-beregi családoknak, azoknak, akik igénybe akarják majd megépítése után venni. Hogy ne fogyjon tovább a lakosság, hogy ne szegényedjenek tovább elöregedő falvaink.

Azt mondták a környezetvédők: az egyik legnagyobb környezeti katasztrófa akkor érte ezt a tájat, amikor szabályozták a Tiszát, mert ezzel megerőszakolták a természetet. Arról nem szólt a fáma, hogy a szabályozás előtt hány ezren haltak meg a mocsárvilágban tenyészett szúnyogok hordozta maláriától, s hogy azóta kétszer annyi embert tart el ugyanakkora terület. Jó lenne erre is gondolni a környezetvédőknek.

Egyik országgyűlési képviselő mondta: kétségtelenül fontos élőlény a levelibéka, olykor azonban az emberre is gondolni kell. És bármilyen fontos a környezet védelme, ha a gazdaság fejlődésének egyik alapfeltétele a közlekedés, a bennünket megközelítés lehetősége. Amit még mindig környezetkímélőbb autópályán megtenni, mint két és három számjegyű utakon lassú pöfögésre kárhoztatva.

Mert akkor nem csak az uhu menekülne el!

MOLNÁR Katalin festői

Hadtudományi egyetem

Budapest (KM) — Érdekes, sok fiatal érdeklődésére számot tartó információ hangzott el azon a tanácskozáson, melyet a szaktárca és a honvédség vezetése szervezett Budapesten.

A katonai oktatás reformja '93 című konferencián elhangzott, hogy a biztonságpolitikai és a honvédelmi alapelvek megváltozása fejlesztéseket igényel a katonai felsőoktatásban is.

A honvédelmi tárcánál döntés született arról, hogy a felsőoktatási törvény szerint működő, a hadtudományoknak otthont adó nyitott képzésre van szükség. Az egyetemi oktatásban a tudományegyetemekre jellemző alap-, szak- és tudományos diploma szerezhtő majd. Tervezik egy nemzetvédelmi hadtudományi egyetem felállítását, ahol civil biztonságpolitikai szakértőket is képeznének.

Ugyancsak fontos feladat — állapították meg a résztvevők —, hogy a katonai egyetem a kutató-, míg a műszaki főiskolák a magyar hadtudomány fejlesztőbázisává váljanak. A kutatás és a fejlesztés eredményeit az oktatásban, a gyakorlatban és a hadiiparban is hasznosítani szükséges.

A munkája a szerelme

Nyíregyháza (KM) — A zöld-fekete gránitburkolat fekete hangversenyzongora melleti tenyérnyi darabja — ha sokáig tart a dolog — (és miért ne lenne hosszú életű?), ki fog kopni a széktől balra. Jobb lába a pedálon, a bal mellette a kemény anyagon veri veszettül a ritmust. Keze ügyében hamutartó, egy pohár narancslé. A hangszer fölé hajol, szinte belebújik — azt mondják, az a szerelme —, haja előre lóg. Szóval nemcsak a miliő jazz-szerű.

Szendrei Szabolcsnak, a nyíregyházi Pacsirta utcai jazzklub a munkahelye, az otthona, a korrepetítor-műhelye, néhány hete a mindene. Milyen szerencsés találkozás! Ők zongoristát kerestek, és hajszál híja volt, hogy ő meg el nem merült egy lebújban. Mert valamiből meg kell élni. Huszonévesen meg pláne hogy nem baj, ha van egy kis zsebpénze az embernek. Még akkor is, ha művészlélek. Szabolcs a demecseri gimnáziumban érettségizett, de most már elindult a nyíregyházivá válás útján. Minden este hétkor kezdődik a munka, s tart hajnalig. Szerdánként felül a vonatra, hogy néhány órára újra diákká váljék. *Binder Károly* magántanítványa. A tényre — mit ne mondjak, rangra, hiszen csak meghallgatás után lehet hozzá bejutni — és a Mesterre igen büszke. Nagyon sokat tanult már az eddig eltelt egy év alatt az újabb hazai jazz-nemzedék legegyénibb hangú együttesalapítójától, jazz-zongoristától. Aki legalább olyan kiváló tanárnak is. Egyénileg foglalkozik mindenkivel, csak az összhangzattanórán vannak párban. Különben hét évig járt zeneiskolába.

Jövőre szeretne bejutni a jazz tanszakra, ami nem könnyű, mivel sok a tehetséges zenész. S a felvételi bizonyos részein többet kell tudni, mint a klasszikus zenére jelentkezőknek. Kottából játszanak, de a harmónia rájuk van bízva, s improvizációs gyakorlatokat is végeznek. Ehhez még hozzájön itthon a hét többi napjain a rendszeres 5–8 órai skálázás. De ő szorgalmas. Mert a tehetségen kívül nagy kitartás, ambíció és megszállottság is kell ehhez a zenei műfajhoz. A bátyja üzletében fel is kellett szolgálni, nem jutott idő a rengeteg gyakorlásra, ám most minden ilyen irányú kötelezettségét tudja teljesíteni. Esténként a maga összeállította repertoárral kezd, azután azonban a közönség összetétele, hangulata határozza meg a stílusmenetet. Sokan kedvelik a ragtime-ot, ő saját bevallása szerint a new age híve. Háromtagú zenekart alakítottak Standard Trió néven — ez egyedülálló kezdeményezés Nyíregyházán ebben a műfajban. Épp egy bőgőst próbálnak felkutatni.

Humorosan azt mondják róla, hogy vagyontárgy, az intézményben „önálló leltári száma van". Ám ő érzékeny ember, akinek a zenéje, a technikája minden este más, attól függően, milyen a hangulata, belső egyéni érzésvilága. Számára a jazz varázslat, játékának töltése van, s láthatóan közel áll ahhoz, amit minden zenész szeretne elérni, hogy ne érezze a saját súlyát, amikor lelépked a látható avagy láthatatlan színpadról.

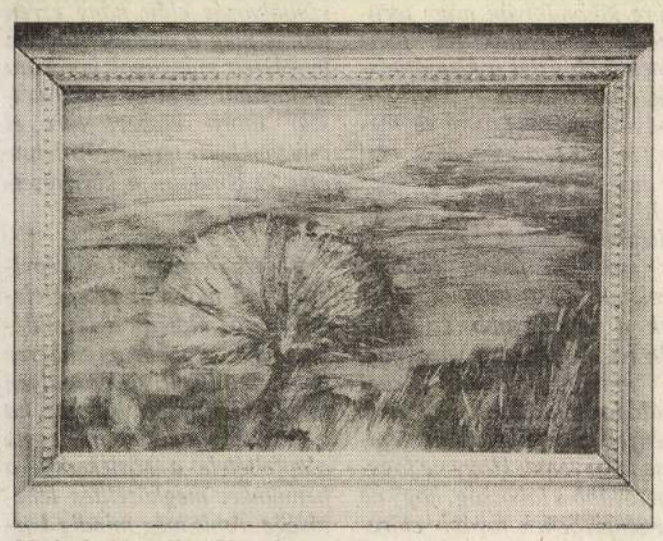

Molnár Katalin: Magányos fa

Az oldalt összeállította: Szőke Judit

A NAGY KÖZÉP GENERÁCIÓ

Iszonyúan szeretetéhesek vagyunk

Beszélgetés egy gyermekvédelmi szakemberrel az intimitásigényünkről és zűrzavarainkról

Szőke Judit

Nyíregyháza (KM) — **„Radikális álmodozó – azt mondják róla. Hivatalosan szociológus, tanár, a szociális munkások országos egyesületének alelnöke, módszertani osztályvezető, az Országos Kriminalisztikai és Kriminológiai Intézet tudományos kutatója.**

Dr. Herczog Mária jelenleg fiatalkorú bűnelkövetők családi hátterének vizsgálatával foglalkozik. Gyermekvédelmi szakember. És nem utolsósorban háromgyermekes családanya. Szakmai kérdésekről, a készülő törvényről akartam faggatni, de már a kezdeteknél egészen másfelé (vagy nem is annyira másfelé?) kanyarodtunk.

— A kamaszok leválásába bele kell dögleni. A lányaim azt mondják, azt gondolod, hogy örökké itt fogunk lakni... Én meg arra gondolok, pont nekik kell elmenni? Borzasztóan nehéz korszak ez. S hiába tudjuk, hogy a gyerek számára a tisztességes szülői magatartás az, ha arra tanítom, hogy le tudjon válni... Iszonyúan szeretetéhesek vagyunk, borzasztó az intimitásigényünk, rettentően kellene a szövetség, mert annyira utálatos minden körülöttünk. Még nem beszélünk gyerekvédelemről, de az úgynevezett normál családokban ezek is lehetnek drámák. Egy holland vagy amerikai családban teljesen természetes, hogy 18 éves kora körül a gyerek leválik. Ott ennek megvannak az anyagi feltételei is. Lakást bérelhet az ösztöndíjából, a kezdőfizetéséből.

❑ *Nálunk nem csak az anyagi kondíciók mások a családok többségében...*

— Igen, általános a zsarolósdi: „Fiam, lányom, ha tőlem kapod az apanázst, akkor pszt". Mindenképp felmerül az a fontos kérdés, hogy mi a függetlenség. Ugyanis úgy függetlennek lenni, hogy egy havi tízest lenyomok otthonról

Dr. Herczog Mária SZEKERES TIBOR FELVÉTELE

és hazaviszem a mosnivalót, sőt odaszólok, nem fordulna-e apa kocsival arra, mert nehéz a cucc... Attól olyan nagyon önállóak, hogy nem mondják meg, hová mennek és kivel? Semmi közöm semmihez, de finanszírozzam, és ha baj van, akkor tépés haza. Tisztában vagyok azzal, hogy nekik sem könnyű.

❑ *A magyar parlament is ratifikálta az ENSZ gyermeki jogi nyilatkozatát. Jog a családi élethez, az egészséges létfeltételekhez... Ezeknek be kellene épülnie a készülő gyermekvédelmi törvénybe is.*

— Ehhez a fontos dokumentumhoz csatlakozott a parlament anélkül, hogy belegondoltak volna, hogy a felnőtteknek tizedennyi joga sincs nálunk. Nem az a baj, hogy aláírtuk, hanem hogy ebbe a kultúrába hogyan fogjuk beleszuszakolni például azt, hogy a gyereknek joga van az őt érintő kérdésekben véleményt nyilvánítani. A nyílt örökbefogadás ügyében is lesznek nagy hisztik. Ebben az országban, ahol igen nagy az intimitásigény, egy lakótelepi vagy akár családi házas rendszerben az nem természetes, hogy privát légterek legyenek. Egy gyermekvédelmi intézményben, egy szociális otthonban nincs biztosítva, hogy az ott lakók becsukhassák az ajtót. Nekem fáj, hogy a legjobb vezető is úgy nyit be ott a szobákba, hogy eszébe sem jut, hogy a bent lévő azt is mondhatja: „ne tessék bejönni", vagy akár „menjen a francba".

❑ *Nemcsak a családok zárkóznak be — ami nem biztos, hogy csak annak a bizonyos intimitásigénynek a jele —, hanem azok is, akiknek dolguk lenne e téren, a fülükre tapasztják a kezüket...*

— Ezekről a kérdésekről nagyon sokat kellene beszélni, de sokan kérdezik, ebben a helyzetben pont most ez a fontos, holott ezek alapközérzetmeghatározó ügyek, bár az emberekben ez nem tudatos. Az otthoni kommunikáció sem tisztességes, a társadalmi szintű sem. Hiszek abban, hogy a kommunikációs eszközök segítségével lehetne jól szemléletet formálni. Az emberek nem hülyék, ellenkezőleg, igen fogékonyak és tanácstalanok nagyon sok téren, például a gyermeknevelésben. A gyerekeim — ha valami gond volt — azt mondták: mama, nézd meg a Spockot. Persze, nincs egyetlen helyes út, de azért fel lehet mutatni fontosakat, időtálló értékeket. Ebben a szabadságszerű rendszerben az az ijesztő, hogy nem egy abszolút igazság van. Mindenkinek azt kellene kiválasztani, ami a számára elfogadható. De nálunk az nem érték, tehát a kimondása sem szempont, hogy „én így szeretném csinálni, mert nekem az jó".

❑ *Csakhogy ezek átörökítődnek...*

— Nemcsakhogy átmennek a gyerekekbe a bűntudatainkkal, a bizonytalanságainkkal együtt, hanem viszik tovább, illetve visszakínálják. Ezek az általános jelenségek — ha egy gyerek nem egy konszolidált átlagcsaládba, nem jó körülmények közé, nem perspektívába születik, hanem drámákba —, tovább terhelődnek, ezerszeresen jelentkeznek.

— Azt ne felejtsük el, hogy az úgymond gyerekcentrikus kultúrákban több évszázados organikus fejlődés volt. Az tény, hogy nálunk 1945 után az ország fejlettségéhez képest nem adekvát gyereknevelési szisztéma megvalósítása indult be.

— Belenyúltak a családok életébe azzal, hogy nagy méretű belső migrációt, mobilitást gerjesztettek, így összekeveredtek a társadalmi rétegek. Tehát a kérdés, hogy a mi társadalmunk gyerek- vagy családbarát-e, nem olyan egyszerű, mint amilyennek első hallásra tűnik.

❑ *Micsoda kavarodás lehetett, lehet a fejekben...*

— Ha egyszer azt valaki megírná, hogy a mi generációnk mi zűrzavaron ment csak azzal keresztül, hogy a mamáknak megzavarták a fejét. Hallotta, hogy a családnak prioritása van, de saját gyereke vagy elment gyesre vagy nem, mindkét esetben bűntudatos volt. És most megint itt van a „vissza a fakanálhoz". De akkor most melyik az érvényes? Én értem, hogy az elmúlt negyven évben belenyúltak egy organikus fejlődésbe, de az mégiscsak megváltozott, nem lehet mondani, hogy menjünk gyorsan vissza és kezdjük újra. Az egyik, amiért én nagyon szomorú vagyok, hogy ennek a kutatására nincs pénz. Pedig ahhoz, hogy tisztességes szociál- és gyerekpolitikát lehessen csinálni, nem érzelmi alapon kellene viszonyulni.

Látták, vizsgálták, kiszámolták

Nyíregyháza (KM) — **Fiatal főiskolai oktatók, kutatók is beszámoltak tudományos tevékenységük eredményeiről nemrégiben az MTA megyei tudományos testületének szociológiai munkabizottsága felolvasó ülésén.**

A szakmai találkozó fő témája a régiókutatás helyzete, eredményei, és a módszertani lehetőségek bővítése volt. *Fábián Gergely* március elején nemzetközi konferencián vett részt Innsbruckban. Az egészségügyi főiskola tanársegédje a *Három részre szakadt megye* című kutatásról tartott előadást. Ennek alapján meghívást kapott egy nemzetközi összehasonlító vizsgálatot végző csoportba, mely a formálódóban lévő kelet-európai demokráciák munkaétoszát tanulmányozza majd a Würzburgi Egyetem szociológiai tanszéke és a Nemzetközi Demokráciakutató Intézet irányításával.

Az értelmiségelméletek 1989-től új aktualitást nyertek Közép- és Kelet-Európában — erről fejtette ki részletesen álláspontját *dr. Fónai Mihály*. *Murányi István* hasonlóan izgalmas témájú vizsgálat eredményeit összegezte.

Arra a véleményre jutottak, hogy a nemzet és a magyarság fogalmak két egymással összefüggő, de egymástól rendező elveiket tekintve mégis különböző modellekbe szervezik a Magyarországon élő magyarokat, németeket, szlovákokat, románokat, zsidókat, valamint a szomszédos országokban és a nyugaton élő magyarokat. A nemzet elsősorban, de nem kizárólagosan jogi-állampolgársági fogalom, míg a magyarság elsősorban kulturális-identitásbeli fogalom. Mindkettő nyitott a másik irányába. A vizsgálati csoport tagjai között a tekintetben nem találtak különbséget, hogy úgy vélik: nem kell ahhoz Magyarországon élni és magyar állampolgárnak lenni, hogy valaki magyarnak számítson.

Giczey Péter nemrég tért haza Oxfordból, ahol a Közösségfejlesztők Egyesületének képviseletében a közösségfejlesztők ottani munkájával, a szociális problémákkal és azok kezelési módjaival ismerkedett meg egy magyar szakembercsoport tagjaként. Beszámolt élményei között arról, hogy az egyetemről és sajátos oktatási intézményéről, a college-ről világhírű város nem is olyan tisztán egyetemi, ahol az ifjúság gondtalanul éli életét. A 160 ezer lakosú Oxford ugyanis jócskán terhelt szociális problémákkal, mégpedig a recesszióban lévő brit gazdaság miatt.

Az egyetemi „szolgáltatóipar" áldásaiból nem részesülő munkáskerületek és városrészek klasszikus terepei az alacsony jövedelmű, egyre inkább elszegényedő és a kilátástalansággal hosszú évek óta küzdő munkanélküliek halmozódó gondjainak.

A problémák mérséklésében — az egyre vékonyabban csordogáló állami forrású támogatás mellett — nagy szerepet játszanak az önkormányzat működette közösségi központok és a nagy hagyományokkal rendelkező különféle állampolgári kezdeményezések, egyesületek, közösségi házak, szomszédsági központok.

Molnár Kálmán

Szerepel a Derkovits terem reklám-grafikai kiállításon

Élet és Irodalom 1976 I. 3

Molnár Kálmán

Szerepel a „Quintett" csoport
Zábitossán a Derkovits tekercben

Hétfői Hírek 1970 I.12

Molnár Kálmán
Grafikus

Részt vett a tárlaton

Bauer Jenő: Reklám '70
MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 39.lap

Molnár Kálmán

Réntrett a „Magyar plakát 66" ki-
állításon a Műcsarnokban

Székely Artur Magyar plakát 66
Magyar Grafika 1967. 1 n 19.

Molnár Kálmán

Szerepel a Derkovits terem reklámgrafikai kiállításán

L.A.: Csütörtök a TV-ben

Magyar Hírlap 1970 I.15

Molnár Kálmán

Szerepel a Derkovits terem
reklámgrafikai kiállításán

Magyar Hírlap 1970. I. 11

MDK

Molnár Kálmán, grafikus

Négy reklám grafikus társával együtt
a Tü galériájában szerepel.

— : Az első

ESTI HIRLAP B[illegible] 1970. jan. 12.

Molnár Kálmán reklámgrafikus

kerepel a TV Galériája táslatán

N.N: Az első

Esti Hírlap 1970 I.12

Molnár Kálmán grafikusművész

Bakos Istvánnal és Simonyi Enőkével közös kiállítását jelzi a kiállítási naptár (Derkovits Terem; január).

Műgyűjtő, 1969. 1. sz.

Molnár Kálmán reklámgrafikus

Kiállításon cserepel Bakos
Istvánnal és Pecsenke Sörseffel együtt
a Derkovits Teremben (TV. galeriája)

Magyar Nemzet 1970 január 11
12. old

Molnár Kálmán
grafikus

Méltatás

Bauer Jenő: A Derkovits-teremtől a Pince-tárlatig
Művészet, 1970.november - 38.lap

MDK

Molnár Kálmán

Kiállitásokról. Magyar Nemzeti Müvészet 1938.
4. sz. 80.l.

MDK

Molnár Kálmán

Kfj.: Kiállitásokról. Magyar Nemzeti Művészet 1938. 4.sz. 8o.l.

Molnár Kálmán iparmüvész

Ernst Muzeum csoportkiállitása - "Alkotó iparmüvészek" kiállitása. Modern izlésü cseréptárgyaival vesz részt.

Pesti Hirlap 1931.XII.13.

MDK

Molnár Kálmán, ip.müv.

Váza.
Juhász.
Parasztpár.
Gémeskut.
Szenteltviztartó.

OMIP.Társ. Bp. - Orsz.M. Ker.Kiáll. 1942. Kat. 28.l.

MDK

Molnár Kálmán keramikus

Kfj: Kiállitásokról. M.N.Müvészet. 1938.
4.sz. 80. o.

MDK

Molnár Kálmán iparművész

Kiállitója az állandó mintakiállitásnak, kerámiával.

Magy.Iparművészet, 1939. 22o.lap

Molnár Kálmán

Szerepelt a Nemzeti Salon iparművészeti kiállításán.

M. Sz. 1932. XII 10.

Molnár Kálmán

szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti

kiállításán.

TH. 1932. XI. 8.

MDK

MolnárKálmán keramikus

Csányi 1954. 6o.o.

MDK

Molnár Kálmán

Ezüstéremmel tüntették ki az 1937-évi parisi nemzetközi világkiállításon.

Cikk: A párisi világkiállítás magy. pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 179.l.

MDK

Molnár Kálmán keramikus

Kiállitott az Ipm.Társ.karácsonyi vásárán.

Pesti Napló 1936.dec.5. 11.1.

MDK

Molnár Kálmán

kisplasztika

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1929. 134. l.

Molnár Kálmán

Magyar Képirók kiállitása - Nemzeti Szalonban -
szerepel.

Budapesti Hirlap
1933.I.15

Molnár Kálmán

festőművész kerámikus

Magyar Képirók Társasága csoportkiállítása - Nemzeti Szalónban - képével szerepel. Erdekesek kerámiái. –

Magyarság
1935.1.15.

Molnár Kálmán

szobrász

Budai Szépmüvészeti Társulat - Őszi kiállitása - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.X.26

Molnár Kálmán MDK

keramikus

Magyar Iparművészet 1937. 247.o.
Az Iparművészeti Társ. Karácsonyi Vására, kiáll.

Molnár Kálmán

Keramikus

K

Csányi 1954

60 l.

MDK

Molnár Kálmán

kerámia munkával résztvett az alábbi kiállításon

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparművészet 1937. 247.l.

Molnár Kálmán

.festőművész

Lakásművészeti kiállitás - Technológiai Muzeumban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.I.22.

MDK

Molnár Kálmán, grafikus

Nívódíjat kapott.

— : „1970 legjobb plakátja" kiállítás a Műcsarnokban 8.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 11.

Molnár Kálmán

„Életbiztosítási" c. plakettje

művészdíjat kapott

Magyar Nemzet 1971 április 11
1 l. old.

Molnár Kálmán

Naptármunkával szerepelt.

Székely Artúr: Magyar plakát '66; Magyar Grafika, 1967. 1. sz. 19. l.

Molnár Kálmán

kerámikus

Magyar Képirók kiállitása - Nemzeti Szalónban - kerámiáival szerepel.

8 Órai Ujság
1933 I.15.

Molnár Kálmán
szobrász

Budai Szépművészeti Társulat Őszi Tárlata - II.Margit körut 48.sz.a. - szerepel terrakottája

Uj Magyarság
1935.X.27

Molnár Kálmán

Munkájával szerepel az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállitásán.

N.U.933.XII.6.

Molnár Kálmán

Magyar iparművészeti és háziipari kiállításon szerepelt.

M.930.VII.23.

_2._-es_sz._cédula_ M.D.K.

Molnár Kálmán

"Csikósok, pásztorok, parasztasszonyok, munkásemberek, lobogó sörényü lovak, évődő fiatalok tarka csoportjai"-ról beszél a müvész munkásságáról szóló cikk és a továbbiakban elmondja, hogy "jelenleg a newyorki világkiállitáson fog szerepelni magyar csikós-majolikával és egyházi szobrocskákkal."
A lap bemutat három repr.-ót a müvész szobraiból: egy csikós lovas-szobor, egy munkás és egy fiatal pár szerepel a cikk keretében.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. május 3-lo.
II. évf. 18. sz. 24-25. lap

_ 1.-es sz. cédula_ M.D.K.

Molnár Kálmán

Gedényi Mihály: „Mühelylátogatás Molnár Kálmán kerámikusnál" cimmel elmondja, hogy a müvész 32 éves, Mármarosszigeten született, ott is érettségizett, majd Budapesten elvégezte az Iparmüvészeti Főiskolát. 1930 óta az Iparmüvészeti Társulat összes hazai és külföldi kiállitásain részt vett. A Nemzeti Szalonban, a Magyar Képirók Kiállitásán valamint a Kézmüvesipari kiállitáson is szerepelt. Munkáival több dijat nyert.

Film× Szinház Irodalom, Bp. 1939. május 3-lo. II. évf. 18. sz. 24-25. lap

MDK

Molnár Kálmán keramikus

Ács Lipót: Iparm.kiáll. a Technológián. Képzőművészet 1933. 63-64. sz. 182-3. l.

Molnár Kálmán

Károlyi palotában a Magyar Karácsony c. kiállításon kerámiával szerepelt.

PH-930. XII.6.

Molnár Kálmán

Magyar karácsonyi-kiállításon a Károlyi palotában magyaros figuráival szerepelt.

M. 930. XII. 7.

Molnár Kálmán

iparművész

Az Iparművészeti Társulat háziipari és iparművészeti kiállításának albumában szerepel.

Magyarság
1930.VII.31.

Molnár Kálmán iparművész

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

Molnár Kálmán

Ernst-múzeum csoportkiállításán
genre-figurával szerepelt.

PH.932.T.10.

Molnár Kálmán

iparművész

Az Iparművészeti Társulat háziipari és iparművészeti kiállitásának albumában munkáival szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VII.31.

MDK

Molnár Kálmán

Női alak, ker.

Hazafelé, "

M.Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

12-13 l.

Molnár Kálmán MDK

Hamutartó, ker.

Figurális váza, ker.

M.Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

12-13 l.

MDK

Molnár Kálmán

Gyümölcsös tál, ker.

Csikós, " terr.

Figurális váza, "

M.Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

12-13 l.

M.P.K.

Molnár Kálmánné

közellátási tisztiviselő

A Budapesti Dési Huber Kör Képzőművészeti Szabadiskolájának hallgatója 1948.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 131.1.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.

Bp. 1965.

MDK

Molnár Kálmán

Kerámiákkal vett részt a Szép Otthon kiall.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

MDK

Molnár Kálmán

Magyar plakát 66. 5.magyar plakát kiáll. Műcs.
1966. dec.

és helye: .....

Molnár Kálmán.

a "Magyar Képirók " egyesületének tagja. Részt vett a társaság által a Nemzeti Szalonban rendezet eslő kiállitásán 1933-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Molnár Kálmán

Ács L.: Iparművészeti kiáll. a Technológián.
Képzőművészet 1933. 183.l.

MDK

Molnár Kálmán

Az Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiállitása.
Nemzeti Ujság 1933. dec. 6. 11.l.

Molnár Kálmán

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - iparművészeti munkáival szerepel.

U j s á g
1929.VII.14.

Molnár Kálmán

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállítása - Iparművészeti Múzeumban - szobortáblával szerepel.

Magyarság
1929.VII.14.

MOLNÁR Kálmán grafikus

Egyetemi tanár

A Magyar Képzőművészeti Főiskolán 1990.julius 12-én a Rektori Tanácsülésen kinevezték az uj tanárokat. Uj Müvészet, 1990.1.sz. 63.p.

BUDAPEST, ALKOTMÁNY U. 3. 1054 PF. 226. 1391
☎: 311-120, 310-756, 311-356/107, 117-298/107

OF
N

Ügyintéző: Ikt

Tisztelt Munkatársunk!

Kérjük, hogy a Koss
(V.kerület Honvéd u. 10.) 199
előtt 10-12 között vagy délut
sziveskedjen honoráriumáért b

MOLNÁR Kálmán (1943)
156. Erő-mű-tét, 1989
Power operation
szitanyomat, 40x60 cm
j.b.l. Molnár Kálmán – ny.n.
ltsz.: xy 90.334

157. Víz-lép-csőd, 1989
Water barrage
szitanyomat, 40x60 cm
j.n. – ny.n.
ltsz.: xy 90.335

A változás jelei : Plakátok 1988-1990.
: Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-
dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin
Bp., MNG, 1990 20

Molnár Kálmán
Meraunikus

l.

Iparm. kiáll
Bp (1930?)

18. tábla

A

Müemlékek Országos Bi

Molnár Kálmán

iparmüvész

Ernst Muzeum Kiállitásai CXXIII.Csoportkiállitás katalogusa 14 lap, 1931

MDK

Molnár Kálmán

Hamu tartó, ker.

Hamutartó, "

Juhász, "

M.Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

12-13 l.

MDK

MDK

Molnár Kálmán keramikus

A művészi m. kerámia ünnepe. Magyarság, 1942. nov. 7.

intes, 8+kapu+9 tengellyel, kosáríves
ülő, a homlokzat utólagosan téglával
(1780 körül,)

szám, III.)

M. D. K.

MOLNÁR Kálmán keramikus

Csánki 1954. 60., 106., 117. l.

Molnár Kálmán

l.

Szépmüvészet

1942. 289. l.

Molnár Kálmán

Csikós.
Molnár Kálmán kerámiája.

Ősz a művészetben.
(Budapest, 1940) 41. l.

„Magyar Művészetért" kiállitás a Műcsarnokban

A kormányzó hitvese által megindított mozgalom keretében a Műcsarnokban „A magyar művészetért" címmel képzőművészeti kiállítást rendeztek, amelyet 15-én este nyitott meg ünnepélyes körülmények között vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója.

A kiállítás ünnepélyes megnyitásán megjelentek gróf Teleki Pálné, vitéz Keresztes-Fischer Ferencé, Baranyai Lipótné, gróf Pongrácz Jenőné, gróf Almássy Dénesné, báró Prónay Györgyné, gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke, Bartha Károly, Varga József miniszterek, Glattfelder Gyula csanádi püspök, Haász Aladár miniszteri osztályfőnök és sokan mások.

Pontosan fél 7 órakor érkezett meg Magyarország kormányzója a Főméltóságú Aszonnyal, Tost Gyula szárnysegéd kíséretében. A bejáratnál Karácsony Antal ny. miniszteri osztálytanácsos üdvözölte a kormányzói párt és díszes virágcsokrot nyujtott át a Főméltóságú Asszonynak.

A tulajdonképpeni ünnepség a Műcsarnok nagytermében zajlott le, ahol Fáy István kultuszállamtitkár üdvözölte a kormányzói párt. Rámutatott arra a meleg szeretetre, amelyet a Főméltóságú Asszony érez a magyar művészettel szemben.

A kormányzó a következő szavakkal nyitotta meg a

Molnár Kálmán

ígram.

Est. 1928.

Molnár Kálmán

keramikus

vród

Magyar Iparmüvészet

1931. 132. l. (A Társulat nyári kiállításai-ról.)

Molnár Kálmán

iparmüvész

l.

Orsz. Iparmkongr.

918. I. Ferencz Jozsef.

Mellig, kissé balra fordul
választja, ingének lehajtott gallérj
egyelejű.

Gypszdombormü, méretei 10.
Vétetett Incze Kálmánné sz
koronán (683/91).
Készitette: N. Schödl.
Elszámoltatott 1902: II.
Az elszámolást elfogadta
(720/902)

az 1901. évi belépti d

Molnár Kálmán

keramikus

l.

MAGYAR IPARMUVESZET

1937. 21. l.

Molnár Kálmán

keramikus

l.

Ernst Múz. kiáll.

124. 4. 15. l.

1932.

~~Római régiségek V. 200.~~

Molnár Kálmán

Perspektiva alkotócsoport kiállitása nyilt meg a diosgyöri Vasas Müvelődési Központ galériájában ,melyen a müvész is résztvett

Magyar Hirlap 1980/3/21/11

Molnár Kálmán

Keresnikus

1923 – 1927

Éinusk 1930. 86.1

Terra-sigillata edények

X. 52.

Molnár Kálmán, grafikusművész

(Toth Ilnos: A vizuális szemlélet kerülete. Szereday Ilona pályaképe.

A csabai művésztelepen 1983-ban új arcok jelennek meg és az eddigi – már említett – koncepció is átformálódik. (Molnár Kálmán, Székely Kálmán és még többen) Magyarország új grafikai image-ének megfogalmazását tűzi ki céljául a csabai grafikusokkal együtt dolgozó műhely.

Művészet, 1989., 4., 46-old.

Molnár Kálmán grafikusművésznek;

Munkácsy-díj

/

Népszabadság, 1990. márc. 15.

MOLNÁR Kálmán grafikus

Munkácsy Mihály díj. 1990. már.15.

H Körner
K Ulrik
Sz Emese, Sarolta
Cs Csaba
P Apollónia
Sz Ellák
V Lukrécia
H Amália
K Nóra, Lili
Sz Izabella, Dalma
Cs Jenő
P Örs
Sz Henrik, Roland

19 Sz Emília
20 Cs Illés
21 P Dániel
22 Sz Magdolna
23 V Lenke
24 H Kinga
25 K Kristóf, Zsaklin
26 Sz Anna, Anikó
27 Cs Olga
28 P Szabolcs
29 Sz Márta, Flóra
30 V Judit
31 H Oszkár

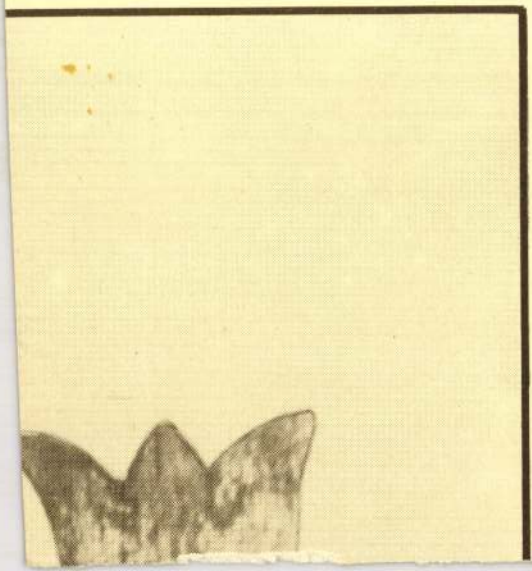

Molnár Kálmán, grafikusművész

Perspektívacsoportnak nevezik magukat, nyolcan vannak, mindannyian a plakátművészethez vonzódnak. A csoport eddigi közös kiállításai: Pécs, Varsó, Düsseldorf, most a diósgyőri Vasas Műv. Közp. Galériájában „2000–20" című tárlatuk. – A művészek szemléletének egységét a humor adja.

Molnár Kálmán két színes ötlete szerepel a kiállításon.

Szabados Gábor: Kiállítás a Vasas Galériában.

Déli Hírlap, 1980. ápr. 1.

Molnár Kálmán, grafikus

L: Balogh István

– : A Jelenkor krónikája

383.

XXI/4

Jelenkor, Pécs, 1978. ápr.

Molnár Kálmán grafikus

(Bp. 1943 –

A Képzőművészeti Főiskolán végzett.

Plakátok, naptárak, lemezborítók tervezésével foglalkozik

Békéscsabai Alakalmazottgrafikai Biennálé

Plakátkiállitás, Munkácsy Muzeum, 1978.IV.2-V.28.

-Katalógus a könyvtárban-

Molnár Kálmán grafikus

Nyolc magyar alkalmazott grafikus kiállítása „Perspektíva" c., a Szinház-téri Galériában látható, ahol a művész munkái is szerepelnek. (repr.)

Aknai Tamás: Fonák tárlatok.
Dunántúli Napló, 1978. márc. 19

Molnár Kálmán reklámgrafikus

A Dexhonits-terembeu csoportkiállításon vez részt munkáinal.

Magyar Hírlap 1970. jan. 11. 13. 9.

Molnár Kálmán

„Biztosítással biztonságosabb" c.
rajza nívódíjat kapott

Magyar Nemzet 1972 március 29
4. old.

Molnár Kálmán

Plakátja szerepel a z ERNST Muzeumban

a mult év legjobb plakátjaiból rendezett

kiállitáson

Kritika 1972 május
2o.old.

Makár Kálmán.

Az Ernst Múzeumban rendezett plakátkiállításon szerepelnek művei

Kucska Péter: Két plakátkiállításról.

Kritika, Bpest, 1972. máj. 20. old.

Molnár Kálmán, grafikus

Biztosítással biztonságosabb c. plakát-
jáért díjat nyert.

— : Nívódíjak a legjobb plakátokért 8.

Népszabadság, Bn. 1972. márc. 29.

Molnár Kálmán

Az 1941. évi legjobb plakátok alkotóinak
nevődíjait az Ernst Múzeumban osztották
ki a biztosítást népszerűsítő plakátok
közt. „Biztosítással biztonságosabb" c. pla-
kátja lett az első. (emlitve.)

Népszabadság, 1942. márc. 29.

MOLNÁR KÁLMÁN

Magyar Iparművészet az
ezred fo Rdulón 2003

180. l.

Molnár Kálmán

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003
166.

Molnár Kálmán

Életbiztosítás jinni plakatját részesítették nivódíjban a biztosítás kategoriában.

Kiállítás 1970 legjobb plakátjaiból.

Magyar Hirlap 1971/101 4 old.

Molnár Kálmán

Kiosztották „az év legjobb plakátjai" címet szerdán a Térnek Klubban.
A művész plakátját ítélték legjobbnak a biztosítási plakátok közül.

Magyar Nemzet, 1945. ápr. 4.

Molnár Kálmán

Részletes a kiállításon

Jubileumi Plakátkiállítás
Bp. Szépműv. Múz. 1975.

Molnár Kálmán

Bányász CSÉB plakátjai nyert dijat a biztositási pla kátok közül.

Magyar Hirlap 1975 132/6

Molnár Kálmán

Tizenkét év óta minden évben, nívódíjat kapnak a különböző témájú legjobb plakátok alkotói. Idén a biztosítási plakátok közül „Bárujasz CSÉB"-plakátjai kaptak díjat. (említve)

Bajár Iván: Plakátok, tanulságok.
Magyar Hírlap, 1975. máj. 14.

Molnár Kálmán
Kiállítás a Dorottya utcai
Kiállítóteremben

Magyar Nemzet 1985. IV. 13.

Molnár Kálmán, grafikus

szerepel a 3 ország kiállításán.

Rózsa Gyula: Moziplakát

M. 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 szept. 15.

Molnár Kálmán grafikus

a Madách Színház társalgójában szín-
házi plakátok kiállítását láthatjuk,
nyolc kiállító grafikus 31 plakátját.
Molnár Kálmán Bernarda Alba háza-
plakátja szerepel a kiállításon. (említve)

Mészáros Tamás: Plakátok szünetben.
Magyar Hírlap, 1976. dec. 12.

Molnár Kálmán

Molnár Kálmán figyelemre méltó-
an ragadta meg Lorca drámá-
jának lényegét.

Geleczey-Mihéltz Plakátok szünetben.
Művészet, 1977. július - 36. oldal.

Molnár Kálmán grafikus

L. Máté Marian

Acsay Judit: Biennálé Békéscsabán

Új Tükör, B. n. 1986 jún. 15

24-25

XXIII/24

MOLNÁR KÁLMÁN

E.M. [Ember Mária]: A jelen emlékei : Plakátok, röplapok a Galériában. = Magyar Nemzet, 1990. dec.7. 4.p.

A

MOLNÁR Kálmán grafikus

1990 1. 63

91 3. 23

Új Művészet

cj M_v6s2e1

MOLNÁR Kálmán

Vizi-lép-csőd, 1989, szitanyomat, 40x60 - 91.3.26

Új Müvészet

Molnár Károly
Ludovikás levente
1930. IX. évf.

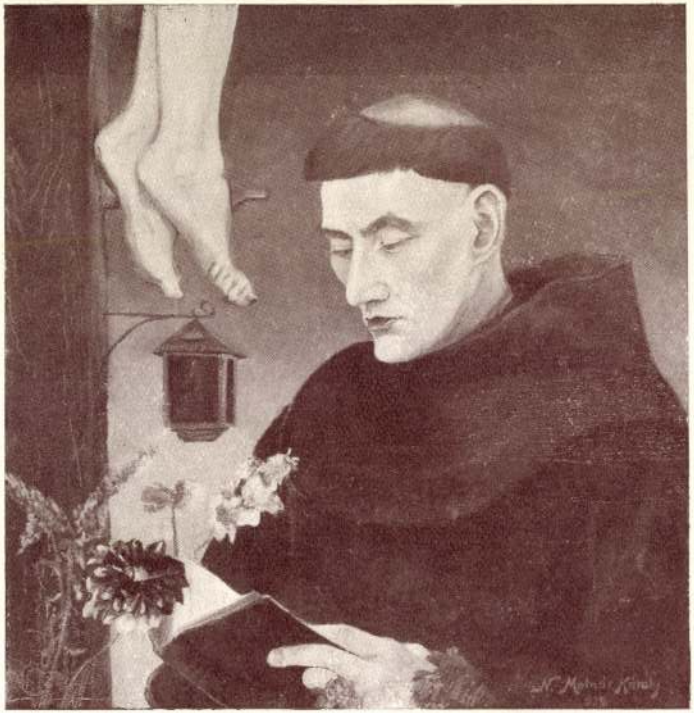

A KERESZTFA LÁBÁNÁL

MOLNÁR KÁROLY akadémikus olajfestménye

Molnár Károly

tatai mester

Készítette 1841-ben a tatai Kegyesrendiek gimnáziumának Kápolnájába a szentély rostélyzatát.

Venczel Károly. A tatai plébánia története. Új Magyar Sion. 1877. I k. 422. l.

Cserhalmy József. A tatai Kegyesrendiek Gimnáziumának története 1875/1876.

Molnár Károly

Tiszavasváron 1971-ben négyen, megalakítottak egy képzőművészeti szakkört, melynek ma már nagy létszáma van. Az alapítótagok egyike Molnár Károly, munkás.

Sárga László: „Képzőművészkedők"?
Népművelés, 1976. ápr. 4. 37. old

Molnár Károlyné

Famunkákkal szerepel az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállitásán.

N.U.933.XII.6.

MDK

Molnár Károlyné

A háziipari részben résztvett a Szép Otthon kiallitasan.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

MDK

Molnár Károlyné

Az Iparmüvészeti Társulat ~~k~~ karácsonyi kiállitása.
Nemzeti Ujság 1933. dec. 6. 11.l.

UDK

Molnár Kata, festő.

Rákospalotai asszonyok. Két aquarel.

Szent György Céh, XXIX. műv. graf. aukc. – 1919.
IX. 29 – X. 2. – A Gyűjtő. V évf. 5 sz. – Kül. sz. 69. l.

Molnár Katalin M.D.K.

Sgrafittó műve.

Dutka Mária: Freskók, sgrafittók, üvegablakok

Magyar Nemzet, 1959. június. 17. 4

Molnár Katalin, füsti

szül. Szentesen 1896. márc 15. ev. ref. 4 polgári.

1912/13 I. első osztály beli művésznövendek Deák Ebner L.

1912/13. II. első ost. n. o.

1913/14. másodosztbel. n. o. és Erdössy Béla és Pulch D.

1913/14. II. másodosztbel. n. o.

~~Mátyás, I. sz. magyar király~~

~~II. 242~~

35.1

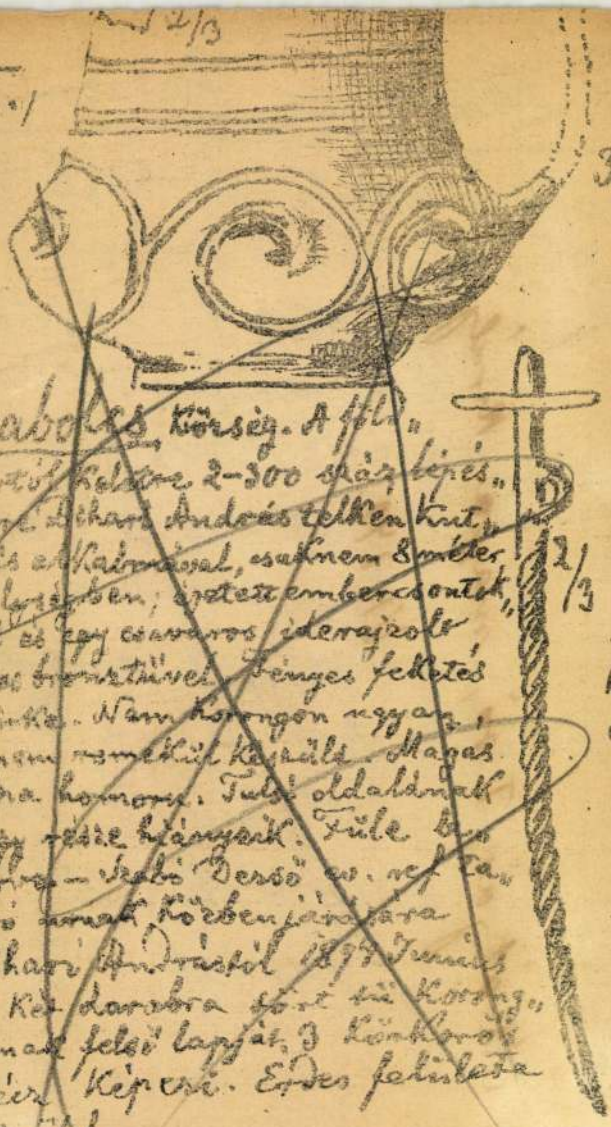

2/3

36

Szabolcs, Község. A fölvártól kelletre 2-300 száz lépésnyire Bihari András telken kutásás alkalmával, csaknem 8 méter mélységben; ezetett embercsontok, két és egy csavaros idearajzolt füles bronztüvel. Fényes feketés szürke. Nem korongon ugyan, hanem rosmekül készült. Magas talpa homoru. Tulsi oldalának nagy része hiányzik. Füle be-törve. — Szabó Dezső ev. ref tanító urnak, közben járására Bihari Andrástól 1897 Junius. A két darabra sört tü korongjának felső lapját, 3 körkörös lécz képezi. Erdes felületa füröld.

2/3

Molnár Katalin

1912/13

Ferkèpzomfoiskèvk

115. l.

ma legfontosabb katakombái a S. Callisto, S. Agnese, S. Domitilla, S. Pretestato és S. Priscilla, Nápolyban a S. Gennaro. A keresztény vallás elismerésekor előtérbe került az istentiszteletek helyének problémája. Kezdetben római templomokkal próbálkoztak, de miután ezek elrendezése nem felelt meg a keresztény vallás liturgikus követelményeinek, új templomtípust kreáltak, amely részben a római bazilika, részben a római lakóház típusára támaszkodott. Megszületik az ókeresztény *bazilika* (l. ott), amely századokon át uralkodó rendszere marad a templomépítészetnek s jelentőség és elterjedtség tekintetében messze túlhaladja a centrális típust; ez utóbbi leginkább a sír- és keresztelőkápolnákra szorítkozik. A nyugati ókeresztény építészet legszebb emlékei Rómában és Ravennában maradtak fenn (l. *Olasz művészet*). A keleti ókeresztény építészet a nyugatitól eltérő irányban fejlődik s alkotásai a bizánci építészet (l. ott) területére esnek. A legrégibb római bazilikákkal egyidejűleg, sőt részben azokat megelőzően, Egyiptomban és Nubiában, a libyai sivatag oázisaiban s Észak-Afrika partvidékein is épültek keresztény bazilikák, három-, sőt öthajósak, de általában kisméretűek. A legfontosabb emlék Reparatus püspök öthajós temetkezési bazilikája Orléansvilleben. Rendkívül érdekes irányban fejlődött az ókeresztény építészet Közép-Syriában, amelynek városai jóformán ugyanabban az állapotban maradtak fenn, amelyben a lakosság a VII. században, az Iszlám betörésekor elhagyta őket. A középsyriai ókeresztény építészet élete a II. századtól a VI. századig tart. Emlékei a déli, hauran-i s az északi, Aleppo, Antiochia és Apamea közötti csoportra oszlanak. Százonál több város fekszik ezeken a vidé-

Női napozó

színházi fotográfusok tárlata

Molnár Kata: Ladányi Andrea

1999. április 14.
19.00

MU Színház Galéria
1117 Budapest, Kőrösy József u. 17.

a kiállítást megnyitja

Kovács Gerzson Péter

Nyitva: hétfő - szombat 10-20 óráig
A kiállítás bezár 1999. május 16.

Az 1999. áprilisi program gerincét a „Női napozó" című előadássorozat alkotja. Az előadások alkotói, előadói a magyar kortárs tánc és színház művésznői. Az áprilisi kiállítás programja a „Női napozó"-hoz illeszkedve a NŐ lesz. A kiállításon Csillag Pál, Hapák Péter, Katkó Tamás, Molnár Kata, Szigetvári Zsolt felvételei szerepelnek.

Molnár Kata

Fénymánia

Theater Chlipa: Körözés alatt

1999. április 6. 18.00

Szkéné Színház Puttó Galéria

1111 Budapest, Műegyetem rakpart 3.

a kiállítást megnyitja

Halász Tamás színikritikus

Nyitva: minden nap 17-22 óráig

A kiállítás bezár 1999. május 30.

Magyar Filmfotósok Egyesülete sztárlesen

Kende Tamás: Kubik Anna

1999. április 3. 17.00

MTESZ Technika Háza

2600 Vác, Köztársaság u. 19.

a kiállítást megnyitja

Bacsó Péter rendező

A kiállítás bezár 1999. április 18.

MOLNÁR Katalin festő

MARIK Sándor: A freskófestő. = K. M. 1992. 127. sz. 10. p.
Molnár Katalin Nyíregyháza szülötte.

művészet teljes intézményrendszere, de már kiürült
lassan nevetségessé is vált. Aki a nyolcvanas évek el
Pesten azt akarta tudni, hogy mi is történik a kortárs
vészet piacán, az automatikusan az ellenkultúra felé
kozódott. A kortárs művészet e piacán soha nem látot
galom és szellemi pezsgés volt tapasztalható, a
avantgárd környékén feltűnő új nemzedék kiszabadu
szakmai gőg és autonómia gettójából. Festők filmez
filmesek tartottak happeninget stb. Új műfajok szület
új szerepek, új nyilvánosságok nyíltak meg, az évtize
hierarchiák puhán omlottak össze. Elközelgett a gu
kora, egy-egy magánlakásban, művelődési házban ta
tak vetítéseken, koncerten, happeningen többen je
tek meg, s fontosabb dolgok történtek, mint némely
liós költségvetéssel megrendezett állami tárlaton. A
halott *Bódy Gábor, Hajas Tibor, Erdélyi Miklós* szell
vonzása és jelentősége összemérhetetlenül fontos
volt, mint az állami művészet keretei között honoló
lom. Az ellenkultúra, a neoavantgárd pesti vonzása
szó átvitt értelmében vett uralma — ma már láthat
termékeny félreértések és szerencsés konstellációk e
ménye volt. A magyar neoavantgárdnak nem a kapit
mus uralkodó játékszabályával, a piaccal, a galériás ku
ra uralmával kellett megküzdenie, hanem egy mo
tartását rég elveszett kiürült állami művészet keretei
zött kellett megjelennie. Ez az eltérés, azt hiszen *ala*
tő. Az intenzív jelenlét, a társadalmi nyilvánosságból
részesedés radikálisan eltérő formái a 80-as évektől las
a neoavantgárd előnyére váltak. Nem a piac és a gal
finom politikán túli agressziójával kellett megküzd
hanem a politika egyre komikusabb szabályaival. M
show business korának kultúrájában „odakint" a
avantgárde, vagy bármiféle füéggetlen művészet
kényszerül, hogy bizonyítsa létét, fontosságát, addig
hon, a politikai dominancia okán, éppen a túlzott fon
ság kínos következményei ellen kellett harcolnia
nyolcvanas éveket, a még nem létező piac és a már

HOGYAN KELL WEEKENDHÁZAT BERENDEZNI?

Néhány példa a weekend-ház bútorának helyes elvek szerint való kialakítására. Az ábrák csupán egy-egy nyers gondolatot vagy elvet ábrázolnak sematikus módon. Tervezte és helyenként idegen példák nyomán rajzolta Kaesz Gyula tanár.

1. Ilyen ne legyen a weekend-bútor! Lélektelen árjegyzéki tömegbútorformák a legalsóbbfokú igényekre szabva. Teljesen nélkülözik a használati tárgy civilizált arculatát és sokat hangoztatott használati értékük is csak a legminimálisabb fokú. Ez túlkevés az igényesebb embernek. De a parasztbútor sem való a weekend-házba, mint ahogy nem való a csizma a shorthoz. A kényelmetlen, legtöbbször primitív deszkatákolmányok csak a hamis romantikájú álhangulatot szolgálják legfeljebb, de a kényelmet és modern lakáselveket semmiképpen. Hagyjunk mindent a maga helyén!

2. A weekend-ház berendezésének egyik legkényesebb pontja a rendszerint igen takarékosan méretezett **konyha** vagy csupán **főzőfülke.** Itt kell megmutatni a berendezőnek is, mit tud az ökonomikus térkihasználásból! Legkisebb méretű teakonyha példája (kb. 100/150 m) minden szükséges felszereléssel ellátva, csakhogy a legszerényebb keretek mellett.

3. Ahol az egész **konyha** csupán egy mindent tudó szekrényből áll. Modern, amerikai gyártmányú szériatípus, árjegyzéki ábráról.

4. Külön konyhahelyiség híjján egy **főzőfülke** is megteszi. Ez a kitűnő fülke minden szükségeset tartalmaz egyszerű, kényelmes csoportosításban. Kialakítása már túl is meg a kis nyaralóházak szükségletein.

5. A második legnagyobb bútorprobléma a **fekvőhely.** Egyáltalán a fekvőhelyek száma és elhelyezése karakterizálja a kis házat; egész struktúrája e körül alakul ki. Ezért kell a berendezőnek itt talán a legleleményesebbnek lenni, minden más bútor megoldása előtt. A probléma lényege az, hogy a fekvőhelyek minél kevesebb helyet foglaljanak el, sőt egyrészük nappal teljesen eltüntethető legyen. Nem a formai megoldás mikéntje fontos tehát az ágyak kialakításánál, hanem az, hogy mennyire tudnak azok ennek a szempontnak megfelelni. Az ábrán szereplő pamlag támlája felnyitva képezi éjjelre a második fekvőhelyet (mint a hajóágyaknál). Az 5a. ábra a felnyitott állapotot mutatja. A lenyitott támlából lábtámasz és kis létra kifordítható.

6. Normális mélységű, de igen rövid, **párnázott pad,** éjjelre úgy tehető alvásra alkalmassá, hogy két oldaltámlája kihúzható támasztékokra lefektethető a párnákkal együtt és így a 130—150 cm hosszú pad megnőhet 190—210 cm-re! Sok helyet kímélő és szimpla szerkezetű megoldásmód.

7. Rendes hosszúságú (180—200 cm), de fekvéshez nem elég mély pamlag, amelynek fekvőfelülete előre kihúzható és a lefektetett támlapárnával rendes szélességű (85—95 cm) fekvőhellyé átalakítható.

8. A weekend-házba semmiféle magas szekrénybútor nem való, mert megeszi a teret. A **beépített szekrény** a helyénvaló, ezt itt talán már bővebben nem kell indokolni.

9. A további bútordarab, amely sok fejtörést okoz: az **asztal.** Ha abból az okos — de nem új — elvből indulunk ki, amely szerint az angol cottage-k lakóhelyiségeiben úgyszólván teljesen hiányzik a mi elmaradhatatlan asztalóriásunk, mert ők az asztalt összecsukva a fal mellé állítják, amikor nincs rá szükség, — akkor jó úton haladunk. Az ábrán látható az angol eredetű, felnyitható lapokkal és kifordítható lábtámaszokkal kialakított **„lepkeasztal"** (angolul: **butterfly-table**).

10. Fal mellé állítható, **összecsukható asztal,** amelynél az egymást keresztező és összehajtható lábkeretek laposra csukása után a lap csuklókon lehajlik a lábak mellé egysíkba.

11. Régi, praktikus **asztalgondolat:** lehajtható egyszerű lap a falon, rajta lelógó lábtámasz, amely lehajtásnál függélyes helyzetbe beáll. Kisegítő, tálaló, sőt étkező asztalfelületnek is használható megoldás.

12. Legegyszerűbb eszközökkel készített alacsony ülőke, kretonpárnával, szalma- vagy gyékényfonattal.

13. Esztergályosmunkával készített egyszerű **ülőke,** faüléssel — mint a suszterszékek!), esetleg fodros nyomott vászon- (kreton-) párnával.

14. Kevésszámú, kicsiméretű, igen könnyű, de kényelmes és jókészítésű **székre** van szükség a weekend-házban. Lécesvázú, tömörfa támlásszék, pácolva és beeresztve; ülése falemezből vagy gurtnizva, levehető párnával.

15. Igen olcsó és okos megoldás jó **tömeggyártású széket** vásárolni, amelyekből nálunk, sajnos, még kevés a választék, de azért találni. Az ábra szerinti szék a legjobb típusok egyike, magyar gyári termék és ára nyersen: 6—7 pengő! Ennyi pénzért ilyen széket kapni, már nagy eredmény!

16. A weekend-ház több nagyon kényelmes **heverőbútort** is megkíván. Ezek inkább a verandán helyezkednek el, ahol kissé tágasabb. Az ábra egy bécsi, hajlított gyártmányú **nyugszéket** mutat.

17. Könnyű, levegős szerkezetű, igénytelen, de tiszta arányú **ülőpad** gyékény-, peddignád- vagy szalmafonatú üléssel, tömörfából, támaszkodó párnákkal, amelyek egyszerűen a falra vannak akasztva.

18. Nem kell elfelejtkezni egy kis alacsony **állványról** sem, amely jó szolgálatot tesz főleg a nyaralás során sokszor használt bőrönd ki- és bepakkolásánál és annak tartására.

19. A weekend-házban elegendő egy szerény kis **polc** könyvek, újságok stb. tartására. Ez legyen minél levegősebb szerkezetű: egyszerű vaskengyelekre szerelt néhány deszkalap teljesen megfelelő polcot ad erre a célra.

20. Egy egész **ebédlő** egy kicsi bútorcsoportban: a falra szerelt 3 fiókos lebegő **tálaló** alatt hosszúkásan lecsukható, két oldallapos könnyű **étkezőasztal** helyezkedik el, ez alatt 3 pár egymásba állított, igen könnyű szerkezetű, egyszerű **ülőke** kap helyet (l. alaprajzi ábrán!). A tálaló fölött külön kis **tálaspolc** van. A baloldali ábrarészen látható a kihúzott és felnyitott asztal a köréje széjjelrakott 6 ülőhellyel. Weekend-házak számára az ilyen típusú kombinációk kívánatosak, mert a legjobb térgazdálkodást segítik elő, külsőben is kielégítő, jól megformált megjelenéssel.

Perspektíva
1935.

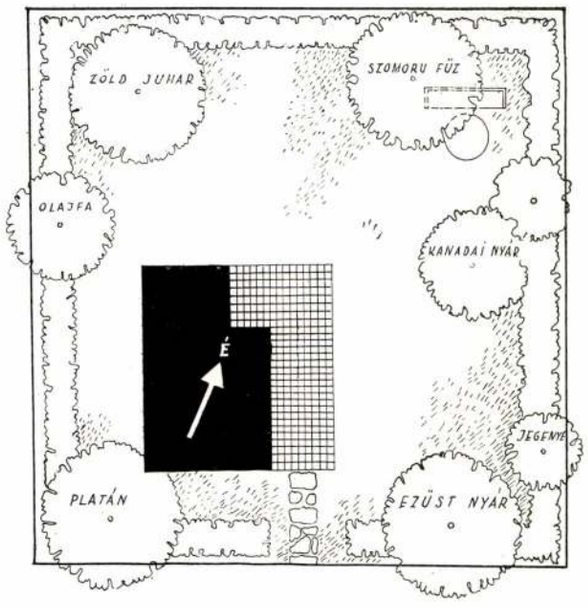

A hétvégi ház kertje. Legyen egyszerű, tagolatlan gyepfelületű., amire szabadjon rálépni, rá leheveredni. A fásítás térlezárást biztosítsa és tegye a kertet árnyékossá, védje a házat szél ellen.

Legyen a kert olcsón előállítható, legkevesebb kezelést igénylő. Kerítése maradjon alacsony (betörés ellen a kerítés úgy sem véd!), formailag szerény, mint maga a weekend-ház.

Dr. Molnár Kázmér kertépítő terve.

MILYEN LEGYEN A WEEKENDHÁZ KERTJE?

A weekend-ház többnyire kicsiny kertjének megtervezésénél és megépítésénél — épúgy, mint magánál az épületnél — az olcsóságot, egyszerűséget és praktikusságot kell szem előtt tartanunk.

Akkor, amikor a weekend-ház mindössze néhány ezer vagy csak néhány száz pengőbe kerül, nem gondolhatunk költséges és díszes kert telepítésére, mert hiszen egy ilyen kert terhes kezelést is igényel.

Már pedig a weekend-telepek lakói nem azért menekülnek a város kőrengetegéből a szabadba, hogy a hétvéget munkával töltsék el, hanem azért, hogy kipihenjék fáradalmaikat; így bármennyire is romantikusnak látszik a napsugaras nyári reggelen és tűzpiros naplementében a kerti munka, arra kell törekednünk, hogy kertünk minél kevesebb munkát adjon, de növényzetünk ennek ellenére a legrövidebb idő alatt kifejlődjön.

Első és legfontosabb cél az árnyék, amelyet sem az épület, sem a kerti ernyők nem pótolhatnak, hiszen a fák és egyéb növények üde, ózondús levegője voltaképpen az, ami kerti lakunkat a várositól annyira különbbé teszi.

A napjárás szerint a ház déli és nyugati oldalaira kell tehát a fákat elhelyeznünk lehetőleg úgy, hogy később magát az épületet is beárnyékolják, ami különösen faházaknál bír igen nagy jelentőséggel.

Szeles vidékeken az északi oldalra ültetett fák is szükségesek, amelyek szinte szélvédőfalat alkotnak.

A fák kiegészítő részei a cserjék, amelyek a föld és a fakorona közötti teret vannak hivatva kitölteni, védenek az utca és a szomszédok kíváncsisága elől.

És ez sem másodrendű érdek, mert hiszen weekend-házunkban magunknak akarunk élni és nem akarjuk, hogy akár a szomszédok, akár az utcán járókelők tányérunkba bámészkodjanak.

A különféle díszcserjék virággal is díszítik házunk tájját, sőt szobáinkba a vágott virágot is biztosítják.

Mint minden munkánál, itt is legfontosabb a tökéletes alapmunka.

A beültetendő területet 60 cm mélyen forgatjuk és az alulkerülő gyepszint apróra vagdaljuk. Minél alaposabb ez a munka, annál előbb indul rothadásnak a gyepszin és annál előbb táplálja a fejlődő gyökereket.

Ha a beültetendő terület nem gyepes, akkor is ilyen mélyen forgatunk, de a hiányzó zöldtrágyát bőséges istállótrágyával pótoljuk.

Megjegyezzük azonban, hogy az istállótrágya a zöldtrágya jelenléte esetében sem nélkülözhető, ha gyorsan akarunk eredményt elérni.

Már pedig, ha kopár területen ütjük fel tanyánkat, akkor a növények gyors fejlődése különösen elsőrendű érdekünk.

A megforgatott területet a kiválasztott különféle fajú fákkal és cserjékkel ültetjük be, figyelemmel természetesen a levelek és virágok színére, a virágzási időszakra és a növési nagyságra, más szóval a növények jellegére.

Ezt a cserjésítést a telek határvonalaitól — a rendelkezésre álló terület nagyságától függően — 1—2 méter szélességben készítjük, szabálytalan csoportosítással

ügyelve arra, hogy azonos fajta cserjék ne kerüljenek egymás mellé.

Megfelelő talajelőkészítéssel, trágyázással és az első években feltétlen szükséges kezeléssel 2—3 esztendő alatt a legszebb eredményt érhetjük el, de ha jól ültetünk és gondosan válogatjuk össze a növényeket, akkor már az ültetés évében az árnyékos kert illuzióját teremthetjük házunk köré.

A cserjék és fák együttesét hatásosan egészítik ki a különféle futónövények, amelyek nemcsak, hogy takarnak és árnyékot adnak, de dúsan is virágzanak.

Különösen jó szolgálatot tesz az igen elterjedt Polygonum, amely kerítések, lugasok, verandák, sőt magának az épületnek befuttatására is kiválóan alkalmas és amellyel már az első évben a legteljesebb eredményt érhetjük el.

De rendelkezésünkre áll természetesen ezenkívül a sokféle más futónövény is, amelyek közül nagyon hálás a magától kapaszkodó Ampelopsis Veitschii és a romantikus borostyán.

A weekend-ház kertjében legcélszerűbb teljesen mellőzni az utakat, melyeket salakalapozással és vörös salak- vagy murva-borítással készítünk.

Ezeknek létesítése meglehetősen költséges, fenntartásuk pedig körülményes.

A murva-, illetve salakutak, melyek mezítláb-járásra amúgy sem alkalmasak, rendszeres öntözés és hengerlés nélkül felpuhulnak, nem szépek és anyagukat lábunkkal a szobákba hordjuk.

Ha mindenáron akarunk utat, úgy igen hatásos, festői és semmi kezelést nem igényel a durván faragott, fehér ürömi kő, amely az utóbbi évek kertészetében igen nagy tért hódított és amely lépésnyire lerakva, akár szabályos, akár szabálytalan formátumban az ú. n. tipegőt adja.

Célszerű minél nagyobb, egységes gyepfelületeket kiképezni, amely célra a mi éghajlatunkat tekintetbe véve, legalkalmasabb a lassabban, de biztosabban továbbterjedő leveles fehér here, amely a nálánál jóval olcsóbb angol perjével és közönséges tarackkal keverve a legtömörebb réti gyepet adja.

Ezen a gyepen azután nem kell vigyáznunk lépéseinkre, itt szabadon járhatunk, heverészhetünk.

És ez az a gyep, amely minden jelentősebb öntözés nélkül is évről-évre sűrűsödik.

A fák, cserjék és futók összhangját a virágok egészítik ki, melyeket a cserjecsoportok előterében helyezhetünk el.

Évelő-virágok, egy és kétnyári virágok, amelyek magvaikat elhullatva, ezerszeresen szaporodnak, a célnak tökéletesen megfelelnek, bár a virágzó cserjék — mint említettük — magukban is megfelelő, díszes virágkoszorút fonnak a weekend-ház köré.

A kiindulási pont az, hogy az egész kert a lehető legolcsóbb legyen és arányban álljon a weekend-ház építési költségével.

De nem másodrendű cél az sem, hogy olyan kertet telepítsünk, amely legkevesebb kezelést igényli.

S ez a kert, ezek a növények azok, amelyet mi magunk is, minden nagyobb fáradság nélkül kezelhetünk, vagy amelynek kezelésére mindig akad egy-egy napszámos vagy kertészember, aki ezeket a munkákat, minden szakértelem nélkül is pár fillérért elvégzi.

Az első években rendszeres kapálás, ásózás (talajlazítás) a legfontosabb, amit szárazságban néhány vödör víz kell, hogy kiegészítsen.

Ezen a kezelésen kívül nem szabad azonban elfeledkeznünk az évek során ismétlődő trágyázásról, hiszen ez növeli voltaképpen növényeinket.

Szándékosan említettük utoljára a gyümölcsfák ültetését, bár gazdasági szempontból ezek szintén elsőrendű fontosságúak.

De a gyümölcsfák folytonos permetezésével, hernyózásával és egyéb betegségeivel a weekend-ház lakója már ritkán tud megbírkózni. Akinek azonban erre meg van a lehetősége, annak igen ajánlhatjuk egy-két gyümölcsfa vagy gyümölcstermő bokor ültetését.

Az a permetezés pedig, amit a díszfák igényelnek, nem jelent nagy terhet és egy kis kézi permetezővel is elvégezhetők.

Fákban: a nyárfélék, juharok, olaj, platán azok, amelyekkel a legjobb eredményeket érhetjük el.

Cserjékben a jázmin, Ribes, nyári orgona, Hibiscus, fűz, bodza, olaj, Tamarix, Spirea, orgona, stb., stb. azok, amelyeket bátran telepíthetünk minden talajra.

Ezek a növények — kellő kezelés és alapos talajmunka feltételezésével — 2—3 év alatt már teljesen szép, komplett kertet alkotnak különösen, hogyha az ültetéshez néhány örökzöld is járul.

Borókák, Thuyák és nem utolsó sorban a különféle fenyők igen hatásosak és minden kertnek díszére válnak. Más a helyzet természetesen, a már fásított területek weekend-házzal történő beépítésénél, ahol a fenti keret többé-kevésbbé adva van.

Itt csak a hiányzó növényeket kell pótolnunk.

Ez az előnyösebb lehetőség azonban, sajnos, csak ritkábban fordul elő.

A kertberendezésnek minden vonatkozásával nem lehet egy ilyen cikk keretében foglalkozni, de szolgáljon általában irányelvül az, hogy a modern stílben épült weekend-ház csak egy modern alaprajzú kertben találhat méltó helyet.

Éppen ezért bokor, vagy az annyi helyen még mindig kultivált virág-„gruppoktól" óvakodjunk, mert ezek tönkre tehetik az egész hatást.

Egy, néhány vonással megrajzolt, ízléses, praktikus kert az olcsó weekend-ház legszebb és nélkülözhetetlen kerete.

DR. MOLNÁR KÁZMÉR

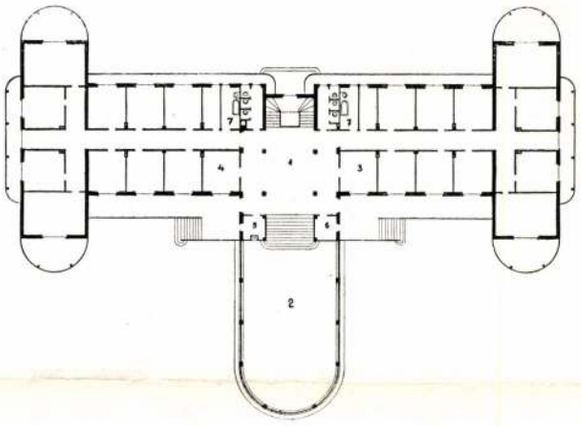

Az üdülést szolgáló építkezéseknek két csoportját ismerjük. Egyik a hétvégi házak formájában bontakozik ki, nagyvárosok közelében, a lehető legszerényebb kertek között, míg a másik csoport (idetartoznak a sportszállók, üdülőszállók) a nagyvárosok helyzetétől függetlenül helyezkedik el, kényelmesebb berendezésekkel bír és az idősebb korosztályok pihenésére is alkalmas.

Az utóbbi csoport az itt bemutatott OTI üdülőház Harkányfürdőn.

Visy Zoltán építész munkája.

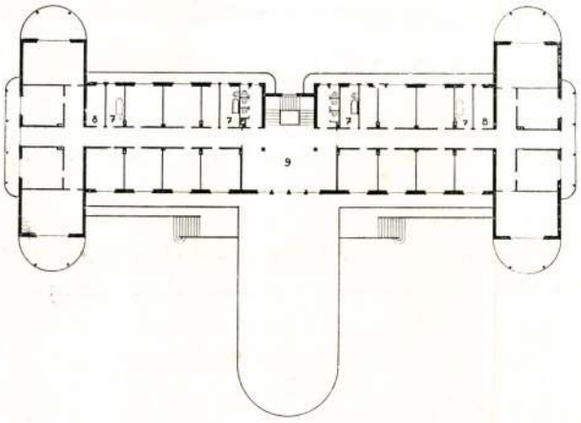

Jelmagyarázat: 1. előcsarnok, 2. étterem, 3 iroda, 4. orvos, 5. portás, 6. kézmosó, 7. fürdő, 8. személyzet, 9. emeleti hall.

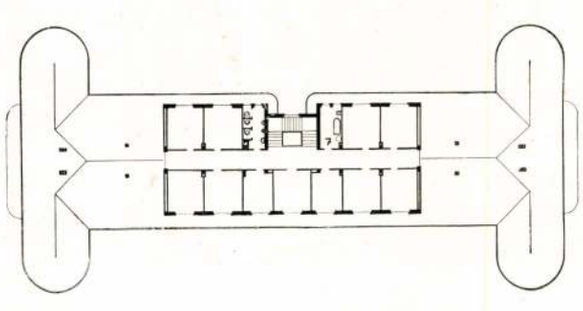

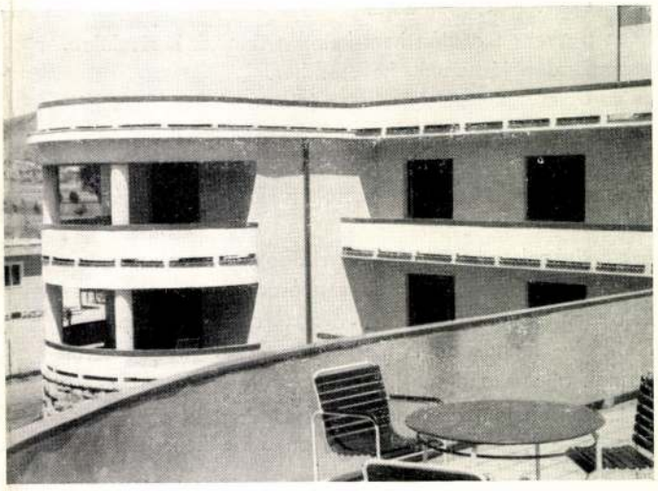

41961. — Réval

MOLNÁR KRISZTINA

Új művészet

1997. OKT. – NOV.

41.0.

Edith Stein), szeretnénk leszögezni, hogy a lapjukban megjelent közléssel ellentétben ő ilyen minőségben csak a legújabb, de korántsem az első.

Üdvözlettel: Péter (azelőtt Simon), Pál (azelőtt Saul) és a többiek (kivéve Judást, az Iskariótit)

c/o Moskovszky Éva
Budapest

Angol nyelvű keresztény szellemű nyári társalgási diáktáborainkat ismét indítjuk Keszthelyen, 40 amerikai egyetemista vezetésével. Kedvezményes részvételi díj. Jelentkezés és további információ: 228-0682 telefonon Czirják Lottinál.

ID. GOMBOS LAJOS
ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ
MESTER
2162 Örbottyán,
Rákóczi út 119. Pf.: 3.
Tel./fax: 27/60-175
Budapesti iroda:1135 Budapest,
Jász utca 60/B.
Telefon: (06-20)-332-522.

Lelkigyakorlatok Leányfalun, férfiak és nők számára. Május 5–9. (4 nap) férfiak-nők, Nemeshegyi Péter S. J., 12–15. (3 nap) férfiak-nők, Bálint József S. J., június 2–5. (3 nap) férfiak-nők, Nemeshegyi Péter S. J., 9–13. (4 nap) férfiak-nők, Hegyi János S. J., június 16–21. (5 nap) papok, Nemeshegyi Péter S. J., július 21–26. (5 nap) papok, Nemeshegyi Péter S. J. Részvételi díj lelkigyakorlatra: 1400 Ft/nap/fő. Üdülésre, egyágyas elhelyezés: 2500 Ft/nap/fő, kétágyasban: 2000 Ft/nap/fő. A jelentkezők részletes tájékoztatót kapnak. Cím: 2016 Leányfalu, Móricz Zs. út. 141. T.: 26/383-212, fax: 26/383-302.

GOMBOS MIKLÓS haranggöntő mester, haranggöntés, lengő-, álványszerkezet és villamosítás. 2162 ÖRBOTTYÁN, Rákóczi u. 121. Pf. 10. Tel./fax: (06-28)-360-170. Rádiótelefon: 06-30-489-575.

Cigány ünneplők El Pelé boldoggá avatásán FOTÓ: MTI

Május 4-én *II. János Pál* boldoggá avatott egy, a spanyol polgárháborúban kivégzett cigányvajdát.

Cefferino Jiménez Malla, cigány nevén *El Pelé* 1861-ben született Katalóniában. Lóvásárokon szerzett vagyonát a Pireneusok hegyei között vándorolva bőkezűen osztogatta a szegények között. A vándorélettel 51 éves korában hagyott fel. A nagy tisztelettel körülvett „cigányok polgármestere" egy Barcelonától északra elterülő spanyolországi kisváros, Barbastro szegénynegyedében telepedett le. Elsőként a cigány hagyományokhoz híven, majd letelepedése után, 51 évesen az Anyaszentegyház előtt is örök hűséget fogadtak egymásnak a feleségével. El Pelé állandó és nagylelkű támogatója volt a Szent Vince egyházközségnek, és a roma közösség körében hirdette az Evangéliumot. 1926-ban harmadrendi ferences testvér lett. El Pelét az akkori világi hatalom is már életében szentnek tekintette: a szájhagyomány szerint, amikor egyszer lopással vádolták, ügyének bírósági tárgyalásán a bíró így kiáltott fel: „ez az ember nem tolvaj, ő a cigányok szentje!"

A spanyol polgárháború kitörésekor, 1936 júliusában El Pelé a védelmére kelt egy, a köztársaságiak által bebörtönzött papnak, mire őt is letartóztatták. Néhány nap múlva egy anarchista felajánlotta neki a menekülést, de cserébe felszólította, hogy adja oda rózsafüzérét, és többé ne imádkozzon nyilvános helyen. El Pelé köszönetet mondott, de visszautasította az ajánlatot. 1936. augusztus 9-én, 75 éves korában, a többi bebörtönzöttel együtt a temető falánál kivégezték. Halála előtt rózsafüzérét szorongatva ezt kiáltotta: „Éljen Krisztus Király!" Testét a közös sírba lökték, és azóta sem sikerült megtalálni.

A vatikáni Szent Péter téren tartott szertartásra több ezer cigány érkezett egész Európából és néhány latin-amerikai országból. A szentmise bemutatásában a pápával együtt öt cigány pap is részt vett, egy imádság roma nyelven hangzott el. Az első cigány boldog tiszteletére cigány és andalúz előadóművészek fellépésével külön ünnepséget is tartottak az általános kihallgatások helyszínéül szolgáló VI. Pál teremben.

„Példája azt mutatja, hogy Isten szeretete nem ismer sem faji, sem kulturális korlátokat" – hangsúlyozta szentbeszédében a pápa, aki erre az alkalomra a spanyol cigányok népviseletének színeit idéző miseruhát öltött.

(Roma Sajtóközpont, Kiss Adél)

Iránban, a világ egyik legharcosabb szellemű iszlám országában egyébként mintegy 12 ezer katolikus él. (AP)

● *A szekták veszélyeire figyelmeztetett franciaországi látogatása során a tibeti buddhisták szellemi vezetője, a dalai láma. Mint mondta, „nagyon óvatosnak kell lenni, amikor az ember egy szellemi irányítót választ maga számára". „Ez a döntés valódi veszélyt jelent a kissé gyenge, kissé csapongó emberekre" – vélte a buddhista vezető, egyben leszögezve, hogy a szektákhoz tartozás egyáltalán nem „magánügy", s még az esetleges szektatagoknak is nagyon kell figyelni az adott csoportosulás vezetőjére: „Ha egy mester éppen ellenkezőleg viselkedik, mint ahogy azt hirdeti, akkor igenis szembe kell szállni vele."*

● Európa legnagyobb buddhista ereklyeőrző szentélyénél, a zalaszántói Világosvár-hegyen álló harminc méter magas sztúpánál ünnepi szertartást tartottak május 3-án kora délután, Buddha születésnapja tiszteletére. A szentélyt körülvevő békeparkban tartott rituálén távol-keleti, valamint több európai országból érkező és hazai papok, hívőcsoportok vettek részt.

● **Külföldi egyházak adományaiból, valamint az egri egyházmegye és a jezsuita rend komoly erőfeszítéséből Miskolcon, az Avasi lakótelepen templom, iskola és sportcentrum épült. Szent József, a munkás ünnepére megnyitották a futó-, a kézilabda- és a kosárlabdapályát, míg a füves labdarúgópálya és a teniszpálya megnyitása szeptember elsején lesz. A létesítményeket mindazok a családok díjmentesen használhatják, akik ingyenes bérletet igényelnek a római katolikus vagy a görög katolikus plébánián. Az üzemeltetők a kisgyermekek felügyeletét is ellátják, és a sporteszközöket is biztosítják a sportolni vágyóknak, valamint ingyenes tenisz-, kézilabda- és kosárlabda-oktatást is tervez-nek.**

nizmus és nemzettudat) azt a gon-

nemzet felemelkedéséért mindenkor felelősséget érző intézmény volt. *Dr. Hegedűs Loránt (Kálvinizmus és magyarság)* a magyarság vészes fogyatkozására hívja fel a figyelmet. Az erdélyi magyarság legendás püspöke, *Tőkés László (Magyar reformátusok kisebbségben)* az utódállamokban és a szórványban élő, református kisebbség sanyarú helyzetét ecseteli, összefogásra, tisztánlátásra sürgetve a nemzetet. *Raffai Ernő* szavai hideg zuhanyként hatnak: „Az utódállamok külpolitikájának lényege a Magyarországtól elvett területek... megtartása. Belpolitikájuk lényege... a homogenizálás. Nemcsak az etnikai homogenizálás, hanem a pénz- és a jogrendszerre, az oktatásra és a vallásra, az egyházak életére, tehát az élet minden területére kiterjedő homogenizálás". **(aniszi)**.

SZENT ISTVÁN KÖNYVHÉT

Május 12–17. között 5. alkalommal kerül megrendezésre a keresztény könyvkiadók seregszemléje Budapesten, a Ferenciek terén.
Dedikálások a Szent István Könyvhéten:

Május 12-én, 15–17 óráig:
VERBÉNYI ISTVÁN (Ministráns ABC)

Május 13-án, 13–15 óráig:
TÖRÖK PÉTER (A. Mello: Szárnyalás – fordítás)
PAJOR ANDRÁS (Levél marslakó barátomnak)
SZABÓ FERENC S. J. (Csillag után, Zsoltárhangon stb.)

Május 13-án, 15–17 óráig:
RÓZSA HUBA (Mi a Biblia? Az Ószövetség keletkezése)
VANYÓ LÁSZLÓ (Az egyházatyák beszédei, Az ókeresztény művészet szimbólumai stb.)

Május 14-én, 15–17 óráig:
NEMESKÜRTY ISTVÁN és **KOLTAI GÁBOR** dedikálják a Honfoglalás című film videokazetta változatát.
SOMOGYI GYŐZŐ (Magyar hősök arcképcsarnoka)

Május 15-én, 15–17 óráig:
SILLYE JENŐ és **BARÁTAI** dedikálják „Feltámadt, alleluja!" című legújabb hangkazettájukat.

Május 16-án, 13–15 óráig:
MIKLYA LUZSÁNYI MÓNIKA (Csili)
KELEMEN ERZSÉBET (Tiván, A szent zene és a hitoktatás)

Belga frank (100)	513,44
Cseh korona	5,89
Francia frank	31,28
Holland forint	93,81
Japán jen (100)	143,96
Kanadai dollár	132,08
Német márka	105,52
Olasz lira (1000)	106,61
Osztrák schilling	14,99
Spanyol peseta (100)	125,16
Svájci frank	123,91
USA-dollár	182,25
ECU	205,81

ségi részvényekből legfeljebb 1790 darabot vásárol meg a tavalyi 12 százalékos osztalékra jogosító szelvényekkel együtt, 35 ezer forintért. Ha ennél több részvényt ajánlanak fel, a német részvényes eldönti, hogy elfogadja-e a teljes mennyiséget.

Az idei szezonnyitáson a lovasturizmus sok neves hazai és külföldi művelője vett részt

ra dedikált bélyegét felragasztja, minden bizonnyal egy újabb Guiness-rekord felállításában működött közre.

Nyereségre számít a Salamander

A Salamander német cipőgyár arra számít, hogy a tavalyi szünet után az idén ismét nyereséges lesz. A legnagyobb német cipőgyártó 1995-ben 8,3 millió márka nyereséggel zárta az évet, 1996-ban viszont már 20 millió márka veszteséget volt kénytelen elkönyvelni, de a tavalyi 1,3 milliárd márkás árbevétel után az idén 1,4 milliárd márka forgalommal számolnak. A Salamander-részvények ára az utóbbi időben 140 márkáról 235 márkára emelkedett. A Salamander évi 6 millió pár cipőt gyárt. Termékpalettáján olyan márkák szerepelnek, mint a a Camel, a Sioux, és a Betty Barcley – írta a dpa.

Prognózis a búzatermésről

Kicsit kevesebb búza terem majd a következő évadban a korábban vártnál – jósolja a Nemzetközi Gabonatanács. A kormányközi szervezet legfrissebb, ötödik előrejelzése szerint 1997. július és 1998. június között 578 millió tonna búza várható, nem pedig 583 millió, amint az a korábbi előrejelzésben szerepelt. A jelenlegi szezonra a számítások 580 millió tonnás búzatermést valószínűsítenek. Kukoricából ugyanakkor rekordtermésre számíthat a világ. A tanács 1997/98-ra 581 millió tonnányira jövendöli a világ búzafogyasztását (az idei szezonbelit 577 millióra), és ennek alapján a világ gabonakészlete a következő évad végén 95 millió tonna lesz. A tanács számításai szerint az idei évadban Kínában 108, a következőben 110 millió tonna búza terem, az Európai Unióban 99, illetve 98,7, Indiában 62,6, illetve 64, az Egyesült Államokban 62,1, illetve 59, Oroszországban 34,9, illetve 34, Kanadában 30,5, illetve 27,5, Ausztráliában 23,5, illetve 17,5, Argentínában pedig 15,5, illetve 13 millió tonna.

Ma nyit, szombaton zár az Ifabo

Testre szabott Internet, GSM-távirat a Westel 900-zal

Tegnaptól az eddiginél olcsóbban kínálja data- és fax-szolgáltatásait a Westel 900, és kedvezőbb áron lehet az Internethez is hozzájutni rajta keresztül. A ma nyíló Ifabo kiállítás alkalmából tartott sajtótájékoztatón *Sugár András*, a cég vezérigazgatója szólt arról is, hogy előfizetői saját, úgymond testre szabott www információs oldallal jelenhetnek meg a Westel 900 Internet szerverén. A szolgáltatást igénylő ügyfelek saját címet választhatnak, publikálásra szánt dokumentumaikat pedig mostantól közvetlenül, online küldhetik a rendszerbe.

Szintén a kiállításra időzített újdonság, hogy GSM-táviratot az Operátor Hungary segítségével kezelőn keresztül is küldhetnek a Westel 900 előfizetői. Ehhez az új szolgáltatás hívószámát – 06-30-876-000 – kell bebillentyűzni, s a jelentkező kezelőnek lehet elmondani az elküldendő rövid szöveget. Ezzel megkímélheti magát az előfizető a távirat szövegének telefonba való beütögetésétől.

Ugyancsak az Ifabo alkalmából vezetik be a hívásforgalmi tájékoztatást. A 06-30-878-787 hívószám programozása után az érdeklődők egy gépi hang segítségével megtudhatják, adott hónapban mennyi a beszélgetéseik nettó, azaz áfamentes értéke. Az elhangzó összeg mindig az előző nap estig beérkezett és feldolgozott adatokat tartalmazza.

Sugár András beszámolt továbbá arról, hogy a Westel 900 április utolsó napjaiban megkötötte háromszázezredik ügyfelével is az előfizetői szerződést. Ez annyit jelent, hogy a cég továbbra is tartja piacvezető szerepét, illetve jelzi, hogy a GSM-piac Magyarországon dinamikusan bővíthető. A vezérigazgató véleménye szerint a jövő év vége előtt hazánkban már egymillió mobiltelefon-előfizető lesz, vagyis a lakosság 10 százaléka használja majd ezt a szolgáltatást.

(hkj)

● *A társaságiadó-bevallás adatainak rögzítésére és az alapösszefüggések ellenőrzésére alkalmas az a program, melyet május 1-jétől bocsát az Internet-felhasználók rendelkezésére az APEH. A szoftver díjtalanul tölthető az APEH honlapjáról, de arra is jó, hogy a bevallásra rendszeresített nyomtatványt – az összefüggések ellenőrzése után – kitöltse a könyvelések számítógépeihez kapcsolt nyomtatókon. Május 31-ig – a társasági adó bevallásának határidejéig – működik ez a szoftver: a bevallási íveket eddig kell postára adni. Az új eredményekről, hírekről, aktuális közlendőkről rendszeresen tudósít az állami adóhatóság a http://www.apeh.meh.hu címen.*

Műgyűjtemény a számítógépen

1996 augusztusában a Digital Equipment Magyarország Kft. a maga nemében szokatlan pályázatot írt ki számítógépes grafikák készítésére, elsősorban képzőművészek és a művészeti főiskolák hallgatói részére. A Társunk a számítógép címmel meghirdetett pályázatra olyan számítógéppel készített képeket várt a Digital, amelyek szemléletesen fejezik ki a számítógép és az ember alkotótársi kapcsolatát, és tükrözik az új technika hatását a társadalmi kommunikációra. A pályázat szabad kezet adott a művészeknek elképzeléseik megvalósításához, hiszen nem alkalmazott grafikákat, hanem eredeti, önálló gondolatokat megvalósító műveket kértek.

A pálmát végül három hölgy vitte el: az első helyezett *Molnár Krisztina*, a Magyar Iparművészeti Főiskola negyedéves hallgatója lett, a második helyezett *Farkas Bea* „gyakorló" grafikus, a harmadik *Gallyas Zsófia*, a Magyar Képzőművészeti Főiskola művészképzőjének hallgatója. A díjnyertes munkák alkotói (és sok más pályázó is) a klasszikus kifejezési formákat sem megkerülve, jól kezeli a számítógép nyújtotta új lehetőségeket.

A pályaművek legjavát a Digital május 6-a és 10-e között kiállítja az Ifabón felépült „galériában", ahol a széles nagyközönség is megtekintheti a számítógépes technika sokszínűségét reprezentáló alkotásokat, sőt, szavazhat is a neki leginkább tetszőre.

Jó esély az elhelyezkedésre

Szakmához segít a magániskola

Negyedik éve működik sikerrel a budapesti Sörház utcában az Országos Fogtechnikus, Fodrász, Kozmetikus, Pedikűrös és Szolgáltató Ipartestület magániskolája. Jelenleg három szakmában – fodrász, kozmetikus, fogtechnikus – kétszázötvenen készülnek egy és fél, illetve két év alatt a szakmunkás-bizonyítvány megszerzésére.

Kocsenda Miklósné, az ipartestület elnöke elmondta, a tanulást állás nélkül maradt vagy pályamódosításra kényszerült felnőttek, valamint olyan fiatalok vállalták, akiket nem vettek fel felsőoktatási intézményekbe, s nem tudnak elhelyezkedni. A kozmetikus és fodrász szakma elsajátítására korhatár nélkül bárki jelentkezhet: az iskola életre hívásával esélyt kívántak adni a pályamódosításra kényszerülteknek, s egyúttal kiszűrni a kontárok megjelenését. Hogy a kor nem akadály, csak állapot, azt jelzi: a közelmúltban egyik „diákjuk" a szakmunkás-bizonyítvány megszerzésével egy időben – nagymama lett...

A fodrászok, a kozmetikusok a képzés gyakorlati idejét – a 2224 órát – mestervizsgát szerzett iparosoknál töltik, míg az elméleti oktatás mintegy 480 órájának színhelye a Sörház utcai iskola. Magániskoláról lévén szó a szakképzettséget nem adják ingyen: 225 ezer forint a tandíj a képzés idejére. A tandíj öt részletben is kifizethető. Saját zsebre megy az átképzés, a szakma megszerzése, s ezzel az elhelyezkedési esély megteremtése. Míg ugyanis korábban a munkaügyi központok támogatták a „diákokat", 1996 márciusától ez a lehetőség megszűnt. Kocsenda Miklósné elmondta, nincs kereslet a szakmára, azzal az indokkal, hogy nagy az óraszám – pedig a Sörház utcában végzettek nagy többsége el tud helyezkedni.

A tandíj a teljes költségnek csak 80 százaléka, a terembérletet, a tanárok óradíját az ipartestület állja. A gyakorlati oktatásért a mesterek egy összegben 80 ezer forintot kapnak, ami után adóznak. Az átképzés, a képzés tehát nem suba alatt dugdosott forintokért történik, hanem szabályozott keretek között folyik.

Varga Edit

Érett gyümölcs. R. Molnár Lajos festménye

Klára először is az ujságot csapta földhöz, azután a papucsát, amelyiknek tényleg félretaposott volt a sarka. Azt várta ugyanis, hogy a szerkesztő éppen úgy felháborodjon Árpi ballépésén, mint ő és ítélje el szigorú és kíméletlen hangon az olyan férjet, aki nők után szaladgál, mialatt a felesége megadással végzi otthon a cselédmunkákat.

Iszonyúan megbántva és megsértve érezte magát. Most már nem is annyira Árpira, mint inkább az ismeretlen szerkesztőre haragudott. Elhatározta, hogy nem is fizet többet elő az ujságra.

Csapkodva, kielégítetlen haragtól dúlva, türelmetlenül mosta le a reggeli edényt. A poharak és a csészék viharosan csörömpöltek a keze alatt.

De azután, törölgetés közben, bement a szobába és felemelte az ujságot a földről. Elolvasta mégegyszer a *„Megcsalt asszony"*-nak szóló üzenetet. Kis idő mulva harmadszor is elolvasta.

És mélyen, erősen elgondolkodott.

Amikor Árpi három órakor hazajött a hivatalból, a lakás ragyogott a tisztaságtól, az ebéd kitűnő volt és ízletes, Klára pedig üdén és kivánatosan illatozott fodros és virágos kis selyemruhájában. Előzékeny és kedves volt, mint az első hónapokban és a csirke zuzáját maga kotorta elő a tálból és tette az ura tányérjára. Az uborkasaláta tejfölös volt, mert Árpi így szerette és a női szeszélyen majd eldült a habréteg, olyan magas volt. Árpi ugyanis a habot becsülte legjobban a tésztán. És csacsogott, mint párhetes menyecske korában, az ura meglepetve és elérzékenyülve figyelte minden mozdulatát.

Másnap reggel, amikor Árpi felébredt, Klára már frissen, kölnivíz-illatosan forgolódott a nappaliban a kis kerek asztalnál. Éppen tiszta abroszt terített fel.

— Mi az Kaji — állt meg Árpi az ajtóban, — mikor keltél te fel?

— Idestova nyár lesz, nyáron egészséges korán kelni — pörgött a szó az asszonyka szájáról.

Mire Árpi megborotválkozott, forrón és illatosan párolgott már a kávéja az asztalon, a tej föle gondosan összeszedve csábítóan és vidáman uszkált a kávé tetején. Klára asszony gondosan fésülve, csinos mosóselyemruhában telepedett az asztal mellé. A reggeli napsugár vidáman táncolt be az ablak fehér függönyén, egyenesen hullámos és szőke hajára.

Uj Idők 1929. XXXV. 42. sz.

— Tudod-e Árpi, — kavargatta elgondolkozva a kávéját, — hogy ma megint opera van? Pillangó kisasszony.

— Hatszor, vagy hétszer láttuk már. Minden vendégénekesnő a Toscát vagy a Madame Butterflyt énekli — kedvetlenedett el Árpi.

— Azt gondoltam, — mondta Klára buzgón kenegetve vajjal a kenyerét, — ne gyere el. Csak értem. Add oda másvalakinek a jegyedet. Ott van például az a kis Margó a hivatalodban, biztosan ritkán jut szegényke színházhoz.

Árpi elképedve és hitetlenül nézett a feleségére. De Klára oly egykedvűen kenegette a vajat, hogy még a pillája sem rezdült meg.

— Minek? — borult el Árpi tekintete.

— Miért ne? — nézett fel Klára csodálkozva. — Margó urileány, mindig mondtad, miért ne adhatnád neki oda a jegyedet?

Árpi hallgatott, mert nem mondhatott semmit. De titkolt rosszkedvvel és zsörtölődő, dobogó lelkiismerettel indult el a hivatalába.

Este egy kis szívdobogással és türelmes várakozással ült be Klára az Operába.

Nem sokkal az előadás kezdete előtt libbent be a lány. Valami alázatos zavar bujkált a szemében, sokat és hadarva beszélt s ok nélkül, sokat és feleslegesen nevetgélt. Klára kedves volt hozzá, bonbonnal kínálgatta. És közben erősen figyelte. Amíg szegény kis Csocsoszán a szinpadon végigszenvedte kálváriáját, Klára rájött, hogy Margón nincs semmi különös. Fiús csípőjű, jó alakú, jól öltözött leány, aki gondosan manikűrözi a kezét, jó helyen onduláltatja a haját és erősen, kokottosan festi a száját meg az arcát.

Árpi, amikor előadás után érte jött, zavartan üdvözölte a leányt. Nem mert sem Margóra, sem a feleségére nézni. A villamoson is ingerült hallgatásba burkolózott. Klára az új tenoristáról mesélt, aki Pinkertont alakította, azután minden bevezetés nélkül, egyszerre csak kijelentette:

— Meghívtam vasárnap ebédre Margót.

— Minek? — csattant fel az ura.

Az asszony ártatlan csodálkozással bámult rá.

— Ejnye de különös vagy. Miért ne hívtam volna? Szegény minden ünnepnap vendéglőben eszik, mert főzni nem tud. Miért ne egyen egyszer rendes házikosztot. Hiszen jobb sorsra érdemes, szolid urileány. Nem?

Árpi, mint a potyka, dühösen nyelt egyet. Egy szót sem válaszolt.

Vasárnap reggel Klára már régen megjött a piacról, amikor az ura felkelt.

— Evezz egyet délelőtt — ajánlotta hizelkedve

Árpi csak ebédidőben ért haza a Dunáról.

Az asztal már terítve volt, a hófehér abrosz csak úgy árasztotta a frissen mosott fehérnemű illatát, a kristály poharak és az ezüst csak úgy ragyogtak s az asztal közepén alacsony eozin-vázában friss gyöngyvirág illatozott.

Klára nekipirult arcával, kékbabos, leányos ruhája elé kötött csipkés fehér kötényével olyan volt, mint menyasszony korában.

Margó díszes zsorzsettruhában cigarettázva ült a biedermeier fotőjében. Erős, édes parfőmillat terjengett körülötte és Árpi a felesége nekipirult, üde arca mellett vette csak észre, hogy milyen erősen festi magát.

Mint a színházban, most is sokat és összefüggés telenül fecsegett, mint aki írásában sem pontot, sem vesszőt nem használ. És indokolatlanul, hisztérikusan sokat nevetgélt. Látszott rajta, hogy éppen olyan kényelmetlenül érzi magát, akárcsak a ház ura.

Csak Klára volt fölényesen nyugodt. Halkan, keveset, elmésen beszélt, modellt állhatott volna a kifinomult ízlésű, előzékeny, igazi háziaszony mintaképéhez.

Az ebéd elsőrangú volt. A leves: aranyszínű, zamatos erőleves, zsírbacsepegtetett borsótésztával. A vesepecsenye vadas mártásának az íze felséges pikánsan sikerült, a répaalakba formált, petrezselyemmel tüzdelt krumplistészta habkönnyű volt és aranybarnára pirult. A torta a Zserbónál sem lehetett különb és jobb aromájú, illatosabb feketét a török császár asztalánál sem szolgálhattak volna fel.

Margó nem győzte dícsérni a fogásokat.

— Semmi különös — hárította el a dicséreteket Klára. Rendes házikoszt csupán, vendéglőben másképp főznek.

Ebéd után Árpi félrevonult és beletemetkezett a vasárnapi ujságokba. Lopva azonban sokszor felnézett és ámulva figyelte feleségének kedves, leányos üdeségét, amint finom és csendes mozgással dolgozott a kézimunkáján. Margó keresztbetett selyemharisnyás lábaival tétlenül ült mellette, fujta a füstöt és fárasztóan, idegesítően sokat fecsegett. Időnként előszedte lapos, kis púderosdobozát és a pamaccsal végigszántott az orrán.

Öt óra felé felpakkolt, mert moziba készült.

Árpád nagyot lélekzett, amikor már kinn volt. Kinyitotta az ablaknak mindkét szárnyát, hogy cigarettájának és parfőmjének illata is szálljon utána.

— Lekísérhetted volna a villamoshoz — vélekedett Klára csendes szemrehányással.

— Máskor is egyedül jár, nem lopja el senki — felelte ingerülten az ura és rab oroszlán módjára fel és alá járkált a szobában.

— Lehettél volna figyelmesebb, Árpikám. Egész délután ujságot olvastál — fűzte tovább alig titkolható bolond jókedvvel Klára.

— Nem én hívtam! — pattogott Árpi.

Klára nem felelt. Csend volt a szobában, csak az antikóra ketyegett öreges tiktakkal a komódon. Szorgalmasan öltögette egymásmellé a szabályos, apró kis kereszteket, fehér keze puhán és lágyan szálldosott a kézimunkája felett.

— Büszke voltam az ebédemre. Kár, hogy ez a Margó olyan szembetűnően festi az arcát — gondolkozott el közvetlen és természetes hangon — pedig helyes urileánynak látszik . . .

— Nna! . . . — nyelt egyet Árpi.

Azután odaállt a felesége elé. Dacosan és keserűen nézte jókedvű, napsugaras szemét s ahogy nézte, nézte, lassan kisimultak homlokán a redők és a Klára tekintetéből sugárzó életkedv és önbizalom alattomosan hízelegve rálopakodott az ő homlokára is.

— Kajikám — mondta alázatosan — Margó nem az az urileány, akinek gondoltam. S kérlek, ha szeretsz, ne hívd többet sem színházba, sem a házunkba . . .

És szerelmesen ölelte át asszonyának leányosan karcsú derekát.

Klára forró arcocskájával ott berzenkedett a rövidrenyírt bajúsza alatt. Arra gondolt, hogy a negyedévi előfizetés ma lejár, holnap azonnal előfizet kedves hetilapjára a spórolt pénzéből. Egy egész évre.

Sötét pillája megadóan borult a szemére.

— Ahogyan akarod, kedvesem — suttogta lágyan és belefészkelte magát az ura két ölelő, meleg karjába.

Az édes, erős illat utolsó kis foszlánya is kiröppent a nyitott ablakon.

Magyar kalászok. R. Molnár Lajos festménye

Piros szegfű

— Elbeszélés —

Írta: **Illés Endre**

Egy perc . . .
Ennyi idő alatt történt minden.

*

A szökőkút medencéje mögött, éppen a najádoknál, ahol az enyhén emelkedő sétaút kanyarodik, feltűnt egy kisfiú. A hatalmas szálloda előtt, a verőfényes, déli napsütésben, már kint ült mindenki. Nők, férfiak. Árnyékban, napon. Az ebédelőtti félóra volt. Kis beszélgetések, esti tervezések ideje.

A kisfiút, furcsa pocakjával, piros livréjében, mindenki ismerte. A kis fürdőhely egyetlen virágosboltjának kifutója volt. Fehér selyempapírba burkolt, nagy virágcsokrot hozott most is.

— Ki kapja? — villant fel egy pillanat alatt az izzópiros kérdés. S a sok női tekintet ellenségesen fordult egymás felé.

A kisfiú körülnézett.

S már lobot is vetett a kíváncsiság.

— Ki küldi?

A kék, barna, szürke s mindenféle lány-, asszonyszemek kutatva tapadtak a férfiakra.

Különös, forró hullám csapott át a mindenfelől összefutó, sárgahomokos, kis utakon. Az enyhe, kora őszi levegőben kék, sercegő szikrák pattantak. Felörvénylett a sok asszonyvágy, felpirosodott a sok férfiszomjúság.

Több . . . ó, sokkal több volt most egy ilyen csokor néhány szál virágnál . . . Ezen a szűk helyen, csupa ismerős közt, az egymást leső féltésben: siker volt . . . fiatalság volt . . . szerelem volt . . . Asszonydiadal.

A kisfiú körülnézett és megállt egy pillanatra. Amikor ujra mozdult, mohó, női szemek vigyázták minden lépését.

Hátul, egy poros fenyő alatt ült Lia. Két szürke veréb csevetelt mellette a padon: Stefy és Tóthné.

Sarkig érő, fekete köpenyében, fénytelen, fekete hajával, kifejezéstelen, semmitmondó arcával Lia

olyan volt, mint egy megtépett, fázós szomorú varjú. Ha ült is: inkább gubbasztott; ha járt: úgy tetszett, mintha billegne; ha beszélni, nevetni, mosolyogni akart: a szeme, a szája, a keze egyszerre mozdult. Csapkodott maga körül; s hiába! A tollait levágták ... nem tudott a többiekkel repülni ...

Az apja gazdag, zsíros, debreceni civis volt, kivörösödött képű és döngő léptű. Az anyja termetes, nagydarab asszonyság, ha végigment néha a Piac-utcán, a féljárdát elfoglalta. Ő ... szomorú és fáradt hajtás. Árva madár idegen világban. Nem örökölt semmit. Sem az apja gőgjét, sem az anyja hangját. Julcsának keresztelték és ő — Lia szeretett volna lenni.

És ez a nyár is elmult.

Mindenkinek akadt valakije, mindenki számára nyílott egy kis öröm. Szines kavarodás volt a kis fürdő nyári karneválja. Csak ő indult el úgy, hogy senkihez nem érkezett meg. Semmi emléke nem maradt. Idegen maradt az idegen világban.

Néha már csomagolni akart, csak a női hiúság tartotta vissza: legalább egy pillanatra ... egyszer ... mégis ... fölülkerekedni!

A pirosra festett padok, kényelmes nádszékek, poros díszfenyők között a kisfiú ment ... ment ... s Lia arcát, amint megpillantotta, valami eltévedt, ritka öröm sugározta be.

Csak egyszer ... felülkerekedni!

— Biztosan Dóra kapja ... — mondta izgatottan Stefy. — Tegnap este Misivel sétált ... biztosan ő küldi ...

— Ez a lány ...! — sárgult és sápadozott Tóthné.

De hát a kisfiú elment Dóra mellett.

Stefy tovább találgatott.

— Ica? Nem, ő sem ...

A kipirult női arcok egymásra meredtek.

— Manci? — kérdezte halkan Tóthné.

Senki sem felelt rá.

A kisfiú egyre közeledett ... Már egészen közel csillogtak a piros ruhán a nagy sárgarézgombok. Elmult néhány pillanat.

Stefy szeme alatt hirtelen kigyulladtak a szeplők, Tóthné szakácsnő-arcát is elöntötte a pirosság.

A kisfiú már előttük állt, csak kettejükről lehetett szó.

Az egész sétány odafigyelt, vajjon melyikük kapja?

S ekkor, ebben a legutolsó pillanatban, a kisfiú kecsesen átnyujtotta a csokrot. Kettejük között a harmadiknak:

— Kovács Júlia kisasszonynak.

Lia felállt.

Sápadt volt, szívére szorította a kezét. A szive nagyon dobogott. Azután átvette a csokrot. A fehér selyempapir lehullt, piros szegfűt tartott a kezében.

— Szegfű ... piros szegfű ...

A sok figyelő fej, mint szélre a kalászok, valami közös hullámverésben mozdult egyszerre. Sustorgott, parázslott a sok gondolat. S a ki nem mondott szavak, a fennakadt tekintetek: izzottak mind.

No lám ... a kis varjú ... De ilyet! Ki gondolta volna? ... Piros szegfűt kapott ... S milyen szerencséje van! Mindenki látta ... Hogy kiválasztotta az időt! Mindenki előtt ...

Vajjon ki küldhette? — Megakadtak. — Ki?

Eddig nem akadt senkije ... Várjunk csak ... tegnap ... Tegnap künn sétált! ... egyedül ment el ... De azután, — ki várhatta? És talán máskor is ... senki nem vette észre ...

Ki lehet?

Lia magához szorította a szegfűit. A kisfiú mozdulatlanul állt előtte.

— Ki küldhette ezeket a szegfűket? Nem tudod, Bob? ... — kérdezte sárgán s mérgesen Tóthné.

A kisfiú kezében, fehér válaszul, ebben a pillanatban tűnt fel egy kis boriték.

Névjegy ... !

Köröskörül megint felizzott az érdeklődés.

Csak Lia sápadt el.

Arcáról egy pillanat alatt eltűnt a pirosság. Névjegy ...? Mintha nem várta volna. Valami átsuhanó, rossz sejtelemmel, bizonytalanul nyúlt utána. Át akarta venni, de már késő volt.

Stefy elkapta.

— Megengeded édesem?

Szinte a körmével hasította fel.

Ki lehet? ...

A kis boriték kinyílt, furcsa cégjelzéses papirlapra táncolt az ujjai között.

Számla. Kovács Julia kisasszony rendelése ... 25 szál szegfű ... kifizetve ...

Hangosan olvasta.

— De drágám, mi ez? — kérdezte végül elcsodálkozva.

Lia a kisfiú felé fordult.

— Mi ez? — kérdezte halkan, elkényszeredve, leleplezetten ő is.

Már megint piros volt.

A cipője orrát nézte. Torokbacsukló szégyenkezéssel mentő szavak után kutatott. Ezek a szállodai szobák ... ridegek, igen, olyan ridegek ... és én szeretem a szegfűt. . . Hát csak ez . . . csak ennyi ... Nem is gondoltam másra ... Megmondtam volna ...

Valami ilyent.

Nem pirulni, felemelni a fejet, szépen, tisztán kimondani.

Ezt, akármit. Mindegy.

De csak akadozva ismételte:

— Mi ez ...?

— Hát nem tetszik emlékezni? Tegnap ott tetszett felejteni a számlát. A főnök úr küldi . . .

A kisfiú ártatlanul, hangosan felelt.

Tóthné finoman mosolygott már.

— Hát te rendelted, Liám?

Titkos hullámokon a szavak egy pillanat alatt széthullámzottak.

És egyszerre — mindenki megértett mindent.

*

Egy perc . . .

Ennyi idő alatt történt.

Legenda támadt s legenda foszlott szét.

Lia már ujra a padon ült. Fázósan húzta össze fekete köpenyét. Még kis titkos melegségeket sem sikerül kiravaszkodnia magának? Soha, semmiképpen?

Úgy látszik: nem.

Mellette megszólalt Stefy:

— Csak ilyen jó lélek szeretheti ennyire a virágot, mint te, édesem.

Mézbe mártotta mosolyát s vidáman kalimpált a szive.

A szállóban megszólalt az ebédre hívó gong.

Érett gyümölcs. R. Molnár Lajos festménye

Klára először is az ujságot csapta földhöz, azután a papucsát, amelyiknek tényleg félretaposott volt a sarka. Azt várta ugyanis, hogy a szerkesztő éppen úgy felháborodjon Árpi ballépésén, mint ő és ítélje el szigorú és kíméletlen hangon az olyan férjet, aki nők után szaladgál, mialatt a felesége megadással végzi otthon a cselédmunkákat.

Iszonyúan megbántva és megsértve érezte magát. Most már nem is annyira Árpira, mint inkább az ismeretlen szerkesztőre haragudott. Elhatározta, hogy nem is fizet többet elő az ujságra.

Csapkodva, kielégítetlen haragtól dúlva, türelmetlenül mosta le a reggeli edényt. A poharak és a csészék viharosan csörömpöltek a keze alatt.

De azután, törölgetés közben, bement a szobába és felemelte az ujságot a földről. Elolvasta mégegyszer a *„Megcsalt asszony"*-nak szóló üzenetet. Kis idő mulva harmadszor is elolvasta.

És mélyen, erősen elgondolkodott.

Amikor Árpi három órakor hazajött a hivatalból, a lakás ragyogott a tisztaságtól, az ebéd kitűnő volt és ízletes, Klára pedig üdén és kivánatosan illatozott fodros és virágos kis selyemruhájában. Előzékeny és kedves volt, mint az első hónapokban és a csirke zuzáját maga kotorta elő a tálból és tette az ura tányérjára. Az uborkasaláta tejfölös volt, mert Árpi így szerette és a női szeszélyen majd eldült a habréteg, olyan magas volt. Árpi ugyanis a habot becsülte legjobban a tésztán. És csacsogott, mint párhetes menyecske korában, az ura meglepetve és elérzékenyülve figyelte minden mozdulatát.

Másnap reggel, amikor Árpi felébredt, Klára már frissen, kölnivíz-illatosan forgolódott a nappaliban a kis kerek asztalnál. Éppen tiszta abroszt terített fel.

— Mi az Kaji — állt meg Árpi az ajtóban, — mikor keltél te fel?

— Idestova nyár lesz, nyáron egészséges korán kelni — pörgött a szó az asszonyka szájáról.

Mire Árpi megborotválkozott, forrón és illatosan párolgott már a kávéja az asztalon, a tej föle gondosan összeszedve csábítóan és vidáman uszkált a kávé tetején. Klára asszony gondosan fésülve, csinos mosóselyemruhában telepedett az asztal mellé. A reggeli napsugár vidáman táncolt be az ablak fehér függönyén, egyenesen hullámos és szőke hajára.

Uj Idők 1929. okt. 13. 42. 4.

— Tudod-e Árpi, — kavargatta elgondolkozva a kávéját, — hogy ma megint opera van? Pillangó kisasszony.

— Hatszor, vagy hétszer láttuk már. Minden vendégénekesnő a Toscát vagy a Madame Butterflyt énekli — kedvetlenedett el Árpi.

— Azt gondoltam, — mondta Klára buzgón kenegetve vajjal a kenyerét, — ne gyere el. Csak értem. Add oda másvalakinek a jegyedet. Ott van például az a kis Margó a hivatalodban, biztosan ritkán jut szegényke színházhoz.

Árpi elképedve és hitetlenül nézett a feleségére. De Klára oly egykedvűen kenegette a vajat, hogy még a pillája sem rezdült meg.

— Minek? — borult el Árpi tekintete.

— Miért ne? — nézett fel Klára csodálkozva. — Margó urileány, mindig mondtad, miért ne adhatnád neki oda a jegyedet?

Árpi hallgatott, mert nem mondhatott semmit. De titkolt rosszkedvvel és zsörtölődő, dobogó lelkiismerettel indult el a hivatalába.

Este egy kis szívdobogással és türelmes várakozással ült be Klára az Operába.

Nem sokkal az előadás kezdete előtt libbent be a lány. Valami alázatos zavar bujkált a szemében, sokat és hadarva beszélt s ok nélkül, sokat és feleslegesen nevetgélt. Klára kedves volt hozzá, bonbonnal kínálgatta. És közben erősen figyelte. Amíg szegény kis Csocsoszán a szinpadon végigszenvedte kálváriáját, Klára rájött, hogy Margón nincs semmi különös. Fiús csípőjű, jó alakú, jól öltözött leány, aki gondosan manikűrözi a kezét, jó helyen onduláltatja a haját és erősen, kokottosan festi a száját meg az arcát.

Árpi, amikor előadás után érte jött, zavartan üdvözölte a leányt. Nem mert sem Margóra, sem a feleségére nézni. A villamoson is ingerült hallgatásba burkolózott. Klára az új tenoristáról mesélt, aki Pinkertont alakította, azután minden bevezetés nélkül, egyszerre csak kijelentette:

— Meghívtam vasárnap ebédre Margót.

— Minek? — csattant fel az ura.

Az asszony ártatlan csodálkozással bámult rá.

— Ejnye de különös vagy. Miért ne hívtam volna? Szegény minden ünnepnap vendéglőben eszik, mert főzni nem tud. Miért ne egyen egyszer rendes házikosztot. Hiszen jobb sorsra érdemes, szolid urileány. Nem?

Árpi, mint a potyka, dühösen nyelt egyet. Egy szót sem válaszolt.

Vasárnap reggel Klára már régen megjött a piacról, amikor az ura felkelt.

— Evezz egyet délelőtt — ajánlotta hizelkedve

Árpi csak ebédidőben ért haza a Dunáról.

Az asztal már terítve volt, a hófehér abrosz csak úgy árasztotta a frissen mosott fehérnemű illatát, a kristály poharak és az ezüst csak úgy ragyogtak s az asztal közepén alacsony eozin-vázában friss gyöngyvirág illatozott.

Klára nekipirult arcával, kékbabos, leányos ruhája elé kötött csipkés fehér kötényével olyan volt, mint menyasszony korában.

Margó díszes zsorzsettruhában cigarettázva ült a biedermeier fotőjében. Erős, édes parfőmillat terjengett körülötte és Árpi a felesége nekipirult, üde arca mellett vette csak észre, hogy milyen erősen festi magát.

Mint a színházban, most is sokat és összefüggés telenül fecsegett, mint aki írásában sem pontot, sem vesszőt nem használ. És indokolatlanul, hisztérikusan sokat nevetgélt. Látszott rajta, hogy éppen olyan kényelmetlenül érzi magát, akárcsak a ház ura.

Csak Klára volt fölényesen nyugodt. Halkan, keveset, elmésen beszélt, modellt állhatott volna a kifinomult ízlésű, előzékeny, igazi háziaszony mintaképéhez.

Az ebéd elsőrangú volt. A leves: aranyszínű, zamatos erőleves, zsírbacsepegtetett borsótésztával. A vesepecsenye vadas mártásának az íze felséges pikánsan sikerült, a répaalakba formált, petrezselyemmel tüzdelt krumplistészta habkönnyű volt és aranybarnára pirult. A torta a Zserbónál sem lehetett különb és jobb aromájú, illatosabb feketét a török császár asztalánál sem szolgálhattak volna fel.

Margó nem győzte dícsérni a fogásokat.

— Semmi különös — hárította el a dicséreteket Klára. Rendes házikoszt csupán, vendéglőben máskép főznek.

Ebéd után Árpi félrevonult és beletemetkezett a vasárnapi ujságokba. Lopva azonban sokszor felnézett és ámulva figyelte feleségének kedves, leányos üdeségét, amint finom és csendes mozgással dolgozott a kézimunkáján. Margó keresztbetett selyemharisnyás lábaival tétlenül ült mellette, fujta a füstöt és fárasztóan, idegesítően sokat fecsegett. Időnként előszedte lapos, kis púderosdobozát és a pamaccsal végigszántott az orrán.

Öt óra felé felpakkolt, mert moziba készült.

Árpád nagyot lélekzett, amikor már kinn volt. Kinyitotta az ablaknak mindkét szárnyát, hogy cigarettájának és parfőmjének illata is szálljon utána.

— Lekísérhetted volna a villamoshoz — vélekedett Klára csendes szemrehányással.

— Máskor is egyedül jár, nem lopja el senki — felelte ingerülten az ura és rab oroszlán módjára fel és alá járkált a szobában.

— Lehettél volna figyelmesebb, Árpikám. Egész délután ujságot olvastál — fűzte tovább alig titkolható bolond jókedvvel Klára.

— Nem én hívtam! — pattogott Árpi.

Klára nem felelt. Csend volt a szobában, csak az antikóra ketyegett öreges tiktakkal a komódon. Szorgalmasan öltögette egymásmellé a szabályos, apró kis kereszteket, fehér keze puhán és lágyan szálldosott a kézimunkája felett.

— Büszke voltam az ebédemre. Kár, hogy ez a Margó olyan szembetűnően festi az arcát — gondolkozott el közvetlen és természetes hangon — pedig helves úrileánynak látszik . . .

— Nna! . . . — nyelt egyet Árpi.

Azután odaállt a felesége elé. Dacosan és keserűen nézte jókedvű, napsugaras szemét s ahogy nézte, nézte, lassan kisimultak homlokán a redők és a Klára tekintetéből sugárzó életkedv és önbizalom alattomosan hízelegve rálopakodott az ő homlokára is.

— Kajikám — mondta alázatosan — Margó nem az az úrileány, akinek gondoltam. S kérlek, ha szeretsz, ne hívd többet sem színházba, sem a házunkba . . .

És szerelmesen ölelte át asszonyának leányosan karcsú derekát.

Klára forró arcocskájával ott berzenkedett a rövidrenyírt bajúsza alatt. Arra gondolt, hogy a negyedévi előfizetés ma lejár, holnap azonnal előfizet kedves hetilapjára a spórolt pénzéből. Egy egész évre.

Sötét pillája megadóan borult a szemére.

— Ahogyan akarod, kedvesem — suttogta lágyan és belefészkelte magát az ura két ölelő, meleg karjába.

Az édes, erős illat utolsó kis foszlánya is kiröppent a nyitott ablakon.

Magyar kalászok. R. Molnár Lajos festménye

Piros szegfű

— Elbeszélés —

Írta: **Illés Endre**

Egy perc...
Ennyi idő alatt történt minden.

*

A szökőkút medencéje mögött, éppen a najádoknál, ahol az enyhén emelkedő sétaút kanyarodik, feltűnt egy kisfiú. A hatalmas szálloda előtt, a verőfényes, déli napsütésben, már kint ült mindenki. Nők, férfiak. Árnyékban, napon. Az ebédelőtti félóra volt. Kis beszélgetések, esti tervezések ideje.

A kisfiút, furcsa pocakjával, piros livréjében, mindenki ismerte. A kis fürdőhely egyetlen virágosboltjának kifutója volt. Fehér selyempapírba burkolt, nagy virágcsokrot hozott most is.

— Ki kapja? — villant fel egy pillanat alatt az izzópiros kérdés. S a sok női tekintet ellenségesen fordult egymás felé.

A kisfiú körülnézett.

S már lobot is vetett a kíváncsiság.

— Ki küldi?

A kék, barna, szürke s mindenféle lány-, asszonyszemek kutatva tapadtak a férfiakra.

Különös, forró hullám csapott át a mindenfelől összefutó, sárgahomokos, kis utakon. Az enyhe, kora őszi levegőben kék, sercegő szikrák pattantak. Felörvénylett a sok asszonyvágy, felpirosodott a sok férfiszomjúság.

Több... ó, sokkal több volt most egy ilyen csokor néhány szál virágnál... Ezen a szűk helyen, csupa ismerős közt, az egymást leső féltésben: siker volt... fiatalság volt... szerelem volt... Asszonydiadal.

A kisfiú körülnézett és megállt egy pillanatra. Amikor ujra mozdult, mohó, női szemek vigyázták minden lépését.

Hátul, egy poros fenyő alatt ült Lia. Két szürke veréb csevetelt mellette a padon: Stefy és Tóthné.

Sarkig érő, fekete köpenyében, fénytelen, fekete hajával, kifejezéstelen, semmitmondó arcával Lia

olyan volt, mint egy megtépett, fázós szomorú varjú. Ha ült is: inkább gubbasztott; ha járt: úgy tetszett, mintha billegne; ha beszélni, nevetni, mosolyogni akart: a szeme, a szája, a keze egyszerre mozdult. Csapkodott maga körül; s hiába! A tollait levágták ... nem tudott a többiekkel repülni ...

Az apja gazdag, zsíros, debreceni civis volt, kivörösödött képű és döngő léptű. Az anyja termetes, nagydarab asszonyság, ha végigment néha a Piac-utcán, a féljárdát elfoglalta. Ő ... szomorú és fáradt hajtás. Árva madár idegen világban. Nem örökölt semmit. Sem az apja gőgjét, sem az anyja hangját. Julcsának keresztelték és ő — Lia szeretett volna lenni.

És ez a nyár is elmult.

Mindenkinek akadt valakije, mindenki számára nyílott egy kis öröm. Színes kavarodás volt a kis fürdő nyári karneválja. Csak ő indult el úgy, hogy senkihez nem érkezett meg. Semmi emléke nem maradt. Idegen maradt az idegen világban.

Néha már csomagolni akart, csak a női hiúság tartotta vissza: legalább egy pillanatra ... egyszer ... mégis ... fölülkerekedni!

A pirosra festett padok, kényelmes nádszékek, poros díszfenyők között a kisfiú ment ... ment ... s Lia arcát, amint megpillantotta, valami eltévedt, ritka öröm sugározta be.

Csak egyszer ... felülkerekedni!

— Biztosan Dóra kapja ... — mondta izgatottan Stefy. — Tegnap este Misivel sétált ... biztosan ő küldi ...

— Ez a lány ... ! — sárgult és sápadozott Tóthné.

De hát a kisfiú elment Dóra mellett.

Stefy tovább találgatott.

— Ica? Nem, ő sem ...

A kipirult női arcok egymásra meredtek.

— Manci? — kérdezte halkan Tóthné.

Senki sem felelt rá.

A kisfiú egyre közeledett ... Már egészen közel csillogtak a piros ruhán a nagy sárgarézgombok. Elmult néhány pillanat.

Stefy szeme alatt hirtelen kigyulladtak a szeplők, Tóthné szakácsnő-arcát s elöntötte a pirosság.

A kisfiú már előttük állt, csak kettejükről lehetett szó.

Az egész sétány odafigyelt, vajjon melyikük kapja?

S ekkor, ebben a legutolsó pillanatban, a kisfiú kecsesen átnyujtotta a csokrot. Kettejük között a harmadiknak:

— Kovács Júlia kisasszonynak.

Lia felállt.

Sápadt volt, szívére szorította a kezét. A szive nagyon dobogott. Azután átvette a csokrot. A fehér selyempapir lehullt, piros szegfűt tartott a kezében.

— Szegfű ... piros szegfű ...

A sok figyelő fej, mint szélre a kalászok, valami közös hullámverésben mozdult egyszerre. Sustorgott, parázslott a sok gondolat. S a ki nem mondott szavak, a fennakadt tekintetek: izzottak mind.

No lám ... a kis varjú ... De ilyet! Ki gondolta volna? ... Piros szegfűt kapott ... S milyen szerencséje van! Mindenki látta ... Hogy kiválasztotta az időt! Mindenki előtt ...

Vajjon ki küldhette? — Megakadtak. — Ki?

Eddig nem akadt senkije ... Várjunk csak ... tegnap ... Tegnap künn sétált! ... egyedül ment el ... De azután, — ki várhatta? És talán máskor is ... senki nem vette észre ...

Ki lehet?

Lia magához szorította a szegfűit. A kisfiú mozdulatlanul állt előtte.

— Ki küldhette ezeket a szegfűket? Nem tudod, Bob? ... — kérdezte sárgán s mérgesen Tóthné.

A kisfiú kezében, fehér válaszul, ebben a pillanatban tűnt fel egy kis boríték.

Névjegy ... !

Köröskörül megint felizzott az érdeklődés.

Csak Lia sápadt el.

Arcáról egy pillanat alatt eltűnt a pirosság. Névjegy ...? Mintha nem várta volna. Valami átsuhanó, rossz sejtelemmel, bizonytalanul nyúlt utána. Át akarta venni, de már késő volt.

Stefy elkapta.

— Megengeded édesem?

Szinte a körmével hasította fel.

Ki lehet? ...

A kis boríték kinyílt, furcsa cégjelzéses papirlapra táncolt az ujjai között.

Számla. Kovács Julia kisasszony rendelése ... 25 szál szegfű ... kifizetve ...

Hangosan olvasta.

— De drágám, mi ez? — kérdezte végül elcsodálkozva.

Lia a kisfiú felé fordult.

— Mi ez? — kérdezte halkan, elkényszeredve, leleplezetten ő is.

Már megint piros volt.

A cipője orrát nézte. Torokbacsukló szégyenkezéssel mentő szavak után kutatott. Ezek a szállodai szobák ... ridegek, igen, olyan ridegek ... és én szeretem a szegfüt. . . Hát csak ez . . . csak ennyi ... Nem is gondoltam másra ... Megmondtam volna ...

Valami ilyent.

Nem pirulni, felemelni a fejet, szépen, tisztán kimondani.

Ezt, akármit. Mindegy.

De csak akadozva ismételte:

— Mi ez ...?

— Hát nem tetszik emlékezni? Tegnap ott tetszett felejteni a számlát. A főnök úr küldi . . .

A kisfiú ártatlanul, hangosan felelt.

Tóthné finoman mosolygott már.

— Hát te rendelted, Liám?

Titkos hullámokon a szavak egy pillanat alatt széthullámzottak.

És egyszerre — mindenki megértett mindent.

*

Egy perc . . .

Ennyi idő alatt történt.

Legenda támadt s legenda foszlott szét.

Lia már ujra a padon ült. Fázósan húzta össze fekete köpenyét. Még kis titkos melegségeket sem sikerül kiravaszkodnia magának? Soha, semmiképpen?

Úgy látszik: nem.

Mellette megszólalt Stefy:

— Csak ilyen jó lélek szeretheti ennyire a virágot, mint te, édesem.

Mézbe mártotta mosolyát s vidáman kalimpált a szive.

A szállóban megszólalt az ebédre hívó gong.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1971 JAN 2 2

ROVATVEZETŐ:
BARANYI FERENC

1021

MOLNÁR LAJOS RAJZA

A „láb" angolszász mértékegység, és állítólag 31 centit jelent. Nos, a legjobb rúdugrók már a bűvös 18 lábat is átvitték, mégsem kell féliniük attól, hogy Frigyes Vilmos orosz király toborzóival elraboltatja őket. Én viszont hat láb magas vagyok, s Závori Lajos első hangjátékának meghallgatása után kimondottan örülök annak, hogy most ülhetek az íróasztalnál, s nem másfél száz évvel ezelőtt huzakodom a durva testőrtoborzókkal. „A parancs az parancs!" szerzője ugyanis egyenesen a XVIII. századi Poroszországba, az országgal rendelkező hadsereg kellős közepébe invitálta az Ifjúsági Rádió Vidám Színpadának elszánt hallgatóit, hogy megismertesse őket az embertelenséggel. Lassan elenyészik a nevezetes „hosszú testőrség"? Házasodjon a hosszú maradék! Természetesen hosszú lányokkal, a hosszú testőrpalánták biztosítása céljából. És természetesen parancsra. Ellenvetés? A katonák között? Különben is: vannak korok, amikor az indokolt engedetlenség is bűn, és az emberi érzelem is elhanyagolható tényező.

A téma komor — nyilván utal az SS „fajnemesítő" törekvéseire —, de komédiamagnak is megteszi. Már csak azért is, mert a

mostanában is el
rű ahhoz, hogy
újra nekirugaszk
Talán Závori Laj
tal elszalasztott e
kozó alkalmat, d
bebizonyította,
drámaíró lesz be
teken bemutatott
ban ugyan még
jük a véletlenül
összetalálkozó sze
péseit, a feloldó
ugyan még kim
is azt sugallja, ho
az embertelen p
lenében cselekedn
szer úgyis jóra fo
den, s a rendező,
Ottó is a szükség
mantikusabbra,
rűbbre hangsze
egész rádiókoméd
és ez semlegesíti
tartásokat — a
fülhallomást lob
hangokban és a
ben. Annyi fes
összefogottságot
adat után Závori
sen megírt s
végre kijátszhatt
kat. Az iménti e
lás mellett is cs
ni lehet a rend
engedte Örkényi
domerszky Marg
Tóth László mul
telenkedéseit, és
lenére egységes,
— ha nem is fe
magyar hangj
lom élvonalába e
ifjúsági előadás
világra.

ZÖLDI

Kettőjük felelős
kéni ahrakadah

Bühler-féle szab. gorgojáratokat és mindennemü sajtolókat
szállit mint különlegességeket

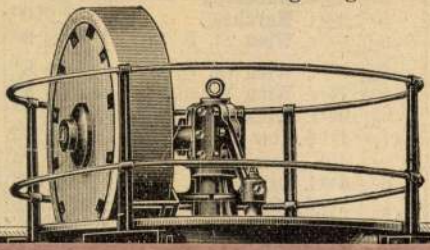

Elsőrendü referenciák.

.	552	513	i.	**Bruck-Királyháza**	é.	.			
.	64	632	é.	**Wien** St. E. G.	i.	.	850	.	

…berg—Odessa—

…érk.	635	100	955						
…ind.	111	941	630						
„	525	445	804						
„	1249	1224	1202						
…érk.	1152	1110	1152						
…ind.	940	920	940						
„	780	642	780						
…ind.	1157	846	1157						
„	91	935	915						
„	910	650	910						

…elka—Oderberg—…rg.

815	845	1020
256	336	657
1200	1225	521
542	832	305
1118	115	955
940	1255	940
610	1005	610
1132	439	1132
443	1232	443

…Berlin—Hamburg.

510	950	1245	915
200	759	1133	803
352	1124	548	243
118	548	115	955
940	458	1255	940
610	215	1005	610
132	834	439	1132
443	1136	1232	443

…Berlin—Hamburg.

535	930	555	945
209	705	119	658
015	348	718	320
940	115	340	955
58	1255		940
215	1005		610
34	439		1132
36	1232		443

…ól álló időadatok

100	230	1000	i.	**Budapest** ny. p. u.	é.	745	140	1105	
550	553	445	é.	**Marchegg**	i.	1240	1010	749	
559	557	500	i.	**Marchegg**	é.	1212	1005	744	
700	655	620	é.	**Wien** St. E. G.	i.	1055	905	649	
725	705	650	i.	**Wien** St. E. G.	é.	1034	835	641	
800	735	725	é.	**Wien** Westbhf	i.	1005	805	610	
1045	830	730	i.	**Wien** Westbhf	é.	920	730	535	
340	217	150	é.	**Passau**	i.	341	155	1226	
401	246	213	i.	**Passau**	é.	310	125	1207	
557	436	403	é.	Regensburg	i.	124	1143	1019	
820	645	600	„	**Nürnberg**	„	1142	949	810	
1021	855	805	„	Würzburg	„	932	720	601	
1150	1057	1021	„	Aschaffenburg	„	735	531	434	
1245	1159	1125	„	Frankfurta/M.	„	615	437	338	
1421	2430	1541	„	**Cöln**	„	1150	1225	1200	
540	714	731	„	Aachen	„	1010	1050	1045	
602	800	827	„	**Liége**	„	659	800	811	
750	943	1023	„	**Bruxelles**	„	500	619	637	
952	.	112	„	**Ostende** (Quai)	„	.	343	446	
512	.	1000	„	**London** Dov. át)	„	.	900	900	

Kelet II. expresszvonat

Keleti expresszvonat

Kel. expr.

Kel. expr.

Ostendei expresszvonat.

.	205	1030	i.	**Bpest** k. p. u.	é.	.	130	.	
.	545	501	é.	**Bruck-Királyh.**	i.	.	953	.	
.	552	518	i.	**Bruck-Királyh.**	é.	.	946	.	
.	640	632	é.	**Wien** St. E. G.	i.	.	850	.	

* Folkestone-n át.

Budapest—Wien—Passau—Nürnberg—Cöln—Liége—Bruxelles—Ostende—London.

100	230	1000	i.	**Bpest** ny. p. u.	é.	745	140	1105	
550	553	445	é.	**Marchegg**	i.	1240	1010	749	
559	557	500	i.	**Marchegg**	é.	1212	1005	744	
700	655	620	é.	**Wien** St. E. G.	i.	1055	905	649	
725	705	650	i.	**Wien** St. E. G.	é.	1034	835	641	
800	735	725	é.	**Wien** Westbhf	i.	1005	805	610	
1045	830	730	i.	**Wien** Westbhf	é.	920	730	535	
340	217	150	é.	**Passau**	i.	341	155	1226	
401	246	213	i.	**Passau**	é.	310	125	1207	
557	436	403	é.	Regensburg	i.	124	1143	1019	
820	645	600	„	**Nürnberg**	„	1142	949	810	
1021	855	805	„	Würzburg	„	932	720	601	
1150	1057	1021	„	Aschaffenburg	„	735	531	434	
1245	1159	1125	„	Frankfurta/M.	„	615	437	338	
1421	2430	1541	„	**Cöln**	„	1150	1225	1200	
540	714	731	„	Aachen	„	1010	1050	1045	
602	800	827	„	**Liége**	„	659	800	811	
750	943	1023	„	**Bruxelles**	„	500	619	637	
952	.	112	„	**Ostende** (Quai)	„	.	343	446	
512	.	1000	„	**London** Dov. át)	„	.	900	900	

Osztendei expresszvonat.

[1] Coblenzen át. [2] Niederlahnsteinon át. [3] Nyugot-európai idő.

☞ Az állomások neve mellett jobbról álló időadatok

cserépfedő munkálatok	33,397	„ 59	„
asztalos munkálatok	43,978	„ 64	„
akatos munkálatok ...	56,363	„ 84	„
üvegező munkálatok	6,504	„ 02	„
mázoló munkálatok ...	14,615	„ 07	„
zobafestő munkálatok	14,267	„ 39	„
kövező munkálatok ...	13,521	„ 99	„
szállitások	59,045	„ 52	„
vasfedélszék munká-			
ok	18,576	„ 80	„
aszfaltozó munkálatok	2,882	„ 28	„

ten egy mélykutat s
nak vállalkozók, h
b e r 31 éig a közs
be. A furandó m
anyagot és munkát
tatni. Közelebbi f
megtekinthetők.

Ungvár. (P a r t f
város tanácsa árlejt
utcán emelendő p
költségelőirányzata 3
A p
o bá
b e r
a
telek

(P a d
ázium
ldozat
nozott
a n u
ev. le
sitás K
zetőjétő
d a k
s uton
biztosi
or a fő
s fog t
jánlatok
levezett
hol a
irányza
sziget.
sei Nag
tséges 2
rkolási
egye ali
a n u á

ATOCHVILL AGOSTON
MŰ- ÉS CIMTÁBLA ÖNTÖDÉJE

szit elism
táblákat u
jelző és h

k megfelelő bánat-
történt letételét iga-
műszaki müvelet és
államépitészeti hiva-
eredeti költségvetés
náért, ajánlati minta
ietők.

bővités.) A va-
a kibővitési munkái
engedélyeztettek, e
céljából a temesvári
an január 16-án
versenytárgyalás hir-
engedélyezett összeg
pénznek a temesvári
tételét igazoló nyugta
velet és részletes fel-
szeti hivatalnál meg-

ségház épités.)
versenytárgyalást hir-
z és jegyzői lak épit-
nek költségei 24.617
irányozva. A munka-
zámitás, a szerződés-
ta Atkáron a község-
ajánlatokat január
özség elöljáróságához
zül a vállalati összeg
áránál letétbe helye-
edeti nyugta az aján-
sitékot munkanyertes
o-ra köteles kiegé-

ola épités.) Gyu-
ága a r. kath. népis-
nyujtandók be.

Ujvidék. (Csatorna épités.) Ujvi
kir. város tanácsa az uj közkórháztól a
szivattyutelepig vezető közcsatornahálóz
épitésére versenytárgyalást hirdet. A közc
circa 3800 m. hosszban épitendő kicsöi
betonból, tojásszelvénynyel. Költségelőir
összeg a föld, beton és elhelyező m
90 783 kor. és a vasmunkára 5225 koi
munkálat március 1-én megkezdendő é
junius 1-én átadandó. Ajánlat a föld, b
elhelyező munkára és a vasmunkára
külön tehető. Az ajánlatok január 8-
12 óráig nyujtandók be Ujvidék sz. kir
polgármesteréhez. Az ajánlathoz a föld
és elhelyező munkára 4500 kor. és a v
kára 250 kor. és az összmunkára 47
bánatpénznek Ujvidék szab. kir. város
tárába történt letételéről szóló nyugta csat
Ajánlati mintalapok és vállalati feltételek
mérnöki hivatalnál 2 kor.-ért kaphatók.
szaki müveletek Ujvidék város th. mérnö
talánál betekinthetők. Az ajánlatok ja
8-án d. u. 4 órakor fognak a polgá
hivatalban felbontatni.

Nagykanizsa. (Burkolati munk
Széchényi tér, Bocskay-utca, Szentgyö
utca és Kossuth-ternek a köztemető k
terjedő részén végzendő bazalt kiskőb
munkálatokra és szállitásokra versenyt
hirdettetik. A munkálatokra és szállitáso
irányzott összeg kereken 73.166 koro
ajánlatok a kiirási müvelethez csatolt
mintán teendők meg. Az ajánlatok bori
mintája a következő: „A városi tanácsna
kanizsán, Ajánlat a 19909/908. számu v

erőátvitel, jelző csengők, távszólók és villámháritók berendezé
ő jótállás mellett készittetnek. — Ivlámpák, motorok, távszólő
rtása. — Csillárok átalakitása és csiszolása. — Villamos készül
aktára. — Wolfram lámpák kaphatók ; 70% áram megtakaritás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
R. Molnár Lajos
1966 11
ALFÖLD
1021

R. Molnár Lajos: Móricz Zsigmond háza Leányfaluban (1927)

Hogy a Charité fehér kórtermében
Fölébredtem hajnalfelé
S hallottam a rigókat, oly világos
Lett mind n. Már jóideje
Nem félek a haláltól. Hisz semmi sem
Hiányozhat nekem soha többé ha
Én magam hiányzok. Most
Végre sikerült örülnöm
Minden jövendő rigódalnak
Akit meg sem érek annak is.

PUSKIN

Felhő

Elvonult viharnak utolsó felhője,
Egyedül csapsz a kék, tündök delelőre,
Egyedül vetsz árnyat, búsat, feketét,
Egyedül gyalázod a nap örömét.

Az imént az egész eget elborítad
S felséged palástját villámtollal róttad
S mennydörögve tártad minden titkaid
S itattad a szomjú földdel árjaid

Hagyd, elég volt, tűnj el! Az idő már hol jár!
Felüdült a föld s a vész is elvonult már
S elpihent az ég. Csak suttog, csak sohajt
Még a szél, a lomb. Elrejt, tovahajt.

R. Molnár Lajos

TV. é

fest. szak

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34. 46 l

szólása s elnök
iskolai könyvtá
akczió keretébe
9. A Pestmeg
iránti kérelmét
hetőnek nem ta
körébe csak kö
gilag csak ilyen
10. A 25.00
kérő folyamodá
mét találta els
határozatilag ki
soproni múzeu
11. *Előadó* j
házi múzeum
olyan segéder

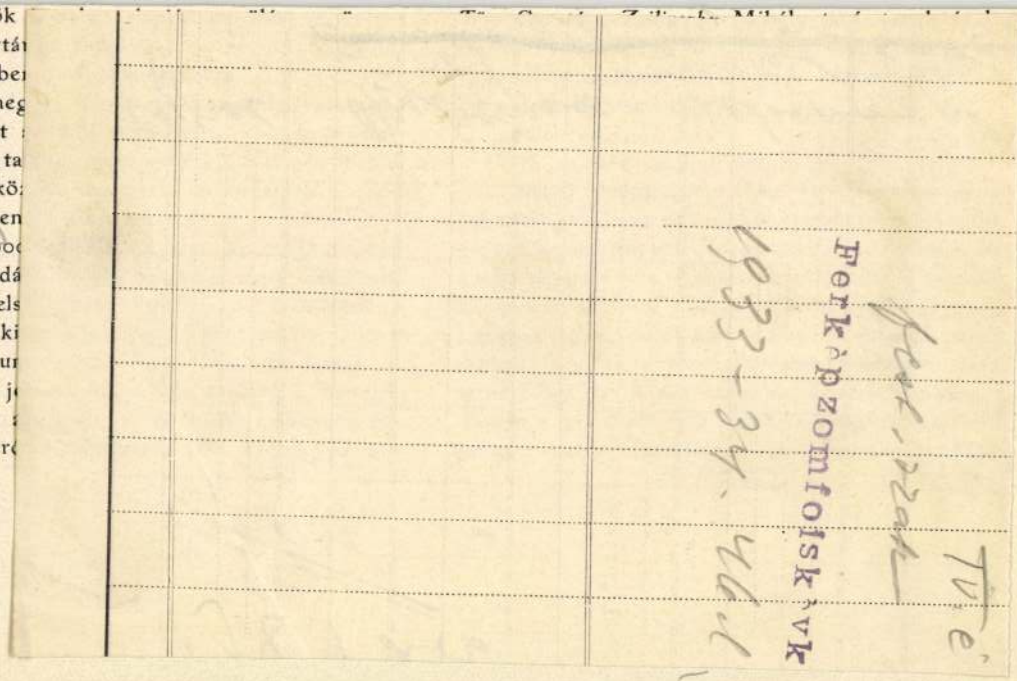

ronban úgy találta, hogy az új múzeumi épület-átalakítás befejezéséhez előre nem látott költségtöbbletek miatt még egy nagyobb összegű államsegély lesz szükséges, melyre még ez ülés folyamán lesz alkalom visszatérni;

b) Magyaróvárott az új múzeumépület felépült, ámde az építkezés szintén túlkiadással járt, melynek fedezésére le kellett kötni a múzeum évenkinti megyei segélyét, ezért méltányosnak tartaná, hogy a megyei segély elmaradása akár egy nagyobb összegű segélylyel, amely felszabadítaná a megyei segélyt, akár évi államsegély adásával kipótoltassék. — Az ülés elhatározza, hogy 1912-ben erre gondja lesz.

c) Keszthelyen a Főfelügyelőség által az épület helyreállítására 1911-ben adott költség a közegészmúzeumban.

Előadó jelenti, hogy a szőnyegek javítása iránt már ismételten történt a Főfelügyelőség részéről lépés s azok egy részének az őszszel való felküldését megigérték. A selejtezés iránt az odavaló jelenlegi viszonyok mellett alig tehető eredményes lépés. — Tudomásul szolgál.

Pósta orsz. felügyelő ajánlja, hogy a szőnyegek javítására a szerajevói műhely vétessék igénybe. *Radisics* orsz. felügyelő jelenti, hogy a szerajevói műhelyből még csak választ sem kapott ily irányú megkeresésére, Belmonte Leó gödöllői szőnyegszövő képességeit ellenben kipróbálta, miért is a javítási munkákra őt a legmelegebben ajánlhatja. — Az ülés hozzájárul, hogy az ilynemű munkák Belmonte Leóra bizassanak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

R. Molnár Lajos

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1980 OKT 5

1021

NÉPÚJSÁG

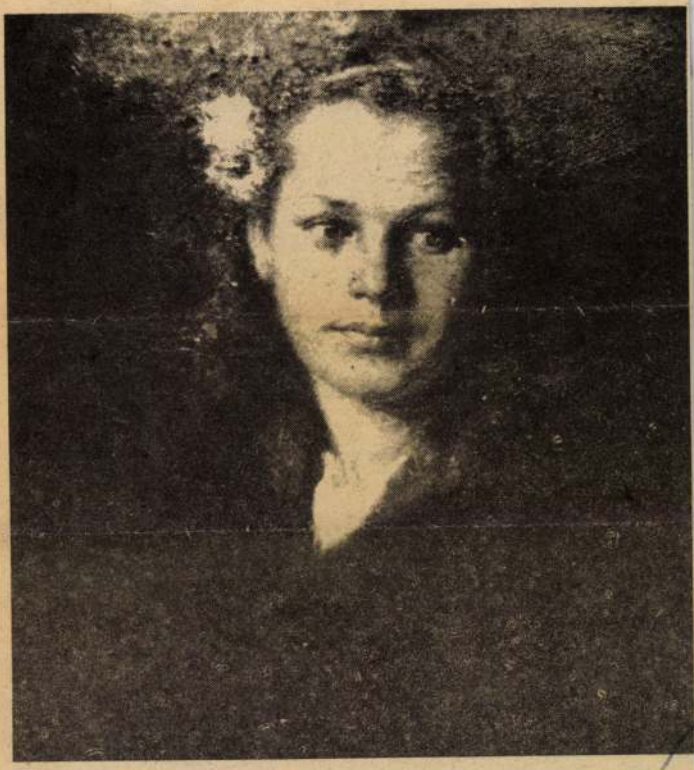

R. Molnár Lajos: Portré

NÉPÚJ

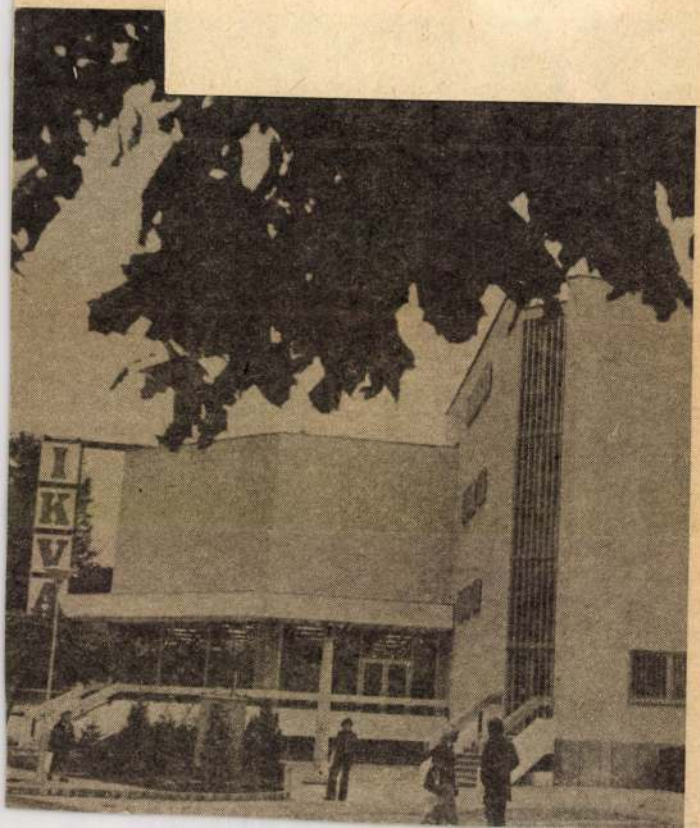

MOLNÁR László

Népszava 1999.
szept. 16

Festmények

Molnár László festőművész kiállítását Darabos Pál hagyománykutató nyitja meg ma 17 órakor a Budapest Galéria Kiállítótermében (Bp. V., Szabad sajtó út 5.).

ar kiadása *Grosecz István:* A szen-
ar nyelvre fordittattak...Baranyai

nennyezetképei. Bp., 1922. 58. és
lle a 22. képen, a Maulbertsch ol-

Honismereti Közlemények, 1993,

l. 1. A-Gy. Bp., 1967. 1007-1008.

Szolgáltató Vállalat jubileumi ki-

0., Kerény, de amit róla említ, az

ntelt templomot, pl. Krk (Veglia)
ak egy kápolnája van: Sisakban a
ása biztosan ritka, s ezért Maul-
101. említi, hogy két metszetet is
neg.

MOLNÁR LÁSZLÓ FESTŐ

Budapest Galéria Kiállítóterme

Szent és profán

Foto: Lugosi Lugo László

Molnár László: Arni I., 1999

A magyar avantgárd második generációjába tartozó Molnár László legújabb, 1995 óta készült festményei láthatók október 10-ig a Budapest Galéria Kiállítóterében. A művész pályáját a hatvanas évek második felében kezdte a Zuglói Kör néven ismert művésztársaságban. A csoport tagjaként Bak Imre, Deim Pál, Hortobágyi Endre, Molnár Sándor és Nádler István mellett a korabeli francia művészet, az École de Paris lírai absztrakcióját és természetelvű művészetszemléletét kívánta meghonosítani. Volt már nonfiguratív absztrakt, majd figuratív, azaz ábrázoló festő, mostanra pedig mintha nem fogadná el a festészet e két, átjárhatatlannak vélt szféráját: első pillantásra absztraktnak tűnő képein is figurákat fedezünk fel. A legújabb munkákon élénk színei egyre világosabb tónusúakká válnak, vásznain a szénrajzolás technikáját is alkalmazza. Festményein gyakran a szenvedéstörténet valamely epizódját jeleníti meg, de a szakrális téma mellett egy-egy hétköznapi jelenet is helyet kap.

(SZ. K.)

MÛÉRTÕ

Néhány évvel a főiskola befejezése után jelentkezett a szombathelyi textilbiennálén, ahol egy hernyóselyem textilnégyzetekből álló munkáját állították ki: ezen a rózsaszín lapok, kékekkel többszörözve, szisztematikus rend szerint, izgalmas színsorokat adtak. A mű a gardróbban pihent, amíg 1994-ben a heidelbergi Max Berk Múzeum kiállítása előtt elővette, s ráhímezte egy tündéri életérzés jeleneteit – Watteau-ra várva címmel. Európa-díjat nyert vele.

Egyszer ajándékba kapott egy olyan anyagot, amelyet a hímzés alól vasalással el lehet tüntetni. Leheletkönnyűségű művek születtek így. A Normandiában rendezett Lenbiennáléra egy átlátszó, színes, mégis fehérnek ható légies képet készített, amelynek a széléről Mona Lisa tekint ránk.

1999. szeptember 28-án ennek a biennálénak az anyagából nyílt kiállítás a párizsi Arts et Traditions Populaires-ben, ahová Lévai Nórát is meghívták a Rituális utazás című, mai művészeket bemutató tárlatra. A kiállítás másik témája a múlt: a 250 éves mulhouse-i textilmúzeum mutatkozik be – A mi legszebb hímzett történeteink címmel.

TORDAY ALIZ

MEGHÍVÓ

A Klapka Antikvitás és Aukciósház
őszi műtárgyárverését
megelőző kiállítása megtekinthető
október 1-18-ig,
hétfőtől péntekig 10-18 óra között,
illetve szombaton 9-13 óráig
az 1093 Bp. IX., Vámház krt. 9-ben.

Árverés: 1999. október 19-én
kedden 17 órakor.

Antik Enteriőr '99
VI. Magyarországi
Régiség Kiállítás és Vásár

Műcsarnok
1999. november 25-28.

Napi M.O. 13. old.
1999. augusztus 31., kedd

A rámutatás gesztusa

Molnár László József grafikái

Ha funkciójuk felől tekintünk tárgyainkra, jelenlétük értelme könnyen átlátható. Az értelmetlen vagy látszólag értelmetlen tárgyakkal szembesülve szelíd kételyeink támadhatnak, főként akkor, ha azok a megsemmisülés mezsgyéjén állnak. A Kolozsvárott végzett, 1980-tól Magyarországon alkotó Molnár László József grafikusművész számára mégis ez utóbbi tárgyak a művészi invenció forrásai.

– Munkáid mennyiben lehetnek hordozói az önismeretnek, általában a megismerésnek? Két-három hónapon keresztül dolgozol egyetlen darabon, ez idő alatt vélhetőleg előfordulnak olyan termékeny pillanatok, amikor egyszerű és lényegi dolgokat villant fel a valóság. Beszélhetünk esetleg egyfajta megvilágosodásról?

– Úgy fogalmazhatnék, hogy munkám olyan, mintha állnék valami előtt, és rámutatnék: nézzétek, amit látok. Ennyiben nyújt ismeretet. Valószínű, hogy ezeket a képtárgyakat kevesen látják szépnek, érdekesnek, jelentéssel felruházottnak. Tevékenységem egy gesztus, a rámutatás gesztusa: ez is van! Sokfelé jártam, próbáltam hasonló jellegű munkákra lelni. Hiperrealista, fotórealista, elemeiben hasonló munkákkal találkoztam, de pont ilyenekkel nemigen. A tárgyakat, anyagokat igyekszem olyan aspektusból bemutatni, ahonnan kevéssé vagy egyáltalán nem ismerik őket, gondolok itt például egy aszott almára. Nem hiszem, hogy sokan felismernék.

– Ennyiben tárgyaspektusok is alkotásaid: a tárgyak életének egy-egy kevéssé ismert fázisát, állapotát jeleníted meg. Wittgenstein írja egy helyütt: ha nem tudod megnevezni, mutass rá. A te gesztusod hasonló, hiszen a miért szép vagy éppen kellemetlen kérdésére nincsenek válaszaid.

– Így van, a rámutatás gesztusaként lehet felfogni munkáimat. A tárgyak valósághű lerajzolása csak módszer. Különösebb jelentőséget nem tulajdonítok neki.

– Nem ez a cél.

– Bár sokan úgy gondolják. Szerencsés véletlen – vagy sajnos ilyen adottságaim volnának? –, hogy megalkotásuk nem okoz különösebb nehézséget, csak időben hosszadalmas.

– Az előző gondolatodat komolyan kell vennünk: szerencsés véletlen vagy sajnálatos adottságod a rajzkészség?

– Lehet, hogy sajnálatos, éppen amiatt, hogy egyetlen rajz születése ennyire elhúzódik. Ez üzleti szempontból vélhetőleg teljesen érdektelen dolog: egy galériás nem áll szóba velem, amikor meghallja, hogy évente három-négy, maximum hat rajzot készítek; az még arra sem elég, hogy reklámot csináljon. Láttam a művészeti táborokban, hogyan dolgoznak a kollégák. Egy alkalommal megszámoltam, hogy egy művész három nap alatt festett ötven kisméretű és harminc nagyobb méretű olajfestményt.

– Mennyiben tekinthetők ezek a tárgyak tárgyideáknak a platóni értelemben? Már nem a tárgyiasultságuk a lényeges, sokkal inkább ideális és örök lényegük?

– Korábban foglalkoztatott a gondolat és Platón barlanghasonlata is: magát az eredetit sosem látjuk, csak annak a falon lévő árnyait. Platón azzal kérdőjelezi meg a művészet értelmét, hogy az árnyak másolata a másolatnak a másolata: már annyira nem hasonlít az ideához, az eredetihez, hogy a művészetnek nincs értelme. Munkáim lehet, hogy a tárgyaknak az árnyai, de ezen még nem gondolkodtam.

– Platón – némi túlzással – azt is állítja, hogy csak az ideák léteznek, maguk a tárgyak nem. De ha a tárgyak nem léteznek, akkor a róluk készült képek sem létezhetnek, csak az ideájuk.

– Én ezt úgy értelmeztem, hogy a létrehozott tárgyak sohasem felelhetnek meg tökéletesen az ideájuknak. Tehát például egy ló sohasem fedheti le tökéletesen a ló fogalmát, hiszen annak tartalmaznia kell a hátaslótól kezdve a póniig mindenféle lovat, mindezt egyetlen ló nem képviselheti. Egy lóról készült kép vagy szobor nemhogy a ló fogalmát nem meríti ki, de a valóságos lónak a megközelítő tartalmát sem éri el, esetleg formai tartalmát képes megközelíteni. De mert a képnek csak két dimenziója van, eszközeiben már eleve korlátozott; nincs szaga, nem ad hangot, nem rúg, nem lehet ráülni – máris igen messzire kerülünk a ló ideájától, s talán nincs is ennek értelme. De úgy tűnik, az élet mindig ilyen dolgokat produkál: az emberek saját gyönyörűségükre értelmetlen dolgokat csinálnak. Ennyiben tevékenységem is hasonló, meglehet, nincs értelme magának a művészetnek, de már több ezer éve kíséri az emberiséget.

Balázs Sándor

A tankönyvsze

A felsőoktatás kiadvár

Az ország egyik legnagyobb könyváruháza Budapest Belvárosában, a Batthyány-mécsestől egy sarokra van. Találóan Kódex Könyváruháznak nevezték el. Áruválasztéka, túlzás nélkül mondható, messze földön ismert.

A másik nagy feladatunk az úgynevezett passzázsvásárlók – akik a bolt kínálatából válogatnak – kiszolgálása, itt is beszélhetünk törzsközönségről, mivel a[illegible]rosok, pe-

MKK

rsaság

lenőrzési Hivataltól engedményezési

nosa –

rténő értékesítésére:

cstv.	Követelés besorolása				
	b(d)	e	f	g	Σ
CI. tv.	0	5.533.453	0	3.073.000	8.606.453
CI. tv.	0	4.030.302	0	5.029.000	9.059.302
. tv.	0	1.000	1.000	0	2.000
v.	0	3.713.982	0	12.612.026	16.326.008
v.	0	114.150.095	0	348.040.754	462.190.849
I. tv.	0	39.532.720	0	64.573.211	104.105.931
I. tv.	0	2.112.563	49.033	2.790.722	4.952.318
I. tv.	0	10.242.836	0	37.796.943	48.039.779
I. tv.	0	2.753.000	0	3.392.000	6.145.000
I. tv.	0	3.856.148	0	6.234.000	10.090.148
I. tv.	0	78.709.847	100.000	98.103.292	176.913.139
CI. tv.	0	4.115.101	0	7.592.514	11.707.615
II. tv.	0	4.334.386	100.000	9.532.212	13.966.598
XI. tv.	0	0	0	723.000	723.000
II. tv.	0	280.881	9.559	675.000	965.440
II. tv.	0	1.515.000	22.760	761.000	2.298.760
XI. tv.	0	3.217.242	0	2.090.000	5.307.242
II. tv.	0	3.585.000	91.061	5.499.099	9.175.160
II. tv.	0	799.143	20.885	1.289.338	2.109.366
XI. tv.	0	5.681.859	0	11.050.432	16.732.291
II. tv.	0	1.578.000	23.465	768.549	2.370.014
XI. tv.	0	1.047.983	0	7.280	1.055.263
II. tv.	0	14.561.000	100.000	4.404.000	19.065.000
II. tv.	926.231.000	0	100.000	14.764.000	941.095.000
XI. tv.	0	6.615.000	0	2.367.000	8.982.000
II. tv.	0	9.605.000	96.000	0	9.701.000
II. tv.	0	1.176.013	26.777	1.499.722	2.702.512
XI. tv.	0	3.798.000	0	2.846.000	6.644.000
II. tv.	0	1.546.900	38.000	2.137.994	3.722.894
XI. tv.	0	1.307.623	0	226.000	1.533.623
II. tv.	18.479.000	0	100.000	0	18.579.000
II. tv.	0	1.801.000	42.860	2.485.000	4.328.860
II. tv.	0	3.882.500	100.000	6.507.000	10.489.500
CI. tv.	0	0	27.521.000	7.477.000	34.998.000
CI. tv.	0	812.000	0	1.931.000	2.743.000
. tv.	0	3.509.000	57.370	2.228.000	5.794.370
I. tv.	0	3.861.000	0	10.146.000	14.007.000
I. tv.	0	13.820.324	100.000	12.501.000	26.421.324
II. tv.	0	12.846.000	100.000	15.089.000	28.035.000
II. tv.	0	898.000	85.000	4.133.000	5.116.000
II. tv.	0	32.231.000	100.000	44.672.000	77.003.000
VII. tv.	0	12.649.000	100.000	22.960.000	35.709.000
ben	944.710.000	415.709.901	29.084.770	780.007.088	2.169.511.759

b ajánlatot tevő pál[illegible] köti meg az engedményezési

ÚJ MŰVÉSZET

ART TODAY 92/3 MÁRCIUS

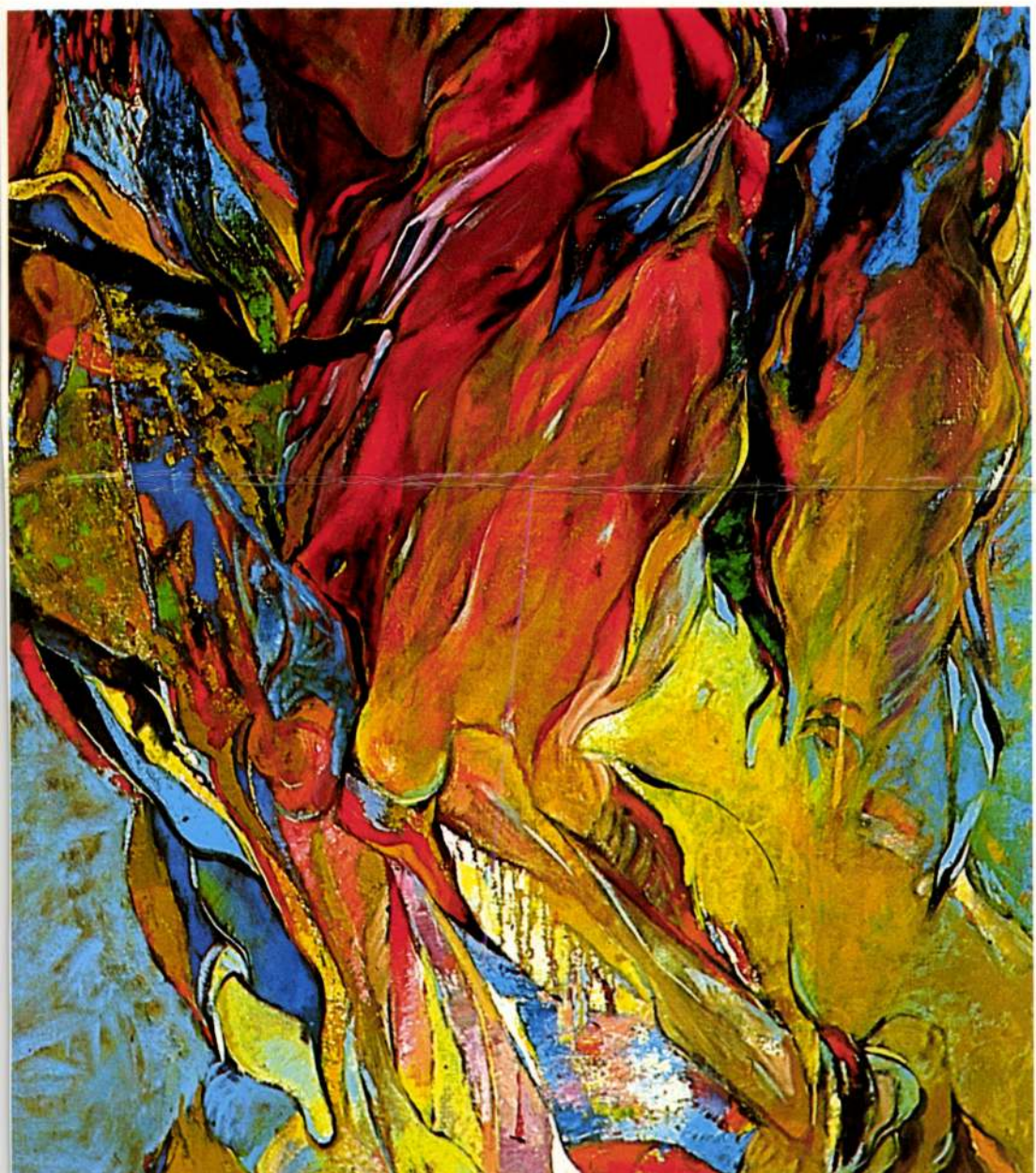

SZABADI JUDIT: Ludwig Múzeum • SINKOVITS PÉTER: A festészet: kiállítás az éjszakában – Beszélgetés Molnár Lászlóval • BASICS BEATRIX: Somogyi Győző • LÓSKA LAJOS: Az egypólusú mágnestől Lajka kutya kenotáfiumáig • TOLNAI OTTÓ: Benes rothadt márványa • SINKOVITS PÉTER: Műkedvelők hazárdjátéka – karácsonyi aukciók 1991-ben • Melléklet: Aukciós eredménylista 80,–Ft

KOVÁCS ATTILA

60 KÉTDIMENZIÓS VONATKOZTATÁSI RENDSZER 1973-76 → 1992 →

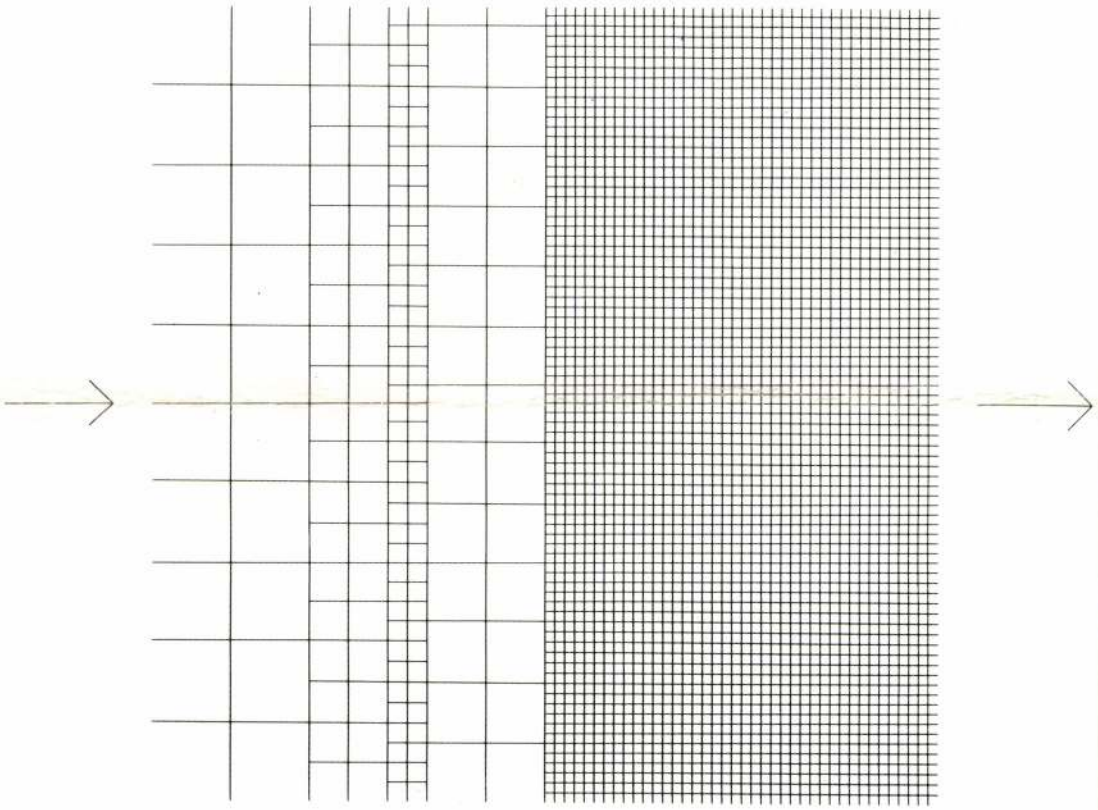

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

KÁROLYI-PALOTA, BUDAPEST V., KÁROLYI MIHÁLY U. 16.

1992. I. 30.–III. 27.

A FESTÉSZET: KIÁLTÁS AZ ÉJSZAKÁBAN

Beszélgetés Molnár Lászlóval

Sinkovits Péter

– A hatvanas évek második felében az absztrakt impresszionisták csapatával indult a pályád. Néhányan közülük már nemzetközi elismerést vívtak ki maguknak, mint például Bak Imre, Nádler István, Hencze Tamás, *míg a te munkáidat hiába keressük bel- és külföldi kiállításokon, sehol sem bukannak fel. Pályádat is kevesen ismerik, pedig az elmúlt időszak magyar nonfiguratív festészetének története nem dolgozható fel munkásságod ismerete nélkül. Ez a festészet, mely indulásakor a természet közelségében fogant, mindvégig megőrizte kapcsolatát inspiráló forrásával. Úgy gondolom, nem véletlen ez a szoros kötődés, okait talán életrajzodban kell keresnünk. Hogyan indult tehát a pályád, mikor határoztad el, hogy festő leszel?*

– A Mátra alján, Gyöngyöspatán születtem 1941. október 1-én, a Mérleg jegyében. Hároméves voltam, amikor a front falunkba érkezett, két hónapot töltöttünk a pincében félelemben és rettegésben. Felejthetetlen és drámai képeket őrzök emlékezetemben erről az időszakról. A létbizonytalanságnak ez a nyomasztó légköre meghatározó élmény maradt számomra később is. Sajnos az óvóhelyen eltöltött hetek súlyos, szüntelenül visszatérő betegséget okoztak, amelynek nyomait a mai napig őrzöm. Gyermekkorom nagy részét ágyban fekvő betegként töltöttem, de az osztálytársaim meglátogattak, hozták a leckét, hogy ne maradjak le. Az egyik gyerek nagyon jól rajzolt, s vele kezdtem el újságok, könyvek illusztrációit másolni. Arra nem is gondoltunk, hogy egymást is rajzolhatnánk, pedig elég nyilvánvaló lett volna. Negyedik osztályos lehettem, amikor a tanítónő a festékekkel ismertetett meg bennünket. Egymás mellé vitte fel a sárga és a kék vízfesték csíkot, majd összefuttatta őket. Csak csodálkoztam, amikor az elegyből a papíron kialakult a zöld szín, azt hittem, csoda történt. Ez az élmény sokáig megmaradt bennem. A következő évben új tanítót kaptunk, akit Szabolcska Péternek hívtak, a költő Szabolcska Mihály leszármazottja volt. Mikor munkához látott, észrevette, hogy teli vagyunk gátlásokkal, ezektől kell megszabadítani bennünket. Olyan órákat tartott tehát, amikor csak

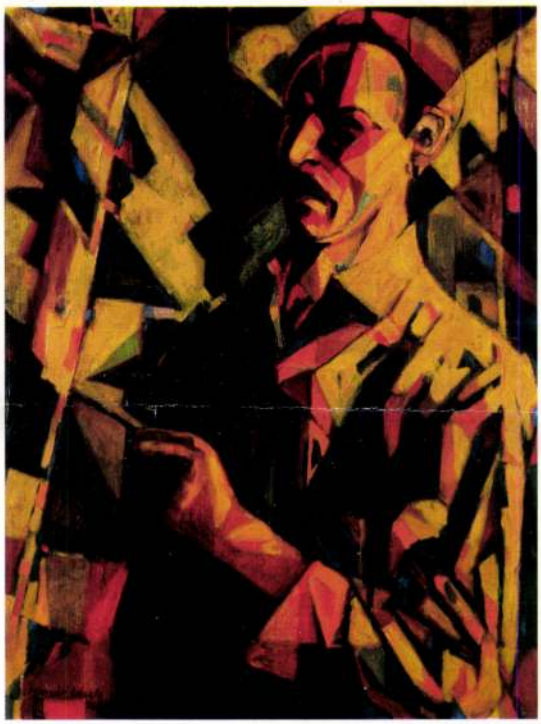

Molnar Laszlo: Onarckep, 1963, olaj, vászon, 80 x 60 cm

Molnár László: Sárkányölő, 1967, olaj, vászon, 187 x 75 cm

firkálni kellett; köröket, hullámvonalakat, ellipsziseket rajzoltunk szabadkézzel, majd olyan órát rendezett, amikor az egyes színeket hoztuk egymással kapcsolatba. Vasárnaponként megszervezte a rajzszakkört, egész héten alig vártuk, hogy vasárnap legyen, mert akkor természet után rajzoltunk csendéleteket. Ha szép volt az idő, kimentünk a szabadba, s ott rajzoltuk, festettük a tájat, a tanítónk pedig korrigált.

– Ez a korán jelentkező fogékonyság a képzőművészet iránt hogyan formálta további tanulmányaidat?

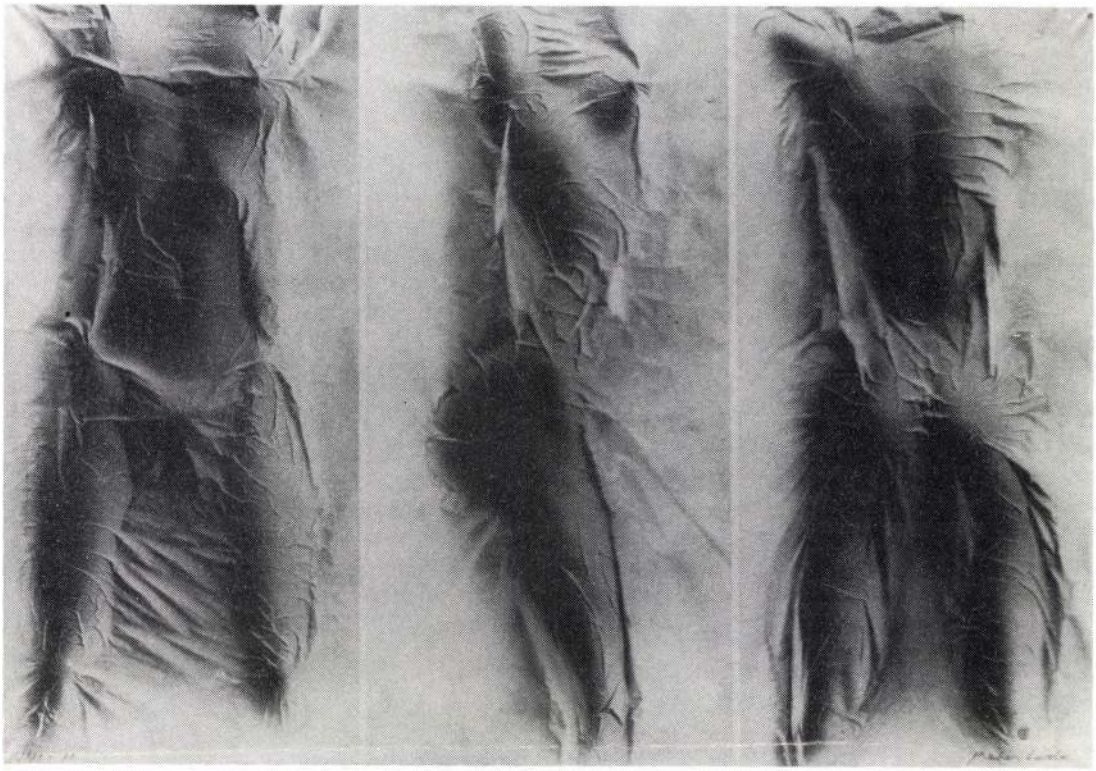

Méhes László: Hommage Yves Klein / Hommage á Yves Klein, 1978–79, selyem, grafit, 110 x 160 cm, a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

désre is, vált volna mára tipikussá. És noha az a nyerseség, kegyetlen szembesítés és ördögi irónia, mely Bacon képeit jellemzi, már csak egyedisége – a művészi szuverenitás kivételességére gondolok – miatt sem lehet általánossá, a század utolsó harmadában az alapélmény rokon. Más hangsúlyokkal, rétegezettebben és árnyaltabban, mitologizálva vagy átesztétizálva a kétségbeesés és a kiszolgáltatottság jelenik meg a korszak legtöbb embert megformáló művében, ahol az ember egyrészt meg van sebezve a felszabdalt lét szilánkjaitól, másrészt szét van zilálva a középpont, azaz az Isten nélküli létben. A képeken ez a vérző és tévelygő ember jelenik meg, hol az elesettség, hol a kegyetlenség, hol a szenvtelenség, hol a titokzatosság, hol az elszemélytelenedés, hol az üresség, hol a vívódás, hol a megbecstelenítés állapotában. Még *Picasso* életörömtől átitatott művészetében is, ahol minden egészséges, ujjongó, és valamiféle kikezdhetetlen őserő hordozójaként barbár, az 1967-ben festett *Muskétás*, ez a velázquezi reminiszcenciákat és mélységeket felvillantó mű a torz arányokkal, a pierrot-kra emlékeztető krétafehér arccal a törékenység és a riadalom képzetét kelti. Egy katona, aki olyan puha és tehetetlen, mint egy rongybaba. *Kondor* Béla angyala is inkább fantom, mint az igazság dicsfényével övezett szigorú, hatalmas és diadalmas lény. *Hausner* gnómszerű alakja pedig már szókimondóan és nyersen beszél a lét hiábavalóságáról. Vásznán az ember arra van kárhoztatva, hogy megszakíthatatlan folytonosságban szemfényvesztő ügyességgel golyókat repítsen föl és kapjon el. A létet abszurditásként megélő Hausner még az ember didergető magányát is megcsúfolja egy szürrealista fintorral.

Dehát ugyanebben a jelentésmezőben elhelyezhető példák még ebben a viszonylag kicsiny kollekcióban is kimeríthetetlenek. *Horst Antes* torzító látásmódjának groteszk, borzongató szüleménye – törzsnélküli, csupa-kéz, csupa-láb *festő* – a fizikai abnormalitással a lelki elferdülés képzetét is felkelti, akárcsak *Appel Támadó alakja* vagy *A-One Gangster Rock City*-je. Gyötrelem itatja át *Mattheuer* a *Férfi maszkkal* című szobrát, a szorongásnak, a rejtőzködésnek, no és a megfélemlítettségnek ezt az emlékművét, vagy *Garouste* „csendéletét", ahol a váza és a tükör szomszédságában egy fejjel lefelé lógó figura

Folytatás a 76. oldalon

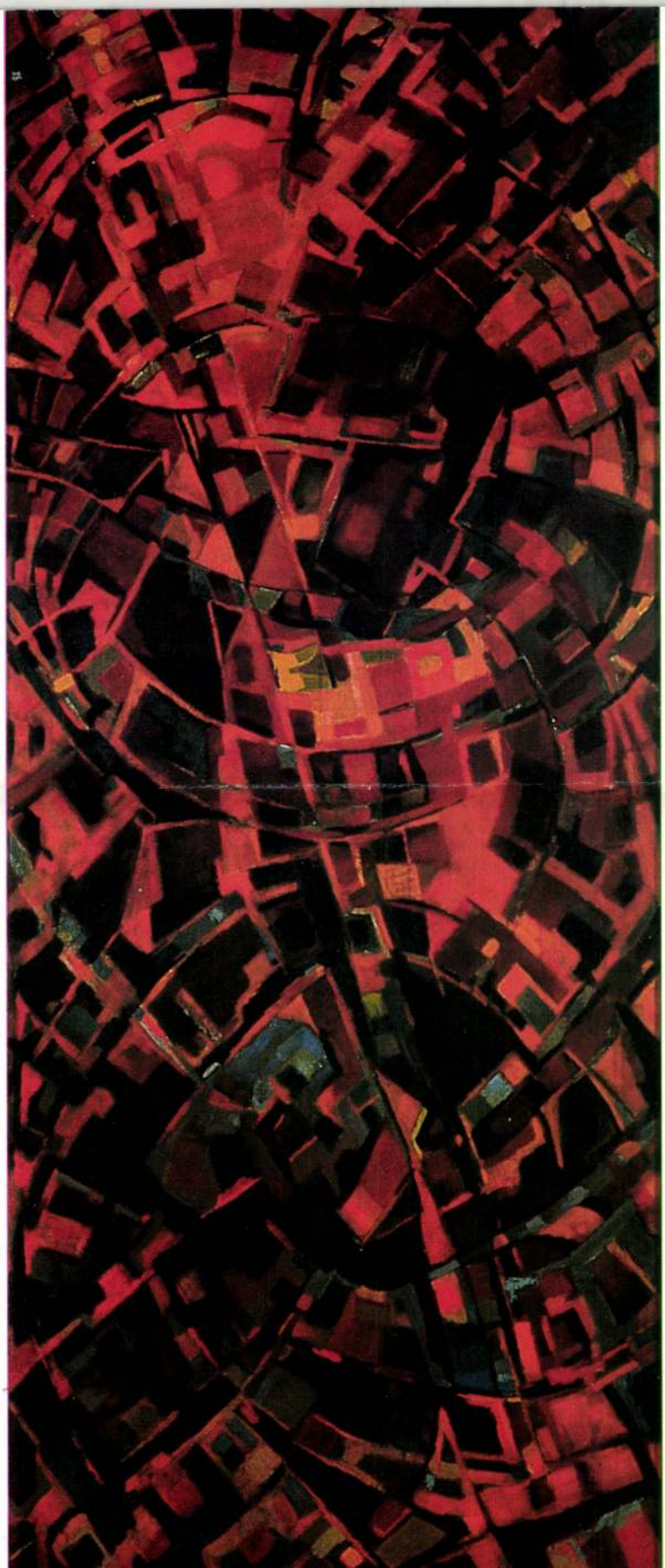

– Sajnos nem úgy, ahogy szerettem volna. A képzőművészeti gimnáziumba akartam jelentkezni, de nem sikerült. Nem tudom mind a mai napig, hogy az iskola késett le a jelentkezéssel, vagy a szüleim szóltak bele, mert nem akarták, hogy Pestre jöjjek. Végül a gyöngyösi gimnáziumban kötöttem ki. Itt is kerestem olyan rajztanárokat, akik irányíthatták volna érdeklődésemet, de nem találtam ilyet. Egy ideig működött a rajzszakkör, ahová eljártam, de nem korrigált ott senki komolyan. Nem maradt más hátra, mint hogy öntevékenyen dolgozzam. Megrendeltem a Műterem című folyóiratot, a Művészet elődjét, ebből próbáltam tájékozódni, merre tart a művészet. Ekkor jelentek meg a 16 Ft-os kismonográfiák, így Cézanne-ról, Matisse-ról, amelyek engem nagyon izgalomba hoztak. Láttam, hogy a művészetben egészen másról van szó, mint amit eddig hittem. Mikor Czóbel Bélának kiállítása volt a Nemzeti Szalonban, feljöttünk Pestre, hogy megnézzük.

– Ezek után nyilvánvaló, hogy a Képzőművészeti Főiskolára jelentkeztél.

– Jelentkeztem, de nem vettek fel. Az első héten modell után kellett rajzot készíteni. Ezt otthon sokat gyakoroltam, öreg bácsik, nénik ültek nekem modellt. Úgy éreztem, jól sikerült a rajzom, mert a második héten is benn maradtam. Ekkor kellett festeni, színekkel dolgozni. Ebben az időben már foglalkoztam a kubizmussal, a formák felbontásának különböző módjaival.

Gondoltam, nagyobb lesz a felvételi esélyem, ha a fejet síkokra bontom fel. Tévedtem. Domanovszky, aki állítólag sosem szokott bejönni a felvételizőkhöz a termekbe, most megtette. Népes társasággal vonult végig, megállt mögöttem, majd hihetetlen méreggel elkezdett üvölteni, hogy itt nem művészkedni kell, hanem tanulmányt rajzolni és festeni. Később még egy hibát követtem el, amikor Sarkantyú Simon lehívott magához elbeszélgetésre. Naivan beszéltem neki a kubizmusról, Cézanne-ról, meg arról, hogy én is ilyen festő szeretnék lenni. Természetesen ezek után nem vettek fel.

– Főiskola nélkül hogyan képezted magad tovább?

– Hallottam, hogy Csepelen elsőrangú képzőművészeti kör működik. Elhatároztam, hogy Csepelre megyek. Ez 1960-ban volt. Az acélműben kaptam segédmunkási állást, három műszakban dolgoztam, albérletben laktam. Ahogy feljöttem Pestre, azonnal beiratkoztam a képzőművész körbe. Gádor Emil vezette a foglalkozásokat. Nagyon jó szabadiskola volt, pezsgő élet, új arcok, mindig volt modell, noha sajnáltam, hogy Gádor nem sokat korrigált. Kárpótolt viszont azzal, hogy elhívott művészeket előadást tartani. Egyszer *Illés Árpád* jött el. Elvitt minket műgyűjtőkhöz, így találkoztam először a Rácz Gyűjteményben *Gadányi Jenő* és *Bene Géza* képeivel. Gadányi kakasos képeit ott láttam először. Mikor a munkásotthon kiállításokat szervezett, én gyűjtöttem be a képeket, így egy sor műterembe is bejutottam. Csupa sikeres emberhez, de nem ezt a festészetet kerestem. Végül *Winhard Ferenc* zenész barátom révén jutottam el Molnár Sándor műtermébe, Zuglóba. Láttam, hogy Molnár milyen komolyan veszi a művészetet. Mindjárt éreztem, ez az az ember, akire nekem szükségem van. Egyszer eljött hozzám, megnézte a dolgaimat. Voltak nekem absztrakt, szürrealista, a korai Kandinszkijra emlékeztető tájképeim. Molnár látta, hogy nagy itt a zűrzavar, rendet kell teremteni.

– Hogyan lehetett rendet teremteni?

– Szorgalmasan eljártam hozzá, sorra áttanulmányoztuk a modern művészet irányzatait, elmondta az egyes izmusok lényegét, közben jegyzetelt, a címszavakat leírta nekem és feladatokat adott. Mindent elölről kezdtem, az impresszionizmustól a kortárs művészetig folytattam a stúdiumokat. Ez hat évig tartott. Olyan feladatot kaptam például, hogy egy csendéletet, egy fejet vagy egy kezet oldjak meg kubista formanyelv felhasználásával. Egy idő múlva Sándor eljött a műterembe, megnézte, mire jutottam. Megbeszéltük a látottakat, elmondta, hogy egy-egy nagy festő ebben a stílusban hogyan oldja meg ugyanezt a problémát: egy kezet, egy fejet, egy figurát, vagy hogyan építi fel a tájat. Nem határozta meg, hogy csináljam, csak megmutatta, hogyan lehet jobban megoldani azt a festői problémát, tehát nem akart befolyásolni, én meg eldönthettem, hogy merre akarok haladni. Így, Szabolcska Péter után ő volt a második ember, aki döntően hatott rám.

– Meddig jutottatok el a stúdiumok során?

– A végső állomás *Jean Bazaine* és köre volt, *Alfred Manessier, Jean Le Moal, Gustave Singier, Jean Bertholle*. Molnár rengeteg szövegfordítást adott ezekről és ezektől a művészektől. Mindent elolvastam, amit csak lehetett.

– Nem gondoltál arra, hogy eredetiben is meg kéne nézned műveiket?

– Természetesen gondoltam erre, s 1967-ben elhatároztam, hogy Párizsba megyek, de nem csupán Bazaine és körét akartam eredetiben megnézni, hanem a nagy klasszikus festőket is a Louvreban. Egész nap a galériákat jártam, majd hazafelé menet mindig a Louvre-ban zártam a napot. Kaptam ingyenes belépőt a Magyar Intézettől, így a múzeumi belépés nem került pénzembe sem. Láttam egy nagy Soulages-kiállítást, Bazaine- és Manessier-képeket, *Van Gogh*-ot, *Cézanne*-okat, *Monet* tavirózsáit, sikerült *Maurice Estéve* kiállítását is megnézem.

– Hogyan hasznosítottad a Párizsban látottakat?

– Ekkoriban már festettem az ún. zuglói képeimet, amelyek táji élményeken, enteriőrökön alapultak. Amiket Párizsban láttam, azok feltöltöttek, tovább inspiráltak a munkában. A munka kezdésekor mindig a természeti élményből indultam ki, majd átengedtem a képet az egymásra ható motívumoknak. Bazaine festészete ezt a tanulságot hordozza, meg egy máig használható mesterségbeli fogást. A képet ugyanis nem egy rögzített nézőpontból festi meg, hanem szüntelenül változtatja azzal, hogy a képet festéskor elforgatja. Ezzel a mechanikus módszerrel éri el, hogy a festményen kialakul egy formarendszer, amelyben már az eredeti motívumok elvesztik jelentőségüket, feloldódnak a képi látvány egységében.

– Mi a jelentősége ebben a festészetben a táji élményeknek?

– Ez az élmény indítja el a képet, majd kialakulnak a vásznon azok a terek, erővonalak, amelyek megszólítanak, vezetnek, s a további munka alapját képezik. A festés során az emlékezetből felmerülnek már látott tájak, futó felhők, egy-egy fa vagy egy fej tűnik fel, majd kialakul egy figura vagy egy fatörzs. Lehet, hogy a motívum eloszlik a kép szövetében, de az is lehet, hogy megmarad. Ezt nem szabad előre eldönteni, hiszen párbeszéd folyik a képpel, a festőnek válaszolni kell a felmerülő kérdésekre, kihívásokra. Így az élmény csupán egy

Molnár László: Utca, 1968, olaj, vászon, 40 x 60 cm

mozzanat, melyet képi jellé formálok. Martyn Ferenc ezeket a jellé formált motívumokat „hallgatag vivőknek" nevezte, ezek analógiás formák, a kép állandó inspiráló forrásai, ezek biztosítják szüntelen elevenségét. Az absztrakciónak ezt a szemléletét már a kései Cézanne-nál is meg lehet találni, melynek továbbvitelére Bazaine és köre vállalkozott.

– *Hogyan jelenik meg a tér a képen?*

– A metafizikus tér ott feszül a kép hátterében, a festő dolga a motívumokat áthatni, de ugyanakkor egy új formarendbe, struktúrába és ritmusba szervezni. Vannak, akik keményebb formákkal dolgoznak, s vannak, akik a lágyabb átmeneteket, a festőibb megoldásokat kedvelik.

– *Miben különbözik ez a módszer a szürrealisták metafizikus terének használatától?*

– Az alapvető különbség, hogy a szürrealisták ábrázolnak, használják ugyan a metafizikus teret, de szüntelenül belehelyeznek tárgyakat, figurákat. A formarend stabil. Az absztrakt impresszionistáknál a tér át van világítva, mintha egy röntgenképet néznél, mögötte feszül a tér, benne lüktet, mozog a forma, melyek egymást átszövik, áthatják.

– *Kialakult tehát egy formarendszer, amely megteremtette festői törekvéseid alapjait. Hogyan próbáltad továbbfejleszteni ezt a formanyelvet?*

– Mindenki, aki ebből a Bazaine-körből indult, megpróbálta megkeresni a saját egyéni útját. A hetvenes években absztrakt geometrikus képeket festettem, de vele párhuzamosan egyre jobban kezdett foglalkoztatni a figurativitás. Nagyon nagy hatással volt rám *Arshile Gorky* és *Willem de Koonig* festészete. 82–83-ban készítettem el egy fejsorozatot, amely a magyar expresszív hagyományok tanulságait is magába ötvözte.

– *Hogyan jelennek meg ebben az absztrakt világban a figurális elemek? Én itt valami ellentmondást látok.*

– Számomra nincs ellentmondás, hiszen a kép lényegétől független, hogy ábrázoló vagy sem, a képnek megvannak a sajátos törvényei, alkotóelemei, a szín, a forma, a vonal. A festő ezekkel dolgozik. Számomra Van Gogh éppoly absztrakt, mint Bazaine vagy Greco. Mondhatnám úgy is, hogy egyformán mélyen nyitottak a szellem területén.

Nem a szokásos ábrázoló festészet érdekel, hanem a figura megjelenése, vagyis az ember. Az emberi lét tragikus volta mélyen érint, úgy értem ezt, mint ahogyan Mednyánszkynál vagy még inkább Rouault-nál látható, olvasható a görög drámákban. Rouault-nak van erre egy gyönyörű gondolata, engedd meg, hogy szó szerint idézzem: „A festészetet eszköznek tekintem, és segítségével az életről akarok megfeledkezni; a festészet: kiáltás az éjszakában, elfojtott zokogás, keserű mosoly. E sivár földi mezőkön szenvedőknek vagyok néma barátja. Az örök nyomorúság repkénye vagyok: bélpoklos falakba kapaszkodom, melyek mögött a lázadó emberiség bűneit és erényeit rejtegeti."

A köröttünk zajló háborús események is nagyon mélyen érintenek, hiszen visszautalnak gyermekkorom szörnyű emlékeire.

– *Sajnos ezek az érzelmek nem tartoznak a festészet problémái közé, sokkal inkább az irodalom, a költészet témája.*

– Ez valóban nem festői probléma, de a forma-

nyelv, amelyet a hatvanas években kidolgoztam, itt is alkalmazható. A figuratív formák ugyanúgy áthatják, majd átformálják egymást, mint a hatvanas évek jellé absztrahált alakzatai.

– *Ezek után bizonyos megnyugvással tapasztaltad, hogy lassan kibontakozik saját egyéni hangú festészeted?*

– Úgy érzem, ezek a változtatások sokkal személyesebbé tették ezt a festészetet, több köze van hozzám, testre szabott lett. Megnyugvás, hála Istennek, nincs a művészetben, csak a szüntelen kétely, az állandó keresés. A festészet veszélyes kaland, nem tudod mikor esel csapdába, mikor jársz helyes úton. Többéves munka után derülhet ki, hogy az az út, melyen jártál: zsákutca. Ha kiderül, az rettenetes.

Mindig valami furcsa szorongást érzek az üres vászon előtt mindaddig, amig el nem indul valami a képen. Ha aztán beindul, vigyázni kell, mert könnyen elragadnak a lovak. Az alkotás folyamata nehezen kontrollálható. Amikor a képet abbahagyod, elkezdődik a beszélgetés, a nézés oda-vissza. Másképpen szól reggel, másképpen este vagy délben, és ott él bennem a kétely, hogy egy-egy helyzetben valóban a legjobb megoldást választottam-e.

Molnár László: Figura, 1965, olaj, vászon, 80 x 60 cm

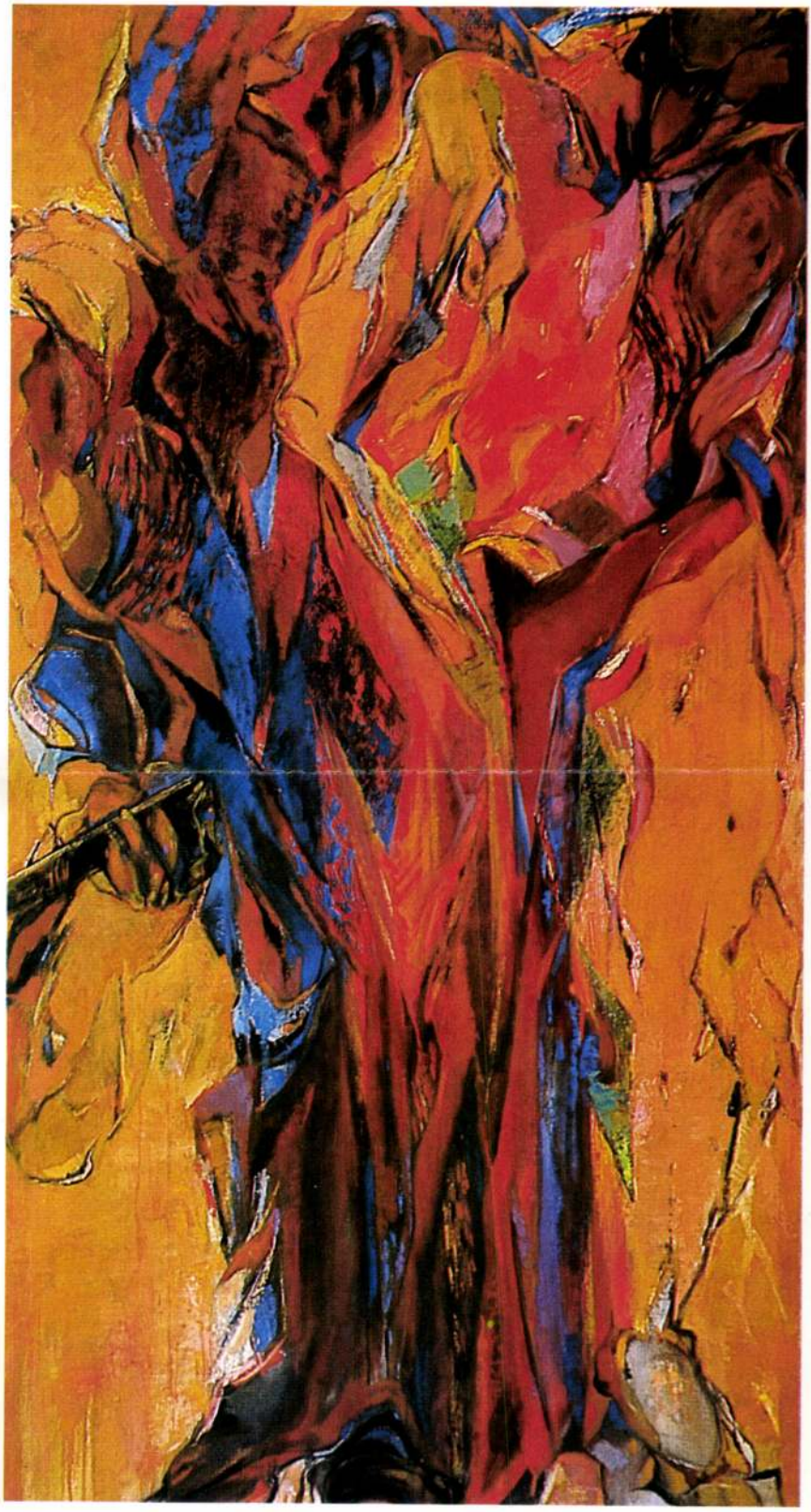

Molnár László: Jelenet II, 1991, olaj, vászon, 150 x 80 cm

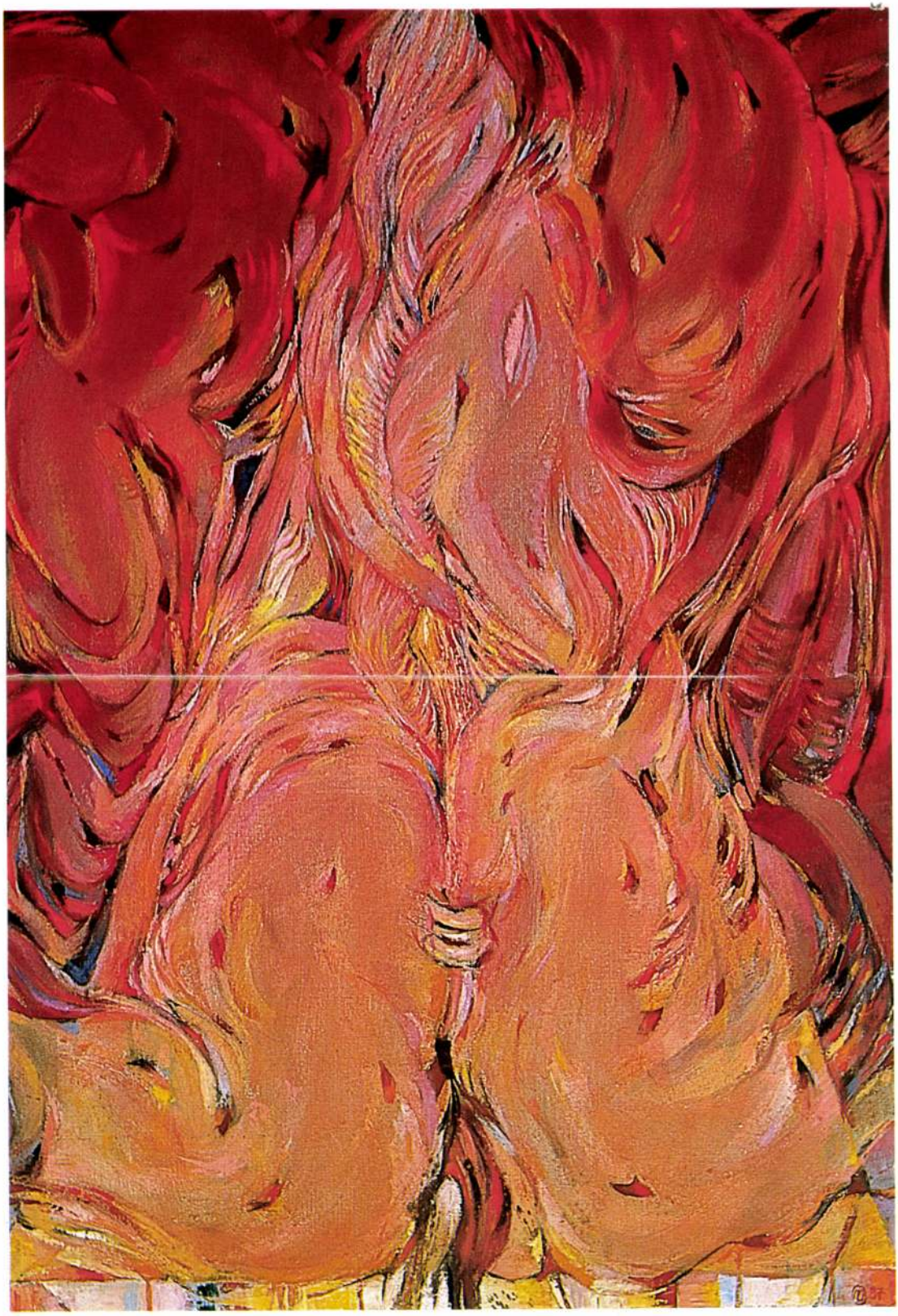

Molnár László: Golgotha XI, 1987, olaj, vászon, 100 x 70 cm

– Hogyan érintett a hetvenes években a koncept művészet felvirágzásának időszaka, amikor generációd nagy része közül is néhányan felhagytak a festéssel, hogy konceptuális műveket alkossanak?

– Áttanulmányoztam ezeket az elméleteket, sikerült megszereznem *Joseph Kosuth, Sol Lewitt, Jan Dibbets, Douglas Huebler, Robert Barry* és sok más konceptes szövegeinek fordítását, nagyon érdekeltek, de számomra a festészet volt fontos, ez izgatott.

– A nyolcvanas években azonban át kellett élned az Új Vadak megjelenését is, amely már a XX. századi modern művészet expresszionista hagyományát fedezte fel és értelmezte újra, így törekvéseidhez is közvetlenebb kapcsolatba került, mint a koncept.

– Ez az új művészeti irányzat valóban megérintett engem is, hiszen képeimben jelentős szerepe van az expresszív kifejezési módszereknek. Ebben az időben készült fejsorozatom véleményem szerint mégis közelebb áll a Mednyánszky-képekhez, mint az Új Vadak szemléletéhez. Sajnálatos, hogy olyan kitűnő magyar expresszionista művészek, mint *Nemes Lampérth József* vagy *Kohán György* képeit alig lehet látni. Az új generációnak talán ezeket is tekintetbe lehetett volna venni.

Molnár László: Golgotha II., 1987, olaj, vászon, 100 x 70 cm

– Fontosnak tartod, hogy az aktuális művészet kapcsolódjon a magyar hagyományokhoz?

– Igen, úgy gondolom, másképp nem lehet hiteles művészetet létrehozni. Ettől, vagy ezzel együtt lehet egyetemes... Gondolj a középkori táblaképekre, vagy pár évvel ezelőtt volt a Budavári Palotában a „Magyar Történelmi Képcsarnokból" címmel egy csodálatos kiállítás. Megdöbbentően eredeti volt. Vagy vegyük például Veszelszky Béla, Vajda Lajos, Martyn Ferenc művészetét és napjaink két nagy mesterét, Lossonczy Tamást és Gyarmathy Tihamért. Mindegyik olyan nagyszabású művészetet teremtett, amelyre bátran lehet építkezni, továbbvinni. A franciák sem tesznek másképp, de egyetlen más náció sem, amelyiknek jelentős hagyománya van. Csak egy példa: a francia Viallat Matisse vonalát folytatja, míg Matisse Ingresből építkezik, és így lehetne folytatni tovább.

Ezt a hagyománytiszteletet hiányolom a magyar művészetből. Szeretném, ha az én festményeimben megjelennének gyermekkori emlékeim, élményeim, a gyöngyöspatai táj különös formái, színei a változó évszakokban, a déli ebédek varázsa nyáron, amikor a levegő megállt, remegett és fantasztikus fények öleltek körül.

MOLNÁR László

Katáv
1995/4.

A világmindenség egy tenyérben

BESZÉLGETÉS MOLNÁR LÁSZLÓVAL

— A gyermek személyiségének kialakulását jelentősen befolyásolja annak a szűkebb közösségnek — családnak, falunak — az élete, az ideáljai, amely körülveszi. Ám a végső döntés a teremtésvágyból és a mulandóság el nem fogadásából születik. Ez után a felismerés után határozza el valaki, hogy művész lesz, hogy olyan teremtésre hivatott, ami szuverén, ugyanakkor mások, a közösség számára is fontos. De amíg a felismerésig eljut a művészjelölt, hosszú utat kell megtennie.

—Gyöngyöspatán, egy, a Mátra déli lejtőjén fekvő faluban születtem, 1941-ben. Az első meghatározó élményeim sajnos a háborúból valók. 1944-ben érte el a települést a front. Édesanyámmal és rokonságommal egy óvóhelynek kinevezett, földbe vájt borpincében töltöttük el azokat a heteket, amíg átvonult felettünk a zivatar. Az eszmélő kisgyermek számára a háború különösen rettenetes. Ráadásul összeszedtem egy súlyos betegséget, aminek következtében hosszú ideig ágyhoz voltam kötve, évekig kellett kórházakba járnom. E komor élményektől függetlenül a vidék, ahol születtem, gyönyörű, ma is nagyon szeretem, belém ivódott. A táj, a természet közelsége, a fények, az északi kultúrkör lesugárzása a későbbiekben meghatározta látásmódomat.

— Ez a fogalom, ha nem tévedek, Hamvas Béla Az öt géniusz *című nemzetkarakterológiai munkájából való, és az öt kultúrkör egyike.*

— Igen. Észak kisugárzása az embert érzékennyé teszi minden rejtett megnyilvánulás, misztikum és természeti jelenség iránt.

Korán, kisiskolás koromban volt egy tanító néni, aki megismertette velem a vízfesték használatát. Nagyon tetszett, ahogy a kék és a sárga szín keveredéséből zöld lesz, és különféle sejtelmes színfoltok alakulnak ki a papíron. Talán ez volt az első meghatározó élmény, ami a művészetre irányította a figyelmet, és elkezdett valami motoszkálni bennem. Emlékszem még egy, a dédszüleim szobájában lógó olajnyomatra, Raffaello egyik Madonnájára. Sokat néztem, és azon tűnődtem, hogyan lehet ilyen csodálatos képet festeni.

— Te milyen családból származol?

— Parasztiból. Szüleim földművesek voltak, bár később apám kereskedői pályára lépett, de számomra maradandó élményt jelentett a paraszti környezet. Nagyszüleim gazdálkodók voltak, és én sokat időztem a nagyszülői házban. Szerettem ott lenni. Volt idő, amikor szüleim mezőgazdasági munkát vállaltak az Alföldön, akkor én a nyár jó részét náluk töltöttem. Nagy gazdasági udvaruk volt, lovakkal, tehenekkel és más háziállatokkal. Kedveltem a cséplések idejét. Mi, gyerekek boldogan hancúroztunk a friss szalmában. Tehát a háborús időszak tragikus élményét a gyermekkornak ez a szinte idillinek mondható szakasza ellensúlyozta. Ötödik osztályos voltam, amikor jött a faluba egy képzőművészeti főiskolát végzett fiatalember, aki rajzot és történelmet tanított. Szabolcska Péternek hívták, Szabolcska Mihály családfájából származott. Ő volt az, aki a művészetről beszélt nekünk. Olyan világot mutatott be, amiről addig soha nem hallottunk. Rajongtunk érte.

Laokoón

— *Ez melyik évben volt?*

— Az ötvenes évek elején, 1952-ben. Az iskolai rajzoktatás mellett rajzszakkört szervezett, és minden hét végén, ha szép idő volt, a szabadban rajzoltunk, festettünk, ha rossz idő volt, a tanteremben. Elkezdtem tehát festeni, rajzolni, és már akkor elhatároztam, hogy festő leszek. Ez az elképzelésem elég furcsának tűnt a faluban, mert nemigen ismerték ezt a hivatást. Gyanakodva méregettek, afféle gyermekbetegségnek gondolták az egészet.

Az én döntésem viszont komoly volt, képzőművészeti gimnáziumba készültem. De mivel az iskola lekéste a jelentkezési határidőt, jobb híján a gyöngyösi gimnáziumban tanultam tovább. A városban működött egy képzőművészeti szakkör, amit Nagy Béla festő-rajztanár vezetett.

Az érettségi után három alkalommal jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskolára — sikertelenül. Én akkor már a kubizmussal ismerkedtem. Az első felvételi idején festettem egy kubista portrét a modellről, Braque stílusában. Ennek az lett az eredménye, hogy eltanácsoltak.

— *Ha jól számolok, ez 1960-ban történt.*

— Pontosan. El voltam keseredve, de nem volt mit tenni, munkahely után kellett néznem, mert nem akartam otthon maradni. Ekkor véletlenül kezembe került egy újság, amelyben a csepeli képzőművészeti körről volt nagy ismertetés. Olyan jókat írtak róla, hogy nyomban elhatároztam, megyek Csepelre. Így kerültem a csepeli gyárba. Fizikai munkát vállaltam az acélműben. Három műszakban dolgoztam, és mellette minden szabad időmet a képzőművészeti körben töltöttem. Külön kulcsom volt a műteremhez, hétvégeken ott festettem, rajzoltam.

— *Mennyire volt számodra meghatározó a csepeli szabadiskola? Voltak-e ott olyan személyiségek, akikről érdemes megemlékezni?*

— A szabadiskola izgalmas közösség volt, különféle furcsa és kevésbé furcsa emberekkel. A szelleme, mondhatom, tényleg szabad volt, igaz, időnként elhangzott olyan kérés, hogy szocreál stílusban kell dolgozni, amit senki sem vett komolyan, bár akadt ember, aki gyári témákat is festett, és ezzel el volt intézve a dolog. Az iskola nyitott volt és jó légkörű, ez annak tudható be, hogy korábban a szentendrei iskolához tartozó Ilosvai Varga István vezette a kört. Az én időmben Gádor Emil volt a tanár, ő semmit sem erőltetett ránk, úgy dolgoztunk, ahogy akartunk. Gádor Emil ismeretségei révén látogattunk el műtermekbe, műgyűjtőkhöz. Például Rácz István műgyűjtőnél először láttam Gadányi Jenő, Barcsay Jenő és Egry József munkáit. Megismertem Vajda Lajos művészetét. Ebben az időben hallottam először Martyn Ferencről. E festők alkotásai azt sugallták, hogy valami többről van szó a művészetben, mint ami a napi köztudatban jelen van. Ezek az élmények sarkalltak, hogy olyan kapcsolódási pontokat keressek, ahonnan elindulhatok. Kubista jellegű munkákat már festettem, Kandinszkij korai korszakát ismertem, készítettem is hasonló tájképet. Olyan embert vagy embereket kerestem, akik továbblendítenek, szélesebb látókörhöz segítenek. Így jutottam el egy barátom segítségével Molnár Sándor lakásába. Először csak látogatóként.

— *Ez mikor történt?*

— 1962-ben. Az ő műtermében láttam a fal mellett vagy ötven darab Mondrian-stílusban készült képet. Szigorú, pontos, kemény munkák voltak, amilyenekkel eddig eredetiben még nem találkoztam. Itt ismerkedtem meg Bak Imrével, Nádler Istvánnal, Deim Pállal és Hortobágyi Endrével. Ők voltak a meghatározó személyiségei a műteremben tartott összejöveteleknek. 1962-től azután még sokan csatlakoztak ehhez a csoportosuláshoz. Ma már — mivel Molnár lakása Zuglóban, az Erzsébet királyné úton volt — ez a csoportosulás *Zuglói Kör* néven ismert. Úgy éreztem, megtaláltam azt a közeget, amelyre nekem szükségem volt, hiszen láttam, hogy komolyan veszik azt, amit csinálnak, és lényegesen előbbre tartanak, mint én. Mivel nyolcórás állásban dolgoztam, csak munkaidő után tudtam Molnárhoz elmenni. Az összejöveteleken általában a művészetről, a művészeti korszakokról beszélgettünk, ezeket analizáltuk. Itt jutottam hozzá művészetelméleti írásokhoz, például Klee, Kandinszkij, Malevics, valamint

Bazaine *Jegyzetek a mai festészetről* című tanulmányához. Egy alkalommal Hamvas Béla is tartott előadást.

— *Sűrűn összejöttetek?*

— Egy héten kétszer-háromszor.

— *Hogy zajlott le egy ilyen találkozó?*

— Mindig megvolt az aznapi problémacsomag, amit részletesen megvitattunk. De leginkább Sándor beszélt. Nekem az volt a dolgom, hogy hallgassak, és értsem meg pontosan, miről van szó. Azután volt min rágódnom!

Elkezdtük az impresszionizmustól. Minden izmusnak a legfontosabb jellemzőit reprodukciók segítségével megtárgyaltuk. Megnéztük, hogyan bánik a festő a formával, színnel, fénnyel, milyen koncepció szerint szerkeszt. Szorgalmasan írogattam, de Molnár is rajzolt néha, hogy hol milyen megoldások vannak.

Így dolgoztunk jó pár évig. Azt is mondhatnám, hogy ez az önképzés a főiskola helyett volt. Az elméleti problémákat otthon dolgoztam ki, rajzokban és festményekben. Időnként Molnár eljött, és a látottakat újra analizáltuk. Így eljutottam az akkor aktuális festészethez, amit a Párizsi Iskola képviselői jelentettek számomra, Bazaine, Manessier, Bertholle, Singier, Le Moal.

— *Meddig tartott ez a szoros kapcsolat Molnár Sándorékkal?*

— A Zuglói Kör hivatalosan 1968-ig létezett, de személyes kapcsolatunk a mai napig fennáll.

— *A Zuglói Kör tevékenységét feldolgozták az Ars Hungarica 1991/1-es számban. Továbbá több kép szerepelt a tagjaitól az MNG Hatvanas évek-kiállításán.*

— Igen. A bazaine-es képeimet, amit 1962-től 1968-ig festettem, én is bemutattam a Fészek Klubban 1992-ben. Azonkívül a No 5. Galériában volt egy nagyon szűk keresztmetszetet adó kiállítás a Zuglói Körről. Egyébként erről a csoportosulásról sokan és sokféleképpen vélekednek, már azt is hallottam, hogy nem is volt. Egyvalami azonban tény: hogy azok, akik ma a magyar művészet meghatározó személyiségei — gondolok itt elsősorban Molnár Sándorra, Deim Pálra, Nádler Istvánra, Bak Imrére —, sohasem tagadták ezt a csoportosulást. De említhetnék még másokat is, akik oda jártak vagy onnan indultak. Kár ezt nem tudomásul venni. 1968 után már mindenki új után kutatott, új problémákkal kellett szembenézni.

— *Valóban, Bak Imre az 1968-as Iparterv-kiállításon már síkkonstruktivista, hard edge képpel szerepelt.*

— Igen, a többiek is már a maguk egyéniségének megfelelő irányba tájékozódtak. A bazaine-es időszak arra volt jó, hogy felvegyük a kapcsolatot az eleven, élő művészettel, és valahogyan hozzákapcsolódjunk a magyar piktúra modern hagyományához, amely az Európai Iskola működése lezárultával megszakadt. Az ötvenes évek hazug szocreálja nem tekinthető művészetnek. Az Európai Iskola tagjai viszont még léteztek, és természetesen dolgoztak. Aki akarta, felkereshette őket. Én magam jártam abban az időben Gyarmathy Tihamér és Martyn Ferenc műtermében.

— *Számomra úgy tűnik, hogy 1968 körül a te bazaine-es periódusod is lezárult.*

— Nálam egy kicsit tovább tartott, úgy 1970 táján kezdett a dolog átalakulni. Nem ment könnyen. Ismét visszatértem a figurához. Ingres és Matisse művészete érdekelt, és szinte állandóan, sőt a mai napig Michelangelóé. Az apró strukturális formák után a nagyobb, összefogottabb formák kezdtek el foglalkoztatni. Körülbelül erre az időre tehető az is, amikor megismertem az amerikai expresszionizmust. Gorky és de Kooning művészetét nagyon szerettem. Ebbe az irányba is tájékozódtam. A festőt különböző hatások érik, idővel megtanulja az ember, hogy ezeket a saját élményvilágába milyen módon tudja beépíteni. Amivel rokonságot érez, azt erősíti, a többi dolgot elveti. Kis lépésekkel halad, szinte a sötétben tapogatózik. Sziszifuszi munka ez és küzdelem, sok zsákutcával. A cél: a minél pontosabb, lényegbevágó megfogalmazás.

— Ahogy most itt a műteremben végignéztem a képeidet, a bazaine-es periódustól egészen a mostani expresszív munkákig, a majdhogynem nonfiguratív-expresszív periódusig, úgy láttam, hogy ha nagyon áttételesen is, de állandóan felsejlik bennük a látványélmény.

— Valóban. Mindig van valami kiindulási pontom, amire a többi élményanyag, mintegy szövetet alkotva, rárakódik. Azután következik a kalandozás. Meghatározó számomra a hozott tájélmény, majd a figura, ami szinte állandóan jelen van képeimen. Ezeket az elemeket dolgozom fel sokszor vagy a klasszikus festészet eszközeivel, vagy a modern eszközökkel, vagy mindkettő keverésével. Néha elmegyek a teljes absztrakcióig, de többnyire, így vagy úgy, jelölöm a figurát. Végül is a festészet lényege a forma és a szín. A formához kapcsolható a rajz, az arányok, a színhez kapcsolható a fény. És ez fordítva is igaz.

Mindig foglalkoztatott a fény problémája, sőt most ismét igen erősen érdekel. A festőnek adva van a Teremtés, amely Isten műve. A világot értelmünkkel felfogjuk, és érzékeinkkel érzékeljük. Ehhez jön a fény, amely a Napból ered. A fény Isten megnyilvánulása, vagyis a Teremtőé. Ez az energia, amelynek hatására az élet létezik. A Fény gyermekei a színek. Ezek mind a térben, a Kozmoszban mozognak. A festővászon adja a tér illúzióját, ahol a színek és a formák mozgása életre kel. Aki ezt a teret benépesíti, az a festő, tehát analóg módon végzi a teremtést. Nincs és nem is lehet más dolga, mint művét felajánlani a Teremtőnek.

— A figurális periódusod kapcsán felmerült Matisse neve. A figurális-expresszív Fej-sorozatoddal kapcsolatban megemlítetted, olyan példaként, ami hatott rád, Mednyánszky László művészetét. Egyaránt értek tehát impulzusok mind a magyar, mind az egyetemes művészetből?

— Igen. Mednyánszky művészetét mindig nagyon szerettem. Már gyermekkoromban találkoztam néhány Mednyánszky-reprodukcióval, sőt láttam is a képeit a Magyar Nemzeti Galériában. A *Fej*-sorozatom már elkészült, amikor tudatosodott bennem, hogy ez Mednyánszky művészetéhez kapcsolható. Mednyánszky ábrázolásmódjának drámaisága ragadott meg nagyon, de ez eredendően is benne van az én érzésvilágomban. Valószínűleg ezt az érzést is a gyermekkorból hoztam magammal. Furcsa analógiát látok Mednyánszky világa és napjaink eseményei között. Műveiben az a csodálatos, hogy előrevetíti mindazt, ami a XX. században botrányos. Csavargóira és csavargófejeire gondolok.

— Meddig tart a hetvenes években a figurális periódusod? Ugyanis utána a művészetednek egy kis szakasza a minimal arthoz kötődik.

— Nincs különösebb választóvonal, de úgy az évtized közepéig tartott. Nem is szűnt meg. Bár ekkor foglalkoztam a minimal arttal, de figuratív képeket is festettem. A minimális formával készült képeknél is a fény problémája izgatott: egy nagy felület intenzív, egyszersmind igen érzékeny kisugárzása.

— A minimalos munkáidat pontosan mikor készítetted?

— Az évtized vége felé, 1979-ben, 1980-ban.

— A nyolcvanas évek elejétől azért az újexpresszív tendenciák is megérintették stílusodat. Kialakítottál egy egyéni expresszív alkotásmódot. Rád közvetlenül nem hatott a német újhullám, mert korábbi kifejezésmódod lényegét is az expresszivitás jelentette.

— Nálam az expresszív formák hangsúlyozottabbá válása egybeesett azzal az időszakkal, amikor Nyugaton megjelentek az új szenzibilis újfiguratívok. Úgy látszik utólag, hogy ez a dolog már benne volt a levegőben. A már említett *Fej*-sorozatom 1984-ben készült, és még az évben Andrási Gábor kiállította az Óbudai Pincegalériában. Ez kétségtelenül egybeesett a Nyugat-Európában is felfutó transzavantgárd törekvésekkel.

— Magyarországon ekkor vált egyértelművé, majd dominánssá a new wave kifejezésmód. A Frissen festve *című kiállítást, ahol először jelentkezett a magyar újhullám, 1984-ben láthattuk az Ernst Múzeumban.*

— Valóban, a nyolcvanas évek közepén frissen festettek és frissen reagáltak... De Ma-

gyarországon is van az expresszív festészetnek hagyománya. Gondolj a már említett Mednyánszkyra, Koszta Józsefre, Nemes Lampérthra vagy az isteni Csontváryra. Ha jól emlékszem, ezeket nemigen használták kiindulási pontként. Vagy például itt van Kohán György művészete. Kell ettől vadabb vad? Mi itt születtünk ebben a furcsa, fantasztikus kelet-közép-európai régióban. Ez a hely a viharok, szenvedések és megtöretések helye. Ezért nem festhet úgy egy magyar festő, mint egy francia vagy olasz. Ennek a régiónak más a kultúrája, mások itt a szellemi feltételek.

— Ez a zaklatott, színes periódusod kétségtelenül erősen expresszív jellegű. Művészetednek ez a szakasza, ha jól tudom, 1984 körül kezdődött.

— Igen. Azt mondhatom, hogy ez már az én festészetem. Természetesen nem arra gondolok, hogy a festő ne figyelje azt, ami a világban történik. Amennyire lehetett, próbáltam körülnézni én is, figyelemmel kísérni, mit csinálnak az ebben a régióban élő lengyel, cseh, román, jugoszláv, osztrák művészek.

— És mik ennek a régiónak a sajátosságai?

— Minden nemzetnek vannak csak rá jellemző tulajdonságai, de természetesen vannak átfedések is. Azonban ez a terület szellemileg egységes. Nézd meg például a magyar festészetet. Nem tud felhőtlen lenni. Ide egy Matisse nemigen születhetett volna. A magyar művészet színhangzásban erős, intenzív. Formában szakadozott vagy túlburjánzó, organikus. Túlnyomórészt drámai. Úgy gondolom, hogy ennek még Egry festészete sem mond ellent. Vagy itt van Lossonczy Tamás munkássága. Az ő hallatlanul formagazdag és játékos művészetén is átzeng ez a tragikus, drámai hang. Ennek a kis országnak a történelméből adódik, hogy szellemi emberei idő előtt elpusztultak, vagy az életművük torzó maradt. Itt van a tragikusan fiatalon meghalt Vajda, Gulácsy, Csontváry, Nemes Lampérth esete, de lehetne tovább sorolni vég nélkül. Isteni csoda, hogy mégis vannak kiemelkedő művészeink, akik magányos csúcsok. Mint Bartók, Csontváry, Radnóti, Weöres, Hamvas Béla.

— Kanyarodjunk vissza a festészetedhez! Ha, mondjuk, tizenöt képből kellene összeállítanod eddigi munkásságodat, melyeket választanád és miért?

— Ez nehéz dolog. Biztosan ki tudnék választani tizenöt képet, de hogy mennyire lennék velük megelégedve, az más kérdés. Túl közel vagyok hozzájuk, nem vagyok tévedhetetlen, esendő ember vagyok. Szeretném hinni, hogy a jó képeim még ezután születnek meg.

— Mégis, melyek azok a művek, amelyek csomópontok, fordulópontok eddigi munkásságodban?

— A festészet anyaghoz kötött mesterség, tehát a szellemi mellett manuális munka is. Az anyagot is át kell szellemíteni, a szellemi régióiba fel kell emelni. Az összes síknak és az összes rétegnek együtt kell lenni ahhoz, koncentráltan, hogy jó mű szülessen. Mindig a legmagasabb, a Tökéletesség felé kell törekedni. Ha ez tiszta és őszinte, akkor igaz. A művészet örök emberi problémákkal foglalkozik, ezt görgeti maga előtt, ezekre kellene egyre tisztább és pontosabb válaszokat adni. Most úgy látom, hogy eddig talán csak Rembrandt, Fra Angelico, Michelangelo, Beethoven, Bach jutott el.

— A hatvanas évek végétől közepes nagyságú, maximum 150×150 centiméteres képeket készítettél, míg az új triptichonod 180×320-as méretű.

— Hogy ki mekkora képet fest, az elsősorban alkati kérdés, a mű kvalitására nézve teljesen érdektelen. A nagy felület lehet kihívás, hogy az ember kipróbálja erejét. Láttam Seurat-tól egy tenyérnyi méretű képet az impresszionista múzeumban, amin egy fa és a füves előtér látható. Az a mű csupa sugárzó fény. Azt lehet mondani, hogy a világmindenség egy tenyérben. Nem festek sok nagyméretű képet, általában szeretem a 180-as méretet, ez olyan emberi. A lényeg az, hogy a megszülető mű hiteles és eredeti legyen.

— Én úgy látom, hogy az eredetiség és az új formák teremtése határozza meg a XX. századi művészet lényegét.

— Ez a két dolog bizonyára benne lesz, és még nyilván sok minden más is. Ez ki fog derülni száz év múlva, ha még lesz élet, vagy ha még élnek emberek, akiket netán érdekelni fog a művészet. Mindenesetre úgy látom most, hogy itt, Kelet-Közép-Európában születtek olyan művek, amelyek meg fogják határozni ennek a századnak az arculatát — és lehet, hogy döntően. Fontos és lényegbevágó dolgokról tájékoztatnak. Azt is lehet érzékelni, hogy Nyugat-Európa nem nagyon akarja ezt tudomásul venni. Úgy látszik, egy kicsit kényelmetlen számára a dolog. Vagy ha mégis odafigyel, akkor azt megfelelő mértéktartással teszi. Természetesen a nyugati művészet óriási, tele csodálatos művészekkel, csodálatos művekkel. Ennek ellenére mondom ezt.

— *Érzel-e valami változást művészetünkben a rendszerváltás óta?*

— Annyit igen, hogy mindenki mehet arra, amerre kedve tartja... De nézd, a művészek minden prés ellenére dolgoztak, és dolgoznak ma is. Én persze nem hiszem, hogy teher alatt nő a pálma. Abban is kételkedem, hogy a nagy szabadság több jó művészt teremne. Nálunk, sajnos, nincs művészeti élet, mindenki egyénileg próbálkozik. Nincs jól működő galériarendszer, mint Franciaországban. Jómagam annyit mondhatok, hogy egyre nehezebb az anyagiakat előteremteni ahhoz, hogy dolgozni tudjak. És az az érzésem, hogy ezzel nem vagyok egyedül...

— *1994 novemberében kiállításod volt a Vigadó Galériában. Beszélj erről is valamit.*

— Cézanne-nak volt egy festő barátja, ha jól emlékszem, Monticelli, aki teljesen megütközött azon, hogy a képeket kiállítják, és valami olyasmit mondott, hogy az állatokat szokták kiállításra vinni. A tárlatok ma már természetesek, de azért Monticellinek igaza volt.

Persze én magam is örömmel járok tárlatokra, és nagyon érdekel minden kortársam munkássága, de amikor a hóhért akasztják, az más. A képeknél minden kiderül. Itt most szépen elbeszélgettünk a művészetről, amiről lehet okosakat vagy kevésbé okosakat mondani, de mindez csak szó, ami a képnek nem használ. A kép nyelve más, a vizualitás nyelve, önálló egész. A szavak jó esetben csak utalhatnak bizonyos dolgokra, de tapasztalatom szerint a kevésbé járatos embert tévútra vihetik. Festeni kell.

Kérdezett és lejegyezte: Lóska Lajos

Fejek

FERDINANDY GYÖRGY

Ki fél a nyugati magyar irodalomtól?

A befogadás konfliktusai című tanulmányában Pomogáts Béla megállapítja, hogy az elmúlt évek politikai küzdelmeiben „az emigráció képviselői nem tanúsítottak olyan felelősségtudatot, amely elvárható lett volna olyan emberektől, akik a nyugati demokráciákban töltötték életük nagy részét, és vélhetőleg elsajátították a nyugati politikai kultúra játékszabályait".

Valami ilyesmire gondoltam én is, amikor meghívtak az 1994. július elsején kezdődő hévízi tanulmányi napokra. Az összejövetelnek ugyanis rendezői a *Ki fél a nyugati magyar irodalomtól?* címet adták. Nem én gondoltam egyedül, hogy egy ilyen provokatív kezdeményezés csak a feszültségek növelésére alkalmas. Hogy ez mégsem így történt, az többek között éppen Pomogáts Béla színvonalas előadásának köszönhető. (És annak, hogy a gazdag műsorban nem maradt hely a tulajdonképpeni téma — a nyugati magyar irodalom hazai elismertetése — számára.) Mindezt elöljáróban, annál inkább, mivel Pomogáts tanulmánya is nyilván a hévízi találkozó légkörében született.

A nyugati magyar irodalom iránt érdeklődők tudják, hogy a hazai nyilvánossággal, a jelenléttel ma már nincsen baj. Nyugati íróink színe-java otthon is megjelent. Pomogáts meg is állapítja, hogy a konfliktusok oka inkább az, hogy a magyarországi irodalomkritika nem helyezte el kellőképpen a nyugati magyar irodalom műveit, egyéniségeit és jelenségeit az egyetemes magyar irodalom térképén. A recepció töredezettsége, jóvátételi, következésképp engedményekkel operáló működése, úgymond, oda vezetett, hogy a nyugati magyar irodalomnak hiányzik a saját értéktudata, nincsen konszenzusra épülő saját értékrendje.

Hogyan lehetséges ez? Idestova fél évszázados fennállása alatt ne alakított volna ki magának valamiféle értékrendet a nyugati magyar irodalom? Ne tudtuk volna, legalább mi, céhbeliek, hogy köreinkben ki mit ér?

Hát nem tudtuk, akármilyen hihetetlen. 1956 előtt általános nézet volt, hogy a tulajdonképpeni magyar irodalom itt él és virul, a szabad Nyugaton. Otthon csak silány fércműveket produkálnak tehetségtelen bértollnokok. Kanadában a magyar irodalomnak nyolc antológiája jelent meg, a bennük szereplő írók és költők — „a tulajdonképpeni magyar irodalom!" — ma is tökéletesen ismeretlenek.

Könnyű ma mindezt a dilettantizmus rovására írni. Akkor, ott mindez egy történelmi pillanat lelkiállapotához tartozott. De ne menjünk ilyen messzire: magyar férjét Illyés Gyula utódjának kiáltotta ki nem is olyan régen egy tájékozatlan nyugati asszony, s a jelen levő hazai kollégák közül senki sem tiltakozott.

A másik véglet nem ilyen vidám. Elismerés, biztatás híján nem egy egészen kiváló fiatal író kallódott el Nyugaton. Mások áttértek az idegen nyelvű írásra. Megmaradtak vagy sem, őket is elveszítette a magyar irodalom. Halász György, a nyugati magyar irodalom legtehetségesebb prózaírója ma a göteborgi kórház főorvosa.

A nyugati magyar irodalomnak nem volt biztos értékrendje, világos értéktudata.

*

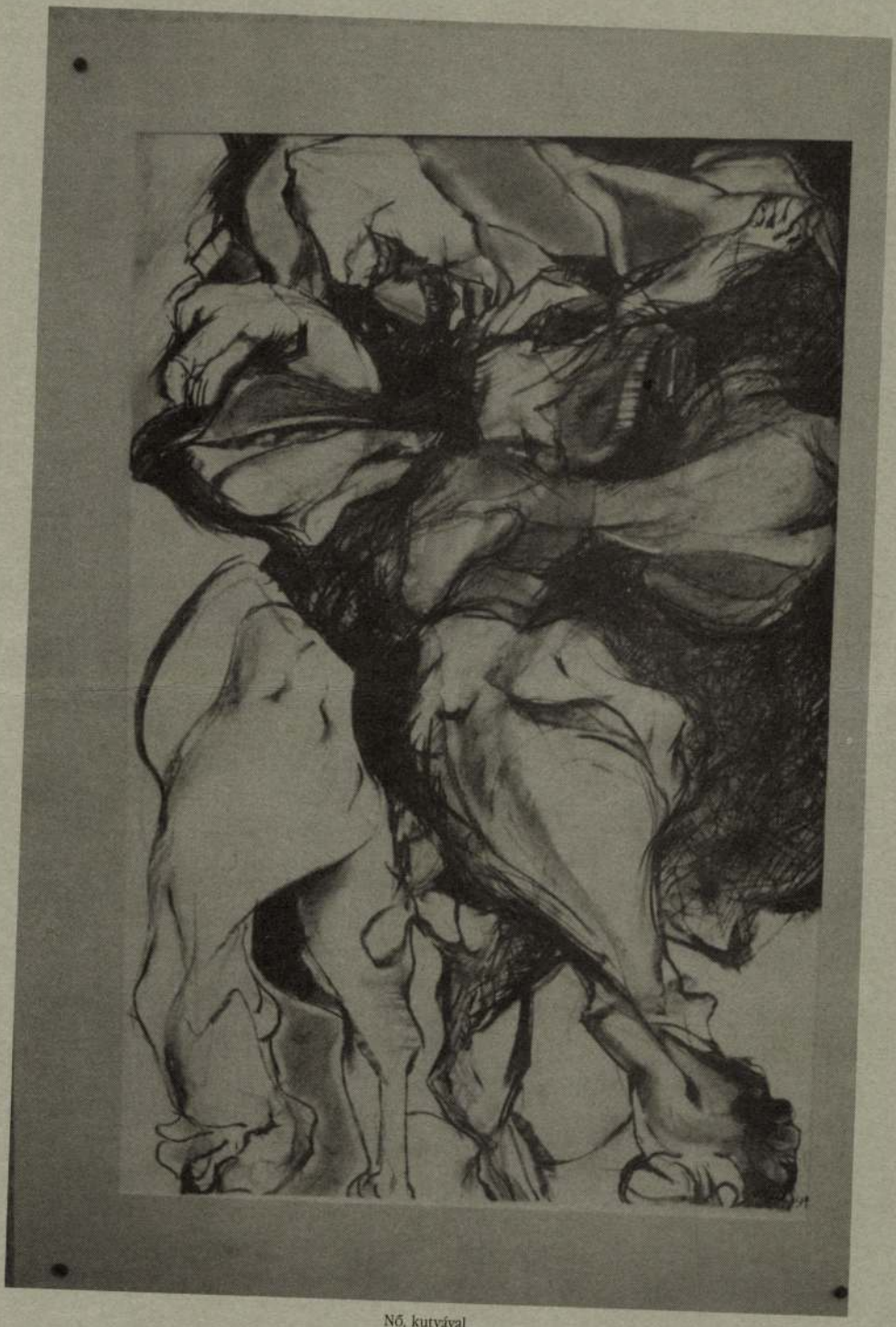

Nő, kutyával

Ára: 88 Ft
Előfizetőknek: 68 Ft

Pályázati felhívás

,,A NEMZETI MEGMARADÁS ÉS FELEMELKEDÉS ÚTJA''
(,,...Hogy Magyarország magyar ország maradhasson...'')
c. KONCEPCIÓ-PÁLYÁZAT TEMATIKÁJÁNAK KIBŐVÍTÉSÉRŐL ÉS A BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ MÓDOSÍTÁSÁRÓL

A nagy érdeklődésre való tekintettel a ,,Magyar Jövőért'' Alapítvány Kuratóriuma ezúton közli, hogy fenti címen a Magyar Szellemi Alapítvánnyal közösen meghirdetett, a SANSZ 1994. decemberi számában (19. oldal), ill. a PÁLYÁZATFIGYELŐ 1995. 2. számában (13–14. oldal) és más lapokban közzétett koncepció-pályázatának **tematikáját kibővíti és a beküldési határidőt május 15-re hosszabbítja meg.**

Korábbi felhívásunk 33 pályázati témakört sorolt föl, mivel azonban a célunk az, hogy e pályázatban a határon túl élő magyarok közül is minél többen vegyenek részt, s hogy javaslataikat, kiérlelt elképzelésüket, gondolatukat, koncepciójukat a pályázók a felsoroltakon kívül **a magyar élet valamennyi döntő fontosságú kérdésében** kifejthessék, az Alapítvány szívesen fogad lényegre tapintó, mellébeszélések és üresjáratok nélküli, cáfolhatatlan érvelésű, 10–15 gépelt oldalnál nem hosszabb színvonalas írásokat, tanulmányokat a MAGYAR NEMZETI SORSKÉRDÉSEK **minden olyan sarkalatos pontjáról,** vonatkozásáról, amelytől nagymértékben függ a nemzeti megmaradás és felemelkedés, ill. az, hogy Magyarország magyar ország maradhasson.

A pályázat célja: a millecentenáriumi előkészületek jegyében a nemzet szellemi energiáinak mozgósítása, az értékes országépítő gondolatok összegyűjtése s az arra érdemesek közkinccsé tétele füzetsorozat vagy dokumentumgyűjtemény formájában.

A beküldött pályaművek minősítését (a kategóriánkénti I., II. és III. díj odaítélését) a ,,Magyar Jövőért'' Alapítvány Kuratóriuma, ill. az általa fölkért Bíráló Bizottság fogja elvégezni.

A díjazott pályamunkákat nem pénzzel, hanem az ügyhöz méltó kiadványban való megjelentetéssel fogja jutalmazni a Kuratórium, ill. a pályázat bíráló bizottsága. Terveink szerint a kötet 1996-ban, a millecentenárium évében jelenne meg.

Beküldési határidő: 1995. május 15.
Eredményhirdetés: 1995. október 23.

A korábban közzétett 33 témakörről, a pályázat egyéb feltételeiről, a ,,Magyar Jövőért'' Alapítványról, ill. a Magyar Szellemi Alapítványról kívánságra részletesebb tájékoztatót küldünk. Érdeklődni délután 15–17 óra között a 268-10-59-es telefonszámon dr. Varga Mihálynál lehet. Postacím: MVSZ, Magyar Szellemi Alapítvány 1068. Budapest, Benczúr u. 15.

A ,,Magyar Jövőért'' Alapítvány Kuratóriuma

Kedves mulatság volt a régieknél a megfogott eleven rókát keskeny hálókkal vagy lepedőkkel levegőbe felhányni, mely végből bizonyos tágas zárt helyen több róka eresztetvén el, azokat a sorban álló dámák és férfiak kezökbe tartott hálóik által, melyeknek egyik végét a dáma, másikat a gavallér fogá, minduntalan a levegőbe hajigálták; s ha a régi vadászok valakit nevetségessé tenni vagy megtréfálni akartak, rókabelet annak szivével, májával, tüdejével s lépével kolbászmódra töltöttek s étették meg vele, mely megkóstolást azután nevetséges kürtölés s kopó-módra csaholás követé.

*

A cseklyészet vagy madárfogás jobbadon léppel, hurokkal s csapdával esik meg, s ezen eszközöknél fogvást azt lépészet, hurokászat vagy tőrészet s csapdászat osztályra rendezhetjük. — A lép erdős helyeken, közönségesen az úgynevezett fagyöngybül, leginkább augusztus és szeptemberben, midőn az még tökéletesen nem ért s nem sárgult meg, készittetik, mivel az ekkori lép nagyobb nyúlósággal és sokkal zöldebb szinnel bír, célra is szolgálóbb; e végből szedess néhány icce tölgyfagyöngyöt (más faé nem olyan jó), s azt jól megtisztitva tiszta fazékba tévén mintegy harmadrésznyi vizben főzd, mig egészen szétmálik, s a vele forró viz sürüdni és nyúlni kezd; ekkor töltsd ki tiszta hideg vizbe, s mosd, mig szétfőtt magvaitól s minden salakjától megmentve egy csomóba nem áll össze; a hamuval főzés s tisztitás nem szükséges elkerülhetetlenül. Az igy összecsomósult lépet vizzel töltött edénybe további használatra tedd el, s a rajta lévő vizet olykor-olykor változtasd. Midőn annak bizonyos részét lépvesszőre vagy máskép akarod használni, azt tűznél lenolajjal is felolvaszthatni; azonban mivel ily felolvasztásnál a higság irányát könnyü elhibázni, legjobb azt hidegen, lenolajba mártogatott ujjaink közt addig dörzsölni, mig elégképen meghigul; ez azért is alkalmatos mód, mivel az igy meghigitott lép, ha vesszőre vagy más egyébre kenetik, zöldebb s természetesb szinnel bír, következőleg fogdozáskor sem tünik oly hamar a madár szemébe.

Kert III.

VILCSEK BÉLA

Mintha...? Talán...?

CSIKI LÁSZLÓ: KUTYA A HOLDBAN

Néhány hónapja, *A kozmosz énekének* újra- vagy továbbírására szövetkezők egyikeként, Csiki Lászlóra a „S kereng a bolygó, mint fáradt agy este" József Attila-sor jutott. Akkor az e sorra írott mesteri szonettet az alábbi különös szextettel zárta:

Isten emlékezetéből kiesett
tárgyait, lényeit, szétfolyt vizeket,
életrevalókként mind megkereste,

de helyüket meg már nem találja,
messze ragadja fényétől a pálya.
Amint kihűl, lehull az éjbe esve.

A most megjelent, hosszabb-rövidebb prózai írásokat és két hangjátékot tartalmazó kötet is ennek a megkeresésnek és a hely nem találását költői-írói eszközökkel feloldani törekvésnek a hitével és egyben alkotói kínjaival készült. A nyitó, *A murok és a Jóisten* című — mottóként felfogható, kurzívan szedett — jelképes rövidtörténetben pontosan meg is fogalmazódik az egyetlen, az egyedül lehetséges írói feladat. A messziről jött s így a Teremtőhöz feltételezhetően bejáratos, a sárgarépát muroknak hívó idegentől a falusi gyerekek két dolgot tudakolnak: milyen, hol van és hogyan közelíthető meg az Isten, illetve honnan, kitől erednek és hogyan használhatóak a szavak. Az elbeszélőnek azonban hamar be kell látnia, hogy ezekre a kérdésekre közvetlen, konkrét válasz nem adható, „pedig lényeges, a legfontosabb kérdések ezek. Az Istenről és a szavakról...". Marad az egyedüli lehetőség, a „tárgyak", „lények", „szétfolyt vizek" művészi birtokbavétele, az írói teremtés feladatának vállalása: „Egyet tudtam mondani nekik teljes bizonyossággal: a sárgarépát valahol valóban muroknak nevezik."

A kötet első novellája azután az írói feladatvállalásnak azonnal kivételes művészi megvalósítását adja. Címe: *Fiókok*, s kezdését rögtön — a klasszikus elbeszélői hagyományokat követve — a téma, a tárgy pontos megnevezése, idő- és térbeli meghatározása és részletes jellemzése adja. A fiókok tartalmának egy kánikulai vasárnap délelőtti felfedezése és annak elbeszélése csak fokozatosan válik egy áttételes, közvetett felfedező úttá és annak metaforikus leírásává. Az első fiók, túlzsúfolt gyakorlatiasságával, még csak meghökkenést vált ki az elbeszélőből. Úgy érzi, „mintha nélküle működött volna valamiféle rendszer, átváltoztatva a dolgokat". A második fiók, ezzel szemben, éppen ürességével, hiányával kelt döbbenetet. Hatására az elbeszélőnek olyan érzése támad, „mintha meglopták volna". Összességében a békés, gondtalan és némiképp unalmas vasárnap egyre zaklatottabbá, rémisztővé, várakozástelivé, amolyan készültségi állapottá változik.

A fordulat a harmadik fiók kinyitásával következik be, s ezt a fordulatot a szöveg szerveződése egyértelműen követi is. A fiók megnevezése és így behatárolása — az adott, bizonytalansá-

3. Zárásul fűzzük mindehhez hozzá egyrészt azt, hogy Márai nem tagadta az egyes európai nemzeti kultúrák közti különbséget s azok megtartásának hasznát, ámde a lényegi azonosságot, közösséget fontosabbnak tartotta, s úgy vélte, a nemzeti történelem nem egy valamely korszakának értékeit, s nem a többi nemzetétől elválasztó értékeit kell középpontba állítani, hanem az egész, közös európai történelem értékeivel együtt kell — mai divatszóval élve — a nemzeti identitás tudatát megalkotni a nevelésben. Másrészt a jelen barbárságával a nagy európai korszakok, illetőleg mozgalmak és törekvések példáját állította szembe, kétségkívül nem éppen nagy bizakodással, hanem inkább a végveszély szorongató félelmével. (Azokra a felhőkakukkváras , egészen sajátos „történeti", a nyugatiakkal szemben fölényt biztosító, állítólagos nemzeti jellegzetességekre — bár található köztük reális létű és építő értékű is —, amelyeket Kodolányi meglehetősen nagy terjedelmű dolgozatában elősorol, nem tértünk ki; azt viszont szükségesnek véljük megemlíteni, hogy az az „asszimiláció"-ellenes rasszizmus, amely elvbarátként emlegetett írótársai némelyikét karakterizálta, reá kevéssé volt jellemző.)

*

Illyés közvetlenül ebbe a vitába sem szólt bele, mint ahogy Veres jövőrajzába sem s Halász múlton át való eszményállításába sem. Külön fejezet kell az ő versein, szépprózáján, tanulmányain, széljegyzetein át megnyilvánuló ekkori felfogásának megmutatására, mint ahogy a folyóirat esztétikai irányának, szintjének rajzára is.

Harc az angyallal

sával. S mint Németh, ő is, ő még inkább a Dunától keletre fekvő területek magyarságát véli az igazinak, a polgárságtól, a kispolgárságtól, annak önérdekű mentalitásától kevéssé fertőzöttnek.

Illyés, aki a Nyugatban kegyetlen bírálatot írt Veres *Mit ér az ember, ha magyar?* című könyvéről, most nem szólt hozzá Veres nézeteihez. De nyilván sem a népi szocialista diktatúrát nem hitte vonzónak, s a polgári rendben való átalakulást sem lehetetlennek. Elég talán Márairól szóló említett, kórházi jegyzetére e tekintetben utalnunk.

III. *1.* A harmadik, aki határozott útkijelölésre vállalkozik: Kodolányi János. Igaz, ő nem elsősorban s nem közvetlenül gazdasági-társadalmi területen mozog. Ő a magyar lélek, mi több, az európai lélek tévútra jutását s a helyesre igazítását kívánja megmutatni. Az alkalmat erre Márai *Röpirat a nemzetnevelés ügyében* című füzete adta. Műfaja ennek ellenére csak félig vitairat; mint maga is mondja, alkalom, hogy kifejtse nézeteit egy nem is csak magyar, de magyarként különösen veszélyes álláspont, fölfogás vizsgálatára, cáfolatára.

Talán érdemes előrebocsátani, mely hazai szerzőkkel véli rokonnak vagy éppen azonosnak fölfogását: Lükő Gábor, Vatai László, Karácsony Sándor, Németh László. A külhoniak közül pedig szinte egyedül és egyértelműen Frobeniusra, az ún. természeti népek nagy kutató írójára épít. Hangneme mérsékelt, sőt előzékeny. Márait becsüli, de egy nagy európai tévedés, tévút hazai megtestesítőjének tekinti.

Ez a tévedés a felvilágosodás idejének egy részén, nagyobb részén kezdődött és uralkodott el, s a tizenkilencedik s a huszadik század civilizációs fejlődése tette a közember tudatában szinte mindent kiszorítóvá. Megtörtént a civilizáció (amin Kodolányi az élet technikai-természettudományos alapú, termelésközpontú, termelékenység-hisztériájú átalakulását érti) és a kultúra szétválása, összeütközése s az előbbinek az utóbbi fölé kerekedése. Kultúrán viszont azt a transzcendens vonatkozású élet- és létszemléletet érti, amely szerinte az embert minden más élőlénytől megkülönbözteti, s amely (vallási és nem vallási, de többnyire kultikus-kulturális) szimbólumrendszerekben jelenik meg, s belőlük kisugározva ad méltó keretet az életnek. A civilizációs ember eszménye az autonóm ember. „Az autonóm ember önmagából indul ki, s önmagába tér vissza. Mindent önmaga igazol, s mindent önmaga vállal. Egyetlen igazolása a siker. Nem szociális lény, ál-közösségbe erőszakkal kell kényszeríteni" (1942. II. 443.). Az igazi kultúra a „függő ember" kultúrája, aki „a fizikai létezésen kívül és túl lévő transzcendens hatalomtól" függ (442. l.).

2. Úgy véli, Márai azért nézi oly keserűen, szinte nihilista módon a világát, mert nem tudja, hogy az autonóm embernek az a történeti rendeltetése, hogy elpusztítsa civilizációját, civilizáció-központú világát, s akkor „egyszer valamikor, ha a modern lélek forradalma befejeződött [...] új transzcendens jelképrendszert teremt" (445. l.). Minden kultúrának megvan a saját világ-, létmegragadó szimbólumrendszere. A magyaré ősi keleti, amelyet azonban elfödött nem a nyugati kultúra, hanem a nyugati civilizáció.

Egyetért Máraival abban, hogy most *a nemzet megmaradása* központi kérdés. De végképp elhárítja azt, amivel Márai, szerinte, biztosítani szeretné a megmaradást: illúzióival, azaz a nyugati kultúra *és* civilizáció értékeinek meg a magyar kultúra *és* civilizáció rokon, közös értékeinek egybeolvasztásával s ez értékek társadalmi-egyedi érvényszerzésével. Mint ahogy nem ért egyet a, szerinte, Máraival rokon európai gondolkodók, pl. Ortega felfogásával sem. „... a magyarságnak ősi, euráziai transzcendens szimbólumrendszere volt, s töredékeiben még ma is van" (1942. II. 448.). Ha ez s a mögötte lévő világszemlélet jut újra domináns szerepbe, akkor beszélhetünk csak igazi nemzetnevelésről. Szerinte van egy eltemetődött nyugati mélykultúra is s egy keleti is; ha ezt a nyugatiak is megértik, akkor a két kultúra távolsága úgy őrizheti meg magát, hogy méltányolhatja is egymást. „Nos, mind a kétféle, mélybe húzódott kultúrától egyformán távol van a látható Európa. Szépen mutatott rá erre Németh László a Cs. Szabóval folytatott vitában. Attól tartok, Márai nem szívlelte meg eléggé ezt az igazságot" (uo. 449. l).

aki itt áll késő délutántól az éjszaka kezdetéig.
Néz döbbenetbe merevült arccal a Széchenyi utca felé,
ahol maga a nyomorult történelem vonul jelenidőben,
északról délre, de keletről nyugatra,
akár egy hajsza tankokkal Európán át,
a hazában és a hazából.
Nem a jó szót hozza, hanem a némaságot,
a valóságtól eltérített mondatokat.
Az ő arcán olyan idő, amelyben fölcseréli
egymást múlt és jövő.
A hegyekben, fákban és vizekben
rémület és szorongás.
De az arcában az ország.

Hommage à O. R.

NÉMETH G. BÉLA

Köszöntjük a 70 éves tudóst.

Három jövőkép a Magyar Csillagban

KONZERVATÍV LIBERALIZMUS, NÉPI „ÁLLAMSZOCIALIZMUS", „EURÁZSIAI" TRANSZCENDENTALIZMUS

I. *1.* Hogy mennyire a háború utáni idők alakítására való felkészülést kívánta szolgálni a Magyar Csillag, azt tárgyköri s műfaji kérdései egyaránt jól mutatják. Nemcsak tartalommutatójában állt első helyen az értekező próza, hanem a lapszám tekintetében is. S ennek több mint fele közvetlenül szólt társadalmi kérdésekről. De a történelmi, sőt a jelölten művészeti s irodalmi problémákat fejtegetők is át-átváltottak a társadalmi változások jövőjének ügyeire.

Németh László írásainak, különösen a *Kisebbségben* című munkájának — mondjuk így, szerzője szándékának megfelelően — társadalomanalízise körül zajlott a leghevesebb, a legtöbb hozzászólást kiváltó vita. Ezért ezt, Németh reagálásával együtt, kiemelten külön mutattuk be. (Kortárs, 1994. 12. sz.) A többiek programszándékú írásait, akár történeti mezben, akár jelenkori helyzetrajzban jelentek is meg, erős összpontosítással, egy tanulmány keretébe igyekszünk fogni. Hogy aztán egy következőben a lap ugyane szándékát és jellegét a szépirodalmi s kritikai részben is nyomon kövessük.

2. A legjelentősebbek s a legmarkánsabbak közé tartoznak az ily köztes, történeti mezben megképződők közül azok, amelyeket Halász Gábor bocsátott közre. Ezek azért is kívánkoznak első helyre, mert egy igen jól körülhatárolható eszmeiségnek előtörténeti alátámasztásai, irányzatiságnak karakteres megjelenései. *A konzervatív liberalizmuséi, a liberális konzervativizmuséi.* Vagy még pontosabban: az *evolucionosta* konzervatív liberalizmuséi; a nem nacionalista, még csak nem is hangsúlyosan nemzeti, de a nacionális történeti meghatározottságtól áthatott evolucionista konzervatív liberalizmuséi.

Halász korábban is szívesen foglalkozott a 18. és 19. század társadalmi eszmevilágával. Most erősen 48 utánra s a századvégre koncentrálva egy nagy igényű művelődés- és társadalomtörténeti tanulmányában, a *Magyar viktoriánusok* (1942. II. 26—36., 73—83.) című̈ben s egy pesti történelmi képeskönyv elé szánt könnyedebb esszében mintegy összefoglalja addigi következtetéseit, s egyben élesebb körvonalúvá is teszi őket (*Ferenc József idők,* 1944. I.). E kettőhöz csatlakozik *Huizingáról* (1943. II. 506—508.) és *Ortegáról* (1944. I. 141—144.) szóló írása, s persze egyéb írásai is, bár nem ily közvetlenül s nem ily programosan. Eszmélkedésének középpontjában az áll, miképp alakulhat át egy ország társadalma a legeredményesebben, egyúttal a legkisebb zavarral egy nagy megrázkódtatás után. Egy olyan után, amelytől gyökeres fordulatot vártak az élet minden területén. Halász, bár ismerte a német történetfilozófiákat is, korábban a francia gondolkodás iránt mutatott erősebb érdeklődést. Most viszont szinte teljesen az angol történelmi gyakorlat és társadalompolitikai eszmélkedés felé fordult. A két másik nagy nyugati nemzetnél is azt figyelte, mint hasznosítják az angol példa tanulságát.

A nyugat-európai példák — de a magyar 48 is — neki azt tanították, hogy a forradalmak előtt és alatt a gyökeres átalakulás természetszerűen könnyűnek látszik. Az egység — abban, *ami ellen* harcolni kell — szinte teljes. A forradalom után viszont széthull az egység, s szembekerülnek egymással a résztvevők. Már-már szerencsésebbnek tartja a hősiesen egységes harcú, de bukott forradalmakat, mert, szerinte, ezek után, gondolkodjanak bár különbözőképpen

Az angyalok az egekkel
Sírnak az fellegekkel,
Nap s hold felhőben bujdosik,
A teremtőjén bánkódik.

Fedémes (Heves megye) 1972. január 15.
Bajzáth Ferencné Szabó Malvina, 1927.

Pietà I.

KIRÁLY LÁSZLÓ zeneszerző

Nemzeti zene vagy Weltmusik?

„Minden ország zeneszerzése, ha eredeti — a maga népe dalain alapul."
(Kodály Zoltán)

„Én (...) az olyan zenét, amely a folklórból veszi témáját, egy kicsit olcsónak tartom."
(Luigi Dallapiccola)

Mint a választott mottók is jelzik, a kérdésre ahány zeneszerző, annyiféle választ ad. Pierre Boulez például élesen folklórellenes: „A népdalhoz való visszatérés nem más, mint az elveszett paradicsom utáni sóvárgás." Ez a véleménye nem zavarja abban persze, hogy De Fallát, Bartókot, Sztravinszkijt vezényeljen, akiknél a folklórhatást elég nehéz lenne tagadni. A lengyel Górecki viszont kijelenti, hogy minden zene alapja a népzene, s *III. szimfóniá*jával, melyben középkori egyházi dallamot és lengyel népi siratóéneket alkalmaz, óriási nemzetközi sikert arat a 90-es években. Dallapiccola, aki olcsónak tartja a folklórból merítő zenét, nem tudom, mit kezdett Kodály és Bartók kórusművészetével, amit képtelenség lenne a kommersz zenék kategóriájába utasítani, csak azért, mert népdalalapra építkezik. (Nem beszélve a „Felszállott a páva"-variációkról.)

Miért foglalkozom hát ezzel a kérdéssel, ha nem akarom eldönteni, melyik az „igaz út", mely a jövőbe vezet? Először is ezt az utat senki sem ismeri, így kijelölni — még hipotézisszinten — sem jelölheti ki senki. (Bár egyes zeneírók hajlamosak arra, hogy egyedül üdvözítő utakra tereljék az alkotókat. Mondanom sem kell, hogy ez az illetékességi kör túllépése. De ez egy másik tanulmány témája.) Az út olyan lesz, amilyenné az alkotók teszik, s ezt csak kellő időbeli távolságból lehet majd megítélni.

Az apropó, aminek kapcsán e témával foglalkozom, Balassa Sándornak a Hitel című folyóirat 1989/24. számában megjelent cikke, a *Gondolatok a nemzeti zenéről*. Ez az írás annak idején nagy vihart kavart őszinte, kemény, bátor hangjával (1989 végén még nem dőlt el a politikai játszma), és a magyar zeneszerzők többségének elutasítására talált. Az alábbiakban próbálom megtalálni azon okokat, melyek ezt a heves elutasítást kiválthatták. Mindenekelőtt megkísérlem feltárni e kollektív visszautasítás lélektani okait.

A pszichológiában alkalmazott projektív tesztek közül az egyik leggyakrabban használt az ún. Rorschach-teszt. Ennek alkalmazása a tudatelőttesben rejlő lelki tartalmak, komplexusok feltárására szolgál. (A tudatelőttes a tudat és a tudatalatti közötti terület.) A teszt lapjain első ránézésre alaktalan (leginkább tintapacákra emlékeztető) foltok láthatók. A vizsgált személynek a foltokat értelmeznie kell, meg kell neveznie, mit lát a képeken. A vizsgálat közben gyakran előfordul az ún. „tagadó válasz". Pl.: a vizsgált személy megnevezi az általa látott dolgot, de azonnal tagadja is. „Ez nem lehet medve" — mondja, miközben nyilvánvaló, hogy

Részlet a szerző *Századvégi gondolatok a zeneszerzésről* című, 1993-ban írt hosszabb tanulmányából.

Hogy együtt vagyunk a mi *s az* ők,
halottainkkal élő
sebek
és sebhelyek:
tizenegy, tizennégy, negyvenkét,
ötvenévesek.

Ki érti a néma harangszót,
ugyan ki érti meg?
Ki fogja föl a szirénahangot,
holtak morajló gyászát,
a döbbenet illékony csöndjét,
mint mindnyájunk imádságát,
tizenegy, tizennégy, negyvenkét,
ötvenévesen?

Krakkó, 1995. január 27—28.

Pieta, II.

ERDÉLYI ZSUZSANNA

„Meghaltam én népemért..."

KÉZIRATOS NÉPÉNEKEK

Több alkalommal szóltam a népi kéziratos énekesfüzetek-könyvek jelentőségéről, az irodalom-, művelődés-, áhítattörténeti, továbbá a folklorizációs folyamatokban betöltött szerepéről. Legutoljára éppen a Kortárs decemberi számában érintettem kedvenc témám, amikor is néhány karácsonyi éneket közöltem abból a sok ezerből, amely kiesett a hivatalos egyház és népénekkutatás látóköréből, miközben nemzedékeken át élt a pap nélküli áhítatok „közösben" vagy otthon végzett menetében. Bálint Sándor kifejezésével élve a templom árnyékában kisarjadt népi kegyesség-jámborság különböző formáiban, a paraliturgiában. Ezt nevezhetjük akár laikus katolicizmusnak vagy profán kereszténységnek is, a lényegen — az elődök mély vallásossága, hitbéli bőfoka, transzcendens élményei tényén — nem változtat. Mindez sok lelki eledelt kíván, széles körű igényt támaszt a bőségre, a válogatás, a csemegézés gyönyörűségére. Az ilyen jellegű igény sohasem maradt a vágy szintjén, mindig kielégítést nyert. A kéziratos énekgyűjtemények és ponyvák elképesztő anyaggazdasága tanúsítja egy-egy falu vagy kistáj spirituális ellátottságát, az élő mivoltot pedig hol az ad notam *jelzések, hol a tetszésjelek, nemkülönben a sokat forgatott lapok csücskeinek árulkodó barnasága. A járulékos adatokat tulajdonosi kézjegyek, dátumok, helységnevek mutatják, sokszor nem is elöl, hanem szövegközi rejtekezésben. Vagy még ott sem. Ilyenkor gond az azonosítás, hely-, kor-, személymeghatározás, amelyet közvetett módon érhetünk el, pl. az adományozó leszármazottak segítségével vagy objektív eszközökkel: tinta, papírfajta, írásjelek, stiláris ismérvek, kifejezések, amennyire ez a népi rétegeknél követhető. A hozzátartozók közlései sem mindig fogódzók. A nyert időtáv gyakran nem fedi az énekek leírási korát. A felmenők életszakaszai összecsúsznak. A „nagyanyám igen böcsülte" könyv már a megböcsülőre is örökségként szállhatott, mivelhogy a könyv sokkal régibb, mint a nagyszülők élte történeti kor.*

Az átörökítés történhet családon belül, de gyakran pusztán funkción belül. A leíró vagy tulajdonos — nem mindig ugyanaz a személy —, nem találván közvetlen környezetében megfelelő örököst, arra testálta, akit méltónak ítélt rá, akinél „jó helyen" tudta. Előénekesek, búcsúvezetők, parasztkántorok általában szakmai szinten, kiválasztás alapján adják át tudásukat, sőt annak jelképi sűrítményét, könyvüket. Az ilyen könyv rangot ad, magas értéktudatot bordoz, amely átárad új gazdájára is. A „könyves ember" megjelölés-elismerés szól a tudásnak, de jellembeli értékeket is föltételez. A népi hitéletnek vannak bizonyos szerepkörei, amelyek közösségi megbecsülés nélkül nem tölthetők be. E téren az alkalmasság nem mentheti, a tehetség nem szentesítheti az egyéniség torzulásait.

Kultúrahordozó-örökítő minden egyes népi kéziratos. Összesítve mutatja be a kultúra többféle rétegét. Részint tárolja a hivatalos énekállományból átvett értékeket, részint meg a mindenkori egyéni szerzés közigényt kiszolgáló alkotásait, amelyeket a nép közel érez magához. Ezek ugyanis mintegy hallgatólagos megrendelésre készülnek: lélekre szabott tartalmakat, saját szemléletmódnak és saját kifejezéskészletnek megfelelő verbális alakzatokat él-

heverő aktok testpirosa azonban már-már vérpiros, nyers és brutális. Az érzékiség sem tapasztalható bennük rögvest, első pillantásra, hiszen agresszív és céda a látvány, baszásra ingerel. A puha fenekek alól kigöndörül a sok fűszál — ahogy göndörödni kellene a pihéknek, ha lennének olyanok a modelleken. Talán attól, hogy a testek szőrtelenítettek, s hogy a talajon annyi a szőrszerű fű, válik mind a festmények egésze erotikussá?

*

Kifekszem a rétre, belefúrom egy fűcsomóba a fejemet. Oldalra pillantva látom a szálak satírozta eget, oda éppen fehér vonalat rajzol egy vadászrepülő. Egy grafikát képzelek magamnak, de a hangrobbanás visszariasztja a képzeletemet. Szóval: fű, csak fű. És nagy nyugalom tölt el, tudom, most már lehet, szabad, egyedül vagyok, elég leszek egyedül is, nem kell senki és semmi segítsége, néma vagy hangos figyelme, a többesszámok mehetnek a francba. Én: vagyok. Én: én.

Nő, kutyával

vagy tizenöt éve egy párizsi képét megroncsoltam, mindenféle szövegeket írtam rá, betűtörmelékekkel szórtam tele.

Néhány éve mégis elmentem a házába, Cagnes-sur-Mer-be. Oda, amelynek közelében József Attila is élt egy darabot — bár nem tudom, hogy ő mit és mennyit tudott a Mesterről. A ház vagy kétholdnyi olajfaligetben kellős közepén áll, íriszek, narancsfák és jázminok sűrűjében. Ott értettem meg, hogy Renoir olajfás tájképein miért a lila és az indigó mindig a fák árnya. Azért, mert a valóságban is lila meg indigó.

Ezek után kezdtem Renoir festményeit — szeretni. Most, hogy rátaláltam néhány mondatára, még jobban megkedveltem. Legszebb önjellemzése a következő: „Én az ecsetemmel baszok." E kijelentés azt is megvilágította nekem, túl azon, hogy magam is az Arctalan nemzedék tagja lennék, miben is érzek nagy hasonlatosságot némely nemzedéktársammal, és már-már azonosságot a fiatalabb költőgeneráció legjobb tagjaival. És azt is megértettem, hogy miért szeretik társaim annyira — egytől egyig mind — a lassan hetven éve elhunyt franciát.

Renoir és a valóság (vagy legalábbis az, amit köznapjainkban annak mondunk) viszonyát a baszás adja. Nem, ne legyünk szemérmesek, nem a szerelem, a szeretkezés, az aktus, hanem a baszás. Ez a vegetatív, önfeledt, önfelszámoló, énmegteremtő, egzaltált és a mást meg sem tűrő baszás — ami leginkább ki- és elsajátítás, letiprás, belefeledkezés, anyagmegtapasztalás, életvitel, létezésforma. Mert Renoir üzekedése mindig konkrét, mindig magával a tárggyal, az emberi testtel történik (s nem az „érzésért", a szerelemért) — ezért baszás. A valóság megismerésének egyik nagyon ismert módjáról lenne szó, amelyet sokszor az *ösztön* megnevezésbe szokás sorolni s némileg degradálni. Leginkább azért, mert nem a külvilágra, hanem a baszó énre vonatkozik benne minden mozdulat. Renoir, miközben baszik, megteremt egy valóságot.

Eme hivatkozott mondatban csupán az ige az általános jelentésű. És nem fontos a többi. Mi az, hogy én? Mi az, hogy ecset? Relatív és homályos kontúrú fogalmak, csupán annyi derül ki, hogy valami személyiségről és a személyiséghez kapcsolt tárgyról beszélnénk, amelyek cserélhetők, tágíthatók és eliminiálhatók. Bezzeg a baszás nem. Az kapcsolatlehetőséget vagy éppen kapcsolatot jelent, a megismerés szándékát, s nem mellékesen az anyag megművelését és átsajátítását.

Mit jelent ez a mondat? Azt is, de legutolsósorban, hogy a reumától megnyomorodott mesternek hatvanévesen is élénk szexuális élete volt. Könnyű bizonyítani: akkor született harmadik fia. Azt is: szerette a nőket; csakis termetes asszonyságok, nagy mellű és széles csípejű, testiségükkel elfoglalt, testiségükbe zárt nők vették körül, akik sorra azzal lepték meg a vendégeket, hogy először mint modell, majd mint személyzet jelentek meg a Les Colletes-i villában — s mindkét szerepüket magabiztosan látták el. De fúrjunk a jelentéstartomány mélyebb rétegeibe.

A Renoir-aktok két helyen készültek: a természetben, s ezeken csöpp keresettség, póz, beállítás sem tapasztalható, habár tudjuk, hogy a Mester rendre gondosan választotta ki a helyszínt, a modellt és a megjelenítésüket. Az aktképek többje műteremben festődött, s nem is igazi aktok; hol egy cseléd nyitja meg a blúzát (néha Vénusszá vetkezik), hol meg a tanácsosné. Nekik nem adatik meg a közeg, háttértelenül léteznek, sőt már-már a hordozó személy sem fontos — mindenük egy-egy mellbe, csípőbe, vállba tömörödik, egy-egy érzékien megfestett testrészbe, amely aztán aurájába vonja a tulajdonosát (és kiszakítja a környezetéből). A bokrok, fák alatt fekvő, puha füvön

de kerekedett bennem labdarúgói szellem,
mint a-betűn váratlan ékezet,
áhá, a régi rutin tüstént itélkezett:
„Na, te kispöcsös,
most jön az üstökös!"
Balláb-álcsel, és csőröl rám hiába,
jobb lábbal felrúgtam a légi csócsinkába,
s esve lefelé balos fertályára,
miként a híres csatár nagy Pelé gólhelyzetben,
mellemre vettem és belefejeltem.

Tehát a háznépének — belém ragadt az altáji rész —
legyen tartozásom haragos kakas-vitéz.

Archai III.

Munkaügyi
tárcámból csikk-ceruzát kihalászok,
s ez az iromány ily mód végleg kiegészül.

Kívül és odabent

Egzisztál kies magánzárkám? A rácson kívül:
osztatnak stallumok, birtokok, beneficiumok.
Aránylag kényelmes Kufstein ez, nem Kazinczyé,
nem Gulág-fogság ez; víz, gáz, harmatcsepp,
még betévő falat is akad,
aligha bizonyosság, hogy a halálomig.
A magam nyekergése ha fennen szólít,
haptákba vágom elkülönített más-magamat.
A börtönőr meg nem szólhat,
bár a pokróc nincs „elvágólag".
Itt bent lutheránus nyoszolyám úgy-ahogy rendben,
„hatnék, alkotnék, gyarapítanék" mint laikus,
ha fikarcnyit is — a Máltai Lovagrendben.

Villámháború egy kakassal

(KORSZERŰTLEN ÉLETKÉP)

Ki nem állhattam soha
ballagni télen falusi fabudiba,
bár igen facsarog belül a has,
inaltam volna sebten,
belül rotyogott asztráltestem,
mentem, s rám támadott
egy imperialista kakas.
Nincs kedvem tyúkjait elhódítani,
a maga háztáján ő az, Aki;
bár estem volna tollas Szendrei Júliára,
talpam kitartottam csőre csapása ellen,
nem gondolhattam sok pipécske fiára,

— Drágica, ébresztő! Kőbánya—Kispest! És két napig bent meg ne lássam! Első az egészség! Legfőbb érték az ember, még ha újkapitalistáék most el is felejtik...!

Margaréta kábultan nézett a kocsi után. A fölfröccsenő sarat a kabátjáról le se törölte.

Rázta a hideg. Ez már a láz előjele, vagy csak a tél...? Csúcsidő. Hömpölyög, ömlik a massza. Le a föld alá, rá a futószalagra. Gyorsan, még gyorsabban, sebesen. Egérszürke, kutyaszarbarna, agyagsárga, csótányfekete. Egybeolvad az egész. A tömeggé csúnyult emberiség. Kanárizöld, világító-piros, szirup-rózsaszín; még a díszeik is taszítanak.

Tökmag, rágógumi, csikk, tépett nejlontasak. Riadt kínai árusok a maguk elé tartott bugyikat-trikókat vadul az arcokba rázzák. Hajléktalan, munkanélküli, nyomorék a kövön: együtt a gengszterrel és álvakokkal. Papundekli, pléhdoboz, kéregetőtábla. A lábakhoz az üresen gördülő sörösüveg oda-odakoccan. Az újságosbódé rikítóra átmázolva: „pavilon". Kétfele tárt oldalajtaján száztizennyolc színes újság kurvaként kínálja magát. Íme, a szárnyasoltár, az aluljáró alantjáróinak.

„Le kell szállni — gondolta Margaréta —, a többiek hátába simulva, a mélybe. Más út nem vezet. Aztán vagy a ketrec, vagy a kórház... *Kint* vagy *bent*, majdnem mindegy. De én nem akarom, nem akarom, nem akarom, *nem akarom,* nem akarom *így befejezni*."

Rajz, 92

ORBÁN OTTÓ

Shakespeare-ből

Francis Bacon őexcellenciája nyugalmazott koronaügyésznek és lordkancellárnak, aki éppúgy nem szerzője Shakespeare műveinek, ahogy bárki más sem, kivéve William Shakespeare-t, a sehonnai csepűrágót.

A CLV. szonett

Ebben a vadaskertben voltam a lebuzgóbb vadorzó,
verseim tele vannak az itt elejtett képek és szavak agancsaival;
a barokk zúgó fenyvesének minden toboza egy toposz,
és minden gyémántos tengerszemében a világ csábító tébolya csillog...
„Shakespeare maga az élet," mondja a Weltliteratur *fölszentelt püspöke,*
akit egy kisrealista, falusi sekrestyés kísérget perselyével,
hogy abba gyűjtse az aranyszájú mester aranyköpéseit.
Szarva közt a tőgye — ha csak úgy nem, hogy egyikre sincs magyarázat.
Shakespeare-nél is hiányzik a döntő láncszem a láncolatból;
esküszünk rá, épp csak nem tudjuk, kire...
Minden e gomolygó füstbe merül. És én, aki valaha egy személyben voltam
Hamlet és Claudius, már csak Falstaff vagyok,
egy borvirágos képű bohóc, aki nem tudja, hogy mit mikor kell abba-
hagynia,
s hűdéses nyelvvel is azt dadogja majd a mentőápolónak: „Nyugi, öreg,
nincs semmi vész!"

A CLVI. szonett

A mesterség a kisujjamban, akármit meg tudok írni,
csak azt nem, amit egy fiatal költő ma ír.
Újíthatok, amennyit akarok, az újító is csak én vagyok, nem ő,
aki előtt még nyitva a szélrózsa kelyhe,
és aki a teljes horizont összes zsákutcájaés tévútja közt keresi
a hold felé kanyargó, nyaktörő ösvényt, a versekét.
Élni annyi, mint expedíciót vezetni a Déli-sarkra;
előbb a málha fogy el, aztán a szánhúzó kutyák, végül mi magunk —
ha helyesen éltünk, csontig azok vagyunk, akik.
Számon kérhetjük-e Scott kapitányon a naplója a stílusát?
Ha igen, ha nem, éreznünk kell a szél tőrét, a szikrázó fagyot...

Vén róka vagyok, az antológiák réme, minden hájjal megkent költő;
bölcs is, bohóc is, de egyharmad részben maga az Isten,
mint Zelk, az öreg pancser, s a viharban bolyongó, őrült Lear király.

A CLVII. szonett

A költészet határvidékén, ha nagy nehezen elvergődünk odáig,
egy rozoga bódéban, ahol a keserű hírek csöppjeit mérik
katonák, kémek, kurvák s más tisztes vendégek poharába,
nehéz fejünkkel nehezen fogjuk föl, hogy hiába volt az egész,
kaland és vakmerés, halálugrás háló nélkül, naponta,
más szóval az életünk — gyémántjainkra nincs vevő.
Mit tudni, mi jön, *sunyít a világ,* ez egy átmeneti kor...
Kérdezheted: melyik nem az? A Sulláé? A Caliguláé? A Hitleré?
Ezen a földön csak Kalibán állása biztos,
könyvégetőkre végső megoldásként minden rendszernek szüksége van —
kit tolna előre, ha, mondjuk, a főkönyvtől kíván szabadulni a Szent Család,
mely eddig a kötvénypiacon kamatoztatta varázstudományát?
(Ariel sem esélytelen, ha föltalál egy szellemes szellőztető berendezést...)
Prospero tüntet, kettétöri pálcáját. Egy munkanélküli — ki figyel oda?

Fejek

MARSALL LÁSZLÓ

Tárcáim

Művelődésügyi
tárcámban öt ujjal kotorászok,
tudjam elmémben hogy mifene készül.

Egészségügyi
tárcámban altatót kaparászok,
pitty-inggomb jut ki ma osztályrészül.

Belügyi
tárcámban rotyog a sör, az erős ászok,
az ember tüstént helyi retyóra szédül.

Pénzügyi
tárcámban papírpénzért papirászok,
vészhelyzet: bent ő maga a Vész ül.

Földművelésügyi
tárcámban kis én-rögként hezitálok,
kapjam önmagamat így-úgy felerészül.

Iparügyi
tárcámban vélt uránt buzerálok,
kezemben a fél-kilincs: konya rézfül.

Hadügyi
tárcámban éles bicskára vadászok,
töltényhüvely ugat ujjamra vitézül.

Igazságügyi
tárcámba lábtól búbig belemászok,
autonóm énem csurdalék-ülepén ül.

Molnár Lajos (Rezs

1930/31 – 1932/33

Ferképzőintézet

115. C.

R. Molnár Lajos

festő

Szefeltlex. 203. l.

Elektr. arck.

u. o. 860. l.

gozott magyar stamlara
Gábor és György, ~~azaz Pesten születtek,~~
~~a 40-es évektől kezdve gyors, de nem~~
~~mindig jól rajzoló kézzel elegítették~~
~~ki a mind nagyobb stamm~~ és 50-es
~~években több~~

A 40-es évek elején három, ~~igen je~~
az előbbieknél sokkal jelentősebb portrait-
körajzoló telepedett meg Pesten: Johann
Baptist Clarot, a 30-as években Bécs
egyik legismertebb, de nem ~~legjelen~~ nagy
jelentőségű ~~festője~~ körajzolója. Ender,
~~majd~~ később Kriehuber, ~~modorab~~ illet-
ve mindkettő modorában dolgozott, ~~E~~
~~Pesten nem volt nagy sikere, ami abból~~

Molnár Lajos

1873/74 - 1876/77 I.

Ferképzomfoiskèvk

115.C.

formájuk van és a sárga alapból kiváló, sötét, vonalas dísszel a kerámika legegyénibb és legelőkelőbb alkotásai közé tartoznak. Későbbi, mintegy 1570-ig készült munkák ezek mögött messze elmaradnak, a síma formákat, melyeket a díszítési mód megkövetel, elhagyják és gazdag, nyugtalan profilú darabokat készítenek s azokat nehéz alakos és építészeti dísszel látják el. A lágy színeket is elhagyják és erősebbekkel helyettesítik. Az O. igen ritkák, összesen mintegy 100 darab ismeretes, újabb időkben bámulatos árakat fizetnek értük. A legszebb példányok a Louvre-ban, a Cluny-ben, a Kensington-múzeumban és a Rothschildok tulajdonában vannak.

ÓKERESZTÉNY MŰVÉSZET. I. *Építészet.* A római világbirodalom nagyszerű kultúráját a keresztény civilizáció váltotta fel. A keresztény hit századokon át csak a lelkekben élt, hívői titkos gyülekezőhelyeken húzódtak meg; vallásukat csak az első keresztény császár, Nagy Constantinus óta (306—337) gyakorolhatták szabadon s ekkor indult Krisztus hite Európa-hódító útjára. Az ősi kereszténység nagyszerű emlékei a *katakombák*, amelyek temetkezési célokra szolgáltak s a városok falain kívül feküdtek. Vagy hegyoldalba vágták őket, vagy sík területen létesültek s ez esetben lépcsők vezettek le beléjük. Egymás fölötti emeletsorokban elhelyezett folyosók *(cuniculi)* és kamarák *(cubicula)* rendszeréből állnak s ezek falaiba voltak bevágva az emberi alak nagyságára méretezett fülkék *(loci)*. A gazdagabb

R. Molnár Lajos

2000 k külföldi tanul-
mányi ösztöndíj
Eimisk 1917/18.

30 cl.

T. 2776.

ülő magyar testőr (Königl. unga-
es diszt visel és jobbkezében ki-
pedig házak látszanak.

l cm.

140-91-8.

R. Molnár Lajos

300 K államsegély

Értesítő 1917/18. 30. l.

R. Molnár Lajos

Természet utáni rajzban
dicsérő okn.

Éinisk 1916/17. 31. l.

T. 546.

ziklán lévő vár ormán lobogó leng,
zül templom tornya válik ki, mig
maszkodó tót néz hátra fordulva s
szemeznek.

2 : 26.6 cm.

Molnár Lajos

szül. 1851. febr. 27. Budán, atyja lakatosmester. 3 Elemi iskolát végzett. 1876/7. I. 7 ik félévre a bpesti mutarajztanodában. Festész akar lenni.

Jucika és a véletlen

Irta: Kató A. János

Szőke volt, kékszemű és karcsú, mint annyian mások. Húszéves volt, félárva — és hivatalba járt — mint annyian mások.

Kezdetben keveset keresett. Aztán egyszer, gyorsírás közben nagy, jóvátehetetlen hibát követett el. Egy beleegyezőleges levelet nemleges értelemben írt, úgy is olvasta vissza, írógépbe került, aztán referálásra, — a vezér sem vette észre, aláírta és postázták.

Nem is tudta, hogy hibázott. Csak akkor tudta meg, mikor előkeresték a másolatot, napok mulva...

Nagy volt az öröm, bent a vezérnél. A hiba súlyos összegeket mentett meg, egy bukófélben levő vállalattal kapcsolatos garanciavállalással kapcsolatban. Épen ezért el is nézték Jucika tévedését, sőt, néhány szobával közelebb került az igazgatósághoz, fel is emelték a fizetését vagy annyira, hogy tíz évi szorgalmas munkával megkereshette annak az összegnek a tizedrészét, amit tévedése a banknak megmentett.

Ez a kis változás is épen elegeť jelentett és feszítette

Hazaterők.
Rezes Molnár Lajos olajfestménye.
Műcsarnok, Jubileumi Kiállítás.

Molnár Lajos, parekas

– karcagi mesterkéut került a Bp-i Kerámia Iparművészeti Házi-ipari Szövetkezetbe.

–:Sárból gyúrt milliók
Magyar Hírlap, 1970. VI. 19. 21. é.

Molnár Kajos

Emlékére

Sárból gyúrt milliók

Magyar Ifjúság 1970. jún. 19.

Molnár Lajos

Körmendi rajzoló

rajzolta 1942-ben
a Körmendi Füzetek
nagyon vidékies cím-
lapját.

1904. szeptember 28.

A műemlékek orsz. Bizottságához értesítés a Barcsay Ákos sírjának feltatása alkalmából talált 2 csontvázról és zabbilincs sorsát illetőleg a miniszterhez tett felterjesztés felől (694/1904.)

R. Molnár Lajos

Vörösbor a pohárban
A kis baba
Libapásztorlány
Kecskét őrző lányka
Kislány köcsöggel
Lilakendős lányka
Vizparton ülő lányka
Gereblyéző lányka

Festőművészek képzőművészeti kiáll. Pécs, 1938.
jan. ciml. 4 l.

Molnár Lajos épitész
Családi ház, tervezet

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 11 l.

Molnár Lajos épitész
Családi ház, tervezet

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923 11 l.

Molnár Lajos

1860

l.

Eperjes 1929

37. l.

gr.

ifj Lentiványi Gyula

Budapest

Lágymányosi-út 16.

Molnár Lajos

építész.

Szül. Nagykőrös 1891.
Oklevelet nyert 1923.

Műegyetem 14. l.

T. 5942.

ARMARA ou MER BLANCHE közti
bbról iránytü van adva. Feli-
n:

ou

s de Monsr
urs Autres
Cosmographe

ANTINOPLE és befejezése: Plusieurs

érrajza szemlélhető,

5

Világi építészet: Galádi házak terve,
Molnár L.

Pesti Hirlap. 1923. jun. 10. 8

Fiatalok műkiállítása

Molnár Lajos

MIK

Szerepelt a szakszervezeti kulturotthon képzőművészeti szakkörének 1964 évi tárlatán.

"Hid", "Utca", " Eger", "Kert", "Udvar",

/f.a./: Tárlat egy szakkör endezésében.

Hevemegyei Népujság. 1964. máj.5.

Molnár Lajos műegyetemi építőhallgató

Pesti Hirlap. 1923. június. 10. 8

Fiatalok műkiállítása

M.D.K.

Molnár Lajos

Budapest, Üllői uti lakótelep 16 tantermes iskola

Tervezés éve: 1957

Az építés időtartama: 1958. szept.22-1959. szept 20

Építésvezető je Szentirmay J. vel

Tervező: Z öldy Emil

Magyar Éptőművészet 1961 5. sz. 9.1.

R. Molnár Lajos

Orosháza

Falusi utca

Parasztlegény

Cigánylegény gitárral

Tanya esti hangulatban

Szeged 1928 I -

gével- 10.000.000.- P-t,
karékpénztár utján.
Budapest, 19

A hivatalos másolat hitelé

Szalman
irodavezető.

M.D.K.

R Molnár Lajos, grafikus

Móricz Zsigmond Leány-falusi házáról 1927-ben készített ceruzarajzát közli a lap:

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 11.sz. 31. old.

R.Molnár Lajos

"Kopasztó leány" c. műve a Szegedi Képzőm. Egyesület tav.tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék, 930.IV.13.

R. Mohivai Lajos

Orosháza, Kelet u. 24

Cigánylány
Parasztlány
Fekvő akt
Kukoricatörő
Magyarruhás lány
Esti tájkép

Szeged 1928. II.

25 eln.1927.

Értesítések

A visegrádi várromoknak az enyészet
alakult várbizottság tagjait van szer
kérni,hogy május 10-én d.u.2 órakor V
értekezleten megjelenni szíveskedjen

Tájékozásul van szerencsém közöl

1.A Salamon torony romjainak meg

2.Egyes fontosabb kérdések megbe

3.A 138970/1927.VII.B.M.leirat r

4.Önálló indítványok.

Pomáz 1928 áp

MDK

R. Molnár Lajos

Képzőművészet 1931. 41. sz. 144.l.

R. Molnár Lajos

festőművész

Képzőművészeti Egyesület tárlata - Szegeden a Kultur palotában - képével szerepel. Szép portréval szerepel.

Szegedi Új Nemzedék
1939.V.26.

MOLNAR LAJOS, szövömester

Az István Király Muzeum Székesfehérvárottaz 1968-69.évi néprajzi gyüjtése folyaman a kismest rségek gyüjteménye számara a takacsmesterség készitményei közül Cecéról szerzett néhany darabot.Egy kenyérsütö abroszt,szakajtó- és törülköző ruhakat.Ltsz.:69.56.1.-69.56.13.-A szötteseket Molnar Lajos sárbogárdi szövömester készitette, 1934-ben.- 169.old

PESOVÁR-FERENC: Jelentés a Fehérmegyei múzeumok 1968-1969.-évi tevékenységéről.Néprajzi gyüjtemény 168.old

ALBA REGIA, Az István Király Múz.Közleményei.XI. 1970 1971.Székesfehérvár Evkönyve

Molnár Lajosné M.D.K.

tanitónő

1949-ben a Tokaji Dolgozók Képzőművész Iskolájának hallgatója volt.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 417.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I
Bp. 1965.

özv.MOLNÁR LAJOSNÉ,MAKSA JUDIT,fazekas festőnő

A hódmezővásárhelyi Maksa István"tálas"leánya.II.tábla. id.Maksa István tál-tányér mintái,leánya Maksa Judit rajzolta emlékezet után 1955-ben."Kakas","magyar korona" "kosaras virág","tulipán","madár ágon".Felete repr. 119.old

KRESZ MÁRIA: Maksa Mihály,tálas,/1851ä1908/ 115.old

A MÓRA FERENC MUZEUM évkönyve,1964-65, 1. Szeged, 1966

Molnár Lajosné MDK

Csokoládégyárban, olf.

Éva, olf.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Molnárné Kristóf Ágnes háztarb. MDK

Csokoládégyárban, olf.

Éva, olf.

Leányfej, olf.

Népitánc, olf.

Műcsarnok 1960.Vasutasok V.Nemzetk.Képzőm.Kiáll.

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

RAJZOK 1981-89 DRAWINGS

HINCZ GYULA ÁLLANDÓ GYŰJTEMÉNY KAMARATERME

1990

„mint egy halom hasított fa..."
Molnár László József rajzairól

A hazai művészetben a realista-naturalista hagyományok nem tudtak megerősödni, különösen, mióta a legjelesebb képviselői – Csernus Tibor, Lakner László és Szabó Ákos – kényszerűen külföldre távoztak. A 70-es évek végéig, a hiperrealizmus megjelenéséig nem volt helye sem az egzakt vizuális megfogalmazásnak, sem a látvány médiumszerű ábrázolásának, míg a szomszéd országokban erősebben éltek a realista hagyományok. Molnár László József is ezt az iskolát járta ki, hiszen Kolozsváron végezte tanulmányait.

Erdélyi munkáin a néphagyomány mítikus jelenségeit a gesztusfestészet eszközeivel párosítva jelenítette meg. Később felhagyott ezzel a törekvéssel és rajzain sajátos tárgyi anatómiát alakított ki. Ennek eszköze a radikális realizmus tárgyiassága és a hiperrealizmus fotóhasználatra épülő rideg látványellenessége volt. Ezek a képei közelebb állnak az expanzionista művészet tárgyhalmazaihoz, mint a hiperrealizmushoz. Molnár László József rajzai nem skatulyázhatók be semmilyen irányzathoz. Egyszerre kötődik az experimentális grafikához és a konceptuális törekvésekhez valamint a fotószerű, mechanikus látványrögzítéshez, de tartalmaznak lírai motívumokat is. Képei témáját lényegtelennek ítélt felületek és a tájképpé növelt tárgyegyüttesek adják. A több fázisfotót egyesítő grafikáin a látvány rendezetlennek tűnő, barokkos zsúfoltságú matematizált formába rendeződik. A rajzok előnye, hogy megőrzik a figurativitást, anélkül, hogy bármilyen irodalmi ballasztot magukra vennének. A vizuális csatornát nem terhelik irodalmi asszociációk, szimbólumok és rejtett jelentések. Ezek a képek inkább tekinthetők társadalmi és fizikai törvényszerűségek képi megfogalmazásának, mint biblia pauperumnak. Molnár László József sajátos vizuális nyelvet alakított ki rajzain, melyek morfémái és szintagmái a szövetek, kötelek, papírok, fadarabok és egyéb fragmentumok. A művész ezen a „párhuzamos nyelven" fogalmazza meg számunkra az észrevételeit.

Bárdosi József

„...as a heap of split wood"
On the drawings of László József Molnár

Realist and Naturalist traditions could not get firmly rooted in Hungarian art, especially since their most outstanding representatives, Tibor Csernus, László Lakner and Ákos Szabó were compelled to leave the country. Until the appearance of Hyperrealism in the late-70s exact visual or medium-like representation has not asserted itself despite the fact that Realist traditions have been vivid in the neighbouring countries. László József Molnár grew up on these traditions having studied in Kolozsvár.

On his pieces born in Transyvania the mythical phenomena of folklore traditions are manifested through the devices of gesture painting. Later he abandoned such endeavours and created a specific objective anatomy in his drawings by the means of the objectivity of radical Realism and a rigid alienation from the sight itself based on the use of photos in Hyperrealism. Nevertheless, these pieces are more closely related to the assemblages of Expansionist art than Hyperrealism itself. The drawings of László József Molnár cannot be classified as works of a specific trend. They are related to experimental graphics, conceptual trends and photo-like mechanical representations while containing lyrical motifs as well. His topics range from surfaces considered irrelevant to objects assembled into landscapes. On his graphics which are composed of different photographed phases the sight, being recorded as if unarranged, although it is, in fact, defined by a mathematic formula of Baroque crowdedness. One of the virtues of his drawings is that they retain figurativity without literary overtones. The visual channels are not burdened with literary associations, symbols or hidden messages. These pictures are rather to be considered as visual representations of social and physical laws than a „Biblia pauperum". László József Molnár uses a specific visual language whose morphemes and syntagms are pieces of textile, ropes, paper and wood as well as other fragments. They artist's observations are articulated in this language of parallellisms.

József Bárdosi

Translation by Rita Bendes

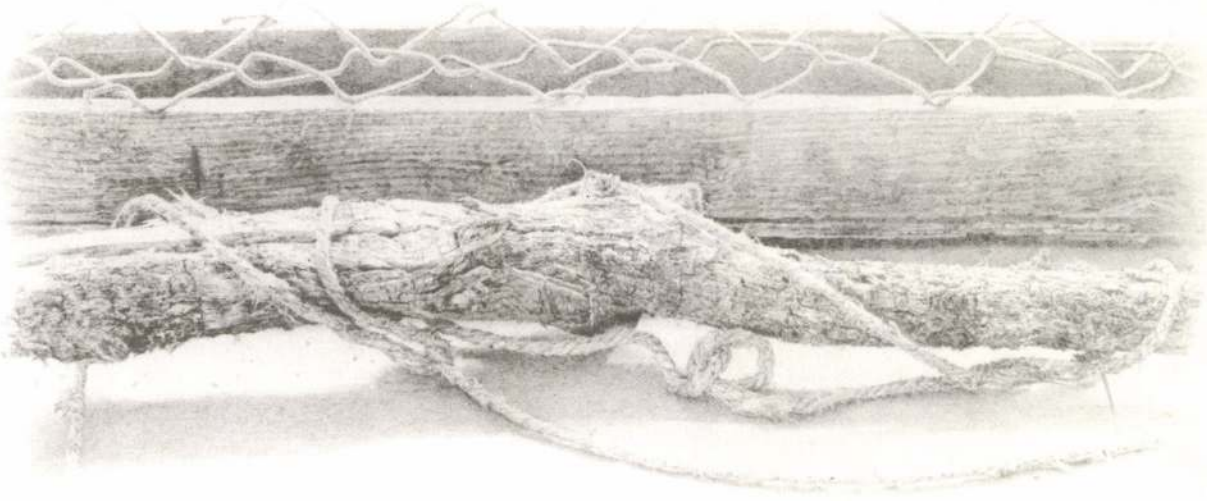

RAJZ XXVII., színes ceruza, 70x50 cm, 1987. **DRAWING XXVII.,** colour pencil, 70x50 cm, 1987.

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

Lakcím: H–2600 Vác, Szabadság tér 4. II. 5.

1951 március 23-án született Nagyváradon. Tanulmányait a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola képgrafikai szakán 1975-ben fejezte be. 1980-ig Bukarestben élt, 1980-tól pedig áttelepült Magyarországra. 1984–87. között Derkovits-ösztöndíjas. Tagja a Művészeti Alapnak és a Magyar Képző- és Iparművészeti Szövetségének.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK

1979 – Petőfi Sándor Művelődési Ház, Bukarest
1982 – Stúdió Galéria, Budapest
1984 – Gorka Emlékház, Verőcemaros
1984 – Galeria Insula, (Jugoszlávia)
1989 – Hincz Galéria, Vác

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

1974 – 1979 között rendszeresen szerepel Kolozsvárott, Bukarestben, Marosvásárhelyen és Temesváron
1981 – 11. Salgótarjáni tavaszi tárlat
– XXII. szegedi nyári tárlat
– Stúdió '81, Szeged
1982 – Fiatal Képzőművészek Stúdiója, Szófia
– Fiatal Képzőművészek II. Rajztriennáléja, Nürnberg
– XXI. Joan Miró rajzverseny, Barcelona
– Egyedi rajz- és kisplasztika, Kuny Domokos Múzeum, Tata
– 8. Raurisi Festőnapok, Ausztria
1983 – A 8. Raurisi alkotótábor kiállítása, Salzburg
– XXII. Joan Miró rajzverseny, Barcelona
– Stúdió '83, Budapest
– Váci Tárlat '83, Görög templom
– Szin-tézis-próba, Dorottya utcai kiállítóterem, Budapest
– 9. Raurisi Festőnapok, Ausztria
– Szín-tézis-próba, Varsó
1984 – Stúdió '83, Kuba
– Váci Tárlat '84, Görög templom
– Stúdió '84, Budapest
– Négy magyar grafikus, Cafe am Markt Galéria, Leonberg, NSZK
– II. Országos Rajzbiennálé, Salgótarján
– 10. Raurisi Festőnapok, Ausztria
– Interart '84, Poznan, Lengyelország
– Kortárs Magyar Művészet, Espace Pierre Cardin, Párizs
1985 – Kortárs Magyar Művészet a Pierre Cardin központban, F. M. K. Budapest
– Derkovits beszámoló kiállítás, Ernst Múzeum, Budapest
– Magyar grafika és kisplasztika, Hans Marchwitz Művelődési Ház Poznan, Lengyelország
– Stúdió '85, Budapest
– Derkovits-ösztöndíjasok kiállítása, Berlin, NDK
– Váci Művészeti Fesztivál '85, Madách Imre Művelődési Központ
– Nemzetközi Kísérleti Művészet, Petőfi Csarnok, Budapest
1986 – Derkovits beszámoló kiállítás, Műcsarnok, Budapest
– Természet-Rajz (Butak, Elekes, Molnár), Budapest Galéria, Budapest
– III. Országos Rajzbiennálé, Salgótarján
– Váci Művészeti Fesztivál '86, Vác
1987 – Derkovits-ösztöndíjasok kiállítása, Ernst Múzeum, Budapest
– Csohány Kálmán-díjasok kiállítása, Budapest
1988 – A Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének Tavaszi Tárlata (Műcsarnok), Budapest
– Váci művészek a békéért, Vác
– Váci művészeti fesztivál (Görög templom), Vác
– IV. Országos Rajzbiennálé, Salgótarján
– Erdélyi művészek Magyarországon, Budapest
1989 – Kortárs Képzőművészeti Kiállítás, a Mezőgazdasági Múzeum kerengője, Budapest

Address: H–2600 Vác, Szabadság tér 4. II. 5.

He was born on March 23, 1951 in Nagyvárad (Oradea). He graduated from the graphics course of the Ion Andrescu Arts College in Kolozsvár, in 1975. Until 1980 he lived in Bucharest, then he emigrated to Hungary. Between 1984 and 1987 he was the recipient of the Derkovits scholarship. He is a member of the Arts Fund as well as the Society of Hungarian Artists (Fine and Applied Arts).

INDIVIDUAL SHOWS

1979 – Petőfi Cultural Centre, Bucharest
1982 – Studio Gallery, Budapest
1984 – Gorka Memorial House, Verőcemaros
1988 – Galeria Insula (Yugoslavia)
1989 – Hincz Gallery, Vác

COLLECTIVE SHOWS

1974 – 1979 at different exhibitions in Kolozsvár, Bucharest, Marosvásárhely and Temesvár
1981 – 2nd Spring Show in Salgótarján
– 22nd Summer Show in Szeged
– "Studio '81", Szeged
1982 – Studio of Young Artists, Sofia
– 2nd Triennal of Drawings by Young Artists, Nuremberg
– 2lst Joan Miro Drawing Contest, Barcelona
– Individual Drawings and Small Sculptures, Kuny Domokos Museum, Tata
– 8th Days of Painters in Rauris, Austria
1983 – Show of the 8th Rauris Arts Camp, Salzburg
– 22nd Joan Miro Drawing Contest, Barcelona
– "Studio '83", Budapest
– Vác Annual Show '83, Greek Orthodox Church
– Syn-thesis-attempt, Dorottya Street Showroom, Budapest
– 9th Days of Painters in Rauris, Austria
– Syn-thesis-attempt, Warsaw
1984 – "Studio '83", Cuba
– Vác Annual Show '84, Greek Orthodox Church
– Four Hungarian Graphic Artists, Café, am Markt Galerie, Leonberg, West-Germany
– 2nd National Biennal of Drawings, Salgótarján
– 10th Days of Painters in Rauris, Austria
– Interart '84 in Poznan, Poland
– Contemporary Art in Hungary, Espace Pierre Cardin, Paris
1985 – Contemporary Art in Hungary at the Espace Pierre Cardin, Club of Young Artists, Budapest
– A Show of the Recipients of the Derkovits Scholarship, Ernst Museum, Budapest
– Hungarian Graphics and Small Sculptures, Hans Marchwitz Cultural Centre, Poznan, Poland
– "Studio '85", Budapest
– A Show of the Recipients of the Derkovits Scholarship, Berlin, GDR
– Vác Arts Festival '85, Imre Madách Cultural Centre
– International Experimental Art Show, Petőfi Hall, Budapest
1986 – A Show of the Recipients of the Derkovits Scholarship, Arts Hall, Budapest
– Physio-Graphics (Bukta, Elekes, Molnár), Budapest Gallery, Budapest
– 3rd National Biennal of Drawings, Salgótarján
– Vác Arts Festival '86
1987 – A Show of the Recipients of the Derkovits Scholarship, Ernst Museum, Budapest
– A Show of the Recipients of the Kálmán Csohány Award, Budapest
1988 – Spring Show of the Society of Hungarian Artists, Arts Hall, Budapest
– Vác Artists for Peace, Vác
– Vác Arts Festival '88, Greek Orthodox Church
– 4th National Biennal of Drawings, Salgótarján
– Transylvanian Artist in Hungary, Budapest
1989 – Contemporary Arts Show, the Cloisters of the Agricultural Museum, Budapest

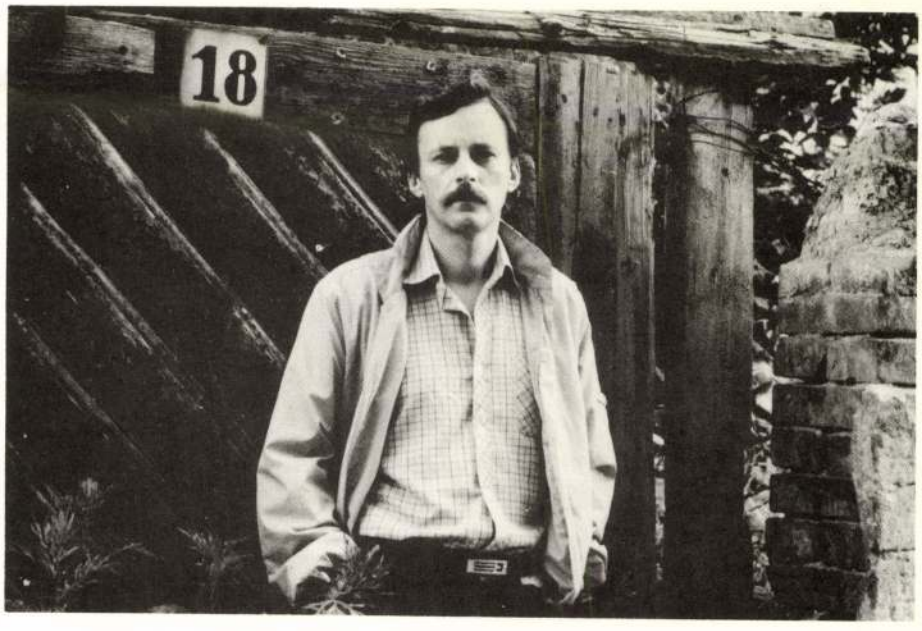

KIÁLLÍTOTT MŰVEK:

KLÁRA, színes ceruza, 70x50 cm, 1981. **KLÁRA**, colour pencil, 70x50 cm, 1981.
RAJZ XVI., színes ceruza 70x50 cm, 1984. **DRAWING XVI.**, colour pencil, 70x50 cm, 1984.
RAJZ XVII., színes ceruza, 70x50 cm, 1984. **DRAWING XVII.**, colour pencil, 70x50 cm, 1984.
RAJZ XVIII., színes ceruza, 70x50 cm, 1984. **DRAWING XVIII.**, colour pencil, 70x50 cm, 1984.
RAJZ XX., színes ceruza, 70x50 cm, 1984. **DRAWING XX.**, colour pencil, 70x50 cm, 1984.
RAJZ XXI., színes ceruza, 70x50 cm, 1985. **DRAWING XXI.**, colour pencil, 70x50 cm, 1985.
RAJZ XXII., színes ceruza, 70x50 cm, 1985. **DRAWING XXII.**, colour pencil, 70x50 cm, 1985.
RAJZ XXIII., színes ceruza, 70x50 cm, 1985. **DRAWING XXIII.**, colour pencil, 70x50 cm, 1985.
RAJZ XXIV., színes ceruza, 70x50 cm, 1986. **DRAWING XXIV.**, colour pencil, 70x50 cm, 1986.
RAJZ XXV., színes ceruza, 70x50 cm, 1986. **DRAWING XXV.**, colour pencil, 70x50 cm, 1986.
RAJZ XXVI., színes ceruza, 70x50 cm, 1986. **DRAWING XXVI.**, colour pencil, 70x50 cm, 1986.
RAJZ XXVII., színes ceruza, 70x50 cm, 1987. **DRAWING XXVII.**, colour pencil, 70x50 cm, 1987.
RAJZ XXIX., ceruza, 70x50 cm, 1988. **DRAWING XXIX.**, pencil, 70x50 cm, 1988.
RAJZ XXXI., színes ceruza, 70x50 cm, 1989. **DRAWING XXXI.**, colour pencil, 70x50 cm, 1989.

A Vak Bottyán Múzeum köszönetet mond a kiállítás létrehozását segítő Nógrádi Sándor Múzeumnak, a Képzőművészeti Lektorátusnak, a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának és Rádi Jánosnak.

A katalógust tervezte: Molnár László József
A kiállítást rendezte: Bárdosi József
A fotókat készítette: Molnár László József és Dömény Csaba
Felelős kiadó: Zomborka Márta (ig.)
Felelős vezető: Nagy Géza
Készült az Országos Grafikai Műhelyben 200 példányban

LAPKIADÓ ...
SAJTÓFIGYELŐ SZ...
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖR...
TELEFON: 227-651, 221-285

Molnár László.

grafikus Uj Világ

1952 OKT. 30.

1276

Egy héttel „A kommunizmus útján" kiállítás megnyitása előtt

A Nagy Októberi Forradalom 35. évfordulóján megnyílik *„A kommunizmus útján"* kiállítás. A kiállítás három legérdekesebb tárgya a *kujbisevi erőmű*, a *Lenin-csatorna* és *Moszkva* város makettje lesz.

Egy Kossuth Lajos-utcai műteremben *Molnár* László grafikus és *15 fős* művészkollektíva készíti a három makettet.

A műtermet a negyedik emeleten rendezték be. Félemelet is van, persze. Ahogy belépünk a műterembe, elfelejtjük az öt emelet okozta fáradtságot. Az érdekes látnivalók tömege teljesen lekötí figyelmünket.

Az asztalokon teherautók apró modelljei sorakoznak — most festik őket. Ketten a *Kotyelnyicseszkája rakpart felhőkarcolójának* tökéletes arányú, artisztikus makettjeit készítik. Az egyik sarokban szobrász dolgozik a *Lenin-csatorna világítótornyának* kicsinyített másán, a terem másik végében a *moszkvai metró alagútjait* nagasztják, „szerelik" össze csövekből. És ahová nézünk, mindenütt szovjet folyóiratok, szaklapok és ismertetések, orosz-, német- és magyarnyelvű könyvek, eredeti fényképfelvételek nagy számban: a Lenin-csatornáról, a kujbisevi erőmű építkezéseiről, Moszkváról és a metróról. Ezek segítik a művészeket abban, hogy a kommunizmus nagyszerű építkezéseit bemutató kiállítás egy-egy részletét teljes élethűségben, a valóságnak megfelelően tudják elkészíteni.

Molnár László grafikus, a művészkollektíva vezetője elmondja, hogy mielőtt munkába fogtak, elmélyült tanulmányokat folytattak. A Magyar-Szovjet Társaság könyvtára volt második otthonuk. A kiállítást rendező Magyar-Szovjet Társaság három egész napon át *színesfilmvetítést* tartott a tervező és alkotó művészek részére. Ezáltal is személyes élményhez hasonló benyomásokat szereztek a gigászi építkezésekről.

A készülő maketteken matematikai pontossággal ragaszkodnak az arányok, a helyes lépték betartásához. A *Lenin-csatorna* terepmodelljén például *jól érzékelhető a Volga és Don közti szintkülönbség*, a zsilipeket is a valóságnak megfelelő szintmagasságban helyezik el. A kujbisevi erőmű építkezését bemutató maketteken a *fúrótornyok, földszivattyúk, cölöpverőgépek, lépkedő exkavátorok, földgyaluk és teherautók arányait* is a legszigorúbban betartják. Csak ehhez az egy maketthez többszáz apró modell készül! A kiállításon egyébként mindenütt az építkezés jelenlegi fázisát láthatjuk.

Moszkva látképének középpontjában látható lesz *a Kreml összes épületeinek arányosan kicsinyített mása, tornyokkal, palotákkal, templomokkal.*

Soha még ilyen szerelettel, lelkesedéssel és szakszerűséggel nem készítettek elő nálunk kiállítást.

„A kommunizmus útján" kiállítás anyagának egy részét Molnár László grafikus (jobbról a második) és művészbrigádja készíti. A metroállomások kicsinyített másai és az alagutak csőrendszere Moszkva nagyméretű, makettjére kerülnek.

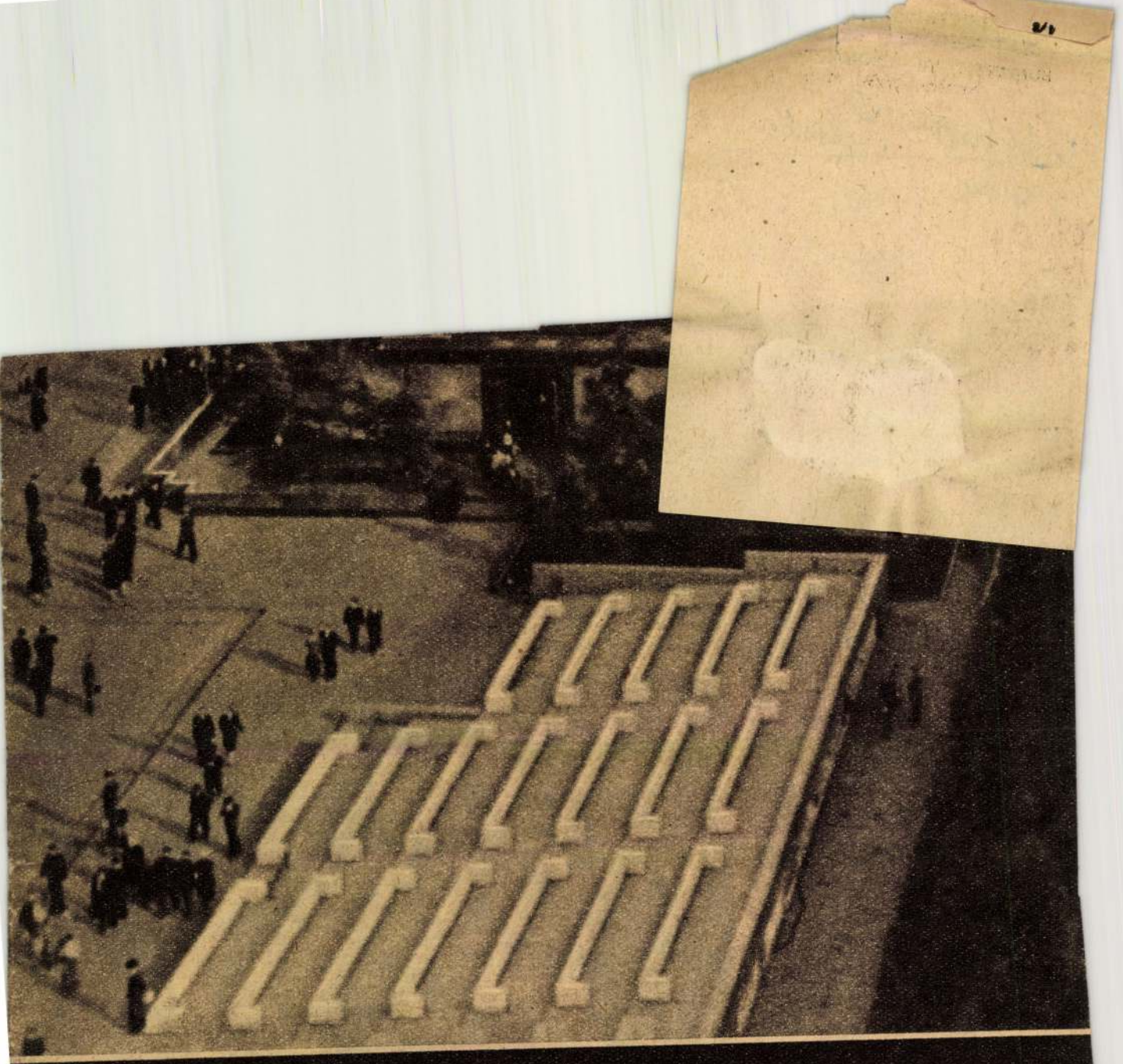

Közeledik a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 35. évfordulója. Nove
a szovjet főváros dolgozóinak milliói, hogy ünnepeljék a Szovjetunió K
a szovjet kormány tagjait, a szovjet nép és a haladó emberiség forrón s

XIX. század.
Réz, hossza 46 cm.

SZŰZ MÁRIA,
dombormű.
XIX. század.
Réz, mag. 10 cm.

GYERTYATARTÓ,
sárkányalak.
XIX. század.
Réz, mag. 20 cm.

CSENGŐ,
áttört.
Lippert József terve után Anders bécsi ötvöstől,
1870 körül.
Réz, mag. 18 cm.

MÉCSES,
római mintára.
XIX. század.
Réz, mag. 11·5 cm.

FÉRFIARCKÉP,
német reneszánsz modorú dombormű.
XIX. század.
Bronz, 7 cm.

EREKLYETARTÓ-KERESZT,
áttört, szétnyitható. Gótstílű minta utánzata.
XIX. század.

93

Müemlékek Országos Bizottsága

B u d a p e st . IX.

Högyes Endre u.lo.

Molnár László

Közelebb kerültek az emberekhez, *eredményesebben* dolgoznak az új személyzeti osztályok

Jónéhány hónapja már, hogy az üzemekben, gyárakban, nagyvállalatoknál újból megalakultak a személyzeti osztályok. Bizonyos régi, hibás, titokzatossággal körülvett módszerek félretételét, új munkastílust követel meg tőlük a párt politikájának szellemében államunk. Valóban munkájukban új szellem érvényesül. Az emberekhez közelebb jutó módszert, hangot használnak — ezt igazolják a szerkesztőségünkbe beérkező levelek is.

A proletár-hatalom e fontos és nélkülözhetetlen szervei becsülettel iparkodnak eleget tenni feladatuknak: fejlődésre, előrehaladásra, legjobb tulajdonságainak kifejlesztésére ösztönözni a gyárak, vállalatok minden dolgozóját és elszigetelni az ellenséges, nem oda való elemeket.

Többet törődjenek a neveléssel is

A fejlődés néhány hónapja után azonban feltétlenül *szóvá kell tenni bizonyos jelenségeket*, amelyek fékezik a munkát, gátolják a dolgozók bizalmának megerősödését.

A *Gheorghiu-Dej Hajógyár* pártbizottságán beszélgettünk *Balogh Lajos* agit-prop. titkárral a személyzeti munkáról. Dicsérő, elismerő véleményt hangoztatott, majd elgondolkozva hozzátette:

— A módszerek jók, az őszinteségben sincs hiba. *Csak... a személyzeti osztálynak a »kartonozáson« kívül — neveléssel is többet kellene foglalkoznia.*

Hamarosan kiderül, hogy a személyzeti osztály dolgozói nem törődnek eléggé a *fiatal műszakiakkal*, hibáik lecsiszolásával, általában *emberi magatartásukkal.*

Alapos, sokoldalú véleményformálást

A nevelés egy másik fogyatékossága: a személyzeti osztályok beosztottjai a vezető műszakiakat és a művezetőket, a »középkádereket« ugyan jól ismerik, ugyanakkor azonban nem törődnek eleget — a *munkásokkal.*

Egyik nagyüzeműnkben elmondották például a munkások, hogy nemrégiben mintegy 150 új dolgozó került közéjük, s csak hónapok múlva derült ki, hogy bűnözők, csavargók is bejuthattak a gyárba.

A MÁVAG egyik alapszervezeti titkára ugyancsak megjegyezte: műhelyükben a dolgozóknak kellett rájönni, hogy ki a nem oda való, s a személyzeti osztály csak a pártszervezet jelzése után nézett kissé a »dolgok mélyére«.

— Jó lenne, ha nemcsak a munkakönyv bejegyzéseit, meg a munkaruha kiadását ellenőriznék, hanem *alapos, sokoldalú véleményt is formálnának lehetőleg már az első időkben is az emberekről* — jegyezte meg *Borbély Vilmos*, a mozdonygyár 5. sz. alapszervezetének titkára.

Az őszinte, nyílt légkör tetszik az embereknek

Több gyár dolgozóival beszélgettünk, s a munkások és a pártbizottságok véleménye szerint: *a személyzeti osztályok munkájában őszinteség, nyílt légkör érvényesül.* Ez *tetszik* az embereknek, jólesik, továbbra is ezt igénylik.

Megjegyeztek azonban valamit — a Gheorghiu-Dej Hajógyárban így fogalmazták meg: az egyszer már beírt véleményen igen *nehezen változtatnak*, még akkor is, ha az időközben tévesnek, helytelennek bizonyul.

Sz. I.-ről, a TMK-műhely dolgozójáról például helytelen véleményt kapott a személyzeti osztály. A dolgozó tiltakozott, *bebizonyította a tévedést* — de a helytelen információt csak *hosszas utánjárással* sikerült kitöröltetnie. S ilyen *apróbb hibák* igen sok helyen előfordulnak, gátolva az egyébként gondos, alapos munkát, bizalmatlanságot ébresztve egyes dolgozókban.

Ha a személyzeti osztályok eddigi munkáját vizsgáljuk, feltétlenül ki kell térnünk egy *javaslatára* — fokozottabban olyan törekvésre, amelyet a pártbizottságok — *a munkások* szeretnének érvényesíteni a személyzeti munkában.

A munkások javaslata: osztályhű, kiemelkedő szakembereket a vezető posztokra

A MÁVAG pártbizottsága a dolgozók kérésére így foglalt állást: az eddiginél jobban érvényesüljön az az elv, hogy a vezetők *osztályhű és rátermett, szakmailag is kiemelkedő* szakemberek legyenek. Ne »vesszenek el« a műhelyekben a sokat tanuló, magukat állandóan képző, *de szerény és csendes emberek.*

Az eddiginél *bátrabban, következetesebben kell alkalmazni azt az elvet, hogy a vezetőket a legöntudatosabb, osztályhű munkások, egyben legjobb szakemberek közül válogassák ki.* Ezt kérik most mindenütt a dolgozók, akik a jó vezetőt valóban szakmai és politikai irányítójuknak kívánják tekinteni. Egy másik fontos alapelv: nem elég, ha csak a személyzeti osztály foglalkozik kádermunkával, hanem a jó politikus üzemmérnöknek is nevelni kell — kiválasztani a legjobb, legmegfelelőbb embereket a különböző posztokra. Nem lehet a nevelést *csak* a személyzeti osztályra hagyni, nincs ehhez elegendő emberük sem a személyzeti osztályoknak.

A személyzeti osztályok az eltelt hónapokban a legtöbb helyen sikeresen eloszlatták a régebbi hibákból fakadó bizalmatlanságot. Módszereik emberségesek, népszerűek. Az itt-ott megmutatkozó hibás módszereket azonban le kell küzdeni, annál is inkább, mert a munkáshatalom alsó és felső irányító posztjaira nevelik az utánpótlást.

V. M.

Közlekedésben Ipari üzemben Laboratóriumban

magyar ipari televízió

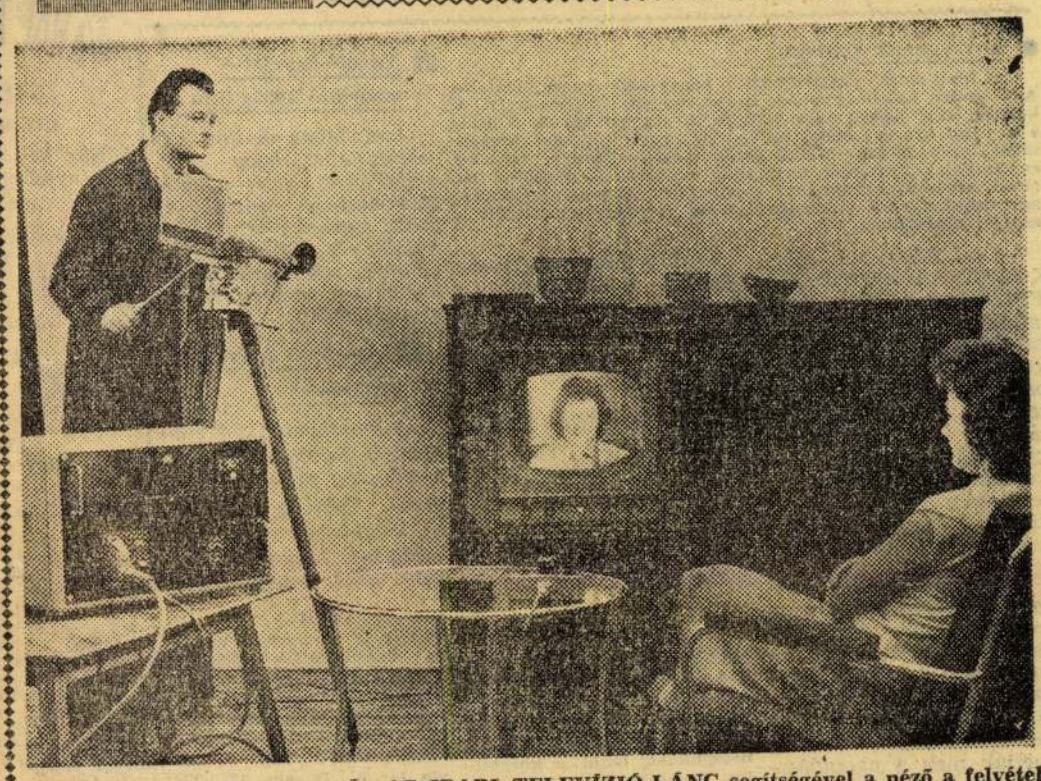

AZ IPARI TELEVÍZIÓ-LÁNC segítségével a néző a felvétellel egyidejűleg láthatja magát a képernyőn. Minden látogató kipróbálhatja a Technika Házában péntekig tartó III. műszerkiállításon

A televízió segítségével *egyetlen ember irányíthatja egy egész közlekedési góc forgalmát.* A fülkében elhelyezett műszerasztalan az egymás melletti képernyőkön látszanak a kereszteződésbe torkolló mellékutcák.

— *Az ipari televízió 500 méter távolságig használható* és előnye, hogy használatával sok olyan jelenség azonnal észlelhető, ami elősegíti a munka menetét, vagy aminek vizsgálata másként nem lehetséges — mondotta munkatársunknak *Biró Ferenc*, a Mechanikai Laboratórium főosztályvezetője.

— Az izotóplaboratóriumokban sok vizsgálatot és kísérletet, sugárveszély miatt nem tudnak közvetlenül ellenőrizni. *Az ipari televízió lehetővé teszi az üzemközbeni vizsgálatot*, mert védett helyre, közvetlenül szem elé hozza a megfigyelendő anyagot. Tárgyalások folynak arról, hogy az épülő atomreaktornál és a csepeli izotóplaboratóriumban is használnak majd ipari televíziót. Alkalmazható azonban *60 milliméternél nagyobb átmérőjű csövek belső ellenőrzésére* is.

— A vasútnál, *teherpályaudvarok tolatóparkjának központi irányítását* is lehetővé teszi, mert az irányító a szobából látja, hogy melyik vágány szabad. Előfordult már, hogy a távirányítású sorompót éppen akkor engedték le, amikor gépkocsi haladt keresztül, mert a sorompóőr nem láthatta. Az ipari televízió ilyen helyen is segít és *használatával sok baleset megakadályozható.* Az ipari televíziót *autóbuszokon* is használhatják, mert ez helyettesítheti a visszapillantó tükröt.

— Az ipari televízió három részből áll: felvevőkamerából, egy elektronikus segédberendezésből és egy televízióvevőhöz hasonló készülékből, melyen a felvett kép látható.

A Budapesti Mechanikai Laboratórium már külföldön is nagyrabecsült munkatársai az ipari televízión kívül egyéb híradástechnikai, elektroakusztikai és stúdióberendezések kidolgozásával is nagy belföldi és exportsikereket értek el.

(molnár)

Biztosítsák mindenütt a törvényes kedvezményeket a továbbtanuló dolgozóknak

— *Munkahelyemen nem vesznek tudomást a tanulmányi szabadságról.* Azt mondják, az erre vonatkozó rendelet már rég nincs hatályban — panaszkodott *Csitári József* olvasónk levelében.

Furcsa jelenség. Akad még olyan üzem vagy hivatal, ahol csak beszélnek a tanulásról, a műveltség adta tudásról — de nem adják meg hozzá a szükséges segítséget? *Elfeledkeznek arról, hogy a tudás — kincs, és akadályozzák a »kincskeresést«?* Van ilyen is. De ez ritka tünet már. Sőt, még az ilyen helyeken is — jóindulatú figyelmeztetés után — kiadják a tanulmányi szabadságot.

Kétszer annyi jelentkező, mint tavaly

Ez is hozzájárul ahhoz, hogy *az idén sokkal többen jelentkeztek a dolgozók általános és középiskoláiba, mint tavaly.* A jelentkezések magas számára jellemző, hogy például a Wesselényi utcai közgazdasági technikumba *kétszer annyi felnőtt jelentkezett elsőévesnek, mint tavaly.* »Tavaly két első osztályunk volt, az idén négy, egyenként több mint 40 fős osztályt szervezünk« — büszkélkedik *dr. Járai Imre* igazgató.

— A legjobban annak örülök — mondta *dr. Bodai Kálmán*, a Dolgozók Eötvös Gimnáziuma igazgatója —, hogy *az idén több fiatal jelentkezett* a dolgozók tagozatára, mint az előző években.

— *Az üzemek, intézmények nem mindig törődnek azzal, hogy vajon »fiaik, lányaik« eljárnak-e az órákra és tanulnak-e* — folytatta dr. Bodai.

Több megbecsülést és segítséget

Az iskolák szívesen látnák, ha a szakszervezeti bizottságok többet törődnének az esti iskolákon tanuló dolgozókkal. A vállalat, az üzem is használt látja annak, ha dolgozója nagyobb tudással lát munkájához. Néhány üzemben *gyökeres fordulat jelentkezik ebben.* A MÁVAG-ban hosszú ideig nem törődtek a tovább tanuló dolgozókkal, most már *»saját« általános iskolájuk van, amelyet anyagilag is támogatnak.* Az oktatási felelős, *Balogh* elvtárs éppen a napokban telefonált a különböző középiskolákba: hogyan tanulnak »gyermekei«.

Sok üzemben talán nem is tudják, hogy különböző *jogszabályok kedvezményeket is nyújtanak a tanuló dolgozóknak.* Nem egyedül Csitári József problémája, hogy nem akarják kiadni a tanulmányi szabadságot. *Penleg Istvánné*, az *oroszlányi* 29. számú büfé kezelője hosszú ideig nem tudta elérni, hogy egy héten egyszer — amikor iskolába kell mennie — előbb elengedjék. *A Munka Törvénykönyve pedig biztosítja ezt is.*

Találkoztunk jó néhány olyan problémával, amelyen könnyűszerrel lehetne segíteni, még különösebb költségbe sem kerülne. Elsősorban: *több megbecsülést várnak* — és joggal — az iskolába járó dolgozók. *A jó tanulást vegyék figyelembe a jutalmazásoknál, a kedvezményes üdültetésnél is.* De legalábbis: *ne akadályozzák a tanulni vágyó dolgozók »kincskeresését«.*

Szegő Tamás

Híres magyar képek, kínai selyemfestmény, japán bronzszobor

a BÁV II. művészeti aukcióján

A *Bizományi Áruház Vállalat* tavalyi *művészeti aukciójának* nagy sikere volt. A vállalat idén a karácsonyi csúcsforgalommal köti össze a *II. művészeti aukciót*, amelyet *december 6-tól 12-ig* rendez az *Ipari Vásár* területén az Építésügyi Minisztérium pavilonjában. Az *árverés december 14-én* kezdődik.

König István áruforgalmi főosztályvezetőtől ezt az előzetes felvilágosítást kaptuk:

— Sok sikert remélünk az idei művészeti aukciónktól. A kiállított képek között megtaláljuk majd *Szinyei-Merse Pál:* »Anya gyermekével« című vázlatát, *Markó Károly* »Olasz táj romokkal« című képét, *László Fülöp* »Vízhordó lány«-át, *Rudnay Gyula, Szőnyi István* s több híres külföldi festő műveit. *Fadrusz János* márvány domborműve, *Kisfaludi Strobl Zsigmond* carrarai márványból készült nőalakja szintén árverésre kerül. Láthatnak majd egy *kínai selyemfestményt* a Ming-korszakból, s egy régi *japán bronzszobrot.* A szőnyegek közül egyik legértékesebb darabunk egy *XVII. századból való gobelinszőnyeg.*

(v. gy.)

Tengerparti találkozás

Közvetlenül a híres ogyesszai kőlépcső mellett laktunk. Szállodai szobánk a tengerre nézett. Csak széttártuk a hatalmas üvegszárnyakat, s máris megfoghatóan, testközelbe ért a víz... a hullámok zsörtölődő neszezése, a távoli hajók köhögései és a kikötő rikító, ezernyelvű hangorkánja. S az illatok! A só, az olaj, rothadó hal, déligyümölcs, virág izgalmasan fűszerezett keveréke...

Utolsó esténk a tenger mellett. Szobatársam — aki egyben kollégám is — az ablaknál áll, s a »tenger anyácskáról« motyog valamit. Szentimentális, de azért csupaszív szavakat.

A böröndöket már leszedtük a szekrények tetejéről — de egyikünknek sincs kedve csomagolni. Tikkasztó az éjszaka. A tenger »szűkmarkúan« küldözgeti apró, hűsítő fuvallatait. Sétálni kellene. Még egyet utoljára. Éppen ezen tűnődtünk, amikor erőteljesen megzörgetik ajtónkat.

A hirtelen támadt léghuzatban Fégya állt. — Ismerkedjünk meg — mondta rövideden, s odament az asztalhoz. Zsebéből a vodkáspalack, narancs, hering került elő. Elrendezett mindent, s kényelmesen helyet foglalt.

— Pirijod (előre) — szólalt meg ellentmondást nem tűrően, s felemelte a poharat. Ismertük Fegyát. Tudtuk róla, hogy a külkereskedelem jelentős képviselője. De egy-két szónál tovább még nem jutottunk az ismerkedésben.

Sohasem felejtem el azt a szokatlan, csodálatos éjszakát.

A tenger felől, a kitárt ablakon át már hűs áramlatok rajzottak. Az asztalon ételmaradék, félig elszívott cigaretták, vodkásüvegek. S a kezdeti idegenkedés rég eltűnt. Angol, francia, orosz, magyar szavak repkednek — és a hangzavar ellenére is tökéletesen értettük egymást.

És nem feledtem el Fegyát sem. Fegyát, akit magamban csak »elpusztíthatatlannak«, megelevenedett »regényhősnek« neveztem, amint ott ült velem szemben az asztalnál, s arcán tökéletes harmóniába olvadt a fekete grúz szenvedélyesség, s szavainak jellegzetes orosz lágysága.

Tizenegy éves volt, amikor elkerült falujából. Az élénk fantáziájú, eleven fiúcskát elragadta a vándorcirkusz varázsa. Három évig járta az országot, mint kikiáltó, artista, bűvészinas. Háború inséges esztendei jöttek. Aztán kitört a forradalom. Fegya alig tizenhét éves, s már ott menetel a forradalmi csapatok oldalán. Éhezés... Hosszú, kíméletlen harcok, reménytelen visszavonulás. Négy éven át tart az intervenció... S aztán a győzelem! A huszonnégy éves fiú nem ért semmihez, csak a cirkuszi mutatványokhoz, s a háborúhoz. A régi cirkuszt elsodorta az ár, s a háborúnak vége. Tétlenül ődyeleg Ogyessza utcáin, s nem tud mihez kezdeni.

— Tanulni! Tanulnod kell, Fegya — mondják a városi bizottságon, s bedugják egy iskolába. Nehezen megy, hiszen elmulasztotta a tanulást gyermekkorában. Összeszorított fogakkal járkált a szobában és magolt kíméletlenül — miközben a szomszéd szobában már megint bömbölt Koncsinék apró kölyke, s a konyhában, úristen, a konyhában megint perlekednek az asszonyok...

Alig teszi le a vizsgákat, újra kitör a háború. Kezdődik minden elölről. Hosszú, végtelen menetelések kín, gyötrelem. A németek elfogják. Megszökik. Csatlakozik a partizánokhoz. Sár, hideg és gyakori halál az Ukrajna esőmosta végtelen erdejében... 1945-öt írnak, mire hazakerül. Örömmámorban úszik a város — s a régi ház, a régi lakás romokban hever... Újra és újra kell kezdeni mindent...

Hajnal felé járhat az idő. Keleten már bomlik a sötétség.

— Fürödni kellene, mégegyszer, utoljára — nyújtózkodik kollégám. S már csörtetünk is lefelé.

— Várjatok — kiabál Fegya és elrohan.

Ócska, özönvíz előtti taxival, isten tudja, hol szerezte — tér vissza. Néhány kései vendég csatlakozik hozzánk, az éjszakai fürdés, a tenger hallatára.

Felkapaszkodunk mind a kocsira. A sofőr egykedvűen üldögél, s ügyet sem vet, hogy legalább tízen csüngünk a kocsiján. Úgy látszik megszokta.

Hűs, enyhítő a tenger. Mossa a fáradtságot. Egyre merészebben talpalok befelé. Már rég mögöttem maradt a többiek kiáltozása.

Könnyen lebegek a vízen... Megfog, elnémít a végtelenség... Hirtelen hatalmas hullám csap szembe. Elveszítem egyensúlyomat, s vége a nyugalmamnak. Forr, szörcsög, szörnyűködik minden körülöttem. Riadtan kapálódzom. A víz, amely előbb lágy volt és gyengéd, egyszeriben csípős lesz és ellenálló... S nincs part, biztonság sehol... Valami húz lefelé. Ostoba gondolatok kergetik egymást. Minden régi dolog felötlik... Nincs tovább, karomon nehéz kövek ülnek, érzem, hamarosan kifáradok...

Valaki felrángat. — Kapaszkodj csak a nyakamba — kiált erősen s megnyugtatóan Fegya...

A parton fáradtan, kimerülten öltözködni kezdek. Valamit mondani kellene Fegyának — s nem megy. Körülöttem visongás, nevetés. Szerencsére senki nem vette észre... S legszívesebben bőgni szeretnék a jókedvű sokadalomban.

Egyszercsak Fegya huppan mellém.

— Fogadd el — mondja röviden, ellentmondást nem tűrően — a tengerért. S kis láncocskát nyom a kezembe. Arcán zavarodottság, de csak egy pillanatig és jókedvűen kiabálni kezd a többiek után...

*

A történetet egy kollégám mesélte. Sematikus? Lehetséges. Az élet azonban gyakran produkál olyan történeteket, amelyek éppen azért tűnnek sematikusnak, mert nagyon is mindennapiak, nagyon is igazak.

Gantner Ilona

Szerdai mozaik

■ ADY-VERSEK OROSZUL

A moszkvai szépirodalmi könyvkiadó megjelentette Ady Endre költeményeinek orosz nyelvű gyűjteményét. A kötetet Kun Ágnes szerkesztette, a jegyzeteket is ő írta, s a nagy magyar költő műveit az orosz költészet kiválóságai: Vera Inber, Mihail Iszakovszkij, Leonyid Martino és Nyikolaj Tyihonov fordították oroszra. J. Malihina írt rövid bevezető tanulmányt a kötethez. Ady gyűjteményének orosz nyelvű válogatása 35 000 példányban került a szovjet olvasókhoz.

— A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI TANÁCSA Kutas Imre rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert — a Magyar Népköztársaság brüsszeli követségének vezetésére kapott megbízatásának érintetlenül hagyásával — megbízta, Luxemburg Nagyhercegség területére kiterjedő hatáskörrel, a Magyar Népköztársaság képviseletével.

— A VIII. kerületi szakmaközi bizottság minden második hét szerdáján tart fogadóórát (jogi tanácsadást) a kerület szervezett dolgozói részére. Az első fogadóórát december 3-án délután 5—7-ig tartják meg a nyomdászszakszervezet székházában (VIII. kerület, Kölcsey u. 2. félemelet 7. szám alatt).

— A MAGYAR TÖRTÉNELMI TÁRSULAT közgyűlése az Akadémián megkezdődött. Dr. Molnár Erik megnyitója után Elekes Lajos Kossuth-díjas, a történettudományok doktora tartotta meg főtitkári beszámolóját, amelyet vita követett.

— PÁLYÁZATOT ÍRT KI a Magyar—Szovjet Baráti Társaság és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete a szovjet—magyar orvosi napok alkalmából készült fényképekre. A pályázatokat december 20-ig lehet beküldeni a szakszervezet kulturális osztályára (V., Nádor u. 32). A legjobb fényképeket díjazzák.

— ÉRTÉKES ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYT kapott a Kínai Népköztársaságból a Budapesti Állatkert. Egyebek között két szecsuáni papagájt küldtek ajándékba. Az akvárium- és terrárium-osztály egy japáni óriás szalamandrával gazdagodott. Az emlősosztály tíz kínai bundert és két vörös arcú makákót kapott.

— ÉDESIPARI VERSENYKIÁLLÍTÁS nyílik december 9-én a Népköztársaság úti különlegességi cukrászdában.

— A Csehszlovák Kommunista Párt hazánkban tartózkodó küldöttségének tagjai hétfőn és kedden Borsod megyébe látogattak el.

— A CHICAGÓI TELEVÍZIÓBAN az egyik bemondó ásított, mire azonnal felmondtak neki. Néhány nap múlva újból megjelent a televízió ernyőjén és ásítás elleni tablettát ajánlott a közönségnek.

— AZ ÉPÍTŐIPARI TUDOMÁNYOS EGYESÜLET kedden délután a Technika Házában közgyűlést tartott. Rados Kornél megnyitója után Garay Lajos tartott főtitkári beszámolót, majd a közgyűlés új elnökséget választott.

■ Cáfol az angol anyakirálynő

Az ötmillió példányban megjelenő Sunday Pictorial — mint egy londoni jelentés hírül adja — vasárnapi számában szenzációs beszámolót közöl arról, hogy Erzsébet angol anyakirálynő »mintegy tizenkétszer magához kérette a kristálygömb-jóslással foglalkozó ír származású Tom Corbett-et«. Az anyakirálynő állítólag Margit hercegnő jövője és házassági problémái felől érdeklődött a jósnál. Még vasárnap délután közleményt juttatott el a Buckingham Palota az angol sajtóhoz. Az anyakirálynő cáfolja, hogy rendszeresen fogadott volna egy kristálygömbből jósoló »prófétát«.

■ FIATALÍTÓ INTÉZET BUKARESTBEN

A világ első fiatalító intézete a dr. I. C. Parhon akadémikusról elnevezett bukaresti geriatriai intézet, amelyet még Parhon professzor alapított, negyven évvel ezelőtt. Parhon professzor megállapítása szerint az öregség valójában betegség, tehát gyógyítható is lehet. Erre a célra az említett intézetben már évek óta sikeresen használják a »H_1« elnevezésű novokainos injekciót, amelynek hatására a »megkopott« emberi szervezet regenerálódik, az öregek visszanyerik emlékezőtehetségüket, javul az izmok rugalmassága, a vérkeringés, az idegrendszer működése és a hormonellátás. Az injekciót eddig csak a geriatriai intézet laboratóriumában állították elő. Most hivatalosan bejelentették, hogy tekintettel a nagy keresletre, az egyik bukaresti gyógyszeripari vállalat megkezdi ipari méretekben a novokainos injekció előállítását. Az új gyógyszert »Gerovital H_3« elnevezéssel hozzák majd forgalomba.

■ Angol—szovjet—amerikai közös film

Londonban hétfőn bejelentették, hogy brit, amerikai és szovjet együttműködésben angol és orosz nyelvű közös film készül »A jégtörő hajók« címmel, egy sarkvidéken lezuhant személyszállító repülőgépről.

■ Moszkvai művészek Tokióban

A Moszkvai Akadémiai Művész Színház társulata kedden TU 104—A repülőgépen Tokióba érkezett. A meghirdetett előadásokra már hónapokkal ezelőtt minden jegy elkelt.

— A NÉPMŰVELÉSI INTÉZET a Tanácsköztársaság 40. évfordulójára kórusmű- és tömegdalpályázatot hirdet. A pályázat nyilvános. Pályázati feltételek megtudhatók személyesen az intézet zenei osztályán (Bp., I., Corvin tér 8, II. em. 12. Tel: 359—730/54.)

— EGY SANFRANCISCÓI bank pénztárosa zárás után az alábbi felirású táblát akasztotta a széfjére: »Nincs benne készpénz!« A gengszterek kinyitották a széfet és elvitek 8000 dollárt. A plakátra ők is plakáttal válaszoltak: »Nem tudunk olvasni!«

■ Kisebb nézeteltérés — szülőgyilkosság

Egy amerikai ipari vállalat elnökét feleségével együtt halva találták — jelenti az AP hírügynökség. A kerületi ügyész később közölte, hogy a házaspár 17 éves lánya beismerte, szüleit kisebb nézeteltérés miatt agyonlőtte. A fiatal lányt a fiatalkorúak bírósága elé állítják.

Gergely-Szűr:
A NAP REVÜJE

SZERDA,
december 3.

A Nap kél 7 óra 13 perckor, nyugszik 15 óra 54 perckor.

Szeretettel köszöntjük névnapjukon FERENC nevű kedves olvasóinkat.

A nap kérdése:

— A kenyérsütés korszerűsítése azt jelenti, hogy a mai ember a boltban mindig mai kenyeret kap?

Szerdai konferansz

Jó reggelt kívánok! Olvasom a Népszavában, hogy Hailé Selassié abesszin uralkodó összehajtható palotát rendelt a vendégei részére. Összehajtható palota! Hiszen nem mondom, van abban valami praktikus, ha az ember látván, hogy vendégei jönnek, odaszólhat a feleségének: »Jönnek azok az undok Izéék avval a neveletlen kölyökükkel, hajtsd össze gyorsan a vendégszobát és zárd el a szekrénybe!« Ám szinte hallom, amint máskor meg így zsörtölődik a feleség: »Már megint nem hajtottad össze rendesen a házat, csak úgy odadobtad, ez jellemző rád, ilyen slendrián férfit még nem láttam, én meg vasalhatok reggeltől estig!« És van még egy hátránya: megtörténhet, hogy figyelmetlenségből, szórakozottságból akkor hajtja össze az ember, amikor éppen vendég van benne.

És a vendég megsértődik, mert célzásnak veszi a dolgot.

Ne felejtsd el, Lajos, hogy ma szerda van,

ma olvastam, hogy a dublini bélyegkiállításon 12 000 fontot adtak egy pár bélyegért!

— Na és, édes boldogságom?

— Mi az, hogy na és? Remélem, ezekután a jövőben jobban megbecsülöd a mama leveleit!

— 280 MILLIÁRD FRANKOT költöttek egy év alatt dohányzásra Franciaországban, a filmszínházak bevétele viszont 55 milliárddal csökkent. Egy most készülő rendelet szerint a legtöbb moziban megengedik majd a dohányzást. Vajon a francia dohány lett jobb, vagy a francia film gyengébb?

■ DECEMBER 5-ÉN KEZDŐDIK A KIOSZ ORSZÁGOS KÜLDÖTTGYŰLÉSE

A Kisiparosok Országos Szervezetének alapszabályzata értelmében négyévenként újjáválasztják a vezetőséget. A harmadik küldöttgyűlést december 5-én és 6-án tartják az ÉDOSZ nagytermében, amelyen az ország minden részéből részt vesznek a kisiparosok küldöttei. A választmány beszámolóját Gervai Béla főtitkár mondja el, majd megválasztják a szervezet vezetőségét.

— A SZOVJETUNIÓBAN JÁRT MAGYAR ORVOSKÜLDÖTTSÉG tagjai: dr. Babits Antal, dr. Gegesi Kiss Pál, dr. Gömöri Pál és dr. Kerpel-Frónius Ödön akadémikusok, valamint dr. Kulin László egyetemi tanár december 8-án délután fél 5 órakor számolnak be tapasztalataikról a Semmelweis-teremben.

— KILENCNAPOS SÍTÚRÁT szervez az IBUSZ a csehszlovák Spindleruv Mlynbe. A részvevők megtekintik Prágát is. Január 6-án, 20-án, február 3-án, 17-én, március 3-án, 17-én, 31-én és április 14-én Tátralomnicra szerveznek nyolcnapos társasutazást.

— Egerváry Jenő kétszeres Kossuth-díjas akadémikus tragikus körülmények között elhunyt. Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a Kerepesi úti temetőben.

— PLAKÁTPÁLYÁZATOT hirdetett a Magyar—Szovjet Baráti Társaság a magyar—szovjet barátság hónapja alkalmából. A zsűri értékelte a beküldött plakátterveket. Az első díjat nem adták ki, a második 3000 és a harmadik 2000 forintos díjat Nagy Béla és Molnár László grafikusok között osztották meg.

■ NYOLCVANNYOLC GYERMEK ÉS TANÍTÓ TŰZHALÁLA EGY CHICAGÓI ISKOLÁBAN

Nyolcvannyolc gyermek és tanító életét pusztította el az a tűzvész, amely az egyik chicagói egyházi iskolában hétfőn délben tört ki, 18 perccel a tanítás befejezése előtt. A tűzvész okát eddig nem sikerült megállapítani, egyesek robbanás zaját vélték hallani. A tűzvész kitörésekor mintegy 1300 gyermek tartózkodott a kétemeletes iskolában. A gyermekek a hirtelen támadt füstben az ablakokhoz rohantak, sokan égő ruhában ugrottak ki a második emeleti ablakokból. Az égési sebeket szenvedett 74 gyermeket kórházba szállították. A katasztrófa színhelyén eddig 88 holttestet találtak meg, amelyek a felismerhetetlenségig összeégtek. A chicagói rendőrség és tűzoltóság megindította a vizsgálatot a szerencsétlenség okának kiderítésére. A füstölgő romok között még most is keresik a többi áldozat holttestét.

■ 408 JUTALOMTÁRGY A PÉNTEKI LOTTÓSORSOLÁSON

A pénteki lottóhúzáson a heti nyerőszámokon kívül a 47. heti szelvényekre az esedékes tárgyjutalmakat is kisorsolják, a visszamaradt tárgyakkal együtt összesen 408 értékes jutalmat. A főnyeremények, mint eddig is: öröklakás, családi ház és Wartburg gépkocsi. Ezúttal a Múzeum körúton épülő lottóház III. emeleti 11. számú teakonyhás garzon öröklakását, továbbá kétszobás családi házat — a nyertes kívánságának megfelelő helyen felépítve — kapnak a szerencsés nyerők. Ezeken kívül a többi között 32 motorkerékpárt, öt szobabútort, ötvenkét rádiót, huszonhét televíziót, zenegépeket, sok háztartási gépet sorsolnak ki. Új nyereménytárgyak a többi között: zsúrkocsi beépített rádióval, ezüst likőrös készlet, »Csemege« ajándékkosár.

— Blohincev akadémikus, az Egyesített Atomkutató Intézet igazgatója a Szovjetunióból Magyarországra érkezett.

■ Mikulások konferenciája

New York egyik éttermében komoly tanácskozásra ültek össze a Mikulások, akik a gyermekek ünnepén majd bejárják a város utcáit. A Mikulások speciális utasításokat kaptak: »Minden Mikulásnak ügyelnie kell arra, hogy ne veszítse el szakállát és bajuszát, Mikulás teendői közben ne dohányozzék, ne igyék és ne fogyasszon fokhagymás ételeket.«

— A FILHARMÓNIAI TÁRSASÁGNAK az Operaház hangszeres művészeiből álló zenekara ebben az évadban is érdekes hangversenysorozatot indít. A hangversenyek hétfőn lesznek. Az azonos koncertek esetenként egyik hétfőn az Erkel Színházban, a következő hétfőn az Operaházban hangzanak el. Georg Sebastian (Párizs), Helmuth Seydelmann (Lipcse) és Zdenek Kesler (Prága) vendégkarnagyok működnek közre. Legkiválóbb szóló hangszerművészeink is játszanak a két hét múlva induló koncert-sorozaton, vendégként közreműködik majd Rudgiero Ricci, a világhírű olasz hegedűművész.

— GERMANUS GYULA egyetemi tanár december 5-én, pénteken este 7 órakor a Kossuth Klubban Ahmed Saukiról, a nagy arab költőről tart előadást.

■ Orosz nyelvű lap a Magyar Tanácsköztársaság alatt

Az 1919-es proletárdiktatúra alatt az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt budapesti csoportja hetenként két alkalommal Pravda címmel orosz nyelvű lapot adott ki. Ez a lap a Szovjetunióban ismeretlen, ezért az Állami Gorkij Könyvtár elküldte a magyarországi Pravda mikrofilmjét a moszkvai marxizmus—leninizmus intézetének, továbbá a nagyobb könyvtáraknak.

— SZABÁLYOZTÁK a KENYÉRSÜTÉS DÍJÁT és a lisztcserét. Eszerint, ha lisztet kenyérre cserélnek át, a cserélőnek minden átadott egy kilogramm búza- vagy rozslisztért 1,36 kilogramm kenyeret kell kiadni. Sütési díj címén a házi készítésű kenyér után kilónként 1,40 forintot kell felszámítani.

— A HÁROM SZPUTNYIK-kiállítást december 7-ig meghosszabbították.

— A FŐVÁROSI VILLAMOS VASÚT közli, hogy az Üllői út — Mázsa tér között a Bihari úton közlekedő 13-as jelzésű villamosjárat éjszakai üzemidejét meghosszabbította. Az utolsó 13-as járat a Mázsa térről 23.50, az Üllői útról 24 órakor indul. — Az 56-os jelzésű villamosjárat a Vöröshadsereg úti híd építése miatt december 4-én 19.30 órától üzemzárlatig a Moszkva tér és a Vadaskerti út között közlekedik. Budagyöngye és Hűvösvölgy között autóbuszokkal bonyolítják le az utasforgalmat.

— AZ ANGOL SAJTÓHIBÁK és tréfás elírások gyűjteményét kiadták Londonban. A legnagyobb feltűnést a »Times«-nek ez a félreírása keltette: »Nincs bizonyítékunk arra, hogy a szülők meddőségét ivadékaik örökölték volna.«

× **Értesítjük ismerőseinket,** hogy Német Ida és Ligeti Ágoston dec. 6-ra hirdetett házassága közbejött akadályok miatt elmarad.

A titokzatos zárak meséje

Húsz év távlatából kél bennem az emlékezés. Garami majorságok villannak elém, tornácos kastélyaikkal, nyárfákkal szegélyezett utaikkal. Nehéz, vasalt vozár-szekereket látok, tengelyig érő sárban, szalmakazlakat, vaksi cselédházakat. Az egyik ilyen cselédházba kopogtat az emlékezetem és ráköszön a bentlévőkre. Vándorkőművesek tanyáznak a földreszórt szalmán. Köztük vagyok én is. Az ablakdeszkán mécses pislog. Az esti beszélgetést úgy látszik, a szél is szeretné kihallgatni, mert időnként odakoccintja fülét az ablakhoz. Sok különös történetet hallottam én ezeken a tanyázgatásokon. Nevezetes emberek jeles tetteiről, melyeknek híre hét falu határát bejárta.

Igen, itt hallottam a titokzatos zárak meséjét is, amely most valósággá lett előttem. Úgy szólt a történet, hogy létezik itt a Garam mentén valahol egy mesterember, lakatos, uradalmi kovács, vagy főgépész lehet az illető, de az sincs kizárva, hogy éppen gőzeke-vezető. A nevét nem tudták a mesélgető vándorkőművesek, de arra fogadni mertek volna, hogy nincsen nála ördöngősebb ember az egész Garam vidékén. Ez előtt az ember előtt — így vallották a kőművesek — uradalmi intézők hajlongtak, sőt maga a szádói gróf, Berenkey méltóságos úr is megkövette, adná neki a tudományát, pontosabban a titokzatos zárat, amellyel nagy fogadásokat lehetne nyerni. Csak azt kellene mondani a kiszemelt áldozatnak, hogy te még egy ajtót sem tudsz kinyitni a saját kulcsával. S ha rájogad az ellenkezőjére, nyugodtan elveszett embernek lehet tekinteni, mert a zár helyett csak a bugyellárisát nyithatja ki. S ez a lényeg a dologban.

Hogy visszatérjünk a grófra, a rejtélyes zár titkát nem adta oda neki a feltaláló, de más uraságnak sem. Pedig az utóbbi időben fél majorságot is kínáltak már érte. Valakinek azonban mégis odaadhatta. Egy szegény embernek, aki sokat nyert általa az uraságoktól. Úgy hírlett, hogy nemsokára minden vagyonukat elnyeri és akkor szétosztja a szegény cselédség és vándorkőművesek között...

Mára a legendából valóság lett. Mert volt ilyen ember a Garam mentén. Igaz volt a titokzatos zár is. Itt ülök az újítóval szemben, figyelek a szavára, kezének mozdulatát lesem. Találmányát mutatja előttem, melyet eddig csak hírből ismertem. Van vagy négykilós ez a zár, nehéz tölgyfaajtókra való. Gazdája bízik a zárjában, kezébe veszi a kulcsot és a szemem előtt kinyitja, bezárja. Milyen varázslat van ebben? Semmi. Amíg ő csinálja. De csinálja utána más. Itt van a zár, tessék kinyitni. Hiába, idegeneknek nem engedelmeskedik.

Nézem az újítót. Mesékből tör fel az emlék, miszerint némely királyoknak volt ilyen hatalmuk zárak és lakatok felett, melyek töménytelen kincseket őriztek. Náluk azonban kitudódott, hogy gyűrűjükben rejlett a varázserő. De itt nincs gyűrű, itt valami más nyitja van a titoknak. Csak ő tudja, az újító, Svajda Vilmos, a decsi lakatosmester.

Egyelőre. Mert Pestre készül. Hivatalos meghívása van, bizottság elé kerül a záraival együtt. Mert van vagy negyvenféle zára. Mindegyik más tudománnyal rendelkezik.

Boldoggá tett ez az újabb találkozásom a titokzatos zárakkal, mert mégiscsak igazuk volt a Garam menti vándorkőműveseknek...

Varga Nándor

A HARMADIK

Mai témájú magyarul beszélő szovjet film

BEMUTATÓ: DECEMBER 4.

BEMUTATÓ: DECEMBER 4.

A **ÁRUHÁZATI BOLT**

LEÉRTÉKELT ÁRUI

3 helyen

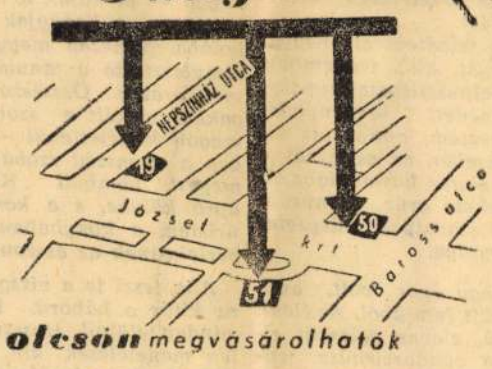

olcsón megvásárolhatók

Férfi készruhák: VIII. Népszínház utca 19.
Női és gyermek készruhák: VIII. József krt. 51.
Darabáruk: VIII. József krt 50.

A jó gyermekeknek

SZINES IRÓNT

Műanyagcsomagolásban kapható az áruházakban és szaküzletekben!

ÁRA 22.40 Ft

„... Molnár László hat évig dolgozott ebben a körben; ez volt iskolája, ahol a művészet szellemi és mesterségbeli problémái kerültek terítékre. Ezt az időszakát absztrakt művek jelzik, mint mindenkiét, aki a „Zuglói Kör" tagja volt. (...) Molnár Lászlóra mély hatást tett Pilinszky költészete és személyisége, mintegy mesterként beavatta abba az életérzésbe, amely már megvolt benne, csak egy érintés kellett, hogy megszülessen és kibontakozzon. Ettől az időtől lett lassan újra figuratív, szinte egyidőben a nyugat-európai új-expresszionizmussal, bár attól teljesen függetlenül, egy közép-európai mesterre támaszkodva, Mednyánszky Lászlóra, akinek műveiben a tragédia, bűn, bemocskolódás intenzív szenvedéllyel van jelen."

(Molnár Sándor, 1984)

Kia Zolt!

Béni"

Tisztelettel meghívjuk

MOLNÁR LÁSZLÓ

kiállítására

az Óbuda Galériába
(Bp. III., Fő tér 1. Zichy-kastély)

Megnyitja:
1986. december 15-én 18 órakor
Gyarmathy Tihamér

Megtekinthető:
1987. január 18-ig hétfő kivételével 10–18 óráig

December 24–25-én, valamint december 31-én és január 1–2-án zárva.

BUDAPEST GALÉRIA

Molnár László, tipográfus

Átadták a könnyűipari Eötvös-díjakat és a Tótfalusi Kis Miklós-díjakat

Kedden a Magyar Tudományos Akadémia Országház utcai dísztermében felszabadulásunk évfordulója alkalmából tartott ágazati ünnepségen *Keserü Jánosné* miniszter kitüntetéseket, *Eötvös Loránd-díjakat* és *Tótfalusi Kis Miklós-díjakat* adott át. Az ünnepségen részt vett *Kovács Antal*, az MSZMP KB osztályvezetője, valamint az ágazattal együttműködő társadalmi szervek, intézmények vezetői, a szakszervezetek főtitkárai.

A magyar könyvnyomtatás 500. évfordulója alkalmából alapított, a nyomdatechnika, a könyvművészet jelen művelőit elismerő Tótfalusi Kis Miklós-díjat ez alkalomból *Molnár László*, az Alföldi Nyomda művészeti tanácsadója, *Nagy Zoltán*, az Iparművészeti Főiskola egyetemi docense, *Petőcz Károly*, a Kner Nyomda termelésirányítója kapta.

A műszaki-gazdasági haladást kiemelkedően szolgáló, alkotó, irányító, szervező tevékenységet kifejtő szakemberek számára alapított Eötvös Loránd-díjban részesült *Lantos Miklós*, a Hegyalja Ruházati Szövetkezet elnöke, *Rieperger László*, a Székesfehérvári Bútoripari Vállalat igazgatója, *Röder Iván*, a Textilipari Kutató Intézet tudományos osztályvezetője, *dr. Solt Antal*, a Központi Szolgáltatásfejlesztési Kutató Intézet tudományos osztályvezetője és *Weiszböck Rezsőné*, a Soproni Szőnyeggyár igazgatója.

A'l

5.5.

Népszabadság, Bp. 1977 márc. 30.

szedő-tipográfus.

1021

MOLNÁR LÁSZLÓ
mesterszedő-tipográfus
akcidenciáiból
kiállítás

a Gutenberg
Művelődési Otthonban

Nyitva 1976. szept. 27–okt. 10

a betű művésze

Az író ír. Az újságíró ír. De az hogy az írásműveket el is olvassák, a *nyomdásznak* köszönhető. Sajátos légköre van a szedőgépek csattogásától, a nyomdafestékszagtól betöltött munkahelyeknek. Az itt dolgozók műveltségéről, szellemességéről, a korrektorok éberségét kijátszó ugratásaikról, sajtóhibáikról legendák keringnek.

Pedig *névtelen munka* az övék. Ritkán kerül nevük valamelyik nyomtatványra. Bár az is igaz, hogy a legjobb könyvművészeket, tipográfusokat ugyanolyan magas állami díjakkal jutalmazzák, mint a „magas" művészet képviselőit.

E névtelenség miatt voltam kíváncsi tulajdonképpen egy névvel jelzett kiállításra a Gutenberg Művelődési Házban, amelyet *Molnár László* mesterszedő-tipográfus akcidenciáiból válogattak. Maga a mester mondta el, hogy valóban újdonságról van szó. Az ő idejében is rendeztek könyvművészeti kiállítást, de ehhez hasonlót nem. Akcidencia — csak sejtésem volt, mik láthatók a vitrinekben. Nos, *gyönyörű, különleges nyomtatványok:* meghívók, művészeti katalógusok, plakátok. Műnyomó és import színes papíron, egyszerű és finoman hajló betűkből szedve, a legváltozatosabb színű, különböző betűtípusokat elegyítő prospektusok. Amelyek kínálják magukat, felkeltve a figyelmet, mégsem hivalkodva. Mert ez a rendeltetésük.

— *A nyomdász a könyv szellemének a szolgája* — mondja Molnár László, és karonfogva, mint tanítványát vezet a paravánok között. — *Minden nyomtatvány külső megjelenésével a tartalmat illusztrálja. A Csepel Műveket, mondjuk egy meghívón, csak erővel, markáns jelleggel szabad érzékeltetni. Egészen más egy nőnapi köszöntő meghívója, finom miliőjével. Itt láthatók a betűkeverést rögzítő szabályok, táblákon. Az antikva a groteszk-*

tam, a mi itteni, sajátos eredményeinkről, és nem utolsósorban gondjainkról. Igaz örömömre, nem csalódtam hétköznapjaink legfontosabb partnereiben; azokban a fiatalokban, akik itt felelősséggel, higgadtsággal képviselik a fórumon társaik, mikroközösségeik érdekeit. Nagyszerű, pontos térkép rajzolódik ki előttem, amely kitűnő útbaigazító lehet továbblépésünk, a további együttes erőfeszítéseink számára.

Jogosnak érzem Gabrisevits János és az igazgató elégedettségét. Magam is azt tapasztaltam, hogy nem „panaszdélután" volt ez a parlament, hanem új, megszívlelésre méltó javaslatok is születtek, amelyek a jövőben kiküszöbölhetik a súrlódásokat, a félreértéseket. Ilyen volt *Kárpáti Bélának*, a szakszervezeti bizottság nevében megfogalmazott értékes tájékoztatása a vállalat bérgazdálkodásáról, a tervezett módosításokról, a jelenleg formálódó javaslatokról.

Ugyancsak hasonló nyíltsággal, az alapos tájékozottság igényével szólt a fiatalokhoz *Kovács István*, a Magyar Villamos Művek Tröszt főosztályvezetője, aki a Bicske körzetében tervezett Dunántúli Gyűjtőhőerőmű jelentőségét vázolta, nem titkolva azt a várható igényt, hogy innét, az Oroszlányi Hőerőműtől is számítanak majd a tehetséges, alkotni vágyó fiatal szakemberek jelentkezésére.

Flórián Rezsőnek igazán könnyű dolga volt, amikor a válaszadásra került sor. A vitában már megfogalmazták azok jó részét, s őszintén ígérhette az igazgató, hogy az alaposabb vizsgálódást igénylő kérdésekre hamarosan írásban adnak feleletet az illetékesek.

Eredményes, utat mutató parlament zajlott le Bokodon, az oroszlányi „város peremén".

V. L.

Fotó: Harmati János

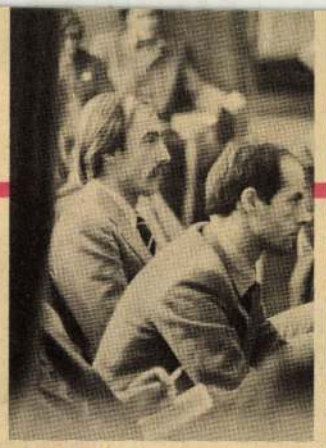

Pándi András, a KISZ KB kulturális osztályának vezetője a popzenészek ifjúsági parlamentjén

Hacki Tamás a szakmai, politikai, ideológiai fejlődés fórumának megteremtését sürgette

Neves popzenészek egy sorban . . .

A hovatartozás első állomása

A feltételezett ifjú olvasónak aligha kell elmagyarázni, hogy milyen is egy ifjúsági parlament, hiszen

gyó tudósításában: a konkurrencia szelleme nem volt jelen ezen az összejö-

nyek. Hiányzik a marxista szakmai kritika. Mérlegre kellene tenni: mi az érté-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1976 NOV 9
Magyar Ifjúság

Molnár László, mester

kel csak akkor keverhető, ha egymásra hatásuk van. Vagy itt van az iniciálé. Semmi értelme nincs, csúnya, ha lóg a levegőben, nincs kitöltve körülötte a tér.

Molnár László türelmesen magyaráz. Akárcsak 18 éven keresztül ugyanebben a házban a szaktanfolyam hallgatóinak. A legalább ötéves gyakorlattal rendelkező segédek jöhettek ide, s négy év után bizonyítványt kaptak. Az ötödik év után *„A betűszedés mestere" vizsgára* jelentkezhettek, amelyért — siker esetén — miniszteri oklevél járt. Tizenhárman szerezték meg ezt a címet, köztük olyan könyvművészek, mint *Szántó Tibor, Haiman György, Lengyel Lajos,* aki e kiállítást is megnyitotta. Természetesen Molnár László is a cím birtokosa.

Jelenleg egyébként a Fényszedő üzem főtipográfusa.

— Hogyan lett valakiből nyomdász a felszabadulás előtt?

— *Protekcióval* — mondja. — *A négy polgári elvégzése után Mátyásföldön egy kis üzembe, a Rákóczi Nyomdába sikerült bekerülnöm. Ott szabadultam fel, s akkor kezdődött igazi érdeklődésem a szakma iránt, amikor kiléptem. Felvettek a Budapesti Hírlap, a BH nyomdájába, a mai Szikra Lapnyomdába, majd onnan helyeztek át a Pallas Nyomdába. Akkor kondíciónak nevezték a munkahelyet. Sikerült itt megállapodnom. Herczeg Ferenc Új Idők-jének voltam a tördelője, a felszabadulás után Fodor József, Hámos György, Boldizsár Iván lapjait tördeltem. Aztán a Kossuth Nyomda következett.*

— Öreg szakemberek kesergéseiből tudom, hogy a szakma valamikori rangja eltűnőben van, „hígulásról" beszélnek...

— *Szerintem a „hígulás" nem törvényszerű, elsősorban az üzemi gondok következménye. Az ötvenes években a szalagszerű termelés nyomán jött létre, hogy valaki egy életen át csak szedést korrigált. Nem tanulhatott bele igazán a szakmába, mert nem volt változatosság. Érthető, hogy ez a fiatalokat nem vonzza. Ráadásul egy időszakban a nyomtatványra nem volt igény. Most újra elterjedőben a nyomtatvány is, a reklám is, ami a betűszedő éltetője. Valamikor valóságos nyomtatványorgiák jellemezték a nyomdai munkát.*

— Amiket a szedés, a betűk kifejező erejéről mondott, azt oktatják a nyomdásztanulóknak?

— *Hogyne, másod- de különösen harmadéven.*

Molnár László életét finoman metszett betűkből szedett, szellemesen és lényegretörően megtervezett katológusok, meghívók őrzik. S olyan művészek katalógusmegbízásai és köszönetei, mint *Borsos Miklós, Hincz Gyula* és *Lengyel Lajos.*

Lehet-e másként, mint a régi szakmai dinasztiák mintájára, amikor a családban öröklődött a mesterség? Némi változatossággal: a mesterszedőtipográfus fia ofszetgépmester a nyomdában.

Marafkó László

gy ór
tében

BOLDOG JÚLIA RAJZAI

jakovszkij —
k barlangmű-

nem zavartat-
céljaink sok-

égiscsak van-

int a társada-
ánt hívе.

társadalomból,
szemlélgessük,
Mégpedig en-
véghez akarjuk
miképpen? Azt
omnak: maguk
'lower power —
fóbia az embe-
enség az isme-
nleges virágok-
zokásokkal, esz-
gyermekei most

Vajon mi lehetett azóta kis társaságunkkal? Azóta senkivel sem találkoztam, ám hallottam, hogy egyikük alsóházi képviselő lett, másikuk professzor, a harmadik csillagjós . . .

Akár így, akár úgy, azok az 1967. őszi fiatalok hippiúton járták végig az elmúlt kilenc évet, egyikük Amanda ezen az úton egészen Nepálig jutott. Aztán visszatért, megvédte disszertációját és gyereket szült.

Nos, kilenc év után Kaliforniába kerültem, a nyugati óceánpartra, oda, ahol a nyugati ifjúság eme furcsa „mozgalma" született.

Előttük a reklámfény-árasztotta Sunset Street. Vodka, Coca-cola, cigarettareklámok. Éjszakai klubok ajtajai sorjáznak. Csönd van. Üres az utca. Csak egy fütyörésző járókelő sétálgat, kopog százdolláros cipője sarka. A szél meglendíti remek blézere szárnyát.

— . . . Látod? Őszintén szólva épp itt tűntek föl az első hippik. A szó is itt keletkezett. Korábban itt a hulló almának sem akadt hely . . .

Előttünk a Heits-Ashberry útkereszteződés San Francisco felé. Macska fut át az úton. Az oszlopon időfakította cédula: „A proletárforradalom megvívásának szabályai a városne-

Molnár László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 SEP 7

A Hét

1021

MOLNÁR LÁSZLÓ

Kezek

Az Országos Szobrászati és Grafikai Kiállítás anyagából

segesek. Hangsúlyozza ezután a sz
rendkívül fontos politikai nevelő
sát, s hogy erre a fesztivál nagy
lehetőséget nyújtott. Foglalkozik
a drámai szöveg eszméinek pon
szakavatott színpadi tolmácsolá
A Műfajok, formák, sablonok cí
jezet ilyen álláspontról elemzi
padi műveket, határozottan elk
ve tőlük a fércmunkákat. A j
ábrázolásában — írja Paul Ev
olykor zavaró még a didaktiku
vétel, a hamis színpadi helyzet, a ki
nem használható, jelentéktelen konflik-
tus. Hangsúlyozza a történelmi szín-
művek fontosságát, de több hibát is
lát bennük: „Amikor a szokvány a tör-
ténelem szükségszerűen ködösebb te-
rületén kalandozik (...), akkor az
eredmények még furcsábbak. Burebista
és Decebal körül folyvást összeesküvést
szőnek, környezetükből valaki bizal-
mukba férkőzik, és megpróbálja el-
árulni őket, vagy érdekből vagy mert
beleszeretett a király leányába vagy
húgába, de politikai meggondolásból
kosarat kapott. Folyik tehát a cselszö-
vés, de nem éri el célját, mindig
akadnak derék emberek, akik közbe-
a képtelenség aligha
netovábbja. De láttunk hivatásos szer-
zők műveiben is nevetséges cselszövé-
seket, amikor például a szerelmes
hősnő felfedezi és kutyáján próbálja
ki a Trajanusnak szánt méreg gyilkos
hatását, riadót fújat, ugyanakkor
kedvesét is óva inti a veszélyre, miután
kieszközölte, hogy a cselszövőt kihall-
gatáson fogadja Trajanus, aki az össze-
esküvésről a Szenátusba szerez tudo-
mást (. . .) Állandóan korunk eszmei
szerint gondolkodó királyokkal talál-
kozunk, akik rendszerint ateisták; a
modern haladó gondolkodás ilyen visz-
szavetítése meróben valószínűtlen, az

MOLNÁR LÁSZLÓ festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás a gyöngyösi galériában. A tárlaton ceruzarajzok, akvarellek és olajfestmények láthatók.

Népszabadság, 1984. III. 20

Molnár László József, grafikus

Stúdió Galéria, VII. 28–VIII. 22.

Molnár László József: Rajz V., színes ceruza, 65x47 cm, 1981
(fotó Molnár L. J.)

Molnár László József

Művészet, 1982. júl. 60. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ kiállítása

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA

Kellemetlen felismerés, hogy művészeti életünkben a véletlen csaknem végzetszerűen van jelen. Olykor évtizedek szívós munkája maradhat publicitás és „megméretés" nélkül, ha az alkotó energiáját maradéktalanul művei emésztik fel. Az ilyen művész általában nem túlozza el, de nem is becsüli alá szerepét. Ráadásul az Eredmény számára mindig kétséges és viszonylagos: hiszen önmaga "megbízója" s nap mint nap teszi a dolgát; talán kényszerű kitérőket követő apró lépésekkel halad célja felé – mindezt inkább sejti, mint tudja.

***Molnár László** is – negyven-egynéhány éves pályatársaihoz hasonlóan – magányosan bár, de sorra megjárta az „aktuális" buktatókat; érzékelte a hatvanas évek új művészetének nagy nekifutásait, egymást kergető, majd elcsituló hullámait. Mégis az egykori **Zuglói Kör** – ahol alkalmanként különféle műfajban alkotó művészek és barátaik gyűltek össze – szabad és inspiráló szellemi atmoszféráját csakem negyed század távlatából is (európai utazásai mellett) meghatározó élményként tartja számon. 1960 óta él Budapesten. Műveivel ritkán mutatkozott kiállításokon.*

(Andrási Gábor)

Kedves Júlia,
egyidegűleg az Intézetbe elküldtem
a Kállai-anyagra vonatkozó
levelet. Üdvözli

Tisztelettel meghívjuk
Molnár László
kiállítására az
Óbudai Pincegalériába
(Bp. III., Fő tér 1. Zichy-kastély)
Megnyitja 1984. április 16–án 18 órakor
MOLNÁR SÁNDOR festőművész
Megtekinthető: 1984. április 16-tól május 6-ig
kedd-péntek 14-18;
szombat-vasárnap 10-18 óra között

Kiállított művek: „Fejek" (sorozat), 1983-84.
A kert, 1983.

Felelős kiadó: dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

Molnár László, grafikus

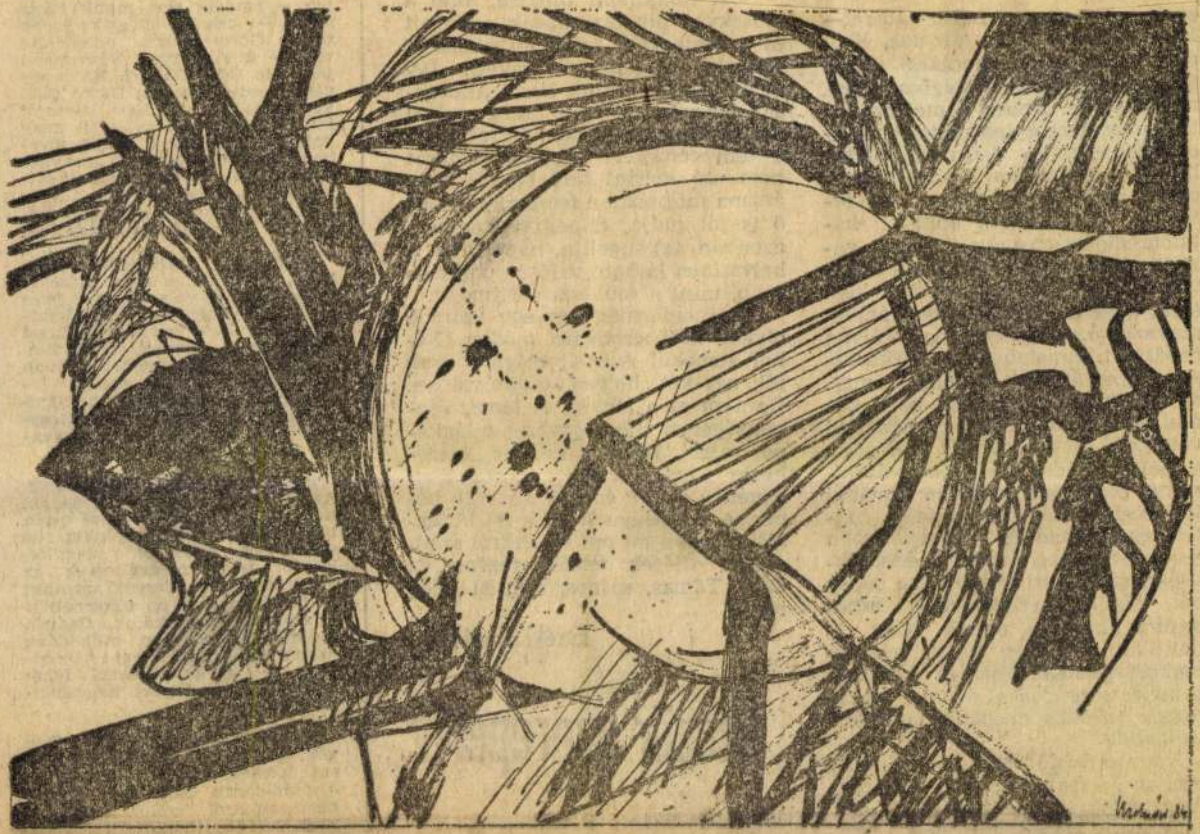

Molnár László rajza

1.

.11 - XXX/15

ten — hatéves egri munkássága után — csinált. Legsikeresebb filmje Göre Martsa lakodalma volt — úgy tudom; Rózsahegyi játszotta Göre Gábort, Kátsa cigányt pedig ő maga, Damó Oszkár játszotta. Az Egri Újságtól így búcsúzott: »...valami nagy erőt sejtettem itt a Bükk tövében, emberi energiák aranyhegyeit, a kultúráltságnak mentetetlen szomjúságát és a magasbatörés imponáló vágyakozását...« Kiegészítését köszönjük.

FERENCZY JÁNOSNÉ, SOPRON. „Sopron és Szentendre is megérdemelte volna, hogy a jeles művészi eseményekről beszámoljon a sajtó, a tavaszi fesztivál alkalmából". Önnek igaza van, mert a levelet nem általában a sajtónak címezte, hanem lapunknak, bűnbánóan hozzátesszük írhattunk volna Kecskemétről, sőt a Budapesti Tavaszi Fesztiválról is.

TÖRÖK MIHÁLY, BUDAPEST. Ezúton bosszankodik olvasónk, hogy három egymás utáni estén hívta szerkesztőségünket, de senki nem vette fel a kagylót. Írdi: talán megváltoztak az irodalmi presszumban szereplő számok? Telefonunk — ha túlterhelt is — szerencsére működik. Csupán munkatársaink nem működnek ezúttal a Széchenyi utcai helyszínen. A szerkesztőséggel tehát 9-től 14 óráig léphet kapcsolatba telefonon.

STEINER ÁDÁM, VÁC. Úgy véli, elkerülte figyelmét A lőcsi szár virágvasárnapja című Sütő András-darab Madách színházi bemutatójáról szóló kritikánk. Nem volt figyelmetlen. Mint régi olvasónk észrevehette: nem írunk minden színházi bemutatóról. Nem csak helyszűke miatt. Erről az előadásról sem jelent meg bírálat.

makort felvessenek és nyíltan megvitassanak, s a döntési folyamatok jelentős mértékben decentralizáltak."

Nagy érdeklődéssel várom tehát azokat az írásokat, az ÉS-ben, vagy máshol, amelyek elénk tárják, megvitatják, mit kell tennünk azért, hogy unokáink Budapestje egy sokszínű, „száz virággal" virágzó társadalom fővárosa legyen. Olyan város, amelyben

Ötször szerepelt

Tisztelt Szántó Péter!

Igen szellemes *Tajvan, baj van* című írása nagyon tetszett. Főleg a laza képzettársítások és a szabad asszociációk elegáns kezelése (nem

1 Molnár László József: Rajz VII (Két ásónyom)
színes ceruza, 61x47 cm, 1983
(fotó Wahr)

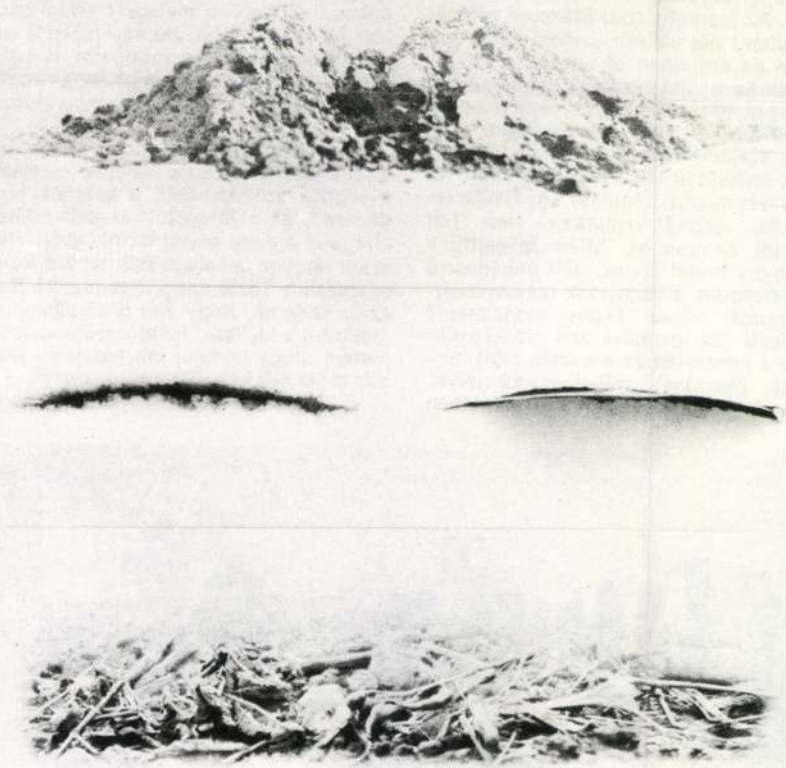

Molnár László József
grafikus

Mihvénet, 1984. febr.
5. old.

intenzív létet a gondolatcserékben és jelenlétet az egész ország helyzetét és holnapjait meghatározó termelés minden lehetséges területén. Ehhez lehetne és kellene a betű erejével is hozzájárulni.

Az elmulasztott lehetőségek közül is külön fájó, hogy az intézmények kiállításai úgy záródtak, mintha ott sem lettek volna. Az Iparművészeti Múzeum például – alapítása óta először – most deklarálta tisztán és érthetően új rendezési elképzeléseit és gyűjtési szempontjait. Közöttük azt is, miként kívánja szolgálni az élő iparművészetet. Az Iparművészeti Főiskola szaktörténeti jelentőségű változásának szűkszavú leírása és elveinek nyílt színre tett megnyilvánulása egy rendszertervezési mintafolyamatban sem tett mélyebb benyomást. Miért felejtettünk el ennyire örülni annak, ami öngerjesztő hervadtságunk állapotainak reménytelenséglátszatát volna képes módosítani? A Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola a mesterség és a munka előtt tisztelgett gyerekei műhelyprodukcióival. Vajon a mai visszafordított folyamatban még most sem késő.

A kiállítás tényleges hibáit méltatlan volna védeni. Voltak bőségesen, és érdemes magamnak is elgondolkodni rajta. Magam is éreztem, figyelmeztettek is rá. Bele is sodródtam, el is néztem felettük. Életben maradni! – mondtam sok okból magamnak ezekben a forró nyári napokban –, életben maradni! (Régi barátom jut az eszembe, aki egy előadói estjén szövegébe ezt a mondatot is beleszőtte: „az emberért minden áldozatot meg lehet hozni, kivéve az emberáldozatot!")

A véghajrában alig volt rá mód – ezúttal köszönöm meg a kiállítók jelenlétét, a segítők szolidaritását, a készítők fáradozásait, és a látogatók végtelen türelmét, ami a nagy anyag birtokbavételéhez akkor nagyon is kellett. Bár nekünk volna egymáshoz közel ennyi türelmünk! Nem az én dolgom, hogy újra felsoroljam, mit fedett fel a kiállítás, mindössze annyit tehettem, hogy leírtam, mit fedett el. Mert már most kell készülni a következőre.

Fekete György

5

Molnár László, grafikus

Molnár László rajza

Molnár

13

XXI X/22

Molnár László, grafikus

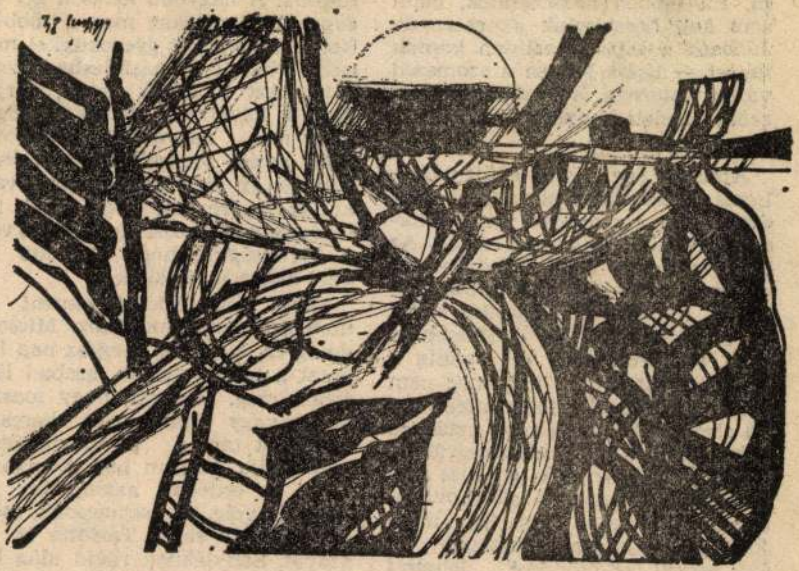

Molnár László: Kertem

15.

XXIX/39

Molnár László, grafikus

Molnár László rajza

8

XXIX/31

nak kifejezési lehetőséget.

— Ilyen értelemben az úgynevezett „klasszikus" avantgard művei ma már nem avantgardak? A továbblépés, „meghaladás" idejétmúlttá tette Kassák Lajos és Tamkó Sirató Károly alkotásait? Megváltozott volna a szerepük?

– Az a művészi megformálás, t a húszas években avantgardneveztünk, mindenképpen szicizálódott. Ezzel azonban általán nem csökkent az értéa művek sorában megvan a ük, méghozzá fontos és jelenhelyük. Az avantgard művész nára sosem bántó az a tény, egy újabb hullám „meghaa" azt, amit ő létre hozott.

— Elsősorban tehát avantgard személyiségekről beszélhetünk.

Avantgard művészi szemlé-l...

— Amit személyiségek testesítenek eg.

A személyiség szót nem szí-látom az avantgard közelében: a mű és a művész élete közötti összefüggés már sok félreértésre adott okot, sok hamis elképzelésnek volt kiindulópontja. Például így csúszott ki irodalmi köztudatunkból az „ős-zseninek" kinevezett Petőfi óriási elméleti felké-

ed a hátad, a párkány, melybe
oszlopfő, a kiszögellés, a bolt-
gőrzött a tér, akár egy kövü-
ehol, csak mi tűntünk el köny-
nségünkkel, fiatalságunkkal

fejlesztésének, a feltalálásnak, az újításnak a tudatos kierőszakolását. Adott irodalmi vagy művészeti helyzetben az avantgard műre mindig a robbanékonyság a jellemző: a megcsontosodott szokó-

Molnár László, grafikus

Bemutatjuk Molnár László grafikáit

Bármily különös: Molnár László az első lépést, az inspirációt máig tusrajzai *természet után* készülnek. Egyetlen, napról napra bővülő sorozatot alkotnak és még hagyományos értelemben vett témájuk is közös: a pesterzsébeti műteremablakból látható kert. Fatörzsek, összehajló ágak, lombbok, egy bokor gömbje — változó arcot mutató állandóság: a mindig elébe táruló látvány jól ismert összetevői. Festőszemmel birtokba venni e puszta látványt; a törzsek, ágak, lombok vegetációtól messze rugaszkodó „másik létét", önálló forma voltát kézében tudni — mindez újra és újra az élmény erejével valósul meg lapjain. A frisseség, a képet létrehozó gesztusok bátorsága csaknem a sokszor megfigyelt és számtalanszor megrajzolt természeti motívumok olyan mélységű elsajátításából eredhet, mely képes azokat immár *önmagukban létezőkként felfogni*. Ilyen módon értelmezett — végső soron „absztrakt" — motívumait Molnár most már spontán magától értetődőtséggel alkalmazza a rajzokon, bár is rendre a kertnek köszönheti. Nem egyszerűen egy téma hangulati variációi, egy lírai „napló" lapjai peregnek előttünk; többről van szó: Molnár rajzain emellett különféle kompozicionális lehetőségek megoldására vállalkozik a tusfestés hagyományos eszközeivel. A fekete tónusok, a sötét kontúrok, az elővillanó fehér foltok kontrasztja és a vonalháló rittmusa-sűrűsége segítségével képelemeit hol támadóan egymásnak ütköztetve, hol levegős-harmonikusan úsztatva, hol a finom részleteket gondosan megőrizve, hol éppen a súlyos, ék- és tömbszerű formákat hangsúlyozva vesznek ti papírra.

Molnár László csendes és kitartó munkálkodásának (két évtizede van a pályán) az utóbbi években néhány remek, átgondolt, és a kézírás közvetlenségét is őrző rajzsorozat, tus- és olajfestmény az eredménye. Munkái mégis ritkán kerülnek „kertkapun kívülre".

Andrási Gábor

tilált 12.
1 XXIX/5.

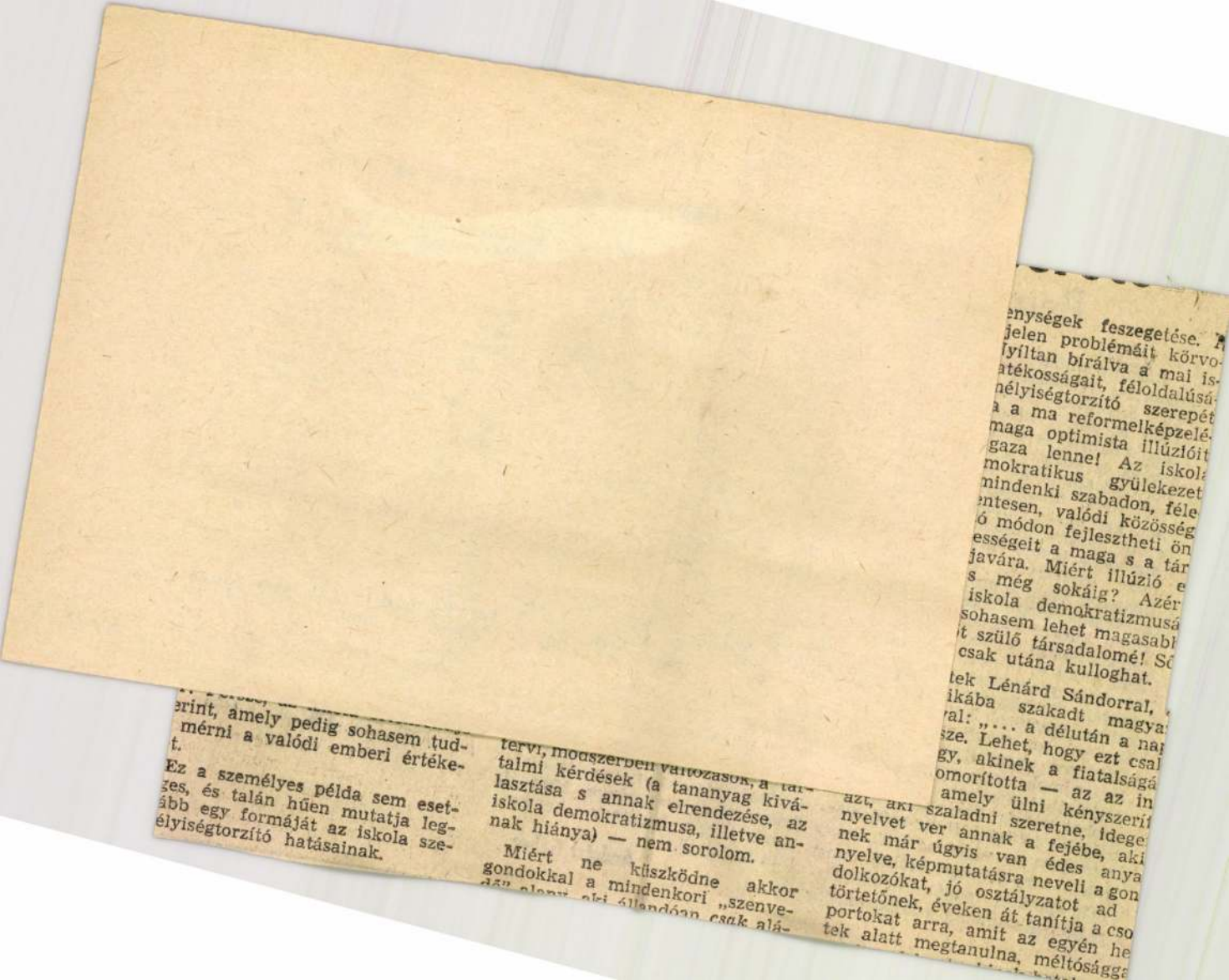

enységek feszegetése. A
jelen problémáit körvo-
lyíltan bírálva a mai is-
atékosságait, féloldalúsá-
nélyiségtorzító szerepét
a a ma reformelképzelé-
maga optimista illúzióit
gaza lenne! Az iskol
mokratikus gyülekezet
mindenki szabadon, féle
ntesen, valódi közösség
ó módon fejlesztheti ön
ességeit a maga s a tár
javára. Miért illúzió e
s még sokáig? Azér
iskola demokratizmusá
sohasem lehet magasabb
t szülő társadalomé! Só
csak utána kulloghat.

tek Lénárd Sándorral,
ikába szakadt magya
ral: „... a délután a nap
sze. Lehet, hogy ezt csal
gy, akinek a fiatalságá
omorította — az az in
amely ülni kényszerít
azt, aki szaladni szeretne, idege
nyelvet ver annak a fejébe, aki
nek már úgyis van édes anya
nyelve, képmutatásra neveli a gon
dolkozókat, jó osztályzatot ad
történetőnek, éveken át tanítja a cso
portokat arra, amit az egyén he
tek alatt megtanulna, méltósággs

erint, amely pedig sohasem tud-
mérni a valódi emberi értéke-
t.

Ez a személyes példa sem eset-
ges, és talán hűen mutatja leg-
ább egy formáját az iskola sze-
élyiségtorzító hatásainak.

tervi, módszerbeli változások, a tar-
talmi kérdések (a tananyag kivá-
lasztása s annak elrendezése, az
iskola demokratizmusa, illetve an-
nak hiánya) — nem sorolom.

Miért ne küszködne akkor
gondokkal a mindenkori „szenve-
dő” alanya, aki állandóan csak alá-

MOLNÁR László művétak.
Magyar Tudomány 1978/9.

elősegítjük a hazai és a nemzetközi tudományos színvonal közötti szakadék mélyülését, ami sajnos nem egy területen és különböző okok miatt úgyis tapasztalható. Ezért az aspiránsi témák mellett meg kellene adni azoknak az intézeteknek a címét is, ahol a problémát világszínvonalon vizsgálják.

Az iskola szó ugyancsak hangsúlyozott. Mintha egy kicsit elfelejtettük volna az igazi jelentőségét. Pedig ezek nélkül nincs folyamatos és magas színvonal, előrelépés. Az iskolák fenntartása és kialakítása minden támogatást megérdemel. Persze ez nem a puszta óhajon múlik. Az iskolához olyan kvalitású személyek kellenek, akik az átlag fölé emelkednek. Ezek „kitermelése" lenne a fő cél. Ezt viszont nem lehet elérni adminisztratív eszközökkel vagy autodidakta módon. Talán jobban figyelembe kellene venni azt a tényt is, hogy szocialista társadalmunk jogilag egyenlő tagjainak képességei és adottságai nagymértékben különböznek.

Esetenként a *nem* kimondása vagy egy szokatlan, új javaslat megtétele, nagyobb kiállást és merészséget kíván, mint a hétköznapi, a szürke, a természetes igenlése. A szocializmus építésének mai időszakában, amikor már nem az alapkérdésen folyik a vita, a fejlődés elősegítése elképzelhetetlen az egyéni képességek és kezdeményezőkészség nagyobb mértékű figyelembevétele nélkül. Nagyon világosan kifejtette a párt álláspontját *Aczél György* egyik múlt évi írásában.

Miért szükséges minderről beszélni?

Mert a korábban felsoroltaknak mind gyakorlati, mind pedig morális következményei lehetnek. Csakúgy mint annak, ha valaki az opponálás vagy a lektorálás során nem a „baráti sémának megfelelően jár el". Megjegyzéseit könnyen személyes támadásnak foghatják fel, és abból kellemetlenségei is származhatnak.

Gondolataim leírásakor a segítés szándéka vezetett és az a meggyőződés, hogy ezek a hiányosságok ellentétben állnak a párt tudománypolitikai irányelveivel, károsan befolyásolják a kritikus, demokratikus tudományos légkör fejlődését, és végső soron életünk alakulását, a szocializmus építését hátráltatják.

Ralovich Béla

A tudományos minősítés és a művészettörténet-tudomány

A tudományos minősítés fejlődési problémáinak nyílt felvetése, a kialakult vita feltétlenül hozzájárulhat ahhoz, hogy ismételten egy hosszabb időszakra meghatározódjanak a minősítéssel kapcsolatos kérdések. A tudományos fokozattal rendelkezők társadalmi megbecsülése, tudományos eredményeik elismerése ugyancsak számos vonatkozásban tovább fejleszthető. A minősítés célja, új tudományos eredmények társadalmi hasznosságának és hatékonyságának biztosítása. Ennél a kérdésnél szükséges a társadalmi hasznosság helyes megítélése. A társadalmi szintű gyakorlati alkalmazás tudományáganként és szakonként más és más, ez össze nem hasonlítható. A művészettörténetnek, mint a társadalomtudományok egyikének bár szerény, de szerteágazó és éppen lényeges tudatformáló, esztétikai nevelő és áttételesen a gyakorlatban vizuális kultúrát terjesztő adottsága kizárja a lineárisan értelmezhető társadalmi hasznosságot, — ha azt a természettudományokkal vagy műszaki tudományokkal vetjük össze.

A vita egyik sarkalatos problémája, éppen a kétlépcsős minősítési rendszerben, a két fokozat (kandidátus, tudományok doktora) közötti kapcsolat bonyolult összetevőinek vizsgálata, és ezen a területen annak korszerű, egységes értelmezése. A szaktudomány jellegéből adódóan hosszú évek, nem ritkán évtizedek szorgalmas anyaggyűjtése, széles körű nemzetközi szakirodalom ismerete szükséges a kívánt szintű és megfelelő tartalmú doktori disszertáció elkészítéséhez. Ez az időigényes tudomány, amely nem kísérletekre

30—35 éves korukban produkálták. Azt is megfigyelték, hogy 40 éves kor után a kutatóknál már stagnálás is megfigyelhető, míg az 50 éven felülieknél visszaesést is tapasztaltak. Természetesen ezeket a jeleket nem könnyű észrevenni. A rutin, a tapasztalat és a pozícióféltés manőverei sok mindent elfednek.

Szerintem aspirantúrát csak ígéretes személyek és jól elhatározott célok megvalósítása érdekében lenne célszerű engedélyezni, közvetlenül az egyetem elvégzése után, de legfeljebb 30 éves korig. Az aspirantúrának azt kellene célozni, hogy az egyetemet frissen elvégzett, a legújabb ismeretanyaggal rendelkező és a legaktívabb korban levő kutatójelölt *megfelelő intézetben* és *kiváló szakember* irányítása mellett, minél előbb képes legyen továbbfejleszteni azt a tudományágazatot, mellyel foglalkozik. Angliában azt tapasztaltam, hogy azt a hallgatót, aki az egyetemi tanulmányainak abszolválásáig kutatási területét illetően nem érte el, ill. nem haladta meg a vele foglalkozó oktató tudásszintjét, nem tartották alkalmasnak komoly, új eredmények elérésére.

A rendeletben megengedett életkorok esetében, általában nem rentábilis a kutatóképzés. Addigra már kialakult kutatónak kell lenni, megfelelő eredményekkel. Aki akkor kezd, ritkán képes kiugró eredményekre.

Ami az adminisztratív ügyvitelt illeti, ugyancsak szót érdemel az a nem ritka gyakorlat, hogy a disszertáció beadása után egy-másfél évet is kell várni amíg a védésre sor kerülhet. Ez nem szerencsés. A jelölt addig bizonytalanságban él. Nem tudja végleg lezárni azt ami már kész, és nem tud arra koncentrálni, amit a jövőben fog csinálni. Feltétlen le kellene szorítani ezt a várakozási időt.

Az orvosok esetében, talán meg kellene fontolni, hogy az egyetemi klinikák és az országos gyógyintézetek alkalmazottait elsősorban olyan személyek közül válogassák ki, akik a hallgatói évek alatt és a végzés után néhány évig valamelyik elméleti intézetben tevékenykedtek, és tudományos fokozatot szereztek. Ennek a gyakorlatnak beláthatatlan előnyei lennének. Emelkedne a színvonal. Az orvosok teljes energiájukat a gyógyító és oktató munkának szentelhetnék, hogy csak a két legfontosabbat említsem.

Nem véletlenül emeltem ki a megfelelő intézetet és a kiváló szakembert. Sajnos e téren *eléggé el nem ítélhető* jelenségek figyelhetők meg. Esetenként olyan személyek lesznek aspiránsvezetők, akik a választott témához nem értenek, nem voltak és most sem aktív művelői a kérdéses szakterületnek. Érdemes lenne megvizsgálni, hogy milyen gyakran fordult elő ez a jelenség. De hogyan kerülhet erre sor? A válasz egyszerű. A vezetés elvállalása anyagilag és erkölcsileg is előnyös. Ugyanakkor a vállalásnak gyakorlatilag nincs rizikója. Különösen, ha „potens" személy a vezető. Van viszont egy másik oldala a problémának. Mit tud tanulni az ilyen vezetőtől az aspiráns? Milyen színvonalat ér el? Ilyen esetben csak újratermeljük a hazai átlagszínvonalat.

Talán célszerű lenne felülvizsgálni a levelező aspiráns-képzés eredményeit is. Ezekben az esetekben sem a személyes, sem pedig az intézeti hatás mértéke nem éri el azt a fokot, amit az ösztöndíjas jelöltnek a megfelelő munkahelyi légkör jelent.

Manapság, amikor a módszerek, a technikai színvonal, az irodalmi tájékozottság döntően befolyásolja a munka értékét, nem lehet elvárni, hogy egy másod- vagy harmadrendű színvonalú munkahelyen dolgozó, még ha tehetséges is, olyan kutatóvá váljon, aki alkotóan tovább tudja fejleszteni a tudományt.

Hogyan lehetne segíteni ezeken a nehézségeken? Azokban a kutatási ágakban, melyekben nincs megfelelő hazai *iskola* (szakember, munkahely, intézet), és indokolt a fejlesztés, a külföldi aspirantúrát vagy a külföldi kutatóhelyen való dolgozást, tanulást kellene biztosítani. Ez nem új gondolat. Már a céh-legények is ezt a gyakorlatot követték és napjaink vezető, tudományos szakemberei közül is nem kevesen így alapozták meg a fejlődésüket. Ma már polihisztorok nincsenek. A reális valóság felismerése és a jobbtól való tanulás soha nem szégyen, és az egyedüli helyes megoldás. Bezárkózással és beltenyésztéssel csak

és kiszámítható új eredményekre épül, ebben a vonatkozásban olyan helyzetet teremthet a pályázó részére, hogy mire a szorgalommal és tudományos igényességgel gyűjtött és feldolgozott anyag a minősítési eljáráshoz elérkezik, készítője éppen eléri vagy túlhaladja azt a kort, amiben még a doktori fokozatnál előírt követelmények (aktív vezető munka, tudományos közéleti tevékenység stb.) pozitív képet mutatnak. E kérdés felvetésénél ismereteink alapján, úgy tekintjük tudományunkat, hogy a jelenlegi és következő nemzedékeknél a feltétlenül hatékonyabban támogatott kutatások, valamint a körültekintőbb személyi kiválasztás — a tudomány jellegének mérlegelésén túl — a hosszú időt bizonyos mértékig csökkentheti.

A marxista elkötelezettség értelmezése és annak vizsgálata mindkét fokozat elnyerésénél elsősorban a szakbizottság, de különösen az opponensek feladata. A társadalomtudományokban, közöttük a művészettörténetben is, elengedhetetlen a marxista igény, a dialektikus történelmi materialista szemlélet és módszer alkalmazása. Különösen a tudományok doktora fokozat eljárási rendje során merülnek fel ezzel kapcsolatban igen figyelemre méltó, de negatív esetek. A társadalomtudományok marxista igényű művelése, éppen bonyolultsága miatt nehezebben megítélhető, ezért feltétlenül helyes a fokozatra pályázó személy társadalmi és tudományos tevékenysége egészének együttes elbírálása, ha szükséges éppen témaválasztásának alapos elemzése. A művészettörténet-tudomány marxista szemléletű és módszerű fejlődésének és előrehaladásának még mindig a korábbi évtizedek, gyakran liberális magatartásból és opponensi állásfoglalásból eredő minősítési eljárása az akadálya. Ezen a területen, a hatékonyabb eredmények elérése érdekében, feltétlenül egyértelmű állásfoglalásra van szükség, ami nem minden esetben szabályozható rendelkezésekkel és követelmények előírásával. A vita nem kevésbé előtérben álló kérdése, az ún. tézises védés. Tudományunk jellege nem olyan, hogy a tézises védések, maguk a tézisek, akármilyen vonatkozásban magas szintű, szintetizáló jellegű új eredmény létrehozói lehetnének. Éppen ezért ennek a formának a tudományunk területén való alkalmazását nem tarthatjuk szükségesnek.

A szervezett aspiránsképzés lehet az, amely az előzőkhöz kapcsolódva jelentős mértékben csökkentheti az előrehaladási időt, az intenzív és szervezett kutatás anyagi feltételeinek megfelelő biztosításával. A kutatandó témák kijelölése a pályázatok alkalmával igen tágan körvonalazott, ezt feltétlenül szűkíteni kellene, a távlati kutatási terveknek megfelelően. Az aspirantúrára kijelölt kutatóhelyek költségvetési keretében, illetve keretéből jelenleg még a legszerényebb támogatás sem biztosítható a kitűzött téma megoldásához. Ennek rendezése sarkalatos kérdés, amelynek megoldásától az egész tudományszak minősítési problémái tekintetében javulás várható.

Az aspirantúrán kívül benyújtott disszertációk létrejöttének időtartama, az egyetem elvégzésétől számított 10, de inkább 15 esztendő. Ilyen esetben a konkrét intézményi, múzeumi vagy oktatói stb. munkák mellett — jelen körülmények és fokozódó igények miatt — nem látszik lehetőség az idő rövidítésére. Ez azután a későbbiekben hatással van a doktori fokozat elnyerésére benyújtandó dolgozat elkészítésére, ezért az újabb kutatás ideje, többnyire ismételten a fenti időhatárok között mozog — hiszen az elvárás ebben az esetben az előzőknél minden vonatkozásban több.

A kandidátusi fokozat elnyerésével kapcsolatos eljárások és rendelkezések között szerepel annak lehetősége, hogy a bölcsészdoktori cím megszerzésekor tett szigorlat (Summa cum laude) kandidátusi szakvizsgaként is elismerhető. Ez a lehetőség az előírt vizsgák közül a legfontosabb letétele alóli mentesítést jelentheti. Ennek alkalmazása azonban adott esetben éppen a disszertációban feldolgozásra nem kerülő, széles körű marxista igényű szakmai felkészültség bizonyításának kizárását jelentheti, ami nem kívánatos.

Molnár László

A hullámok energiája

La Recherche, 1978. május

A nyersolaj árának gyors emelkedése nyomán a fejlett ipari országok eddig felhasználatlan energiaforrások kutatásába fogtak. Főként a nukleáris, a geotermikus és a napenergia kiaknázása szerepel a kutatások napirendjén. A szélenergia és a hullámok energiája azonban kiszorult az államilag támogatott vizsgálatokból. Csupán Japánban, Nagy-Britanniában, és — kisebb mértékben — Kanadában foglalkoznak a tenger hullámenergiájával. Másutt ez a sokat ígérő kutatási terület egyéni barkácsolókra maradt. Az Atlanti-óceán európai partvidékein, legalábbis Izlandtól a Gascogne-i öbölig, a partot érő hullámzás átlagos energiája kilométerenként a 90 megawattot is eléri. (Az adat *Stephen Salter* edinburgh-i kutatótól származik.) A tipikus hullám magassága három méter, hosszúsága 150 méter, frekvenciája 10 másodperces, sebessége pedig óránként 55 kilométer. A hullám élvonalának mindössze 5 milliméteres sávja — teljes kiaknázás esetén — egy európai energiafogyasztó teljes évi energiaszükségletét szolgáltathatná. A teljes értékű kiaknázás természetesen lehetetlen, de a 80 százalékos kiaknázás már egyáltalán nem tartozik az elérhetetlen vágyak birodalmába.

Az államilag is támogatott brit kutatások olyan szerkezetet javasolnak a hullámenergia kinyerésére, amely egy tengely körül körkörösen mozgó, nyitott keszonokból áll. Az egyes keszonokat a hullámzás forgatja. A tengely merőlegesen helyezkedik el a hullám előrehaladásának irányára. A forgó keszonok szivattyúval vannak összeköttetésben, amely folyadékot nyom a közelben elhelyezett turbinákba, s azokat működésbe hozza. A keszonok mindegyikén kacsacsőrre emlékeztető, minél nagyobb vízmennyiséget befogadó nyílás van. A szerkezet tréfás neve ezért kacsa lett. Egyelőre fogósak a kivitelezési problémák, hiszen minél több keszont kellene egy-egy tengelyre függeszteni, s ennek a tengelynek a kellő szilárdságú kivitelezése (150 méteres hosszúságról is szó lehet) egyelőre megoldhatatlan.

A japán tervek ígéretesebbek. A nyersolajbehozatalra szoruló ország tengeri partvonala 27 000 kilométer. Érthető hát, hogy Japánban máris évente 4 millió francia franknak megfelelő összeget áldoznak hullámenergiai kutatásokra. *Masuda* professzor tervei szerint a hullámmozgás szelepes kompressziós kamrát működtet, amely légturbinával áll összeköttetésben. Maga a szerkezet tutajon helyezkedik el. A benyomuló hullámok hengerben mozgó dugattyú szerepét játsszák, s az általuk kiszorított levegő hajtja a légturbinákat. A modellkísérletek után tengeri kísérlet is bizonyította, hogy a hullámenergiának akár 80 százalékos kiaknázása is lehetséges a nyílt tengeren. Ez a szerkezet 11 turbinát és 29 kompressziós kamrát tartalmazott. Turbinánként 120—200 kilowatt energiát nyert ki a hullámmozgásból. Az átlagos hullámmagasság ebben a kísérletben 2,5 méter, a hullámzás frekvenciája 7 másodperc volt. A Japán-tengeren, Yamagata közelében lehorgonyzott tutajon már a tengeri levegő korróziós hatását is jól tanulmányozhatták a kutatók. *(François Séguier,* L'énergie au creux de la vague.)

MOLNÁR LÁSZLÓ

ARCHAI

Molnár László kiállítása a Vigadó Galériában

Sinkó István

Kérdések

Kell-e vajon ismernünk egy festői program irodalmi-szellemi eredetét ahhoz, hogy jobban értsük a műveket? Kötelező tanulmányozni vajon a mester inspirációs forrásait a befogadás kedvéért? Kell-e nekem, nézőnek elmélyülnöm Schubert A Halál és a lányka című dalában, avagy az erre a dalra 1826-ban komponált d-moll kvartettben? Esetleg a dal szövegét adó Claudius-versben? Jobban fogom érteni *Molnár László* képeit Hamvas Béla Archai-esszéi nyomán?

Válaszok

I.

Molnár László kiállítása a Vigadó Galéria alsó termében furcsa időutazássá változott számomra. Egy olyan úttá, melyben elmaradnak évtizedek (az úgynevezett ötvenes, hatvanas évek), és belecsöppenünk a negyvenes évek végébe; még él az Európai Iskola, s a művész ennek, valamint a Kállai Ernő fémjelezte európai mértékű és -vonalú csoportosulásnak teljes jogú tagjaként alkotja meg műveit nézői és kritikusai gyönyörűségére.

Ez az időugrás-érzés nem holmi déja vu, vagy afféle poszt-hangulat, hanem a magyar festészet — képzőművészet — mesterségesen megszakított történetiségének, folyamatosságának hiányzó láncszeme. Olyan panel, olyan elem, mely ma — akár ma is — visszamenőlegesen épül/het be a töredezett hazai „Művészetház" téglái közé. Ez a vonulat — az építészeti hasonlatnál maradva: támpillér — egy intellektuális festészeti irány, mely a legjobb értelemben vett programfestészetet valósítja meg, filozófiai és technikai háttérrel maga mögött. Molnár egyrészt par excellence festő, technikailag színelméletileg abszolút felkészült, másrészt mint gondolkodó, elméleti problémákat boncoló szakember a dolgok szellemi síkjait is meghódítani kívánja. S ebbe az egységes „forgatagba" csavarja bele nézőit. Hol banális utcai jelenetekkel — mint csepeli kiállításán láthattuk —, hol mélyfilozófiai, vagy zenei-irodalmi utalásokkal, mint teszi most a Vigadó Galériában.

II.

Bizonyosan könyebb a nézőnek, ha Molnár László *Archai* című képeit szemlélve felötlik benne, mit mond a szóról *Hamvas Béla:* Archai „...annyit tesz, mint kezdetek. Jelentése az, hogy kezdet, alap, bázis... ugyanakkor egy a túlvilág birodalmai közül... jelenti az ősöket és az atyákat. Ilyen értelemben princípiumot... is használnak". Lám, az ősforrás-megjelölés, a kezdetekre utalás, mint képtéma. Molnár László bizonyosan a hamvasi filozófia alapvetései szerinti kezdetekről gondolkodik — akár szellemi- és névrokona, *Molnár Sándor Princípium*-képein — mégis megkockáztatom, hogy a szellemi ősforráskeresés során olykor a már fent említett Európai Iskola és az Ècole de Paris szellemisége is felbukkan archai módjára a művekben. Mint ahogy a Claudius—Schubert dalra rímelő — de minden valószínűség szerint a vonósnégyes Andante tétele által inspirált — *Halál és a lányka*-sorozat is számos olyan elemet takar, mely túlmutat a halál és az élet nagy kérdésein, s inkább festőiszakmai problémákat feszeget élesebben vagy gyöngéd-finom színvariációkkal.

A Halál és a lányka-képek máskülönben a *Hans Baldung Grien,* méginkább a *Holbein* ill. *Brandt* által fametszetben feldolgozott elmúlás-témához szólnak hozzá. Kétségtelen, hogy az Archai és a Halál... képek egyaránt az ősmítoszokat kutatják, de mindkettőből a Memento mori eszmeisége helyett egyfajta beletörődés, megnyugvás, eleve elrendeltetettség-tudat sugárzik.

Nem szelídek, megnyugtatóak Molnár képei, inkább végtelen kötéltáncot járnak egyensúly és dekonstrukció, biztos és bizonytalan között, vagyis képesek hordozni azt a hatalmas erőt, mely a Teremtés folyamatosságát jelenti. A teremtés a bizonytalanból a tökéletes felé való haladás, a folyó felett egyszál kötélen járt tánc, avval a biztos tudattal, hogy elérjük a túlpartot. Emiatt nem tartozik Molnár az újvad, újfestő generáció tagjaihoz. Benne a tökéletes felé vezet út, s ezt legtöbb képén be is járja. Tud valamit a festészet törvényeiből, olyan szabályokat ismer, melyek az ingadozó kötélen is megtartják.

Színelméleti és festői-szakmai felkészültsége távol tartja őt a bizonytalanba hullástól, az ízlésficamoktól, a szándékolt, a meg nem élt vadságtól. Ez még olyan munkáira is igaz, melyeken a festői és

Molnár László:
ARCHAI No.X.,
1993, olaj, vászon,
81×54 cm

tematikus problémák harcot vívnak, s az eredmény kétségessé válik. A nem figurális sorozat darabjain egy-egy láb, arc, testrész felbukkanása inkább nehezíti a megközelítést, mint segíti, máshol a kompozíció mozgalmassága nő túl a hordozó színegyüttesen, mégis ez a fajta festőiség az arány és mérték magaválasztotta útján halad előre.

Molnár nem tartja távol magát a legkorszerűbb irányoktól, azaz nem elhúzódó, félrevonuló típus, de — mint egy 1992-es interjúban Sinkovits Péternek elmondta — őt valójában mindig a festészet érdekelte, s azon belül is a folyamatosság.

Itt térhetünk vissza az időutazás problémájához. Az említett cikkben Molnár elmondja, hogy egy korábban készített fejsorozatát közelebb érzi Mednyánszkyhoz, mint a szenzibilisek, Új Vadak munkáihoz. Számára az egymásra épülés, a történetiség rendkívül fontos. Mint mondja, „... úgy gondolom, másképp nem lehet hiteles művészetet létrehozni." Ennek kapcsán említi *Nemes Lampérth* és *Kohán* nevét, de *Veszelszky, Lossonczy* és *Gyarmathy Tihamér* is „soron van". Természetesen említhetnénk még Molnár Sándort is, s akkor kirajzolódik az Európai Iskola íve, s azoknak a múltban és jelenben alkotóknak a munkássága, akik Molnár Lászlóra is hatással voltak, és akiknek művészete nem „kilóg", hanem beépül festészetébe.

Ez a nemes építkezés hiányolható a magyar képzőművészet egészére nézvést; a felmutatható folyamatosság, nevekben is elmondhatóan. Molnár

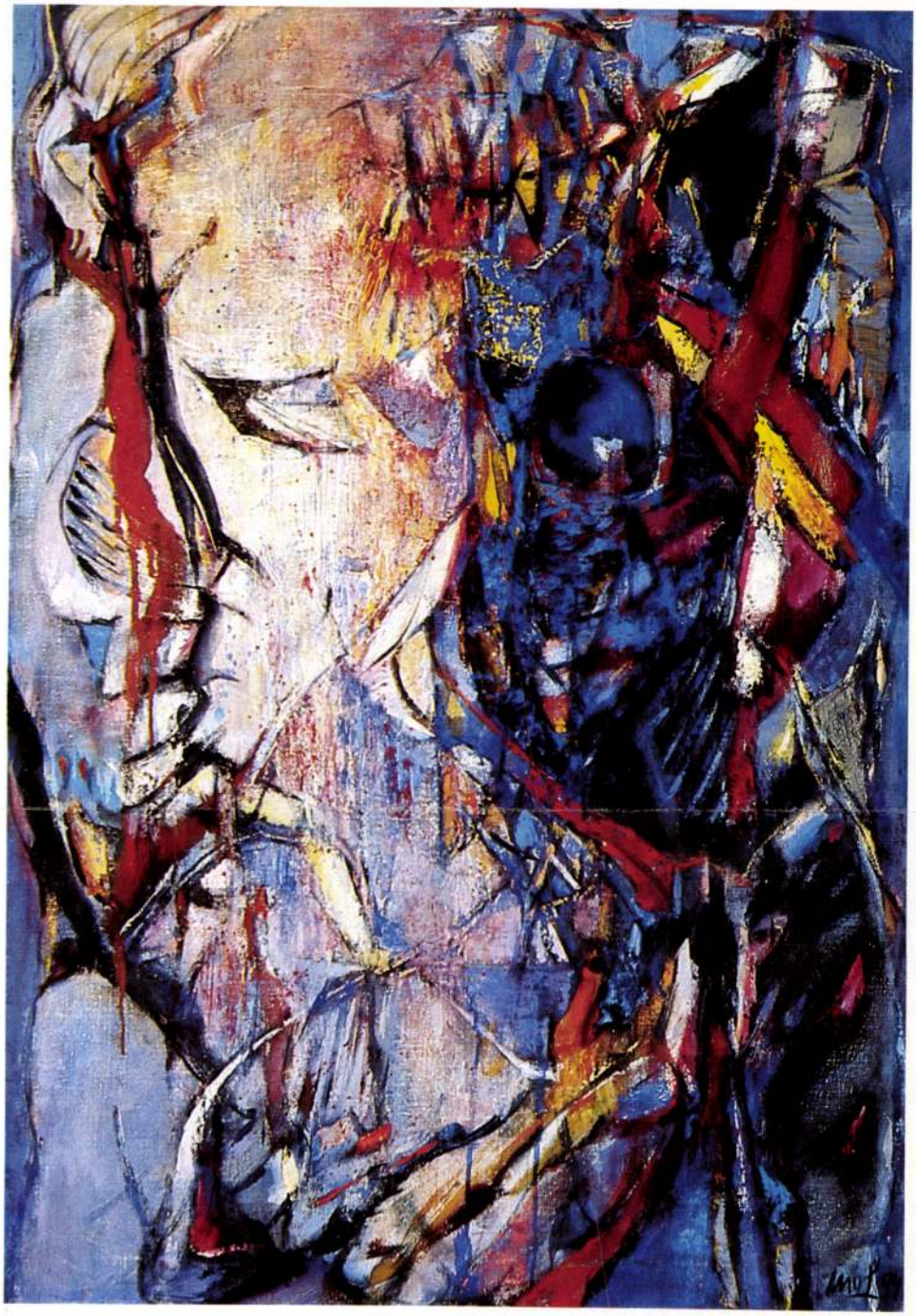

Molnár László: ARCHAI No.5., 1993,
olaj, vászon, 100×70 cm (Fotók Tahin Gyula)

eddigi életműve vállalás. Kontinuitáskeresés a vállalt és tisztelt poszt-École de Paris-val (*Bazaine, Manessier, Viallat, Estève, Szenes, Vieira da Silva*), másrészt az Európai Iskola továbbvitele. Programjának fontos állomása ez a mostani Vigadó-beli kiállítás. Tisztázó és problémafelvető egyaránt. Az ezredvégi őskeresés és halálprobléma és a szakmai létkérdés: „kell-e még a festészet?" egyaránt helyet kapnak a bemutatón.

Molnár képeit nézve ez utóbbi kérdésre határozott igennel válaszolhatunk.

ENYV ÉS FEJSZE

***Chesslay György** és **Sebestyén Zoltán** kiállítása*

Szegő György

Gyerekkorom boldog tévétlen világának fontos színtere volt az egykori Híradó mozi. Hetente cserélték a kisfilmösszeállítást, és mi a barátommal rendesen már az első nap ott bámultuk ezt a teljesen eklektikus mozit. Legnagyobb hatást a *Ceruza és a radír* története tette ránk, örökösen verekedő tizenévesekre. A két rajzfilmfigura rokkantra koptatta egymást: amit a ceruza a grafitáldozatot sem kímélve felrajzolt, azt a radír hisztérikus, önpusztító tánccal tüntette el. Mindegy volt

BUDAPEST GALÉRIA

„... Molnár László hat évig dolgozott ebben a körben; ez volt iskolája, ahol a művészet szellemi és mesterségbeli problémái kerültek terítékre. Ezt az időszakát absztrakt művek jelzik, mint mindenkiét, aki a „Zuglói Kör" tagja volt. (...) Molnár Lászlóra mély hatást tett Pilinszky költészete és személyisége, mintegy mesterként beavatta abba az életérzésbe, amely már megvolt benne, csak egy érintés kellett, hogy megszülessen és kibontakozzon. Ettől az időtől lett lassan újra figuratív, szinte egyidőben a nyugat-európai új-expresszionizmussal, bár attól teljesen függetlenül, egy közép-európai mesterre támaszkodva, Mednyánszky Lászlóra, akinek műveiben a tragédia, bűn, bemocskolódás intenzív szenvedéllyel van jelen."

(Molnár Sándor, 1984)

Tisztelettel meghívjuk

MOLNÁR LÁSZLÓ
kiállítására

az Óbuda Galériába
(Bp. III., Fő tér 1. Zichy-kastély)

Megnyitja:
1986. december 15-én 18 órakor
Gyarmathy Tihamér

Megtekinthető:
1987. január 18-ig hétfő kivételével 10–18 óráig

December 24–25-én, valamint december 31-én és január 1–2-án zárva.

ÉLETRAJZ

1941-ben született Gyöngyöspatán (Heves m)
1960-tól Budapesten él
1962-ben bekapcsolódik a "Zuglói kör" munkájába
1967-ben első tanulmányút Párizsban
1980-tól a Művészeti Alap tagja

A Csepel Galéria és Helytörténeti Gyüjtemény
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját
1993. február 11-én 18.00 órára

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész
kiállításának megnyitójára

Megnyitó beszédet mond:

Andrási Gábor

művészettörténész

A kiállítás helye: XXI. ker. Szent Imre tér 3.
Megtekinthető: 1993. március 7-ig,
10-18 óráig, hétfő kivételével naponta.

MOLNÁR László festő

CSEPEL GALÉRIA

A Helytörténeti Gyüjtemény várja a látogatókat a Csepel Története napjainkig című állandó kiállítás megtekintésére.

F.k.: Sárkány István
művészeti vezető

A Zuglói Kör elnevezés a hetvenes évek végén bukkant fel a modern magyar művészettel foglalkozó szakirodalomban. Egy többé-kevésbé állandó "mag" köré csoportosuló, szabad-nyitott módon szerveződö,és 1962-65 között leginkább aktiv képzömüvész-társaságot jelöl, melynek tagjai nem kevesebbre vállalkoztak, mint hogy megtörjék azt a nyomasztó információs és szellemi zárlatot,mely a hatvanas évek hazai közállapotát jellemezte. Megismerni az egyetemes modern müvészet történetét,az avantgard klasszikusait és az aktuális törekvéseket; megvitatni egymás munkáit, ellátogatni a teljes elszigeteltségben dolgozó, tiltott magyar mesterek mütermébe, tájékozódni a szellemi hagyományok és a társmüvészetek terén; "visszazökkenni" az idöbe,helyreállitani a hazai progresszív müvészet megszakadt folytonosságát -ezek voltak azok a feladatok,melyeknek halaszthatatlansága (pontosabban a halaszthatatlanság közös felismerése) összetartotta az egyes konkrét kérdésekben gyakorta eltérö álláspontot képviselö müvészeket. Az egykori találkozások hangulata, a szellemi energiákat mozgósitó,inspirativ beszélgetések és a szenvedélyes viták légköre rendre visszatér a résztvevök emlékezéseiben. Voltak,akiknek csupán múló epizódot jelentettek a zuglói összejövetelek és voltak,akik életreszóló útravalót gyüjtöttek akkor; voltak,akiknek müveiben csak egészen áttételesen érhetök tetten a közös elemzések eredményei és voltak, akiknek életmüvében világosan elkülönülö, remekmüveket is termö periódussá terebélyesedtek a körben szerzett tapasztalatok. Nem hiszem,hogy ez a kiállitás a kedélyes-giccses "hatvanas-évek-nosztalgia" utóhullámaihoz illeszkednék. Az elszaladt évek során kinött tüskék miatt nosztalgiát talán csak az együttgondolkodás véglegesen szertefoszlott modusa iránt lehet érezni. Persze "höskor" volt ez,bizonyosan az; az illegalitás veszélyével és kitüntetettségével, Petri Gallával, betiltott kiállitásokkal, "csámpás-konok" világgal, küszködéssel "ál-urság" és "gaz birság" ellenében,de mégis, leginkább is fiatalsággal , Tüzzel,"határtalan Élet"-tel.

András Gábor

Nyitva:		Geöffnet:		Open:	
Kedd-péntek:	11-17-ig	Di-Fr:	11.00 - 17.00	Tue-Fri:	11am-5pm
Szombaton:	10-13 -ig	Sa:	10.00 - 13.00	Sat:	10am-1 pm

GALÉRIA
MTI
GALLERY

Budapest, V.,
Apáczai Csere János utca 5.
Telefon: (361) 117-05-41

A HOTEL INTERCONTINENTAL MÖGÖTT, AZ UDVARBAN BALRA
BEHIND HOTEL INTERCONTINENTAL, LEFT IN THE COURTYARD
HINTER DEM HOTEL INTERCONTINENTAL, IM HOF NACH LINKS

" ZUGLÓI KÖR "

/ 1958 - 1968 /

... egy sosemvolt kiállitás rekonstrukciója

ATTALAI GÁBOR
BAK IMRE
CSIKY TIBOR
CSUTOROS SÁNDOR
DEÁK KLÁRA
DEIM PÁL
HALMY MIKLÓS
HENCZE TAMÁS
HORTOBÁGYI ENDRE
MOLNÁR LÁSZLÓ
MOLNÁR SÁNDOR
NÁDLER ISTVÁN
PIKLER ISTVÁN

Megnyitó: 1993.március 12-én,pénteken 4 órakor
Megnyitja: Andrási Gábor müvészettörténész

Molnár László fotó

ÉLETRAJZ

1941-ben született Gyöngyöspatán (Heves m)
1960-tól Budapesten él
1962-ben bekapcsolódik a "Zuglói kör" munkájába
1967-ben első tanulmányút Párizsban
1980-tól a Művészeti Alap tagja

A Csepel Galéria és Helytörténeti Gyüjtemény
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját
1993. február 11-én 18.00 órára

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész
kiállításának megnyitójára

Megnyitó beszédet mond:

Andrási Gábor

művészettörténész

A kiállítás helye: XXI. ker. Szent Imre tér 3.
Megtekinthető: 1993. március 7-ig,
10-18 óráig, hétfő kivételével naponta.

CSEPEL GALÉRIA

A Helytörténeti Gyüjtemény várja a látogatókat a Csepel Története napjainkig című állandó kiállítás megtekintésére.

F.k.: Sárkány István
művészeti vezető

MOLNÁR László, Lajta

VIGADÓ GALÉRIA
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

MT REKLÁMIRODA

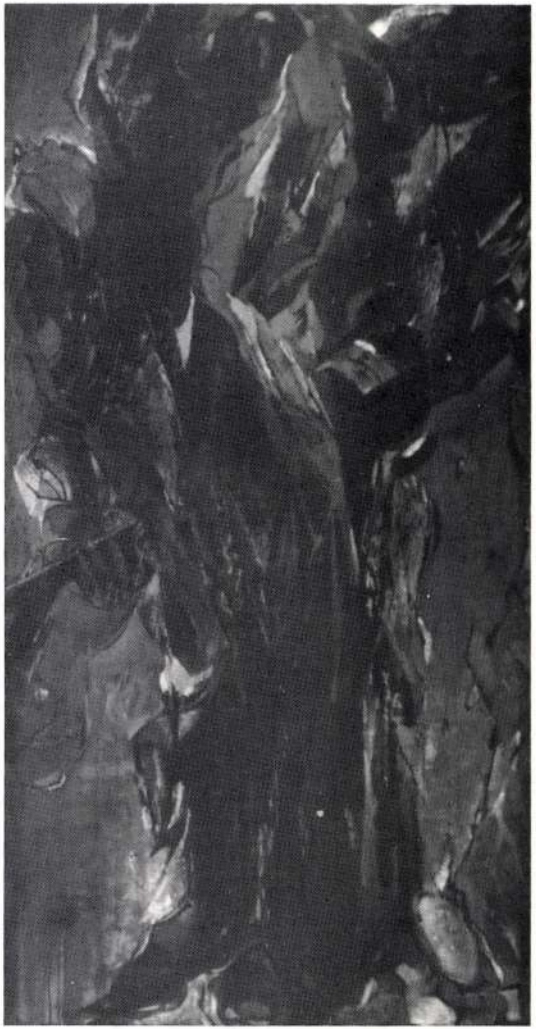

Molnár László: Jelenet II.
olaj, vászon, 150 x 80, 1991.

Tisztelettel meghívjuk Önt

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész

kiállításának a megnyitójára
1994. november 30-án 17 órára a
Vigadó Galériába
(Budapest V. Vigadó tér 2.)

A kiállítást megnyitja:
Lóska Lajos
művészettörténész

Megtekinthető:
1994. november 30-tól december 18-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig

Molnár László: Jelenet II.
olaj, vászon, 150 x 80, 1991.

Tisztelettel meghívjuk Önt

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész

kiállításának a megnyitójára
1994. november 30-án 17 órára a
Vigadó Galériába
(Budapest V. Vigadó tér 2.)

A kiállítást megnyitja:
Lóska Lajos
művészettörténész

Megtekinthető:
1994. november 30-tól december 18-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig

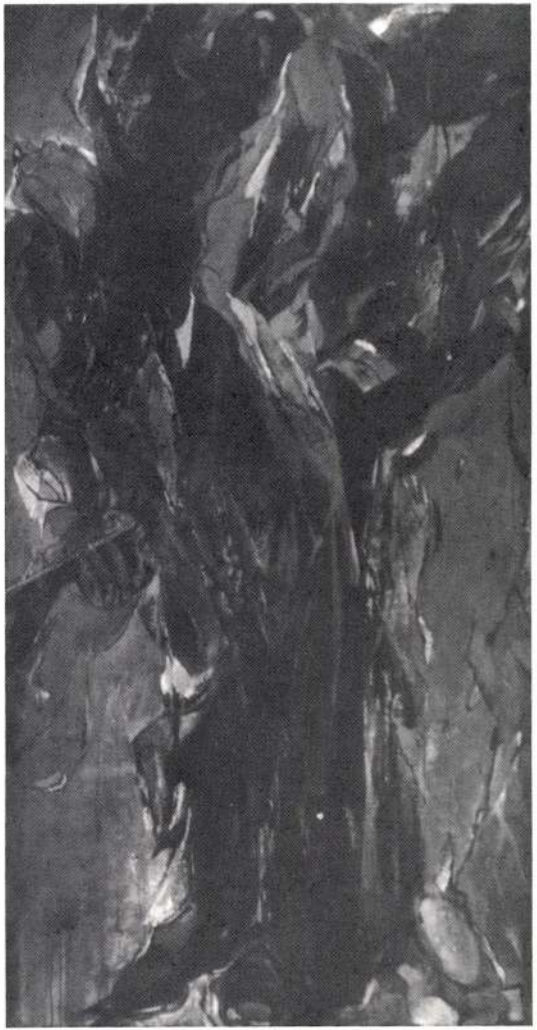

VIGADÓ GALÉRIA
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

MT REKLÁMIRODA

A HÁTLAPON

EGY FESTETT PARASZTBÖLCSŐ

A régebbi századokban a parasztság használta bútorok díszítetlenek voltak. A díszítés első próbálkozása a *bekarcolás* lehetett, hiszen különleges szerszám nem kellett hozzá. A bekarcolás továbbfejlesztése a körzővel és vonalzóval rajzolt mértanias minták *bevésése* volt. A többféle szerszámot használó plasztikus faragás csak a XVIII. században vált általánossá. Akkor jelent meg a bútorokon — főleg a ládákon — a *festés* is, de gyakorivá csak a XVIII. század közepe táján vált. Eleinte a véséssel, faragással együtt alkalmazták, így mintegy kiemelték általa a vésett, faragott díszítés formáját. Majd mindinkább a festés lett az uralkodó technika, háttérbe szorítva minden egyéb díszítési módot. Az 1820-as évekből származó ládák és ágyak között már van olyan, amelyet csak szabad rajzú festéssel díszítettek.

Ahhoz azonban, hogy hazánk melyik táján, milyen díszítési mód terjedt el, az is hozzájárult, hogy hol, milyen anyag állt rendelkezésre. Ahol az erdőkben sok volt a keményfa, ott inkább a faragásos díszítés dívott, ahol pedig puhafához jutottak könnyebben, ott a festés lett a divatosabb. Budapest környékén a parasztbútorok inkább festettek voltak, s csak a ládák közt találunk faragottakat, illetőleg egyszerre faragottat és festettet is.

A *Nagytarcsán* őrzött — 1914-ből való — *ágy, sarokpad* (karospad), és a *hátlapon* látható *bölcső* (1922) virágmintáit szintén sík fűrésszel formázott és világoskékre alapozott faragatlan puhafára festették. Az ilyen bútorok készítői, a falusi *parasztasztalosok* valójában a múlt népművészei voltak, akik falujuk és a környező községek lakossága számára alkottak. *Nem kisiparosok* voltak ők, hanem a paraszti életmód részesei, a falusi közösség tagjai, akik jól ismerték a környék népművészeti hagyományait, környezetük ízlését, és ezeket figyelembe véve készítették — megrendelőik tetszésére — a berendezési tárgyakat. Ilyen volt Cinkotán *Molnár László* is, akivel a nagytarcsaiak készíttették a fiatal házasok bútorait és — gyermekáldás idején — a bölcsőt.

Környékünknek e jeles és termékeny népművésze a XIX. század végén és a XX. század első negyedében alkotott. Az ő munkái közül valók a föntebb említettek. Keze munkája minden darabon felismerhető. A későbbi évekből származó bútorok már nem virágmintásak, hanem a városi ízlés szerint egyszínű sárgára festették, erezéssel (flóderozással) díszítették őket — de ezek már nem Molnár László munkái! Mégis ezek a kisiparosok által vásárra vitt holmik fokozatosan kiszorították a parasztszobákból azokat a szép, világoskék alapon tarka tulipánokkal, bimbókkal, nefelejcsekkel, indákkal mintázott, a megrendelő nevével és évszámmal ellátott bútorokat, amelyek több évtizeden át ékesítették a nagytarcsai parasztemberek otthonait. Így aztán — megrendelés, vevőkör híján — a mi vidékünkön a parasztasztalosokkal együtt a parasztasztalosság, a népművészetnek ez az ága is kihalt. Gyönyörű munkáik továbbélését, a hagyományosat, a szépet megőlte az, hogy a városi divatot, a piaci árut a parasztság fenntartás nélkül befogadta.

Molnárné Hajdú Margit
Kép: **Bojtár Ottó**

A KÁVÉ

Termesztésének feltétele: vízsz. 1. csapadék. A világ kávétermésének kétharmada a jó minőségű Coffea vízsz. 23. Az függ. 1. hazánkban 1938-ban évi 22 dkg volt, ma évi 3 kg.

VIZSZINTES: 10. Leromlott lovai. 11. Összecseng. 12. Y. R. 13. Időszakonként megrendezett nagy piac. 15. Is ne. 16. Beborít. 18. Mgh-k nélkül nézek (!). 19. Visszа: termelőeszköz. 20. Azok szintén. 22. Vissza: becézett női név. 26. Gárdonyi Géza kedves városába való. 28. Tartozik (!). 30. Fuss vissza (!). 31. Mocsár. 33. Amerikaias helyeslés. 34. Levél vége után található. 35. Legmagasabbra nyúló hegységünk. 37. Határozórag. 38. Egyik főiskolánk nevének rövidítése. 39. Ipari növény. 40. Története.

FÜGGŐLEGES: 2. Emberpalánta. 3. Háziállat. 4. Egyedi megjelölésre használt szó. 5. Futónövény. 6. Ókorban élt balkáni nép. 7. L . . .: papírra vet. 8. Szamárium. 9. Kitalált történetei. 14. Műalkotását. 17. Emésztési zavar — idegen szóval. 19. Madrid világhírű képtára. 21. . . . Lanka. 22. Ilonka. 24. Névelő. 29. Római szám. 27. Félig sas, félig oroszlán. 29. Tanította — régiesen. 31. Nincsen férje. 32. Ékezettel: sajtó. 35. Igekötő. 36. Kártyalap (!). 39. Háziállat (!). 41. Fordított névmás.

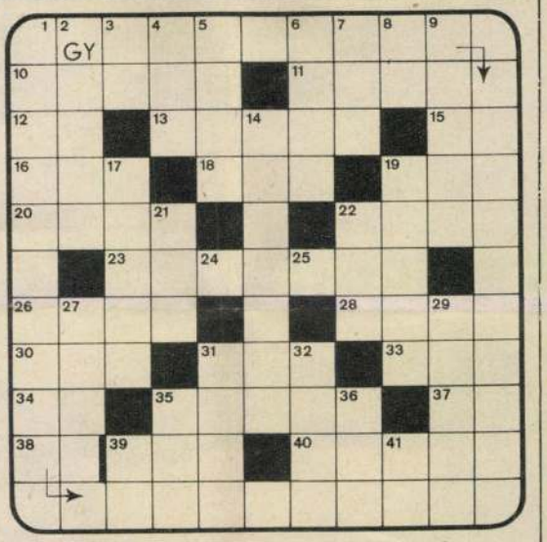

ZÁRT BETŰK: A, E, E, O, Ö, Ő, R, R.

AZ 50. SZÁMBAN MEGJELENT KERESZTREJTVÉNY (A VÁSÁRHELYI FAZEKASSÁG) MEGFEJTÉSE: VÍZSZ.: 1. sötétszürke, korongolt, 24. újkőkor. FÜGG.: 10. tálas, 28. vöröses mázatlan.

ÉLET ÉS TUDOMÁNY
A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT HETILAPJA

Főszerkesztő:
FENYŐ BÉLA

Főszerkesztő-helyettes:
LUDAS M. LÁSZLÓ

A szerkesztő bizottság elnöke:
CSÜRÖS ZOLTÁN

Szerkesztőség:
Budapest VII., Lenin körút 5

Postacím:
Élet és Tudomány,
1428 Budapest, Pf.: 47
Telefon: 223-899

Kiadja:
a Hírlapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
CSOLLÁNY FERENC
Budapest VIII.,
Blaha Lujza tér 3.
Postacím: 1959 Budapest
Telefon: 343-100, 142-220
Terjeszti a Magyar Posta

77.3040
Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA vezérigazgató

Index: 25 245

ISSN 0013—6077

A szerkesztő bizottság tagjai:

Ács Tamás, Ákos Károly, Blahó István, Bontó László, Bruzsa László, Castiglione László, Farkas Henrik, ifj. Greguss Pál, Haraszty Árpád, Haraszti István, Harsányi István, Havasné Bede Piroska, Horváth Sándor, Jantsky Béla, Kulin György, Lengyel István, Makkai László, Matolcsi János, Nagy László, Németh Lajos, Öveges József, Simai Mihály, Száva Péter, Székely Sándor, Szlameniczky István, Tarján Rezső, Varjú Gyula, Vécsey Zoltán, Zách Alfréd

Képszerkesztő:
Ujvári Imréné

Nyelvi szerkesztő:
Szőke István

Főmunkatárs:
Németh Ferenc

Rovatszerkesztők: Akácz László, Barabás Zoltán, Daniss Győző, Fodor Lajos, Kerner István, Oláh Tamás, Pécsi Tibor

Munkatársak: Gajzágó Éva, Hornyánszky Katalin, Lösch Gyuláné, Nagy Gézáné

Fotó: Bojtár Ottó

Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Az Élet és Tudomány előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodában (Budapest V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Budapest)

Előfizetési díj negyedévre 42,— Ft.

Külföldön terjeszti a „Kultúra" Külkereskedelmi Vállalat
1389 Budapest, Pf.: 149

EGY FESTETT PARASZTBÖLCSŐ

BUDAPEST
48 XI-4-5
MAGYAR POSTA
8 fr
BUDAPEST
948 NOV.-3 21
72
Szentiványi Gyula vízsel,
MOB. –
Budapest
IX. Spaminvészeti múzeum.

Mohár László

grafikus

tervezte a
bénti bélyegeket

Molnár László

90 Kubikus gipsz 200.-

Nemzeti Szalon 1936.
Kut febr-marc

ARS
von
Alwin
Schultz

MOLNÁR LÁSZLÓ

66. Öregember, gipsz
66/a. Kisleány, gipsz

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942

PASSAU I.

Boros István, Bullás József, Forgács Gábor, Gaál József, Gábor Imre, Ganczaugh Miklós, Halász Arisztid, Halbauer Ede, Hortobágyi Endre, Jovián György, Kováts Albert

AZ „UNGARISCHE KUNST DER ACHTZIGER JAHRE – EINE AUSWAHL VON ARBEITEN AUF PAPIER" címmel
a passaui Szent Anna Kápolnában,
1989. január–februárban rendezett kiállítás művei
(első rész)

ÓBUDAI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
Budapest III., Dugovics Titusz tér 2.

Megnyitó: 1989. április 12-én 18 órakor
Megtekinthető: május 7-ig, naponta 14–18; szombat–vasárnap 10–18 óráig
Hétfőn zárva

MOLNÁR LÁSZLÓ

PASSAU II.

Lossonczy Tamás, Markó Balázs, Molnár László, Roskó Gábor, Sinkó István, Świerkiewicz Róbert, Szeift Béla, Szikora Tamás, f. Tóth Árpád, Vojnich Erzsébet

AZ „UNGARISCHE KUNST DER ACHTZIGER JAHRE – EINE AUSWAHL VON ARBEITEN AUF PAPIER" címmel
a passaui Szent Anna Kápolnában,
1989. január–februárban rendezett kiállítás művei
(második rész)

ÓBUDAI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
Budapest III., Dugovics Titusz tér 2.

Megnyitó: 1989. május 10-én 18 órakor
Megtekinthető: június 4-ig, naponta 14–18; szombat–vasárnap 10–18 óráig
Hétfőn zárva

DR. MOLNÁR LÁSZLÓ 1924 -2006

Valamennyiünket lesújtott és megdöbbentett a váratlanul ránk szakadt hír: eltávozott az élők sorából a Tanár Úr. Az utolsó pillanatig itt volt közöttünk, még az utolsó simításokat végezte a váci bélyegkiállítás katalógusán. Még tele volt tervekkel. Fiatalos lendülettel készült többek között a Tematikus Szakosztály alapításának félévszázados évfordulója megemlékezésének az előkészítésére. Életeleme volt a bélyeggyűjtés, a filatélia. Gyűjtőként, tanárként, filatelista vezetőként egyaránt.
A bélyeggyűjtéssel már gyermekkorában megismerkedett. Sokszor és büszkén emlegette, hogy 1951-ben az egykeretes anyagával érdemelte ki a Lila-blokkpárt. 1978 végén kapcsolódott be vezetőként a szövetség munkájába, ekkor lett a Motívumgyűjtők Szakosztályának elnöke. Majd tagja az országos vezetőségnek, az elnökségnek, öt évig alelnökként funkcionált a MABÉOSZ-ban. Elnökként irányította a Kiállítási és zsűri-bizottságot, aktív tagja volt a MAFITT-nak, egy időben kuratóriumi elnöke a Gervay Mihály Postatörténeti Alapítványnak. Természetesen bélyeggyűjtő kört is vezetett az ELTE-n. Zsűritagként közreműködött számos hazai és nemzetközi kiállításon. Több nagysikerű hazai rendezésű kiállítás szervezését valósította meg eredményesen. Nevéhez köthető a MOFILA kiállítások szervezése, a Nyíltosztály (OPEN), az Egykeretes, a Filatéliai Szalonok hazai megvalósítása. Gyűjteményeivel számos vermeil és ezüstérmet nyert FIP és FEP A kiállításokon. Végzettségének megfelelően előadásokkal, írásaival (cikkek, tanulmányok, könyvek) segítette évtizedeken keresztül a hazai filatelisták előmenetelét, felkészültségét, gyűjteményeik feldolgozását. A győri tanítóképző főiskolán oktatta a bélyeggyűjtést a nyolcvanas években, részt vett a szakkörvezetők képzésében. Ötleteivel segítette, tanácsaival hozzájárult az Elnökség, és több szakosztály eredményes munkájához. Művészettörténészi múltja alapján számos MABÉOSZ kiadvány (emlékív, katalógus, plakát) őrzi a művészi színvonalat. Írásai, cikkei 1979-től jelentek meg a Filatéliai Szemlében, majd a Bélyegvilágban, s az is természetes, hogy tagja volt a BV Szerkesztő-bizottságának is.
Velejárója volt munkásságának, hogy ezt az évtizedeken át, fáradhatatlannak tűnő filatelistát többször tisztelték meg elismerésekkel: Gervay-díj a postatörténészektől, Gervay Mihály Érem, tiszteleti tagság a szövetségtől, tiszteleti szakosztály elnöki cím és még sok egyéb kitüntetés jelzi, hogy egy nagyszerű, kiváló és pótolhatatlan Filatelista hagyott itt bennünket. A Tanár Úr már nem ad több személyes tanácsot, útbaigazítást, nem teheti közzé a váci kiállításon tapasztaltakat, hogy okuljunk belőle, de életműve, filatéliai munkássága számunkra egy életre szóló minta és követendő példa. **Emlékét nem lehet, nem tudjuk elfeledni.**

Molnár László művezettörlénész

HALÁLOZÁS

Fájdalommal tudatjuk, hogy
VARGA JÓZSEF
nyá. ezredes,
a Zrínyi Katonai Akadémia
volt tanára,
a Hadtörténeti Múzeum
nyugalmazott munkatársa
2006. június 23-án,
életének 75. évében elhunyt.
A Magyar Honvédség halottjaként
búcsúztatása
2006. július 12-én 14 órakor
a Fiumei úti sírkertben
katonai tiszteletadással lesz.
A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
DR. MOLNÁR LÁSZLÓ
művészettörténész
életének 82. évében
váratlanul elhunyt.
Hamvait
2006. július 17-én 12.45 órakor
helyezzük örök nyugalomra
a Farkasréti temető
Makovecz-terméből.
A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatom, hogy
férjem,
TÜZES JÁNOS
nyugalmazott alezredes
2006. május 23-án meghalt.
Temetése
2006. július 10-én 12 órakor lesz
a Fiumei úti sírkertben
(Kerepesi temető).
A gyászoló család

Szomorúan tudatjuk mindazokkal,
akik ismerték és szerették, hogy
KOMÁROMI ILLÉSNÉ
szül.: WEISZ ANNA
2006. június 22-én,
82 éves korában elhunyt.
Temetése
2006. július 14-én 9 órakor lesz
a Csepeli temetőben.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk,
hogy
RÓZSAVÖLGYI ISTVÁNNÉ
született: Somogyi Lívia
(Steiner Lili)
életének 85. évében,
2006. június 19-én
hosszú betegség után örökre elaludt.
Temetése
2006. július 11-én 13.30 órakor lesz
a Rákospalotai temetőben.
Gyászolják: lánya, unokái, dédunokái,
rokonai és barátai.

Szülei, lányai és a hozzátartozók
fájdalommal tudatják, hogy
KNOPP ÉVA
2006. június 27-én,
41 éves korában meghalt.
Temetése július 13-án 9.00 órakor lesz
a Farkasréti temetőben
(Makovecz-terem).

Fájdalommal tudatjuk mindazokkal,
akik szerették és tisztelték, hogy
RIGÓ LÁSZLÓ
a MÁV Vasútőr Kft.
Budapesti Területi Központjának
vezetője
életének 58. évében
tragikus hirtelenséggel elhunyt.
Hamvasztás utáni búcsúztatására
2006. július 13-án (csütörtök)
10.30 órakor kerül sor
a Farkasréti temető
Makovecz-ravatalozójában.
Az elhunytat a MÁV Vasútőr Kft.
saját halottjának tekinti.
A gyászoló család
és a MÁV Vasútőr Kft.

Fájdalommal tudatjuk mindenkivel,
aki ismerte és szerette, hogy
NEMESDARÓCZI ISTVÁN
a Budapesti Műszaki Egyetem
testnevelő tanára,
címzetes docens,
a Budapesti Atlétikai Szövetség
szakfelügyelője,
kétszeres rúdugró magyar bajnok
életének 92. évében csendesen elhunyt.
A gyászoló család

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik
HERNÁDI ANDOR
végső búcsúztatásán részt vettek, és fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család

Hálásan köszönjük mindazoknak a rokonoknak, jó barátoknak, ismerősöknek, valamint a móri Rejlek-Metal Stapring Kft. vezetőségének és munkatársainak, akik szeretett gyermekem,
SZEPSY KATALIN JUDIT
temetésén súlyos gyászunkban osztoztak.
Édesapja és felesége

MEGEMLÉKEZÉS

Apám száz éve született, anyámat tíz éve vesztettem el. Közös életük csak öt évig tartott. Anyám nem csak világra hozott és fölnevelt, 1944-ben az életemet mentette meg. Legyen áldott az emlékük! Dr. Garbai Marcella

TISZTELT HIRDETŐINK!
Halálhír feladásakor minden esetben kérjük a halotti bizonyítvány bemutatását. Köszönjük.

• **V. kerületben,** belváros Falk Miksa utcában 42 nm-es liftes házban, alacsony rezs sürgősen eladó. Érdeklődni (149697)

• **V. kerületi,** 86 nm-es, j polgári lakás eladó. Irányár: (30) 656-5413. (151064)

• **Városliget** mellett, Da emeleti, 72 nm-es, utcára és ző lakás, rendezett házban, 2 áron eladó. Tel.: 06 (20) 938-

• **Veritas-lakások** eladó Szugló, Rokolya utcákban, Kó fon: 383-0983, 383-0829, h (150803)

• **Veszprémben,** a várra ne 20 éves, 160 nm-es, 5 szobás es, teraszos telken eladó, 32 06 (30) 986-4393. (150141)

• **VI., Izabella** utcában, An tős tetőtér-beépítéssel, 61 nr 2007. tavaszi átadással, 18.- Ingatlant beszámítok. 06 (30

• **Vonyarcvashegy,** Berzse 1+2 fél szobás, 70 nm-es lakó zsal, 60 nm-es, hozzáépí 1999-ben épített, Balatonra fűtéssel, gázkazánnal, 88 0 (30) 940-7423. (150331)

• **X., Kelemen** utcában, 8 l 55 nm-es, kétszobás, állóga millió Ft-ért. 06 (30) 381-01

• **XI., Bocskai** úton, 53 nr szobás, erkélyes, szépen fel millió Ft-ért. 06 (30) 381-01

• **XI., Gazdagréten,** 66 r panorámás, jó állapotú lak eladó. 06 (30) 297-6854. (15

• **XI. kerület,** Gazdagrét nm-es, új építésű, panorám donostól eladók. 06 (30) 96

• **XI., Mérnök** utcában, fe nellakás négyemeletes épü 14,5 millió Ft. 06 (20) 316-55

• **XII.** kerületben, Dios áro es + 15 nm-es terasz és 72 n alapterületű (egybenyithat ház felső szintjén, + 1 garázs + 36 000 000 Ft + 4 000 1379. (151087)

• **XII.** kerületben, már ha pott, három, nagy, új luxusl zunkat további előnyös bő csón eladjuk. A garázsokat 951-2902. (150678)

• **XIII.,** Mosoly utcában, z 40 nm-es, metró közeli, f öröklakásom sürgősen elad jenek. Irányár: 10 300 000 (150777)

• **XIII.,** Népfürdő utcában emeleti, háromszobás, 68 adó. Irányár: 17 500 000 (151030)

LAKÁSC

• **Balatoni** házért Lupár 20 000 000 Ft, értékegyez 3418. (150992)

• **Csere!** Tapolcán 120 nm családi ház 17 000 000 Ft 10 000 000 Ft-ig Budapes (20) 433-2463. (151086)

LAKÁSKI

• **KIADÓ, ELADÓ** ingatlan se. Tyche Ingatlan: 238-8 (151002)

• **Pannónia** utcai, 1.5 szo bérbe adó. 06 (1) 302-696

• **Rózsadombon** 3 háló + norámás lakás kiadó. 200 0 6154. (150541)

TELE

• **Budakalászon** panorár adó. Irányár: 7 200 000 Ft.

„KÖRKÉP"

Képzőművészeti

Egyetem Nagy Gábor osztályának kiállítása az Angyalföldi József Attila Művelődési Központban

Szenteleki Gábor

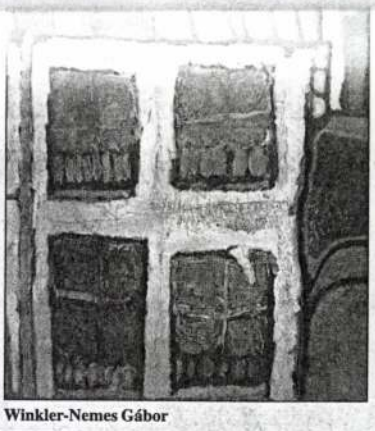

Winkler-Nemes Gábor

Nagy Lajos

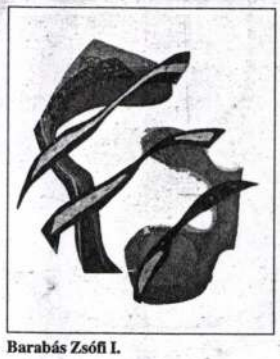

Barabás Zsófi I.

Molnár László

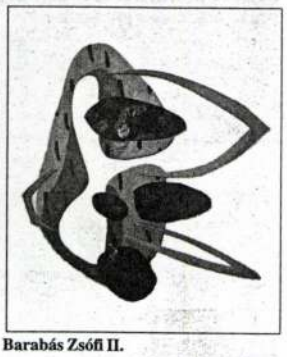

Barabás Zsófi II.

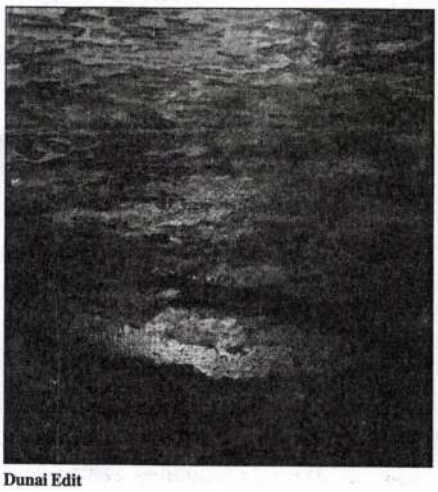

Dunai Edit

Krizsán Zoltán

Abba, hogy milyenek lesznek a jövő festőművészei, pillantást nyerhettünk március 23-ig az AJAMK-ban tizenhét ifjú festőművész kiállításán. Figyelemre méltó a művelődési központ részéről az a törekvés, mellyel a leendő festőművészek és a közönség kapcsolatát építik. A képek magukért beszélnek, a tehetséges fiatalok tanszékvezetőjével, *Nagy Gáborral* beszélgettem tanítványai műveiről, miközben a kiállított képekből válogattunk olvasóink számára, alkotóik megnevezésével.

– Ez egy remek lehetőség a diákoknak, hogy megmutathatják tehetségüket és gondolataikat megoszthatják a közönséggel – mondta a tanszékvezető. – A Magyar Képzőművészeti Egyetem festő tanszékén kilenc festő osztály van, és ebből az egyik az én osztályom. Időnként szoktunk osztálykiállításokat szervezni, hiszen a kezdő művészeknek jó alkalom, hogy kicsit kívülről is lássák „magukat".

– Jelentkeznek-e képzőművészeti szakokra?

– Épp most zárult le a felvételi jelentkezés, elég komolyan nőtt a jelentkezők száma, 15–20%-os növekedés volt. Évekkel ezelőtt az ellenkezője volt érzékelhető, érdekes, hogy az utóbbi években emelkedő tendenciát lehet megfigyelni.

– Egy ilyen kiállításra milyen szempontok szerint választja ki festményeket?

– Jelen esetben az volt a cél, hogy mindenki megmutathassa magát, huszonegy növendékem van, mindenki részt vett, négy kivételével, akik külföldi ösztöndíjban részesülnek. Így szelektálás nem volt, a megmutatkozás szempontjából arra törekedtünk, hogy minél szemléletesebb tárlatot sikerüljön összehoznunk. Jellemző az osztályra a sokrétegűség, mindig azt tartom szem előtt, hogy saját stílusukat alakítsák, adják. Tehát nincs stiláris diktatúra, elvárás. A kiállított képek nagyon hűen tükrözik a tanulók szintjeit, hova jutottak. Ahány ember, annyi karakter, hogy ki milyen vonalon indult el, ez szintén összetett. Meghatározza a lelkiállapot, a gyerekkor, a szociális-társadalmi viszonyok és megannyi tényező. Alapélmények, irodalmi, zenei, filmélmény, melyek egy életre meghatározhatják az ember gondolkodását.

– Milyen szintig lehet képezni a festőket?

– A stílus mindig később alakul ki. A festészetnek van egy tanulható szakmai oldala, történelmileg hitelesített ismeretanyag, ami átadható. A tehetség nagymértékben meghatározza, hogy lesz-e valakiből művészeti alkotó vagy sem. Bizonyos szintig tanítható a festészet és befogadható, de egy szint után már csak emberi gondolatról beszélhetünk.

– Mikor lehet eldönteni, hogy az már művészet, amit festenek?

– Amikor átfordul egy olyan tartalmi és szakmai szintre, ami konkrét.

– Ma meg lehet-e élni festészetből?

– Nagyon nehéz helyzetben vannak a pályakezdő fiatalok, régen volt állami központosított támogatási rendszer, amely egy átlagot nyújtott a művészeknek. Most ez megváltozott, és a piac az, ami diktál, a műkereskedelem és a társadalom szellemi állapota. Nagyon átmeneti helyzetben vagyunk, hiszen az új „uralkodó" osztálynak hiába van pénze, nincs kultúrája, hogy mecénásként megjelenjenek.

– Mivel tudja inspirálni a diákjait?

– Azzal, amivel engem a mestereim. A művészet az a nagy terület, ahol a totális létet lehet megélni. Hihetetlen összetett, teremtő módon létrehozhatunk szellemi üzenetet hordozó tárgyakat.

– Azt tarják, hogy a művészek kilépnek a valós életből, de vissza tudnak jönni az irreálisból a reálisba, így meg tudják mutatni nekünk, halandóknak a megfoghatatlant.

– Kedvenc gondolkodóm Füst Milán, akinek van egy könyve *Látomás és indulat a művészetben* címmel. Mind a két kategória megfoghatatlan és ez a szép benne. Ha valaki azt kérdezi, mi az ihlet, intuíció, nehezen körülhatárolható, de létező dolgok. A művészet sok megfoghatatlan dologból alkot egy egészet, például zeneművet, költeményt, szobrot, képet. Ebben az a csodálatos, hogy matematikailag, számszerűen nem lehet ezt előállítani. A tudatosságnak, érzékiségnek, indulatnak egy olyan keveredéséről van szó, amitől ember az ember.

– Gyermekrajzokat is zsűriz az AJAMK-ban, a sok remek rajz közül hogyan kerülnek ki a győztesek?

– Ha az ember éveken keresztül foglalkozik egy bizonyos szakággal, a végén már behunyt szemmel is kész elvégezni az adott feladatot. Így már ránézésre el tudom dönteni a rajzok minőségét.

– A növendékek bírálásánál hogyan lehet kiküszöbölni, hogy ne negatív hatást érjen el az ifjú képzőművészeknél?

– Pedagógiai tapasztalat, emberismeret kell hozzá, mindenkihez másként kell viszonyulni.

Czeglédi Ildikó

HÍRNÖK

Kiadja a Sprint Kft.
Alapító főszerkesztő: *Sas György.*
Felelős kiadó: *a kft. ügyvezetője.*
Igazgató főszerkesztő: *Machos Ferenc.*
Munkatársak: *Czeglédi Ildikó, Csop Veronika, Szabados Tamás.*
Fotó, tördelés: *Holczer Gábor.*
A szerkesztőség címe:
1137 Bp., Újpesti rkp. 7.
Nyomdai munkák: Sprint Kft.
E-mail: 13kerhirnok@chello.hu
Hirdetésfelvétel:
Szemesi Ildikó,
1137 Bp., Újpesti rkp. 7.
Hétfőtől péntekig 9–15 óráig
Telefon: 237-0242, 237-0243
Fax: 237-5069

MOLNÁR LÁSZLÓ
XIII. kerület Hívnák Lóczi-mdra. 14. 20.e

Magyar Nemzet

1953. nov. 13.

— **Felállították az új »nulla kilométerkövet«.** A Budapesti Városi Tanács végrehajtóbizottsága az elmúlt évben határozatot hozott, hogy a Clark Ádám-téren, az Alagútnál a háború alatt elpusztult »nulla kilométerkő« helyébe az ország úthálózatának kiindulópontját megjelölő, művészi kivitelű új kilométerkövet kell készíteni. A közel négy méter magas új kilométerkövet, Molnár László szobrászművész alkotását a napokban állították fel, régi helyére.

Molnár László

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM NÉPRAJZI TÁRA
SECTION ETHNOGRAPHIQUE DU MUSÉE NATIONAL HONGROIS
BUDAPEST X, TISZTVISELŐTELEP, HUNGÁRIA-KÖRUT 337. — TELEFON: JÓZSEF 438—33.

A Müemlékek Orsz.Bizottság tek.Elnökségének

Budapest

A mellékelt fényképet abban a reményben van szerencsém tisztelettel megküldeni,hogy a Müemlékek Orsz.Bizottsága gyüjteményében esetleg hiányt pótolhat.- A fényképet Vágujhelyen, Nyitra megyében,Er - nyey József nemz muzeumi őr készitette s a következ

Molnár László, szobrászművész

7. Molnár László: Mackó, 1965

Művészet, 1982. jún. 19. old.

Molnár László

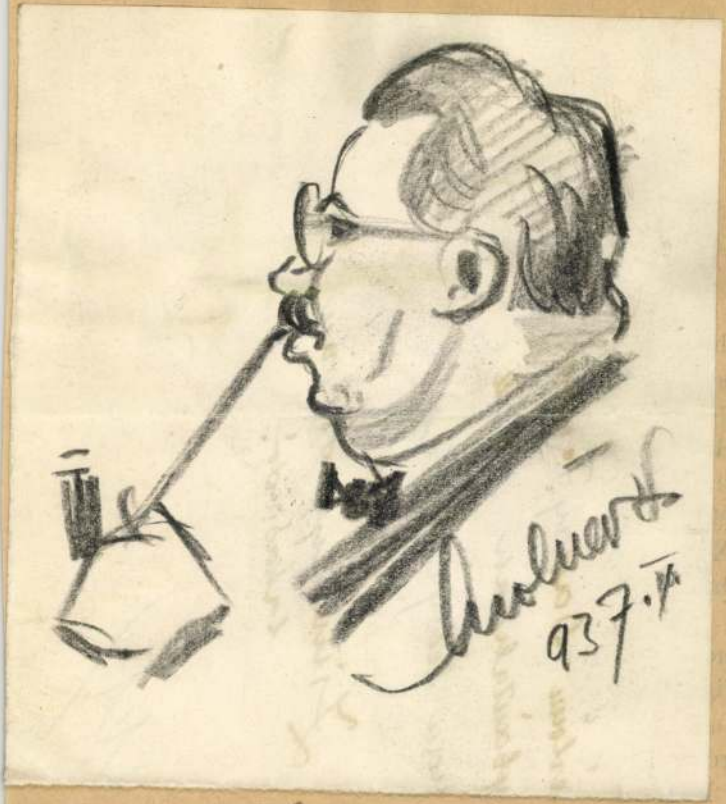

Dr Szentivány Gyula
von zul Tekerült Egye

Molnár László

rajzolo

Ez kitűnő!

Molnár L.

937. V.

emlékül

Gyula barátomnak

Sándor Béla festo

arcképe

Gelegenheit bot sich zur Genüge zu prächtigen Goldschmiedearbeiten so für kirchliche, wie für profane Zwecke. Die Ausschmückung der Gotteshäuser, darin später auch die reichgewordene Bürgerschaft mit dem Hoch- und Landadel wetteiferte, das reiche, üppige Leben im Lande des fruchtbarsten Bodens, der wildreichsten Waldungen und des edelsten Weines rief bei den Goldschmieden ein Bestreben hervor, eigenartig prunkvolle Schöpfungen zu erfinden. Dabei wurden Techniken, die die Farbenlust und Prachtliebe befriedigen konnten, wie der aus Italien stammende, aber erst in Ungarn zur vollen Blüte gelangte Drahtschmelz, mit Vorliebe gepflogen.

Die Glanzperiode der ungarischen Goldschmiedekunst war zweifellos das

Molnár László

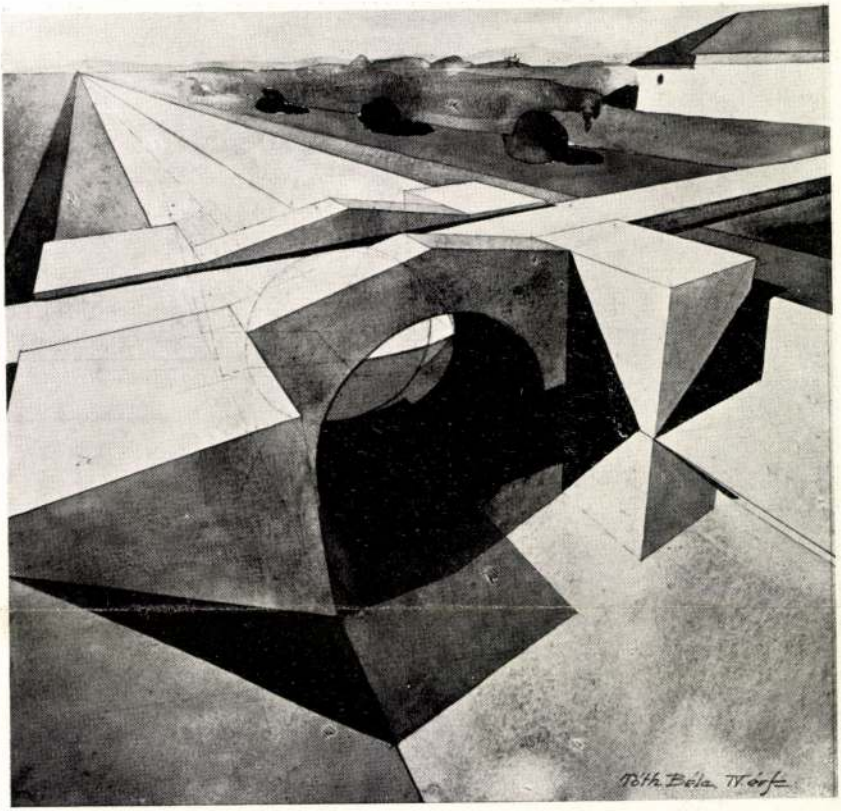

TÓTH BÉLA: SZERKESZTETT LÁTSZATTANI RAJZ. TANÁR: HORN A.

KMTárs. Képzőm. tőrik.
Miáll. 1937.

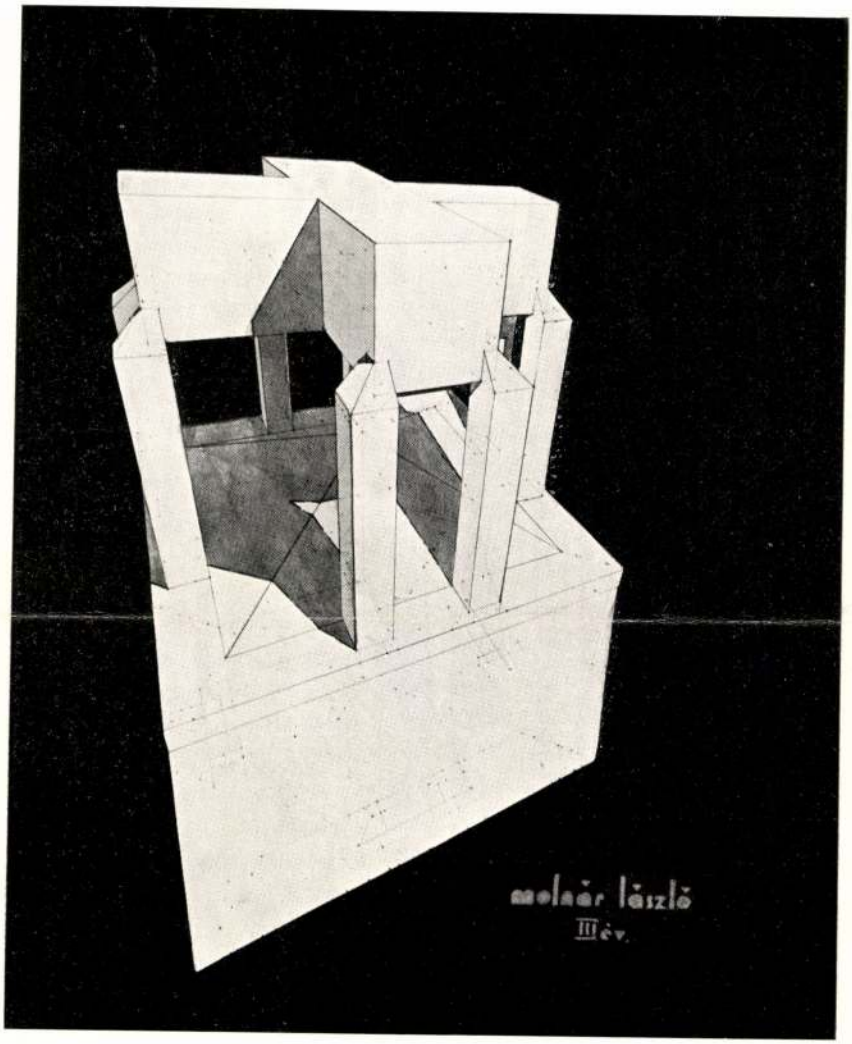

MOLNÁR LÁSZLÓ: SZERKESZTETT LÁTSZATTANI RAJZ. TANÁR: HORN A.

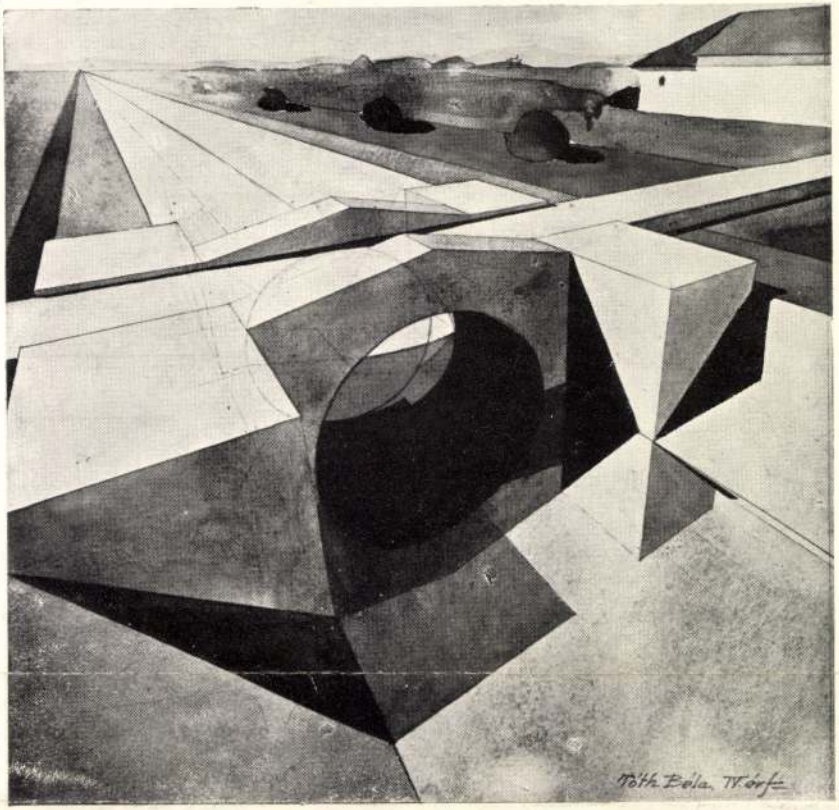

TÓTH BÉLA: SZERKESZTETT LÁTSZATTANI RAJZ. TANÁR: HORN A.

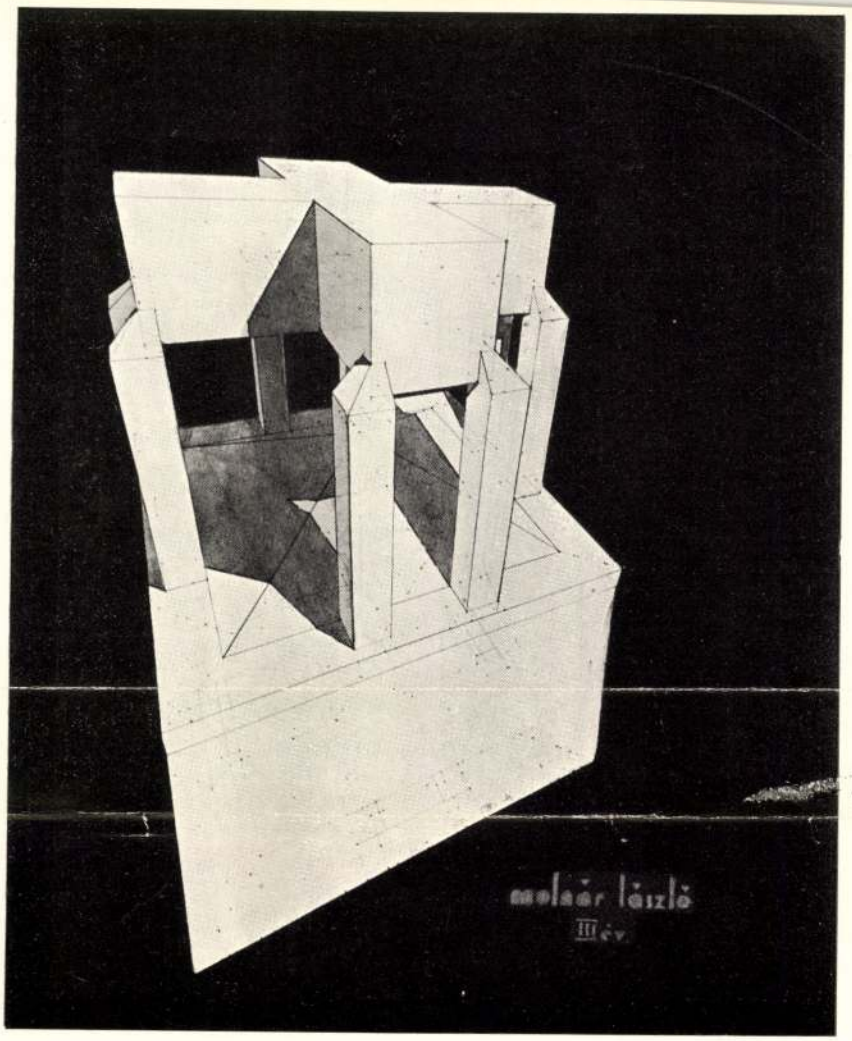

MOLNÁR LÁSZLÓ: SZERKESZTETT LÁTSZATTANI RAJZ. TANÁR: HORN A.

Képzőmű. Főisk. Évk.
1936/37

belül 44 százaléka terméketlenné vált, míg gyümölcsfakarbolineumos fák tojásainak csak 1·4 százaléka lett terméketlen. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy a fuzikládium ellen való védekezésben ingyen elsőrangú szerhez jutottunk, beláthatjuk a mészkénlé erős versenyképességének titkát. Hátrányául csupán azt hozhatjuk fel, hogy egyes körtefajok rügyei (például *Neue von Poiteau*) érzékenyek vele szemben.

A nyári permetezéskor a hangsúly arra helyezendő, hogy amint kora tavasszal az első kis tetvek megjelennek, azonnal bepermetezendők. Ilyenkor néhány tetű elpusztításával egész inváziótól menekülünk meg. Erre legalkalmasabb az az oldat, mely 99 liter vízhez adott egy kilogramm káliszappanból és 50 gramm nyers nikotinból áll. Ne bízzuk azonban fáink egészségét erre az egy nyári permetezésre, hanem permetezzük meg ezen kívül szükség szerint, ami tapasztalatom szerint legalább még három permetezésből áll.

JEGYZET

[1] Büsgen: Der Honigtau 1891.
[2] Babó Mach: Handbuch des Weinbaues u. d. Kellerwirtschaft. Weinbau. II. Haelfte Berlin. 958. old.
[3] Jablonowski: A szőlő és egyéb gazdasági növények pajzstetvei. 1916. 96. old.
[4] Sorauer: Handbuch der Pflanzenkrankheiten. Erster Band. Berlin, 1909.
[5] Réaumur: Memoires pour servir à l'histoire des Insectes. III. kötet 313—314. old.
[6] Newstead: Monograph of the Coccidae of the British Isles. II. kötet 62—63. old.
[7] Lásd Jablonowski előbb idézett munkájának 92. oldalát.
[8] Walter Speyer: Der Abfelblattsauger. Psylla Mali Schmidtberger, 1929. Berlin.
[9] Ábrák részben a fenti mű nyomán.
[10] Lees: Some observations on the Egg of Psylla mali. Ann. Appl. Biol. 2. 251—257.
[11] K. Šulc: Československé druhy rodu puklice. A képeket részben innen vettem át.

A hulló csillagok fénye: «hideg fény»? Régen kísérlezetnek már azzal, hogy kielégítő magyarázatát találják a hulló csillagok fényének és a hulló csillagok mögött maradó fénysávnak. Az az egyszerű feltevés, hogy a hulló csillagok fényét a levegő mindennapi értelemben vett surlódása okozza azáltal, hogy a meteorit felületét felmelegíti, nem kielégítő. Azokban a magasságokban, ahol a hulló csillagok általában felvillanak, ehhez még túlságosan kicsi a levegő nyomása és ezzel a sűrűsége. Sokkal közelebb áll a valósághoz az az újabb feltevés, hogy a felvillanás a meteor előtt torlódó levegő alkotórészeinek atomjai által kiszakított atomok ionizálódása okozza. Erre mutat az a körülmény is, hogy a meteorok színe nem áll megfelelő összefüggésben a sebességükkel. Így a meteorok fénye luminiszcencia jelenségnek tekinthető, miként a Szent János-bogarak világítása és joggal nevezhetjük «hideg fénynek», hiszen keletkezése a hőmérséklettől független.

A meteoritek után megmaradó fényes sáv fényét már régebben is luminiszcencia jelenségnek tekintették. A meteoritból kilépett atomok egy része ugyanis ionizált állapotban marad vissza. Időbe telik, míg ezek ismét fel tudják venni elvesztett elektronjukat. És éppen 80—100 kilométer magasságban, ahol a legtöbb meteor felvillan, elég nagy a levegő sűrűsége ahhoz, hogy a felvillanás már bekövetkezhessék és elég kicsi, hogy az ionizált gázok okozta sáv egy percig vagy tovább megmaradhasson. Bár ez az elmélet lényegesen jobban magyarázza a tüneményeket, mint elődei, véglegesnek és kifogástalannak nem tekinthető, mert így is marad még nemegy meg nem oldott kérdés. (+)

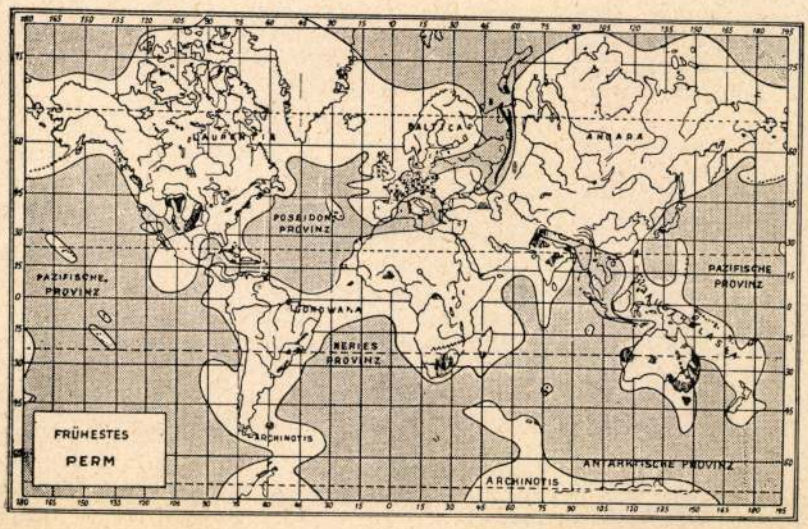

Permkori térkép. (Schuchert szerint módosítva 1916.)
(Báró Fejérváryné: A teknőspáncél története cikkhez)

nőstény is résztvesz, de szűzszaporodó tulajdonságuknál fogva a hímek hiánya nem akadálya a szaporodásnak. Sötét, majdnem zöldes-fekete színe jellegzetes rá és a levéltetvek közismert potrohcsöve (11. kép «a») majdnem hengeres alakú. A szárnyatlan nőstény (12. kép) 1·5 milliméter hosszú, csápja egyenes, hat ízű. Rajzban bemutatok még egy szárnyas nőstényt is (11. kép). Nagysága 1·3—2 milliméter között változik. Feje mellkasa zöldes-fekete, oldalán 3—4 sötétebb folt látszik. Szeme vörös. Csápja olyan, mint a szárnyatlané, de minden ízében füstös-fekete. Szárnya (9. és 10. kép) fehér és szivárvány színeket játszó. Felső szárnya (9. kép) jóval hosszabb a potrohnál; erezetéből a szegély ér sárgás, a többi zöldes-barna színű. Ellentétben a fentebb tárgyalt *Psylla mali*val, ez annyira közismert, hogy azonnal rátérek a mézharmatot okozók harmadik csoportjára.

Pajzstetűfélék

Bár, — mint fentebb ismertettem — minden pajzstetű létrehoz több-kevesebb mézharmatot, mégis a nagyobbtestű pajzstetvek azok, melyek ebben a legbűnösebbek. Ezeknek legismertebb képviselője a közönséges teknős pajzstetű *(Lecanium coryli L.)*, melyet az akácfáról mindnyájan ismerünk. A hímnek 5, a nősténynek 3 fejlődési alakja van (természetesen a tojást nem számítva) (13—22. kép).

Ha május közepe táján fertőzött akácfán felemelünk egy fél borsóalakú és nagyságú anyapajzsot, alatta 3000—4000 darab tojást találunk, melyek fehér színűek, ellipszisalakúak (13. kép) és 0·3 milliméter nagyságúak. A tojásokat az anyaállat semmivel sem erősíti, vagy ragasztja a fához, mert a saját (tehát az elhullott állat) ottmaradó és ráboruló pajzsa elég védelmet nyujt a tojásnak addig, míg a kikelő állatok elhagyják azt.

Az első lárvaalak [11] (14. kép) még nemileg nincs elkülönítve és így nem állapítható meg, hogy belőle hím, vagy nőstény állat fejlődik-e? A 0·5 milliméter hosszú és 0·25 milliméter széles igen világos színű lárva, kicsi csápjával és gyenge három pár lábával, két közepes hosszú farsetéjével, kilenc potrohszelvényével gyenge kis állat.

A második lárvaalaknál a hímek a nőstényektől már megkülönböztethetők. A hím másod lárva (15. kép) hosszabb és karcsúbb, mint a nőstény (16. kép) és bizonyos mirigyei is hiányoznak.

Az előbáb képét a 17. kép mutatja. A kezdeti stádiumban levő szárnycsonk révén, bármely fejlődési alaktól könnyen megkülönböztethető. Minthogy szárnya csak a hímnek van, e fejlődési alak hím jellege és az előbáb típusa összetéveszthetetlen.

A bábot a 18. kép tünteti fel. A többi fejlődési alakok közül legfeljebb az előbábbal lenne összetéveszthető, de ha figyelmesen megnézzük a fej szerveinek tökéletesebb kiformálódását és farvégsertéit, akkor a megkülönböztetés egyszerűvé válik.

A kifejlődött és repülni is tudó hím rajzát a 19. kép mutatja be. A test hosszát is meghaladó két farksertéjét legtöbbször párhuzamosan helyezi el. Úgy ennek, mint a többi állatnak nagyságát, az állat neve mellé rajzolt lépték segélyével könnyű megállapítani.

A hím lárvapajzs különös csatornázottságát, valamint a krokodilbőrhöz hasonló kidudorodásainak jellegzetességét a 20. képen tüntettem fel. A közönséges teknős pajzstetű pajzsának legismertebb alakját tízszeres nagyításban mutatom be a 22. *a* és *b* képeken. Míg a 22. *a* képen oldalnézetben látjuk az anyapajzs sisakszerű alakját, melynek alsó szélén egymással majdnem párhuzamos barázdák futnak, addig a 22. *b* kép ugyanezt felülnézetben ábrázolja. E pajzs alatt van a kifejlett nőstény teste (21. kép.) jellegzetes szőreivel és mirigyeivel. Ezt az alakot május közepétől kezdve találjuk szokásos mozdulatlanságában ülni a fán. Előbb az állat laposabb és ahogy benne a tojások száma nő, úgy púposodik teste mindig magasabbra. Míg a pajzs maga sötétbarna, az alatta levő állat világos, kocsonyaszerű. Az ellipszis egyik csúcsánál bevágást találunk, mely arra szolgál, hogy a kis állatok ott léphessenek ki a nagy világba; ezért ezt szülőútnak hívjuk. Az anya csökevényes csápja két ízű, lábai is csökevényesek és így helyváltoztatásra alkalmatlanok. Mérete táplálkozási viszonyaitól függően 2—5 milliméter hosszúság és 2—6 milliméteres szélesség között változik.

Ezzel bemutattam azt a három szívókártevő típust, melyeknek azok az alakjai, melyek egy helyhez kötöttek és ott feltűnő mennyiségű mézharmatot termelnek, a korompenész terjedésének okozói. Most az ellene való védekezésről, tehát e kártevők irtásának lehetőségéről szeretnék néhány szót mondani. Mivel a repülő állatok ellen a védekezés alig lehet eredményes, vagy a tojások ellen vagy a lárvák ellen kell harcolnunk. Több komoly kísérlet — sajnos — azt igazolta, hogy nincs olyan szer, mely a növényre ártalmatlan volta mellett száz százalékos mortalitást adna a tojással szemben. Ennek következtében eredményes védekezést a kettő összekapcsolása, tehát a téli és nyári permetezés ad.

A téli permetezés legeredményesebben rügyfakadás előtt almaféléknél 10 százalékos, csonthéjasoknál 7 százalékos tömény gyümölcsfa-karbolineummal, vagy 3—5 százalékos ásványolaj emulzióval hajtandó végre. Sokkal olcsóbb, de kevésbbé hatásos (körülbelül 30 százalékos mortalitás) a téli erősségű mészkénlével való permetezés a Psylla-tojás ellen, melynek Speyer szerint csodálatos mellékhajtásai is vannak. Ezek egyike abban nyilvánul, hogy a kibújt lárvák jórésze kibúvás után elpusztul, ami a mortalitás százalékát nagymértékben emeli, a másik az, hogy az előző évben mészkénlével permetezett fára rakott Psylla-tojásoknak körül-

a jól megtermékenyült tojásra az is, hogy tavasz felé a csúcsosabb végén fekete folt látszik, amely nem egyéb, mint az embrió fejlődő szeme, mely a tojás héján keresztüllátszik. A tojás alakja (1. kép) egyik oldalán laposra nyomott ellipszis, melyből két nyúlvány áll ki s ezek közül a hosszabb bele van mélyedve a fába, hogy a tojás le ne hulljék róla. Egyik oldala csúcsosabb, a másik tompább. Nagysága átlag 0·4 milliméter hosszú, 0·1 milliméter széles. Felülete nem síma, hanem kissé érdes, amit a rajta szabálytalanul futó barázdák okoznak. Érdekes, hogy mikor az embrió már elérte teljes kifejlődését, nem valamely szájszervével, hanem a testén kívül, de a tojáson belül levő chitinből alkotott kemény fésűszerű taréjjal szakítja fel a tojás burkát. Ezt először *Awati* állapította meg, majd *Lees*[10] és *Speyer* is ellenőrizte ennek valóságát.

Így jelenik meg kora tavasszal a hemimetabolikus fejlődés öt vedlés által elválasztható lárva stádiumának első lárvaalakja (2. kép). Az első lárvaalakot kicsinységén (0·5—0·65 milliméter) és sötét narancssárga színén kívül, világos füstszínű lábai, piros szemei és szárnycsonkmentessége (mely a második lárva-stádiumnak is jellegzetessége) jellemzik. A test szélessége úgy aránylik hosszúságához, mint 1 : 2·7. A fej a hosszú torszelvénnyel cephalotoraxá olvadt össze.

A második lárvaalak (3. kép) nagyobb (0·6—0·85 milliméter); színe piszkossárga, a lábak, csápok, világosabb szürkék, a szem már nem piros, hanem narancsvörös. Szárnycsonkja ennek sincs. Ha testszélességét egynek vesszük, akkor hossza 2·06.

A harmadik lárva alak (4. kép) nagysága 0·78—1.21 milliméter között van. Jelentős színváltozása nincs, de jelegzetes rá, hogy a fej az előtortól, továbbá a középtor az utótortól itt kezd elválni. Az első szárnycsonkok itt jelentkeznek. A test szélességének aránya a hosszhoz 1 : 1·98.

A negyedik lárvaalak (5. kép) nagysága már 1·32—1·72 milliméter; a test szélessége úgy aránylik a hosszúsághoz, mint 1 : 2. A fej, tor és potroh elválasztása már határozott, a szárnycsonkok erősen fejlettek.

Az ötödik lárvaalak (6. kép) 1·65—2·16 milliméter hosszú. Szélessége úgy aránylik a hosszúsághoz, mint 1 : 2·02. Színe zöldessárga, a fejnek némi kékes árnyalata van. A potroh vége világosabb, mint a többi testrész. A szárnycsonkok kezdenek áttetszőek lenni.

A kifejlett rovar (7. kép) és az ötödik lárva között fejlődésben óriási ugrás tapasztalható. Míg az utóbbi majdnem olyan hosszú, mint széles, az imago hosszú, keskeny és minden szervvel ellátott kis állat. A hím 2·6 milliméter, a nőstény 2·9 milliméter hosszúságú. A teljesen kifejlett átlátszó szárny még körülbelül egy milliméterrel túlér a testen és annak hosszába nincs beleszámítva. A tökéletes kifejlődés után a fej, tor és lábak kékeszöldek, a lábszár, lábfej és csápok világossárgák. A hímet a nősténytől könnyű megkülönböztetni, mert előbbinek potrohgyűrűi rézvörösek, míg utóbbié sárgás zöldek. Mindkettő fején megtaláljuk a két csáp között a *Psyllidae*re annyira jellemző homlokkúpot (7. kép «a»), melyet *Crowford* angolul *genal cones*nek, Speyer *Stirnkogel*nek nevez és amelyen átlag 18 darab szőrképződményt találunk. A 10 izű csáp (melyek közül az első kettő vastag és tuskószerű) gyengén és szabálytalanul szőrözött, ellentétben az *Aphididae* csápjaival. A hím három utolsó csápíze hosszabb és vastagabb, mint a nőstényé. Mindkét szárnyának rajzát és erezetének beosztását a 8*a* és 8*b* kép tünteti fel. A levéltetvek szárnyától való megkülönböztetést a 9 és 10. képpel való összehasonlítás adja. A szárnyak bővebb ismertetése egyrészt felülmúlná e cikk kereteit, másrészt jelenleg nem is célom, mert a gyakorlati entomológiát óhajtom csak e pár sorral szolgálni. Lábai közül a harmadik a legerősebb és ugrásra képesítő, hogy levélbolha nevének megfelelően repülését ugrással kezdje.

Csak egy nemzedéke van, ami öt lárvaállapot mellett érthető. Az elsőfokú lárvák április első napjaiban bújnak ki a tojásból (az időjárástól függően) és egy-egy lárvaalakban 6—12 napot töltenek el, úgyhogy május második felében megjelennek az imagok és novemberig élnek. Bár az imago is táplálkozik, kártétele össze sem hasonlítható a lárvák szívogatása által okozott kárral. Ennyi elég ahhoz, hogy az almalevélbolha minden fejlődési alakja a többi korompenész okozók minden fejlődési alakjától könnyen megkülönböztethető legyen.

A levéltetvek

A répalevéltetű *(Doralis fabae Scop.)*, melyet a német *Rübenblattlaus*nak, az angol *bean aphis*nak, a francia *puceron noir de la betterave*nak nevez, egyike mezőgazdaságunk legelterjedtebb, legismertebb kártevőinek és ezért választottam ennek életét egészen rövid ismertetésem alapjául. Tulajdonképpeni anyanövénye az *Evonymus*, illetve *Viburnum* (kecskerágó- és labdarózsafélék.) Ezeken történik ennek a nagyon bonyolult fejlődésű rovarnak a párosodása is. Ezt az életfolyamatot a Fundatrix- (ősanya-) alak végzi és tojását is a fenti növénycsoportra és nem a répára rakja. Minthogy az esetben, ha tojását a répára rakná, ez feldolgozás vagy feltakarmányozás folytán megsemmisülne, az állat fajfenntartási ösztönének csodálatos újabb megnyilvánulásával állunk szemben. Mivel tehát élete egy részét a répán, más részét a kecskerágón, vagy labdarózsaféléken tölti, érthető, hogy vannak esetek, amikor a mézharmat a répán megtalálható, de a tetű már nem. Így magyarázható meg, hogy az alig kikelt répát a levél alsó lapján sokszor még ritkítás (egyezés) előtt ellepi e levéltetű, szívása következtében annak széle lehajlik, fodros lesz, fejlődésében elmarad, esetleg ki is pusztul. A levél szívásában úgy a mindig szárnyas hím, mint a nem mindig szárnyatlan

Almalevél bolha. Psylla mali. Schm. 1-8 ábrák.

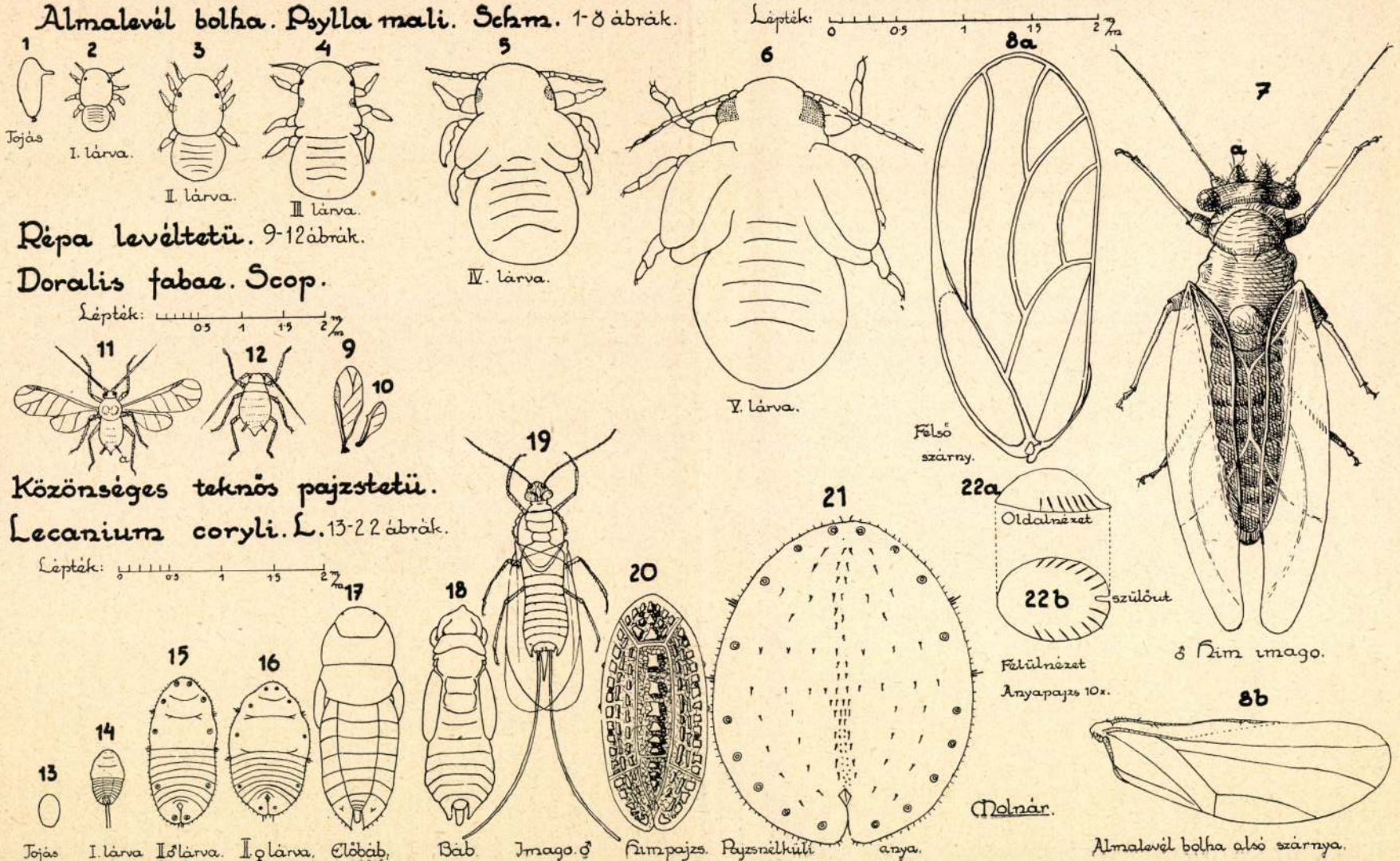

Molnár.

ben tavasszal, vagy nyár elején közönséges teknős pajzstetűvel *(Lecanium coryli L.)* erősen fertőzött fa (például akác) alá, vagy erősen levéltetves őszibarackfa alá állani és látni fogjuk, hogy lövelik ki a tetvek a mézharmatot, mely finom páraként hull alá és a ferdén álló levélcsúcsokon néha cseppeket alkotva gyűl össze. Minthogy az a kérdés is felmerülhet, hogy az állati eredetű mézharmaton kívül növényi eredetű is létezik, évek óta figyelem a bárhol található mézharmatot. Ez a megfigyelés feltétlenül meggyőzött arról, hogy a gondos és néha nagy fáradságot igénylő kutatás eredményeképpen alig volt olyan esetem, hogy a bűnös tetűfélét meg ne találtam volna. És ha nem találtam meg, az sem azt bizonyította, hogy a mézharmat növényi eredetű, hanem azt, hogy a mézharmatot előidézett levéltetű olyan fejlődésű volt, melynek tökéletes átalakulásához kétféle anyanövényre volt szüksége és a vizsgálat idejében, már a második anyanövényre telepedett át. Ezért van az, hogy például a cukorrépa levelén gyakran találunk mézharmatot a nélkül, hogy a tetű feltalálható lenne. Ilyen például a répa levéltetű (*Doralis fabae Scop.* 9—11. ábra), mely nyári életének elejét a répán, fejlődésének többi fázisait pedig a kecskerágón *(Evonymus europeus.)*, vagy a labdarózsafélék valamelyikén tölti. De oka lehet annak, hogy a mézharmatot okozó tetűt nem találjuk meg, az is, hogy az időközben elrepült, vagy ha szárnyatlan, elmászott egy másik növényre, ahol kedvezőbb feltételeket remélt, esetleg elvitte a szél, a vihar. Nem ritkaság, hogy a levéltetveket egy-egy növényen vagy növénycsoporton, nagyszámú ellenségeik pusztítják ki. Ilyenek a katicabogarak *(Coccinella septem-punctata, Adalia bipunctata,* stb.), kaparó darázs *(Cemonus unicolor F.)* élősdi fekete darázs *(Aphydius testaceipes.)*, a lebegő légy lárvája *(Syrphus.)*, a fürkész darazsak közül például a *Bassus albosignatus Arav.*, az aranyosszemű fátyolka lárvája *(Chrysopa perla L.)*, melyek vagy azáltal pusztítják a levéltetűt, hogy lárváik az élő levéltetvekben élnek és azt belülről felfalják, vagy azáltal, hogy lárváik megfogják a levéltetűket és puha belsőrészüket egyszerűen kiszívják. Jelen esetben mindegy, hogy miként végzik reánk hasznos hóhér munkájukat, fő az, hogy elpusztítják a tetűket, a szél a hullákat lefújja, a mézharmat ellenben ottmarad, nagy fejtörést okozva a kellő körültekintéssel nem bíró megfigyelőnek. Nem ritka eset az sem, hogy például egy magas akácfáról a mézharmatot a szél egy bokorra fújja, melyen semmiféle tetűt nem bírunk találni, de a rajta levő mézharmat mégis állati eredetű, mert az akác tetveitől származik. Meggyőződésem, hogy mindazok az esetek, melyek az ellenkezőt igyekeznek bebizonyítani, téves megfigyelés helytelen következtetéséből erednek. A mézharmat sok rovarnak kedvenc nyalánksága, hisz *Berthelot*[7] vizsgálatai szerint 48—55 százalék nádcukrot, 24—28 százalék inverziós cukrot és 19—22 százalék dextrint tartalmaz. Természetes tehát, hogy sok rovar keresi fel, hogy nyalakodhassék. A közönséges lódarázs *(Vespa crabro L.)*, a német és francia darázs *(Vespa germanica* és *Polistes gallica Fb.)*, a poszméhek *(Andressa* és *Halyctus* fajok), a különböző hangyafélék, sőt a közönséges hóbogár *(Terephorus fuscus Fall.)* is gyakran tömegesen találhatók rajta. Pár hónappal ezelőtt a gödöllői állami méhészeti gazdaság múzeumában láttam egészen sötét színű és ehetetlen mézet, melyet a háziméhek a korompenészes mézharmat gyüjtéséből készítettek. Ezt különben Lüstner 1900-ban szintén tapasztalta, sőt azt is megemlíti, hogy a szerinte «fekete mézet» korompenészes szőlőről szedték a méhek.

Mint érdekességet említem meg, hogy a bibliában előforduló manna szintén egy mézharmatféleség, mely a levegőn megszilárdul és amely egy bizonyos rovarnak az ürüléke. Büsgen szerint, aki a Sinai-hegyen szedett mannát kémiailag megelemezte, azt nádcukorban, inverziós cukorban és dextrinben gazdag anyagnak találta, ami más hiján táplálkozásra is alkalmas.

Nézzük ezek után a mézharmat létrehozóit: a levélbolhákat *(Psyllidae)*, levéltetveket *(Aphididae)*, pajzstetveket, azoknak fejlődését, kártételét, előfordulását. Minthogy ez a tárgykör olyan óriási, hogy nemcsak ilyen kis cikk keretében, de könyvben is nehezen férne meg, egész röviden mindhárom csoportból csak egy-egy jellegzetes állat leírásával vélem célomat legegyszerűbben elérni.

Az almalevélbolha és fejlődésmenete

Ha a termelő a kertben összezsugorodott leveleket talál, melyeknek alsó levéllapján apró tetűfélék mászkálnak, kész a szakvélemény, hogy levéltetű. Pedig éppen az almafélék legsúlyosabb és erős mézgásodással és korompenésszel kombinált betegségei (különösen a körténél) sokszor nem a levéltetűnek, hanem a levélbolhák valamelyikének kártételétől származnak. Minthogy az almalevélbolhát *(Psylla mali Schmidtberger)* hazánkban még alig (szinte azt mondhatnám csakis a szakemberek) ismerik, kissé részletesebben azért ismertetem, hogy a két egymástól nagyon könnyen megkülönböztethető rovart, a levéltetűt és az almalevélbolhát egymástól a gyakorlat számára is könnyen elválaszthatóvá tegyem. Minthogy igen különböző fejlődési stádiumai vannak, *Speyer* nyomán valamennyit ismertetni fogom.[8]

Ha a tél folyamán levélbolhás fa gallyait kézinagyítóval megvizsgáljuk, megtaláljuk rajta a furcsa, nyúlványokkal bíró tojást[9] (1. kép). Színe az őszi letojáskor elefántcsontszín, mely állandóan sötétedik, úgyhogy októberben már sötétnarancssárga, később vörösesbarna lesz. A terméketlen tojások egyrészt azáltal, hogy világos színük egészen tavaszig megmarad, másrészt azáltal, hogy tavasz felé beszáradnak, megkülönböztethetők a megtermékenyítettől. Jellegzetes

Búvár 1939. jan.

A KOROMPENÉSZ ELŐIDÉZŐI

Írta és rajzolta MOLNÁR LÁSZLÓ

A *Szombathely* mellett levő *Kámon* községben fekvő családi kertünk alma- és körtefáin az 1928—31. években olyan mértékben lépett fel a korompenész, hogy nemcsak a fiatal hajtások jórésze lett «kormos», hanem a levelek egy része is összezsugorodott, sőt a gyümölcs is fejletlen maradt, lehullott, esetleg összetöpörödve élvezhetetlenné vált. De a kifejlődött gyümölcsben sem volt köszönet, mert ennek jó része is korompenészes lévén (szőlő, őszibarack, alma), undorítóvá de mindenesetre eladhatatlanná vált és így csakis házi fogyasztásra volt felhasználható. Ez a megfigyelés adta az első gondolatot, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzak. A sok utazás — amelyeket a faiskola-vizsgálatok tettek szükségessé — viszont megadta a módot a vizsgálatok kiterjesztésére.

A korompenész, melyet a német *Russtau* (esetleg *Schwaerze*), a francia *fumagine*, vagy *noir*, (narancstermő vidéken *la morphée*), az angol *soot fungus*, vagy *black smut* néven ismer, a latin *fumago*nak mond, voltaképpen egy penészgomba (az *Apiosporium salicinum Pers*) okozta betegség, mely azonban szaprofita lévén, csak a neki megfelelő tápanyagban tud megélni, de a növényt nem támadja meg. Ilyen legalkalmasabb tenyészanyag számára bizonyos rovarok ürüléke, melyet általánosan mézharmatnak (németül *Honigtau*) neveznek. Minthogy ezzel kissé részletesebben óhajtok foglalkozni, egyelőre csak a korompenészre térek ki. Ámbár micéliuma és így színe is fekete, közeli rokona a lisztharmatnak (amely például a Jonathán-almafának legnagyobb átka), pedig az fehér. Kártétele abban áll, hogy a növények levelét, ágát, gyümölcsét belepi, ezzel az asszimilációs folyamatot gyengíti, mert a napfényt elzárja, minek folytán például a levelekben megszűnik a legfontosabb tápanyag, a keményítő képződése ott, ahol a korompenész van. Hogy ez nemcsak feltevés, hanem tény, annak igazolásáról *Büsgen* [1] kísérleteinek megismétlésével könnyen meggyőződhetünk olyképpen, hogy veszünk olyan zöld levelet, melynek felét belepte a korompenész, fele pedig tiszta. Most a klorofilt, vagyis a levélzöldjét kioldjuk azáltal, hogy a levelet alkoholba tesszük. A kioldás megtörténtét igazolja az, hogy az alkohol zöld, a levél ellenben halvány lesz. Ha az így meghalványított levélről lemossuk a korompenészt és jódoldatba mártjuk, a levélnek az a része, ahol nem volt korompenész, sötétkék lesz, ellentétben azzal a résszel, ahol korompenész volt, mert ez sárgás színű marad. A feltűnő reakciónak az az oka, hogy a jódvegyületek a keményítővel sötétkék csapadékot adnak és azért a korompenészmentes rész tele lévén még keményítővel, sötétkék lesz, míg a korompenészes beteg, tehát keményítőhiányban szenvedő lévén, nem festődik meg. Be van tehát bizonyítva, hogy a korompenészes rész nem tud többé keményítőt előállítani, tehát nem is tudja a fát tápanyaggal ellátni. Hogy a korompenész mennyire el tud terjedni, arra a szakirodalomban egészen megdöbbentő adatokat találunk. *Lüstner* [2] írja (1901), hogy a *Mosel* és *Ahr* folyók völgyében a szőlőkben a «korompenész olyan nagy mértékben lépett fel, hogy nemcsak a szőlőtőkék és karók, hanem a talaj is olyan volt, mintha korommal volna betakarva». *Jablonowski* [3] (1916) említi, hogy a fernezelyi (*Nagybánya* és *Felsőbánya* között fekvő) állami kohót a kerttulajdonosok bepörölték «füstkár» címén és a bíróság az államot el is marasztalta azon az alapon, hogy a kohó füstje korompenészt okoz, amely a kerttulajdonosoknak nagy kár. Jablonowski 1912-ben tudomást szerzett az ítéletről, és bár az ottani oláh anyanyelvű lakosságot nem tudta meggyőzni arról, hogy a korompenésznek a koromhoz semmi köze nincs, az illetékes ügyvédeket felvilágosítva megakadályozta újabb kártérítési per megindítását. A korompenész úgy keletkezik, hogy a gomba nyári spórája beleragad a mézharmatba, miceliumot hajt, melyek csomósodásaikkal (sclerocium) fekete bevonatot adnak. Minthogy a gomba szaprofita, vagyis magát a levelet nem támadja meg, abból táplálkozni nem tud, szüksége van egy tenyészanyagra és ez a mézharmat. Ez nemcsak egy feltétlen szükséges kiindulási pont a korompenész számára, hanem ez adja meg a védekezés alapját is. Ha megakadályozom a mézharmat keletkezését, nem lehet korompenész.

A mézharmat a szívókártevőkhöz (*Rhynchota*) tartozó levélbolhák (*Psylloidae*), levéltetvek (*Aphididae*), bizonyos pajzstetvek (*Coccoidae*) ama fejlődési alakjainak édes ízű ürüléke, melyek táplálkozás végett hosszabb időre egy helyhez vannak kötve. Ez a korlátozás természetesen csakis a hazai rovarokra és azok közül is csak azokra vonatkozik, melyek gyakorlati szempontból annyi mézharmatot választanak ki, hogy az a növényre káros befolyással lehet. Hogy a mézharmat hogyan keletkezik, az a szakemberek között hosszú időn át erős vitára adott alkalmat. Az egyik tábor (*Boussigault* 1872, *Hartwig*, *Sorauer* [4] 1905.) azt állította, hogy a növény izzadja ki ezt az édes folyadékot, tehát ez a megbetegedett növény kóros folyamatának váladéka. A másik (*Réaumur* [5] 1738, *Newstead*, [6] *Büsgen* 1891, *Jablonowski* 1916.) pedig azt, hogy fenti rovarok fecskendezik ki magukból mint ürüléket, de származására nézve nem más, mint növényi tápnedv, melyet a rovar a növényből kiszívott, emésztőcsatornáján keresztül eresztett és mint felesleges ürüléket kibocsátott magából. A kérdés már eldőlt, hisz nem kell egyebet tenni, mint napsütés-

dik és mikor elérte teljes nagyságát: bebábozódik. Gubója nagyon keményhéjú, mert benne kvarcszemcsék vannak. Ovális-alakú, felületén kisebb gödröcskék találhatók, úgy hogy fakó fényűnek mondható. Egészen különös e gubó szellőzőberendezése, mely a bábot állandóan friss levegővel látja el, s melyet *H. Bischoff* így ír le: «A gubó legnagyobb keresztátmérőjének vonalában 8—10 bemélyedést találunk, mely lyukban végződik, s melyet a mostani báb még lárva alakjában szövés közben kihagyott, miért is ott lyuk keletkezett. Belülről nézve azt látjuk, hogy innen kifelé sűrű, fonott párnácskák nyúlnak (tehát keresztül a gubó héján), melyek arra hivatottak, hogy kívülről elzárják a nyílást. A párnácskák eltávolítása után síma, fényes tölcsér válik láthatóvá és az a gubó nyílásainak egyikébe illik. Ez a berendezés megakadályozza a külvilágból a káros anyagok behatolását, de elősegíti a levegő állandó átáramlását». Ez a gubó addig hever a földben, míg a kelés ideje bekövetkezik, akkor a kifejlett darázs kiássa magát a földből és megkezdi furcsa, de hasznos életét, melyet szülei folytattak. Mivel minden utódját ilyen nagy munkával és gonddal neveli fel az anya, természetesen nincs sok utóda, úgy hogy az irodalom adatai szerint egy anya évente legfeljebb öt-hat lárvát tud felnevelni.

Az ásó darazsak erényei közül a türelmességet sem szabad figyelmen kívül hagyni. *Fabre* megtréfált egy darazsat olyképpen, hogy a lyuk elé letett zsákmányát negyvenszer elvette tőle és messzebb tette. Az nem únta meg, hanem visszacipelte a lyukhoz és minden esetben meggyőződött arról — benézve a lyukon, — hogy ott betörés, vagy rablás nem történt. A kifejlődött darázs vegetariánus, mert semminemű húst, vagy állati eredetű táplálékot nem vesz magához, hanem a virágok nektárját szürcsöli. E mellett a legyek százait öli meg, de nem azért, hogy maga megegye, hanem, hogy ivadékait felnevelje. Szinte példát ad a szerénységre és önzetlenségre. Igen mozgékony, fürge állat. Az embert megelőzően rájött a «napozás» jelentőségére, mert ahol egy kis napfolt található, a darázs rögtön ott terem. Növénytani ismeretei sem lekicsinylendők, mert az ernyős virágúakat messziről felismeri és nagy örömmel tartózkodik rajtuk. Ezt a szeretetét nagymértékben elősegíti az a tapasztalata, hogy az ő áldozatai, a legyek és a lopó darázs áldozatai, a pókok, igen szeretik ezeknek a növényeknek a virágzatát. Műszaki képzettségük is kifogástalan, mert ha ketté fűrészelünk egy lopó darázs sárfészket, csodálkozva látjuk, hogy az egyes cellák szilárdságtani szempontból is úgy vannak összeragasztva, hogy teherbíróképességük a lehető legnagyobb legyen. A megszáradt

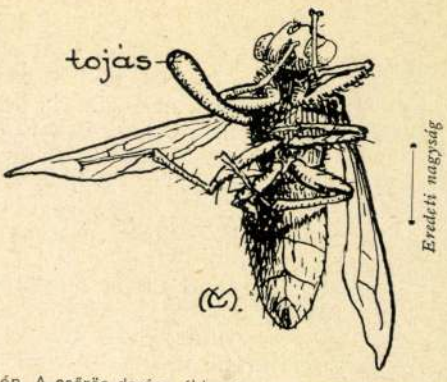

8. kép. A csőrös darázs áldozata: egy megbénított légy, hanyatt fekve erős nagyításban. Baloldalt a torból kiálló bunkó a darázs tojása

agyag annyira keménnyé teszi az építményt, hogy csak nagy erőlködéssel tudjuk kéznyomással összeroppantani.

Ez és még sok — a végtelenséghez képest apróság — az, amit a tudomány a materiális síkon ezekről az egyszerű és mégis csodálatos állatokról megállapított. Mélyen hallgat azonban akkor, ha kérdéseket tesz fel az ember.

Miként tud a lopó darázs olyan érzéstelenítő mérget termelni, hogy messze felülmúlja az orvosi tudomány készítményeit, mert ember nem tud hónapokra ható injekciót adni?

Hogyan tudja ez a kis állat azt, hogy a póknak milyen idegrendszere van? Hogy a főidegdúc hol van elhelyezve? És honnan tudja az injekciót holt biztosan eltalálni és kimérni azt a méregmennyiséget, mely elegendő a narkózis előidézéséhez, de nem olyan sok, hogy halálát okozza?

Honnan tudja, hogy hány pók teste elegendő táplálék ahhoz, hogy hosszú hónapokon keresztül elegendő, friss, nem rothadó élelem álljon a tojásból kikelő tehetetlen lárva rendelkezésére, az egész fejlődés befejezésére?

Hogyan tud az emberi megállapítás szerint szinte légmentesnek mondható sárcellában a lárva felnőni, begubózni, bábbá alakulni, kifejlett darázzsá nőni és önmagát a kellő időben kirágni a kőkemény sárfalon keresztül?

Hol tanulta a bonctant a csőrös darázs, hogy egy harapással akkora biztonsággal megbénítja, de nem öli meg áldozatát?

Ki tanította meg a csőrös darázs lárváját, ezt a közönséges (köznyelven) kukacot arra, hogy amikor bámulatos gubóját szövi, szellőzés céljából abban lyukakat hagyjon ki, ezekbe pedig magakészítette tölcsérkét helyezzen a veszélymentes szellőztetés céljából?

Mindenütt csodálatra méltó dolgok vannak, csak nyitott szemmel kell szétekintenünk a természettudomány megszentelt birodalmában: a természetben.

dolgozott, azt hiszem úgy segített lába munkájának, hogy a levegőbe dobott porszemeket a szárnymozgással előidézett légáramlás által szállította messzebbre, hogy munkáját megkönnyítse és gyorsabbá tegye. A repülő csillám- és kvarcszemecskék csillogtak a napfényben és a lyuk folyfolyton bővült és mélyült, úgy, hogy darazsunknak rövidesen csak a potrohvége látszott ki a földből.

Ottlétem nyugtalaníthatta, mert néha elrepült. Időhöz kötött munkám nem engedte meg, hogy hosszú időt tölthessek el, viszont rendkívül szerettem volna az állatot megfogni, hogy meghatározhassam, de semmiféle fogóeszköz nem volt nálam. Hosszas gondolkozás után úgy határoztam, hogyha mégegyszer visszajön, hirtelen rálépek, mire ő benyomódik a homokba és én megfoghatom a nélkül, hogy agyonnyomnám. Sikerült! A zsebemben levő üvegbe tettem és ma is gyüjteményemben van. Persze először meghatároztam és megállapítottam, hogy ugyancsak a *Spegidae*k alcsaládjába tartozik. A tudományos szempontból való meghatározásnak alapját szintén a szárnyerezet adja meg. A lopó darázsnál említett három könyökkeresztér (4. kép) itt is megvan, a sugársejt függelék nélkül való. A második könyökérsejt nem nyeles és mindkét korongkeresztér beletorkolik. Potrohnyele — gyakorlatilag nézve — nincs; felső ajka csőrszerű, a csáptő vastag, a csáp térdelt, a végén lehajtott. Húsz-huszonöt milliméteres állat, sárgában gazdag színekkel. Különös kaparókészségével igazolja családja helyes nevét (ásó darazsak). Különösen érdekelt lábának kiképzése, mellyel ezt a — rovarnak nem mindennapi — munkát végzi. A mikroszkóp a 7. képen látható érdekes látványt tárta elém, mely az állat első lábainak egyike. Amíg a két hátsó lábpár semmi elváltozást nem mutat, addig az első lábpár csodásan merev és aránylag elég hosszú tüskékkel van ellátva. De a tüskézet csakis a lábfejre vonatkozik, melynek négy íze fésűszerűvé vált tőle.

Amikor a lyuk már elég mélyen benyúlik a föld alá és a megtermékenyülés megtörtént, darazsunk a lopó darázshoz hasonlóan elkezdi az ivadékgondozás nehéz munkáját. De míg a lopó darázs előre összehordja a lárva fejlődéséhez szükséges táplálék mennyiségét, addig a csőrös darázs a kikelt lárvát úgy eteti, mint az anya a gyermekét. A táplálék kizárólag friss, de elkábított legyekből áll. Ezeket tetszhalott állapotban viszi repülve a lyukhoz olyan helyzetben, mintha lovagolna rajtuk. Mielőtt fészkénél leszállna, először körülrepüli, hogy nincs-e ott ellenség? Ha nincs, leszáll a befalazott lyuk szája előtt, leteszi a mozdulatlan legyet és nekikezd a lyuk száját eltorlaszoló rögök eltávolításának. Addig vonszolja, húzza azokat hátrafelé, míg a lyuk szabaddá válik. Akkor becipeli a legyet, hanyatt fekteti és bunkóalakú tojását rátojja és odaragasztja a légy szárnytövéhez a hasi oldalon (8. kép). Érdekes, hogy a tojás mellett levő szárny (ahogy le is rajzoltam), továbbá az innen kiinduló második pár láb rendszerint kificamodott. Hogy ezt a légy öntudatlan mozgásként csinálja-e, vagy a darázs tudatosan, azt sem megállapítani nem tudtam, sem nyomát nem találtam az irodalomban. Ezután a darázs kimászik a lyukból, kívülről elleplezi a kaput, hogy ne lehessen rátalálni a fészekre és folytatja vadászatát. Ez a vadászat nemcsak abban különbözik a lopó darázsétól, hogy míg az kizárólag pókokat gyüjt, addig ez csak legyekre vadászik, hanem abban is, hogy a legyeket úgy érzéstelenîti, hogy rendkívül erős felső állkapcsával (mandibula) úgy bezúzza a légy fejét és torát, hogy az tehetetlenné válik. Erős a gyanúm, hogy hegyes felső állkapcsa belemélyed a dúcidegközpontba. Neki elegendő, ha rövidebb ideig tart is a légy mozdulatlansága, hisz a lárva még azon a napon felfalja azt. *Friese* említi, hogy egy darázs egy hét alatt hatvankét legyet adott oda lárvájának és az ezt el bírta fogyasztani. A lárvától hatalmas étvágy, az anyától óriási teljesítmény.

A mindig éhes lárva a fészekben ilyen bőséges táplálék mellett rohamosan fejlő-

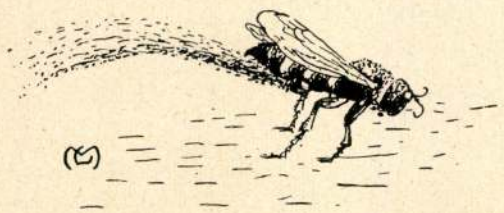

6. kép. A csőrös darázs lyukat ás a homokban, melyet szökőkútként kapar hátra

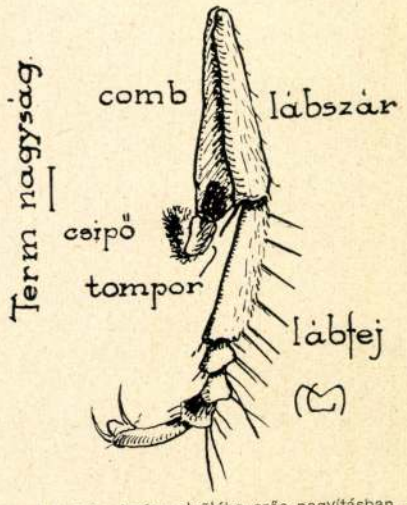

7. kép. A csőrös darázs elsőlába erős nagyításban. A lábfej merev, tüskéi képesítik a kaparásra. Eredeti rajz

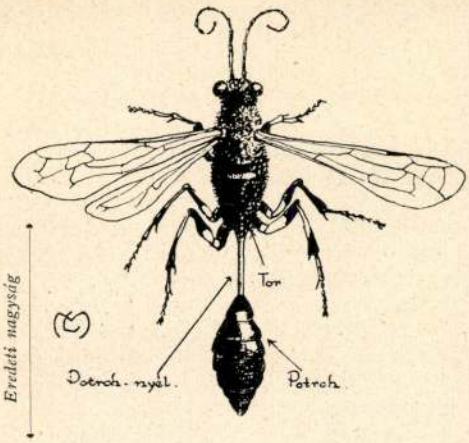

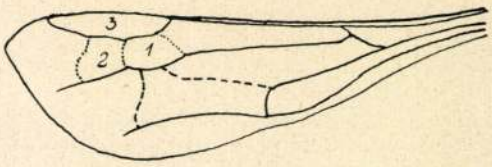

3. kép. Balra. Lopó darázs. Sceliphron destillatorius Ill. A jobb alsó szárny azért hiányzik, hogy a végtagok láthatók legyenek. Eredeti rajz természet után

4. kép. Fenn. ····· könyökkeresztér, ——— korongkeresztér. 1. második könyökérsejt, 2. első könyökérsejt, 3. sugársejt

5. kép. Jobbra. A lopó darázs támadásra készül

H. Bischoff szerint úgy hajtja végre, hogy lovagló helyzetben lábai közé kényszeríti a pókot és hosszúnyelű potrohát a pók hasa alá hajlítva, bemélyeszti fulánkját az állat nyaki részének idegdúcába, egyidejűleg elég mérget is fecskendez bele, hogy hosszú hónapokig tartó bénultság állapotát idézze elő.

Hogy ennek a darázsinjekciónak milyen tökéletesnek kell lennie, arra csak azt említem meg, hogy kevés méreg adagolása esetén a pók magához térhet és elpusztíthatja a gyámoltalan lárvát. Túladagoláskor pedig elpusztulhat a pók, ami nemcsak táplálékcsökkenéssel jár, hanem a rothadás bomlástermékei a lárvák egészségét is veszedelembe sodorhatják. A darázs azonban teljesen biztos a dolgában és egy pillanat alatt elvégzi az érzéstelenítést, majd megragadva a pókot, elrepül vele a kiépített sejthez, elhelyezi annak fenekén, rátojja tojását, hogy a kikelő lárva azonnal megtalálja táplálékát. Ezután munkája már csak arra szorítkozik, hogy ama nyolckilenc hónapra, amíg a tojásból lárva, abból báb, abból viszont kifejlett darázs lesz, ellássa utódját élelemmel. E célból rakja tele a sejtet érzéstelenített pókokkal, majd mint aki eleget tett anyai kötelezettségeinek, sárral, agyaggal légmentesen betapasztja a sejt tetejét. De nem nyugszik, nem pihen, mert a benne fejlődő tojás arra készteti, hogy tovább folytassa munkáját, és így a másik mellett felépül az előbbivel azonos csőalakú sejt, hasonló tartalommal, úgy, hogy a végén ilyen komoly építmény lesz belőle, mint amilyen az első és második képen látható. Ezzel az anya be is fejezi munkáját és végleg elhagyva építményét, újat kezd, amíg tojáskészlete ki nem merül. Az egymás mellett levő cellák száma az építményben változó, de a szakirodalom szerint tizenkettőnél több nem igen szokott lenni.

Elképzelem, hogy az anyadarázs milyen megnyugodva járja körül nagy gonddal, sőt műszaki tudással nagy teherbírásra megépített sárfészkét abban a tudatban, hogy az ellenséget kizárta onnan. Pedig tévedett, mert a darázs parazita — légy — ellenségei már benn vannak a sejtekben. Ezek meg úgy kerültek be, hogy még a pókok életében azokra rakták tojásaikat és így a darázssejtek némelyikében nemcsak darázslárvák, de élősködő légylárvák is kikeltek és a két lárva között élet-halál harc folyik a sötétben a létért. Úgylátszik a légy többször győz, mint a darázs, mert több sejtből egyáltalán nem bújt ki állat, hat esetben viszont a legyek keltek ki, ami a sárfészek kisebb lyukaiból is megállapítható. Azt hiszem, hogy a ki nem lyukasztott sejtekben a darázs, vagy élősködő légy azért nem kelt ki, mert ketten fogyasztották a táplálékot, s mivel az ennivaló egyik teljes kifejlődéséhez sem volt elegendő, mindketten elpusztultak. Úgy látom, hogy a létért való küzdelemtől a földön nem lehet megmenekülni és mivel a csodás rendszerrel felépített természetben semmi sincs ok nélkül, ez az élősködő légy is szükséges hiányt pótol, mert ha mást nem tesz is, megakadályozza az egyébként nem káros darazsak túlszaporodását.

*

A másik kedvencem a csőrös darázs *(Bembex rostrata L)*. Nevét onnan kapta, hogy felsőajka (labrum) csőrszerűen megnyúlt. Ezzel először *Cegléd*en találkoztam 1935. július 20-án, egy forró napsütéses napon, mikor bokáig érő futóhomokban ballagtam egy kis erdő felé. Az irányította rá a figyelmemet, hogy közvetlen előttem kis szőkőkút lövelt ki a szinte ízzó fehér homokból, mely azonban nem vízből, hanem homokszemekből állott. Megtorpantam. Ez úgy látszik megijesztette a homokszökőkút előidézőjét, a csőrös darazsat, mert elrepült. De ott maradt a lyuk és én elhatároztam, hogy bevárom, míg visszatér. Mozdulatlanul állottam és egy perc mulva már csakugyan ismét ott volt jellegzetes fekete-sárga potrohával és fejét lehajtva elkezdte kaparni a homokot, úgy, hogy bármelyik foxi-kutya megirigyelhette volna a kedve szerint való munkát (6. kép). Mivel a darázs szárnyával is

A kikelt darázs mind alakjában, mind szokásaiban rendkívül érdekes rovar. Neve — *Herman Ottó* adta neki — lopódarázs *(Scelifron destillatorius Ill)*. Meghatározás céljára is felhasználható tollrajzát (3. kép) több, mint kétszeres nagyításban mikroszkóp után rajzoltam. Csodálatosan hosszú potrohnyele könnyű megkülönböztető bélyeget ad, mert a rovar három fő részéből (fej, tor, potroh) a két utóbbi csak kevés esetben távolodik el úgy egymástól, hogy ilyen hosszú potrohnyéllel legyen összekötve.

Tudományos szempontból az ásódarazsak *(Fossores)* családjába és a *Sphegidaek* alcsaládjába tartozik ez a fekete alapszínű darázs. Potrohnyele, szárnypikkelyei, csápjai és részben lábai sárgák. Szárnyán három könyökkeresztér (4. kép) van. Mindkét korongkeresztér a második könyöksejtbe torkolik. A potrohnyél hosszú (3. kép), síma, csőszerű, egytagú, kiszélesedés nélkül való. A csápvég szálas, a tagok világosan elválaszthatók, a lábszár külső tüskéje hiányzik s potroha fekete. Minderre bővebben azért nem térek ki, mert nem rendszer-, vagy alaktani, hanem inkább élettani ismertetés a célom.

Nézzük tehát az életét, szokásait. A megtermékenyült nőstény darázs erős rágóinak és első lábainak segítségével sárgömböket készít. Ezeket nyugalmas, függélyes helyre ragasztja (például meredek sziklafalra kiugró sziklatömb alatt), hogy egyrészt esőtől védve legyenek, másrészt az emberek és állatok kártételének veszedelmében ne forogjanak. Általában a sziklafalakat szereti és valószínűleg azért választotta Tihanyban a fáskamrát, mert a villában csak nyáron laknak egy-két hónapig és embert sohasem látott a kiszemelt hely körül. A nedves sárcsomók tudatos és rendszeres egymásfölé és mellé helyezésével lassanként a faltól kifelé álló vastag cső alakul ki (3—3·5 centiméter belső hosszúsággal), ahová a darázs kényelmesen belefér. Ekkorra már a darázs testében fejlődött tojás is beérett és így gondoskodnia kell, hogy azt úgy helyezze bele a magaépítette sejtbe, hogy a kikelő lárva táplálkozása biztosítva legyen. E célból pókokat fogdos össze, még pedig ugyanaz a darázs rendszerint ugyanolyan pókokat, úgyhogy a sejtekben levő pókhullákból a darázs fajtára némileg következtetni is lehet. A támadásra készülő darázs testtartását az 5. képen mutatom be. A megtámadott pókot fullánkjával úgy szúrja meg, hogy az a szúrás pillanatában megbénul és magatehetetlenné válik anélkül, hogy elpusztulna. Életbenmaradására azért van szükség, mert a döglött pók vagy beszáradna, vagy megrothadna, de semmiesetre sem nyujtaná a kikelő kis lárvának azt a friss táplálékot, amelyet így a tetszhalott ad. Hisz rendkívül nehéz feladat előtt áll az anyadarázs. Ivadékát a jövőben semmiképpen sem gondozhatja, mert nyolc-kilenc narkotizált pók berakása után a tojásával együtt befalazza a sejtet. A kikelő lárvának tehát minden életszükségletét meg kell találnia a sejtben, mert ha nem: elpusztul. Ezért bénítja meg a pókot a nyak táján alkalmazott szúrással, mely pontosan eltalálja a pók mozgását irányító idegdúcot. A szúrást

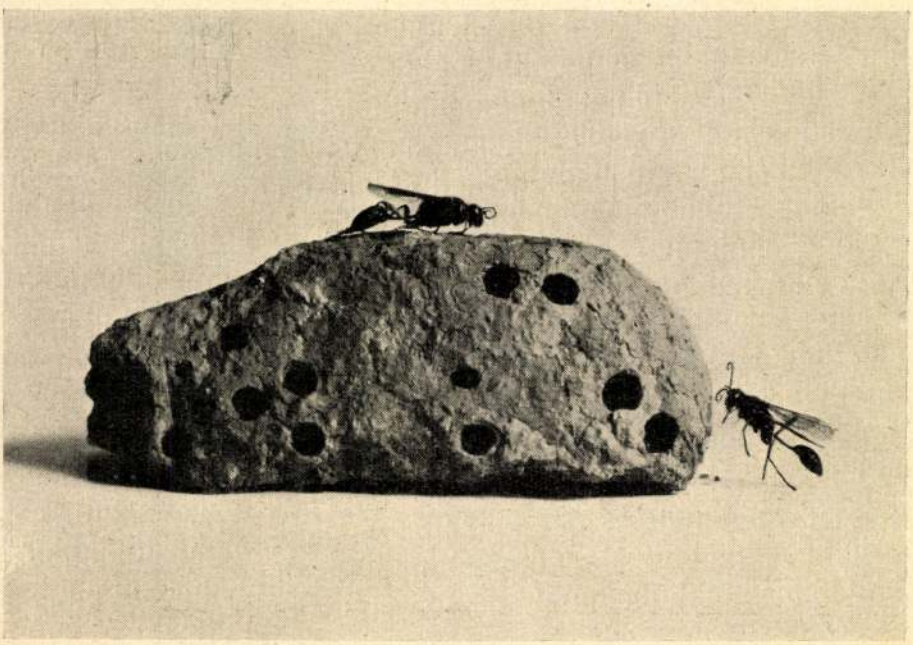

2. kép. A lopó darázs sárfészke a darazsak kikelése után. Minden fekete lyuk darázssejt, melyből állat kelt ki

látványt. A környező és távoli hegyek egyformán élesen tükröződnek a síma vízszinten. Két képet lát a szem, a valóságot és fordítottját, választani a kettő között nem lehet, csak csodálni!

A tó emberi kéz munkája, vízgyűjtő, melyet a déli oldalon a part magasabb helyén előtörő karvastagságú forrás táplál. A forrásfejet ügyes megoldással kőkeretbe foglalták és az onnan kiálló vascsőből bugyog elő a jéghideg víz, majd enyhe zuhogókon át folyik a tóba. A zsilipház az északi oldalon áll, korhadt, napszárította felkunkorodó zsindelytetejével hangulatosan illeszkedik a regényes keretbe. Távolabb tőle nyírfagerendákból ácsolt nyitott kilátó, egyben menedékhely a gyakori nyári viharok elől. Fazsindellyel fedett tetejének belseje a tó vendégkönyve. Szénnel írt nevek, dátumok az 1910. évektől kezdődően egész a mai napig, egymáson és mellett, fantasztikus tapéta gyanánt.

A part mentén körül gyalogút és ott, ahol a napsugara lombok között a földre veti fényét, apró békák százai sütkéreznek. Lépteink zajára ijedten menekülnek a zöldelő fűbe.

Az egyre erősebben tűző nap átmelegíti a parti sekélyebb vizet és a belepottyanó fáradt bogár láttára apró halak tömegétől kavarog a víz színe.

A nyugati oldalon öreg diófák között egy dombos hajlásban áll a zsilipőr hangulatos kis háza, túl rajta kezdődik az erdő.

A szikrázó napsütés szinte pillanatok alatt eltünteti a reggeli ködöt és az eddig lágy színek most lüktetnek, mindennek a körvonala éles a beállítottság merevsége nélkül, bizonyítva, hogy a természetben nincsen kemény kép.

Közben átfordul a nap és színüket váltják a hegyek, lilába hajlik a messzi bérc, lassanlassan kékes rózsaszínnel fátyolosodik el az előbb még tiszta szemhatár, a tó színén tükröződő fák zöldje most feketés és ezüst sáv villan meg a kósza szellő nyomán.

Az alkonyati csendben távolról határozatlan hangok és a facsúsztatók zaja dübörög, mintha messze üres hordókat görgetnének; megfordul a szél, ez is elhal.

A síkságon lakó ember számára hirtelen sötétedik, nemsokára azután a csillagok megsokszorozódott fényben ragyognak az alvó víz tükrén.

Most tompa moraj hallatszik, vihar közeleg. Eltűnnek a fényes csillagok, itt-ott pillanatokra világos lesz az égbolt, majd hatalmas dörrenések rázzák meg a nyomasztó csendet és a szapora villámcsapások nappali fénybe borítják a völgykatlant. A körülzárt helyen a velőtfagyasztó csattanások nagyszámban követik egymást, mely után a csend dermesztővé válik, hogy újabb égzengésekkel megfélemlítsen mindent, ami él. A függönyszerűen szakadó eső zajával amilyen gyorsan jött, úgy tovább is vonul a vihar és csak a szomszéd hegyoldalon ég pislákoló fénnyel a villámsujtotta fa.

Ezután ismét csendes lesz a Bódi-tó, halkan csobog a víz a megláncolt ócska csónak orránál.

Holnap új nap következik . . .

KÉT DARÁZS

Írta és rajzolta MOLNÁR LÁSZLÓ

Nincsen már csoda, de nem is lehet, mert a tudomány a fejlődés ama fokán van, hogy tisztán érzékszerveinkre támaszkodva, mindent megmagyaráz és felfoghatóvá tesz! — mondja a mai kor anyagias embere. Közben büszke öntudattal gondol arra a sok százezer kötetre, ahol az emberiség eddigi tudását megrögzítette. Szeretem az igaz tudáson, a tárgyilagos kísérleteken nyugvó és komoly erkölcsi alapon álló könyveket, ám náluk is többre tartom, ha a természet titkaiból saját megfigyeléseim alapján sikerül egyet-egyet kibogozni.

Az 1936. évben *Tihany*ban töltött nyaram emlékeként sárból készített darázsfészket (1. kép) hoztam magammal. A fáskamra deszkafaláról feszítettem le olyan szerencsésen, hogy nem tört darabokra. Persze, akkor még nem volt az oldalán lyuk és a tetején sem sétált darázs, úgyhogy nem festett másként, mint ökölnyi sárcsomó, melyet ismeretlen kezek érthetetlen céllal ragasztottak a deszkafalra. Igaz, hogyha figyelmesen nézzük, feltűnik az, hogy nem egynemű sárból van gyúrva, hisz a tetején és a baloldalán térképszerűen sötétebb foltok vannak, mert a fészket építő darázs különböző agyagfajtákkal dolgozott, de ez nem olyan feltűnő bélyeg, amely mindenki számára és azonnal kétségtelenné tenné, hogy az nem emberi kéztől ered. Amikor megláttam ezt a darázsfészket, rögtön elhatároztam, hogy hazaviszem Pestre és kivárom, míg kikelnek a benne levő darazsak. A fészek levétele annyival is könnyebb volt, mert egyetlen darazsat sem lehetett látni, mert ha az anyák felépítik a fészket, magára is hagyják. Két hét mulva beletettem Pesten egy üvegfalú «nevelő szekrénykébe», majd gondoskodván arról, hogy nedves és elég meleg levegője legyen, türelmetlenül vártam darazsaim kibúvását.

Ám, akárcsak az élet minden mozzanatában, most is türelemre volt szükség, mert a darazsak csak tíz hónap mulva, pontosan 1937. június 21—30-ika között keltek ki. Meglepő látvány volt, ahogy a símafalu sárfészek oldalán kis lyuk keletkezett, majd nagyobbodott, végül megjelent a darázs feje és két csápját élénken mozgatva kimászott a csatornaalakú lyukból, ahol légmentesen befalazva végigment az átalakulás hosszú során. Ott lett a tojásból lárva, majd báb, végül darázzsá fejlődött. Június 30-án a sárfészek elölhátul össze volt lyukgatva (2. kép) és a nevelőketrecben igen élénk mozgás támadt, mert nemcsak kilenc darázs, de hat légy is kikelt. A sárfészek baloldalának közepén a többinél sokkal kisebb lyuk van : abból légy bújt ki.

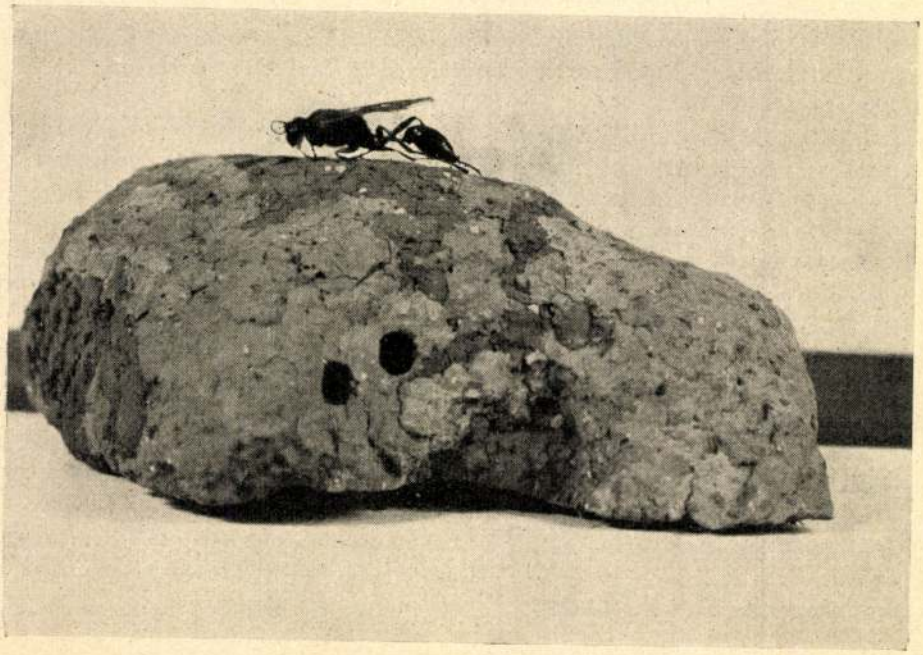

1. kép. A lopó darázs sárból épített csodálatos fészke

Búvár 1939, május

Molnár László

IV-e

tanoári szak

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34. 46. l.

u kiadási csekkszámla terhére:

340 - 2
---------- szám.
24 - 1929.

A Müemlékek Orsz.Bizottságának 1929.évi október havi javadalma.

melléklet száma: 0

A Müemlékek Országos Bizottságának,

B u d a p e s t .

Elszámolás kötelezettsége mellett másolatban kiadom.

Budapest, 1929.évi szeptember hó 25-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

JUHAROS ISTVÁN
VI. ÉVES DÍSZÍTŐ-FESTŐ MUNKÁI.

DÍSZÍTŐ FESTŐ-SZAKOSZTÁLY. PROF. LESZKOVSZKY GYÖRGY.
FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE MALEREI. CLASSE SPÉCIALE DE PEINTURE DÉCORATIVE.

MOLNÁR LÁSZLÓ IV. ÉVES DÍSZÍTŐ-FESTŐ.

KÉSZÍTETTÉK A DÍSZÍTŐ-FESTŐ SZAKOSZTÁLY FELSŐ-ÉVES NÖVENDÉKEI.

DÍSZÍTŐ FESTŐ-SZAKOSZTÁLY.
FENT: PROF. HARANGHY JENŐ. LENT: PROF. LESZKOVSZKY GYÖRGY.
FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE MALEREI. CLASSE SPÉCIALE DE PEINTURE DÉCORATIVE.

Iparművészeti Iskola Évkönyve
1880–1941. Bp. 1942

Molnár László

l.

Szabad Művészet

1948. 3. sz. 126. l.

A miniszter rendeletéből:

55.292/1943.III.szám.

A Müemlékek Orsz.Bizottsága tek.

Elnökségének,

Budapest.

Folyó évi augusztus hó 27-én 509/1
szám alatt kelt felterjesztésére tudom
és megfelelő további eljárás végett ma
latban megküldöm azzal, hogy a folyós
összeg elszámolás kötelezettségével u
tott ki.

Budapest, 1943.évi szeptember hó

A miniszter rende
dr.vitéz Haász
miniszteri osz

A kiadvány hiteléül:

Molnár László József

grafikusművén

Kiállítása Vácon, a Stein gyűjtemény tanaratermében

Lóska Lajos
ácsa

Új Tükör,
1989 júl. 30.

Molnár László József rajza

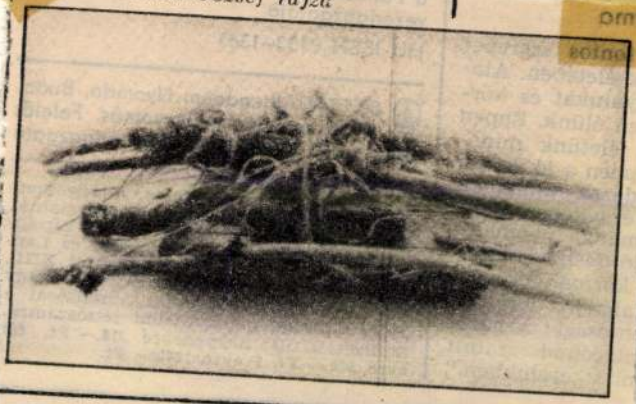

érdekében, hogy
mánya nyomaté-
jó design ösztön-
kormányprogra-
akarjuk hangsú-
entőségét a hazai
piacokon aratott
ni sikereinkben."

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlap-üzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (Hmir), Budapest XIII., Lehel u. 10/A 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Helir 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: negyedévre 318,— Ft, félévre 636,— Ft, 1 évre 1272,— Ft.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
UTUNK
1979 DEC 27
Molnár László
1021

A mozgás paratudományos líraisága

Meggyőződésem szerint hosszas kifutásra érdemes téma lenne az, hogy miért, hogyan, divathoz és korszellemhez miként kapcsolódva növekedett oly mértékben a vonalrajz becsülete a hatvanas évek (csupán hazai?) grafikájában, hogy maradandó nemzedékesszménnyé válhatott. Hiszen a hatvanas évek derekán-végefelé feltűnt fiatal grafikusok a vonalrajzban nőttek nagyra, a jelesebbek mondhatni kivétel nélkül, és meg is maradtak többségükben az elsőrendűen rajzos stílus híveinek a lino- és fametszet-technika, a rézkarc vagy a litográfia művelése közben is.

Az általánosság szintjén még ki nem futott kritikai téma lassanként művészettörténeti érdekűvé válik, mialatt egy újabbal tetéződik. A hetvenes évek derekán és azóta kibontakozó évjáratok képviselői mintha testületileg a rafinált tónusátmenetek révén sűrűsödve-ritkulva domborodó-homoruló, sejtelmesen plasztikus grafikai ábrázolásmódra esküdtek volna föl, vagy — mert ez ugyanannak az éremnek a másik oldala — fototechnikai manipulációkkal, kollázsokkal jelentkeztek és jelentkeznek.

Eddig sem hittem tehát, hogy a grafikai stíluseszmény eme változásait az egyéni adottságok véletlen csoportosulásával lehetne kielégítően magyarázni, most azonban egy fiatal grafikus, Molnár László kiállítási anyaga a különösség síkján is meggyőzően szemléltette számomra a mutáció objektív természetét.

1979-es újabb munkái szomszédságában első egyéni kiállításán (Bukarest, Petőfi Ház, 1979. október) a négy éve bukaresti illetőségű Molnár László bemutatta kolozsvári diákéveinek végső szakaszában készült Faust-illusztrációit és művészösztöndíjas ráadásesztendeje alatt született, néhány szénrajz-hatású litográfiáját is. Az egymásmellettiségből jól követhetően rajzolódott ki a másodiknak idézett nemzedéki stíluseszménybe való beilleszkedés tisztán belső kényszertől irányított folyamata, egyben pedig — és ez volt a legérdekesebb — megvilágosodott a fiatal grafikus újabb munkáiból csupán körülményesen kielemezhető alapvető alkati adottsága: az anatómiai jellegű rajzos ábrázolás iránti rendkívüli képessége.

Szénrajz hatású litográfiái arra vallanak, hogy Molnár László érdeklődéséből kiestek a jelenetek, a teljes alak ábrázolása sem foglalkoztatja, ehelyett merész rövidüléses motívumok jelennek meg munkáin, absztrakt kompozíciós foglalatban: egy-egy kinyújtott tenyér, hegyes szögben láttatott láb, háromnegyednyi test plasztikusan árnyalt és egyúttal igen-igen expresszív képmása. Arra következtethetnénk, hogy a közelmúlt mexikói nagymestereire sandítva szó monumentális falfestményterveket a fiatal grafikus, ha nem lennének itt az újabb lapok. Így azonban az előbbiek is egy befelé és visszafelé fordulás stációinak bizonyulnak, eléggé paradoxális módon.

1978-as és 1979-es kompozícióit Molnár László ugyancsak rövidülés motívumokból építi föl, ámde erre az avatott néző is csupán hosszas szemlélődéssel jöhet rá, annyira összemosódnak a formaelemek. A grafikus lehelet finom tónusai a középszürkén innen maradnak és terjednek ki széles skálára, s nemcsak kihagyásokkal él, hanem szabadon vág át, vág össze, simít egymásba statikusan vagy rebbenésnyi elmozdulásokkal megörökített testrészleteket. Mi mutat itt visszafelé fordulásra? Molnár László letér az expresszív kifejezés útjáról, a tárgyias, tudományos (kvázi tudományos?) elemző ábrázolás lesz az eszménye, fizikai erőtér jelzéseket tüntet föl, a térbeli elmozdulások dinamikáját kísérli meg grafikailag ábrázolni tudományos és grafikusi kifejezőeszközökkel, eképpen pedig, ha a korunkra való tudományos kellékek álcáját félrevonjuk, nem kis meglepetéssel végső soron azt állapíthatjuk meg, hogy jellegzetes reneszánsz tanulmánytémák jellegzetesen reneszánsz szellemiségű feldolgozásával állunk szemben.

A nagy kérdés most már az, hogy álcának foghatóak-e föl valóban és kiemelhetőek ekként a kompozíciókból a koordináta-tengelyek, a vektor nyilak? Hogy a motívumok dekomponálása és a homály, melyet oly szakértelemmel és kifinomult érzékkel borít ábrázolásaira a grafikus, csupán öntudatlan vagy rafináltan tudatos leplezése lenne-e a spanyolviasz újbóli föltalálásának, illetve a reneszánsz iránti, manapság elképesztő hódolatnak? Az előbbire számtalan példát láthatunk; kor-jelző, jellemző dekorációkként megszokottá váltak már a grafikákon, de még a festményeken is a tudományos grafikai ábrázolás kellékei, s a legvadabb „tudományos" címek legfeljebb a betokosodott elmékből váltják ki az okkultizmus vádját. Széplelkek elszörnyülködhetnek, persze, Molnár egyik címén, mely így hangzik: *A mozgás paratudományos liraisága*. Maga a grafikai lap azonban, ha nem nyilatkoztatja is ki revelációszerű egyértelműséggel a címben jelölt megfoghatatlan tartalmat, valahogyan azért rávall a törekvés őszinteségére, energiák feszülése és elirányulása tükröződik benne.

Köznapi bölcsességnek sem igen érvényes manapság a közmondás, mely azt tartja, hogy járt utat járatlanért el ne hagyj. Molnár László tehetségének említett alapvonására gondolva feltehetjük magunkban: ha az előző nemzedék tagjának születik, alighanem könnyebb dolga lett volna. De hát ki tudja? Ő pedig akkor született, amikor — 1951-ben. Ám lássuk, mit hoz nekünk a jövőben...

MEZEI JÓZSEF

Molnár László: Mitológia — III.

hosszal, akinek világképe görögösen differenciálatlan volt, ámde heliocentrikus? „*Az új tudományos elmélet* — folytatja a recenzens — *elvonatkoztat a görögök által megrajzolt világkép* minőségi *sokféleségétől. A dolgokat és jelenségeket* mennyiségileg *jellemezhető elvontságukban igyekszik megfogalmazni. Kopernikuszék hamisnak nyilvánították a puszta empíriára alapozott világfelfogást, szem elől tévesztve azt az egyszerű kultúrtörténeti tényt, hogy a fizika tudománya is a mindennapi tapasztalat »trivialitásából« indult ki. Arisztotelész mint »fizikosz« nem mérhető Galilei és Newton (a megváltozott technikai-kísérleti lehetőségekre támaszkodó) tudományos szintjéhez, de filozófusként nem is érdekelte a jelenségek newtoni vetülete.*“ Valóban furcsállnunk kellene — és mennél több figyelmet szentelünk az egyszerű kultúrtörténeti tényeknek, annál inkább —, ha Arisztotelész annyira elvonatkozik tulajdon világfelfogásától és kora technikai-kísérleti lehetőségeitől, hogy legalább „fizikoszként“ számolhasson a jelenségek newtoni vetületével — bármit értett volna és bármit értünk is „newtoni vetületen“.

J. L. — Székelyudvarhely: „Nb. lapjuk folyó évi november 16-i számában a Levélváltás rovatban megjelent Godolla Gábor budapesti egyetemi hallgató azon kérése, hogy Romániában élő és magyarul is beszélő fiatalokkal szeretne levelezni és barátságot kötni. Mellékelt válaszlevelem másodpéldány, az eredetit elküldtem a G. G. által megadott címre. Hogy miért? Megmondom. Amikor a feleségem a kisebbik fiunkkal meglátogatta az ott élő rokonságot, a pesti nagykörúti könyvesbolt üzletvezetőnője, olvasva a fiam karján a »Dr. Petru Groza Liceum Székelyudvarhely“-karjelzőt, megilletődve, de főleg csodálkozva kérdezte: »Hogy lehet az, hogy a fiú tud magyarul, és milyen szépen beszéli is?« Éppen ezért tisztelettel kérem a szerkesztőséget, hogy ha lehet a Levélváltás rovatban szíveskedjenek közölni a G. G.-nek írt levelem szövegét (J. L. — Székelyudvarhely jeligével), hogy többen is elolvashassák és ne csodálkozzanak, ha az édesanyák itt megtanítják magyarul a fiaikat.“ — Kérését szívesen teljesítem, közreadom a levelet, egyszersmind azonban magam is tisztelettel kérem mindazokat, akiknek nem inge: ne vegyék magukra. Íme a levél: „*Kedves Godolla Gábor! Fogadja szeretetteljes üdvözletem azért a jószándékáért, hogy romániai ifjakkal óhajtana levelezni és barátságot kötni. Azonban úgy érzem, hogy kötelességem tisztázni Ön előtt azt a fontos dolgot, hogy Romániában, de főleg Erdélyben nem kevés számban élnek magyar anyanyelvű fiatalok is, nemcsak magyarul is beszélők. De nemcsak Erdélyben. A fáma szerint Budapest után Bukarest a legnagyobb magyar lakosságú város. Azonban tovább megyek, mivel vannak román anyanyelvű, de magyarul is beszélő ifjak is, kik bizonyára szívesen leveleznének Önnel. Tehát kérése nem pusztába kiáltott szó. Kérem Önt, hogy soraimat fogadja olyan szeretettel, amilyennel én útnak indítottam. További egyetemi tanulmányaihoz sok sikert kíván egy idős bácsi Erdélyből.*“

K. JAKAB ANTAL

Ki hitte volna ...

hogy a Szatmári Hírlap S.Ö.-je szerint: „Az értekezésnek ezek a megfontoltnak tűnő játékai jelekké formálódnak, jelekké, melyeknek nem kell jelenteniük. Ilyenkor csak nézzük egymást az egymás iránti tisztelet reményében, rákönyökölve, ráhajtva fejünket a tájra.“

Ki hitte volna ...

Bárányi Ferenc dedikálta olvasóinak *Egyik nap olyan, mint a többi* című elbeszéléskötetét. A szerzőt és művét Mandics György mutatta be.

● Nagyszalontán Benkő Samu, Imreh István és Kányádi Sándor találkozott az irodalmi kör tagjaival. Bevezetőt mondott Dánielisz Endre.

● Az Arad municípiumi Művelődési Ház magyar színjátszó együttese Znorovszky Attila rendezésében Karinthy Frigyes három egyfelvonásosát mutatta be.

● Gellért Sándor a kézdivásárhelyi múzeumban december 8-án találkozott olvasóival.

● Fülöp Antal Andor festőművész képeinek kiállítása december 15-én nyílt a kolozsvárnapocai Művészeti Múzeum termeiben.

● Nagybányán a Kisgalériában Bitay Krajnik Ilona díszítőművészeti alkotásaiból rendeztek kiállítást.

●

● Az *Élet és Irodalom* Zöldi László budapesti beszélgetését közli Balogh Edgárral.

● Alejo Carpentier kubai írónak ítélték oda az idei francia Medicis-díjat. A kitüntetett *Hárfa és árnyék* című mű Kolumbus regényes életrajza.

● A *Film, Színház, Muzsikában* Kuczka Péter ír a Sütő András *Anyám könnyű álmot ígér* című regényéből készült tévéjátékról. A film rendezője Sík Ferenc, főszereplői Győry Emil, Törőcsik Mari és Szabó Sándor.

● Az Alfred Döblin-díjat tavaly, az író születésének 100. évfordulója alkalmából azzal a céllal alapították, hogy kiadatlan könyvre hívja fel a figyelmet s ezzel elősegítse vagy meggyorsítsa megjelentetését. A díjat nemrég ítélték oda első ízben Gerold Späth svájci írónak még befejezetlen *Mein Clan* című regényéért, amelyet 70 regény és elbeszélés közül ítélt legjobbnak a zsüri.

● A budapesti Egyetemi Színpadon decem-

ra címmel Mika Ágnes adta elő Hervay Gizella verseit.

● December elején Debrecenben és a budapesti Zeneakadémia nagytermében három hangversenyen lépett fel Csaba Péter kolozsvári hegedűművész és Kocsis Zoltán.

● A *Népszabadság*ban Seres József ír Panek Zoltán *Emberbolondok* című novelláskötetéről.

● A komarnói Magyar Területi Színház december 14-én mutatta be Sütő András *Egy lócsiszár virágvasárnapja* című drámáját Takács Emőd rendezésében.

● Egon Monks nyugatnémet rendező tévéfilmet készít a két világháború közötti Németország egyik legnépszerűbb írójának, Hans Falladának első sikerregényéből, a *Szántóvetők, bombavetőkből*. A regény a Schleswig-Holstein-i parasztok 1928-as felkelését, a felkelés elfojtását és megtorlását írja le.

● A 7 *Napban* Csordás Mihály számol be az Újvidéki Színház Harag György rendezte Csehov-előadásáról.

● A Francia Akadémia filmdíját Joseph Losey amerikai filmrendezőnek ítélték oda Mozart *Don Juan*jának megfilmesítéséért.

● Leningrádban 73 éves korában elhunyt Szolovjov-Szedoj Lenin-díjas zeneszerző.

● A novemberi *Látóhatár* Horváth István *Hallgatok* című versét közli.

● Számos kiállítás idézi a modern művészet egyik legnagyobb mesterének, Paul Kleenek az emlékét születésének századik évfordulóján. Kölnben legtermékenyebb, középső alkotó szakaszának (1919—1933) képeit állították ki; Bernben utolsó éveiben alkotott műveiből, Münchenben pedig kevésbé ismert, ifjúkori alkotásaiból rendeznek kiállítást.

VILÁG

Nyitvatartás:
1999. október 21-től november 14-ig
hétfő és kedd kivételével naponta
14^{00}-18^{00} óra között.

A Galéria '13 megközelíthető HÉV-vel a Vágóhídtól, illetve 66-os busszal.

F.K. Sasvári Ilona

Galéria '13 Soroksár
1238 Bp., Hősök tere 13.
Telefon: 287-30-57

Meghívó

Tisztelettel
meghívjuk Önt

Molnár László
festőművész

kiállítására

1999. október 21-én
$17^{\underline{30}}$ órára.

„Figuratív képek"

Válogatás
a '70-es – '80-as évek
anyagából

Ünnepi koncertet ad
a Magyar Akadémiai Vonósnégyes

BUDAPEST GALÉRIA
1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.

SAJTÓELŐZETES

MOLNÁR LÁSZLÓ
FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSA

Budapest Kiállítóterem - V., Szabad sajtó út 5.
1999. szeptember 16. - október 10.

A kiállítást megnyitja:
***Darabos Pál* hagyománykutató**
1999. szeptember 16-án csütörtökön 17 órakor.

Megtekinthető hétfő kivételével naponta 10 - 18 óráig.

Molnár László a magyar avantgárd művészet második generációjának tagjaként a hatvanas évek második felében kezdte pályáját, a Zuglói Kör néven ismertté vált művésztársaságban, Bak Imre, Deim Pál, Hortobágyi Endre, névrokona Molnár Sándor és Nádler István mellett. A csoport a korabeli francia művészet, az École de Paris lírai absztrakcióját, természetelvű művészetszemléletét kívánta Magyarországon meghonosítani.

Andrási Gábor írja róla a kiállítás katalógusában:

„Molnár László hagyományőrző festő. Vásznain többnyire a tradicionális olajtechnikát alkalmazza. Egy-egy kép türelmes, olykor hónapokig is eltartó munkálkodás eredménye. Küzdelem a formákért; birkózás, melyben alapvetően dinamikus, expresszív karakterét, a spontán, ösztönösen feltörő kifejezőerőt igyekszik kordában tartani. Törekvése - a mesterség kontrollja - sokéves, évtizedes tapasztalaton, belátáson nyugszik. (...) Molnár László hagyományromboló festő. Hagyományromboló abból a szempontból, hogy nem fogadja el a hazai művészet történetében oly szomorú emlékű, a művészeket esztétikai szekértáborokba terelő "absztrakt" (értsd: nem ábrázoló) - figurális (ábrázoló) megkülönböztetést. Molnár ugyanis volt "absztrakt" festő és volt figurális is; most pedig egyszerre mindkettő. Nonfiguratív periódusában az elvont formák tárgyias-asszociatív tendenciáját hangsúlyozta, figurális korszakában az "ábrázolt" motívumok autonóm, par excellence festői szín- és formavonatkozásait emelte ki. Molnár számára a festészet szférái átjárhatók; művészetének kulcsa az *áthatás* jelensége: az első pillantásra "absztrakt"-nak ható képen figurákra ismerünk, ám e figurák ugyanilyen joggal egy táj elemeiként is értelmezhetők."

Tárlatunk Molnár László legújabb, 1995 óta készült festményeit mutatja be.

Budapest Kiállítóterem, 1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.
Telefon: 317 1321, 317 2616, 318 8097, Fax: 317 1001, e-mail: bp.galeria@mail.matav.hu
Budapest Galéria Kiállítóháza, 1036 Budapest, Lajos utca 158.
Telefon: 388 6771, Tel./Fax: 388 6784, e-mail: bp.kiall@mail.matav.hu
Budapest Galéria Varga Imre Gyűjteménye, 1033 Budapest, Laktanya utca 7. Telefon: 250 0274
Számlaszám: OTP Bank Rt. 11784009-15490603, Adószám: 15490603-2-41

tisza
NYOMDA KFT

MEGHÍVÓ

A MOL RT. GALÉRIÁJA (Szolnok, Ady Endre út 26.)
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
ÉS KEDVES CSALÁDJÁT 1999. JÚLIUS 23-ÁN 14.00 ÓRÁRA

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

MUNKÁCSY-DÍJAS GRAFIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

A kiállítást megnyitja:
LÓSKA LAJOS művészettörténész
az „Új Művészet" rovatvezetője

Rendezte:
HEGEDŰS ENDRE festőművész

Megtekinthető: 1999. augusztus 08-ig, naponta 10.00–18.00 óra között

MOLNÁR LÁSZLÓ

BUDAPEST GALÉRIA

„... Molnár László hat évig dolgozott ebben a körben; ez volt iskolája, ahol a művészet szellemi és mesterségbeli problémái kerültek terítékre. Ezt az időszakát absztrakt művek jelzik, mint mindenkiét, aki a „Zuglói Kör" tagja volt. (...) Molnár Lászlóra mély hatást tett Pilinszky költészete és személyisége, mintegy mesterként beavatta abba az életérzésbe, amely már megvolt benne, csak egy érintés kellett, hogy megszülessen és kibontakozzon. Ettől az időtől lett lassan újra figuratív, szinte egyidőben a nyugat-európai új-expresszionizmussal, bár attól teljesen függetlenül, egy közép-európai mesterre támaszkodva, Mednyánszky Lászlóra, akinek műveiben a tragédia, bűn, bemocskolódás intenzív szenvedéllyel van jelen."

(Molnár Sándor, 1984)

Tisztelettel meghívjuk

MOLNÁR LÁSZLÓ
kiállítására

az Óbuda Galériába
(Bp. III., Fő tér 1. Zichy-kastély)

Megnyitja:
1986. december 15-én 18 órakor
Gyarmathy Tihamér

Megtekinthető:
1987. január 18-ig hétfő kivételével 10—18 óráig

December 24—25-én, valamint december 31-én és január 1—2-án zárva.

SZINYEI
SZALON

Tisztelettel meghívjuk
Önt és családját

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész

Veronika kendője

című kiállításának megnyitására
2001. június 14-én csütörtökön 17 órára

A kiállítást megnyitja
LÓSKA LAJOS
művészettörténész

A kiállítást rendezte Sinkovits Péter művészettörténész.
Megtekinthető: 2001. július 16-ig
szombat és vasárnap kivételével naponta 13–18 óráig,
pénteken 16.30-ig
Szinyei Szalon lakásgaléria, Budapest, VI., Szinyei u. 2.
Bejárat a belső udvarból jobbra
Telefon: 312-0712

Molnár László: Arni, 1999, olaj, szén, vászon, 130×100 cm

M E G H Í V Ó

A kiállítás támogatója: NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

Címlapon: SZÜRKÉBEN, 1998. olaj, szén, vászon, 160×130 cm

A Budapest Galéria meghívja Önt

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész

kiállításának megnyitójára

1999. szeptember 16-án csütörtökön 17 órára

a Budapest Galéria Kiállítótermébe

(Budapest V., Szabad sajtó út 5.).

A kiállítást megnyitja

DARABOS PÁL

hagyománykutató

Molnár László

Megtekinthető 1999. október 10-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel, szeretettel meghívja Önt,
Családját és Barátait

MOLNÁR PÉTER

grafikusművész

kiállításának megnyitására

1999. június 12- én, 18 órára

a Váczy Péter-gyűjteménybe
(Győr, Nefelejcs köz 3., Magyar Ispita).

A kiállítást megnyitja:

LÓSKA LAJOS

művészettörténész,
az Új Művészet c. folyóirat rovatvezetője.

Kurátor:

Szeifert Judit
művészettörténész

Megtekinthető:

1999. július 18-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

MOLNÁR László

CHIKÁN Bálint: Hol rontjuk el. = Magyar Hirlap, 25.évf.5o.sz. 1992. febr. 28. 13.p.

Bp.,Fészek Galéria, Molnár László, 1992
Bp.,Vigadó Galéria, Csutoros Sándor, 1992
Bp.,Árkád Galéria, Finn iparmüvészet, 1992. - kortárs

MOLNÁR László festő

SINKOVITS Péter: A festészet: kiáltás az éjszakában : Beszélgetés Molnár Lászlóval. = Uj Müvészet, III.évf. 3.sz. 1992 12 - 19.p. és ill.

kezett. A szépen emelkedő sudar fát, egyszerre töré ketté a vihar.

A fiatal művésznő négy hónapi betegség után tüdőbajban elhunyt. — Utolsó szava volt: „Apám, anyám, ne si-

Itatás. — (Greguss János er

— (*Igazitás.*) Lapunk f. évi 17-ik számában az „*Itatás*“ czimű genrekép rajzolójául tévedésből volt Greguss János megnevezve; e képet Irínyi Sándor szintén Nürnbergben tartózkodó fiatal festész hazánkfia készitette, s nem Greguss János, a kitől különben lapunk már számos sikerült genreképet közölt.

egy
fia-
lsó

...ommel távoz-

Szépfaludi.

irigyelni a városiak fényben, d
utczáit.

Nem is cserélne a pásztor-e
fiával, s ha ugy évenként egy-eg
Pesten vagy Bécsben a vásárr
lyával, annyi veszekedett dolg
városokról az unokájának, hog

Vas. Kp. 1. 70. 238 l.

Vas.

Molnár László

kéklépés (finkovits Péter)

Vigadó Galéria 1994 nov. 30 – dec. 18.

MOLNÁR László

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991

50,51,52,54.

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

Tisztelettel meghívjuk Önt és családját

MOLNÁR LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

Figura és természetáthatás című
kiállításának megnyitására

1998. március 25-én 17 órára a Szinyei Szalonba
(Budapest, VI., Szinyei u. 2.)

A tárlatot megnyitja

Gellér Katalin

művészettörténész

A kiállítást rendezte Sinkovits Péter művészettörténész.

Megtekinthető: 1998. április 15-ig.
A lakásgaléria délutánonként van nyitva, szombat—vasárnap zárva.
(Bejárat a belső udvarból jobbra.)

Molnár László.

Neve említve Szántó Tibor „Egy új magyar tipográfia" c. tanulmányában.

Említve.

Magyar Grafika, 1964 4. szám, 232. l.

M.D.K.

Molnár László

Az 1948. Centenarium alkalmával kibocsátott általános forgalmu 11 cimletből álló bélyeg - sorozat terve.

8,30,40 és 60 filléres cimlet

Pákozdi László: A magyar bélyegek monográfiaája. Bp. 1967. 281- 1.

Molnár László M.D.K.

A szakkör tagja, művei kiállításon

/berna/: Munkás-képzőművészek szolgóterjáni bemutatk

Nógrádi Népujság, 1965. január 12.

P.T.O.

Molnár László

Kiállít

Újság 1936. X. 3.

MDK

Molnár László

szerkesztett látszattani rajz

Műcsarnok. Képzőm. Főisk. kiáll. 1937.

Molnár László, grafikusművész 2.) Folytatás

Molnár László: Fejek (Pozitív – negatív), vegyes technika, egyenként 55x152 cm, 1983 (fotók Sági I.)

Andrási Sándor: Molnár László kiállítása az Ulu-dai Pincegalériában, 1984. IV 16–V. 6-ig
Művészet, 1984., 54–Ld.

A grafikus Szőnyi

A festő halálával megszűnik személyiségének közvetlen varázsa, képei megkezdik önálló életüket. A lezárt életmű már besorolható az utókor által kijelölt helyére, hiszen – látszólag – nem okozhat több meglepetést. Szőnyi oeuvre-je sem kerülhette el ezt a sorsot. A XX. századi festészet klasszikusainak sorába helyezték, az utóbbi időben mégis kevés szó esik műveiről, képei magukról kell hogy beszéljenek.

Pedig ez az oeuvre nem adja meg olyan könnyen magát, hogy néhány lírainak szánt mondattal el lehetne intézni, ahogyan őt az „idill", a „derű", a „béke" festőjének szokták nevezni. A felületes szemlélő bizonyosan eljut ezekig a benyomásokig, s ez legtöbbször elegendőnek is bizonyul a megítéléshez. Itt meg lehet állni: miért kellene tovább kutatni egy olyan képet, amelyről egyértelműen megállapítható, hogy szép?

Szőnyi éppen e mögött a szépség mögött rejtőzködik. Csak alaposabb tanulmányozás árán bontakoznak ki azok a rezdülésszerűen finom jelek, melyek híven

Szőnyi István: Tavaszi szántás, rézkarc, 22x29,3 cm, 1

Molnár László MDK

Piri

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

M.D.K.

Molnár László

Centenároumis - ált. forg.- bélyegek terve

1848.

Iránytü a bélyegek világában Bp. 1964. 87. l.

MDK

Molnár László

4. m. plakát kiáll. Műcs. 1961.

MDK.

Molnár László

Kiállitási kritika

Nógrád 1967 febr.5.p.7.

Falinaptár

Molnár László:
Elektroimpex

1963.

Csomagolás

Molnár László:
Rampart

1963.

Prospektus

Molnár László:
Rövid utazás
(Ibn-Malev)

1963 M. H. Hrch.

prospektus

Molnár László:
~~Közl. Egyszeregy~~

1963. M. H. HRCH

Prospektus

Molnár László:
Thanyi bridzs
verseny

1963. M.-H.-Arch.

Plakát

Molnár László:
Autobusz tűrék,
(59x84)

1963. M. H. HRCH

Plakát

Molnár László:
Hegyetés, (ok tartó;
39 x 42 cm)

1963. M. H. Arch.

Plakát

Molnár László:
Szabványosítás, kiál-
lítás, 14x42

1963. M. H. Hrch.

Plakát

Molnár Kárcó:
Rezgésmentesítés
(59 x 42)

1963. M. H. Hrch.

Molnár László MDK

Soha többé /terv/, 1955 plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Molnár László MDK

Szerkesztett látszattani rajz, repr.

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

MDK

Molnár László és Gönczi Tibor grafikusok

a MÁLLERD elföldfásitási plakáttervét a Művészeti Tanács jóváhagyta

Szabad Művészet 1948. 398.l.

MDK

Molnár László

Soha többé /terv/ 1955 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok. Kiállitott Művek jegyzéke. 21.1.

Molnár László, [építész?] ↗ Dk

Irányításával készülnek Mongólia részére egy ruhagyár tervei.

Pápay Gyula: Gyárépítés tussal, vonalzóval, logarléccel 7.1.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. febr. 1.

MDK

Molnár László rajztanár

Ipm. Isk. személyzete 1936-37-1940-41. Iparm. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. 27-30. l.

MDK

Molnár László

Résztvett az Ernst Múzeumban rend. Plakatművészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll. 1953. Kat.

MDK

Molnár László Géza, Salgótarjan, Nógrad m.

Nógrádi táj olaj

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20 - dec.4-ig. Ernst Múzeum. 10.1.

MDK.

Molnár László

Fővárosi vásárlások a művésztől

Esti Hirlap 1961.I.11.

Molnár László

Typográfus munkáját díjazták

A Könyvkiadók 1964. évi díjazott és dicsérettel elismert kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 sz. 22. l.

Nelson Lodge

Topographic Quadrangle Designation

Map Edition 1947 Sq. 22 1.

Geographic Coordinates and Elevation

Molnár László MDK

Szerepelt a dec. 2-án megnyilt kiállitáson.

"Tavasz", "Esti táj"

Gádor Emil: A csepeli képzőművész kör gyüjteményes kiállitása az Egressy Klubban.

Gádor Emil: A csepeli képzőművész kör gyüjteményes kiállitása az Egressy Klubban.

CSEPEL 1963 dec. 13.

Molnár László

Festő

Az Építési és Közmunkaügyi Minisztérium és a Vall.- és Közokt. Minisztériumnak 1949. ápr. havában a MÉMOSZ nekhár előadó termében létesítendő falfestmény pályázatán II. díj.

Végvári Sajós: Két képzőművészeti pályázat. Építés-Építészet. 1949. I. évf. 4. n. 49, 50-l

Szabó Endrével közösen készített pályaterv.

r. u: exp: 1893 Martius 22.

~~Ék Sándor~~

~~Gáb Mátyás~~

~~[illegible]~~

Molnár László

D. Szabó István

tovább Tamássi Zoltán

grafikus művének
készítettékaz alábbi
kiállítás fali táblát

Kovács Zsuzsa: Egész-
ségpolitikai kiállítás
a Károlyi-palotában
Új Építészet 1948.

379–380. l. 2 Egypel

K.

zágos Tisztelettel!

ssói fekete templom helyre-
és elvégzendő munkákról, a
vesén tisztelettel jelenteni.
hadi állapot következtében
agyobb része katonai szolgá-
keletkező munkáshiány miatt
atollat is, - azonban vissza ma-
munka rendezetlenül, neve-

Molnár László

Zrenjaninban rendezett magyar képzőművészeti amatőr kiállítás-son munkája szerepelt.

(hi): Békéscsaba amatőr festőinek bemutatkozása Zrenjaninban.

Magyar Szó, 1941. dec. 3.

Molnár László művészettörténész.

Nov. 16.-án megnyitja Szily Géza festőművész kiállítását a Babits Mihály megyei művelődési Központ kiállítótermében.

Kiállítás

Tolna m. Népújság, 1975. nov. 15.

Molnar László, iparművész

Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola tanarai, tanársegédek, /segédtanárok/, -Molnar László, -1938-1944.-Geometria, egyhazművészet 53.old

Lezsi Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-6944/ oktatasi rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Malmár László, typográfus.

A Kölcsey Ferenc Műv. Központban megnyílt tárlaton 16 művésztársa sokféle törekvését bizonyítja. — Az Alföldi Nyomda dolgozóinak jelentős társadalmi munkájával készült a Molnár László tervezte katalógus, amely minden művésztől közöl illusztrációt, maradandóbbá értékelve a nívóban a kiállított 33 mű emlékezetét.

Tóth Ervin: A Hajdú-Bihar megyei üzemi tárlatokról.

Hajdú-Bihari Napló, 1979. szept. 6.

Molnár László József, grafikusművész

„Szín(tézis) próba" címmel hat fiatal művész programszerűen lép fel együtt: Barabás Márton, Fehér László, Molnár László József, Romvári János, Záborszky Gábor, Zrínyifalvi Gábor. A kiállítás a Dorottya-utcai Kiállítóteremben, 1983. júl. 7.-től aug. 6.-ig tekinthető meg.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1983. július.

Molnár László József, grafikusművész

a Dorottya-utcai kiállítóteremben „Szín (Tézis) Próba" c. kiállításon hat fiatal művész programszerűen lép fel együtt: Barabás Márton, Tehát László, Molnár László József, Romvári János, Záborszky Gábor, Zrínyifalvi Gábor.
a kiállítás 1983. aug. 6-ig látogatható.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1983. augusztus.

László Molnár

Debrecen, Déri-Museum: Ausstellung des Setzermeisters und Typographen László Molnár.

Ausstellung in der Provinz.

Daily News, 1948. máj. 31.

Molnár László

A szegedi Ifjúsági Házban rendezték meg az évi nagy Stúdió '81 kiállítást.
Szerepel Molnár László - a tárgyakat szenvtelen pontossággal rögzítő „Rajz", élethűvé formázott hurkolt kötelén. /erulitve/

T. Szücs Julianna: Beszámoló a szegedi Stúdió '81 kiállításról.
Népszabadság, 1981. aug. 28. 7. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ

Mezei József:
A mozgás paratudományos liraisága.
/MOLNÁR LÁSZLÓ grafikáiról./

Utunk, XXXIV.évf. 51./1625./ sz.
1979. dec. 21. 7.old. képpel.

Molnár László József

P. Szabó Irén: Molnár László József

Művészet, 1982. július

Molnár László József

Bakos Katalin: A II. Nürnbergi Nemzetközi Ifjúsági Rajztriennáléról

Művészet, 1983. február

Molnár C. László

Liskakajos: Raj '82

Mátészalka, 1983. február

Molnár László, [ ]

L: Gál Tamás

P. Kiss Y: Hol a gazda? 7

Népszabadság Bp. 1981 aug. 28.

Molnár László, grafikus

13, 14, 15 oldalakon

Molnár László: Grafikái az 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 11, és

Élet és Irodalom 1985. febr. 1. XXIX/5

Mohai László József

Kiállítás a Budapest Galéria
Lajos u.-i termében

Magyar Nemzet 1986. VIII. 2.

MOLNÁR LÁSZLÓ

említve, mint a II. Salgótarjáni Tárlat részvevője

ld. Szöllősy Emikő

P. Szabó Ernő: "Indulnunk kell Don Francisco"
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/18.sz.34.o.

851.
Mi Ujság : a MTA Müszaki Fiz
ló. - I. évf. I. sz. (1976,
(Budapest : MTA KESZ Soksz.

852.
Mikológiai Közlemények : az
Társaságának kiadványa = My
logische und Holzschutz Ges
Egyesület Mikológiai és Faa
Iroda). - Ill. ; 28 cm.
Indult: 1963-ban.
Tj. és r.: angol és német n
ISSN 0133-9095

853.
Mikroszeizmikus Jelentés =
mia, Geodéziai és Geofizika
MTA, [1976] ([Budapest] : M
Indulás: 1972. Megjelenés
ISSN 0133-204X

854.
Minerva Családi Évkönyv / (
([Budapest] : Ságvári Ny.)
Indulás: számozatlanul. M
Az 1976-ban megjelent köte
46 Ft.

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF GRAFIKÁI

Stúdió Galéria

Kihasítani egy szeletet a valóságból, így vizsgálni az alkotóelemek kölcsönhatását, az új motívumok megjelenéséből következő új minőségeket — lényegében erre vállalkozik a fiatal grafikus 1978-as fotósorozata. Molnár László József akkor még Bukarestben élt, aligha valószínű, hogy ismerte volna magyarországi

T3

Két éve dolgozik Magyarországon M.L.J.,A Studió Galériában főleg e rövid korszak termését mutatja be.Szines ceruzával készitett rajzai rendkivül finoman kidolgozottak,fotografikus hüségüek,a rajtuk szereplő motivumok az emlitettfotósorozatához hasonlóan izoláltak. ...Lehet, hogy a hiányról akar beszélni.Lehet,hogy arról:még minden lehetséges

P.Szabó Ernő:M.L.J. grafikái.Studió Gal éria

UJ TÜKÖR 1982.XIX-évf.32.sz.3-4.o.

SZERZŐDÉS

munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

ely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri 62.), másrészről

v:

állásu munkahelye:

andó lakcime:

em.ig.száma:

egbizott között az alábbi feltételekkel:

Az elvégzendő feladat részletesen:

Ft

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

omlitve ld. Romvári János

P. Szabó Ernő: Szín(tézis)próba. Dorottya utcai Galéria

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 30. sz. 3-4. o.

Molnár Lajtó József

grafikus művész, I. díjban

Derkovits ösztöndi(a) (leszámolót) kallitása, az Ernst Museum-ban látható, 1985. márc. 1-10-ig

Műszaro 7 és Vramavatermei

1985 márc.

Molnár László József, grafikus

Az Óbudai Pincegalériában látható a fiatal Fillenz István, Molnár László József, Markó Balázs munkái.

P. Szabó Ernő: Markó Balázs grafikái.
Új Tükör, 1984. márc. 11. 4. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

LÓSKA Lajos: Rajz 90. = Uj Müvészet, I.évf.3.sz. 1990 13.p.

Molnár László József, költő

L. Butak András

Vadas József: Természet-rajz

13.

Élet és Irodalom, Bp. 1986. aug. 29 XXX/35

Molnár Lóránd József, grafikus

L: Bułak András

–: Heti ajánlat.

3

Új Tükör B p. 1986. szept. 7.

XXIII/36

Molnár László józsef:

Erdélyből M.o.-ra
települt művész

→ Butak Andrásné

MŰVÉSZET 1985/8/20

Molnár László

Kiállítás a Budapest
Galériában

Magyar Hírlap 1986. VIII. 27.

Molnár László József.

Derrovits-ösztöndíjasok kiállítása.

Magyar Nemzet
1987. II. 28.

Molnár László

◆ Molnár László kiállítása az Óbuda Galériában tekinthető meg.

Népszabadság, 1986. XII. 23

Molnár László József, grafikus

L: Kántor Jenő

Vadas József 13.

Élet és Irodalom Bp. 1985. márc. 15. XXIX/11

Molnár László József

Kerényi László: Kilóg a lóláb
Rajzbiennálé Salgótarjánban

Palócföld, 1985/2

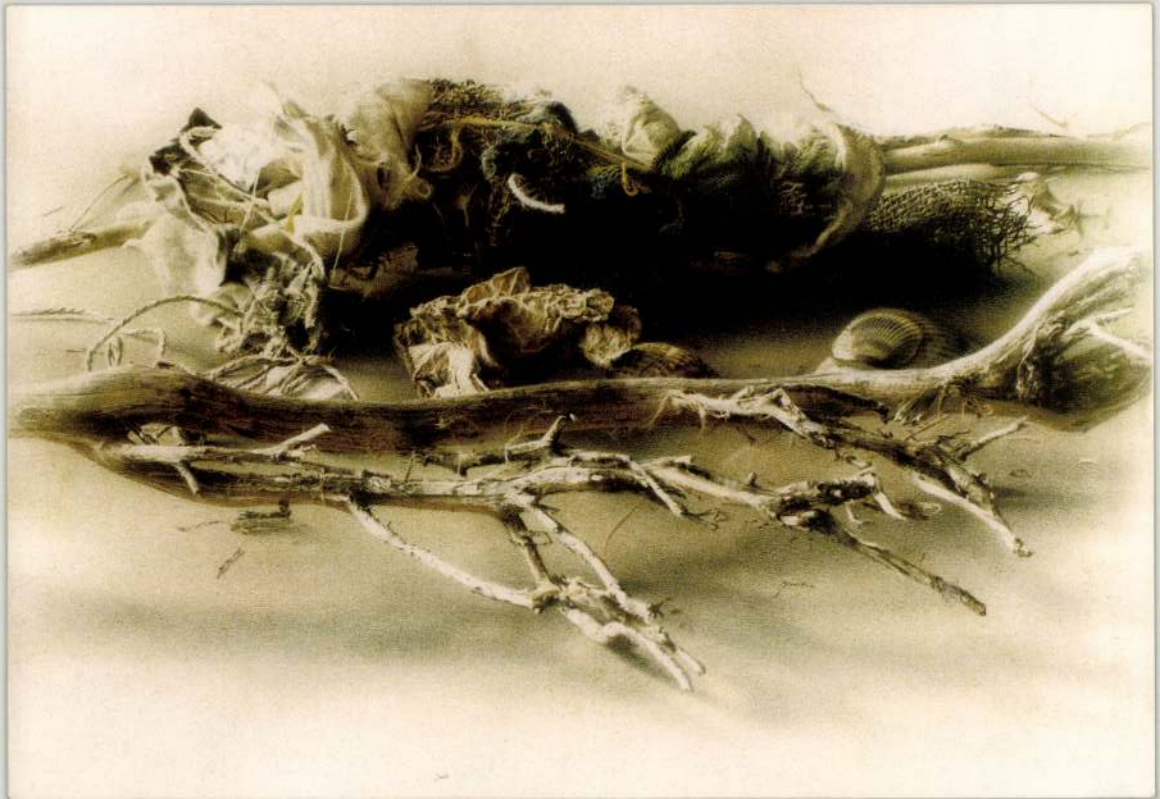

A Merlin galéria
tisztelettel meghívja Önt

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF
grafikusművész

kiállításának megnyitójára
1997 október 29-én, szerdán 18 órakor.

A kiállítást
KÖPÖCZI RÓZSA
művészettörténész
nyitja meg.

A kiállítás megtekinthető a Merlin színház
előcsarnokában (V. ker. Gerlóczy u. 4.)
1997 november 12-ig.

A kiállítás létrejöttét a NEMZETI KULTURÁLIS ALAP, A MAGYAR FESTŐK TÁRSASÁGA és A MAGYAR GRAFIKUSMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE támogatta

MOLNÁR László grafikus

nyilatkozata: Berlin 1991 aug. 17. 29. p.

Budavári Párbeszéd Egyesülete

endo, rea váró munka –
tartásra.

, a dogmatizmus művé-
val kellett megküzdenie.
k, veretes tálak, ékszerek
annak a kornak mindent
zlésébe. Ő pedig csak ezt

ghódították a művészetet
séget. Eljutottak határa-
lításokra is. A Fuhrmann-
és ékszerek rangja nevet
rének: Budapesten, Milá-
elben, Lyonban, Firenzé-
g legalább ennyire fontos
vi társadalom életre kelt
masztott ötvösművészet
n Károly ékszerei, vere-
úrasztali kancsói vagy
ainkon álló tárgyai ma-
ainkkal, míves kimun-
gy közösség mélyen sa-
értékei lettek.

két évszázad magyar festészete állandó kiállítás és az *Urali drágakövek és ásványok* bemutatása mellett a *Vologdai ikonfestészet és egyházművészet értékei* kerültek a nagyközönség elé. Érdemes volt megnézni a XII. század elején alapított orosz város egyházművészeti gyűjteményének válogatott darabjait. Képzőművész kísérőm alaposan ismertette, magyarázta az értékes ikonok jeleneteit, a XVI–XVIII. századi, arany és ezüst szállal hímzett kehelyterítők figuráit és a népies orosz iparművészet jellegzetes, rézből öntött ikonjait. Javaslatára ellátogattam a Magyar Orthodox Egyházi Múzeumba is, mely a görög alapítású magyar egyházközösségek liturgikus művészetét és kulturális örökségét mutatja be. Csodával határos, hogy a II. világháború s az azt követő értelmetlen pusztítások során hogyan sikerült ennyi értéket, műkincset meg-

magas, r
nyozott f
fala (iko
lós készí
Kuchelm
templom
alatt nyu
sok érték
az alig g
ezzel – id
lalkozni *l*
templom
és magya
kert, a pa
segítettek
már nem s
pes a ker
mert a tem
ló belső b
sában – m
gozik az id
berekkel, s
lomi gyert

Molnár László

kiállítása a Budapest
Galéria Kiállítóházában

Népszabadság, 1986. VIII. 5

Molnár László, grafikusművész 1. Folytatás

Művészet, 1984., 59-old.

Napló

Molnár László: Fejek I, vegyes technika, 63x85 cm, 1983

Andrási Gábor: Molnár László kiállítása az Ohrdai Tinegalériában, 1984. IV. 16.–V. 6–ig.

és a fény viszonya gyakran ellenséges, leleplező – Molnár figurái ilyenkor rémülten és tettenérten gesztikulálnak a pengehasítású fénycsíkok váratlan villanásában. Helyenként puha diófapác tónusok tűnnek át a sűrű ceruzavonások raszterein; a tus tömör·feketesége mellett apró kék, ibolya és lila színfoltok világítanak. Molnár lapjain a primer indulatot és a gesztusok lendületét festői hangsúlyokkal gazdagon „tagozott" felületen őrizte meg. A belső élmény frisseségét megtartva elkerülhette a tanulmányszerűség veszélyeit s a kezdeti dinamikus-tudattalan mozdulatok teremtette alapformák továbbgondolásával és -alakításával saját gesztusai nyomában járva túllépett a vázlatosságon is: megérlelte képeit.

Molnár László fejsorozata nem egyszerűen „körülmények" szorította lelki természetrajz; nem pusztán a kiszolgáltatottság neurózisa elé tartott tükör, hanem a „belül leselkedő" baj, a lélek mélyén rejtező démonium felszínre törése. A démonium (a „rosszra hajtó ösztönök és szenvedélyek") alakváltozatai – a képeken a torz, látszólag indokolatlan grimaszok, az ijesztő „motiválatlannak" tűnő taglejtések – egyfajta kíméletlen szembenézés eredményei; szembenézés *teljes* önmaárulkodnak az állandóan töprengő, vívódó festő igazi arcáról. A hozzá legközelebb álló kortársaival való összevetés sem ad világos magyarázatot sajátos festői magatartására. Egészen mást keresett a természetben *Egry,* másként fogalmazódik meg *Bernáth* világképe intellektuális festészetében, bár a tárgyi világ megjelenítéséről ő sem mondott le. Akiket hajdan, az induláskor együtt emlegettek vele – *Aba Novák Vilmos, Patkó Károly* –, olyan messze kerültek tőle és egymástól is, hogy nagyon nehéz megtalálni még pályakezdésük közös szálait is.

Szőnyi útja egyéni, másokhoz nehezen hasonlítható és nem is folytatható művészet. Világát át- meg átszövi a látszólag nyugodt, derűs falusi lét: szinte kizárólagos témája a vidéki emberek élete, a természet törvényszerűségeinek vizsgálata. Közel került a táj, a falu mikrovilágához, új jelentéssel ruházta fel az apró, addig észre sem vett, egyszerű jelenségeket.

Így kerülhettek a leghétköznapibb használati, berendezési tárgyak képeire. Az olajoshordók, zsákok, kosarak, a rossz konyhai tűzhely így válhattak egy-egy líraian szép gouache-ának főszereplőivé. Számtalanszor megfestette a zöld szemes cserépkályha előtt vetkőző nőalakot, az

MOLNÁR László József *102*
Nagyvárad, 1951. március 23.
IA Képz. Főisk. Kvár, grafikus
(1980 óta Magyarországon él.)

Banner Erdély

MOLNÁR László festő

Tisztelettel meghívjuk 1992. január 28-án,
kedden este 6 órára
a Fészek Művészklub Galériájába

JELEK A HATVANAS ÉVEKBŐL
III.

MOLNÁR LÁSZLÓ
festőművész
kiállítására

Megnyitja: SINKOVITS PÉTER

Megtekinthető: 1992. február 28-ig,
naponta délután 2 és 8 óra között,
szombat–vasárnap kivételével.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

F.k.: Galambos Tibor – Szövorg Ny.

DÍJELŐLEGES

BUDAPEST
I
21
'68 / 52

Timár Árpád

II

üllői út 119

1091

MOLNÁR László József

BAKONYVÁRI M. Ágnes: A váci képzőművészeti csoport.
= Váci Könyvek, 3. (1987) 204.~~p.~~ 205.

djust the space between text and bullets.

epen an indent (the space between the bulleted first line and the other of each paragraph), click-and-drag the lower dotted vertical line and on it to the right.

st-line hanging indent is a design in which the first line of each para- n begins to the left of each paragraph (allowing bullets to be surrounded hite space). To eliminate a first-line hanging indent, line up the first and nd dotted lines of each indent on the text ruler and delete the tab that was to separate the bullet from the first line of text.

ring indented text

erPoint can handle lists with up to five levels of indents.

n preparing a list in outline fashion with a Word Processor box, open the menu and choose Indent Right to advance to the next indent. Or you can the appropriate keyboard shortcut: Command-R (in Macintosh Power- t) or Ctrl-R (in Windows PowerPoint).

eturn text to a higher level in the outline, open the Text menu and choose ndent Left command, or use Command-L (in Macintosh PowerPoint) or -L (in Windows PowerPoint).

Tisztelettel meghívjuk 1992. január 28-án,
kedden este 6 órára
a Fészek Művészklub Galériájába

JELEK A HATVANAS ÉVEKBŐL
III.

MOLNÁR LÁSZLÓ
festőművész
kiállítására

Megnyitja: SINKOVITS PÉTER

Megtekinthető: 1992. február 28-ig,
naponta délután 2 és 8 óra között,
szombat—vasárnap kivételével.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

DÍJELŐLEGES

F.k.: Galambos Tibor — Szövorg Ny.

MOLNÁR László József grafikus

90 3. 13

Új Müvészet

MOLNÁR László Géza grafikus

Szij 1990 81,

114. p. ill

Szignóját számos aláírásán Ferencnek is olvashatjuk.
1930-as évektől rajzol, s még 1956-ban is dolgozott

Mai Nap XII.8.

MOLNÁR László

Molnár László kiállitása : Óbudai Pincegalé-
téria, 1984 ápr. 16-május 6. bev. Andrási Gá-
bor 1 leporello

MOLNÁR László

ANDRÁSI László: Molnár László kiállitása az Óbudai Pincegalériában, 1984. IV.16-V.6. = Müvészet, XXV. évf. 8.sz. 1984 59 - 60.p. ill.

MOLNÁR László festő

12. 31. p. Pieta I. ll.

Új Művészet 1992

MOLNÁR Z László

P. Szabó Ernő
Molnár László rajzai
Óbudai Pincegaléria

Új Tükör 1984. ~~május~~ 6. XXI. évf. 19. n. 4.

1. Módszertani kérdések

Az anyaggyüjtés felső h
löltük meg, a kortárs épités
sorban az épitészeti kritika
rébe tartozik. Az időhatárna
lattól eltérő, ilyen nagymér
vető módszertani problémát v
rosi agglomerációk feldolgoz
logatási szempontokat igénye
lék-emlék fogalommal dolgozó
kotásokkal számoló, döntően
közelitésmód nem nyujt koher
jából a 19. század közepétől

MOLNÁR László festő

2. 19. p. + ill. - sulyátanján Raji Biennale

Új Mív. 1993

ADÓ- ÉS PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉSI HIVATAL

Tisztelt adózó Állampolgár!

Szeretnénk Önt megkímélni az 1992. évi adóbevalláshoz szükséges nyomtatványok és útmutatók beszerzési gondjától, ezért ne vegye zavarásnak levelünket és a mellékelt csomagot.
Az adóbevallás pontos kitöltése az Ön érdeke is, ezért kérjük, figyelmesen olvassa el az útmutatóban foglaltakat.
Az adóbevallást egy példányban kell benyújtani a lakóhelye (telephelye) szerint illetékes adóhivatalnál.
Elnézését kérjük, ha valamely ok folytán a csomagban lévő

MOLNÁR Lánló

András Gábor

Bemutatjuk Molnár Lánló grafikáit

Élet és Irodalom 1985. jan. febr. 1. 13.

egyei sinylődők', kisdedóvó-intéz — Szint ezen hónap' végén fog zédek' nyugpénzi 's kórházi alap- egy nagyszerü tánczvigalom. — és' ideje, azon kedves hir szár- at a' gőzhajótársa ág szándékozik ia főleg téli közlekedésekkor lenne 3d. a' nemzeti szinházban Szathmá- már és Tengerész 4 fly. Irta Czakó annyival inkább, mivel szinházunk' javára történik az előadás, bizonyo- og egybegyüjteni! — △

közlemények.

TÁRGYÁBAN KIKÜLDÖTT KERÜ- JAVASLATA (Jegyző: Zsól- t.)

szíveskedjenek. — A' Zay ugróczi posztógyár' igazgat sága által.

NYIREGYHÁZÁN, febr. 24-én. Legközelebb közlö czikkembe egy igen nagy hiba csuszott, a' mennyire egye szavaira még most is emlékezem; ugyan is tudósitásom' vé gén ha jól emlékezem, ezen szavak állanak: „Két kü szirt van, mellyen az emberiség' legnemesb jeinek annyi szent igyekezetök hajótöré szenvedett: a' hatalmasok' rövidlátó önö sége, 's a' tömegek' indolens értetlensé ge.“ Ezen legutóbbi szavakat igy kérem kijavittatni: „in dolentiája 's értelmetlensége.“ Az egoismus „önösség“nek nevezem, mert az „önzés“ szót hibásnak tá lálom, minthogy „á s,“ „és“ mindig valami cselekvést je lentenek, például úszás, evés, ivás 'stb. — Vidliczka József.

A' HONI MEZŐGAZDASÁG' BARÁTIHOZ, tanitóknak alkal mas férfiak' kiképzése 's utaztatása iránt, a' középponti gaz

föl szóló ide hoz váltani. titoknak.

ADAKA szére,

Thanhoff egyéneitől, pesti görög é összeg 21 ft czás Antal 4

Székács koztak: Woh lád 5 ft. Sz kr. p. p.

IGAZITÁ utólsó sorába Almásy P

MDK.

Molnár László

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 juli.6.

MDK.

Molnár László

Kiállitási hir

Magyar "emzet 1967 juli.6.

~~Gönczi Tibor~~ K

Molnár Tanló

MÁLLERD grafikusok a alföldfaši tási plakáttervét a Mű-veszti tanácsi jová-hagyta –

Szabad Művész

1948. 398. l.

Molnár László
festő

1-

Szabad dunántúl
1949. 430. l.

Molnár László.

Katol.Szemle.1942.377-78.l.

Molnár László festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 9-10. sz. 430.o.

Hirek. - Mémosz. néhány fal-
festmény pályázata.

holnár László festő

Nagy Kiálitás
Iparmüvészeti Főiskola

Szabad Nép 1948 dec. 28.- 6.-

Molnár László Keramikus

Szabad Művészet 1947

I. évf. 6-7. sz. 126.o. Kiállítások.

Ipari képző művészeti és
iparművészeti kiállítás.

Molnár László kerámikus növ.

Magyar Nemzet.

1947. VI. 3.; III. évf. 123. n.

3. old.

(:Hi:.:)

Molnár László (Iparműv. Főisk.)

Szabad Művészet, 1949

VII. évf. 4. sz. 162-164. o. kiállítások.

(B. S.) beszámolója.

Kirimi

Molnár László grafikus

Művelt Nép, 1953. okt. 10. 31. old.

Sz. Molnár Mária

Katol. Szemle. 1941. 78-81. l.

Molnár László

Szerepel a K. V. T.
kiállításán a Nemzeti
Szalonban.

P. H. 936 II. 25

Molnár László

vobrány

l.

Képmüvészet

1942. 180. l.

schen Arbeitsfront usw. usw. Alle diese Stellen können ihre Aufgaben ohne Statistik nicht erfüllen. Und drittens hat sich das statistische Bedürfnis insofern gewandelt, als heute die statistischen Interessenten nicht nur das zahlenmäßige Ergebnis der statistischen Aufbereitung der durch eine Erhebung gewonnenen Angaben interessiert, sondern daß gerade diese Angaben selbst, also zumeist die betrieblichen Einzelangaben, von den Lenkungsstellen benötigt werden. Heute steht also die Verwendung der Einzelangaben für andere als statistische Zwecke, z. B. für Bewirtschaftungszwecke (Kontingentszumessung, Auftragsverteilung, Rationalisierung der Erzeugung, Regelung des Menscheneinsatzes usw.) im Vordergrund. Das ist die tiefgreifendste Veränderung, die sich im Wesen der Statistik in dem letzten Jahrzehnt vollzogen hat.

Aus dem Wandel der Statistik ergibt sich, daß in einer gelenkten Wirtschaft die Statistik eine Stellung einnehmen muß, die es ihr gestattet, den neuen Ansprüchen gerecht zu werden. Dieses Erfordernis besteht grundsätzlich in gleicher Weise für alle Gebiete einer Großraumwirtschaft. Denn es ist unmöglich, daß in dem einen Teil eines wirtschaftlichen Großraums das System der freien Wirtschaft, in dem anderen das der gelenkten Wirtschaft herrscht. Die Zugehörigkeit eines Landes zu einem wirtschaftlichen Großraum stellt damit zugleich gewisse statistische Mindestforderungen, die von den einzelnen statistischen Landesdiensten erfüllt werden müssen. Sie sind auf der einen Seite sachlicher, auf der anderen methodischer Art. Sachlich insofern, als gewisse Kenntnisse des Landes, seiner Menschen und seiner Wirtschaft Voraussetzung jeder Lenkung und Planung sind; methodisch, als diese gebietlichen Einzelkenntnisse, die in Form von Statistiken anfallen, zu Großraumbildern, zu Großraumschauen zusammensetzbar sein müssen. Die regionale Statistik einer Großraumwirtschaft muß bezüglich des sachlichen Mindestprogramms additions-

MDK

Molnár László

Paraszt nő, szobor

Müterem őszi kiáll. 1938. okt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár László

ESTI HÍRLAP

1962 JUN 27

A lágymányosi ifjúsági park díszes ivókútját augusztus 20-án adják át. Ekkor leplezik le Molnár László „Mackó" és Makrisz Agamemnon „Sportoló fiú" című szobrait.

Molnár László MDK

Férfifej, gipsz

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Molnár László

a „Művész-sétány"-on felállítandó Munkácsy Mihály emlékmű megtervezésére kapott megbízást.

Magyar Nemzet, 1957. máj. 3.

Molnár László 2.)

szobrászműrész.

Ybl Miklós és Feszler Leó alkotását, a Kálvin téri szökőkutat – mely az ostrom alatt megsérült – restaurálja Kéri Gyula restaurátorral és Sütő Ferenc kőfaragóval.

Magyar Nemzet, 1952. Márc. 7.

Dobrár Sándor

Nagyszámmúzés.

Jel Dikelés és Tisza Lés alkotónát, a kálmi-
tai rögtöbetet, - mely az ottom alatt megé-
sült - szatmárálja kéri Ingula szatmárator-
vali és Sütő Teleu kőfaragóról.

Nagyar Nemzet, 1972. Márc. 7.

Molnár László. 1)

szobrászművész.

a Munkásmozgalmi Intézet számára készítette Lenin-szobrát. (emlétve)

a Fővárosi Tanács a Clark Ádám téren felállítandó 0 kilométert jelző kő megtervezésének pályázatára beküldte pályaművét. (emlétve)

Magyar Nemzet, 1952. Márc. 7.

Molnár László, szobrász MD4

Rövidesen felállítják Mackó szobrát a XI. ker.-i ifjúsági parkban.

—: Ma hallottuk 2-l

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. szept. 21.

Molnár László

„Mackó", nobor, 80 cm., harenti mészkő,

Bp. XI. ker. Kondolányi Dessőtér, Ujjuséji Park.

Tájékoztató 64/65. képző és Ipar-művészeti Lektorátus 311.

Molnár László

Az 1932-ben felállított, Dömendi Frimm Jenő „0" kilométerkő című műve az 1944/45-ös ostrom folyamán megsérült; Molnár pótra került annak helyébe.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 431.

Molnár László

„Kilométerkő", I. kér. Clark Ádám tér, 1953-ban állították fel, mészkő, 1,98 m, a talapzat 2,20 magas.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 43 l.

Molnár László

Budapesten született 1913-ban; a b.pesti Képzőművészeti Főiskolán 1940-1945 között Sidló Ferenc növendéke volt, Farkas Jánossal mintázott „Munkásegyseg" műve Szentgotthárdon áll.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 43 l.

Molnár László

„O" kilométerkő c. művének elkészítésére a művész egy zártkörű pályázaton kapott megbízást.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 43 l.

MOLNÁR/LÁSZLÓ/ Molnár László MDK

szobrász

*Szül. Bp. 1913.
Képzőm. Főiskolán Sidló Ferenc növendéke 1940-45.

"Munkásegység" /Farkas Jánossal/ Szentgotthárd.

0 Kilométerkő. Clark Ádám tér. 1953.

43.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

M.D.K.

MOLNÁR László

1933-1937 között a Szocialista Képző-
művészek Csoportjá-hoz tartozott

Major Máté: Negyedszázada alakult
a Szocialista Képzőművészek Csoportja

Magyar Építőművészet 1959 3/4. sz. 133-
134. l.

Molnár László

Időközben a nem-képzőművészek kiváltak közülünk. Talán ez tette lehetővé, hogy – ... 1932-ben – előbb egy, aztán két egymás melletti műtermet béreljünk a Vasvári Pál utcában (... Vilt nevén) ... Ede járt Bán Béla, Dési Huber István, Sugár Andor, ... Fekete Béla, Mészáros László, Szendy-Steiff Antal, aztán Szőllősi Endre és Molnár László (Vilt szobrásztanitványai) és ... Fenyő, a két Goldmann, Vilt mégén.

Major M.: Szocialistává formálódásom emlékeiből.

Jelenkor XII. évf. 3. sz. 1969. márc. 262. l.

MDK

Molnár László csop

szines kerámia pályamunka

Szab. Művészet. 1949. ápr. 162 l.

MDK

Molnár László csop. I.dij

Szab. Művészet. 1949. ápr. 163 l.

MDK

Molnár László diszitő festő

Iparmüv. Isk. Evk. 1880-1941. Bp. 1942. képpel

MDK

Molnár László szobrász

Sz. E: Fiatal művészek az Epreskertben. Magyarság. 1944. febr. 13. 12 l.

Molnár László

MDK

A Pécs-i uránérc bánya lakótelepének szobrászati diszitésére megbizást kapott.

Müterem 1958 I. évf. I. sz. 44. o.

MDK

Molnár László szobrász

Alapítvány fiatal művészek részére. Uj Magyarság
1944. febr. 12. 8 l.

Molnár László

Kubikus, gipsz

KUT kiáll. N.Szal. 1936. febr. 4 l.

Molnár László

Kabrán

Szabad Művészet

1951. (239) 240. l.

ottsága Tekintetes Titkári Hivatalának

B u d a p e s t.

kelten Küküllővár fényképének a Bizott-
t tisztelettel átküldeni. Azt hiszem,
nben volt fényképanyag utolsó darabját

kári Hivatal kiváló tiszteletem őszinte

M. D. K.

MOLNÁR László szobrász

Fejszobra Vilt Tibortól

A. M. N. Galéria ábrázgyegyzéke t. (b. rész)

Bn. 1959. 300. l.

tovább Molnár László
Petráss Julia
Prohászka József
Sajó István
Sas Árpád
Szatmáry Ildiko
Szepessy György
Tóth Lajos
Tóth Miklós
Veres Ilona
Vujovits Irma
1929/30-ben a kecskeméti művésztelepen dolgoztak.
Képzőm. Fősk. Evh
1929/30. 60. l.

GYULA TITKÁR URNAK!

BUDAPEST.

e mély tisztelettel értesitem Nagyságo-
csináltunk az államépitészeti hivatal
avitás végösszegére nézve és ha a bel-
tést stb. meg akarjuk valósitani, ak-
ll előteremtenünk. Minket az az elgon-
100%-ban teljesithessük, beleértve a-
zett hibáknak alapos rendbehozását is,
áh gyomai csata alkalmával kapott a
ak felületesen el lettek kenve, de nem

OLNÁR LÁSZLÓ

Új művészet

1999/szept.

3.0.

egyikébe s próbálom megváltoztatni

zben visszagondolni a zengővárkonyi

az ottani együttlétből. Irjanak

is.

k mindkettőnktől.

arátsággal

im Károly

LÁSZLÓ

Új művészet

2001. júl.

11. o.

MOLNÁR LÁSZLÓ

Új művészet

1999. szept.

3.0.

MOLNÁR László művészettörténész

82 †

Emlék 2006. július 17.
Farkasrét

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

ÚJ MŰVÉSZET
1998/szept.

P - 99396

23.0.

Molnár László

Hobrát

Ferképzomfoisk vk

l. 1939-41. 142. l.

M.D.K.

Molnár László.

Szobrászmüvész állatfigurás szobrát a feneketlen tónál helyezik el.

Értékes müalkotásokat helyeznek el Budapeste

Magyar Nemzet 1961. jan.11.6.old.

Molnár László

szobrász

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 149. l.

MŰEMLÉKEK OBSZÁGOS FELÜGYELŐSÉGE
49 1944 IV. 98

M. KIR. VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

47.719/1944.III.szám.

Folyó évi augusztus
ra értesitem, hogy a rozsn
kiszabaditásával kapcsolat
Nyolcezer P-t a "Müemlékek
postatakarékpénztári csekk
mellett - egyidejüleg kiut

Budapest, 1944. évi

A kiadvány hiteléül:

min.shiv.igazgató.

A Müemlékek Orsz.Bizottság

MDK

Molnár László

Képzőművészek Május L-ért. Szabad Nép 1949.ápr.2[illegible]

28

MDK

Molnár László, szobrász

Férfifej. Gipsz.

Műcsarnok. IV. Képzőmüv. kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 1o.l.

Molnár László

Szobrai szerepeltek az Ujrealisták

Kiállításán a Tamás-galériában (1936)

Bálint György: A toronyőr visszapillant

Bp. Magvető 1976.

I. 65 mold.

Molnár László szobrász 1)

1932. körül a művészcsoport – amely 1933-ban a Szocialista Képzőművészek Csapartja lett – a Vasvári Pál u.-ban két egymásmelletti műtermet bérelt. Létszámban megszaporodott a csoport: Bán B. – Dési Huber I. – Sugár A. – (akkor már részesei voltak az illegális pártmunkának) Fekete A. – Mészáros L. – Szendy Steiff A. – Szöllősi E. – Molnár L. – val

Major Máté: Szocialistává formálodásom emlékeiből.

Jelenkor, 1973. márc. 262. old.

Molnár László szobrász 2)

Ez a körülbelül másfél év amit a Vasvári P.u.-ban a műtermében töltöttek, nemcsak szakmai, hanem többségük ideológiai fejlődésének tanulóideje is volt. Itt hallgatták és vitatkozták végig az elő szemináriumot, melyet Vértes György tartott. Később dr. Madzsar József-nél folytatták magasabb szinten, de ezeket részben Madzsar lakásán, részben Vilt és Jancz Gyula közös műtermében tartották.

Major Máté: Szocialistává formálódásom emlékeiből

Jelenkor, 1973. márc. 262. old.

Molnár Károly rajzai

Szerepel az „Új realisták"
kiállításán a Tamás galériában

Nemzeti Újság 1936 X. 4.

Molnár Kánló

A Nemzeti Szalon helyiségeiben rendezett tárlaton szerepelt.

N. ü. 1942. VI. 11.

Molnár Vánló

A Nemzeti Salon tavaszi tárlatán szerepelt.

Uj Magyarság 1942. VI. 11.

Molnár Lajos

Szerepel a Nemzeti
Galériában a K. V. T. kiállí-
tásán.
Kiemelik „Kubikus" c. művét.

M. 936 II. 23

Molnár Lántó

Szerepel a K.V.T.
Kiállításán a Nemzeti
Szalonban

B. H. 936 II/23

Molnár László

szekesfehérvári

műszaki főtanácsos

35 éves szolgálati

jubileuma.

ÉIÉM 1930. 43-44-sz.

175. l.

MÜEMLÉKEK ORSZÁ

1030/1913. sz.

Van szerencsénk a tekint
teni, hogy a Müemlékek Országo
harmadik kötetét a tekinte
számára a Franklin-nyomda ut

Mohiár László

ivód ezett lásd is

Bihari Imre. Mohiár
László. Magyar halon
21 köt. 881 h.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár László

Fametsző

1901–5

Élmisk 1930. 86 l.

Terra-sigillata X. 52.

Molnár László

1918/19.

Ferképzőmúzeum

115. 0.

Molnár László

1929/30 Kecskeméti
telep 1930/31 – 1932/33

Ferképzőmúzeum

115. 1.

Molnár László

fametsző

sokszorosító intézeti rajzoló és tervező

Estimisk 1906/7. 18. l.

Horváth Henrik

Horváth Tibor

Höllrigl A. József

Hunyadi József

Huszár Lajos

Jajczay János

Jajczay Jánosné

Kalmár János

Kampis Antal

Kapossy János

Kelemenné Berkovits Ilona

Kopp Jenő

László Gyula

Mihalik Sándor

Nagy Zoltán

Molnár László

VII. évés hallg.

Ferképzőmfoiskola

1936/37. 77 l.

Orans-alak, bronz. Mag. 6'2 cm. Ókeresztény, III. század.

Molnár László

Képzőm. főisk. ki áll. 1937

Piri, olajf. és 1 alakrajz

Tanár: Réti I.

Molnár László

VI. c.

művészeti szak

Ferk'pzomfoisk'vk

1935-36. 74. l.

Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula

úrnak

Székesfehérvár

Építészeti vezetőség Kőmuzeum

Bazilika tér

MDK

Molnár László

Plakát kiállitás, 1948. N. Szal. képek

Molnár László MDK

Kubikus, gipsz

Nemzeti Szalon 1936. febr.-márc.8.
KUT kiállitás

Molnár László festő MDk

A csepeli gyár üzemi képzőművészeti körének kiállításán mutatkozott be.

P.J.: Jegyzetek kiállításokról 8.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 17.

MOK

Molnár László

tipografus

A nyomtatott és fehéren maradó felület arányos elrendezésének szakértője.

Munkáiból Ábrák: fürdetések, meghívók a Hungarian Trade c. folyóirat fürdetési oldala.

407-8-9-10 lapon

Szántó: A tipográfia magyar mesterei

Magyar Grafika 1959, 3 sz. 6 sz 400, 407-410 l.

Molnár László

Szabolcsi - Rajeczky: Bartók kézírása a könyv tipográfiáját és Gonitóját tervezte Diószeteti kapott

A szép magyar könyv, 1961, 31 old.

MDK

Molnár László szobrászművész

Ő és Nagy Géza készítették a Gödöllőn, az Agrártudományi Egyetem parkjában felállításra kerülő, Jánosi György tervezte napóra számjegyeket jelző kőoszlopainak figuráit.
(Egy figura repr.)

Körbe-körbe.
Ország-Világ Bp. 1961. 7. 12. (17. l.)

MDK

Molnár László, disz.fest.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Molnár László

1933-1937 között a Szocialista Képzőművészek Csoportjának tagja.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 438. 1.

Fénykép

Mikeyné.

Képzőművészeti Főiskola: 307 ltsz.

Molnár László: Piros virág.

Diplomamunka: 1951/52

Illusztracio (mese) Grafika.

Negatio nincs.

Molnár Kálmán

Gorkij: Éjjeli menedékhely
c. könyvének kötéstervét és
tipográfiáját készítette.
I díjat nyert.

A kép magyar könyv, 1960, 2 pont.

MDK

Molnár László

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Muzeum 1953.
Kat.

Gy. Molnár László

Művei Salzburgban kiállítva.

említve.

Napjaink, 1964 10. sz. 2. l.

Gy. Molnár László

Műve a kiállításon

Pernyeczky Géza: A III. Miskolci Biennálé

Magyar Nemzet 1965. nov. 10. 4.l.

MDK.

Gy.Molnár László

Salzburgi szerepléséről

Napjaink 1964.okt.1.lap -

M.D.K.

Molnár Lászlóné Botfalvi Ila

Himzéssel diszitett pongyolát tervezett a Magyar Iparmüvészek Országos Egyesülete pályázatára, amely a Magyar Otthon-kiállitáson kerül bemutatásra.
Repr.

Interju B. Czeke Vilmával a magyaros "vándor kollekcióról" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. nov. 8-15
II. évf. 45. sz. lapszám nincs.

NDK

Molnár Lászlóné Botfalvi Ilona, iparm.

Ipm. Isk. személyzete 1936-37-1940-41. Iparm. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. 27-30. l.

Molnár László, diszitő festő, 1938. végbizonyitványt nyert.

Iparoktatási Int. Évk. 1940-1941. Bp. 1942.
33 l.

ives ablak, a nyugati olda
második feléből, eklektiku
régi hagymasisak helyett.
Irodalom: Borovszky, képe

Tanácsház.
Udvarán Szécsény kőcimere
XVIII. század.

Vár.
Története: Szécsény község
XIII-XIV. századi források
oppidum /falu vagy mezővár
sunk. Mivel az oklevél cas
ekkor még nem lehetett nag
talan Mátyás király paranc
zeti az egykori Szécsényi
nában volt Szécsény vár és

MDK

Molnár László rajztanár 1939-4o.

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 1940-1941. tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. 14 l.

Molnár László rajztanár, egyházmüv. előadás
194o-41.

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 194o-1941. tan-
v éveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp.
1942. 15 l.

MDK

Molnár László **második díj**

Sz.S: A MÉMOSz-freskópályázat kiáll. Népszava, 1949. okt.18.

Molnár László

M.D.K.

Németh Hajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve 1952 81 l.

MDK

Molnár László okl. középisk. tajztanár

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Molnár László okl.középisk.rajztanár. egyházművészet előadója

Iparműv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Molnár László Géza, Salgótarján

Nógrádi táj, of.

Vidéken élő képzőműv.kiáll. Ernst Múz.1954.nov.
10.1.

M.D.K.

Molnár László

"A jelmezről" cimmel ir a kosztümtervezésről magyar és külföldi viszonylatban, felsorolja a külföldi és hazai hires jelmeztervezőket. "A magyar szinpadon a jelmez használata egykoru az első magyar szintársulat létrejöttével"-irja cikkében a szerző.
Molnár László: "Jelmeztan" c. most megjelent müvének egy részletét hozza a lap.

Szinház és Elet, Bp. 1906. febr. 4. IV. évf. 6. sz. 86-87. lap

M.D.K.

Molnár László

A Szinmüvészeti Akadémia tanárává nevezték ki, ahol a jelmeztant fogja tanitani.
"Jelmeztan" c. müve nem rég hagyta el a sajtót,- közli a "Hirek" c. rovat.

Fényképét bemutatja a lap.

Szinház és Élet, Bp. 1906. febr. 4. IV. évf. 6. sz. 93-94. lap.

Molnár László József, grafikusművész ~~2. folytatás~~

B. Turok Margit: A magyar grafika külföldön, 1919-1933. Berlin.

A Bauhaust bemutató ekar a pécsiek tevékenységét emeli ki. A két legjelentősebb – Moholy Nagy és Breuer mester mellett a kevésbé ismerteket is szerepelteti: Molnár vázlatait is látjuk. /említve/

Művészet, 1989., 11–12., 45 old.

Molnár László József, grafikusművész ~~1.) Folytatás.~~

Lóska Lajos: Lassan, bandukolva. XV. Miskolci Grafikai Biennálé.

A tárgyszerűségre, de a töredékek, a szegmentumok, az aprólékosan megrajzolt kacatok tárgyszerűségére épül a művész „Körajz I." c. műve. A művein hónapokig dolgozó grafikus a tőle megszokott igényességgel karcol köbe is. A nyomat ~~szine~~ újszerűsége az erős színek használatából adódik. /említve/.

4. „Körajz I.," litográfia, 52×52 cm, 1989. /repr./

Művészet, 1989., 11–12., 33–34– } old.

Molnár László József, grafikusművész

Bakonyvári M. Ágnes: A részben az egész. Hincz Gyula Állandó Vámosatermé, Vác, 1989. VI.–VIII.

A művész grafikáit az aprólékos, részletgazdag rajzstílus, a fotószerű, ábrázolásmód jellemzi. A rajzok többsége két egységre bontható. Valamilyen élettelen anyag (fa, kötél, vászon, hullaLék) adott helyzetben, állapotban való megjelenítésével párhuzamosan egy más természetű anyag, tárgyrészlet bomlási folyamatát, vagy két ember kéz egymással való kapcsolódási lehetőségét ábrázolja a, művész. A grafikák kettéosztott terének egyikében a hasonló, másikában a hasonlított elem jelenik meg, melyek képi összefüggésükben szinte azonossá válnak egymással.

„Rajz XXIV," papír, ceruza, 100x70 cm 1985–86. (repr.)

Művészet, 1989, okt., 3–4-old.

Negativ

Petrás: 29

Kerényiné

Molnár László: Plakátterv

MDK

Molnár László graf.

Iparmüv. Társ. Körirata. 1948.XI.26. 237lsz.
3. l.

MDK

Molnár László, graf.

grafikus müvészek készitették az alábbi kiállitás fali tábláit. Hattonnagával fentnevezett is.

Kovács Zsuzsa: Egészségpolitikai kiállitás a Károlyi-palotában. - Uj Epitészet. 1948. 379-380.1.

MDK

Molnár László

Uj realista csop.bemut.kiáll. Tamás Galéria.
73/b.sz.szobrok. 1936.okt.

Molnár László

MDK

Tagja volt a Szocialista Képzőművészek Csoportjának.

Vértes Gy. Harc a szocialista ~~kx~~ realizmusért. Kortárs. 1961. 12. sz. dec. 919. l.

Molnár Kárló
grafikus

M.D.K

Elhunyt Molnár Kárló
grafikusművész.

—: Gy. M. Művészet, 1963. február — 12 lap

Molnár László

Mint új arc nem említtetik a Szoc. Képzőművészek Csoportjának tagjai közt Szendi-Steiff Antallal és Siöllösi Endrével

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1962, 137. l.

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

Új művészet

1996/NOV

15.o.

blk= kue
3000= 00011969
vonr= 00011969
vozu= 00015810
3100= Fáy, Sándor
3ref= Fáy, Sándor
refe= MagyFestAdat, 1988
31vo= Fáy, Sándor
refv= Vo2, 1955
31zu= Fáy, Sándor
refz= Vo5, 1961
3140= m
3162= Maler &
Graphiker
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3270= 1877
3290= Nagybánya
3330= 1949.08.31
3350= Budapest
3420= Budapest &
Nagybánya &
München

MOLNÁR LÁSZLÓ JÓZSEF

Új művészet

1999/dec

39.o.

műve érdekében a következő körlevelet

vatalnak és tanintézet tekintetes Igazga-

ogy a Sylvester nyomda kiadásában sajtó

si református lelkipásztor ORMÁNYSÁG című munkája,

szellemi néprajzát adja.

an égető problémájára az egykére is

ről a szakbírálat is igen elismerően

jánlom mindazon egyházak és iskol[ai]

erre költségvetésük kellő fedezetet nyújt.

Ravasz László

püspök

1393

MOLNÁR LÁSZLÓ

Tisztelettel meghívjuk 1992. január 28-án,
kedden este 6 órára
a Fészek Művészklub Galériájába

JELEK A HATVANAS ÉVEKBŐL
III.

MOLNÁR LÁSZLÓ
festőművész
kiállítására

Megnyitja: SINKOVITS PÉTER

Megtekinthető: 1992. február 28-ig,
naponta délután 2 és 8 óra között,
szombat—vasárnap kivételével.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

F.k.: Galambos Tibor — Szövorg Ny.

DÍJELŐLEGES

Markója Csilla
Fiatal Művészek Stúdiója
4
Hevesi Gyula u. 46.

1156

Molnár László, [ ] MDK

Műkedvelő keramikus.
Az angyalföldi művelődési
ház szakkörének tagja.

Szalkai Sándor: A napi feszültség itt
oldódik nyugalommá 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. nov. 6.

Molnár Lászlóné

— **A magyar ünneplő ruhákra kiirt tervpályázat eredménye.** A Magyar Öltözködési Mozgalom Országos Bizottsága „Magyar ünneplő" ruhatipusra hirdetett pályázatot. A birálóbizottság vitéz *Keresztes-Fischer Ferencné*, a belügyminiszter feleségének elnöklésével, művészeti és szakvélemények meghallgatása után, az első dijat *Molnár Lászlóné*, a második dijat *Gidófalvy Piroska*, a harmadik dijat *Grivny Emilia*, a negyedik dijat *Farnady Ilona*, az ötödik dijat *Csucsy Edith* pályaműveinek itélte oda. Számos pályaművet elismeréssel tüntetett ki. A kitüntette pályaművek szerepeltek az Eucharisztikus Világkongresszus alkalmával rendezett ünnepségeken és felvonulásokon, azok diszét és magyar jellegzetességét részben már ezek a magyar ünneplő ruhák adták meg.

Pesti Hirlap

1938 jun. 12.

Molnár Lászlóné

Gopcsa Paula: Vöröshaju leány, Molnár Lászlóné, Gyulai József, Marsova ky Endre: Fekete tenger, Lukács Ágnes, Fazekas Pál: Nagykalapács c. alkotásával szerepelt a Fővárosi pedagógus képzőművészek tárlatána Fáklya klubban.

Rajzta nitás 1975-4-32
Dr Maksay: Fővárosi ped. képzőm. kiállitása

Molnár és Ligeti

Pasarëti uti Családi
ház
Repr.

Tér és Forma
1931. 324. l.

Molnár és Ligeti

Családi ház
a Rózsadombon.

Tér és Forma
1931. 327. l.

Molnár Lídia, festő

Hévíz –

Keszthely és Vidéke

a Sörkert?

yi-öbölben

valaki kezdeményezzen, koordináljon a kérdésben, legyen az akár a Goldmark Károly Művelődési Központ. Pál Ferenc szerint meg kell vizsgálni azt is, hogy milyen távlati tervek, elképzelések vannak az egész városrésszel kapcsolatban, s a vagyongazdálkodási rendeletnek megfelelően kell eljárni hivatalnak és testületnek. Pozsgai Imre szerint versenyhelyzetet teremtve kell a lehető legjobb hasznosítás feltételeit megteremteni. Dr. Szabó Imre képviselő elmondta, hogy a GMK-ra most is van vagyonkezelés bízva, amelybe a testület nem szólt bele, s az intézmény különben is erősen érdekelt a legkedvezőbb hasznosítás megvalósításában. Azon túlmenően az intézmény szomszédja közvetlen a tárgyalt területnek, ahol hagyománya van a sörkertnek, s a képviselő támogatta is, hogy a Művelődési Központ kezelje a kérdést. Komáromi István közgazdasági osztályvezető a vagyonrendeletre utalva leszögezte, hogy a Goldmarknak és a hivatalnak kell foglalkozni a jövőben a kérdéssel, a terület, illetve építmény hasznosításával, megtalálva a legkedvezőbb megoldást.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Keszthely Város 1997-ben ünnepli fennállásának 750 éves jubileumát. A város önkormányzata ebből az alkalomból egy körülbelül 50 felvételből álló fotókiállítást szeretne készíttetni, amely magas színvonalon dokumentálná városunkat a jubileum idején, egyben lehetővé tenné, hogy vándorkiállításként partnervárosainkban bemutassuk.

A jubileum előkészítésére alakult bizottság pályázatot hirdet jellegzetes keszthelyi fotókra. A negatívokat, és legalább 13x18-as nagyítást kérjük legkésőbb 1996. október 31-ig a polgármesteri hivatal titkárságára eljuttatni. A díjazott felvételekről 1996. november 30-ig egy zsűri dönt.

Kiállítás a Goldmarkban

1996. július 14-én, vasárnap délelőtt került sor a Goldmark Károly Művelődési Központ földszinti kiállítótermében dr. Kuti Gézáné Molnár Lídia képzőművészeti kiállításának megnyitójára.

Először Dr. Kuti Géza lelkész mondott néhány bevezető mondatot, kiemelve, hogy ez a tárlat a Szeghalmy Bálint Alapítvány közreműködésével jött létre. A kiállítást Bakonyiné Ligeti Mária író-tanár, a Zalai Írók Egyesületének keszthelyi tagozatvezetője nyitotta meg. Ismertette Kuti Gézáné Molnár Lídia élet- és festőútját.

Mint megtudtuk, 1981-től él Keszthelyen, 3 gyermek édesanyja. Képzőművészeti tanulmányai során Palásthy Pál volt a tanára, segítője. Több alkotótáborban is részt vett, így többek között Hódmezővásárhelyen, Kórógyon.

Az itt kiállított képek főként akavarellel és olajjal készültek. Témájuk szerint három csoportba lehet sorolni őket: virágcsendéletek, tájképek és bibliai fogantatású festmények.

A virágcsendéletek közül kiemelkednek a rózsák vérvörös színei, a kék és zöld színek árnyalatai a tájképeknél, melyek többsége vízparton készült, de megtalálhatók közöttük velencei utcarészletek, gondolák, de nagyon sok a Balaton-parti tájkép is.

A megnyitóbeszéd végén hangzott el Bakonyiné, Ligeti Mária tolmácsolásában Balassi Bálint: "Darvaknak szólt" című költeménye, majd ezután rövid tárlatvezetésre került sor.

A kiállítás július 25-ig tekinthető meg, melynek időtartama alatt a festmények megvásárolhatók.

Szeles József

pektívájuk hogyan alakul. Az összes többi, ami ehhez társul, az csak hab a tortán.

Ennek az államnak a feladata a gazdaság segítése nem anyagi eszközökkel elsősorban, nem pénzosztogatással, hanem tanácsadással, a szabályok egyszerűsítésével, nem szabályozott területek szabályozásának megteremtésével. Az államnak nem az a feladata, hogy élősdiként rátelepedjen a gazdaságra - hallhattuk még többek közt dr. Szabadi Bélától.

Ezután Czoma Kálmán beszélt a közbiztonság helyretételéről. Megköszönte Tuboly Csabának, a hévízi alapszervezet volt titkárának eddigi munkáját, ugyanis ő az önkormányzatnál van alkalmazásban, így tevékenysége összeférhetetlen pártbeli beosztásával. A kisgazdapárt ezentúl tiszteletbeli titkárnak tekinti őt.

Az előadást kérdések, és válaszok követték késő estig.

Husz Attila

HÉVÍZ

1996.
július 18.
VII. évf. 15. szám

Szakemberek

Át kell vágni a ke

**Dr. Kulcsár Péter, Keszthely p
július 11-én a városba látogato
Vízügyi Hivatal főigazgatója, Sza
Vízügyi Igazgatóság igazgatója,
siófoki kirendeltségének vezető
Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazga
Péter vendégeivel elsősorban a
tanácskozásuk egyik fő témája az
víz iszapolódásának mérséklésér
sel kapcsolatban Varga Miklós ny**

- Ez a partszakasz önmagában hajlamos az iszapolódásra, az uralkodó szélirány idehordja az iszapot. Az ittení elképzelésekkel kapcsolatban - a móló átvágásáról van szó - végzett vizsgálatok és kísérletek azt igazolják, hogy ennek a közel százmillió forintos beruházásnak igazából nem lenne értelme. Kicsit megváltoztatná az iszapzsákokat, iszapzugokat, a felszíni úszó szennyeződésekre viszonylag kedvező hatása lenne, ugyanakkor az iszapolódás szempontjából nem okozna jelentős javulást. Azt gondolom, más módon lehet ezt a helyzetet pozitív irányba befolyásolni; a megfelelő időszakonként elvégzett karbantartási munkálatok javíthatják az idelátogatók közérzetét.

Közepest adnék a

- mondja Veér Miklós o

Kétéves a koalíció. A kormányzás félidejéről, a parlamenti munkáról, sikerekről és kudarcokról beszélgettünk Veér Miklós országgyűlési képviselővel.

- Ha most, mint pedagógusnak kellene osztályoznia az elmúlt két évet, hányast írna a naplóba?

- Az eredmény megítélésénél feltétlenül tudni kell, hogy milyen feladatot kellett ellátni, és azt kik teljesítették. Ugye ez egy koalíciós kormányzat, és ezt nem azért mondom, mert, mint MSZP-s képviselő másokra akarom a felelősséget hárítani, hanem azért hangsúlyozom, mert nyilván csak kompromisszumok árán lehet így az országot irányítani. A kompromisszumok pedig hol sikerültek, hol meg nem. Mindenesetre az biztos, hogy a szőnyeg alá nem lehetett ezeket seperni. Tehát az ismereteim alapján közepest osztályzatot adnék a kormány munkájára... Magamat nem szívesen osztályoznám. Én tiszta erőmből teszem a dolgomat, nincsen olyan másodpercem, amikor nem kell tudnom, hogy képviselő vagyok. Kemény munka ez, és nekem nincs is más feladatom, hiszen főállás-

A megyegyűlésnek ugyan tagja vagyok, de ez nem jelent pluszmunkát, inkább segítséget nyújt a tájékozódásban és a problémák megoldásában. Nem egy ügyem van, ezt azért hangsúlyozom, mert a kastély és a "pornóügy" csupán egy volt a sok közül. Itt a szerepem addig tartott, amíg ezt a problémát tovább vittem, utána megszűnt. Teljesítményemet befolyásolja, hogy egyéni képviselő vagyok és az MSZP-frakció tagja. Ez a kettő az esetek többségében segíti egymást, de előfordul, hogy a frakció nem igazán veszi figyelembe feladataimat az egyéni körzetemben.

- Mit tart sikernek az említett időszakból?

- A Bokros-csomag megviselt, ezért sikernek tartom, hogy tudtuk tompítani, amit aztán az Alkotmánybíróság még tovább tompított. Nem igazán volt szociálisan érzékeny ez a csomag. A módszer, ahogy be akarták vezetni, nagyon rossz volt, ezt kritizáltam

Molnár Lóránt (Vizitérv), konzulens.

Nemzetközi üdülőfalu-tanulmányterve Velencei-tó, Cserepes-sziget.

Építész: Ifj. Eleőd Ákos, Kovács Miklós, Vadász György

Konzulensek: Molnár Attila (Váti)

Nagy Ágnes (-"-)

Sasi Nagy Ildikó (-"-)

Molnár Lóránt (Vizitérv).

Magyar Építőművészet, 1988., 2., 36-old.

H. Molnár Magda

Születtem Budapesten, 1935-ben. A középiskola elvégzése után jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskolára, s bár a jeligés pályázatot megnyertem, politikai okok miatt nem vettek fel.
Ezután évekig nem volt kréta és ecset a kezemben. Férjemmel, aki színházi rendező, vidéki színházaknál dolgoztunk. Én mint súgó, segédrendező, díszletfestő. Később Budapesten mint szerkesztő rajzoló vállaltam munkát.
1983-ban, egy majdnem tragikus műtéti altatás után elhatároztam, hogy pasztellezni és festeni fogok.
Gyermekeim közben felnőttek. Katám keramikus, Évám színész lett. Én pedig megfogadtam Barcsay Jenő tanácsát aki képeimet megnézve mondta: „Csinálja, csinálja, csinálja! Magának érdemes!" Azóta több kollektív és 18 önálló kiállításom volt. Munkáim Európán kívül eljutottak Amerikába, Ausztráliába és Japánba is.

„Ő is járta a maga útját, így érkezett el senkihez sem hasonlítható festői önmagához. Művei egy szellemi stafétaverseny állomásai, a tanulságot egyik kép adja a másikhoz, s Ő mély lelkiismeretességgel kivitelezi a sugallatokat.
Sok munka eredményezte az alkotás színvonalát, hiszen immár mesterien bánik a pasztellkrétával, hamvas folyóparti részleteket, fákat örökít meg, értelmez e technikával.
H. Molnár Magda nagyon gazdag élményvilággal rendelkezik, s azzal az elszántsággal is, hogy a szemével és a szívével megpillantott motívumot késedelem és hiány nélkül véglegesítse a műben. Ezzel az érzékenységgel, érzékeny alapossággal csodálkozik rá a soproni, fehérvári tornyokra, a Tiszapart kellemes kanyarjaira, az erdélyi falvakra, Segesvár utcáinak bensőséges hangulatú házaira.
Bármit fest, – folyót, hegyet, házakat – mindig az emberi lét új üzeneteit közvetíti tartalmas elmélyültséggel, a forma közvetlen tisztázottságával. Erkölcs és szépség forr egységgé alkotásaiban, – hiszen a humánum teremti benne és általa a festői esztétikumot, mely a lelkület és a rajzi tehetség állandósága, művészetének jelene és távlata, a világnak és az Embernek címzett színes üzenet."

(Dr. Losonci Miklós
művészettörténész)

Önálló kiállítások:
Selbständigausstellungen:
Independent exhibitions:

1986. Budapest, EVIG Műv. Központ
1986. Budapest, Móricz Zs. Műv. Ház
1987. Budapest, KIPSZER Bemutató Terem
1987. Helsinki, Magyar Tudomány és Kultúra Háza
1988. Budapest, Népfront Galéria
1988. Budapest, Uitz Galéria
1989. London, Foyles Art Gallery
1989. Wien, European Art Gallerie
1990. Budapest, Ikarus Műv. Központ
1990. Ádánd, Kastély Galéria
1990. Budapest, Stúdió Galéria
1990. Tongeren, Belgium
1991. Budapest, Vár Galéria
1991. Niemisjärvi, Finnland
1991. Budapest, SZDSZ Kiállítóterem
1991. Budapest, IBUSZ Bank
1992. Luczern, Switzerland

She has paitings in Amerika, Japan and Australia also.

Kiállitás: Disz tér 4-5
Nyitva: 11-19-ig Július 11-ig

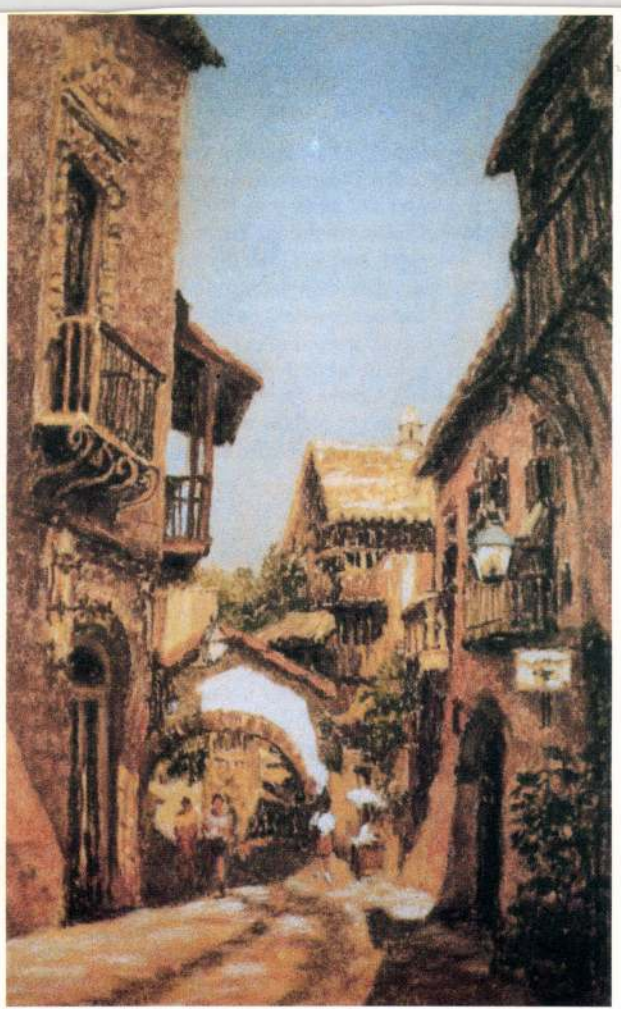

Katalónia *(pasztell)*

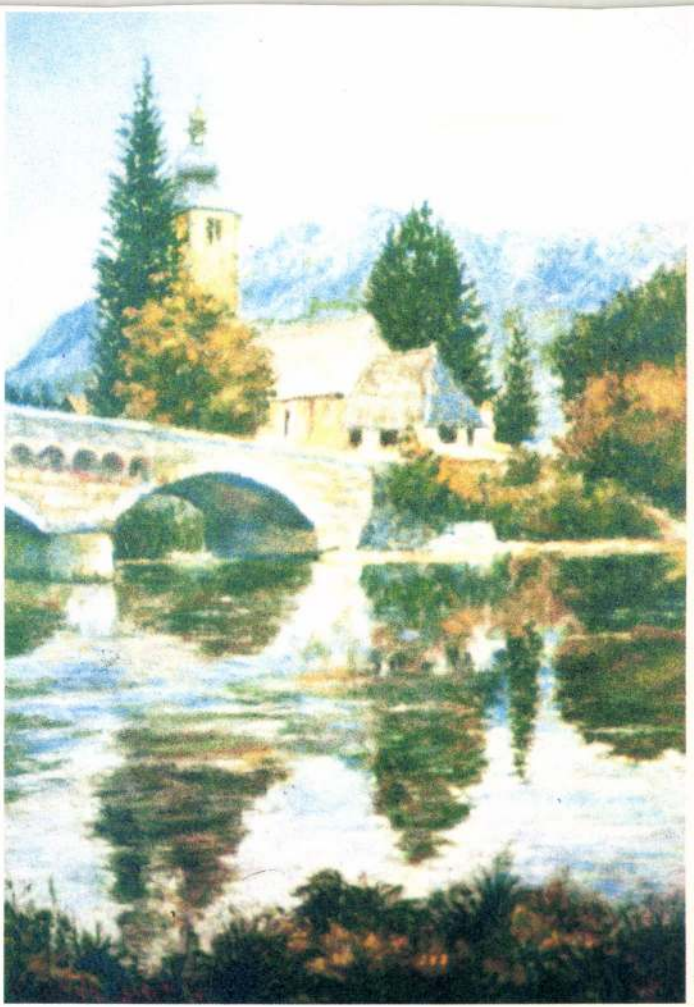

St. János Templom *(pasztell)*

H. MOLNÁR Magda

1994

Május 22-én vasárnap 17.30-kor a Gellért Szálló teaszalonjában **H. Molnár Magda** kiállítását Pogány Ö. Gábor nyitja meg. Közreműködik Kertesi Ingrid operaénekes.

A szöveg

A szöveg módosítás után
almenüjéből kiválasztott SAV
behivott, hanem újonnan megk
kéri, hogy adjunk nevet nek
Ezután megjelenik egy **SUMMAR**
beirt dokumentum cimét és
szükség, ha egyszer majd elve
majd később.)

(Ismét az egyszerűség
lenyomva tartva és az
tüsténT ment.)

Kilépés a

kel propagandakörutra mentek a nagyobb hazai városokba Ezekre a propagandakörutakra, amelyen a növendékek tanitási eredményét gyakorlatig bemutatták a közönségnek, Molnárt, mig az intézet növendéke volt, mindig magukkal vitték. A tehetséges növendék bemutatása azután mindenütt a kivánt eredménnyel keltette fel a magyar közönség áldozatkészségét. A legtöbb városban, ahol jártak, néhány év leforgása alatt megnyilt a siketnémák intézete s a hat intézetből lett 18 intézete hazánknak.

Iskolája közben vesztette el édesanyját, majd az iskola elvégzése után iparostanoncnak adták, közben édesapját is elvesztette. Teljesen egyedül nőtt fel 15 éves korától, létfenntartásáról is maga gondoskodván. Tanoncidejét a székesfőváros Házinyomdájában töltötte, ahol ma is alkalmazásban áll, mint szedő. Abban az időben a siketnéma iparostanoncok részére nem volt iparostanonciskola. Molnár az egyik volt tanárja biztatására összeirta a Budapesten élő siketnéma iparostanoncokat s az ő adatai alapján létesitett a székesfőváros tanácsa a siketnémák részére iparostanonciskolát. A magyar siketnémák társadalmi élete akkoriban még nem volt egy központi szervezetbe tömörülve. Nem volt oly szerve társadalmuknak, mely hivatásszerüen intézte volna ügyes-bajos dolgaikat a halló társadalom és a hatóságok előtt. A siketnémák tömegével keresték fel Molnárt ily ügyeikkel, ki azt sorstársi érzületből a maga legjobb tehetsége szerint igyekezett elintézni. Sorstársainak gyámolitásra szorultsága késztette arra, hogy őket szervezze, s gyámolitó intézménybe tömöritse. A már régebben fennálló „Egyetértés" Siketnéma Társaskörből azután 1907-ben megalakult a mai „Cházár András" Országos Siketnéma Otthon, melynek a 19 éves Molnár lett a jegyzője, majd annak fejlődése után titkára. A magyar siketnémák hálájukat igyekezvén kifejezni, országos intézményüket a magyar siketnéma-oktatás első kezdeményezőjének, jólészi Cházár András gömörmegyei táblabirónak nevéről nevezték el. Jeligéjük jólészi Cházár azon nevezetes mondása, amellyel a maga idejében a társadalmat az első magyar siketnéma-intézet létesitéséhez adakozásra hivta fel: „Nem tudván élhetsz-é a nap lenyugtáig, Tégy jót a némákkal élted végfogytáig." A ma már 25 éves intézmény nemcsak gyámolitója a magyar siketnémáknak, hanem társadalmi életük vezetője, irányitója, kulturális nevelője. Rendszeres támogatásban részesül az állam, a székesfőváros, különböző hatóságok és a nagyközönség által. Mint titkár az intézmény felvirágoztatása, sorstársainak javára 25 éves munkássága alatt rendkivül elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki. Az 1926. évi embervédelmi kiállitás sikere érdekében kifejtett tevékenységéért a kultuszkormány részéről elismerésben részesült. Rendszeres előadásokat tart sorstársainak, szerkesztője a XXX. évfolyamában lévő „Siketnémák Közlönyé"-nek, gondnoka a gyönyörü székházuknak. Lapjában, siketnéma létére, az első volt, aki siketnémák korlátlan összeházasodása ellen nemzeti és faji szempontból nyilvánosan fellépett. Ez álláspontot a Magyar Gyógypedagógiai Társaság is magáévá tette. Tevékeny részt vett a ma már 20 éves Siketnéma Sport Club megalakitásában és fejlesztésében, annak évekig elnöke volt, valamint a „Budapesti Siketnéma Ifjak Társasköré"-nek, amelyet fuzionáltatott a Sport Clubbal. Elnöke volt a „Magyar Siketnémák Turista Egyesületé"-nek, amely ma az Országos Siketnéma Otthon Turista Szakosztálya. Ekként centralizálta az erőket. A világ minden részében székelő siketnéma alakulatokkal összeköttetést tart fenn, lapjaikkal cserepéldányokat járat.

Molnár Iván *(fullókeresi)*, ny. m. kir. ménesbirtoki jószágigazgató, gazdasági főtanácsos. Született Miskolcon, 1871-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a

magyaróvári gazdasági akadémián folytatott gazdasági tanulmányokat Önkéntesi évét a 10. honvédgyalogezrednél szolgálta le. 1895-ben a bábolnai ménesbirtokon kezdte meg pályafutását. Ezután a kisbéri ménesbirtokon, később ismét Bábolnán működött. Mint a ménesbirtok igazgatója teljesitett szolgálatot. 1930-ban nyugállományba vonult. A ménesbirtokok fejlesztése körül értékes eredményeket ért el. Kiváló szolgálatainak elismeréséül 1916-ban a II. o. polgári hadi érdemkereszttel tüntették ki, 1927-ben pedig gazdasági főtanácsossá nevezték ki. Komárom és Esztergom egyesitett vármegyék megyebizottsági tagja, a vármegyei mezőgazdasági bizottság elnöke, a helyi ref. gyülekezet világi gondnoka.

Molnár Jenő dr., orvos. Született Szinán, 1863-ban. Középiskoláit Kassán végezte és a wieni tudományegyetem orvosi karán avatták 1888-ban doktorrá. Előbb két évig wieni klinikákon folytatott gyakorlatot, majd 1889-ben Kassán nyitott orvosi rendelőt. A világháboru alatt a helyi Vöröskereszt kórház vezető-főorvosaként teljesitett szolgálatot. Négy évig elnöke volt az izraelita hitközségnek; az uj templom, egy iskola és a kulturház felépitése nevéhez füződik. a Szlo-

vák Zsidó Kulturegyesület és a Magyar Nemz. Orvosegyesület elnöke.

Molnár Jenő *(Rudinai)*, ny. áll. ezredes, néhai Rudinai Molnár István földmüvelésügyi miniszteri tanácsos fia. Zákányon született 1871-ben. Középiskolai tanulmányait az esztergomi főgimnáziumban végezte. Bécsben egy évig jogi tanulmányokat folytatott, majd belépett a wiener-neustadti katonai akadémiába, ahonnan mint a 4. közös gyalogezred (bécsi házi ezred) hadnagya került ki és ott 1900-ig szolgált. Mint főhadnagy az 52. gyalogezrednél Pécsett, 1903-ban a 32. gyalogezrednél Budapesten, 1908-ban mint százados Budapesten a 38. gyalogezrednél, 1913-ban az 51. gyalogezrednél Kolozsvárott teljesitett szolgálatot. 1914-ben a 14. honvéd gyalogezredhez Nyitrára helyeztetett át, de sulyos betegség miatt két hónapon át Budapesten kezeltetett. Itt érte a háboru kitörése is. Ezért 1914-ben egy menetzászlóaljjal csak utólag került ki a frontra. Ott 14 napi harcvonalbeli szolgálat után visszaesett betegségébe, melynek következtében kórházba került, majd várakozási illetékkel egy évre szabadságoltatott. 1916-ban ismét bevonult s az orosz harctérre került, de itt régi betegsége ujból kiujult, miért is Karlsbadban hosszabb ideig állott gyógykezelés alatt. Betegségének javulása után a hadtápnál teljesitett szolgálatot, a központi szállitásvezetőségnél az Aldunán. Itt 1916 őszén bravuros teljesitmények közepette nagyértékü hajóanyagot foglalt le a központi szállitásvezetőségét számára, amelynek 1917. év májusáig állott szolgálatában. Ekkor nagy nyelvismereteire való tekintettel berendelték a honvédelmi minisztériumba, Budapestre, ahol a tiszti személyügyi osztálynál mint az előléptetési és ranghelyesbitési csoport főelőadója müködött. 1918-ban ezen nagy osztály helyettes osztályvezetőjévé neveztetett ki, osztályvezetői kiadványozási joggal. Majd ezen osztályból alakult 8/b., később 31/b. osztály veeztője lett. Ezen ügyosztály kb. 8000 tényleges, 4000 nyugdijas és 40.000 nem tényleges tisztnek a háboru alatt elmaradt és az esetleges nyugállományba vagy nem tényleges viszonyba való helyezése alkalmával őket megillető igényeiknek rendezésével és likvidációjával foglalkozott. 1918—1920-ig e tiszti személyügyi osztály, ezenkivül a volt közös hadseregtől a magyar hadsereghez került több ezer tiszt okmányainak, adatainak és ügyiratainak a közös hadügyminisztériumtól és hadseregfőparancsnokságtól való átvételével és rendezésével alapvető munkálatokat végzett az ő vezetése alatt. 1920-ban

volt honvéd és közös hadseregbeli tisztek uj rangsorolását vezette az ő általa javasolt iskolarang szerint. 1921-ben saját kérelmére átmeneti viszonyba, majd 1923-ban nyugállományba vonult. 1924 óta öt éven át a belügyminisztérium Nemzeti Munkavédelmi Hivatalánál Budapesten mint helyettes vezető müködött. Érdemei elismeréséül megkapta a III. o. katonai érdemkeresztet és az ezüst katonai érdemérmet a kardokkal és a bronz katonai érdemérmet. 1911-ben nősült, neje néhai Harasztosi Leitschaft Károly cs. és kir. tábornok leánya, mely házasságából Jenő fia — jelenleg orvostanhallgató — és Mária leánya született.

Molnár László, plébános, pápai kamarás, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag. Született Nagyszombaton (Pozsonymegye), 1879-ben. Középiskolai tanulmányait a nagyszombati érseki és az esztergomi bencéseknél végezte, a hittudományi főiskolát Esztergomban 1901-ben. Müködését Budapesten kezdte meg mint hitoktató, s 1906 óta a krisztinavárosi, illetve a felsővizivárosi plébániának a káplánja, 1918-ig. 1921 óta a törvényhatóság által megválasztott plébános. 1924-ben pápai kamarás lett. Egyházi zenei lapokban jelentek meg egyházi irányu cikkei és értekezései. Több egyházi zenei könyv kiadója. Mint törvényhatósági bizottsági tag, a II. kerületi községi Keresztény Párt képviseletében foglal helyet a székesfőváros törvényhatósági bizottságában. A budai Katholikus Kör egyházi alelnöke. A Polgári Körnek választmányi tagja. 1924 óta egyházközsége lapjának a felelős főszerkesztője és kiadója. A Vöröskereszt hadiérdemkeresztjének és a Vöröskereszt ezüstérmének tulajdonosa.

Molnár Margit, keramikus. Született Budapesten. Édesapja Molnár Lajos mérnök. Az Andrássy-uti leánygimnáziumban tett érettségit, melynek elvégzése után Gádor István tanitványa lett és ott tanulta a kerámiát. 1930 óta önállóan dolgozik. Modern dekorativ hatásu munkáival többizben keltett feltünést és szép sikereket ért el. A Magyar Mühely Szövetség tagja.

Molnár Miksa, ny. isk. h. igazgató. Született Miskolcon, 1884-ben. Az Orsz. Tanitóképző Intézet elvégzése után, 1903-ban, az akkor megalakitott Slöjd Napközi Otthon-

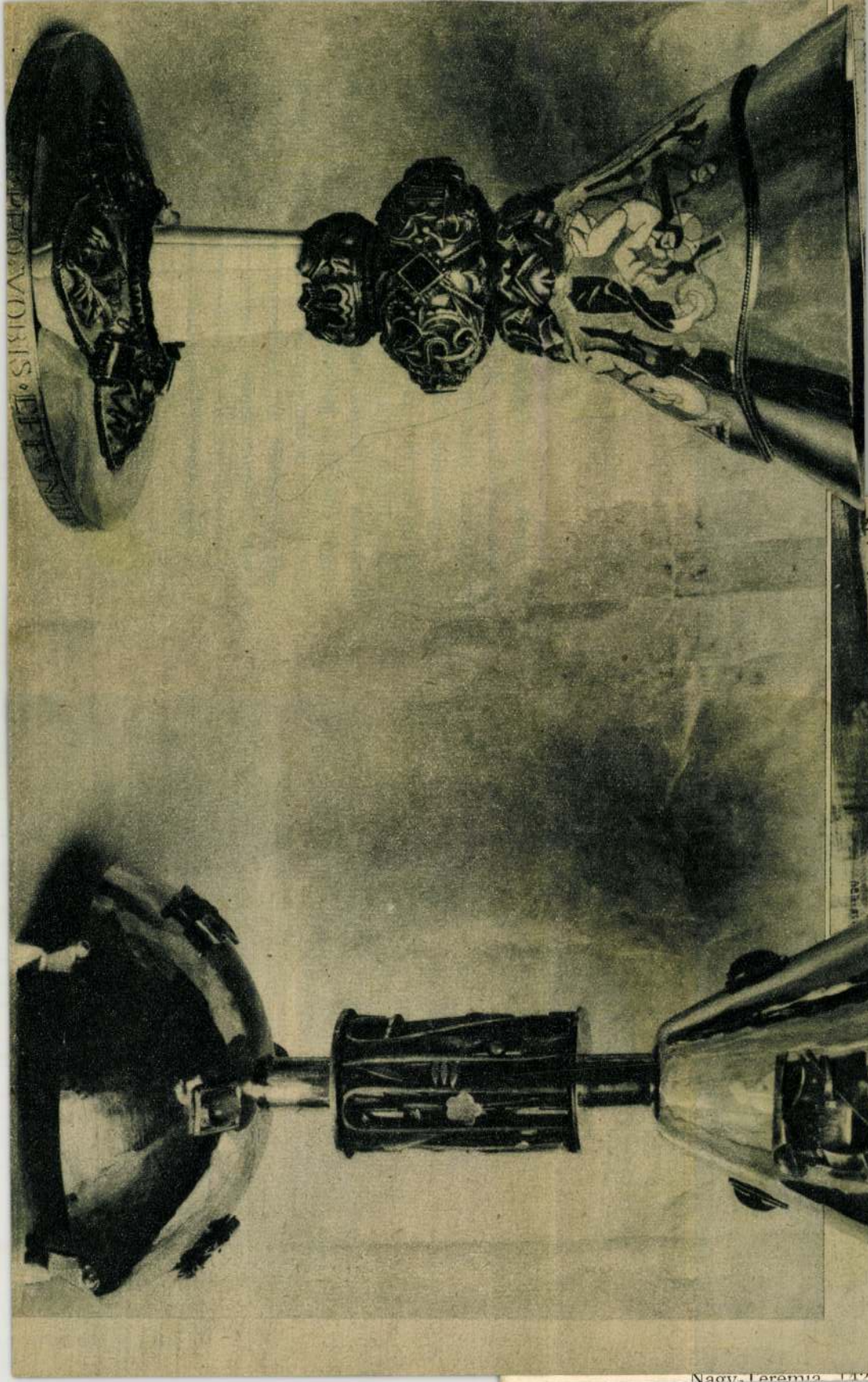

Fémből domborított egyházi kelyhek (Molnár Mária munkája)

Mária
napja 1934.
a római
kiállításon.)

— VII

Nagy-Teremia 142

Jónás J. és neje plakettje 137.
Jordán Teréz 41.
I. József érmei 9. 100. 101.
Juhász Gyula művei 138.
Jurkovich Emil 93.

K.

Kálmán király pénzei 142.
Kaposvölgyi kelta pénz 58.—63. — pénztípus 58.
Karassói csata 7.
Karinthiai pénzek 142.
VI. Károly képe (fa piónon) 101.
Kassa 39.
Kassai Rákóczi-kiállítás 95.
Kecskeméti éremlelet 66.
Kehlheimi Lajos bajor herceg pénze 132.
Kelta pénz Ágrisról 4. — (aprópénz) 51. 52. 57. 62. — Duna és Rajna vidékéről. 144. Óhután 24. — (rézpénz) 61. — Szalacskán 47.—64. — Tövisen 4. — Zichy-Újfalun 14.
Kelta pénzverő és öntőműhely Szalacskán 25. 47.—64.

Celluloid-bábukon mutatják be a helyes csecsemőápolást

...r már fáradni kezd a város és pihenni készünek az emberek, ellátogattunk a Vas-utcai felsőkereskedelmi iskolába, amelynek épületében a fővárosi népmüvelési bizottság tanfolyamai müködnek Az egyik teremben az *árusitás technikájáról* tartottak előadást, férfiak, nők, öregek, fiatalok, aktiv és leendő kereskedők hallgatták nagy figyelemmel az előadás anyagát, másutt a *gyakorlati csecsemőgondozást* mutatták be. Ezt a tanfolyamot hetven gravida anya látogatja. Figyeltük az előadásokat és megállapitottuk: a pesti „Night-Schoolok" dicsekedhetnek a leglelkesebb növendékekkel. A népmüvelési bizottság vezetője, *Novágh* Gyula derék munkát végez

Csendélet a felnőttek iskolájában

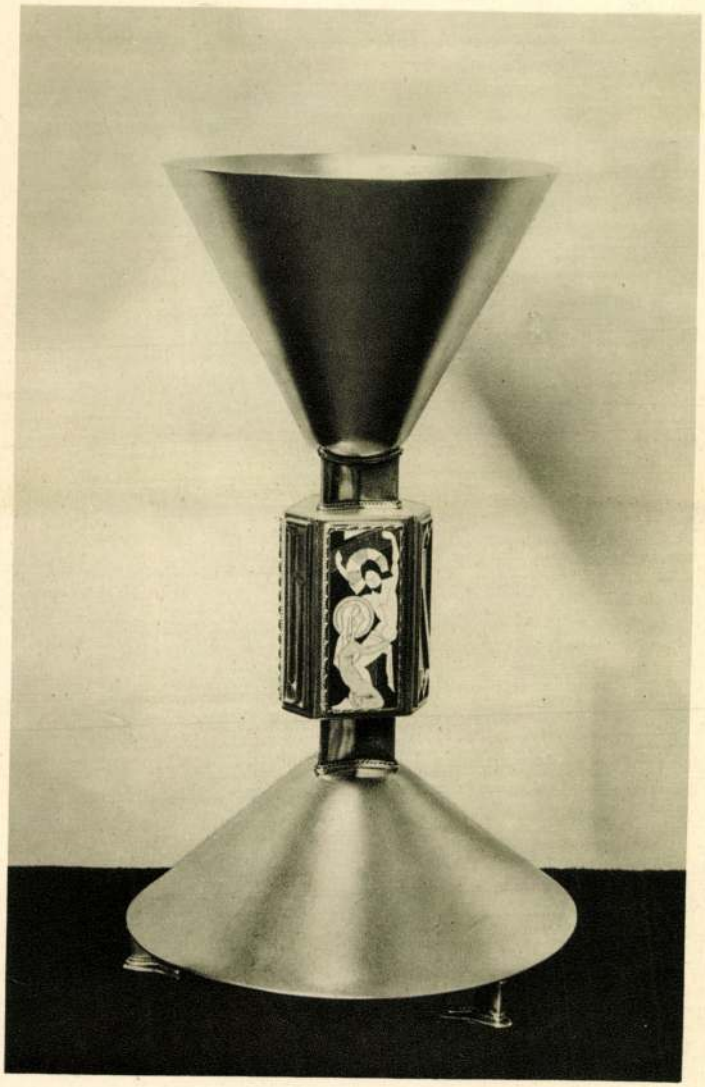

PÉTERFALVI MOLNÁR MÁRIA: ARANYOZOTT EZÜST KEHELY

208 l.

Molnár Mária
petersfalvi
Gerevich Tibor: Római
magyar művészek -
Magyar Művészek
1931. 206 l. - 208. l.

Molnár Mária

67 vos

Nemzeti Szalon 1931. máj-jún

Római
magyar
iskola.

MOLNÁR MÁRIA: Szentségtartó és kelyhek

Péterfalvi MOLNÁR MÁRIA

183	Szentségtartó, ezüst részben aranyozott, elefántcsont nodussal	Mgtul.
184	Aranyozott ezüst kehely, elefántcsont nodussal kövekkel és rekeszzománccal diszitve	Mgtul.
185	Aranyozott ezüstkehely rekeszzománccal diszitve	Eladó
186	Szenteltviztartó vörösréz, limogesi zománcképpel	Mgtul.
187	Ezüst tálca	Mgtul.
188	Bonbonnière	Mgtul.
189	Ezüst virágváza	Mgtul.
190	Arany pecsétgyürü	Mgtul.

Nemzeti Szalon 1931

Római magyar intézet.

máj-jun

120 Krisztus megkeresztelése, tempera . 150.— „
121 Címlaprajzok, tollrajz, magántulajdon.
122 Népballada illusztrációk, tempera . 200.— „
123 Piazza del Popolo Rómában, tempera 100.— „
124 Bakócz Tamás bevonulása Rómába, ceruzavázlat . . . . . 200.— „

KÁKAI-SZABÓ GYÖRGY

125 Feleségem, olaj-tempera, magántulajd.
126 Leányfej, olaj-tempera, magántulajd.
127 Önarckép, olaj-tempera, magántulajd.
129 Vác a Dunával, vízfestmény . . . 100.— „
130 Tájkép, vízfestmény . . . . . 80.— „

MADARASSY WALTER

131 Érmek (13 drb.) bronz á . . . . 30.— „
132 F. Lili arcmása, festett gipsz . . . 500.— „
133 B. Ili arcmása, festett gipsz . . . 500.— „

Molnár Mária

„Erdész"

I. kategória III. díj

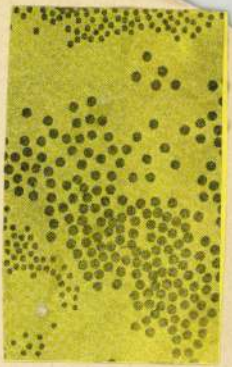

Kovács Csilla: II. Ipari Textilművészeti...
Művészet, 1975. augusztus - 27 oldal.

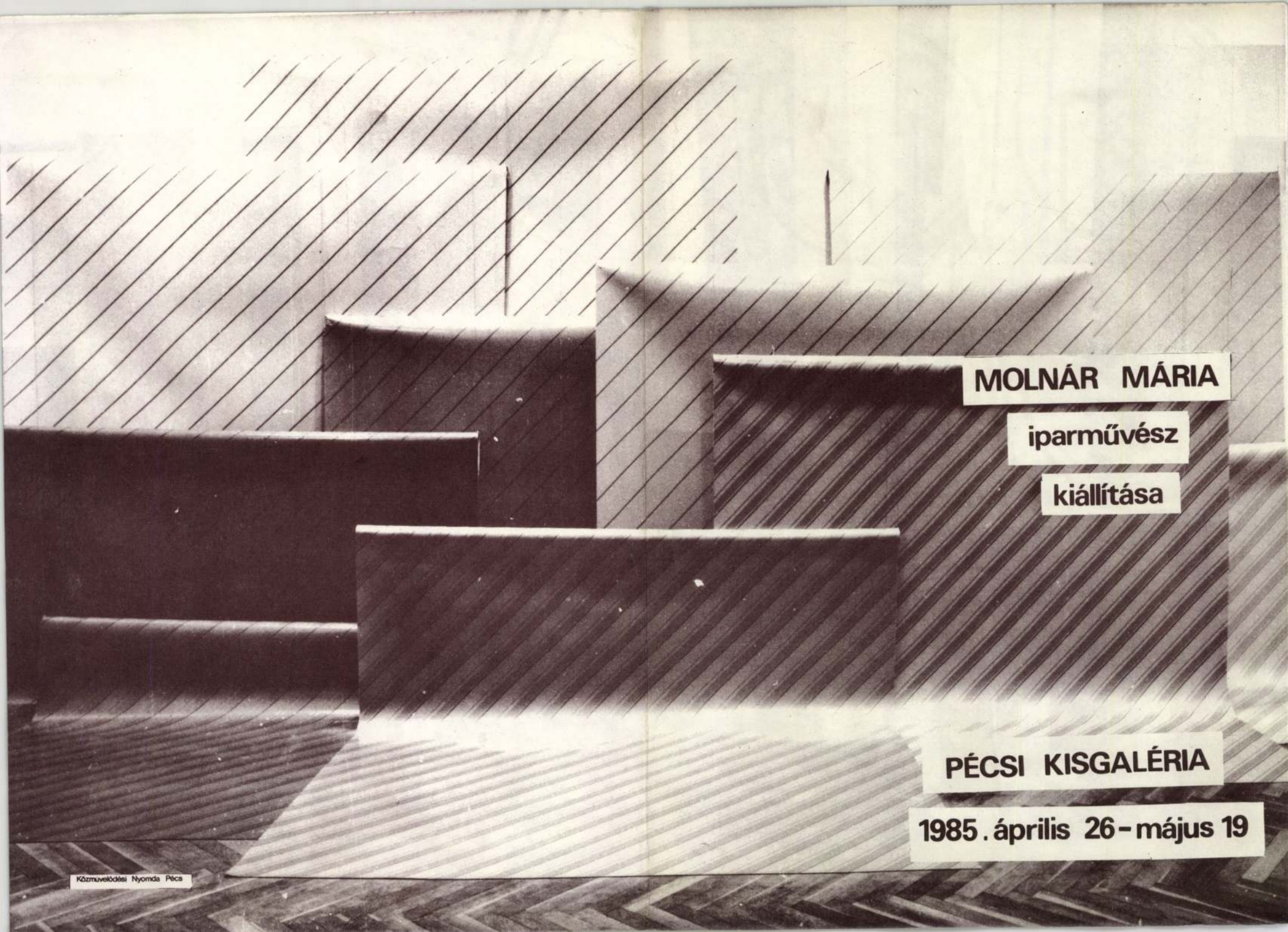

MOLNÁR MÁRIA

iparművész

kiállítása

PÉCSI KISGALÉRIA

1985. április 26 - május 19

Közművelődési Nyomda Pécs

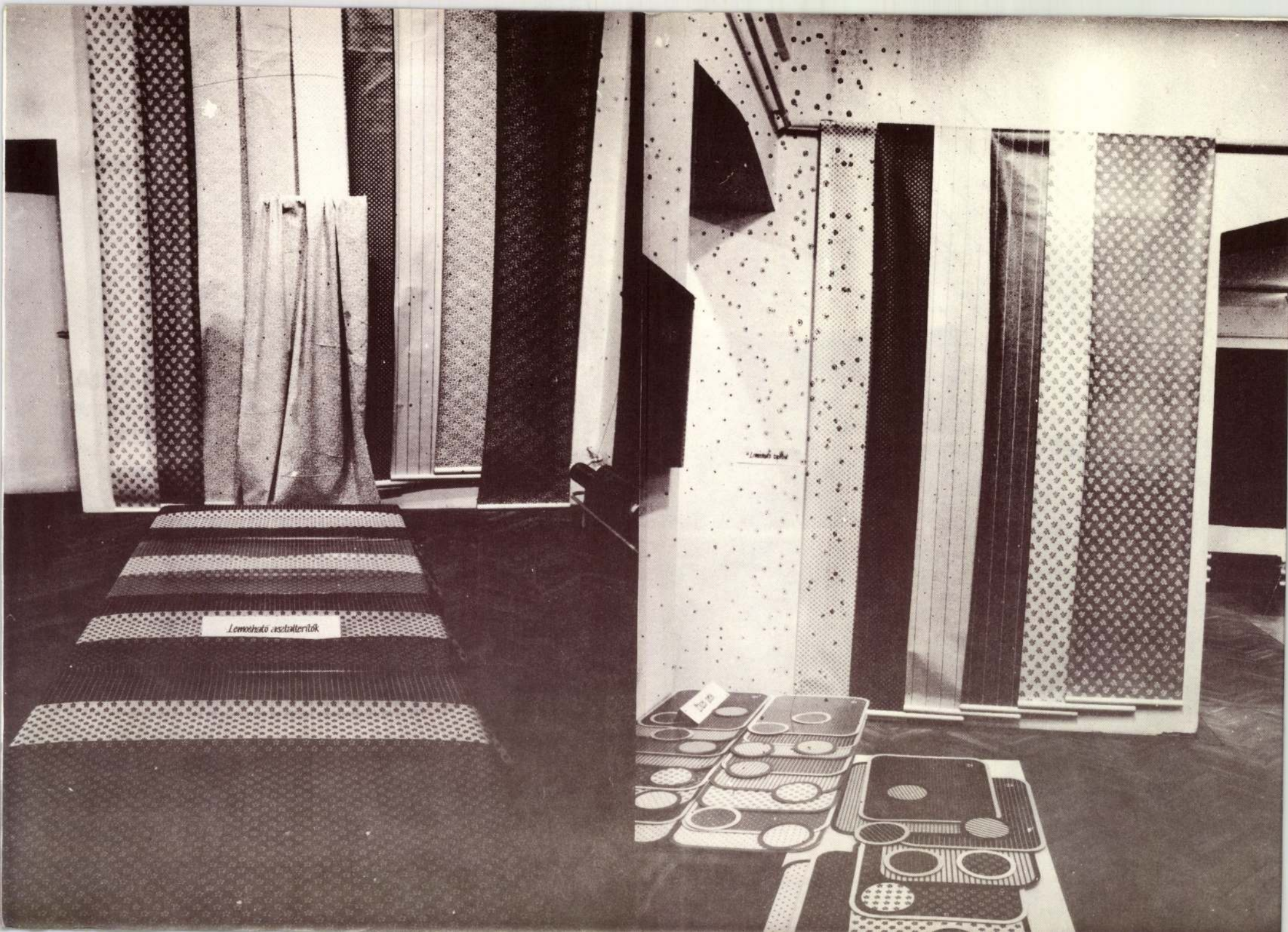
Lemosható asztalterítők

M o l n á r M á r i a

9o23 Győr, Zombor u.5. IV.14.

195o-ben Nyiregyházán született.

1974-ben a Magyar Iparmüvészeti Főiskola kézifestő és nyomottanyag tervező szakán szerzett diplomát. Azóta a Graboplast, Győri Pamutszövő és Műbőrgyár tervezője.

Kiállitásai és művészeti dijai:

1973. XV. Milánói Triennálé II. dij

1974. Magyar Iparmüvészeti Főiskola Jubileumi Kiállitása, Ernst Muzeum, Budapest, Varsó
Fiatal Iparmüvészek Kiállitása, Benczur terem, Nyiregyháza

1975. II. Ipari Textilmüvészeti Biennálé, Savaria Muzeum, Szombathely, III. dij

1979. Győr-Sopron Megyei Felszabadulási Pályázat, Mücsarnok, Győr, I.dij

1981. Egyéni kiállitás, Hotel Duna Intercontinentál, Diana terem, Budapest

1982. Formatervezési Nivódij c. kiállitás, Design Center, Budapest, Formatervezési Nivódij

1983. Formatervezési Nivódij c. kiállitás, Design Center, Budapest, Formatervezési Nivódij
VI. Ipari Textilmüvészeti Biennálé, Savaria Muzeum, Szombathely, Biennálé dij.

1984. I. Ipari Formatervezési Triennálé, Csók István Képtár, Székesfehérvár

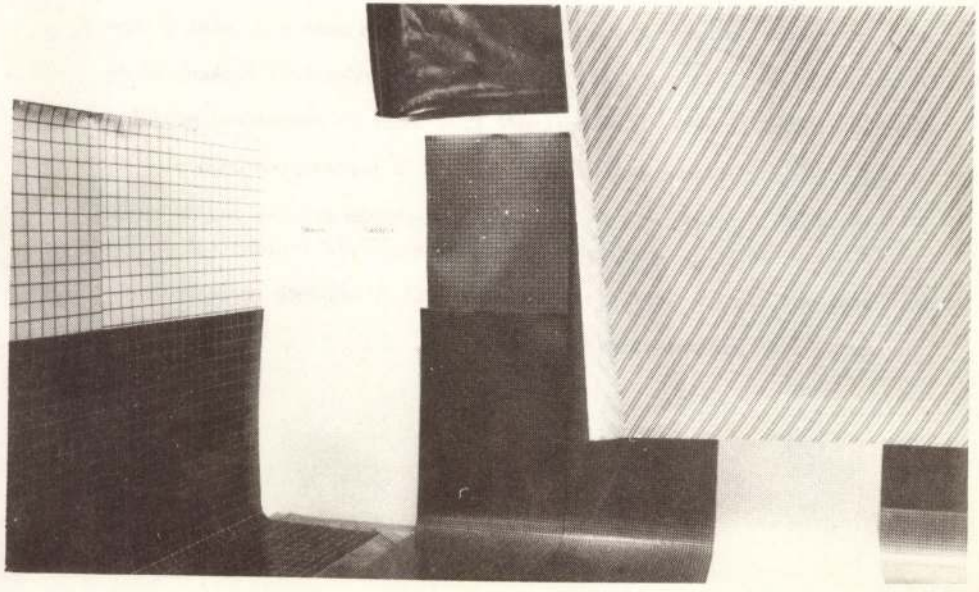

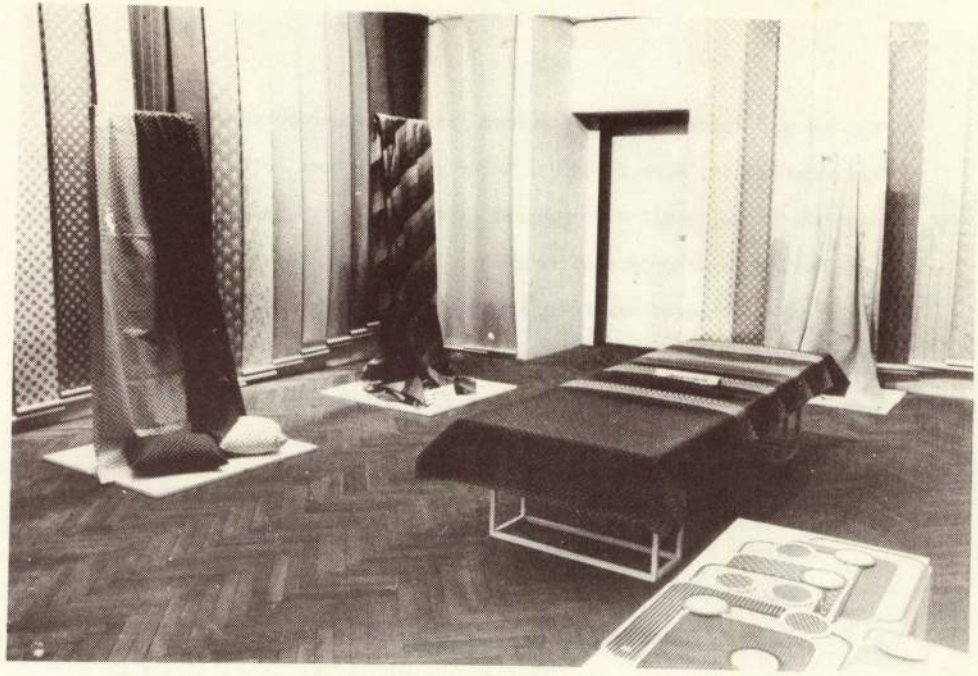

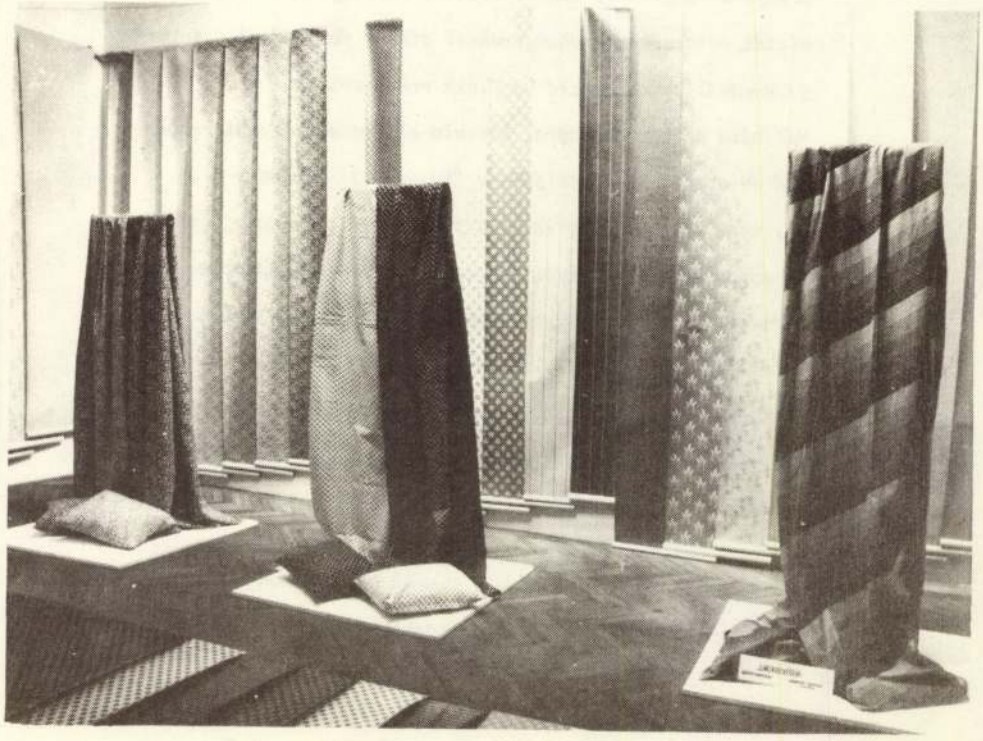

Egy tervező számára mindig izgalmas feladat különböző területeken kipróbálnia, mire is képes. Nekem ez egy gyáron belül nap mint nap lehetséges, mivel a Graboplast Győri Pamutszövő és Műbőrgyár igen széles termékprofillal rendelkezik. Tapéták, lemosható asztalteritők, étkezési szettek, dombornyomású PVC padlókárpitok, különböző felhasználási célra alkalmas műbőrök, táska-, cipő bélésanyagok. A Graboplastnak ez nem a teljes termékkinálata, ezek az én gyáron belüli tervezési területeim.

Tapéta - a "Grabetta" papir alapu tapéta felületén vizes diszperzióval előkezelt, amely a lemoshatóságot biztositja. A mintázata többszines rotációs hengernyomással, a finom felületi rusztikája préseléssel alakul ki.

Asztalteritő - a "Polycolor 115" lemosható asztalteritő textil hordozójára lágyitott, transzparens filmréteg kerül. Ezután a mintát rotációs nyomóhengerekkel viszik fel, végül a termék jó kopásálló, lemosható védőlakk rendszert kap.
Másfajta szövethordozóra, hasonló eljárással készül szabadidő és strandtáskák céljára a "Marina 01" minőség.

A tapéták, asztalteritők, étkezési szettek igen gyakran egy térben megjelenő anyagok. Ezért terveztem olyan szinben, mintázatban egyeztetett termékcsaládokat, amelyek együttes alkalmazása összehangolt hátteret biztosit az elé, ill. rákerülő tárgyak részére.
A Budaprint Pamutnyomóipari Vállalattal együttműködve textiliákkal is bővültek ezek a termékegyüttesek. A különböző anyagminőségeken megjelenő minták és azok pozitiv, negativ változatai tág kombinációs lehetőséget kinálnak a térkialakitásban. Természetesen nem az volt a célom, hogy egy térben mindig minden együtt szerepeljen, hanem, hogy a szélesebb kinálatból változatosabb egyéni variációk, térélmények születhessenek meg.

Fal- és padlókárpit - a "Grabetta Terrana" fal és a "Graboflex Terrana" padlókárpit vizzáró és hőszigetelő fürdőszoba burkolati rendszer. Üvegvlies hordozóra, ami az áru méretstabilitását biztositja, PVC réteg kerül. A mintát hengernyomással viszik fel. Ezután csak a padlókárpit minőséget transzparens filmréteggel, u.n. koptató réteggel látják el, majd az áru, amelyet egy magas hőfoku kemencén átvezetnek, kihabosodik. Még a nyomáskor, a szinezékkel együtt felvitt habosodásgátló anyag biztositja, hogy a termék a megtervezett helyeken ne habosodjon. Ilyen eljárással készülnek az étkezési szettek is.

Műbőr - a "Grabona D Light" böröndök és utazótáskák műbőr alapanyaga. Szövött pamuthordozóra fekete PVC habréteg kerül, arra a kivánt szinü vékony PVC tetejeréteg. A matt lakkozás u[illegible] a préseléssel alakul ki a felület rusztikája. Egyes esetekben ezt a mintázatot szines felüllakkozással erősitjük.

A mai ember számára természetes, hogy az élet minden területén egyre inkább életközelbe kerül a müanyagokkal. Ez az anyag van amiben többet, van amiben kevesebbet, de mindenképpen mást tud, mint a természetes anyagok. Tervezéskor ezt figyelembe véve kell megkeresni és kialakitani az adott müanyagtermék funkcióját és esztétikai megjelenését, hogy a müanyagból készült áruk ne a természetes anyagok utánzatai legyenek, hiszen azt csak alacsonyabb szinten tudják produkálni, hanem önálló, anyagkarakterüknek megfelelő mintázattal jelenjenek meg. Az itt kiállitott padlókárpitok és műbőrök tervezésekor ezt az utat választottam.

MOLNÁR M.
1898 körül

Aukción:

Molnár, M.: Bauer mit Pelzmütze.
Brustbild. - Öl auf Leinw., 55x45,5 cm.
Sign. und dat.: /1/898.

MÜNCHEN, Neumeister
Auktion 209. 30 Juni-1 Juli 1982.
Kat. Nr. 1073. S. 116.

Molnár Margit

iparművész

Ernst-Muzeum uj csoportkiállitása - iparművészeti tárgyakkal vesz részt

Pesti Napló 1931.XII.13.

Molnár Margit

Ernst-múzeum csoportkiállításán neve szerepelt.

PN. 932. T. 10.

Molnár Margit, keram.

munkái bizonyítják a magy. ip. mív. erejét.

(Tamás Galéria)

Két karácsonyi kiállítás.

Est, 931. XII. 6

Molnár Margit

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

PH. 1932. XII. j.

Molnár Márió

Kiállít

PN. 1931. XII. 6.

Molnár Margit

Kiákit

MO. 1931. XII. C.

Molnár Margit iparművész

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiáll.-én az Ernst Múzeumban.

M.M.932.IV.3.

Molnár Margit ipartelepe

MDK

Molnár Margit iparművész

Kerámia munkai a kiállitason.

Tamás Galéria Kiállitasai. XLII. Kiáll.

MDK

Molnár Margit

Magyar Iparművészet, 1931. 59. l.

MDK

Molnár Margit. ip.müv.

Váza. Kepr. Az O.M.Ip.Müv.Társ. karácsonyi kiáll.-ról.

Magyar Iparmüvészet. 1931. 200.l. Kép.

Molnár Margit
iparmüvész

Ernst Muzeum Kiállitásai CXXIII.Csoportkiállitás katalogusa 14 lap, 1931

MDK

Molnár Margit, keramikus

Rosner K: A milanoi Triennale. Magy. Iparművészet, 1933. 94 l.

Molnár Margit, Utobrák

Új Mív. 2003. 9. p. 8.

SZERZŐDÉSBEN RÖGZÍTETT F
JÓVÁHAGYOTT OM TÁM
szigorú számadási nyom

Kedvezményezett: ..... címe: .... Adóazonosító száma: ..... Hitelintézet: ..... Pénzforgalmi jelzőszáma:	T C c N A

Teljesítés időpontja: év hó nap	Bizonylat kelte: év

A .....számú szerződés
javaslatában rögzített .....számú fela

Költségnemek	OM támogatás (Ft)	Saját r (F
Működési költségek		
személyi juttatás és járulékai		
dologi költségek ⊗ - külső megbízás: *ebből kedvezményes:*		

Molnár Margit

kesmikus

Bp. VII Kertész u. 31

zvód

z

Szokolay ipar

Andrea del Castagno (született M
1477 körül)

Izt. Jeromos:

Az előtérben térdel Jerom
lyel félig takar
van. Előtte a sziklán, melynek
letet látjuk; mellette a földön
figyelmünket; mögötte (mellette) jobbr
több könyv és üvegen
vidék utakkal, várossal és
lad a város felé. Az előbbiket
egy férfi (állva csónakáuk) Job
szikla oldalon szent Jeromos térdel é

Tempera, fára, méretei
Andrea del Castagno.
Régi keretben.

Ltsza 12

138

4530

Mobnár Margit

d. Keramikus

Ernst Muzikiáll.

124 n. 15 l.

1932

Római edények V. 200.

— gabonatároló edény V. 200.

— bélyegzős téglák V. 200

— bronzszobor V. 200

— terra-cotta domborművek V. 200.

Molnár Margit

Váza, repr.

Magyar Iparmüvészet

1931. 200. l.

IV. MELLÉKLET.

Molnár Margit

Kerámikus

Magyar Iparművészet

1931, 132. l. (A Társulat nyári kiállításáról.)

Molnár Margit

1915/16 – 1916/17

Ferképzőmfolskávk

.115. l.

PALLADIO, Andrea, olasz építész (1518—1580), a felsőolaszországi késő-renaissance nagymestere, az építészet

Molnár Margit

szül. Budapesten 1895 dec.
24. Izr. 6 felső. leányiskola
3 iparrajziskola
1915/16. I. elsőéves mű-
vesznők. Deák Ebner L.
és Pilch D.
1915/16. II. elsőéves n. o.
1916/17. I. másodéves n. o.
1916/17 II. " " "

Molnár Mózsit

Vára, fenti mint
repr.

Verantwortlich f. Redaktion und Verlag: Franz Szablya Frisch

Magyar Iparművészet

1931. 200 l.

ıational difficulties. There remains only one carpet rom the original carpet making art. This piece vas made in the year 1723 and can now be seen n the Hungarian Museum for Applied Art. In spirit and construction it follows the example of he old Eastern carpets, but the design is that of ın old Hungarian embroidery. One special groupe of the carpets of the town of Usak was made nly for Transsylvania. By this special groupe of arpets Hungary plays an important part in the istory of carpet-making. Without Hungary's atronage this beautiful groupe of carpets perhaps vould not even exist.

Molnár Margit

Iparművészeti

Rosner Károly:

A milanói Triennale.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1933. 94. l.

MAGY
IPARMŰV

AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉS
MAGYAR IPARMŰVÉSZETI MÚZE

SZERKESZ

SZABLYA FRISCH

Molnár Margit

Kerámiái, repr.

Képzőművészet

1933. 23. l.

VIO. SZÉL-ROHAM.

Molnár Margit

Anyaki szeretet c.
kerámiája repr.
Képzőművészet
1933. 57. x. 46. l.

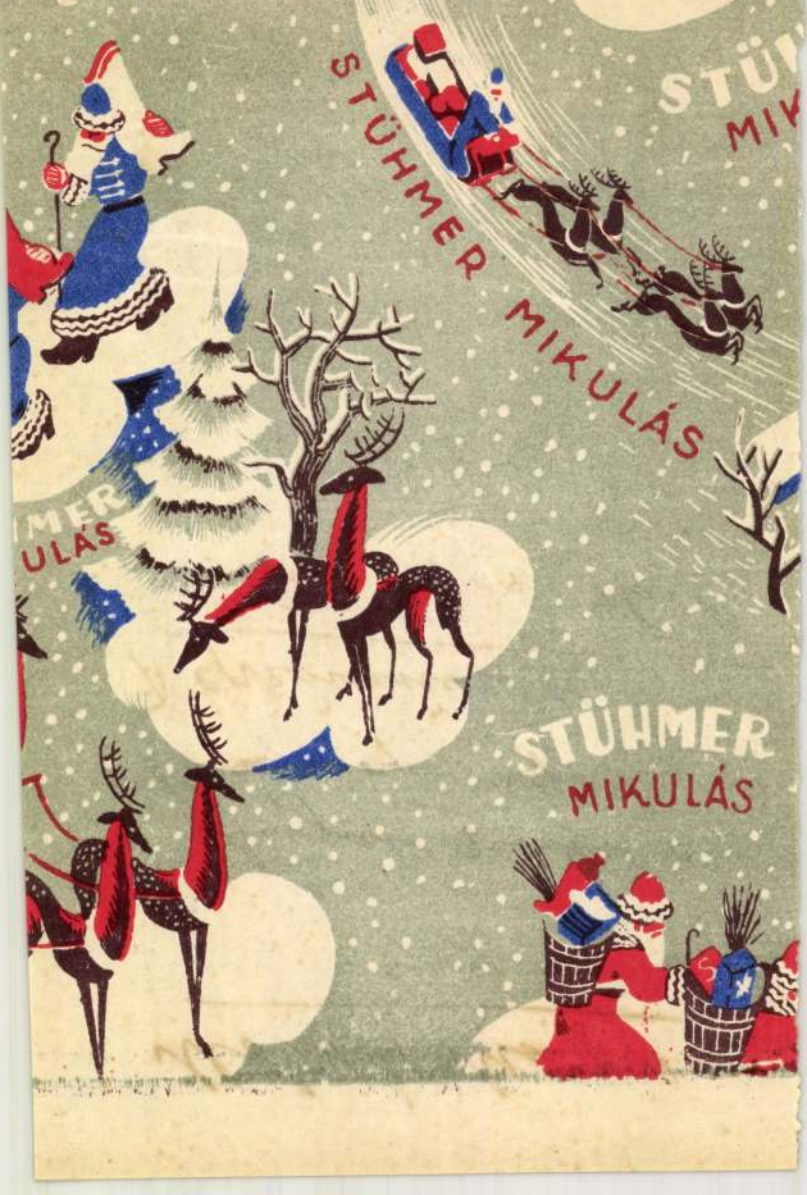
STÜHMER MIKULÁS
STÜHMER
MIKULÁS

Molnár Margit

2. Keramia

Repr.

Rát Str. - 278. l.

MDK

Sz.Molnár Mária ötvös

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30. l.

N y u g t

560 db karton - különféle nap
140.-frt, levonva 3% nyugdi
136.- frt, azaz Egyszázharmi

Munkaidő: 1960. október

Budapest

MDK

Molnár Mária, ip. müvész

müvészi Szent István-kelyhet készitett Lapold Antal kiváló mütörténész megrendelésére.

Dr.Ujlaky Andor: A magyar müvészet nagy bemutatkozása Milanóban. -Milanó.VII. nagy Nemzetközi Iparmüv. kiáll Nemzeti Ujság VII. 194o. III.24.

MDK

Sz.Molnár Mária

Cerevich T: A magy.művészet és "Hirünk a világban". Szépmüv. 1944. 1.sz. 2o l.

Molnár Mária

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as ter vpályázatán III. díjban részesült 28.sz. pályamű ~~egyik építész-tervezője.~~ munkatársa

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

MOLNÁR MÁRIA

Magyar Iparmű.

2003/3.

45. old.

z forduljak a megállapitás végett,
trovics 7 nyugdijaztatása óta a leg-
munkában résztvenni, dr. Hoffmann
van, de nincs több judiciuma, mint
int azt többször tapasztaltam -
lahol publikálva [illegible] lett, akkor
a mesterre; ha ellenben az illető
agynehezen különféle jelek alapján
azt már nem tudja megmondani,
ől, annak tanitójától, vagy tanit-
s hogy az tanulmány- vagy pedig
tán semmit sem adnak attesztjére. -
csak attesztek alapján lehet.

MOLNÁR MÁRIA VIRÁG

A MAGY. IP. MŰV. AZ EZREDFORDULÓN

25.0.

MTAK Kézirattár Ms 4586/88.

Kézírás.

Zengővárkonyba írt levél.

1. Elek zengővárkonyi látogatásána
2. Ld. 1263/2.
3. FL előző (1267.sz.) levelében e
   amelyben elküldte, nem maradt f
4. FLné nyilvánvalóan Debrecenbe,
   ben állt meg Budapesten és talá
5. Ld. 1265.sz.

Molnár

M. 12. *Mária (péterfalvi)*. ötvös Budapesten az iparművészeti iskolában és Rómában tanult. 1933 óta Milánóban él. Az 1934. évi római egyházművészeti kiállításon két modern felfogású kehellyel vett részt.

Kg. Gy. II. 141 l

van Ostade után.

10-én. Eltemették ugyanott
s 2-án.

n vannak ábrázolva, a hol
s felforgatott padokat látunk
tek össze a kártyán, kik a
ajba kaptak és késsel ron-
ősebbet, a ki zöld kabátot
felesége és gyermeke ipar-
alabbnak, ki térdre esett és
ellenfele tartja markában.
, hol ketten kiabálnak csi-
négy franczia kártya (a treff
etes és kilenczes) meg egy

— Lelt. sz. 4288. — Becsértéke
ános hagyománya 1907 novem-
vételre és az átvétel jóváhagyá-
4203 lelt. számnál. — Bejelen-
3–913).
datok a Szépművészeti Múzeum-
van Ostade után: Verekedő

onatkozó egyéb adatok és pedig:
-908. pag. 54. Nº 56). *Adriaen*
in einer Stube. Ölgemälde, in
II. Salon);
2080–908. pag. 12. Nº 19).
Ölgemälde, im alten Goldrahmen,
is der Galerie des Baron Fries.

n (1893–912. Nº 87). *Adriaen*

(2165–912. Nº I: 87). *Adriaen*
, 24·6 : 34·5 cm.

III
903(4288).
981(128)
87(1004)

Molnár Mária

özvö

lásd még Szitáné

Péterfalvi Molnár

Mária alatt is.

Sz. Molnár Mária

l.

4 /

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1940-57. l.

Molnár Mária

ötvös

1933 feb-márc Kiáll.

V. 65–68.

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

Molnár Mária

l-

Szitáné Molnár
Mária alatt is.

Molnár Mária

1929/30 – 1932/33

Ferképzomfoiskèvk

115. l.

történetének egyik legnagyobb alakja. Rómában, ahol több ízben tartózkodott, szívta magába az antik architektúra szellemét, amelyet kevesen értettek meg nála jobban; Dél-Itália, Dalmácia és Provence antik emlékeit is ismerte, sokat tanulmányozta Vitruviust s később maga is a renaissance nagy teoretikusainak sorába emelkedett. „L'antichità di Roma" (1554) c. művében mélyen behatolt a római császári kor építészetébe. Műveinek nagyrésze szülővárosában, Vicenzában áll, mely valósággal múzeuma lett művészetének. Egyik korai műve, a „Bazilika" emeletes oszlopcsarnoka, alul dón, felül ión architektúrájának finom arányaival s nyílásainak tökéletes ritmusával tűnik ki. P. híres „nagy oszloprendje" itt még nem érvényesül teljes mértékben, mert a két emeletsor el van választva; rendszere azonban már megvan, mert a boltívek kisebb értékű, másodrendű kettőzött oszlopokra futnak. Igazi területe P.-nak a palotaépítészet; nagyvonalú művészete, páratlan formakészsége ebben alkotta a legkiválóbbat. Első palotája Udinében áll (Pal. Antonini), a többi Vicenzában. A Pal. Chieriganti [1566 előtt] ma Museo Civico) a bazilikához képest nem ad újat. Földszintje trigliphonos párkányú római dór oszlopcsarnok, emeletének középső rizalitja váltakozó ormú ablakokkal áttört fal. kétoldalt csatlakozó ión loggiákkal. Nagyon finom alkotás, de az ívek hiánya miatt kissé merev hatású. A Pal. Thiene (1556) zárt homlokzatával, rusztikus földszintjével, kompozit-architektúrás, baluszteres mellvédjével a veronai palotaépítészetre, Sanmicheli művészeté-

Molnár Mária

ötvös

1920 – 28

Ermisk 1930. 861.

Trója h. n. X. 51.

Molnár Mária

4 /

MAGYAR MŰVESZET

1931. 206, 208

IV a oszt. tan.

Német oszt. tanuló.

SZENT IMRE
Papirkereskedés

Molnár Mária

Otvös

ultábornagyszak a lánya. A
bpesti iparművészeti iskolában
és Rómában tanult. Egyházi
dolgokat, románcos kelyheket
készitett, 2 ilyen kelyhet kül-
dött teljesen modern stil-
ben az 1934. évi romai egy-
házművészeti kiállitásra.

Dr Szörnyi Ottó úr közlése.

1933-34-ben állandóan
Milanoban él s ott
van férjnél.

A 80 ÉVES

PESTER LLOYD

köszönti Önt
és megtisztelve érezné magát,
ha ezt a kis figyelmességet
szívesen fogadná.

Molnár Mária, péterfalvi

Ötvös -

Kicillítva ötvösművek.

Gerrómai ösztd művének

Domaszewski, Alfred von: Die Schutz-
götter von Mainz. Abhandlung zur
römisch. Religionsgeschichte.

VI. 210

Molnár Mária,
peserfalvi
ird ötvös

Gerevich Tibor =
Római magyar
művészek. Magyar
Szemle 1932. XVI.
236. l.

Vasárnap **20** Kat. Timót vt.	DECEMBER 31 NAP	Prot. Teofil
Hétfő **21** Kat. Tamás aps.	)	Prot. Tamás
Kedd **22** Kat. Zénó		Prot. Zénó
Szerda **23**		Prot. Viktória

Molnár Mária

péterfalvi

zobrázt

Műcs. kiáll, 1933 tól

Pipics 117 l.

181. Bartolo di Fredi után.
Sz. Szenaban 1330-ban + 1410. januá

~~181.~~ I. Mária királynő.

látható, kissé balra

Térden alól, ~~szembe~~ néz,
ján, balját pedig térden pihenteti
szőke ~~barna~~, szeme sötétbarna. Fejékét g
lók, nyakéke gyöngyfüzér. Álló gal
brokát-ruhája zöld, derekát öv szo
hátán a felirat ez: Maria I. Vng m

578 (TK) Farany

Fa, méretei 18: 14.5 cm.
~~Bartolo Fredo után.~~
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
Át. Képt 77. — A Jan
Kifüggepsésére vonatka
~~A~~ Nemz. Muzeumba

lelógó emlékkel.

904: V. 2. — 1873: I. 47. — 1876: VIII. 77.
VIII. 39. — 1883: VIII. 366. —

172

Molnár Mária

ötvös

laid

Orszószt 1931/32

37.1.

BUDAPEST, 1935
KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

Molnár Mária

Ötvös

Kehely.

A magyar egyházművészet
kiállításáról.

Repr.:

Pásztortűz 1941. 139. l.

IX.

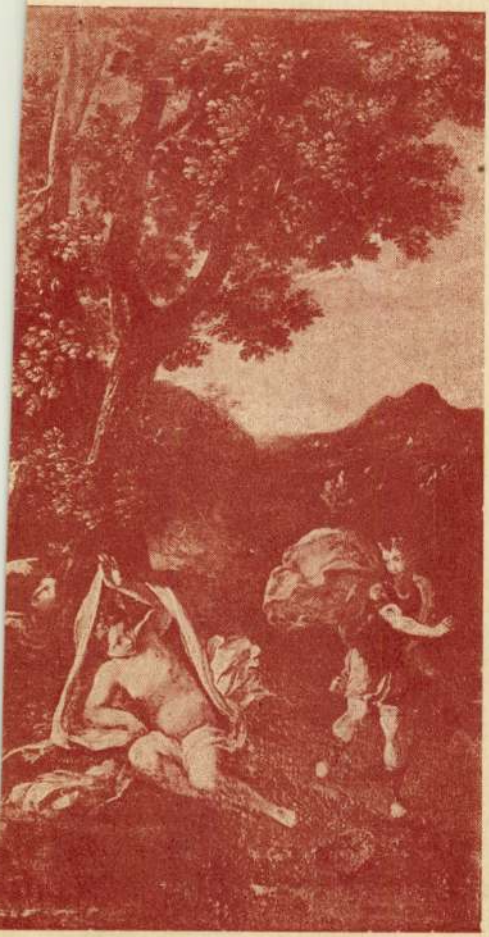

MOLNÁR MÁRIA iparmüvész üvegtárgyainak kiállitása Nagyváradon. /rövid hir./

Utunk, XXVIII.évf. 50./1311./sz. 1973. dec. 14. 8.old.

Molnár Mária ötvös

Árpádházi Boldog Margit évfordulója alkalmából emlékelyhet készített

– Napló – Magyar Nemzet 1971 szeptember 11
4. old.

Molnár Mária, kézifestett és nyomottanyag tervező

a Magyar Iparművészeti Főiskola Textil Tanszékének végzős hallgatói diploma-kiállításán szerepelnek tervei.

~~Musor~~ Meghívó.

1974. febr. 1.

Molnár Mária

textiltervező

Textil

(Milánói ernstérem)

(repro)

Bojár Iván: Uj Galéria a Belvárosban

Tükör, 1975 május 27 - 16 oldal.

Molnár Mária

Neve említve.

A Hét, 1974. dec. 12. 5. cf. 15 m. 8 r.

Malnár Mária textiltervező

Nyíregyházán rendezett kiállításon, – mely 24.- ig látható – szerepelnek munkái, a nyíregyházi iparművésznek.

(be): Fiatal iparművészek kiállítása Nyíregyházán.
Keletmagyarország, 1945. ápr. 18.

Molnár Mária

/Győri Pamutszövő és Műbőrgyár/
a női felsőruházati kategoria III. díját nyerte a II.
textilipari biennálén.

Magyar Hirlap 1975/219/6

Molnár Mária (milanói ezüstérem).

Csekovszky Árpád plasztikája és Molnár Mária textilje.

(repr.)

Bajár Iván: Új Galéria a Belvárosban.

Tükör, 1945. máj. 27.

Molnár Mária textiltervező

Nyíregyházán. Két fiatal iparművész mutatkozott be. a két textiltervező – Molnár Mária és Goldrits Erzsébet – változatos és hangulatos nyomott anyagot készítenek. (említve).

Láttuk, hallottuk a kiállítótermekben.

1975. IV. 20. Petőfi 17-39 ka.

Molnár Mária textilművész

Acsay Judit: Gyermetey textilek

Művészet, 1983. december

Molnár Mária

Kiállítás a Pécsi Kisgalériában

Magyar Nemzet 1985. VI. 7.

Molnár Marian

A Bács-Kiskun m.-i Művelődési Központ három alkotóköre mutatta be eddigi eredményeit. – Az alkalmazott grafikusok kicsiny csoportjában szerepel Mester Éva, Molnár Marian munkái.

Á. sz. j.: Három szakkör bemutatkozik.

Petőfi Népe, 1977. jan. 4.

Molnár M. György festő

Két festő Szekszárdról

Látszólag a véletlen hozta úgy, hogy márciusban két szekszárdi festőművész is szerepel nálunk. Nem ismeretlenek e tájékon. Molnár M. György hajdan a művésztelep alapítója volt, a szorgos vendégek közé számított. Közös tárlatokon láttuk képeit, sőt önálló kiállítása is volt a Műcsarnokban 1974-ben. M. Szabó István a tolnai népművészekkel, a mözsi szövőműhely vezetőjeként járt már Győrött. Akkor született meg mostani bemutatkozásának gondolata is.

A Kék Galériában kiállító Molnár festészetének éltető forrása a természet. Nyugtalan lelke folyvást útra kényszeríti, de legőszintébb, „vallomás erejű" műveit a Dunántúlról festette. Képcímeit böngészve, Győrön kívül — itt a múlt nyáron is hosszabb időt töltött! — Sopron, Pannonhalma, sőt a Szigetköz inspiráló hatását is felfedezhetjük. Az öreg városok hangulata, a középkori vagy barokk udvarok, az útszéli kőszentek látványa, a balatoni vulkánok „gyöngyfüzére" tartja fogva képzeletét. Természetesen, nem dokumentumokat fest a látványról. Az emberarcú táj tükrében az embert, világformáló kéznyomát kutatja. Jellegzetes színvilágot, festői technikát alkalmaz. Nagy foltokból tört szürkére hangolt színekből építi fel a formákat. Lazúros és töményebb felületek váltogatják egymást, s szerepet enged a papír átütő fehérjének. Képalkotó elemeit a hagyományos, a látszat törvényeit érvényesítő szerkezet fogja egybe. Mintegy kulcsot kínál fel ezzel munkái értelmezéséhez. Újabb festményei bizonyítják, jogosan illeti hely a szűkebb pátriánk változó arcát megörökítő képírók sorában.

A PSVMK Kisgalériája fogadja Mözsi Szabó István festményeit. Első pillantásra nyilvánvaló, hogy a föld, a falu népe, sorsa iránt elkötelezett festővel van dolgunk. A Kárpátok koszorújáig kitágított szülőhaza kereteiben gondolkodó alkotó útválasztásában bizonyára lelki kényszert jelentett a főiskola. Tolna megye szülöttje ő is, 1927-ben Mözsön jegyezték anyakönyvbe. A Képzőművészeti Főiskolán felfogásokat, korszakokat összekötő mesterek tanították. Rudnay Gyula a magyarságtudatot, Szőnyi a természetelvűséget, Barcsay a konstrukció fontosságát, Domanovszky a kifejezőerőt, a monumentalitásigényt testesítette meg számára. Útkeresései, felfogása az alföldi iskolához kapcsolták. Egy ideje ezt dokumentálja azzal, hogy kiállít a hódmezővásárhelyi tárlatokon. Határozott felépítésű, tömören fogalmazott képeken a tanyák, falvak komor, nehéz sorú, földszagú életéről szól. Házak, utcák, kemény vonású emberek népesítik be festményeit, s kiállításait. Szekszárd, Baja, Vásárhely, Budapest, Mözs után most a győri közönség is megismerkedhet egy markáns arcélű, céltudatos művész munkáival.

s. n.

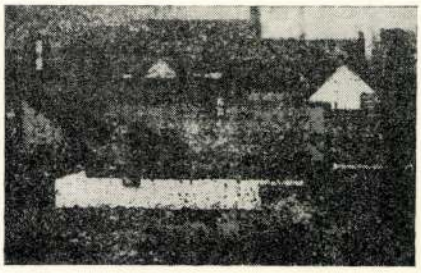

Győri Napló 1983. III.

MŰZEUMI KÉPTÁR

Willy Meyer-Osburg tárlata

A Kölnben élő brémai születésű festő képei és szokatlan méretű rajzai meglepetést keltenek — több okból is. A nyugati világ művészetéről híradást hozó tárlatoktól rendszerint valami soha nem látott „csodát", döbbenetet, netán útmutatást vár a hazai publikum, de a művészeti közvélemény is. Meyer-Osburg alkotásai pedig nem illenek bele a magazinok, katalógusok, művészeti albumok táplálta összképbe. A mindent megtagadó, az ember tevékeny közreműködését kizáró „műcsinálásokkal" ellentétben ő a humanizmus, a valósággyökerű, embert is formáló-alakító művészet elkötelezettjeként lép fel és mutatkozik meg. A lét kérdéseit nem elvont vonalak, formák, öncélú színorgiák, hanem köznapi tárgyak, a körülötte élő emberek ábrázolásával fejezi ki. Nem jelent ez semmilyen naturalizmust, érzelem nélküli leképezést. A rajzi biztonság, a többszörösen tükrözött tér megszerkesztése, a továbbépítésre ösztönző „kihagyásos" komponálási mód olyan mértékű átírását jelenti a világ tárgyainak, amely már inkább az álmokkal, a lebegéssel tart rokonságot. Konvencióellenessége egyértelmű. Merészsége a téma- és motívumválasztásban, a színek harmonizálásában jut kifejezésre. Alakjai, tárgyai elvesztik egyéniségüket.

Meyer-Osburg színes, elvont festőiségtől jutott el a finom, kékesfehér színvilághoz. Halvány, visszafogott tónusokkal, egy-egy kemény kontúrral jeleníti meg — igenis a való világot! —, ahol a tárgyak, gesztusok önmagukat jelentik... s mindig valami mást is.

n. n.

XX. Kisfaludy Napok megyei döntő

Győr, 1983. március 19—20—21.

március 19. 16.30 óra
Koszorúzás a Köztársaság téri Kisfaludy-szobornál
17.30 óra
A Kisfaludy Napok ünnepélyes megnyitása MMK
március 20. 9.00 óra
Honismereti-helytörténeti pályázat értékelése (Megyei Könyvtár)
9.30 óra
Kórusok kategóriadöntője (Zöld Iskola)
9.30 óra
Néptánc kategóriadöntő (Megyei Művelődési Központ)
14.00 óra
Szólóének, szólóhangszer és kamarazenekarok kategóriadöntője (Liszt F. Állami Zeneiskola)
15.00 óra
Fotó-, dia-, film- és képzőművészeti pályázat értékelése (Megyei Műv. Központ)
19.00 óra
Táncos-zenés ifjúsági műsor (Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)
március 20. 8.30 óra
Vers- és prózamondó kategóriadöntők (Mező Imre Úttörőház)
9.00 óra
Pol-beat, folk-beat, rock, mai dal és egyéb kategóriadöntő (Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)
9.00 óra
Diákköltők, diákírók pályázat értékelése (KISZ Megyei Bizottsága)
15.15 óra
Kisfaludy Napok ünnepélyes zárása és a díjazottak gálaműsora (Megyei Művelődési Központ)

MOLNÁR M. GYÖRGY 1996. szept. 11
KULTÚRA FEJÉR MEGYEI HÍRLAP FEJ

TÁRLATNÉZŐ

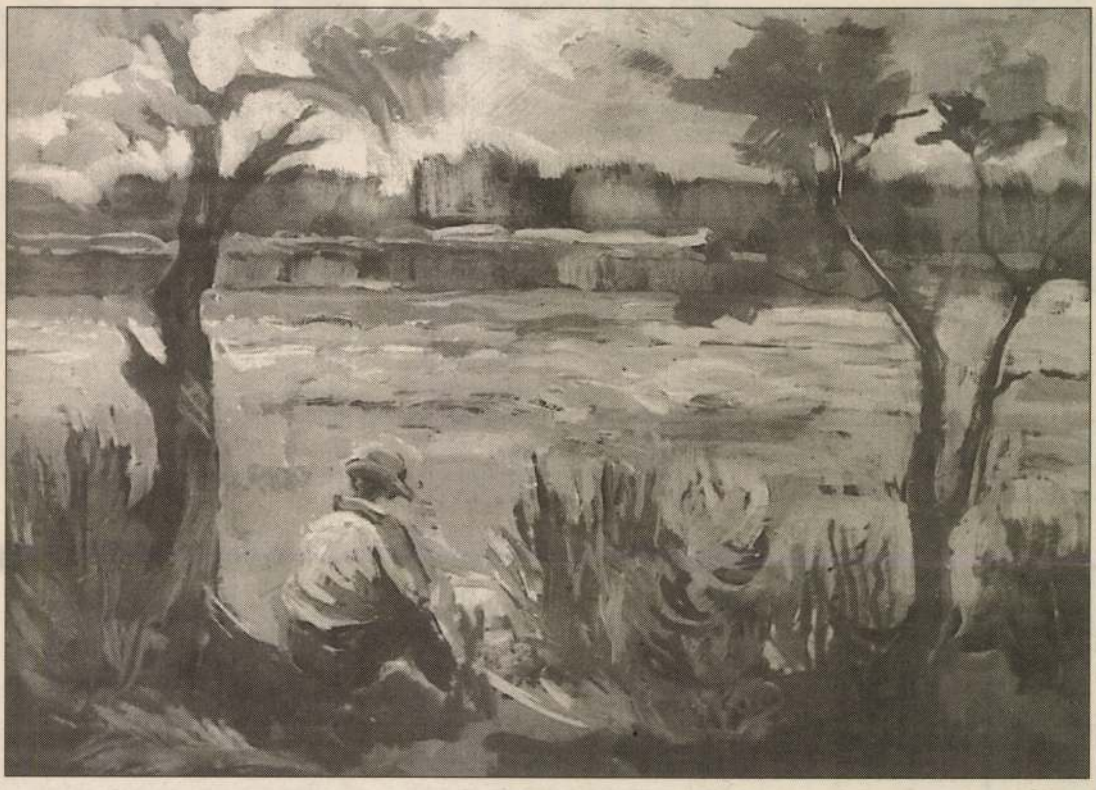

Mielőtt mindennek vége

Hiába keresünk formai újításokat. Nem vehetjük észre a művek hátterében, hogy alkotójuk új csapásokra tör. Hiányzik a — szimplán művészi értelemben — forradalmi hevület, az „ilyen még sosem volt, ilyennek még sosem láttatta senki" lózungja, nincsenek modern(kedő) gesztusok, nincs üres brillírozás. Egy kellemes kiállítást láthatunk, ha úgy tetszik, csupán.

Az utóbbi hónapokban kezdtem megijedni, de szerencsére csak sikeresen leküzdött hullámvölgy volt, ami volt. A szekszárdi *Molnár M. György* tárlatával a dunaföldvári Vármúzeum Galéria visszatért ahhoz a vitathatatlanul elismerendő tradícióhoz, aminek jeleit az elmúlt időszakban bizony hiába kerestük a bemutatókon. Röviden: a giccsbajnokságnak is tételezhető sorozat után ezúttal újra igényes, szép anyaggal jelentkező alkotóra esett a kiállításszervezők választása.

Tájképek és enteriőrök, semmi fölösleges sallang, semmi cifra cafrang: sajátos hangulatot árasztó, komor, baljóslatú világ, még akkor is, ha alkotójuknak érzékelhetően kedves ez a mindenség. A tájképeken nem a természet naiv báját, csodás ragyogását örökíti meg, hiszen minden sötét tónusában ott motoszkál a természet öntörvényűsége, kegyetlensége.

A táj szigorú, szikár rendjébe csak ritkán engedi az embert az alkotó, s ha igen, a „főhős" akkor sem csinál semmit, ami hétköznapi értelemben véve érdemleges. Szemlélődik, töpreng csak, nézi a tájat ő is, velünk. A ragyogó koloritok helyett a lassú leépülés pompáját, a parttalan ragyogás helyett a tompa pasztelleket, a vízen tükröződő fényorgia helyett a párás partokat, a lendület helyett a megtorpanást. Rendre visszatérő, központi motívuma a tárlatnak az elmúlásé: a régi, a volt igézetéből eredeztethető szinte az összes alkotás.

Molnár M. ritkán feltűnő antihősei is tudják, amit ő tud: addig kell szemlélődni, amíg lehet. Mert — sugallják a művek — lassan már mindennek vége... Aligha véletlen, egy városból mi mindent vél fontosnak — vagyis: megörökítendőnek — a festő: „Új városrész épül", tehát a régiről kell dokumentumot készíteni a sajátos eszközökkel — a kép a tárlat egyik legszebb darabja lesz: „Óváros szoborral", mesél egy másik kép a mindent átszínező melankóliáról. „Balfi temető", mondja egy harmadik a gyász reménytelen szépségéről.

A Hédervári emlék című kép fókuszában apró kút kínál enyhet, a Horvát festő udvara címet viselő dolgozat szelíd harmóniájával idéz fel emlékeket. És jó elámulni az alkotó „apróságai" láttán, jó elindulni, kalandozni, látni és töprenkedni vele együtt: ahogy egy házacskában, egy kapuboltozatban, egy fácskában és egy fejfában ott a világ maradványa.

„Korszerűtlenség" ide vagy oda, megállhatunk néhány pillanatra, mielőtt mindennek vége...

-nyulasi-

Fotó: *Vohlmann György*

ÓNGÓ

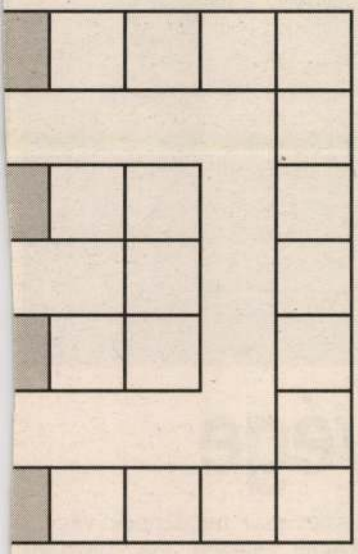

Állatkerti labda

Pipiske, a hízelgő kandúr és Mekegő Menyus, a tarka kecske ott illegették magukat az iskola kapuja előtt, amikor felszabadultan kirobbant az utcára a gyereksereg. Gergő is ott kapkodta a lábait. Amikor meglátta újdonsült barátait, megtorpant:

— Hát ti kire vártok?

— Éppen rád, Gergő! Azt ígérted, ha vége a tanításnak, elviszel bennünket az állatkertbe! — mekegte Menyus.

— Hát akkor gyerünk!

Nagy léptekkel indult az állatkert felé. Pipiskéék alig tudták követni Gergőt. Amint odaértek, meglepődtek, akkora csődület volt, hogy be se lehetett menni.

— Mi történik itt? — kérdezte Gergő.

— Gólyalábú Gabi és Jegenye Jenő éppen labdabemutatót tart! — mondta valaki, és nyújtogatta is a nyakát, hogy minél többet láthasson.

A két jó barát szerzett egy pöttyös gumilabdát: elvették egy kislánytól, és zsonglőrködni kezdtek vele. A játékba Zsiráf Zsiga is betársult.

Az állatkert valamennyi lakója figyelte a játékot. Még a vízilovak is feljöttek a víz felszínére, a halak meg kikönyököltek a medence szélére, úgy bámultak. Csak az a kislány bőgött keservesen, akinek elvették a labdáját. Gergő törni kezdte a fejét:

— Adok nektek két tábla csokoládét, ha abbahagyjátok a játékot! — próbált alkudozni.

De Gólyalábú és Jegenye csak nevetett, a zsiráfokat meg úgy lekötötte a játék, hogy nem is hallották az ajánlatot. Pipiske és Menyus is törte a fejét. Gergő elballagott a keselyűhöz, aki ott

A ZENTAI ROMANT

A fehérvári Zentai utcai iskola 40 éve működik. Az intézmény történetéről a ma már nyugdíjas Barasits Béláné, Margó nénivel beszélgetett a hetedikes Lukács Miklós.

— Meddig tetszett tanítani?

— 1955-től 1988-ig.

— Milyen volt az iskola Margó néni korában?

— Amikor megindult ez az iskola az 1954-55-ös tanévben, eleinte csak két tanterem volt: szurkos padlóval és vaskályhával. A padlót olajos fűrészporral kenték fel, s minden gyereknek olajos lett az egyetlen kis cipője, és olajos lett a füzete is, ha leejtette. Ilyen volt az első év. Már a másodikban elkezdték bővíteni az iskolát, és aztán tíz évig állandóan építettük. Akkor a Ságváriban — a mostani Széchenyi István Műszaki Szakközépiskolában — tanítottunk délelőtt, délután a Zentaiban. Este pedig a dolgozók általános iskolája keretében tanítottunk, tehát elkezdtük reggel és késő estig, 9-10-ig folyt az

volt régen, és a hatalmas szőlő közepén állt. Aztán úgy építették újjá, hogy az emeleten a Köfém munkáslakásai voltak, alul pedig az iskola. Ez így volt három évig: akkor jött a műhely kialakítása. El tudod képzelni, hogy ez az építkezés milyen borzasztó felfordulással járt? Ebben kellett tanítani sok-sok gyereket, baleset nélkül szüneteket tartani. Izgalmas, nagyon nehéz évek voltak. Igazán szó-

VÉNY

ok alapján a megfelelő szavakat az a kiemelt négyzetekbe kerülő befrikai ország nevét kapod.
- gyakori fém — erősen emelkeány minőségű — pénzbeli támo-

/elezőlapon — szeptember 18-ig : Zsibongó, Fejér Megyei Hírlap tca 8.

t rejtvény helyes megfejtése: Cmegoldást beküldők között jutayerteseink: Fónad Péter — Szészilas, Fekete Zoltán — Kisláng, esztyén Ágnes — Bodajk. Nyereeg. Gratulálunk!

A római Magyar Intézet kiállításáról.

Fent: ~~Kontuly F. Hajni batik falikendője~~. Lent: Dex Ferenc gobelinterve. — Aus der Ausstellung des Ungarischen Instituts in Rom. Oben: Batik-Wandbehang der Hajni Kontuly F. Unten: Gobelinentwurf des Ferenc Dex. — From the Exhibition of the Hungarian Institute, Rome. Above: Batic work by Hajni Kontuly F. Below: Goblin, designed by Ferenc Dex.

Magyar Iparművészet
1931. 88. l. kép

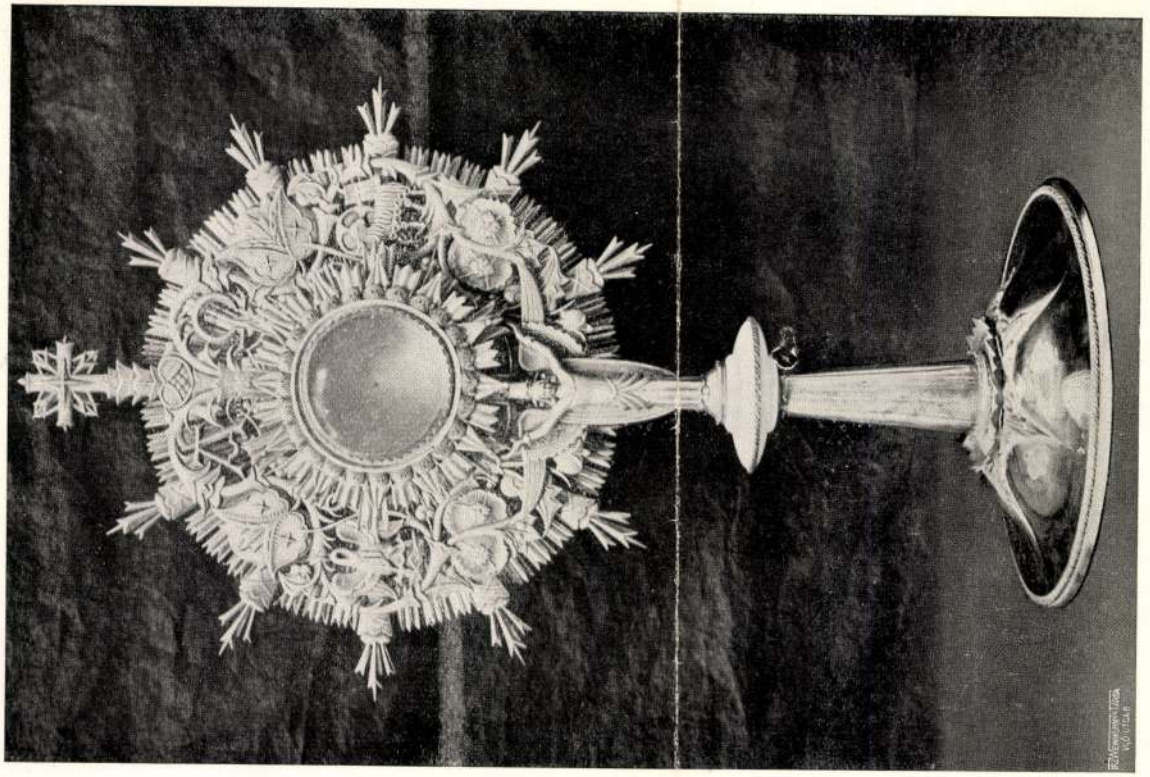

A római Magyar Intézet kiállításáról.
Péterfalvai Molnár Mária ötvösmunkái.— Aus der Ausstellung des Ungarischen Instituts in Rom. Goldschmiedearbeiten der Mária Péterfalvai Molnár. — From the Exhibition of the Hungarian Institute, Rome. Silversmith's work by Mária Péterfalvai Molnár.

— **A gyermekszoba művészete.** Ezzel a címmel érdekes kis kiállítás nyílt meg ma délelőtt az Andrássy út 17. szám alatt lévő *Mentor* könyvkereskedés kiállító szobájában. Két iparművésznő, *H. Molnár* Márta, Molnár Ferenc leánya és *Janovics* Nóra állította ki készítményeit. *Molnár* Márta képkollekcióval szerepel. Színes papírszeletkékből vannak összeragasztva ezek a képek és ezen a szokatlan műfajon egészen rendkívüli tehetség kezenyomát érezni. Tanulás nélkül, teljesen ösztönösen a legkülönbözőbb módokon old meg bravurosan olyan problémákat, amelyek nagy festőket is komoly feladatok elé állítanának. Orosz illusztrációk stílusától a legmodernebb konstruktivista törekvések nagyvonalúságáig mindenféle stílus van itt, de mindegyik képben van valami a népművészet naív zsenialitásából. Mindegyik kép rendkívül friss és dekoratív.

Kollekcióját stílusosan egészítik ki *Janovics* Nóra kis iparművészeti cikkei. Ő sem hivatásos iparművésznő, ő is csak a saját kedvtelésére kezdett dolgozni, így fejlődött ki artisztikus tehetsége. Kézimunkákat, lámpaernyőket, stilizált virágokat, párnákat, kis tárcákat állított ki, finom színfantáziája, ötletes egyéni stílusa minden darabját ízlésessé, kedvessé és hatásossá teszi. Biztosan sikere lesz a kedves kis kiállításnak.

H. Molnár Márta.

* **Kiállítás.** A *Mentor* könyvkereskedés (Andrássy-ut 17.) kiállitási helyiségében érdekes kiállitás nyilott meg „A gyermekszoba művészete" cimen. H. *Molnár* Márta szines papirokból kivágott ügyes és hatásos dekorativ képeit mutatja be, melyek izléses primitivségükkel igen alkalmasak gyerekszobák diszitésére. *Janovics* Nóra iparmüvészeti tárgyaiból mutat be gazdag kollekciót.

Magyarság, 1927. nov. 23.

2

Molnár Mária

nebraz

Moiretnél és Vedres
Márkmál tanult.

Irgd

Rabinovszky Marius

Molnár Mária
Magyar Irás

1922. márc –

Kompozicio és Relief
nobornuvenek repro-
dukciójával –

Fiume:

A város látképe:

A várost e
jük s a tengere
egy két árboczo
„Fiume veduto

Méretei a
Ltfa 4.

Molnár Mária
Fedőlapterv

Ernst Museum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.
1o 1.

rendája szerencsésen épségben meg-
. 17-ig, amikor ujabb tüzesetnek e-
egész épület tetőzete megsemmisült,
ösen kisebb átalakitás nyomaival -
hosszanti részén ~~tb. 2 m hosszu,~~
+ kőkeretes kapu + 3 ablak tagol-
kori helyiségek fele ismét tető a-
vizház és gépház tető nélkül álla-
ezkedésében jóhatásu, város- és i-
s épület.

cház.

III. század vége. Fésüs beépités,
vasráccsal. Zárókövet utánzó ab-

kon vezet át, egyives. A patakra
korlátja mindkét oldalon kihasasodik,
ivülről még egy külső, kihasasodó,

MDK

Molnár Mária

Baranski E.L: Főiskolánk a párisi 8. nemz.közi ... kongresszuson. Képzőmüv. Főisk.Évk. 1936/37.

1.

Molnár Mária

1 aktvázlat a képrö-
nüvészeti szabadiskola
1918. kiállítási

Kép szab. 15. l.

u. o. szobortanul-
mányok és kompozíciók
is fenntitol.

Udvary Géza: Sárkányvitéz 53 (656), 2099 (279).

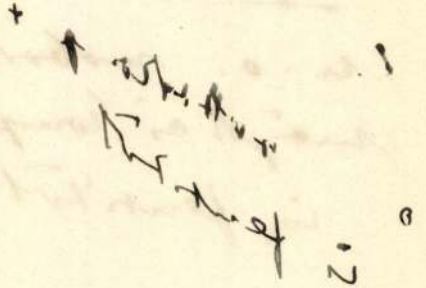

Molnár Mária

festő

l.

Művész-Élet

1932. nov. 15

8-l.

10-l.

14. l.

„LEXIKON A

Ebben a vaskos, hasznos
számottevő egyénisége benne
lözhetetlen, egyben szórakoz
likum. Természetesen a legsz
juk összeállitani a

„LEXIKON A

cimü, nálunk még hiányzó müvet
nöbb ismert pesti irók, ujsá
fontosnak tartjuk, hogy ebbe
tosak legyenek, tisztelettel
kérdőiv rovatait kitölteni é
tének es szereplésének jelen
leirni, majd postafordultáva
küldeni.

Esetleges félreértések
hogy a beküldött adatokat tel

Előre is hálásan köszön,
mértékben hozzásegiti szerke
feladatát a kellő alapossága

Molnár Mária MDK

Monstrancia

Ostyatartó

Kehely, I-II

Mücsarnok 1933. Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

Molnár Mária.

ötvösművész.

I. Ipovművészeti kiállításon szerepel alkotmányunk 9. paragrafusát ábrázoló fedőlappal. (~~fémdombovítás~~) (zománctechnikával készült) (Emelettel.)

Magyar Nemzet, 1952, aug. 3.

Molnár Mária

Kelyheit állitotta ki, a római Magyar Intézet első kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

P.N.931.V.24.

Molnár Mária

Ötvöskegyszereivel vett részt a Római Magy. Int. kiállitásán a Nemzeti Szalonban.

M.O.931.V.?.

MDK

Sz.Molnár Mária ötvös

M. egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941. II.

Molnár Mária

Özvegy

László.

Szabad Művészet
1952. 10 sz. 480. l.

gos Uram!

god ez évi Marczius hó 30án
n alatti nagybecsü felhivására
ök Ur Ő Méltósága 897 számú
erencsém Méltóságodnak a
lebánia templom tulajdonát
asulát, két hozzávaló stolát
lust átküldeni.

Molnár Mária

V. é.

tanári vk

Ferképzomfoisk vk

1933-34. 47. l.

Nagyságos

dr. Szentiványi Gy

Tisztelettel van s
Egyházmegyei Hatóság az Egyház
re Nagyságodat bizta meg árajá
oltárképeinek restaurálásával.
megirni,mi most a teendő? Azt
a képeket asztalosnak kell kis
a téren semmiféle gyakorlatom
N.b. sorait várva kiváló tiszt

Mágocs,1938.augus

Molnár Mária

l

Ferk pzomfoisk vk

1933-34. 62. l.

A KÖZPONTI EGYHÁZMŰVÉSZETI

retett t. elnöke

DR. SZŐN

pápai p

az Országos M. Kir. Ipar

az Országos Egyházművészet

MDK

Molnár Mária

Monstrancia

Ostyatartó

Klebelsberg emlékkiál. tárgym. 1933. 23.1.

MDK

Molnár Mária

Kehely

Kehely

Klebelsberg emlékkiáll. tárgym. 1933. 23.l.

Molnár Mária, ötvös

M.D.K.

Csajka István tanítványa, főleg a bizánci románc technikával készült műveivel, a két világháború között Olaszországban vivott ki nagy elismerést. A magyar népköztársaság alkotmányát szimbolizáló rekeszrománcos figurális plakettje, melyet szerző közöl, készítőjét a technika legriválisabb képviselői közé sorolja.

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf.

1. sz. 5-6. old. 11. ábra. Mihalik Sándor:

Magyar zománcművészeti törekvéesk.

MDK

Molnár Mária ipm.

Dutka M: A m. iparm. első seregszemléje. Magy. Nemz. 1952. aug. 12. 4.l.

MDK

Molnár Mária

Képzőművészeti Főiskola Évk. 1933-34.60.o
Középiskola rajztanári oklevelet kaptak.

Sz. Molnár Mária MDK

Szt István-kehely. aranyozott ezüst

Egyházművészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr.-márc.

Molnár Mária, textiltervező - iparművész

Erdei Anna és Molnár Mária díjazott tapéta, padló és nyomott karton együttese. | repr. |

A 6. Ipari Textilművészeti Biennále.

Művészet, 1983. dec. 56. old.

Molnár László József

P. Kücs Julianna: Hely nyelv marne
versenyezni véled
Emlékkiállítás és szoportos bemutató
a Lajos u.-ban

Népszabadság, 1986. IX. 10

MOLNÁR Mária
?, 1947. február 19.
. IA Képz. Főisk. Kvár, keramikus

Banner Erdély

Molnár Mária

Kiprónüvészet a Felszabadulás pályázat tükrében

Műhely 1985/2

MOLNÁR Mária textilterv.

Kiállitása volt: 1985. ápr.26-tól, Pécsi Kisgaléria

Jelenkor,1985.5.sz.28.évf. Krónika rovat

MOLNÁR MÁRIA

Pécs, Kisgaléria, 1985.

(bán)[BÁN András]: Régi lemezek : Kamarakiállításokról. = M.Nemzet, 1985. június 7. 6.

Felhívjuk szíves figyelmét a

RÉGI CSABAI TEXTILIÁK 2.

című kiállításunkra, melyalkalommal

HÍMZETT TÖRÜLKÖZŐKET

mutatunk be

MOLNÁR MÁRIA

gyűjteményéből

Megtekinthető 1988. augusztus 1–31-ig a Megyei Könyvtárban

A BÉKÉSCSABAI MEGYEI KÖNYVTÁR KIÁLLÍTÁSAI 22.

Modok Mária

Kiskoutty Zsolt – Murádin Jenő: Nagy Oszkár.
Nagybánya – Konyvek Z. Miskolc, 1993, 27.

Molnár Márton,csizmadia

Győrben polgárjogot nyert:1751.jún.2. Kapuvárról jött kath.Taksa 24 Ft./Album Neo-Civium 1743-1838/.100.o

Lengyel Alfréd: Sopronmegyei családnevek Győr város polgárkönyveiben. 97.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XII.1958.Sopron

M.D.K.

Molnár Máté x), faragómolnárt

1552-után szerződtetik az egri püspöki malom ujjáépítésére.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 370 old.

x) Már szerepelt ugyanezen az oldalon Györggyel együtt. Brié

M.D.K.

Molnár Máté

Faragómolnár. Az ostrom után az Eger patak malmát újjáépiti 9 társával együtt. Nov21-től az év végéig dolgoznak.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 193.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

M.D.K.

Molnár Máté

Faragómolnár. Az ostrom után az Eger patak malmát újjáépiti 9 társával együtt. Nov21-től az év végéig dolgoznak.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 193. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

Molnár Máté faragó-molnár M.D.K.

Eger 1552-es ostroma után szerződtetik

A püspökség Eger patakon álló malmának ujjáépitésére

Détshy Mináy: Munkások és mesterek az egri vár épit-
kezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Evkönyve 1964. I. Eger 1964. 193.1.

Molnár Máté farágó-molnár M.D.K.

Eger 1552-es ostroma után szerződtetik

A püspökség Eger patakon álló malmának ujjáépitésére

Détshy Minály: Munkások és mesterek az egri vár épit-
kezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger 1964. 193.1.

Molnár Máté faragómolnár M.D.K.

Az 1552-es ostrom után az Eger patakon álló malom ujjáépitésére szerződtetik

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger- 1964. 193.1.

M.D.K.

Molnár Mátyás

festőművész emlékkiállítása

a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében.

festményei, szobrai emlékve

Magyar Hanszet

1969 máj. 4

Molnár Mátyás MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Molnár Mátyás festő

"Csendélet" /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok.1955. 19.1.

Molnár Mátyás Kelt-Magyar-o. 1998. IX. 21.

A múzeumalapítóra emlékeznek

Molnár Mátyás 75. születésnapján emlékülés lesz Vaján

A Vay Ádám Múzeum „freskós" terme Elek Emil felvétele

Vaja (KM — B. I.) — *Molnár Mátyásra*, a Vay Ádám Múzeum alapítójára emlékeznek születésének 75. évfordulója alkalmából a vajai múzeumban szeptember 25-én és 26-án. A kétnapos összejövetelen neves történészek, tanárok tartanak előadásokat. A pénteki, 15 órakor kezdődő konferencián *Németh Péter* múzeumigazgató mond köszöntőt, majd *Köpeczi Béla* értekezik *Bethlen Miklós*ról. A továbbiakban *Rákóczi*ról, az ónodi országgyűlésről, a Vayak őseiről és a nagy múzeumalapító egyéniségekről hangzik el előadás.

Este 20 órától a helyi református templomban a mátészalkai Ádám Jenő kórus hangversenyét hallhatjuk.

Másnap, szeptember 26-án délelőtt 9 órától folytatódik az emlékkonferencia. Az előadók között lesz *Margócsy József*, *Farkas József*, *Nagy Gáspár*, *Zachar József*, *Katona Béla* és *Molnár Sándor*. Ekkor nyitják meg a Rákóczi-szabadságharc pénzügyei című emlékkiállítást, valamint a *Karl Vey* által adományozott metszetekből és relikviákból rendezett tárlatot. Molnár Mátyás bronz domborművét, — *E. Lakatos Aranka* szobrászművész alkotását — dél körül avatják. Közreműködik a vajai Rákóczi Tárogató Együttes és *Nagy Csaba* tárogatóművész. A rendezvényt a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma is támogatja.

a közel-
krofonja elé
magát li-
ért első
vissza ma-
biztosra
a, hogy
i minduntа-
sziporkázik.
z eszme-
a világban.
tott ránk
bejátszották
en — igaz
occsantotta
ek Zsiri-

kinevetgélte
és elaludt.
ébe csenge-
pedig a vi-
unk kívül.
járműipa-
e már akkor
kon ma-
hegyek, a
más. For-
ok, nagy-
y külgaz-

Az ember akkor érezheti igaziból sajátjának a lakhelyét, ha nemcsak nap mint benne. A fejlődő Nyíregyháza egyik forgalmas és kedvelt részlete

Hatezerrel a zsebb

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 MÁJ. 4

Molnár Mátyás

Három kis kiállítás

Kiállítások nyíltak a napokban Budapesten, a kisebb bemutatótermekben.

Molnár Mátyás festőművész emlékkiállítása

a *Ferencvárosi Pincetárlat* helyiségében egy jószerint teljesen elfelejtett életművet ébresztget.

A kis galéria falain tucatnyi kép sorakozik, néhány rajz, akvarell, vázlat, valamint szobor kíséretében. Tanúságuk szerint Molnár a magyar festészet Szőnyi István nevével fémjelezhető, finom stílusú, impresszionisztikus ágát művelte. Festményei közül a tájképi jellegű kompozíciók és a jelenetszerűen beállított csoportképek — például a *Bábosok* — a jobbak; portréin a megkeményedő vonások és színek némi bizonytalanságot sejtetnek, pedig akvarelljeinek szép formái, intenzív színfoltjai s a rajzok vonalai biztos kezű művésznek mutatják. Szobrai, a Korsós nő, egy díszkút terve, egy támaszkodó nőalak és egy lovasszobor, a klasszikus hagyományok jegyében fogantak.

Az *Eötvös Klub* egyik kis szobájában egy fiatal festő és egy hasonlóképp fiatal szobrász mutatkozik be:

Cerovszki Iván és Donáth Péter

Nyugtalan egyéniség mind a kettő. Keresnek, kutatnak, izgatottan váltogatva a formákat, s a kezük alá kerülő anyagokat.

Cerovszki Iván fából farag portrékat, végletesen redukált testformákat és idolokat, biztos kézzel nyúlva anyagához, hogy a röppenő forgácsok alól kibontsa szobrait. Munkáinak elsősorban formai biztonságát értékelhetjük, s azokat a szépségeket, amelyeket az anyag mélyéből felszínre hozva szobrai alkotóelemévé emel.

Donáth Péter képei a váltakozó anyagok ritmusára épülnek. Művészetében a színek fokozatos felmelegedését és élénkülését figyelhetjük meg, a montázstechnika mind intenzívebb alkalmazásával párhuzamosan. Hasonlóképpen szélesedik az általa felhasznált anyagok skálája is.

Első képeinek egyike, a *Nyolc*, a kiindulás állapotáról tudósít. Kompozíciója még a fekete-fehér ellentétére és a szürke szín árnyalataira épült, s változatos applikációi is beleolvadtak a kép felületébe. Hasonlóképp épült a többi 1967-es dátumot viselő kép, az *Archeológia* és a *Széthullás* is. A fejlődés dokumentumai közül az *F, mint figyelmeztetés* és az *In memoriam J. P.* című kompozíciókat említhetjük.

Németh László

tárlata a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében nyílt meg. Munkáinak szürrealisztikus ízű álomvilága mély tartalmakat ígér, de semmi sincs mögöttük. Németh művészetének ilyetén fordulata egyébként is megmagyarázhatatlannak tűnik.

(h. gy.)

családfa: a Dalmáciából származó id. Dugonics András első felesége, Imre Katalin. Két gyermekük született, *András*, a későbbi piarista (kegyesrendi) író és Ádám, aki később szegedi polgármester lett. Ádám egyik lányát, Teréziát (akit András nagyon szeretett) egy *Beniczky* Miklós nevű férfiú vette feleségül (később Csongrád vármegye főjegyzője és táblabírója); hat gyermekük egyike, *Beniczky Móric*, akit papnak neveltek, *mint csépai plébános halt meg és ott is temették el a község sírkertjében.* Sírját benőtte a fű, a síremlék felírása elmosódott; *a falu úgy tudta, hogy Beniczky Móric egy régi nemesi család őse.*

Diósi Géza és Domján Jenő együttes kutatásának időpontjában a Beniczky-sír mellé új halottat temettek. *Ekkor tisztították meg a síremlék lapját, a név előtűnt és a kutatók tudták már, hogy a Dugonics-családfán szereplő Beniczkyre, Dugonics András unokaöccsére találtak, a csépai plébánosra; ennek a papi rokonnak ajándékozta a család a könyvet, a kéziratgyűjteményt, amely Dugonics András halála után oly sokáig rejtőzött a csépai plébánián.*

A szülők „rendkívüli öröme"

Az eltűnt és megkerült könyv utolsó lapjai tartalmazzák Dugonics *addig ismeretlen drámáját.* Dugonics latin, magyar és német nyelven írta le és *„Exercitatio Comico-Academica"* néven jelöli; *„a mű az egyiptomi Józsefnek életét és viselt dolgait tartalmazza három felvonásban."*

Erről az iskoladrámáról Du-

előadás. A sikeres kezdet arra buzdította a szegedi városi tanácsot, hogy 1723-ban *„huszonöt Rhen forintot adott az iskola által produkálható comedia céljaira".* 1725-ben megnyílt az első piarista diákszínház egy külön épületben; ez leégett s 1755-ben egy második színházat építettek a helyébe. *Ebben az épületben 1758-tól kezdődően magyar nyelvű színdarabokat is előadtak,* addig a játékok szövegének nyelve latin volt, hogy „az ifjúság egészen jártas legyen a latin beszédben".

Dugonics 1761-ben kezdte meg szegedi működését: magyar nyelvű színdarabokat írt, hogy *„az ifjúság egészen jártas a magyar beszédben legyen"...*

A megtalált első színdarab ennek a célnak szolgálatában született.

Maron Ferenc

Georges Pompidou politikai elfoglaltságára való hivatkozással lemondta azt az előadást, amelyet a Comédie Francaise-ban a napokban tartott volna aktuális színházi problémákról.

♧

A Budai Vár Gótikus termében megrendezendő koncertsorozat első előadása május 5-én fél 7 órakor lesz.

MOLNÁR Mátyás tatai évlatos

MÉvt 1995/1-2. 26 125.

gávalkapcsolatos bejegyzések"-nél a
gozatának címét (az idegennyelv szakos

áróvizsga előtt minimum 3 nappal le
év lezárása és az abszolutórium aláírása
áróvizsga előtti napon továbbítja lecke-
t a vizsgáztató bizottság elnökének.
lomáját ünnepélyes keretek között - elő-
veheti át, melyről értesítjük.

Dr. Torzsa Éva
a Tanulmányi Osztály vezetője

M.D.K.

Molnár Miklós, Jelnémedi ács

az 1552-es ostrom alatt
az egri vár védelmén dolgozik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 370. old.

M.D.K.

Molnár Mátyás, kőműves

nevét 1845-ben említi az egri városi adóösszeg.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 370. old.

MOLNÁR Mátyás kőműves. 1845-ben az egri városi adókönyv emliti nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

XIII.

KÖNYVEK

Molnár Mátyás I. é
nobrán hallg.
Ferkèpzomfoiskèvk
1933-34. 43. l.

UJ IDŐK

HERCZEG FERENC
KÉPES IRODALMI HETILAPJA

a munkanélküliség enyhítésére, családi házakat épít a Rózsadombon és azokat olvasóinak ajándékozza.

Molnár Mátyás

festő

M.D.V.

Emlékkiállítása a Ferencvárosi Pincetárlatban volt látható ápr. 25-től május 8-ig.

— · —

Művészet, 1969. június - 25 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Molnár Mátyás

Molnár

1931–32

Iparm.Isk.Évk.

1930–34. 46 l.

Magyar munka, 1680 körül.
Ipolykéri gróf Kéry János váci püspök (1681—1685) tulajdonából.
Először az 1687. évi leltárban. (67. szám.)

Árvízkárosultak, 1876., 45. l., 1512. szám. — Dankó 101—102. l. (Képe XXXXIII. táblán.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 371—372. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XV., 1881., 350. l. — Gerevich PA, 200. l. — Lepold: Adatok, 29. l. — Csernyánszky 100. l. — Lepold—Lippay 43. l. — Lepold Katalógus 193. sz.

PÜSPÖKSÜVEG,
fehér selyem, árnyalt színes zsinórdísszel, mely zöld talaj felett kék levelek közül kinövő virágos ágakat ábrázol.
Mag. 41·5 cm.
Magyar munka, 1710 körül.

Lepold Katalógus 227. sz.

MISEING,
fehér lenvászon, széles, nyugtalan rajzú, gazdag vert csipkével, palmettákból kinövő gránátalma-, tulipán-, virág- és kisebb palmetta-dísszel. Ujjain piros selyem alapon XVIII. századi csipkedísszel.
Szél. 62 cm.
Flamand munka, 1710 körül.

Bárány Istvánné: Régi csipkék kiállítása az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeumban. MM, IX., 1933., 74. l. (Képe 76. l.) — Lepold Katalógus 195. sz.

Molnár Mátyás ács M.D.K.

Felnémetről

Az 1552-es ostrom idején sháborus károk helyreállitásán dolgozik

Dótshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger- 1964. 193.1.

M.U.K.

Molnár Mátyás
festő

M.D.K.

A Szabolcs-Szatmár megyei
Vaja község múzeumigazga-
tója, e múzeum létrehozója.

Horváth Gyula: Mai magyar képzőművészet...
Művészet, 1966. október - 41 kép.

M.D.K.

Molnár Mátyás, Felnémetről

Acs. Az ostrom alatti derék munkáért 10 forintnyi kősó a jutalma.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 193.o.

Az Egri Máz. Évkönyve. I. Eger, 1963

MDK

Molnár Mátyás

Csendélet. Olajf. 68x54

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 19.I.

Molnár Máté

molnár

1646. Sempte

Bal Hel (125. l.

35. l.)

Tagányi K.

A sempthei molnár-
rok 1646-iki céh-
szabályai -
Magyar Gyardaság
Tört. Szemle

1900. 122-123. l.

Európa

Lapterjesztő vállalat

Budapest

V. Rothermere u. 12.

nyomtatvány

Molnár Mátyás
üvegfestő

MDK

Diploma munkája.

Puttka Mária: Freskók, sgraffitók, üvegablakok
Magyar Nemzet, 1959. június. 17.

4.

Molnár Mátyás

Vizmester

1646. Sempte

Bal Hel (124. l.

35. l.)

Tagányi K.

A sempthei mol-
nárok 1646-ki
céh szabályai.

Magyar Gazdaság-
történelmi Szemle

1900. 122–123 l.

Molnár Mátyás festőm.

korány elhúnyt
Szőgyi István tanítványa volt
Gerson P – Udvardi-E
osztály társa

→ Berényi Ferenc
MŰVÉSZET 1985/2/42

MOLNÁR MELINDA

Magyar iparművészet az
ezredfordulón 2003

173.l.

Molnár M. György

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festőművész

PESTI MŰSOR

1979 JÚN 6

1021

Kiállítás Simontornya vármúzeumában

A Tolna megyei Simontornya vármúzeumában Molnár M. György festőművész tárlata tekinthető meg. A megye szülöttének szovjetunióbeli, párizsi és számos hazai bemutatkozása után most legújabb — gouache technikával készített — képei láthatók egész nyáron át, a történelmi levegőt árasztó környezetben. Egy-egy dunántúli kirándulás alkalmával érdemes ellátogatni a vármúzeum kiállítására.

B. L.

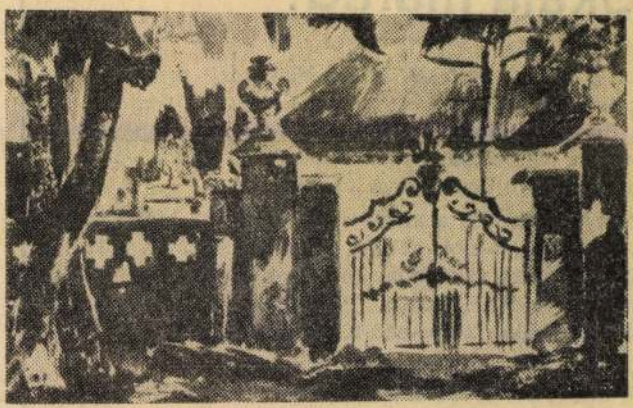

Molnár M. György: A kerítés című festménye

Csak a híd változik...

A Skála marad!

Május 3-án, hajnali 5 órától a Petőfi híd felújítási munkái miatt megváltozott a Boráros tér környékének és a főváros több pontjának közlekedési rendje. Ez a változás érinti a Skála Budapest Nagyáruház megközelítési útvonalait is. Ezért összeállítást készítettünk a legfontosabb tudnivalókról és ezzel a vázlatos útmutatóval szeretnénk segítséget nyújtani kedves vásárlóinknak.

A *gyalogosokat* érintő forgalmi változások a következők: A Petőfi hídon megszűnik a villamosforgalom. A 4-esek, 6-osok helyett, a Ferenc körúton a Mester utca—Tompa utca között létesített végállomástól villamospótló autóbuszok közlekednek Budára, a Fehérvári úthoz, illetve a Móricz Zs. körtérre. Részint ezekkel, részint a változatlan útvonalon közlekedő 12-es autóbuszokkal közelíthető meg a Skála Áruház is.

A Nyugati pályaudvar felől a sűrített 47-es, 49-es villamosokkal, a Keletitől a 7-es autóbuszokkal juthatunk el a Skálához.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MOLNÁR M. GYÖRGY

SOMOGYI NÉPLAP

1970 OKT 2 8

— **Pénteken, október 30-án ünnepélyes keretek között nyújtják át Szekszárdon, a tsz-szövetség székházában az aratási verseny díjait. A versenyben a szekszárdi járás legjobb kombájnosai vettek részt.**

— **Faddon**, a művelődési ház klubtermében ma, október 28-án nyitják meg Molnár M. György festőművész kamarakiállítását. A kiállítás november 10-ig lesz nyitva.

— **Munkavédelmi problémák. Baranya—Tolna megyei Állami Gazdaságok főosztályának rendezésében a két megye állami gazdaságainak igazgatói munkavédelmi tanácskozást tartanak csütörtökön Dalmandon.**

Zárócsavar (Junak)
Tükör (törött)
Tükör Moszkvics (törött)
Csillárkapcsoló (törött)
Dugóaljkapcsoló (törött)
Mignonfoglalat
Fekete zománcfesték
Kőagyag cső (törött) 100x2-es
Kábelmassza (beszáradva)
Lövőke KME—2—11 6 mm
Védőkupak 5/4

MOLNÁR M. GYÖRGY

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1970 OKT 29.

1021

— **Molnár M. György** tolnai festőművész-tanár kamarakiállítása szerdán nyílt meg Faddon, a Lenin Tsz művelődési házában.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 130-068. 337-748. 340-726

MOLNÁR M. GYÖRGY

1970 OKT 29

MEGNYÍLT MOLNÁR M. GYÖRGY TOLNAI FESTŐMŰVÉSZ kamarakiállítása a faddi Lenin Tsz művelődési házának „Váczi Mihály" klubjában.

1978 JUL 26

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Molnár M. György

NÉPÚJSÁG
Szekszárd

A dunaföldvári művésztelep műsora

Eddig 34-en jelentkeztek a Dunaföldváron július 31-én megnyíló országos ifjúsági művésztelepre. Tolna megyéből csak 15 részvevőt tervéztek eredetileg, de ennél hárommal több fiatal jelentkezett. Sajnos, akadt olyan vállalat, ahol akadályt gördítettek az alkotótáborozásra készülő fiatalok útjába, pedig az ott eltöltött idő szakmai továbbképzést is jelent.

Molnár M. György festőművész, a művésztelep vezetője most közölte a telep előadásainak programját, amely a következő: Július 31-én, pénteken: Fémművesség és kőfaragóművészet a kora Árpád-korban. Előadó: Rosner Gyula, a szekszárdi Balogh Ádám Múzeum régésze. Augusztus 3-án: Európai iskola. Törekvések továbbélése napjaink képzőművészetében. Előadó: Perneczky Géza művészettörténész. 4-én: Képzőművészeti műfajok változása a XX. században, szintén Perneczky Géza előadásában. 6-án: A forma alakulása a szobrászatban, előadó: Laborcz Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművész. 8-án: Mai modern építészet. Előadó: Tillai Ernő Ybl-díjas építész. 10-én: Bánszki Pál művészettörténész, a Népművelési Intézet képzőművészeti osztályának vezetője: A vásárhelyi művészet. Augusztus 12-én Földes Imre művészettörténész, Bartók: A kékszakállú herceg vára című művéről tart zenei előadást magnóval illusztrálva. Mindegyik előadás este 7 órakor kezdődik a dunaföldvári gimnáziumban; szívesen várják a lakosságot is.

(—só)

nyadi u. 1/3.

Keveset has
babútor, mo
gyermekkocsi,
2,5 méter mag
Remete 74.

M—8-as mag
adó, 2200.— F
Szekszárd, Bé
47.

Siófokon 22
adó. „Hajó
160119" jelige
detőbe.

LAKÓKO
MŰHELYKOCSINAK
ALKALMAS
JÓ ÁLLAPOTBAN
LÉVŐ
CSUKOTT
PÓTKOCSIT

(362)

A „Szakály Testvérek"
ÉPÍTŐIPARI
KTSZ

az 1970—71-es
tanévre felvesz:

SZINESFÉMÖNTŐ,
RÁDOGOS,
TETŐFEDŐ
SZAKMUNKÁRA
TANULÓKAT.

Jelentkezés:
a szövetkezet telephelyén,
Szekszárd,
Rákóczi u. 15.

(349)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DAILY NEWS

1970 AUG 8

1021

PHOTO MTI — S. MEZŐ

In der südlich von Budapest gelegenen Stadt Dunaföldvár wurde eine Jugend-Künstlerkolonie eröffnet, die von dem Maler M. György Molnár und dem Bildhauer, Munkácsy-Preisträger Ferenc Laborcz betreut wird. Während zwei Wochen werden hier 23 junge Leute aller künstlerischen Richtungen figurale Studien treiben, Fachvorträge hören, an Filmvorführungen, Ausflügen und Betriebsbesichtigungen teilnehmen.

Molnár M. György

Neu

der Presseagentur MTI
BUDAPEST

DAILY

VERHANDLUNGEN UdSSR

Scheel: Ein konstruktiver Ansatz

Moskau, 7. August (TASS) — Die am 27. Juli aufgenommenen Verhandlungen, die der Außenminister der UdSSR, Andrej Gromyko und der Außenminister der BRD, Walter Scheel, im Auftrag ihrer Regierungen führten, sind am Freitag in Moskau zum Abschluß gekommen. Bei den Verhandlungen wurden Fragen der weiteren Entwicklung

Frieden von großer Bedeutung. Trotz Schwierigkeiten seien die Verhandlungen taktvoll und korrekt verlaufen.

Scheel wies darauf hin, daß der Vertrag der Entspannung dienen und eine Voraussetzung für einen dauerhaften Frieden in Europa sein solle. Auch Länder mit unterschiedlicher

Informationssitzung des gesamten Kabinetts werden die Fraktionsvorsitzenden der Koalitionsparteien, Herbert Wehner und Wolfgang Mischnick, der Regierende Westberliner Bürgermeister Klaus Schütz, der Westberliner Bevollmächtigte in Bonn, Horst Grabert, sowie der SPD-Abgeordnete Karl Wienand und der FDP-Parla-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1978. augusztus 6.

Molnár M. György.
festőművész

Jubilál a győri művésztelep

Molnár M. György sikere

Többször beszámoltunk már a Rába-parti nagyváros nyaranta működő művésztelepéről. Tettük ezt, mert az alkotómunkában a kiállításokon mindig szerepet játszottak tolnai művészek is. Most, a csendes ünneplést kísért 10 éves jubileum mozzanatai indokolják, hogy röviden szóljunk róluk.

A múzeumi képtárban nyílt rangos kiállítással vette kezdetét az idei munka. Változatos jó színvonalú művek adnak számot, s egyben bizonyítékot is: érdemes volt pártfogolni a tíz évvel korábbi kezdeményezést, gyümölcsei beértek. A negyvennél több kiállító társaságában ott sorakoznak Molnár M. György, Martinek József és Szily Géza festményei is. Molnár dunántúli témákat dolgoz fel képein. A különösen erőteljes soproni és győri élményekre épül a Gótika és a Káptalandomb című. A Balatonfelvidék a táj és a fény mozgalmasságát ragadja meg, s a szokványos képkivágást igyekszik megtölteni új tartalommal. Szily határozott, megfontolt festői program szellemében teremti műveit. Egy-egy beküldött munkája mindig eseményt jelent a nézőknek. Többször szerepelt Kékkompozíciója most is a legjobb művek közé sorakozik. Martinek számára a táj elsődleges élménye a fontos. Igyekszik benyomásait a helyszínen rögzíteni. Lépéseit járt utakhoz igazítja miként ez a Badacsony című képéről is leolvasható.

A jubileum alkalmából vékony emlékfüzet megjelentetésére is futotta a szervezők erejéből pénzéből. Ebben olvashatunk tanulmányt a telep történetéről. Az alkotói díjasok — Molnár és Szily is — egy-egy oldalon vallanak „ars poétikájukról", pályafutásuk jelentősebb fordulópontjairól. Néhány találó idézet után a többi művész is bemutatkozik képpel és néhány mondattal. Végül művek reprodukációi zárják az értékes adatokat, információkat tartalmazó kötetkét.

Fontos eseménye volt a visszatekintésnek az ünnepi összejövetel. Ide mindenkit meghívtak, sokan éltek is az alkalommal. A város vezetőinek társaságában méltatták, értékelték az elmúlt esztendőket, s szó esett a jövőről is. A városi tanács elnöke emlékéremmel fejezte ki elismerését a telepet alapító művészeknek, illetve a korábban nívódíjat nyert alkotóknak. Molnár M. György szekszárdi festőművész alapító tagként és díjasként egyaránt rászolgált a „Győr városért" plakettre. Kezdettől részt vett a munkában, kitartott a közösség mellett, sikeres önálló kiállítást rendezett és elküldte képeit a közös szemlékre is.

Elismeréséhez gratulálunk.

SALAMON NÁNDOR

Molnár M. György Kegyelet című festménye, amit a tolnai új pártszékháznak ajándékozott

túlélői

mtámadás egyik áldozatának kezeit termikus sugarak égették meg

hatás és a megbetegedés közötti idő a lappangási idő. Leukémiai esetén a lappangási idő alsó határa öt év, felső határa azonban nincsen.

Az atombombázást túlélők között rákos daganatok halmozott keletkezését figyelték meg. A tulajdonképpeni rákos daganat lappangási ideje legalább 15 év, felső határ itt sincs, mert az atomtámadást túlélők között évről évre új rákos megbetegedések figyelhetők meg.

Mindezen okok miatt a Nemzetközi Békeiroda kezdeményezésére minden évben tudományos és békemozgalmi akciósorozatot rendeznek Japánban. S a neutronbomba gyártásának a felvetése idején nem is felesleges ez az emlékezés, hiszen a neutronbomba hatása is — sugárhatás.

Növekszik egy japán sziget

Egy mindössze 20 négyzetkilométer nagyságú japán sziget már évek óta a japán geofizikusok figyelmének központjában áll. A szigetecske a geológia számára szokatlan ütemben nő: évente 30 centiméterrel emelkedik a tenger szintje fölé, és az elmúlt 20 évben összesen 12 métert nőtt. A sziget közelében aktív vulkántevékenység folyik. A tudósok szerint a különböző tektonikus jelenségek okozzák a növekedést.

Parancsra

Az Egyesült Államok egyik biológiai laboratóriumában észrevették, hogy két nappal a keltetés előtt a tyúkok, kacsák, fürjek csattogó hangot hallatnak, mintha parancsot adnának az embrióknak: „Gyerünk, siessetek!"

Az embriókat ösztönző zajokat magnetofonra vették, felerősítették és lejátszották az inkubátorokban. Az eredmény igen pozitív, a kiscsirkék, kacsák több esetben egy nappal korábban kibújtak a tojásból.

hormon

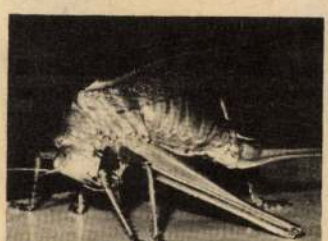

Kártevő rovar — közelről

Halálos gáz az óceánban

A brazil egészségügyi szervek nem tudják megállapítani, hogy honnan került az Atlanti-óceán vizébe a tengeri állatokat, sőt a parton két kilométeres körzetben élő madarakat és egyéb élőlényeket elpusztító gáz. Az ismeretlen gázt először Santa Vittoria du Palmar lakói érezték, majd 11 nap múlva a gáz elérte az uruguayi tengerpartot.

A szalmiákszeszre emlékeztető gáz idegbénító hatású. A tengerpartnak ezt a szakaszát halak, tarisznyarákok, fókák tetemei borítják. Tömegesen pusztulnak a háziállatok is.

A szakemberek teljességgel kizárják azt a feltevést, miszerint a gáz megjelenése az óceán vizében természetes biológiai folyamat. Véleményük szerint a kontinentális talapzaton történt gázkitörés vagy -szivárgás következménye.

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Molnár M. György

PEDAGÓGUSOK LAPJA

festőművész, pedagógus

1980 MÁJ 2 0!

1021

A Tolna megyeiek tárlata

Molnár M. György: Dinamikus táj

A Fáklya Klub idei évadban rendezett kiállítássorozatát rangosan zárja a *Tolna megyeiek tárlata*, melyet *dr. Vadas Ferenc*, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője nyitott meg május 13-án. A bemutató május 26-ig tekinthető meg.

Mindig öröm, ha pedagógus művészek alkotásaiban gyönyörködhetünk. Ez a jóérzés töltött el bennünket most is, midőn a Tolna megyeiekkel találkoztunk. Mindegyikük — lett légyen fiatal vagy idős, városi vagy falusi pedagógus —, arról tett tanúságot, hogy igényes, tehetséges alkotó. Ezt bizonyították *Kovács Ferenc*, *Molnár M. György*, *Pintér Márta*, *Kanczler István*, *Oszoli Piroska*, *Martinek József*, *Pásztor János* „sokszínű" festményei, *Varga Ágnes* különleges textíliái, valamint *Szatmári Juhos László* mind az anyagban, mind a megformálásban meglepően változatos kisplasztikái művei.

F. A.

öt százalékos p
rintos, a harma
túlórára — öt
lékkal — 24 fo
elszámolni, az
dik órára pedi
kos pótlékkal -
rintos óradíjat.

A pótlékolt túlmunkadíj 1980. január 1-től jár a nevelési-oktatási intézmények fizikai dolgozói részére. E munkakörbe tartoznak — többek között — a szakmunkások, a szakácsok, az óvodai gondozónők, dajkák, a képesített ápolók, a fűtők, a hivatalsegédek, a takarítók, a konyhai dolgozók, a segédmunkások, házimunkások stb. Az ügyviteli dolgozóknak a munkaügyi szabályzat rendelkezései szerint jár díjazás, vagy szabad idő a teljesített túlmunka ellenértékeként, de részükre pótlék nem fizethető. Erről a 21/1979. (XII. 28.) MüM. számú rendelet 6. §-ának (2) bekezdése rendelkezik.

A fizikai dolgozók teljesített túlmunkáját naponként kell nyilvántartani, és ennek figyelembevételével számfejtendő havi túlmunkadíjuk, amelyre január 1-ig visszamenőleg jogosultak.

Kaszás Istvánné takarítónő és sokan kérdezik: Milyen feltételek esetén fizethető a dolgozók részére belső helyettesítési díj?

Kiss László általános iskolai tanító kérdezi: Körzetesítés következtében iskolánk a tanév elejére megszűnik. A kisiskolánál kapott pótlékaink összegével felemelik személyi alapbérünket. Van-e lehetőség a túlóradíjunk alapbéresítésére?

Nincs mód. A túlóradíjat a ténylegesen teljesített többletmunka alapján kapták a kartársak. Mivel e feladat megszűnik, az erre szolgáló béralapot is zárolják, illetve más kötelezettségek teljesítésére használják fel. Keresetveszteségüket a végzett munkájuk elismeréseként kapott bérfejlesztéssel pótolhatják.

P. G.

Találkozó

Az Országos Pedagógus Gyermekotthon (korábban Országos Faragó Béla Árvaház, majd Országos Nevelőintézet, Kecskemét, Zója u. 9.) **volt tanárait, növendékeit és a hozzátartozókat szeretettel várja az 1980. június 1-én de. 10 órakor** tartandó találkozóra. Étkezés és szállás igényelhető.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Molnár M. György
festőművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1979 MÁJ 17

1021

Kiállítás

Molnár M. György képeinek kiállítása látható Simontornyán, a vármúzeumban. Képünkön a kiállításon bemutatott A kerítés című festmény.

Pszichológia
vizsgálatok

űrhajósjelölt pszicholó-
válogatása két részből
a személyiség és a psz-
chofiziológiai teljesítőképes-
ség vizsgálatából. Célja a
magatartásmódok, a képessé-
gek és készségek feltárása, a
munkavégző-képesség alapját
képező pszichofiziológiai tar-
talékok becslése.

A személyiség vizsgálata
az életvezetés elemzésével,
különböző speciális teszte-
kel és a közvetlen beszélge-
tés módszerével történik. A
személyiség fontos részét ké-
pezi az intellektus. Az űr-
hajósjelöltekkel szembeni el-
várás, hogy az ún. „alkotó",
praktikus intellektus legyen
magas.

A klasszikus személyiség
tipológiai felosztást figyelem-
be véve legjobban a szangvi-
nikus temperamentum felel
meg az űrrepülés követelmé-
nyeinek, ezen gyors reagáló-
készséget, aktív kezdeménye-
zőkészséget, jól szabályozott
érzelmi életet értünk. Az űr-
hajós-tevékenység magas fo-
kú hivatástudatot, nagy er-

kölcsi fele
kapcsolatké
viszonyulást követel. A psz-
chológiai teljesítőképességen
belül fontos a külvilágból ér-
kező információk gyors és
hibátlan feldolgozásának a
képessége.

Fontos vizsgálat az űr-
hajósjelölt várható psz-
chofiziológiai reakciómódjának
feltárása a szellemi teljesítő-
képességet meghaladó ún.
„stressz"-helyzetekben. Ilyen
helyzetek létrehozásával meg-
figyelhető a jelölt magatar-
tás-változása az egyes élet-
tani mutatók (vérnyomás,
pulzusszám, légzésszám, stb.)
dinamikus alakulásából pe-
dig a stressztűrőképesség
mérhető.

A gyors és pontos mozgás-
kivitelezés az űrhajós sikeres
munkájának elengedhetetlen
feltétele. Ennek alapját az
akaratlan és akaratlagos
mozgások jó szervezése teszi
lehetővé. Ehhez az érzékszer-
vek, ideg-, izomrendszer jól
koordinált összhangjára van
szükség. Az akaratlan moz-

vel megbontjuk az állás
stabilitását és mérjük az an-

Műszeres pszicl

Molnár M. György

— Tolna megye képzőművészei.
Művészet, 1980. augusztus – 15. lap.

Molnár M. György *festőművész*
1932-ben született Faddon. 1954-ben Pécsett, a Pedagógiai Főiskolán földrajz–rajz szakos tanári oklevelet szerzett. Tolna megyében több helyütt – leghuzamosabban Tolnán – népművelőként, illetve rajzpedagógusként dolgozott. 1977 óta Szekszárdon él, és a Béri Balogh Ádám Múzeum munkatársa. Egy évtizeden át képzőművészeti szakreferensként szervezte a megye képzőművészeti életét, és a Magyar Képzőművészek Dél-Dunántúli Területi Szervezete megyei titkári teendőit is ellátta. Kollektív kiállításokon 1956 óta szerepel rendszeresen a megyében és Győrött. Egyéni kiállításai: Budapest, Csepel Galéria (1972), Dombóvár (1971), Fadd (1960), Győri Műcsarnok (1974), Keszthely (1964), Simontornya (1979), Szekszárd (1971, 1975). Külföldön Karl Marx Stadtban, Tambovban és Marienbergben mutatkozott be nagyobb kollekcióval. Népművelői és művészetszervezői munkásságáért kétszer (1957, 1972) részesült Szocialista Kultúráért kitüntetésben. 1972-ben a Baranya megyei Tanács, 1974-ben a győri Városi Tanács, 1978-ban a szekszárdi Városi Tanács alkotói díjjal jutalmazta. Tagja a Művészeti Alapnak.

(Nem mer csengetni r
hogy minden régi kép

Molnár M. György

"Barokk városrész"

Molnár M. György: Barokk városrész, gouache, 41×59 cm, 1978

— Tolnamegye képzőművészete. Művészet, 1980. augusztus - 15. lap.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Molnár M. György festőművész

1972 FEB 11

NAPLÓ

Február 11

Molnár M. György festőművész kiállítása február 15-én, kedd délután nyílik meg a Csepel Galériában.

Somos Miklós festőművész új műveinek tárlata ma délután nyílik meg a Műcsarnokban.

talos jogko
ben a minő
tért az elől,
ja a külön
tett kérdés
nézetei elté
nétől, vagy
azokkal? I
mokraták

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 FEB 5
NÉPÚJSÁG
Szekszárd
Molnár M. György

1021

Művészek a megyében

Molnár M. György otthonában

Építész akart lenni, de tanári oklevelet szerzett, s hosszú időn át tanított, hogy aztán egy meredek elhatározással hátat fordítson ennek is, s festő legyen, csak festő, aki csupán önmagának és saját művészetének tartozik számadással. De az elmúlt évtizedben más is fűződik nevéhez, amit talán „adminisztrációs sikernek" nevezhetnénk: megszervezte a faddi, a dunaföldvári, majd a paksi művésztelepet, a fiatalok telepét, ami 1961 óta működik, a fiatalok stúdióját, s a szekszárdi képzőművész vasárnapokat, ami egyformán jelenti a megye festőinek találkozóját és továbbképzését.

Csupa ideg, csupa energia. A lelkesedés hajtja, a belső tűz. Tolnai otthonában ülünk, nézem sovány aszkéta-arcát, mozdulatait figyelem, nyughatatlan ujjait, melyek akkor sem pihennek, ha a cigarettát fogják, vagy a borospoharat. Arra kértem, hogy magáról beszéljen, de egyelőre a művészet helyzetét fejtegeti, azt, hogy mit jelent Tolnában festőnek lenni, s mit jelenthetne, ha... Sűrűn teleírt papírlapokat hoz elő, a megye képzőművészeti életének fölmérése, s a lehetőségek megcsillantása.

Sajnos, itt, ebben a tolnai házban, amely műhelye és otthona, nem tudjuk megoldani a kérdést, s újra azt kérem, magáról beszéljen, munkájáról, arról, amit tett, s amiről úgy érzi, hogy neki kell megtennie.

Szeptember óta nem tanít. „Megmondjam mennyi fizettem rá eddig?" De nem ez a legfőbb gondja. Minden művészet önkifejezés, egy kép nemcsak arra jellemző, amit ábrázol, hanem arra is — vagy talán elsősorban arra — aki festette.

— Úgy festeni, hogy ne hasonlítson senkire. Engem fejezzen ki, ne azokat, akiktől tanultam. A kép nem a táj leterképezését jelenti, hanem a valóság elemeiből megalkotott új valóságot, s ez még azt sem zárja ki, hogy az egyes motívumokat átírjuk.

— Mit jelent vidéken élni, s mit jelent ez akkor, ha — mint egyelőre még nálunk — késik a képzőművészet elismerése, legalábbis a megyéhez hű alkotók esetében?

— Minden művész számára alapvető feladat az elismertetés. Úgy gondolom, elmondhatom magamról, hogy papírforma szerint ez sikerült. De aki vidéken él, számolnia kell azzal, hogy ebben a közegben kell elfogadtatnia munkáját. És ez nem mindig olyan egyszerű, mint amilyennek látszik. Mert ugyanakkor itt van a korszerűség problémája is, amely nincs mindig arányban az eladhatósággal, ami viszont mégiscsak a megélhetésünk alapja.

Beszélgetésünk itt ismét elkanyarodik. Ám van-e kérdés, ami körül ma — s immár évtizedek óta — több vita hangoznék el, mint a korszerűség. Győrről beszélünk, a barokk Győrről, amit mindketten nagyon szeretünk, ahol a barokk és a modern formák nem zárják ki egymást, sőt a formák változatossága mintha titkos rokonságot jelentene.

Molnár M. György így fogalmazza meg véleményét:

— Korszerűség alatt nem korstílus, nem is időbeni, hanem minőségi fogalmat értek. Olyan művészetet, amelyben a művész tehetsége állandóan megújul. Ebből természetesen az is következik, hogy a képek születésénél nem szabad megalkudni, mert a könnyű, szokványos megoldások, a rutinmunka mindig a minőséget rontja.

Beszélgetésünk az absztraktokra terelődik.

— Az absztrakt művészet elismerten létezik, mint művészettörténeti kategória, bár mint nem emberábrázoló művészet, jelkódrendszere csak a képzőművészetben jártasak számára érthető. Én úgy vélem, hogy mégsem spekulatív úton jön létre, ellenkezőleg, a társadalmi valóság valamilyen objektív vagy szubjektív jelensége inspirálja a művészt. Nálunk a természetelvű megjelenítési módoké a vezető szerep, de azt hiszem, örömmel üdvözölhetjük a nonfiguratív művek térhódítását, mindenek előtt a díszítőművészetben, mert ez — véleményem szerint — korunk új ornamentális művészetét jelenti.

A tolnai otthon mellé műterem épült, itt nézzük végig új képeit. Győri utcák elevenednek meg, a Kápolna-domb házsorai, az egykori karmelita templom nyugtalan vonalai, a magyar ispita, udvarán Borsos Miklósnak a reneszánsz oszlopsorra ráfelelő madárszobrával, mintegy bizonyítva azt, amiről az imént beszéltünk, hogy a jó művészet átível korokon és stílusokon. S közben természetesen felmerül a kérdés, mit szeretne Molnár M. György, mit kérne a mesék mindent valóra váltó tündérétől? De nem kell a mesékig visszamennünk.

— Nagy erőpróbát jelentő nagyméretű feladatot és a megoldásához szükséges feltételeket. Kívánhat-e magának mást egy festő?

De következő mondatából már közelebbi kívánságok fogalmazódnak meg:

— A közeljövőben három egyéni kiállításom lesz. Szeretném méltóképpen bemutatni magamat, s szeretném méltón képviselni a Tolna megyei képzőművészetet is.

Sokáig nézzük még a képeket. S úgy érezzük, ez a kívánsága mindenképp teljesülni fog.

CSÁNYI LÁSZLÓ

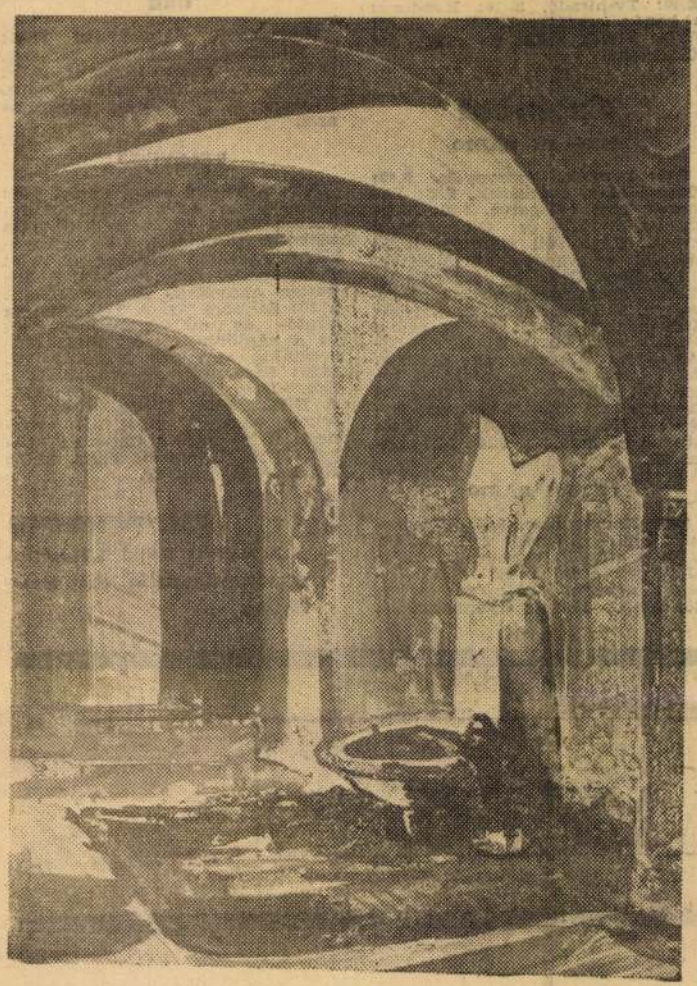

16.14: A legújabb termelésről. Dokumentumműsor. 16.34: A bűvös szerelem — balettszvit. 17.20: Hoinap közvetítjük... 17.40: Könyvek az üzemszervezésről. 17.55: Nóták. 18.20: Makra. A regény bemutatása. 19.25: Mario del Monaco énekel. Közben: 19.56: Versek. 21.03: Esti beszélgetés. 21.33: Népdalfeldolgozások. 22.20: A dzsessz világa. 23.20: Schubert: d-moll vonósnégyes. 0.10: Szenzorok.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Romantikus zene. 9.03: Népdalok, néptáncok. 9.40: Minálunk, a Mártonhegyen. Riport. 10.00: A zene hullámhosszán. Közben: Kb. 10.30: Mit tegyen, hová forduljon? 11.55: Tudomány. 12.00: Händel- és Beethoven-művek. 13.03: Falurádió. 13.23: A kórusirodalom mesterei. 14.00: Kettőtől hatig... 18.05: Külpolitikai figyelő. 18.20: Hangverseny. 19.10: Könnyűzene, tánczene, dzsessz. 20.25: Uj könyvek. 20.28: Kis magyar néprajz. 20.33: Népdalcsokor. 21.05: Lady Hamilton. Részletek Künekke operettjéből. 21.25: Visszhang... 21.55: Filharmonikus hangverseny. 23.15: Könnyűzene.

URH

18.05: Orosz nyelv. II. 23. 18.20: Könnyűzene. 19.00: Operalemezekből. 19.25: „Valamennyiünk javára" I. 19.35: A Magyar Hárfástrió. 20.00: Hangfelvételek. 21.40: Machalia Jackson felvételeiből. I. 22.20: Rádiószínház: Szalmakrisztus.

TELEVÍZIÓ

9.30: Európa bölcsője. 1. Perzsia. 10.05: Riportfilm a munkásőrség jubileumára. 10.35: Viszontlátásra. Monsieur Grock. Film. 13.58: Fekete Péter. Film. 15.30: Sapporo '72. A Téli Olimpia jégkorongtornájáról a gyorskorcsolya-sífutó- és óriásműlesikló-versenyeiről. 17.45: Hírek. 17.50: Mecces. Rajzfilm. 18.00: Ifjúsági Telemagazin. 18.45: Kibernetikai modellek. Tudományos kisfilm. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Átkozott kölyök. Film. (14 éven felülieknek!) 21.25: Opera függöny nélkül. Intervízió. 22.30: Tv-híradó — 2.

II. (KÍSÉRLETI) MŰSOR:

20.00: Katia énekel. Zenés film. (Színes). 20.30: Séta a Moszkva folyón. Kisfilm (Színes). 20.40: Tv-híradó — 1. 21.10: Az infrastruktúráról.

Csütörtök

KOSSUTH RÁDIÓ

8.18: Claudia Munio és Dmitrij Szmirnov énekel. 8.50: A kutatás tárgya az ember II. 9.20: Melódiák. 9.37: Téli Olimpia. 10.05: Dickens: Tücsök szól a tűzhelyen. 10.45: Szimfonikus zenekari felvételekből. 12.35: Melódiakoktél. 14.10: A csodálatos szomszédgyerekek. Elbeszélés. 14.20: Kóruspódium. 14.29: Operettekből. 14.45: Kocsár Miklós: Fúvósötös. 15.10: Zengjen dalunk. 15.40: Egy férfi és egy nő. Részletek. 15.59: A 60 éves Darvas Józseffel. 17.05: Lemezek közt válogatva. 17.35: Hét város Európában 8. 18.05: Boccaccio. Részletek. 18.48: Miért igen, miért nem? 19.25: Kritikusok fóruma. 19.35: Nőnaest. 20.29: Külpolitikai vitaműsor. 21.02: A Magyar Vonósnégyes hangversenye. Közben: 22.20: Változó Harmadik Világ III. 23.03: Kedvelt táncdalok. 0.10: Johann Strauss-keringők.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Negyedóra háromnegyed ütemben. 8.20: Verbunkosok, népdalok. 9.03: Jan Smidra csodálatos kalandjai. II. 10.00: A zene hullámhosszán. 12.00: Könnyűzene. 12.30: Madrigálok. 12.45: Szolnoki stúdiónkból. 13.03: Ruszalka. Részletek. 14.00: Ifjúsági randevú. 18.10: Haydn: Esz-dúr szimfónia. 18.42: A Társadalmi Szemléből. 18.52: Nóták. 19.20: Éneklő Világ. 20.25: Uj könyvek. 20.28: Dunakanyar. Vígjáték. 21.27: Winnifred Atwell zongorázik. 21.40: Sok gyereket nevelni... Riport. 22.00: Margot Guillesume és Artur Endréze énekel. 22.30: Népdalok. 23.15: Saint-Saens műveiből.

URH

18.10: Idegen nyelv — anyanyelv. 18.25: Zenei panoráma. 18.51: Judy Garland és Maurice Chevalier énekel. 19.35: Hangverseny. Közben: Kb. 20.18: Télen is zöld kerbek. Kb. 21.23: Operakettősök. 22.12: A XX. század zenéjéből.

TELEVÍZIÓ

9.00: Iskola-tv. Élővilág (Ált. isk. 7. oszt.) 11.05: Kémia (Ált. isk. 8. oszt.) 11.55: Földrajz. (Ált. isk. 7. oszt.) 12.45: Osztályfő óra (Középisk. II. oszt.) Élővilág. 16.08: Sapporo '72. Téli Olimpia — jégkorongtornáról, a Csehszlovákia—Svédország mérkőzésről. 17.45: Hírek. 17.50: Európai slágerkupa '71. II. 18.20: Tízen Túliak Társasága. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Jó estét nyár, jó estét szerelem. Tv-film. I. (14 éven felülieknek!) 21.35: Sapporo '72. Összefoglaló a Téli Olimpiáról. Sífutó-, gyorskorcsolya- és óriásműlesiklóversenyeiről. Közben: Tv-híradó — 2.

Péntek

KOSSUTH RÁDIÓ

8.18: Zenekari muzsika. 8.00: Századunk poklait járva. III. 9.20: Táncdalok. 9.57: Téli Olimpia 10.05: Iskolarádió. 10.40: Édes anyanyelvünk. 10.45: Kodály-művek. 10.59: Lottóeredmények. 11.00: A téli Balatonról. 11.10: A vadorzó. Részletek. 12.35: Tánczenei koktél. 13.20: Népek zenéjéből. 13.45: Műhelytitkok. Elbeszélés. 14.00: Veszprém. Ifjúsági műsor 14.25: Kisiskolások műsora. 15.10: Mozart: B-dúr zongoraverseny. 15.42: Forró nyár. 16.05: Igy élünk, így tanulunk. II. 17.20: Gésák. Részletek. 17.56: Ifjúsági Rádiószínpad: Vadházasság. 19.40: Brahms: Változatok egy Haydn-témára. 20.00: Tudós munkások. Riport. 20.10: Nóták. 20.36: Láttuk, hallottuk. 20.59: Házimuzsika. 22.20: Zenekari muzsika. 22.50: Meditáció. 23.00: Szimfonikus zene. 0.10: A dzsessz kedvelőinek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Népi zene. 8.30: My Fair Lady. Részletek. 9.03: Ezeregy délelőtt. 10.00: A zene hullámhosszán. Közben: 10.59: Lottóeredmények. 11.45: Egy versről. 12.00: Beszélgessünk zenéről. 12.20: A Szófiai Operaházból. 12.40: Válaszolunk hallgatóinknak! 13.03: Zenekari muzsika. 14.00: Mindenki kedvére. 18.05: Külpolitikai figyelő. 18.20: Schumann: Gyermekjelenetek. 18.40: Hangverseny. 20.25: Uj könyvek. 20.28: Az utolsó utáni éjszaka. Rádiójáték. 21.43: Ismeretterjesztés. 21.59: Alkalom szüli a tolvajt. Vígopera. 23.15: Daljátékokból.

URH

18.05: Orosz nyelv. II. 24. 18.20: Haydn: Esz-dúr szimfónia. 18.51: Beethoven műveiből. 19.45: Anti Equilibrium. 20.00: Spirituálék. 20.33: Wozzeck. Részletek. 21.13: Machalia Jackson felvételeiből II. 21.53: Romantikus zene.

TELEVÍZIÓ

8.25: Orosz nyelv (Középisk. III. oszt.) 9.55: Fizika (Ált. isk. 7. oszt. I. rész.) 11.55: Francia nyelv (Középisk. III—IV. oszt.) 14.55: Fizika. 16.05: Hírek. 16.10: Sapporo '72. A Téli Olimpia műkorcsolya-versenyeiről, a férfiak szabadon-választott gyakorlatairól. 17.45: Az újra felfedezett XVII. század. 6. (befejező). (Színes). 18.00: Játék a könyvtárban. 18.40: Beruházási gondok a mezőgazdaságban. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Jó estét, nyár, jó estét szerelem. Tv-film. II. (14 éven felülieknek!) 21.35: Sapporo '72. Összefoglaló a Téli Olimpia biatlon-, gyorskorcsolya-, sífutó- és műlesiklóversenyeiről. Közben: Tv-híradó — 2.

II. (KÍSÉRLETI) MŰSOR

20.00: Interfórum '71. (Színes). 20.25: Táncminiatűrök. Kisfilm. 20.40: Tv-híradó. 21.10: Honduras a banán országa. Kisfilm. 21.35: Fiatal férjek. Film. (14 éven felülieknek!)

Szombat

KOSSUTH RÁDIÓ

8.18: Lányok, asszonyok. 8.40: Katonadalok, csárdások. 8.55: Lemezek közt válogatva. 9.25: Margherita Carosio és Gino Bechi énekel. 9.57: Téli Olimpia. 10.05: Iskolarádió. 10.40: Édes anyanyelvünk. 10.45: Kodály-művek. 10.59: Lottóeredmények. 11.00: A téli Balatonról. 11.10: A vadorzó. Részletek. 12.35: Tánczenei koktél. 13.20: Népek zenéjéből. 13.45: Műhelytitkok. Elbeszélés. 14.00: Veszprém. Ifjúsági műsor 14.25: Kisiskolások műsora. 15.10: Mozart: B-dúr zongoraverseny. 15.42: Forró nyár. 16.05: Igy élünk, így tanulunk. II. 17.20: Gésák. Részletek. 17.56: Ifjúsági Rádiószínpad: Vadházasság. 19.40: Brahms: Változatok egy Haydn-témára. 20.00: Tudós munkások. Riport. 20.10: Nóták. 20.36: Láttuk, hallottuk. 20.59: Házimuzsika. 22.20: Zenekari muzsika. 22.50: Meditáció. 23.00: Szimfonikus zene. 0.10: A dzsessz kedvelőinek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Népi zene. 8.30: My Fair Lady. Részletek. 9.03: Ezeregy délelőtt. 10.00: A zene hullámhosszán. Közben: 10.59: Lottóeredmények. 11.45: Egy versről. 12.00: Beszélgessünk zenéről. 12.20: A Szófiai Operaházból. 12.40: Válaszolunk hallgatóinknak! 13.03: Zenekari muzsika. 14.00: Mindenki kedvére. 18.05: Külpolitikai figyelő. 18.20: Schumann: Gyermekjelenetek. 18.40: Hangverseny. 20.25: Uj könyvek. 20.28: Az utolsó utáni éjszaka. Rádiójáték. 21.43: Ismeretterjesztés. 21.59: Alkalom szüli a tolvajt. Vígopera. 23.15: Daljátékokból.

URH

18.05: Orosz nyelv. II. 24. 18.20: Haydn: Esz-dúr szimfónia. 18.51: Beethoven műveiből. 19.45: Anti Equilibrium. 20.00: Spirituálék. 20.33: Wozzeck. Részletek. 21.13: Machalia Jackson felvételeiből II. 21.53: Romantikus zene.

TELEVÍZIÓ

8.25: Orosz nyelv (Középisk. III. oszt.) 9.55: Fizika (Ált. isk. 7. oszt. I. rész.) 11.55: Francia nyelv (Középisk. III—IV. oszt.) 14.55: Fizika. 16.05: Hírek. 16.10: Sapporo '72. A Téli Olimpia műkorcsolya-versenyeiről, a férfiak szabadon-választott gyakorlatairól. 17.45: Az újra felfedezett XVII. század. 6. (befejező). (Színes). 18.00: Játék a könyvtárban. 18.40: Beruházási gondok a mezőgazdaságban. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Jó estét, nyár, jó estét szerelem. Tv-film. II. (14 éven felülieknek!) 21.35: Sapporo '72. Összefoglaló a Téli Olimpia biatlon-, gyorskorcsolya-, sífutó- és műlesiklóversenyeiről. Közben: Tv-híradó — 2.

II. (KÍSÉRLETI) MŰSOR

20.00: Interfórum '71. (Színes). 20.25: Táncminiatűrök. Kisfilm. 20.40: Tv-híradó. 21.10: Honduras a banán országa. Kisfilm. 21.35: Fiatal férjek. Film. (14 éven felülieknek!)

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIÓ

8.05: Külpolitikai negyedóra. 8.20: Városról városra... 9.50: Szerkesztői üzenetek. 9.57: Téli Olimpia. 10.03: Gyermekkórus. 10.17: Versek. 12.10: Édes anyanyelvünk. 12.15: Jó ebédhez szól a nóta. 13.00: Jegyzet. 13.10: Művészlemezek. 14.00: Változó Harmadik Világ II. 14.20: Varázskeringő. Részletek. 15.08: Liszt-művek. 15.57: Könnyűzene. 17.05: Faluról falunak — muzsikával. 17.44: Költők albuma. 17.59: Uj lemezeinkből. 19.10: Öt perc sport. 19.15: Magnósok, figyelem! 20.00: Elindult szeptemberben. Regény. 20.53: Népi zene. 21.30: Operafelvételekből. 22.15: Hanglemezekről. 22.45: Barbara Streisand és Frank Sinatra énekel. 23.10: Sztravinszkij-művek. 0.10: Virágénekek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.00: Miska bácsi lemezesládája. 8.30: A jövő hét műsorából. 9.00: Kabarészínház. 10.10: Operafelvételekből. 11.00: Remete Klub. Riport. 11.20: Nagy mesterek. Közben: 12.03: Versek. 13.04: Csipkerózsika. Mesejáték. 14.00: Táskarádió. 15.00: Mit üzen a Rádió? 15.35: Fúvószene táncritmusban. 15.50: Az irodalmi szerkesztővel. 16.35: A vasárnap sportja. 17.05: Versek. 17.20: Ez is, az is... Közben: 18.05: Öt perc sport. 19.15: A kenyér Szamosszegen. Riport. 19.35: Kamarazenekari hangverseny. Közben: Kb. 20.25: Öt perc sport. Kb. 20.30: Versek. Kb. 21.25: A históriák forrásánál. Kb. 21.42: Nóták. 22.10: Zenés játékokból. 23.10: Slágerstaféta.

URH

16.05: Egy éj Velencében. Operett r.-változata 17.36: Peter Loland zenekara játszik. 18.10: Zenélő Nagyvilág. 19.00: Sárközy István: Klarinétszimfónia. 19.27: Mozart és Mendelssohn műveiből. 20.19: A dzsessz kedvelőinek. 21.12: Vokális zene.

TELEVÍZIÓ

8.53: Sapporo '72. A Téli Olimpia jégkorongtornájáról, a Svédország—Szovjetunió mérkőzésről. 10.45: Politikai tanfolyam a honvédségnek. 11.05: Átkozott kölyök. Film. 14.53: Budapesten harcoltak. Tv-film. I. 15.25: Hírek. 15.30: Michal úr kalandjai. Rövidjáték-film-sorozat. 6. Az erőd parancsnoka. 16.10: Sapporo '72. A Téli Olimpia sífutó-, gyorskorcsolya- és bobversenyeiről, és a Csehszlovákia—Finnország jégkorongmérkőzésről. 17.45: Antenna. 18.25: Leonard Bernstein a muzsikáról. 19.20: Cicavízió... 19.30: Tv-híradó. 20.00: A perceim meg vannak számlálva... 20.05: A cirkusz csillagai. Filmsorozat III. (Színes). 20.55: Maigret felügyelő. „A szenynyes ház". 21.45: Kovács Dénes hegedül (Színes). 22.20: Tv-híradó — 2.

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIÓ

8.05: Külpolitikai negyedóra. 8.20: Városról városra... 9.50: Szerkesztői üzenetek. 9.57: Téli Olimpia. 10.03: Gyermekkórus. 10.17: Versek. 12.10: Édes anyanyelvünk. 12.15: Jó ebédhez szól a nóta. 13.00: Jegyzet. 13.10: Művészlemezek. 14.00: Változó Harmadik Világ II. 14.20: Varázskeringő. Részletek. 15.08: Liszt-művek. 15.57: Könnyűzene. 17.05: Faluról falunak — muzsikával. 17.44: Költők albuma. 17.59: Uj lemezeinkből. 19.10: Öt perc sport. 19.15: Magnósok, figyelem! 20.00: Elindult szeptemberben. Regény. 20.53: Népi zene. 21.30: Operafelvételekből. 22.15: Hanglemezekről. 22.45: Barbara Streisand és Frank Sinatra énekel. 23.10: Sztravinszkij-művek. 0.10: Virágénekek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.00: Miska bácsi lemezesládája. 8.30: A jövő hét műsorából. 9.00: Kabarészínház. 10.10: Operafelvételekből. 11.00: Remete Klub. Riport. 11.20: Nagy mesterek. Közben: 12.03: Versek. 13.04: Csipkerózsika. Mesejáték. 14.00: Táskarádió. 15.00: Mit üzen a Rádió? 15.35: Fúvószene táncritmusban. 15.50: Az irodalmi szerkesztővel. 16.35: A vasárnap sportja. 17.05: Versek. 17.20: Ez is, az is... Közben: 18.05: Öt perc sport. 19.15: A kenyér Szamosszegen. Riport. 19.35: Kamarazenekari hangverseny. Közben: Kb. 20.25: Öt perc sport. Kb. 20.30: Versek. Kb. 21.25: A históriák forrásánál. Kb. 21.42: Nóták. 22.10: Zenés játékokból. 23.10: Slágerstaféta.

URH

16.05: Csak fiataloknak! 17.35: Bach: I. brandenburgi verseny. 18.05: Zongoraest. Közben: 18.50: Versek. 19.33: Gioconda. Opera. Közben: 21.12: Magyar népköltészet.

TELEVÍZIÓ

8.43: Alapfokú angol nyelv. 9.00: Német nyelv. 9.25: Hókusz-pókusz. 9.55: Sapporo '72. A Téli Olimpia jégkorongtornájáról, a Csehszlovákia—Szovjetunió mérkőzésről. 12.48: Pedagógusok fóruma. 13.25: Budapesten harcoltak. Tv-film II—III. 15.10: Sapporo '72. A Téli Olimpia sífutó- és műlesiklóversenyeiről és a záróünnepélyről. 17.15: Műsorainkat ajánljuk! 17.40: Delta. 18.05: Sanzonról sanzonra... 18.30: Sporthírek. 18.40: Esti mese. 19.00: A HÉT... 20.00: Hírek. 20.05: A fekete város 7. (befejező) (Színes). 21.05: Borisz Christoff énekel. 21.35: Budapesti ének. 22.05: Hírek — Sporthírek.

(A Magyar Rádió és Televízió a műsorváltoztatás jogát fenntartja.)

...st kínál a VIDEOTON

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Szekszárd

1972 FEB 13

Molnár M. György
1021

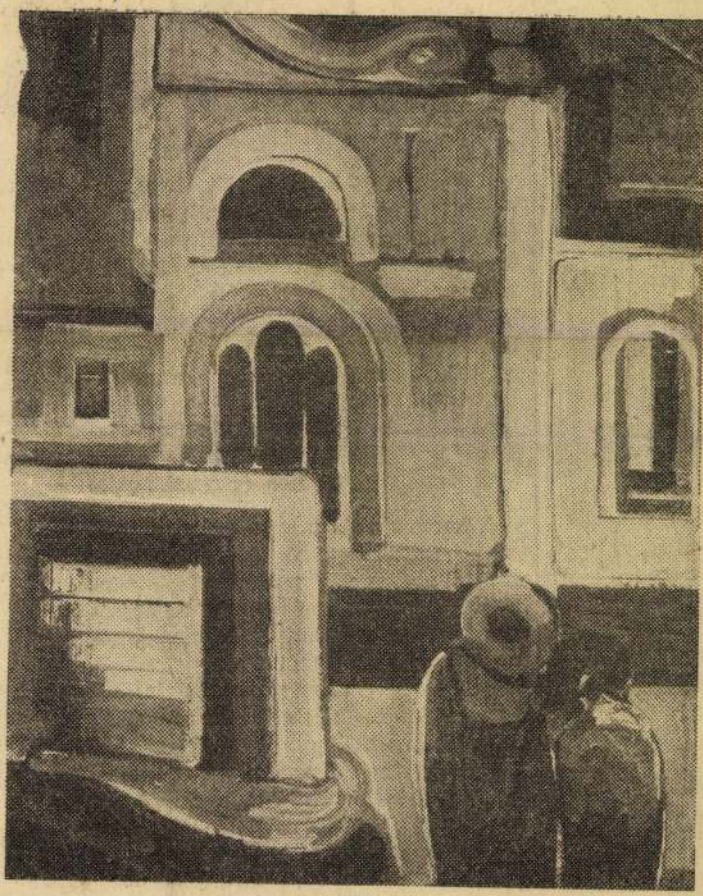

ÁHITAT

Molnár M. György festménye

Kocsma a so

A kocsma jó helyre épült. A sorompón túl a gyárnegyed fekszik, meg az egyforma melósházak, ahonnan a legtöbb szemetet hétfőn szállítja el a kukáskocsi, s hetente legalább egyszer babfőzeléket főznek. Reggelente magába szívja a kérges kezű rakodókat, szerelőket, öntőket és szénhordókat (hivatalnokokat soha), hogy aztán percenként lökje ki őket magából, hogy idejében odaérjenek, s szippantsa vissza őket megint napközben és munka után.

A kocsma akár a szív. A gyárnegyed szive. Rögtönzött értekezletek, röpgyűlések, termelési tanácskozások színhelye. Döntenek nemzetközi és országos kérdésekben, beszélnek megindítóan emberi és köznapi életigazságokról. Elítélnek és felmentenek. Lukács, a kocsmafilozófus tisztában van a világ dolgaival. Állítólag négy nyelven beszél és gyakran használ idegen kifejezéseket. Alkalmi hallgatósága olykor kineveti, de figyelmes és mindig kész vitába szállni. Ezen a hétköznap délelőttön a cigányságról elmélkedik. Tulajdonképpen a cigányoknak két válfaja van, s az ősatyjuk a fáraó. Az egyiptomi fáraótól származnak. 1931-ben az Egyesült Unisted Statesban

vezető
hogy
szállít
gelmit,
nem f

— V
módú

— A
gondolo
zetéskor
mit, az
törődön
resnek
kás is
Egyet
miből
nek nap
forintja
ják, ho
Vagy m
li lehet

A pu
a lógós,
De ez a
pen örö
körüli k
foltak, s
az a má
márosok

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 26

Tolna m. Népújság

Molnár Mózsi György
Tolnai

1021

— **Csaknem húsz** dunántúli és budapesti képzőművész tárlata nyílt február 22-én a győri Műcsarnokban. A beküldött kollekciók sorában Tolna megyei festőművész alkotásait is elismeréssel értékelte a zsüri, a tolnai Molnár Mózsi György és a budapesti Misch Ádám Győr tanácsának nívódíját kaptak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mihályi M. György festőművész

NÉPÚJSÁG
Szekszárd
1972 MÁJ 16

Képzőművészeti találkozó Szekszárdon

A Tolna megyei Képzőművész Stúdió vasárnap délelőtt tartotta negyedévi összejövetelét a szekszárdi Babits Mihály művelődési központban. Molnár M. György festőművész, megyei szakreferens vezetésével. Az összejövetelen dr. Újvári Béla, az Iparművészeti Főiskola tanára vetítettképes előadást tartott a „Kilencek" művészcsoportjának munkásságáról, megtekintette a megyei stúdió tagjainak kiállítási munkáit és értékes tanácsokat adott a fiataloknak. A jelenlevőket tájékoztatták a nyári művésztelepeken való részvételi lehetőségekről is.

A pincérek „jobb

Izgalmas „futball-csata" színhelye volt vasárnap délelőtt a Dózsa-pálya; a vendéglátó vállalat pincérei és zenészei mérkőztek meg egymással. A nagy kérdés az volt, hogy a zenészek bánnak-e legalább megközelítően úgy a kerek

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 MAJ 3

Tolna m. Népújság

Molnár György festő

Kiállítás Bezonsban

1021

Szekszárd Franciaországban, a Párizs környéki Bezonsban Mód Péter nagykövet és André Bettencourt polgármester ünnepélyes keretek között kiállítást nyitott meg három szekszárdi festő — Molnár György, Szily Géza és Ujváry Lajos — képeiből.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 DEC 17

Magyar Hirlap

Molnár M. György
festőművész

MOLNÁR M. GYÖRGY Tolna megyei festőművész alkotásaiból hétfőn kiállítás nyílt a szekszárdi Babits Mihály Művelődési Központban.

MDK

Molnár M. György, festő

Tolnai festőművész-tanár. Kamarakiállítása nyílt meg Faddon.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 29.

MOLNÁR M. GYÖRGY

Pannonhalmi utcarészlet és győri kapualj-részlete kiállítva a győri Tanítóképző Intézet Gyakorló Iskolájában.

M.Zs. Témákat gyűjtöttek, vázlatokat készítettek a győri művésztelep vendégei.

Kisalföld, 1971. július 29.

Molnár M. György festő

Tolna megyében él.

A 10. Dunamenti Országos Ifjúsági Képzőművészeti telepet vezette Dunaföldvákon

Galai Hislap 1971 VIII. 12

MOLNÁR M. GYÖRGY.

A Dunaföldvári ifjúsági, amatőr művésztelep vezetője.

Méry Éva: Az ifjúsági művésztelepen készültek.

Népujság, 1970, szept. 27.

Molnár M. György, festőművész

Megnyílt a szekszárdi tárlat, melyen szerepelnek a művész képei.

Szilágyi Miklós: Szekszárdi tárlat '78.
Népújság [Tolna], 1978. máj. 28.

Molnár M. György festő

a Dunaföldvári Ifjúsági

Képzőművészeti tábor munkáját

irányítja

Magyar Nemzet 1971 július 29

4. old.

– Napló –

Molnár M. György festőművész

kiállítása nyílik

a Gepel Galériában február

15-én.

Magyar Nemzet 1972 február 11

Gold.

Molnár M. György, festő

A dunaföldvári ifjúsági képző – művész-táborban a foglalkozások egyik vezetője volt.

— (— fénykép — szöveg —) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. aug. 28.

Molnár M. György

Csendélet aratókorsókkal
repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Babits M. Műr-Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Zöld lúd repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Babits M. Műr.-Közp. Szekszárd

Makoldi Sándorné

1. Négy asszony olaj 40×50
2. Kék vázák között
olaj 40×50

Őszi Tárlat 1971. Debrecen

Molnár M. György

Dunapart repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Babits M. Műr-Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Kútnál repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Balits M. Múv.-Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Szálkai homokhegy repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Balits M. Műv. Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Győri házak rlpr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Balits M. Múv. Korp. Szekszárd

Molnár N. György

Rába-híd, daj — repr.

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása, 1970–71

Molnár M. György

Rába kid gyűrten repr.

Molnár M. György festőművész
kiállítása Babits M. Műv. Közp.
Szekszárd

Molnár M. György

Rába-híd, olaj 101×80

Dél-dunántúli Képzőművészeti kiállítás
1970–71.

Molnár M. György festőművész

A Csepel Galériában rendezett kiállitása február 15.-én nyilik meg, -közli a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. febr. 12.
XVI. évf. 7. sz. 2. lap

Molnár M. György

Rábe - híd, olaj, 101 × 80

Németh János: Ember alakú város I-III.

Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása

Fehérvárd — Zalaegerszeg — Nagykanizsa

Molnár M. György

Rábo-lúd, ol., vev.

Dél-dunántúli népzőművészek kiállítása
Szekszárd — Nagykanizsa — Zalaegerszeg

Molnár M. György

Kútnál, repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása.
Balits M. Műv. Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Szálkai homolahegy, repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Balits M. Műv. Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Győsi házat, nepr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Balits M. Műv. Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Csendélet anatókorsókkal, repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Babits M. Mür. Kozp. Szekszárd

Molnár M. György

Rába hid Győrben, repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Babits M. Mür. Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Zöld lúd, repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Babits M. Műv. Közp. Szekszárd

Molnár M. György

Dunapart, repr.

Molnár M. György festőművész kiállítása
Balits M. Műr. Közp. Szekszárd

Októberben a szekszárdi Babits Mihály Müvelődési központ kiállitócsarnokában állitott ki Molnár M.György, 31 gouche, plextol és olajképet.Kutnál,Dunapart cimü alkotásai is szerepeltek a kiállitáson. Gouche-ok közül emlitést érdemel Sikátor, Barokk kapu.Probálkozik a könnyen kezelhető anyag lehetőségeivel.
Szuromi Pál Molnár M. György kiállitása Rajztanitás 1972/1 33.old.

Gouche-ok közölu néhol a grafikus,markáns jelleg/Sárga bakterház,Domboldal/, máshol festőibb hatás /Kakasdi táj,Három füzfa/ foglalkoztatja.Nagyméretü plextolképeket is készit/Paksi Téglagyár,Zöld hid/.Kiállitását Bánszky Pál müvészettörténész nyitotta meg.

Szuromi Pál :Molnár M. György kiállitása Rajztanitás 1972/1 33.old.

Molnár M. György

Rába hid Győrben

Rajztanitás 1972/1 hátlap

Molnár M. György (Tolna megye).

A győri műcsarnokban megnyílt tárlaton szerepelnek művei.

Rácz L.: A győri művésztelep kiállítása.

Kisalföld, Győr, 1942. febr. 2.

Molnár M. György, festő

A nehézipari tárlaton szerepel.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 15.

Molnár M. György, festő

Tolnán élő festőművén. A győri Műcsarnokban megnyílt kiállításának ismertetése. Megemlített művek: Műemlék kápolna, Reggeli fényben, Vonulatok, Alul-járó, Hédervári emlék, Vízpart.

Heitler László: Két győri kiállítás
— Molnár M. György képei 1110-1111

JELENKOR, Pécs, 1974. december XVII/12

Molnár M. György, Jerő

Kép : Rep

Molnár M. György: Utca Pannonhalmán

1111.

JELENKOR, Pécs, 1974. december XVII/12.

Molnár M. György
festő

A Gyöngyösi Művésztelep kiállításain részt vett a művésszel is.

-----: Kiállítási naptár.
Művészet, 1975. február - 49. old.

Malnár N. György festőművész

Megnyílt a kiállítása a győri Műcsarnokban.

Szombat délelőtt.

1974. IX. 14. 10.05 Petőfi

Molnár M. György

Heppel Rózsa, gouache

IV. Országos Akvarell Triennálé
Eger, 1974.

Molnár M. György festőművész.

Bezonsban, a Romain Rolland szalonban e hó elején, nyílt meg Tolna m. és az innen elszármazott művészek kiállítása, melyen művei szerepeltek.

Tolna m. Népújság, 1973. máj. 13.

Molnár György

Békéscsabán megnyílt a Gabai Stúdió fiatal tagjainak első önálló kiállítása, melyen munkája szerepel.

Békésmegyei Népújság, 1969. márc. 2.

Molnár György (Tolna megye)

a Vas megyei fiatal képzőművészek tárlatát vasárnap nyitották meg a paksi járási könyvtárban. A művész részt vett a megnyitón.

Tolna Megyei Népújság, 1969. márc. 18.

Molnár M. György

Nov. 16.-án 18 festőművész festményeinek bemutatóját rendezi meg a Képcsarnok Vállalat szekszárdi termében. A művész alkotásai szerepelnek a bemutató-tárlaton.

(-só): Tizenyolc képzőművész bemutató-tárlata.

Tolna m. Népcsiság 1972. nov. 5.

Molnár M. György

Reflexió a festőművész kiállítá-
sára

Szekszárd, Szinyei Merse Terem
1974. nov. 14.

Molnár M. György

Tolna megyében élő festőművész alkotásaiból nyilt kiállitás IX.13-án a győri Műcsarnokban.

Magyar Hirlap 1974 7.évf. 253/8

Molnár M. György

Tolna megyei festőművész alkotásaiból dec.16-án nyilt kiállitás a szekszárdi Babits Mihály művelődési központban.

Magyar Hirlap 347/8

Molnár M. György

önálló tárlattal jelentkezett a Mücsarnokban. A müvész Tolná n él, taddi születésü. A pécsi főiskolát végezte el. A tárlaton érdekes technikával jelentkezik papirra gvassal széles foltokkal viszi fel a festéket. Témája a falu.

Rajzta nitás 1975-2-31

102/1 Molnár M. György festőművész

HEITLER LÁSZLÓ

KÉT GYŐRI KIÁLLÍTÁS

MOLNÁR M. GYÖRGY KÉPEI

A Győri Műcsarnok rendszeresen helyet ad a szomszédos és a távolabbi megyék művészeinek, az utóbbi években egyre gyakrabban az 1969-ben alakult győri nyári művésztelep tagjainak is. A Tolnán élő Molnár M. György festőművész, aki a telep alapító tagjainak sorába tartozik, szeptemberben mutatta be munkáit.

A telep kollektív tárlatain már többször felfigyelhettünk képeire, az idei kiállításon Győr város alkotói díját kapta szereplése elismeréséül, — munkásságának alaposabb megismerésére azonban csak most nyílott alkalma a győri műbarátoknak.

Képein dunántúli motívumok tűnnek fel, a kiállítási alkalomhoz és a festő győri kapcsolataihoz igazodva sok köztük a győri részlet. Motívumok, azaz a természeti táj vagy a város egy-egy darabja: dombok, vízpart, fák, öreg utcák, műemlékek, szóval az úgynevezett artisztikus részletek. Témavilágához igazodik az előadásmód is, melyet szintén artisztikusnak nevezhetünk, — széles ecsettel heves mozdulatokkal megfestettek Molnár képei. Kedveli a nedves festékre rakott papírlap felemelése után maradt játékos hatású felületeket, a kisebb-nagyobb mértékű csorgatást, úsztatást, ez kisebb képei anyagának, a gvasnak elterjedt technikája.

Képeiben sok az impresszionista elem, jónéhányuk csak a motívumok impresszióját adja. Ezek azt mutatják, hogy a festő a látott élmények friss hatású, színgazdag visszadását tartja feladatának. A számos jó kép közül a Műemlék kápolna kiegyensúlyozott kompozíciója, nemes koloritja, a Reggeli fényben ragyogása, és a Vonulatok hullámzó ritmusa él emlékezetemben legélesebben.

A tempera és olajfestményei nagyobb mértékben átírtan jelenítik meg azt a világot, amely a gvasokon a közvetlen élmény erejével hat. Színben felfokozottabbak s ez nem minden esetben előnyük. A gvasok szürkésbe hajló gazdag színvilága, melyben mintha ezüstös lenne a legsötétebb szín is, harmonikusabb, kifejezőbb, a témához jobban igazodó. Erényük viszont a rejtetten vagy nyíltan mutatkozó ritmus, amely részben a kompozícióból, részben a lendületes ecsetjárásból következik. Az Aluljáró, a Hédervári emlék, különösen pedig a Vízpart című festmények, melyekben az artisztikusságra törekvés fegyelmezett komponálással párosult, a kiállítás legjobbjai közé tartoztak.

Bartha László most is vidéken él: Kőszegen alkot, ha olykor vissza-visszalátogat is a pályája kezdetén fontos impulzust adó Franciaországba. Érett művészetének a helyét a magyar művészetben ez a kiállítás csak megerősíti: azzal, hogy tovább mélyíti a művész és közönsége kapcsolatát, megújítja jelképes erejű festményeinek a művészi tudatban való továbbgyűrűzését. De azzal is, hogy új lehetőségeket nyit a művész előtt, aki alkotó ereje teljében dolgozik most is, és akitől sokat várunk még ezután is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tolnamegyei Népújság

1975 JAN 1

Molnár M. György
festő
1021

Molnár M. György képei

Molnár M. György új képei, amelyeket a Babits Művelődési Központ kiállítótermében láthatunk, sok szempontból a meglepetés erejével hatnak, mert az elmúlt évek jelentős fejlődésének bizonyságai. Nem Molnár szemléletmódja változott meg, hisz alapjában ma is impresszionista, de impresszionizmusa erőteljes lett, megben fürdő székesegyházról, s szépségének még az sem árt, hogy távoli ősei között Monet képét sejtjük, a déli verőfényben úszó rouenj katedrálist. Ugyanez a frisseség, szín- és formagazdagság érzik legjobb képein, a Pannonhalmi utcán, héderváry festményén, vagy a műemlék templom képén. Néha azonban színei mintha el-

győző, szerencsés pillanataiban csupa dinamika. S ez is legfőbb erőssége, elsősorban a gvasképeken: a táj, amit fest, állandó mozgásban van, nemcsak a színek vibrálnak, a vonalakat belső erő feszíti, mintha ez az állandó nyugtalanság a folyton változó táj jelképe lenne.

Az elmúlt években Molnár M. György sokat festett Győrben, s ennek a nagyon szép városnak barokk gazdagsága festészetére is jótékony hatással volt. Elsősorban arra figyelt, ami Győrben mindenkit megragad, de a barokk pompához hozzá is todott tenni valamit, a színek mindig mást mutató szépségét, ami az elhagyott régi utcákat is festői magasságba tudja emelni. Nem beszélve a hajnali fényszabadulnának, öncélúakká válnak, s ilyenkor a kép egysége, harmóniája látja kárát, mint az egyes részeiben kitűnő Vízpart című képen, vagy a győri karmeliták templomát ábrázoló festményen, ahol az épület egyes elemei szinte önállósulnak.

A kiállítás egészére azonban mégsem ez jellemző, inkább a biztos látás, az eleven megfogalmazás, a képek gazdag dinamizmusa. Ebben látjuk Molnár M. György igen jelentős fejlődését, képei igazságát, s azt is, hogy megtalálva hangját, birtokában is van minden olyan eszköznek, amivel fel tudja építeni festői világát.

CSÁNYI LÁSZLÓ

Léghajó-űrállomás

Francia tudósok meghökkentő terv megvalósítását határozták el. Eszerint 300 méter átmérőjű, hárommillió köbméter űrtartalmú, lencse alakú léghajót juttatnának fel 22 kilométer magasságba. A hatalmas „lencsét" légcsavarokkal látnák el, amelyeket napelemekkel táplált villanymotorok forgatnának. E légcsavarok — számítógépes földi irányításra — úgy mozgatnák a léghajó-űrállomást, hogy ne távolodjék el eredeti helyétől.

A különleges objektumot meteorológiai és csillagászati megfigyelésekre, valamint utrarövid- és tv-reléállomások működtetésére rendeznék be. Valamennyi feladatot automatákra bíznák. A számítások szerint 2—4 ilyen léghajó-űrállomás elegendő lenne Franciaország egész területének kiváló minőségű tv-adással való besugárzására. Ez jóval olcsóbb megoldásnak ígérkezik, mint a jelenlegi híradástechnikai mesterséges holdakkal történő jelátvitel.

A tervezett 22 kilométeres tartózkodási magasság lényegében felette van a legsűrűbb légrétegeknek és a legtöbb időjárási folyamatnak. Nyáron gyakorlatilag szélcsend van a sztratoszférának e térségében, ahol a légnyomás értéke 50 millibar, a hőmérséklet pedig mínusz 60 C fok.

Már folynak is a kísérletek a francia repülésügyi intézet szélcsatornájában a léghajó-űrállomás kétméteres modelljével.

Milyen lesz a robotűrhajós?

A kaliforniai műszaki egyetem tudósai és a sugárhajtásos motorok laboratóriumának munkatársai a NASA (országos űrhajózási bizottság) megrendelésére olyan robotember modelljén dolgoznak, amely alkalmas lesz a más bolygókon lefolytatandó kísérletek végrehajtására.

Olyan robotember megalkotását tűzték ki céljukul, amely képes a tudományos kísérletek egész sorozatát önállóan végrehajtani, s állandó földi ellenőrzés és irányítás nélkül elvégezni bonyolult feladatait.

Feltételezik, hogy a robotember képes lesz megfelelően értékelni helyzetét, önállóan bizonyos döntéseket hozni és kitervelni következő akcióit. Kifejlesztik benne a „veszély" érzését is. Megkerüli a kráterekat, szakadékokat és kőhalmazokat; talajmintákat gyűjt, megméri a súlyukat és meghatározza összetételüket.

Az amerikai tudósok szerint a robotembernek feltétlenül szüksége van erre a nagyfokú függetlenségre, minthogy a Mars és a Föld között 12 perctől fél óráig terjedő időre van szükség a szignál és a parancs vételére. Ezért a robotembernek ezen az időközön belül önállóan cselekednie kell hatékonyságának biztosítása céljából. A földi ellenőrző állomás kizárólag mint „tanácsadó" szerepelhet.

A tudósok egyébként arra számítanak, hogy a jövőben robotembereket használnak fel az erdőtűz elleni harcra, valamint a radioaktív övezetekben és a víz alatt végrehajtandó vizsgálatok céljaira.

A LÉZERSUGÁR ÚJ ALKALMAZÁSA

Egy ausztráliai fizikus, Elman Larsk egészen új területen alkalmazza a lézersugarat. Olyan készüléket szerkesztett, amely a lézersugár segítségével elégeti a háztartási hulladékot.

A készülék külső megjelenését tekintve leginkább mikrohullámú kemencére emlékeztet. Az égés során keletkezett hőenergiával meleg vizet lehet előállítani.

LÉZERÖLLŐ

Ausztráliában már csaknem kétmillió juhot számlálnak. Magától értetődik, hogy nyírásuk a hagyományos mechanikus vagy elektromos ollók segítségével mind nehezebben oldható meg. Legújabban eredményes kísérletek folynak olyan lézersugaras „ollókkal", amelyek a birkák szőrzetét a bőrfelület felett leégetik. Ezzel a módszerrel ugyanannyi idő alatt tízszer több juh nyírható meg, mint a hagyományos eljárások segítségével.

„Háztáji" emelőszer

A szálas takarmány előkészítése és az istállóba való behordása, valamint a szalmatrágya kihordása és felhalmo- olajszivattyú minden különösebb szakértelem nélkül felerősíthetők az erőgépre. így

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG
Molnár M. György festőművész
1977 SEP 11
1021

Tolnai festők egy magyaróvári kiállításon

A Hansági Múzeumban érdekes kiállítás nyílt a napokban. A lassan tízéves győri művésztelep vendégeinek munkáiból kaphat ízelítőt a közönség. Azok az alkotások szerepelnek itt, amelyeket a nyaranta Győrött dolgozó festők ajándékoztak a vendéglátó városnak, illetve a múzeumi képtárnak.

A változatos anyagban Tolna megyei festők munkáival is találkoztunk. Molnár M. György a művésztelep alapítói közé tartozik. Majd minden nyáron feltűnik a várost járó, rajzoló, festő művészek között. Alkotásaival a telep munkabemutatóin ismerkedhettünk meg. Néhány éve pedig önálló kiállítással is bemutatkozott a győri közönségnek, sikerrel. Akkor ajándékozta jelentős festményét, a Régi Győr című olajképet a múzeumnak. A nagy foltokból, élénk színekből komponált erőteljes munka a gyorsan átalakuló iparváros eltűnő hangulatainak egyikét örökítette át a jövőnek. Nagy nyeresége a gyűjteménynek, rangos darabja a mosonmagyaróvári kiállításnak is. A vízfestmények sorában szerényebb alkotással szerepel Martinek József. Régi vendége ő is a városnak. Önálló kiállítása komoly erkölcsi és anyagi siker kíséretében zajlott le évekkel ezelőtt. A legutóbbi közös tárlaton szürkés tónusban megoldott olajfestményeire figyeltünk fel. „Ajándék" képén hangulatos erdei részletet mutat be, fehér törzsű nyárfákkal.

Szily Géza, kinek tolnai kapcsolatai közismertek, munkássága jelentős darabjával részese a bemutatónak. Kapu előtt beszélgető öregjei Krúdy világát idézik, noha ihletője valamely öreg győri utca élménye volt.

SALAMON NÁNDOR

Régi Győr (Molnár M. György festménye)

sapatában
ven fő indult
Eredmény
Dombóvári
nokság 8, 2.
ltó Parancs
na megyei
rancsnokság
pályás labda
Rendőrkapitányság, 2. Tolna megyei Kiegészítő Parancsnokság, 3. Tolna megyei Rendőr-főkapitányság.

közönség előtt törlesztenek adósságukból. Tippünk: 1.

Nagydorog—Bátaszék: Az újonc Nagydorog előző for-

ÍGY IGAZ

VÍZSZINTES: 1. Montesquieu megállapítása. (Zárt betűk: M, E, S.). 14. Nyelvi, beszédbeli sajátosságok. 15. Sem nem ilyen. sem nem olyan. 16. Ciánt és nitrogént tartalmazó szerves csoport. 17. ... Eszter (Németh László). 18. Sertés „lakás". 19. A latin részeshatározós eset rövidítése (DAT). 20. Belgrád melletti hegy. 21. M. U. Ó. 22. Magasra tart. 23. Egy beállítással készült jelenetsor a filmen. 24. Határozó szó. 25. A Nílus német elnevezése (NIL). 26. A sebész orvos használja. 27. A pisai torony jelzője. 28. Lignit közepe. 29. Luxemburgi, thaiföldi és spanyol

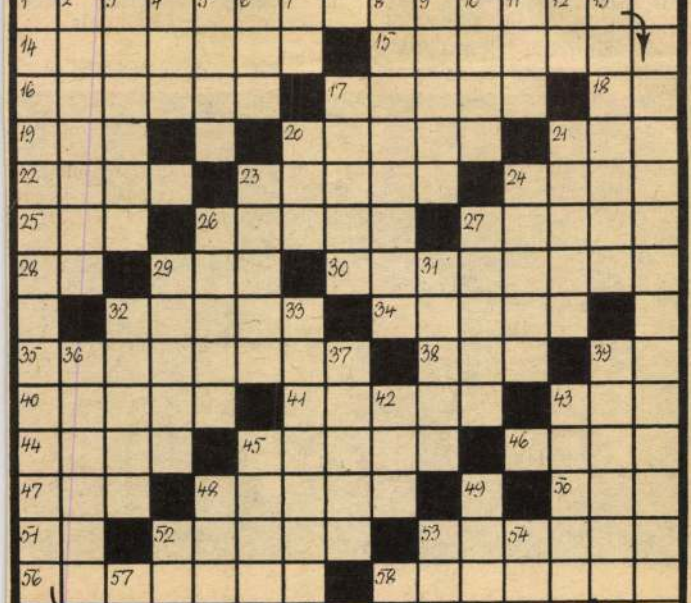

Molnár M. György, festőművész

Molnár M. György: Barokk városrész, gouache, 41×59 cm, 1978

Művészet, 1980. aug. hó, 15. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1983 ÁPR 8

1021

Molnár M. György kiállítása

Világos, szabatos kifejezésmód

Igazat kell adnunk annak a verdiktnek, amely szerint nem túlságosan okos az a művész, aki eleve életművet akar alkotni. Az okos művész a napóleoni bölcsesség jegyében jár el, teszi a dolgát, aztán majd meglátja, illetve meglátjuk, életmű lesz-e belőle vagy valami más. A győri Műcsarnokban kiállító szekszárdi *Molnár M. György* gyaníthatóan az utóbbiak közé sorolható. Teszi a dolgát, azaz fest. Van egy meglehetősen egyéni látásmódja, ehhez kifejlesztett egy meglehetősen egyéni technikát, a kettő metszéspontjában, merőben hagyományos témákból egészen érdekes festmények keletkeztek.

Az egésznek az a titka, hogy megtanulta a mesterséget, majd amit nem tesz meg mindenki, hozzáadta, felvállalta önmagát. Nem divatozik, nem utánoz, de nagyon helyesen arról sem mond le, hogy megkülönböztethető legyen másoktól. Színekre, folthatásokra bontja fel a valóságot. Ezzel egyfelől elrejti képeinek tárgyát, másfelől új színekkel, jegyekkel, arányokkal gazdagítva mutatja fel. A tárlat anyaga — a rendezés is igazolja a feltételezést — elég éles ceruzával két részre osztható. Az egyik részben találhatók a világosabb tónusokat, élesebb kontúrokat felvonultató alkotások, a másik rész mintha azt demonstrálná, hogy a festő „elveszítette a türelmét". Ecsetkezelése lázasabbá válik, a kontúrok foltokban oldódnak fel, az egész látvány sötétebb, felhősebb, némelyik képen fenyegető. Lehetséges, hogy korszakolást kellene alkalmazni, mégis az a kézenfekvőbb, hogy egyik piktúrából megkíséreljük a másikat levezetni és fordítva, miután ugyanaz az alkotó, a téma, csak a megközelítés módja más.

Molnár M. György meghatározó élménye a természet. Ez a természet azonban nem az embertől érintetlen, idilli, azaz nemlétező fenomén, hanem az emberrel harmonizáló, annak keze alá simuló. Ez esetben világos mindkét elem gazdagodása. A művész több ízben megfordult a győri művésztelepen. Ez látszik a kiállításon. Győri és soproni motívumok egyaránt felfedezhetők a képein, de megihlette Pannonhalma, Fertőrákos, Balf, Ágfalva, Bánfalva, Hédervár. A megyén kívül Kőszeg, a tapolcai medence. Az örök művészi elégedetlenség ismeretében feltehetően Molnár M. György sem tartozik a befejezett, megelégedett festők közé. Másfelől panaszra sincsen oka. Kifejezésmódja világos, szabatos, valószínűleg olyan, amilyennek elképzelte.

P. M.

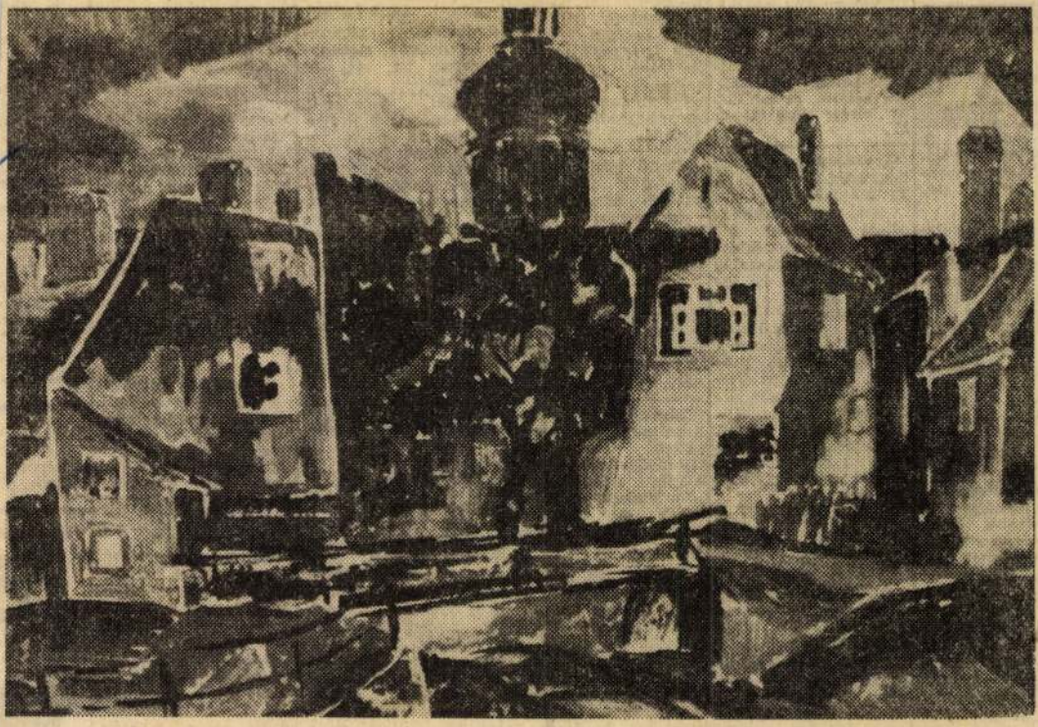

ckás szente-
os és fehér
prika, K 3-as
om palánták
Vida Ignác,
cs, Kossuth

elönevelt
apható, meg-
tő. Fekete
é, Győr, Tól-
u. 23.

varrógép, 2
onsági gyer-
, olcsó Orion
nagyméretű
eladó. Győr,
ör u. 40., III.

és előnevelt
apható és elő-
tő. Hamps-
shibrid, ken-
s. Honyák
Sarród, Kos-
31.

nysor, heve-
franciaágy,
kszobabútor.
ok eladók.
ástya u. 36/b.,

csibe, vörös
ér minden
on, előnevelt
n kapható.
énfócsanak,
ai u. 149.,
Árpád, tele-
302.

k 6—10 hetes
kölyköt. Te-
Győr 17-808.

k ülőgarnitú-
resnek eladó.
dés: 16 óra
öztársaság tér
m. 6.

GATLAN

enken, Hi-
úton 600
göl üdülésre.
sre alkalmas
negosztva is
Kastélyközel-
eligére a sop-
rdetőbe. Le-
9.

nban családi
vennék, idős
től lakottan
klakást vagy
dékot biztos
Sopron, Pf. 9.

vagy 3 szo-
ri családi há-
nék (külterü-
1 + ½ szobás
irosi össz-
tos tanácsi
csással. Ajánl.
25-174 győri

nalmádi,
s Mihály u. 7.
szoba, össz-
t azonnali be-
etőséggel el-
deklődés: Ma-
nos, Balaton-
Kállai Éva u.

n, József At-
cótelepi össz-
tos öröklakás
OTP-átválla-
„Sürgős. 153"
a soproni
be, Lenin krt.

Másfél szoba, konyha, fürdőszobás lakás beköltözhetően eladó. Sopron, Rákóczi u. 15., Varga Tibor.

Győr belvárosban 90 m²-nél nagyobb lakást vennék. Ajánlatokat kérem napközben 17-930, este 18 óra után 12-952 telefonon.

Szabadhegyen 140 négyszögöl házhely eladó. József Attila u. 47. Érdeklődés: szombat, vasárnap.

Balatonfüreden a Lóczy L. u. 2. alatti saroktelken lévő, üdülőnek is alkalmas kétszintes családi ház 300 négyszögöl termő szőlővel, gyümölcsössel eladó. Érdeklődés: Lajtay Istvánné, Győr, Ipar u. 23. vagy a győri 20-591-es telefonon.

Dunaszegen, Ország út 13. 230 négyszögölön régi családi ház eladó. Érdeklődés: Dunaszeg, Táncsics M. u. 29.

Győr-Újvárosban házrész eladó. Érdeklődés az esti órákban, Kiss Zoltánnál, Kazamata u. 23. sz. alatt.

Kapuváron lévő OTP lakásomat garázzsal együtt eladnám vagy elcserélném győrire. Minden megoldás érdekel. Cím: Kapuvár, Fürdő u. 20., III/5.

Ménfőcsanak, Győri u. 9. sz. alatt ikerház építésére alkalmas telek régi házzal eladó. Érdeklődni lehet: Aba S. u. 26.

Győrszentiványon 500 négyszögöl szőlő, gyümölcsös, 18 m³ üvegházzal elutazás miatt sürgősen eladó. Érdeklődés: Győr, Felszabadulás u. 74., 9. em. 1., telefon: 18-870.

Nyúl belterületen 500 négyszögöl szőlő, hétvégi házzal, pincével és teljes felszereléssel eladó. Érdeklődni lehet: Kovács Pálné, Győr, Batthyány tér 4., Kovács László, Győr, Nagy István u. 6. a. VI. em. 24.

Garázs eladó a Dózsa pálya mellett. Érdeklődés: 20-572 telefonon 17—20 óráig.

Agfalván, Dózsa u. 4. sz. alatt eladó hétvégi telek 200 négyszögöl. Horváth.

Soproni 2 szobás, összkomfortos házrész beköltözhetően eladó. „Garázs van, 163" jeligére a soproni Hirdetőbe, Lenin krt. 9.

[illegible] eladó. Tel
mő málnával, az út
törőtábor közelében
Érdeklődés: ugyan
ott.

1 + 2 félszobás OT
öröklakás évvégi be
költözéssel eladó. Ér
deklődés: 16 ór
után, Győr, Bacsó B
u. 35/a., VII. 25.

Cseszneki vár közelében üdülőtelek, panorámás, mezőgazdaságilag is művelhetően eladó. Érdeklődés: 23-179 győri telefonon délután.

Nyúlon a volt takarékszövetkezeti üzlethház eladó. Az ingatlan becsértéke: 330 000 Ft. Részletes adatokat a takarékszövetkezetnél munkanapokon lehet beszerezni. A versenytárgyalás helye és ideje: Nyúl, Takarékszövetkezet, 1983. április 28., 15 óra.

Mosonmagyaróvár, azonnal beköltözhető 2 szoba-hallos, összkomfortos lakás kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődés: Mosonmagyaróvár, Alkotmány u. 6., Ipartelep, 17 óra után.

Mosonmagyaróvár, Osztermayer utca 29. szám alatt utcai házrész azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni lehet: Mosonmagyaróvár, Soproni utca 16. szám, pék üzlet.

Mosonmagyaróvár központi helyén beköltözhető, újjáépíthető családi ház eladó. Érdeklődés csak levélben „Készpénz" jeligére Kisalföld Hirdetésfelvétel, Mosonmagyaróvár, Kossuth L. u. 25.

Eladó Kisköpházán befejezés előtt álló családi ház. Fizetés megegyezés szerint. Érdeklődni lehet: Bodnár, Kópháza, Jurisics u. 24/a.

Fertőszéplakon 400 négyszögölön fekvő családi ház eladó. Érdeklődés: Sopron, Táncsics u. 61., Bognár.

Társasház építésére alkalmas 175 négyszögöl saroktelek Győr-Újváros elején eladó. Ajánlatokat: „Társasház, 660" jeligére a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

Kertes családi ház Pinnyéd, Ujsor 84. alatt eladó. Érdeklődés: ugyanott, du. 17 órától.

Nyúlon szép kilátású 1000 négyszögöl telek nagy pincével eladó, buszmegálló 5 perc, 2—3 részre is osztható. Nyúl, Dózsa telep 59.

ádó. Megtekinthető: mindennap, Kovács András, Jásd, Kossuth u. 92. alatt. Érdeklődés: csak kizárólag Balatonfüreden (Arács), Balaton u. 31., 15 óra után, vagy telefon: 40-213, hálászkert, páratlan napokon Kovács András.

Balatonalmádiban, Kisberényi u. 34. alatt 250 négyszögöl panorámás, ikerházzal is beépíthető építési telek eladó. Dr. Fodor, Veszprém, Egry J. u. 16.

680 négyszögöl balatonfüredi, zártkerti panorámás szőlő eladó. Érdeklődés: Fejes, Balatonfüred, Koloska u. 14.

Peresztegen, a Fő u. 79. alatt 1084 négyszögöl szántó beltelek eladó. Szeli, Sopron, Várfal u. 10.

Abrahámhegyen, vízparton 228 négyszögöl telek sürgősen eladó. Víz, villany van. „Horgász telek" jeligére a Magyar Hirdetőbe, Felszabadulás tér 1.

Eladó Lébény, Szabadság u. 41. szám alatt 1 szoba, konyha, fürdőszobás családi ház 600 négyszögöl kerttel, gazdasági épületekkel. Érdeklődés: Mosonmagyaróvár, Boldogasszony u. 42. és helyben.

Győri, belvárosi, III. emeleti 2 szoba, hallos, 55 m²-es tehermentes öröklakás azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni lehet a 23-232-es telefonszámon 18—20 óráig. Levélcím: dr. Gergely Tamás, Dunakeszi, Krajcár u. 8., I. 5.

3 szoba, hallos, tehermentes örőklakás eladó. Győr, Lenin u. 73.

LAKÁSCSERE

Elcserélném soproni 2 + félszobás, összkomfortos lakótelepi szövetkezeti lakásomat házra, társasházra, régi építésű lakásra. „Kertes, 152" jeligére leveleket soproni Hirdetőbe, Lenin krt. 9.

Háromszobás OTP öröklakást bővíthető kertes családi házra cserélnék. „Vásárcsarnok mellett, 600" jeligére a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

„Nyugodt, [illegible] 967" jeligére a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

Siófoki 1 szoba, összkomfortot cserélnék soproni hasonlóra, esetleg garzonra II. emeletig. „Fontos, 160" jeligére a soproni Hirdetőbe, Lenin krt. 9.

Elcserélném Sopronban kétszoba, komfortos, magasföldszintes, tanácsi lakásomat hasonló 3 szobásra, I. emeletig. Lakner Józsefné, Rákóczi u. 9. 10—12-ig.

Győr, Ifjúság krt-i kétszoba, hallos, szövetkezeti lakás másfél szobás tanácsi lakás cseréjével eladó. 17-773 telefonon, 17-től.

HÁZASSÁG

30 éves, 162 cm magas szakmunkás férfi 2 kisgyermekkel anyukát és magának hű társat keres, korban hozzáillő hölgy személyében. Lakás van. Ajánlatokat: „Gyermekmosoly" jeligére a Kisalföld Hirdetésfelvétel, Mosonmagyaróvár, Kossuth L. u. 25.

Házasság céljából keresem 60 éves korig azt a magányos, független, egyedülálló nyugdíjas asszonyt aki Sopron környéki családi házamba jönne. Kertel, nyugdíjjal rendelkező 58 éves özvegy, 176 cm magas férfi vagyok. Csak fényképes levélre válaszolok. „Retten egymásért" jeligére a Kisalföld Sopron Szerkesztőségbe.

VEGYES

Iparszakos mérlegképes könyvelőnő, 13 éves gyakorlattal munkahelyet változtatna. Leveleket: „Könyvelő, 596" jeligére a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

Könyvvitelből, pénzügyi tárgyakból korrepetálást vállalok. „Könyvvitel, 003" jeligére a Kiadóba, Győr, Tanácsköztársaság u. 51.

Házat bérelnék Gyenesdiáson két év időtartamra bútor nélkül. Ajánlatokat: Építőanyag telep, Gyenesdiás, Kossuth u. 49.

Kiállítás a szekszárdi múzeum képeiből.
Népújság (Tolna), 1984 márc. 31.

Molnár M. György
festőművész

Molnár M. György: Cenci néni keresztje

A bányaüzem kőzetosztályozója

cius

3. Tetőfedő anyag, névelő-
el. 55. Római ezeregyszá-
as. 56. Testrész. 58. Jóval
rrább. 59. Igen, angolul. 60.
Iull. 62. Névelős háziszár-
yas. 63. Szóösszetételekben:
ıezőgazdasággal kapcsolatos.
4. Hajszolják. 66. Időmérő.
7. Lángolunk.

FÜGGŐLEGES: 2. Nagy-
tapu, németül. 3. Hangszer.
. Fordított kicsinyítő kép-
ző. 5. Tagadószó. 6. Színes-
bőrű nép. 7. Táplálkozik. 8.
Jtlegel. 9. Idegen és. 10.
Posztóképző. 11. Tekintetes
röv. 12. **(Beküldendő.)** 14.
Álomba ringató. 17. Ezen a
helyen. 19. Fölénk. 21. Hal.
Növények egyik fajtája. 37. Hírközlő készülék. 39. Elbeszélő költészet. 41. Retesz. 43. Régi török rang. 47. Gondozók. 48. Törlőgumi. 49. Végtagom, névelővel. 52. Spanyolországban élő nép. 53. Mutatónévmás. 54. Durva posztó. 55. Bátorkodna. 57. Téli sportot űző. 59. Vissza: kezdetleges hajtás. 61. Végtag. 63. Elme. 65. Igekötő. 67. Jómagam. **(Gulyás)**

Megfejtésként beküldendő a vízszintes 1., 32. és a függőleges 12. számú sorok a Tolna megyei Népújság Szerkesztőségének címére: Szekszárd, Széchenyi u. 36. 7100. Beküldési határidő: 1984. április 6. A levelezőlapra, borítékra kérjük írják rá: Rejtvény.

11. heti rejtvényünk helyes megfejtése a következő: Be-

Molnár M. György

kapta a Képzőművészeti Világhét c. tárlaton
Szekszárdon a városi tanács alkotódíját.

Magyar Hirlap 1978-224-8

MOLNÁR Mihály képfaragó

FAJCSÁK Attila: Az egri kálvária. =
Agrai, XXV/XXVI (1990) 576.p.

29 rajnai forintért 1831 tavaszán márványtáblákat
készit a stációkho

IV.

A SZÉKESEGYHÁZ ÉPÍTKEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK 1838. MÁJUS 31-IG ÉS AZ ELSZÁMOLÁS EGYENLEGE.

Egri főkáptalani magánlevéltár Div.: A. Fasc.: 9. N.: 443. Summarium Rationum Aedilium super Structura novae Metropolitanae Ecclesiae Agriensis Anno 1838. redditarum.

No	PERCEPTIO	Specifice W. Rf.	xr.	Summarie W. Rf.	xr.
1.	Excellentissimus Illmus ac Reverendissimus Dnus Dnus Joan. Bapt. Ladislaus Pyrker de Felső-Eőr Patriarcha Archi-Episcopus Agriensis obtulit			282.258	29½
2.	Venerabile Metr. Capitulum in concreto			126.941	2
3.	Illustrissimi ac Rssimi Dni Capitulares individualiter et quidem:				
4.	Illustrissimus ac Rssimus Dnus Carolus Rajner El. Eppus Vovradiensis Praep. Mai. Can. Agriensis et Vicarius Generalis Archi-Episcopalis obtulit	10.000	—		
5.	Idem pro Structura novorum Stallorum Canonicalium	4.620	—	14.620	—
6.	Rssimus Dnus Jos. Skopecz Ppositus S. Step. de Castro Agriensi, Lector et Canonicus obtulit pro Structura Ecclesiae	10.000	—		
7.	Idem pro erigenda in honorem S. Josephi Ara	2.500	—	12.500	—
8.	Rssimus Dnus Ignat. Greskovits Abbas natae Rginae Angelorum de Kompolth Cantor et Canonicus			4.000	—
9.	Rssimus Dnus Jos. Pálffy Sacerdos Iubilaris Praeremositus S. Petri de Castro Agriensi Custos et Canonicus			1.150	—
10.	Illmus ac Rssimus Dnus Ladislaus e LB. Bemer de Bezeréd et Kis Bátha Praep. B. M. V. de Castro Agriensi Cl. Eppus Ducinensis Canonicus M. Ecclesiae, et Ex. Tab. Septemv. Asses.			6.000	—
	Latus			447.469	31½

No	PERCEPTIO	Specifice W. Rf.	xr.	Summarie W. Rf.	xr.
	Translatum			447.469	31½
11.	Rssimus Dnus Joannes Frimm Praep S. Joannes Bapt. de Szabolch Archi-Diaconus Cathedralis, Canonicus et Lycei Archi-Eppalis Prodirector .			10.000	—
12.	Rssimus Dnus Ios. Gégel dum viveret Canon. Prent.			4.370	—
13.	Illmus ac Rssimus Dnus Joseph Lonovics Dioec Csanadiensis Eppus, qua Metropolitanae Ec. Agr. antea Canonicus praeter valut. florenos .	3.000	—		
14.	Solvit etiam ad rationem necessarium circa structuram Ecclesiae vecturarum per annuos 300 fl. valutal. pro 4 annis obligentum Summam v. florentorum	1.200	—	4.200	—
15.	Illmus ec Rissimus Dnus Ladisl. e L. B. Barkoczy de Szala Diocensis Albaregalensis Eppus qua Metr. ec. Agriensis antea Canonicus et A. Diaconus de Pancota suppeditavit ad rationem stucturae altaris S. Joannis Baptistae			3.750	—
16.	Rssimus Dnus Mathias Kováts nunc Archi-Diaconus de Pancota ad rationem structurae Ecclesiae . . .			5.000	—
17.	Rssimus Dnus Augustinus Roskoványi de Eadem Metr. Ec. Agriensis, et una suae Excellentiae Dni Patri-Archae A. Eppi a Latere Canonicus Caes. Reg. Capellanus Ant. Honor. nec non Archi Eppalis Cancellariae Ecclesiasticae Director			1.590	—
18.	E Cassis Fundationum piarum et quidem :				
	1. E Fisco Metrop. Ecclesiae percepti	85.000	—		
	2. Ex eadem Cassa suppeditati . . . . . 65.000 fl. Vigore adnexi rationibus Dreumenti in defectuosis vigesimariis exin restitui sed non bonificati 25 fl. his itaque minus manent pro percepto Rfui	64.975	—		
	3. E Cassa Dioecesana et sacror. aedium Fundatione	16.000	—		
	4. Fisco Parochialis Ecclesiae Agriensis	500	—	166.475	—
	Latus			642.854	31½

No	PERCEPTIO	Specifice W. Rf.	xr.	Summarie W. Rf.	xr.
	Translatum			642.854	31½
19.	E Piis oblatis venerabilis Cleri Dioecesani et quidem:				
	1. Ex Individuali Largitione Dominorum Parochorum fungentium .			5.684	21
	2. E legatis defunctorum in Domino Parochorum Dioecesanorum . .			761	40
20.	Ex oblatis et Collectis venerab. Districtuum Dioecesanorum			14.332	58½
21.	Ex oblatis et Collectis I. Cottus Hevesiensis			1.337	28
22.	E singilationis oblatis complurium Illustrissimum Dominorum Terestrium, aliorumq. Christi Fidelium .			5.731	2½
23.	Ex oblatis nonnullarum Praenobilium aliarumque Dominarum			3.280	12½
24.	Ex oblatis Archi-Eppalis Civitatis Agriensis			3.401	33
25.	Ex accidentalibus			1.277	37
26.	Ex auctione Aedilium rerum remanentialium et novis oblatis . . .			2.254	13
27.	Ex oblatis in natura praestitis:				
	I. Percepti 50 Centenarii ferri perticalis.				
	II. Gratuita invectio 32.500 — Tegularum mularium.				
	III. Gratuita inventio 80 ¼ cubic org. lapidum mur.				
	IV. Denique compages Tecti, gradus et quadrata marmorea Pesthino gratuito advecta				
	Summa totalis Perceptionis			680.915	37

No	EROGATIO	Specifice W. Rf.	xr.	Summarie W. Rf.	xr.
1.	In conformationem unius lateris Lycei in Capellas Sacristias, et Archivum ad iterim			1.108	45
2.	In diruitionem Ecclesiae antiquae laboresque et sumptus concomitante			4.582	58⅛
	Latus			5.691	43⅛

No	EROGATIO	Specifice W. Rf.	xr	Summarie W. Rf.	xr.
	Translatum			5.691	$43^{1}/_{8}$
3.	In praeperationem Fossarum Calcarearum structuram Depositorium pro reponendis Calca viva et instrumentis Aedilibus, item et Reclinatorium Operariorum	1.255	$11^{1}/_{2}$		
4.	In offossionem et adatationem puterum	284	20	1.539	$31^{1}/_{2}$
5.	In Adaptationem trabum pro Pegmatibus et Confectionem pedum Caprinorum			2.817	54
6.	In comparationem Aedilium Instrumentorum et Requisitorum . .			1.929	$59^{1}/_{2}$
7.	In lapides murales diversarum Lapidifodinarum in toto pro 3519 $^{21}/_{48}$ Cubic org.	9.362	$44^{7}/_{8}$		
8.	In vecturam lapidum muralinm . .	22.280	$51^{7}/_{8}$	31.643	$36^{6}/_{8}$
9.	In conparationem No. 2,852.226 Tegularum muralium ordinariarum item 2.424 extraordinariarum	50.858	$4^{2}/_{5}$		
10.	In vecturam Tegularum	5.312	$17^{7}/_{100}$	56.170	$21^{2}/_{5}$
11.	In ustionem vecturam et existinctionem Calcis vivae No. 38.770 Metro Posoniensium			41.431	16
12.	Pro comparatis No. 86 Trabibus Quercinis 39. Populeis et 1.784 Pineis	7.982	$52^{1}/_{2}$		
13.	In vecturam Trabum Pinearum . .	2.716	—	10.698	$52^{1}/_{2}$
14.	pro comparatis 21.630 Pineis Asseribus 831 Tigillis et 32.500 scandulis	20.959	$8^{1}/_{2}$		
15.	In vecturam asserum Pineorum . .	1.039	—	21.998	$8^{1}/_{2}$
16.	Pro comparatis 304 Asseribus, et 173 Tigillis Lariceis item 608 Quercinis Asseribus			2.310	46
17.	Pro emptis $939^{11}/_{100}$ Centenariis Ferri, et pluribus millibus Clavorum diversorum aliias. ferreis requisitis . .			21.149	$48^{3}/_{10}$
18.	In effossionem Fundamentorum novae Ecclesiae			4.148	10
	Latus			201.530	$8^{3}/_{40}$

No	EROGATIO	Specifice W. Rf.	xr.	Summarie W. Rf.	xr.
	Translatum			201.530	$8^{8}/_{40}$
19.	In principale erectae Ecclesiae opus seu in labores murariorum:				
	I. Pro laboribus vi Contractus praestitis	133.900	—		
	II. In Solutiones murariorum extracontractuales et occasionales . .	999	30	134.899	30
20.	In Vecturam et cribrationem Arenae subministrationem item aquae, e puteis et fluento Agriensi			12.151	$5^{9}/_{12}$
21.	In comparationem 13.550 M gysi et 1033 M plumbi per murarios ad uniendos scetos Lapides adhibiti . .			1.481	52
22.	In collectionem et conservationem Lapidum, contectionem item murorum contra hyemis intemperiem .			269	$15^{1}/_{2}$
23.	In erectionem Tuguriorum pro officinis Sculptorum et Lapicidarum .			312	$1^{1}/_{2}$
24.	In labores Lapicidarum				
	I. Lapicidis Demendiensibus . .	34.739	44		
	II. Lapicidae Gesztensi	30.709	—		
	III. Lapicidis Szomolyaensibus . .	28.338	15		
	IV. Diversis Lapicidis sodalibus ad extra accordales labores adhibitis	1.231	35		
25.	In vecturam lapidum per Lapicides in loco fodinar praevie elaboratum .	372	$55^{5}/_{12}$	95.391	$29^{5}/_{12}$
26.	In Asciarios Labores:				
	I. Pro Tecti Compagee Pesthini Praeperata	25.215	26		
	II. Pro advectione Tignorum Tecti	1.823	20		
	III. Pro Asciariis laboribus per Hujales praestitis	2.847	$14^{1}/_{2}$	29.886	$^{1}/_{2}$
27.	In labores Tectoris Schistarii . . .			3.084	57
28.	In tecturam Lamineam, et quidem:				
	I. In labores Luminariorum . . .	9.287	27		
	II. Pro laminae ferreae 571 68/100 Centenariis	19.161	$19^{1}/_{2}$		
	III. Pro advectione Laminae . . .	382	40		
	IV. Pro ferraris requisitis	112	28		
	Latus			507.950	13

No	EROGATIO	Specifice W. Rf.	xr	Summarie W. Rf.	xr.
	Translatum			507.950	13
29.	In Labores Marmoricidarum				
	a) Marmoricidis huiatibus	2.786	36		
	b) Marmoricidis Almásiensibus progradibus 4 altarium et 2.906 Quadratis marmoris maioribus item 450 minoribus	13.654	26		
	c) Pro advectione Quadratorum marmoreorum	1.152	55½		
	d) Pro rectificatione marmoreorum Quadratorum	1.291	13	18.884	10½
30.	Statuario Veneto Marco Casagrande ex alto invitantes ac se Effigies Fildei Spei et Charitatis paranti				
	I. Pro diversis Laboribus	8.189	50		
	II. In materialia ac parandas Statuas requisita signaliter				
	a) pro praeparatione Agrilae ad plasmationem primarum formarum adhioitae	99	6		
	b) Pro Gypso 15.315 M efficiente ac fundentes formes Statuarum rum et iconum Basreliefs dietarum	1.302	45		
	c) Pro Laxo ad sculpendas Statues delecte	2.457	—	12.048	41
	III. In Solutionem diversorum Operariorum circa Statuarios Venetos occupatorum	1.264	51		
	IV. Pro Laboribus diversorum opificum ad. Sculp iltures requisitis	2.232	46½	3.497	37½
31.	Pro laboribus Sculptoris Ignatii Bauer	11.405	26		
32.	Sculptori Michaeli Molnár . . .	2.297	12	13.702	38
33.	Pro Inaurationibus et Incolorationibus				
	I. Atexio Szűts	916	30		
	II. Inaurafori et incolorati Josepho Kováts	6.530	30	7.417	—
	Latus			563.500	20

No	EROGATIO	Specifice W. Rf.	xr.	Summarie W. Rf.	xr.
	Translatum			563.500	20
34.	Pictori Antonio Lieb, et Adiunctis:				
	I. Pro labore pictoris	3.322	—		
	II. Pro Structura pegmatum . . .	153	35¼	3.475	35¼
35.	In marmorisationem Columnarum et Lezenarum:				
	I. Pictoribus Josepho Kováts et Antonio Lieb			1.956	45
	II. Dno. Mathiae Hüttner Fabricae Telekibányensis dirigenti:				
	a) Pro labore sub eiusdem directione ac.	2.892	47¾		
	b) In materiale ad marmorisationem suppeditata	3.951	55½		
	c) In diversa Istrumenta ad laborem marmorisationis desiderata	350	2	7.194	45¼
36.	In Altaria et Imagines eorundem .			16.789	34
37.	In structuram Cathedrale			2.712	56
38.	In nova Stalla Canonicalia			4.786	30
39.	In organum et alia musicalia Instrumenta chori			1.627	18
40.	In labores Arculariorum et Torneatorum			8.125	54
41.	In labores Fabrorum Serariorum:				
	I. Fabro Serario Stephano Méhes	1.603	36		
	II. Fabro Serario Antonio Hirstand	555	51		
	III. Fabro Serario Andrea Pirk . .	3.819	42		
	IV. Fabro Serario Antonio Seres .	16.747	51	22.727	—
42.	In labores Fabri Ferrarii			4.577	34
43.	In labores Orichalcarii, Canpanarii, Cuprarii, et Laminarii			3.970	49
44.	In Labores Vitarii Figuli et nonnullorum aliorum Opificum			4.273	29
	Latus			645.718	30

No	EROGATIO	Specifice W. Rf.	xr.	Summarie W. Rf.	xr.
	Translatum			645.718	30
45.	In diversas Vecturas			9.509	53 1/5
46.	In structuram Pegmatum ad diversos labores requisitorum			434	28
47.	In gratiosas Resolutiones			1.139	6
48.	In sumptus Itinerales			4.790	53
49.	In debitam Ecclesiae olim P. P. Trinitariorum commodo usuatae, partisque Lycei pro brevi usu occupatae ad pristinum statum restitutionem			326	9
50.	In Salaria et Conventiones Individuorum ad super inspectionem Aedilium laborum constituorum . . .			2.910	18 1/4
51.	In Pegmatum ex Ecclesia amotionem			520	5
52.	In defossionem soli circa Ecclesiam et onerationem Curruum terram effossam avehentium aliosque concomintantes labores			804	25 1/2
53.	In demolitionem inferiorum situ Ecclesiae graduum, et fundamenti pro novis gradibus effossionem .			251	—
54.	In rectificationem Terreni circa Ecclesiam situali			1.125	5
55.	In avectionem effossae e fundamentis et subfossae circa Ecclesiam Terrae			4.710	7
56.	In promiscuos labores diversorum operariorum			543	30 1/2
57.	In accessorios sumptus festivae Solennitatis Inpositionis Lapidis Fundamentalis, et Consecrationis novae Ecclesiae			3.377	53
58.	Ad rationem struendorum duorum adhuc altarium et continandae rectificationis terreni circa Ecclesiam, defluxusque aquae nondum terminatae erogatur in subsequis rationibus repercipienda Summa			4.754	13
	Latus			680.915	37

vesző idők távlatában,
és ezer veszély elől
alatti barlangot s a Kő
mány embere, bizonnya
mint a Bakony egyik ba

A római időkben n
királyon, a rómaiak Cri
hadi út vezetett. Akár C
zavár, Porva, Szentkirál
a rómaiak nyomát. És e
pogány magyarét, kik a

Csesznek a honfo
rendezés után, a minde
legjelentékenyebb helye
a mai várhegy első m
föl először a magát Ár
tól származtató Csák n
Demetert, egy 1281-ber
ispánját említi. Cseszne
Csák Péter birtokába k
mert az oklevelek tanú

Róbert Károly idejé
várnagysága alatt áll. É

vár kapuja fölöttt büszkélkedett, ma pedig a Csesznektől északra fekvő Rédén, az Esterházyak remek parkjában levő lapidáriumban látható. Egyébként a cseszneki várból van ott több feliratos márványdarab is. Igy ott van a vár híres Gara-címeres vízokádó oroszlánfeje. Több minus- és majusculás (nagy és kisbetűs) feliratos kő. Valamennyi a XV. századból.

Az egyik márványlapon a következő szöveg olvasható: ...»Annó Domini millesimo CCCCX quarto tempore domini Sigismundi romanorum hungariae, bohémie etcetera regis...« a másikon a Garayak-Cilleyek egyesített címere, utána Nicolai de Gara regis hungari — közbe Garay címer, majd egy más kövön folytatólag: Palatini fily Palatin...«

Zsigmond király halála évében, 1437-ben, Garay László macsói bán, később nádor, Csesznek tulajdonosa. Ő azonban ép úgy, mint atyja, részint azért, mert Lipótnak főispánja, Erzsébet királyné visegrádi és liptói várainak kapitánya volt, részint, mert az Albert, I. Ulászló, V. László és Mátyás alatti pártvillongások lekötötték minden erejét, csak ritkán fordult meg Cseszneken s így helyette Némai Kolos Jeromos, majd Gordovai Frank nevű várnagyai tartották rendben a cseszneki uradalmat.

II. Miklós unokájának Jóbnak, 1482-ben bekövetkezett halálával kihalt a Garayak nádori ága és így Csesznek is megszünt Garay birtok lenni. Am ez a vár életében nem jelentett hanyatlást, mert Csesznek következő birtokosai is az ország legnagyobb befolyású férfiai közül kerültek ki. A XV. század végén így birtokolta Szapolyai István nádor, Mátyás király ausztriai győzelmeinek osztályosa, 72 vár ura, Mátyás halála után Dobzse László királlyá választásának főrészese, apja Jánosnak, a későbbi magyar ki-

Molnár Mihály

ötvös

1720-ban Rozsnyón élt

dr. Illésy János Magyarország ötvösei 1732-ben. Arch Ért. 1904 évf. 395 l.

nyomda Budapest

Molnár Mihály
Farago

C.

Andrássy Kurta János

A magyar arcje nobrá-
nata. Bp. 1944.
39. P 69. C

Bycie. Cornelio van.

3142

3142 ~~10.~~ **Ó-német iskola.**

(A XVI. századból.)

Angyali üdvözlet (Luk. 1. r. 28.).

Az előtérben ~~balról~~ egy boltozatos épületben imazsámolyánál térdel a Madonna, összetett kézzel, ájtatosan hallgatja a felhőkön térdre ereszkedő arkangyal üdvözlő szavait. ~~Mária~~ fejét dicsfény veszi körül; szőke haja vállaira omlik; szük ujjú ruhája, palástja és a haját szoritó szalag kék. Előtte nyitott könyv fekszik. Gábor-angyal ~~szőke~~ haja göndör, kezeit egymásra téve tartja, szárnya zöld és derékon megkötött szük ujjú ruhája kékes fehér. A háttér aranyozott.

Fa, méretei 28·5 : 23 cm. — Át. Képt. 131. — Dep. régi 80. és új 27. — ~~Ltsza 561.~~

543

-- 190[illegible]. átv. jegyzék [illegible]. -- Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 2202 és a leltárban 3142.

MTI MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

DOLGOZÓK LAPJA

1071 FEB 27

B. Molnár Mihályné

1021

A naív festő

Nem tudom, az hat-e meg jobban, hogy képeit valami üdén naív szemlélet- és látásmód lengi át, vagy a közvetlenség, ahogyan nagy magaember nem őrizhet meg emlékezetében. „Minden munkát szerettem, sok gyárban megfordultam, mert kíváncsi voltam, hogy csinálják." Ez a világegyetemre és a mikrokozmoszra rácsodálkozás képessége hiányzik sokunkból. S talán több hit kellene az övéből olyan tekintetben is, hogy a művész alkotásában a maga módján sokat tud tenni a valóság megváltoztatásáért. Molnár néni a szoba túlsarkában ülő figurát nagyobbnak rajzolja, mint az előtérben állót, mert ő hiszi ennek a rajznak az igazát. Néhol ez a naív szemlélet is megbicsaklik azért: amikor tanultságát akarja mutatni, giccsbe hajlik. Egyik képén például az érdekes kompozíciót mintegy összetörte a tűzhely fölé aggatott kisipari termék falikép mintájára a tér közepébe helyezett színes szarvas. Én anélkül láttam szakköri kiállításon, s ott jegyeztem meg magamnak a nevét. Ilyen ember ő: hetvenévesen is gyermeki hittel szereti az élet hétköznapjait, s igyekszik azokat a maga módján örökéletűvé tenni, megrajzolja tehát, s azt mondja — ez kép. Neki elhiszem.

(j)

B. Molnár Mihályné: Kostyál-ház

„Miért tartanak engem naívnak?" — s érzett, hogy egész emberségére átvittnek véli a titulust. Megenyhült persze, de kérdésével ismét csak azt bizonyította: számára a rajzolás annyira természetes kifejezési forma, hogy önmagát érzi benne. A minap olvastam egy dublőz-bravúrról. Egyetemista lány vállalkozott arra, hogy kiáll a repülőgép szárnyára, s amikor megkérdezték tőle, vállalkozna-e újra a veszélyes mutatványra, igennel felelt. A gép pilótája viszont a fejét rázta: Még egyszer? Szó sem lehet... Valami ilyenféle, az ismeretlennel szembenéző bátorság süt Molnár néni képeiről. Mintha nem ismerné azokat a mélységeket, amelyek lehúzzák a képzett művészeket, akik a veszélyt is látják, tanultságuk okán, meg tapasztalatból, mintha amit csinál, másképp nem is lehetne csinálni, s ebbe nem lehet belehalni, sem a „naív festő" sorsba, mert mindez a nagy egésznek, a teljes életnek csupán egy része.

Molnár néni mozgalmas életéről is mesélni kezdett, ám minden kanyart, fordulatot az biztossággal a maga képére és hasonlatosságára igazítja át a képzőművészeti kifejezési formákat, a természetes egyszerűség, mely a kifejezésbeli lehetetlenséget evidensnek, magától értetődőnek tartja.

Molnár néni sajátos törvényekhez igazodik, amikor ceruzát, ecsetet vesz a kezébe. Fiatalon is szeretett rajzolgatni. Aztán egyszer eszébe jutott: vajon tudok-e még? Gyerekeket rajzolt, iskolát, képeslevelezőlapot, meseképeket. Biztatgatta Závori Zoltán, most az oroszlányi Petőfi Művelődési Központ képzőművészeti szakkörének tagjaként, Zámbó Kornél intenciójára figyel. Úgy érzem, viharos, nagy behatások mégsem képesek megérinteni őt. Még nem kezdődött el országosan a képírók, pingálók felfedezése, vagy újrafelfedezése, ő már szerepelt szakköri kiállításon. Rendíthetetlen festői naivitásával. Amikor mondtam neki ezt az iránybehatároló kifejezést, kissé megsértődött:

A jövendő városért

AKI RITKÁN látogat Kisbérre, azt bizonyára meglepi a nagyközség gyors fejlődése. Olyan szolgáltatóház, mint amilyen Kisbér központjában épült, talán kettő sincsen a megyében. A szövetkezeti áruház is tömérdek portékával csalogatja a bakonyi községek lakóit. Szinte egyik évről a másikra kezd igazi központtá válni a község közepét átszelő utak találkozási pontja. S ahogy a helybeliek mondják, az itteni régi épületeknek is megvannak számlálva a napjaik. Olyan központot akarnak itt kiépíteni, modern középületek létesítésével, amely alapját képezheti a jövendő városnak. Mert bármennyire is merésznek látszik a terv, a 4600 lakosú Kisbér vezetői azt tervezik, hogy a nagyközséget előbb-utóbb várossá fejlesztik.

Persze ez nem szubjektív szándékok kérdése, hanem megfelelő tárgyi feltételeké. S ha a lakosság mai lélekszámát nézzük, a várossá válással kapcsolatos elképzelések talán nem is látszanak indokoltnak. Hangsúlyozni kell azonban, hogy nem a jelenről, hanem a jövőről, a következő évtizedekről van szó. S ebben az összefüggésben feltétlenül reális a kisbéri vezetők álma,

mondja: „A harmadik ötéves terv időszakában a korábbi időszakhoz képest községünk fejlődése gyorsabb ütemet ért el. Ezt a fejlődési folyamatot tovább kell tartani, illetve anyagi és gazdasági erőink figyelembevételével fokozni. A negyedik ötéves terv időszakában úgy kell irányítani és végezni gazdaságszervező munkánkat, hogy megteremtsük községünk várossá fejlesztésének alapjait."

A program tehát világos. A várossá fejlesztés alapjainak megteremtése ugyan nem megy könnyen, de már eddig is sok minden adott a cél eléréséhez. A gazdasági alapot illetően a legfontosabbnak a Gamma Művek kisbéri gyáregységének tevékenysége látszik. Ez az üzem, amelyet úgy nyertek, hogy „eladták a gépjavító állomást", a jövendő városról szóló elképzelés nagyon fontos előfeltételét képezi. Gyurcsik Lajos, a gyáregység vezetője szívvel-lélekkel támogatja az elképzelést. A Gamma itt majd ipari tanulók százait fogja kiképezni. Kisbér és a környék fiataljai itt sajátítják majd el a lakatos és a műszerész szakmát, s válnak a gyáregység szakmunkásaivá és a nagyközség törzsökös polgáraivá.

Hasonlóan lehetne beszélni a gyorsuló ütemben fejlődő építőipari és szolgáltató ktsz-ről, a téglagyárról és a többi, ma már meglévő, vagy még csak születőben és elképzelésben élő üzemről. A pártbizottság vezetői világosan látják: ahhoz, hogy valóban megteremtődjenek a község várossá fejlesztésének alapjai, mindenekelőtt ipari gócponttá kell válniuk S ha a Bakony-vidék falvainak fiataljai majd Kisbéren is találnak megfelelő munkát, akkor nem járnak el Győrbe, Székesfehérvárra, vagy még távolibb vidékekre.

Ha a nagyközség földszintes házait nézi az ember, akkor úgy érzi, hogy messze még az idő a várossá fejlődéshez. Ha azonban Pirik Imrét, a pártbizottság lelkes, fiatal titkárát hallgatja, magában csak elismeréssel adózhat a becsvágynak, amely egyre több kisbéri lakos gondolkodásában és tetteiben nyilvánul meg.

S az ipar mellett a középületek és új szolgáltató egységek megépítésének reális terve sem hiányzik. A ktsz most építtet korszerű autószervizt, amely az egész környék igényeit kielégíti majd. A község központjában lévő régi étterem helyett teljesen újat akarnak építeni. Kibontakozóban van a szálloda létesítésének terve is. Új iskola építését is szükségesnek tartják, a vízés csatornahálózat kiépítéséről nem is beszélve. S ami a közélet szempontjából nagyon fontos dolog, új pártszékház építését tervezik, nagy tanácskozóteremmel, irodahelyiségekkel, ahol a KISZ-bizottság és a munkásőrség is helyet kapna. A mostani pártszékházat pedig szeretnék átalakítani ifjúsági házzá, hogy a fiatalok is végleg otthonra leljenek.

VANNAK ÁLMOS községek, ahol éveken keresztül szinte semmi jelentősebb fejlődés nem tapasztalható, csak a családi porták lesznek egyre nagyobbak. Kisbéren olyan emberek élnek, akik szeretnék sürgetni az időt. A pártbizottság vezetői feltétlen ezek közé tartoznak. A jövendő város körvonalai már ott élnek a fejekben. Az új üzemek, az új lakótelep létesítése ugyancsak ott munkál az emberekben. S ha annyi erő lesz a megvalósításhoz, mint amennyi becsvágy a terveket jellemzi, akkor Kisbér várossá fejlesztésének alapjait a negyedik ötéves tervben valóban megteremtik.

D. Kónya Lajos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 MÁJ 24
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Mónika (8 éves)

JÉKOZÓDÁS

1021

Molnár Mónika (8 éves) rajza

lövés közt

vérben,
ucsokban,
még mindig.

mert

azékban,
eg,
kendővel,
m szárított.

s közt

vérben,
ucsokban,

közt,
pal,

őnek...

jainkon

c!
k nőnek
ben,

kben
kal.
ok alatt,
ltunkban,
ő
dozatai,
halállal

csonttal,

éig.

Diákok

A budapesti egyetemek és főiskolák hallgatóinak körülbelül a fele lakik kollégiumban. Vidéken ez az arány 80—90 százalék. Az egyetemisták túlnyomó többsége tehát kollégiumban él és nevelődik. Nevelődik?

Nézzük meg, hogyan telik el egy kollégista napja. Reggel szobatársaival kel. Együtt indulnak az egyetemre. Ugyanarra az egyetemre. Ugyanarra a karra. Ugyanabba a tanterembe.

Később vándorolnak egyik teremből a másikba, de a szobatársak nem szakadnak el egymástól. Az egyetemen eltöltött hat-tíz óra után együtt mennek haza. Ha van lelkierejük, akkor még tanulnak is vagy rajzolnak. Ha nincs, elmennek moziba. Persze, együtt.

Ezt az összetételt még egy szakest sem zavarja túlságosan, hiszen ott is azonos szakos hallgatók találkoznak. Talán az jelent egy kis lazítást, hogy a behozott partnerek egy része nem szakmabeli.

Késő este aztán nyugovóra térnek, s reggel kezdődik minden előlről. A nap huszonnégy órájából huszonnégyet, de tizenhat-húsz órát biztosan együtt töltenek az azonos szobák, szobacsoportok lakói. Van tehát idejük összekovácsolódni, erős kollektívát alkotni. Mondhatnám úgy is, hogy zárt kollektívát. Homogén társulást. Nemhogy a társadalomtól, de még a saját egyetemének más szakos hallgatóitól is elszigetelt csoportot. És ebben a külvilágtól elzárt együttesben kell eltöltenie öt évet.

Ezzel szemben hogyan él az a hallgató, aki szüleinél, vagy rokonainál lakik?

Őt csak napi hat-tíz órára vonjuk be egy viszonylag zártabb közösségbe. De naponta sok órát tölt a hallgató egy másik közegben is. Helyesebben: *két* másik közegben.

Az egyik a család, a másik a régi ismerősök, osztálytársak, barátok köre. Ebben a két körben a társadalom legkülönbözőbb típusú egye-

ási terveibe való

Molnár Monika nyolc éves kislány rajza.

Ezt csak kuriózumképpen tettem el.
/Nem számit sem képnek, sem cédulának./

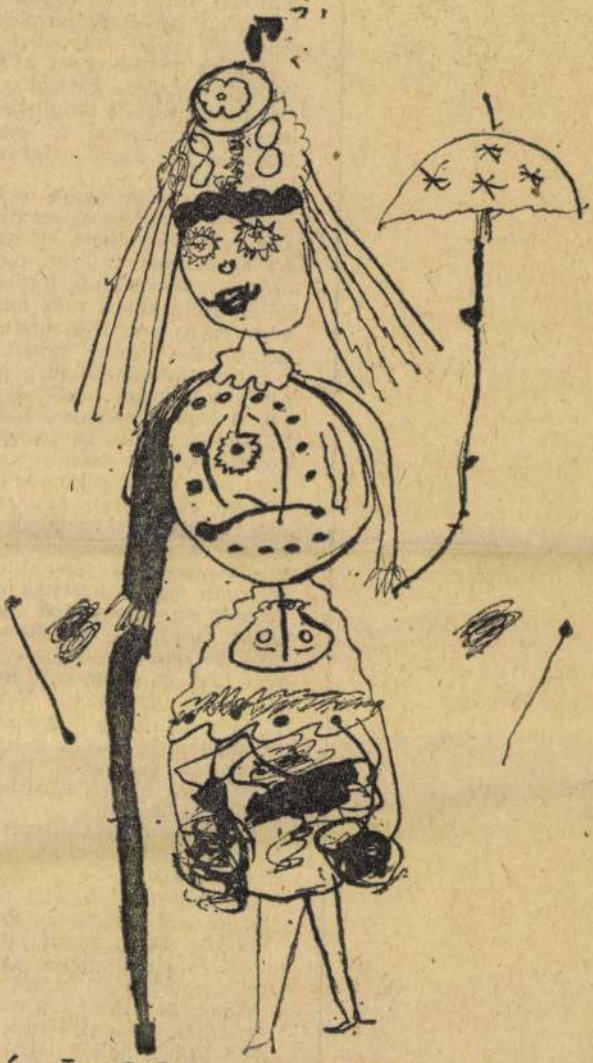

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 24.
XIX. évf. 21. sz. 6. lap.

Molnár Mónika (8 éves) rajza

s közt

ben,
cban,
nindig.

rt

ban,

lővel,
árított.

izt

ben,
kban,

izt,
l,

nek...

inkon

nőnek
n,

ben
ul.
c alatt,
unkban,
ő
zatai,
állal

onttal,

g.

DIÁKOK

A budapesti egyetemek és főiskolák hallgatóinak körülbelül a fele lakik kollégiumban. Vidéken ez az arány 80—90 százalék. Az egyetemisták túlnyomó többsége tehát kollégiumban él és nevelődik. Nevelődik?

Nézzük meg, hogyan telik el egy kollégista napja. Reggel szobatársaival kel. Együtt indulnak az egyetemre. Ugyanarra az egyetemre. Ugyanarra a karra. Ugyanabba a tanterembe.

Később vándorolnak egyik tanteremből a másikba, de a szobatársak nem szakadnak el egymástól. Az egyetemen eltöltött hat-tíz óra után együtt mennek haza. Ha van lelkierejük, akkor még tanulnak is vagy rajzolnak. Ha nincs, elmennek moziba. Persze, együtt.

Ezt az összetételt még egy szakest sem zavarja túlságosan, hiszen ott is azonos szakos hallgatók találkoznak. Talán az jelent egy kis lazítást, hogy a behozott partnerek egy része nem szakmabeli.

Késő este aztán nyugovóra térnek, s reggel kezdődik minden előlről. A nap huszonnégy órájából huszonnégyet, de tizenhat-húsz órát biztosan együtt töltenek az azonos szobák, szobacsoportok lakói. Van tehát idejük összekovácsolódni, erős kollektívát alkotni. Mondhatnám úgy is, hogy zárt kollektívát. Homogén társulást. Nemhogy a társadalomtól, de még a saját egyetemének más szakos hallgatóitól is elszigetelt csoportot. És ebben a külvilágtól elzárt együttesben kell eltöltenie öt évet.

Ezzel szemben hogyan él az a hallgató, aki szüleinél, vagy rokonainál lakik?

Őt csak napi hat-tíz órára vonjuk be egy viszonylag zártabb közösségbe. De naponta sok órát tölt a hallgató egy másik közegben is. Helyesebben: *két* másik közegben.

Az egyik a család, a másik a régi ismerősök, osztálytársak, barátok köre. Ebben a két körben a társadalom legkülönbözőbb típusú egye-

---

i terveibe való készséges bekapcsolódásra ösztönözték. Aminthogy 9 tavaszán-koranyarán a tudományos élet úgyszólván minden

zolt tudománypolitika-történeti fejlődés összefüggésében kettős értelemben is fordulatot jelentett. Amikor az új alapszabály kimondta,

mDk

Sholnár Sándor
nyomdász Szekszárd

kiállítási aranyéremmel lett ki-
tüntetve.

– A pécsvárosi országos kiállítás kitüntetői

Grafikai Szemle 1908 évf. 1. sz. 13 l.

MDK

Molnár Michael, sculptor, Eger.

Kaposy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

MOLNÁR Mihály egri képfaragó, szobrász. Egerben Május 11.u.32.sz. ház /hrsz.341/2/ tulajdonosa 1834-től, 1840-51 között a házat özvegye birja. Molnár Mihály készíti a kemesseí templom főoltár képének keretét --+ Obeffrank egri asztalossal és --+ Špórer József egri aranyozóval együtt 1830-ban. A kisvárdai főoltártkx --+ Lieb Antal egri festővel és --+ Obeffrank egri asztalossal együtt vállalja 1832-ben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Az egri érseki palota, 1832. évi kiépitésénél a déli szárny szobrászati munkáin dolgozik. Ugyanezen évben elkezdi a demecseri templom szószékét, amellyel 1836-ban készül el. Ugyanezen évben --+ Oberfrank asztalossal és --+ Lieb Antal egri festővel együtt elkészitik a kisvárdai templom főoltárát. Molnár kőfaragó felállitja 1837-ben Ostorosan a Nepomuki Szent János szobrot. Özvegye 1845-ig mutatható ki az adófizetők névjegyzékében.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Molnár Mihály, egri képfaragó

nevét említik Lieb Antallal és Oberfrank asztalossal kapcsolatban, „Dikkel együtt dolgozik a demecseri templom szószékén és a hisvárdai templom főoltarán 1832-ben. A városi adókönyvekben 1817-37 között szerepel. 1822-ben Oberfrank asztalossal együtt készíti a hiskunhalasi templom szószékét. 1825-ben az egri városház tanácstermének képrámáit javítja - Kovács József egri piktorral a képeket tisztítja. 1830-ban a kemecsei templom főoltárhepének keretét készíti ./.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

360 old.
+ 370. "

M.D.K.

Molnár király, egri képfaragó

... Spórer József aranyozóval együtt. 1832-36 közök elhesúti Demecseren a temyslom szószékét. 1837-ben felállítja Csatoroson a Nepomuki Szt. János szobrot. Belvárosi kárát 1840-től örvegye bírja, azi 1845-ig szerepel az adóról névjegyzékében.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 370 old.

MOLNÁR Mihály egri képfaragó, szobrász. Az egri városi adóösszeirásban 1817-37-ig szerepel. 1827-ben a belvárosban lakik, 1837-ben a vá-ros III. negyedének 4.fertályában háztulajdonos. Mint egri kőfaragó szerepel --+ Oberfrank Antal asztalossal a kiskunhalasi ref. templom szószékének kivitelénél 1822-ben. Az egri városház tanácstermének képrámáit 1825-ben javitja, ugyanott --+ Kovács József egri piktorral a képek tisztitásáért és javitásáért 1829-ben vesz fel pénzösszeget.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Molnár Mihály

debreceni antalos

a debreceni Kis-
templom otromba tégla
szőszéke helyet fából
csinált szőszéket és följe
uj koronát. 1789-ben

Zolt debr Kistempl

-7. l-

MAGYAR KIR. POSTA
20f

M. D. K

MOLNÁR Mihály asztalos

Komaromban

1765. Tabitótfalu, ref. Templom, menynyezet és kórus

Agghazy: Barokk szobrászat... Bp. 1955.

I. 244.

Molnár Mihály

1760. Dálnok

Bal Hel 61. l

Szabó: Erdélyi mesterkedők

ir. postaszemélyzet jóléti alapitványa hirdető irodájának

Baba penzió

l. Mecset-utca 14. **Tel.: 166-436**
íd budai hídfőnél.

dülő a Svábhegy Gyöngye. Egész éven át nyitva.
Központi fütés, melegvíz. **Minden kényelem.** Nagy parkban.
Fogaskerekütöl 1 perc. Budapest, XII. Mátyás király-út 7. szám.

dapest, IV.
189-608

ensio
s, telefonos
ści-utca 12.
182-863

őgyi A
eleg folyó-
110-552

pest, IV.
181-300

Bp. IV
ára néző
mforttal
182-430

NSIO
g folyóvíz.
114-255

ó, tul.
ó Bp. V.
123-851

ul. Pau-
dr-né,
a 40.
183-682

Lánchid penzió. Csendes uriház hideg meleg folyó viz Bpest II. Pala-u 11/a 350-343

LÉNÁRT PENSIÓ (azelőtt HADIK)
Budapest, XI., Horthy Miklós-út 28.
Gellért fürdő tőszomszédságában
258-400

***Lévai Oszkárné dr.-né* pensiója. Bp V Falk Miksa-u 13 110-772**

Nagy Margit ***Klinika Pensió,*** **Bpest, Üllői-út 95. I. em. 339-173**

Nemzeti Park penzió és üdülő, 2000-□-öles parkban. Budapest, Hüvösvölgy, XII. Vadorzó-út 1/3. 164-414

„PALACE" penzió
Budapest, VII. Károly király-út 3/a
423-761, 423-764

Parlament

Lillafüred

MARTON Vendelné Vadászkürt penzió, étterem, Hámor, Lillafüred 12

Mátrafüred

Erényi Istvánné penziója (Egész évben nyitva) Mátrafüred 16

Mandl orth. koser penzió, Mátrafüred **25**

Nagy penzió (bérlője: Vágó Manóné) Mátrafüred: 17

Schaar Miksáné özv. penzió, városi szálló és étterem bérlete. Mátrafüred: 5

Tanitók háza, Botfalvay Pál bérlő, **Mátrafüred 2**

Miskolc

AVASI PENSIO, Miskolc, Papszer-u, 20, 18-44

Siófok

Dombay Zoltán „Strand

Molnár Mihály

áčí felsőcserná-
toni

1760. Dálnok

Bal Hel 130. l.

LOSONC
TELEFON: 89.

könyv- papir- és irószerkereskedés,
modern irógép és töltőtoll raktár

Tekintetes

Europa Lapterjesztő vállalat

BUDAPEST V.

Rothemere u. 12. III. 2

941 LÁSZLÓ KÁLMÁN, NAGYVÁRAD 450

[62] Béla Kövér : *Sodronyzománcos korona a nürnbergi germán muzeumban. Arch. Ért.* XXV (1905), pp. 146—159.

[63] Béla Czobor : *Szent László király ereklyetartó mellszobra.* Budapest, 1900 (estratto dal *III. Béla király emlékezete*).

[64] Questo capolavoro dell'oreficeria ungherese è una delle opere più splendide dell'epoca di Sigismondo. Venne eseguita circa il 1405 per la tomba di re Santo Ladislao a Nagyvárad. Sigismondo re d'Ungheria trapiantò nel suo paese la vita cavalleresca dell'occidente. Personificò il tipo del vero cavaliere. L'artefice ungherese dell'erma di San Ladislao modellò la testa di re Sigismondo.

[65] Questo calice cesellato in oro e argento fu donato al duomo di Chieti dal vescovo Colantonio Valignani nell'anno 1445. A scanso di malintesi, osserviamo che non è opera a smalto filogranato, e che serve unicamente ad illustrare le vie diverse prese dall'oreficeria ungherese e da quella italiana.

sullo scorcio dello scorso secolo, quando in Ungheria venne nuovamente di moda la tecnica dello smalto filogranato. «Croce d'oro lavorata a filigrana ed adorna di smalti a varii colori, rappresentati a fogliami in ambedue le facce e nella grossezza. In una delle due è sovrapposta l'immagine del Crocefisso a rilievo. Ha tre anelli: uno in cima all'asta superiore, gli altri nelle estremità delle braccia laterali. Lavoro moderno del sec. XVII o XVIII, donato da Pio IX.» (Catalogo del Museo Sacro Vaticano, dettato da *G. B. de Rossi*, scritto da *Mgr. C. Stornaiolo*, p. 128b Nro 470/1089).

[49] Pietro Piccirilli: *La mostra d'arte antica abruzzese di Chieti. Rivista abruzzese*, XXVI (1911), p. 354, e Giuseppe Maria Bellini: *Oggetti insigni d'oreficeria abruzzese ignorati nella chiesa di S. Agostino di Lanciano. Rivista abruzzese*, XV (1900), p. 231.

[50] Raffaele d'Anniballe: *Cenni storici sulle insigni reliquie dei santi apostoli Simone e Giuda.* Lanciano, 1923, p. 16.

[51] Sulle piastrelle di smalto filogranato del reliquiario di Lanciano, si osserva una decorazione a fiori, composti da piccoli dischetti. I piccoli petali sono di smalto bianco, sul resto delle piastrelle si alternano smalti traslucidi viola, bleu e verdi.

[52] Vincenzo Paoletti: *Pietro Vannini e la scuola di oreficeria in Ascoli nel quattrocento. Rassegna bibliografica dell'arte italiana*, X (1907) e XI (1908); Carlo Grigioni: *Orafi ascolani della seconda metà del secolo XV. Rassegna bibliografica dell'arte italiana, XI* (1908), e Carlo Grigioni: *Maestro Pietro di Antonio da Ascoli Piceno orefice della prima metà del sec. XV. Rassegna bibliografica dell'arte italiana*, XII (1909), pp. 175—176.

[53] Émile Bertaux: *Ascoli Piceno et l'orfèvre Pietro Vannini. Mélanges d'Archéologie et d'Histoire.* Tome XVII, Rome, 1897, osserva a proposito del reliquiario e della statua di S. Emidio, che sono lavori che da soli «peuvent rivaliser avec les oeuvres célèbres de la sculpture et de orfèvrerie toscane dans les années florissantes de la fin du XV siècle».

[54] Pietro Vannini usò con predilezione la filigrana. Ne è prova la sua statua di San Emidio nel duomo di Ascoli Piceno intitolato a quel santo. La statua è di argento puro, senza smalti. Si osserva la decorazione filogranata sugli orli dell'alba, e precisamente su singole piastre, come esige la vera tecnica dello smalto filogranato. Sarebbe stata una vera decorazione a smalto filogranato, se egli avesse potuto riempire di smalto le cornici di filo torciato. Per tal maniera la statua va considerata

M.D.K.

Molnár Mihály (nemes). (Andris mester, vagy Miska), ács

„a nagyirsnyói ref. templom építésében Kriskó mesterrel együtt vett részt. 1803-ban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 370. old.

MOLNÁR Mihály /nemes Molnár Mihály, András mester vagy Miska/ ács. A nagyvisnyói ref.templom építésében --+ Kriskó mesterrel együtt vesz részt 1803-ban.

Az Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Molnár Mihály

MDK

asztalosmester

az 1780-1800 évek között a debreceni ~~//~~ asztaloscéh bejegyzett mesterei között szerepel.

Sternegg ~~//~~ Mária: Irdalmáriumok Debrecenből. Ip.müv.Muz. Évk.III-IV. 1960. 35-48.l. 45.l. 15. jegyz.

Molnár Mihály, kovácslegény

A mádi kovács-kerékgyártó céhet 1837.ápr.2.-án kéri, hogy bár nem vándorolt, vegyék fel a céhbe. 290.o.

Bogdál Ferenc: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 283.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc.
A Herman Ottó Múz. Kiadása. Miskolc

Molnár Mihály

budapesti

könyvkötő

l.

Könyvkiált. emlék

Zbg. l

621
1903 / szám. Ezk. 1903. okt. 19.

a nagyérdemű műemléki tek. Bizottság
kegyes pártfogásába ajálván /: amire még
templomunk végleges befejezési munkáinál
valóban nagy szükségünk leend! :/ hódoló
tisztelettel és hazafini üdvözlettel vagyok
Tekintetes Titkár Urnak

Lébény 1903 Oct 17-en alázatos szolgája

MOLNÁR Mihály komáromi asztalos

Szentes, egyházi ref. tpl. festett famennyezete (1761)

Kiss Bálint: A lőkés-bárioti ref. egyházmegye története (1836). Békéscsaba, 1992. 319.

a konkrét mérnöki-műszaki vonal felé tolódott el, és ami nem járt súrlódások nélkül.[25] Sajnos, a várakozást legalábbis eleinte Khuen nem váltotta be. A rábízott kiszállásokra legtöbbször csak több hónapos késéssel utazott le. Így jelentéseinek elmaradása gyakran okozott zavarokat, és nemegyszer a minisztérium sürgető közbelépését is kiváltotta.[26] Munkájában feltehetőleg betegsége akadályozta. Legalábbis erre mutat az, hogy midőn 1885-ben egy Schulekkel együttesen készített szakvéleményüket késve adják be, így mentegetőznek: „Hosszas késedelmünknek némi mentegetéseképen felhozható azon sokféle elfoglaltság, mely mindkettőnket munkaerőnk túlfeszítésére szorít, továbbá azon évekig tartott erős idegbaj, mely egyikünk munkaképességét annyira bénította, hogy a legszükségesebb mindennapi teendőket sem volt képes kellő módon végezni."[27] Ez kettőjük közül csak Khuenra vonatkozhat.

Hasonlóan előzmények nélkül történik Dulánszky Nándor pécsi püspök kinevezése is 1882. VIII. 29-én „méltányolva azon hazafias buzgal-

9-e 1882.

2-e emelet.

MOLNÁR MIHÁLY faragó

Házad ékessége : Görögkatolikus templomok, ikonok, ikonosztázok Magyarországon.Bev. Bacsóka Pál. Bp.: Nyirgyháza : Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, 1991

84. szines lép - 1831, Homrogd, IKONOSZTÁZ

Molnár Mihály, abaúj-szántói építőmester M.D.K.

tervezte a zemplénnagyi Tállya hőrségben építendő ref. iskola emeletes épületét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

febr. 14. sz. 9. old.

Molnár Mihály, Königsköte

Iparmüvészet 1896-ban 222.

M.D.K.

Molnár Mihály, asztalos-festő

az elpusztult felirat szerint „komáromi híres asztalos" hészi-tette Tahitótfalu református templomának mennyezetét 1765-ben.

Tombor Ilona: Magyarországi festett famennyezetek és rokonemlékek a XV-XIX. századból

Bp.1968. Ak.Kiadó, 216 l. + LVI t. 38 old.

MDK

Molnár Mihály szobr.

Pogány Ö.G: M. szobrászat a 19. sz. első felében.
BP. 1939. 81 l. xxxx 82 l.

MDK

Molnár Mihály

Az Egri Érseki Liceum Muzeumának tárgymutatója.
Eger. 1931. 53.l.

M.D.K.

Molnár Mihály, kőfaragó mester

Casagrande segéde az egri székesegyház szobrainak, de főleg a belsőben elhelyezett dombormüvek elkészitésénél.

Gerő László: Eger, Bp. 1957. /Magyar Müemlékek/ 60.old.

Molnár Mihály

könyvkötő

Közlezrkiáll

1423.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Molnár Mihály

kömpkötő

Bpest

1.

Ezredévesk iáll

XV. 29. l.

Molnár Mihály

Epesti könyvkötő

l.

Ráth György 1896

határozathozatal előtt, amennyi-
ekezletet hiv össze, amelyben
etett vitás kérdéshez hozzászol-
ozata a választott zsüri döntésé-

end intézkedéseit meg nem tarta-
állam érdekeit, akár a közrendet
szágos Magyar Kereskedelmi Egye-
rtené, vagy azzal ellentétbe jutna,
delmi Egyesülés a szakosztály mü-
gy feloszlathatja.

ÜKERESKEDŐK ORSZÁGOS EGYESULETE
nt az OMKE szakosztálya

Molnár Mihály

veszprémi szuszabó

l.

Gyöffyszár

192. l.

Molnár Mihály

ötvös

1720 Rozsnyó

Kapnagyaromnátvösök 24 l.

Cervus capreolus X. 45.

Molnár Mihály

Eötvös Rozonyó

1720.

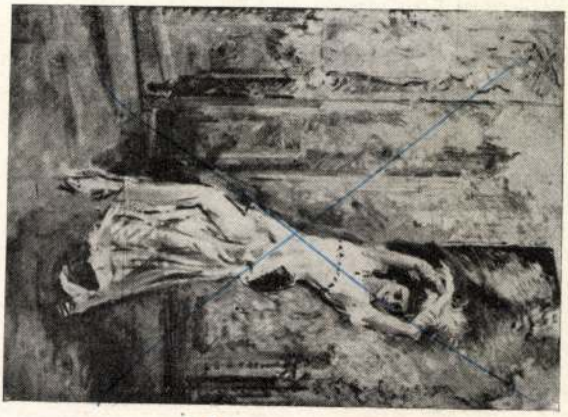

Max Slevogt: Anna Pawlowa

laid

Gangel. 58. l.

úgy, ahogy ezt a táncot a párisi báltermekben és a falusi mulatságokon látta. Mindkét képet a párisi Durand-gyűjtemény őrzi. Megszaporodnak azonban a táncokról készült, de rendszerint névjelzés nélkül és jelentéktelen művészektől sorozatokban kiadott metszetek és kőnyomatok. Jó képet adnak a század közepének táncairól az illusztrált lapok rajzai is, sokszor kitűnő művészektől. Utalunk elsősorban Gavarninak, a híres karikaturistának rajzaira, melyek nem is mindenesetben karikatúraszerűen ábrázolják a mulató Páris táncjeleneteit. Kívüle Daumier, Cham, Cruikshan, Rowlandson szatírikus szellemét foglalkoztatták a kor táncainak furcsaságai. Nem ritkán vonták be a táncot a politikai gúnykép eszközei közé, főleg Angliában a századforduló körül, amikor a Lordok Háza és az anglikán egyház szinte politikai ízű harcot indított a tánc és különösen a színpadi tánc, a ballet ellen. A müncheni forradalmat kirobbantó Lola Montez politikai szereplése, majd Cléo de Merode és a belga király kapcsolata volt állandó témája a karikatúristáknak, kik a tánc mozdulatainak szabad lehetőségét használták fel rajzaik gúnyos célzatú kiemelésére.

A tánc ábrázolása a XIX. századdal mindinkább be-

Molnár Mihály

nobrán

lásd

Voit Eger 86. l.

Napoleon udvarából származó *empire,* amely Bécsen keresztül szivárgott hozzánk és itt helyi jelleget nyert. A magyarországi empire, szemben a klasszicizáló monumentális emlékekkel, a szerényebb formák és igények szolgálatában állott. Ide kapcsolhatjuk a berendező művészetet, de elsősorban a magyar kúriáknak és udvarházaknak a földdel és a környezettel testvérien összeforrt stílusát. Hódítási területe a vidék: a dominiumok, a nemesi birtokok és ezek urainak békés és büszke világa. A neoklasszicizmus és empire között helyezhetnők el a század első felében emelt vidéki középületek, vármegye és városházak sajátos stíljét, melyek arányaikban és nagyrészt formakincsükben is az előbbi áramlathoz tartoznak, viszont a magyar városképbe, a magyar úrivilág lelkébe oly megértéssel illeszkednek be, mintha

Molnár Mihály

nobrász

lásd

Voit Eger 53. l.

kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
thez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
lőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

odalom és választóim ezreivel való személyes
k a kormány politikája ellen, mely a nemzet
gi megélhetést veszélyezteti.
eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti

zászlaját a fővárosban!

yért, Hazáért"

Molnár Mihály

nobrás

l.

Pálinkás Casagr

12. l.

Molnár Mihály

A debrecen szobrúz 1835 ben készult szent Anna oltár oszlopaival aranyozott párkányaival (gipszből) hamú színű, a szentsephely (sanctuarium) pedig fehér márványzással egri kepfaragó Molnár Mihály és a márványzó s aranyozó Sporel József mesterek mikája. Az oltárt Kritsfalusi Kritsfaluszy Ferenc plébános készíttette.

M. I. G. R. Uj oltárkép Debrecenben. Honnüvész 1836.

274. l.

Molnár Mihály

1904/5 II.

Ferképzőintézet

115. 0.

Molnár Mihály

molnár

1646. Semptе

Bal Hel) 125. l.

(35. l.

Tagányi K.

A szempthei molnárok

1646-ki céhszabályai.

Magyar Gazdaságtörténelmi

szemle.

1900. 122-123. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MICHAEL MOLNAR Valaszto

Emlitve:-48.-1647. Adókivetés."Platea Penzvereo.... d. 50." 30.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

Molnár Mihály

Sobrász dolgozik az egri Széchenyi u. 1-5. sz. a.
érseki palota galériáján 1828-ban.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája. VIII. köt.
Budapest, 1972.

5001

Molnár Mihályné naiv festő

a kiállítási ez idei tervekben szerepel-tárlata.

Dalgozók Lapja, 1973. febr. 4.

Molnár Mihályné

részt vett a „Magyar naiv művészet a XX. században" kiállításon a Nemzeti Galériában. Dijnyertes

B. P.: A naiv művészet és a közművelődés

Népművelés 1972/7 39 old.

Molnár Mihályné

A Nemzeti Galériában rendezett „A magyar nár művészet a XX. században" c. kiállításon művei szerepelnek.

A pályázat egyik díjnyertese lett.

(B.P.): A nár művészet és a közművelődés. Népművelés, 1972. ... 7.

MOLNÁR MIHÁLYNÉ, rajzoló, naiv művész

A csepeli gyárban dolgozott. 9 gyermeke volt. Férje elhagyta, gyermekeit menhelybe adta. Más-más helyen voltak. Minden hónapban látogatta őket. - Molnár Mihályné, 71 éves rajzoló, oroszlány. 70. old

BÁNSZKY PÁL: Élő naiv művészet 69. old

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, XV. évf. 1972. 10. sz.
Budapest

Molnár Mihályné

Két alkotásával szerepel a Szlovák Nemzeti Galéria rendezésében, a Müvészek Házában megnyitott kiállitáson, melyem husz nemzet naiv müvészetét mutatták be.
Moldován Domokos: "Triennálé Pozsonyban" eimmel ir a tárlatról.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. okt. 21.
XVI. évf. 43. sz. 6. lap.

Molnár Mihályné
festő

Molnár Mihályné szobraival
szerepelt

F.Mihály Ida: Naivok seregszemléje Pozsonyban.
MŰVÉSZET, 1973.január - 36.oldal

Aladár Mihályné, naiv művész.

Két esztendeje nyílt meg a naiv művészek múzeuma Kecskeméten. 1948. máj.-tól állandó kiállításon láthatják az érdeklődők a naiv művészek műveit. Az ismertetőből megtudjuk, hogy a művész gyári munkás, a gépek bűvöletében gondolt a szépre.

Tamás Ervin: Naiv művészek múzeuma Kecskeméten.
Népszabadság, 1948. júl. 19.

Molnár Mihályné, náv festő.

A Kecskeméti Magyar Képművészek Muzeumában állandó kiállítással is bemutat élő alkotótól műveket. – Molnár Mihályné 77 éves, szociális otthonban él Kisbéren. Minden képén az erdő, a fák, jelennek meg, részben valóságosak, részben meselőek. (emlitve)

Művészeti Magazin

1979. I. 2. TV. 20.50 (7/2.)

Molnár Mihályné, [naiv festő]

l. Tölke Imre

Tamás E.: Naiv művészek ... 7.
Népszabadság, Bp. 1978. júl. 19.

Molnár Mihályné

Említve

A megye képzőművész szakköreinek kiállítása Dolgozók Szeja Tatabánya

1970. máj. 31.

Molnár Miklós
ács
1668. Marosvásárhely,
hol Karantzi Mik-
lossal, Balás Péter-
rel és Viski Márton-
nal épitette a ref.
templom toronyisak-
ját.
Azonosnak vélem
Karantzi Mik-
lossal. Lásd ott!
BalHel 113. l

Molnár Miklós
ács
1668. Marosvásárhely
Balkal 126.

Molnár Miklós, MDK

építész

Sztálin Vasmű, kokilla csarnok egyik tervezője.

repr.

Magyar 1945-55.

Tervezők: Kálmán Tamás
Szőke Károly
Molnár Miklós

Molnár Miklós építész

h. 1964 évi Szpár Ekem
arany fokozatát kapta

Nagyvarsa, 1964 jul 2. 4 old.

MDK

Molnár Miklós statikus mérnök M. Népköztársaság Érdemérem bronz fok.

Párt és tömegszervezeti funcionárusokat, építőmunkásokat... tüntetett ki a Népköztársaság Elnöki Tanács
Szabad Nép, 1950. dec. 10. 6 l.

Molnár Miklós épitész
Szálloda, tervezet

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. 11 l.

Molnár Miklós

építész

Szül. Zombor 1900.

Oklevelet nyert 1925.

Műegyetem 14. l.

T. 5943.

:szt, görbe kard és söprü képez
:ta:

:l.

LMA FIDES.

:m me jova reliquit:
:r amica suae.
:rawriglich:
:rlassen mich
: so vermessn,
:eins thu vergessn.

:.

)-95

MOLNÁR MIKLÓS, molnármester

"1767 szeptemberében n. Simoga Ferenc tiszttartó ur commissiója mellett kimenvén s általunk a régi Famalom megbecsültetvén, melyet Bolla Molnár István néhai Molnár Miklós successornak effective letett és meg fizetett, találtatott 30 forintokra, mely in summa megyen ad florens 147". 86.old. 14.jegyz

TEMESVÁRY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 85.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

M:D.K.

Molnár N. grafikus

Molnár Ottó

Az ember, aki betűket rajzolt

Népszabadság: 2000. IV. 10

„Annak, aki végig akarja lapozni az életemet, legalább két hét szívós munkájába telne a végére érni", figyelmeztet *Molnár Ottó,* majd kinyitja a sok közül az első albumot, mely pestszentimrei műterme asztalán fekszik. Hosszú, kanyargós történet veszi kezdetét, háborúval, békével, indázó mellékszálakkal, szerencsével, sorscsapással, életveszedelemmel, kisebb és nagyobb hősökkel. Egy különös mese, mely úgy fut szerte, mint repkény a falon. Amikor elhallgat végül ez a magát megszállott ismeretterjesztőnek nevező férfi, felnéz, szemében ott a kérdés: most már ismernek engem?

Budapesten született 1927-ben. Nem akart mozdonyvezető, detektív, pilóta lenni, gyermekkorától a rajz érdekelte. Ügyes volt, azzal a fajta ösztönös érzékkel nyúlt ecsethez, ceruzához, amit nem lehet tanulni. Amikor a Felvidék egy részét 1939-ben visszacsatolták, iskolája az általa festett címereket küldte ajándékba három ottani iskolának. A képek olyan jól sikerültek, hogy a kultuszminiszter, Hóman Bálint érdeklődését is felkeltették. Mi leszel, ha nagy leszel, hangzott el személyes találkozásukkor az obligát kérdés, a kisfiú pedig csak annyit mondott: rajzoló.

Miniszteri ajánlással került a Tolnai nyomda műtermébe, mélynyomó-, retusőr, montőr-, fényképészszakmát tanult. Szerencsésnek mondhatta magát, és az is volt, többszörösen szerencsés. 1944. november 4-én fél kettő körül felszállt a villamosra, hogy Budára utazzon. A pesti hídfőnél a keresztanyját pillantotta meg, leszállt, aztán már csak azt látta, hogy a villamossal közepén felrobban a Margit híd, három méter magas lángtengerbe borítva mindent.

Még hatszor menekült meg halálos veszélyből. Ott volt '44 karácsonyán Dorognál, ahol az oroszok gyűrűje bezárult, egyszer tarkóra tett kézzel kísérték kivégzésre. Fura korba született, melyben nem megélni, inkább túlélni kellett mindent, ő pedig mindent megtett ezért. Kevesen tudják, de a klasszikus hazakerülős történet a vödörrel vele esett meg. 1945 tavaszán az oroszok malenkij robotra akarták vinni, az elszállításig a váci gyűjtőtáborban tartották fogva. Egy szép napon tizenhét társával együtt szenesvödörrel a kezében a kapuhoz sétált. Ja, ha csak szénért, akkor mehetnek, biccentett az őr. A szökevények két napig bujkáltak, aztán meg sem álltak hazáig. Molnár később elmesélte ezt a történetet a humorista Radványi Barnának, aki tovább mesélte másoknak, a vödör fogalommá vált, viccek, kabarétréfák születtek belőle.

A béke újabb mesterségek elsajátítására ösztönözte Molnár Ottót, aki addigi szakmái mellé kitanulta a cím-, plakát- és reklámfestőit is. Néhány évig az ország valamennyi IBUSZ-pavilonjainak oldalát ő feliratozta, készített szórólapokat, festett moziplakátokat a fővárosban. Az Egy bolond százat csinál című film bohókás hangulatát sárga alapon piros betűkkel próbálta visszaadni, a III. Richárdhoz fekete mezőben kék színű gótikus betűket tervezett. Nem rembrandti feladatok, de tudta hol a határ, a saját határa. Egy ízben Rózsahegyi Kálmán állította meg az utcán. Öcsém, mondta a színidirektor, azért szeretem annyira a plakátjaidat, mert még el sem olvastam őket, már a betűkből tudom, miről szól majd a film.

Erre a dicséretre büszke azóta is.

Az ötvenes évek elején a Magyar Diafilmgyártó Vállalathoz került, főleg meséket készített, egy ország nőtt fel a Kacor királyon, a Hüvelyk Matyin, a Pórul járt rókán. Az eljárás egyszerű volt: Molnár Ottó és kollégái bementek a filmintézetbe, ahonnan rajzfilmeket kértek ki. A vágóasztalon megálltak a fontosabbnak ítélt részeknél, egy kockát kinagyítottak onnan, majd megfestették, állóképpé változtatták a mozgóképet. Mesékből azonban nem lehetett megélni, jöttek hát egyéb megrendelések is. Diára került minden, az angolok elleni 7:1-es győzelem és India titkai, háromrészes vallástörténet készült, városfilmek születtek, oktatósorozatok és persze olyan, a korszellemet híven tükröző alkotások is, mint A béke nagy műve: a Lenin-csatorna, vagy a Diósgyőri nagykohó. Ez utóbbi Molnár Ottó életének főműve lehetne, hisz a sokkockás film valamennyi felvételét kézzel feliratozta, összesen tizenkétezer betűt rajzolt meg. A hóhért akasztották esetében, mert ő volt az, aki korábban kitalálta, hogyan vigyék a diaképekre az addig csak külön szövegkönyvben szereplő magyarázatokat.

Molnár Ottó a műtermében

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

A diafilmgyártó vállalat később a klasszikusok felé fordult. Neves rajzolókat kértek fel a feladatra, Molnár Ottó pedig a nagyok árnyékában tervezte a kezdőkockán szereplő címeket, A kincses sziget kalandokat sejtető betűit, a Pál utcai fiúk feliratát, melyet kiforratlan gyermekírással rajzolt egy háttérkerítésre. Évtizedeket töltött így, szinte ismeretlenül, végigélte a diázás fénykorát és fokozatos térvesztését, egyetlen önálló munkája készült csupán. Lehet-e örökké a háttérben maradni, amolyan láthatatlan emberként, akire nem emlékszik majd senki? Egyáltalán: mi az élet, a tehetség, a hírnév? Egy lépés választotta el az efféle gondolatoktól, de praktikus ember volt, nem szerette a túlzott filozofálgatást.

Dolgozott inkább.

Szinte mindent csinált, amit rajzoló csinálhat. Borítókat tervezett, oktatóábrákat rajzolt, a hat kiadást megért KRESZ-könyvbe ő készítette a képeket. Furcsa, de aki ezekben az években csak élt és mozgott az országban, biztosan találkozott a keze nyomával. Orvosi szakkiadványokban működött közre, esztergályosok, lakatosok számára állított össze ábrasorokat, okleveleket, emléklapokat rajzolt, a tévének inzerteket festett, a Fülesben „Mottó" szignóval a Mit ítélne Ön? futballfeladványait illusztrálta.

Rajzai révén rengeteg tudóssal került kapcsolatba, köztük Öveges professzorral, aki a legnagyobb hatást tette rá. Hány elektron halad át a zseblámpaizzón másodpercenként? – kérdezi például még most is, gyanútlan látogatóitól, és ha nem működött volna közre a Színes atomfizika című kiadvány létrejöttében, nem tudná a választ: pontosan annyi, amennyi víz egy két méter átmérőjű csövön négyezer év alatt átfolyik.

Persze régen volt mindez. Úgy emlékszik ezekre az évekre, mintha fordított távcsövön keresztül nézné a világot, a dolgok egyre messzebb kerülnek, elvesztik jelentőségüket. 1981-ben megbetegedett, infarktust kapott, akkor végképp felhagyott a diafilmezéssel. Azóta lassabban él, kevesebbet rajzol. Több ezer darabból álló televíziós inzertgyűjteményét nemrég a Postamúzeumnak ajándékozta. Hajdani osztálytársai közül az utolsó tavaly halt meg, így egyedül maradt az emlékeivel. Összeszámolta, eddig kilencvenkilenc könyve jelent meg, a századik, mely a labdarúgás szabályait illusztrálja, jelenleg a fiókban várja sorsát. Mesékből pontosan harmincegyet tett át diára, nyolcszáz képe van Magyarországon, százkilencvennégy festménye szanaszét a világban. Nem lett belőle Rembrandt, nem lett belőle Leonardo. Nem baj, nem bánja. Sírt és nevetett, volt, hogy kitüntették, elismerték, szorongatták a kezét, veregették a vállát. Olykor másképp alakult, kicsit szomorúbban. Túlélte a háborút, és túlélte a békét.

Szép élete volt, azt mondja.

F. Zs.

Körutazások Európa legszebb tájain

Nárcisz ünnep Bad Aussee-ben
jún. 2-5. 37 700 Ft-tól

A kert varázsa: Grazi Nemzetközi Virágkiállítás
május 5-6., jún. 16-17.,
júl. 28-29. 21 800 Ft-tól

Vorarlberg, Svájc és a bajor kastélyok
jún. 13-18. 69 500 Ft-tól

Híres folyók: a Neckar, a Rajna és a Mosel
jún. 26-júl. 1. 78 900 Ft-tól

BLAGUSS
VOLÁNBUSZ Utazási Iroda
1051 Budapest,
Erzsébet tér
Autóbuszállomás
Tel.: 31 77 777

6v

A tulajdonos megbízásából megvételre felkínáljuk az alábbi volt üzemi, de sokféle célra hasznosítható ingatlanokat:

Cím	Telek m²	Felépítmény m²
Bp. VIII., Füvészkert u. 3.	961	551
Bp. VIII., Jázmin u. 6.	3015	706
Bp. XVIII., Iker utcában	870	376

Teljes körű tájékoztató anyag átvehető az
IMMO Szakértői Irodánál
(1145 Budapest, Bácskai u. 55.).
Tel.: 383-5973, 363-7601. Fax: 363-7617

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Szervezési osztálya 2 fő ügyintézőt keres

jegyzőkönyv-vezetői munkakörbe.

Szükséges iskolai végzettség: minimum középiskolai végzettség, számítógépes ismeret (Windows, Word, Excel).
Előnyt jelent: önkormányzati ismeretek és ezen a területen szerzett szakmai gyakorlat.
A bérezés: az 1992. évi XXIII. tv., a köztisztviselői törvény szerint.
A foglalkoztatás módja: 1 fő határozatlan idejű, 1 fő határozott idejű kinevezéssel.
Bővebb információ: a munkakörrel kapcsolatban – szükség esetén – további információt dr. Nárai Róbert szervezési osztályvezető ad a következő telefonszámon: 459-2160.

Az önéletrajzokat a hivatal Szervezési osztályára kell eljuttatni *(1082 Budapest, Baross utca 65–67. I. em. 115.).*

Az álláshelyek azonnal betölthetők!

WWW.ALLASPONT.COM

Francia tulajdonú iparvállalat

manager-asszisztens munkatársat keres.

Elvárások:
- felsőfokú végzettség,
- angol- és francianyelv-tudás,
- számítástechnikai ismeretek (Word, Excel, PowerPoint),
- néhány éves tapasztalat, nagy munkabírás.

Az önéletrajzot és a motivációs levelet az alábbi címre kérjük:
Humánerőforrás-vezető
„Manager-asszisztens munkatárs"
1475 Budapest, Pf. 68

WWW.ALLASPONT.COM

BAUMAG Szövetkezeti ÉRTÉKPAPÍR

A BAUMAG Általános Befektetési Szövetkezet ajánlata tagjainak

NETTÓ ÉVES HOZAM

Lekötési idő	10 000–490 000 Ft-ig	500 000–2 990 000 Ft-ig	3 millió Ft-tól
1 hónap	évi 12%	évi 12%	évi 12%
2 hónap	évi 13%	évi 13%	évi 13%
3 hónap	évi 14%	évi 14.5%	évi 15%
6 hónap	évi 15%	évi 15.5%	évi 16%
9 hónap	évi 16%	évi 16.5%	évi 17%
12 hónap	évi 17%	évi 17.5%	évi 18%
24 hónap	2x15%	2x15.5%	2x16%

BELÉPÉS ÉS INFORMÁCIÓ A BAUMAG IRODÁKBAN:
1024 Bp., Káplár u. 2/a. Tel: 315-1630 • 1042 Bp., Újpest, Árpád út 56. Tel.: 370-5284 • 1075 Bp., Madách I. tér 4. Telefon: 327-8430, 327-8420 • 1173 Bp., Rákoskeresztúr, Pesti út 8-12. Tel.: 256-9739 • 1202 Bp., Pesterzsébet, Kossuth L. u. 33., I. em., az Üzletközpontban. Tel.: 283-3282 • 1113 Bp., Bocskai út 37. Tel.: 386-8239 • 1035 Bp., Szentendrei út 4. Tel.: 388-6715 • 2040 Budaörs, Kamaraerdei út 11. Tel.: 06 (23) 508-708 • 2011 Budakalász, József A. u. 73. Tel.: 06 (26) 340-433 • 2600 Vác, Csányi László krt. 54. Tel.: 06 (27) 300-885 • **Bővebb információ a Teletext 536. oldalán**
ADÓAZONOSÍTÓ SZÁM ÉS SZEMÉLYI IGAZOLVÁNY SZÜKSÉGES!

LÉPJEN BE ÖN IS, MEGÉRI!

A Positions Marketing Kft.

SALESWOMAN & SALESMAN

munkakörbe munkatársakat keres.

• Olyan ambiciózus, kereskedelem iránt elhivatottságot érző fiatalokat (20–25 év) keresünk, akik el akarnak indulni karrierjük építésének útján.
• Gyakorlat nem szükséges, de az angolnyelv-tudás elengedhetetlen.

Amit ajánlunk:
• belső képzés,
• lehetőség a cégen belüli fejlődésre,
• alapjövedelem és nagyon magas jutalék,
• gyönyörű munkahely, fiatal munkatársak.

Ha felkeltettük érdeklődését, kérjük, jelentkezzen a 451-7030-as telefonszámon 9–12 és 14–16 óráig. 1134 Bp., Váci út 35.

WWW.ALLASPONT.COM

április 10-től
100 000 Ft
naponta

SztárGázsi a hallgatásért

Az ember, aki betűket rajzolt

„Annak, aki végig akarja lapozni az életemet, legalább két hét szívós munkájába telne a végére érni", figyelmeztet *Molnár Ottó,* majd kinyitja a sok közül az első albumot, mely pestszentimrei műterme asztalán fekszik. Hosszú, kanyargós történet veszi kezdetét, háborúval, békével, indázó mellékszálakkal, szerencsével, sorscsapással, életveszedelemmel, kisebb és nagyobb hősökkel. Egy különös mese, mely úgy fut szerte, mint repkény a falon. Amikor elhallgat végül ez a magát megszállott ismeretterjesztőnek nevező férfi, felnéz, szemében ott a kérdés: most már ismernek engem?

Budapesten született 1927-ben. Nem akart mozdonyvezető, detektív, pilóta lenni, gyermekkorától a rajz érdekelte. Ügyes volt, azzal a fajta ösztönös érzékkel nyúlt ecsethez, ceruzához, amit nem lehet tanulni. Amikor a Felvidék egy részét 1939-ben visszacsatolták, iskolája az általa festett címereket küldte ajándékba három ottani iskolának. A képek olyan jól sikerültek, hogy a kultuszminiszter, Hóman Bálint érdeklődését is felkeltették. Mi leszel, ha nagy leszel, hangzott el személyes találkozásukkor az obligát kérdés, a kisfiú pedig csak annyit mondott: rajzoló.

Miniszteri ajánlással került a Tolnai nyomda műtermébe, mélynyomó-, retusőr, montőr-, fényképészszakmát tanult. Szerencsésnek mondhatta magát, és az is volt, többszörösen szerencsés. 1944. november 4-én fél kettő körül felszállt a villamosra, hogy Budára utazzon. A pesti hídfőnél a keresztanyját pillantotta meg, leszállt, aztán már csak azt látta, hogy a villamossal közepén felrobban a Margit híd, három méter magas lángtengerbe borítva mindent.

Még hatszor menekült meg halálos veszélyből. Ott volt '44 karácsonyán Dorognál, ahol az oroszok gyűrűje bezárult, egyszer tarkóra tett kézzel kísérték kivégzésre. Fura korba született, melyben nem megélni, inkább túlélni kellett mindent, ő pedig mindent megtett ezért. Kevesen tudják, de a klasszikus hazakerülős történet a vödörrel vele esett meg. 1945 tavaszán az oroszok malenkij robotra akarták vinni, az elszállításig a váci gyűjtőtáborban tartották fogva. Egy szép napon tizenhét társával együtt szenesvödörrel a kezében a kapuhoz sétált. Ja, ha csak szénért, akkor mehetnek, biccentett az őr. A szökevények két napig bujkáltak, aztán meg sem álltak hazáig. Molnár később elmesélte ezt a történetet a humorista Radványi Barnának, aki tovább mesélte másoknak, a vödör fogalommá vált, viccek, kabarétréfák születtek belőle.

A béke újabb mesterségek elsajátítására ösztönözte Molnár Ottót, aki addigi szakmái mellé kitanulta a cím-, plakát- és reklámfestőit is. Néhány évig az ország valamennyi IBUSZ-pavilonjainak oldalát ő feliratozta, készített szórólapokat, fes-

Molnár Ottó a műtermében

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

tett moziplakátokat a fővárosban. Az Egy bolond százat csinál című film bohókás hangulatát sárga alapon piros betűkkel próbálta visszaadni, a III. Richárdhoz fekete mezőben kék színű gótikus betűket tervezett. Nem rembrandti feladatok, de tudta hol a határ, a saját határa. Egy ízben Rózsahegyi Kálmán állította meg az utcán. Öcsém, mondta a színidirektor, azért szeretem annyira a plakátjaidat, mert még el sem olvastam őket, már a betűkből tudom, miről szól majd a film.

Erre a dicséretre büszke azóta is.

Az ötvenes évek elején a Magyar Diafilmgyártó Vállalathoz került, főleg meséket készített, egy ország nőtt fel a Kacor királyon, a Hüvelyk Matyin, a Pórul járt rókán. Az eljárás egyszerű volt: Molnár Ottó és kollégái bementek a filmintézetbe, ahonnan rajzfilmeket kértek ki. A vágóasztalon megálltak a fontosabbnak ítélt részeknél, egy kockát kinagyítottak onnan, majd megfestették, állóképpé változtatták a mozgóképet. Mesékből azonban nem lehetett megélni, jöttek hát egyéb megrendelések is. Diára került minden, az angolok elleni 7:1-es győzelem és India titkai, háromrészes vallástörténet készült, városfilmek születtek, oktatósorozatok és persze olyan, a korszellemet híven tükröző alkotások is, mint A béke nagy műve: a Lenin-csatorna, vagy a Diósgyőri nagykohó. Ez utóbbi Molnár Ottó életének főműve lehetne, hisz a sokkockás film valamennyi felvételét kézzel feliratozta, összesen tizenkétezer betűt rajzolt meg. A hóhért akasztották esetében, mert ő volt az, aki korábban kitalálta, hogyan vigyék a diaképekre az addig csak külön szövegkönyvben szereplő magyarázatokat.

A diafilmgyártó vállalat később a klasszikusok felé fordult. Neves rajzolókat kértek fel a feladatra, Molnár Ottó pedig a nagyok árnyékában tervezte a kezdőkockán szereplő címeket, A kincses sziget kalandokat sejtető betűit, a Pál utcai fiúk feliratát, melyet kiforratlan gyermekírással rajzolt egy háttérkerítésre. Évtizedeket töltött így, szinte ismeretlenül, végigélte a diázás fénykorát és fokozatos térvesztését, egyetlen önálló munkája készült csupán. Lehet-e örökké a háttérben maradni, amolyan láthatatlan emberként, akire nem emlékszik majd senki? Egyáltalán: mi az élet, a tehetség, a hírnév? Egy lépés választotta el az efféle gondolatoktól, de praktikus ember volt, nem szerette a túlzott filozofálgatást.

Dolgozott inkább.

Szinte mindent csinált, amit rajzoló csinálhat. Borítókat tervezett, oktatóábrákat rajzolt, a hat kiadást megért KRESZ-könyvbe ő készítette a képeket. Furcsa, de aki ezekben az években csak élt és mozgott az országban, biztosan találkozott a keze nyomával. Orvosi szakkiadványokban működött közre, esztergályosok, lakatosok számára állított össze ábrasorokat, okleveleket, emléklapokat rajzolt, a tévének inzerteket festett, a Fülesben „Mottó" szignóval a Mit ítélne Ön? futballfeladványait illusztrálta.

Rajzai révén rengeteg tudóssal került kapcsolatba, köztük Öveges professzorral, aki a legnagyobb hatást tette rá. Hány elektron halad át a zseblámpaizzón másodpercenként? – kérdezi például még most is, gyanútlan látogatóitól, és ha nem működött volna közre a Színes atomfizika című kiadvány létrejöttében, nem tudná a választ: pontosan annyi, amennyi víz egy két méter átmérőjű csövön négyezer év alatt átfolyik.

Persze régen volt mindez. Úgy emlékszik ezekre az évekre, mintha fordított távcsövön keresztül nézné a világot, a dolgok egyre messzebb kerülnek, elvesztik jelentőségüket. 1981-ben megbetegedett, infarktust kapott, akkor végképp felhagyott a diafilmezéssel. Azóta lassabban él, kevesebbet rajzol. Több ezer darabból álló televíziós inzertgyűjteményét nemrég a Postamúzeumnak ajándékozta. Hajdani osztálytársai közül az utolsó tavaly halt meg, így egyedül maradt az emlékeivel. Összeszámolta, eddig kilencvenkilenc könyve jelent meg, a századik, mely a labdarúgás szabályait illusztrálja, jelenleg a fiókban várja sorsát. Mesékből pontosan harmincegyet tett át diára, nyolcszáz képe van Magyarországon, százkilencvennégy festménye szanaszét a világban. Nem lett belőle Rembrandt, nem lett belőle Leonardo. Nem baj, nem bánja. Sírt és nevetett, volt, hogy kitüntették, elismerték, szorongatták a kezét, veregették a vállát. Olykor másképp alakult, kicsit szomorúbban. Túlélte a háborút, és túlélte a békét.

Szép élete volt, azt mondja.

F. Zs.

Körutazások Európa legszebb tájain

Nárcisz ünnep Bad Aussee-ben
jún. 2-5. 37 700 Ft-tól

A kert varázsa: Grazi Nemzetközi Virágkiállítás
május 5-6., jún. 16-17.,
júl. 28-29. 21 800 Ft-tól

Vorarlberg, Svájc és a bajor kastélyok
jún. 13-18. 69 500 Ft-tól

Híres folyók: a Neckar, a Rajna és a Mosel
jún. 26-júl. 1. 78 900 Ft-tól

BLÁGUSS VOLÁNBUSZ Utazási Iroda
1051 Budapest, Erzsébet tér Autóbuszállomás
Tel.: 31 77 777

A tulajdonos megbízásából megvételre felkínáljuk az alábbi volt üzemi, de sokféle célra hasznosítható ingatlanokat:

Cím	Telek m²	Felépítmény m²
Bp. VIII., Füvészkert u. 3.	961	551
Bp. VIII., Jázmin u. 6.	3015	706
Bp. XVIII., Iker utcában	870	376

Teljes körű tájékoztató anyag átvehető az
IMMO Szakértői Irodánál
(1145 Budapest, Bácskai u. 55.).
Tel.: 383-5973, 363-7601. Fax: 363-7617

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Szervezési osztálya 2 fő ügyintézőt keres

jegyzőkönyv-vezetői munkakörbe.

Szükséges iskolai végzettség: minimum középiskolai végzettség, számítógépes ismeret (Windows, Word, Excel).
Előnyt jelent: önkormányzati ismeretek és ezen a területen szerzett szakmai gyakorlat.
A bérezés: az 1992. évi XXIII. tv., a köztisztviselői törvény szerint.
A foglalkoztatás módja: 1 fő határozatlan idejű, 1 fő határozott idejű kinevezéssel.
Bővebb információ: a munkakörrel kapcsolatban – szükség esetén – további információt dr. Nárai Róbert szervezési osztályvezető ad a következő telefonszámon: 459-2160.

Az önéletrajzokat a hivatal Szervezési osztályára kell eljuttatni *(1082 Budapest, Baross utca 65–67. I. em. 115.)*.

Az álláshelyek azonnal betölthetők!

WWW.ALLASPONT.COM

Francia tulajdonú iparvállalat

manager-asszisztens munkatársat keres.

Elvárások:
- felsőfokú végzettség,
- angol- és francianyelv-tudás,
- számítástechnikai ismeretek (Word, Excel, PowerPoint),
- néhány éves tapasztalat, nagy munkabírás.

Az önéletrajzot és a motivációs levelet az alábbi címre kérjük:
Humánerőforrás-vezető
„Manager-asszisztens munkatárs"
1475 Budapest, Pf. 68

WWW.ALLASPONT.COM

BAUMAG Szövetkezeti ÉRTÉKPAPÍR

A BAUMAG Általános Befektetési Szövetkezet ajánlata tagjainak

NETTÓ ÉVES HOZAM

Lekötési idő	10 000–490 000 Ft-ig	500 000–2 990 000 Ft-ig	3 millió Ft-tól
1 hónap	évi 12%	évi 12%	évi 12%
2 hónap	évi 13%	évi 13%	évi 13%
3 hónap	évi 14%	évi 14.5%	évi 15%
6 hónap	évi 15%	évi 15.5%	évi 16%
9 hónap	évi 16%	évi 16.5%	évi 17%
12 hónap	évi 17%	évi 17.5%	évi 18%
24 hónap	2x15%	2x15.5%	2x16%

BELÉPÉS ÉS INFORMÁCIÓ A BAUMAG IRODÁKBAN:

1024 Bp., Káplár u. 2/a. Tel: 315-1630 • 1042 Bp., Újpest, Árpád út 56. Tel.: 370-5284 • 1075 Bp., Madách I. tér 4. Telefon: 327-8430, 327-8420 • 1173 Bp., Rákoskeresztúr, Pesti út 8-12. Tel.: 256-9739 • 1202 Bp., Pesterzsébet, Kossuth L. u. 33., I. em., az Üzletközpontban. Tel.: 283-3282 • 1113 Bp., Bocskai út 37. Tel.: 386-8239 • 1035 Bp., Szentendrei út 4. Tel.: 388-6715 • 2040 Budaörs, Kamaraerdei út 11. Tel.: 06 (23) 508-708 • 2011 Budakalász, József A. u. 73. Tel.: 06 (26) 340-433 • 2600 Vác, Csányi László krt. 54. Tel.: 06 (27) 300-885 • **Bővebb információ a Teletext 536. oldalán**

ADÓAZONOSÍTÓ SZÁM ÉS SZEMÉLYI IGAZOLVÁNY SZÜKSÉGES!

LÉPJEN BE ÖN IS, MEGÉRI!

A Positions Marketing Kft.

SALESWOMAN & SALESMAN

munkakörbe munkatársakat keres.

• Olyan ambiciózus, kereskedelem iránt elhivatottságot érző fiatalokat (20–25 év) keresünk, akik el akarnak indulni karrierjük építésének útján.
• Gyakorlat nem szükséges, de az angolnyelv-tudás elengedhetetlen.

Amit ajánlunk:
• belső képzés,
• lehetőség a cégen belüli fejlődésre,
• alapjövedelem és nagyon magas jutalék,
• gyönyörű munkahely, fiatal munkatársak.

Ha felkeltettük érdeklődését, kérjük, jelentkezzen a 451-7030-as telefonszámon 9–12 és 14–16 óráig. 1134 Bp., Váci út 35.

WWW.ALLASPONT.COM

április 10-től
100 000 Ft
naponta

SztárGázsi a hallgatásért

Molnár Ottó
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1964 SZEP 1 8

ESTI HIRLAP

„Színes könyvek"

1021

„Színes könyvek" címmel új sorozatot indít a *Gondolat Könyvkiadó*. A sorozat célja, hogy az eddig nem olvasó rétegekkel is megszerettessék a könyveket, bevonják őket a művelődés, *az önképzés népszerű formájába.*

A készülő kiadványok az érdekesebb tudományágak egy-egy nagyobb témakörét dolgozzák majd fel az adott ismeretanyag sokoldalú bemutatásával. A könyveket úgy szerkesztik, hogy a magyarázó szövegrészeket végig gazdag *színes képanyag illusztrálja majd.* A szöveg és a képrész külön-külön és együttesen is összefüggő egészet alkot.

A sorozat köteteit mintegy kétszáz oldalasra tervezik, áruk körülbelül *14—18 forint között lesz.* Az első kiadvány előreláthatólag novemberben lát napvilágot *„Színes atomfizika"* címmel. A szerző *Öveges József*, az illusztrációkat *Molnár Ottó* grafikusművész készíti. Valószínűleg már a karácsonyi könyvvásárra további kötetek jelennek meg, így *„Az emberi test képekben"*, *„A világegyetem"* és a *„Színes matematika"*.

vetése az Egyesült Államok nyugati hegemóniája rovására.

Léderer Frigyes

b puccs

n ezredes
kedik?

vezkedik, s állítólag arra készül, hogy elvágja a Saigonba vezető utakat, és távközlési vonalakat, s így „független övezetet" akar kialakítani.

és két tisztjét

v spanyol

1976. november 10. Kossuth 10,30 / /. Gyné

Esti Magazin

- De folytassuk könnyedebb témával a magazint. Felnőttelnek művelődés, művészet, gyerekelnek karácsonyi ajándék. Minden egy filmgyárban készül, ahová Papp Endre látogatott el. Nincs adat arra, vajon hányan hódolnak a hobbynak, amiről szó lesz. Mindenesetre mi amikor meghallgattuk ezt a riportot, kiderült, hogy itt a szerkesztőségben szinte mindenki érdeklődik a téma iránt. Reméljük Önök is.

- Most lehúzta a rollót,

- De kell sötétíteni igen,

- Betette az üveglap alá a képet.

- Megnyomok egy gombot, ami exponáló szinór és akkor, kész.
- És utána jön a következő kockában ..

- Igen. De álljon arrébb egy kicsit, mert benne lesz akkor..

- Ebben a filmgyárban itt Székely Lászlóné nem sokszor hallja ezt a felszólitást, hogy felvétel, indul.

- Hát nem. Ilyet még nem.. Adva vannak ~~grafikusokkal~~ képanyagok amit rajzoltatunk, szerkesztők átnézik.

- Hogy lesz ebből diafilm?

- Előhivják a negativot, akkor visszajön hozzánk és akkor látjuk, hogy mit csináltunk.

- Ezeken a kis filmbockákon tulajdonképpen a világ muzeumait vagy hires festményeit az otthonába viheti el az ember. Keresztes Mihályné igazgató tarsolyában még milyen tervek vannak?

- Évek óta feldolgozzuk a világ nagy muzeumainak legszebb alkotásait, igy, a Drezdai Képtár, a Leningrádi Ermitázs, a Piti, a T..Gaeleri, a Nesenel Galery, Brem kincsei, azonkivüla a Szépmüvészeti Muzeum, a Leningrádi Ermitázs legszebb alkotásai, a Louvr, a Prádo, az Ufici, hogy csak a legismertebbeket..

- Hát hogyha akarja az ember, akkor Mona Lisát otthon is kifüggesztheti , illetve kivetitheti a falára?

- Igen.

- Ruzicoka Józsefné főszerkesztő. Egy szerkesztőnek tulajdonképpen mi a munkája a diafilmnél?

- Talán.. nagyképünek hangzik, de leginkább a rendező munkájához hasonlitható. Szerzők felkérése, a forgatókönyv elkészülte után a kivitelezés minden fázisában, közremüködés a szerzővel, a rajzolóval, a lektorokkal. Korábbi tevékenységünk főleg a klasszikus irodalmi müvekben bemutatása volt. Móricz Zsigmond, akit talán házi szerzőnknek is számithatunk, Móra Ferencnek nagyon sok müvét tettük át diafilmre,

- Miket adnak ki mai magyar szerzőktől?

- Legujabban Fekete István Tüskevár c. müve. De jövőre tovább folytatjuk a gyermekköltők diafilmre vitelét s igy szeretnénk Weöres, Tambo Sirató Károlytól és a többiektől ujabb diafilmeket megjelentetni.

- Amint hallottuk a legjobb iróktól igyekeznek diafilmeket megjelentetni, de vajon a legjobb grafikusokkal dolgoztatnak-e?

- Hát talán ha megengedné átadnám a szót vállalatunk grafikusának, Molnár Ottónak.

- Igen nagy problémát jelent ez nekünk, mert sok olyan kisérletünk is van, amelyik nem váltotta be a hozzáfüzött reményeket. Törekvésünk az továbbra is ,hogy megtaláljunk és kialakitsunk egy olyan fiatalabb rajzolói nemzedéket, akik hát a diafilmet mai felfogásban, modernebb rajzi kulturával tudják megoldani.

- A kiállításokat járva könyv illusztrációkat nézegetve rengeteg nagyon jó grafikus van. Akkor mi okon Önöknek problémát?

- Ki keresni ezek közül azokat akik diafilmre legjobban tudnak rajzolni, napjaink problémája.

- Egy kicsit mi kinökkentjük őt a ritmusából,mást kérünk tőle, mint amit könyvre alkalmazandó rajzolna..

- Önnek nem mond ellent az, hogy Önök megjelentetik a világhirü képtárak anyagát diafilmen, tehát akkor ott sem jönnek vissza azok a színek, amelyek esetleg könyvekben..

- Problémát jelent ott is.

- Valamelyest veszteséggel számolnunk kell és én azt hiszem az a helyes, ha kimondjuk, hogy igy van,mert ez a technológiából következik.

-Tehát akkor nem lenne mindegy, hogy kivel rajzoltatnak? Mert hogy akkor igy is van veszteség, ugy is van veszteség..

- Nem mindegy, mert azok a rajzolók, akik filmszerüen tudnak rajzolni és erőteljes, harsány színeket alkalmaznak, nagy összse fogott formákkal dolgoznak és a filmszerüség követelményeit komposicióban, változatosságban érvényesiteni tudják,tulajdonképpen azok, akik nekünk jó diafilmeket tudnak rajzolni. Mert a filmszerüség az tulajdonképpen követelmény nálunk.

-Amiről eddig beszéltünk, kicsit ugy érzem,hogy a hagyományos eddig megszokott diafilm. Ujabban olvasni, meg hallani arról is, hogy olyan diafilmeket készitenek,hogy hozzá lemezt is adnak.

- Évekkel ezelőtt volt egy olyan kezdeményezés, hogy a mesefilmekhez a hanglemezgyártó vállalattal készitettünk lemezt is. Neves müvészek mondták el hozzá a mesét. Gyakorlatban azonban nem volt iránta megfelelő érdeklődés.A 60-as években kezdtük ezt a munkát.

- Akkor valószinüleg nem voltak annyira modernek a vetitőgépek sem.

.- Ma viszont azt a helyzet, hogy a hangositás készitése és használata csak az iskolai oktatás keretében van.

- Tehát tulajdonképpen csinálnak ilyet?

- Igen.

- Ezt nem lehet egyéb diafilmek megjelentetésénél is használni.

- Mindenképpen lehet és én azt hiszem,hogy az elkövetkezendő

években a vállalatnak egyik feladata lesz.
Egyelőre a mi felszerelésünk ezt nem biztositja.

MDK

Molnár Natália, VIII. o.tan.

Tervezgetések természet után

Pécsi Képzőmüv. és Mübar.Társ. Pécs, 1934 máj.
3. l.

Molnár Ottó, grafikus MDK

Az Öveges=Molnár: Színes atomfizika

c. kötet illusztrációit készíti.

— : „Színes Könyvek" 2

ESTI HIRLAP, bp. 1964. szept. 16.

Molnár Ottó M.T.K.

Illusztráció Öveges József: Atomfizika- képekben c. könyvéhez. / Gondolat/

Tudományos figyelő

Magyar Nemzet 1965. január 10. 13.l.

M. T. K.

Molnár Ottó

Puskin: Mese a halászról...
c. könyv tipografiáját
kénítette.
Első díjat nyert

A nép magyar könyv, 1959, 19 old.

Molnár Gitti. [grafikus]

Varsányi Imre. 40 magyar repülőgép-tervező ... c. könyvéhez készített grafikáit.

—: Új könyvek

1432

Élet és Tudomány, Bp. 1978. nov. 10.

XXXIII/45.

Molnár Pál

épitem nárok

Szeged

lánd

Arch Köpl

1863. III 170.

.....*mühely.*

/főnökség!

v .....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu .....

am.

évi .....hó.....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Molnár Pál

2 2

A földeáki templomrom alaprajza Molnár Páltól.

Glogovácz környékének térrajza u. attól.

Koppánesi templom kávlati rajza u. attól.

Nagy pécskai régi sáncok térrajza u. attól

Geduly Ferenc. A magyarországi műemlékek ideigl. bizottsága kézletben lévő rajzokat és fényképeknek lajstroma. Arch. Ert. 1878-evfben.

Molnár Pál

épitész ?

Rajzai és felvételei vannak az Akad. Arch. Biz. rajztárában fölegarachnegyei műemlékekről. a Műeml. Biz. rajzt. is. (1857 – tájai 1872)

Jobb helyen idézi

Szecze P. A műemlékek helyrajzi jegyzéke erodalma. Bpest. 1906.

Molnár Pál

Kir. főmérnök.
Szegeden.

1861 ben Ipolyi Arnold, buzditására felvette és lerajzolta a Szegedi, szent Dömé templomot,

Dudás Gyula. A Szegedi szent Dömé templomról Arch Ért 1889. 239 l

Molnár Pál

építésmérnök

l. Gereczerajztár

239, 240. h. 242. h.

244.

Pals

1an
6ph

(Raab)

Molnár Pál

1882-ben szegedi építész
(román stilben tervet ké-
szítek a szegedi fogadal-
mi templomi amely ki-
vitelre nem került s meg-
ről az alábbi cikk úrja
dicsérettel emlékezik meg.

Lengyel Vilma:

Prologus. Szeged 50
éve. A Szegedi Fiszek
Klub kiállítása. 1932.
Karácsony. 14. l.

Molnár Pál

építész

A Szegeden építendő emléktemplom terrasza.

Szegedi Somogyi Könyvtár E. d. 6/a sz. alatt.

Kiállítva

Szeged 1932.

36. l.

Molnár Pál

építészmérnök.

Csanád vármegyében a régi-
épületmaradványok felvéte-
lét és megrajzolását fenti,
aki kiváltjifőmérnök volt Ara-
don, végezte 1872-75-ig. Nagy-
lak határában a Maros-parton
régi erősség nyomait, lentebb
vedig a régi templom maradvá-
nyait mérte fel. 1874-ben az Óföl-
deáki templomot, 1875-ben a
mezőkopáncsi templom ma-
radványait mérte fel és rajzolta
k. Ő mérte fel a szegedi Ferenc-
rendi templomot, készítette el alap-
rajzát, a pusztaszeri monostor-
templom alaprajzát és nyugati
homlokrajzát, a régi tápéi
templom alaprajzát stb.
Molnár P. felvételei és jelentései
a MOB rajz és irattárában vagy-
nak.

Szabó Izurl: A makó-mező-
kopáncsi templomrom. Csanád vár-
megyei Könyvtár 31. Makó, 1936

INFORMÁCIÓ

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

ÜDVÖZLET A GYŐZŐNEK

Ne tapossatok rajta nagyon,
Ne tiporjátok rajta nagyon
Vér-vesztes, szegény szép szívünkön,
Ki, ime, száguldani akar.

Bal-jóslatú, bús nép a magyar
Forradalomban élt s ránk-hozták
Gyógyítónak a Háborút, a Rémet
Sírjukban is megátkozott gazok.

AZ ELSŐ PILLANATBAN

Ha valaki azt mondta volna — mint ahogy a mesében mondja a fogoly királyfinak a varázsló király: «Szárítsd föl ma éjjel ezt a nagy mocsarat, építs a helyére gyönyörű palotát aranytetővel, száz meg száz szobával, butorozd be királyok lakásához illően, ültess melléje gyönyörű kertet, magas fasorokat, köröskörül buza teremjen, szőllők zöldeljenek és vidám falúk ragyogjanak, ott ahol mostan még mocsár van, és reggel mikor kinézek az ablakon, lássam a palota aranytetejét ragyogni és a buzát a szélben hajlongani: akkor megkapod a lányom és fele országom, különben pedig fejedet vétetem!» — ha valaki azt mondta volna szerdán este: «Csináljatok azon a helyen ahol ez a mai, Ausztriába ékelt, feudális, félholt, militárista, Tisza István-féle Magyarország hever hagyományos királyhűségében, gyülölve minden szomszédjától, holnap reggelre egy önálló, független, radikális magyar köztársaságot, mely minden militáriz-

Molnár Pál

rendes tanár, kerámikus

Iparrajziskola 1902. 25. l.

u. o. 1903. 26. l.

Molnár (Müller) Pál

körel 3 évi betegségülen

meghalt 1904. Máj. 19.

Budapesten.

u. o. 1904. 13. l.

Molnár Pál

l. Gerecserajztár

279.h. 280h.

jött, de szemrehányásokat tevő jó barátokkal
nsagát (Jób kö. 9r.)

L a suhi

~~[illegible]~~ Az előtérben, a földre szórt szal-
, ki testével bal kezére nehezedik, ~~[illegible]~~ égfelé
a három jó barátot látjuk. Közülök L Bal-
hajú kopasz férfi, Arczán az undor kife-
ony falta támaszkodik és köpenye piros. A
int most is folytatja szemre hányásait és egy kissé
Márgu ~~[illegible]~~ kendővel kötötte be; haja, baju-
nye fehér. ~~[illegible]~~ (pedig Szófár) balfelől-ül egy kivon és
t. Jelzése fölül balra: „KARDOS GYULA. 1900".

c/m

: 78101 sz. leirattal (551/900)
etett 1900. XI. ~~[illegible]~~ 10-én. Elszámoltatott 1900.
Budomásul vétetett 1900: XII. 17-én a 17463 sz. lei-

v.

Vidéki Anz.

Molnár Pál

l. Gereczeraptár

211, 212. h. (többsjor)

214. h.

Molnár (Müller) Pál

a Fischer Ignác-féle majolikagyár főfestője, idéigl. tanár, tanította a gyakorlati edény festést.

Ipariskola

1888. 36. l.

u.o. 1889. 30. l.

u.o. 1890. 30. l.

u.o. 1891. 20. l.

u.o. 1892. 20. l.

u.o. 1893. 20. l.

u.o. 1894. 20. l.

u.o. 1895. 19. l.

u.o. 1896. 19. l.

u.o. 1897. 19. l.

u.o. 1898. 22. l.

KOLOZSVÁRI NEMZETI SZINHÁZ
HUNYADI-TÉR 24. TELEFON: 24-65.
Főrendező.

Kolozsvár 1943.julius hó 18

Nagyságos
Dr.Szentiványi Gyula urnak
a Müemlékek Orsz.Bizottságának főtitkára
Budapest.

Igen Tisztelt Főtitkár Ur!

F.hó 15-ről kelt nb. sorai értelmében van rencsém mellékelten megküldeni az 1941.évi szinmüvész kiállitás katalogusát,azzal a kéréssel,hogyha arra vo zóan valami tanulmány,vagy ujságcikk jelenne meg mélt

Molnár Pál

1918. máj. kiáll N. Halon
Nagyés fogat, olaff. 1000.—

Vaello' X. 46.

Molnár (Müller) Pál

az alábbi intézet tanára
Müller nevét az 1898/99
tanévben Molnár-ra vál-
toztatta.

Ipariskola 1899.
3. l. 16. l.
u. o. 1900 19. l.
u. o. 1901 25. l.

Csiky Kálmánné dr.né özv. VIII. 166.

M. D. K.

MOLNÁR P., ifi építész

Irodakár, Debrecen

Törslerverő, kalomsoky

Gerő László: Építészeti stílusok

Bp. 1957. 136. l.

Molnár Pál, építész

Szeged főmérnöke volt. A szegedi ár-
vóz utan ő is készített tervet a Fogadalmi
p. templomra. Neoromán stílusban. A Kis-
körúton ma is áll a háza amit tervezett.
Műcmlék jellegű épületnek volt nyilvá-
nítva. (említve)

Az építészet ürügjén.
1977. III. 31. IV. 2. műsor. 20.01 (Szűcs)

MDK

Molnár P. festőm.

Végvári L: Tervező Intézetek kiáll. Magyar Nemzet, 1945. nov. 4.

M.D.K.

Molnár Pál és Tamás, gyöngyösi, farágó molnárok

1553-ban dolgoznak az egri várban

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 371. old.

Kassa

Ötvös Molnár Pál 1571-1585

Arch.Közl.1899. XXI. 188

Molnár Pál

M.D.K.

1553-ban érkezik Egerbe

Gyöngyösről

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger- 1964. 193.1.

M.S.T.

MDK

Molnár Pál, festöm.

Párisi külvárosi ztcarészlet. Olf. J.1.b.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.cz. 62.1.

MOLNÁR PÁL

ÉPITÉSZ. (GYŐR-SOPRON MEGYEI TANÁCSI TERVEZŐ IRODA).

MUNKATÁRSA IVÁNKA ANDRÁSNAK A GYŐRI MEGYEI KÓRHÁZ KLUBHÁZÁNAK TERVEZÉSÉBEN.

REPR: 2 DB RAJZ, 7 DB. FOTO. (10–13. LAP).

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/4. 11. LAP.

Molnár Pál

Molnár Pál: Győr-Sopron Vas megyei Állami Gazdaságok Irpdaháza, Győr /Pilt Rudolf építész./ - Müszaki Tervezés, 1966. 6.sz. 8-9. l.

Az 1966.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája/ Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 249. l.

Molnár Pál

műtermében dolgozott dolgozott em
ideig Erdős Pál.

Jack Boutaru: Erdős Pál gyűjteménye
Kronika, Kolozsvár XXII. 1963. 8. 1054. okt.

Molnár Pál

Somogyjádon él.
Szerepel az alábbi tárlaton
Kaposváron

N. N.: Pedagógus festők kiállítása

Somogy. Néplap 1969 VI. 20.

Molnár Pál

kassai ötvös

1577

Irod

Kmetty. 67. l

Molnár Pál

ács

1581. Érsek(?) Tyvár

Balkel 122. l.

Molnár Pál

Hahóti pedagógus - müvész.
Részt vett a Szadáról Dunaujvárosba települt
müvésztelep Müvelődési házban rendezett 50
müvet bemutató tárlatán. 1962.

Juhász Antal: A Székely Bertalan nyári müvésztelep
munkabemutatója
Rajztanitás 1962. V. sz. 31.l.

M.D.K.

Molnár Pál Gyöngyösről

1553 nyarán Hevesből ácsok és molnárok jönnek.

Détshy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár építkezésein 1493 és 1596 között.I.közl.193.o.

Az Egri Máz.Évkönyve.I.Eger,1963

MOLNÁR Pál festő

Kérdőjel

Nincs részlet

Felemelték az új Ladák árát, s a Hungaro Lada Kft. egyidejűleg Budapesten egy, vidéken pedig két kereskedőjénél biztosítja a részletvásárlás lehetőségét. Tervezik továbbá, hogy a várakozási időt rövidesen egy hónapra csökkentik. A nyíregyházi képviseletnél érdeklődtünk, lehet-e városunkban részletre vásárolni, illetve mennyit kell jelenleg várni a gépkocsikra.

Sajnos Nyíregyházán nem lehet részletre vásárolni — tudtuk meg —, de a Hungaro Lada most folytat tárgyalást pénzintézetekkel arról, hogy ezt a lehetőséget a kereskedőhálózat minél több tagjára kiterjessze. Egyébként valamennyi forgalmazott Lada kapható, a kevésbé keresettek akár azonnal elvihetők, a népszerűbbekre körülbelül két hónapot kell jelenleg várni.

Mik vannak...

Rács mögött

A zambiai Kitwenkana város fegyházának őrei fel nem tudták fogni, miképpen juthat be a szigorúan őrzött börtönbe dohány, pénz, sőt kábítószer. A rabok nem szökhettek ki a rácson túlra, a látogatókat is alaposan...

Fontos font

Dublin (MTI) — *Paul Newman* mindössze egy fontért vásárolt meg egy kastélyt szombaton Írországban, ahol súlyosan beteg vagy hátrányos helyzetű gyermekek számára kíván nyári tábort létesíteni. Evente több mint 800 beteg gyermeket kíván vendégül látni benne. Hasonló tábort működtet a színész az amerikai Connecticut államban is.

A kisvárdai művelődési központban a múlt héten nyitották meg Molnár Pál festő tárlatát. A kiállítás április 1-jéig tekinthető meg

BODNÁR ISTVÁN FELVÉTELE

Forró nyomon

Véres hétvége

Nyíregyháza (KM — CSGY) — Mellkason szúrta vitapartnerét egy férfi március 19-én 20 óra körül Nyírbátorban. A következmény: életveszélyes sérülés. A tettest őrizetbe vették.

A megyei rendőr-főkapitányság — szintén őrizetbe vétel mellett — eljárást indított egy férfi ellen, aki március 19-én 17.30 órakor Nyípilisen a nővére lakásán — italozás közben — szóváltásba keveredett egy férfivel, akit tőrkéssel oldalba szúrt. Az illető életveszélyesen megsérült.

Március 18-án 11 óra körül Porcsalmán a Stella söröző előtt egy férfi előzetes veszekedés után késsel megszúrt egy helyi lakost, akit életveszélyes állapotban szállítottak kórházba.

Ismeretlen személy március 19-ére virradóra bent maradt a Debmut Rt. nyíregyházi Tokaji út 3. szám alatti épületében, ahol az rt., valamint több kft. irodájába behatolt, de csak egy helyről tudott ezer forintot ellopni. A rongálással viszont tízezer forint kárt okozott.

Március 19-én reggelre valaki Mándokon az Új Élet Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Szövetkezet burgonyatárolójából ismeretlen körülmények között 12 alumíniumtömböt elvitt, a kár 297 ezer forint.

Feltörték Felsősimán az élelmiszerboltot, Kislétán az általános iskola tanműhelyét, a Csengeri Áfész vas-műszaki üzletét, Nyíregyházán, a Galéria üzletház egy cipőboltját.

Elbocsátott rendőr

Nyíregyháza (KM) — A Nyírbátori Rendőrkapitányság vezetője hivatali visszaélés elkövetésének alapos gyanúja miatt azonnali hatállyal elbocsátotta állásából *Bíró Sándor* különböző összegekre bírságolta, amelyről nyugtát nem adott.

A jogtalanul intézkedő rendőr, így 4500 forinthoz, 740 ukrán kuponhoz és 3 üveg vod... hogy mihamarabb

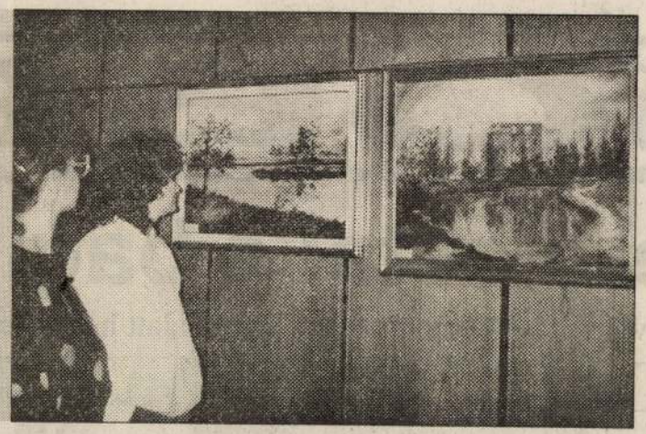

Hüllők a plüssmaciban

Miami (MTI) — Miami nemzetközi repülőterének vámosai akkor fogtak gyanút, amikor a poggyásztovábbítón megjelenő másfél méteres plüssmaci elkezdett izegni-mozogni. Azon nyomban felhasították a játék panda gyomrát és nem kis meglepetésükre 13 hüllőt találtak benne vászonzsákokba csomagolva.

A valóságos kis állatkertnek volt hét különböző eredetű teknősbékája, három savannahi és ugyancsak három nílusi gyíkja. Együttes értéküket ezer dollárra becsülik. Most átmeneti megőrzőbe kerültek addig, amíg a Wildlife Agency nevű állatvédő egyesület végleges elhelyezésükről nem gondoskodik.

A repülőtéri vámosok a múltban már találtak értékes állatokat dobozokba, bőröndökbe, ajándékcsomagba vagy éppenséggel fogpaszta tubusba rejtve. Arra is volt példa, hogy kipusztulóban levő fajhoz tartozó madarat találtak egy női hajszárító gépben eldugva.

Íjászverseny a medvékért

Nyíregyháza (KM) — Íjászverseny egy medvecsaládért. Ez a címe annak a rendezvénynek, amelyet a fóti Archon Íjász Egyesület rendez március 27-én, s az összes befizetést (nevezési díjakat, szponzori támogatást, felajánlást) a sóstói vadasparknak utalják át. A cél pedig nagyon kedves és nemes: hírül vették ugyanis, hogy a parkban Miska és Manci medve igen szűk helyen lakik, szeretnének hozzá... hogy mihamarabb

Jó volna, ha minél több megyebeli íjász is részt venne a versenyen, amelyet a fóti íjásztelepen tartanak, nevezni a helyszínen lehet március 27-én délelőtt 9—11-ig.

Terepíjász verseny lesz ez (14 lőállásos, 3 dimenziós célokra), négy kategóriában: irányzékos csigás-, irányzék nélküli csigás- és reflexíj, illetve külön kategóriában indulnak a nők.

Akik többet szeretnének tudni a versenyről, érdeklőd...

MA

Emőke

Régi magyar személynévből felújítva. Mai jelentése: anyatejjel táplált újszülött, bébi. További névnapok: Appia, Arvid, Balabán, Brúnó, Emese, Kartal.

Ökumenikus kalendárium: Szent Turibiusz spanyol születésű szent a perui inkák térítője. Ünnepét 1969-ben vették fel a római naptárba. Turibiuszt a szeretet követének tekintették, megtanulta az inkák nyelvét. Mesélték róla, hogy a spanyol szokásoknak megfelelően az indiánokkal hordszéken vitethette volna magát, ő azonban gyalog ment vizitációs útjain különleges hegyjáró cipőben. Negyedik útján hirtelen rosszul lett, kívánsága szerint Santiagó Miraflores-ben, az indián egyházközség kápolnájában áldoztatták meg.

1943

50 évvel ezelőtt halt meg *Heiner Lajos* bőrgyógyász, venerológus. 1928–43 között a MÁV és az Országos Tisztviselői Betegsegélyezési Alap szakorvosa volt. Főként a nemi betegségek kórtanát kutatta, s a szerológia területén végzett vizsgálatokat. Tanulmányait magyar...

HOBBI

Állatkerti séta: a baglyok

Jól lát, viszont a fülével vadászik, mert a füle a szeme alatt helyezkedik el

Cservenyák Katalin

Állatkerti sétánkon ezúttal a baglyok ketrece előtt időzünk el a sóstói vadasparkban, aki pedig bemutatja őket, *Petrilla Attila*, a szabadidőpark vezetője.

Félelemmel vegyes tisztelet övezi a baglyokat az emberiség kultúrtörténetének kezdete óta (a kovácsok jelképe volt, Kínában a Sárga császár emblémá–madara, *Pallas Athéné* madara a kuvik latinul *Athene Noctua* volt), ami azzal magyarázható, hogy az éjszaka vadászó állat olyan közegben mozog, amelyben az ember nem képes.

A bagoly lassú, kimért szárnycsapásokkal „közlekedik", tollainak szerkezete is más, mint a nappali ragadozóké. A törékeny, könnyű, laza tollak felületén finom, bársonyos tapintású pihék vannak. Hazánkban nyolc bagolyfaj fészkel, s még négy fordul elő időnként: hóbagoly, törpekuvik, karvalybagoly, uhu.

A baglyoknak arcuk van: hatalmas szemgödreikben nagy szemük előre néz, térlátása rendkívül jó. Roppant intelligens madarak. Régebben – míg meg nem tiltották – vadászatra (ez volt az uhuzás) használták őket, kibéklyózták egy T alakú fához, s várták, fogni a karmazsin pirókot. A kotlást általában kora tavasszal kezdik, s már februárban tatarozzák fészküket, oduikat (az uhu, a gyöngybagoly, a macskabagoly és a kuvik padlásokon, templomtoronyrepülnek a fészekből. Az uhu viszont csak hetvennapos korára tanul meg repülni, de anyja még öt hónapig nevelgeti.

Az erdei fülesbagoly ELEK EMIL FELVÉTELE

A bagolyok zsákmányszerzők, táplálékuk túlnyomó része apró rágcsálókból, egerek-

Nem is gondolnánk, hány bagoly életét mentette meg ez a szokásuk: ugyanis a tudomány nevében korábban sok madarat elpusztítottak, hogy gyomortartalmukról a táplálkozásukat megismerhessék.

A bagoly jól lát, viszont a fülével vadászik. Füle a szeme alatt helyezkedik el, s a legapróbb neszt is már nagyon messziről meghallja. Rendkívül jó a fénylátása, egy gyertya lángjánál már tökéletes képet alkot, de ugyanilyen jól lát nappal is. Zsákmányát a karmaival fogja el (iszonyatos erős a szorítása), a csőrét jószerivel csak a darabolásra használja. Szinte hihetetlen, de a nagyobb testű baglyok (uhu) még a patkányt is elejtik. Egyik lábuk karmaival szinte abroncsként fogják össze a párul járt állat állkapcsát, míg a másikkal a gerincét roppantják szét.

A sóstói vadasparkban három bagolyfajjal találkozunk: a macskabaglyok valamenynyien úgy kerültek oda, hogy előtte balesetet szenvedtek. A gyógyultakat, amelyek a későbbiekben önálló életre lesznek képesek, miután megtanították vadászni, s azt is, hogy féljenek az embertől, szabadon engedik.

Az erdei fülesbagolyok elég szemtelenek: szarka- vagy varjúfészkek önkényes „lakás-

Ne lopd a virágillatot!

Jakab Gusztáv

Hosszú, influenzás tél után végre itt a tavasz. A parkokban rigók énekelnek, és néha vadlibákat látni észak felé repülni. A természet, a csend szerelmeseinek első dolga, hogy nagyot sétáljanak az ébredő tavaszi erdőben.

Velük egy időben azonban mások is megjelennek és a védett(!) beregi erdőkben élő növényritkaságokat tizedelik. A tavaszi tőzikét hóvirágnak nézik, kosárszámra szedik és árulják, holott megvenni is tilos.

Pedig látható a különbség: a hóvirágnak három, míg a tőzikének hat lepellevele („szirma") van. De letépik a kipusztulás határán álló virágokat: a lila kárpáti sáfrányt és a lila sakktábla mintájú kotuliliomot is. Májustól a nőszirom, a kökörcsin, az orchidea és a kosbor virágait szedik.

Túl azon, hogy nem szabad leszakítani a védett virágokat, nem is érdemes: vázába téve nem sok örömünk lesz bennük, nagyon hamar elhervadnak. Tövestől kiásva, élőhelyüktől elszakítva nem virágoznak, elpusztulnak. Inkább kerti virágokat ültessünk, ezek mutatósabbak, a vegyszerezést is jobban tűrik.

Erdőn-mezőn járva pedig gyönyörködjünk a természet apró csodáiban, és emlékként ne azokat vigyük haza, hanem fényképezőgéppel megörökített képüket.

A mesterszakács hobbija

Nyíregyháza (KM) — A múlt hónapban új sorozat indult ezen a helyen. Érdekes embereket mutatunk be, s akit már megismertünk, tovább „dobja" a labdát valaki másnak. A bábművész egy mesterszakácsra volt kíváncsi, íme!

Németh János 1958-ban kezdett tanulóként a nyíregyházi Korona étteremben, s kis kitérővel azóta is itt dolgozik: 1964 óta konyhafőnök. Hosz-

A csarnok felkészült az őszre

A jövőben akár tévéközvetítés is lehet Kisvárdáról

Kisvárda (KM – K. B.) — Amikor a kedves olvasó lapunkat olvassa, már javában folyik az oktatás az iskolákban. Az induló új tanévvel párhuzamosan a kisvárdai városi sportcsarnok is igyekszik megfelelni a megnövekedett igényeknek, hiszen a városban ilyentájt többszörösére nő a diákok létszáma. A rosszabbodó időjárás is tető alá kényszeríti a sport szerelmeseit, de ez csak ott igazán probléma, ahol nincs megfelelő terem a testedzésre.

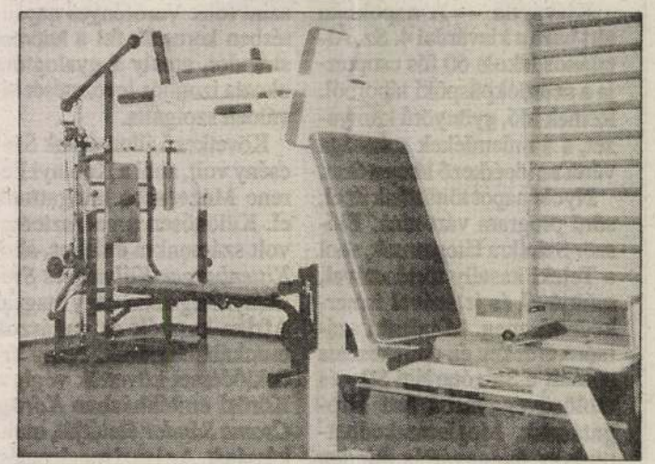

A kondicionálóterem

Szerencsére Kisvárdán ez nem jelent gondot, hiszen igazán impozáns épület áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Az intézmény igazgatójával, *Lakatos Lászlóval* beszélgettem a csarnok tervezett programjairól, illetve a lakosságnak nyújtott szolgáltatásokról.

— Szeptember 8-tól indul a már népszerűvé vált női kondicionáló torna, ami valószínűleg továbbra is két csoportban folyik majd. Az igények függvényében a hét több napján igénybevehető ez a forma. A hölgyek természetesen a foglalkozásaikon használhatják a kondicionálótermet is, ahol egyszerre húsz fő tartózkodhat, anélkül, hogy zavarnák egymást. Az eddigi gyakorlat azt mutatja, hogy az érdeklődők két-háromszáz forintot kell fizessenek havonta, ami figyelembe véve a szolgáltatásaink színvonalát, igazán nem sok. Maga a konditerem este 6 órától 10 óráig áll a testüket edzeni vágyók rendelkezésére. A terem használatára bérletet is lehet váltani, s ezzel heti három alkalommal lehet használni eszközeinket. A bérlet ára nőknek és diákoknak havi 600 forint, a férfiaknak 800. Akik azonban versenyszerűen kívánják testüket építeni — így mindennap szükségük van edzésre — természetesen akár hét végén is használhatják a termet. Nekik havonta 1 ezer forintba kerül a bérlet.

❑ *Mikor használhatják a küzdőteret a város lakói?*

— A nagy küzdőtér használatát tulajdonképpen csak az NB I-es kézilabda-csapat itthoni mérkőzései és az edzések korlátozzák. Eddigi működésünk során kispályás focicsapatok, kosárlabdázók és teniszezni vágyók vették igénybe. Figyelembe véve, hogy a bérleti költség megoszlik, hiszen csoportosan érkeznek az érdeklődők, az 1500 forintos óránkénti díj sem megfizethetetlen.

❑ *Milyennek ítéli meg az épület kihasználtságát napjainkban?*

— A nyári természetes pangás után az eddigi működés tapasztalatai alapján kilencvenöt százalékos kihasználtság várható. Ha az idők folyamán sikerül megoldanunk a parketta védelmét, akkor más jellegű nagyszabású rendezvényeknek is helyt tudunk adni. A közeli jövő feladata lenne a csarnok küzdőterének sötétítőfüggönnyel történő felszerelése, egy takarítógép beszerzése. Egyelőre azonban szűkösek az anyagi lehetőségeink. Jó esélyünk van viszont arra, hogy idén kapunk egy eredményjelzőtáblát, ami a kézisek szempontjából szükséges. Amennyiben a már említett sötétítést is sikerül megoldanunk, akár tévéközvetítésekre is mód nyílhat a csarnokból.

A sportcsarnok bejárata — A SZERZŐ FELVÉTELEI

Tabellaparádé

Kisvárda Városkörzeti labdarúgó-bajnokság, I. osztály, 1993. augusztus 29-i forduló eredményei

	felnőtt	ifjúsági
Újdombrád–Gégény	0–1	1–4
Zsurk–Lövőpetri	7–0	3–2
Papp–Jéke	0–1	1–1
Nyírtass–Mezőladány	2–2	4–1
Döge–Tiszaszentmárton	0–1	6–0
Anarcs–Kékcse	7–2	2–3
Tiszakanyár–Komoró	4–2	5–0
Petneháza–Gyulaháza	4–3	4–1

Felnőttek tabellaállása

1. Anarcs	5	5	–	–	18–5	10
2. Jéke	5	4	1	–	12–5	9
3. Petneháza	5	4	–	1	16–8	8
4. Tiszakanyár	5	4	–	1	16–6	8
5. Zsurk	5	3	1	1	14–5	7
6. Nyírtass	5	1	3	1	9–8	5
7. Tiszaszentmárton	5	1	3	1	5–6	5
8. Újdombrád	5	1	2	2	8–7	4
9. Pap	5	1	2	2	6–7	4
10. Gyulaháza	5	2	–	3	10–12	4
11. Mezőladány	5	1	2	2	8–11	4
12. Döge	5	2	–	3	4–7	4
13. Gégény	5	2	–	3	5–10	4
14. Komoró	5	1	–	4	5–10	2
15. Kékcse	5	–	2	3	6–13	2
16. Lövőpetri	5	–	–	5	3–23	0

Ifjúságiak bajnokságállása

1. Zsurk	5	4	–	1	15–8	8
2. Tiszakanyár	5	3	1	1	23–13	7
3. Pap	5	2	3	–	16–6	7
4. Komoró	5	3	1	1	16–8	7
5. Kékcse	5	2	2	1	18–12	6
6. Újdombrád	5	3	–	2	15–11	6
7. Gégény	5	3	–	2	17–18	6
8. Döge	5	2	1	2	16–15	5
9. Nyírtass	5	2	1	2	13–9	5
10. Gyulaháza	5	1	2	2	13–13	4
11. Anarcs	5	2	–	3	12–16	4
12. Petneháza	5	2	–	3	11–15	4
13. Lövőpetri	5	1	1	3	9–13	3
14. Jéke	5	1	1	3	5–13	3
15. Mezőladány	5	1	1	3	11–20	3
16. T.szentmárton	5	1	–	4	3–23	2

II. osztály, 1993. augusztus 29–i forduló eredményei

Tiszamogyorós–Mándok	0–3
Nyírlövő–Eperjeske	3–0
Berkesz–Rétközberencs	0–1
Szabolcsveresmart–Szabolcsbáka	7–0
Tornyospálca–Újkenéz	6–0
Tiszabezdéd–Pátroha	6–0

A bajnokság állása

1. Rétközberencs	4	4	–	–	19–3	8
2. Mándok	4	4	–	–	10–1	8
3. Tiszabezdéd	4	3	–	1	22–6	6
4. Tornyospálca	4	3	–	1	12–6	6
5. Nyírlövő	4	2	–	2	8–11	4
6. Szabolcsveresmart	3	1	1	1	8–8	3
7. Újkenéz	3	1	1	1	3–6	3
8. Eperjeske	4	1	1	2	3–6	3
9. Szabolcsbáka	4	1	1	2	3–16	3
10. Berkesz	3	–	2	1	1–2	2
11. Pátroha	4	1	–	3	7–15	2
12. Benk	3	–	–	3	2–9	0
13. Tiszamogyorós	4	–	–	4	3–12	0

A hét embere

A várdai tájak festője

Minya Károly

Kisvárda — *Molnár Pál* azon festőkhöz tartozik, akik nem végezhették el a képzőművészeti főiskolát. Nem volt ugyanis káder, ami az ő esetében azt jelentette, hogy a csőnadrágos jampecekhez pártolt, s nem az akkor támogatott csizmában és lajbiban iskolába járókhoz. Ettől függetlenül — ahogy ő vallja — közel maradt a festékhez, mert ha valakiben van tehetség, az kényszerhelyzetet jelent, muszáj festeni, nem beszélve arról, hogy a festészet nyugtatószer.

Civil végzettségét tekintve kirakatrendezői dekoratőr és reklámgrafikus. 25 évig dolgozott a kisvárdai Áfésznél, jelenleg nyugdíjas címfestő. Időnként azonban motorra ül, fotót vagy vázlatot készít a kiszemelt tájról, s otthon, igazi festőkuckójában, ahol rendre sorakoznak a falon munkái, elkészíti a képet. Szereti az Alföldet, ahol van távlat, ahol messzire lát az ember, így természetes, hogy ez a vidék kedvenc témája alkotásainak. Bár eredetileg testeket, Rubens-szerű képeket szeretett volna festeni, azonban erre nem vevő a nagyközönség. Jelenleg 35 zsűrizett képe van a Zichy Galériában, egyik legnagyobb szakmai sikerének az ez év tavaszán a kisvárdai művelődési házban rendezett kiállítását tekinti.

Sokirányú az érdeklődési köre, s több egyéb „alkalmazott stílusban" is magáénak tudhat publikált eredményeket: Torgyán-karikatúrát közölt tőle a Reform, a Kelet-Magyarországban pedig a szerkesztőség újságíróiról készített rajzai jelentek meg. Első helyezést ért el egy képregény és egy scifi rajzpályázaton. Sajnálja, hogy Kisvárda város gyakran távol tartja magát a művészetektől, nagyobb támogatásra és intézményes pártfogásra lenne szükség annak érdekében, hogy itt maradjanak a tehetségek.

Izomláz a hosszú túra után

Már csak érdekes látnivaló a sötét várbörtön és a deres

Kisvárda — A napokban tért haza a kisvárdai 4. Sz. Általános Iskola 60 fős csoportja a szurdokpüspöki táborból. Remek idő, gyönyörű környezet, s a műemlékek sokasága várta az ideérkező látogatókat.

Nyolc napot töltöttünk itt el, sűrű program várt ránk. Először Szirákra látogattunk, ahol a Teleki kastély történetével, múltjával és jelenével ismerkedtünk meg. Mindenki számára érdekes és emlékezetes maradt a Salgótarjáni Sík- és Öblösüveggyárba tett látogatásunk. Megismerkedhettünk az üveggyártás minden részletével, s meglepetésünkre egy-egy ajándékpoharat is kaptunk emlékbe.

Szurdokpüspöki tartózkodásunk alatt megtekintettük a jellegzetes egyutcás faluszerkezetet, valamint a falu két nevezetes templomát: a Szent Jakabot és a Szent Keresztet. Gyalogtúrát szerveztünk a legközelebbi hegyre, amely 600 méterrel emelkedik a tengerszint fölé. Verőfényes napsütésben kerestük fel a hatvani strandot, amely a gyalogtúra okozta izomláz levezetését kiválóan szolgálta.

Következő állomásunk Szécsény volt, ahol a Kubinyi Ferenc Múzeumba látogattunk el. Különösen a vadászterem volt számunkra érdekes, ahol *Kittenberger Kálmán* és *Széchényi Zsigmond* nagy magyar Afrika-kutatók és vadászok munkáit láthattuk. Nagy érdeklődéssel követtük végig a Kőrösi emlékházban *Kőrösi Csoma Sándor* életútját, munkásságát. Az igazi meglepetést mégis a várbörtönbe tett látogatás adta. A mély, sötét, nyirkos pincehelyiség, a cella, az imitált börtönlakó, a deres mind-mind a „valóságot" idézte.

Ellátogattunk az Európa hírű Hollókőre, ahol a kedves múzeumvezetők segítségével sok információt szereztünk a kis lélekszámú, de nagy idegenforgalmú falu életéről. Itt tekinthettük meg a templomba sietők embereken az „igazi palóc" népviseletet. Voltunk Galyatetőn, s természetesen felkerestük hazánk legmagasabb csúcsát — a Kékestetőt.

Vidám hangulatú vetélkedőt szerveztünk az itt szerzett új ismereteinkből. A győztesek csokoládét kaptak, a résztvevők jutalma rágó volt. Utolsó este tábortűznél búcsúztunk el a velünk együtt táborozó nagydobosi és kékcsei gyerekektől. Vidáman énekeltünk, körjátékokat játszottunk, s alig-alig akartuk elhinni, hogy vége. Reméljük, jövőre megismételhetjük. Akik a tábort szervezték: *Zakor Károlyné*, *Bartusné Havas Zsuzsa*, a 4. Sz. Általános Iskola tanárai, valamint *Borbély Zoltánné*, *Kovács László* szülők.

Gubik Orsolya,
Gonda Richárd,
Molnár Ildikó,
a 4. sz általános
iskola tanulói

Színház a múltból Kisvárdán

Nyíregyháza (KM) — Tegnap este Kisvárdán mutatkozott be, szeptember 3-án pedig Gyulaházán láthatják az érdeklődők a „Horse and Bamboo" Színházat, amelyet 1978-ban Angliában alapított a jelenlegi művészeti igazgató, *Bob Frith*. A színház érdekessége, hogy a távol fekvő helyszínekre lovas szekerekkel jutnak el. A „Horse and Bamboo" kialakított egy nagyon személyes színházi szemléletmódot, amely a szavak helyett inkább a látványra épül. Nagyon fontos az élő zene szerepe: a bábok, a maszkok és az egyéb látványi elemnek létrehoztak egy, a vizuális művészetekkel rokon nyelvet.

Fekete krónika

Hamis okmányok, lopott kocsik

Záhony (KM – CS. GY.) — A Záhonyi Rendőrkapitányság bűnügyi osztálya nyomozást rendelt el *Z. T.* és *D. S.* foglalkozás nélküli, horvát állampolgárok ellen. Mindketten augusztus 21-én délután a záhonyi határátkelő helyen hamisított holland vízumot tartalmazó horvát úti okmánnyal szándékoztak Ukrajna területére utazni.

A határőrség az előzetes intézkedés során megállapította, hogy a D. S. által vezetett Mercedes, illetve Z. T. Omega 2,6 I. típusú gépkocsija Hollandiában elkövetett lopásból származik. Az autók forgalmi okmányai hamisítottak.

Az eljárásba bevonták az illetékes vámszerveket is.

❑❑❑

Szintén a Záhonyi Rendőrkapitányság indított nyomozást négy tiszamogyorósi lakos ügyében, akik augusztus 4-én 16 óra körül a községbeli Béke utcában ásóval, kapával és egyéb szerszámokkal megtámadtak és bántalmaztak két férfit. A verés következtében többen megsérültek.

Az elkövetők cselekménye sokakat megbotránkoztatott, továbbá jó néhány emberben félelmet, illetve riadalmat keltett.

A tettesek ellen a rendőrség az őrizetbe vétel mellőzésével folytat eljárást.

KisKelet

A Kelet-Magyarország regionális melléklete. Megjelenik minden csütörtökön Felső-Szabolcs, Rétköz és Bereg településein. ● Felelős szerkesztő: M. Magyar László. A kisvárdai szerkesztőség vezetője: Kovács Bertalan. ● A szerkesztőség ideiglenes címe: 4600 Kisvárda, Szent László út 7—11. (városháza, II. emelet 29.) Rádiótelefon: 60/356-814

Ötvös Molnár Pál

1571–1585.

1571-ben még csak segéd volt Kassán. 1573-ban nyer polgárjogot. 1575-ben bepanaszolja debreczeni Jeremiás legényét azzal vádolván öt, hogy tőle aranyat s ezüstöt lopott. Miután bebizonyosodott, hogy Jeremiás ezt nem, a tanács rágalmazása miatt megbünteti ötvös Pált s utasítja, hogy legényének is karpótlást nyujtson s vele kiegyezkedjék. 1577-ben egy kéz alatt vásárolt arany láncz miatt gyűlik meg a baja, kiderülvén róla, hogy lopott jószág.

Mihalik József Kassavaros ötvösségének története. Bpest 1900. 188. l.

A láncz visszaadásán kívül 10 tot bírsággal sujtják azért, mert a céhmester tudta és akarata nélkül vette meg a lánczot.

1581-ben Kassáról, a hol minden valószínűség szerint ujabb bajba keveredik, mert csak ötvös Mihály és ötvös dörnie kezességén marad szabadon, ötvösünk eltűnik. Maguk a kezesek sem tudják hova lett s okt. 22-én Eérik a tanácsot leltároztassák meg a holmiját. Pál azonban dec 1-én már ujra Kassán van, a hol még 1585-ben is az adózó polgárok között szerepel.

Babusik György

ötvös.

XVIII. sz.

Polcsoka János

ötvös

XVIII. - sz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Molnár Péter
ÉLET ÉS IRODALOM

1965 OKT 23

ÚJ VITÁNK: HOGYAN ÉLÜNK? HOGYAN ÉLJÜNK? (3–4. oldal)

1021

Molnár Péter: Fák

költő helye a modern világban

emzetközi költő-konferencia Budapesten

erre a problémára helyezte a hangsúlyt. Garai szerint az, ami a költőket a mai tudomány fejlődéséből elsőrendűen érinti:

megváltozása.

— mint minden más embernek —, a költőnek is csak hasznára válhat, ha részletes tudományos ismeretek birtokába jut, de — mély meggyőződéssel vallom —, hogy ily ismeretek nélkül is lehet nagy és korszerű költő, viszont részletes ismeretek birtokában is elvesztheti tájékozódó képességét a világban."

A tudományos világkép viharos gyorsaságú változása a költészetben is és a köztudatban is, melynek talajából a költészet kinő, bizonyos zavarokat, szorongásokat okoz. A „fizikus-mítosz" és az „atom-mítosz" a hamis tudat egyik formája — jegyezte meg ezzel kapcsolatban az egyik korreferens, *Graff György*, aki nem költő, hanem fizikus, vagyis a képzeletbeli „ellentábor" képviselője. A modern természettudomány eredményei és ezeknek az eredményeknek a felhasználása két külön dolog, s az utóbbi már egyáltalán nem természettudományos, hanem par excellence társadalmi probléma.

Graff György nagyon érdekesen elemezte a tudománynyal kapcsolatos szorongásaink mélyebben fekvő okát is. A modern természettudomány a relativitás-elmélettel és a kvantumfizikával

kilépett a szemléletes világból

a nem-szemléletes fogalmak, összefüggések, mennyiségek világába. A fogalmak, amelyekkel ez a tudomány dolgozik, rendkívül távol vannak a hétköznapi józan szemléletességtől. Sőt, egyenesen ellentmondanak az úgynevezett józan ész megszokott fogalmainak.

A vulgár-materializmus visszautasítja a mikro- és makro-világnak ezt a felfogását. A dialektikus materializmus szerint viszont a relativitás-elmélet és a kvantumfizika legalapvetőbb ismeretelméleti eredménye, hogy az embernek sikerült áttörnie

szemléletes módszerekkel megismerhetők.

A „józan ész" világképe, a közgondolkozás logikája különben is történeti kategória. Ezt a gondolatot fűzte tovább *Hidas Antal*, amikor arról beszélt, hogy a modern természettudományok forradalma éppen olyan nehezen, s csupán hosszabb idő alatt felfogható változást hozott a hosszú idő óta kialakult világlátásba, mint az áttérés a geocentrikus világképről a heliocentrikus világképre.

Hogyan határozza meg a költő a saját helyét ebben a viharos tempóban átalakuló

súgják a kibernetikus masinákkal kiszámított irányo-

ka [illegible] látványa előtt a költő zavarba jön (remélhetőleg csupán egy pillanatra), s legkézenfekvőbb, mondhatnám természetes mozdulattal az ellenfélnek vagy legalábbis vetélytársnak sejdített tudomány felé fordul és fontolóra veszi: mit kezdjen vele?"

Mit kezdjek vele és önmagammal?

Ez a kérdés tért vissza újra meg újra a hazai és külföldi költők felszólalásaiban. Csak örülni lehetett annak, hogy senki sem kínált receptet, hanem a saját töprengéseit mondta el, hazája, és a világ költészetének tapasztalataival fűszerezve.

„Nem tudom, milyennek kell lennie a jelenkor költészetének, csak azt tudom; milyen *ne* legyen. Ne illusztráljon sem tudományt, sem téziseket — mondotta rendkívül rokonszenves felszólalásában a többi között a szovjet *Szergej Orlov*. — Nem a költészet dolga, hogy behatoljon a matematikai számítás világába, de ismernie kell ezt a világot s legfőképpen az ember lélektanát, amelyet a természettudományok fejlődése *is* átalakít."

Lépést tartani a korral nehéz, de valószínűleg elődeinknek sem volt könnyebb — vélekedett Orlov. S hogy ez mennyire igaz, azt igen érdekesen bizonyította a román *Dan Desliu*, aki hazája nagy költőinek példáján magyarázta: milyen különböző, kitérőkkel és megtorpanásokkal tarkított utak vezetnek el a tudományos és a költői igazság összhangjához.

A költői alkotás szuverenitásáról szólt a jugoszláv *Borislav Radovič* és érdekes módon egy természettudós: *Kulin György* is szekundált neki. A világ sokkal teljesebb annál, mint ahogyan az összes természettudomány le tudja írni és teljesebb annál is, mint ahogyan az egész költészet ábrázolni tudja. A művészet és a tudomány, a megismerés két reprezentatív formája, amelyeknek eszközei szuverének. Egymást nem pótolhatják, bármelyik nélkül csonkább maradna az ember.

Tulajdonképpen

ketten tolmácsolják a világot:

a tudós és a költő. Kettőjük viszonya mellérendelt, mindegyik a saját szférájában mozog, és ezek a szférák gyakran hatnak egymásra: a tudós sem élhet az esztétikai, emócionális élmények gazdagító ereje nélkül (sőt, munkájához igen erős fantáziára van szükség), a költőnek és közönségének életét képzesen alakítja a mindenkor korszerű tudományos világkép. Érdekesen beszélt erről mind a német *Rainer Kirsch*, mind pedig a lengyel *Marian Jachimowicz*.

Talán kissé szimbolikus volt, hogy a konferencia tanácskozó része egy olyan felszólalással fejeződött be, [illegible]

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Grafikai műtermek '91

ÚGY KÖZELEDIK új tárlathoz az érdeklődő néző, ahogyan *Árkossy* István szép akvarelljén az *Idegen* közeledik egy fényes ablakú ház felé – nem tudhatja, mi várja ott, mi hívogatja, és megfordítva: a háziak sem sejthetik, mit hoz magával az Idegen: hulló falevelek bánatát-e, vagy talán vidám zeneszót?

A kiállítást a képzőművészek szövetsége Grafikai Szakosztályának körlevele előzte meg, és negyvenhat művész jelezte részvételi szándékát a Képcsarnok Vállalat Vörösmarty téri elegáns termében. Ahhoz, hogy ezt a nyári tárlatot országos keresztmetszetnek tekintsük, a létszám és a művek száma is kevés, ám ahhoz, hogy sokoldalúságában megmutatkozhassék a jelenkori magyar grafika, s kedvet csináljon a hozzá közeledőnek a grafikai műtermek közelebbi megismerésére, felkeresésére, ahhoz jó kezdet.

NÉVSOROLVASÁST tartani nem szeretnék, sem a hiányzók nevét felvésni egy fekete táblára. Örvendetesnek tartottam, hogy egy festő is "feliratkozott" a listára: *Kádár* J. Miklós *Don Quijotéja* még fekete-fehérben is elárulja, hogy ecsethez szokott kéz lendülete vitte. Ugyanakkor – ha már a műfaji közeledésekről esik szó – festőibb lett az egyik legrajzosabb grafikus: *König* Róbert, akinek főleg fekete-fehérben alkotott, sűrű rajzai oly jellegzetesek, hogy akik egyet-kettőt láttunk közülük, tévedhetetlenül felismerjük: most tágasabb egek alatt, a háttér fekete foltjának nagyobb teret szánva, nagyobb szerepet szabva, játszatja le zsugorított előtérben régi kedves témái közül például a *Hastingsi csatát*.

Ámde kezdjük mégis az elején ezt a „tárlatvezetést", ott, ahol belép az ajtón az Idegen, hiszen az első impresszió igen fontos. Jól tudja ezt *B. Supka* Magdolna művészettörténész, a kiállítás rendezője – és a zajos térről a csend világába vezet be. *Molnár* Péter leheletfinom drappos *Csönd* nyomata, illetőleg *Klossy* Irén hajszálvékony vonalainak fátyolos szövedéke *(A múlt emléke)* alkalmas arra, hogy az érkezőt a még kintről magával hozott tempó lelassítására bírja. Azután majd fokról fokra fel fog hangosodni e terem falainak felénk vetülő hangja, mind harsányabb színek szólítanak meg, miközben a tárlatrendező olyan közbülső ötletek megvalósítására is módot talál, mint annak bemutatása, hogy ugyanazt a témát miként fogalmazza meg a végtelenül sok színes vonal "szalmakazlaival" egyéni kifejezési módot teremtő *Kovács* Péter Balázs, és kafkai szomorúságú rovaremberével a Jugoszláviából mintegy tíz éve áttelepült *Benes* József, akinek "magával kötve, mint a kéve"-zsákfigurái a maguk eredetiségében és változatosságában ismerős részvevői a hazai képzőművészeti kiállításoknak (*Vízparton*, illetőleg *Parton*).

A POLITIKAI VÁLTOZÁSOK jeleit nem „illendő" ma már műkritikának észrevennie sem – visszahatása ez az egykori túlpolitizáltságnak –, mégis, miután a grafika gyors műfaj (s a plakáttal, a karikatúrával határos), megpróbáltam e régi rossz „szempont" alapján is nézelődni a tárlaton. *Ábrahám* Ráfael egész sorozatot szentel a *Csillaghullás* élményének, a tőle megszokott magas szakmai színvonalon, meditálva a jelenségek fölött, a mélyebb filozófiai összefüggéseket látva, láttatva. *Zala* Tibor, ellenkezőleg, azzal „politizál", hogy nem politizál, hanem megannyi korhoz kötött mű után a régi énjét keresi (*Régi rajz*). A Kolozsvárt született, Romániából nemrég áttelepült *Nagy* Stoica Georgeta új hangot hoz a szorongásos álmok rögzítésében: a hasonló élményeket másként megfogalmazó motivumzuhatagot (*Emlékhatár, Határeset*). A marosvásárhelyi születésű, ugyancsak áttelepült *Borgó* (*György* Csaba) szintén nyeresége a hazai képzőművészeti kultúrának – furcsa, mirói játékosságú, titokzatos rajzaival. *Butak* András, aki épp tíz éve érkezett, az egyetlen a tárlaton, aki átlép műfaji kötöttségeken és meghatározatlan tárgyú, valamiképp rossz emlékeket ébresztő grafikák mellett (mit ábrázolnak vajon? felrobbantott bunkert? használhatatlanná tett krematóriumot? *A hely emléke* a címük) tárgyat is kiállít, egy *Doboz*-sorozat részeit, a doboz ódon könyvre hasonlít inkább, s ha kinyitjuk, talán csontváz van benne, ama riasztó angol megfigyelést illusztrálva, hogy minden család őriz csontvázat a szekrényében? (Lehetséges, hogy a teremben ez a legdirektebben politizáló mű?)

S ha a már Magyarországon alkotó új művészek néhányszavas bemutatásának – nem puszta udvariasságból – nagyobb teret szenteltünk, köszöntsük még ezeken a hasábokon a Franciaországból a szó szoros értelmében hazaszaladt *Csorba* Simont, aki saját meghatározása szerint "futóművész", s ugyanakkor tehetséges festő, a gesztusfestészet művelője. Néhány munkáját évekkel ezelőtt Párizsban láthattam, most meghatottan álltam aprólékosan míves festmény„firkája" előtt, melyen a hazafelé araszolgatás (1735 km-es futás 28 nap alatt) egyhangúságát festette meg – s a hosszútávfutó magányosságát.

NEM SZÁMOLHATTAM BE minden műről, jóllehet van itt régies hangulatú táj, vízeséssel (*Csurgói* Máté Lajos) és a még mindig modernek számító média, a film hatásáról – a filmszalag pergésének „csodájáról" – tanuskodó sorozat (*Hegedüs* 2. László), hogy a két végletet említsem. E kettő között helyezkednek el a dekorativitástól az absztrakció küszöbére elérkezett *Kopasz* Márta és a barokk első mesteréhez „visszahátráló" *Kéri* Imre, aki *Caravaggio* műveit elemzi triptichonján. Az elvonatkoztatás határán jár *Rátkai* György, meglehet, a régészet iránti érdeklődése finomítja-tágítja látásmódját. Térhatású gyöngéd absztrakcióival tűnik ki *Parádi* Tamás.

„Milyen izgalmas festő lett *Stefanovits* Péter!" (Rajzolóként is érdekes volt) – gondoltam magamban, jóllehet nem értem *Ősi szeizmográf* című sozatát, s közben rájöttem, hogy izgalom, vagyis új kísérletek nincsenek ezen a tárlaton. Még az anyaggal való próbálkozások is elmaradnak, talán egyedül *Kunt* Ernő *Soproni udvara* az, amelyen a téma nyugalma ellen hat a nyugtalanító cinkmaratás.

Marad a megbízható minőség. *Maracskó* Gabriella szálkás tusrajzai, *Almásy* Aladár lírai látomásai (*Sámson és egy filiszteus!*), *Engel Tevan* István groteszk illusztrációi E.T.A. *Hoffmann* novelláihoz, *Olajos* György őskori fossziliákat áhítatosan „feltámasztó" rézkarcai, *Sulyok* Gabriellának ősanyánk willendorfi idomait költészettel körüludvarló rajzai, *Sáros* András Miklós dús és gyönyörű trópusi fái...

Ember Mária

(A Grafikai Műtermek '91 kiállítás a Csontváry Teremben július 20-ig tekinthető meg.)

SCHILLER
OPEL GM
MÁRKAKERESKEDÉS
DRÁVA AUTÓ KFT.
JÚLIUS 12-ÉN, 13-ÁN, 14-ÉN, PÉNTEKTŐL VASÁRNAPIG A HASZNÁLT AUTÓT VÁSÁRLÓ ÜGYFELEKET 5%-OS ENGEDMÉNNYEL VÁRJA
A XIII. DRÁVA UTCA 17. ÉS A XIII. VÁCI ÚT 113.

MOLNÁR Péter

Tisztelettel meghívjuk

MOLNÁR PÉTER

kiállítására
az Óbudai Pincegalériába
Budapest, III. Fő tér 1.
Zichy-kastély

Megnyitja:
1989. július 10-én 18 órakor
Dr. Gyárfás Péter

Megtekinthető: 1989. július 30-ig.
Naponta 14-18 óráig,
szombat-vasárnap 10-18 óráig.
Hétfőn zárva.

A művészt az MTA-Soros Alapítvány
támogatja.

Fk.: dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

MOLNÁR PÉTER
kiállítása

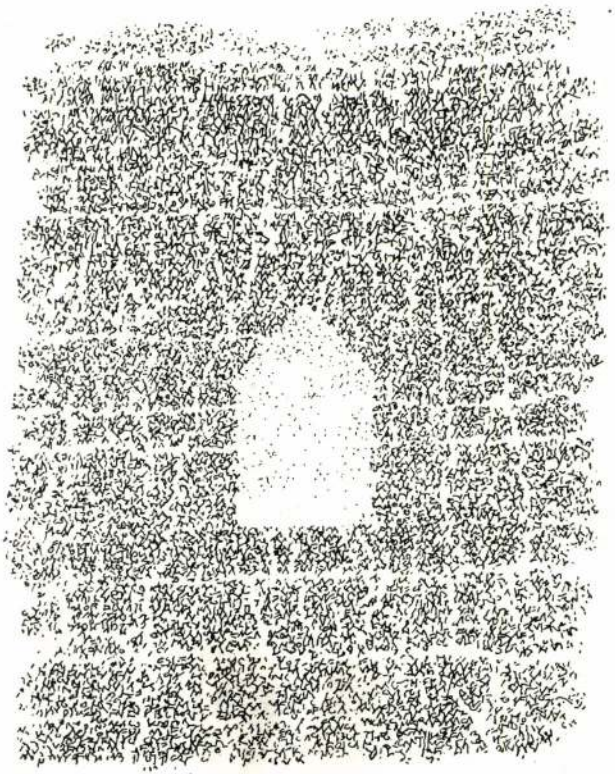

(Kommentármozaik Molnár Péter képeihez)

„Molnár Péter reprodukálhatatlan festő. Olyan festő, aki vértanúk módján hitelesíti más vérbeli festők reprodukálhatatlanságát is." —„*Bene vivit, qui bene latet* — jól él, ki jól rejtőzködik, tartja a latin közmondás. Rá talán fordítva érvényes a szentencia. Vagyis: rejtve marad az, aki jól él." — „Minden fiaskó, fájdalom, fáradtság ódiumát felvállalja, lelke mélyén olyan finom porrá őrli a felrémlő mérget, hogy az saját súlytalansága sugárzásában az öröm mézévé lényegül át." — „Molnár Péter képei, első megközelítésre, szokatlanul védtelennek tűnnek. Kiszolgáltatottak. Mintha egyetlen tisztázatlan pillantás lesöpörhetné pillangó-hímporukat. Mintha hetek alatt szétrághatná, mállaszthatná állagukat az enyészet. Mintha képtelenek lennének a létezés látványában megkapaszkodni. Hamar kihívják e képek féltő gyengédségünket és gyengeségünk félelmét. Elvezetnek az örök búcsú poklába." — „Azontúl ezeken a 20-30 centiméteres képeken évmilliárdok mozgástörténelme játszódik le. Pontbolygók számtalanja, számosa vág neki valami kimondhatatlan taszítóerő hatására beláthatatlan és végzetes pályájának." — „A festő szinte pulzusa ütemére, ritmusára (arüthmosz!) dolgozik. Apró jelei egyenletes szívdobbanások, a fájdalom és a szenvedés beteljesítő parányi arithmiájával." — „Ez a művészet rendkívül ökonomikus. (Vajon a művészet lényege nem éppen az energiaösszpontosítás, a nukleáris feltöltöttség?) Felhasználja a színt, a felszínt, hogy színe-javát mutassa a jelennek. Felhasználja a formát, hogy forgathassa, forrásba hozhassa. Formája forradalom. Eljut a forráshoz, a kezdethez. A semmiből való keletkezést modellálja. A genezist. Ezért szükségképpen geniális." — „Minden a megváltásban egzisztál. Felsejlik a semmiből, s onnan meríti selyemfényét. A létentúli őrzi meg létében. Célunk tehát, hogy a véletlent véltté változtassuk. Vagyis: varázsoljunk. A varázsló a *van* parazsába markol. De nem ég meg, hanem világít. Világít, világot épít. A hiány helyére hite hivatást hirdet. Megvallja valóságát. Ez a vallás. A vallás ellentéte a tagadás. Széttagolása az egy-egésznek." — „Molnár Péter képei végtelenek. Talán pontosabban: határtalanok. Határtalanok, hatalmasok. Mert a határ hatalmat határoz, a határtalanság korlátlan hatalmat. Ezek a képek elsodorják a kor, minden kor korlátait. A határtalanba látunk a tűpontablakokon át." — „A képek a keleti kontempláció égisze alatt keletkeznek. Nem közelíthetőek meg tehát az úgynevezett nyugatiak hezitáló nyugtalanságával. A képek ugyan lázítanak, izzítanak és izgatnak, de nem a perszonális és szociális felszínt birizgatják, hanem magfúziót idéznek elő az idegek vulkánvulvájában. Egyébként, hogy a határtalanság kezdő gondolatához visszakanyarodjunk, vegyük észre azt is, hogy Molnár Péter egyes képei megunhatatlanul sok képet zárnak (vagy tárnak) magukba. Képei képeket, a képek új képek garmadáit tartalmazzák. Miként a bűvös kínai doboz. Molnár Péter sokkoló egyszerűséggel visszavezeti a sokaságot az egységbe, az egyed gyökerében mutat rá az egyetemességre. Nem volt még festő, aki ilyen misztikus kohéziót létesített volna a legkegyetlenebbül magáramaradt egyed és a legbonthatatlanabbul kegyelmi egységben leledző egyetemesség közt." — „A teória a *theosz* és a *horao* származéka. Isteni látás. Hogyan is érezhetne rá bárki Molnár Péter képeinek értékére isteni látás nélkül?" — „Ezek a képek megtanítanak arra, hogy a kevésben is minden benne van. A tobzódó középszerűséggel szemben felmutatják a szegénység megható zsenialitását."

(Dr. Turai G. Kamil)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 APR. 3

Molnár Péter

PETŐFI NÉPE

— ALIG FÉLÉVE alakult Molnár Péter fiatal festőművész vezetésével a lakiteleki művelődési ház gyermekrajzszakköre, márais kiállítást rendeznek. Április 4-én nyílik meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 MAJ 12

1021 Molnár Péter

Aki szereti, lépjen közelebb!

Molnár Péter képeiről

Tizennégy kép a kecskeméti TIT-klub falain: Molnár Péter bemutató tárlata.

Négy-öt lapon csak kavicsok és kagylók. Gyöngéden legömbölyített, aprólékosan megépített, szétbomlott gyögysorhoz hasonló kavicsok, merész, szabálytalan boltíveket idéző, remegően finom kagylócirádák.

Nyugalom, napsütötte vízpartok derűje. Mégis a szerkesztés és a kidolgozás hihetetlen pontossága, arányérzéke, a szemlélet elragadtatottsága szigorú törvényszerűségeken alapuló, de véletlenek formájában megvalósuló folyamatokat juttat eszembe. Azt, hogy a néhány grammnyi, sima, kerek kavicsokat robusztus, érdes szirtekből formálta a földrengés, a fagy, a víz, a szél, meg hogy a létfönntartás könyörtelensége kényszerített gyógyházvarázst a kagyló palástjára.

Ahogy az idő pillanatnyiságát és széles áradását egybejátssza Molnár Péter, éppúgy eltűnődik a tér viszonylagosságán is. Hajszálvékony hullámvonalrendszeréről nem tudhatom, hogy egy tenyérnyi homokdarabon rajzolta-e meg a szél könnyed érintését, vagy nagy távolságú felülnézetből az orkán barázdáit. Mármár bűvészetnek tűnik, hogy egy körülbelül 4x4 centiméteres képen óriási távlatot fog át, míg a legnagyobb méretűek témája néhány viráginda, vagy csupán egy-két hangulatsugárzó színcsepp.

A lélek és a tárgyak mikrokozmoszában gyönyörködő, játékos, mégis elmélyült nézőpont ellenére Molnár Péter világa változatos. Nézzünk meg néhány címet: (annál is inkább, mivel — festőben ritkaság ez — rendkívül kifejező címeket ad.) Aki szereti a kavicsokat és a vizet, lépjen közelebb! — Lao-ce álma — Hódolat az ismeretlen, középkori festőnek — A csend játékai — Szél és homok stb.

A kódexillusztrátorok gondos fegyelmének állandó tartása mellett, éppen ilyen változatos technikai legyvertára is. Könnyedén dolgozik grafittal, tussal, olajjal, pasztellal, s ha szükségét érzi, bátran kever az eszközöket.

Molnár Péter 25 éves, Lakiteleken él, Kiskunfélegyházán dolgozik mint dekoratőr. Képzőművészeti gimnáziumot végzett, a megye festői közt a tavalyelőtti téli tárlaton tűnt föl először. Félegyházi önálló kiállításán tavaly a szentendrei iskola nemzetközileg is nagyhírű művésze, Bálint Endre mondott igen elismerő szavakat. Rajzai jó néhányszor megjelentek nostanában az Élet és Irodalomban, a Valóságban és más folyóiratokban is.

Sajátos gondolat és formavilágát lehetne talán kapcsolni Paul Klee-hez, Vajda Lajoshoz vagy a japánokhoz vagy Weöres Sándor költészetéhez, noha egyikhez sem hasonlít tételszerűen, mégis inkább az eredetire törekvő, őszinte, bátor művészegyéniség bontakozását értékeljük Molnár Péterben, aki tudásban élményekben tovább gazdagodva, más műfajban is figyelemre méltó tehetséggé válhat.

Sz. I.

195 NA

Bármerről is közelítjük meg a „termelési mutatóka", a Bácskai Tsz-Szövetség 41 közös gazdaságáról nem mondhatunk mást, mint azt, hogy — gazdagok. És a gyarapodás évről-évre nagyobb ütemű. Tavaly a közös vagyon értéke már meghaladta a 904 millió forintot. Az egy holdra jutó halmozott termelési érték — közgazdászok szerint talán ez a legmegbízhatóbb mutató — megközelítette a hétezer forintot; az álagos tagrészesedés pedig 20 ezer forintnál is nagyobb volt.

Elégedettek persze nem lehetnek. S nemcsak azért, mert a versengés, a fokozódó igények további előreléphésre sarkallnak, hanem mert a gondok térképén mind erősebben vibrál az a lámpa, amely a foglalkoztatottság ügyét jelzi. A szövetség központjában is ismerik azt a jó néhány évvel ezelőtt tudományosan kidolgozott adatot, amely szerint a Duna—Tisza közén a szorosan értelmezett mezőgazdasági munkában 236 nap eltöltése szükséges. Bármily óvatosan fogadjuk is ezt az adatot, nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a szövetség területén tavaly csupán 195 volt átlagosan a munkában töltött napok száma, pontosabban: ennyi tízórás munkanapnak megfelelő időt töltöttek közös munkában.

A „szóródás" nagy. Az átlagnál jóval több 273, 243, 245 napon át dolgoztak a bácsbokodi Szavai, a bácsalmási Táncsics, illetve a nemesnádudvari Kossuth Tsz-ben. Kirívóan alacsony volt a teljesítés a bajai Vörös Féry és Duna Tsz-ben: 127, illeve 152 nap. A 41 tsz közül 16-ban a teljesítés a szövetségi átlag alatt van.

Jolott közhely már, hogy ez a vidéket különösen sorgalmas parasztság lakerre utal az a másik jelenség is, hogy a tagként jelentkezők száma immár csaknem a kétszerese azoknak, akik felvételre kerülnek: a több mint 1200 kérelmező közül eddig mintegy 700-an léphettek a tagok sorába.

Még tartanak az alapszabályt tárgyaló közgyűlések. S ezekre az jellemző, hogy 200 munkanap körüli teljesítés után már teljes háztájit kapnak a munkaképes férfiak is. Amiből következik, hogy a foglalkoztatottságban az idén sem lesz jelentős változás. Ez önmagában nyilvánvaló is; ilyenfajta átalakulás egyik évről a másikra nem következhet be.

Ám, milyen távlat vár az itt dolgozó 17 ezer tsz-gazdára, s még inkább jó kétharmadrészükre, vagyis a dolgozó tagok arányára? Az egyik út lehetne a belterjesség irányában történő fejlesztés, de itt a felvásárlás, a piac korlátai szabnak határokat. S itt — ki tudja, hányadszor — újból fel kell emlegetni azt a felemás helyzetet, hogy ezen a rendkívül intenzív növény- és zöldségtermesztő, valamint állattenyésztő vidéken — a bácsbokodi vajüzemtől eltekintve — élelmiszerfeldolgozás nem működik, de még százkilométeres körzetben is alig-alig. A cukorrépát Kaposvárra, a kendert Szegedre, az élő húst Kiskunfélegyházára viszik. A konzervzöldséget pedig Kecskemétre, legalábbis tavalyig, az idén főleg már a szigetvári üzemmel kötöttek megállapodást. A bajai hűtőház felvevő kapacitása nem a környékbeli gazdaságok termékeire vár.

A foglalkoztatási lehetőségek bővítéséért azonban sokat tehetnének a feldol-

Molnár Péter

Az EVE ART Galéria
szeretettel meghívja Önt
Molnár Péter
„Új művek" című
kiállításának megnyitójára
1998. február 27-én 18 órára.

A kiállítást megnyitja:
Forgách András

Rendezte:
Szeifert Judit

A kiállítás megtekinthető
1998. március 31-ig
hétfőtől péntekig 14–18 óra között.

MEGHÍVÓ

EVE ART GALÉRIA

1068 BUDAPEST
KIRÁLY U. 98/B.
TEL.: 322-8466
FAX: 321-4667

ÉLET ÉS IRODALOM
1967 DEC 23

1021

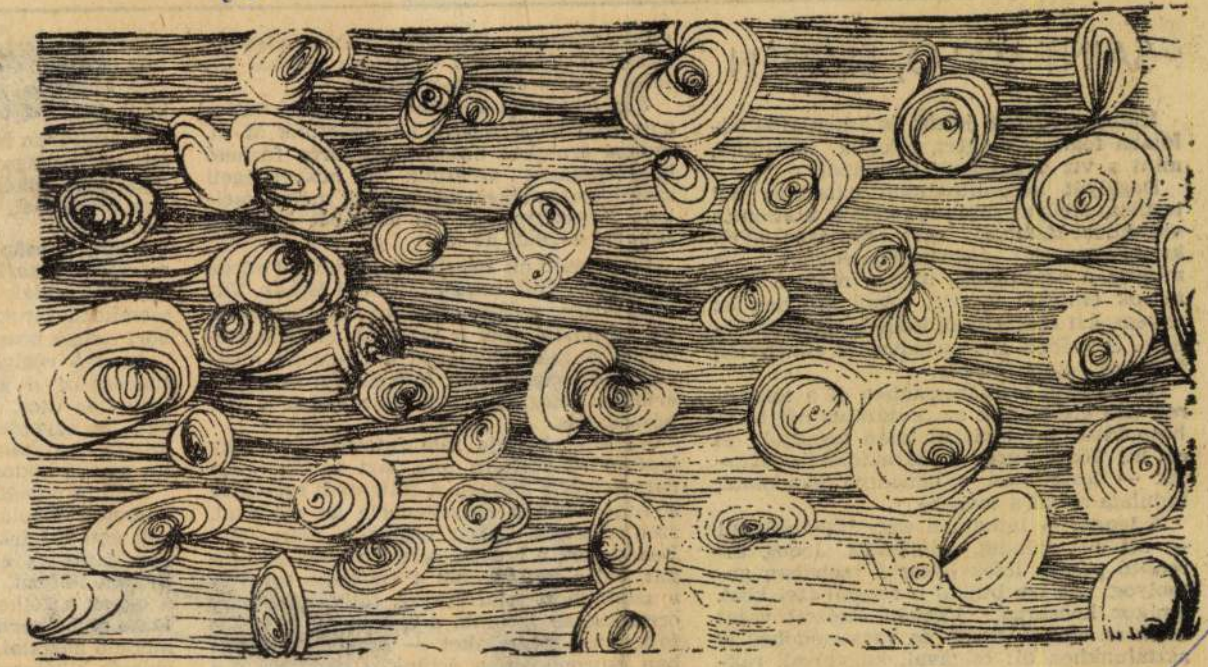

Molnár Péter: Kagylók

Molnár Péter

SAINT-MALO, ESŐBEN

Hiába próbálom jelzők és hasonlatok hálójába fogni a tengert, elfolyik, tovatűnik, mint a víz a halászok hálójából.

Dagályát hasonlíthatnám extátikus női testhez, apályát órjás-ragadozók alattomos visszahúzódásához, egét egymásba nyíló kristálytermek fényárny-játékához, de mindez a senkiföldje még a magam és a mások emlékei között. Ami valóban az enyém, azt mélyebbről kellene előbányásznom. S időben is távolodva az élménytől, hónapok, évek múltán.

Saint-Malo vadházasságban él a tengerrel. (Ha elfogadtuk az „extátikus női test" hasonlatot, folytatásául talán fogadjuk el ezt is.) Törvényesen a szárazföldhöz tartozik — teste-lelke, valamennyi gondolata, indulata mégis a tengeré.

A tenger — láthatóan vagy láthatatlanul — ott zúg mindig, mindenütt. Jódos, álmosító párája lefekvéskor a szobában gomolyog. Sós íze bujkál a reggeli ízei közt, amikor kénsárga, jócskán elsózott vajat eszik az ember. Ebéd- és vacsoraidőben is asztalunkhoz ül: csigával, kagylóval, rákkal, hallal kínálgat. Csillogó, színes köveivel, malomkeréknyi csigaházaival, kagylóhéjaival az üzletek kirakatában is otthon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 ÁPR 20

Molnár Péter

— MOLNÁR PÉTER fiatal Bács megyei képzőművész festményeiből és grafikáiból rendez bemutatót a kecskeméti TIT-klubban a TIT művészeti szakosztálya. A bemutatót vasárnap délelőtt 11 órakor Hernády Gyula, a Katona József Társaság titkára nyitja meg.

1966 FEB 17
1021

A RING

LÁZÁR ERVIN RIPORTJA

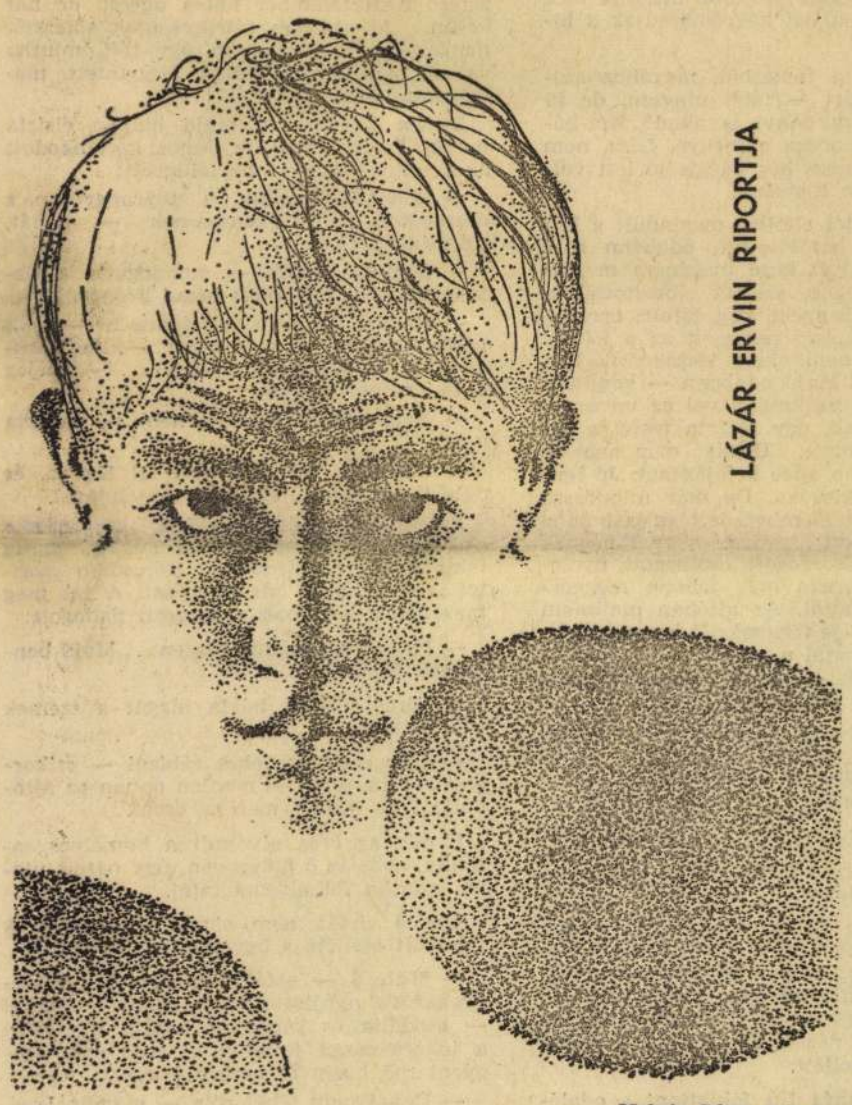

Molnár Péter rajza

1.

A lapok feketeszemüveges, fehérbotos, lapított orrú fiatalember képét közlik. A volt könnyűsúlyú professzionista ökölvívó világbajnok. Egyik mérkőzésén megsérült a szeme — megvakult. Egy másikat kiütnek, hónapokig eszméletlenül fekszik a kórházban, az orvosok nyilatkoznak: sohasem lesz belőle ember. A Miroir Sprint féloldalas premier-plan képei felrepedt szemhéjakról, csikorgó fogakról, véres, eltorzult arcokról. Gassmann hülye bokszolója a Szörnyetegekben. A Clay—Liston mérkőzés után elsőoldalas cikkekben csalásról, piszkos üzelmekről beszél a nyugati sajtó, némelyek tudni vélik, hogy a profi ökölvívást teljes egészében a New York-i alvilág tartja kézben. Ez a profi boksz.

De az amatőr világ is zajos. Lengyelországban egy tizennyolc éves fiú meghal a ringben, Hollandiában, Chilében be akarják tiltani az ökölvívást. Egy ismeretlen angol hölgy, Miss Edith Summerskill meghirdeti a harcot a sportág ellen — nem sokkal később ezen a réven már az angol alsóházban ül. 1956-ban a pápa elé viszi az ügyet. Egy magyar orvosprofesszor hivatalos sportegészségügyi tanácskozáson azt mondja: Mindazokat, akik ökölvívó-mérkőzések létrejöttét elősegítik, illetve lehetővé teszik, bírói úton kell felelősségre vonni.

2.

Kajdi János huszonhat éves, a Budapesti Honvéd ökölvívó-csapatának tagja. Kisváltósúlyú. Eredeti foglalkozása kőműves, jelenleg katonatiszt. Szombathelyen kezdte az ökölvívást, 330 mérkőzése volt, ebből 25-öt vesztett el. 1960-ban szerepelt először a válogatottban, Moszkvában könnyűsúlyban Európa-bajnokságot nyert. Harminchárom válogatott mérkőzése közül huszonkilencet megnyert, négyet — a skót McTaggart, a bolgár Pilicsev, a szovjet Barannyikov és a csehszlovák Nemecek ellen — elvesztett. Komolyabb sérülés négyszer érte — egyszer felrepedt a szemhéja, háromszor eltörött a keze —, kétszer ugyanazon a helyen, a hüvelykujj felső izülete fölött.

Jelenleg őt tartják a magyar ökölvívósport legjobbjának.

Sok mérkőzését láttam, többek között azt is, amikor a moszkvai EB döntőjében legyőzte Nyikanorovot. Legelőbben mégis egy ringen kívüli, talán kissé banális jelenet maradt meg bennem róla. Moszkvában egyik versenynap után az Ifjúsági Szálló halljában néhány magyar, ökölvívó, szurkoló, ismerős, ismeretlen az aznapi mérkőzésekről beszélgetett. Délelőtt egy ír versenyzőt kiütöttek. Vékony, magas fiú volt, szőke, lobogó beatles-frizurával érkezett a ringbe. Röviddel a gong megszólalása előtt a hajához nyúlt — és a közönség egy pillanatra elnémulva figyelte a lobogó paróka alól előbukkanó billiárdgolyósima kopasz fejet. A meglepetés csendjét egy pillanatra a sajnálkozás moraja, meg a groteszk helyzetnek szóló nevetés váltotta fel. Elkezdődött a mérkőzés, az ír keményen harcolt — akkor már fel sem tűnt a közönségnek, hogy kopasz —, de a második menetben belelépett egy lengőbe, az ütés gyomorszájon érte. Kiszámolták. Erre az írre mondta valaki a szálloda halljában, hogy minek megy ringbe az ilyen madárijesztő. Kajdi csodálkozva ránézett. Tekintetében egyértelmű viszautasítás volt. Látszott rajta, nem is érti, hogyan lehet ilyet mondani.

Mindez semmiségnek tűnhet, mégis most, évek múltán, mikor ki kellett választanom, melyik bokszolóval beszéljek, emiatt választottam Kajdi Jánost, s nem azért, mert ő a legjobb magyar bokszoló.

3.

Az öltözőbe beárad a fürdőből a gőz, nagykabátban kellemetlen ácsorogni a nyirkos, langyos levegőn.

— Mindennap tartanak edzést?

— Igen. Van olyan nap, hogy kétszer is.

— S akik üzemben dolgoznak?

— Azoknak nehezebb. Nagy megerőltetés a napi munka után még egy edzés is. Ezért aztán néha az edzés marad el, vagy a munkahelyen kapnak engedményt. Szórakozásra mindenesetre nagyon kevés jut. Aki jól akar bokszolni, meg kell tanulnia lemondani.

— Véleménye szerint a szigorúan vett amatőr keretek között lehet nemzetközi méretekben is jelentős eredményt elérni?

— Nehezen. Persze, azt hiszem, nemcsak az ökölvívásban van így. Minden más sportban is.

— Az ökölvívók általában hány éves korban hagyják abba a versenyzést?

— Huszonöt-huszonhét éves korban.

4.

Ökölvívóedzés. Ugrókötelek, bőrzsákok. Az edző tapsol, suhogás, a forgó ugrókötelek átlátszó sávjában pattogó testek, újabb taps, néhány másodperces szünet — s megint elölről. A mezek már régen átvizesedtek, de mindig csak kezdeni kell elölről, újra és újra, az ember a végén már a fogát csikorgatja: azért is! azért is!

A válogatott külföldre indulás előtt együtt vacsorázik. Bőven rakott tálak mindenki előtt. Az edző — Énekes Árpád — kicsit felemelkedik: Akik fogyasztanak, csak a száraz sajtot meg a gyümölcsöt egyék meg. Néhány tányér teljesen érintetlen marad. Valaki azt mondja: Egy ökröt meg tudnék enni. Aztán az edzőnek: Árpi bácsi, kenyeret? „Jó, hogy mondod! Kenyeret, egy falatot se!"

5.

— Miért akar még hat évig versenyezni?

— Mit mondjak? Szeretek bokszolni.

— S azokhoz, akik be akarják tiltani ezt a sportot, mit szól?

— Semmit. Úgy sem tudják. Szép, férfias sport ez. Játék.

6.

Sokáig nem tudtam eldönteni, az ökölvívó-mérkőzésre mi a legmegfelelőbb szó. Például hogyan kérdezzem meg valakitől, hogy X-szel vagy Y-nal bokszolt-e már: mérkőzött? versenyzett? verekedett? Ez a szó, hogy „játék", eszembe sem jutott. Pedig a bokszolók így mondják. „Eddig ennyi, meg ennyi mérkőzést »játszottam«."

7.

Egyik legrokonszenvesebb ember, akivel „boksz körüli utazásom" során megismerkedtem, dr. Balogh János, az ökölvívók orvosa.

Azt mondta:

— Igen, kétségtelenül igaz: más sportágakban, például a síben, repülésben, motor- és autóversenyzésben nagyobb a balesetek aránya, mint az ökölvívásban. Csak egyet ne feledjen; ami amazoknál szerencsétlen véletlen, az az ökölvívásban majdnemhogy *cél*. Ha az ellenfél harcképtelenné válik — a másik győzött.

Ezek után meg akartam tőle kérdezni, hogy szereti-e az ökölvívást. De erre nem volt szükség, mert nem sokkal később már a profi ökölvívás ragyogó kiállítású annaleseit mutatta, s büszkén csillanó szemmel jegyezte meg: Ebben már a Papp Laci is benne van.

8.

Játék?

Egy 1838-as szabály: „A már haldokló küzdőt is visszaviheti ringsegédje a küzdőtérre és nekitámogathatja ellenfelének, abban a reményben, hogy az esetleges rendőri beavatkozás még megmentheti a rá fogadók pénzét."

Igen, valahogy így támadt fel Angliában az újkori ökölvívás, ilyen vérfagyasztó szabályok és véres küzdelmek közepett. A mérkőzés addig tartott, amíg az ellenfél mozogni tudott, kesztyűt nem használtak (egészen 1892-ig, amikor a Sullivan—Corbett mérkőzésen már kesztyűvel jelentek meg az ellenfelek), s nem egy ökölvívó halt bele az órákig tartó küzdelembe. Olykor hírneves bajnokok is, mint például az 1800-as évek elejének koronázatlan bokszkirálya, Simone Byrne, aki a londoni Jem Ward-dal 99 fordulót harcolt végig 3 óra 16 perc alatt.

9.

Egy neves magyar író — éppen ökölvívásról tárgyalt a társaság — azt mondta: Azt hiszem, a szadizmus tájékán is körül kell nézni, ha az ökölvívókat igazán meg akarjuk érteni.

Nem tudom, látott-e már bokszmeccset? Amikor a harmadik menet végén a lórúgás nagyságrendű ütésváltások után a két ellenfél összeölelkezik. És boldogok. Persze, azért is, mert végetért a küzdelem, azért is, mert kibírták, tudtak ütni és el tudták viselni az ütéseket. A szadisták rendszerint gyávák. És gyáva ember a ringben meg nem marad! Lehet, hogy valaki azért megy el ökölvívónak, mert ütni szeretne, mindenáron ütni. Csakhogy ott hamarosan kiderül: nemcsak üt az ember, hanem el is kell viselnie az ütéseket. Becsülnie kell az ellenfelét. Az ellenfél itt minden más sportágtól eltérő jelentőséget kap. Bármennyire paradoxonnak tetszik, egyetlen más sportágban sincs olyan aktív, szinte bensőséges kapcsolat a szemben álló felek között, mint éppen az ökölvívásban.

10.

A salak-terem egyik padján ülünk, ott van Kajdiné is — vége felé jár az edzés, eljött a férje elé —, filigrán, helyes asszonyka, úgy érzem, mióta megjött, Kajdi János közvetlenebb lett hozzám, mintha segítséget kapott volna.

— Szokott méregből bokszolni?

— Nem. A legtöbb ellenfelem jó haverom, s különben is, ha az ember dühös, elveszti a fejét, a bokszhoz pedig ész is kell.

— Vagyis, még soha nem bokszolt dühből?

A feleségére néz, összenevetnek.

— De igen. Van egy ember egyetlen valamennyi ellenfelem közül, akit nem szeretek. Ellene néha méregből bokszolok. Nem tehetek róla, így van.

11.

Énekes Árpád éppen egy kiflivéget rágcsál, szinte a torkán akad a falat, mikor meghallja a kérdést. Felém fordul:

— Hogy dühből verekszenek? Laikus elképzelés. Nézze, a bokszot nem szabad úgy nézni, mint egy utcai verekedést. Ez sport. A srácok nem verekedni jönnek a ringbe, hanem sportolni. Lehet, hogy ezt nehezen érti meg, aki sohasem volt ökölvívó.

Mondok neki egy nevet, egy légsúlyú versenyzőt, aki a mérkőzés első percétől kezdve előre megy, üt, vág, nem is nagyon védekezik. Ő sem méregből bokszol?

Nevet.

— Persze, hogy nem! Legfeljebb csak nem tud bokszolni. Mert ilyen, sajnos, van. Aki nem technikás, kívülről nézve tényleg olyan, mintha dühből verekedne. Pedig erről szó sincs. A laikusok legtöbbje azt hiszi, hogy a bokszolókban csak alantas, alpári ösztönök munkálnak meccs közben. Nem mondom, hogy ezek a gyerekek itt mind csupa angyalok, de egyet elhihet: tíz bokszoló közül kilenc nagyon rendes ember.

— És az értelemre nem káros?

— A másik tipikusan intellektuell kérdés! Hát nézze, biztos, hogy nem használ neki. De nem írók ezek! Egyszerű srácok mind. S amelyik technikás, jól képzett ökölvívó, annak éppen úgy nem árt, mint akármilyen más sport.

12.

Dr. Balogh János maga elé mutat sportkórházi irodájában:

— Itt állt az a szerencsétlen srác, azt kérdeztem tőle, hogy mondja meg, mi Magyarország fővárosa. Csak tátogott. Kérdeztem, melyik a legnagyobb folyónk. Csak nézett. Mondtam, itt folyik a városban. Azt hiszi, meg tudta mondani?

Szomorúan csóválja a fejét.

— Ez a versenyző különben szellemileg jó képességű fiatalember volt, némi idegklinikai kezelés után ki is heverte a súlyos kiütést, jó eredménnyel technikumi érettségit tett — közben jelentkezett, hogy újra bokszolni szeretne!

— Az ilyenfajta szellemi tompulás feltétlen velejárója az ökölvívásnak?

— Semmiesetre sem! Aki tud bokszolni, sohasem jár így. Vagy a boksztudással van baj, vagy valami mással. Ezért vezettük be a minimum vizsgálatot. Magyarországon csak úgy léphet valaki szorítóba, ha előtte szigorú testi és szellemi vizsgálaton átesett.

— A sérülések?

— Minél alacsonyabb az ökölvívás színvonala, annál gyakoribb a sérülés.

13.

Három kéztörés.

— Véleménye szerint miért törött el a keze?

— Papp Lacival is beszéltünk erről — mondja Kajdi János —, ő azt állítja, azért, mert gyengén ütöttem.

— Ezt nem értem.

— Pedig egyszerű. Előfordul, hogy fiatalabb, vagy sokkal gyengébb képességű versenyzővel kerülök össze, s azt az edzői utasítást kapom, hogy vigyázzak az ellenfelemre. Ilyenkor az ember nem üt tiszta erőből, lazán marad az ökle, a hüvelykujja nem feszül rá szorosan a többire, beleakad valahová és már el is tört.

14.

Az orvos kis nosztalgiával maga elé nevet.

— Tudja, hány beteg kezet gyógyítottam meg?

Legyint, hogy azt úgysem lehetne összeszámolni.

— És tudja, hány ütést kaptam? Többet, mint egy csb. összes mérkőzésén esik.

Ezt nem értem, hát megmagyarázza. A gyógyuló kezű versenyzők rajta „verik be" magukat, azaz az ő nyitott tenyerét püfölik.

Mutatja a tenyerét — nagy lapát kéze van, a mutatóujj és a hüvelyk bütyke jó messze esik egymástól.

— Erről lehet bennünket megismerni.

— Kiket?

— Hát minket, bokszolókat — mondja és nevet —, erről a távol eső bütyökről.

— Kit tart a legjobb magyar amatőr ökölvívónak?

— Papp Lacit.

— Hiszen régóta profi.

— Kemény, céltudatos, megalkuvást nem ismerő ember. Szerény, szorgalmas. Abban a piszokban és förtelemben, ami ma a profi ökölvívás, Laci olyan tisztán maradt, mint bármelyik amatőr.

— Ön szerint ezeknek a jó tulajdonságoknak föltétlenül jellemeznie kell a jó ökölvívót? A szerénységre, keménységre, céltudatosságra, egyenességre gondolok.

— Lehet néha legénykedő, verekedő, fenegyerekről hallani. Megnyugtathatom, az ilyen versenyzők, ha mégoly nevesek is, nem sokáig maradnak a ringben. Hirtelen feltűnnek és le is tűnnek, mint a hullócsillag. Az ökölvívás egyenességet, kitartást, sőt bizonyos fokú aszkézist követel. Akárhonnan jöttek ezek a gyerekek — mert a legtöbbje a legegyszerűbb rétegekből jön, az MTK mérnök-versenyzőjét, Feketét, csak kuriózumként szokás emlegetni — a ringben emberré válnak, higgye el.

15.

Mikor Edith Summerskill kisasszony azt akarta elérni a pápánál, hogy az egyház feje ítélje el és tiltsa meg az ökölvívást, jellemző módon egy pap: Boski páter és egy olasz sebész, La Cava professzor kelt az ökölvívás védelmére. Azt mondta Boski páter: „Aki Olaszországban ökölvívó lett, az eldobta a kést." És ez nagy érv a késelések országában.

Nálunk ez a probléma sokkal kisebb. Igaz, van néhány olyan élvonalbeli versenyzőnk, aki huligán-galerikből, kétes társaságokból érkezett a ringbe. A legtöbbje rendes emberré vált. S ez lényeges: nemcsak a fölös energiák levezetésére szolgál a boksz, hanem emberré válni is segít. (Itt azért zárójelben elmondanék egy apróságot. Az egyik „alvilágból jött" bokszolót hiába kerestem a csapatban. Megkérdeztem az edzőt, miért hagyta ki? Mert gyáva — mondta.)

16.

Még egy kérdés Kajdi Jánoshoz:

— Verekedett már a ringen kívül is?

A felesége megint elmosolyodik, és Kajdi „vall":

— Igen. Életemben egyszer. Belémkötött egy férfi, egyenruhában voltam, és amikor tépkedni kezdte a váll-lapomat, behúztam neki egyet. De ez csak egyetlen egyszer fordult elő, és remélem, soha többé nem kerülök ilyen helyzetbe... Pedig néha nagyon szívesen lekennék egyet, amikor... de ezt jobb, ha hagyjuk...

— Mikor?

— Amikor jön le az ember a ringből és csibészeznek.

— A közönség?

— Igen.

— Egyszer Kőbányán le is köpdöstek bennünket — mondja Kajdiné.

Értetlenül nézek rájuk, aztán eszembejut egy jelenet. A magyar bajnokságon, a döntő előtti mérkőzésen eltörött Kajdi keze. A küzdelem hevében nem vette észre, csak annyit érzett, hogy fáj. Végigbokszolta a meccset: nyert, bejutott a döntőbe. A röntgen kimutatta, hogy eltörött a keze. Másnap a döntőkre már begipszelt kézzel jött, ellenfele mérkőzés nélkül lett bajnok. S amikor Kajdi eredményhirdetéskor a második helyezettnek kijáró dobogóra lépett, őrületes füttykoncert, pfújolás zengett a Sportcsarnokban.

Nem tudom, mit érzett akkor Kajdi János. De meg tudom érteni, hogy nem szereti a közönséget. A pápa nem foglalt állást a boksz kérdésében, csupán a papoknak tiltotta meg az ökölvívó-mérkőzések látogatását. S ha a fentebb említett író szadizmust keresett a ringben, akkor csak egy lépést tévedett — csak éppen a közönség, a „csak a porszívóját", a „vágd szét az agyát", az „üsd agyon" — közönség közé kell lépnie. Az ilyen emberek, azt hiszem, sohasem álltak egyenlő feltételek között, hasonló erejű ellenféllel szemtől szemben. Még szerencse, hogy a közönségnek csak kisebb része ilyen. Legalábbis remélem.

17.

Szeretném, ha Kajdi János még valóban hat évig játszana a ringben. És több szerencsével, mint eddig. És azt is szeretném, ha mégiscsak a Lengyel újságírónak, Jerzy Zmarzliknak lenne igaza. Azt mondta: „A szorító igazi tisztítótűz, ahol tartósan csak tiszta jellemű ember állhat ki ellenfeleivel szemben."

UTOLJÁRA

SZABÓ ISTVÁN ELBESZÉLÉSE

V. Kovács József rajza

Ferenc bácsi egy téli vasárnapon tekintélyét is eljátszotta a család szemében. Már régóta nem vették komolyan sem a fiai, sem az unokái, szavára ügyet sem vetettek, még a tizenhárom éves Katica is felülről kezelte az öreget, néha rá is pirított, mintha ő lenne a felnőtt, nagyapja pedig éretlen és oktondi gyerek. S akármit bíztak rá, nem tudta jól elvégezni: ha dologhoz nyúlt, mindig gyöngéd pirongatás lett a vége. Az öreg ilyenkor megszégyenülten vonult el egy sarokba bánatával. Pedig nagyon szerette volna hasznossá tenni magát, hiszen azonkívül, hogy nyolcvanesztendős elmúlt, nem volt semmi baja, még tudott mozogni, s *meglátta* a munkát — de a fiatalok nem engedték nyúlni semmihez.

Ferenc bácsi nyugtalanul tengett-lengett köztük, rosszul érezte magát a tétlenségben. De egy vasárnap estén Gizella, a menye, moslékkavargatás közben így szólt a konyhában ténfergő öreghez:

— Összeszedhetné odakint a tojást, édesapám. Mindjárt sötét lesz, s még annyi a dolgom.

Ferenc bácsiba mintha visszaköltözött volna az élet. Boldogan kezdett nyüzsögni, szinte lámpaláza volt, hogy végre neki is adtak valami munkát. Ügyetlen buzgalommal kapkodta magára a télikabátot.

— Hol a kisvéka?

— Annak a két-három darabnak? Be tudja hozni a markában is — mondta az asszony, s már szaladt kifelé a moslékkal.

Ferenc bácsi körülnézett még a konyhában, de mivel a kisvékát nem látta sehol, motyogva és élénk igyekezettel kicsoszogott a házból.

Meggörbülve, mintha a földet szagolná, keresztülvágott az udvaron a fészer felé, ahová tojni jártak a tyúkok. Buzgón cipelte öreg, rozoga testét s két karjával még evezett is, hogy gyorsabban haladhasson. A menye utána szólt:

— De össze ne törje ám a tojásokat!

Ferenc bácsi sértődötten legyintett, s megtörölte orrát a kabátja ujjával. A fagyos januári este kicsalta még a könnyeit is, testét azonnal átjárta a hideg, ujjai meggémberedtek. Remegő szájjal motyogta: — A fene ezt az időt! — De nem zúgolódás volt ez, inkább elismerő bók a télnek, s benne az az öröm, hogy azért is idekinn mozog még.

Befordult a fészerbe, ahol már elég sötét volt. Szűk helyeken kellett mozognia. Átpréselte magát a szekéroldal, meg a falnak támasztott borona között. Keze már nyúlt a sarokban derengő fészek felé, hogy van-e benne tojás. Nem látta, mert boronafogak meredtek az arcába, s a fejét félre kellett előlük fordítania. Szuszogott, nyújtogatta a kezét. Hogy a tyúkféle nem gondol arra, vajon elférnek-e a gazdái is ott, ahol ő be tud csúszni!

De nem csüggedt. Csontjai nyikorogtak, míg elérte a fészket. Micsoda? Négy tojás? Nem akart hinni a kezének, többször végigtapogatta a szalmát, mindenhogyan négy darab!

Boldogan szedegette elő a tojásokat, s bár reszketett a hidegtől, most nem törődött vele. Közben hallotta, hogy a kutya élénken ugat valakit az udvaron, talán látogató jött, vasárnap esti látogató.

Áthúzott a másik sarok felé, s közben tarkóját beleütötte a fölfelé meredő taligarúdba. Szitkozódott, de azért nem volt mérges igazából. Pelyva hullott a gallérja alá, nem érezte, drót akadt a kabátjába, s leszakította a nemrég odacsapott foltot, nem törődött vele. Szeme az új fészekre tapadt.

Abban is fehérlett három tojás. Hitetlenkedve nézte. S míg balkezével óvatosan melléhez szorította, amit a másik fészekből szedett össze, jobbkezével e hármat halászta elő. Orrahegyén nagy, ezüstös csöpp remegett, nem tudta letörölni, magától meg nem szakadt le. Ujjai kékremeredtek a hidegtől.

Kikecmergett a fészerből, magához szorítva a hét tojást — több nincsen, de ki hitte volna, hogy ennyi is akad? Két-három darab — mondta a menye. Lám, nem kettő-három, hanem hét. Mégis jó lett volna megkeresni a kisvékát.

A maga igazától eltelve, megindult a ház felé. Jócskán besötéterett, odabenn már égett a lámpa. Két keze majdnem megfagyott a tojásokon, szemét elborították a hidegfacsarta könnyek, alig látott, orrahegyén pedig makacsul remegett az a jókora fehér csöpp, s nem akart leszakadni. Hogyan törölje le? Majd odabenn — gondolta s buzgón haladt zsákmányával az udvaron, csontjai remegtek, úgy átjárta testét a január kemény fagya. Ujjait már nem is érezte, csak el ne ejtse a tojásokat. Jó lenne most az a kisvéka. De már mindössze tíz lépés az ajtó. Gémberedett szája boldog mosolyra húzódott: milyen nagyot néznek majd odabenn. Csoszogott, csoszogott, nyolcvanesztendős dereka még jobban meggörbült az igyekezettől. Az ajtóban majdnem megbotlott az eléje törleszkedő kutyában, be akart az is surranni a melegre.

— Menj innen — mondta neki aggodalmasan — menj innen, Fuxi!

Féltően szorította magához a tojásokat. A kilincset könyökével nyomta le. Aztán belépett s körülnézett a konyhában. Már együtt volt a család s egy idegen fiú is ült az asztalnál, a kis Katica mellett. Ferenc bácsi már többízben látta itt a fiút, de nem tudta, kicsoda. Ferenc bácsi már nem ismerte a fiatalokat.

Ügyefogyottan állt az ajtóban. Erre nem számított s most nem tudta mit csináljon. Kékrefagyott két keze a tojásokhoz tapadt, orra hegyén csillogott az a fényes gyöngy, szippantott egyet, de mi haszna? A családmeg bosszusan nézett rá, Katica lesütötte szemét a fiú mellett.

Az ünneplőruhás fiú felpattant s odalépett az öreghez.

— Jó estét, Ferenc bácsi — mondta barátságosan, s a kezét nyújtotta. Az öreg meglepődött. Vele már nemigen szoktak kezet fogni a látogatók.

Közbe
ber job
vözlésre
renc bác

Négy
zetén. A
későn. A tojások ráfroccsentek sötétkék nadrágjára. Nézte, aztán úgy tett, mintha semmi sem történt volna. Legyintett, mosolygott.

Katica fölsikoltott, majd halkan elsírta magát. Ferenc bácsi fia, János, káromkodott az asztalnál, az asszony felugrott:

— Nahát — mondta a toprongyosan, s dermedten álló öregembernek — nahát, édesapánk!

— Semmi, semmi — mondogatta a fiatalember. Rá sem mert nézni a nadrágjára.

— Katica, valami ruhát áztass be — szólt vörös szégyennel az asszony —, ne haragudj, Laci. Majd valahogyan... — meleg vízzel megpróbáljuk.

— Nem számít, Gizella néni — hadarta a fiú.

— Nagyapa — zokogott fel Katica, és dühödt kis szemét eltakarta kezefejével.

Ferenc bácsi rémülten állt, két szeme sorrajárta a többiek arcát. Lesújtó harag tekintett rá mindenfelől. Görcsösen szorította a maradék három tojást. A fiú meg mosolygott kínjában s ilyesmit dadogott:

— Nem, nem számít, hiszen... Majd benzinnel, én is...

Az öreg kicsire húzta magát a szemek verése alatt.

— Már ezt sem lehet rábízni — csikorgott arcába a fia — menjen onnan az ajtóból!... És törölje meg az orrát.

S míg az öreg elvonult a homályos sarokba, ahol az ő helye van, úgy nézett utána, mintha fel akarná falni.

Katica sírása nem akart csillapodni. A fiú leült melléje s ügyetlenül vigasztalta.

— Mutasd — szólt Lacinak. A fiú szégyenkezve nyújtotta előre lábait. — Nahát — csodálta és sápadtan kezdte törölgetni a jókora sárga foltokat — már csak szégyent tud hozni az ember fejére.

— Dehát nem tehet róla — mondta Laci.

A kislány nem mert odanézni, hogyan szorgoskodik az anyja. A sarokban pedig, ahová az öreg gyorsan elhúzódott, olyan csöndesség honolt, mintha Ferenc bácsi már nem is lélegzett volna.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ELET ES IRODALOM

MARCONNAY TIBOR:

Teremts!

Szerettem volna őt, jól, amíg a teste itt volt.
Elment. Mit tettem? ó, — magamban n e m vagyok,
Éjszakám annyira félelmes mint a sírbolt,
Kacagjatok reám, hívságos hajnalok, —

Pezsdíts föl, érdekelj, kápráztass, néma színfolt;
Rózsás hamvú havas, babérszín ár ragyog,
Jön, — minden együtt, ám, már ő nem, ki irigy volt,
Tündöklő nagy Világ, Légy! — másként meghalok.

De élnem még muszáj, vágynom, hogy berekesszem
A Művet, s úgy legyek múmia, balzsam, érc,
Időt engesztelőn! ó, áldalak, kegyetlen
Ki engem megtagadsz, s már most sem értesz.
Nem hajthatom fejem más ölben nyugovóra,
Mert vigyáz Műhelyem polcán a Homokóra.

Marconnay Tibor február 12-én hetvenéves. Szerkesztőségünk is köszönti őt ebből az alkalomból.

NAPLÓ

ÖTVEN SZÓ NAPONTA

A szőnyegre dobott vastag szivacspárnákon ültünk, előttünk hosszú, zöld poharakban gines keverék. A házigazda magnóján végetérhetetlenül követték egymást a számok, a társaság táncolt, vitatkozott és ivott. Egy fiúsra nyírt lány is volt közöttünk, feltűnt, hogy nem táncol senkivel sem. Időnként egészen félrehúzódott, hátát a cserépkályhának döntve, egy füzetből francia szavakat tanult. A többiek Ditnek szólították, csizma alá húzott szűk, fekete nadrágot és csípőig érő, lazán kötött pulóvert viselt. Jóalakú, csinos lány volt, hosszú combokkal és erős, ápolt szemöldökkel.

Éjféltájban a társaság felbomlott, néhányan felöltöztek és elmentek, hogy csavarogjanak egyet a hóesésben. Csendes beszélgetés kezdődött. A magnón valami lassú, borús vonószene ment, jól esett a nagy cserépkályha mellett ülni és időnként kortyolni az italból.

A lány nyugodtan tanult.

— Túlzásba viszi a szorgalmat — mondtam.

Kicsit gúnyosan vállat vont, átfogta felhúzott térdeit.

— Muszáj.

— Ez nem éppen a legmegfelelőbb alkalom.

— Ötven szót kell megemésztenem naponta.

— Egyetemista?

A lány megrázta a fejét.

— Automata — mondta. — Ha nem találkozott még automatával, nézzen meg. Könyvelő vagyok. Mégpedig a Hollerithes fajtából.

A füzetet forgattam, a lánynak gyerekes, gyakorlatlan írása volt, a szavak mellé a kiejtést is leírta.

— Hogy halad?

— Kell, hogy haladjak. Hamarosan kimegyek.

— Látogatóba?

— Nincsenek rokonaim. Sem itt, sem máshol. Francia fiúhoz megyek feleségül.

— Igen?

Csendesen nevetett.

— Ha csak meg nem gondolom magam.

Felemelte a fejét, láttam, hogy a hatást akarja lemérni rajtam. Várakozó mosollyal figyelt.

— És ő? — kérdeztem.

— Úgy néz ki, hogy hamarosan ismét Magyarországra jön, akkor beadjuk a házassági kérvényt. Nincs semmilyen ok, amiért ne engedélyeznék. Nem hiszi?

— Pénzes gyerek? — kérdeztem.

— Közepesen. A papának garázsa, javítóműhelye, miegyebe van Párizsban a Saint-Marcel körút közelében. De ez a legkevésbé sem érdekel.

Felemeltem a poharamat, láttam, hogy a lányé üres, tölteni akartam. Eltolta az üveget, csak szódát kért.

— Charles drága kölyök — mondta sóhajtva. — Kedves ötletei vannak. Ősszel, amikor a dolog elkezdődött közöttünk, egy este a szállodában arról beszélt, hogy igazi, nyüzsgő családot akar maga körül, tíz gyerekig meg sem áll. Ilyesmit ma itthon nemigen hallani.

Elgondolkozva kapargatta a szőnyeg mintáit.

— Már nagyon várom.

— Szóval, végleg elmegy — mondtam. — Kár, hogy egy remek nővel kevesebb lesz Pesten.

Maga mellé húzta a tálat, amelyben vékony citromszeletek voltak jég között. Egy szeletet kivett, harapott belőle és a megmaradt darabot a szódavízbe tette.

— Semmi sem biztos.

— Hogy érti?

— Ahogy mondtam.

— Szereti?

— Miért ne?

Néztem a szemét, tekintete mozdulatlanul tapadt az alacsony heverő fölött függő kerámiára.

— Azt is el tudom képzelni, hogy kimegyek és egy idő után visszajövök.

— Összevissza beszél — mondtam.

Megint felnevetett.

— Úgy veszem az egészet, mint egy kirándulást, amelyet az eső sem moshat el egészen. Én csak nyerhetek.

— Kirándulás? — kérdeztem. — Így indul?

— Remélem, nem akar prédikálni.

Vitatkozni kezdtünk, rossz íze lett az egésznek.

— Így nem szabad elkezdeni — mondtam.

— Miért? Félresikerült házasságot itt is könnyen tudnék kötni — felelte a lány. — Hát ha lehet, miért ne csináljam úgy, hogy az egyik oldalam biztosítva legyen? Ha minden jól megy, legalább látok a világból egy darabot, egészen ingyen.

— Sajnálom azt a francia fickót — vágtam oda dühösen. — Ha tehetném, felvilágosítanám arról, hogy mibe vág bele.

A lány kesernyésen nevetett.

— Nagy szíve van. Mint minden férfinak.

Így nem lehet valamit elkezdeni, gondoltam. Az embernek hinnie kell abban, amibe belekezd. Csak úgy szabad hozzákezdeni valamihez, ha az ember hisz abban, hogy sikerülni fog.

— Van eszem, mi? — fordult felém a lány.

Nem akartam válaszolni. Néztem, ahogy egymás után eszi a citromszeleteket, az arca merev volt. Egyszer felállt az ablakhoz ment és fáradtan nyújtózkodott. A pulóver felcsúszott rajta. Most láttam, hogy a hasa enyhén kidomborodik, mint a negyedik, ötödik hónapban levő, állapotos asszonyoké.

— Mit néz? — kérdezte. — Mi lenne, ha adna egy kis szódát.

Kint még mindig zuhogott a hó, a meredek úton hangtalanul jártak a buszok. Nemsokára megjöttek a többiek, zajosan oszlottak szét a szobákban, rávetették magukat az ételre és az italra. A magnón újból tánczene szólt, a szőnyegeket felcsavarták, a tálakon félig fogyasztott és letarolt szendvicsek hevertek, amelyekről a vendégek leették a sonkát, a sajtot és a szalámit.

A lány a kályhánál szorgalmasan tanult.

Pintér Tamás

GAÁL JÓZSEF: **Képzőművészet**

Zöldföld Alef

A FŰ csoport (Babinszky Csilla, Dániel András, Tasnádi József) szentéllyé alakította át az Óbudai Pincegaléria. A boltíves falakat ellepi a zöldföld színű Alef, a héber ábécé első betűje. Olyan, mintha egy felnagyított imamalom vagy pecséthenger belsejébe lépnénk, amely belül ugyanazt a jelet lükteti ismételve. A zöldföld, ez a természetes földpigment szín is fokozza ezt a szakrális monotómiát. (Jól ismerjük ezt a színt az ókori falfestményekről, a középkori freskókról, a trecento olasz iskolái a zöldföldet aláfestéshez használták.)

Az Alef a Kabbala hagyományában a teremtő egy, maga a határtalan tudás egy képletbe sűrítve. Alakja az emberhez hasonlít, aki az égre és a földre mutat, vagy: duplahorog, egyik ága a magasságból, a másik ága a mélységből halássza ki a mindentudást.

Tóramutatóhoz hasonlítható vaspálcák támaszkodnak a falnak, végükön paraffinból öntött kezek mutatják, „olvassák" az egyetlen betűt. Az egyiptomi napistent ábrázolták kézben végződő, világot megtermékenyítő sugarakként. De itt fagyott preparátum kezek vannak, halott fehérségük a katakombahangulatot erősítik.

A kis oldalteremben — ugyancsak paraffinból öntött — Alef jelek vannak feltornyozva.

A paraffint a kátrány lepárlásával nyerik. Fehér, a fényben derengve áttetsző, zsíros tapintású anyag. Melegben könnyen lágyul, hidegben pedig törékennyé válik. Az éteri jel ebből az anyagból lett kiöntve, áttetsző belső fényük misztikussá változtatják a tárgy-betűket, de így felhalmozva, szériává silányítva lelepleződik a reduktió-jelképiség. A misztikus tanok zártsága, valóságtól függetlenített rendszere a teremtő mindenhatóság kimerevítése egy jelbe, inkább a világ megismerhetetlenségét sugallja.

Úgy érzem, a kiállítók nem az okkult hagyományokat akarják újraértelmezni. A művészet vizsgálata, a művészetről való gondolkodás érződik ki a munkákból. A misztikus burok csak metafora, mert az okkultizmusnál, úgy a művészetnél is az abszolútum keresése a fő mozgatórugó. Ugyanaz a metafizikus ábránd; a világot rendszerbe foglaljuk, jellé redukáljuk, de ezzel lemondunk az állandóan alakuló szerves életről. Az igazi titok: a szellemi és anyagi együttlétezése a műalkotásban. A végletekig vitt rákérdezés mindent lecsupaszít, az együttdolgozás puritán irányba tereli az alkotókat, ilyenkor könnyen eltűnik az érzéki dimenzió a műalkotásból, s marad az elvont spekuláció.

A FŰ csoport megmaradt a képzőművészet határain belül, a szublimált állapot ellenére kifinomult érzékiséggel jelenítik meg a megfejthetetlen titkot. Az alkotó megismerés kulcsa nem veszett el, — az a belső intuitív erő. Úgy gondolom, a művész feladata a titok megjelenítése, a megfejtés a művészet halála.

(A FŰ kiállítása, Óbudai Pincegaléria, 1994. december 9-18.)

LÓSKA LAJOS: **Képzőművészet**

Rajzok a csendről

Molnár Péter (1943) halkszavú, motívumokat alig felvonultató grafikáit nézegetve az *Eve-Art Galériá*ban Lao-ce sorai jutottak eszembe: „...A házon ajtót-ablakot nyitnak,/ mert belül üresség rejlik: a ház ezért használható./ Így hasznos a létező/ és hasznot-adó a nemlétező." Természetesen nemcsak azért gondoltam a Tao-ce versére, mert Molnárnak van egy *Lao-ce álma* címet viselő rajza, valamint a tárlaton látható a közelmúltban készült festménye, az *Ismét Lao-ce*, hanem azért, mert egész életművében az ürességet, — ami maga a tökéletesség, illetve az azt hangsúlyozó leheletfinom motívumokat, egyszerű jeleket — tekinti abszolútumnak.

Apró, látszatra jelentéktelen dolgokat, finom variánsokat, karcolásokat, repedéseket jelenít meg azon a húsz darab munkán (a kollekció 16 rajzból és 4 festményből áll), amely a Király utcai galériában látható.

Volt idő a hatvanas évek végén, amikor Molnár kavicsokat rajzolt. Sok-sok kavicsot, több százat szépen egymás mellé („A kövek az ég és föld csontjai." — írja Liu Hszie), amíg tele nem lett velük az üres papíros. Majd megszülettek a pontozott és az írásos felületek, és feltűntek bennük a jelek: egy négyszög tetejére állított háromszög, a ház motívum, a legyező forma, melynek születéséről a művész mesélte, hogy azt Siena főterének felülről, a városháza tornyából megfigyelt formája és struktúrája inspirálta.

Vegyes technikával készülnek, színes ceruzával, grafittal rajzolja, írja, vízfestékkel alapozza, aprólékos világosbarna-diópác színű, csendet sugalló alkotásait a művész. Hangos, zajos korunkból hiányzik a csend. Erről szól John Cage-nek az a happeningje, melyben a zenészek elhelyezkednek a színpadon, ülnek mozdulatlanul és négy percig nem szólaltatják meg a hangszereiket. A csendnek, az öröklét csendjének a megidézése nagy szerepet játszik Molnár Péter grafikáin is.

Mindig is vonzódott a régi dolgokhoz, az idő nyomát hordozó töredezett freskórészletekhez, az apró repedésekhez, a táskás, málló felületekhez. Nem véletlenül tűnnek fel parányi betűkkel teleírt lapjain — melyeken nem elsősorban a leírt mondatok jelentésének, sokkal inkább a kalligráfiának, a faktúrának van szerepe —, olyan részletek ezek, amilyeneket a homokba váj a lefutó víz.

Akár az avangárd nagy generációjához tartozó is lehetne Molnár Péter, hiszen ott állított ki először, ahol ők, a mára már mítosszá vált Petrigalla Pál lakásán 1963-ban. Barta Lajostól és Csernus Tibortól tanult. 1967-ben Bálint Endre nyitotta meg kiállítását Kiskunfélegyházán. A Pannonia Filmstúdió kecskeméti stúdiójában dolgozik (1977-86), közben illusztrációkat készít és természetesen rajzokat. 1983-ban írásos munkájával — *Szöveg*, 1982 — szerepel a Mai magyar grafika és rajzművészet című tárlaton a Magyar Nemzeti Galériában, a salgótartjáni Országos Rajzbiennálén (1984), majd Kecskeméten, a Cifra palotában mutatkozik be többek között olyan eszmeileg és formailag hozzá közel álló művészekkel, mint Schmal Károly és Vojnich Erzsébet (Kortárs gyűjtemény, 1993). Vannak olyan művei, melyek hosszú évekig készültek. Ám ami a legmeggyőzőbb művészetében, az a minimál programjának maximális megvalósítása: kevés szóval sokat tud mondani. Az a tiszteletet parancsoló szívósság és leleményesség, ahogy egy-egy felületes néző számára jelentéktelennek tűnő motívummal — a már említett ház és legyező — évtizedekig foglalkozik a művész.

Molnár egész eddigi oeuvre-je a variációk, az árnyalatok, az ici-pici eltérések, a részletek, a felületek művészete. Ennek illiuztrálására álljon itt egy példa. Az 1972-es Lao-ce álmán sárga alapon sötétebb ház motívum látható. Ugyanez a jel, szimbólum, tűnik fel a *Kapujancsi átjárón*, csak a képmező alapfaktúrája más, keresztbe sávozott felület, kicsit olyan, mint amikor a betont deszkával zsaluzzák, és a deszkák lenyomatát megőrzi a beton. A *Kettő, hasonlón* (1979) ugyanez az ábra kövérebben és soványabban megkettőződve jelenik meg, míg a tárlaton is szereplő 1994-ben készült *Dániai emléken* karistolt, repedezett felület előtt.

Ha sarkítunk, kétféle festőszemélyiség létezik a XX. századi modern képzőművészetben. Az egyik típusra legjobb példa a Próteuszként állandóan változó, stílust cserélő Picasso, a másik típus pedig ennek ellentéte, az élete során egy témát festő Chagall. Ilyen — monomán — szemléletű Molnár Péter művészete is, vagy, hogy egy időben és tematikájában hozzá közelebb álló festőhöz hasonítsam, olyan alkotó ő, mint a konokul egymás mellé számokat festő Opalka. Az erkölcs, az etikusság fontosságára figyelmeztetnek művei. Az örökkévalóságot idézik meg, számvetésre késztetnek, és olyan fogalmakat idéznek fel — természetesen áttételesen —, mint a szorgalom, a szerénység, a kitartás, a tökéletességre való törekvés, a csendes meditáció, melyek leginkább hiányoznak pragmatikus, bizonyítási és megfelelési kényszerrel teli korunkból.

KAÁN ZSUZSA: **Tánc**

Eklektika, eklektika

Lila ruhás dáma jegykendőket osztogat; kék és rózsaszín fodrosok játszadoznak vele, de a zöldcsipkés leejti és megvárja, amíg a snájdig, egyenruhás úrfi felveszi és átnyújtja neki. Egy habkönnyű keringő egymás karján, s már jöhet is az esküvő. A nászágy puttói is megelevenednek, bár nem tudni, mivégre: még csak nem is kíváncsiskodhatnak. Igaz, okuk sincs rá, hisz az ifjú ara oly szemérmes, az ifjú férj pedig annyira kíméletes, hogy a jus primae noctis jogával sem él- ve, a földön ülve tölti az első éj- rakát. — Sebaj, gyermek azért így is születik. Már ott is a a színpad hátterében, s népe (apácák, nebulók, ágáruslány és kémény- an ünnepel. Kivéve csavargót, akit e tban is jobban ér- talált... intha valami almas óra is tsük!): a ovagolni, szúrát ami- két ra, l-

nyilvánvaló, kapcsolatuk azonban plátói marad. Kiéletlen vágyukat vörös ruhás bártündérek, szemérmetlen hastáncosnők és kánkánozó babák bűnös fertője ellenpontozza...

A hölgy egyre szomorúbb. Esküvőjére gondol, magányában ráájul egy lépcsőre, és ... szünet következik.

Nos, körülbelül erről szól a *Győri Balett* legújabb produkciójának első része. A második viszont talán még ennél is szétesőbb. Komornák hada félméteres fésűkkel csinosítja a hősnő többméteresre „kibontott" zsinór-haját. Az általa összebéklyózott, ám tartózkodó szerelmesek később egy cirkuszban találkoznak műlovarnők, bohócok, kötéltáncosnők társaságában. Egymásról álmodnak, csakhogy a hölgy reggelre a férj és nem a kedves öleléséből ébred. Házastársi civódásuk után ezért sajátezűleg vezet barátnőt a hitvesi ba, majd a feszült házaspárt pélyes keretek között megázzák. A ceremónia színóniája egy asztaltáncolszba s egy vésztjósló boszorkánytáncba torkollik, amely az ifjúvá serdült gyermek öngyilkosságához vezet...

Monarchia, monarchia — szól mindehhez az előadás hangzatos címe, kezdettől fogva jelezvén persze, hogy az új balettnak valahogyan köze lehet a Habsburg-házhoz. Ám ha a műsorfüzet segítségével nem azonosíthatnánk be a szereplőket, s némiképp nem értenénk a kort, amelyben a történet játszódik (vagyis amelyikben játszódnia kellene), hát nem biztos, hogy ráismernénk.

Gombár Judit librettója ugyanis a kiegyezés-kori osztrák-magyar történelem freskója helyett — amit a cím ígér — nem több, mint Sissi, azaz a bajorországi Wittelsbach Erzsébet asszonysorsának vázlata. Kosztümjei impozánsak ugyan, de nem korhűek; díszletet-látványt pedig (amellyel általában remekelni szokott) most mintha nem is tervezett volna. Szögletes diadalkapu alatt-előtt és zuhanyfülkékre emlékeztető, átvilágítható dobozok mögött-között, úgyszólván légüres térben zajlik a pikareszk epizódsorozat. Az osztrák Andreas Baksa jellegtelen kísérőzenéjéből is csak az marad emlékezetes, hogy tangót járnak a magyar nemesek/!/...

A tehát sokszorosan is magukra hagyott, gyakorlatlan koreográfusok: *Kiss János* és *William Fomin* a téma közös balettszínpadi adaptációja során ezért legfeljebb a társulat képességeire és a szólisták személyiségére támaszkodhattak. Elsősorban a Sissit okosan alakító *Eva Hotovára* és a rokonszenves Ferenc Józsefet teremtő *Müller Ervinre*, aki megnövesztett pakombartjával a megszólalásig hasonlít a visszafiatalított uralkodóra, ám ez pusztán az ő személyes szerencséje s nem a balett karakterformáló érdeme. Mivel viszont a többi főszereplő — a királyi párt kivéve — nem kapott elegendő s kellőképp választékos feladatot, a balett folyamán valamennyien leginkább önmagukra hasonlítanak. *Demcsák Ottó* demcsákosan elegáns Andrássy gróf, *Bombicz Barbara* bombiczosan dekoratív Zsófia, *Afonyi Éva* afonyisan kellemes Ludovika, *William Fomin* fominosan technikás Rudolf, és így tovább.

Őket azonban — markáns-rutinos színpadi egyéniségüknek is köszönhetően — viszonylag elkerülték az alkotói stílustévesztések. Nem úgy a csoporttáncok mellékszereplőit a barokkosan allegorikus ágyjelenetben, az expresszionista boszorkánytáncban, a naívan ironikus fésűs táncban; nem beszélve a „külsős" hastáncosnő fellinis naturalizmusáról, a picassós keblű kánkán-babák obszcenitásáról. Általában a klasszikus balettnyelv- és karaktertánckliséktől eltérni szándékozó „új" megoldások eklekticizmusáról. Úgy hisszük, éppen ez: a balett teljes színpadi eszköztárában eluralkodó eklektika az új győri produkció legfőbb hibája, amely sajnos túlmutat a *Monarchia, monarchia* egyszeriségén. Mert az immár tizenötéves Győri Balett legutóbbi négy évad hasonlóképpen eklektikus. A Markó Iván távozása óta történt próbálkozásokból, kísérletezésekből született ugyan egy-két játszható darab, de ettől még a *mai Győri Balett*nak nincs repertoárja, nincs új profilt kalakítani képes koreográfusa és kiforrott, korszerű táncnyelve. Ezek a hiányosságok pedig olyan helyzetet termethetnek, amelyre még Ferenc József sem mondaná, hogy „minden nagyon jó, mindennel meg vagyok elégedve."

MOLNÁR Péter (1941–) graf.

FARKAS ISTVÁN:

Délutáni cowboy

Andris gondterhelten ült be a Kadettba. Halkan szitkozódott Szilvia „rongymániája" miatt. Már annyi cucca van s mind remekül áll neki: negyvenévesen minden csajt lepipál húsz és negyven között. Két hónapja varrt neki Lia egyet, s most megint elkészült egy. Négyezerért. Most hozza el... Persze, mert este Barthéáéknál újban kell villogni... Rosszabbkor nem is jöhetett volna ez a pénzszűke. Fizetés csak négy nap múlva lesz, a maszek melóért járó nyolcezer késik, délelőtt nyolcszáz element benzinre; muszáj volt egy löketet tankolni, vészesen lefogyott a tank. Most itt áll a hét végén hétszáz forinttal a zsebében. És Barthéékhoz elegáns csokrot kell vinni...Pedig valami piát muszáj venni, hiszen Ditke kérte, hogy hozzon egy kis italt.

Egy utcai telefonfülkéből felhívta Csabát. Ő biztosan ki tudja majd segíteni. Az asszony vette fel: Csaba csak hétkor lesz itthon. Feltárcsázta Jancsit. A telefonja nem felelt... Az istállóját! — dohogott... Milyen simán menne minden, ha nem lenne ez a dohánycvikli. Tamáséknál nincs telefon, Jutka ma a szüleinél van Érden, Tamással mindent megbeszélt. Bombabiztos alibi este nyolcig...

Vonzotta a lány furcsa kettőssége. Ditke huszonhat éves — és mégis milyen üde. Ropogós. Olykor szinte szűziesen pályakezdőnek tűnik. Holott igencsak technikás. Hiszen még csókolózni is ő tanította meg a múlt szerdán, az első igazi randevújukon. A „Te meg Én" presszó félhomályos labirintusában, az egyik box sarkában... — A nyelvedet, te csacsi. Ne szorítsd össze a szád — okította. — Van valakid? — kérdezte. — Nem igazán — válaszolta talányosan Ditke. — Van is ‚meg nincs is...

A Krisztina körúton leparkolt, bement az ismerős virágárusnőhöz. Lehet, hogy csak nyolckor tudok érte jönni. Ó, nyolcig biztosan itt lesznek a lányával. Vendégségbe megyünk, egy szép csokor kellene. Mennyi lesz az cirka? Hatszáz körül. Most sietnem kell. Magára bízom, drága, állítsa össze. Itt van háromszáz forint, aztán majd megmondja, mennyi.

A pulton, egy képeslapon Dustin Hoffman képe volt látható... Első beszélgetésük Ditkével körülötte forgott. Előző nap a tévében ment az a régi filmje. Azért szereti, mert a zenéje Simon és Garfunkel számokból áll. Az anyunak is kedvencei, közölte Ditke. Érthető — ő negyvenhat, Ditke anyuja negyvenhét lesz, mindketten a „Nagy Generáció" tagjai. Ditke rajongva beszélt Dustin Hoffmanról. A „Rainman" — micsoda nagy alakítás volt az! A „Kramer kontra Kramer" is Meryl Streeppel. Na és az „Éjféli cowboy"! Az a kerekképű színész játszotta a cowboy-szerelésbe öltözött texasi fiatalembert, aki felmegy New Yorkba, mert azt hiszi, ott az éjszakai élet remek vadászterület selyemfiúk részére. Nehezen indul be az üzlet. Dustin Hoffman, aki egy sánta, csóró kis csöves, átveri: legomból róla néhány dollárt, aztán kiderül, hogy egy buzihoz közvetítette ki. Aztán a cowboy leszólít az utcán egy nőt, aki nem mai csirke, Az felviszi magához, lefekszenek, majd utána, amikor a cowboy kérné a tiszteletdíjat, a nő kikel magából, mert éppenséggel neki jár a húsz dolcsi, hiszen kurva. A felsült selyemfiú inkább odaadja az utolsó dollárjait: csak ne legyen patália... Jót nevettek.

Egy ÁBC-ben vásárolt egy kisüveg konyakmeggyet százanyolcvanért. Kétszáz forintja maradt... Majd csak lesz valahogy... Tulajdonképpen a virágos is adhat hitelt — tíz éve vásárol nála.

Ditke különös teremtés. Három hónapja jött a szerkesztőségbe gépírónőnek. Aztán kiderült, hogy erős angolban: nyolcvankilencben végzett az ELTÉ-n, és résztvett egy tanfolyamon Cambridge-ben. Megjelenésében olyan szerény; összehúzza magát, mintha azt mondaná: Bocsánat, hogy élek. Akkor egy egyszerű kis pulesit viselt. Sima barna haja japánosra nyírva, betakarja a homlokát. Az alól pillant fel sötétbarna szemével, félénken mosolyogva. Mint egy kis tanítónő. Bízisten egy vastagkeretes szemüveg hiányzik az orrára. Még naívnak is hinné az ember — amíg beszélgetni nem kezd vele. Mert akkor kiderül, hogy vág az esze.

Ő persze azonnal „leltározta" az új csajt. Észrevette, hogy a szemérmesen összehúzódó alakján bizony minden deka a helyén van. A járásában jól látható volt a rengés-ringás: a formás csípő és a formás mell — pedig az szinte eltűnt az alázatos tartása miatt. Természetesen tiszteletben tartotta a házinyuszikra vonatkozó vadászati tilalmat... Egészen három és fél héttel ezelőttig, amikor Ditke váratlanul közölte, hogy állást kapott egy egyetemi intézetben, nagyobb fizetéssel. Akkor hajtott rá, azon az utolsó napon. Összetalálkoztak a folyosón. A lány a vécé felől jött. Megálltak pár szót váltani. — Ne tartsa már magát ilyen szerencsétlenül, Edit — szólt rá könnyű kis mosollyal. — Húzza ki magát! Akinek ilyen szép cicije van, az mutogassa büszkén, hadd lássa ország-világ. — Ditke egy kicsit piros lett. — Úgy gondolja? — nevetett. — Úgy látom — felelte ő. — És szeretnék meggyőződni róla, hogy nem csal a szemem.

Ditke megadta az új telefonszámát. Már két nap múlva felhívta az új munkahelyén, de nehezen jött össze a találkozó. Az első héten egyik nap elment érte, és hazafuvarozta az Üllői út egyik mellékutcájába, de csak a kis terecske sarkáig. Az anyuval lakik egy egyszobás lakásban. Nem ismerte az apját, az anyu egyedül nevelte fel... Hogy-hogy? ... Hossszú...

Ditke egész héten nem ért rá. Már azt hitte, nem lesz az egészből semmi; aztán a múlt szerdán ráért, egész délután... Mikor a „Te meg Én"-ből eljöttek, mindkettejük arca tüzelt. Beültek a kocsiba...át Pestre. Az esti sötétben a Szent István-park környékén be az elhagyatott parkoló kocsisorba — ott bizonyította be Ditke, hogy távolról sem ügyetlen. Most kedden ismét találkoztak, a kocsival addig tekeregtek Budán, míg beesteledett. A Gellérthegyen beálltak egy utca legvégére, félig már a fák közé. A hátradöntött ülésen Ditke olyan hévvel serénykedett mint valami vitalitás-sűrítmény. Azért ez nem megoldás, folyton kocsiban randizni. Nyugalom, csitította Ditke. Péntek délután az anyu nem lesz otthon, gyere, amilyen hamar tudsz. De ne számíts nagy lakásra: egyetlen icipici szobánk van. Ditti, nekem elég egy ágy is, ha veled van kibélelve.

A „lakás" most mégis mellbevágta: az udvarban köröskörül több lakásajtót látott — mindjárt az első volt Ditkéék. Ditkén farmer volt és kékesszürke ing. Örömmel, szégyenlősen mosolyogva engedte be...Előtér semmi: az udvarról egyenesen a szobába lépett be. — Hát ez tényleg nem egy táncterem — nézett körül elképedve. Alig volt hova lépni: a szoba nem lehetett több, mint három-ötvenszer három-ötven...vagy nyolcvan. Két oldalt két ágy, falakon könyvespolcok, közöttük szekrénykék, felcsapható asztallapokkal, az egyiknek az alsó része szolgált konyhaszekrényül. Az ajtó mellett alacsony, széles mosdó, amellett a sarokban frizsider...Az első hökkenet után azonban konstatálta, hogy a lakásban tisztaság, rend van; és minden holmi jó minőségű. Egy bemélyedésben kisméretű színes tévé.

Bocsánatkérő mosollyal adta át a kisüveg konyakmeggyet. — Csak ezt tudtam hozni, Ditti. Piszkosul le vagyok égve, fizu csak kedden lesz. — Sebaj — mondta vidáman Ditke. — Nálunk viszont ma volt fizetés: két hétért majdnem annyit kaptam, mint nálatok egész hónapra! Fölvet a pénz... — Poharak, tányérkák kerültek elő, őszibaracklé és sütemények. Andris kinyitotta az üveget, és töltött Ditkének. — Cheers — mondta a lány és kortyolt a bonbonmeggyből. — Fincsi — mondta, és lehúzott még egy jó nagyot. — Most megfertőzlek szesszel — nevetett, és átkarolta Andris nyakát; teli szájjal megcsókolta. — Jó tanuló vagyok? — kérdezte. — Színjeles — felelte Andris, és szorgalmasan gombolta kifele a lány ingét.

Ettől kezdve, bár csak a lány ivott (az egész üveget kiitta), Andris számára egyetlen szédítő kavarodás volt az együttlétük. Ditke lélegzetállítóan sokoldalúnak bizonyult, kaleidoszkópszerű változatok követték egymást, rövid pihenőkkel. Végre Ditke odabújt hozzá, átölelte a nyakát. — Andriskám — duruzsolta —, olyan jól érzem magam. Olyan jó veled — cirókálta. Kicsit pityókás volt, így szépecskén bugyogott belőle a szó... — Mondd csak... — szólt hamiskásan somolyogva...Elhallgatott, beharapta az ajkát. A szeme huncutul csillogott, majd folytatta: — Te már csináltad hármasban?... — Na nézd csak, a kis szende ártatlan! — hüledezett nevetősen a férfi... — Aztán milyen hármasra gondolsz? Két férfi vagy két nő?... — Hát...Ez is, az is. — Andris széles hahotával fordult a hátára. — Hát ez oltári! ...Hogy te milyen meglepetéseket tudsz produkálni... A pillantása egy keretes fényképre esett a szemközti falon, amely egy nőt ábrázolt. — Az ki?... — Ditke felkelt. — Az az anyu. — Odament, leakasztotta a képet és odahozta a férfihez. — Két hónapja készült. — Andris majdnem leszédült az ágyról: az egészalakos kép egy jólöltözött, jóalakú csinos nőt mutatott, ápolt, nyílt tekintetű, fiatalos arcához bámulatosan illett a majdnem teljesen ősz haja — ami ragyogóan szép frizurában volt megcsinálva. — Te... Hisz ez egy ragyogó nő! — álmélkodott. — De még mennyire — mondta büszkén a lány. — Hát még az alakja milyen csodás... Ha látnád. Minden férfi mind a tíz ujját megnyalhatná utána... Te is... — És hogy-hogy nincs férjnél? Hogy van ez a mamáddal? Azt mondtad, hogy nem ismerted a papádat. — Ditkében most nem volt ódzkodás; mesélt...Édesanyja egy külker-vállalatnál dolgozott, húsz évesen megismerkedett egy olasz ügyféllel, az udvarolt neki. Anyu naív volt, megszédült. A illető azzal fűzte, hogy feleségül veszi. Egy napon lelépett, többé nem mutatkozott. Az anyu akkor már négy hónapos terhes volt, eljegyezve nem voltak, semmit nem lehetett tenni. Megszülte és egyedül fölnevelte őt... — No és azóta?... —Évekig volt egy nála jóval idősebb barátja, az nyolcvannyolcban nyugdíjba ment, később Ausztráliába utazott a disszidált fiáékhoz. Azt mondta, látogatóba...Azóta is ott van...Vétek, hogy az anyu az éveit így elpazarolja...Úgy szeretném, ha lenne valakije...Hogy legyen öröme is az életben. — Andris hallgatott. — Na és dolgozik valamit? — firtatta tovább. — Három éve megszűnt az állása; munkanélküli segélyt kapott. Most takarítani jár egy öreg régiségkereskedőhöz. Jó hely, dúsgazdag ember és jól fizet... — No és az a régiséges nem akarja a mamádat elvenni?... — Elvenni nem — csak őt magát szerette volna megkapni, de azt én nem engedtem. Az anyu annál jobbat érdemel. — Elhallgatott. — Hogy-hogy nem engedted? Mit csináltál?... — A lány hallgatott, arrébb húzódott kissé. Látszotta rajta, hogy töri a fejét, mondja-e tovább. Aztán elkomolyodva nézett a férfi szemébe, mindenre elszánva. — Úgy, hogy azt a szerepet helyette én vállaltam el. — Most először nézett a férfire szégyenlősség nélkül, komolyan. Mintha először vetkőzött volna meztelenre előtte, és vármá, hogy hogyan reagál.

Andris szeme nagyra kerekedett, szája hápogásra nyílt...Végre világosság gyúlt a fejében. Hát ez a magyarázat a kettősségre! A talányosságára! Az elfoglaltságára! Hátravetette magát, majd magához húzta a lányt. — Dittikém — mondta kedveskedve. — Te kis huncut... — Kurva vagyok — szögezte le Ditke tárgyilagosan, de boldogan fénylő szemmel, megkönnyebbülve, hogy a férfi így fogja fel. — Tudod, nem lehet egy ilyen jó keresetet eldobni. Az anyu takarít rá, főz neki — jól meg is fizeti érte. Engem pedig aztán igazán busásan megfizet. Pedig nem sok kárt tesz bennem, hiszen hetvenhárom éves. Az a jó benne, hogy igen ápolt, tiszta öregúr... Nem valami jeles szexhuszár — ritkaság, ha egy hónapban egyszer sikerül egy lagymatag koituszt összehoznia. Többnyire csak nyal-fal, nekem kell ügyeskednem, mint valami zenésznek, hogy a rossz hangszerből egy kevéske zenét kibűvöljek... — És mennyit hozol össze? — kérdezte Andris, félig ocsúdva. — Jóval többet keresek, mint te. Havi húszezer alapfizetést ad, arra esetenként jön rá néhány ezres. Havonta ötven-hatvanat is összehozok. Anyuval ketten megkeresünk kilencvenet. A zöme azonnal megy a bankba. Muszáj kimásznunk ebből az egérlyukból... A bácsit nagyon meg kell becsülni: ha száz évig él, akkor se tudja a pénzét elkölteni. És a lakása tele műkincsekkel. Nem is enged be senkit, csak minket. Bennünk megbízhat. Mi becsületesek vagyunk.

Andrist elkapta a gerjedelem. Magához ölelte a lányt; önfeledten ölelkeztek. Mikor magukhoz tértek, Ditke átszellemülten mondta ki a szentenciát: — Sikerült! Három a magyar igazság!

Andris pillantása az órájára esett. — Atyamária!!! Negyed nyolc múlt. Nyolcig van nyitva a virágos, addig kell a csokorért mennem. Megrendeltem. Fél kilencre vendégségbe megyünk. — Kapkodva öltözködött. Ditke is belebújt a farmerba s az ingbe. Mikor már búcsúztak volna, Andris megtorpant. Zavarban, tépelődve állt meg a lány előtt, aki kérdőn nézett rá.

— Te...Ditke... — mondta tétován, kicsit kínban. — Te nem fogsz félreérteni... Nem tudnál kölcsönadni egy kis pénzt? Nem tudom a csokrot kifizetni...Kedden lesz fizu, akkor megadom...

Ditke háracsapta a fejét, felszabadult, jóízűen csilingelő kacagás szakadt ki belőle: — A délutáni cowboy!... Csak most a kurva fizet. — Odament az ágyához, a szekrénykéből elővett egy kis köteg pénzt. — Mennyi kell? Ezer? Kettő?

Andris is megkönnyebbülten nevetgélt. — Adjál kettőt.

Zsebredugta. Ditke átölelte a nyakát, arcához szorította az arcát. — Te édes, drága selyemfiú — lehelte a fülébe melegen. — Aranyos kis kurvám — suttogta kedvesen a férfi. Majd, hosszú csók után: — Kedden megadom. — A lány: — Kedd délután veled ugyanitt. — Boldog-huncutul sugárzott a barna szeme. — Összehozok egy hármast — mondta halkan, majd látva a férfi megrökönyödését, megsímogatta az arcát és sietve hozzátette: — Nyugodj meg, női páros lesz a partnered...Nem fogod megbánni... Azt garantálom... Szia.

Ismét megcsókolta. A férfi tágranyílt szemmel, meredten bámulta a zsúfolt kis szobát. Utolsó pillantása a rámás fényképre, a nagyon csinos őszfrizurás asszonyra esett. — Szia — visszhangozta, és szétváltak. Aztán kilépett az udvarra.

A Kadettban kábultan dőlt hátra. Kicsit még kóválygott a feje. — Phűűűű... — szökött ki belőle halkan a sóhajtás. Hitetlenkedő, báva mosollyal meredt maga elé. Nyelt egyet; aztán összeszedte magát és indított... Nyomás, mielőtt bezár a virágüzlet.

VÖRÖS ISTVÁN:

A törvények fizikája

A földárnyék rézsút megjelenik az égen,
mint egy sárkányfarok. Ma valahogy
semmi se sikerül, motyogja a fizika-
tanár a bunzenégő lángja fölött.

Amikor lelép a katedráról, kificamítja
a bokáját, mentőt kell hívni, a
gyerekek az ablakban lógnak, ő
senkinek se hagyja, hogy a

ahhoz másféle akarat
hiába várunk, szi
a helyetekre. Az

nem jár. J
Még ör
kívü

Lajstrom készül az óvóhelyekről

▶ FOLYTATÁS AZ I. OLDALRÓL

– Ezt a feladatot időről időre el kell végezni, legutóbb 1977-ben, az akkori Építési és Városfejlesztési Minisztérium rendelete irta elő a nyilvántartás felfrissítését.

A régi összesítés szerint a fővárosban három és fél ezer óvóhely található. Körülbelül 2800 közülük lakóépületek pincéjében van, ezek a lakosság „közvetlen védelmét" szolgáló létesítmények. Az óvóhelyek más csoportját a gyárak, üzemek területén alakitottak ki, a harmadik csoportot pedig az úgynevezett „holt tárgyak" védelmére építették, ami alatt a nemzeti értéknek minősített műkincsek és vagyontárgyak számára kialakított óvóhelyek értendők. Külön kategóriába sorolták a budapesti metrót, amely egyúttal az ország legnagyobb óvóhelye is.

1962 óta a lakóépületekhez nem kötelező óvóhelyet építeni. Az olyan üzemekhez azonban, amelyek háborús helyzetben megkülönböztetett figyelmet kapnak, ma is építenek óvóhelyet. Így például a Matáv újonnan épülő telefonközpontjai alatt a védelmi előírásoknak megfelelő helyiségeket alakítanak ki.

Az óvóhelyek – akárcsak az épületek vagy az üzemek – az utóbbi években akár többször is más tulajdonába kerülhettek. Eladásukat, hasznosításukat nem tiltják a jogszabályok, fenntartásuk, karbantartásuk azonban a mindenkori tulajdonos kötelessége. Hogy ez a kötelezettség pontosan kit is terhel, azt az egykori szocialista nagyüzemek területén létesített óvóhelyek esetében különösen nehéz figyelemmel kísérni. A gyárak területét ugyanis ma már számos kisebb vállalkozás használja, a tulajdonos vagy a bérlő személye pedig évről évre változhat. Nem sokban különbözik ettől a régi bérházakban kialakult helyzet sem. Az önkormányzati lakások értékesítése után megalakult társasházak tulajdoni viszonyai szintén sűrűn változnak. Nem utolsósorban emiatt vált szükségessé az óvóhelyek nyilvántartásának felülvizsgálata.

Ullrich Rudolf arra számít, hogy a felülvizsgálat – amelynek elvégzésére egy év áll rendelkezésre – alapjaiban nem írja újjá a polgári védelem nyilvántartását. Elképzelhető ugyan, hogy még ma is akadnak olyan óvóhelyek, amelyek nem szerepelnek a korábbi lajstromban. Néhány e helyiségek közül rég megszűnt, illetve ma már nem felel meg az óvóhellyé minősítés követelményeinek, amelyek közül a legfontosabb szempont az, hogy a födém ne szakadjon be a fölötte lévő épület esetleges összeomlásakor, és az ajtók „gázbiztosan" záródjanak. A stratégiai fontosságú üzemekben kialakított új óvóhelyeket is beszámítva a polgári védelem illetékese szerint az adatok összesítésekor továbbra is három és fél ezer óvóhely fontosabb ismérveit rögzíti majd a fővárosi nyilvántartás.

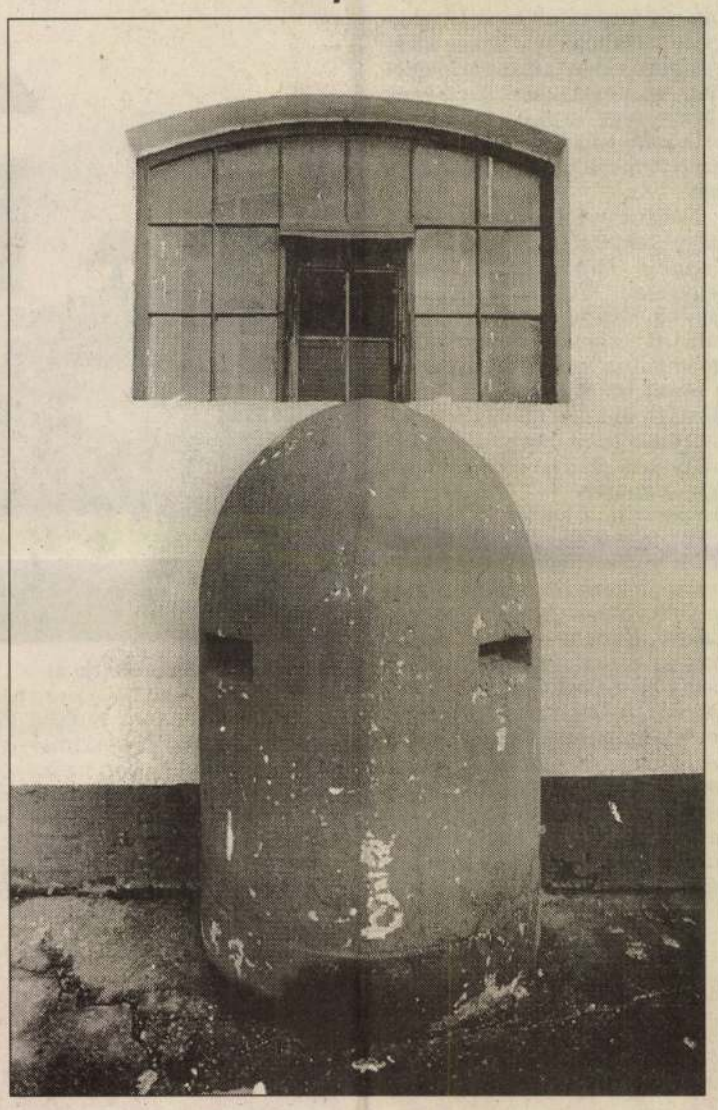

A bérlők gyakran változnak BOROS JENŐ FELVÉTELE

Erősödik a nyugdíjasok érdekképviselete

A Nyugdíjasok Budapesti Szövetsége 1989-ben több mint száz taggal alakult, azóta pedig közel negyvenezerre gyarapodott a létszáma. Fennállásának hét éve alatt negyvenkét tagszervezet csatlakozott hozzá. A Nyugdíjasok Budapesti Szövetségének elnöke, *Radnai Sándorné* kérdésünkre elmondta, legfőbb feladatuk a szociális és jogi érdekvédelem és érdekegyeztetés, valamint a rászorulók támogatása. A rászorulók azonban sokszor nem is tudják, kihez fordulhatnak gondjaikkal, ezért fontos, hogy a nyugdíjasok szerveződései minél több információval lássák el őket.

A szövetség szoros kapcsolatot tart fenn a kerületi önkormányzatok szociálpolitikai osztályaival, és több kerületben nyugdíjasoknak is sikerült bekerülniük a képviselő-testületekbe. Igyekeznek felkutatni a magukról nem jelentkező, ám a segítségre igencsak rászoruló időseket.

Közel hatszázezer nyugdíjas él Budapesten, intézményes ellátásban mintegy ötvenezren részesülnek, de Radnainé szerint legalább kétszázezren szorulnának rá valamilyen formában a segítségre.

A nyugdíjasszövetség együttműködik a Vöröskereszttel is. Közös egészségvédelmi programot igyekeznek kidolgozni, házigondozói tanfolyamokat szerveznek és támogatnak, a hajléktalan vagy család nélküli időseket átmeneti szállásra juttatják. Most azt tervezik, hogy kerületi szervezeteik segítségével összeírják, a környezetükben élő nyugdíjasoknak mennyi krumplira, hagymára, ilyesmire van szükségük. Az árut nonprofit szervezetek segítségével szereznék be, vagyis az igénylők a múlt őszi árakon juthatnának hozzá.

A nyugdíjasok szövetségéhez fordulhatnak mindazok, akik nem ismerik ki magukat a hivatalok vagy a jog útvesztőiben: számukra heti négy alkalommal ügyeletet tartanak. A jogi tanácsadáson kívül támogatják a méltányossági nyugdíjat kérőket, kerületi szervezeteik pedig a segélykérelmeket. Szeretnék elérni, hogy a közmüszolgáltatások díjainak megállapításánál az idős emberek anyagi lehetőségeit is figyelembe vegyék.

A főváros nyugdíjasait tömörítő szervezetek rendszeresen szerveznek hazai és külföldi kirándulásokat. – Azt tapasztaljuk – mondta Radnai Sándorné –, hogy a budapesti nyugdíjasok egy végigdolgozott élet után sem ismerik saját városukat, így jövőre városnézést szervezünk nekik.

Lukács Katalin

MARGÓ

Cigánynap lesz Zuglóban

A zuglói cigány kisebbségi önkormányzat, valamint a Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetsége holnap egész napos cigányfesztivált rendez a kerületi önkormányzat támogatásával. A programban képzőművészeti, zenei és táncelőadások szerepelnek. A rendezvényről nem hiányzik majd a politika sem: a kerület polgárai ugyanis a 18 órakor kezdődő lakossági fórumon találkozhatnak Zugló vezetőivel, illetve országgyűlési képviselőivel.

Hulladékudvar nyílt a Havannán

Sikerrel üzemel a XVIII. kerületi Havanna-lakótelepen a nemrég átadott lakossági szelektívhulladék-gyűjtő udvar, amely a lakótelepen keletezett újrahasznosítható hulladékok összegyűjtésében nyújt segítséget a lakosságnak. A rendszer lényegében megegyezik a főváros által kidolgozott, ám pénz hiányában egyelőre késlekedő Zöldudvar-programban foglaltakkal. A telepen papír-, fém- és műanyag hulladékot, valamint használt akkumulátort lehet leadni. A hulladékudvart – amelynek a Csontváry általános iskola biztosított területet – több mint egymillió forintba került, s hogy az ötlet bevált, azt az is bizonyítja, hogy megnyitás óta csaknem egy tonna papír, több száz üveg és hasonlóan nagy mennyiségű műanyag hulladék került a telepre. A hulladékudvar mindössze annyiban tér el a főváros által kidolgozott elképzelésektől, hogy azok a környezetre legveszélyesebb hulladékanyagok – festékek, vegyszerek, olajszármazékok, gyógyszerek – összegyűjtését célozzák.

Helyiség a szeretetszolgálatnak

A soroksári önkormányzat képviselő-testülete legutóbbi ülésén támogatásáról biztosította azt a képviselői indítványt, amely önálló irodát kért a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat soroksári működéséhez. A tervek szerint a karitatív szervezet a polgármesteri hivatal népjóléti osztályával, a gondozószolgálattal és a soroksári egyházi közösségekkel együttműködve végezné munkáját.

Írek kerekeznek Budapesten

Szeptember 3-án Budapestről indul az az 1000 kilométeres kerékpártúra, amelyre 125 ír kerékpáros érkezik a fővárosba. A jótékonysági túrán 10 vak kerékpáros is indul. Az öt országot érintő túra végcélja a velencei Szent Márk tér lesz. A vak biciklisták tandemen, látó társaikkal közösen tekernek majd el Olaszországig.

A fürdők ünnepi nyitva tartása

A Fővárosi Fürdőigazgatóság tájékoztatása szerint augusztus 20-án, vasárnap a fővárosi uszodák, strandfürdők, továbbá a Széchenyi és a Lukács fürdő társas gőzrészlege, valamint a Gellért fürdő gőzosztálya a szokásos vasárnapi nyitva tartás szerint üzemel. A többi fürdőosztály ezen a napon zárva tart.

Autós túraverseny Kispesten

A Kispesti Autó Sportegyesület 1995. augusztus 20-án reggel nyolc órától országos meghívásos túraversenyt rendez. A körülbelül 60 kilométeres útvonal egyelőre titkos, ezért edzésre sincs lehetőség. A verseny a Kispesti Centrum Áruház parkolójából indul.

Mária-napi búcsú Csepelen

A csepeli német kisebbségi önkormányzat szeptember 8-10. között Mária-napi búcsút rendez egy 500 személyes sörsátorban. A rendezvény több évtizedes hagyományt elevenít fel. A búcsú vendégei között – valamennyi budapesti kisebbségi önkormányzat képviselői mellett – művészeti csoportok, a csepeli kisebbségi gyermekkórus és fúvószenekar, valamint néptánccsoportok is ott lesznek.

UTAK ÉS UTASOK

Az augusztus 20-i rendezvények miatt megállási tilalom lép életbe:

● Augusztus 20-án 24 óráig:
– a Várban a Petermann bíró utcában, a Kapisztrán téren, a Szentháromság téren, a Mátyás-templom mellett és a Szent György téren,
– az V., Kossuth Lajos téren és a környező utcákban.

● Augusztus 18-án 12-től 20-án 24 óráig:
– a Várban a Bécsi kapu téren, a Fortuna utcában, a Hess András téren, az Országház utcában, a Tárnok utcában és a Dísz téren,
– az V., Széchenyi alsó rakparton a Jászai Mari tér és a Garibaldi utca között.

● Augusztus 19-én 12-től 20-án 24 óráig:
– az I., az V., a IX. és a XI. kerületben több útvonalon.

A rendezvények miatt lezárják a forgalom elől:

● Augusztus 18-án 13-tól 20-án 24 óráig:
– a Várban a Kapisztrán teret.

● Augusztus 19-én 6-tól 20-án 20 óráig:
– a Széchenyi és az Újpesti rakpartot a Dráva utca és a Garibaldi utca között.

● Augusztus 20-án 8-tól körülbelül 10.30-ig:
– az V., Markó utca–Kossuth Lajos tér–Szalay utca–Szemere utca–Nádor utca–Garibaldi utca által határolt területet.

● Augusztus 20-án 8-tól 14 óráig:
– A Várban a Fortuna utcát, a Hess András teret, a Szentháromság teret, a Tárnok utcát és a Dísz teret.

● Augusztus 20-án 16-tól 20-ig:
– a Szent István teret, a Nagy Korona utcát és a Sas utcát.

● Augusztus 20-án 6-tól 21-én 2-ig:
– a Belgrád rakpartot az Eötvös tér és a Fővám tér között.

● Augusztus 20-án 18 órától:
– A pesti alsó és felső rakpartot a Kossuth Lajos tér és a Lánchíd között, a Közraktár utcában a Fővám tér és a Bakáts utca között, illetve a budai alsó rakpartot a Halász utca és a Bertalan Lajos utca között.

● Augusztus 20-án 20 órától:
– az Erzsébet hidat, a Szabadság hidat, a budai oldalon a Clark Ádám tér–Alagút utca–Gellérthegyi út–Sánc utca–Citadella sétány–Kelenhegyi út–Orlay utca–Budafoki út–Bertalan Lajos utca–Duna által határolt területet, valamint a pesti oldalon a Kossuth Lajos tér–Akadémia utca–József Attila út–József nádor tér–Károly körút–Múzeum körút–Vámház körút–Lónyay utca–Bakáts utca Duna által határolt területet.

● Időszakos korlátozásra kell számítni 20-án 8.20 és 9.40 között a Kossuth Lajos tér–Margit híd–Margit körút–Széna tér–Ostrom utca–Bécsi kapu tér–Kapisztrán tér–Szentháromság tér útvonalon.

A piros autók temploma

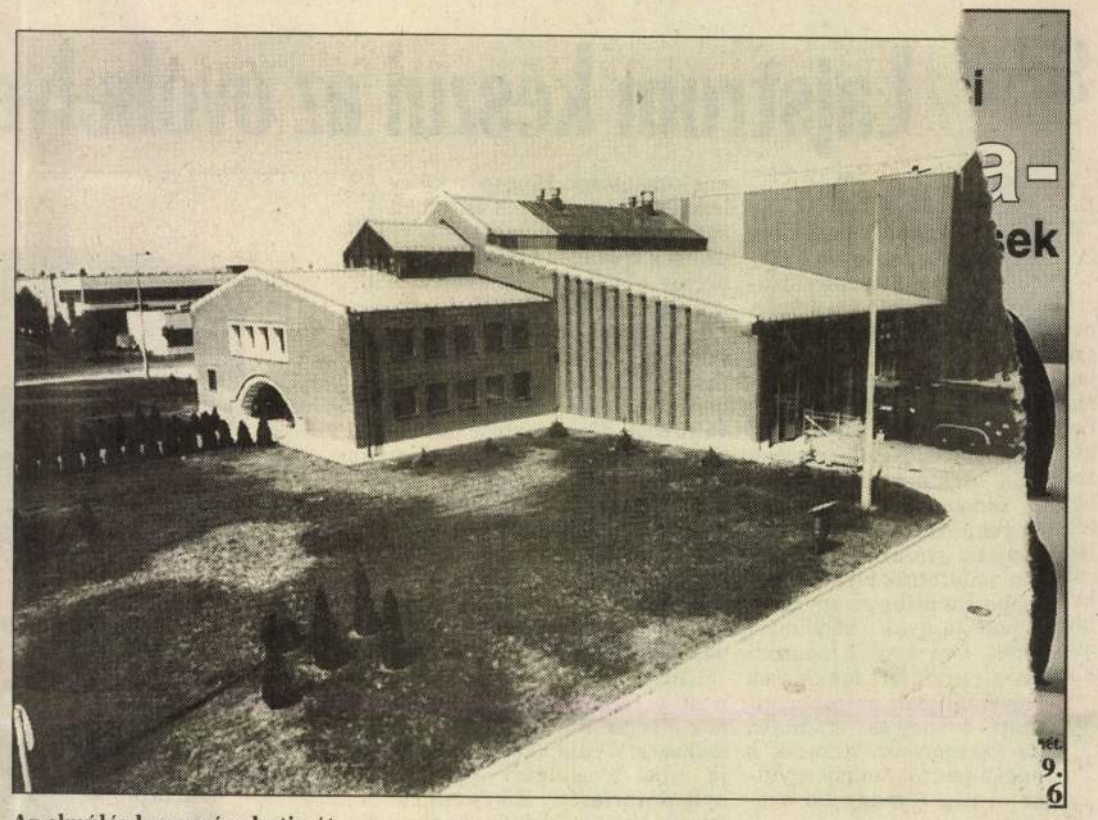

Az elmúlás borongása hatja át

RÉDEI FERENC FELVÉTE

Áll künn, Kőbánya távoli ipari térségeinek egyikén, a Napmátka úton egy épület. A környező, hasonló rendeltetésű raktárak, üzemek színes dobozaitól eltérően ez a ház magányos. Nem árva, elhagyatott, csupán önmagában való. Nem tart kapcsolatot mással maga körül, csak a lapos táj terpeszkedő síkjával. Arra nehezedik, abból emelkedik ki méltósággal – külső formáiban sejtetve szerkezetének roppant terheit. Ez a ház az Országos Tűzoltó-parancsnokság központi javító bázisa.

Nincs fizikai kapcsolata tehát szomszédaival, tájba helyezett tömege legfeljebb folytatja más, közeli építmények ritmusát, szerkezetformája és homlokzati díszítése miatt azonban távoli szellemi kapcsolatok sokaságát sűríti magába. Felidézi Karnak Amon templomának csarnokát (Újbirodalom, XIX. dinasztia) és a római Basilica Nova, más néven Maxentius Bazilika (310–313) térrendszerét, az ezek alapján kibontakozó, a kereszténység számára templomi térként működő, a bazilikákra jellemző elrendezésű épületek sokaságát, s így az építészet és szakralitás talán sohasem elválasztható metafizikai kapcsolatát is.

A piros autók házának egyetemes kapcsolódásai közé tartozik a francia forradalmi építészet (elsősorban Boullée) fantasztikus terveinek mogorva monumentalitása, a századforduló monarchista, ipari építészetének igényessége és a szocreál neoklasszicizmus üres szigora.

A tűzoltóság javítótelepe tíz év alatt épült föl. A *Molnár Péter* vezette, és időről időre változó összetételű tervezőcsoport 1980-ban készítette el hozzá első tervvázlatait. Épp akkor, amikor a használhatósági szempontokat és a szépségről vallott puritán elveket érvényesítő modernizmus kifulladni látszott, s a helyébe lépni igyekvő posztmodern szemléletű építészet divathullámai Magyarországra is átcsaptak. Mégis, amennyire posztmodern ez a ház, épp annyira high-technek, a legmaibb és legmagasabb színvonalú technológiából már-már stílust formáló építészetnek is tekinthető.

A városból kifelé vezető úton megközelítve, immár hozzászokva a térség ipari jellegéhez, elsőként az esztétikai minőség döbbent meg. Az, hogy a háznak mondanivalója, s nem pusztán feladata van. A közlési szándék ereje, a szerelőcsarnok mérete elbizonytalanítóan nincs arányban azzal a körülménnyel, hogy a város e távoli pontján csomósodó eszmék senkihez sem jutnak el. Olyan színi előadás ez, amelynek egyetlen nézője sincs. Mégpedig igen borús drámáé. Olyané, amely az európai kultúrában gyökerező hagyomány eszméinek és mind hiábavalóbb gazdagságának kültelkekre vetettségéről szól.

Az első római keresztény templomok, amelyek építészeti megoldásukról, bazilikális szerkezetükről nyerték el későbbi elnevezésüket, *fuori le mura*, azaz a *falakon kívül* álltak. Belépésre várva, hogy a Római Birodalom széthullását követő századok sokaságán át elfoglalhassák helyüket az európai városok legfontosabb tervein, benn a települések szívében. Az épületforma, majd a hozzá tapadó képzetek története talán napjainkban zárul le. A bazilikák – mostanra csak lobbanásnyira idézve fel a nem is oly rég még rájuk tapadó szakrális tartalmakat – ismét a városfalak mögé tartanak. Meglehet, építészeti kialakításának igényessége, a piros tűzoltókocsik infantilis derűje ellenére is ezért ünnepélyes és komor ez a ház.

Néhány évvel ezelőtt az egyik nagy tekintélyű honi építész, *Janáky István* gondolatait, jegyzeteit közölte a Magyar Építőművészet 1990/3–4. száma. Ott rezignált és kiábrándult gondolatok között méltatta ezt a házat, amely szerinte „állandóan és minden mértékben felcserélhetőnek, vegyíthetőnek mutatja a szentet és a profánt, így alaposan (...), végzetesen összemossa a kettőt, és ezzel a szent dolgok szent voltának teljes leépítését szorgalmazza". A tervezők kezében (Molnár Péter mellett *Koris János, Benczur László, Budaházi Eszter*) azonban ez a ház sem eszköz, sem pedig tárgyiasult cél nem lehetett az értékek bizonyosságának feltöredezésében. Inkább mintha maguk is áldozatai lettek volna e folyamatnak. Kétségbeesett őrzői évezredes tudásnak, miközben nézték, hogy mindez milyen tűnékeny, mily sebesen távolodó. Ezért más itt a tiszta funkcionalizmus utáni múltba fordulás. A végvidék posztmodernjét az elmúlás borongása hatja át. Ez nem Charles Moor Piazza d'Italia-jának frivol bazári olcsósága és nem Aldo Rossi sejtekben, zsigerekben és ösztönökben élő klasszicizmusa. Nálunk az oda- és visszacsatoló gondolkodás mechanikája nem eredeti művekhez fordul. Építészettörténeti könyvek és idézetekből építkező historizmus kapcsol be bennünket a Vitruviuson, Albertin, Palladión és Blondelen át fejlődő építészeti oszlop- és díszítőrendszerek v lágába. Nálunk csak a kívülál tekintetének szomorúsága val di. A mi *fuori le mura* módi épült szép bazilikánk bizor olajszagtól fáradt levegőjű t herautó-garázs.

Bojár Iván And

KITEKINTŐ

Kijevben oroszul olvasnak

Kijev felnőtt lakossága körében a legnépszerűbb napilap az orosz nyelven megjelenő Kijevszkije Vedomoszty, majdnem minden második ember olvassa – derült ki egy nemrégiben elkészült felmérésből. Az ukrán fővárosban népszerűnek mondható még a bulváros hangvételű Vedomosztyi Daily, valamint az esti hírlap, a Vecsernyij Kijev. Az Izvesztyija, a Komszomolszkaja Pravda és az Argumenti i Fakti című oroszországi lapokat minden tizedik kijevi felnőtt olvassa. Meglepő ugyanakkor, hogy több mint egyötödük egyetlen újságot sem olvas. *(MTI)*

Kereskedelmi központ Tiranában

Az albán kormány utat adott egy malajziai cégnek kereskedelmi központ építésére és üzemeltetésére Tirana szívében. Mindez része az albán főváros megszépítését célzó intézkedéseknek. A Terumo Holdings ingatlanfejlesztő és ipari társaság már megszerezte a szükséges hatósági engedélyeket a nyolcemeletes irodaház és bevásárlóközpont építésének megkezdéséhez. A létesítményt a tervek szerint két év múlva adják át. A 32 ezer négyzetméteres központ megépítésének költségeit harmincmillió malajziai dollárra becsülik. *(MTI)*

Szarajevói anyák egészségkárosodása

A bosnyák fővárosban a problémás szülészeti esetek számának drámai növekedéséhez vezetett a harmadik éve tartó ostromállapot. A fejlődési rendellenességekkel született csecsemők száma megkétszereződött, a kis súllyal – 1500 grammnál kevesebbel – világra jötteké megháromszorozódott Szarajevóban. A Nemzetközi Migrációs Szervezet szerint 1992-ben és 1993-ban a terhességek kétharmada spontán vetéléssel végződött. A város újbóli bombázásakor a vetélések száma emelkedni kezdett az előző hónapokhoz képest. Az anyák és az újszülöttek egészségkárosodását az élelem- és vízhiányra, a város ágyúzására és az orvlövészek támadásaira vezették vissza a szakemberek. A nem kellően megtisztított víz révén terjedő fertőzéseknek – például a májgyulladásnak – szintén sokan áldozatul estek. *(MTI)*

Az ezredfordulóra készül Róma

Mintegy hárombillió lírát – 1,85 milliárd dollárt – ad az olasz kormány Rómának az elkövetkező néhány évben, hogy az olasz főváros megfelelő módon fel tudjon készülni a keresztény világ nagy jubileumára, Krisztus születésének 2000. évfordulójára. A hírt Róma polgármestere jelentette be, miután tárgyalt Lamberto Dini kormányfővel és ülést tartott a jubileum szervezésére létrehozott olasz–vatikáni közös bizottság. A legjelentősebb infrastrukturális beruházások között a harmadik római metróvonal és az Angyalvár alatti aluljáró megépítése, a belső körgyűrű továbbépítése, hét bazilika restaurálása és a Szent Péter tér környékének rendezése szerepel. *(MTI)*

Repülőtér a La Plata-öbölben

Az argentin kormány 325 hektáros mesterséges szigetet kíván létrehozni a La Plata öbölben. A fővárostól, a Buenos Aires-i parttól mintegy három kilométerre építenék fel a repteret, hogy a ma már veszélyesen megnövekedett forgalmú argentin belföldi repülőteret kiváltsa. A létrehozandó sziget és az új repülőtér egymilliárd amerikai dollárba kerülne, amit magántőke bevonásával finanszíroznának. A La Platán tervezett sziget terve és annak bejelentése meglepetést váltott ki Uruguayban. Egy – az ötvenes években kötött – egyezmény szerint ugyanis a folyóval kapcsolatos minden döntést a két országnak egyeztetnie kell. Ez azonban eddig nem történt meg. A mesterséges szigetre a két ország által közösen tervezett, 40-50 kilométer hosszú híd vezetne. *(MTI)*

Kaiser's minőség

Sertéscomb 1kg 549.-

Pulykaszárny 1kg 219.-

Bécsi sonka 1kg 729.-

Párizsi csom. 500 g 159.-

Neutralia tusfürdő normál és száraz bőrre 200 ml 269.-

Tchibo Le Family kávé 250 g 289.-

Pizzatészta 4 db-os 75.-

Ráma, sózott margarin 500 g 129.-

Cortina jégkrém kétféle ízben 65.-

Félix ketchup 1000 g 359.-

Milupa tejbedara gyümölccsel, mézzel 250 g 319.-

Fruit cocktail gyümölcsteák 100 g 199.-

Buckler alkoholmentes sör 0.33l 79.-

Hofbräu sör Pils, Lager 0.5l 66.-

Avonmore tetra friss tej 2,8%-os, 1l 59.-

Szent István Merlot 0,75l 195.-

Pronto bútortisztító 500 ml 189.-

Ovenall-T fogkrém 50ml 89.-

Uzsonnatasak 100 db 169.-

Kitekat macskaeledel csirke, marha, hal 400 g 135.-

Insersdorfer Tiroli bable 400g 159.-

"Insersdorfer készítés Most nyereményjátékkal

Üzleteink:

Budapest
Skála Budapest Áruház
Skála Metró Áruház
Klauzál téri Skála Csarnok
XIII. Váci út 168.
X. Kerepesi út 73.

Székesfehérvár
Fehérvár Áruház

Tatabánya
Sztráda Bevásárlóközpont

Győr
Arrabona Áruház

Az árak aug. 31-ig érvényesek.

KAISER'S SZUPERMARK

ajánlunk: ...an mi. ...nk be.

...SLER & FORWARD

HKB Bozell

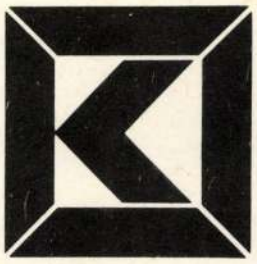

a KECSKEMÉTI GALÉRIA és a PETŐFI NÉPE

H.6000.KECSKEMÉT,RÁKÓCZI U.1.

MOLNÁR PÉTER grafikusművész kamarakiállítása '84 IV.8-V.4-IG

1943-ban születtem Budapesten. 1961-ben érettségiztem a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban. 1977 óta dolgozom a Pannónia Filmstúdióban mint háttértervező. 1975-ben és 1979-ben tanulmányúton voltam Firenzében, 1983-ban Angliában,Tagja,vagyok a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának, és a Magyar Képzőművészek Szövetségének.

Az utóbbi három év fontosabb kiállitásai: 1981 Országos Képzőművészeti Kiállitás,Műcsarnok,Bp. Művészbélyegek,Fészek Klub,Bp. Drawing'81 Brit Rajzbiennále Middlesbrough,Birmingham,London 1982 Képzőművészet és Animáció, Müv.Kp. Kecskemét, Arteder'82 Nemzetközi Képzőművészeti Szemle, Bilbao, Spanyolország, Első Országos Rajzbiennálé,Salgótarján 1983 Kecskeméti Grafikusok Kiállitása,Kiskunhalas, Mai Magyar Rajzművészet MNG, Bp. Drawing'83 Brit Rajzbiennale,Cleveland Anglia, Önálló Kiállitás /Egyed Lászlóval/Művelődési Központ, Kecskemét

1982-ben elkészült a "Majd a tisztáson"c. egyedi animációs filmem.

Dijak: 1982 Képzőművészet és Animáció, Kecskemét Megosztott dij, 1983 A Bács megyei Tanács Művészeti ösztöndija, Drawing'83 Brit Rajzbiennále Clevland III.dij Espinho-i Filmfesztivál Portugália Kisérleti kategória dija

GRAFIKAI „MŰHELY-SOROZAT" BEMUTATÓJA

Irodalom:Goór Imre:Sub pondere.... /Bodri Ferenc és Molnár Péter könyveiről/,Forrás 1976/IV. Rózsa Gyula: Első Országos Rajzbiennálé, Népszabadság 1982.november 5. Gervai András:Dimenziók,Film Szinház Muzsika, 1983.április 9. Andrási Gábor:Kecskeméti grafikusok, Vigilia 1983/X. Károlyi Júlia: Majd a tisztáson, Petőfi Népe 1983 november 3. Bánszky Pál: Fiatal grafikusművészek, Forrás 1984/I.

Lakcim:Kecskemét, Liszt F.u.21.
Pf:220

"Ha egy pont mozgásba jön és vonallá lesz, ehhez idő kell.Csakúgy, mint akkor, ha egy vonal sikká tolódik el. Ugyanigy, ha sikok mozgásából tér alakul. Talán egy kép egyszerre születik? Nem,részről részre épül, nem másképp,mint a házak. Meddig épül egy ház? És a néző, ő vajon egyszerre van készen a művel? Sajnos, gyakran igen. Nem azt mondta- e Feurbach, hogy egy kép megértéséhez egy szék is kell?Hogy a fáradt lábak ne zavarják a szellemet. Mitől fáradnak el leginkább a lábak ? A hosszú álldogálástól.Vagyis a tér :idő" /Paul Klee/Azt kérdezhetné a néző, miért idéztem ezt a gondolatsort Kleetől éppen Molnár Péter képeinek kapcsán, hiszen ezek a képek oly végletesen letisztultak, egyszerüek, hogy azt hinnénk egy pillanat alatt átláthatjuk, magunkba fogadhatjuk őket.Ne tévesszen meg senkit ez a szublimált formavilág:itt valami fontos történik - a világ újrafelfedezése, a részletek felmutatásával.A kövek, a kagylók és végül a házak jelekké sűrűsödnek és visszasugározzák a teremtés tisztaságát,hitét.
Molnár Péter képei a régi /emberi és örök/ érzékenységet hordozzák -vegyük elő hát a széket!

Kecskeméti Kálmán

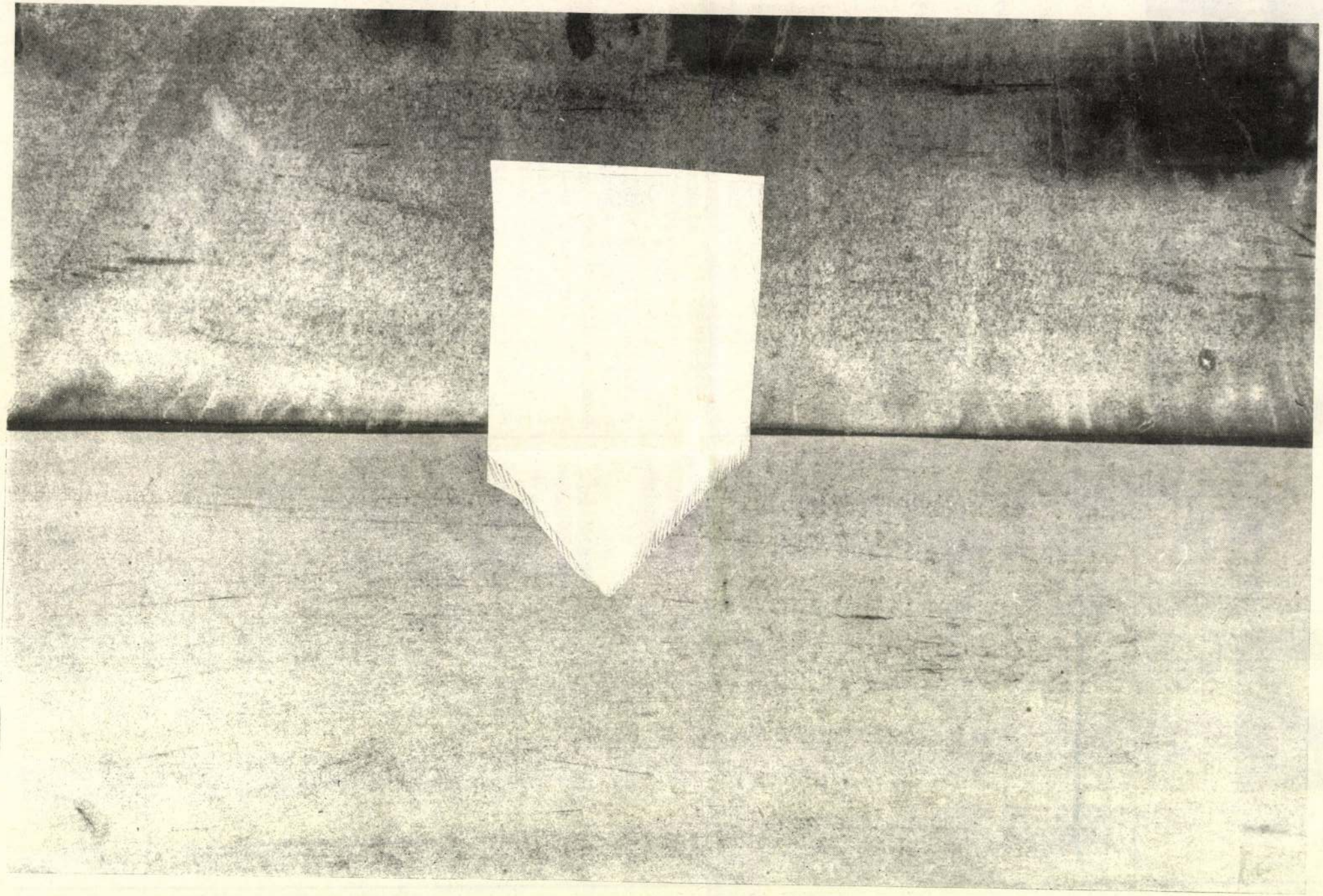

MOLNÁR PÉTER
Kő, jég, írás 1994./ Stone, Ice, Writing 1994.
FOTO: HARIS LÁSZLÓ

A Vigadó Galéria
1051 Budapest Vigadó tér 2.
szeretettel meghívja Önt
1995.április 28-án 17 órára

MOLNÁR PÉTER

kiállítására.

Megnyitja:
KARÁTSON GÁBOR
A kiállítást rendezte:
ANDRÁSI GÁBOR

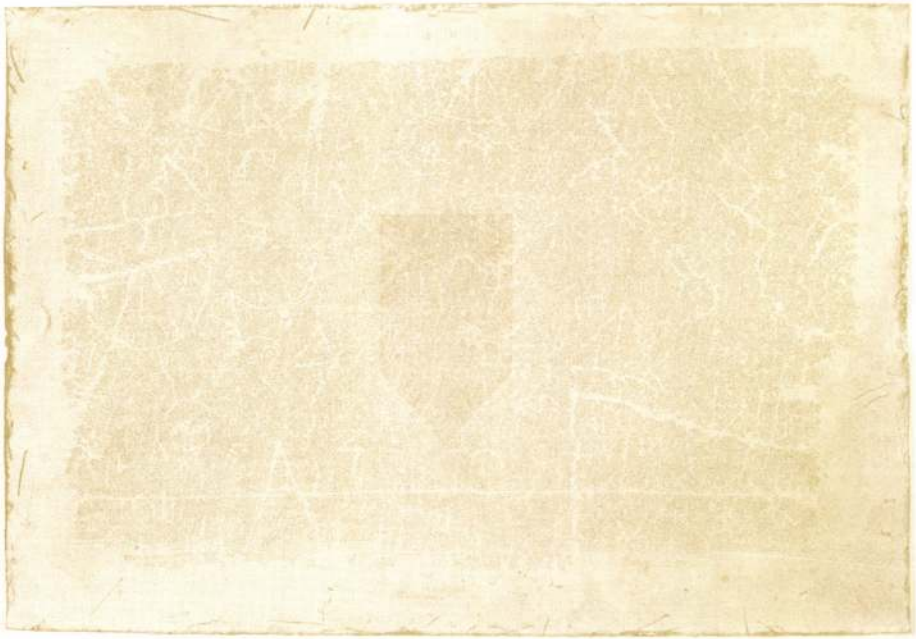

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ ÁPRILIS 28-MÁJUS 14-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL 10-TŐL 18 ÓRÁIG

VIGADÓ GALÉRIA
TELEFON:(36-1) 118-70-70

Molnár Péter, [illegible] 1.) Folytatás
Szvoga György: Abüvölden [illegible] Vasárely Múzeum. Épitéb.
Molnár Péter, Kovács János (Darkerv),

Magyar Építőművészet, 1988, 4-5., 70-old.
1. a hid fehéli mózet.

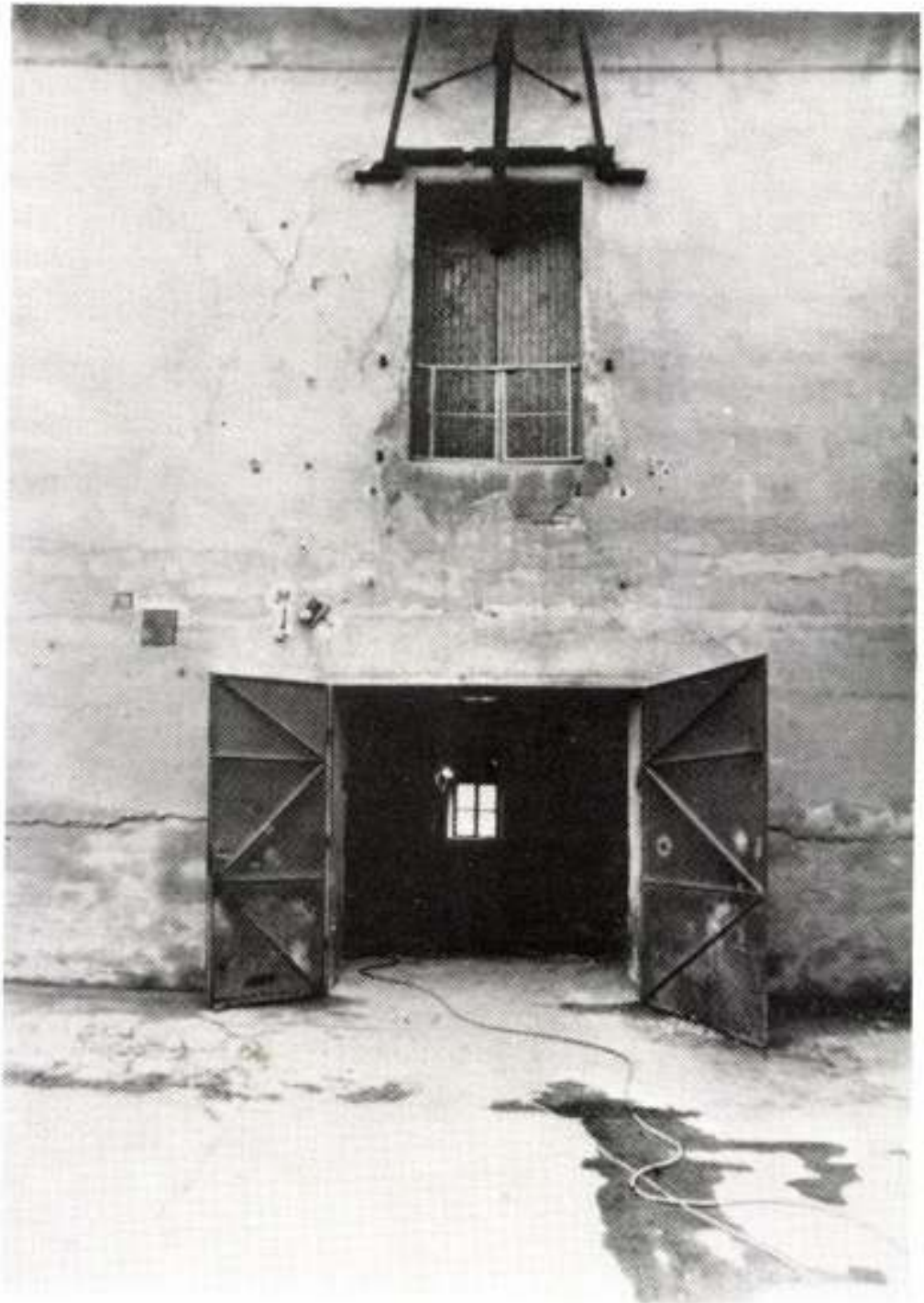

3

3. A belső udvari szárny régi állapota
4. Emeleti alaprajz. 1., 3—5. Kiállítótér. 2., 6. Előtér
5. Helyszínrajz
6. A—A metszet — homlokzat
7. B—B metszet — homlokzat

3. The old condition of the inner backside

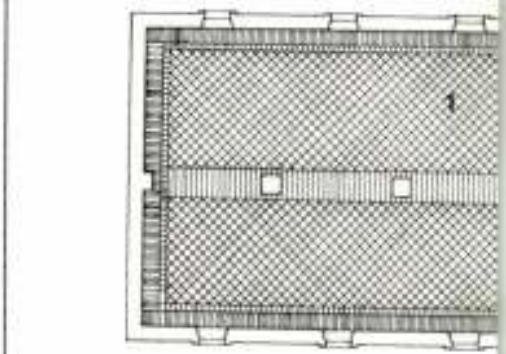

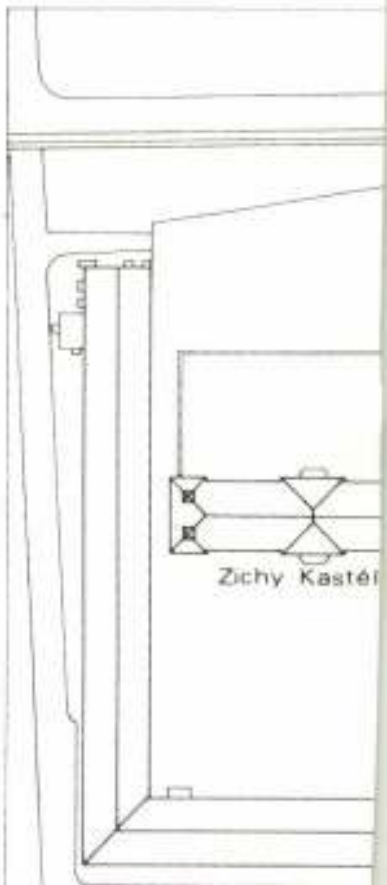

Molnár Péter, Ybl-díjas építész, [Ipartero]. 2. Folytatás.

Szvagh György: Elbűvölően szép. Vaszarely Múzeum, Építész: Molnár Péter, Kóris János, [Iparterv]

2. Gyülekező. [repr.]

3. Napóra.

4. Kézfogó pajzs. [repr.]

5. Homlokzat és tetőrészlet. [repr.]

6.7. Oszlopok [repr.]

8. A bejáratnál a két építési periódus talalkozása. [repr.]

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 70-71-old.

Molnár Péter, Ybb díjas építész (Sparterv.) 3.) Folytatás
Smogh György. Elhivölben nép. Vasvárdy Museum. Építész: Molnár Péter,
Kovács János.

./.

6. Bejárat.

Magyar Építőművészet, 1988, 4-5, 71. old.

megmagyarázhatna. Ha ugyanis a teljes felhasználás kialakulatlansága miatt a Vasarely Múzeum részére történt mostani leválasztás csak ideiglenes, és ha majd a kastély minden részét megfelelő tartalom tölti meg — akkor minden külső tér felőli bejárat előbb az udvarba vezet be és az egyes kulturális egységek az udvarból nyílnak majd — mint ahogy a Vasarely Múzeumnál ez ma tulajdonképpen most is így van — akkor a helyzet más. Akkor viszont (és most is) furcsa kicsit, hogy a „főbejárat" előbb egy zárt térbe vezet be, onnan ki kell menni az udvarra, a szabadba s végül ismét be a zárt térbe az udvari, tulajdonképpeni főbejáraton át. Így most még nem tudni, hogy a kertészetileg nagyon szépen — mert egyszerűen — alakított tiszta zöld mezős udvar miként fog majd beilleszkedni az egész, nagy tagolt udvarrendszerbe, amelynek úgy érzem fontos szervező szerepe van, lesz, — kellene lennie. Mindennek az elvnek kissé ellentmondani látszik a Corvin Ottó tér felőli bejárati (előtető) építmény, amelynek helye is jó, formája is szép (még akkor is tetszik, ha az épület és előtető közötti hézagban a belépés pillanatában nincs eső-védelem) — csak egy előbbiek szerint ez több már, mint az udvar-bejárat, hiszen ide is van elhelyezve a Vasarely Múzeum cím-felirata. Mindez azonban egy előttem ismeretlen kastélyprogram tisztázatlanságából ered, és bevallom, nem is zavar túlságosan.

A tulajdonképpeni építészeti cselekvésnek két fő eleme van: a földszinti és az emeleti kiállítás térsora, amelyekhez lényeges motívumként kapcsolódik a bejárati fogadócsarnok a ruhatárral, mosdókkal, könyvtárral, kiselőadóval és a szinteket összekötő lépcsők.

A földszinti térsor: kéthajós csarnok. A középfalat helyettesítő vaskos pillérek s a rajtuk nyugvó boltozatos födémek ízét az új „látszó-téglaszoknya" korszerűsíti. Több mint szép ez a térsor: biztonságos, megnyugtató, látszólagos nehézkességében is arányos.

Az emeleten: a felérkezéskor leginkább szembeötlő metszet az, ami megragad. Az a metszet, amelyben minden benne van. Itt szerényebb, de még mindig erőteljes pillérek helyettesítik a középső főfalat; ezek hordják a pilléreket összekötő ívsort és az egykori padlás már egyesített zárófödémét, annak ács szerkezetű rácsát, amely most — a régi vízszintes zárófödém eltávolítása után — a teljes tetőszerkezettel együtt látható annak ellenére, hogy a fogópár magasságban vízszintes zárószerkezet is beleépült, de üvegből — átlátszó és világító zárással mérsékelve az óriási tető-légteret. A

Molnár Péter

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Képzőművészet

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 ÁPR 19

1021

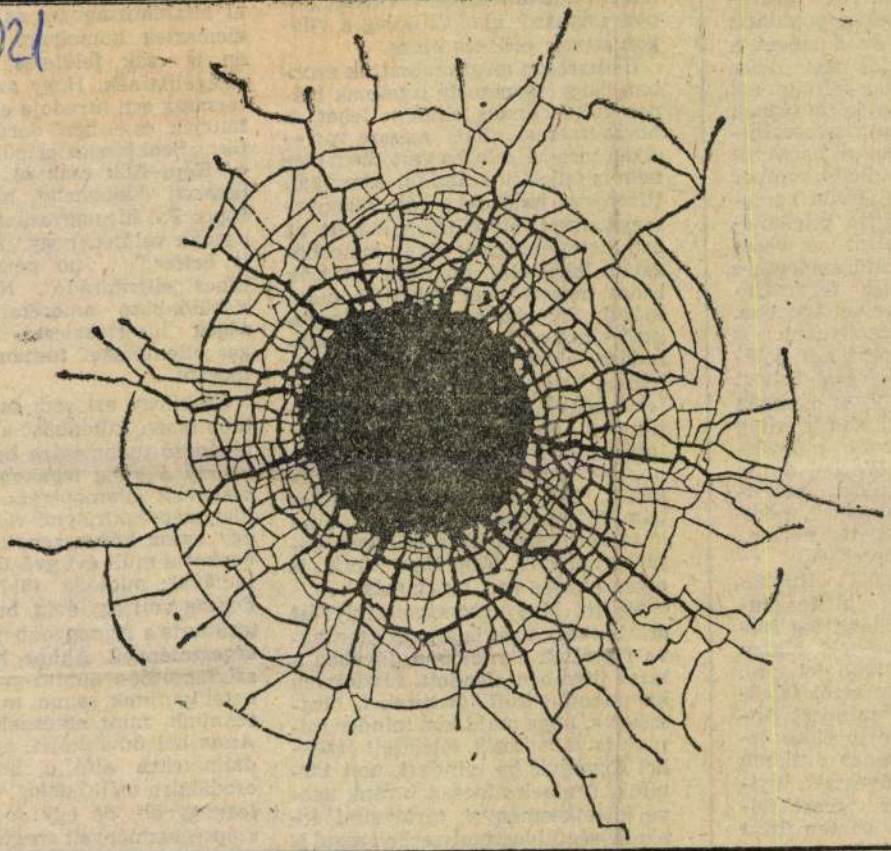

WORLD×ART×POST×PÉTER MOLNÁR

Molnár Péter: Bélyeg

Jackson Pollock még a természettel szeretett volna egygyé válni; Warhol maga akart lenni a Kultúra. Más művészek is merítettek a populáris művészetekből, de ő magát a reklám kultúráját testesítette meg. Jó érzékkel mindig azt csinálta, ami e közönségnek kellett — és ma visszatekintve ez talán még a hatvanas évekről is elmondható, amikor senki nem vette igazán komolyan önnépszerűsítő kijelentéseit. Hughes szerint ez vezetett Warhol kiüresedéséhez (vagy ürességének felismeréséhez?) a hetvenes években. És ez további veszélyeket rejt magában. Az iráni sah halálával — talán kevéssé ismert tény, hogy a hetvenes években a Pahlavi család volt a világ egyik legjelentősebb műgyűjtő vásárlója, és Warhol szinte családi portréfestőnek számított náluk — újabb „mecénás" után kellett néznie.. Könnyen elképzelhető — mondja kedvetlenül Hughes —, hogy Warhol a Reagan-kormány szolgálatába fog szegődni udvari festőnek, hiszen erre már ma is több jel utal.

A kritikus csak arról feledkezik meg, hogy mindezt Andy Warhol már jó előre jelezte: „A nyolcvanas években megszűnik a művészet", nyilatkozta egyszer „mert felváltja a művészi szinten üzött üzleti tevékenység."

Iugo

fedezett és fel nem fed
város ellentmondás-dz
hanem abban a szuperci
nyavilágban", ahol állító
gon semmi érdekes ninc

Hamarosan megtanulh
ban, hogy egynémely izg
nya féltve őrzött kincs
Midwesten a „világ" me
olyan messze, mintha valójában még nem is fedezték volna fel Amerikát. Bizonyos határokig, és bizonyos megszerzett életszínvonalon itt az érinthetetlenségnek olyan melegházában lehet élni, hogy mi azt csak kínos mosolyokkal vehettük tudomásul. Természetesen itt is fenyegető lehet a tőzsdeárfolyamok alakulása, a váratlan elbocsátás, betegség, baleset, bűntény. A kisüzletek bizonytalansága már ősszel nőttön nőtt a Reagan-féle érdekcsoport intézkedései nyomán. De a „világhoz" — Európához, Ázsiához, Afrikához, Dél-Amerikához —, ahhoz némi tájékozódáson kívül ugyan mi köze van valakinek a Midwest középrétegében? Még New York is olyan messze van, olyan más...

Mi itt Magyarországon folyvást szinte (vagy nem is szinte) szorongva figyeljük a rádióban, tévében a lassú ütemben előadott, részletesen kommentált külföldi híreket. Megszoktuk, hogy majdnem minden miránk is vonatkozik. Kiélezett érzékkel fogadjuk be mindazt, ami történik. Aminek nincsenek ránk nézve következményei, történelmi érzékenységű idegrendszerünk azzal is rögtön párhuzamot-ellentétet keres. A szüntelen, szigorú önvizsgálatok és lelkiismereti kérdések körében élünk: mit, miért tettünk, és mit tik: „Senki nem csinálja jobban!" — Képzeljük csak el a mélységes nemzeti döbbenetet, ha, mondjuk, Ipper Pál hírmagyarázatai előtt tudatnák velünk, hogy *„Nobody does it better!"* ...no persze, nálunk nincs „ellenhíradó". Nem mintha a különböző amerikai tévétársaságok hírértékelései között szöges ellentéteket tudtam volna felfedezni.

Csakhogy azt sem mulasztják el több ízben, különböző apropókból a tévénéző tudomására hozni, hogy ő bizony a világ *legnagyszerűbb* országának állampolgára. Például az idei szépségkirálynő-választás után egy egész kórus zengte a dicsőítő éneket a múlt évi győztes vezérszólamával: micsoda földöntúli boldogság volt egy évig, hogy megtestesíthette a legnagyobb nemzet szépségeszményeit. Ahhoz, hogy valami szívfacsaróan dühítő groteszk jelenetet kapjunk, semmi mást nem kell tennünk, mint elképzelni a füredi Anna-bál üdvöskéjét, amint népies dallamokra elfújja, hogy milyen csodálatra méltó dolog — no nem a legnagyobb, de egy *jó kis ország* szépségeszményeit megtestesíteni.

Minket azonban kilel a hideg az üdvözült leg-ek világgá kiáltásától. Ha a füredi szépség mégiscsak valami ehhez hasonló dalra fakadna

Molnár Péter, Ybl-díjas építész. /Iparterv./ (vége 5.) Folytatás.

Szrogh György: Elbűvölően szép. Varsandy Múzeum Építész: Molnár Péter, Kőris János, /Iparterv.

4. Kazettás sík mennyezetű kiállító tér.

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 72-old.

Molnár Péter, Ybl-díjas építész (Ipartero). 1.) Folytatás ~~Szvogh György~~: Vasarely Múzeum, Budapest. Építész: Molnár Péter, Koris János (Ipartero).

1

1. A híd felőli bejárat átépítés előtti állapota

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 68-old

A Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel, szeretettel meghívja Önt,
Családját és Barátait

MOLNÁR PÉTER

grafikusművész

kiállításának megnyitására

1999. június 12- én, 18 órára

a Váczy Péter-gyűjteménybe
(Győr, Nefelejcs köz 3., Magyar Ispita).

A kiállítást megnyitja:

LÓSKA LAJOS

művészettörténész,
az Új Művészet c. folyóirat rovatvezetője.

Kurátor:

Szeifert Judit
művészettörténész

Megtekinthető:

1999. július 18-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Péter

1965 OKT 30

1021

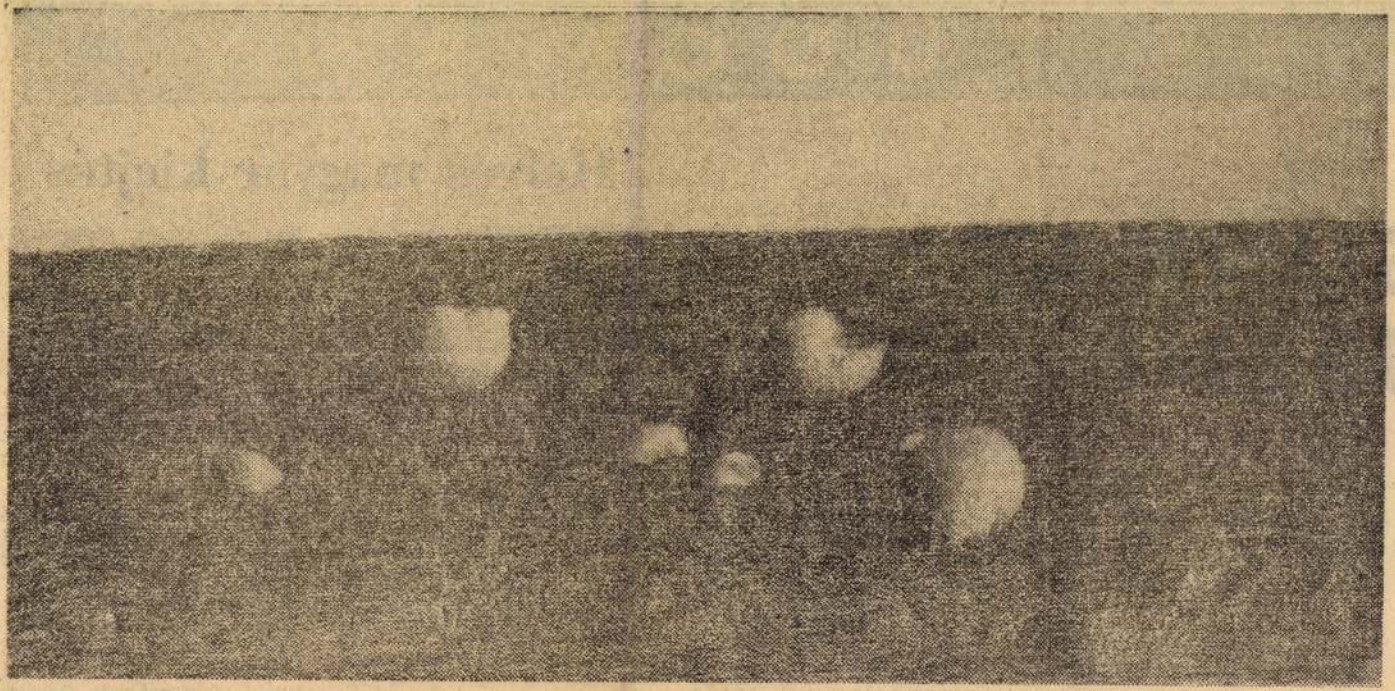

Molnár Péter: Csigák

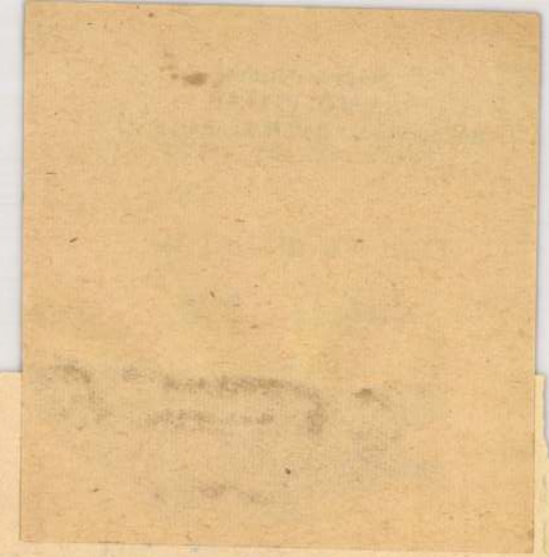

GUNKAT JEZNI

hoznék példát. Olyan ország ez, melynek építőművészete szerte a világban fogalom, s mi is gyakran eszményként tekintünk rá. A fiatal svéd építészek viszont határozottan állítják, hogy náluk semmiféle építőművészet nincs, s ha igen, úgy az csak néhány templom, villa és középület. Ők ugyanis az építőművészet megvalósulását kizárólagosan abban az alkotásban látják, mely alkotójának egyéni

épületek — s nálunk Csehszlovákiában vannak ilyenek — idegesítik az embert, nem szolgálják az ember lényegének teljesebb érzetét, negatívan hatnak az erkölcsi nevelésben. A lakótelep hibás szervezeti felépítése, az átgondolatlan lakásdiszpozíció, a beépített területek rossz aránya és nem utolsó sorban a legkülönbözőbb érdeklődési körű, foglalkozású emberek számára épített

Helyes magyar kiejtés

NYELVÉSZEK, előadóművészek, a rádió és a televízió bemondói, tanárok és tanárjelöltek vettek részt azon a konferencián, amely Egerben október 22-én és 23-án a helyes magyar kiejtésről tanácskozott. A beszédkultúra az általános nyelvi műveltségnek fontos, de meglehetősen elhanyagolt ága. A nyelvtan, a helyesírás normáit szabályok rögzítik, iskolában tanítják őket, és művelt ember nem véthet ellenük; de aki például a *t, d* hangot a szájpadlásán csettentve ejti, a rövid és a hosszú hangok időtartam-különbségeit elmossa, a hangsúlytalan szótagokat mormolásba fullasztja, a szavak végét elharapja, pattogó vagy elnyújtott, monoton

lete nyelvészek, fizikusok és fiziológusok között oszlik meg, különféle technikai eszközökkel, hangfelvevő, hangrögzítő, hangelemző és hangképző berendezésekkel vizsgálja az emberi beszédtevékenység rendkívül bonyolult folyamatát. A korszerű beszédoktatás e kutatások eredményeit hasznosítja.

A rádió és a televízió térhódítása visszaadta az élőszónak elsőrendű közlő szerepét, amelyet a nyomtatott betű egy időre háttérbe szorított. A rádióban, televízióban elhangzó szót milliók hallják, és akarva-akaratlanul utánozzák is. Érthető, hogy az ezzel kapcsolatos problémák bőséggel szere-

Molnár Péter, Ybl-díjas épitész, a Mesteriskola titkára.

1984. szeptember 6. Petőfi 1o,45 Vgné

Láttuk, hallottuk...

- 1953-ban még a klasszicizáló, historizáló, un. szocreál stilus virágkorában alapitották meg a fiatal épitészek továbbképzésére az un. Mesteriskolát. A Mesteriskola azóta is fennáll, és időközben elitt képzőintézetté vál tozott, ahova csak tervpályázat alapján juthatnak be a már diplomázott fiatal épitészek. A legkiválóbb fiatalok Mesteriskolájának két éves ciklusa, most szeptemberben indul. Ebből az alkalomból készitett riportot Molnár Péter épitésszel, a Mesteriskola titkárával, Mihály Éva.

- Milyen célokat tüzött ki a Mesteriskola, és mi a mai célja?

- A Mesteriskola szocreálutáni közvetlen feladata az volt, hogy a modern épitészet, amelyik a szocreál előtt éppen, hogy lábra kapott, polgári jogot nyerjen az országban, és ennek valamilyen fajta, ha lehetséges iskolája is ala-

kuljon ki, ha úgy tetszik , magyar iskolája. Később azonban annak a hiányosságnak az érzése hívta létre, hogy az építész személyi kiválasztása, az valamilyen módon egy diplomával nincs elintézve. Az építészet egy borzasztó komplex, emberi tulajdonságokat feltételező hatás. Elég, ha arra utalok, hogy az építészet egy társadalmi alkuban valósul meg, ahol is az építész az alku alján, a megrendelővel egy igen rossz helyzetből indul. Hiszen a másiknak a kezében van a pénz, és vagy sikerül megfordítania az alkut, hogy ő kerüljön felülre ahhoz, hogy építészeti mű születhessen, vagy nem sikerül.

-Vitatkoznék azzal, hogy az építésznek fölül kell kerekedni a pénzzel rendelkező megrendelő és a hatalom tanával szemben. Ugyanis az építészek igazán nagy alkotásait a megrendelők hatalma szerint tervezték annak idején és csak az 1920-as években érezték úgy az építészek, hogy mindenféleképpen bele kell szólniok abba a társadalmi átalakulásba, ami akkoriban megindult, mégpedig olymódon, hogy ki kell találniok, hogy az embereknek milyen házakban kell élniök, milyen házakat kell szeretniök. Nem hiszem azt, hogy az építésznek valamiféle küldetés feladata van. Az építésznek azt hiszem az a feladata, hogy megfelelő épületeket tervezzen azoknak, akik azt tőle megrendelik, vagy figyelembevéve azt, hogy azok a megrendelők mit akarnak.

-Bizonyára igaza van magának, csak rögtön feltesszem azt a kérdést, hogy tisztában vannak azzal, hogy pontosan mire van szükségük?

- Hát ez egy más kérdés.

-Azok a korok, amikre maga utalt, akkor pontosan tisztában voltak a megrendelők, hogy mit akarnak, mert hiszen általában megállapodott koroknak az építészete szokott nagy és történelmi folyamán messzesugárzó emlékeket emelni, és azokban a társadalmakban, ahol az értékítélet elég labilisan áll, azokban viszont rendezetlen az építész rettentő buta helyzetben van, mert nem tudja, hogy minek tegyen eleget. Akarva-akaratlanul olyan helyzetbe kerül, ahol igen erősen kell tudni vállalni a felelősséget, hogy befolyásolja azt a társadalmat, hogy értékítélete teljes helyes kialakításában. Azokat, akik már elkötelezték magukat, hogy ők építészettel akarnak foglalkozni, azokat valamilyen módon válogatja, és a pozitív szelekciót érvényre juttatja.

– Ez milyen féle módon folyik most a Mesteriskolában?

– Hát egyrészt a felvételi vizsga győzi meg a válogató szerint arról, kit tart alkalmasnak és kit tart. Azon kívül előadások is vannak.

– A Mesteriskolának van-e konkrét előnye?

– Csak szellemi előnye van. Elsősorban is egy társaság, ami bekerül, ami már lassan generációkra oszlik, és amely társaságon belül többé-kevésbé mindenkihez úgy fordulhat, mint aki szintén valamikor Mesteriskolás volt. A másik az, hogy a saját generációján belül négy-öt évfolyam között elég szoros a kapcsolat. De miután a Mesteriskola, a válogatás következtében összekerül négy-öt évfolyamból, a legtöbb képességű emberek csoportja, ezek egymást megismerik, egymás gondolatát, gondolkodásmódját megismerik, és így mindenféleképpen tisztulnak.

Molnár Péter épitén

Szívvel, ésszel, tisztességgel sikerülni fog.

Kuncze Gábor, az SZDSZ miniszterelnök-jelöltje

Kérjük, adja kopogtatócéduláját az SZDSZ jelöltjeinek,

hogy hazánk végre elinduljon a modern jólét felé,
hogy végre csak a szakértelem számítson, ne a párttagkönyv,
hogy az állam olcsó legyen és tisztességes,
hogy minél több olyan ember kerüljön az országgyűlésbe,
aki nem a saját, hanem az adófizető polgár hatalmát akarja gyarapítani.

Kérjük, juttassa ajánlási szelvényét választókerülete SZDSZ jelöltjének. Ha telefonál, szívesen érte is jövünk.

PEST MEGYE:

1. vk. Gyurcsó István
2683 Acsa, Falujárók u. 32.
2112 Veresegyház, Találkozók u. 10., Tel: (27) 386-728
2113 Erdőkertes, Paskom u. 8.
2632 Letkés, Dózsa György u. 34., Tel.: (27) 376-084
2626 Nagymaros, Vasút u. 15., Tel.: (27) 354-288
2628 Szob, Rigó u. 6/a., Tel.: (27) 370-268
2633 Ipolytölgyes, Kossuth u. 32., Tel.: (27) 376-073
2614 Penc, Erra u. 10.
2164 Váchartyán, Gulyás kocsma, Pm. Hivatal udvara
2637 Peröcsény, Rákóczi út 17.
2635 Vámosmikola, Alkotmány u. 1., Tel.: (27) 379-024
2635 Vámosmikola, Ipoly u. 3.
2621 Verőce, Árpád u. 63/a.

2. vk. Bíró György
2600 Vác, Csányi krt. 45., SZDSZ Iroda, Tel.: (27) 313-198
2131 Göd, Rába u.2.
2131 Göd, Rába u. 12.
2133 Sződliget, Malom u. 3., Tel.: (27) 352-485

3. vk. Dr. Kiss Róbert
2120 Dunakeszi, Iskola u. 8., Tel.: (27) 341-898, 344-745
2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 84/II., Tel.: (27) 360-117
2151 Fót, Vörösmarty tér 7., Tel.: (27) 378-071
2163 Vácrátót, Szabadság u. 77., Tel.: (27) 360-212
2161 Csomád, Esztergály u.24., Tel.: 06-60-315-292
2111 Szada, Ady E. u. 2/b., Tel.: (27) 385-193
2146 Mogyoród, Csíkvölgyi u. 23.

4. vk. Sándorné Pálfalvy Beáta
2100 Gödöllő, Dózsa Gy. 2. I. em. 117.

5. vk. Tóth Zsiga Miklós
2170 Aszód, Falujárók u. 1.

6. vk. Bodrogi Györgyné
2760 Nagykáta, Pm .Hivatal, Szabadság tér 1.

7. vk. Várady György
2200 Monor, Kossuth L. u. 65. I. em.
2230 Gyömrő, Szt. István út 24.
2220 Vecsés, Nagyállomás, Bazár pavilon

8. vk. Dr. Bálint György
2030 Érd, Alsó u. 3., SZDSZ Iroda, Tel.: (23) 365-352

9. vk. Dr. Kóródi Mária
2040 Budaörs, SZDSZ Iroda, Szabadság u. 136., Tel.: 181-0564

10. vk. Dr. Schneider Magdolna
2092 Budakeszi, Fő u. 85, SZDSZ Iroda, Tel.: 176-6940

11. vk. Ungár Klára
2000 Szentendre, Duna korzó 18.
2013 Pomáz, Móricz Zs. u. 8. II. 8., Tel.: (26) 325-058
2011 Budakalász, Szentendrei u. 10., Tel.: (26) 320-513

12. vk. Kuncze Gábor
2310 Szigetszentmiklós, Bajcsy Zs. u. 41.
SZDSZ iroda, Tel.: (24) 365-276

13. vk. Dr. Gergely Imre
2336 Dunavarsány, Petőfi Művelődési Ház, Tel.: (24) 372-018

14. vk. Nagy Ferenc
2370 Dabas, Nemzetőr u. 9., Tel.: 06 60 386-716

15. vk. Kisfaludi Péter
2700 Cegléd, Bercsényi u. 20.,
SZDSZ Iroda, Tel.: (53) 310-411/5 m.

16. vk. Ábrahám Tibor
2750 Nagykőrös, Rákóczi u. 5. SZDSZ Iroda, Tel.: (53) 350-973

Szabad Demokraták Szövetsége

Most már nem költöznék el innen

Beszélgetés Csalog Zsolttal

A most ötvenkilenc éves író, szociográfus 1956-ban fegyverrel harcolt a forradalom oldalán. Régészként, szociológusként dolgozott, 1985 és 1991 között New Yorkban élt. 1971-től tizenkét könyve jelent meg. Munkásságát 1986-ban a hollandiai Mikes Kelemen Kör Aszú-díjával, 1989-ben Év Könyve-, 1991-ben Déry Tibor-, 1992-ben József Attila-díjjal ismerték el. 1993-ban megkapta a Nagy Imre-emlékplakettet.

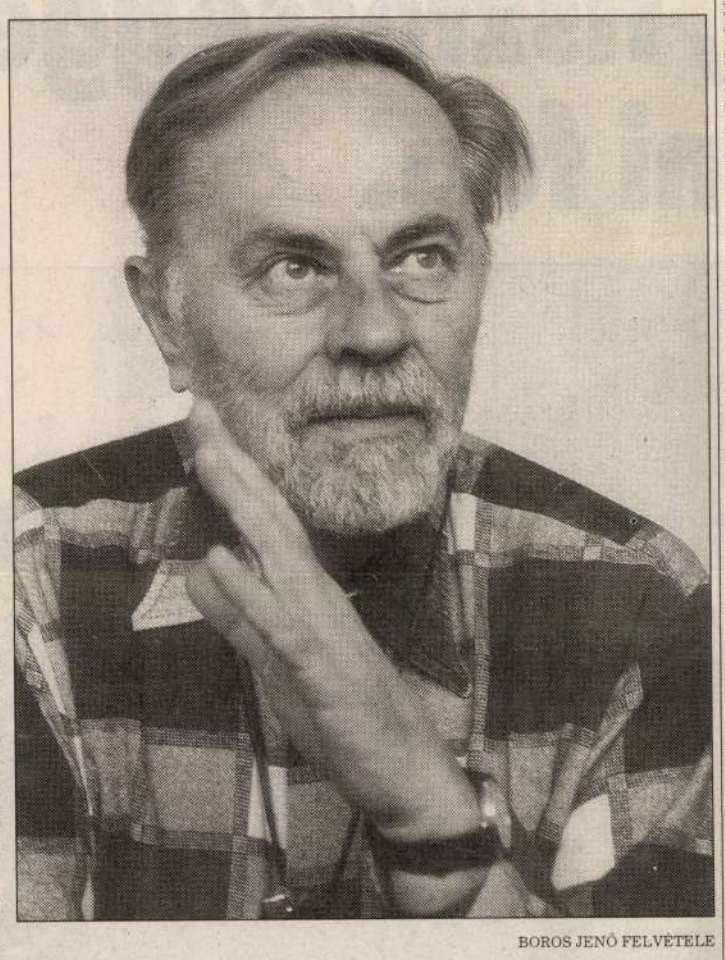

BOROS JENŐ FELVÉTELE

– Milyen viszonyban van Budapesttel?

– Nemrégen egyszer taxin mentem át Budára, és a Margit hídról oly szemérmetlenül, olyan nagyon eltátott szájjal bámultam a város szépségét, hogy a taxis elröhentette magát: „Uram, ide a bökőt, hogy ön nem itt él! Látom: csak haza látogat valahonnan." Találó észrevétel volt. Mert itt élek ugyan – de sokat hűtlenkedtem; hogy utána még mindig visszatérjek, *haza*. És ez így eléggé más nézetet ad erre a városra, mint amilyen azoké, akik itt születtek és itt élték végig az életüket. Nekem már soha nem lesz megszokott, „mindennapi kenyerem" Budapest: legalább annyira élvezeti cikként is „fogyasztom".

Én háromszor választottam lakhelyemül Budapestet. Közbül mindig elcsalinkáztam – hogy aztán megint visszataláljak. Kicsit olyan ez, mint mikor valaki háromszor nősült – de mindig az első feleségét vette el újra. Oka kell legyen ennek a fátumszerű hűségnek! Mint ahogy a közbülső hűtlenkedéseknek is okuk lehetett, nyilván. De mindent összevéve: a mérlegem pozitív.

– Melyik Budapestről beszél ilyen elégedetten?

– Jogos a kérdés: egy ekkora várost nem lehet mindenestül belakni. Kőbányát alig érzem, de már a Vízivároshoz is irodalmi segédletre van szükségem. Természetesen elsőül Budapest „nemes", „méltóságos" helyeit dicsőítem. Az olyan alapfogalmi értékű részleteket, amilyen a Roosevelt tér volt (amíg egy szerencsétlen építész tönkre nem tette egy hajmeresztő irodaházzal), meg amilyen máig is a Körönd – igen, hát az VALAMI. Hogy néha már gyanakszom: létezhetett Közép-Európában valaha is egy ilyen hibátlan békebeliség? Vagy ezt is csak most utólag hazudják nekem? És jól emlékszem a rémületemre, amikor a '60-as években közlekedésilámpa-erdőt kapott ez a csodás tér: most hát vége? – de a Körönd túlélte még ezt is.

De nem vagyok prűd: szeretem a városom „piszkos részeit" is. Ha a pompás Andrássy útról befordulunk a Csengery utcán, egyből ott a mély víz. A Hunyadi tér az öreg csarnokkal, a piaccal és a zsibpiaccal, meg a tényleg rém büdös csehóival – de én szeretek befordulni ezen a sarkon: meleg, emberszabású világ fogad. Gettóemlékmű, mára meg már sebesen cigányosodó szegénynegyed – de ez is az én erdőm. Laktam én már Budapesten Szentlőrinctől Aquincumig nagyon sok helyen, de legtöbbet a szépséges Terézvárosban. Most az Izabella utcában élek, jó régen már, egy százvalahány éves, nagyon lepusztult bérházban, az udvar falain géppisztolysorozatok ütötte sebek – nem '56-ból!, a háborúból még! Azóta nem telt itt új vakolatra! És most már ne is teljen egy darabig, én nem szeretném megérni a tatarozást: nekem ez a ház műemlék. '45 elején nem lehetetett ablaküveghez jutni Pesten, a didergő túlélők hulladékból, keskeny csíkocskákból toldották össze a táblákat – a mi házunk lépcsőháza mostanig konzerválta ezt a kort! Hát nem gyönyörű? Engem annak idején kényszer, vagy legalább is a sors szeszélye vetett ide – de most már nem szeretnék elköltözni innen.

Mindent összevéve: jó város ez. Ha azt mondom, „szép város", az egy kívülállónak alig jelent valamit (hiszen, közhely: egy varangyosbéka-fiúnak a varangyosbéka-lány a legszebb dolog a világon – nekem viszont nem feltétlenül), ezért inkább józanabbul közelítem a kérdést. Például onnan, hogy Budapest mérete is ideális: ekkora kiterjedés és laksűrűség mellett épp a megfelelő arányban keveredtek benne ismerősök és ismeretlenek. Tudom, mert tapasztaltam, hogy Szolnokon is, New Yorkban is másképp van ez: szerencsétlenebbül. Miközben a budapesti „ismeretlenek" sem egészen azok: „valahonnan" ismerem őket is, értem a reakcióikat, reflexeiket, kitalálom a ki sem mondott szavukat – az én „feleségem" szeretői ők is. Amitől persze hogy nem zavartalan a viszonyom velük – de familiáris, és vitathatatlanul szoros. És én nem vagyok egy különösebben féltékeny fazon – egyszóval egész jól megvagyok velük.

– Ritka ember, manapság csakugyan ritka: panasza egyáltalán nincs is Budapest ellen?

– Gyakran féltem a városomat. Ahogy nem oly rég kiradírozták belőle a Tabánt, meg Óbuda javát, ugyanúgy sorra kerülhet most meg például a Hunyadi tér, meg ez az egész kedvesen emberszagú Terézváros –, mert nemigen látom, hogy a hivatásos átalakítók ráérezznének: ez is „történelmi" városrész, karaktere és patinája van, *érték*. Ezt majd újabb ötven év múlva gyászolhatjuk? Félek bizony, mert egy rossz építész vagy egy nekiszabadult városrendész súlyosabb és maradandóbb sebeket ejthet az életünkön, mint a bosszantóan felelőtlen kutyasétáltatók – az ebek piszkát egy kiadós tavaszi zápor is elmoshatja, de mit kezdünk majd egy-egy szörnyeteg épülettel, meg a helyén volt régiek sajgó hiányával?

Aggódni kell és vigyázni kötelesség – de nagy baj talán még nincsen. Ha becsukták a kocsmáinkat, tán csak lelünk helyettük másikakat. Idővel nyilván csitulni fog a mindent át- és visszaformálás lázas ambíciója is, és talán egyszer majd a hivatal is felfogja: a legjobb, amit egy várossal tehetünk, ha nem akarjuk minduntalan megerőszakolni, hanem hagyjuk szépen a maga rendje szerint élni és önigényei útján alakulni. Szóval hogy a városhoz – mint bármely élőlényhez – csak alázattal szabad nyúlni. Amint hogy hiszem, hogy nem fogunk *egészen* megfulladni a Trabant-felhőben, mert még az utolsó pillanat előtt megfordul majd a folyamat – ha nem is magától, mert ehhez igazi erőfeszítések kellenek – és elkezd újra tisztulni körülöttünk a világ. És, erről jut eszembe: *tisztelem* is ezt a várost. „Hős város", nagyon komisz idők éppen-csak-hogy túlélője – és mégis milyen meghatóan életképes! Guttmann-nadrág: majdnem mindent kibír.

Varga Lajos Márton

A térítőtemplom – az egyetlen hattyú

A mai Budapest átalakulását majdan regösénekekbe foglaló várostörténészek minden bizonnyal ízes rigmusokkal fognak megemlékezni a manapság új feladatokhoz jutó városi kivezető utakról, külső körutakról. A látványos folyamatról, amelyben az üzleti élet birtokba veszi ezeket a feljavított infratruktúrájú külsőbb területeket is, egyúttal kisodorva oda a Belváros igényes látványvilágát, annak világnemzeti és pénzuralmi reprezentációját.

Állt egykoron a Hungária körút és Egressy út sarkán egy jókora, bánatos üzemépület, amelyben vájtszemű ingatlankereskedők és nagy fantáziájú építészeik Manhattan távol tündöklő fényeinek honi pislángjait látták meglobbanni. S, ahogy Hrabal mondaná; „így vált valósággá a hihetetlen" – a rút kiskacsa csodálatos sudár hattyúvá cseperedett. A háromemeletes vasbeton vázat tükröző üvegruhába öltöztették, hátsó szakaszát megtoldották egy lépcsőházi traktussal, elé pedig lépcsőtoronyból és fogadócsarnokból összeszerkesztett higtech patio került. A napocska egyik csápocskája is örömmel fickándozik immár megújult ház feszes élein, méltóságos hajlatain. A környező térségek eddig is szomorú, zömmel szocreál tömbjei pedig még szomorúbban tekintgetnek a közibük csöppent hercegkisasszonyra.

Az, hogy az egykor dicsőbb napokat látott volt Kontrax-székház egy új korszak első hírnöke lesz-e, avagy megmarad a környezetét csúfondárosan lesajnáló, azzal semmiféle közösséget nem vállaló épületnek, ma még nem tudható. Reménykedjünk az első verzióban, mindannyian akkor járunk jól. A Hungária körút kétségkívül megújításra szoruló összképe is, no meg azok az építészek, akiknek köszönhetők az egyelőre kakukktojásszerű épület minden vitathatatlan belső értéke. Mert a Kontrax-ház jó épület. Bármely jelentősebb gazdasági erejű nyugati nagyváros hasonló funkciójú és igényű épületsorába helye lehetne. Technikai értelemben minden olyan szolgáltatásra képes, amely egy korszerű irodaháztól elvárható, építészetileg pedig egy csipetnyivel még ennél is több. A *Molnár Péter* vezette építészcsoport – *Sylvester Ádám* és *Varjai Tamás* – nem csupán az adott tömeg által meghatározott formai korlátokon lépett túl, de a részletformákra, apróságokra ügyelve a honi körülmények közötti legmagasabb színvonalon valósította meg a brilles nyakkendőtűtől, hatszázas Mercedesen át, üvegfalú székházig ívelő tárgy- és környezetkultúra rá eső részét. A háromemeletnyi belmagasságú recepciós tér fölött, betonbélésű acélpillérek közé feszülő igazgatói iroda ötlete szellemes és rafinált. Olyan gondolat, amely az építészet valódi ízét közvetíti a jelenkori tervezés bátortalan, s a hagyomány meg nem értésétől szenvedő gyakorlatába. Egyenértékűen vezeti át az épülethéj formáit a belsőépítészeti kialakításhoz. *Heimi Velez* chicagói belsőépítész kevés alapformára és a szürke néhány tónusára következetes rendszert komponált, amely úgy határozza meg a belső terek korrekt, üzleti atmoszféráját, hogy lehetőséget hagy akár az irodabútorok cseréjére is. A közösségi terekben, sőt irodák folyosóin is helyet kapó sötétszürke gránit műanyag díszítőelemekkel párosul. S, ha első olvasatban szokatlannak is tűnik ez az anyagpárosítás, a látvány, az elemek változékony és előnyös használhatósága, a terek hangulata feltétlen meggyőző. A ház külső jellegével azonos minőségű belső alapvetően képes díszkrét kulisszaként működni, noha a mostanában már bérirodaházként működő ház földszintjére költöző új cég épp a napokban számolta föl az egykori bemutatóterem teljes berendezését. A hazai design szegényebb lett ugyan egy jelentős enteriőrrel, ám bármilyen szomorú – hogy végre okosat is mondjunk – az élet nem áll meg. S, hogy miként formálódik majd a modernitás eme barbárok közé hozott térítőtemploma, azt már csak a majdani regösök édesbús dalaiból tudhatni meg.

Bojár Iván András

TEKNŐS MIKLÓS FELVÉTELE

Ibsen, Machiavelli és Cseh Tamás

Ibsen, Offenbach, Machiavelli, Leonard Gershe, Cseh Tamás neve olvasható szerzőként a fővárosi színházak bemutatóiról tudósító plakátokon. A hét első premierjét az Egyetemi Színpadon tartják kedden délután. Ibsen: *Peer Gyntjének* címszerepét *Ungvári István* alakítja. Aase anyót *Szakács Eszter*, Solvejget *Murányi Tünde* játssza. *Galambos Péter* rendező *Áprily Lajos* fordítását használta fel a kétrészes játék színpadra állításához. A jelmezek *Földi Andrea* munkái, a kísérőzenét *Melis László* komponálta.

Jacques Offenbach: Szép Heléna című nagyoperettjét a Fővárosi Operett Színház tűzte műsorára. Helénát: *Kalocsai Zsuzsa*, az ifjú Párist: *Dániel Gábor* alakítja. Menelaos király szerepében *Antal Imre* mutatkozik be a Nagymező utcában. A mitológia színpadra lépő szereplői Kemenes Fanni jelmezeit viselik. A történet *Varga Mátyás* díszletei között bontakozik ki. Az előadást *Szinetár Miklós* rendezte. A bemutató napja: péntek.

Emberek, oroszlánok, sasok és foglyok a címe az R. S. 9. Stúdiószínház új produkciójának. *Csehov, Maeterlinck, Strindberg, Balázs Béla, Esterházy Péter, Nádas Péter* szövegeinek „felhasználását" *Lábán Katalin* rendező „irányította". A pénteki premier szereplői a megjelenés sorrendjében: *Németh Ildikó, Huszár Zsolt, Veres Dóra, Kókai István, Mesz Rita, Szemerédy Virág, Guba István, Baksa Imre, Németh Krisztina, Kassai László.*

Cseh Tamás másodízben „teszi közzé" a nővérének írottakat. Zenés-dalos leveleit a Katona József Színház pénteki vendégei hallhatják először.

Machiavelli: Mandragóra című vígjátékát ezúttal a József Attila Színház mutatja be. A firenzei politikus-államférfi, író és történész műve a legszellemesebb reneszánsz vígjátékok egyike, gyakran játsszák világszerte. Az angyalföldi előadás szereplői: *Kőszegi Ákos, Háda János, Kiss Jenő, Józsa Imre, Szabó Éva, Katona János, Fabó Györgyi, Hegyi Barbara.* A díszletek *Szlávik István* munkái, a jelmezterveket *Szakács Györgyi* készítette. A szombati premier rendezője: *Csiszár Imre* vendégművész.

Don, a vak fiú és Jill, a manhattani tini története elevenedik meg *Leonard Gershe:* A pillangók szabadok című művében. A Karinthy Színház szombati premierjének főszereplői: *Haumann Petra* és *Németh Kristóf.* A produkció rendezője: *Mészáros Károly.*

Mirelit

Tímár Róbert anyjának mélyhűtőjében történetünk idején – túl a válogatott zöldségek, gyümölcsök és egyéb étkek gondosan zacskóba rendezett és felcímkézett halmain – egy denevér, egy fecske, egy vakond és egy ékszerteknős várt sorára. Tímár Róbert ugyanis szenvedélyes állatpreparátor hírében állt.

Egy gond volt csupán: Tímár Róbert semmiképp sem hódolhatott szenvedélyének. Édesanyja ugyan már beletörődött a karajok és barackos gombócok között meghúzódó halott állatok jelenlétébe, barátai pedig szorgalmasan szállították az újabb tetemeket, a preparálásra azonban nem tudott sort keríteni. Ezzel mindössze egyszer próbálkozott, ám alighogy megkezdte a mélyhűtőben jó tíz éve pihenő vakondtetem tetszetős vakondcsontvázzá alakítását, a lakóközösség azonnali tiltakozással válaszolt. A vakond tehát visszatért társai közé, a mélyhűtő hátsó fertályába.

Nem is lett volna semmi baj, ha egy kedves vidéki nagynéni egy nap nem állít be tizennyolc kiló túlérett sárgabarackkal. Tímár Róbert és édesanyja álló nap vágott és magozott, főzte a lekvárt, készítette a befőttet. Estére megtelt az összes duńsztos, a barack maradéka viszont ott röhögött a konyhakredencen. Kimagozták azt is, aztán undorral bevágták a mélyhűtőbe, mert már rá sem bírtak nézni. Másnap Tímár Róbert édesanyja levelet írt a lakás rendjéért felelős Rózsikának a kikészített ezres mellé: „A mélyhűtőben van egy kis barack, ha szereti, vigye el."

Rózsika történetesen imádta a barackot. A levél olvastán hála töltötte el, és arra gondolt, hogy mégiscsak rendes emberek ezek a Tímárék, noha sosem pakolják be a holmijukat a szekrénybe, töménytelen vasalnivalót hagynak hátra és a tűzhelyük is maga a förtelem. Most viszont egész jó kedve kerekedett: vizet rakott forrni a gázra – azzal könnyebben olvadt a több hónapos jég –, aztán nekilátott a mélyhűtő kipakolásának. Hadd lássák ezek a Tímárék, hogy ő aztán igazán tudja értékelni az ajándékot.

Az estefelé hazatérő Tímár Róbert a konyhában ülve talált rá Rózsikára. Az asszony szemmel láthatóan csak őrá várt, ám – mielőtt közölte volna, hogy ide többet be nem teszi a lábát –, sort kerített arra is, hogy elmondja a véleményét azokról, az istentől elrugaszkodott fiatalemberekről, akik, ki tudja miféle ördögi praktikáikhoz, állatokat rejtegetnek a mélyhűtőben. „Fel is út, le is út" – mondotta végezetül, és kiviharzott a lakásból.

Tímár egy darabig döbbenten nézett utána, aztán a hűtőszekrényhez lépett. A vastag, kristályos jégréteg szakasztott olyan volt, mint reggel, csak a rendetlenség lett nagyobb odabent: az összevissza bedobált zacskók tetején tépett sztaniollal feküdt a denevér. A baracknak viszont nyoma veszett. Tímár Róbert benyúlt, egészen hátra, a teknős mögé, aztán kisétált a lakás egyetlen vonzerejét jelentő, kényelmes, első emeleti erkélyre. Lenézett az utcára, várt néhány pillanatot, majd a jó állapotban lévő, még 1988-ban eltett hógolyót a távozó Rózsika kalapjára pottyantotta.

N. Kósa Judit

Molnár Péter

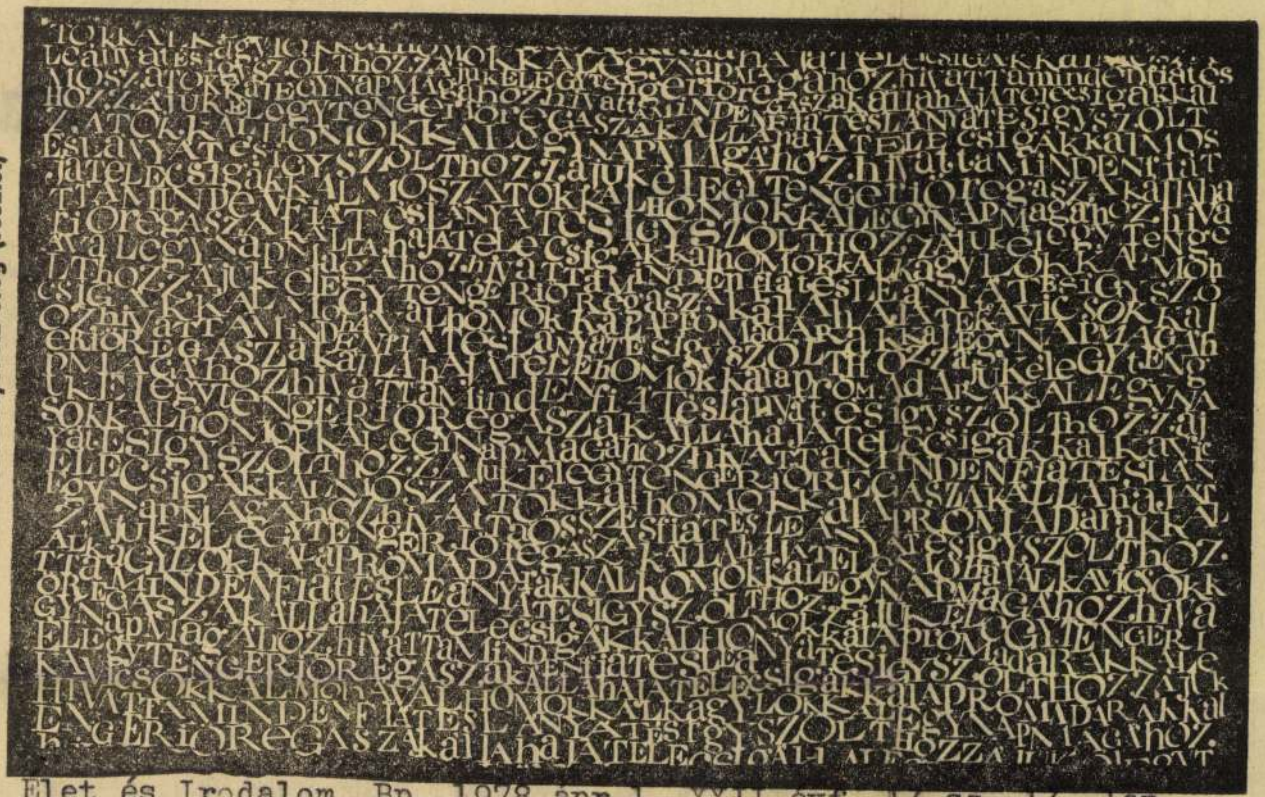

Molnár Péter festménye: Az öreg (részlet)

Elet és Irodalom, Bp. 1978.ápr.1. XXII.évf. 13.sz. 13. lap.

Én még akkoriban sokkal szenvedélyesebb ateista voltam, mint most. De gondoltam, ha [illegible] politika mondom [illegible] kettesével. Holnap vagy holnapután valahol nekem is ki

SZEKRÉNYESY JÚLIA: **Színház**

Végzetautomata

Több évtizedes apasági pör végére tett pontot a *Pécsi Nemzeti Színház* bemutatója, *Az óriáscsecsemő.* A keresetet ötvenkét évvel ezelőtt *Déry Tibor* nyújtotta be azzal, hogy megírta. A mű családi jogait igazoló irodalomtörténészi tanúvallomások és egyéb elégtételt sürgető védőbeszédek ellenére a magyar színház egyáltalán nem hamarkodta el avantgard gyermekének elismerését; a darabot most játssza először hivatásos színház. Persze, másként is fogalmazhatunk: a műnek talán az volt a sorsa, hogy türelemmel várjon a hetvenes évek fiatal rendezőire, akik éppen a húszas évek fiatal Déry Tiborában találnak partnerre. *Szikora János* mostani pécsi rendezése kitűnő példája az efféle sajátos egymásra találásnak. A rendezőtől távol áll mindenféle kényszeredetten tisztelettudó hagyományőrzés avagy álszent és gyáva tekintélytisztelet. Művészi István, *Rajkay György* és *Orosz István* munkája) egyrészt mozgalmassá teszi a darabot. Leküzdi dramaturgiai nehézkességeit, rendszerezi az egymásra burjánzó jeleneteket, másrészt segít a mondanivaló gazdag kifejtésében. Itt is, ott is történik valami, ez a szétfragmentáltságot, a részekre hullást is sugallja, éppen a középkori osztott színpadok szigorú hierarchiájának mai, nagyvárosi ellenpontjaként. Hamarosan kiderül, persze, hogy ezt a szétszórtságot nagyon is határozott szisztéma szerint teremti meg a rendező. Amikor a szemünk megszokja a sokfelé nézelődést, felfedezzük, hogyan kapcsolódnak egymásba a helyszínek, hogy fejlődnek a melléklátványok, azaz a melléktémák a fő témából, milyen motívumok, variációk juttatnak el a tablószerű záróképhez. Nem sziporkázó ötlethalmazt látunk tehát, hanem lendületes ívű, bonyolult kompo-

Körmendi Klára—Fe
a ko

Huszonkét alkotó véleménye után ism
vajon milyennek látja korunk zenéjét az
ösztönzésével igen sokat tett a magyar k
mutatásáért, s a külföldi alkotások haz
mendi Klára is, Fellegi Ádám is specia
muzsika előadására, bár mindkettőjük r
klasszikus zeneirodalom alkotásai is.

— Hogyan kerültek kapcsolatba a mai zenével, mi indította kettőjüket erre a hálátlannak tartott feladatra?

Körmendi: — A főiskolán csak Bartók tolmácsolásáig jutottam el, a mai zene iránt férjem, Bozay Attila segítségével kezdtem el érdeklődni. Eleinte csak az ő darabjait és kortárs-kollégáinak műveit játszottam, de ez szükségszerűen magával hozta a már klasszikussá vált modern zongorairodalom, Schönberg, Webern, Stravinsky megismerését is. 1970-ben részt vettem a rotterdami Gaudeamis-versenyen, s ez jelentősen segítette látóköröm szélesedését. Rájöttem, hogy amit mi akkor modern zenének tartottunk, a világban korántsem az; ott találkoztam egy csomó

Körme
tem több
dául egy
tanulása.
masztó e
egziszten
nem els
mérce te
nincsenel
normák,
szik az e
kialakíta
gátlások,
szerint t
még az
hogy fon
Fellegi
mutatha
a mű a
volt az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Molnár Péter
ÉLET ÉS IRODALOM
1966 AUG 27
1021

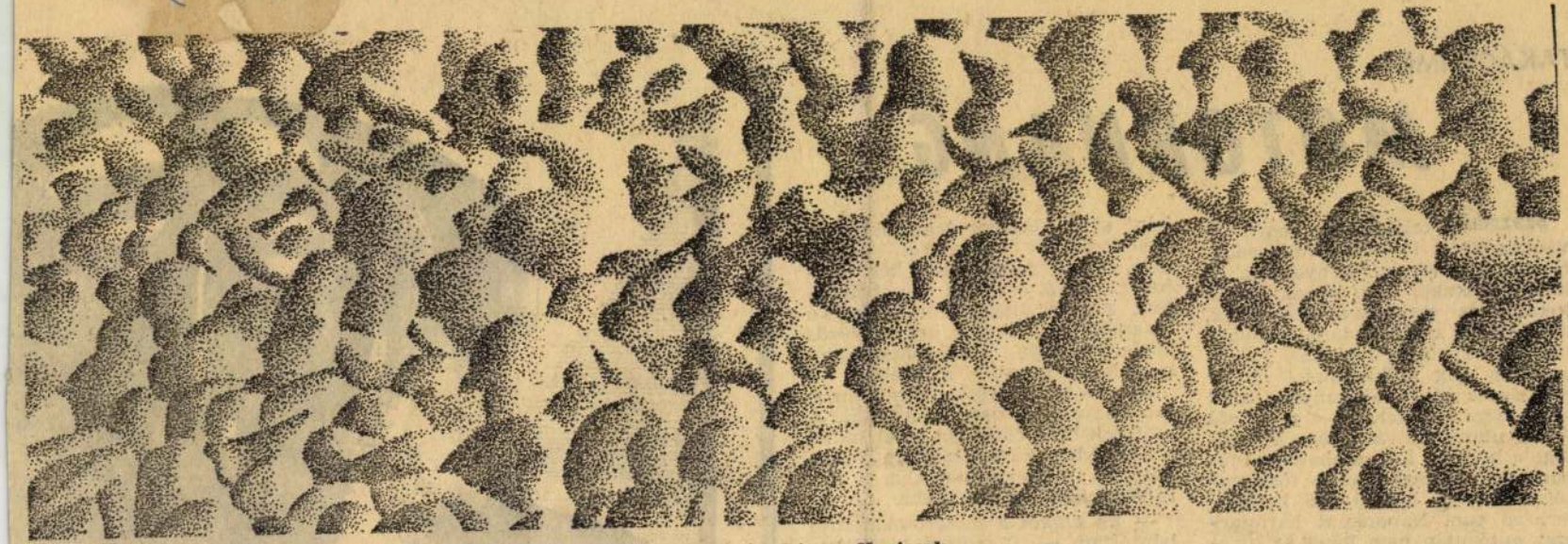

Molnár Péter: Kavicsok

TAKÁCS IMRE:

MOTORHANG

Századunk találmánya, hogy kíváncsiságból is lehet vándorolni. Nemcsak a vándorlegényeknek, a kalandoroknak, az íróknak, tudósoknak és szabadságharcosoknak, de a tisztes családapáknak, anyáknak is. Az utazás fölfedező jellege azonban alig csökkenhetett a tömegesedés révén olyannyira, mint amennyire csökkent — a nulla alá — az utazók látványának jelentősége a helyben lakó emberek szempontjából. A mai utas — tömegességével — a bárhol élő helybeli terhére van. Naponként harmincezer autó után nem lehet az utcára kiszaladni, nem lehet a harmincezer autó tiszteletére külön [illegible] ként sűrű füstben. A napokban a Velencei-tóról hazajövet láttam bele ebbe a poklot idéző kék füstbe, ahogy a délutáni nap belesütött. Az Öreghegyről leereszkedve az ember csodálkozik, hogy a Vörös Hadsereg útja belső szakaszáról nem menekülnek el a lakók.

A napokban egyik barátommal találkoztam ott össze véletlenül. A motorok beleordítottak a fülünkbe, a tüdőnkbe, az idegzetünkbe, a szavainkba, a gondolatainkba, a barátságunkba, az életünkbe.

— Én ezeket a motorosokat sose bántottam — fakadtam ki, félbehagyva ezzel a beszélgetést, amely

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Péter

1966 NOV 12

1021

Molnár Péter: Feleségem

RIAS

ik egészen más. Nem a
ó, unalmas és kötelező
eveslem — az még sok
nem a kocsmai tempót s

Ha már átvettük let
társadalmától a klubform
gyeljük átvenni a tartalmi meg-
szorításokat sem. Szigorúbban zárt-
körű intézmények legyenek ezek,
ahová rang legyen bejutni és szé-
gyen legyen kiebrudaltatni. Ilyen
feltételekkel bizonyos, hogy jóízlé-
sű, intelligens, a magatartásnor-
mák szempontjából igényesebb em-
berek is bekapcsolódnának és nem
vonulnának vissza a privát életbe,
ahogyan ez most főképpen a kis-
városi értelmiség esetében tapasz-
talható. És ha bekapcsolódnának,
egyszerűen jelenlétükkel hasznosan
befolyásolhatnák a légkört, jó szol-
gálatokat tehetnének, példát adhat-
nának puszta jövés-menésükkel, fő-
képpen a fiatalok között. Jelen-
tős előrehaladást tehetnénk így ab-
ba az irányba, hogy a kultúrált vi-
selkedés ne alkalmi mutatvány le-
gyen, hanem vérünkbe ivódjék és
magunkkal hordozzuk ne csak
exkluzív összejöveteleken, hanem
utcán, munkahelyen és családi kör-
ben egyaránt.

L ÉLNI

Hogyan fogadták Tallinnban a szovjet csapatok 1940-es megérkezését? *Johannes Sempernek*, az Írószövetség elnökének regénye mondja ezt el: *A vörös szegfű*.

Egy évvel később Hitler csapatai elől az utolsó pillanatban tudott csak elmenekülni a szovjet—észt vezető réteg. Sokezer észtre. Ezeknek az életét írta meg *Lilly Promet* könyvében, a *Falu férfiak nélkül*-ben. Hét éve jelent meg ez a kendőzetlen realizmussal megírt regény, de máig pat-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár Péter

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 SZEP 1.

1021

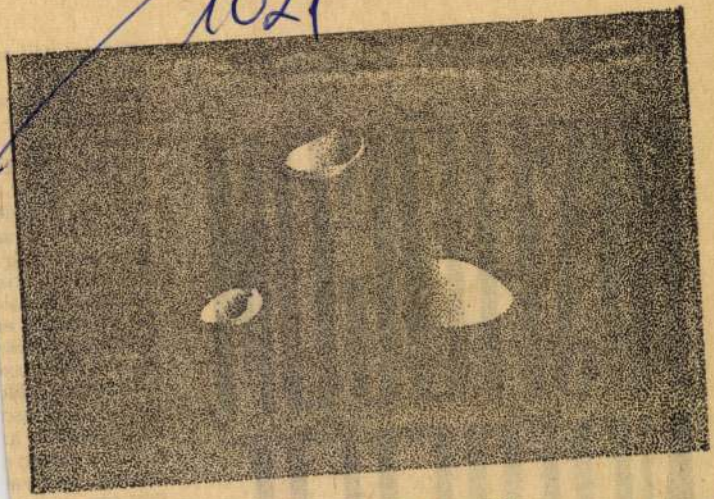

Molnár Péter: Kagylók

CSONTOS GÁBOR ELBESZÉLÉSE

KISHÚGOM, NOBERETÉTE

gár nélküli szer
olyan, mint a
esik az arcra
kosságot. De
tató szem az
egésze köti le,
niája. Végül i
ber egy parán
amennyit a sz
szabban csak
nyakon áll me
zékeket: bárso
pa és mégis er
lyet csak egész
sonyos hűvöss
kulcscsont föl
finoman a cso
egy pillanat a
nyakér könny
rennek a nya
egy sor lakkoz
sor aranyozott
koszorú. Talár
egyszerűen a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár Péter

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 AUG 14

1021

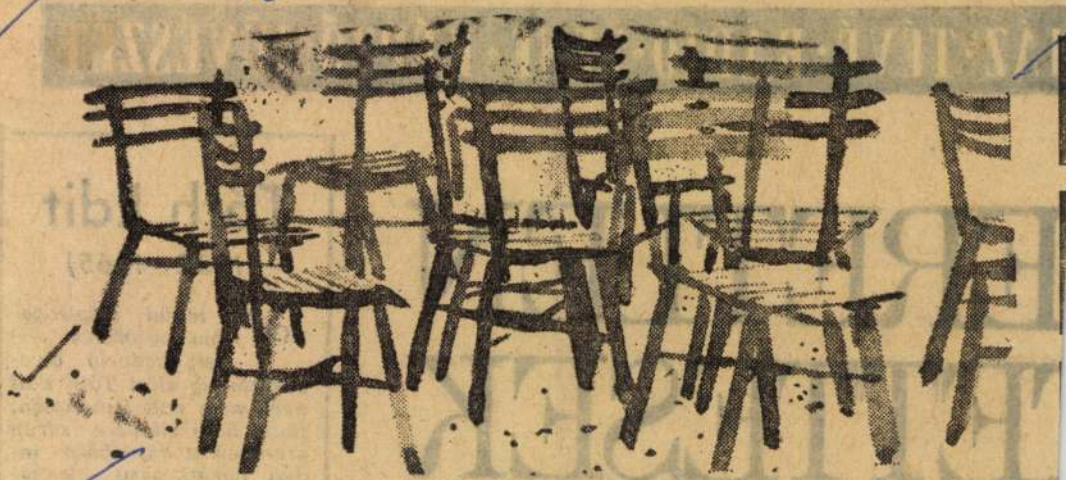

Molnár Péter: Székek

ERETLEN
ETTESEK

Tóth Edit

(1932—1965)

Az indiai szépirodalom egzotikus színeit kedvelő olvasóközönség előtt Tóth Edit neve nem volt ismeretlen: fiatal kora ellenére sűrűn szerepelt a különböző indiai vonatkozású kiadványokban, mindenekelőtt a közkedvelt indiai mesekö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Péter

1983 MÁR 16.

1021

Molnár Péter: Ülő fiú

Erőszak tehetetlen bábjai. I
lamire mégis rászánják ma
tulajdon lányukat kínálják
lami törpe tirannusnak, kön
nek, valósággal térdencsú
hogy az kegyeskedjék elfoga
élő áldozatot; így akarnak n
nak mentességet koldulni,
hiába. Vagy az anyjukat, f
mérgezik lassan ölő méregg
áldozatok tudnak erről, de eszükbe se jut a keserű poharat félrelökni. Miért? Miért? Miért ilyen báván engedelmesek, hogy a nyilvánvalóan halálos következményű utasításokat is egy idomított állat beidegzettségével hajtják végre? Hát eddig tűr az ember?

Eddig s tovább. Megássa a saját sírját, ha ráparancsolnak. Legföljebb valaki mást keres, akit belefektethet.

Mert erről szól a Csend és kiáltás. Illetve ezt *tiltja meg*. Jancsó harmadik mondata felszólító módban fogalmazott, e „tánc" utolsó, különös dobbantása föl-kiáltójel, mely egyszersmind föl-oldójel is a tömérdek enigma disszonancia után: egységbe, értelmes rendbe rántja a történteket, színére fordítja a visszás tolsztoji jelmondatot: *szállj szembe a gonosszal*! A pusztai betyároknak még volt mentségük, mentségük még az árulásra is, hiszen jóval ravaszabb, agyafúrtabb ellenféllel álltak szemben. De aki öntudatra ébredt, *vagyis forradalmár lett*, az Jancsó szerint nem lehet büntet-

ciójában. A felvevőgép (mögötte: a kirobbanó tehetségű *Kende János*), mint a Csillagosokban, állandóan mozog; mégis föltűnő, hogy még a nagyobb csoportokat mozgató jelenetekben is (meglehetősen kevés az ilyen) örökké három szereplőre koncentrál; erre építi számtalan s igen bonyolult képi variációit. A film *valamennyi* fontosabb szereplője ilyen hármas relációba kerül egymással. És ez nem valami formalista trükk, hanem változatos és nyomatékos kiemelése a mondanivaló lényegének: a Megalkuvóról, a Renegátról és az Emberről (Jancsó értelmezésében: a Forradalmárról) szóló példázatnak. E három alapmagatartás különféle formáit kutatja a film. Ezért áll Kozák András egymaga a film végén, a Renegátra elsütött pisztollyal: *neki van neve*, van nacionáléja, van jövője, mert nem vesztegette el a múltját. S nincs szükség (művészi értelemben) mögötte a tömegekre: Jancsó harmadik mondata a személyes felelősség filmje, amint az első a közös kiszolgáltatottságé, a második a közös — és látszólagos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 OKT 17

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Péter

/1021

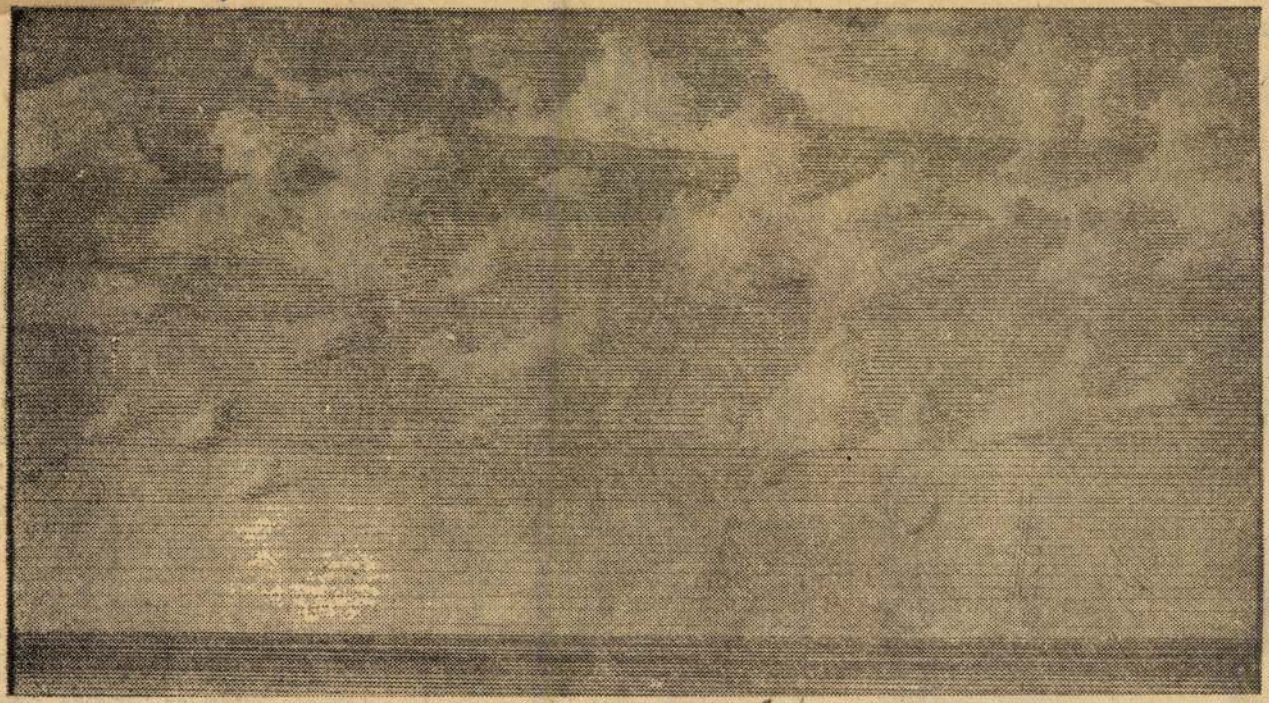

Molnár Péter: Felhők

áz éve

BUDAPESTI BE[illegible]
BORISZ POLEVOJJAL

„Pópafi?" — A tveri lap szerkesztőjének ez volt az első kérdése Borisz Nyikolajevics Kampovhoz, aki egy tárcával jelentkezett nála. A meghökkent diák, Kampov bevallja: a nagyapja pópa volt, mire a szerkesztő elmagyarázza a pravoszláv szemináriumoknak azt a szokását, hogy a felszentelés előtt növendékeiknek új, többnyire latin eredetű neveket adtak Borisz Kampov neve a latin campusból ered, tehát oroszra kell fordítani: a Tverszkaja Pravda hasábjain így jelenik meg először ez a név — Borisz Polevoj. Szorgalmas újságíró lesz, aki a háborúig szülővárosában dolgozik. („Nem ismerek elragadóbb foglalkozást, mint a kommunista újságírást" — vallotta egyszer.) Tizenkilenc esztendős, amikor 1927-ben, Tverben kiadják első könyvét, az Egy tetves ember emlékiratait. Ez a nagyobb riport a tveri „éjjeli menedékhelyek" megdöbbentő ábrázolása. Gorkij is elolvasta és elismerően nyilatkozott a szerző tehetségéről. Az író azonban mégsem ekkor jelentkezett igazából. A fronton éri utol a távirat, hogy a Pravda haditudósítója lett, s 1942 februárjában írja Matvej Kuzmin

hették a fejlődést, de az az olvasó, aki az orosz klasszikus irodalmon nevelkedett — mást, többet várt tőlünk. Milyen legyen a pozitív hős? Az irodalomban nincsenek kész receptek. Én azt gondolom, ha sikerül megmutatnunk az emberekhez való lenini viszonyt, pontosan érzékeltetjük a felelősséget a társadalommal és önmagunkkal szemben —, akkor az általunk ábrázolt figura lényegében pozitív. Rózsaszínű könyvecskék kaphattak díjakat, rágalmazó alkotások szerezhettek kétes hírnevet — népszerűek sohasem lettek.

— Pavel Korcsagint emlegetik sokszor, sőt az én hősömet, Alekszandr Mereszjevet is. Ők az „ideális" hősök — mondják. Az idők és a körülmények megváltoztak. Általában: a szoviet hatalom

Molnár Péter: Kavicsmező, olaj, fa, 27 × 37 cm, 1966–67

MŰHELY

zsúfoltság enyhén szürrealista atmoszféráját teremtik meg. Az eredeti motívum, a kavics ebben a beállításban szinte elvonatkoztatott értelmű-jelentésű tárggyá változik. Egyszerre önmaga és egy új, más minőség képviselője. Ez az „átváltozás" mint Molnár alkotásainak sajátossága a későbbi munkákon is jól kivehető, követhető.

Művei építenek a befogadó beleérző készségére és aktív munkájára, figyelmére, asszociációs készségére. kától, esetleges felületétől a tárgyát, és föltárta benső szerveződéseit: valóját. Ennek a struktúrának a pontos ábrázolása, hiteles megjelenítése olyan feladat, amelynél Molnár jónak látta fölhasználni a Vajda Lajos-i rajzi örökséget, a vajdai vonalkultúrát. Rovátkolta, mágikus vonalakkal szelte át és föl, rajzolta tele kavicsát, hogy végül szinte kultikus tárggyá avassa a Nagy kavicsot.

Az új évtized, a 70-es évek beköszönte motívumváltást 1974; *Homokmezők*, 1976). A színek visszafogottságával, „kifakultságával" és a formák tűnékenységével, átmenetiségével szinte tüntető, az „olvadó" és alig látszó pontok együtteséből összeálló rajzok egyfajta absztrakt „pontillista tájkép" típust eredményeztek. A művek líraisága, sejtelmessége, befelé fordultsága mégis vonzó. Ritka kivételként van jelen e sorozatban a maga tárgyiasabb jellegű utalásaival: a palástszerű formával és a narancs belsejére

Molnár Péter, festő-grafikusművész 2.) Folytatás.

Gyárfás Péter: A tájemlékre. Molnár Péter művészetéről.

Molnár Péter: Tükör, ceruza, papír, 20,5 × 30 cm, 1970

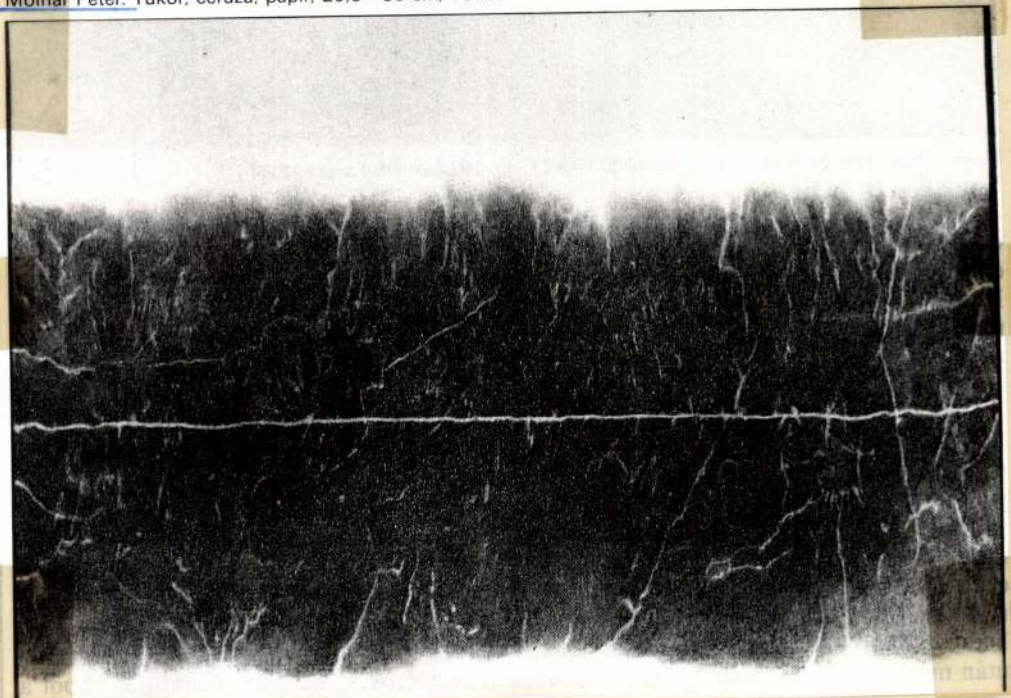

Művészet, 1989. 2., 41-old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Péter

1982 MÁR 9.

1021

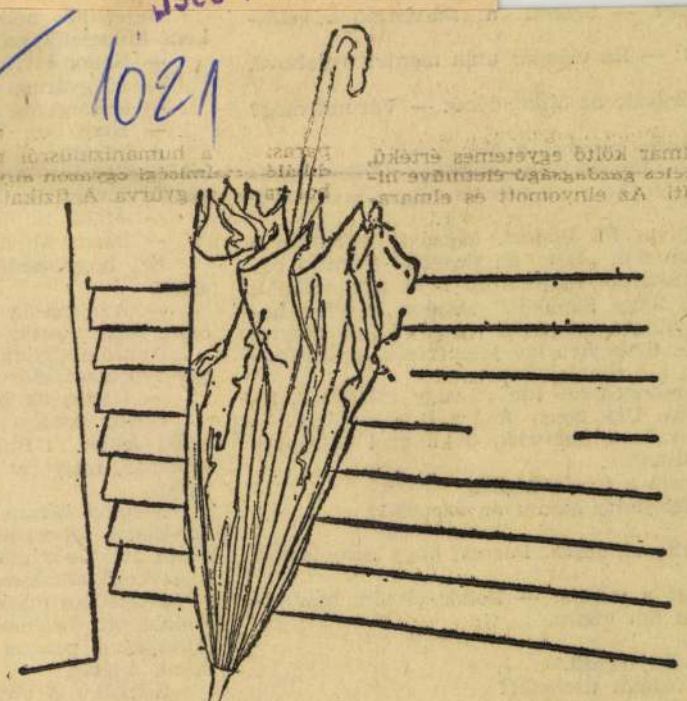

Molnár Péter: Esernyő

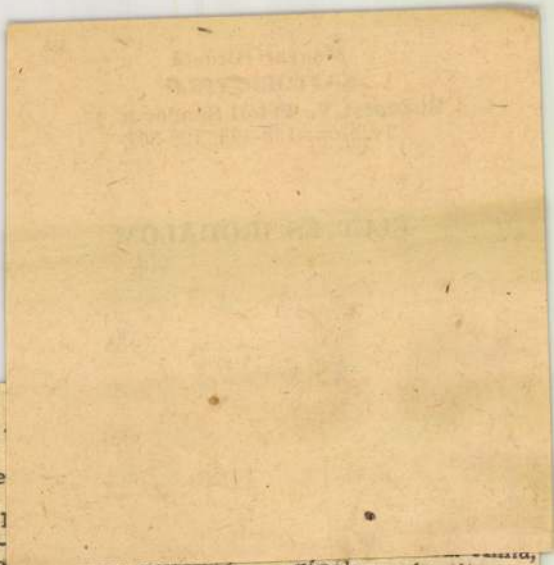

a szvetteret. — Szeret

i is beszólt: — Ha előadás
értem.
akor megkérdezte az öltözte
delj taxit.
tos nem merte zavarni a
n kell taxi, hazasétálok. -
e rögtön rájött, hogy partne

gának a végszót: „a
— Maga bújkál
— Drága Művészn
Ezt hogy csinálja
arcát.
— Az igazság az
mön. Nem akarok „sz
Anna elszívott eg
egy reprezentációs ká
— Útban az ötöd
Bodor gondba bo
kezni fogok... Indok
jellemző, hogy ezt ké
tesen.
Néhány hónap m
dor sietve lehorgonyz
nézte, mint aki csak
Következő alkalomma
— Szégyellem magam
elviharzott. Legközele
láthatatlan pontba
Anna fejétől.
Szmolkó is abbah

zünetben hívta föl Bodort. Mihelyt bemondta a
art csend támadt. „Igen, én vagyok" mondta bá-
Ilyle kis titkárnő. Majd küld neki egy dedikált
„Kérem a Nagy Főnököt." „Bodor elvtárs há-
van." Tárgyilagos, színtelen hang. Jó lesz megje-
megilletődés többnyire így jelentkezik: szárazság-
e a boldog kis sóhajokat.
visszajön, csöngessen ide... vagy inkább... ti-
tart a próba. Úgy négy felé a lakásomon... —
lani akart valami kedveset, de a drót túlsó vé-
,kérem" kattant.
or hiába várta a telefonhívást.
gám... elfelejtette átadni az üzenetet?
beszél?
át — mondta elnézően. Furcsa, hogy nem ismeri
gját.
orsan ugrott a válasz: — Bodor elvtárs már el-
már nem is jön vissza.
kor holnap.
lnap külföldre utazik.
m hagyott valami üzenetet?

ENDRŐL

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár Péter

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 MÁJ 14

1021

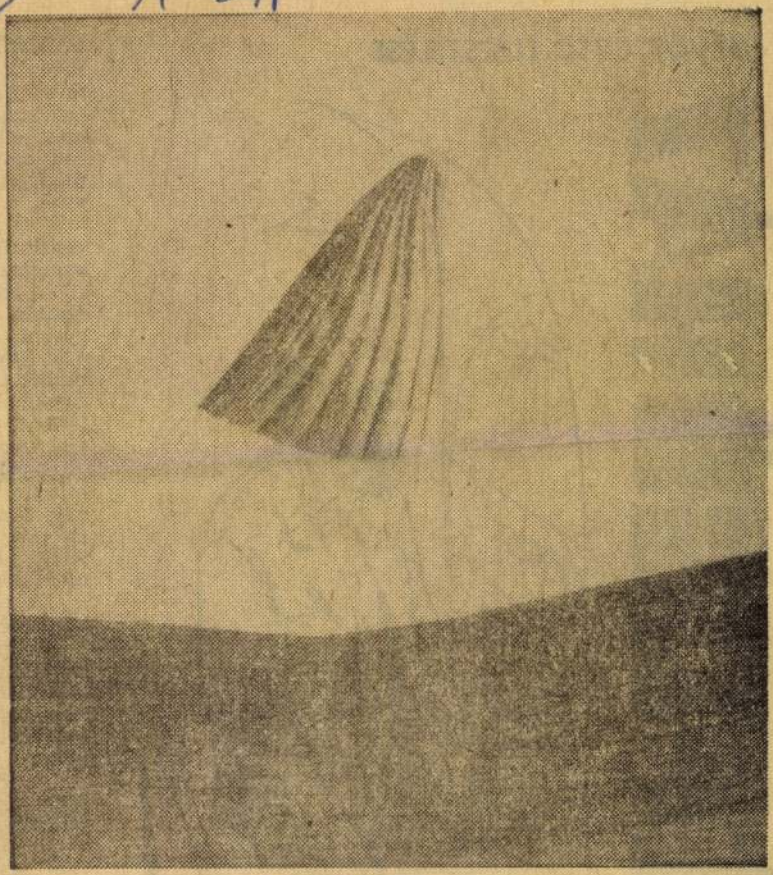

Molnár Péter: Illusztráció

JÁVOR OTTÓ ELBESZÉLÉSE

LÉPCSŐHÁZ

tatlanul vélk
keresek ment
mindig arra t
hatvankét év
most elfeledk
get, csak Lán
mányok alapj
gyok, tudom,
már ez is mir
torom fejébe
temettessen e

A rendőr
Azután leeng
gyezni. A ház
ő ír, egyform
hattak iskolá
kásabbak a s
letlenül nem
len, Vendrins

— Én, k
sejtettem, ho
meg Láng Zo
nak, akiknek
tesítést kapta
cserélnek, szó

A rendőr
kérdezte: — O

Láng, aki
szavakat, min
szul. Nagyon
kapcsolódott
jazták, még
ideje.

— Kegye
ideig, hadd t
beszólt volna
Tudniillik, n
lása. Süket

A házme
dologban fog
Hát hajtószí

Molnár Péter
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 APR 9.

1021

LÁZÁR ERVIN ELBESZÉLÉSE:

A BŰVÉSZ

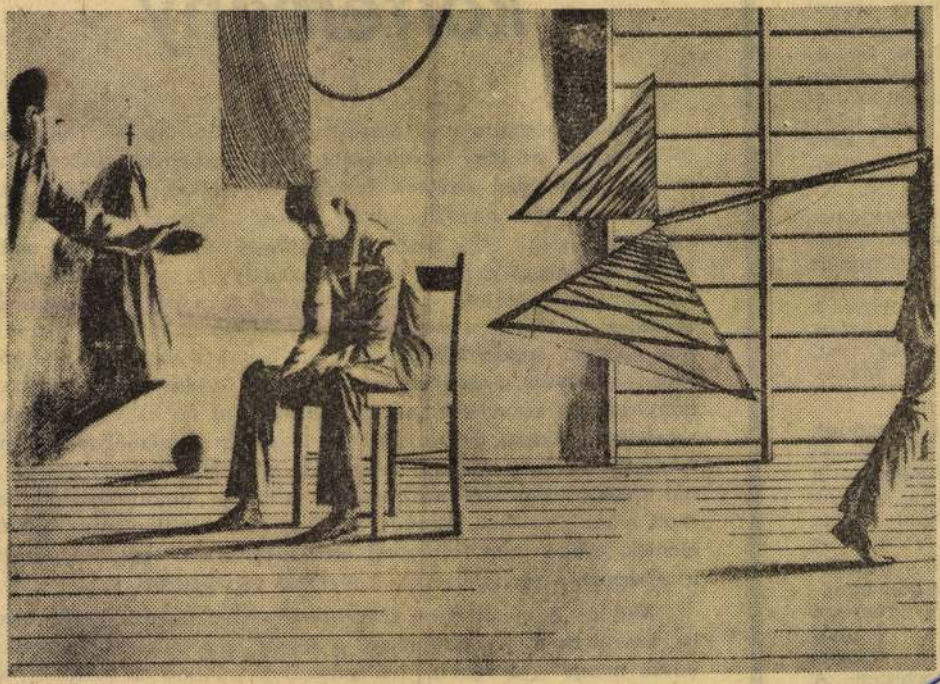

Molnár Péter rajza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

NÉNK!

"

enei biztonsággal
adta elő, kar-
ezeket a szimfo-
líveket. A műsor-
násik nagy sikerű
zott: a D-dur zon-
lyet *Tusa Erzsé-*
chnikai könnyed-
biztonsággal szólal-
színekben, teljes
ntakozott ki előt-
zerű kis kompo-

s kamarazenének
a Bartók-vősné-
isában Schubert
ett-tételét és Csaj-
r vonósnégyesét
csúcspontja azon-
Congoraötöse volt,
nyi Mária működ-

végül „Századunk
árta le. Szabó
n vonósnégyesét
játszotta, Bartók
nű triója pedig
zücs Mihály és
yszerű tolmácso-
eg. Ezután hang-
vinszkij ragyogó
izadunk zenéjé-
cellence remek-
tona története. A
tainkból álló ka-
índor János vé-

B. NAGY LÁSZLÓ FILMEKRŐL:

Hős- (és antihős)-költemény

Mindig bámultam az amerikaiakat, mint tudják hőseposszá fölhabosítani az élet legvaskosabb, legkegyetlenebb történéseit is, milyen könnyedén szöknek felhőkbe a makacs valóságból, mint raknak kivételes hőseikre olyan terheket, amiket viselni, s megszabadulni tőlük csak közös erőfeszítéssel lehetne. Ám az emberfölötti hős maga küzd le minden akadályt, ki tudja játszani még az ellenséges hatalom rafinált gépezetét is, s bár akadnak segítőtársai, a végső tett dicsősége az övé, a többiek minden jó tulajdonuk ellenére éppoly alrendűek, mint voltak a szolgák a középkori lovagok oldalán. Mondják, ezt az eposzi iskolát Hollywood vegykonyhájában kotyvasztották ki. Alkalmasint így is van, de nem a semmiből. Tudták, mitől döglik a légy, ám a személyiség romantikus fölnagyítása mögött valami hit is dolgozott, mely persze annál inkább illúzióvá, nosztalgiává sorvadt, minél messzebb csúszott alóla a valóság. Maradt végül az üres mechanizmus, a hatáselemek gondos kiszámításával szerkesztett „framework", melyben a középponti hős is szerkezeti elemmé gépiesedett.

Mindez *A vonat* című francia—amerikai filmről jutott eszembe, amely tipikus koprodukció. A témát és a valóságot a franciák adták hozzá — a vasutas marquisardok valóban emberfölötti küzdelmét a német hadigépezet megbénítására — a szemléletet az amerikaiak. Különös elo-

Molnár Péter

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1967 AUG 13

— MOLNÁR PÉTERNEK, a Kiskunfélegyházán élő fiatal festőművésznek, ma délelőtt fél 12-kor nyílik meg első önálló tárlata a Kiskun Múzeumban. A képeket Bálint Endre, a szentendrei képzőművészcsoport ismert egyénisége mutatja be a nyilvánosságnak.

Molnár Péter

1021

bb 13. fiatal festőművész első tárlata kiskunfélegyházán

vid-ká/tné-lm ká 1967. augusztus 13.

a kiskunfélegyházi kiskun muzeumban vasárnap délelőtt fiatal képzőművészt ,,avatott,, a járási székhely művészetkedvelő közönsége. a kiskunsági városban élő fiatal festő, molnár péter első kiállitását rendezte meg lakóhelyének muzeuma. a tárlatot bálint endre, a szentendrei művész-telep tagja nyitotta meg és mutatta be a kisváros közönségének./mti/

-.-

bb 16. megnyilt az első magyar falumuzeum zalaegerszegen

b vid-ká/tné szb ká 1967. augusztus 13.

zalaegerszegen a vasárnap a kiállitások napja volt. a göcseji napok programjának megfelelően a magyar nemzeti galéria rendezésében vasárnap délelőtt nyilt meg a megyei tanács dísztermében a ,,parasztábrázolás a képzőművészetben,, cimü kiállitás, amelyen 23 magyar szerző paraszti tárgyu festményeit és szobrait mutatták be. a kiállitáson többek között vaszary János, tornyai János, aba novák vilmos, szőnyi istván, munkácsy mihály, lotz károly, a maiak közül kurucz d. istván,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 JUN 10

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Péter

1021

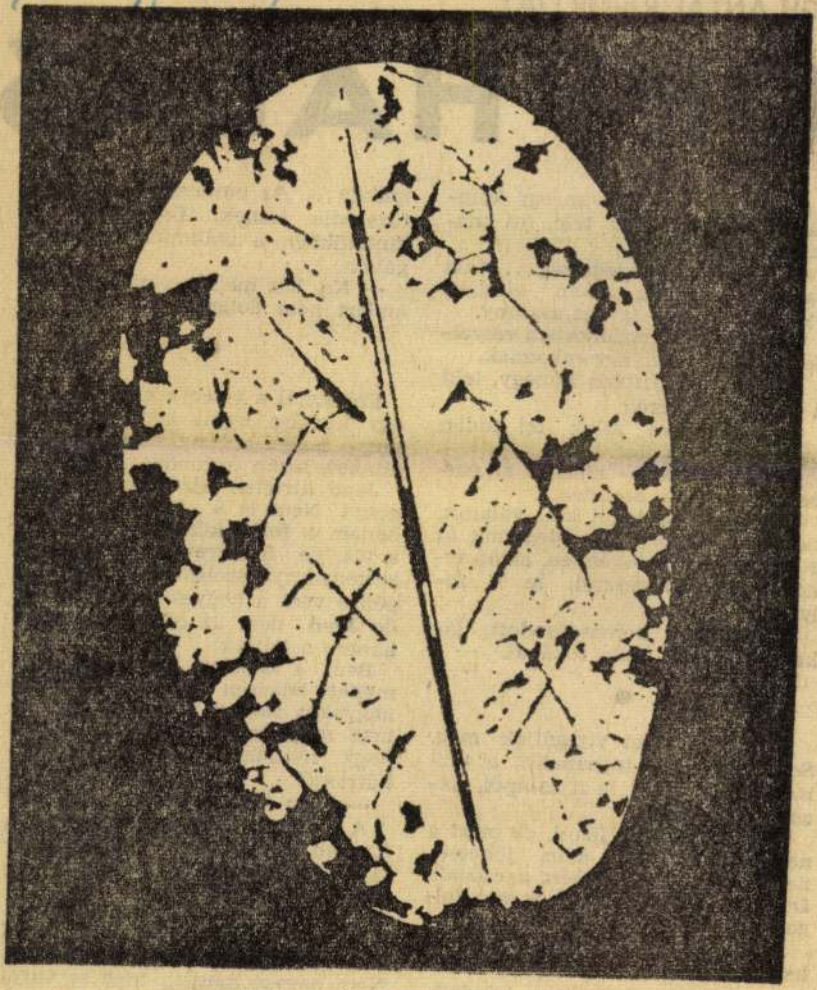

Molnár Péter: Falevél

VÉGH ANTAL RIPORTJA:

ORVHALÁS

A konyha mellett van egy kamaraféle; szerszámmal tele, ott matat a három férfi:

— Megöl az idegesség... Oda vannak reggelig, aztán aludjak nyugodtan... — így az asszony.

Odabent a szerszámosban reszelnek, kalapálnak, káromkodnak.

Az asszony hirtelen kimegy, leül a tornác földjére.

— Innen nem állok fel addig, míg haza nem jössz!

— Mehetünk! — mondja az ember nyugodtan, szelíden.

Mindenkinek fogni kell valamit, nekem a szigony jut. Megyünk át a kerten, előbb ösvényen, aztán árkon-bokron keresztül, le a folyóra.

A csónakon berozsdásodott lakat, leütjük a balta fokával.

●

Először a vizet vizsgálják meg. Sekély, szóltak tegnapelőtt a vízmesternek, zárja le a zsilipet, lezárta, kap halat.

Négyen szoktak jönni, de most a negyedik miattam nem jöhetett, nem bírna el öt embert a csónak. De mert a negyediknek is van dolga, azt most elvégzem én.

A szigonyról leveszem majd a halat, és rakom a zsákba.

Pali a csónak orrába húzódik, fogja a lámpát és világít.

Maximlámpa, ötszáz forintos [illegible] zsákba... Az emberek arca nekitüzesedik, lesnek, figyelnek, tekintetükben a zsákmányszerzés izgalma.

— No, hát megszereztük azt is, amiért nem dolgoztunk meg!

●

Poroszkál a vízen a csónak, egyegy kurtára nyúlt kert végében kutya szalad a vízig, megugat bennünket, aztán iramodik vissza.

Jenő hirtelen újra emeli a szigonyt. Nem is a part felé szúrt, hanem a folyó közepébe. Ott mély a víz, de ő észrevette a prédát: kéttenyérnyi széles dévér, hófehér pénze védi a hegyes szigonytól is, de Jenő nem az oldalába szúrt, hanem a hátára.

Bent a zsákban ketten egymás mellett békésen megférnek. Néha nagyokat rándul a testük. Szeretném megnézni a halakat, de alig, hogy nyitnám a zsák száját, Pali hátraszól.

— Nem kell a halat piszkálni!

A pálinkás üveget is én kezelem, itt van a lábamnál. Ahogy isznak, utána soha nem felejtik el megjegyezni; jól dugjam be!

— A rizsföldeknél vagyunk!

Sok a ponty, de errefelé még szigonnyal pontyot nem szúrtak. Nem hagyja magát, meg se várja az ember, mintha nem is lenne a vízben. Pedig van. A csuka, az

A Pannonhalmi
Bencés Gimnázium
tisztelettel meghívja Önt

Molnár Péter

grafikusművész

kiállításának megnyitójára
az iskola
Tetőtéri Galériájába
1999. szeptember 17-én
(pénteken) 17 órára

Molnár Péter

A kiállítást
megnyitja:
Jász Attila
költő

rendezi:
Szeifert Judit
művészettörténész

Megtekinthető:
1999. október 17-ig

SINKOVITS PETER

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1978 MÁR. 4

Molnár Péter
1021

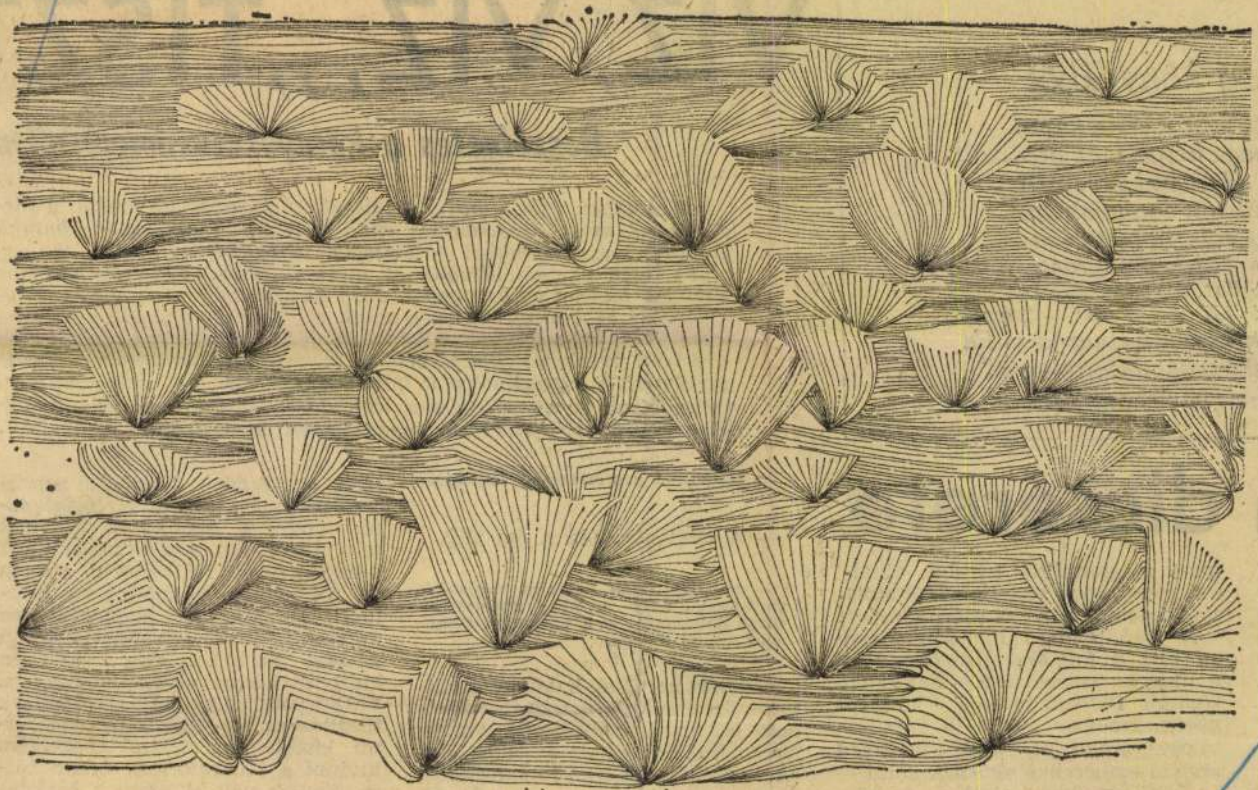

Molnár Péter: Mezőn

ság könyvéből

ött becsukták a kaputa.
maga helyett: az prédikált.
s adásban közvetítik
füstölt-tonhalaknak!
ai ügyvéd biztatása —
mártír-halált hirdet.
dállat, maga az áldozat
ló, hó és tűz test — ingerli,
az asszony elnéz kicsi fia
ként fölmutattak néki
— szomorú gyilkosai.

dicsérete

l, mert megtanultak tanulni, alkalmazkodni, s így nem kiszolgáltatottjai, hanem előrevívői a fejlődésnek.

A jövő boldog állampolgárairól ad hírt a folyóirat főszerkesztője, a magyar származású *Sebestyén György*. Pöttsching falu kísérleti gyermektelepén élő 7—19 éves fiatalokat mutat be, akik belsőleg szabad emberekké akarnak válni — „a közösség ereje" által —, de közben sokat vannak *teljesen egyedül*, mert — a kísérlet irányítói, s a

VÍZ, VÍZ, „TISZT

Beszélgetés a környezetvédelem ellen

Kezdetben vala a víz... Az újszülött tapasztalata szerint a fürdővíz. Az, amelyet manapság mind nagyobb mennyiségben öntünk ki közös gyermekünkkel — biológiai jövőnkkel — együtt. Ha egy olyan folyó partján időzünk el, mint a Duna, gondolatban aligha társítjuk vizéhez az ősanyagot, vagy az örök változást. Még a dinnyehéj is az olajfolt közepén úszik el. Vannak olyanok, akiket az ilyen látvány munkára lelkesít. Közülük való Libor Oszkár egyetemi tanár, az ELTE kémiai technológiai tanszékén működő vízkémiai és víztechnológiai kutatócsoport vezetője, akinek az ipari szennyvizek vegyi tisztítására szolgáló találmányát a világ különböző tájain eddig tizenhat nagyüzemben hasznosítják.

— Szokott a professzor úr keringőzni?

— A mellkasműtétem óta alig.

— Annyira talán mégsem rabja hivatásának, hogy a híres Strauss-keringő dallamáról is a víz vegyi tisztítása jusson eszébe.

— Miért ne. Csak hatékony tisztító rendszerek kialakításával képzelhető el, hogy ismét derűs gondolatok ihletője legyen a Duna. Ehhez azonban szoros nemzetközi együttműködésre lenne szükség, hiszen a víz nem ismer határokat. Aztán meg föl kellene oldani ezt

előtt a nálunk található agyagásványokkal kezdtem el foglalkozni. Idővel a bentonitok kötötték le a figyelmem, s a hatvanas évek közepén ötlött fel bennem, milyen jól föl lehetne használni ezt a nálunk oly jelentős mennyiségben található agyagásvány-tartalmú kőzetet az akkor még nemigen kultivált környezetvédelmi célokra. Elsősorban az ipari szennyvizek tisztítására. A sikeres laboratóriumi kísérleteket aztán igyekeztem kivinni a laboratórium falain túlra. Emiatt vált el utam a csak laboratóriumi kutatók tipikus útjától... Pofon egyszerű dologra buk-

Molnár Péter

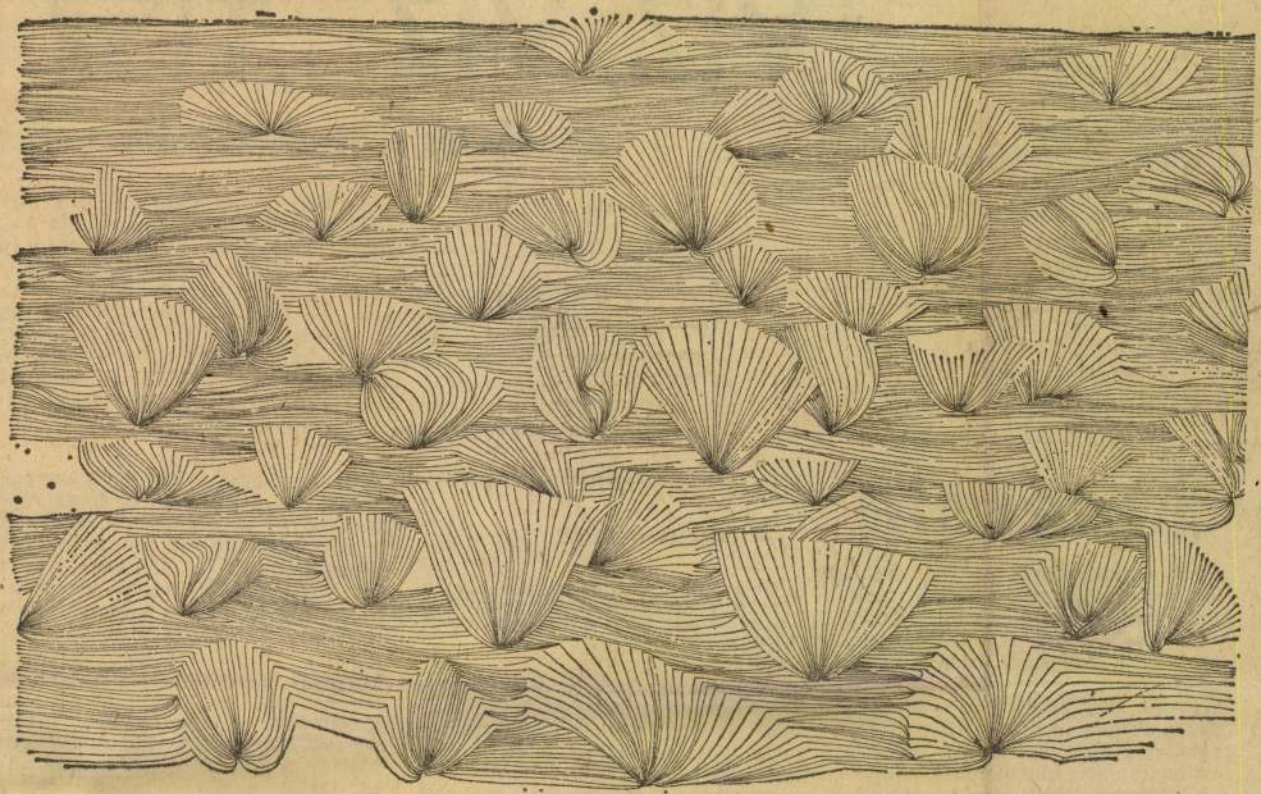

Molnár Péter: Mezőn

Élet és Irodalom, Bp. 1978. márc. 4. XXII. évf.
9.sz. 8. lap

Prózánk Lengyelországban

ság könyvéből

őtt becsukták a kaput.
maga helyett: az prédikált.
es adásban közvetítik
a füstölt-tonhalaknak!
kai ügyvéd biztatása —
s mártír-halált hirdet.
adállat, maga az áldozat
kló, hó és tűz test — ingerli,
: az asszony elnéz kicsi fia
usként fölmutattak néki
— szomorú gyilkosai.

a dicsérete

úl, ij- lő á- é- r- a- a. en e- ai — r- at, á- ai

mert megtanultak tanulni, alkalmazkodni, s így nem kiszolgáltatottjai, hanem előrevívői a fejlődésnek.

A jövő boldog állampolgárairól ad hírt a folyóirat főszerkesztője, a magyar származású *Sebestyén György*. Pöttsching falu kísérleti gyermektelepén élő 7—19 éves fiatalokat mutat be, akik belsőleg szabad emberekké akarnak válni — „a közösség ereje" által —, de közben sokat vannak *teljesen egyedül*, mert — a kísérlet irányítói, s a gyerekek szerint — érni, gondolkodni csak így lehet igazán. Vitatható, de mindenképpen érdekes vállalkozás!

VÍZ, VÍZ, „TISZT

Beszélgetés a környezetvédelem ellentm

Kezdetben vala a víz... Az újszülött tapasztalata szerint a fürdővíz. Az, amelyet manapság mind nagyobb mennyiségben öntünk ki közös gyermekünkkel — biológiai jövőnkkel — együtt. Ha egy olyan folyó partján időzünk el, mint a Duna, gondolatban aligha társítjuk vizéhez az ősanyagot, vagy az örök változást. Még a dinynyehéj is az olajfolt közepén úszik el. Vannak olyanok, akiket az ilyen látvány munkára lelkesít. Közülük való Libor Oszkár egyetemi tanár, az ELTE kémiai technológiai tanszékén működő vízkémiai és víztechnológiai kutatócsoport vezetője, akinek az ipari szennyvizek vegyi tisztítására szolgáló találmányát a világ különböző tájain eddig tizenhat nagyüzemben hasznosítják.

— Szokott a professzor úr keringőzni?

— A mellkasműtétem óta alig.

— Annyira talán mégsem rabja hivatásának, hogy a híres Strauss-keringő dallamáról is a víz vegyi tisztítása jusson eszébe.

— Miért ne. Csak hatékony tisztító rendszerek kialakításával képzelhető el, hogy ismét derűs gondolatok ihletője legyen a Duna. Ehhez azonban szoros nemzetközi együttműködésre lenne szükség, hiszen a víz nem ismer határokat. Aztán meg föl kellene oldani ezt az ellentmondást, amely jelenlegi gyakorlatunkat jellemzi: a tiszta víz létfeltételünk, a biztosításához elengedhetetlen beruházások költ-

előtt a nálunk található agyagásványokkal kezdtem el foglalkozni. Idővel a bentonitok kötötték le a figyelmem, s a hatvanas évek közepén ötlött fel bennem, milyen jól föl lehetne használni ezt a nálunk oly jelentős mennyiségben található agyagásvány-tartalmú kőzetet az akkor még nemigen kultivált környezetvédelmi célokra. Elsősorban az ipari szennyvizek tisztítására. A sikeres laboratóriumi kísérleteket aztán igyekeztem kivinni a laboratórium falain túlra. Emiatt vált el utam a csak laboratóriumi kutatók tipikus útjától... Pofon egyszerű dologra bukkantam. Rájöttem, hogyan kell felhasználni az előkészített bentonitot és milyen vegyszerrel célszerű reagáltatni ahhoz, hogy az ipari szennyeződéseket tartalmazó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JUN 27
KELET-MAGYARORSZÁG
Molnár Pál

KÉRÉSZSZEDŐK

Molnár Pál tollrajza

1021

t mozdulatok, a biztos fel-
ɔés eszerint nem az eltöl-
:t évek számától függ.

— Mindig is kereskedő,
gy vendéglátós akartam
ıni. Szeretem a szakmámat,
yekszem elsajátítani min-
:n fortélyát.

Az ember rendszerint mun-
ıhelyén is gondol az otthon-
tennivalóira; még be kell
te vásárolni, nem jön-e ké-
n a férje, be kell szaladni
ıntézni valamit a hivatalba.

— Arra törekszem mindig
veti közbe —, hogy az ott-
ɔn történtek soha ne befo-
ásolják a munkámat. A
:ndég ne vegye észre, ha
ssz kedvem van, pihenni,
órakozni jönnek ide, nem
:ért, hogy egy kedvetlen,
orcos pincért lássanak.

— Kiszolgálni sem egyfor-
ıán kell mindenkit — folyt-
ıtja. — Amint belép a ven-
ég, ránézek, tudom, milyen
angulatban van, hogyan
:óljak hozzá először. Volt
ıár úgy: egy vendég nagyon
edvetlenül, rossz hangulat-
an érkezett. Odamentem
ozzá, kedvesen kiszolgáltam,
ithatóan felderült és nyu-
odtabban ment el. Azt hi-
zem, ilyen célja is van a
ıunkánknak.

Pedig nem is mindig köny-
yű egész nap mosolyogni,
ibb kilométert gyalogolni az

álma

— Most is éjfélkor v
szabad szombat és va
lesz. Reggel ötkor kele
rágot veszek anyukám
a reggeli vonattal már
ron leszek.

★

Tolnai Ilona a Szabolcs-
szálló éttermében felszolgáló.
Most dolgozta le azt a 3 évet,
amíg a tanulóidő alatt kapott
pénz miatt csak 80 százalék
fizetése volt. Július elsejétől
teljes fizetést vihet haza.
Nyírbogdányi, itt albérletben
lakik. Heten vannak testvé-
rek, ő a hatodik. Testvérei
közt van géplakatos, eszter-
gályos, szövőnő, virágkertész,
tisztviselő és egy nővére ott-
hon a 3 gyereket gondozza.

— Én is két-három gyere-
ket szeretnék. Vegyesen...
De azt hiszem, itt kellene ak-
kor hagynom a vendéglátást.
Nagyon fárasztó ez egy nő-
nek. Ami most könnyebbé te-
szi: a munkatársaimmal se-
gítünk egymásnak. Itt van le-
hetőség a szakmai fejlődés-
re, a szépérzék fejlesztésére.
Például terítésnél többféle
diszítést alkalmazunk, szín-

az asztaloknál felszolgáló.
Érdekes dolog a vendégekkel
foglalkozni. Sok-sok türelmet
igényel, mert van olyan, hogy
nem hiszi el valaki, hogy ha
nincs például borsodi sör,
nem én tehetek róla. Jó adag
emberismeret is kell a szak-
main kívül.

Barna-sárga mellényes
egyenruháján szépen
fest az Omnia-baba
embléma. Hét eleje van, most
még pihentebb, igyekeznie
sem kell úgy, mint máskor, a
kisfia Nyírpazonyban van a
nagyszülőkkel.

— Sokat töprengek, meg-
váljak-e az Omniától. Őszig
van még idő eldönteni. Ha
megyek, a kereskedelmet vá-
lasztom, ez kicsit hasonlít a
vendéglátáshoz. Csak ott lesz
köztünk a pult.

Tóth Kornélia

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 MAI 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Péter

1021

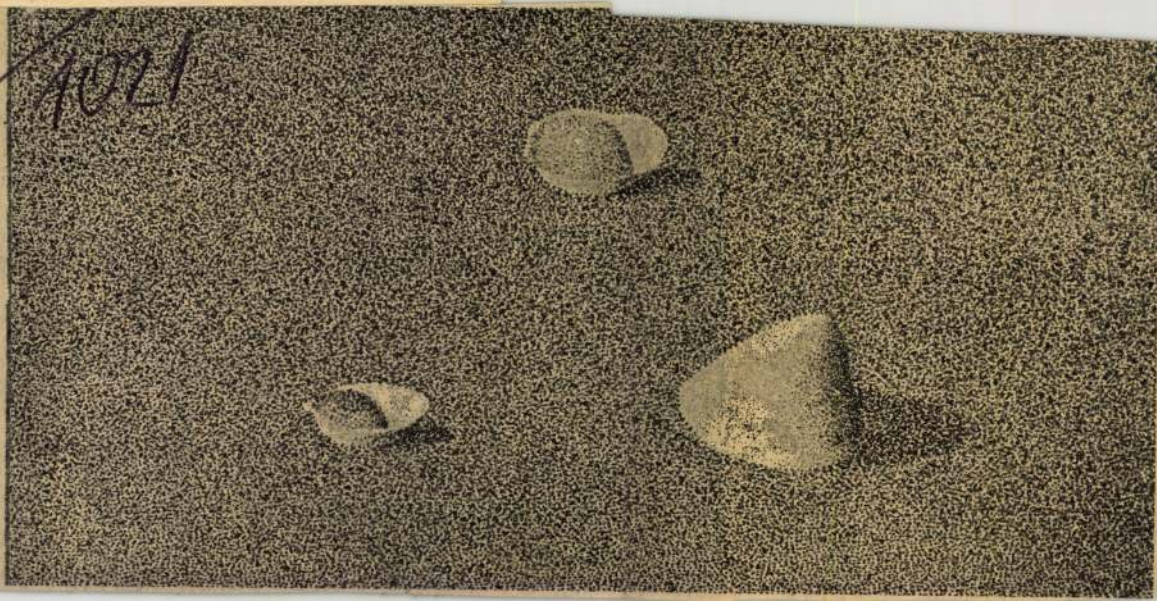

Molnár Péter rajza

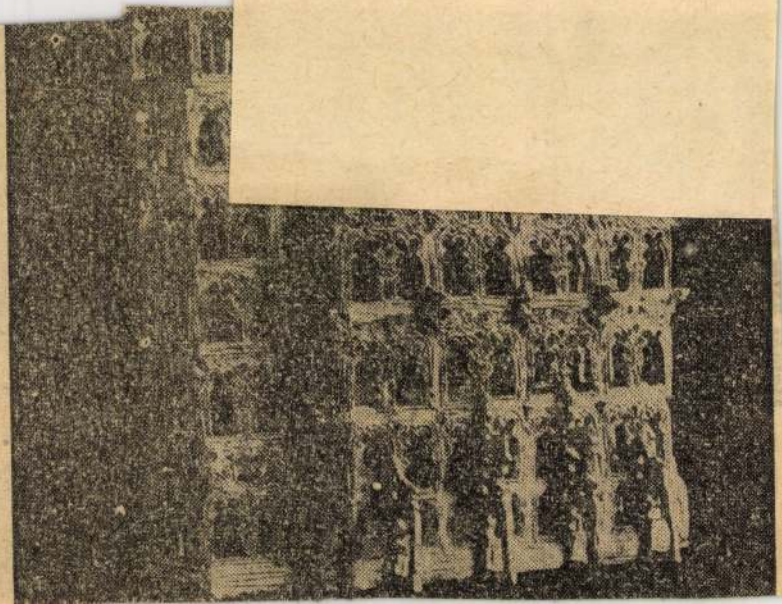

az életrajzot, hogy láthassuk: Dovzsenko minden egyes filmjében a saját maga által keservesen átélt valóságot ábrázolta, személyes élményeiből formált filmet. Átélte az ukrán forradalmat *(A fegyvergyár)* harcolt Scsorsz seregében *(Scsorsz)* élt parasztfiúként Ukrajna falvaiban *(A föld)*...

Ennél is fontosabb azonban, hogy mindezt, ezt az egyéni élményszerűséget, a filmművészetben addig ismeretlen líraisággal közvetítette. A filmvászon költőjének tekintette magát. Líraisága éppen azért hiteles, keresetlen, azért mentes a formai öncéluskodástól, mert valóban átélt és megszenvedett élmények állanak mögötte. És a rövid emberi élet mennyire elpazaroltnak tűnő esztendője! Negyven éves kora körül alkotja remekműveit. Aztán itt van a festészet nagy élménye. Érdekes módon ez nála nem a fes-

Molnár Péter

1)

a Budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban végzett. Ő a magányosok fajtájából való, aki inkább támaszkodott mindig saját magára, tanulmányaira és tapasztalataira, mint mások segítségére.

„Szél és homok" (repr.)

Goór Imre: Molnár Péter

Forrás, 1976. ápr. 80, 81, 82 oldalak.

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Forrás

1976 APR

Molnár Péter 2) Folytatás.

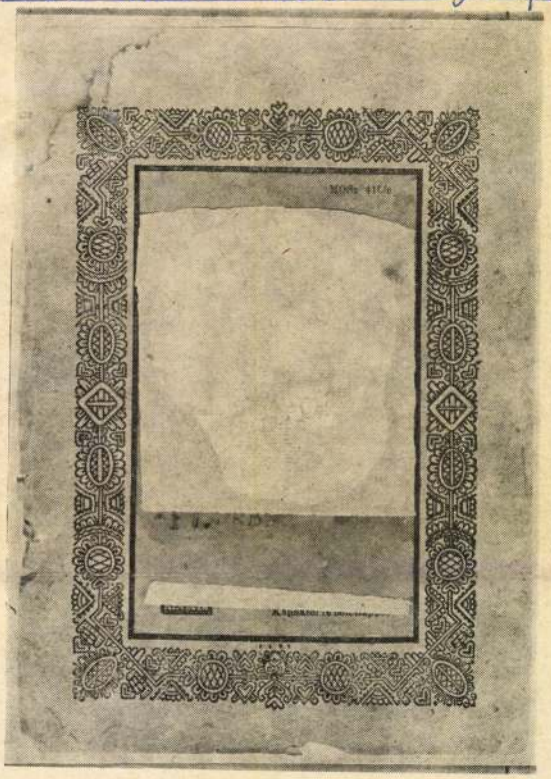

SZÉTVÁLASZTHATATLAN

← SZÉL ÉS HOMOK

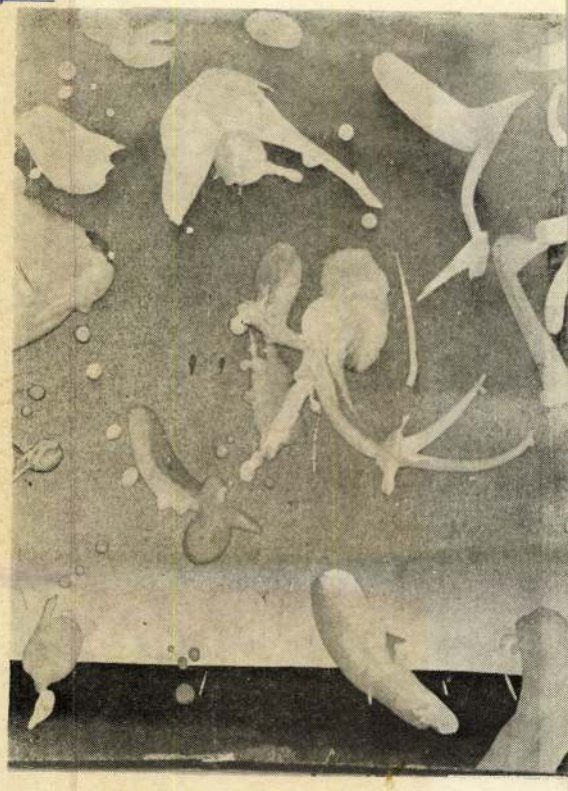

HÓDOLAT AZ ISMERETLEN KÖZÉPKORI FESTŐNEK

talataira, mint a mások segítségére. Tizenhat éves kora óta módszeresen készül festőpályájára, s műveit látva, egyénisége miatt inkább szerencsésnek tartom, hogy a Képzőművészeti Főiskola nem nyitotta ki kapuját a háromszor is felvételiző Molnár Péter előtt. Így, amit tud, azt lángokban szerezte; nincsenek előítéletei kompozícióiról, formai eszközökről, műfajokról, de a művészet tárgyáról sem. Művei mintha egy-egy nagy kísérleti kalandot összegeznének; egymástól tartalmukban és megoldásukban lényegesen eltérők; csupán a műgond, az alaposság, az átélés hasonló hőfoka, s a kifejezés sokoldalú gazdagsága közös bennük; értékük helyezi őket elválaszthatatlanul egymás mellé.

Az az elmélkedő, aki egy kiállítási anyagban a ,,szemléleti egység", az ,,őszinteség", az ,,egységesség" kritériumaként, szűklátókörűen, a tematikai és formai hasonlóságot keresné, az ezeket a műveket (melyeknek különbözőségére magyarázatul szolgálhat az is, hogy olykor egy-egy év tapasztalatát, gondolatait fogalmazzák meg; mert ennyi ideig készülnek) nem találná egymáshoz illőknek. Pedig csak arról volna szó, hogy ez az alkotó gazdagabb életet él az előző ,,ítésznél", s nem engedheti meg magának a szűkre szabott keretek között önmaga ismételgetését.

Mert Molnár Péter pályájának korlátai is a Bodriéhoz hasonlóan elég szűkre szabottak. Amióta a gimnáziumot elvégezte, azóta megszakítás nélkül termeli a reklámot. Sokmillió írott és nyomtatott betű került ki ecsetje alól, amelyek között — bár régen ismerem a munkáit — csak értékeset láthattam. Több ezer mozi- és egyéb plakátot készített amelyekkel — mivel jók — úgy vagyunk, mint a telefonokkal: használjuk őket... s minőségükről nem veszünk tudomást. Molnár Péter kezében ez a fajta termelés művészetté válik.

Gyönyörű kompozíciókat ír ecsettel betűkből, amelyek[illegible] talmi és formai szempontja dönti el. Ha ezeket a műveket látom, néha a tizenhatodik, néha a tizennyolcadik században élőnek érzem magam, s a szöveget is olvasván megértem azt az összefüggést, amelyet bennem a betűk és a korok élménye Molnár Péter által megteremtett.

Sokkal összetettebb és kiforrottabb ő annál, hogy valamely ismert nagy nevének említésével az olvasó fantáziájában elősegíthetném művészegyéniségének megjelenését; mégis kísért a gondolat, hogy Kleevel, Vajdával és a japánokkal rokonítsam.

Lényegesnek tartom elmondani róla azt is, hogy kompozícióiban nem válik külön grafika és festészet: alkotásait az egyik vagy a másik technikára kiírt bemutatón éppúgy kiállítanák. Legtöbbször kis méretű képeken dolgozik, mivel ő is — Bodri Ferenchez hasonlóan — tudomásul veszi külső lehetőségeit.

A művészeti közéletben nem találkozunk vele; szerényen és félrevonultan él; mégcsak a Művészeti Alapnak sem tagja; kiállításaira is csak a fokozott baráti unszolás késztette.

GOÓR IMRE

RÉSZLET A VÉGTELEN TÖRTÉNETBŐL

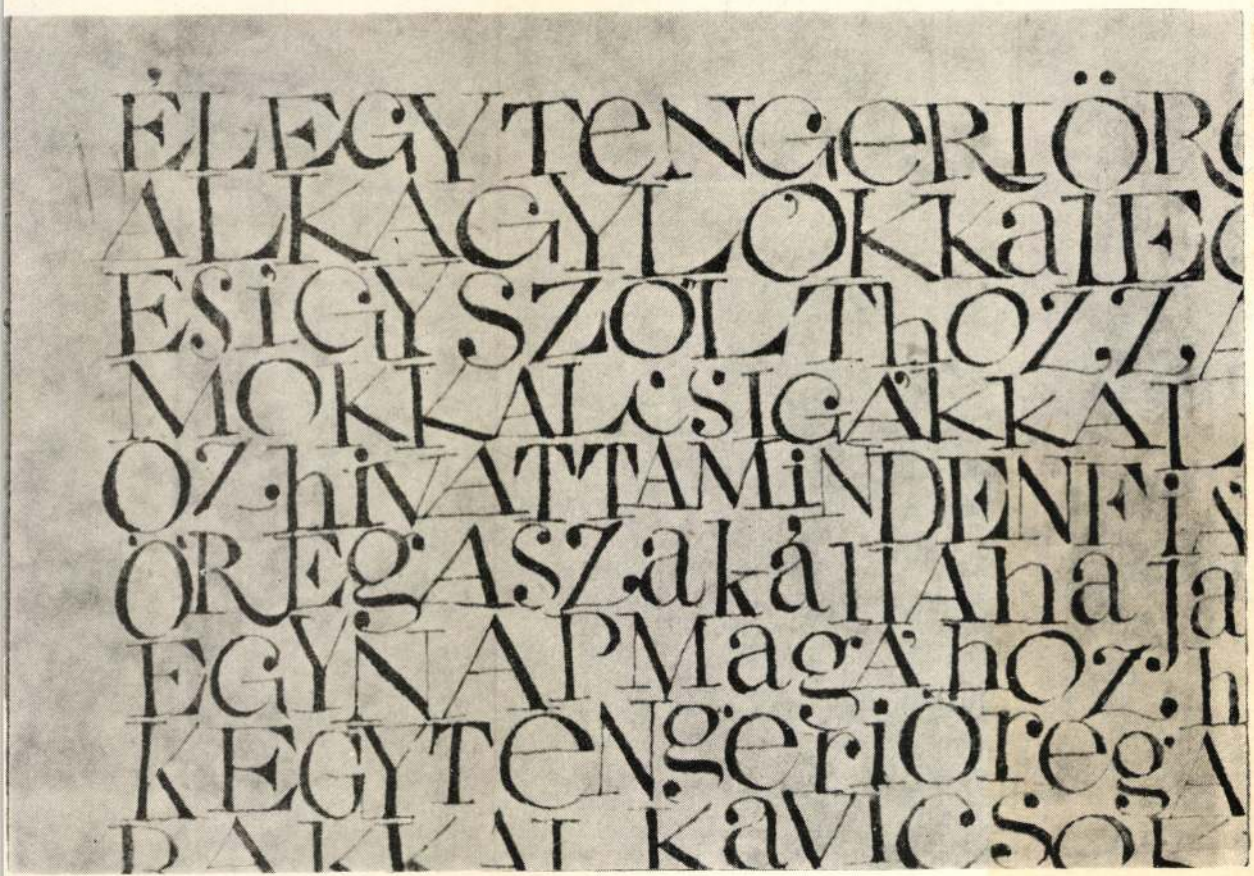

Molnár Péter

MOLNÁR PÉTER: VÉGTELEN TÖRTÉNET (RÉSZLET)

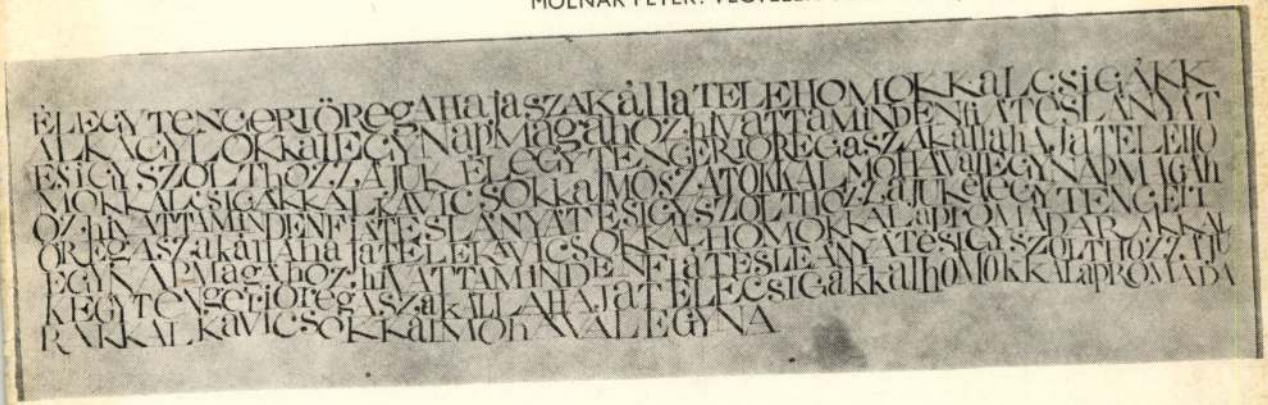

Molnár Péter

MOLNÁR PÉTER:
REPÜLVE

Forrás 1976/4/23

Molnár Péter

MOLNÁR PÉTER: +70, —10°C

Molnár Péter

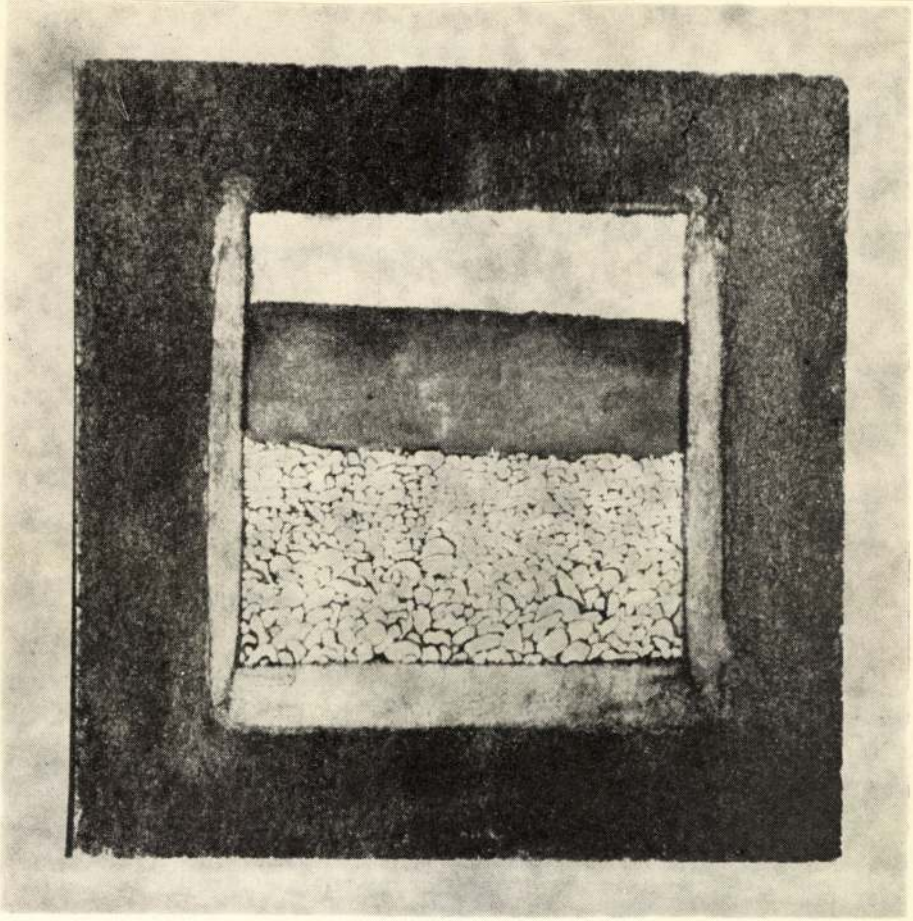

MOLNÁR PÉTER: AZ ABLAKON ÁT

SZALAGGY ÁMOS
széllel hámos,
van egy nyara,
lója számos,
nyarallója,
lopott lója,
ösztövér szamárcsikója,
holott nyerges,
holott hámos.

MOLNÁR PÉTER

is a Budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban végzett. Ő a magányosok fajtájából való, aki inkább támaszkodott mindig saját magára, tanulmányaira és tapasz-

Forrás 1976/4/80
Goór: Sub pondere

talataira, mint a mások segítségére. Tizenhat éves kora óta módszeresen készül festőpályájára, s műveit látva, egyénisége miatt inkább szerencsésnek tartom, hogy a Képzőművészeti Főiskola nem nyitotta ki kapuját a háromszor is felvételiző Molnár Péter előtt. Így, amit tud, azt lángokban szerezte; nincsenek előítéletei kompozícióiról, formai eszközökről, műfajokról, de a művészet tárgyáról sem. Művei mintha egy-egy nagy kísérleti kalandot összegeznének; egymástól tartalmukban és megoldásukban lényegesen eltérők; csupán a műgond, az alaposság, az átélés hasonló hőfoka, s a kifejezés sokoldalú gazdagsága közös bennük; értékük helyezi őket elválaszthatatlanul egymás mellé.

Forrás 1976/4/80
Goór :Sub pondere

Molnár Péter 3

Az az elmélkedő, aki egy kiállítási anyagban a ,,szemléleti egység'', az ,,őszinteség'', az ,,egységesség'' kritériumaként, szűklátókörűen, a tematikai és formai hasonlóságot keresné, az ezeket a műveket (melyeknek különbözőségére magyarázatul szolgálhat az is, hogy olykor egy-egy év tapasztalatát, gondolatait fogalmazzák meg; mert ennyi ideig készülnek) nem találná egymáshoz illőknek. Pedig csak arról volna szó, hogy ez az alkotó gazdagabb életet él az előző ,,ítésznél'', s nem engedheti meg magának a szűkre szabott keretek között önmaga ismételgetését.

Forrás 1976/4/80
Goór: Sub pondere

Mert Molnár Péter pályájának korlátai is a Bodriéhoz hasonlóan elég szűkre szabottak. Amióta a gimnáziumot elvégezte, azóta megszakítás nélkül termeli a reklámot. Sokmillió írott és nyomtatott betű került ki ecsetje alól, amelyek között — bár régen ismerem a munkáit — csak értékeset láthattam. Több ezer mozi- és egyéb plakátot készített amelyekkel — mivel jók — úgy vagyunk, mint a telefonokkal: használjuk őket... s minőségükről nem veszünk tudomást. Molnár Péter kezében ez a fajta termelés művészetté válik.

Forrás 1976/4/81
GoórSub pondere

Molnár Péter 5

Gyönyörű kompozíciókat ír ecsettel betűkből, amelyeknek ritmusát az alkotó tartalmi és formai szempontja dönti el. Ha ezeket a műveket látom, néha a tizenhatodik, néha a tizennyolcadik században élőnek érzem magam, s a szöveget is olvasván megértem azt az összefüggést, amelyet bennem a betűk és a korok élménye Molnár Péter által megteremtett.

Sokkal összetettebb és kiforrottabb ő annál, hogy valamely ismert nagy nevének említésével az olvasó fantáziájában elősegíthetném művészegyéniségének megjelenését; mégis kísért a gondolat, hogy Kleevel, Vajdával és a japánokkal rokonítsam.

Goór: Sub pondere

Lényegesnek tartom elmondani róla azt is, hogy kompozícióiban nem válik külön grafika és festészet: alkotásait az egyik vagy a másik technikára kiírt bemutatón éppúgy kiállítanák. Legtöbbször kis méretű képeken dolgozik, mivel ő is — Bodri Ferenchez hasonlóan — tudomásul veszi külső lehetőségeit.

A művészeti közéletben nem találkozunk vele; szerényen és félrevonultan él; mégcsak a Művészeti Alapnak sem tagja; kiállításaira is csak a fokozott baráti unszolás késztette.

Forrás 1976/4/82
Goór: Sub pondere

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Forrás

1976 APR

1021

Molnár Péter

MOLNÁR PÉTER:
REPÜLVE

HIDEG ANTAL

FÉNYES

mama-szájban mint macskafi
vagyok népemben valaki

hasson a közös hatalom
leszek véletlen alkalom

nem kokárdás szimbolika
de eltökélt grammatika
nem szabállyal havazó hó
de cselekvő szerelmes szó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1978 ÁPR 1

Molnár Péter

1021

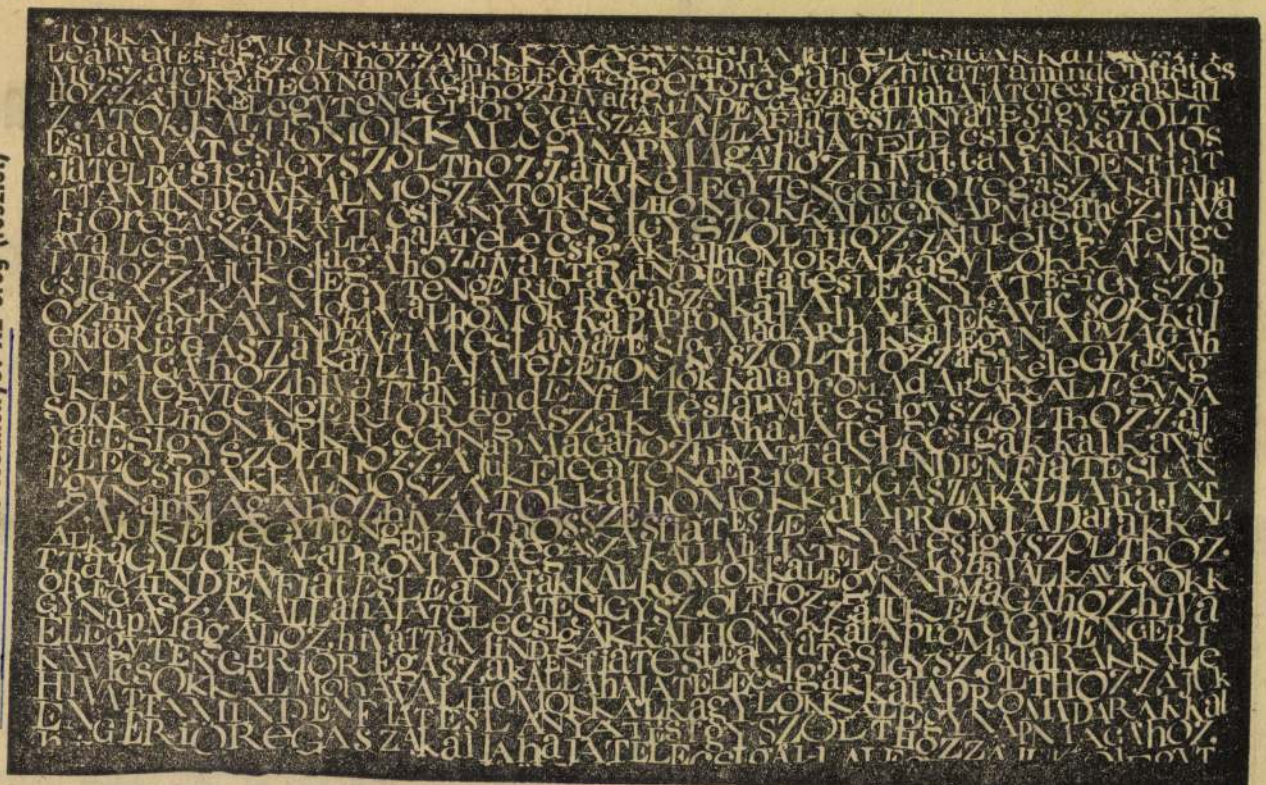

Molnár Péter festménye: Az öreg (részlet)

SZEKRÉNYESY JÚLIA:

Színház

Végzetautomata

Több évtizedes apasági pör végére tett pontot a *Pécsi Nemzeti Színház* bemutatója, *Az óriáscsecsemő*. A keresetet ötvenkét évvel ezelőtt *Déry Tibor* nyújtotta be azzal, hogy megírta. A mű családi jogait igazoló irodalomtörténészi tanúvallomások és egyéb elégtételt sürgető védőbeszédek ellenére a magyar színház egyáltalán nem hamarkodta el avantgard gyermekének elismerését; a darabot most játssza először hivatásos színház. Persze, másként is fogalmazhatunk: a műnek talán az volt a sorsa, hogy türelemmel várjon a hetvenes évek fiatal rendezőire, akik éppen a húszas évek fiatal Déry Tiborában találnak partnerre. *Szikora János* mostani pécsi rendezése kitűnő példája az efféle sajátos egymásra találásnak. A rendezőtől távol áll mindenféle *István, Rajkay György* és *Orosz István* munkája) egyrészt mozgalmassá teszi a darabot. Leküzdi dramaturgiai nehézkességeit, rendszerezi az egymásra burjánzó jeleneteket, másrészt segít a mondanivaló gazdag kifejtésében. Itt is, ott is történik valami, ez a szétaggoltságot, a részekre hullást is sugallja, éppen a középkori osztott színpadok szigorú hierarchiájának mai, nagyvárosi ellenpontjaként, Hamarosan kiderül, persze, hogy ezt a szétszórtságot nagyon is határozott szisztéma szerint teremti meg a rendező. Amikor a szemünk megszokja a sokfelé nézelődést, felfedezzük, hogyan kapcsolódnak egymásba a helyszínek, hogy fejlődnek a melléktémák a fő témából, milyen motívumok, variációk juttatnak el a tablószeKörmendi Klára—

a

Huszonkét alkotó véleménye ut vajon milyennek látja korunk zené ösztönzésével igen sokat tett a mag mutatásáért, s a külföldi alkotások mendi Klára is, Fellegi Ádám is muzsika előadására, bár mindkettő klasszikus zeneirodalom alkotásai is.

— Hogyan kerültek kapcsolatba a mai zenével, mi indította kettőjüket erre a hálátlannak tartott feladatra?

Körmendi: — A főiskolán csak Bartók tolmácsolásáig jutottam el, a mai zene iránt férjem, Bozay Attila segítségével kezdtem el érdeklődni. Eleinte csak az ő darabjait és kortárs-kollégáinak műveit játszottam, de ez szükségszerűen magával hozta a már klasszikussá vált modern zongorairodalom, Schönberg, Webern, Stravinsky megismerését is. 1970-ben részt vettem a rotterdami Gaudeamis-versenyen, s ez jelentősen segítette látókörem szélesedését. Rájöttem,

MOLNÁR PÉTER

Szerda, 1981. június 17. Magyar Nemzet Magyar

Középnemzedék

Egy építésznek kell hogy hazája legyen

Beszélgetés Molnár Péterrel

Milyen álmokat kergetett vajon hajdanán egy építész? Mi szeretett volna lenni Molnár Péter, az IPARTERV vezető tervezője, gyermekkorában?

— A mai napig élő szenvedélyem a repülőgép és a repülés: repülőgép-tervező szerettem volna lenni; emellett korán érdeklődtem a rajzolás és festés iránt is. Apám iparosember volt, aki szabad idejét — máig őrzött — képek festegetésével töltötte. Nem volt csoda, hogy én is dühödten gyötörtem a papírt. A „Tripolisz"-ban laktunk akkoriban, később apám önállósította magát, s a mai Bajcsy-Zsilinszky útra költöztünk. Hamarosan a piaristák keze alá kerültem. Hét éven át, nem voltam jó diákjuk, csak a nyolcadik év végére keltettem fel érdeklődésüket. Tanáraim gyanakvó jóindulattal óvtak, nehogy eszembe jusson a Műegyetemre jelentkezni; meg voltak győződve, hogy az én helyem a festőművészeti akadémián van... Barátok szavára hallgatva, az építészmérnöki kart választottam. Rajzolni rengeteget kellett és konstrukciós tanulnivaló is akadt bőven. A mai napig sem tudom kivonni magam az olyan jellegű építészeti tevékenység öröme alól, ami igen mély szerkezeti tisztaságot követel meg. Nem vagyok divatépítész: a divatok nem érintettek túlzottan, s magam sem voltam divatban soha. Az építészetet mindig is *mesterségnek* tartottam, mint őseim mesterségét, akik részben mindent maguk fabrikáló parasztok, részben mesteremberek voltak, vagy akár középkori értelemben, amikor még a mesterségeket halálos komolyan tisztelték, akár Dürer, Grünewald, Brueghel, akár Spinoza tudományát.

Közben volt egy háború...

— A háború megszakította tanulmányainkat, a második év közepén bezárták az egyetemet; mindenkinek meg kellett keresnie a maga *modus vivendijét*. Kinek sikerült, kinek nem, voltak, akik sohasem jöttek vissza. Én nagy kerülővel Franciaországból, hadifogságból kerültem haza, negyvenöt kiló voltam. Hazajövet az első dolgom volt az egyetemre rohanni. Ez idő tájt derengett föl bennem az a sejtés, hogy nekem itthon kötelességeim vannak, s ez segített döntéseimhez. Először második év végén, amikor értesítést kaptam, hogy jelentkezzem a zürichi műegyetemen, mert — Dél-Amerikában élő nővérem közbenjárására — felvettek. Az akkori útlevelemet még ma is őrzöm, mint erős talizmánt szokás. Kizárólag rajtam múlott, hogy itthon maradtam.

Merre vezetett útja az egyetem után?

— Már egyetemi éveim alatt is dolgoztam az éppen induló állami tervezőapparátusban. Dávid Károly mellett kezdtem, majd Lauber Lászlóhoz kerültem, s ezért örökre hálás leszek a sorsomnak. A tervezés államosítása nem nagyszabású intézményeket szüntetett meg, mert ilyenek nem voltak, hanem egy-két fővel dolgozó irodákat. Az építészeti technika a háború előtti gyakorlatból töretlenül élt tovább még nagyon hosszú ideig; az idősekre föl lehetett nézni, mert amit ők tudtak, az megbízható alap volt. A feladatok olyan tempóban növekedtek, hogy a nagy kapacitásúra méretezett apparátus is csak úgy tudta ellátni őket, ha a fiatalokat is tervezői munkakörben foglalkoztatta. Ilyen fiatalon sehol a világon sem kezdtek és kezdenek tervezői gyakorlatot, mint akkor a mi nemzedékünk.

Ifjúkori vágyaiból, mit sikerült megvalósítania?

— Semmit. Ezt nyugodt lelkiismerettel merem mondani. Semmit, mert az építész és a feladatai összetartoznak. Építészet csak ott van, ahol pénz is akad, s ez a mindenkori tőkéhez köti az embert: úgy tapad hozzá, mint cápához a pilótahalak — nem tudja különben a szakmáját űzni. Egy festő festhet magának, egy író írhat a fiókjának, de egy építész a pénz gazdájának dolgozik. Az építész arra kárhoztatja magát, hogy épületeket tervezzen, de ha nem juttatnak számára olyan feladatot, amiben kibonthatja képességeit, akkor leélhet egy életet munkával, verejtékben úgy, hogy nem nyer bizonyítást soha, mire is lett volna képes.

Önnel ez történt?

— Sohasem tartoztam azon emberek közé, akiknek szerencséjük volt olyan munkához jutni, amivel reprezentálni tudják képességeik legjavát. Megvalósult munkáim zöme egy bizonyos periódusban készült, amit meddő évek sora követett. Ez időben, ha lehet, még többet dolgoztam, mint valaha, de egyetlen munkám sem épült meg. Volt, hogy országos jelentőségű középületre kiírt pályázat nyertes pozíciójából nézhettem, mint kapja meg a munkát más.

Mennyire tartja jellemzőnek életét saját nemzedékére?

— Hajdani évfolyamom „elitjéből" — ez körülbelül húsz építészből állt — azt hiszem, öten sem maradtunk itthon. Az építészet napjainkban internacionális foglalkozás. Pedig egy építésznek kell, hogy hazája legyen! A japán építészetet japánok csinálják, de emellett él egy kevesebbet mondó, kommersz építészet is, amit bárki csinálhat, bárhol: japán építész Kínában, kínai az Egyesült Államokban... Nem tudom, hogy akad-e másutt annyi nagy képességű ember, amennyi itt, ilyen maradéktalanul szétforgácsolódott. Generációnkat ezerszer szedték rá, ezerszer ugratták egymásnak, s közben kiskorúságunkat bizonygatták nekünk; mi egyedül a mesterségünkkel szembeni komolyságunkat tudtuk megőrizni.

Nincs az építészben sértett hiúság, hogy a nagyközönség szinte nem is tudja, kinek köszönheti ezt vagy azt az alkotást?

— A középkor végén a piktor csak annyit írt művére: *pinxit M. S.*, gyakran még ennyit sem. Ma azt sem tudjuk bizonyosan, kit rejt a monogram. Elsődlegesen a mű a fontos és nem az alkotója. De egy Molnár Farkas-, Janáky-, Lauber- és Nyíri-, egy Rimanóczy-házról mi, szakmabeliek mind tudjuk, melyik is az, és ha ismeretlen házra figyelünk fel, napok alatt megtudhatjuk, ki volt az alkotója. Mi, építészek, a „szocreál" periódusban küszködve is tudtuk, hogy mit akarunk, s ezt igazolni akartuk; értetlenül álltunk az olyan művek előtt, amik a semmitmondás jótékony ködébe burkolóztak, s látszólag csak alkotóik nevének propagandáját szolgálták. A klasszicizmus merevségébe kényszerítve a feszültségteremtő elemek után kutattunk, a hierarchikus térkapcsolatok feloldására törekedtünk. Ha ma ott folytatnánk, ahol akkoriban abbahagytuk, a posztmodernek közé sorolnának minket. Aztán következett a visszatérés a modernbe: tereink, tömegeink oldódtak, s a funkcionalizmus jegyében fogalmaztunk, mint pályánk kezdetén. A tér a benne levő ember mozgásának az edénye, kényszerpályák rendszere, de földerengett egy olyan lehetőség is, ahol a tér még szabadabb kapcsolatokat és mozgásokat enged meg. Az előbbieket hierarchikus, az utóbbiakat demokratikus térnek nevezném. Ez utóbbit a Kőbánya moziban kíséreltem meg alkalmazni először. Egy Ybl-ház rekonstruálása közben döbbentem rá, hogy vannak törvények, amiket már a görögök is tudtak, s helyükbe a nagy modernek sem képesek újakat kitalálni. Mies *van der Rohe* egy életen át sem szabadult egy ilyen törvény ismételt megformálásának igézetétől. Ha tervezés közben ilyen törvénybe ütközünk, azt kötelességünk formába önteni. Vagy a hozzávezető egész gondolatmenetet kell elvetnünk, de hányszor... Új variációkat kitalálni csak tehetség kérdése, de az *egyetlen* helyére illőt meglelni, többet igényel!

— Korunkban az építészettel szemben támasztott igények heves gyorsasággal változnak. Azt a végtelenül egyszerű és puritán formakezelést, amely a modern építészet jellemző sajátja, az eltömegesedés következtében az emberek egyre fokozódó indulattal szemlélik. Az építészet azonban tőlük függetlenül változni fog. A társadalom és építészei között a kapcsolatnak helyre kell állnia!

Hogyan képzeli el alkotói pályája második felét?

— Érzésem szerint az építész úgy ötvenéves kora felé érik be. Miután azon kevesek közé tartozom, akik ötvenhat éves fejjel még mindig tervezőasztalnál ülnek, a jövőmet sem tudom másképp elgondolni. Azt el sem tudom képzelni, hogy nyugdíjasként bentmaradok az intézetben folyóiratokat fordítgatni, mert tervezni csak az tervezhet, aki operatív egység közepén ül és akinek apparátus áll a rendelkezésére. Akinek hatvanéves korára nincs még egy életre szóló tennivalója — megérdemli. Akinek viszont van mit tennie, megeshet: tele tarisznyával távozik. Féltem magamat is.

Kurcz Béla

Novi Smokovec (Hotel Park) (8 nap)
Utazás: egyénileg
Indulás: júl. 25-től szept. 26-ig
Ellátás: teljes panzió
Részvételi díj: 3500,— Ft

Kis Fátra (Pod Sokolim, faházak) (8 nap)
Utazás: egyénileg
Indulás:
júl. 4-től szept. 26-ig
szept. 26-tól okt. 1-ig
Ellátás: teljes panzió
Részvételi díj: 1790,— Ft

Prága (5 nap)
Utazás: vonattal
Indulás: júl. 27.; aug. 24.; szept. 21.
Ellátás: teljes panzió
Részvételi díj: 3350,— Ft

Drezda (4 nap)
Utazás: autóbusszal
Indulás: júl. 9.; 23.
Ellátás: teljes panzió
Részvételi díj: 2500,— Ft

COOPTOURIST BUDAPEST

Részletes felvilágosítás a COOPTOURIST irodáiban és a megbízott Takarékszövetkezetekben

...erversenyről

...hua ismét igazolta klasszisát. — Érdekes, hogy a világ...bajnok kicsit változtatott azon ...a játékán, mint amivel Új...vidéken első lett. Talán azért ...s, mert most nem volt olyan ...formában, mint a VB-n, a ...győzelemhez ez is elég volt. ...Igaz, a lengyel *Grubba* ellen ...csak óriási küzdelemben nyert ...3:2-re. Gdubba például az ...egyik játszmában 12:0-ra el...húzott...

Horváth Tibor szövetségi főtitkár hozzátette, hogy valamennyi részvevő nagy közönségsikert aratott. Az európai részvevők együtt utaztak a Távol-Keletre, s együtt tértek vissza. Rövidesen pedig — július végén — ismét nagy esemény lesz: Kuala Lumpurban az idei Világ Kupa. Most már erre készülnek a legjobbak.

...APLÓ

A jugoszláv „idegenlégiósok" labdarúgó-válogatottja Splitben 5—1 arányban legyőzte a jugoszláv bajnokságban szereplő játékosok legjobbjaiból kialakított csapatot. A nyugat-európai profik között szereplő labdarúgók kiváló futballoztak. Most újabb három jugoszláv játékos kapott engedélyt külföldi szerződésre.

Az osztrák kerékpáros körversenyen két újabb szakaszt fejeztek be. Az összetett csapatversenyben Magyarország továbbra is harmadik, az egyéni versenyen Takács a 11., Halász Zoltán a 12., helyet foglalja el.

Puiz István 190 találattal nyerte a becsi nemzetközi traplövő versenyt. A nők és juniorok versenyében Szakály Márta került az élre. Lenner Sándor harmadik lett. Csapatban Magyarország győzött.

Halmay Zoltán úszó olimpiai bajnok sírjánál csütörtök délelőtt 11 órakor koszorúzási ünnepség lesz a Farkasréti temetőben. Az egykori olimpiai bajnok száz esztendeje született.

Totótanácsadó a 25. hétre

1.	Szarvas (15)—Ózd (1)	2 x
2.	Nagybátony (17)—Szabó L. SE (8)	1
3.	Borsodi Volán (18)—Gyöngyös (7)	x 2
4.	Várpalota (15)—Sabaria (4)	x 2
5.	Füzfő (19)—Olajbányász (2)	2
6.	Sellye (17)—Dombóvár (16)	x
7.	Ganz-MÁVAG (2)—Bem SE (3)	1
8.	Dorog (12)—Balassagyarmat (4)	1 x
9.	Bari (13)—Sampdoria (5)	x 1
10.	Monza (20)—Foggia (11)	x
11.	Pescara (7)—Milan (1)	2 x
12.	Taranto (18)—Lazio (3)	2
13.	Varese (16)—Pisa (6)	1 x

Tippjeink a pótmérkőzésekre: 14. (Lanerossi—Catania): x, 1, 2, 15.: 1, x, 16.: 2, x, 1.

Szerdai ügetőversenyek

Jelöltjeink:

1. Gyanús — Docens — Fakutya — Teofil. — 2. Gizella — Gesztenye — Giusto. — 3. Csabi — Brigánti — Tétova — Dahomey. — 4. Cirka — Arabeszk — Gesta — Ecloga. — 5. Ebédjegy — Gólyahír — Fanta — Enekszóló. — 6. Fránya — Digitális — Gótika — Galaxis. — 7. Vezúv — Újhold — Zamat — Deneter. — 8. Cirfandli — Gebel — Görögtűz — Gyöngyi.

A versenyeket 16.30-kor kezdik.

...lmérgezés
...sen eladó a
...Z ÖRÖK
...SÁGHOZ".
...sokoláta.
...lvilágosítás
...kban
...18-tól!

A fővárosi mozik műsora

1981. VI. 18—24.

A hét filmbemutatói: **Kamaszok; Kóma; Sivatagi show; Csak a szerelem; Fogadó az örök világossághoz; Galileo Galilei; Hét különleges megbízott.**

KERTMOZIK MŰSORA: Kóma (am)** Vörösmarty kert 9, Csepeli Parkmozi 18—19. és 22—24. 9. **Piedone Egyiptomban** (mb. am—ol) Budai kert 9. **Gyalog galopp** (mb. ang) Csepeli Parkmozi 21-én 9, (fedett nézőtér). **Languszta reggelire** (mb. ol—fr)* Rózsadombi kertmozi 20—23. 9. (eső esetén előadás a színházteremben).

TANÁCS (Magyar Filmek Mozija): Fogadó az örök világossághoz (*) h9, 11, n2. **A mérkőzés** (**) f4, h6, 8.

Az akasztanivaló bolond nő (mb. fr)* Bányász h9, 11, n2. **Akiket forró szenvedély hevít** (mb. ol)** Balassi 22—24, f4, h6, 8. Fény szombat éjjel 10. **Alim és szamara** (mesesor) Bem 4, 20—21, 10, f12, 1, f3 is. **Autóversenyzők** (m) Szabadság 18—21, 5, vasárnap h3 is. **Ballagás** (m)* Béke XIII., 22—23., n6, f8. Diadal f4, h6, 8. Kultúra 18—19, n6, f8. **Bátorság, fussunk** (mb. fr)* Ugocsa f4, h6, 8. **A bestia** (l)** Gutenberg Műv. Otthon 18—21, f6, 20-án 7. **A biztosan ölő Sárkány Lady** (jap)** Balassi 18—21, h6, 8. **Blöff** (mb. ol) Ady 18—21, f6, h8, vasárnap n4 is. Cinkota 19—21, n6, f8. Óbuda 22—24, 3, n6, f8. **Casanova I—II.** (ol)*** Kinizsi Stúdió Mozi 22-én h4, 7. **A cárlány és a hét dalia** (mb. sz) Fővárosi Műv. Ház 18-án de. 10. **Cirkusz** Gorkij 18—21, 4-kor. **Csak a szerelem** (mb. bolg)* Bem h6, 8. **Csillagok háborúja I—II.** (am) Óbuda 18—21, 3, 6. **Csizmás kandúr** (mb. jap rajz) Magyar Néphadsereg Műv. Háza 22-én 2-kor. **Derszu Uzala I—II.** Gorkij 18—21, 6-kor. **A dominó elv** (mb. am)* Kultúra 20—21, f8. **Dot és a kengurú** (mb. ausztrál) Fény f10, 11, f1, 2, Mátra 10, f12, 1, f3, 4. **A dzsungel könyve** (mb. am) Gutenberg Műv. Otthon 18—21, f4, 20-án. h5. **Egy csepp méz** (ang)** Kinizsi Stúdió Mozi 18-án f4, h6, 8. **Egy kis indián** (mb. am) Mátra f6, 8. **Egy szőszi szerelme** (mb. csehszl)** Kinizsi Stúdió Mozi 23-án, f4, h6, 8. **Ellopták Jupiter fenekét** (mb. fr) Béke XV., 22—23, n6, f8. Tétény 19—21, f6, h8, vasárnap n4 is. Világosság 18—19, n6, f8. **Az első kísértés** (sp)** Gutenberg Műv. Otthon 22—23, f4, f6. **Az első nagy vonatrablás** (mb. ang) Béke XV., 18—19, n6, f8. Éva f4, h6, 8. **Az emberevő medve** (mb. sz) Csillag 19—21, 5, n8, vasárnap h3 is. Világosság 22—23, n6, f8. **Észbekaptál, gratulálok!** (mb. sz) Otthon szombat du. 3. **A fekete kalóz** (ol) Ady 22—24, n6, h8. Rege 19-én f6, 8. **A fekete rák ollójában** (sz) Akadémia 18—21, f4. **A fekete varázsló ajándéka** (mb. sz) Kultúra 20—21, n6, vasárnap 3 is. **Félénk vagyok, de hódítani akarok** (mb. fr) Tündér 20—21, n6, f8, vasárnap 3 is. **A félhold árnyékában I—II.** (mb. sz) Liget 18—21, 6, vasárnap 3 is. Világ 22—23. 6-kor. **Fogadó az örök világossághoz** (m)* Puskin 4, n7, f9. Rideg Sándor Műv. Ház 19—21, h5, 7, vasárnap f3 is. Tátra 22—24, h4, 6, n9. **Galileo Galilei** (ang)* Toldi Stúdió Mozi 3, h6. **Gyalog galopp** (mb. ang) Dózsa h3. **Hair** (am)* Madách vasárnap du. f3. **Halálos tévedés** (mb. NDK) Maros szombat, vasárnap du. n4. **Halló itt Iván cár** Gorkij 22-én f4, 23—24-én, f4, h6, 8. **Harmadik típusú találkozások I—II.** (am)* Bányász f4, f7, Béke XIII., 20—21, 6, vasárnap 3 is. Szabadság 22—24, 6-kor. **Hét különleges megbízott** (mb. sz) Új Tükör Klubmozi f4, h6, 8. **A hét mesterlövész** (mb. am) Kossuth XX., 22—23, 3, f6, 8. Sport vasárnap de. 10. **Hogyan lehet megijeszteni egy oroszlánt?** (mesesor) Palota vasárnap du. h3. **Hugó a vízilő** (m—am) Fővárosi Műv. Ház 22-én de. 10. **Hurrá, nyaralunk!** Gorkij 22-én h6, 8. (orosz nyelvű előadás). **A XX. század kalózai** (mb. sz) Bástya n10, n12, n2, Táncsics 22—24, f4, h6, 8. Tátra 18—21, h4, 6, n9. Vörös Csillag 4, n7, f9. **Hüvelyk Matyi** (mb. am) Széchenyi 23—24, f4. **Isten hozta Mr...** (am) Maros 19—21, f6, h8. **Isten hozta őrnagy úr!** (m) Fény 23-án h6. **Joseph Andrews** (mb. ang)** Diadal vasárnap de. 10. **Kalózok Jamaicában** (ang) Óbuda vasárnap de. h9, h11, h1. **Kamaszok** (mb. fr)* Magyar Néphadsereg Műv. Háza 21-én h6, 8. **Keresztül a nagy vízválasztón** (mb. am) Ikarus Műv. Közp. 22-én f6, f8. **A kétbalkezes és az örömlány** (mb. am)* Ipoly 18—21, h6, 8. **Kicsi a kocsi, de erős** (mb. am) Akadémia vasárnap de. h9, 11, n2. **Kínai negyed** (mb. am)* Palota 18—21, h5, f8. **A királyi biztos szeretője** (brazil)** Duna 4, n7, f9. Madách 5, n8. Új Tükör Klubmozi h9, 11, n2. **A kis Fülöp** (mb. NDK) Cinkota vasárnap du. 3. **Konvoj** (mb. am)* Ugocsa vasárnap de. h9, 11, n2. **Kóma** (am)** MOM Mozi 21-én n7, n9. 22-én f4, h6, 8. **Kramer kontra Kramer** (mb. am)* Béke XV., 20—21, n6, f8, vasárnap 3 is. **Languszta reggelire** (mb. ol—fr)* Budafok n6, f8. Duna 9, n12, f2. Fővárosi Műv. Ház 18—21, f5. Olimpia szombat éjjel f10. Uránia h9, 1,1 n2, f4, h6, 8. **Lavina** (mb. kanadai)* Bethlen 22—24, f4, h6, 8. **Lila ákác** (m) Széchenyi 22-én f4. **Machbeth** (ang)** Toldi Stúdió Mozi szombat éjjel h11. **Magas szőke férfi visszatér** (mb. fr) Honvéd 9-től 4-ig folytatólag. **Már ez is probléma?** (fr)* Kossuth XX., 18—21, f4, h6, 8. **Meghitt családi kör** (ol)* Toldi Stúdió Mozi f9. **Menyegző** (mb. l)* Zuglói szombat este 8. **A mérkőzés** (m)** Ikarus Műv. Közp. 19-én f6, f8. Rideg Sándor Műv. Ház 22—24, h5, 7. **Mindhalálig zene** (am)** Alkotmány f4, 6, f9. Corvin f4, 6, f9. Dózsa 5, f8. Duna szombat éjjel 11. Puskin f9, 11, f2. **Münchhausen báró csodálatos kalandjai** (mb. fr) Balassi 18—21, f4. **A nagy zsákmány** (mb. fr) Bem 18—19. és 22—24. h9, 11, n2. Nap f4, h6, 8. **Nemzeti vadászat** (sp)*** Szikra Kamaraterem h9, 11, n2, f4, h6, 8. **Négyszáz csapás** (fr)** Kinizsi Stúdió Mozi 20-án f4, h6, 8. **Nyári rét** (ausztrál)* Balaton 22—24, f4, h6, 8. Bethlen 18—21, f4, h6, 8. Haladás 22—24, f4, h6, 8. **Nyolcadik utas: A halál** (ang)*** Balaton 18—21, 3, f6, 8. **Óvakodj a törpétől** (mb. am)** Csokonai h9, 11, n2. Fórum f4, h6, 8. Pest-Buda 5, n8. Sport f4, h6, 8. **Az ötös számú vágóhíd** (mb. am)** Akadémia 22—24, f4, h6, 8. **Őszi maraton** (mb. sz)* Tündér 18—19, n6, f8. **Pantaleon és a hölgyvendégek** (mb. dominikai)*** Akadémia 18—21, h6, 8. Liget 22—23, n6, f8. **A papa mozija** (am) Otthon 18—21, n6, f8, vasárnap 3 is. Tündér 22—23, n6, f8. **Piedone Afrikában** (ol) Alkotás h9-től este 8-ig folytatólag. **Piedone Egyiptomban** (mb. ol) Bástya f4, h6, 8. Fény f4, h6, 8. 23-án f4, 8. Fővárosi Műv. Ház 22—24, f5. **A pogány madonna** (m) Csokonai f4, h6, 8. Olimpia f10, f12, f2, f4, f6, f8. Szikra f4, h6, 8. Vörös Csillag 9, n12, f2. **Rally** (sz) Rege 20—21, h6, 8. vasárnap f4 is. **Ripacsok** (m)* Haladás 18—21, f4, h6, 8. Honvéd n7, 8. Maros 22—24, f6, h8. **Sebességláz** (ol)* Horizont du. 5. **Serpico** (am)* Béke XIII., 18—19, 5, f8. **Sheila meghalt, és New Yorkban él** (mb. am)* Csillag 22—24, 5, n8. Tinódi f4, h6, 8. Világ 18—21, f6, h8, vasárnap n4 is. **Sivatagi show** (am) Magyar Néphadsereg Műv. Háza 22-én, f4, h6, 8. **Sokat akar a szarka** (mb. fr)* Ipoly 22—24, f4, h6, 8. **Solaris I—II.** (sz)* Kinizsi Stúdió Mozi 21-én h4, 7. **S. O. S. Concorde** (ol) Rege 22—24, h6, 8. Világosság 20—21, n6, f8. vasárnap 3 is. **Start két kerékken** (mb. am) Tétény 24-én f6, h8. **A strand téli öre** (jug)* Széchenyi 22—24, h6, 8. **A svéd, akinek nyoma veszett** (m—svéd—NSZK)* Kultúra 22—23, n6, f8. Tétény 22—23, f6, h8. **Szegény gazdagok** (m) Budafok szombat, vasárnap du. 3. **Szívzőrej** (fr—ol)** Kinizsi Stúdió Mozi 24-én 3, f6, 8. **Szöktetés** (mb. am)** Szabadság 18—21, f8. **Tükör** (sz)* Kinizsi Stúdió Mozi 19-én f4, h6, 8. **Ulzana** (mb. NDK) Ipoly 18—21, f4. **Üzenet az űrből** (mb. jap) Alfa f4, h6, 8. Bástya minden éjjel 10, Kőbánya 3, n6, f8. Szikra h9, 11, n2. **A végrehajtó** (kanadai) Palota 22—24, 5, f8. Táncsics 18—21, f4, h6, 8. **Vigyázat, rozmárok!** (mb. sz) Cinkota 22-én n6, f8. **Világvége közös ágyunkban** (mb. ol—am) Otthon 22—23, n6, f8. **A villámcsináló** (mb. sz) Széchenyi 18—21, f4. **Volt egyszer egy vadnyugat I—II.** (am—ol)* Zuglói f4. h7, 20-án f5. **Walt Disney állatbirodalma** (am) Pest-Buda szombat, vasárnap du. h3. **Zsarutörténet** (mb. fr—ol) Széchenyi 18—21, h6, 8. **A zsoldoskatona** (mb. ol) Tisza h9-től este 8-ig folytatólag.

HORIZONT: E.: 18—20. és 22—24, de. 9-től du. 5-ig folytatólag: **Városok, emberek.** MH: Főszerepben Budapest (m); Budai vár (m); Mindennap (m); Kisztihand Budapest (m) E.: 18—20, és 22—24, du. 5. Sebességláz (szín. ol. dok.)* **TV-FILMEK: E.:** 21-én 9, 11, 1, 3, 5. Intőkönyvem története (játékfilm); Süsü, a sárkány (bábfilm); A Kukori és Kotkoda sorozatból: Műmenyét (rajzfilm); A Frakk sorozatból: A sonkaízű sajt (rajzfilm). A Magyarország állatvilága sorozatból: A dámvad (természetfilm) E.: este 7. Szentendre, a szeretett város. Pannonhalma, E.: este 8. Küszöbök VI/3—4.

FILMMŰZEUM (VII., Tanács krt. 3.): **Canterbury mesék** (olasz)*** VI. 18., 19., 20., 21., 23., 24. délelőtt 10, 12, 2 óra. VI. 22-én délelőtt 10 óra. **Orvvadászok** (spanyol)** VI. 18., 23., 24. délután 4 órakor. **Töparti látomás** (magyar) R.: Kalmár László, sz.: Tolnai Klári, Jávor Pál. VI. 19-én, délután 4 óra. **M. A. S. H.** (amerikai)** VI. 19-én, 6 és 8 óra. **Rőtszakállú** (japán) VI. 19., 20. délután 4 és 7 óra. 2 napos elővétel. **Dekameron** (olasz)*** VI. 19., 23-án este 10 óra. Jegyelővétel folyamatosan.

A színházak szerdai műsora

Erkel Színház: A végzet hatalma (Rösler bérl. 4. ea., 7) — **Nemzeti Színház:** IV. Henrik I. rész (7) — **Népszínház—Várszínház:** A vihar (7) — **Pesti Színház:** Sirály (7, a veszprémi Petőfi Színház vendégjátéka) — **József Attila Színház:** Hálószoba komédia (7) — **Zenélő udvar:** Budapesti Rézfúvós kvintett (Együttesek muzsikálnak 1. 8) — **Fővárosi Nagycirkusz:** Cirkusz '81. (fél 8) — **Pesti Vigadó:** Egy kis hazai (fél 8).

— Az Országos Rendező Iroda közli, hogy **Nonstop rockvasárnapok**-at rendez a **Kisstadion**-ban! Június 28-án, 18 órakor fellép a: **Pege, Mini, 100 Folk Celsius, Color, P. Box, East** és a vendég **Koukeri** együttes, július 19-én 18 órakor fellép a **P Mobil, Új Bergendy, Saturnus, Rockwell** és a **K. O.** együttes. A jegyek egységesen 40.— Ft-os áron kaphatók, a II., Moszkva tér 3., V., Vörösmarty tér 1., VI., Népköztársaság útja 18., VI., Nagymező u. 19. szám alatti jegyirodákban, az üzemi közönségszervezőknél és előadás előtt a helyszínen. ×

— Aki még nem jelentkezett a soproni Széchenyi Gimnázium 1966-ban végzett évfolyamainak szeptember 5-én tartandó közös érettségi találkozójára, sürgősen tegye meg. Cím: Faragó Mihály, Budapest, 62-es Posta. Postán maradó megjelöléssel. ×

— Június 17-én, szerdán este fél 6 órakor Japán és Thaiföld (II. rész) címmel Buza Domokos tart diavetítéses előadást az Új Tükör Világjárók Klubjában (Budapest VII., Osvát u. 11.). Belépődíj: 10 Ft. ×

— Kiállításokon felhasznált magyar NDK, csehszlovák filc szőnyegpadlót árusítunk a Bp. VIII., Tavaszmező u. 1. alatti üzletünkben. 1 négyzetméter 80,— Ft. Nyitva: kedden, szerdán, pénteken: 9—17 óráig. Csütörtökön: 12—17-ig. ×

— A V 316 966; V 316 997; V 316 998; V 316 999; V 317 000; V 997 701 képpénzvásárlási csekkek és az alábbi lenyomatú bélyegző: 107. Kelet-pesti V. V. Karbantartó Raktár II., 1428. Bp. Pf. 28. MNB 217—19 428 érvénytelen. ×

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Forrás
Molnár Péter
1976 APR

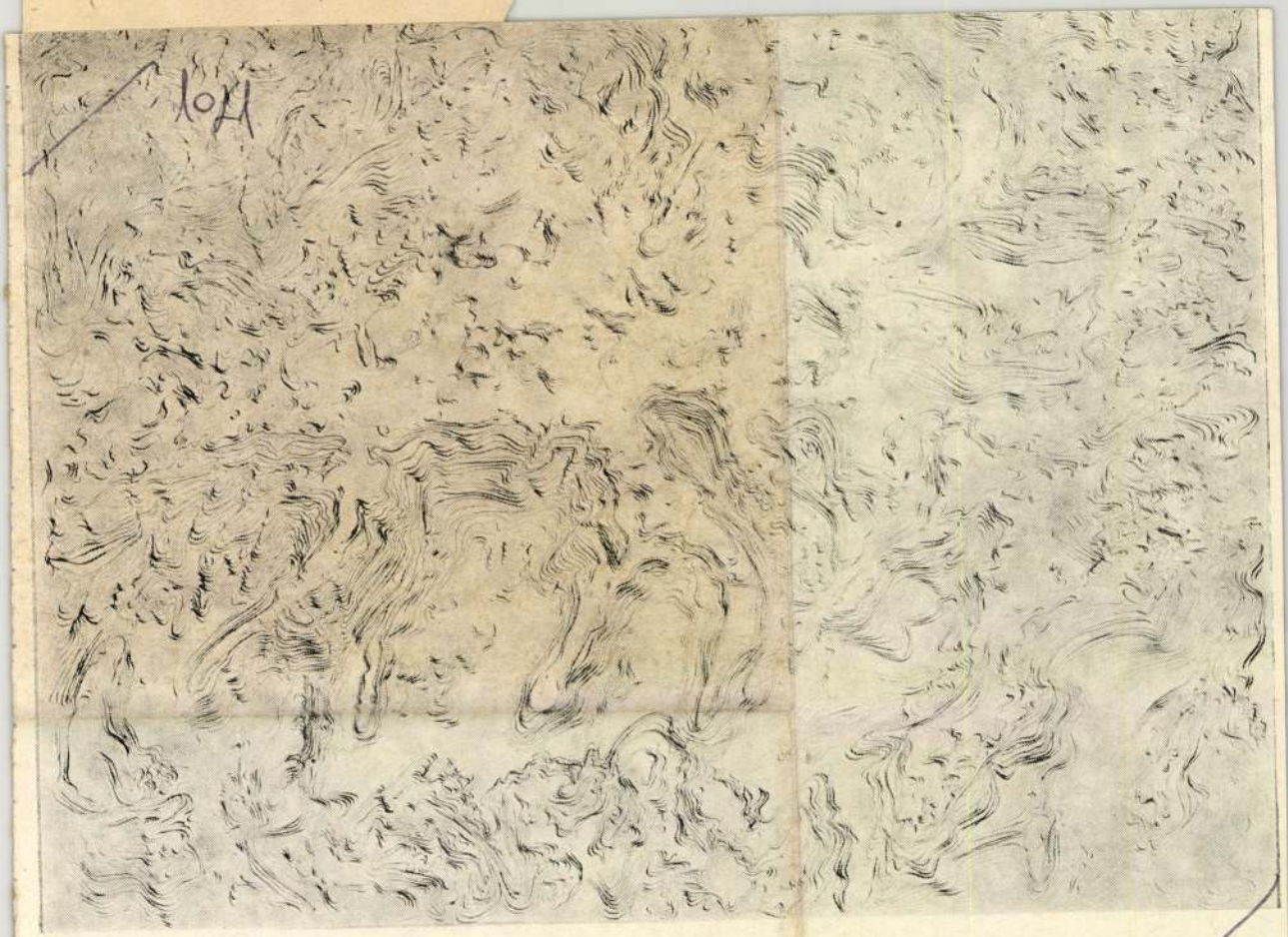

MOLNÁR PÉTER: +70, —10°C

Molnár Péter

1021 Forrás, 1976. 4/24.

MOLNÁR PÉTER: VÉGTELEN TÖRTÉNET (RÉSZLET)

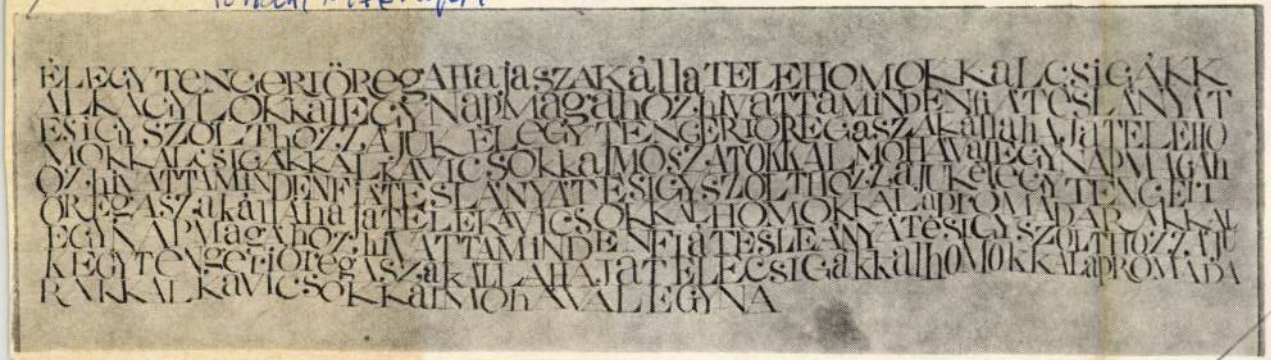

halálodtól ez a kapu kitárult
égívű árkádja alatt
szárukban ólom markukban acélgolyó
volt gyanakvóid ki-belengenek
fintoraidból szellemet
botlásaidból elveket
kételyeidből elméleteket
olvasnak ki kántáló hangon ünnepi feketében
állhatnál ingujjban piruló örményi arccal
vigasztalhatna kerülő szó:
megégettetvén rongyaid válnak jó televénnyé
melyből kihajt pitypang
pipacs és szamárkóró

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Forrás
Molnár Péter
1976 ÁPR

„Mein Gott!" — morgott
a vadász, majd nyöszörgött,
ahogy a nyúlsörét
s a rét

addig mögötte,
látván, hogy: ebiza halt —
mögfőzte és
mögötte.

1021

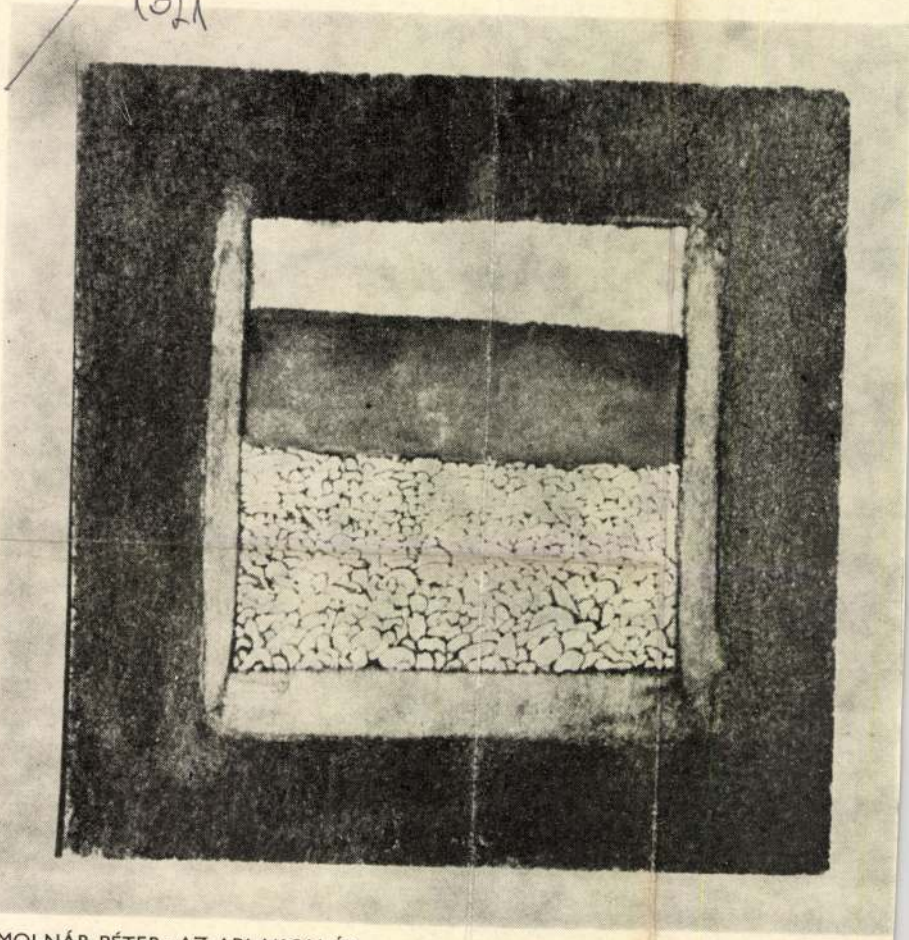

MOLNÁR PÉTER: AZ ABLAKON ÁT

amerre elmegy,
gyeket csempész a fákra, virágot,
amikor sokáig elbarangol,
gesztelésül
emembe szór egy marék aranyport.

Ezt meg Alaszkából hoztam —
ondja és szórja, pergeti hosszan.
rgeti mint a mézet,
nganak is rá a méhek!
oktor Vakond, a vak alkimista
nyi kincsről ha álmodni tudna,
gyná pokolra

folugrik az abla
villogtatja fényf
kezében aranya
— Kapd el! —
— Gyere utána
a réten
meglovagolhato

S elnyargal fénnyel, füttyel,
beszólni minden házba.
S én szaladok nyomába,
fénnyel,
füttyel,
mezítláb, klottgatyában!

HÁRMASTÜKÖR

ZSÍROS VENDEL
olyan ember,
kamráján is
bikkfazsindely,
kamrájában
telisteli
három öreg
békebeli
zsírosvendely.

TÁNCOS NÁNDOR
jámbor kántor,
pincéjében
tág a gádor,
no de beljebb
egyre szűkebb —
nem terem ott
a vendégnek
sok pohár bor.

SZALAGGY ÁMOS
széllel hámos,
van egy nyara,
lója számos,
nyarallója,
lopott lója,
ösztövér szamárcsikója,
holott nyerges,
holott hámos.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Forrás

1976 ÁPR

1021 Molnár Péter

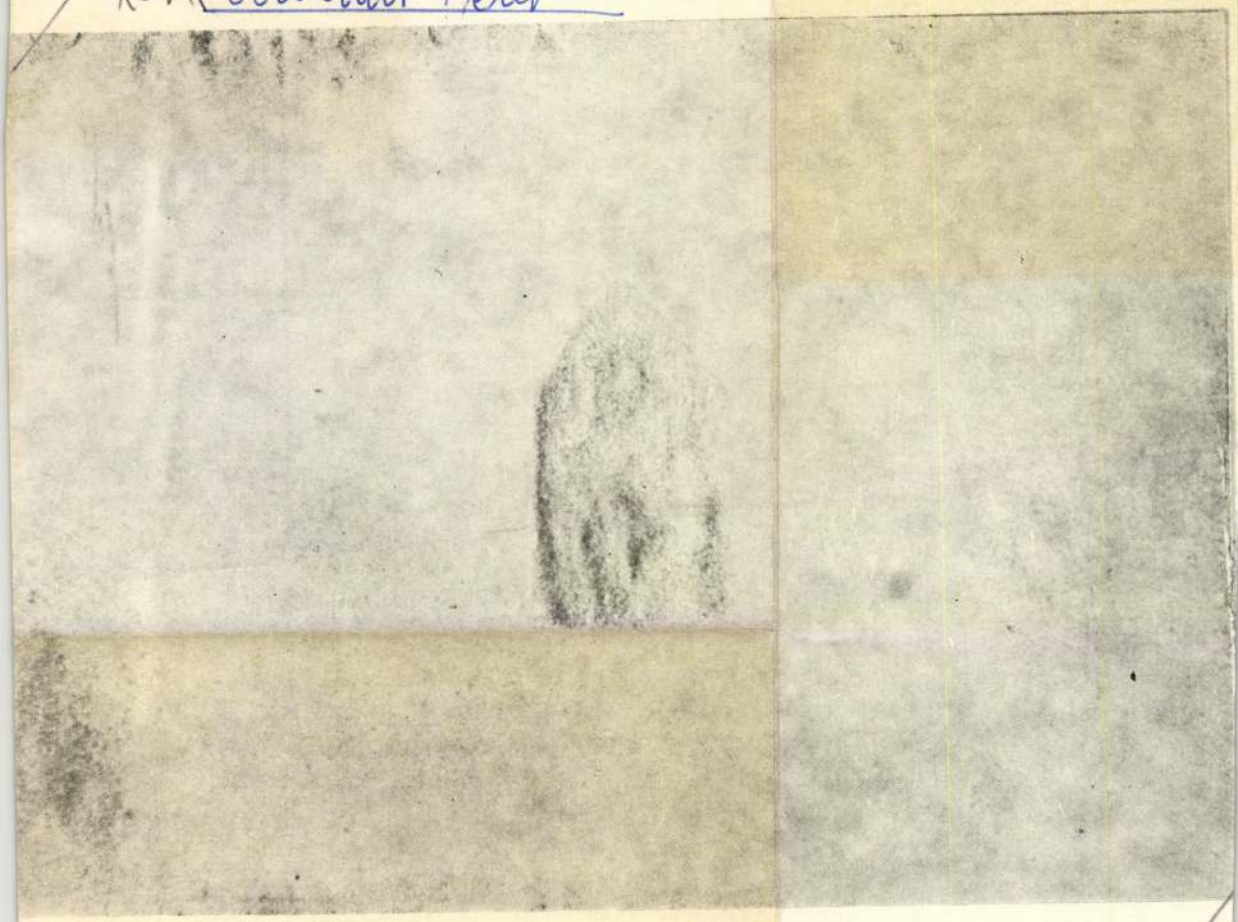

MOLNÁR PÉTER: LAO CE ÁLMA

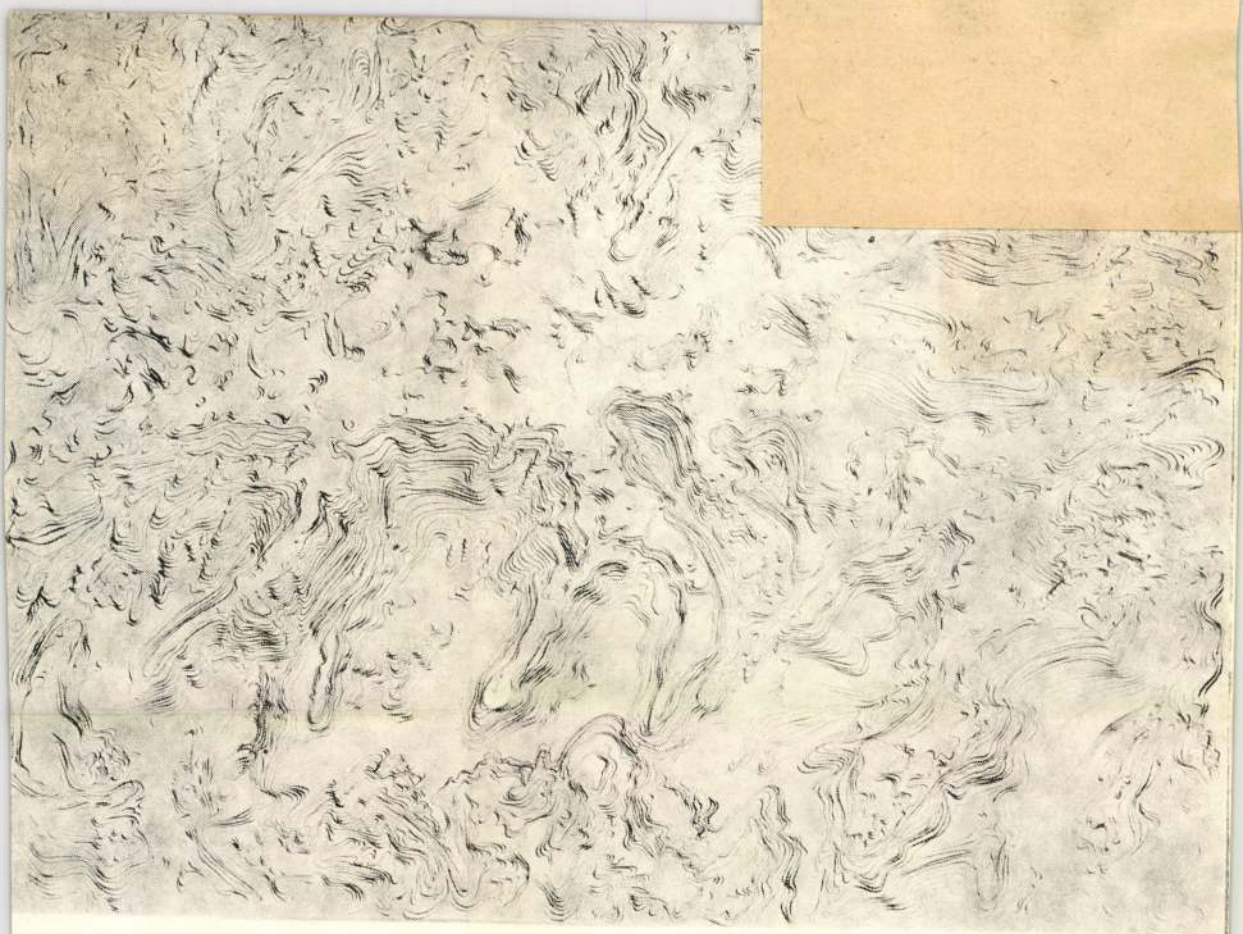

MOLNÁR PÉTER: +70, —10°C

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár Péter

ÉLET ÉS IRODALOM
1965 DEC 11

1021

Molnár Péter: Leányfej

térjét kivégezték. A fő
marad, állást vállal, s a
het, bejár a börtönbe, be
Ennyi a történet. De
cselekménnyszál megsza
polgárháború utolsó n
epizódjait, néhány mell
lő rajzát s főként a börtö
peit fűzi közbe az író. F
éhezés, nyomor, feketepia
matlanság; a hegyekben
nok. Bent: mindennapos gyötrelmek, megaláztatás, de — főként a németek vereségének hírére — konok bizakodás.

A legyőzöttek, mely először olaszul jelent meg, Milánóban, és spanyolul csak Párizsban kerülhetett kiadásra, mozaikos szerkezetű, lassú sodrású regény; csak cselekmény és hangulat, minden gondolati és pszichologizáló „kitérő" nélkül. Írója kitűnő riporter lehet, de nem tudja eléggé „megemelni" a történetet s egyéníteni a figurákat. Műve dokumentum az elfelejtett, a vergődő Spanyolországról, ahol a fasizmus csak meggyengült, de túlélte a nácizmus bukását.

Lázár István

A KÁRPÁTI RAPSZÓDIA,

Illés Béla immár klasszikus regénye most jelent meg 16. kiadásban, s ezzel a regény magyar nyelvű példányszáma elérte a negyedmilliót.

zetlenségről van szó, hadd em
lett volna a harmincas évek r
népies volt-e, avagy *népi;* de ti
az író származása. Mert ha r
György „kispolgári családból'
kisiparos", tehát ugyancsak ki
sabb nem lesz ugyan, legfeljeb
Sánta Ferenc vagy Vészi End
sajnos, a lexikon nem elégíti ki

A Magyar Irodalmi Lexik
következetlen teljesség lexik
zük: a következetlen minősíté
beli cikkében, alaposan elvett
maradtak kedvét attól, hogy
pótkötet adja meg. Ha tehát e
bővített-átdolgozott kiadás m
kedélyeket. A mostani három
teljesség, a korrigált tévedés és
tíz év múlva kézbe vehessük.
Ha munkájuk nem hibátlan
mindeddig mégiscsak legjobb
zásán fáradoztak.

Molnár Péter

A példa kedvéért adjunk magyarázatot egy távolmaradásra. Molnár Péter, a képzőművészeti gimnáziumot végzett kecskeméti dekoratőr, aki több, csoportos kiállításon való figyelemre méltó szereplésével, négy egyéni bemutatójával, műveinek sajtóvisszhangjával, folyóirat-publikációival, elsősorban pedig különlegesen finomműves tehetségével már rég túlnőtte az amatőr színvonalat, és akinek a téli tárlat zsürizésekor éppen kiállítása volt Budapesten a Fiatal Művészek Klubjában: ez a Molnár Péter nem kapott meghívást a tárlatra.

Persze ő maga szintén hibáztatható lehetne, mert a téli tárlatra nem kell meghívás, jöttek is hivatlanok. Viszont miért kaptak meghívást néhányan, akik Molnár Péternél összehasonlíthatatlanul gyengébb kvalitásúak?

Forrás 1971/1 [illegible]

A. Szabó János: Jelenségek és furcsaságok

Kecskemét művészeti életében

MOLNÁR PÉTER

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 ÁPR 9

1021

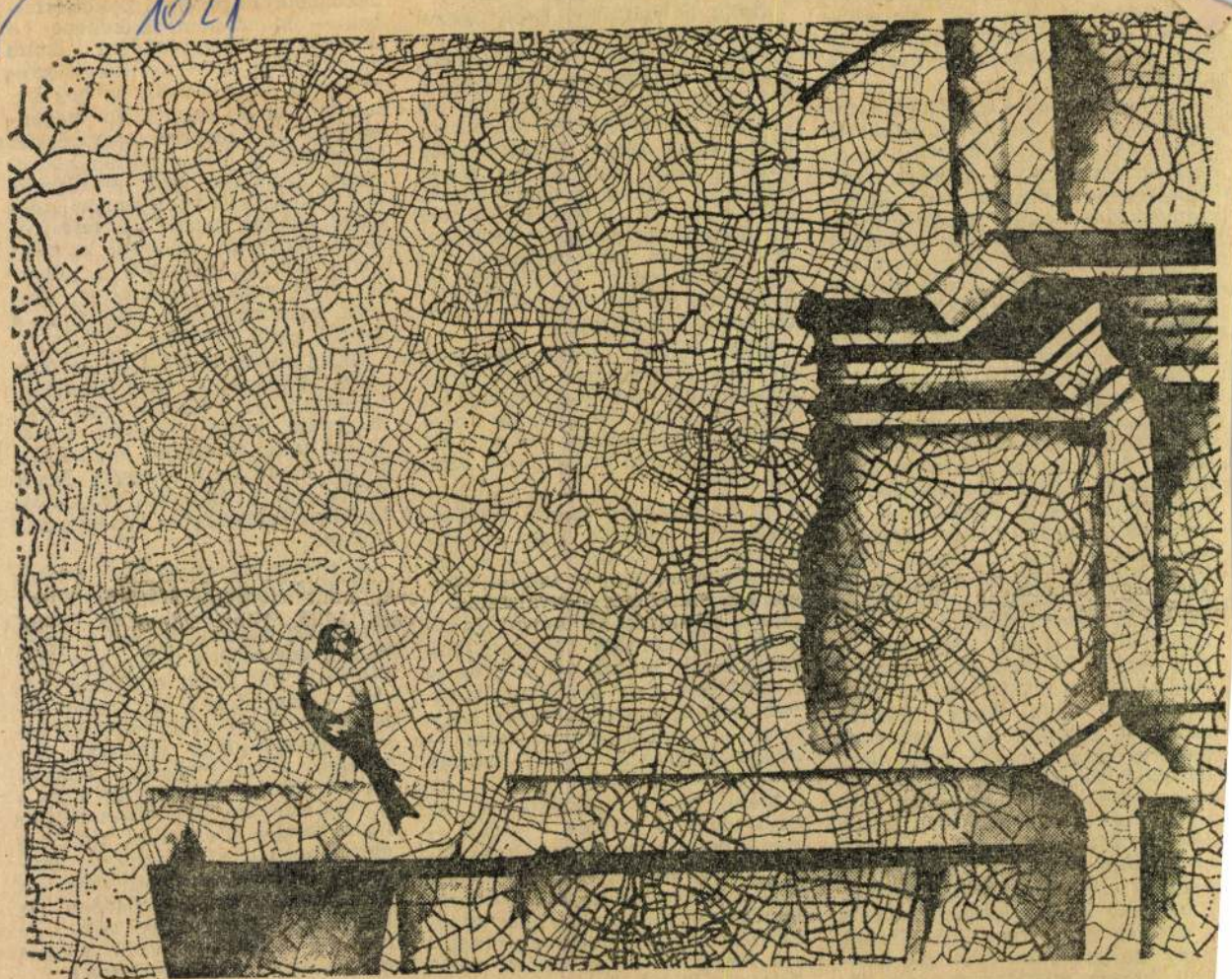

Molnár Péter: Botticini festménye pusztulni kezd

Molnár Péter

...ietetlenség azonban észre nem vennünk: az a fajta termékenység, amelyet Garainál tapasztalunk, igenis példaadó, vagy — ha így jobban tetszik — irigylésre méltó.

Könnyű annak a grafomán versgyártónak, aki formátlan, külső és belső ökonómiát nélkülöző, „spontán érzelmességtől" csöpögő, vagy lélektelenül „személytelen" álkölteményeket csinál szakmányban. Könnyű annak, akinek szerkezet nélküli poémái sóhajtás- vagy inkább ásítás-értékű „érzelemkifejezések", ahogy József Attila nevezi elrettentésül a műalkotás névre méltó vers ellenkezőjét.

Nem tudom, Garai könnyen ír-e verset (egy régi nyilatkozata szerint igen), de nekünk, olvasóknak nem ez a fontos, hanem az eredmény. Az, hogy mint mindig, most is kivételes költői tapasztalattal és kultúrával, nagy műgonddal írt versekből, „profi módra" arányosan megszerkesztett kötetet adott ki a kezéből. Bármely hagyományos formát fölényes biztonsággal alkalmaz mondandójához, a szonettől a modernizált hexameterig, s a belső kötöttségek szigorával megcsinált „szabadversig". Nem kényszerül arra, hogy töltelékanyaggal pótoljon kész műveket; ha arra szánja magát, hogy töredékekből fűzzön össze egy-egy mozaikos szerkezetű verset vagy ciklust (mint előző könyvében a *Hét téli töredék*, most pedig az *Öt nyári töredék* vagy a *Töredékek a halálról* ciklusát), a láncszemek hibátlanul illeszkednek egymáshoz, s minden egyes darabjuk elhiteti, hogy szerepeltetése nemcsak indokolt, hanem szükségszerű is a füzérben.

Nem csupán termékeny lírikus Garai Gábor; a költői természete olyan, hogy folyamatos jelenlétet, közügyekben való felszólamlást és

...ségnek, a műelemző Lengyel B... lázs pedig hidegségnek érzett.

Eddig is volt úgy, hogy rossz... érezte magát a bőrében, de ne... akarta ezt éreztetni másokk... mellékes, potomság a depresszió, hol tárgytalan, hol nagyon „tárgyas" szorongás — vallotta s... káig. Most végre felszabadultan engedi, hogy lehulljon az álarc; fontosabb lett a megmutatkozás, mint a „tartás", a fegyelem. S nem az történt, ami gyöngébb tehetségnél könnyen megeshetett volna: nem sírás- vagy ásítás-„értékű", *önkifejező* versek születtek, hanem *őszinte műalkotások.*

Miért kellett Garai Gábornak ily nagy árat fizetnie ahhoz, hogy mindig szép, művesen kimunkált, nagy kultúrával megírt, de nem mindig nagy hőfokú verseit súlyos, megrendítő költemények váltsák föl?

Mert korábban szinte kötelességeként vállalta, hogy rendre megszólaljon — például — az emberiség éhezőiért, a nemzeti összefogásért, a törvényességért — a „tiszta szigorúságért" — és így tovább. Korántsem napi-politikai penzum-teljesítésről van szó, de az a verstípus, mely sokáig uralkodónak tetszett a Garai-művek sorában — a publicisztikus vers — aligha tartható mindig az *Artisták* intenzitásának fokán.

Mezei András jegyezte föl az *Evés* című — szintén kitűnő — vers elemzésében, hogy „Garai Gábor versei mindig idejében szólaltatták meg az időszerűt". Valóban, sokáig így volt, de ma már nincs egészen így, legalábbis a „mindig" szó törlendő, ha az idézett mondatot az utolsó évek verseire értjük.

Régebben azt láthattuk, hogy Garai külön-külön verseket ír az „időszerű" és az „örök" témákról, a közélet és ...

... kudarcok, vereségek és fájdalmak is maradéktalan költőiséggel szólalnak meg. A *Nagyon fáj* költője szerint ilyenkor „madarat lehetne fogatni" a vers írójával. Egybevág ez azzal is, amit Illyés Gyula fejtegetett a „pesszimista" versek védelmében, idestova harminc évvel ezelőtt, s a *Bartók* című versben.

Garai sosem jutott ezen az úton olyan magaslatra, mint legutóbbi kötetében, az *Indián nyár*ban. Méghozzá olyan korszerű eszközökkel (nem időszerűt, hanem korszerűt mondtam!), amelyek József Attila, sőt a Bartókot író Illyés idejében is többnyire ismeretlenek voltak.

A *pátosz* eredetileg nem személyes fűtöttséget és szenvedélyt jelentett a görögöknél (mint ahogy manapság használjuk ezt a szót), hanem egyszerűen szenvedést. Garai — e két hazai elődjéhez képest — visszatért a szó eredeti értelméhez, mert szenvedésekről beszél, anélkül, hogy személyes hevületét olyan magasra kívánná szítani, mint a *Nagyon fáj* vagy a *Bartók* szerzője. Sőt, olyan tárgyilagos hangon mondja el kínjait és megszenvedett gondolatait, amilyenre az ő költészetében még nem volt példa. (József Attiláéban és Illyés Gyuláéban már volt, de nem az óriási hangerejű *Nagyon fáj*ban és nem a *Bartók*ban.)

Hangja nem éneklő, nem szenvedélyes vagy szenvelgő (mint korábban), hanem beszélő, közlő, „parlando" stílusú, *megletten* férfias hang. S ...

Molnár Péter, grafikus

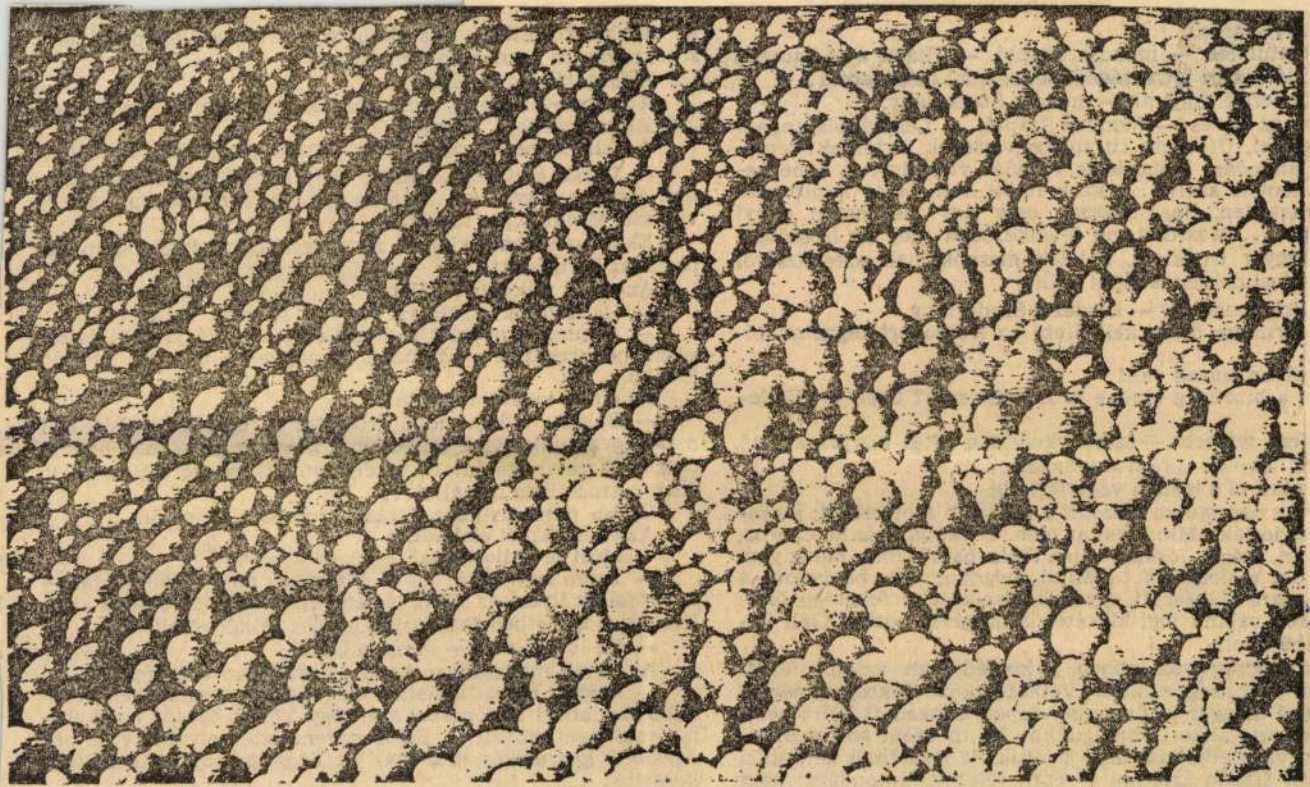

Molnár Péter: Kavicsmező

24.

2. 23. XXIII/51-52

. és akkor egy ártatlmatlan polgártár-
ünk mulatságot.
készült.
ő kuncogásukat visszafojtva igyekeztek
ítszani.
megkezdte komor expozéját. Emigyen:
k, kedves barátaim! Szomorú alkalom-
zt hiszem, nem kell ecsetelnem, miről
udjátok ...
kából, a ruhásszekrény felől finom ka-

a fülét.
Mi ez?.. Van itt még valaki?
tatta meg Csorba. — Tárja néni túlsá-
kályhába. Ropognak a bútorok. Mondd

ondta:
nevű frótársunk fegyelmi ügyét kell
felelőtlen kollégánk az erkölcsi züllés
tott, amely semmiképp se egyeztethető
állal...
parászás a ruhásszekrényből.
kadt.
ítok?
... — jegyezte meg Gáll Pista. —
élvíz elején bemenekülnek a falak közé.
rkantyús egerek futkároznak.
— mondta Géczi.

Az elnök magasabbra emelte zavarában a hangot:

— Baksay minősíthetetlen magánéletét nem nézhetjük tovább szótlanul! Különösen, amit egy Török Zsuzsa nevű joghallgatónővel művelt .. Ezt a szerencsétlen elvtársnőt, a nép egyszerű gyermekét már-már az öngyilkosság szakadékába kergette. .

Ebben a pillanatban kivágódott a szekrényajtó. És mint kisördög a rugósdobozból, előpattantam mögüle: én. Egyenesen a szoba közepére. Szederlaky elé.

hogy is: volt ebben a komédiában valami feszár-már szégyenletes. „Vétkesek közt cinkos, aki néma" is, a magyar irodalomból éppen kitagadott költő versemezte akkori önmagunkat. Mi mindent szótlanul elk, vagy elhallgattunk. Tudtuk, de legalábbis sejtettük, ajk László ártatlan — csak féltünk kimondani; hogy m patkány — ám hallgattunk róla; hogy Révai József se csalhatatlan — de tartottuk a szánkat; hogy Weöres tízezer csillagév választja el Tóth Gyulától — mégis

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Molnár Péter

MAGYAR NEMZET

Kortárs

1984 SEP 30

Magyar Nemzet

KÖNYVESPOL

1021

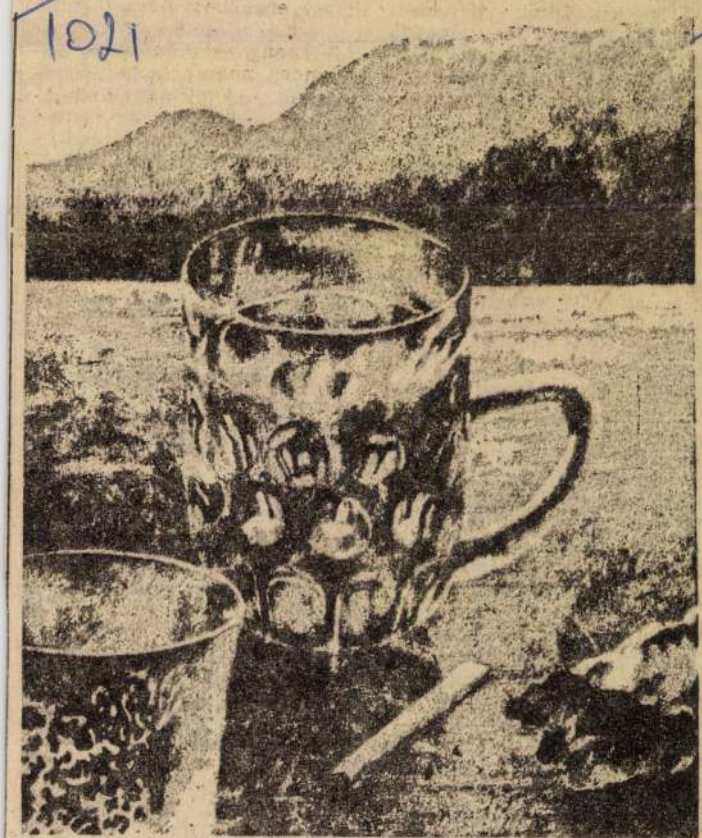

Molnár Péter illusztrációja Sárándi József Útszéli történetek című könyvéhez (Magvető)

Miklós?

gáztüzelésű kazánház is helyet kapott.

— Szerencsésnek nevezhetem az Operát — mondja Siklós Mária —, mert előre nem látható katasztrófák elkerülték. Az viszont, hogy arculatát szinte változatlanul megőrizte száz évig, az már nem véletlen, hanem *nagyszerűségének* ereje. Száz év alatt alaposan megváltoztak az építészeti stílusok, s ma már az Operaház is másként épülne. Ez azonban mit sem változtat az építészetben is örökérvényű igazságon: ha a „díszesség" nem öncélú, hanem rend és értelem húzódik meg mögötte, az emberek megértik, megszeretik és értékként igyekeznek megőrizni. Az Operaház születése pillanatától, az érdeklődés homlokterében volt, s noha ez az odafigyelés elsősorban a benne zajló művészeti életnek szólt, nem túlzás azt állítani, hogy rangosságát építészeti értékei csak fokozták. Így azoknál a munkálatoknál, amelyek az Operaház használhatóságát, kényelmét és biztonságát voltak hivatva segíteni, mindig is alapvető szempont volt az építészeti és művészeti értékeinek védelme és megőrzése. A szükséges változások — az utolsó másfél évtized kivételével — úgy segítették az épületben folyó életet, hogy inkább hozzátettek az építmény értékeihez, mintsem elvettek

épület nagyszerűsége ösztökélt szinte parancsolóan arra, hogy az adott lehetőségek keretein belül az optimális megoldásokat keressük. A műemlékileg értékesebb közönségforgalmi részeknél a jogos módosítási igényeket olyan kialakításokkal kellett rendezni, hogy azok ne bontsák meg a terek és burkolataik harmóniáit, hogy az építészi és gépészeti beavatkozások „láthatatlanok", de jól működő megoldások legyenek. Az üzemi területen pedig, az összesűrűsödő rendellenességek feloldásával, egészében gazdagodott. E nagy volumenű munkákból is kiemelkedő, hogy a nézőtér az eredeti csatornarendszerek részbeni bélelésével és teljes kitisztításával kapott fűtött-hűtött szellőzést.

Szavatossági idő

— *Vajon mennyi időre szánta Ybl annak idején az épületet?*

— Véleményem szerint épp annyi időre, amit ki is bírt. Az épület ugyanis a maga idejében a legkorszerűbb, színpadtechnikája pedig világszínvonalú volt; Ybl azonban oly szerencsésen ötvözte ösz-sze ezeket a „mintákat", hogy a végeredmény fölülmúlta valamennyit. A színpadtér, a nézőtér, a kiszolgáló helyiségek minden további nélkül kielégítik azokat a komfortigényeket, amelyeket ma elvárunk. Yblnek tehát mindenképpen arra kellett gondolnia, hogy minden addiginál *többet* adjon ez az épület. Az eredmény semmiképpen sem lehetett véletlen; Ybl előrelátóan terve-

Molnár Péter

Magyar Nemzet
1984. IX. 30.

Molnár Péter illusztrációja Sárándi József Útszéli történetek című könyvéhez (Magvető)

tak hivatva segíteni, mindig is alapvető szempont volt az építészeti és művészeti értékeinek védelme és megőrzése. A szükséges változások — az utolsó másfél évtized kivételével — úgy segítették az épületben folyó életet, hogy inkább hozzátettek az építmény értékeihez, mintsem elvettek

zőtér, a kiszolgáló helyiségek minden további nélkül kielégítik azokat a komfortigényeket, amelyeket ma elvárunk. Ybl nek tehát mindenképpen arra kellett gondolnia, hogy minden addiginál *többet* adjon ez az épület. Az eredmény semmiképpen sem lehetett vé-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Molnár Péter

FORRÁS

1984 JAN ÚT

1021

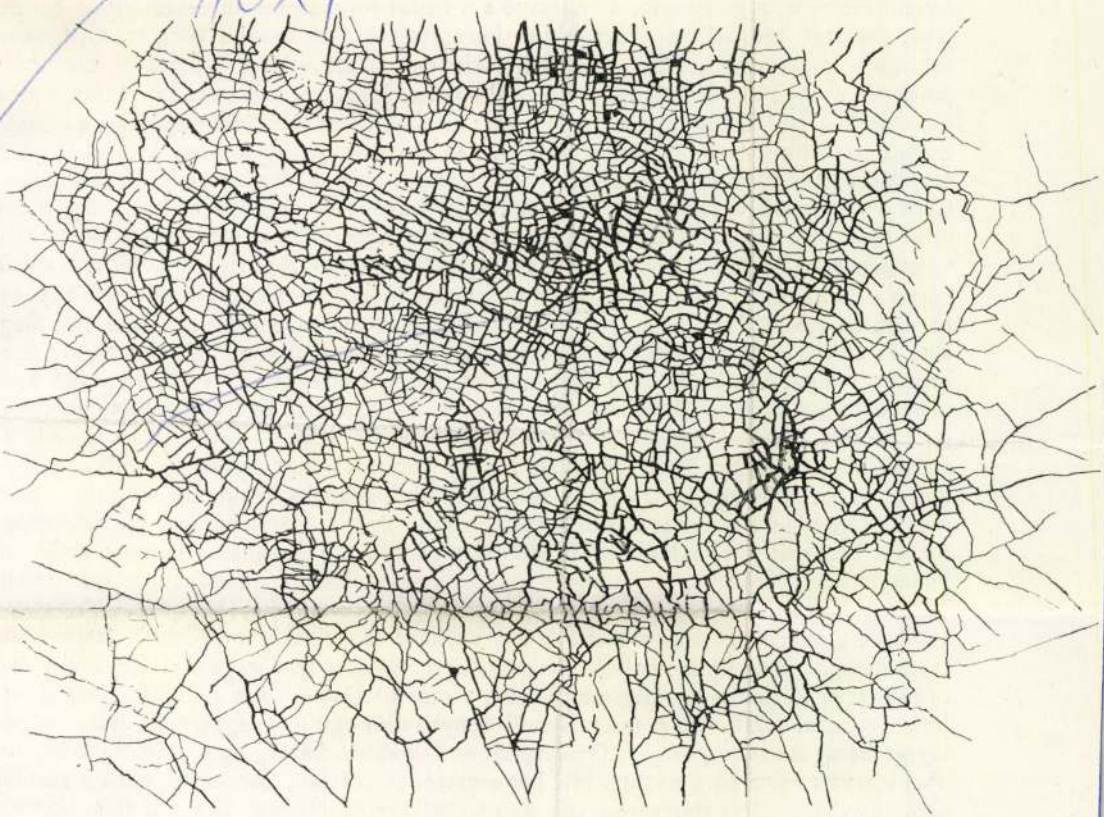

MOLNÁR PÉTER: REPEDEZÉSEK

Öregdanyi jóbarátja, segítőtársa vo
tovább ácsorgott a ház végében, n
hogy kigombolt kabátja alá bebújt a s
talán nem is érezte. Szeme a Hoss
kedett, oda, ahol a csipkerózsa ter
odébb rebbent, a galagonya, a reke
jába, amelyet hajdanában dzsungeln
tekintete, mert szerette ezt az átté
jaival, szortyogó vizeivel, böfögő lápjaival és
napokat jelentő fácánok, nyulak, vadkacsák; csupa lábasba való finomság. Csak a
kellett juttatni. Öregdanyi értett ehhez is. Ó, de még mennyire hogy értett! Hurkai, csapdái, tőrkei mind-mind mestermunkák voltak. Erősek, érzékenyek, láthatatlanok. Csak a hideg időnek kellett elérkeznie, hogy bevehesse magát a nádasba. S a hideg azon az őszön korán érkezett. Két-három holdvilágos éjszaka megdermesztette a tó vizét, a patak is jég alá búját ijedtében, s Öregdanyi az egyik reggelen elindult a Hosszúréten a nádas felé. Lassan ballagott, mintha csak levegőzni, sétálni indult volna, hogyha netalán valaki látná, célja felől mit sem sejtsen. Amikor a nádas széléhez ért, megállt, és alaposan körülnézett. Semmi gyanúsat nem látott. A táj mozdulatlanná dermedten hallgatott körülötte. Még a nád bugája sem zizegett. Öregdanyi, a vén vadorzó erre az egyik vadcsapáson beváltott a rengetegbe. Egész délelőtt hurkokat rakott, tőrköket és csapdákat állított. Alkonyodott már, mikorra hazaért. Otthon azután nagy meglepetéssel tapasztalta, hogy házának ajtaja nyitva áll, mint az alvó ember szája. A levegő is úgy járhatott rajta ki-be, akadálytalanul. De még ilyet, dörmögte Öregdanyi a nyitott ajtó láttán, de még ilyet . . . Hát persze, reggel elfelejtettem bezárni; íme, a kulcs ott feketéllik a zárban . . . Öregdanyi bement az ajtón, felkattintotta a villanyt, és mindent alaposan megnézett, s mindent a helyén talált. Tüzet rakott, vacsorát készített, és miután megvacsorázott, lefeküdt. Azazhogy lefeküdt volna, mert ahogy leült az ágy szélére, megzizzent mögötte a szalmazsák, majd haragos prüszkölést hallott. Nocsak, egyenesedett fel Öregdanyi ültéből, miféle ördögfattya fészkelte be magát az ágyba, s már emelte is fel a dunyhát a lepedővel leterített szalmazsákról. A felemelkedő dunyha alól egy jól megtermett hörcsög pislogott haragosan Öregdanyira. Tekintetében felháborodottság és sértettség lobogott, ahogy a vén vadorzóra nézett. Mit háborgatsz, te idétlen, kérdezték ezek a szemek Öregdanyitól, mit háborgatod téli nyugvóhelyemet? Hanem Öregdanyi a hörcsög szeméből feléküldött néma kérdést nem fogta fel. Neki teljesen eltérő álláspontja

Molnár Péter, grafikus

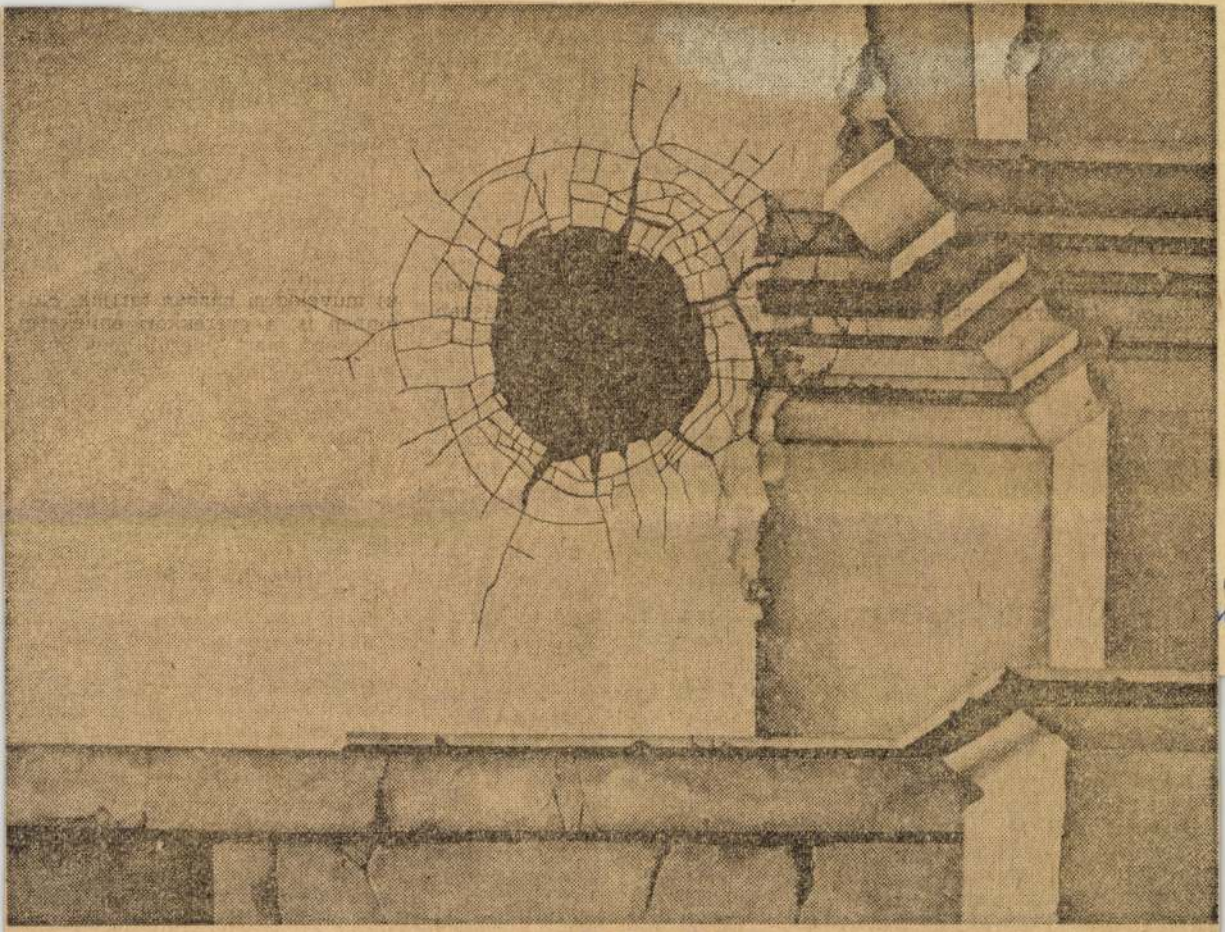

Molnár Péter: Majd a tisztáson

12.

XXIX/25

Nemcsak az üldözöttek, az áldozatok nézőpontját ismerhetjük meg: a könyv az antiszemita irodalomban szintén eligazít. De olyan neveket is olvashatunk egy-egy fejezet élén, címszóként, amelyekkel a fiatalabb nemzedékek csak a legutóbbi időben találkozhattak. A zsidómentő Reviczky Imréről vagy Sztehlo Gáborról például évtizedeken át nem esett szó a hazai tömegtájékoztatásban. (Utcájuk ma

kezd. Nagy Lajos szerint az anekdota „magától Mikszáth-tól is korlátolt ostobaság" volt; Hernádi ráadásul ilyen laposan teszi: „— Nem olvasta véletlenül az *An Adventure* című könyvet? — Nem ismerem. — Akkor elmesélem, mi van benne, jó?" Később Casanova kéri meg Sade-ot: „— Nem mesélne valamit készülő műveiről? — Ha nem untatja Önöket? — Szó sincs róla Marquis! Meséljen csak! Meséljen", s a márki engedelmesen felmondja *Justine*-jének cselekmé-

eltéltével ösemi »Énjei«, a sa-
»Énem« és utódaim »Énjei« a
i tér minden köbcentiméteré-
megtalálják egymást".
z még egy igénytelen ízlésnek
it sci-fiben is olcsó lenne, d
or az egyenlőtlen népszaporo-
okáról olvasok, azt kezdem
ni, rossz tréfa áldozata vagyok
dja Ön, hogy az úgynevezet
madik világbeli demográfia
panásnak ki az oka? Önök
kiak, fehérek az okai! A
k asszonyai szedik a fogamzás-
ó tablettákat, és ezért minden
karnációra váró lélek nálunk
ytelen megszületni" — magya-
a Remynek egy indiai filozó-
Azért sikerületlen a vicc, mer
épi az olvasói tolerancia hatá-
Például ott, ahol Karl Fried-
Schinkelről, a berlini Alte
eum tervezőjéről közli a szer
hogy „boncolásakor kiderült
oponyája belül teljesen üre
. Haláláig teljesen tiszta vol
udata." A több mint meglep
nosítás természetesen csak an
értelmetlen, aki kételkedik a
yv kimondott filozófiai alapté
telében — „a világ megismerhetet
len" —, vagy egyenesen elutasít
ja azt, mint minden irracionaliz
mus ismérvét. Aki beletörődik
elfogadhatja a legvalószínűtlenebb
kitalációkat: hogyan lesz a tömeg
gyilkos cinkotai bádogosmesterbő
Amerikában egy pszichiátriai kli
nika igazgatója, hogy képzeletle
csapoló szerkezettel" lehetséges a
időutazás stb. Mindenesetre a he
venyészve összetákolt szerkezet,
filléres fogások, a tudományos hi
potézisekből csűrt-csavart áltudo

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Molnár Péter

ÉLET ÉS IRODALOM
1983 DEC 23

Grafika

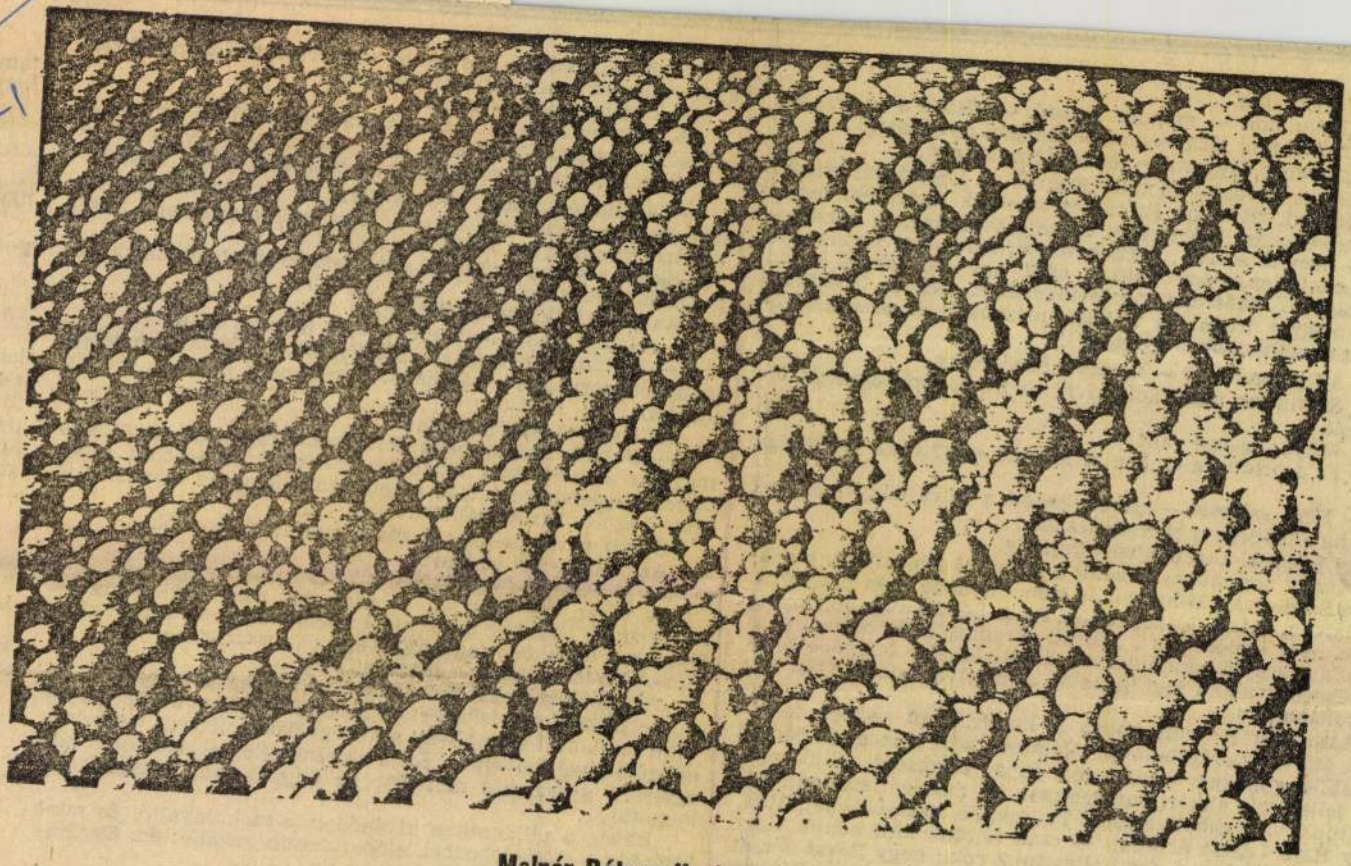

Molnár Péter: Kavicsmező

— Szavát adta.

— Gratulálok — mondta Szántó. — Hiába a te morális ölényed, lélektani jártasságod, pedagógiai módszereid ...

— Emberek vagyunk — mondta Szederlaky.

— De ez kevés — mondta Szántó. — Legalábbis engem em elégít ki. Utóvégre itt súlyos vétségek történtek: teme- ől fajtalankodás, kiéheztetés, véradás, virslilügy. A teherbe- jtésről nem is szólva... Ezek fölött nem lehet napirendre érni. Lehetetlen, hogy Baksay csak úgy megússzon ennyi lisznóságot... Másrészt, ne feledkezzünk meg az írószövet- ég, a magyar irodalom, a lélek mérnökeinek presztízséről em. Itt a testületnek is lépni kell!

— Mire gondolsz? — kérdezte Szederlaky.

— Szerintem össze kell hívni az írócsoport fegyelmi bi- ottságát.

— Milyen igazad van!

— És a bizottság elnöke ki lehetne más? Csak te! Vállad?

— Nem szívesen — szerénykedett a hites könyvszakértő. — De ha a többiek is rám szavaznak ...

Így jutott el a tréfa a végkifejletig.

Néhány nap múlva összeült a fegyelmi álbizottság: a gyaútlan Szederlaky Mihállyal az élen. Továbbá Szántó, Csorba, áll István, Géczi Jóska, Fábián Pista bácsi s még néhányan, kikre nem emlékszem... Mind megdolgozott, beavatott, a ó mulatságra fölkészült egyének. Szederlaky feketébe öltött. Csorba valami jogi kiskátét is magával hozott. Gáll kaonaruhában volt.

Akárhogy is: volt ebben a komédiában valami feszélyező. Már-már szégyenletes. „Vétkesek közt cinkos, aki néma" – Babits, a magyar irodalomból éppen kitagadott költő versora jellemezte akkori önmagunkat. Mi mindent szótlanul elviseltünk, vagy elhallgattunk. Tudtuk, de legalábbis sejtettük, hogy Rajk László ártatlan — csak féltünk kimondani; hogy Pálffy nem patkány — ám hallgattunk róla; hogy Révai József kivétve se csalhatatlan — de tartottuk a szánkat; hogy Weöres Sándort tízezer csillagév választja el Tóth Gyulától — mégis az utóbbit közöltük .. sunk rovására rendezt

A forgatókönyv el

A jelenlevők bels „vésztörvényszéket" já

Az elnök pedig megkezdte komor expozéját. Emigyen:

— Drága elvtársak, kedves barátaim! Szomorú alkalommal jöttünk össze. Azt hiszem, nem kell ecsetelnem, miről van szó. Mindnyájan tudjátok ...

Ekkor a szoba sarkából, a ruhásszekrény felől finom kaparászás hallatszott.

Az elnök fölkapta a fülét.

— Hallottátok? .. Mi ez? .. Van itt még valaki?

— Semmi — nyugtatta meg Csorba. — Tárja néni túlságosan bedurrantott a kályhába. Ropognak a bútorok. Mondd tovább.

Az elnök tovább mondta:

— Baksay Ádám nevű írótársunk fegyelmi ügyét kell megtárgyalnunk. Ez a felelőtlen kollégánk az erkölcsi züllés olyan magaslataira jutott, amely semmiképp se egyeztethető össze a szocialista morállal ...

Újabb neszezés-kaparászás a ruhásszekrényből.

Az elnök ismét elakadt.

— Most se hallottátok?

— Talán egy egér ... — jegyezte meg Gáll Pista. — A rágcsálók ilyenkor télvíz elején bemenekülnek a falak közé. Nálunk, a körletben sarkantyús egerek futkároznak.

— Ne törődj vele — mondta Géczi.

Az elnök magasabbra emelte zavarában a hangot:

— Baksay minősíthetetlen magánéletét nem nézhetjük tovább szótlanul! Különösen, amit egy Török Zsuzsa nevű joghallgatónővel művelt .. Ezt a szerencsétlen elvtársnőt, a nép egyszerű gyermekét már-már az öngyilkosság szakadékába kergette ...

Ebben a pillanatban kivágódott a szekrényajtó. És mint kisördög a rugósdobozból, előpattantam mögüle: én. Egyenesen a szoba közepére. Szederlaky elé.

Molnár Péter, grafikus

Molnár Péter rajza

Molnár Péter: [illegible] 32.

Élet és Iro[illegible] 86. dec. 19. XXX/51-52

Bocsánat, hogy a kulturális hivatalnok közbeszól, de úgy vélem, kezd elfajulni a Szittya-vita. Úgy emlékszem — szóljanak közbe az olvasók, ha rosszul emlékszem —, hogy Szittya Györgynek nincs oka a panaszra. Bocsánat, de bemutat-

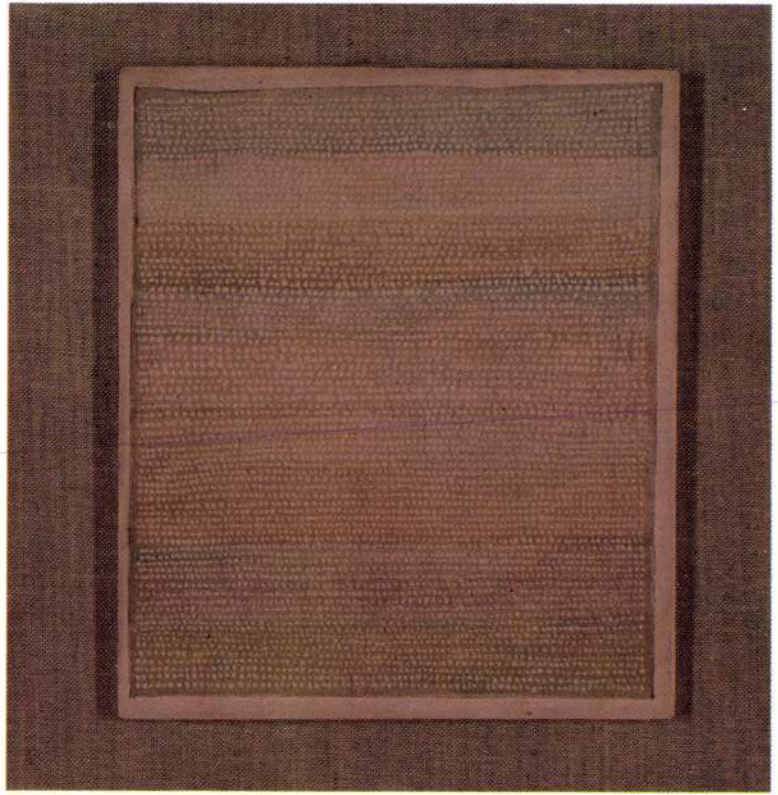

Műtárgyjegyzék:

Kék kavicsok	vízf. papír	34 × 76
Őskép	olaj vászon	50 × 60
Hold	olaj falemez	15 × 23
Kavicsmező	olaj falemez	27 × 37
Egy táj emléke*	olaj vászon	20 × 17
Szürke táj	olaj vászon	26 × 22
Homokmező	vízf. papír	14,5 × 25,5
Kétszer	vízf. papír	19 × 32
Szürke táj középen út	ceruza papír	22 × 17
Lao Ce álma	tempera papír	15 × 21
Fehér ház	monotypia, papír	17,5 × 14
Őskép	vegyes techn.	17 × 32
Nagy pontmező	vízf. papír	32 × 62
Arany ház	vízf. papír	18 × 18,5
Tükör	ceruza papír	20,5 × 30
Szöveg*	ceruza papír	31 × 26
Táj okkerben	tollrajz papír	20 × 16
A tengeri öreg	ceruza papír	26 × 21
Ötödik levél Wang Wei-nek	ceruza papír	55,5 × 41,5
Hatodik levél Wang Wei-nek	ceruza papír	52 × 32,5
Fej	olaj, papír	12 × 8

MOLNÁR PÉTER KIÁLLÍTÁSA
1985. OKTÓBER 4—27-IG
HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LÓRÁND U. 8.
A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: BAKOS KATALIN
A KATALÓGUST TERVEZTE: PÓCS PÉTER
FOTÓ: WALTER PÉTER
FELELŐS KIADÓ: NÉRAY KATALIN
A KATALÓGUS A MŰVÉSZ HOZZÁJÁRULÁSÁVAL KÉSZÜLT
ISBN: 963-7161-93-7
85. 53895 PETŐFI NYOMDA, KECSKEMÉT

MOLNÁR PÉTER KIÁLLÍTÁSA
1985. OKTÓBER 4—27-IG
HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LÓRÁND U. 8.

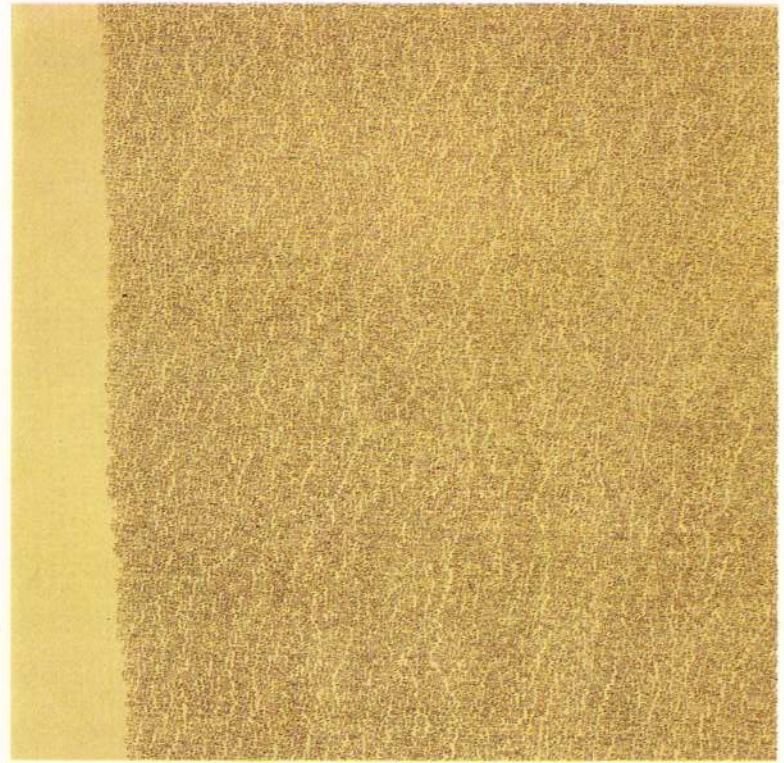

„A császár vágyakozni kezdett, hogy láthassa a Csia-ling folyónál fekvő tájat és elküldte Wu Tao-Tzut, hogy fesse le. Wu hazatért, de egyetlen vázlatot sem hozott magával. Amikor a császár ezért kérdőre vonta, így felelt: „Minden a szívemben van". Majd bement a palota egyik csarnokába, és száz mérföldnyi országot festett. Az uralkodó csodálattal nézte e művet. Wu a kép egyik részére mutatott, s azt mondta: „Látja felséged ezt a barlangtemplomot a hegy lábánál? Szellem lakik benne". Tapsolt, és a barlang kapuja hirtelen kinyílt. „A belseje mérhetetlenül szép — folytatta a mester. — Hadd mutassam meg az oda vezető utat: tekintse meg Felséged a csodákat, melyeket magába rejt." Belépett és mégegyszer visszafordult, hogy intsen urának. De ebben a pillanatban bezárult a kapu és mielőtt az elámult uralkodó előreléphetett volna, eltűnt a tájék, a fal pedig fehér volt, mint mielőtt a mester ecsetje érintette volna. Wu Tao-Tzut soha többé nem látták."

1943-ban született Budapesten
1961-ben érettségizett a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban
1977-óta a Pannónia Filmstúdióban dolgozik mint háttértervező
1977-ben és 1979-ben Olaszországban, 1983-ban Angliában volt tanulmányúton

Kiállítások

1967 Kiskun Múzeum, Kiskunfélegyháza

1981 Országos Képzőművészeti Kiállítás, Műcsarnok
Művészbélyegek, Fészek Klub, Budapest
5. Nemzetközi Rajzbiennále, Middlesbrough, Birmingham, London, Edinburgh, Glasgow, Belfast, Limerick

1982 Képzőművészet és animáció, Művelődési Központ, Kecskemét
ARTEDER 82 Nemzetközi Képzőművészeti Szemle, Bilbao
I. Országos Rajzbiennále, Salgótarján

1983 Kecskeméti Grafikusok Kiállítása, Kiskunhalas
Mai magyar grafika és rajzművészet, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
6. Nemzetközi Rajzbiennále, Middlesbrough, Glasgow, Preston — III. díj
Önálló kiállítás Egyed Lászlóval, Művelődési Központ Kecskemét

1984 Országos Képzőművészeti Kiállítás, Budapest, Műcsarnok
Önálló kiállítás, Kecskemét Galéria, Kecskemét
Nyári Tárlat, Szeged
II. Országos Rajzbiennále, Salgótarján

1985 Kecskeméti Grafikusok Kiállítása, Művelődési Központ Szolnok

1943 born in Budapest
1961 graduated from the Gymnasium of Fine and Applied Arts in Budapest
since 1977 background designer in Pannonia Film Studio
1977, 1979 study tour to Italy
1983 study tour to England

Exhibitions

1967 Kiskun Museum, Kiskunfélegyháza

1981 National Exhibition of Fine Arts, Palace of Exhibitions, Budapest
Art-Stamps, "Fészek" Art Club, Budapest
5th International Biennial of Drawing, Middlesbrough, Birmingham, London, Edinburgh, Glasgow, Belfast, Limerick

1982 Fine Arts and Animation, Culture Centre, Kecskemét
ARTEDER 82 International Show of Fine Arts, Bilbao
lst National Biennial of Drawing, Salgótarján

1983 Exhibition of Graphic Artists from Kecskemét, Kiskunhalas
Contemporary Hungarian Graphics and Drawing, Hungarian National Gallery, Budapest
6th International Biennial of Drawing, Middlesbrough, Glasgow, Preston Third Prize
One-Man Show with László Egyed, Culture Centre, Kecskemét

1984 National Exhibition of Fine Arts, Palace of Exhibitions, Budapest
One-Man Show, Kecskemét Gallery, Kecskemét
Summer Salon, Szeged
2nd National Biennal of Drawing, Salgótarján

1985 Exhibition of Graphic Artists from Kecskemét, Culture Centre, Szolnok

Molnár Péter

Molnár Péter grafikái a Helikon Galériában

A századforduló óta szinte nem akad olyan művész, akit ne érintett volna meg valamilyen szinten a keleti filozófia valamelyik ága, például a Zen-buddhizmus puritaneista, békés, szemlélődő felfogása. Képzőművészetünkben ugyan nem sikerült olyan strukturális rokonságot kimutatni, mint a zenénkben a pentaton keleti zenével. De a magyar művészekre is méltán gyakorol nagy hatást a kaligráfiák formai szépsége vagy a képírásnak mélyen a civilizáció múltjába nyúló eredete: kép és írás; — költészet, tanítás és ábrázolás ősi egysége. Számunkra mindezen túl különlegesen érdekes az *a kép és jelentése között mindmáig meglevő közvetlen* azonosság, ami a nyugati civilizációban megbomlott. Míg a klasszikus nyugati művészet célja egyfajta illuzionizmus tökéletesítése, a modell és a képmás közötti minél nagyobb hasonlóság elérése, a Távol-Keleten a kép és a valóság közötti viszony *inkább jelszerű*. Annál inkább hisznek azonban a kínai írástudó képalkotók a jelek megelevenedésének lehetőségében...

Ennek az európai ember számára csak nagyon nehezen megismerhető szellemi hagyománynak a tanulmányozását mutatja *Molnár* Péter, az 1983-ban a 6. Nemzetközi Rajzbiennálén díjat nyert fiatal magyar grafikusművész Helikon Galériában rendezett tárlata. Tenyérnyi, nagy műgonddal készített vízfestményein, temperaképein, ceruzarajzain a természetnek — a valóságnak — olyan képzete bontakozik ki, amely szerint a — többrétegű — látvány minden egyes pontja, apró részlete mögött elhomályosult jelentésű jelek és üzenetek miriádja bújik meg. Híressé vált, *Wang Wei-hez írott leveleiben* a rendkívül apró betűk felületkitöltő és formaalkotó grafikai hatását alkalmazva paradox szituációt hoz létre: olyan helyzetet, amelyben az íráskép, a szöveg épp képi formává sűrűsödik, egy táj vagy egy izgalmasan barázdált felület alakzatait ölti fel (miközben Molnár Péter ezzel a minden bizonnyal nagy önfegyelmet követelő munkával talán épp önként választott meditatív írásgyakorlatait végzi).

A különböző szutrák és tanítások ábrázolásai között számomra a legmeggyőzőbbek a *Kék kavicsok* és a *Kavicsmez* című munkái, amelyek nem illusztrációi felfogásának, hanem inkább bizonyos fontos elvek alkalmazását mutatják. Ezeken ugyanis olyan odaadással és alázattal közelíti meg a látszólag semmitmondó, értéktelennek tűnő természeti formákat, annyi tiszteletet mutat látszólag egymástól alig különböző alakzataik konkrét vonásai iránt, hogy az jelképesen érzékelteti: minden egyes elem a nagyobb természeti organizmus egyenrangú része, s az egyedeknek e szervetlen, élettelen formában is figyelemre méltó, egyéni sorsuk van.

Gyetvai Ágnes

tájékoztatott a megye politikai, társadalmi és gazdasági életéről.

Németh Károly ezt követően ellátogatott a Magyar Néphadsereg egyik gépesített lövész magasabb egységének parancsnokságára, ahol meghallgatta *Török* sát. Zala megyei programjának befejezéseként Németh Károly időszerű politikai kérdésekről folytatott beszélgetést a meglátogatott katonai alakulatok tisztjeivel.

Faluvégi Lajos Hanoiban

Faluvégi Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke küldöttség kíséretében szerdán Hanoiba érkezett. A repülőtéren *Vo Van Kiet*, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Állami Tervbizottság elnöke fogadta. Faluvégi Lajos és Vo Van Kiet október 16—19. között tárgyalásokat folytat a két ország közötti gazdasági együttműködés fejlesztéséről és az 1986—1990. évi tervkoordinációról.

A marxizmus—leninizmus tanszékvezetők országos értekezlete

Molnár Péter, grafikus

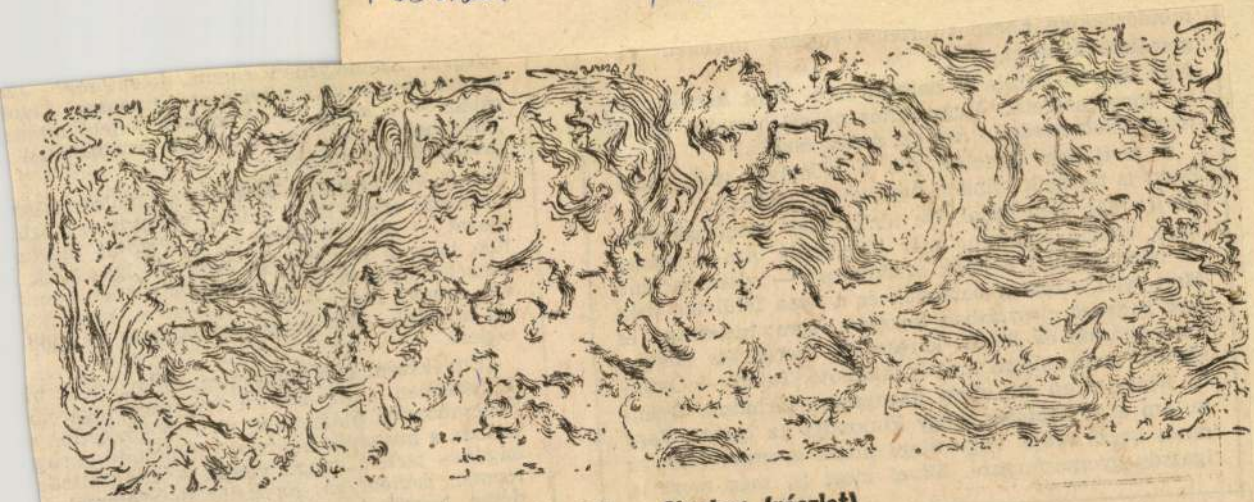

Molnár Péter: Sivatag (részlet)

13.

Molnár Péter: Sivatag (részlet)
Bp. 1985 ápr. 5 XXIX/14.

Élet és Irodalom

ályében semmi jelentősége. Je
gy hiányában; pillanatnyi távo
zel kétmillió főre tehető hímne
ül valaki (bárki) beugorhatna
repébe.

ólása: Mikor e dramolett szerz
, hogy valami biztosat — hazu
nindenesetre a biztosat megtu
azugságuk vagy az igazságuk
thassa — tulajdonképpen nem
gi mestere (egy kassai polgár)
i a maga drámájának ily mód

egy kutatóútra, mikor, pénz hi
az utazási kényszer ingerétő
utaztam el, ahol feledhetetlen r
abb néprajzi tanúlmány anyag
n onnan vissza. A világ minde
etlen, ha kellő figyelemmel é
,

MOLNÁR Péter
Új Műv. 1993/1

A grafikai technikákat 1910—14 között a főiskolán *Olgyai* mestertől sajátította el. Rézkarcaival az avantgárd utáni, *Aba Novák*tól *Varga* Nándorig terjedő új grafikus nemzedék egyik jeles képviselőjének mutatkozik. Tenyérnyi karcai is nagyvonalúak, kontrasztjait expresszív erő feszíti. A táj iránti tisztelet, odaadás jellemzi budai vagy váci, orvietói vagy kurszki műveit. Ezek bemutatása, az életmű teljesebb feldolgozása, beleértve a vallási kompozíciókat, a lemeszelt falképeket is, két háború közötti művészetünk megújult felkutatásának további feladata lesz. Esztergom festője tárt kapukra talált életében, de halálával, 34 évvel ezelőtt rá is zárult a város kapuja, az életmű homályba veszett.
(Balassa Bálint Múzeum, Esztergom, 1992. június 19—október 4.)

BAJKAY ÉVA

Molnár Péter: Egy táj emléke, 1991, olaj, vászon, 20×17 cm

Fény az arcon

Molnár Péter és Egyed László gragikái

*Molnár Péter*nek és *Egyed László*nak ez nem az első közös kiállítása. Az *EveArt* Király utcai parányi galériájában (és galériáján: fent Egyed, lent Molnár Péter) az ember a képek puszta megszemlélésén túl elgondolkozhat, mi fűzi össze ezt a két művészt, akik más generációhoz tartoznak, tíz év van közöttük, alapélményeik egészen más korszakokban formálódtak, és ha csupán itt bemutatott képeiket nézzük, azok méretétől eltekintve nincs bennük — látszólag — közös vonás. Egyed művei mintha rögtönzések volnának. Molnár képei, külön-külön, évek munkájának tetszenek. Egyed nyers, bátor, absztrakt, Molnár Péter kifinomult, habozó, figuratív. Egyed majdhogynem szemtelen, Molnár alázatos. Egyed türelmetlen, Molnár türelmes. Egyed zenei, Molnár Péter epikus. Egyed László egyedi darabokat készít sorozatszerűen, Molnár Péter megőrli a témáit, motívumait a porig. Egyed alakzatai nem redukálhatók, Molnár Péter képei a végtelenbe tágulnak. Egyed térhatású, Molnár nem lép ki a síkból, még akkor sem, amikor a képmezőt elborító árnyékolt kavicsmezőt rajzol — a kavicsok térbeliek, de a kavicsmező visszahozza a „mező" elvont, pusztán horizontális kiterjeszkedését. És máris megfordul a képlet: Molnár az elvont, Egyed László viszont figuratív: felismerhető minden anyag, amit használ, nyomon követhető a technika, maga az aktus válik témává, ábrázolttá, míg Molnár Péternél a technika mintegy beleolvad a képbe, legjobb esetben felfoghatatlanná válik, apercipiálhatatlanná. Egyed türelmetlenségét is elnyeli a képek repetitív karaktere, Molnár Péter munkái viszont elaprózottságukkal visszafojtott, szinte eruptív érzelmeket sejtetnek, főleg szövegképein, ahol például a szeretet szó, személyes közlések makacs állhatatossággal ismétlődnek: lávakéreg alatti lávaként fortyog a szeretet, aminek kifejeződése — a szeretet szót itt most az „indulat" szinonimájaként használom — sohasem válhat (a tárgyak, arcok szeretetteli ábrázolásán kívül, amit főleg Molnár Péter könyvborítóin és illusztrációin figyelhetünk meg, tehát egy alkalmazott grafikai közegben) közvetlen témává, mindent elnyel maga a jellé váló rajzmozdulat. Egyed kioltja a zenét, mintha egyetlen hangot jelenítene meg, egyetlen taktust, egyetlen zenei mozzanatot, Molnárnál szimfonikus összefüggések bukkannak elő — persze sohasem közvetlenül. Egyed László aleatorikus, Molnár Péter szerves, a képei nőnek, mintegy a szemünk előtt. De ez máris megfordítható: Egyed László vonalát követi a tekintet, befejezetlenek ezek a mozdulatok, mintegy kiegészítésre várnak, mint egy növény, amelyik nőne, Molnár Péter egy-egy rajzon belül monoton és szinte logikailag kikövetkeztethető sort alkot.

Soha két különbözőbb művészt! De épp hasonlóságaik fedik föl homlokegyenesti különbségeiket. Két egészen más személyiség és alkat választott úgy, hogy rajztudását, elképesztő technikai adottságait nem fogja átlépni. „Csak" rajzolnak. De minden képen belül érzékelhető, hogy ez a megszeghetetlen parancsolat, miszerint ők „csak" rajzolnak, hogy keretekbe helyezik képeiket, hogy ezeket a képeket aztán kiállítótermekbe küldik stb., szóval, hogy a rajzoló, képkészítő ember életét élik (mindketten nagyszerű könyvillusztrátorok egyúttal), ennek az iszonyatos feszültsége minden műben jelen van. De a kor gyermekei ők is. Nem ábrázolnak mégsem semmit közvetlenül. Nem utánoznak semmit. Hiszen tárgyakat készítenek, tárgyképeket: Molnár Péter képei a belevitt elvont akarat és idő révén válnak tárggyá, Egyed László képei tárgyként is vannak elképzelve. Az ábrázolás mindkét esetben gesztusszerű, de úgy, hogy egy pillanatra sem lépnek ki a klasszikus szerepből, ami ma már szinte nem létezik.
(EveArt Galéria 1992. II. 28—III. 18.)

FORGÁCH ANDRÁS

MOLNÁR Péter festő

Alföldi Lapok

TELJESKÖRŰ ÜGYINTÉZÉSSEL

Vámudvar Nagykőrösön

A napokban nyitja meg kapuit az egykori szovjet laktanya helyén berendezkedve a Kovács Sped Fuvarozó és Fuvarszervező Vállalkozás és a Pintér Bt. Szolgáltató és Kereskedelmi Vállalkozás vámudvara és raktárbázisa. Ezzel végeredményben megkezdődik az objektumcsoport vállalkozói-ipari használata, immáron akár külső megrendelők számára is. Az első tárgyalás majd három esztendeje történt, s az igazi munka tavaly novemberben kezdődött. Most egy európai színvonalú, számítógéppel, telefaxszal és telefonnal felszerelt, a kamionpilóták számára kényelmes létesítményt alakítottak ki a három hektáron.

Kovács István, a cég vezetője, ismert nagykőrösi vállalkozó, elégedetten szemléli az egyre rendezettebb látványt nyújtó területet.

– Nem szívesen emlékszem arra, mi volt itt... Ami kialakult, az már jelzi elképzeléseimet, mutatja az irányokat. Sajnos, még mindig nem értünk a dolgok végére. Különösen fáj a szívem a belső út melletti fasorért – de ezek a kezelés hiányában teljesen betegek – menthetetlenek. A hatalmas hangárokból raktárokat alakítottunk ki, s persze kellő érdeklődés esetében bérbe adjuk – kezdte ismertetni a cég tevékenységét.

– A vámudvar kiknek kínálja szolgáltatásait?

– Lényegében mindenkinek. Gyakorlatilag azonban, úgy hiszem, elsősorban a környékbeli nagyobb cégek fogják igénybe venni a vámudvart – Ceglédtől Kalocsáig. Udvarunk hivatalos vámkezelési helyként működik – a Pintér Bt. kezelésében –, ahol az országba érkezett árut – szakkifejezéssel élve – belföldiesítik. Teljes, komplett szolgáltatást nyújtunk, a Vám- és Pénzügyőrség ceglédi részlegének vámtisztje állandóan itt lesz majd, a pénzügyőrség számítástechnikájával – magyarázta Pintér Miklós.

– Komoly beruházással szociális létesítményeket is kialakítottak.

– Magam is sokat jártam kamionnal Európa országait, tudom, hogy az is sokat számít, hogy a vezetéstől holtfáradt embernek legyen egy félórányi zuhanyozási lehetősége, vagy annyi, hogy megigyon egy üdítőt – mondta Kovács István. – Azután arra is gondoltunk, hogy az itt raktárterületet bérlők áruit bemutathassuk: az egykori szovjet kultúrház ezt a célt szolgálja majd – tette hozzá Pintér Miklós.

– Ezek szerint alig nyitják meg a vámudvart, máris a bővítésen gondolkodnak...

– Lényegében igen. A terület alkalmas arra is, hogy kereskedelmi vámszabadterületként funkcionáljon, a raktárak más részében külföldi cégek konszignációs bázist létesíthetnek. Sőt, arra is vállalkozunk, hogy Európa bármely pontjából ideszállított árut saját raktárunkból – amely vámszabadterületként viselkedik – Európa bármely más országába akármilyen kiszerelésben továbbítsuk. Ezzel összefüggésben a Pintér Bt. teljes export-import külkerbonyolítással is foglalkozik.

Kovács István láthatóan elégedett a létesítménnyel, de sietnie kell. A televízió egyik műsora is felvételt készít a vámudvarról, s a jó gazdának ellenőriznie kell mindent...

B. O.

ÚJ FŰTÉSDÍJAK

Marad a KGST-piac

Fontos kérdéseket tárgyalt legutóbbi ülésén is a képviselő-testület. A római katolikus egyház kérését tovább vizsgálják: a volt Konstantin-iskola (a mai szakmunkásképző) helyett a Mentovich utcai épülettel is megelégednének, így ott katolikus általános iskola nyílna, az Arany János Református Gyakorló Iskola pedig a Patay utcába költözne. E költözésnek azonban még akadályai vannak, ezért térnek vissza az ügyre. A rendőrség munkájáról szóló beszámolót elfogadták. A vendégként résztvevő Komáromi István megyei rendőrkapitány megfogalmazta a célt: visszaélésképtelen, de működőképes rendőrséget szeretnének. Rossz hír a kőrösieknek, hogy elvezényelték a városból Ceglédre, megbízott kapitánynak Dávid Lajos őrnagyot.

A testület rendezte a távhőellátás 1991 óta változatlan díjtételeit. Az úgynevezett alapdíj 151,90 Ft/m^3, a fűtési hődíj 86,10 forint a melegvíz hődíj 56,60 forint köbméterenként. Elhangzott, hogy a tabániak tüntetést szerveznek az új díjak ellen, mire Bajszár Imre képviselő kijelentette, bármely más városrészből is lehet ilyet szervezni. A támogatást ezentúl nem kapja meg mindenki, csak a szociális szempontból rászorultak kapják meg azt.

A KGST-piac egyelőre marad a helyén, a piactéren. Bár az állapotot tarthatatlannak ítélték, mégsem változtatnak a helyen. Az új előírások szerint kötelező lesz a számlaadás, mivel ezt külföldiek nem tudják teljesíteni, a piac magától elsorvad – szólt az indoklás. Addig viszont többet takarítanak, s ellenőrzik a tilosban várakozókat, hogy a környékbelick terhei elviselhetőbbek legyenek.

Lebukott betörők

A kocséri sertéstelep éber éjjeliőrei értesítették a körzeti megbízottat, zajt hallanak az ABC felől. A rendőrök egy ismert kocséri bűnöző és két hajléktalan ceglédi társa kezeire kattinthatták a bilincset, akik csak a raktárig juthattak el... A gyors nyomozás megállapította, hogy a trió követett el egy kocséri tanyabetörést, s vagy ötven kerékpárlopás is terheli számlájukat.

Elsősorban a ceglédi vasútállomás környékéről loptak – s a biciklik egy részét a házkutatások alapján lefoglalhatták. A rendőrség arra is felhívja a figyelmet, ha valaki – úgymond jóhiszeműen – 3–400 forintért vesz használt kerékpárt, maga is bűnrészessé válik, hiszen ki ne tudná, hogy a jószág vagy tízezerbe kerül napjainkban...

– n –

Előfizetés, hirdetés

Rengetegen kérdezik: lehet-e, s hol – előfizetni lapunkra. Természetesen lehet, s egyelőre ezt az SZTK-büfében lehet megtenni. Miután az Alföldi Lapok kecskeméti székhelyű, a postával a szegedi igazgatóságon keresztül áll kapcsolatban. Nagykőrös pedig a Budapest-vidéki Igazgatósághoz tartozik. Ez azt jelenti, hogy újabb szerződéseket kellett kötnünk, egyet ahhoz, hogy a pavilonokban is árulhassák lapunkat, s egy másikat az előfizethetőségre. A nagykőrösi postahivatal illetékesei gyorsan segítettek, a pestiekre sem panaszkodhatunk, de a szabály az szabály...

Minden lapszámunkban van ingyenes lakossági apróhirdetési szelvény. Ez kifejezetten szolgáltatás, adásvételtől kezdve elveszett kutyáig lehet alkalmazni. Előfizetőink tehát havonta akár négyszer is ingyen hirdethetnek! Egyéb hirdetési áraink – azzal összehasonlítva, mekkora példányszámban jelenünk meg, s hányan olvassák lapunkat – Nagykőrösön a legkedvezőbbek. Úgy az ingyenes szelvényekkel, mind más hirdetéseikkel az SZTK-büfét keressék fel olvasóink!

PIACI JELENTÉS

A hatalmas szélben meglehetősen nagy érdeklődés mellett tartották meg a piacot – az árak alig változtak. Utánajártunk, miért ilyen magas a zöldségek ára. A tavalyi termés nagyon kevés, s jelenleg Budapesten a kőrösi árak duplájáért lehet nagyban beszerezni a levesbe valókat.

A krumpli 20, a vöröshagyma 30, a lilahagyma 40, a fokhagyma 250, a tarkabab 160, a cékla 50, a zeller 60, a gyökér 120–150, a csicsóka 20, a karalábé 80, a gomba 200, a kelkáposzta 80, a vöröskáposzta 70 forint volt kilogrammonként.

Az alma – egyedüli hazai gyümölcsként – 50 forint volt. A primőrök között nagy felhozatalt tapasztaltunk, újdonság volt a tálcás szamóca – 160-ért. A paprika darabja 20–25, a paradicsom 220, a karfiol 150, az uborka 180, a retek 150, a saláta feje 40 forint volt. A szőlőt 300 forintért kínálták.

A tavasz csalhatatlan jeleként megjelent a barka: egy idős asszony 15 forintra mondta.

PÓTOLTÁS!

A veszettség elleni kötelező oltás helye az állatorvosi rendelő. Szombaton 8–10-ig várják az ebtulajdonosokat kutyáikkal és 120 forintokkal.

Rákóczi-napok

Az iskola névadójára emlékezve Rákóczi-napokat tartanak. Március 26-án, pénteken a 8 órakor kezdődő nyitányon Kiss János polgármester helyezi el a megépítendő tornaterem alapkövét. A gyerekek sokféle program közül választhatnak, ezek közül kiemelkedik a Szépen, helyesen magyarul elnevezésű felolvasóverseny, illetve az április 1-jei fordított nap. Ezt a tátika-bemutató zárja.

Máltai gyűjtés

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat nagykőrösi csoportja gyűjtést rendez a Magyarországon élő délszláv menekültek számára. Elsősorban jó minőségű ruházati cikkekre, gyermekjátékokra van szükség – ezeket várják a római katolikus plébánián április 5-ig 9–12-ig, hétköznapokon.

Kocsériak meccsei

A Pest megyei labdarúgó-bajnokság II. B csoportjában, Monor-Cegléd körzetben.

Március 28., 16 óra: Monori erdő. Április 4., 16 óra: Albertirsa. Április 11., 16 óra: Nyáregyháza. Április 18., 16.30: Mende. Április 25., 16.30: Pilis II. Május 2., 16.30: Ceglédbercel. Május 9., 16.30: Maglód. Május 16., 17.00: Dános. Május 23., 17.00: Törtel. Május 30., 17.00: Csévharaszt. Június 6., 17.00: Ecser. Június 13, 16.00: Vecsés.

KOSÁRLABDA

Két gyönyörű győzelem

Nagykőrösi Kosárlabda Klub–Dombóvár 93–86. A mérkőzésen az idegenben most legjobban szereplő kőrösiek többnyire vezettek, s 13 triplát is dobtak. Óriási eredmény ez, a teljes csapatot dicséret illeti érte! Az eredmények alakulása a következő volt: 8. percben 13–14, 18-ban 38–34, 34-ben 81–73, a 39-ben 86–86.

Nagykőrösi Kosárlabda Klub–Debreceni Városi Sportiskola 104–95 (36–34, 85–85). A vasárnapi mérkőzésen a debrecenieknek hamar előnyt szereztek, s csak az első játékrész második része volt a kőrösieké. A szurkolósereg idegeit alaposan igénybe vette a teljesen indiszponáltan, mi több, kifejezetten rosszindulatúan fújó bírópáros, akiknek ítéletei rendre a hazai csapatot sújtották.

Újhelyi Gábor edző kitartott eredeti elképzelése mellett, s a hajrá a kőrösieknek sikerült jobban. Ha a versenytárs csapatok olyan eredményt érnek el, akkor az is elképzelhető – matematikailag –, hogy Nagykőrös „egyenesben" NB I A-ban marad, egyébként marad a rájátszás.

Elszállt remény?

Pilis–Nagykőrösi Kgy. – Kinizsi SE 2:1 (2:0)

Kinizsi: Cioringán, Farakas, Lajos, Hegedűs, Gulyás, Soós, Barcsay, Kecskés, Pap, Rácz, Benkó. Csere: Cioringán helyett Petrik, Benkó helyett Varga, Soós helyett Takács.

Az utolsó helyezett Pilis otthonába győzni ment az esélyes Kinizsi. Az első félidőben csapkodó, alacsony színvonalú játék volt, a Kinizsi többet támadott, de helyzetet nem tudott kialakítani. A hazai gól úgy esett, hogy egy 18 méteres lövést Cioringán alaposan elnézett. Lajost a 43. percben kiállították. Ezt követően egy 20 méteres szabadrúgásból a rosszul felálló sorfal mellett elrúgták a labdát, és már 2:0. A II. félidőben a Kinizsi emberhátrányban is kitámadott, de csak csökkenteni tudta a hátrányt. Soós–Rácz volt a labda útja, majd Kecskés bólintotta a kapuba. Ezután Petrik percei következtek, igazolta jó formáját.

Pilis ifi – Kinizsi ifi 1:3 (0:2). Balogh kitűnő játéka döntötte el a meccset.

Máté József

MŰSOROK

HELYI TELEVÍZIÓ

Csütörtök: 9.00: Szív TV. 16.00: Képújság. 20.00: TV 4.
Péntek: 9:00: Szív TV. 16.00: Képújság. 20.00: TV 4.
Szombat: 8.00: ATV Víkend. 13.00: ATV DIM. 17.30: Film.
Vasárnap: 8.00: TV 4. 14.00: Pop TV. kb. 14.40: Rajzfilm (a Trombi-sorozatból) 14.48: Toldi-események. kb. 15.00: Film. 20.00: TV 4.
Hétfő: 16.00: Képújság. 19.00: Helyi műsor ismétlése.
Kedd: 16.00: Képújság. 18.00: Pop-TV ismétlés. 19.00: Szív TV.
Szerda: 16.00: Képújság. 17.00: Film. 19.00: Szív TV.

KECSKEMÉTI TV

Hétfőn a Torpedó-játék telefonszáma 48-735, hívható 18.55-19.00 és 21.10–21.15 között. A 21.30-kor kezdődő film címe: **Ator, a harcoló sas** – USA, 91 perces kalandfilm.
Szerdán 20.30-kor **Küldetés,** 100 perces magyar riportfilm.

MOZI

Péntek: Férjek és feleségek, amerikai film, 6 és 8 órakor.
Szombat, vasárnap: Szerelmi bűntények, amerikai thiller, 6 és 8 órakor.
Hétfő, kedd: Puszta acél, amerikai sci-fi, 6 és 8 órakor.
Szerda, csütörtök: szünnap.

ARANY JÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

Péntek, 17 óra: **A legszebb unoka.** Gálaműsor a színházteremben, amelyben fellép Szandi is!

SPORTMŰSOROK

Március 26., péntek
Kosárlabda. Salgótarján: Salgótarján–Nagykőrös, NB I-es férfi bajnoki rájátszó mérkőzés a 13–20. helyért.
Március 27., szombat
Kosárlabda. Petőfi-csarnok, 11 óra: Nagykőrösi Kosárlabda Klub–Nyíregyházi Tanárképző rangadó. 12.30: Nk. KK II. Gimnázium–Nyíregyházi TK NB II ifi női bajnoki mérkőzés.
Labdarúgás. Ifjúsági Sporttelep, 9.30: Nk. Toldi DSK serdülők–Abonyi SE serdülők, körzeti mérkőzés. Kinizsi Sporttelep, 13 óra: Nk. Kgy. Kinizsi ifi–Pomáz ifi, 15 óra: Kinizsi–Pomáz felnőtt megyei I. osztályú bajnoki mérkőzés.
Március 29. hétfő
Kosárlabda. Petőfi-csarnok, 19.30: NK. KK. II–SAMU KC (Kerekegyháza) megyei férfi bajnoki mérkőzés.
Március 30. kedd
Kosárlabda. Toldi-csarnok, 17 óra: Nk. Gimnázium–Nk. Toldi, IV. korcsoportos diák fiú megyei mérkőzés.
Március 31. szerda.
Labdarúgás. Izsák: Medosz–Kinizsi, barátságos mérkőzés.

NAGYKŐRÖSI LAPOK
Megjelenik a **Magister Alapítvány** támogatásával.
Terjeszti a Magyar Posta és a Normat Ügynökség.
Lapigazgató **Ballai Ottó.**
Szerkeszti a **Kőröspress Bt.**
Telefon/fax: 53/51-274
Postacím:
2751 Nagykőrös, Pf.: 110
Hirdetésfelvétel:
az SZTK-büfében,
8–15 óráig.

A szépség Isten után a végső igazság

Egy európai kvalitású festőművész, *Molnár Péter* alkotásai láthatók a Kecskeméti Képtárban, aki a bilbaoi és a clevelandi rajzbiennálékon előkelő (második) helyezéseket ért el. Az idén 50. életévét betöltő művész csendes elvonultságban él családjával a műkertvárosi Iványi Grünwald-villa egyik lakrészében. A kevés számú, de annál sűrítettebb, atomenergiától feszülő, őseredeti és „minimal-artos" nagy művek mellett, könyvek illusztrálását vállalja a korábban háttértervezőként is a helyi rajzfilmstúdió rendelkezésére álló kortárs mester. Időnként észreveszik, noha „rejtőzködik". Úgy látszik, meg kell előbb „dicsőülni" ahhoz, hogy rájöjjön a szakmai és a szélesebb közvélemény, micsoda zseniális alkotó élt a hírös városban. Ha már a képek – kavicsmezők, homoktájak, Vang-vej meditációk – nem mesélhetők el, legalább hallgassuk a művészt.

Lenyűgöz az isteni organizáció

– Miben különbözöl más festőktől?

– Akármilyen lehetetlenül hangzik is, a különbséget nem tudom tetten érni. Inkább szellemi rokonságokat tudok megnevezni. Ezek inspirációt és támaszt adnak, erősítenek. Teljesen egyedül nem lehet újat létrehozni. Mindennek megvan a correspodenciája. Sokan hatottak rám a többszázados oklevelek fróitól kezdve a régi keleti festőkig. Például Vang-vej. Nem ismerem őt jól, de az alkotót segítő dolgok közé minden tartozhat. Így már a név puszta zenei hatása is. Más kínai szerzőktől is olvastam, s el voltam tőlük ragadtatva. Mintha a lelkemből beszélnének. Kérdésük: mi az aktuális és az örökkévaló? Ha jó állapotú az agyam és a szemem, akkor látom, hogy mennyire nagyszerű egy kép. A szépség talán Isten után a végső igazság.

– Mennyiben befolyásolja látásodat a kiskunsági táj?

– Néhány rajzomon kimutatható a homokélmény, de ezek a hatások nagyon áttételesek. Minden hat rám. Naponta végig megyek a kis ösvényeimen, melyek az élethez tartoznak. Közben embereket és állatokat látok. Ez a táj szinonim a tengerrel. Ami nagy hatással volt rám. Először az Adriai, utána Szicíliánál a Földközi. A tenger és a sivatag is alapprincipiumom. Nem is fontos más, hiszen itt vagyok otthon. Hallatlanul hatnak rám távoli földek: a toszkán táj. Vagy Amerikában a nyugati part hegyes-köves félsivatagja. Azután az óceánparti kövek, fennsíkok. Mindezek munkálnak bennem. Az isteni organizáció nyűgöz le. Ahogy mély árkok képződnek dombokon, kupacokon. Az ember bármihez nyúl, az az önarcképe. A belsőnkből rezonál a külső táj. Egyszer bejelentés nélkül elmentem e táj táltosfestőjéhez, *Tóth Menyhérthez*. Idillikus két-három órát töltöttünk együtt. Szépséges volt. Felvezetett a padlástérbe. Telítve volt rajzokkal. Hogy lehet ezt koncentrációval bírni, gondoltam akkor. Átjárt a képek fehér sugárzása. És a mester hallatlanul kedves, közvetlen lénye. Emlékszem, közben még el is mosogattam nála.

– Lényeges-e számodra, hogy magyar művész vagy?

– Én ezt nem tudom kellőképpen távlatból látni. Benne élek a magyarságomban. Mindig egészen természetesen és belülről voltam büszke arra, hogy magyar vagyok. Hiszen őseim is azok voltak. Valószínűleg nagyon fontos, hogy magyarnak születtem, mert ez sorsot jelent.

Folyton lázadok

– Úgy vélem, válogatott nehézségeken át vezetett személyes életed. Mégis megőrizted a szelídséget és a türelmet. Sohasem kísértett a lázadás szelleme?

– A másik oldalról közelítve válaszolok. Folyton lázadok. Persze, az ember emellett türelmes, mert olyan a lelke, olyannak született, egyszóval: magyar. Nem vagyok soha megelégedve a munkáimmal. Újra és újra nekifogok „leőrölni" egy bizonyos feladatot. Még jobbra vágyom. Az is egyfajta próbatétel, hogy megbizonyosodjam a saját szellemi képességeimről.

– Mi jelent számodra Isten és a hit?

– Íme az örök nagy kérdés.

Az ember egész életében újra próbálja fogalmazni a kimondhatatlant. Számomra ez megnevezhetetlen. Az „Isten" ugyan megnevezi, de ez csak egy szó. Ennél többről van szó. Nem mentem át túlságosan nagy átalakuláson e fogalmat illetően. Késő kamaszkorom óta így találtam magam szemben az abszolútummal. A legfelső szubsztancia ő, aki mindent átsző, a legapróbb részletekben is benne van. Én nem vagyok tételesen vallásos ember. Ritkán járok templomba. Anyám hívő református asszony volt. Apám másként volt istenhívő, függetlenül és radikálisan. Semmiféle tételes dogmának nem adta be a derekát. Sokszor annak idején a vonaton utazva hangosan levöröspatkányozta a sztálinistákat. Szerintem azért úszta meg az ilyesmit, mert provokátornak hitték a besúgók. Jézushoz, az örök igéhez fűződő viszonyom változott életem során. Azt hiszem, ez normális a kereső ember számára. A szellem sűrített varázsa az én hitem tárgya.

Jöttek a lovas rendőrök

– Milyen élményeket őrzöl még féltett kincsként?

– Mindenekelőtt érdi kertünket említem. A gyermekkort, a kerti madarak énekét, a tarka búbosbankákat. Aztán, minden szerelem döntő. A nők inkább hordozzák a teljességet, mint a férfiak. A Bakács téren lakunk, Budapest egyik legjobb kis szegletében. De leginkább egyedül szerettem lenni. Az 56-os forradalom idején a Kilián-laktanyánál lovas rendőrök jelentek meg. Emlékezetem meleg, őszi alkonyatot rögzített. Többszáz ember vonult fel. Úgy éreztem akkor, hogy az egész világ megemelkedett. Ilyet még sohasem éltem át. Később géppisztolyosok tűntek fel a Bakács tér öblében. Köztük lányok. Lőtték az orosz tankokat. A gyerekhősök hallatlan felszabadultságát érzékeltem... November 4-e körül halat ebédeltünk, gyönyörű őszi verőfényben. Egyszercsak nagy robajlást hallottunk és a Bakács téri templom tornya ezer darabra robbant. Évekig állt csonkán. Emlékszem a helyreállított templom friss rézlemezeinek a csillogására, lassú lezöldülésére.

– Mi segíthetné ki, szerinted, korunkat a világválságból?

– Ha mindenki kicsit szerényebb, visszafogottabb lenne és tartózkodóbb a csapongásaival. Nem nagyon szeretem ezt a kort. Jobb lett volna talán 1880-ban vagy 1420-ban élnem. Ez persze „akadémikus" kijelentés. Emberibbek voltak akkor a viszonylatok. A negatívan értelmezhető szokások és a problémák szőnyeg alá söprése mellett is. Egy csomó olyan dolog elvesztette az értelmét, ami akkor értéknek számított. Bombázták a dadaisták és a metafizikusok. Nem volt ugyan demokrácia, de a jelenlegi demokrácia is túl sokba került. Mennyi olajat kell kitermelni, micsoda eltömegesedés figyelhető meg az egész világon. Ez egy pazarló kor. Nincsen igazi értékük a dolgoknak. Apám egy pár cipőt nyolc évig hordott. Ma szemét azonnal. Nincsen becsülete egy jó asztalosnak sem. Én ezt borzalmasnak tartom...

Turai Kamill

KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA

A bánat halála

Benes József: A bánat halála

A *Tavaszi Fesztivál* programja, a *Kecskeméti Képzőművészek Közösségé*nek a kezdeményezésére, grafikákat és tűzzománcokat bemutató csoportos kiállítással gazdagodott. A csaknem száz tagot számláló csoportból huszonheten éltek a lehetőséggel, hogy mintegy hatvan kiállított alkotásukkal fémjelezzék önön művészetükkel a város képző- és iparművészeti értékeit.

A közszemlére tárt grafikák érzelmet és gondolatot közvetítő művei és a látvány visszaadásának a szándékából született képei változatos eljárásokkal készültek. E műfaj kiemelkedő alkotásai közé tartoznak *Probstner János* expresszív rajzai, melyeken lendületes vonalvezetésével, a színek hangsúlyos kezelésével bibliai témákat örökít meg. *Csáky Lajos* szürrealista látásmódú ceruzarajzain az elvont formaelemek természethű részletekkel ötvöződnek. *Lovas Tibor* látványából táplálkozó impressziói a víz körforgásának mozzanatait örökítik. *Bodri Ferenc* József Attila illusztrációja, a portrét és a szöveget kiemelő háttér egyensúlyára épül.

Benes József grafikai sorozata a *Hústorony, A bánat halála* és a *Pánik* a megjelenített formák átírásával, deformálásával, felnagyításával, a testek hússzerű, oszló látványával, és az emberi szorongás érzelmi hullámzásra utaló megjelenítésével drámai erővel mutatja fel e század végének embertelenségeit. *Balanyi Károly* három lapból álló szerigráfiái a szín- és formaváltozásokkal készített nyomataival úgy szerkeszti meg képegységeiből az *Ecce, homo* címet viselő sorozatát, hogy kísérletein érlelt technikai felkészültségével a grafikai eljárás művészi értékhordozó szerepét is felmutatja. *Patkós László Tartalék ABC* című anyagnyomatai a bordó-fekete-arany szín háttérből kiemelkedő kalligrafikus formáival a kiállítás egyik fiatal képviselőjének ígéretes bemutatkozását jelzik.

A tárlaton még számos művész szerepelt a tájat megörökítő rajzaival, a tárgyi világ elemeit merészen ötvöző képeivel, a vonalak túldíszítettséget eredményező összefonódó halmazával vagy képteremtő kísérleteivel. És akadtak olyanok is, aki a kiírástól eltérő műfajú művekkel vesznek részt a kiállításon.

Tűzzománcok alkotói tematikai és technikai gazdagságú műveikkel képviseltetik magukat. Zománckísérletek eredményeként születtek meg *Szilágyi Varga Katalin* remekművű portréi. A reneszánsz nőket megjelenítő három képén a zománcrétegek sorozatos ráégetésével emeli ki az arcok karakterisztikus szépségét a ruhák és a háttér színkompozíciójából. *Kalmárné Horóczi Margit* groteszk bájú nő- és angyalfigurái hajlékony, légies testét „színcsíkok" alkalmazásával teszi lebegővé festettzománc képein. *Szombathy Zoltánné* rekeszzománcain a vékony fémszalagok hajlításával, forrasztásával teremti meg alkotásainak rajzos vonalhatását és a rekeszeket kitöltő beégetett zománcfelületeinek visszafogott színeivel, mintegy kiemeli a középmezőben elhelyezett képet. Új kifejezésmóddal jelentkezett *Hollósy Katalin*, amikor a zománcfelületek térbeli mozgatásával és díszítettségével, applikációit feszültségteremtő kompozícióvá formálta. *Goór Imre* és *Bíró Ida* zománcképei az anyagkísérletek tapasztalatait virtuózan felhasználó művekké nemesedtek.

A *Balanyi Károly* grafikusművész által rendezett kiállítás anyaga március 28-ig tekinthető meg az *Erdei Ferenc Művelődési Központban.*

D. K. M.

VISSZAPILLANTÓ

Draxi

Lapozgatom a Kecskeméti Életrajzi Lexikont, s a D betűnél, *Dömötör Mihály* közjegyző és *Drávai Ferenc* tanító közül nekem hiányzik valaki. Draxi bácsi.

Nem így, persze, hiszen *Dragollovich Gyula* a becsületes neve. Ezt azonban csak kevesen tudták, Draxiként maradt meg a kecskeméti köztudatban. Tanár volt, méghozzá testnevelő. Nem tornatanár; számtalanszor elmagyarázta, hogy tornatár az, aki megmutatja az éppen esedékes gyakorlatot, leadja az órát, aztán Isten hozzád. A testnevelő viszont egész személyiségével részt vesz a diákok testi-lelki nevelésében. Hát neki volt személyisége.

Kisdiákként ismertem meg, a Református Kollégiumban. Akkoriban, az ötvenes évek közepén, természetesen nem kollégiumnak hívták a Kecskemét közepén emelkedő épületet, hanem II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolának. Volt is tornaterme, meg nem is. A másik szárnyban rejlett ugyan egy minden igényt kielégítő sportcsarnok, ebben azonban a fáma szerint orosz katonalovak abrakoltak. A mi időnkben már más célt szolgált: gabonatárolónak használták. Ez azzal a következménnyel járt, hogy mi, városi gyerekek úgy nőttünk fel, mint a falusi iskolába járó lurkók: tornaterem híján a szűk osztályteremben vagy a szabadban mozogtunk. Nos, amikor csak lehetett, Draxi bácsi kikergetett a padok közül és játszatott bennünket.

Nem állítom, hogy a teória embere volt. Azt viszont nagyon jól tudta, hogyan kell megmozgatni a gyerekeket. A játékra helyezte a hangsúlyt. A kollégium tágas udvarán mozogtunk; fociztunk és kézilabdáztunk, kinek mihez volt kedve. Draxi bácsi nem irtózott az atlétikától sem. Tudtuk róla, hogy fiatal korában nemcsak Dél-Magyarország válogatott focistája volt a testnevelési főiskolán élvonalbeli rúdugró is. Örült, ha valaki szeretett ugrálni és futni, noha egy pillanatig sem tagadta, hogy szenvedélye a foci.

Nyolcadikos lehettem, amikor Draxi csak úgy, mellékesen odavetette: *„Akkor délután találkozunk a KTE-pályán."* Nagyot dobbant a szívem, mert ez azt jelentette, hogy a Dózsa-utánpótlás szakágvezetője fantáziát lát bennem. Nem is rejtette véka alá, a Dózsa serdülőinek olyan centerhalfra volt szükségük, mint én. Aztán tapasztaltam az edzések hangulatát. Kemény munkát végeztetett velünk, ám anélkül, hogy megéreztük volna a terhelést. Jó szokásához híven ugyanis, mindent labdával csináltatott, pontosan érzékelhettük: a kisujjában van a foci tudománya. Aligha véletlen, hogy évtizedeken át kulcsszerepet játszott a kecskeméti labdarúgó életben. A Dózsa és a KTE számára évről évre termelte a jobbnál jobb játékosokat. Az sem véletlen, hogy amikor éppen nem volt kéznél neves fővárosi vagy szegedi tréner, rábízták a felnőtt csapatot is.

Vérbeli edző volt Draxi bácsi. Módszeres, elmélettől irtózó, szigorú és játékos. Nem állt hadilábon a beleérző képességgel sem. Jellemző, hogy félévnyi fociedzés után, kedvet kaptam a futáshoz (mellettünk, a salakpályán ugyanis csinos atlétalányok köröztek). Sajnálta, hogy egy ügyesnek ígérkező középhátvéd elhagyja a focitársadalmat, hajdani atlétaként azonban sok sikert kívánt a rövidtávokhoz. Mi több: amikor kezdtem nyerni a futóversenyeken, sosem mulasztott el gratulálni. Úgy tartott számon, mint az ő fölfedezettjét.

Emlékezetemben kirajzolódik a sasorra, erőteljes alkata. Nekem hiányzik a kecskeméti lexikonból, *Dömötör Mihály* közjegyző és *Drávai Ferenc* tanító közül. Ha csak figyelmetlenségből maradt volna ki az egyébként kitűnő kézikönyvből, akkor a következő kiadásban lehet még pótolni a Dragollovich-szócikket. De reménykedem egy másik lehetőségben is. Elvégre a lexikonba csak azok kerülhettek be, akik már elhunytak. Lehet, hogy Draxi bácsi most kajánul kuncogva olvassa ezt a cikket? Lehet, hogy kilencven körül is neveli a focistapalántákat?

Zöldi László

1021

1969. XI. 2o. 14.oo /Petőfi/ /Dné/

Kettőtől hatig. Ifjusági randevu. /6/

- A szegedi festő már egy müterem tulajdonosa. A most következő riport szereplőinek még nincs müterem lakása, de éppen a közelmultban jelentkeztek először önálló kiállitással, Kiskunfélegyházán.

A müvészházaspár hölgy tagja Serter Judit fotós, a fér, Molnár Péter festő. Lakiteleken élnek. A riport érdekessége, hogy a riporter, Bölcs István, Serter Judit középiskolás magyar tanárja volt.

- Mi vitte a versektől a fényképzeőgépig?

- Még annakidején filmrendezőnek készültem és irni már csak kamaszkoromban irtam, nem vettek fel a főiskolára, amit utólag nem is bánok, mert hát nem az én világom és talán nem is lett volna erőm végigcsinálni ezt és hát ezelőtt 4 - 5 évvel kezdtem el fotózni.

- Ezeket a fényképeket, amiket itt a kiállitás falán láthatunk, nem is fényképek. Hiányzik belőlük az éles optikával, pontosan leképzett tárgyaknak a szilárd körvonala. Helyette inkább tónusok, pasztellbe megfogalmazott formák jelennek meg előttünk. Olyan fényképezés ez, ami inkább a grafikához, a festészethez és talán nem tulzunk, ha azt moddjuk, hogy a lirához közeláti ezt az ábrázolásmódot. Miért éppen ezt a stilust választotta?

- Véletlenül alakult igy ki. A munka közben, amikor nagyitok, akkor én igy látom szépnek, amikor a hivóból előtünik a fotó és egyszerüen nem tudom ugy megcsinálni, hogy valóban fotó-szerü legyen, igy pedig engem inkább kifejez és én inkább ilyennek látom, vagy szeretném látni a dolgo-

Molnár Péter

1021

Mercredi Matin

de la main droite, puis la gauche, et elle se mit à marcher à petits pas, en se dandinant, comme font les femmes qui portent un fardeau sur la tête.

- Ah ! ah ! ah ! fit Jean, en riant aux éclats, ah ! ah ! ah ! c'est trop drôle ! Ah ! ah ! ah ! Mais, Mère Bitor, vous êtes fol

kat.

- Portrét alig láttam. Azt jelenti, hogy az emberekkel szemben inkább a tárgyi világ az, ami izgatja?

- Nem csak, csak a tárgyi, tárgyak talán közelebb állnak hozzám, az emberekkel pedig különben is sokat foglalkozom.

- Ezek a tárgyak emberi érzelmeket és kapcsolatokat hordoznak?

- Igen, mint minden. Minden tárgy és minden fa és minden, ami létezik, az emberrel van kapcsolatban.

- Molnár Péternek nem ez az első kiállitása. A fővárosban is, Kecskeméten is, Kiskunfélegyházán is különböző önálló kiállitásu kollegáknál egy-egy tárlatukon feltüntek a képei. Ahogyan az előbb Jutka fényképei kapcsán olyasmit próbáltam megkockáztatni, hogy ezek a fényképek inkább a grafikaf és a lira felé való vonzódásnak a bizonyitékai, éppen igy Molnár Péternek a képein valamilyenfajta, az érzelmekben, hangulatokban foldódó világot vélek látni. Itt van mellettünk a Lauce-álma cimü képe. Számomra a kép a kiegyensulyozott, szimetrikus, pontos szerkesztésnek és ugyanakkor valami rendkivül könnyed, látomásszerü lebegésnek a kifejezése is.

Mi az, ami Lauce-hez, ehhez a szimetriához és ehhez a nyugalomhoz vonzza a festőt?

- Néhány évvel ezelőtt egy barátomtól kaptam Lauce Tauteking c. kötetét és azóta is az egyik legkedvesebb olvasmányom. Én Lauce-ban elsősorban a magábavonuló, a magábaforduló, a magát és a világot őszintén és a lehető leg-

kat.

- Portrét alig láttam. Azt jelenti, hogy az emberekkel szemben inkább a tárgyi világ az, ami izgatja?

- Nem csak, csak a tárgyi, tárgyak talán közelebb állnak hozzám, az emberekkel pedig különben is sokat foglalkozom.

- Ezek a tárgyak emberi érzelmeket és kapcsolatokat hordoznak?

- Igen, mint minden. Minden tárgy és minden fa és minden, ami létezik, az emberrel van kapcsolatban.

- Molnár Péternek nem ez az első kiállítása. A fővárosban is, Kecskeméten is, Fiskunfélegyházán is különböző önálló kiállítása kollegáknál egy-egy tárlaukon feltüntek a képei. Ahogyan az előbb Jutka fényképei kapcsán olyasmit próbáltam megkockáztatni, hogy csak a fényképek inkább a grafika és a lira felé való vonzódásnak a bizonyítékai, éppen így Molnár Péternek a képein valamilyenfajta, az érzelmekben, hangulatokban feldódó világot vélek látni. Itt van mellettünk a Lance-álma cimű képe. Számomra a kép a kiegyensulyozott, szimetrikus, pontos szerkesztésnek és ugyanakkor valami rendkívül könnyed, látomásszerű lebegésnek a kifejezése is.

Mi az, ami Lance-hez, ehhez a szimetriához és ehhez a nyugalomhoz vonzza a festőt?

- Néhány évvel ezelőtt egy barátomtól kaptam Lance Tautaking c. kötetét és azóta is az egyik legkedvesebb olvasmányom. Ez Lance-ben elsősorban a magábavonuló, a magábafordulló, a magát és a világot őszintén és a lehető leg-

mélyebb összefüggéseiben kereső emberként, filozófusként szeretem.

- Van itt egy önarcképed. A hallgatónak, aki nem ülhet most itt velünk, hadd mondjam el, hogy Molnár Péter 26 éves, barna haju, középmagas fiatalember, az önarckép pedig egy aranyozott háttérből kimelkedő két aranyozott szem konstrukciójában készült el.

Mi az, ami ezt az önarcképet igy formáltatta meg Veled?

- Én azt hiszem, hogy nem ugy látom a világot, ahogy kellene.

- Ez negativum, vagy pozitivum?

- Hát ezt én nem tudom! Ez a bizonyos arany szin ennek a képnek az esetében igen nagy bizony, sőt álomi régiókra emlékeztet és ez a félig csukott, illetve félig nyitott szem ugyancsak. És én azt hiszem, hogy egy kicsit én mindig alszom. Én ugy gondolom, hogy nem vagyok képes ugy élni és cselekedni, és amit ugy általában életnek neveznek, én azt valahogy nem ugy csinálom, mint kellene. Ez egyben negativum is és egyben pozitivum is.

- Hogy emberi negativum-e, arról hadd kérdezzem meg Juditot annál is inkább, mert egy hároméves kisfiu és egy, a közeli hónapokban megszületendő kisgyerek tartozik még a családhoz, ugy érti Péter előbbi önvallomását, hogy tulajdonképpen az élet rutinfeladataiban nehezebben boldogul?

- Igen, de ezt nem fogja ő fel tragikusan, hisz én sem, ugy hogy ez nem baj. Egyébként az önarcképre visszatérve, ez ugy teljes, ennek a hátuljára az van irva, hogy azonnal jövök. Ugyanis ez volt egyszer az ajtóra kitéve, hogy a-

zonnal jövök, és a Péter amikor ezt a képet festette nem talált mást, és ez az önarcképére is rá jellemző, ez a bizonyos"azonnal jövök!

- "Azonnal jövök!" Az ajtóra függesztett levelezésekenek néha nagyon különös eseteivel találkozunk. Anekdota gyüjtemények jegyezték fel, hogy a világhirü angol iró, Mark Twain lakásán egyszer betörők jártak. Másnap az iró a bejárati ajtaján a következő felvilágositást függesztette ki a járatlan betörök számára: " Ebben a házban már nincs több ezüst étkezőkészlet, csak alpacka. Ott van az ebédlőben balra, egy harapós kutya mellett. Kérem csendben maradjon, mert különben zavarná a kutyát! A bejárati ajtó mellett talál papucsokat, zárjon be mindent jól, mikor elmegy. Kész hive, Mark Twain."

Molnár Péter

Az EVE ART Galéria
szeretettel meghívja Önt
Molnár Péter
„Új művek" című
kiállításának megnyitójára
1998. február 27-én 18 órára.

A kiállítást megnyitja:
Forgách András

Rendezte:
Szeifert Judit

A kiállítás megtekinthető
1998. március 31-ig
hétfőtől péntekig 14–18 óra között.

MEGHÍVÓ

EVE ART GALÉRIA

1068 BUDAPEST
KIRÁLY U. 98/B.
TEL.: 322-8466
FAX: 321-4667

A Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel, szeretettel meghívja Önt,
Családját és Barátait

MOLNÁR PÉTER

grafikusművész

kiállításának megnyitására

1999. június 12- én, 18 órára

a Váczy Péter-gyűjteménybe
(Győr, Nefelejcs köz 3., Magyar Ispita).

A kiállítást megnyitja:

LÓSKA LAJOS

művészettörténész,
az Új Művészet c. folyóirat rovatvezetője.

Kurátor:

Szeifert Judit
művészettörténész

Megtekinthető:

1999. július 18-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

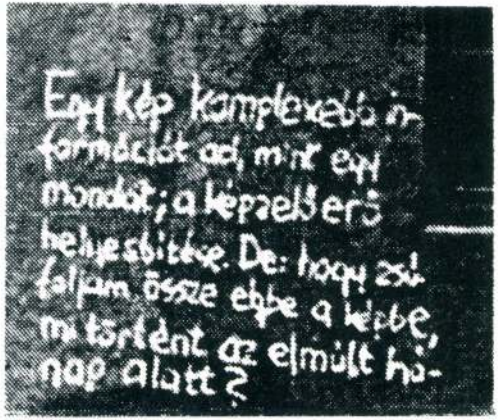

"Egy kép komplexebb információt ad, mint egy mondat"

Hajas Tibor, 1975

A gondolat formái, Nappali Ház, 1993/2.

MOLNÁR PÉTER

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA - ÓBUDAI PINCEGALÉRIA

Bp. III. Kiskorona u. 7. Bp. III. Fő tér 1.

A GONDOLAT FORMÁI I-II.

Beöthy Balázs, Birkás Ákos, Chilf Mária, Donáth Péter, Erdély Miklós, Faa Balázs, Jovánovics György, Július Gyula, Károlyi Zsigmond, Koronczi Endre, Major János, Menesi Attila, Molnár Péter, Molnár Sándor, Schmal Károly, Szíj Kamilla, Tolvaly Ernő, Türk Péter, Várnai Gyula

Megnyitó: 1993. május 11-én valamint június 16-án 18-19 óra között

Megtekinthető: 1993. június 13-ig (első rész) és július 18-ig (második rész)
Hétköznap 14-18, szombat, vasárnap 10-18 óráig.
Hétfőn zárva.

A Fővárosi Képzőművészeti Alap támogatásával

A GONDOLAT FORMÁI I-II.

MIKSZÁTH ÜNNEP 1998

Horpács

október 13. Kálmán napja

A tervezett program 15 órától:

Az író szobrának felavatása a kúria kertjében,
majd a szobor megkoszorúzása

Műsort ad HAVAS JUDIT és PRAZNOVSZKY MIHÁLY
A mű MOLNÁR PÉTER szobrászművész alkotása

A Mikszáth Társaság székhelyének megnyitása
a Mikszáth kúriában

A Mikszáth Társaság rendkívüli közgyűlése
(Határozatképtelenség esetén a közgyűlés kezdete 16 óra)
a volt iskolai étteremben

Beszélgetés a fundus új tulajdonosával,
VARGA PÉTER MIKLÓSSAL
Háziasszony: REPICZKY LÁSZLÓNÉ

Emlékezés a 175 éve született PETŐFI SÁNDORRA
A helység kalapácsa
Elmondja: SELLEI ZOLTÁN előadóművész

MOLNÁR Péter

A Mikszáth-nap szervezői és támogatói

Mikszáth Kálmán Társaság
Horpács község önkormányzata
Nógrádi Történeti Múzeum
Mikszáth Kiadó
Petőfi Irodalmi Múzeum

A meghívót Réti Zoltán festőművész alkotása díszíti.

MEGHÍVÓ

ÚJABB ADATOK AZ IZSÁKI GYILKOSSÁGRÓL

Egy „rendes" kukkoló nem öl

Ki lehet az az ismeretlen férfi, aki napnyugta után felkapaszkodik az izsáki szépasszonyok ablakaiba, hogy meglesse őket vetkőzés, mosdás, fürdés közben? Máig hiányzik a válasz. Az utóbbi időben ugyanis sokan tettek bejelentést a rendőrségen, hogy megfigyeltek, illetve megzavartak ilyen élvezkedő, aberrált férfit a községközpont és az alsó temető környékén.

Természetesen a kukkoló feltűntét sokan összefüggésbe hozták az Erkel Ferenc utcai gyilkossággal. Mint az közismert, április 10-én este saját lakásában brutális kegyetlenséggel megölték Juhász Zoltánné 26 éves fiatalasszonyt.

– A kegyetlen gyilkosság, illetve az, hogy rablásra utaló jeleket az első pillanatban nem fedeztünk föl – ebből következtettünk arra, hogy pszichopata gyilkost kell keresnünk – mondja **Vasas László** rendőr alezredes, a megyei rendőr-főkapitányság bűnügyi osztályának vezetője. – Időközben azonban ezt a feltevést el kellett vetni...

– Kacsa volt a hír a kukkolóról?

– Nem. Ezeknek az információknak van alapjuk. Továbbra is várjuk azoknak a megkeresését, akik az ablakokban mozizó ismeretlen személyről felvilágosítást tudnak adni. Azt viszont kizártuk, hogy a kukkoló lenne a gyilkos. Ugyanis a pszichiáter tanácsadóink szerint a rejtekhelyről leskelődő aberráltak szégyenkezve, félve bujkálnak. Nem támadnak. Amint felfedezik őket, menekülnek. Úgy is mondhatnám tehát, hogy rendes kukkoló sohasem öl.

Izsákon egy közeli hozzátartozótól megtudtuk, hogy Juhásznét néhány héttel ezelőtt – amikor a férje üzleti úton Hollandiában járt – komoly trauma érte. Félni, rettegni kezdett.

Éppen egy kedves szomszéd család járt a fiatalasszonynál, amikor tompa zörejre figyeltek föl a lakásban beszélgetők. Mi lehetett a furcsa hang? – kérdezték szinte egyszerre. Szét is néztek a portán. A ház akkor éppen körbe volt állványozva, a kőművesmunkák miatt. Végül megállapították: egy deszka esett le a csővázról. Nincs ok aggodalomra. Később másról beszéltek. El is felejtették az ügyet. Miután a vendégek hazamentek, Juhászné – zárt ajtó mögött – a gyerekekkel foglalatoskodott. Egyszer csak megint furcsa neszre lett figyelmes. Meredten állt és figyelt. Hallotta, hogy valaki járkál a padláson. Csendesen, lassan lépkedett, de biztosan kivehető volt, hogy valaki elindult a padlásajtó felé...

Juhásznén erőt vett e rettegés. Előbb a barátait hívta telefonon. Majd – miután ismét körülnéztek a szomszédokkal és megállapították, hogy nem látni élő embert a portán – Juhászné az édesapját kérte meg, hogy az éjszakát töltse náluk, mert fél. Ezt követően szinte mindig magánál tartotta a gázsprayt. Elképzelhető, hogy azon az estén már a gyilkosa várakozott a ház padlásán?

Az utóbbi napokban elterjedt Izsákon a hír, hogy az asszony gyilkosa – egy öreg Ladával – újra és újra megjelenik napnyugta után az Erkel utcában. Szerkesztőségünket is felkereste M. F. izsáki lakos, aki állítja, hogy az este kilenc és tíz közt visszatérő kocsiban egy szakállas, szemüveges, ötven-hatvan év körüli idegen férfi ül. Feltehetően azt vizsgálja, hogy otthon alszik-e már Juhász Zoltán...

Volt, aki tudni vélte, hogy az asszony özvegyét megfenyegették: levélben és telefonon is. Megígérték neki, hogy ő lesz a következő. Természetesen felhívtuk Juhász Zoltánt, hogy végére járjunk a pletykának.

– Szó sincs fenyegetésről! – mondotta a meggyilkolt asszony férje. – Sem levélben, sem telefonon nem kaptam vészes üzenetet. Az igaz, hogy a temetés napján a szüleimnél és nálunk is többször csöngött a telefon. Amikor felvettük, nem szólt bele senki. Néma maradt a vonal. Ez azonban szerintem nem fenyegetés. Még egyszer mondom, hogy nem csináltam olyan ügyleteket, hogy valakitől is félnem kellene.

Mint megtudtuk: a rendőrségre folyamatosan érkeznek a bejelentések. Az üggyel foglalkozó nyomozócsoport lelkiismeretesen utánajár az információknak. A legapróbb részletekig ellenőrzi és egyezteti az adatokat. Két és fél héttel a tragikus esemény után most új, más módszerekkel kísérletezenek a gyilkos nyomába eredt szakemberek.

– Megfogjuk. Ebben ma már biztos vagyok! – állítja határozottan a nyomozás irányítója, Vasas László.

– Farkas P. József –

A CSALÁDIRTÁSOK ÜGYÉBEN NYOMOZÓK VÉTETTEK-E?

Mesél a tanú és az ORFK-s zsaru

Kecskeméten mindenkit megrázott a Reviczky utca egyik első emeleti lakásában, december 19-én éjjel történt kegyetlen családirtás híre. Ismeretlen tettes hangtompítós géppisztollyal lemészárolta Horváth Antal 31 éves vállalkozót, 23 éves feleségét és a 35 éves, horvát állampolgárságú, de Magyarországon letelepedett Dragotin Kujundzict.

A rendőrség nagy erőkkel kezdett a nyomozáshoz. Látványos eredményeket azonban hetekig nem sikerült felmutatniuk. Januárban egy hasonlóan kegyetlen orosházi gyilkosság fokozta a feszültséget a Dél-Alföldön. A hónap végén aztán megint egy véres leszámolás hozta lázba a közvéleményt. A szegedi Z. Nagy család volt az áldozat.

Nem sokkal ezután a rendőrségi nyilatkozatok is megerősítették: mindhárom helyszínen a halálosztó egy Magyarországra települt idegenlégiós, Magda Marinko volt, akit már régóta köröz a kisjugoszláv rendőrség.

Hogy miért idézzük föl most ismét ezeket a rémségeket? Mert a Kecskeméti Lapok régóta választ keres egy furcsa kérdésre: Igazat vagy hamisat állított az egyik fővárosi lap nagyszombati riportjában, amikor megvádolta a Bács-Kiskun megyei rendőrfőkapitányság vezető nyomozóit? Nem kevesebbet állított az újság, mint hogy a kecskeméti ügyben illetékes zsaruk a felelősök a Z. Nagy család kiirtásáért. Mert már december 19-én – a Horváth-féle gyilkosság helyszínelésekor – tudhatták (volna), hogy Magda Marinko a gyilkos. Az egyik hulla mellett ugyanis maradt egy cetli, egy kávéházi számolócédula. Telefonszámokkal, és ezzel a fölirattal: „Marinko, hívj föl!"

A vád kemény. Az ORFK – amely később vette át a Marinko-féle ügy vizsgálatát – máig nem adott ki hivatalos közleményt, amely cáfolta vagy megerősítette volna az állításokat.

Fontos feladatokkal megbízott rendőrök úgy indulnak naponta munkába, hogy tudták: senki sem orvosolta a szakmai becsületükön esett csorbát.

A Magda-ügyben máig hírzárlat van. A magányosan nyomozó újságíró nem sok sikerre számíthat, ha ezekre a szorító kérdésekre választ próbál kapni. Mi felkerestük a Reviczky Gyula utcai mészárlás egyik hatósági tanúját, aki szívesen felidézte azt, amit látott...

– Horváthéknál a helyszínelő rendőrök találtak egy furcsa feliratú számolócédulát, amelyen valóban szerepelt a Marinko név és két telefonszám. Az egyik halottat úgy fényképezték le, hogy a lába alatt látszódik a cetli. Arra azonban nem vállalkozhatok, hogy megítéljem: a rendőröknek ezek után mit kellett volna tenniük – mondja K. Péter tanú...

Az ORFK a múlt héten rendezte meg a gyilkosok felkutatásával megbízott vezető rendőrtisztek szokásos továbbképzését. Fontos tapasztalatcsere ez, amikor a nyomozók egymás előtt ismertetik az elmúlt időszak legfontosabb eseteit. Kicserélik a nyomozás során szerzett tapasztalataikat. Most terítékre került az „évszázad bűnügyének" mondott gyilkosságsorozat is. Azt elemezték a szakemberek, hogy szakmai szempontból vétettek-e a kecskeméti nyomozók a Horváth-féle gyilkosság során, felelősek-e a Z. Nagy-féle mészárlásért?

A tanácskozásról **dr. Kovács Lajos** rendőr alezredes, az ORFK életvédelmi osztályának vezetője tájékoztatta a Kecskeméti Lapokat.

– Csak a krimiolvasók tehetik meg, hogy az első gyilkosság leírása után hátralapoznak a kötetben, mert tudni szeretnék: ki a gyilkos. A valóság teljesen más! – mondotta dr. Kovács Lajos. – Harminc-negyven nagy tapasztalatú nyomozó figyelte végig Vasas László Bács-Kiskun megyei osztályvezető elemzését. Több kérdést tettek föl és sokféle tanács és kritika is elhangzott. Így szokott ez lenni máskor is. Fontos kérdés volt például, hogy miért nem indultak azonnal Marinko után a kollégák. Kezdem azzal: Marinko egy típusnév. Ki gondolta volna, hogy a gyilkos otthagy egy cédulát, egy fontos bűnjelet? Csatornát nyit, amin el lehet jutni hozzá! Amikor ismertté válik egy gyilkosság, az első néhány napban özönlik a vizsgálókhoz az információ. Több száz személy is szóba jöhet, furcsa módon gyakran tapasztaljuk, hogy már az első „körben" ott van az elkövető. Persze azt, hogy konkrétan ki az, senki sem tudja. Ahhoz, hogy valakit a mai törvények mellett őrizetbe lehessen venni, erős bizonyítékcsomag, alapos gyanú kell. A kecskeméti kollégáknak sok más erősebb szál is kínálkozott. Tudták, hogy Horváthék még a gyilkosságot megelőző napon is pénzbehajtó szolgálatokat végeztek Dunavöldvár környékén. Az első napokban már le is tudtak foglalni két Skorpiót; olyan fegyvert, amivel a gyilkosságot elkövették. Tehát érezhették, hogy jó úton járnak.

– Kezükben volt egy fontos adattár: Drago Kujundzic menedzserkalkulátora. Amivel a hírek szerint megkínálták a szerb kollégákat...

– Hogy mi volt a kezükben, és mi nem, erről most nem beszélhetek. Annyit elmondok: szakmailag kifogástalan, logikailag jól építkező munkát végeztek a kollégák. Nem vád, hanem dicséret illetheti őket.

– De a Z. Nagy család meghalt, mégpedig a cédulát vesztő Magda Marinko géppisztolyától.

– Ez tény, ezt senki nem tagadja. Viszont demokráciában nem tartóztathatunk le egy embert csak azért, mert mondjuk ismerte Horváthékat vagy mert a gyilkosság napján a házban járt. A bizonyítékok beszerzése pedig aprólékos, időigényes munka. Én igaztalannak érzem a Bács-Kiskun megyei nyomozókat ért vádakat. A szakma nevében vissza is utasítom azokat!

– F –

Tízszer szúrt az elmebeteg fiú

A bajai rendőröket előző év október tizennegyedikén riasztották az Erdész utca tizenkilences számú házhoz a szomszédok. Iszonyú látvány fogadta az első emeletre érkező ügyeletes rendőrt. A közlekedő úszott a vérben, s a tócsa közepén mint néma révész a ház asszonya, Gulyásné feküdt. A mentők hiába értek szinte azonnal a helyszínre, már nem segíthettek az agyonszurkált nőn. Az elkövető az áldozat elmebeteg fia, anyja vérétől még mindig mocskosan, azonnal bevallotta bűnét.

Gulyás Árpád édesapja halála után anyjával élt együtt kettesben. Néha próbálkozott a munkával, de idegállapota miatt hosszabb-rövidebb időnként be kellett feküdnie az elmeosztályra. Legutóbbi munkahelye egy hűtőház volt, ahol egy lánynak való szeptevési ceremónia során saját lábára ütött egy vasdarabbal, csupán kérkedésből. Az elszenvedett sérülés miatt nyolvanháromban leszázalékolták. Ezek után teljesen anyjára utalva élt, amit fokozatosan súlyosbodó állapota meg is követelt. Mindaddig kezelhető és szófogadó volt, míg hat évvel ezelőtt nővére vissza nem költözött a családi fészekbe. A harmincon túli férfi életében ez hatalmas változást okozott, nem kevésbé anyjukéban. A nővér, akinek szintén hasonló, bár enyhébb betegsége van, mint öccsének, korábban tanárnő volt, de munkanélkülivé vált. Árpádot lebeszélte a gyógyszerszedésről, majd később alkoholt is adott neki, a kezelések ellen pedig hevesen tiltakozott. Mint ahogy a tárgyaláson kiderült, Gulyásné többször panaszkodott halála előtt a gondozónőnek, hogy fia kikerült irányítása alól, sőt néha fél attól, hogy bántalmazni fogja.

A büntett napján az anya kérte Árpádot, hogy fürödjön meg, hiszen két hete – mióta a legutóbbi kezelésről hazatért – nem tisztálkodott. A fiú felment az emeleten lévő fürdőszobába és engedelmesen beleült a kádba, ám kérése ellenére anyja nem vitte be a tiszta ruhát, hanem önállóságra szóította fel. Ezen felháborodva és az újabb zártosztályi kezeléstől félve, miután végzett, a konyhába indult és egy kenyérvágó késsel a kezében felment az emeletre és a mosdó előtt neki háttal álló nő hátába szúrta a pengét. Gulyásné ekkor megfordult és segítségért kiáltozott. A drága gyermek még négy sebet ejtett a mama nyakán, ötöt pedig bal mellkasán. A halált a nyaki ütő- és visszéren ejtett seben keresztül való elvérzés okozta.

A héten tartott tárgyalásra megidézett férfi első látásra is gyerekesnek, betegnek tűnik. Barna, intézeti ruhájában meggyörnyedve, lehorgasztott fejjel jár, nem hiányzik mellőle a felügyelet sem. Vallomást tenni nem hajlandó, szerinte újat nem tud mondani, de az édesanyját nagyon szerette.

A megjelent szomszéd elmeséli, hogy a szóban forgó időben éppen az udvaron tartózkodott, amikor meghallotta a segélykiáltásokat. Mivel félt Árpádtól, nem mert bemenni, így a rendőröket riasztották.

Megkésve bár, de törve nem – megjelent a nővér és a Pesten élő húg is.

– Anyám zsarolta Árpádot és buta módon viselkedett – mondta az anya feltételezése szerint bátyjával szexuális kapcsolatban is lévő nővér. – Annak, ami történt, anyu viselkedése volt az okozója. Aznap fél ötre értem haza. Arra, ami fogadott, azért nem számítottam.

Az emberölést elkövető férfit az öttől tizenöt évig kiszabható büntetés alól heveny tudathasadásos elmebetegsége miatt felmentették. S mivel a betegség ellenőrizhetetlen, fennáll a veszélye annak, hogy Árpád a jövőben is elkövet hasonló bűnt, ezért kényszergyógykezelését rendelték el az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyintézetben. Az ítélettel az ügyész és az ügyvéd egyetértett, a vádlott is ezt tette volna, de nővére, aki viselkedésével többször is zavart okozott a tárgyalás alatt, hisztérikus közbevetésére, miszerint a fegyház még mindig jobb, mint a gyógykezelés (fura nézet), mint a jól idomított pulikutya, fellebbezett. Hát, kérem, ez az ifjúság szellemének táptalaja, a jövő nemzedék tanítója. A tárgyalót betöltő döbbenet akár centivel is mérhető lett volna.

ZSZS

Gyorshajtók, rettegjetek!

Ma már nem csak az út szélén lesben álló trafipaxos kocsiktól kell félniük azoknak az autósoknak, akik hajlamosak arra, hogy túllépjék a megengedett sebességet. A képen látható Skoda Favorit közöttünk közlekedik és menet közben méri be a gyorshajtókat videóra véve a pontos adatokat, illetve a vétkes kocsikat. A piros színű Favorit rendszámát tehát (képünkön) jó lesz megjegyezni, s az eddigieknél gyakrabban tekintgetni a visszapillantó tükörbe, mert speciális felszereléseivel elölről és hátulról egyaránt támad...

Kiadják Marinkót, belügyminiszter úr?

Dr. Kónya Imre belügyminiszter hétfőn este Nagykőrösön tartott fórumot Közigazgatás, közbiztonság címmel. Az MDF-es politikus beszédében elemezte a belpolitikai helyzetet is, figyelemre méltó megállapítása szerint a „választásokon nagy meglepetés várható azok számára, akik a szocialisták győzelmére fogadnak". Kijelentette, hogy „Mindenki előtt bebizonyosodott, hogy Csurka és dr. Torgyán szalonképtelenek, velük senki nem hajlandó leülni tárgyalni, ha ők kerülnének hatalomra, nem jönne ide a tőke."

A Kecskeméti Lapok azt kérdezte a belügyminisztertől, született-e már döntés Magda Marinko kiadatása ügyében.

„Ez az ügy a legfőbb ügyész kompetenciája. A vonatkozó törvény lehetőséget ad arra, hogy olyan országnak is kiadjanak embereket, amelyeknek végleges kiadatást nem tennénk. Ahogyan tudom, kizáró ok ebben az esetben nincs, de csak ismételni tudom, amit elöljáróban mondottam: a legfőbb ügyész dönt majd" – jelentette ki dr. Kónya Imre belügyminiszter.

2,5 éves 1.7-es dízel Opel Kadett Fun gépkocsi naptetővel, riasztóval, rádiós magnóval kitűnő állapotban 830.000 Ft-ért eladó. Érd.: napközben: (06) 76/482-192-es (Goór Imre), este: (06) 60/389-602-es telefonon.

Versek – simára gyalult deszkalapokra

Csaknem negyven éve Kecskeméten él. „Civilben" könyvelő, hivatalnok, valójában író, költő, műfordító, szerkesztő. Polgári származása, vallásossága jócskán belejátszott abba, hogy több mint fél évszázados alkotói tevékenysége közben nem kerülhetett úgymond „rivaldafénybe". Feltűnő szerénysége is akadályozta ebben. A hetedik „iksz" körüli többszörös nagyapa ma is a hírös városban él és alkot. Írja verseit a hétköznapok, a „hétköznapi emberek" örömeiről és gondjairól, jegyzeteit, mini novelláit az élet naponta változó alakulásáról, meséit a szépről, a jóról, az igazról. És fordít verseket, meséket. És töpreng egyre bölcsebben az élet mulandóságáról, a keserűségeken és csalódásokon át vezető jelenről és várható jövőről. A neve: Antalfy István.

***

– Mióta írsz?

– Gyermekkorom óta. Első verseimet a debreceni lapok közölték, de megjelentem nagyon fiatalon a Herczeg Ferenc által szerkesztett Új Időkben is, Budapesten.

– Az életedbe beleszólt a háború...

– Az öt évig tartó fogság maradandó nyomokat hagyott bennem. De az erőt adott, hogy képes voltam írni. Például simára gyalult deszkalapokra. Piarista növíciusként kerültem a szögesdrót mögé.

– Ez bizonyára gondot okozott a későbbi években.

– Erről sokat lehetne beszélni. Ám azt elmondhatom, hogy a munkatársaim előtt sohasem titkoltam életemnek ezt a részét sem. Mindig tudtam nyíltan élni.

– Azt sokan tudják rólad, hogy mindig termékeny voltál. Évtizedeken át megjelentek műveid, jó néhány országos lapban (Nők Lapja, Népszava, Népszabadság stb.). Köteteid viszont várattak magukra.

– Soha nem politikai írásokkal jelentkeztem. Szerencsére párttól, politikától sikerült mindig távol maradnom. Azután meg származásom miatt nem kellettem a rendszernek, főleg a helyi hatalomnak. Az egyik meséskönyvem megjelenését elég otrombán megakadályozták.

– Neheztelsz nagyon a kommunista rendszerre?

– Nincs bennem harag, sértődöttség. Nem szeretem azokat, akik úgy állítják be önmagukat, mint egykori szembenállókat, üldözötteket. Ma úgy szaporodnak az „üldözöttek", mint egykor a „veteránok", a „partizánok". Ma egyesek a párttagságukat is letagadják.

– Te voltál párttag?

– Nem. De nem tagadnám le, ha úgy lett volna.

– Van valami, ami elkeserít, ami bánt?

– Talán az, hogy a fővárosban legtöbbször több megértésben, támogatásban, biztatásban lehetett részem, mint szűkebb hazámban, Kecskeméten.

– Csaknem negyven éven át vezető hivatalnok voltál. Nem bántad meg?

– Nem kell semmit megtagadnom. Szakmai munkát végeztem mindig, ahogy a képességemből, erőmből telett.

– Dolgozol ma is?

– Ami az írást illeti, igen.

– Mi okozza a legtöbb örömet?

– Családom. A remény a békés életben. És mások – főleg a fiatal tehetségek – boldogulása.

Varga Mihály

Az emberiség legboldogtalanabb szórakoztatója

Korábbi produkciói a közönség és a szakma körében egyaránt elismerést kaptak, legutóbbi bemutatója, a *Szomorú vasárnap* a Kelemen László Stúdiószínházban kifejezetten nagy siker. Mindezek ellenére idén egyetlen nagy színházi rendezése sincs.

– Ez a véletleneknek köszönhető elsősorban – mondja Éry-Kovács András rendező. – Eleinte természetes volt a bizalom, a menet közben felmerült problémák azonban egy kicsit visszavetették a kezdeti lendületet. A jó színvonal érdekében számos esetben kerül az ember konfliktusba. Csak az nem vét, aki nem cselekszik. A csiszolt anyag jobban visszaveri a villódzó energiát, mint a matt felület, ezért néha úgy tűnik, mintha szikrát szórna körém valaki.

– Lehet, hogy elismert rendezései mellett nem igazán népszerű?

– Inkább arról van szó talán, hogy még nem jött ki a lépés, s „aki nem lép egyszerre"... De tréfán kívül, nem az a fontos, hogy kedveljenek. Az előadás és a nézők hangulata fontos. Hogy ki milyen érzésekkel jön be, és milyenekkel távozik. Nincs reménytelenebb dolog a színházban, mint amikor egy előadás hatástalan. Mindent a hatás érdekében teszünk. S csak az a kérdés, rendelkezünk-e megfelelő képességgel, energiával a hatni akarás mechanizmusához. A próbafolyamat alapvetően arra való, hogy hatáselemzést végezzünk.

– Fontos, hogy a színész határozott instrukciókat kapjon a szerep megformálásához?

– Nem mindig. Néha a vállalt határozatlanság és tétovaság közelebb viszi a színészt a szerephez, mint a konstruált határozottság. Ami igazán fontos, hogy a színész megtalálja a szerep személyiségét önmagában. Persze ehhez előbb önmagát kell megtalálnia.

– Miért rendezte meg a Szomorú vasárnapot? Úgy tűnik, provokációnak is szánta a mai napi politikában szerepet kapott újnáci jelszavakkal szemben.

– A provokáció szándékos. Ha az uborkafejűek úgy érzik, hogy akinek krumpliból van az orra, az nem ember, s ennek hangot is adnak, az még belefér a szabad véleménynyilvánításba. De ha az uborkafejűek hatalomra kerülnek, akkor baj van, mert akinek nincs uborkából a feje, annak jaj! S ha ezt tovább fokozom, akkor minden nem uborkafejűt ki kell majd irtani, vagy skanzenba kell zárni. Nagyon nagy bűnt követ el, aki ma gyűlöletet szít.

– Seress Rezső élete ezek szerint példázat?

– Igen, de a szó köznapi és nem politikai értelmében. Seress sírnivalóan igaz közhelyeket írt meg a dalaiban. Olyan tükröt tartott felénk, amelyből kiderült, hogy az életünk minden öröme és bánata a kisszerűség és hétköznapiság boldog tudatlanságával fátyolozódik be. Sorsa teljesen körülhatárolt volt, nem volt más vágya, mint elbújni az élők elől, bele a „Kis Pipába". Seress kis ember volt, egy kis zsidó ember, személyiségének sorsanalízisét tekintve már rég kirekesztődött a nagybetűs életből, mire a történelem kirekesztettjévé vált. Benne nem volt nagyot akarás, becsvágya sem volt, vállalta kisember mivoltát, s élni csak azért nem volt kedve, mert őt „még nem szerette senki... szívből, igazán". Áldozata lett önmagának, a szeretet hiánya ölte meg. Az emberiség egyik legboldogtalanabb szórakoztatója volt. Muszáj emlékezni rá!

K. J.

MOLNÁR PÉTER KÉPEI

Ősi energia, mágia, érzékenység

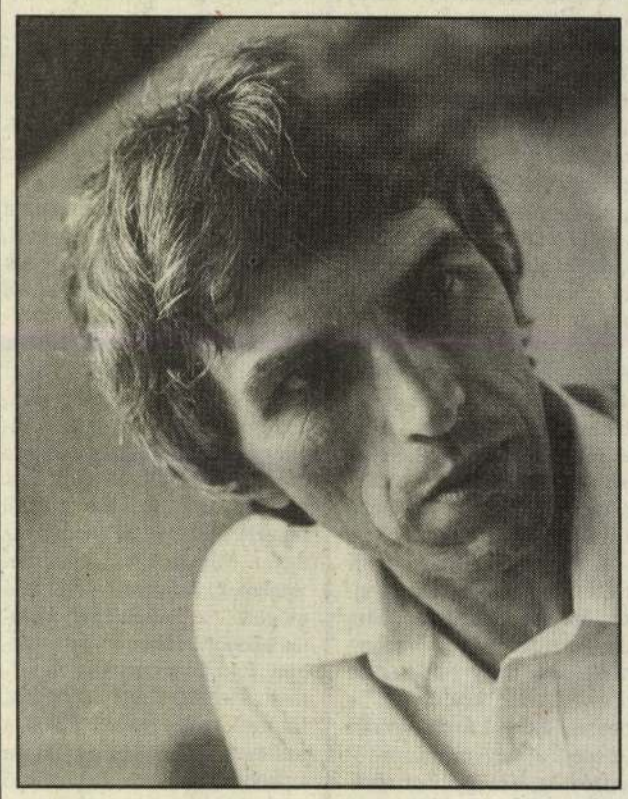

Májusban nyílik Stuttgartban *Molnár Péter* kecskeméti festőművész önálló kiállítása. A nagy gonddal alkotó mester új képekkel is jelentkezik. A kínai wu-wei, nem cselekvés ősi energiáját felhasználva szinte spontán hozza létre – hosszan érlelve, aprólékosan kidolgozva – mágikus erejű, rendkívül érzékeny alkotásait.

– Díjat nyertél többek között Bilbaóban, Manchesterben. Mit várasz ettől a stuttgarti kiállítástól?

– Küldtem ki anyagot mutatóba, így jött létre ottani szereplésem. Most borzasztóan fáradt vagyok. Egyéb külföldi bemutatkozásaim általában tetszettek a látogatóknak. Számomra különösképpen nem jelentettek inspirációt. Noha anyagilag nem mellékes, sosem akartam azért dolgozni, hogy képeket adjak el. Hiányzanak, ha elkerülnek itthonról. S ilyenkor is, egy reprezentatív válogatásnál. Most újra elővettem néhány régebbi motívumomat. A házat vagy a sienai főteret. Ezekben jó pár mozzanatot korábban nem tudtam megvalósítani. Mivel másra figyeltem. Már azt sikernek érzem, hogy régebbi és újabb munkáimat bemutathatom Németországban.

– Következetesen, az örökkévalóságnak alkotsz: keveset, igényesen. Most már – túl az ötvenen – fel lehet-e mérni életutad sorsszerűségét?

– Sorsunk már fogantatásunkkal kezdetét veszi. De utunkat végig kell járnunk. Borzasztóan kemény munkával kell kisajtolnunk helyünket a világban. Tele vagyok lelkifurdalással: ezt se így kellett volna, azt se. De óvakodom minden teóriától. Egyre távolabb járok az elméletektől. Utamat soha nem gondolatíveken róttam. Dolgozni pedig elméletek nyomán semmiképpen sem szabad. Valóban: képeim egészen természetesen jöttek létre, ahogyan egy növény nyeri el formáját. Életemet a munkáimért folytatott küzdelem teszi ki és teszi tönkre is. De folytonosan érzem a kiteljesedését is a bennem munkáló erőknek. Úgy is mondhatnám: indokoltságát, hitelességét. Magam csak kiválasztom azokat az elemeket, amelyek szükségesek. Ezek maradnak meg a papíron. Megpróbálom követni azt a fonalat, amelynek mentén kifejeződhetnek új összefüggések. Azok a tartalmak ezek, melyeket a magaménak érzek.

– Mit tartasz a tehetségről, zsenialitásról? Kiket érzel magadhoz közel?

– Minőségi különbség van tehetség és zsenialitás között. Bach jut az utóbbiról az eszembe. Őt egészen megnevezhetetlen zseninek tartom. Hozzá hasonló zenei minőséget senki sem tudott létrehozni. Tipikus példája a zseninek. De ettől még szeretem a tangót, s a primitív muzsikát is. A festészetben: tudom, hogy mondjuk Pierro Della Francesca jobb festő Walhornnál. Olyan hatással van rám, ami őrülten ritka. Micsoda árnyalatokat fejez ki. Aztán az is előfordul, hogy valaki eljut abba a mélységbe, ahova kell – de nem tudja azt megjeleníteni... Bukta Imre kortársam egy korszakában nagyon közel állt hozzám. Aztán Donáth Péter, aki 18 évig nem alkotott. A kaposvári színház díszlettervezője volt. Egyed László is közel áll hozzám. Sokak szerint egészen másról beszél, mint én. Tóth Menyhért egészen korai képeit is nagyon szeretem, de kivétel nélkül minden korszakát. Következetesen dolgozik, mindig ahogyan kell. Szeretem az érzékeny, visszafogott képeit, de a harsányakat is. Azért, mert igazi jó festő volt.

– Megtelepedtél Kecskeméten, történetesen az Iványi-Grünwald művészvillában. Véletlen-e a városhoz kötődésed, avagy érzelemmel telített?

– Mindkettő. Véletlenek nincsenek. Lakitelekről a Széchenyivárosba költöztünk előbb, majd ide. Én e város csöndjét szeretem legjobban. Kecskemétben a nekem megfelelő kisvárost találtam meg. Itt sokkal kevesebb bóvli történik, mint máshol. Ragaszkodom lakásunk erdős-parkos környezetéhez, melyet magunk rendezünk is. Felelősek vagyunk azért, hogy ne legyen ronda. Nem várok a szemetesre, hogy elvigye a kidobott akkumulátort, elhányt nejlonzacskót. A város sok részében gyönyörködöm, nem csak a Városházában, Cifra Palotában. Nem feledem el, hogy egyszer Debrecenből megérkezvén milyen bensőségesen érintett a hazai csend...

Turai Kamill

TANKÖNYVTÁMOGATÁS

Szülő vagy, mélyen nyúlj a zsebbe!

Valamikor egymástól örökölték a testvérek a tankönyveket. Sajnos, ez ma már nem járható út. A mostaniak többsége egyben munkafüzet is, ráadásul évente változnak. Ha másban nem, hát színesebbek, szebb kivitelűek lesznek, ami épp elég indok arra, hogy újat kelljen venni, mert például ugyanaz az olvasmány már nem ugyanazon az oldalon található az átdolgozott kiadásban. Aztán se szeri, se száma az új kiadványoknak. Egy lelkiismeretes pedagógus sem mondhatja el, hogy ismeri valamenynyit. Nincs egy könyvtár vagy üzlet, ahol ki tudná választani a neki megfelelő legolcsóbb könyvet. De említhetnénk a minőséget is. Egy-két lapozgatás után önálló útra indulnak a lapok, bármilyen óvatosak is a kíváncsi kezecskék. Ez nem újdonság, ez így volt tavalyelőtt is, az elmúlt tanévben is, és így lesz a következőben is. De...

Azt rebesgetik jól értesült körökben, hogy jövőre jóval drágábbak lesznek a tankönyvek. Utánajártunk, sajnos a hír igaznak bizonyult. S hogy mit sikerült kideríteni?

Ahol az iskola nem tud tárolni, ott szeptemberben éri kellemetlen meglepetés a szülőket. Ahol megoldható a raktározás, ott már túl vannak a csodálkozáson, mivel a napokban be kell fizetni a kettőezer-ötszáz, négyezer forint közötti összegeket. Persze előbb vagy utóbb minden tanköteles gyerek szüleinek mélyen a zsebbe kell nyúlni. Az ok: nem kapnak állami támogatást a tankönyvkiadók. De ne keseredjünk el azonnal, lesz tankönyvtámogatás! Igaz, hogy ennek rendjét a művelődésügyi és közoktatási miniszter rendelete pontosan leírja, de egyelőre sem az iskolák, sem az önkormányzatok művelődési osztályai, sem a pedagógiai intézet nem tudnak semmit a támogatás összegéről, elosztási rendjéről. Pedig a rendelet értelmében április harmincadikáig már az iskoláknál kell lennie ennek a bizonyos összegnek. Hogy végül is mennyi lesz és mikor? Azt még nem tudja senki pontosan. Mint ahogy azt sem, milyen lesz a támogatás módja. Erről ugyanis a nevelőtestület dönt, a döntésről pedig tájékoztatni kell a szülőket a tanítási év végéig.

Ami még ide kívánkozik: drága a ruha, a cipő, az élelmiszer... Hány gyerek nem ebédel az iskolában! Persze lesznek, ha kevesen is, akiknek meg sem kottyan egy kis többletkiadás. Aztán lesznek, akik mégis összeszedik rá a pénzt. Akik eddig nagy nehézségek árán vették meg a csemetéik könyvét, ezután valószínű nem tudják kifizetni, akik pedig eddig sem tudták vállalni gyermekeik beiskolázását, azok ezután sem tudják.

Kérdezem: meddig lehet még emelni a terheket?

Váradi Piroska

Zene és tánc Székelyudvarhelyről

A Monori Művelődési Központ szervezésében hazánkban turnézik a székelyudvarhelyi Alla Breve ifjúsági kórus, a Venyige népzene és népi táncegyüttes és a holland Dobro Dosli népi táncegyüttes Zutphenből.

A turné előzményeként tavaly ősszel a Monori Művelődési Központ művészeti csoportjainak színes programjával egy sikeres székelyföldi fellépéssorozaton szerepelt a Székelyudvarhelyi Művelődési Központ menedzselésével. Ennek viszonzásául vállalkoztak a monoriak művelődési központjuk eddigi legnagyobb feladatára. Laza István igazgató szerint a program két nemes célt is szolgál:

„A székelyudvarhelyi, zutpheni és monori emberek találkozása, egymás megismerése, az együtt eltöltött napok élményei a közös Európa Ház, az együvé tartozás gondolatát valósítják meg. Másrészt érdekes és színvonalas programot biztosítunk szűkebb hazánk részére."

A kecskeméti fellépés az Erdei Ferenc Művelődési Központban lesz 1994. május 5-én, csütörtökön 18 órakor.

Sz. A.

Tisztelettel meghívjuk

MOLNÁR PÉTER

kiállítására
az Óbudai Pincegalériába
Budapest, III. Fő tér 1.
Zichy-kastély

Megnyitja:
1989. július 10-én 18 órakor
Dr. Gyárfás Péter

Megtekinthető: 1989. július 30-ig.
Naponta 14-18 óráig,
szombat-vasárnap 10-18 óráig.
Hétfőn zárva.

A művészt az MTA-Soros Alapítvány
támogatja.

Fk.: dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

MOLNÁR PÉTER
kiállítása

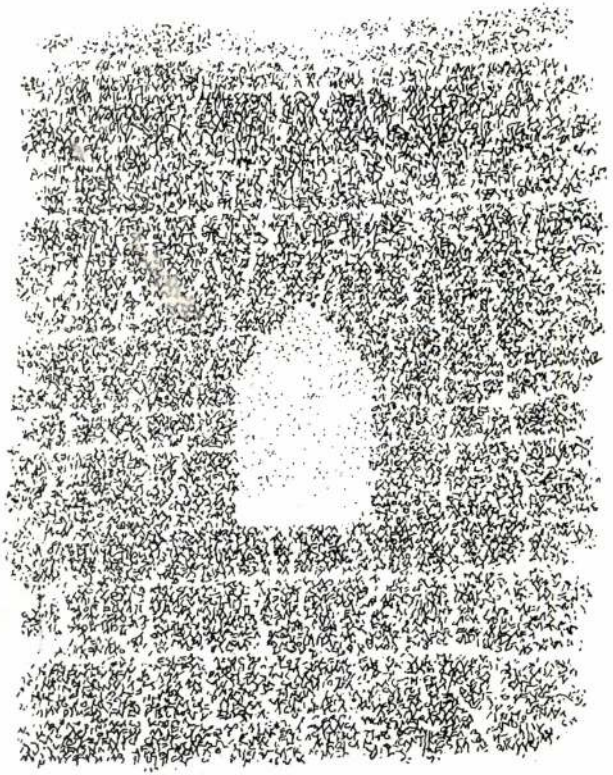

(Kommentármozaik Molnár Péter képeihez)

„Molnár Péter reprodukálhatatlan festő. Olyan festő, aki vértanúk módján hitelesíti más vérbeli festők reprodukálhatatlanságát is." —„*Bene vivit, qui bene latet* — jól él, ki jól rejtőzködik, tartja a latin közmondás. Rá talán fordítva érvényes a szentencia. Vagyis: rejtve marad az, aki jól él." — „Minden fiaskó, fájdalom, fáradtság ódiumát felvállalja, lelke mélyén olyan finom porrá őrli a felrémlő mérget, hogy az saját súlytalansága sugárzásában az öröm mézévé lényegül át." — „Molnár Péter képei, első megközelítésre, szokatlanul védtelennek tűnnek. Kiszolgáltatottak. Mintha egyetlen tisztázatlan pillantás lesöpörhetné pillangó-hímporukat. Mintha hetek alatt szétrághatná, mállaszthatná állagukat az enyészet. Mintha képtelenek lennének a létezés látványában megkapaszkodni. Hamar kihívják e képek féltő gyengédségünket és gyengeségünk félelmét. Elvezetnek az örök búcsú poklába." — „Azontúl ezeken a 20-30 centiméteres képeken évmilliárdok mozgástörténelme játszódik le. Pontbolygók számtalanja, számosa vág neki valami kimondhatatlan taszítóerő hatására beláthatatlan és végzetes pályájának." — „A festő szinte pulzusa ütemére, ritmusára (arüthmosz!) dolgozik. Apró jelei egyenletes szívdobbanások, a fájdalom és a szenvedés beteljesítő parányi arithmiájával." — „Ez a művészet rendkívül ökonomikus. (Vajon a művészet lényege nem éppen az energiaösszpontosítás, a nukleáris feltöltöttség?) Felhasználja a színt, a felszínt, hogy színe-javát mutassa a jelennek. Felhasználja a formát, hogy forgathassa, forrásba hozhassa. Formája forradalom. Eljut a forráshoz, a kezdethez. A semmiből való keletkezést modellálja. A genezist. Ezért szükségképpen geniális." — „Minden a megváltásban egzisztál. Felsejlik a semmiből, s onnan meríti selyemfényét. A létentúli őrzi meg létében. Célunk tehát, hogy a véletlent véltté változtassuk. Vagyis: varázsoljunk. A varázsló a *van* parazsába markol. De nem ég meg, hanem világít. Világít, világot épít. A hiány helyére hite hivatást hirdet. Megvallja valóságát. Ez a vallás. A vallás ellentéte a tagadás. Széttagolása az egy-egésznek." — „Molnár Péter képei végtelenek. Talán pontosabban: határtalanok. Határtalanok, hatalmasok. Mert a határ hatalmat határoz, a határtalanság korlátlan hatalmat. Ezek a képek elsodorják a kor, minden kor korlátait. A határtalanba látunk a tűpontablakokon át." — „A képek a keleti kontempláció égisze alatt keletkeznek. Nem közelíthetőek meg tehát az úgynevezett nyugatiak hezitáló nyugtalanságával. A képek ugyan lázítanak, izzítanak és izgatnak, de nem a perszonális és szociális felszínt birizgatják, hanem magfúziót idéznek elő az idegek vulkánvulvájában. Egyébként, hogy a határtalanság kezdő gondolatához visszakanyarodjunk, vegyük észre azt is, hogy Molnár Péter egyes képei megunhatatlanul sok képet zárnak (vagy tárnak) magukba. Képei képeket, a képek új képek garmadáit tartalmazzák. Miként a bűvös kínai doboz. Molnár Péter sokkoló egyszerűséggel visszavezeti a sokaságot az egységbe, az egyed gyökerében mutat rá az egyetemességre. Nem volt még festő, aki ilyen misztikus kohéziót létesített volna a legkegyetlenebbül magáramaradt egyed és a legbonthatatlanabbul kegyelmi egységben leledző egyetemesség közt." — „A teória a *theosz* és a *horao* származéka. Isteni látás. Hogyan is érezhetne rá bárki Molnár Péter képeinek értékére isteni látás nélkül?" — „Ezek a képek megtanítanak arra, hogy a kevésben is minden benne van. A tobzódó középszerűséggel szemben felmutatják a szegénység megható zsenialitását."

(Dr. Turai G. Kamil)

Műtárgyjegyzék:

Kék kavicsok	vízf. papír	34 × 76
Őskép	olaj vászon	50 × 60
Hold	olaj falemez	15 × 23
Kavicsmező	olaj falemez	27 × 37
Egy táj emléke*	olaj vászon	20 × 17
Szürke táj	olaj vászon	26 × 22
Homokmező	vízf. papír	14,5 × 25,5
Kétszer	vízf. papír	19 × 32
Szürke táj középen út	ceruza papír	22 × 17
Lao Ce álma	tempera papír	15 × 21
Fehér ház	monotypia, papír	17,5 × 14
Őskép	vegyes techn.	17 × 32
Nagy pontmező	vízf. papír	32 × 62
Arany ház	vízf. papír	18 × 18,5
Tükör	ceruza papír	20,5 × 30
Szöveg*	ceruza papír	31 × 26
Táj okkerben	tollrajz papír	20 × 16
A tengeri öreg	ceruza papír	26 × 21
Ötödik levél Wang Wei-nek	ceruza papír	55,5 × 41,5
Hatodik levél Wang Wei-nek	ceruza papír	52 × 32,5
Fej	olaj, papír	12 × 8

MOLNÁR PÉTER KIÁLLÍTÁSA
1985. OKTÓBER 4—27-IG
HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LÓRÁND U. 8.
A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: BAKOS KATALIN
A KATALÓGUST TERVEZTE: PÓCS PÉTER
FOTÓ: WALTER PÉTER
FELELŐS KIADÓ: NÉRAY KATALIN
A KATALÓGUS A MŰVÉSZ HOZZÁJÁRULÁSÁVAL KÉSZÜLT
ISBN: 963-7161-93-7
85. 53895 PETŐFI NYOMDA, KECSKEMÉT

MOLNÁR PÉTER KIÁLLÍTÁSA

1985. OKTÓBER 4—27-IG

HELIKON GALÉRIA

BUDAPEST V., EÖTVÖS LÓRÁND U. 8.

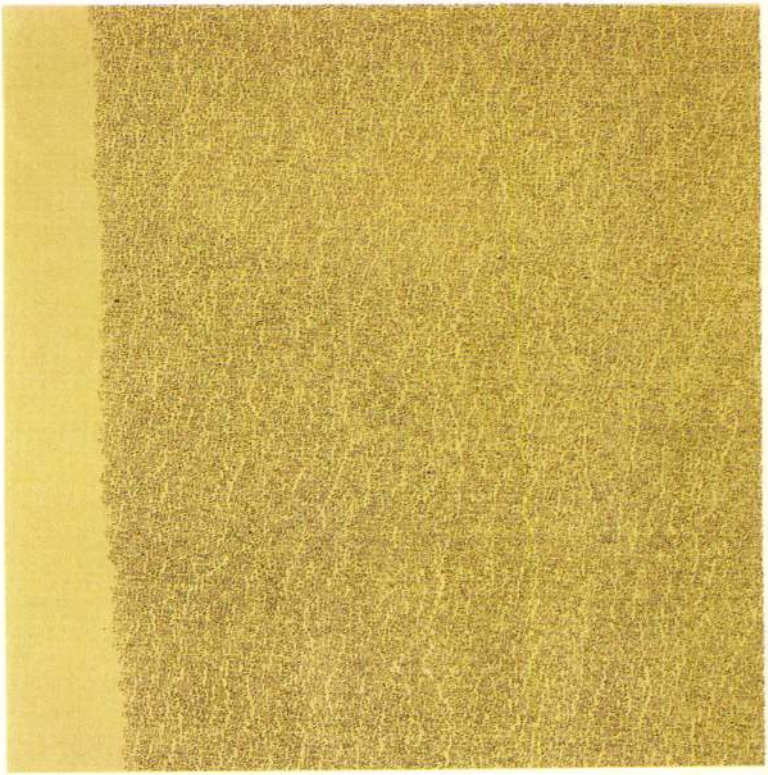

„A császár vágyakozni kezdett, hogy láthassa a Csia-ling folyónál fekvő tájat és elküldte Wu Tao-Tzut, hogy fesse le. Wu hazatért, de egyetlen vázlatot sem hozott magával. Amikor a császár ezért kérdőre vonta, így felelt: „Minden a szívemben van". Majd bement a palota egyik csarnokába, és száz mérföldnyi országot festett. Az uralkodó csodálattal nézte e művet. Wu a kép egyik részére mutatott, s azt mondta: „Látja felséged ezt a barlangtemplomot a hegy lábánál? Szellem lakik benne". Tapsolt, és a barlang kapuja hirtelen kinyílt. „A belseje mérhetetlenül szép — folytatta a mester. — Hadd mutassam meg az oda vezető utat: tekintse meg Felséged a csodákat, melyeket magába rejt." Belépett és mégegyszer visszafordult, hogy intsen urának. De ebben a pillanatban bezárult a kapu és mielőtt az elámult uralkodó előreléphetett volna, eltűnt a tájék, a fal pedig fehér volt, mint mielőtt a mester ecsetje érintette volna. Wu Tao-Tzut soha többé nem látták."

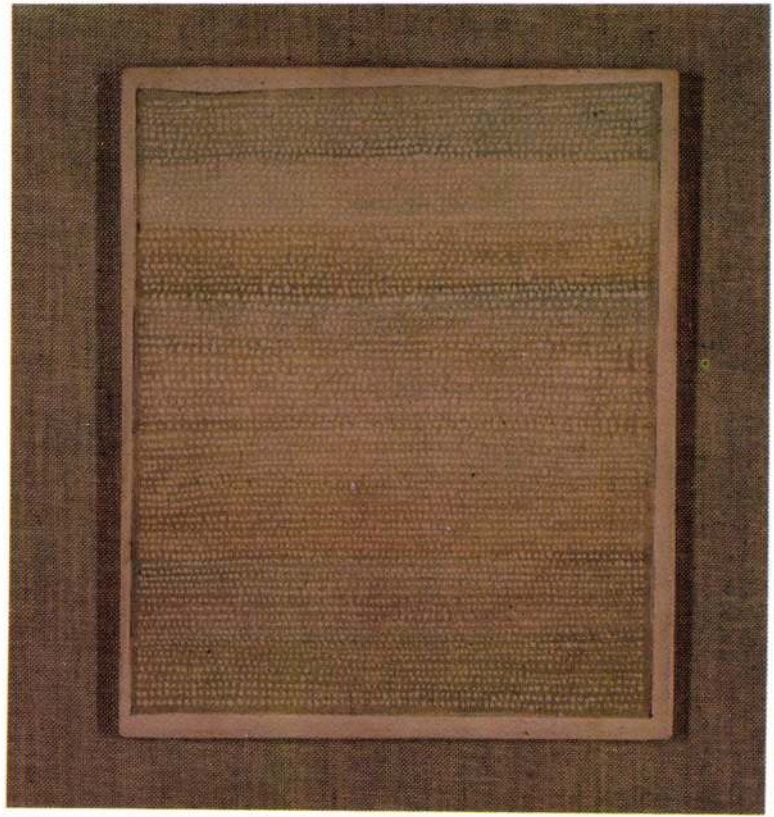

Metro 2004. nov 23., kedd 10.

Szatirikus alkotások

TÁRLAT Három képzőművész, Molnár Péter Salamon szobrász, Mangó Bea és Pap Kata grafikus alkotásaiból nyílt kiállítás az Ajándékpolc Minigalériában, Buda belvárosában, a II. kerület, Lövőház u. 19.-ben.

Nem véletlen, hogy a tárlatot Selmeczi Tibor humorista nyitotta meg, hiszen valamennyi alkotásban felfedezhető a groteszk, a szatirikus látásmód.

Molnár Péter Salamon egyik szobra, a piáló pasi szökőkút, valamint az orrát piszkáló kerti törpe fricska az újgazdag ízlésficamnak. Szeretetre méltó figurái a dzsesszzenészek (a fotón), a trottymopilen száguldó dzsigoló, a böllér kinézetű fagyiárus, a Sokol rádiót nyugágyában hallgató nyaraló, vagy a porszívózó bájtündér.

Mangó Bea térhatású, ugyancsak groteszk elemeket is tartalmazó képsorozata a hét erényről és bűnről szól.

Pap Kata képei a gyermek- és mesevilág pillanataiból valók, ugyancsak sajátos alkotások. Először állította ki a Csillárón hintázó Hold és a kicsit félelmet ébresztő Jönnek a pókok című alkotását.

METRO

„Káosz és az állam vérbosszúja”

OLAJ A feldarabolás előtt álló Jukosz felügyelőbizottságának tagjai – mindenekelőtt a külföldiek – orosz sajtójelentések szerint el akarják hagyni a testületet: a hét külföldi és négy orosz igazgató a január 13-i részvényesi közgyűlésen akarja hivatalát letenni.

Indoklásuk szerint nem bírják a „káoszt és az állam vérbosszúját” – közölte a moszkvai Gazeta című lapnak nyilatkozva Viktor Gerascsenko, a felügyelőbizottság elnöke. Azt is elmondta, hogy a konszern érdekeinek védelmére a legmagasabb fokú döntőbírósághoz fordulnak. MTI

Az alap két sz

A várakozásoknak megfelelően 50 bázisponttal csökkentette a jegybank az alapkamatot.

Az alapkamat így most tízszázalékos. A döntés után a forint erősödni kezdett.

A kamat csökkentését elsősorban az infláció szempontjából meghatározó folyamatok, az inflációs kilátások kedvező alakulása, valamint a jelenlegi nemzetközi pénzügyi környezet

GAZDASÁG **GYORS FEJLŐDŐK**

A fejlődő országok gazdasága az idén átlag 6,1%-kal bővül, ezen belül is vezet Kelet-Ázsia, ahol 7,1%-ot

MOLNÁR Péter

Emlékműpályázat. 1956.dec.8. sortűz áldozatainak emlékére. = Palócföld, 1991.1. 73-75.p. ill.

MOLNÁR PÉTER

Hódolat Antoni Tápiesnek"

repr.

XV. Országos Akvarell Biennálé

Eger 1996

Tálomok - há

Ifjúsági Ház

Molnár Péter

és Mülbacher István

a Kőbányai (Bpest) mozi épület tervezőjei

Halász Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966.

2721.

Molnár Péter

és Mühlbacher István

Dobónyai mozi, Puskin
tér, 1960. Terve.

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. kiállítás-katalógus
13 l.

MDK

Molnár Péter, építész

A lágymányosi új vásárváros nagy kiállítási csarnokának egyik tervezője. [Makett:] Repr.

(-As): „Napremüveges" csarnok 3.

ESTI HIRLAP Bp. 1969. jún. 6.

Molnár Péter

Szerepel a félegyházi képzőművész kör kiállításán szentendrén

N.N.: Félegyházi képzőművészek szentendrén

Petőfi Népe 1968 XII. 13

MDK

Molnár Péter, építész.

A Miskolc-Tiszai pályaudvar terv pályázatot ismertette.

(békés): Csomagok az alagútban 3

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. nov. 23.

M.D.K.

Molnár Péter
graphus

„Úlló fín"

Élet és Irodalom, 1968. márc. 16-7 lap.

Molnár Péter

Mühlbacher Istvánnal a bpesti Kőbánya Mozi /1960-1964/ építője. Az utolsó évek jeles alkotásai közt említve.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 294. l.

Molnár Péter

Építész. Janáky István munkatársa az Isztambul szálló tervezésében. Még: Körner József, Vass Antal, Zilahy István.

Később /399.l./ Janáky funkcionáriusaként említve.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 395.l.

Molnár Péter

és Brenner Jánosné

Gubacsi utí lakóépületek, 1955.
terve

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítás-katalógus, Budapest,
1960. 14 l.

Molnár Péter, építész

M.D.K.

és Mülbacher közös tervei szerint épült fel a Kőbányai mozi.

Major, Máté: Ungarische Baukunst von heute Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/. Bp. 1966. 363 l. 26 t.

283. old.

Molnár Péter épitész M.D.K.

Sao Pauloban a VIII. épitészeti és képzőművészeti biennálén kitüntetve,

Napló

Magyar Nemzet 1966. ápr. 22. 4.l.

Molnár Péter épitész M.D.K.

Sao Paulóban a VIII. épitészeti és képzőmű-
vészeti biennálén kitüntetve.

Napló

Magyar Nemzet 1966. ápr. 22. 4.1.

MOLNÁR Péter épített

+ Sylvester Ádám
Vajdi Tamás

Bp. Hungária krt – Egrenyát sarok
Kontrax Centrum

KÁLLAI Géza: A Kontrax Centrum.
=ÉS, 1993. ápr. 9. 12.

Karli feküdt az ágyban, játszottam vele és Francival; ezt a játékot jól ismerjük, és évekkel ezelőtt, amikor karácsonykor hosszú-hosszú ideig ágyban volt, mindig együtt játszottuk. A végén következtek a jutalmak, néhány malátacukorka! — Este Mami az összes kicsivel egy kártyapartit játszott, nagyon csöndesen! mert Karli a közvetlen közelben aludt. —

Május 13. Áldozócsütörtök

Tegnap este még egy cirkusz volt az ablakunk előtt. Már mind fölkészültünk a nyugtalan éjszakára. Mégis hála Istennek mind nagyon jól aludtunk. Így gondolja az ember — és mégis minden másképp üt ki. — Olyan szépen mondja Szent Ágoston: Intellectus Divinus mesurat et regulat res.[1]

Voltaképpen Pertelsteinbe akartam menni, mert várt a barátom, Pater Sylva-Taruca. De minthogy a sofőr lánya elsőáldozó volt, nem akartam igénybe venni. Harrachtól is kaptam levelet, hogy menjek el egy beteghez, Marenzi grófnőhöz Bruckba. St. Gabrielben pedig Pater Ildefons Lichtenstein reméli, hogy elmegyek 40 papjelölt fölszentelésére. Ezt mind szívesen megtenném, de nem utazom, nincs helyettesem, és nagyon sok a betegem. Ha az asszisztensnőm megjön, remélem, szabadabb leszek! —

Délután sétálni mentem Mamival a kertben. A vendégszobákról beszéltünk, vagyis a parádés vendégszobánk W. C. szagú, és ezt csak

MOLNÁR Péter

MOLNÁR Péter: Egy csaknem elfelejtett ház : A Tüzoltóság Országos Javitó Bázisa, Kőbánya, Budapest : Épitész: Molnár Péter, Koris János, Benczur László, Budaházy Eszter. = Magyar Épitőművészet, 83, 1992, 5. 10 - 13. ill.
E

Koris János
Benczúr László
Budaházy Tibor

rálnych reliéfov. Najčastejšie sa vyskytujú motívy holuba, levov, ktoré stoja z oboch strán počiatočných písmen hebrejského slova „tu odpočívajú". Na jednom pomníku sú dve mláďatá vtákov, na druhom reliéfe smútiaci holub medzi konármi košatého stromu. Z ornamentálnych motívov prevládajú kvety a listy.

Židia zo Solivaru patrili k rabinátu v Šebeši. Roku 1930 žilo tam 52 ľudí. Nakoľko ale vzdialenosť bola značná, mali svoj vlastný cintorín. Leží pri rím. kat. cintoríne. Rozmery sú 60 x 16 m. Už sa nepoužíva, nakoľko v Solivare židia nežijú. Na východnej polovici ležia ženy a na západnej muži. Časť hrobov (asi 2 rady v strede) majú smer severojužný, ostatné východozápadný. Cintorín je na každú stranu otvorený, asi 25 kameňov je v poriadku, 5—6 kameňov je zrúcaných. Najnovší má dátum 1936.

Sabinov

Mesto jestvuje od 14. storočia. Bolo slobodným kráľov-

Molnár Péter
grafikus

M.D.K

„Kavicsok"

Élet és Irodalom, 1966. aug. 27. 4 lap

Molnár Péter
grafikus

M.D.K

„Felhők"

Élet és Irodalom, 1966. okt. 1. - 5 lap

Molnár Péter
grafikus

M.D.K

"Feleségem"

Élet és Irodalom, 1966. nov. 12. - 1 lap

MDK

Mühlbacher István - Molnár Péter ép.

Kőbányai mozi

Felszabadult Bp. művészete N.Gal. 1960

Molnár Péter

Meghívó: A gondolat formái I-II

Óbudai társasbör

Lásd: Beöthy Balázs

1993 máj 11- jún 13- júl 18

I. rész II. rész.

Molnár Péter
festő

M.D.K.

A kecskeméti T.I.T Klubban rendezett
tárlatot

— : Ki állítások
Művészet, 1968. május – 48 lap.

Molnár Péter építész

Tatár Tiborral közös terve

III. díjat kapott az új Nemzeti

Színház pályázatán /repró/

Magyar Hírlap 1966 I. 29

MDK

Molnár Péter

Kiállitási hir

Művészet 1968 máj.p.48.

MDK

Molnár Péter

147, toll

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.

Kecskemét Katona J.Múz.

MDK

Molnár Péter

Kiállitási hir

Szocialista művészetért 1968 jun.

Molnár Péter

cikke:

Molnár Péter: A MTESZ Székház tervpályázata 197o.
Magyar Épitőművészet, 197o. 1.sz. 2-7. lap
/Tervismertetés, képekkel/

Molnár Péter

zsüritag véleményét ismerteti.

Jécsay Andor: Milyen lesz az új MTESZ székház?

Budapest, 1970. 12. sz. 27-29. l.

Molnár Péter
építén

Bp. Kőbánya, mozi 1960-62

Repr.

Radó: Magyar építészettört. 380.
Műszaki K. 1971.

Az Eve Art Galéria

Budapest, Király u. 98/b Telefon: 122 84 86

tisztelettel meghívja Önt

1994. október 8-án 16 órára

MOLNÁR PÉTER

festő- és grafikusművész kiállításának megnyitójára,

melyet Kecskeméti Kálmán festőművész tart.

A kiállítás megtekinthető

október 29-ig, hétköznap 14-18 óráig.

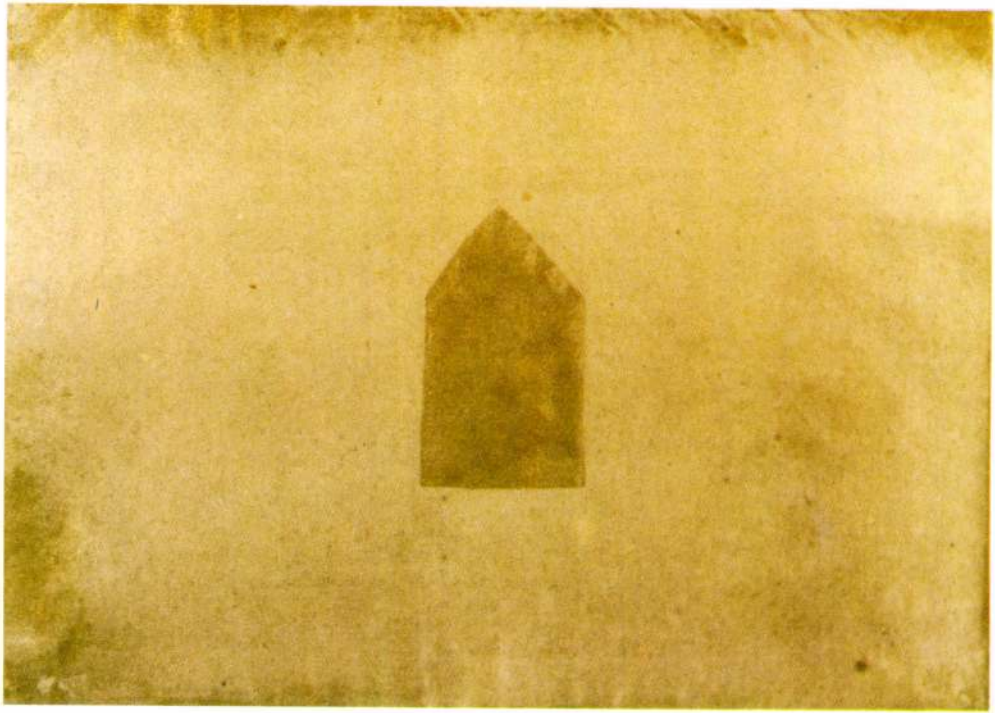

MOLNÁR PÉTER, /1943—/ BUDAPEST
EGY TÁJ EMLÉKE, OLAJ, VÁSZON
THE MEMORY OF A LANDSCAPE, OIL, CANVAS ON WOOD.

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT
MOLNÁR PÉTER
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1985. OKTÓBER 4-én PÉNTEKEN 16 órakor
BUDAPEST, EÖTVÖS LORÁND U. 8.
A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 1985. OKTÓBER 3—27.
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—18 óráig

Felelős kiadó: Néray Katalin — Petőfi Nyomda, Kecskemét

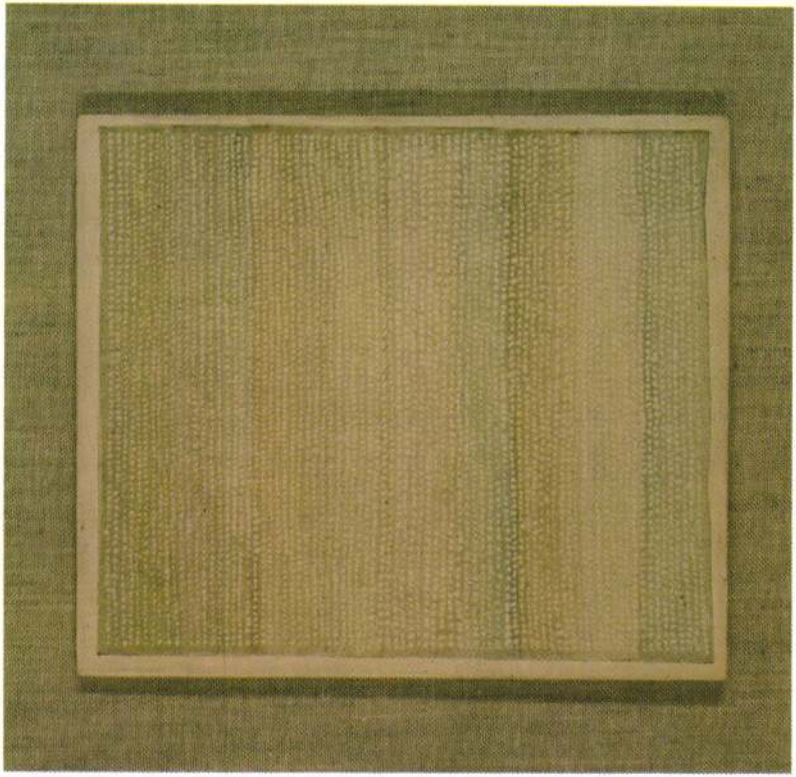

Molnár Péter, Ybl-díjas építész

Csomor Tibor: Épült 1987-ben Folyóiratszemle.

(Magyar Építőipar, 1987. 1-2 sz. 1-86 l.)

A lapaz elmúlt év folyamán megvalósult és átadott kiemelkedő építészeti alkotások at mutatja be. Bevezetője posztmodern építészeti irányzattal foglalkozik.

A tervezők és alkotásuk: Molnár Péter – Kovács János – Budaházi Eszter: Vasarely Múzeum, III. Fő tér, (építészeti nívódíj).

Budapest folyóirat, 1988., 8., 47-old.

Molnár Péter, Ybl-díjas építész (Sparten). 4.) Folytatás

Szrogh György: Élbűvölően szép. Vaszarely Múzeum. Ejsítési: Molnár Péter, Kőrös János (Sparten.)

1. Épen maradt boltozatos terek. (repr.)

2. Boltívek közötti sík mennyeztű tér. (repr.)

3. Kazettás sík mennyezetű kiállító tér. (repr.)

5–6. Kiállítóterem, fedélszékbe nyitott kéthajós tér. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1988., 4–5., 72–73 – old.

Molnár Péter

---

fazetas

Négy Jerámia Tina füredem.

Füvessy Amitó
ciste

Szokol Mezgyei Négy
1979 dec 9.

Molnár Péter, napóra tervező, építész 2.) Folytatás

~~Szegh György: Vasarely Múzeum, Budapest. Építész: Koris János, Molnár Péter (Szántó).~~

Kertrendezés: M. Baló Borbála (Lakóterv)

A napóra tervezői: Molnár Péter és Koris János

-"- kérzítője: Kovács József, ipszarművész és kovácsmester

Magyar Építőművészet, 1988., 4–5., 68-old.

Molnár Péter, Ybl-díjas építész [Ipartérv.] (vége) 3.) Folytatás
Vasarely Múzeum, Bpest., Építész: Molnár Péter, Koris János. [Ipartérv.]

2. Földszinti alaprajz. [repr.]
3. a belső udvari szárny régi állapota. [repr.]
4. Emeleti alaprajz. [repr.]
5. Helyszínrajz
6. A-A metszet, - homlokzat [repr.]
7. B-B -"- -"- [repr.]

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 68-69-old.

Vöbányai mozi, Bpest. Építész: Molnár Péter, Mühlbacher István, 1964.
31–33.

Molnár Péter,
Ybl-díjas építész

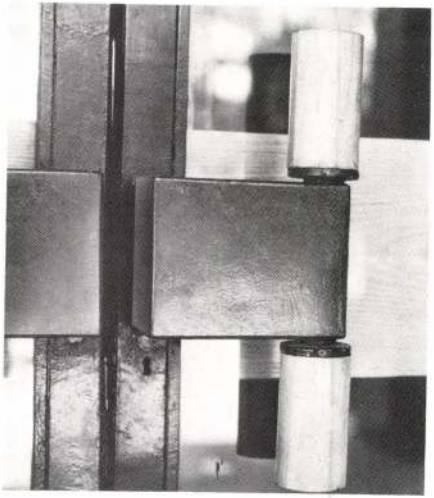

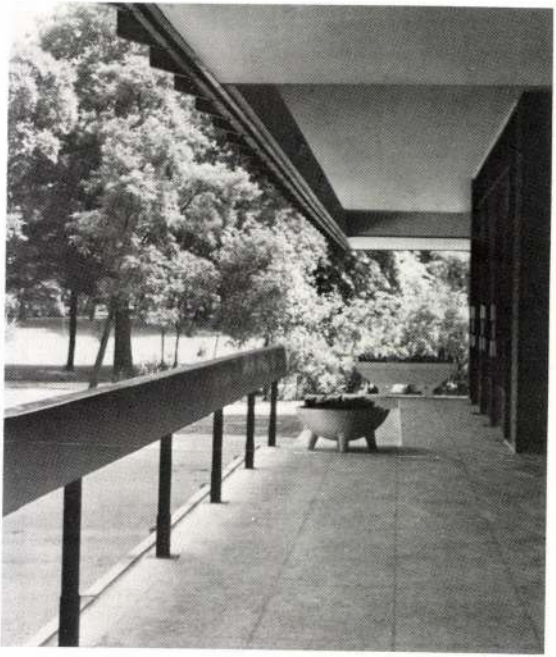

Magyar Építőművészet, 1988; 3, 53-old.

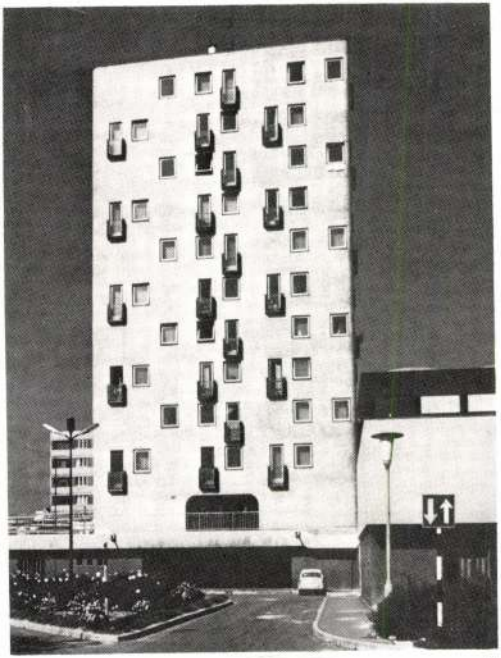

Molnár Péter, Ybl-díjas építész
Zónáky György: Kísérlet egy korszak bejárására.

14. Lakóház a Széchenyi rakparton, Budapest. |repr.|

Építész: Molnár Péter, Mühlbacher István.
1962.

Magyar Építőművészet, 1988., 3., 10-old.

Molnár Péter, Ybl-díjas építész

Zalaváry Lajos: Mesteriskolai feladat. Szolnoki mozi, 1953.

Mesteriskola (Fiatal Építészek Köre). Vázlataimkból időszakonként kiállítást rendeztünk. Időpont 1953. A szocreál kellős közepe. Téma: Szolnoki mozi. A kürosi tér mellett kiállított egy rögtönzött vázlatott (2. variáció), melyet a közvélemény osztatlanul tanulmányozott: Molnár Péter, Janossy György – és még többen.

Magyar Építőművészet, 1979., 1-2 szám, 5-old.

Molnár Péter, Ybl-díjas építész

Tanulmányi bizottság:
dr. Szendrői Jenő, Molnár Péter,

(ÉMÉSZ Mesteriskolája VIII. ciklusának hallgatói).

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 2. old.

Molnár Péter Ybl-díjas építész. Nyilvántartás.

a MÉSZ Mesteriskola előadásai

I. ciklus 1940-42.

Molnár Péter: a funkció változásának dinamikája.

VI. ciklus 1980-82.

Molnár Péter, Jánossy György

Farkasdy Zoltán: Bemutatkozás a II. világháború utáni magyar építészetről.

Molnár Péter, Sylvester Ádám: Új épületszerkezetek – tervezési elvek.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 3.-old.

Molnár Péter, Ybl-díjas építész 2.) folytatás.

A Mesteriskola VIII. ciklusának programja, 1984-85.

1984.
Szept. 20. Ismerkedés Vörösmarty. Vendéglátók:
Molnár Péter és Jurcsik Károly

1985.
Május 9. „Az 50-es évek építészete" — Molnár Péter építész előadása. Meghívottak: Farkasdy Zoltán, Jánossy György, Pintér Béla, Szalatnay Lajos építészek.

IX. ciklus, 1986-88.
A magyar építészet 1945-55 között.

+ 5 old.

Magyar Építőművészet, 1989. Belső borító, 1-2 darab.

Molnár Péter

a miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata Biráló Bizottságának tagja volt.

Molnár Péter: S miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 2. l.

Molnár Péter

az 1962. évi építészeti fotopályázat zsűrijének tagja volt.

Tillai Ernő: Épületek, fényképek. - Magyar Építőművészet, 1969. 3.sz. 56-59.l.

MDK

Molnár Péter - Mühlbacher István ép.

Kőbányai mozi

Felszabadult Sp művészete N.Gal. 1960

Molnár Péter épitész M.D.K.

Hétvégi ház terve / Galóca / repr.

v.I.: Borostyán, Tulipán és Tátika keresi az épittetőket
Bemutatták az uj hétvégi házak izléses terveit

Magyar Nemzet 1965. augusztus 19. 5. l.

Molnár Péter épitész M.D.K.
IPARTERV/

Köbánya, mozi terve / 1964/

Társtervező: Mühlbacher István

repr.

Magyar Építőművészet 1965/1. 20-35.l.

Molnár Péter, építész MDK

III. díjat nyert.

4 pályamű: Repr.

f. G.: Kihirdették a budapesti Nemzeti Színház tervpályázatának eredményét 8.

NÉPSZABADSÁG, 1966. jan. 29.

M.D.4

Molnár Péter
grafikus

"Leánykép"

Élet és Irodalom, 1965. dec. 11 – 2 lap.

Molnár Péter
grafikus

M.D.K

Illustráció.

Szabó Ervin: A ring
Élet és Irodalom, 1966. febr. 12. - 12 kép.

Molnár Péter, építész

MTI

III. díjjal jutalmazott terv.

Repr.

–: A Nemzeti Színház tervpályázat eredményei és tanulságai

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. febr. 6.

Molnár Péter, építész MDK

A 800 személyes szélesvásznú filmszínház egyik tervezője.

–: Megnyitották a Kőlánya Filmszínházat 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. aug. 19.

Molnár Péter építész M.D.K.

Kossuth -dijas / IPARTERV/

A Kőbánya Mozi tervezője

Társtervező: Mühlbacher István

Szij Rezső: A Kőbánya Mozi

Müvészet 1965.január

Molnár Péter, [építész] M Dh

Bene Lászlóval és Mühlmacher Istvánnal
közösen készített terve II. díjat – 25000
Ft jutalmat – nyert.

–: Odaitélték a BNV lágymányosi főpa-
vilonjának tervezésére kiírt pályázat díjait
10. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. ápr. 30

Molnár Péter, építész MDK

Egyik tervezője az új mozinak.

-: Budapest legszebb filmszínháza épül Kőbányán 9.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. júl. 13.

MOLNÁR Péter épitész M.D.K.

résztvett a pályázaton / I.dij: 16 000 Ft/

Társtervező: M. Baló Borbála, Tokár György

Mirgai László: A Bp. X. Fehér uti Sportliget Terv pályázata
Magyar Épitőművészet 1962/2. 34-36.l.

MOLNÁR Péter épitész M.[illegible].K.

részvétel a pályázaton § kiemelt megvétel/

Társtervező: Tokár györgy, Kollár Lajos, Khin Antal, Busch Béla, M. [illegible]ald Borbála

Kihirdették az uj kiá liátsi csarnok tervpályázatának eredményét.

Magyar Nemzet 1962. szeptember 27. 7.l.

M.D.K.

MOLNÁR Péter évétén

A Sportliget I. dijas tervpályázata / 16 000 Ft /

Társtervező: Tarár György

Dr. Baló Borbála

G.I. : Központi stadionnal , motorversenypályákkal két fedett ternacsarnokkal felépül a budapesti Sportliget

Magyar Nemzet 1962. január 10 6.1.

de-D. 4.

HOLNÁR Péter

A magyar Építőművészet 1961. évi
1. számának borító lapja

Magyar Építőművészet

M.D.K.

Molnár Péter, építész

és Tolnai György költő
szerzők az egyik harmadik díjat
nyerték el a Nemzeti Színház
nemzetközi tervpályázatán. A lap
rövid ismertetés mellett egy külső
és egy belső nézeti rajzot közöl.

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. ápr.sz. 18. old.

Molnár Péter építész

A MÉSz mesteriskolójában
tanul Janákynál

Kortárs 1966 V. n. 758 old.

Molnár Péter

Budapesti Tervező Irodában tervezte a debreceni /Vörös Hadsereg" és Béke út sarok/ 5 emeletes irodaházat.

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen.

48.

Molnár Péter, építész M.D.K.
(1925 –

tervei szerint épült a kőbányai mori és az Árpád-híd budai hídfője körüli új lazóház-csoport.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 957. old.

Molnár Péter épitész
1925-

Irodaház /repr./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen **Képjegyzék** 59.

Molnár Péter

és Bonta János

vért vettek a miskolci MÁV Tiszai Pályaudvar építéneti terveire biírt pályázat zsürizésében.

Az építéneti terv pályázatokról. (Bonta-Molnár) Magyar Építőművészet 1969. 1.a. 59. l.

Molnár Péter épitész M.D.K.

A budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatán

III. dij / 150ooo Ft /

Társtervező: Tokár György

Záróje lentés a budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatáról

Magyar Épitőművészet 1966/3. 6-40.1.

Molnár Péter és Mühlbacher István

Építészek tp-i Kőbánya mozija

Major M: Gondolatok – tettek: építészetünk mozgató

Kritika 1965 10 sz. 23. l.

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatá

Molnár Péter építész M.D.K.

/IPARTERV/

1964-ben Ybl-dijjal kitüntetve II fokozat

Több ipari és középület tervéért

Tervezőtársával Mühlbacher Istvánnal megosztott dijzás

Magyar Építőművészet 1964/4. 13. l.

Molnár Péter, építész

MDk

Munkaközössége nevében felvette

a 150 000 Ft-os III. díjat.

–. Kiosztották a Nemzeti Színház

versenypályázat díjait

8.

NÉPSZABADSÁG Dp. 1966. március 31.

MDk

Molnár Péter, épitész

A Sao Paolo-i VIII. épitészeti és képzőművészeti biennálén diplomát nyert.

— : Magyar épitészek nemzetközi elismerése 8.

NÉPSZABADSÁG, 1966. ápr. 22. [Vidéki]

Molnár Péter

fiatal épitész

Kocsi loval című vízfestménye repr.
Jó akvarellista.

Épités - Épitészet.
1949. I. évf. 5 sz. 60, 61. l. (P. F.: A tervező irodák képzőművészeinek kiállítása.)

Kis szindus vázlatok
Vízfestményei közül
kiválik a szélesen kezelt
fenti kép.

MOLNÁR PÉTER

Új Művészet
2004. März.
XV. évf. 3.

28. old.

Az Eve Art Galéria

Budapest, Király u. 98/b Telefon: 122 84 86

tisztelettel meghívja Önt

1994. október 8-án 16 órára

MOLNÁR PÉTER

festő- és grafikusművész kiállításának megnyitójára,

melyet Kecskeméti Kálmán festőművész tart.

A kiállítás megtekinthető

október 29-ig, hétköznap 14-18 óráig.

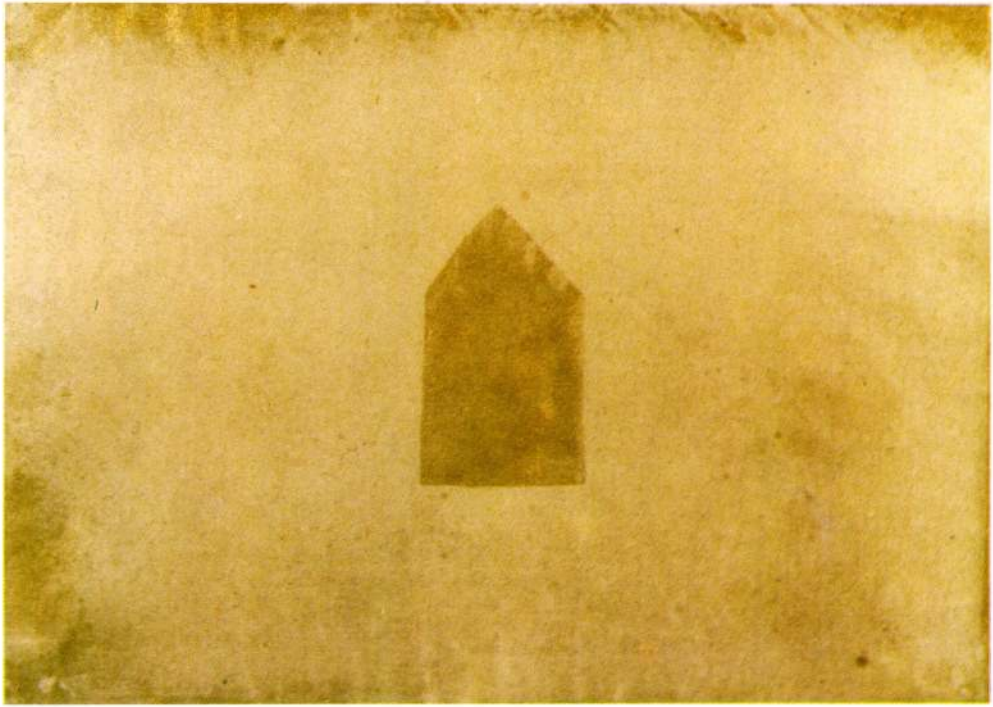

Molnár Péter

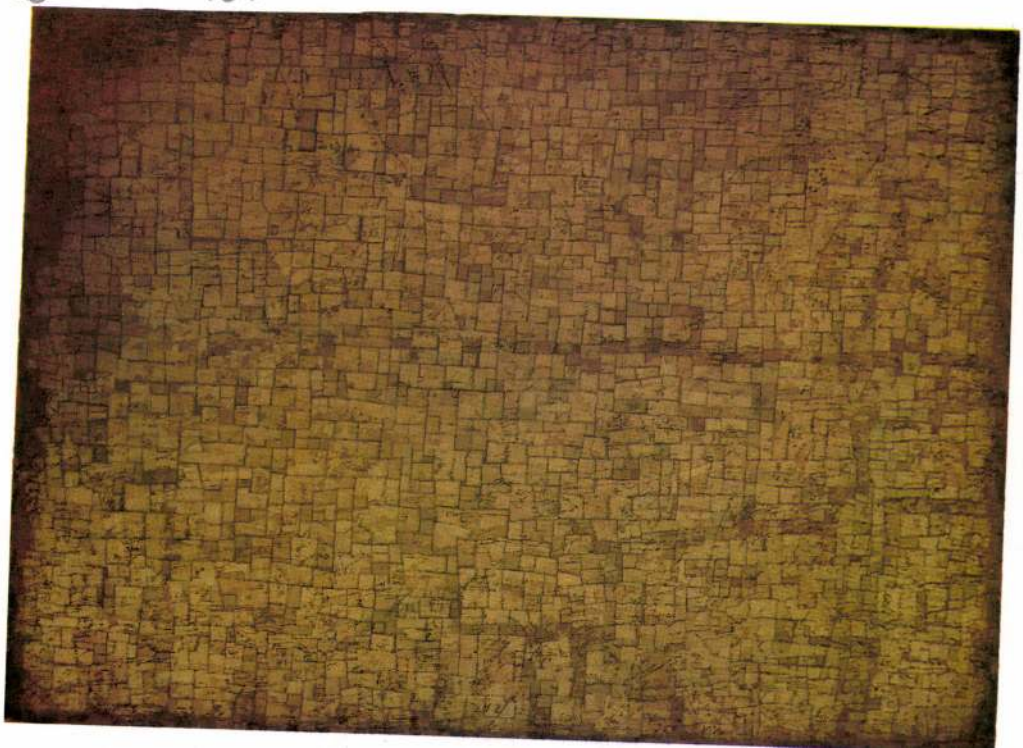

Óbudai Társaskör Galéria

Budapest, III. Kiskorona u. 7.

MOLNÁR PÉTER

kiállítása

Megnyitja 2004. március 9-én 18 órakor

Jász Attila költő

Megtekinthető: 2004. március 28-ig hétfő kivételével 14-18 óra között

FŐVÁROSI KÉPZŐMŰVÉSZETI ALAP

Kőről kőre, rétegelt lemez, olaj, 33x46 cm, 2001-2004 Németh-gyűjtemény, Budapest. Fotó: Berényi Zsuzsa

Molnár Péter ifj.

épület

Szabad Művészet

1957. 385. l.

Mihalik József

előadó orsz. felügyelő

kir. tanácsos

Molnár Péter

Molnár Péter: Dunai Papírgyár /Rácz György építész./
Müszaki Tervezés, 1966. 1o.sz. 3-5. l.

Az 1966.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája/ Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 249. l.

Molnár Péter, építés

M.D.K.

és Mühlbacher István hőrös
tervei szerint 1960-1967 hört épült
Kőbánya morija jelzi az 56-után
„az egyedül lehetséges előbbrejutás,
a modern magyar építészet utjáit"!

Major Máté hozzászólása a MTA ankétján "Az ujkori magyar müvészet periodizációjának problémái"-ról Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1967. XVI. évf. 1. sz. 13 old.

Molnár Péter építész

A Sao Paulai építészeti biennálén kiszűrtetést kapott

Nagyvarsa 1966 ápr. 22, 2 old.

Molnár Péter építész
IPARTERV

ÉM állandó építési kiállitási pavilonja
Társtervező: Tokár György

repr.

Magyar Építőművészet 1965/5. 2-5.1.

M.D.K.

Molnár Péter épitész

Hétvégi ház - nyarló tervek.

"Galóca "

Magyar Épitőmüvészet 1965/6. 36-37.1.

Molnár Péter

M.D.K.

A balatonföldvári Kaszino tervpályázaton dijazva

II. dij

Társtervező: Tokár György, Klin "ntal

Magyar Épitőművészet 1 67/3. 2-5. 1.

Molnár Péter épitész M.D.K.

/IPARTERV6

A Hőterv uj székházának terve / BpFő utca és Bem rakpart sarkán/

repr.

G.J.:Még ez ében megkezdik a HŐTERV uj székházának épitését

Magyar Nemzet 1963. julius xxxxx. 11.3.1.

Molnár Péter
épitész

M.D.K

1964-ben az Jól dig II. foko-
zatával jutalmartak.

—: Hirch

Művészet, 1964. junius – 44 lap

M. P. K

Molnár Péter építész M.-.K.

Részt vett a pályázaton II. díj /25 000 Ft/

Társtervező: Bene László, Mühlbacher István, dr. Kollár Lajos, id. Hertelendyi Dénes, ifj. Hertelendyi Dénes, Sárkány Imre.

Repr. alaprajz.

A Budapesti Nemzetközi Vásár főbejárati villamos terminályáról. 2-3.l.

Magyar Építőművészet 1963/5. 2-4.l.

Molnár Péter épitész M.É.K.

Foghijbeépités a Széchenyi rakparton.

Magyar Épitőművészet 1963/2. 28.1.

Molnár épitész M.D.K.

OTI bérházak tervezése, 1933. repr.

Társte vező: Arkay, Farkas, Fischer, Heyss, Ligeti,

Molnár, Pogány, Preisich, Vadász

Dr. Kubinszky Mihály :A modern magyar épitészet kibontakozása /1890-1944/

Magyar Épitőművészet 1963 /3. 16.,17.,18.l.

Molnár Péter [építész]. MDk

M. Baló Borbálával és Tokár György-
Kiszösen 6000 ft-s I. díjat
nyert.

–: Kihirdették a sportliget terv-pá-
lyázatának eredményét 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. dec. 22.

Molnár Péter építész

tervezte Debrecenben a Vörös Hadsereg út 90 Béke út sarkán levő irodaházat

A képzőművészetek Debrecenben, 1961

48 oldal

Molnár Péter építész MDK

A Ybl M.-díj II. f.-t kapta.

—: Átadták az idei Ybl-díjakat 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. aug. 3.

Molnár Péter

Irodaház (repro)

A képzőművészeti Dekrenen ben
1961

59 kép

Molnár Péter
építész

M.D.K.

A Kőbánya mozit Molnár Péter
és Mühlbacher Rezső tervezték.
A tervei alapján készült a
Szechenyi rkp 4. sz. alatti O.T.P. háza.

Frij Rezső: A Kőbánya mozi
Művészet, 1965. január - 24 lap.

Molnár Péter
építész

M.D.K

Molnár Péter Serverte a Mechanikai Laboratorium épületét is. – A lágymányosi kiállítási csarnok Serve is az ő nevéhez fűződik

Szép Rezső: A kőbánya mozi
Művészet, 1965. január – 24 kep.

MDK

Molnár Péter épitész

Ganz Vagon-és Gépgyár kulturháza a Népligetben tervrajzai /repr./

A Mesteriskola tervei. Magyar Épitőművészet 1955. IV.évf.1-2.sz.11.1.

Molnár Péter, építén MDK

+ Jánáky István – Körner József – Zilahi István – Vass Antal

Gárdonyi Imő: Öt magar építén tervezi Törökország legnagyobb lüxüszállodáját.

Rév. Hirlap, II. évf. 8. sz. 1917. jan. 11. pé.
8. dd.

Molnár Péter, [építész]

MDK

Janáky István - Körner József - Molnár Péter -
Vass Antal és Zilahy István

bemutatták és vitára bocsátották a terveket a Magyar Építőművészek Szövetségében pénteken este. A szakemberek nagy elismeréssel fogadták.

Ø: Bemutatták a magyar építészek isztanbuli szálloda-tervét.

Esti Hirlap: II.évf. 58.sz. 1957.márci 1o. vas.
7. oldal

Molnár Péter ifj. MDK

építész

Debrecen. Irodaház tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55

MDK

Molnár Péter épitész

Gárdonyi J: Az Épitőművészek Szöv. őszi munkaterve. Magyar Nemzet, 1955. szept. 14. 5.l.

M. P. V.

MOLNÁR Péter építész

Lásd még
Brenner Jánosné - Molnár
IV/1 épület terve (Repr.)

Cserba Dezső: A Gubacsi-hídfői lakó-
telep
Magyar Építőművészet 1956 (V.) 4. sz. 110. l.

M. D. K.

KOLNÁR Péter építész

Gubacsi-hidfői lakótelep III./1. épület (Repr.)

Cserba Dezső: A Gubacsi-hidfői lakótelep

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 109.

ll.D.K.

MOLNÁR Péter építész

A Gubacsi-hídfői laróktelep beépítési terve (1954.) Rész.

Cserba Dezső: A Gubacsi-hídfői lakótelep
magyar Építőművészet 1956.(V.) 4. sz. 103.l
104.

M. D. K.

MOLNÁR Péter építész

Gubacsi hidfői lakótelep porthás
(III/1. épület Nepr.

Cserba Dezső: A Gubacsi-hidfői lakótelep
Magyar Építőművészett 1956. (V.) 4. sz. 107.
108. l.

M. D. K.

MOLNÁR Péter építész

Siófok, Meteorologiai Obszerva-
tórium és Viharjelző állomás

Repr.

Magyar Építőművészet 1956. (V.)

285–288. l.

M. D. K.

MOLNÁR Péter építész

Siófok, meteorológiai állomás épülete (Perk.)

Borsányi Pál: Új építőanyagok és alkalmazásuk
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 6. sz. 184. l.
186. l

M. D. K

MOLNÁR Péter építész

(Jonáky - Körner - Molnár)

Isztambul, üdülőszálló Társtervezője

(Mor.)

Gy. I. Isztambuli üdülőszálló terve

Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 3-4. sz.

57-67. l.

M. D. K.

MOLNÁR Péter építész

Bp. Kőbánya, Pataki István tér, szeles-
vászmi mozi
Társtervező: Mühlbacher István

Gárdonyi Jenő: Új bíradó filmszínház,
körmozi szabadtéri filmvetítés nappal
Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 259. sz. 4. l.
nov. 1.

M. D. K.

MOLNÁR Péter építész

Országos lakáspályázat 3. Épület-kategória (megvétel)

Társtervező: Mühlbacher István

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

le. D 4

MOLNÁR Péter építész

Bp. Gubacsi úti lakótelep terv.

Magyar Építőművészet 1960. 3. sz. 11. l.

Molnár Péter

Molnár Péter és Mühlbacher István építészek: Kőbánya Mozi, Budapest.

/rövid képes ismertetés/

8.1.

Magyar Építőművészet, 1972.3.sz. /építészet és emberi/

Molnár Péter

Servezte a Mohács-i emeletes ikerházakat 1959. 389. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1351

Molnár Péter

és Mühlbacher István terveztek a

a bp. Kőbányai filmszínházat 1964.

411. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967. Budapest 1970.

137.1

Monár Péter

tervezte a kőbányai mozit

Rajztanitás 1975/1/1

Dr Maksay:Képzőművészetünk 3o éve

Molnár Péter

Felszólalásának rövid ismertetése a MÉSZ 1972.nov.1-i vezetőségi ülésén.

Magy.Ép.Műv. 1972.6.sz. 58-59.l.

Molnár Péter
építész

A váci Hajókikötő Pokolsziget Révkikötőben elhelyezendő szobászati alkotásra kiírt pályázaton részt vett.

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal.

Molnár Péter

a budapesti Kőbánya mozi
építészeként említve

Magyar építészet 1945-70
105. old.

Molnár Péter építész

a budapesti Energiagazdálkodási Intézet
szelháza építészeként neve említve

Magyar építészet 1945-70
87. old.

Molnár Péter

Papp Zoltán: ÁGM üzemház, Budapest, XIV. Pillangó utca 16-18-2o.
/Rövid életrajz + ismertetés,képekkel.Vezető építész: Molnár Péter/

Magy. Ép. műv. 1972. 4.sz. 4o.1.
/Fiatal Építészek Köre-szám/

Molnár Péter

Szürke téglalapot ábrázoló rajz, rajta három kagylószerü ábra, de lehetnek kavicsdarabok is.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 15.
XX. évf. 2o. sz. 11. lap.

Molnár Péter, Ybl-díjas építész
Diplomadíjasok, 1986.

Vértesi László építész jelenleg az Ybl-terv-nél dolgozik Molnár Péter és Sylvester Ádám műtermében.

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5. szám, 84-old.

Molnár Péter, építész

L: Kóris János

L: Díjak, kitüntetések – 1985 8.

Élet és Irodalom, 1985. ápr. 5. XXIX/14

MOLNÁR Péter építész

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp. OMHv.Ép.Muz.,1992

visszaemlékezései az ötvenes évek
egyetemére 41-47, 53, 106.

mester, vagy Miska) ács. A nagyvisnyói ref. templom építésében → Kriskó mesterrel együtt vesz részt 1803-ban. (Nagyvisnyói ref. egyh. jkv.)

MOLNÁR Mihály egri képfaragó, szobrász. Az egri városi adóösszeírásban 1817—37-ig szerepel. 1827-ben a Belvárosban lakik, 1837-ben a város III. negyedének 4. fertályában a Május 1 u. 32. sz. ház (hrsz. 341/2) tulajdonosa, 1834-től. 1840—51 között e házat özvegye bírja. Mint egri kőfaragó szerepel → Oberfrank Antal asztalossal a kiskunhalasi ref. templom szószékének kivitelénél 1822-ben. (Koroknay: Ref. Kiskun. 1936. szept. sz. 3. old.) Az egri városház tanácstermének képrámáit 1825-ben javítja, ugyanott → Kovács József egri piktorral a képek tisztításáért és javításáért 1829-ben kap bizonyos pénzösszeget. Molnár Mihály készíti a kemecsei templom főoltárképének keretét → Oberfrank egri asztalossal és → Spórer József egri aranyozóval együtt 1830-ban. A kisvárdai főoltárt → Lieb Antal egri festővel és → Oberfrank egri asztalossal együtt vállalja 1832-ben. Az egri érseki palota 1832. évi kiépítésénél a déli szárny szobrászati munkáin dolgozik. (EÁL ÉrsGazd L cl. V. szd. 1515. sz. cso. rat. aed. 1832.) Molnár Mihály faragja a demecseri templom főoltárképének keretét, melyet → Spórer József aranyoz 1830-ban. Két év múlva elkezdi Demecseren a templom szószékét, amellyel 1836-ban készül el. Ugyanezen évben Oberfrank asztalossal és Lieb Antal egri festővel együtt elkészítik a kisvárdai templom főoltárát. Molnár képfaragó felállítja 1837-ben Ostoroson a Nepomuki Szt János szobrot. Özvegye 1845-ig mutatható ki az adófizetők névjegyzékében.

MOLNÁR PÁL és Tamás gyöngyösi faragómolnárok

Molnár Péter, Ybl-díjas építész

A megyeszékhelyen az MSZMP Komárom m.-i bizottsága épületével szemben 1976-ban állították fel Vigh Tamás bronzból készült Lenin-szobrát (repr.), abban az emlékmű-kompozícióban amit Molnár Péter építésztervező álmodott meg, ma is látható formájában: „A hősök emlékére-1945" ezt a feliratot olvashatjuk magyar és cirillbetűs változatban. (repr.) A Lenin-szobor mögött vízszintes-tehát alacsonyabb- és függőleges tér-elem képezi a figura közvetlen hátterét. Mindkét részelembe beépítve egy-egy kőgomb: az Eszmének a Földünkön való elterjedését, ennek optimális lehetőségét igyekezett érzékeltetni az építésztervező. (repr.)

Jenkei János: A Lenin-szobor és emlékmű.

Dolgozók Lapja, 1983. aug. 20. 5-old.

Molnár Péter építén

L: Tillai Ernő

- : követségi hírek

Magyar Építőművészet Bp. 1983

8.

83/6.

Molnár P.[éter], építész

L. Rajk László

Mesterisholán

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

29

83/5

Molnár Péter, építész

l: Fischer József.

–: Vélemények az építészeti kritikáról 2-3

Magyar

Építőművészet Bp. 1983. 83/1

Molnár Péter, [épitén]

L: Eltér Ishán

– Szövetségi kirek 10-12

Magyar Építőművészet Bp. 1983 83/4

Molnár Péter, építész

l: Finta József

Vadas József: A szabadság (k)ára 12

Élet és Irodalom 1983 márc. 11 XXVII/10

Molnár Péter, Ybl-díjas építész

Esztergomban ma avatták fel Vígh Tamás Kossuth-díjas szobrászművész „Városalapító" c. emlékművét. Molnár Péter építész javasolta a mű elhelyezését Ferenc a várkapu előtt és ő tervezte meg az emlékmű monumentális alapját is. /erről/.

Esti Magazin

1980. III. 20. Kossuth 18.30 /5 perc/.

Molnár Péter

Az esztergomi Vár-feljárat
részére Vigh Tamás által ké-
szített „Városalapító" szobor
építésze Molnár Péter.

—: Építészeti munkák. 1980-ban.
(Művészet, 1981. február – 58 lap.)

MOLNÁR Péter épitész

MOLNÁR Péter: Egy csaknem elfelejtett ház : A Tüzoltóság Országos Javitó Bázisa, Kőbánya, Budapest : Épitész: Molnár Péter, Kóris János, Benczur László, Budaházy Eszter. = Magyar Épitőművészet, 83, 1992, 5. 10 - 13. ill.
E

BÁRKÁNY, Eugen – DOJČ, Ludovit: Zidovské náboženské obce na Slovensku. Bratislava : VESNA, 1991

MOLNÁR Péter epitón

V

1993. 4. 32-33. p.

Új Mův. 1993.

1705, 1932, 1949, 1950

M.D.K.

Molnár Péter, asztalos m,

Veszprémi mester. Adatok 1867-től 1881-ig.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok.
252.o.

A Veszprémi Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém.
1963

Molnár Péter
Grafikus

M.D.K.

Illusztráció

Lázár Ervin: A ring.
Élet és Irodalom, 1966. febr. 12 - 12 lap

MDK.

Molnár Péter

Riport

Petőfi Népe 1966 dec.28.

M.D.K.

Molnár Péter

Az uj Nemzeti Szinház pályázatával elnyerte a III. dijat, azaz Egyszázötvenezer forintot. Tervrajzának repr.-ját bemutatja a lap.

L.É.:"Milyen lesz az uj Nemzeti Szinház" c. Film Szinház Muzsika. Bp. 1966. febr. 4. X. évf. 5. sz. 6-7. lap

M.DK

Molnár Péter
grafikus

Cigár

Élet és Irodalom, 1965. okt. 30.

Molnár Péter M.D.K.

Fák
rajz, repr.

Élet és Irodalom 1965. aug. 14.

Molnár Péter
grafikus

M.D.K.

"Esernyő"

Élet és Irodalom, 1968. márc. 9 - 9 lap.

Molnár Péter, festő-grafikusművész 3.) Folytatás (vége)

Gyárfás Péter: a táj emléke. Molnár Péter művészetéről.

„Lao-ce álma", vegyes technika,
15 x 21 cm, 1972. /repr./

Művészet, 1989., 2., 42.-old.

Molnár Péter

Erdi tövesút c. műve (eml.)

Karivok " — " —

szerepel az alábbi Tárlaton

Kistúnfélegyházán

Fahi Tibor: Holló László

Képzőművészkör 1970

Petőfi Népe 1970 VII. 26

M.D.K

Molnár Péter
grafikus

"Fák"

Élet és Irodalom, 1965. okt. 23 - 1 kép.

M.D.K

Molnár Péter
grafikus

Illusztráció

Moldova György: Arrivederci Budapest
Élet és Irodalom, 1966. febr 26 -12 kép

Mohrán Peter
Grafikus

M.D.K.

„Illusztráció"

Élet és Irodalom, 1966. május 14 – 9 lap

Molnár Péter

MDK.

Grafikus

„Fák"

Élet és Irodalom, 1961. aug. 14 – 2 kép.

Molnár Péter
festő

M.D.Y

A Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumban volt kiállítása.

– kiállítások.
Művészet, 1967 szeptember 47 lap.

Molnár Péter
ács
1657. Kolozsvár

Balthal 126.cl.

Molnár Péter

(Petrus Molnar)

1646. Lukácsfalva

Moldva

Bálint 125. l.

Abaujszántó

„Európa"

film. könyv és lapterj. Vállalat

Budapest

V. Rothemere u. 12.

Gyomtatvány.

Molnár Péter
molnár
1646. Sempte
Bal Hel (125. l.
35. l.)

Tagányi Károly:
A sempthei molnárok
1646-iki céh szabá-
lyai -
Magyar Gazdaság-
történelmi szemle
1900. 122-123-l.

Molnár Péter, [építész] MDk

Mikolas Tibor, Calmayer Ferenc és Molnár Péter a Tárnok utca és Szentháromság tér sarkára "egy olyan reprezentativ szállodát tervezett, mely bár modern, mégis harmonikusan beleilleszkedi a Vár ódon, középkori környezetébe".

Pakots György: Feltámad-e a Vár?

Esti Hirlap, II.évf.lo3.sz. 1957.máj.5.vas. 3.oldal

MDK

Molnár Péter épitész

Balaton, aquarell repr.

Bardon Alfréd: Grafikai oktatás a Mesteri
Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.1-2.sz.

Molnár Péter épitész MDK

Debreceni irodaház repr.

Gáderos Lajos:Tiz év épitészete a középületek kritikájának tükrében Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf. 98.l.

MDK

Molnár Péter épitész

kulturház terve

Körner József:Hozzászólások a Mesteriskola kiállitásához Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.6.sz.189.l.

Molnár Péter, díszlettervező

Németh László szinszűvéhez a díszleteket tervezte. (Veszprém.)

Koltai Tamás: Győrelem

7

Nérszabadság, Bp. 1972. ápr. 7.

Molnár Péter

festőművész kiállitása. Kecskemét, TIT Klub. - Ism: Sz.J. Petőfi Népe, 1968.máj.12.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

Molnár Péter

A Veszprémi Petőfi Szinház bemutatta Németh László: "Győzelem" c. drámáját.
Illés Jenő: "Három bemutató" cimmel ismerteti az előadást és megdicséri a müvész kitünően tervezett szinpadképeit.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. ápr. 8.
XVI. évf. 15. sz. 10. lap.

Molnár Péter

Meditáció az örökkévalóságról

Forrás 1976/4/bővitő

Molnár Péter

Lao ce álma

Forrás 1976/4/28

Molnár Péter

Hódolat az ismeretlen középkori festőnek

Forrás 1976/4/81

Molnár Péter

Részlet a végtelen történelemből

Forrás 1976/4/82

Molnár Péter

Szétválaszthatatlan

Forrás 1976/4/81

Molnár Péter

Szél és homok

Forrás 1976/4/80

Molnár Péter, grafikus

A III. Bács-Kiskun megyei grafikai kiállítás-ban szerepel műveivel a művész, virtuoz vonaljátékos.

A. Sz. J.
~~H. F.~~ Megyei grafikai kiállítás.
Petőfi Népe, 1977. febr. 24.

Kokán Péter

grafikus

NDK.

„Szikák"

Élet és Irodalom, 1965. aug. 14-i lap

Molnár Péter
grafikus

M.D.K

Kaggolók.

Élet és Irodalom, 1965. szept 11. – 9 lap.

Molnár Péter
Grafikus

M.D.K

Illusztráció

Lázár Ervin: A bűvész
Élet és Irodalom, 1966. ápr. 9 - 14 lap

M. D.

Molnár Péter
grafikus

"Falevél"

Élet és Irodalom, 1967. június 10 - 9 kép

Molnár Péter

Emlitve

A N°1 tárlatánál

Orvosegyetem, Jp. 1970. már. 9.

Molnár Péter festőművész

A kiskunfélegyházi Holló László Képzőművészeti Kör tagja volt a művész.

Varga Mihály: Kihasználják a lehetőséget.

Petőfi Népe, 1974. márc. 8.

Molnár Péter, grafikusművész

A XI. salgótarjáni tavaszi tárlaton szerepel.

Molnár Péter az ötlet frappánságával hat „Homokmező"- és „Szöveg"-e c. művei. (említve).

Krunák Emese: A XI. salgótarjáni tavaszi tárlatról. Napjaink, 1981. ápr. 36. old.

Molnár Péter, grafikus

Az Erdei Ferenc Műv. Központban az idősebb mesterek mellett bemutatkoznak a művészeti élet jellegét egyre inkább befolyásoló fiatalok. Ünálló kiállításon láthatók majd Hegedűs L. László, Molnár Péter, Klossy Irén, Bagi Béla és Turi Endre alkotásai.

Kiállítási tervek.

Petőfi Népe, 1983. febr. 9. 5. old.

Molnár Petér

P. Szabó Erzs.: Vigyázz! – Lész! – Rajz!

Művészet, 1983. december

Molnár Péter

– „munkáiban a (művészettörténeti) múlthoz való viszonyulás lehetőségeit kutatja.

Lásd: P. Szabó Ernő: „Vigyázz! – Kész! – Rajz!"

Művészet, 1983. dec.

Molnár Péter

Fatal grafikusművészek

Forrás 1984/1

Molnár Péter

Mentái

Torrás 1984/11

Molnár Péter, grafikus, művész

Amikor 1974-ben Bács-Kiskun megye Tanácsa ösztöndíj-alap létesítéséről döntött, a mecenatúra hajdanvolt hagyományait keltette életre. – 1983-ban hét alkotó munkáját segítette a megye Tanácsa. A kecskeméti Molnár Péter – időközben a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének is tagja lett, – féléves ösztöndíja fejében kiállítást rendezett az Erdei Ferenc Művelődési Központban.

Ballai József: Mit vállalnak Bács-Kiskun ösztöndíjasai?
Petőfi Néke, 1984. márc. 18.

Molnár Péter, grafikusművész

A Bács-Kiskun megyei hetedik grafikai tárlat a Megyei Műv. Központban, látható. – Magával ragadó, letisztult egyszerűség jellemzi Klossy Irént, Kalmárné Horóczi Margitot és Molnár Pétert. Szíraiságuk, lehelet szerű finom technikájuk nem hagyja hidegen a szemlélőt.

Molnár Péter: „Fázisok" c. (repr.)

Varga Mihály: Grafikai tárlat, hetedszer.
Petőfi Népe, 1954. jún. 14.

Molnár Péter

A salgótarjáni rajztiennále

Magyar Nemzet 1985. 1. 15.

MOLNÁR Péter (graf.)

Hat kecskeméti grafikus c. kiállításon szerepelt.
1985. április. szolnoki Megyei Műv. Központban.

Forrás, 1985/6.sz. 96.p.

Molnár Péter, festő-grafikusművész

A XXIV. Szegedi Nyári Tárlaton látható Molnár Péter olajképe, a „Kavicsnező" c., mely munkaigényességével tűnt ki. (emlitve)

Kenessei András: XXIV. Szegedi Nyári Tárlat. Magyar Hírlap, 1984. aug. 31., 6-old.

Molnár Péter

Rajzbiennálé Salgótarjánban

Magyar Hírlap, 1986. XI. 18.

Molnár Péter, festő-és

grafikusművész

a Helikon Galériában 1985. okt. 3–27-ig tart nyitva Molnár Péter kiállítása. Pitkán rusepel kiállításokon, mégis már kéd nemzetközi grafikai kiállításon nyert díjat. A művész rajzfilmes „Majd a tisztáson" c. animációs film a kiállítás ideje alatt látható lesz a Műcsarnok Kamaratermében. — a kiállítást rendezte Bakos Katalin.

Műcsarnok és Kamaratermei

1985. 0 24.

Az Eve Art Galeria

Budapest, Király u. 98/b Telefon: 122 84 86

tisztelettel meghívja Önt

1994. október 8-án 16 órára

MOLNÁR PÉTER

festő- és grafikusművész kiállításának megnyitójára,

melyet Kecskeméti Kálmán festőművész tart.

A kiállítás megtekinthető

október 29-ig, hétköznap 14-18 óráig.

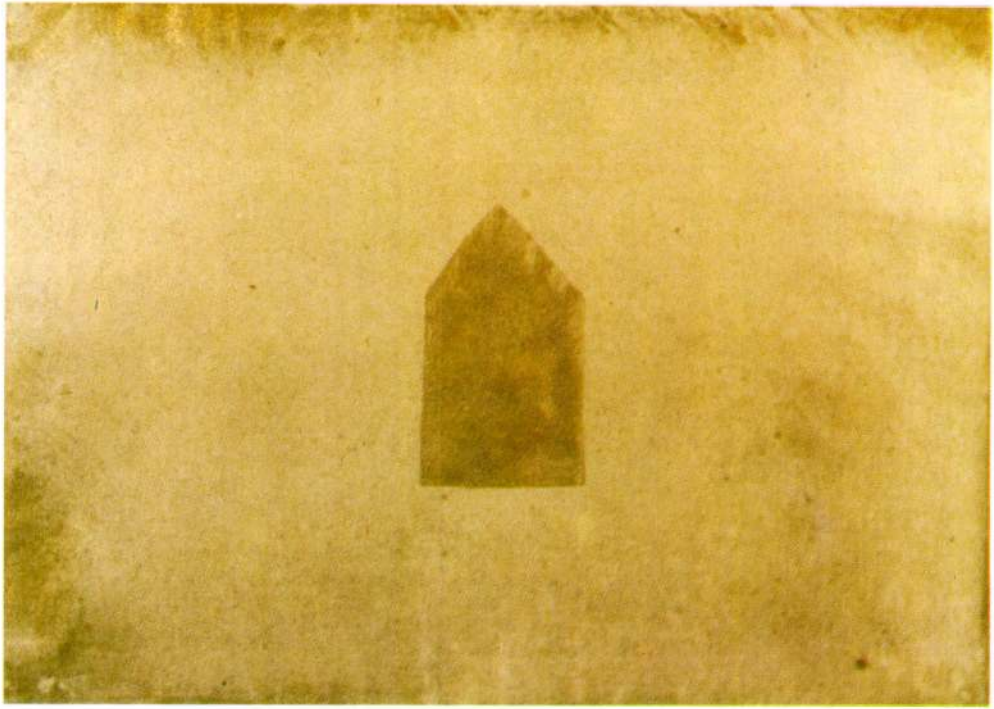

KECSKEMÉTI Kálmán

91 7. 32

MOLNÁR Péter grafikus
91 7. 32

Új Művészet

MOLNÁR PÉTER

ÚJ MŰVÉSZET

1999/ május.

21.o.

– TOLNAY KÁROLYNAK

[Zengővárkony, 1937. VII. 24. után]

rni akartam Magának s közölni,
már semmi reményem,[1] mert Pontius-
e most mindenki szanaszéjjel van –
mről megkaptam őket, minden ki-
se tudom, végül is ki küldte meg.
tek továbbitani. Ugy küldöm, a-
, két boritékba szétosztva és
se néztek, hanem H[alasi] N[agy]
ány clichét Artingertől[3] s az
jutott. Ezért reprodukáltak olya-
szél és viszont.

MOLNÁR PÉTER

Új művészet

1998. aug.

25.o.

/ecz^ma, A századforduló Magyar

MOLNÁR PÉTER

ÚJ MŰVÉSZET

2000/február

P-9765

15.o.

2o.p. Megj.: Fülep-Kner lev. 95-97.p.

nyomtató, Könyvnyomda, Könyvkiadóvállalat,

cványraktár Gyoma Békés vármegye feliratú,

vélpapíron. Az utóirat kézírással.

deszközei. A Községi Ügyviteli Szabály-

alapján ismerteti - -. Gyoma, 1934.

ények az irodalomtörténet, esztétika és

ke. 1934.

testvére.

ik legfontosabb problémája c. 1935-ben

5.

MOLNÁR PÉTER

ÚJ MŰVÉSZET

1998/aug.

P - 9396

25.o.

get hoz.

Könyvem közlésre szánt ep
nunk nem kell, mig a Ny. /ugat/ vissz
dig másutt elhelyeznem belőlük
2o-3o o. körül /ldal/ mozog s ennyit
Nálatok. Rövidebb cikkeket azo
egyet az Akadémia nyelvvédelm-

I gaz tisztelet

MOLNÁR PÉTER

ÚJ MŰVÉSZET

2000/május.

P-9765

10.o.

érdeklő[döm. Ő inkarnációja anna
fokban felelős, amelyet éppen ab
r[ósszindulattal igyekezett pusz
utját vágni azok érvényesüléséne
fel páratlan, s[oha nem létezett
pedig azért támadtam ellene, mer
hamisitással és hazugsággal. - D
hanem az, hogy alkalmam volt önm
latot, amikor meg kellett fogalm
[Persze azért dühöngeni, tajtékza
a[z emésztéshez, a kiegyensulyoz
zana az ember, amikor felelős te
hogy az az ország boldog, amely

MOLNÁR PÉTER

Új művészet

1999/ jún.

3.0.

- A levonatokról is irtam, hogy
ja a fotokat és levonatokat ide-
egy sorban értesitene róla.
üzenetet, Budán van s le akar
etettel öleli

[Lep] L.[ajos]

Molnár Péterné

M.I.: Önkiszolgáló menza, Veszprém, Vegyipari Egyetem. Építész: Márton István, konstruktőr: Mészáros Imre, belsőépítész: Kecskés István, statikus: Molnár Ferencné, kerttervező: Molnár Péterné.

Magyar Építőművészet, 1969. 3.sz. 20-21. l.

Molnár Péterné

K/örner/ J/ózsef/: Megyei Könyvtár. Tatabánya-Ujváros. /Körner József, Lázár János épitész, Molnár Péterné kerttervező/ - Magyar Epitőművészet, 1966. 15. évf. 6. sz. 9-13. l. Képekkel.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 248. 11

Molnár P. - Makovényi I.
Ebédlőbutorok

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.
5 l.

Sámsonháza /Voit/ 4

Hálás köszönetem megují
testvériséggel tiszteleteme
's az Egyházgyülés jóindula

Kelt Turinban,
April 6 á

Felszerelés: Egyházi felsze
mel az Urvacsora kehely ken
csészével, tagolt talpon ba
vel, talpperemen vésett kör
"Dum presunt bini Inspecto
Johanne Geduli Sumptus Szar
dium primi post tristitiax

Moluèc Péter

Új Mív. 2001. 02. p. 24.

- egyéb dologi:		
Felhalmozási költségek:		
⊗ tárgyi KF eszköz beruházás:		
⊗ immateriális javak: (TMI)		
Összesen:		

Igényelt OM támogatás összesen: ..... Ft.

..... PH.
gazdasági vezető*

Megjegyzések:

⊗ A Kedvezményezett nevére, címére kiállított és részé
szükséges.

* Az aláírók nevét nyomtatott betűkkel is kérjük kitölte

MOLNÁR Péter

Az eveART Galéria tisztelettel meghívja Önt

MOLNÁR PÉTER és EGYED LÁSZLÓ
festő, grafikus festő, grafikus

kiállításának megnyitójára február 28-án este 18 órakor.
A kiállítást megnyítja: TOLMÁR KATA

EVEART

Megtekinthető: 1992. február 28-tól március 18-ig
hétköznap 10-13 és 15-18 óra között valamint
szombaton 10-13 óra között.

1068 Budapest, Király u. 98/b Tel.: 122-84-66

MOLNÁR Péter

FORGÁCS Éva: Kép-képzeteink. = Magyar Napló, 5,1993,12. 42. ill.

A gondolat formái c. kiáll., 1993

Molnár Piroska

festő

l. Tavaszi Szalon

XIII.

ORSZÁGOS MÚZEUMI KÖNYVTÁR

MŰEMLEKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Molnár Piroska

festő

I. Tavaszi Szalon

XV

9. sz

15. sz

Д 4

M.D.K.

Molnár Piroska, festő

művészi tanulmányait Aba-Novák Vilmosnál majd Vaszary Jánosnál végezte. Résztvett a Szinyei Társaság Tavaszi Tárlatán, az Ernst muzeumban és az OMIKE kiállításain. Körölve: „Csendélet" és „Olvasó nő" c. művei.

Fiatalok művészete, Szerk.: Varga Sándor,
Bp./é.n./ Zsidó fiatalok szellemi közössége kiad.
48 old. + XXII t. VII.-VIII. t. + 39. old.

Molnár Piroska

A Nemzeti Szalon helyiségei-
ben rendezett tárlaton szerepelt.

N. ü. 1942. VI. 11.

Molnár Piroska

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. VI. 11.

MDK

Molnár Piroska

Szabadság és nép-kiáll. Csók-gal. 1962. V.

a kipreparálás olykor kétszer vagy há-
r is an
azt me
és mely

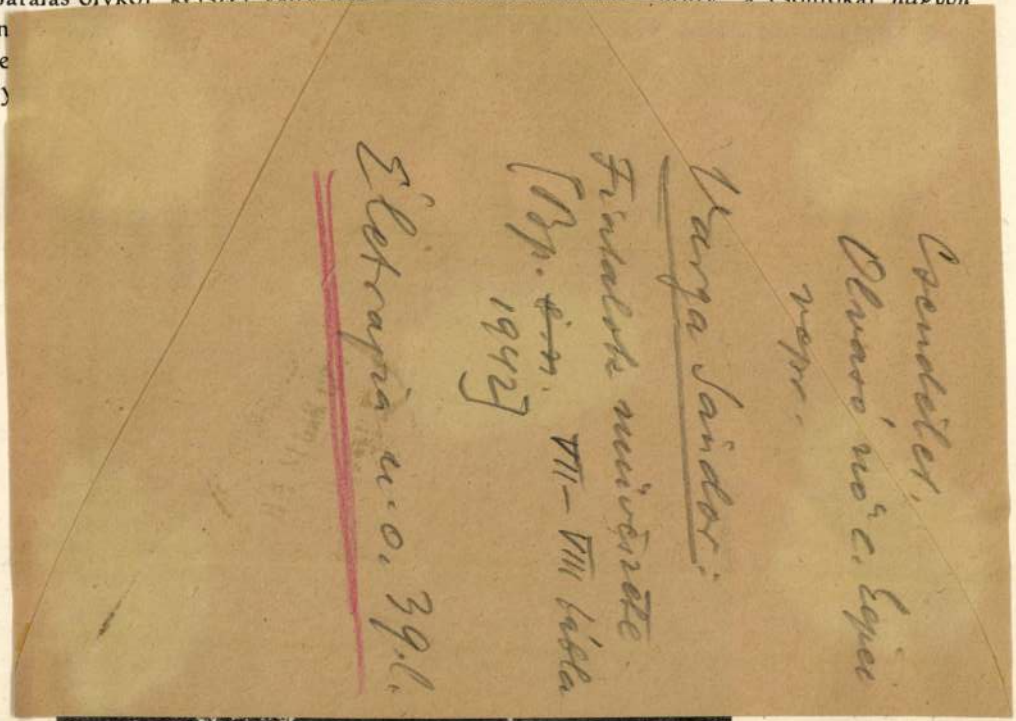

sányi István neve e folyóirat hasábjairól előnyösen ismert olvasóink előtt, szélesebb szakkörökben pedig, mint a híres sárospataki ref. kollégium nagykönyvtárának helyettes főkönyvtárosáé, fáradhatlan s eredményekben gazdag szakmunkássága révén közbecsülésben álló.

A költemények, melyekkel szerzők most megjelent könyvükben foglalkoznak, ha nem is éppen páratlanul legszebb, de kétségen felül nagybecsű remekei a kurucz idők költészetének. Értéküket emeli, hogy hitelességük irodalomtörténetünk egyik legfontosabb kérdése. A három derék tanár e munkájában siet a megtámadott kuruczkori balladák védelmére azokkal az elhirtelenkedett vádakkal szemben, amik minden szépítgetés mellett is boldogemlékezetű *Thaly Kálmán* igazát, tudományos tisztességét és szavahihetőségét mélyen érintik. Ellenvetéseik tömege, amivel könyvükben a kurucz balladák hitelességének és Thaly Kálmán igazának védelmére kelnek s a balladák hiteles kuruczkori eredetét csattanós érvekkel s kétségbevonhatatlan bizonyítékokkal sokrészben igazolják, ha nagy tudomá-

nak, mégis a Harsányi, Gulyás és
által megindított actio, az értékes ir
történeti vitaanyag-nyereségen felül, n
szép s örökbecsű vonást hagy örökü
magyar nemzedéknek: annak a be
öreg ember tudományos hírnevének
védését, a ki hosszú életének minden p
nemzet küzdelmes élete egyik legdicsős
korszakának szentelte. A *holt oroszlánna*
mét azokkal a vádakkal szemben, a m
haló porok már nem védekezhetnek.
mozzanat, a három sárospataki tanár
fias és becsülésreméltó igyekezete mé
az általunk kizártnak tartott ese
fölemelő érzéssel tölt el bennünket
sárospatakiaknak e kérdésben nem i
igazuk. Eltölt azért, mert mainaps
hazánkban még az önön-maguka
náló s mindegyre gyarapodó üt
táborában is mindegyre általánosabb
kezd válni az eredménynyel dolgozó
érdemek sárbatiprása. Felemelő ez
s a munkás emberre egyben vigasztaló
a három sárospataki tanár lelkes péld

MOLNÁR PIROSKA

67. Ablakomból télen, temp. 400.—

68. Korzós csendélet, temp.

69. Orgonás csendélet, temp.

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1970 FEB 22

MAGYAR SZÓ

veszettek.

1021

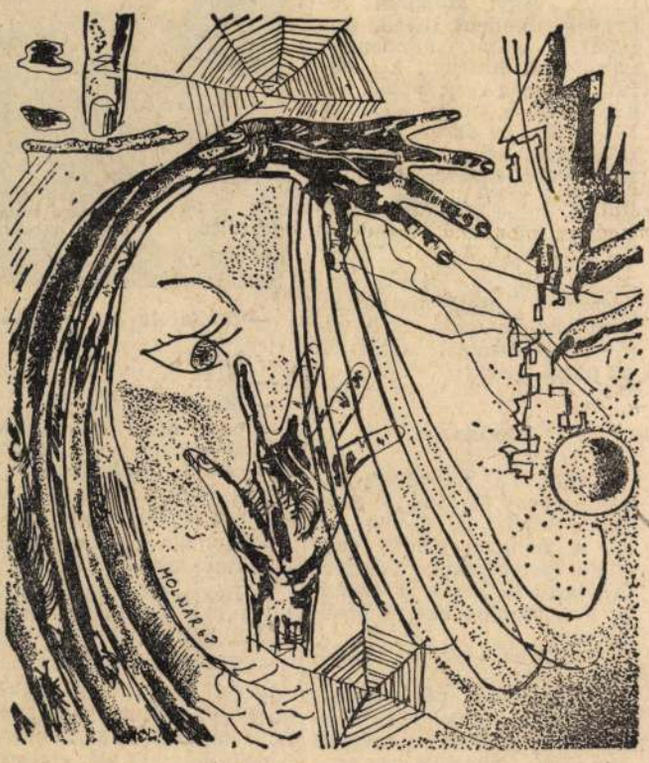

Molnár Rózsa (Muzslya)

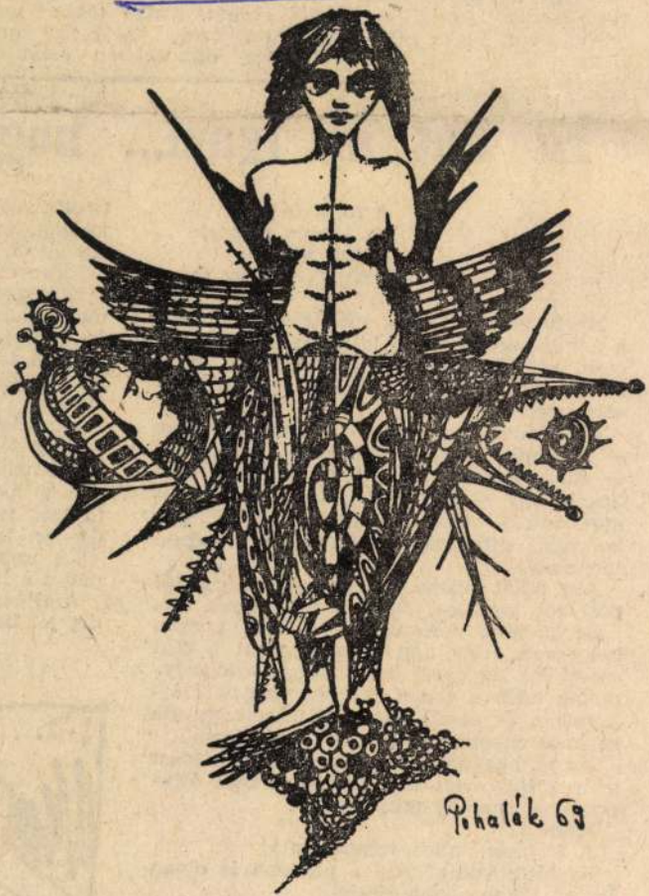

Ifj. Puhalák Ferenc (Ada)
(A képzőművészeti levelezőiskola képgyűjteményéből)

— Tilt
gyok ré
hárka r
munka.
Uraim,
gyenek,
tafoltot,
zsiradék
rab van
darab, e
két diná
rab két
rem, ezer dinaros bankjegyet tisztíthatja ki néhány paráért — azzal nagyot nyal a szappandarabon és eltünteti vele kezéről a kék festéket. — Uraim, megvannak elégedve? Bebizonyítottam, nem vagyok csaló, nem vagyok szélhámos! Ismerjék el, paffá lettek!

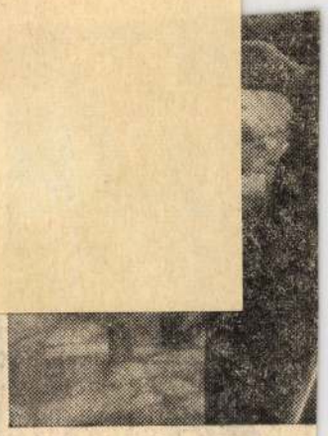

— Tintafolt az ötdinárosr

A pásztor

Lenka, a terebélyes cigányasszony 37 éves, de testvérek között is 45-nek néz ki. A halpiaci Kovilj vendéglő törzsvendége. Pásztorórát árul itt a piacra érkező és a kocsmába betérő férfinépnek.

— Milyen birkát fogtál ma?

— Esküszöm, páráncsnok.

— Engem akarsz bepalizni? Nem szégyenled magad? Hát mióta ismerjük már egymást?

— Ugyán páráncsnok — restellkedik Lenka. — Elég gyápjás vót. De ez mán nem birká.

— Miért?

— Ázér.

— Mert?

— Mer mán nem birká. Csintálánkodok vele. Tudod, páráncsnok, múlik az idő és lássán nem lesz á birkáknak mit legeni...

— Honnan vettétek a birka elnevezést?

— Régen vót áz. Á birká áz, áki á kocsmábá belémszeret, háháhá!

— Ne röhögj!

— És á birká ázt ákárjá, hogy csintálánkodják vele. Elvezetem á Zemljana čuprija 5. szám álá, elveszem tőle á levest, és bemegyek á házbá ázzál, hogy kibérelem á szobát. Áztán többet nem mutatkozok, á birká me egyre dühösebben sétál á

Ez hát az igazi... hog

A tó, a tó
Az eleven poézis,
Áldott állapotú
Lesz tőle a réz is...

Nyelvvel, gondolom, már eleget tettünk a népszaporulatért — jöjjenek a tettek! — csak még egy ici-pici apropó, s térünk is át az áremelkedésre, mint még izgalmasabb ízére.

Nos, lehet, hogy oda se figyeltek, mikor — kérdőjellel a mondat farkincáján ugyan, — megpendítette valaki, miszerint a Palics is egy — javítsanak ki, ha nem jól mondom: — termelékenységi koeficienst korrigáló effektus. (JMNYE, beh szépen mondom!)

Aki tehát kilenc hónap múlva családi pótlékot szeretne, felül a villamosra és...

És megint beleszólnak!... Hát persze, hogy van. (Egy nap egyszer, mint a régi szeretők.) Az szedi össze ama boldogtalanokat, akik a hídon túl ácsorognak elátkozottan és el-elátkozódva, mivelhogy oda se busz egyetlen degeszre pakolt jármű.

Na jó, hagyjuk ezeket a sírámokat. Most nem a Subotransban kívánatos más állapotokról álmodozunk.

Khm...

A jó öreg Palics, mint nemtő!

Ki hitte volna? Sze a pontyok is olyan lassan szaporodnak benne.

„Hallga, mit susog az alga"...

Avagy dicsérjük a zenélő kis éjjeliért

(wolfgang
iszapot, mi
kiszabott.
Előre mi
Korszerű
meleg isza
tek pászto
beszélő tü
lást sugár
rikból.
Egy álor
„Míg Ör
Kilenchó
A fejlőd
tőségei va
dig ér, Du
Én azon
padot a li
Ami biz
dig jól be

Molnár Piroska

l.

Rajzoktatai

1942. III. cif. 7

sz. boritek

Magyar munka 1720 körül.
Kistapolcsányból, eredetileg talán a budapest–vízivárosi templomból.
Lepold Katalógus 267. sz.

MÉREI MIHÁLY KELYHE,
aranyozott ezüst, áttört fehérezüst kosárral. Talpán felirat: Eppus Veglien. Canonicus Strigoniensis F. F. Anno 1720. Michael Mérei E. L
Mag. 22 cm.
Magyar munka, 1720.
Mérei Mihály c. püspök, esztergomi kanonok ajándéka, 1720.
Lepold: Adatok 30. l. — Lepold Katalógus 78. sz.

ÚRMUTATÓ,
aranyozott ezüst, vert díszítéssel, drágakövekkel és lapos domborművekkel. Öntött ezüst szobrocskákkal. Barokkstílű. A talp peremén bécsi hitelesítő bélyeg és GCM, Georg Caspar Meichl bécsi mester (1702—1728) jegye.
Mag. 94 cm.
Bécsi munka 1728-ból. Herceg Esterházy Imre prímás ajándéka, 1729.
Kövér Béla: Régi ötvösművek jelző bélyegeinek megfejtése, AÉ, X., 1890., 25. l. — Tört. Főcsoport 2394. szám. — Czobor—Szalay II. kötet, 316. l. (Képe LVII. tábla). — Forster: Magyarország műemlékei II. kötet, Bp., 1906., 288. l. — Lepold—Homor 73. l. — Gerevich PA, 196. l. — Lepold: Adatok 38. l. — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 48. sz.

KEHELY,
aranyozott ezüst, vert dísszel, ékkövekkel és

MDK

Molnár Piroska

"Agyban", vizfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 10.1.

MDK

Molnár Piroska, festő

Mimózák. Olajtempera.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat.

Molnár Piroska MDK

Orgonás csendélet, olaj-temp.

Őszi virágok, olaj-temp.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Molnár Piri

Szerepel az Ujszolon
szent István-heti
kiállításán. Kicsmeliz
Krétarajzait.

Ujság, 934. VIII. 15.

MDK

Molnár Piroska: Testvérek, aqu.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr.Nőegylet helyisé-
geiben 1944. febr. 21 - márc. 19.

MDK

Molnár Piroska

Tükrös csendélet, of.

Mütermi csendélet, of.

Női fej, of.

Műterem 5. csop.kiáll. 1957. jul.

MDK

Molnár Piroska

Csendélet, of.

Képzőművészek Nemzetk. Kiáll. 1960. Milano.

Moluái Piroska

Az 1962 március 29-én rendezett „Szabadság és Béke" találkozón részt vett.

Vértes György: Művészek a szabadságért, Élet és Irodalom, 1962. március 17 - 3 l.

MDK

Molnár Piroska

"Ágyban",vizfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig. 10.o.

Molnár Piroska

Gondolat, olaj, 48×68

Képzőművészek nemzetközi
kiállítása. 1960. Bp.

Molnár Piroska MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

MDK

Molnár Piroska, festöm.

Testvérek. Akvarell.

Budai Izr. Nöegyl.helys.-ben OMIKE képzöm.csop. téli kiállitása.
1944.febr.21.-márc.19. Kat.

MDK

Molnár Piri

Madách-udvar, vf

Régi Tabán, kréta

Új Szalob...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

7. l.

MOK

Molnár Piroska, festő

26. Espressoban, tusszajz
60. Szobarészlet, tempera
114. Gyümölcsös tál. "

Omike - III. Képrům. kiáll. 1942. jan. - Ton.

Molnár Piroska

festő

l.

Képmúvészet

1942. 180. l.

willen sprach Oberst Dr.-Ing. Blau vom Oberkommando der Wehrmacht —, so wäre es nach der Propagandathese der feindlichen Hetzmeldungen ebenso selbstverständlich, daß das Reich, brutal auf seine militärische Vormacht pochend, die brutale Vergewaltidung der europäischen Völker der wirklichen Einheitsbildung aus geistiger Verbundenheit vorgezogen hatte.

Dem war aber nicht so. Auf allen Gebieten des Lebens unterstrichen die Redner immer wieder die absolute Notwendigkeit, zur europäischen Einheit über die Bejahung und Förderung der völkischen Notwendigkeiten zu gelangen und in der Synthese, nicht aber in der Destruktion der Einzelteile das kontinentale Bewußtsein zu erringen. Der Leiter der volkswirtschaftlichen Abteilung bei der I. G. Farbenindustrie, Dr. Reithinger, unterstrich in seinen Ausführungen über „Die tatsächliche Wirtschaftskraft Europas bei planvoller Zusammenarbeit" diese wirtschaftliche und politische Notwendigkeit genau so wie der Leiter des Arbeitswissenschaftlichen Instituts, Dr. Pohl, in seiner Darstellung des „völkischen Sozialismus als der Gesellschaftsordnung der Zukunft" oder auch Oberregierungsrat Dr. Scurla vom Reichsministerium für Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung, in seinen so materialreichen Gedankengängen über die planvolle Zusammenarbeit der europäischen Wissenschaft.

War so schon von den Rednern her nicht aus propagandistischen Gründen, sondern aus Erwägungen einer selbstverständlichen und der inneren Stärke entsprechenden Einsicht eine erfreuliche Aufgeschlossenheit gegenüber der Notwendigkeit, die selbstverständlichen Schwierigkeiten einer europäischen Gemeinschaftsbildung zu beobachten, so kamen die Teilnehmer dieses Kurses den Fragestellungen genau so lebensoffen entgegen. Die kurzen Aussprachen, die bei aller Schärfe

Molnár Piroska

festő

VII Madách Imre út

11. sz.

MKSz 1947

Molnár Piroska

Pesti

Csendélet, tempera
Szobarészlet, "

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941

6774
T. 6338. _

n, a hol a polczon edények és kor-
fonja a kalaphoz való szalmát. Fel-

flechtend.

18.7 : 18.2 cm.

MDK

Molnár Piri, festö.

Madách-major.	Kréta.
Csesztvei falurészlet.	Akvarell.
Erdöszéle.	Kréta.

Az Uj Szalon Szent István-i Kiállitása. 1931. a ug.

Katal.

Molnár Piroska
Csendélet, temp.
Szobarészlet, tőmp.

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941. julius,
9 l.

illesztett templom ajtaja előtt teljes ornatusba öltözött püspök áll, kezében pásztorbottal. Mellette három férfi, kezükben bottal, karddal, rongyos zöld ruhában. (308. kép.)

150b lap (CXLIII): „(Admonicio quam facit episcopus in consecracione ordinandorum antequam ordinentur. Nos Johannes permissione diuina episcopus ecclesie Waradiensis generalem ordinacionem celebrare ad presens in nostra ecclesia Waradiensi in missarum solemniis intendentes . . .“

176b lap (CLXIX'): *B* szöveghasáb az 1*b* lap írásával írva.

177a lap—179a lap: „Ubilate deo omnis terra servite . . .“ Nászmise oratioi a kódex

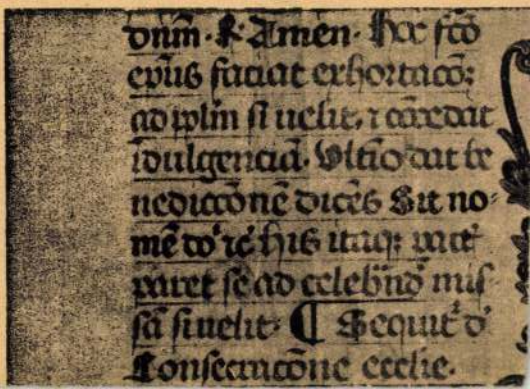
dnm · R · Amen · Hoc fcō
epus faciat exhortacō:
ad pplm si uelit, r cōcedat
idulgenciā · Vltio dat be
nedicciōnē dicēs Sit no
mē dō' rc' his itaq; pacc'
paret se ad celebrand' mis
sā si uelit · ¶ Sequit' d'
Consecracōne ecclie.

Molnár Piri

loo Ut a Madách kuriához, akv.

lol Madách udvar, kréta

lo2 Csesztvei ucca, kréta

Uj Szalon Őszi Kiállitása, 1934. szeptember
Budapest, katalogusa

MDK

Molnár Piroska

r.sz.i: A N. Szal. kiáll. Uj Magyarság, 1941.
jul. 4. 6 l.

MDK

Molnár Piroska

Kávéházban, festm.

e.a: Festő- és Szobrászképz.isk. kiáll. Ujság, 1941. dec. 18.

Molnár Piroska

"A művészet szabadsága" cimmel nagyszabásu kiállitás rendezését tervezte a Szocialista Képzőművészek Csoportja. Előzménye: a Szociáldemokrata Párt 1942. február 1.-én a Népszava c. lapban, "Szabadság és nép" cimmel freskópályázati felhivást tett közzé. A felszólitásra jelentkeztek a képzőművészek. Festők és grafikusok: Ámos Imre, Bálint Endre, Bán Béla, G. Beck Judit, Buti István, Dési Huber István, Diener Dénes Rezső, Faddi Förstner Dénes, Gedő Ilka, Gráber Margit, Háy Károly László, Jándi Dávid.

Folytatást lásd: a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 13.
XX. évf. 11. sz. 6-7. lap.

Molnár Piroska

A művésznevek folytatása az 1.-es cédulárol. Kádár Béla, Kazár László, Kmetty János, Kondor György, Molnár Piroska, Nolipa István Pál, Perlrott Csaba Vilmos, Redner Renée, Reichental Ferenc, Román György, Schnitzler János, Sikuta Gusztáv, Sugár Andor, Szántó Piroska, Szin György, Tauber Blanka, Weisz György.
Szobrászok: Beck András, Bokros Birman Dezső, Farkas Aladár, Gádor István, Goldmann György, Kania István, László János, Révész Endre, Szabó Iván.
Pintér István: "Szabadság és nép" c. részletes beszámolóját lásd: Ámos Imre nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 196 1976. márc. 13. XX. évf. 11. sz. 6-7.lap

Molnár Róza

festő

Mátatás

Fábián Gyula: Várlathép Ferencz Julia művészetéről

Művészet, 1970. március - 27 lap

MDK

Molnár Róza

Parasztasszonyok című műve szerepel a tavaszi női tárlaton.

Fedor Ágnes: Tavaszi női tárlat a Műcsarnokban.

Nők Lapja, Bp. 1958. március 13. [20. l.]

MDK

Molnár Róza

Festőnő, olaj

Fiatal magyar képzőműv. Főv. Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 12 l.

tionnés, mais ils ne troublent pas l'unité plastique, le cadre géome position.

Il est vrai que la statu oeuvre d'art de premier exemplaire des soi-disa serviteur qui représenter activité, pour la plupar ménage. Elles sont scu pierre, pour la plupart a déposées en grand nomb aux afin qu'elles y puisse domestiques du mort[5]. Ce vogue dès la fin de l'Ancie Nouvel Empire. Aussi le de notre statuette indiq spécialement la période de stie (2160—2000), entre a du modelage ébauché — d'oiseau, les grands Yeux s'ouvrant largement et le bas du corps à parallélépipède[6]. Mais à côté de ces caractéristiques du style cet âge est indiqué par ces disproportions ou défauts qui caractérisent notre statuette

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Esti Szó

Megjelent: 1949 JUN 11

MOLNAR RÓZA

festőművész gyűjteményes kiállítá nyílt meg a Fészek Klubben. A ki litást megnyitó dr. Pogány Ö. Gábo a Székesfővárosi Múzeum igazgató felhívta a figyelmet: a kiállított képe arról tanúskodnak, hogy festőjük egy forma finomsággal fejezi ki impresz szióit az olajfestés, a tempera és a pasz tell technikájával. A szép kiállítás jú nius 22-éig naponta délután 6-tól 8-ig tekinthető meg.

L'épaule droite est remarquablement plus

y doit remarquer une intention, une conscience artistique. Et même, si ce n'était pas une conscience, ces détails en contraste avec les lois stylaires générales de la sculp-

Molnár Róza

Ce qui prouve cette affirmation, c'est que la coiffure est minutieusement travaillée dans ce sens. Est-ce uniquement en compagnie de sa maîtresse ou comme membre d'un groupe qu'elle occupait sa place dans la niche, nul ne pourrait le constater de nos jours? Mais si nous observons la photographie prise du profil droit de la tête (IIe illustration), nous pouvons remarquer qu'elle jetait un regard plein d'affection et de dévouement sur sa maîtresse ou sur le groupe qui se tenait devant elle, avec qui elle vivait, dont elle a partagé les joies et les chagrins. Perpétuée avec lui dans une stèle d'un cimetière d'Athènes et survivant ainsi à la mort des siens, elle enrichit à présent de sa beauté la collection du Musée des Beaux-Arts.

Zoltán Oroszlán.

UNE STATUETTE DE SERVITEUR EGYPTIENNE AU MUSÉE DES BEAUX-ARTS DE BUDAPEST

La collection égyptienne du Musée des Beaux-Arts de Budapest a acquis récemment une statuette de bois par voie d'échange[1]. La statuette[2] d'un travail un peu schématique nous montre un homme accroupi, portant une perruque sur sa tête, regardant en avant. Il est assis sur ses talons, il montre sa perruque lisse et noire coupée sur la nuque en ligne droite s'approchent les lobes de ses oreilles. Ses yeux grands s'ouvrant tout larges peints en noir et blanc sont encadrés des lignes noires. L'artiste a ébauché caractéristiquement la plastique de son visage oblongue d'un profil à bec d'oiseau.

Molnár Róza, festő

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja Nagymarosi Alkotóháza mély fájdalommal tudatja, hogy **Molnár Róza** festőművész 1977. május 5-én életének 77. évében csendben elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása május 20-án 11 órakor lesz a Rákoskeresztúri új köztemetőben.

— : Halálozás

Népszabadság, Bp. 1977. máj. 11. — 11

MOLNÁR RÓZA
Önarckép, 50x80 cm.

Szerepel a VI. ker. művészet tárcaján
a Népfront Klubban

Meghívó 1969 XI. 14

Molnár Róza mindig az egyszeregyet kérdezi ki a gyerekektől — akkor elmennek és hagyják festeni . . .

23

Nők Lapja
1963 jul 8.

Tudja, hol tar

Mary Lou Reynolds egyetemi h kai vontatott kerek deszkalapon ké dés, hogy haladt-e olyan gyorsan hullámok tetején?

Molnár Róza

illusztrálta

Képes Géza. Szerelem.

[Bp.] 1947.

50 SZÖVEGKÉPPEL

fűzve 44 pengő,
kötve 46 pengő,
diszkötéses meritett papiroson
68 pengő.

KAPHATÓ AZ ERNST-MÚZEUMBAN.

A KÖNYV FORMÁTUMA OLYAN
MINT SZERZŐNEK FADRUSZ-KÖNYVE.

K. Molnár Róza festő"

N.U. 1942. V. 8.

Kiállítás

Kézdivásárhelyi Molnár Róza festő és *Rubletzki* Géza szobrászművész rendeztek együttes kiállítást a *Tamás-galéria* helyiségeiben. Hasonlítanak egymáshoz műveltségükben, megbízható és tiszta formalátásukban. *Kézdivásárhelyi Molnár* Róza fokozott festőiségre törekszik, a francia kultura hivetnek táborában jelöli helyét sok bemutatott alkotása, megbizható képviselője e művészi irányzatnak. Feltünő egyéni hang helyett olyan alkotásokkal áll elő, melyek alapos helyzetismeretét bizonyitják, kellemes és finom hangjukkal — ha nem is az elsők között — minden körülmények mellett feltétlen dicséretet érdemel.

Rubletzky Géza kis szobrokkal vonult fel a tárlaton, tiszteli a természetes formákat s amit közvetlenül lát vagy tapasztal, egyszerüen, különösebb érdekességre való törekvés nélkül igyekszik tolmácsolni. Határozottan és ugy tünik, megmásithatatlan elvekkel foglal állást a természethü művészi törekvések mellett. Tán több problémát rejtenek és komolyabb elmélyülésről vallanak kisméretü kompozicioi. Gondosabb figyelemmel kiséri az arányok és tömegek helyes elrendezésének elvét.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

.....

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 19 .....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

Molnár Róza
festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: .....

Megjelent: 1949 JUN. 15

Kis Ujság

KIÁLLÍTÁSOK

Molnár Róza kiállítása a Fészekben

93

Értékes kis gyüjteményt mutat be *Molnár* Róza a Fészek Klubban. Ugy alkotója egy-egy munkájának, hogy a kép tulajdonképpen „történik vele". Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy nem öntudatosan látja meg a témát, hanem hogy megmunkálás közben is teret ad hangulatváltozásainak és ezért nem egyenletesen megoldottak az egyes képrészletek. Az alkotás főhangsúlyát néha meglepően biztos vonalakkal és még meglepőbb színfoltokkal elénk vetíti s ennek a problémának rendeli alá a részletek megmunkálását, ezekben azonban a festés öröme elragadja, vagy esetleg nem érdekli. Mindegy, a jó kiindulás mindig tud valami egyéni ízű egységet vinni minden munkájába. És bőségesen vannak festői mondanivalói! Idegen hatások már teljesen felszívódottan és sajátos egyéni kifejezőképességre váltottan jelentkeznek a részletmegoldásokban. Nem egyenletes alkotókészség, de mindig lebilincselő s helyenként a legmagasabb színvonalon szórakoztató. Kétségtelenül legértékesebb alkotása „Nusi és Kati" című olajfestménye, amelynek merész színharmóniái külön élményt jelentenek a szemlélő számára. Öt-hat ilyen kiugró érték van a jól összeválogatott gyüjteményben, amely haladott szellemű, kitűnő festőink sorába emeli a képek művészét, amit az is bizonyít, hogy a Fővárosi Múzeum is megvásárolta egyik szép alkotását, a „Kertben" című pasztelljét.

biztosítja a munkavállalók jogait s
megállapítja a munkavállalók köte-
lezettségeit. Ezeknek sorában szere-
pel, hogy az *elavult teljesítmény-
normák felszámolását, a bércsalások,
normalizitások kiküszöbölését, az il-
legális bérek megszüntetését* az ösz-
szes munkavállalók vállalják. Ugyan-
csak kötelezik magukat a munka-
vállalók arra, hogy

**a gépjárművekel a legnagyobb
éberséggel, gondosan és kíméle-
tesen vezetik.**

A kollektív szerződés megszünteti az
ötnapos munkahetet és a tizenkét-
órás műszakot, amely a közlekedés,
a termelés és a dolgozók egészsége
szempontjából egészségtelen.

A közlekedési szempontból elke-
rülhetetlen túlmunkát is *csak meg-
határozott keretben* lehet elvégezni.

Zóly

3598 /1915 számhoz.

Műemlékek Orszá

Felkérem (— évi —

hogy a zólyomi főp
helyiségére vona
megujtása

tárgyában f. évi május

a. kelt megkeresésemet mielőbb telje

Molnár Róza

* **Molnár Róza kiállítása a Fészek-klubban.** Molnár Róza huszonnégy képével mutatkozik be a budapesti közönségnek, s cseppet sem csodálkozunk, hogy kiállításának a Fészek-klub adott helyet. Ez az izig-vérig művész-asszony Erdélyből indult el, s a nagybányai művésztelepen szívta magába a levegőnek s a színeknek azt a harmóniáját, amely firenzei és párisi útján is elkísérte, s amely mint jellemző motívum ömlik el minden alkotásán. A „Házépítők" nemcsak fejlett konstruktív érzékről tesz tanuságot, hanem az olaj pasztelszerű felrakásának franciás tehnikáját is teljes sikerrel mutatja be. Az „Olvasó fiú", a „Szajnaparti halász" s akt-tanulmányai egytől-egyig alapos tudásának, s komoly reménységekre jogosító jövőbeli fejlődésének zálogai. (O.)

Ujm. 936. III. 15.

Ujm. 936. III. 15.

Molinos Rizo

M. 936. III. 3.

IRSÁG 936. III. 3

MŰVÉSZET

MOLNÁR RÓZA KÉPEI A FÉSZEK-BEN

Nálunk még meglehetősen ismeretlen név, de ez a bemutatkozása kezeskedik róla, hogy rövidesen az ismertek közé fog tartozni. Székelyföldi sarj, hazulról a levegő páraszineit, a lombok és a vizek finomságát hozta, meg pár népi témát. Átment a leginkább nekivaló iskolán, Nagybányán; eddigelé Párisban és Bukarestben is kiállitott. Nálunk most szerepel először gyüjteménnyel, mindössze 24 olajjal és szineskrétával, de ez a kisszámu kép is széles tárgykörünek, gazdag kedélyünek, mély hangulatunak jellemzi. Gyors ecsettel felrakott szinei mögött teljes biztonságu rajztudás, kitünő látszattani érzék, minden kiszámitottságtól mentes harmonikus szerkesztési erő érzik. Pár arcképe s szajnai képei nőies, de érzelgés nélküli gyöngédséget éreztetnek, viszont *Olvasó gyermek*, *Vásár* s más képei férfierejü biztonságot, elmélyültséget is mutatnak. Legfeltünőbb értéke az üde frissesége (Önarckép, párás viztükrei) és a nőnél ritkamértékü, fenntartásnélküli, hiuságtól és hatásvadászástól mentes őszintesége. Rokonszenves ez a bemutatkozás, meg fogja találni a biztos elismertetést és a további figyelmet szép igéretü jövőjéhez is.

Molnár Róza

Motion Picture

A legfiatalabb NAGYBÁNYAI FESTŐNŐ

Az önarckép a kiállításon ▼

Molnár Róza ▶

Rédner Márta felvétele

1021

Dacosszájú, nagyszemű fiatal lányarc néz ránk a képről: merészen, szigorúan festve. Önmagával szemben szinte kíméletlenül. Ha Molnár Róza akkor olyannak festette volna önmagát, amilyen a valóságban volt, illetve amilyennek a laikus látta, ma nem lenne kiállítva: giccsnek minősülne. Rozika fiatalon ugyanis egyszerű szememnek pontosan olyan volt, mintha Walt Disney erdélyi népmesét keltette volna életre, főszerepben szép, jóságos, de kicsit koboldszerű tündérrel, olyannal, aki fűvel, virággal, fákkal, vízzel komázik, de az emberekkel kicsit bizalmatlan.

Rozika már akkor nagyon értett a fák, virágok és egyáltalán a táj nyelvén. Fiatal festőnő volt, kiállítást rendezett a Fészekben és az volt a híre: nemrég jött haza Párizsból, ahol tanult. De tulajdonképpen nagybányai, és ott nagyon-nagyon tehetségesnek indult.

»Nagybányai« — ez a szó időnként értelmet változtat, mint annyi más szó, a mi szép nyelvünkben. Volt idő (már többször), amikor szinte sértően hangzott... Volt, amikor csak egyszerűen öregített. Rettenetes dolgok ezek; művészek élete tud ilyen fogalmakon széttörni, tönkremenni vagy megdicsőülni...

— *Hogyan került Nagybányára?* — kérdezzük most tőle.

— Amikor végre sikerült egy gyors házassággal, majd válással meggyőzni a családomat arról: velem végképp nem lehet bírni, én mindenáron festeni akarok — mondja a festőnő, azzal az utánozhatatlan mosollyal, mely nem keseredett meg, csak bölcs és elnéző lett: — tüdőgyulladást kaptam. Nagyon szerettem téli tájat festeni... És akkor még nem volt penicillin. A szüleim, kézdivásárhelyi tanáremberek, azt gondolták: valahogy majd csak abbahagyom ezt az »elmebajt«. Gyógyulni elvittek Nagybányára, ahol akkor Thorma mesternek volt igen komoly iskolája. Azért oda, mert közel volt és reménlték, hogy ott, a jó levegőn, ha festek is, de legalább meg is hízom. Nem híztam meg. De azt hiszem, bizonyos fokig megtanultam festeni. És főleg megismerkedtem az ottani csodálatos tájjal, az emberekkel és mindazzal az akkor forradalmi frisseséggel, amit Nagybánya még mindig jelentett... holott én tulajdonképpen csak a legvégére értem oda.

— *Kire emlékszik?*

— Elsősorban Thorma mesterre. Remek pedagógus volt: áhítatot ébresztett az emberben a rajzolás, a természet és egyáltalán a szaktudás iránt. Gyakran azt gondolom, ilyenek lehettek a régi céhmesterek... Reggel nyolckor kellett bejönnünk és délig modell után rajzolni, csak délután mehettünk ki és festeni csak akkor engedett minket, ha már elértünk bizonyos tudásfokot. Emlékszem a feleségére, aki mint távoli rokon került hozzá, a háztartását vezetni. Tanítónő volt eredetileg, szelíd és édes. Közben ő is megtanult festeni, beleszeretett a mesterébe és férjhezment hozzá. Emlékszem a nagy belvillongásokra a Thorma iskola és a Ziffer-csoport között. Azok voltak a modernebbek, a konstruktivisták, ahogy akkor hívtuk őket, akik a dolgok belső szerkezetét kutatták és vad színeket mertek egymás mellé tenni. Mélységes megvetéssel »dekoratíveknek« bélyegezték őket a mi jótanulóink... De voltunk sokan (én is), akik bizony átkacsingattunk hozzájuk. Titokban megnéztem minden készülő művet a műteremben, minden kiállításukat, pedig az tilos volt, mert féltettek minket, hogy a szemünk »elromlik«. Ziffer mester, úgy tudom, tavaly halt meg, élete végéig hű maradt Nagybányához: én nem. Egy idő múlva elkezdtem vágyódni Párizs után, ki is mentem. Csakhogy a pénzt előkeríteni — ez volt nehéz.

— Korda Vince, aki szintén Nagybányáról indult, ugyanilyen nehézségek közt került ki Párizsba. Sohse fogok elfelejteni egy apró zsánerképet (emlékezetem albumából): a Café Dome-be bejön Korda Vince, kezében egy bevásárlónecc, leül, kávét rendel... és elkezd barátaival vitatkozni, a neccben pedig csecsemő volt: a gyereke.

Én nem vittem magammal soha a fiamat: mindig visszatértem hozzá. Ő ugyanis otthon maradt anyáméknál — és csak később hoztam fel, amikor már végleg Pesten maradtam.

Elhallgatunk. Ismertem a művésznő különös, magábazárkózott, nagyon tehetséges író fiát: öt évvel ezelőtt meghalt. Nagyon fiatalon — az első kötete előtt... Az anyja akkor évekig alig tudott dolgozni: se addig, amíg a fia beteg volt... se azután, amikor már nem volt egyáltalán.

— De most tudok újra dolgozni — mondja képei közt, műtermében, amelynek boltívei alatt balatoni tájak türkizes fátyolai, nagymarosi, keményen megkonstruált hófödte falusi házak, hegyek és utak képével tanúskodik nemcsak a festőnő tehetségének vitalitása, hanem amellett is, hogy ma még a legfélénkebb erdei tündér sem marad egyedül... még akkor sem, ha egészen egyedül marad...

Hiszen mindezeken a helyeken festőtelepek vannak. És a művészek tudják, hogy Molnár Róza közéjük tartozik.

— A legbüszkébb arra a kritikára vagyok, amit nemrég egy sráctól kaptam Nagymaroson. Egy kislány volt, folyton ott kuncsorgott mellettem. — Jaj de szép! — mondta mindig újra. Ehhez mi nem vagyunk hozzászokva. Mert a gyerekek egyáltalán nem hízelgő kritikusok. Az, hogyha egy festő nem kedves hozzájuk, mert nem hagyják dolgozni, vadgesztenyével dobálják, egyáltalán nem tartozik a ritkaságok közé. Az sem, hogy a túloldalról átkiáltsák: Giccs! Giccs! Úgy ahogy nemrég ezt egy újságírónő meg is írta.

— Egyszerűen nem értettem, mit akar tőlem ez a kislány. Megkérdeztem: »Na mondd már el, mi tetszik neked úgy ezen a képen?«

— A kislány rámnézett, elpirult, zavarba jött és felsorolta azt, mi van rajta: »Ez a ház, meg ez a domb, meg ez a fa...« — Aztán egyszerre nyelt egyet és kibökte: »De az tetszik, hogy minden úgy ragyog!«

Fedor Ágnes

TATAY SÁNDOR:

Andrea és társai

A hó is olvadt, az eső is szakadt, az autóbuszmegállónál jókora tócsa keletkezett. Andrea olyan hosszút szeretett volna ugrani, hogy egyből túljusson a pocsolyán. Azonban az elrugaszkodás a síkos lépcsőről nem sikerült tökéletesen; útjában voltak a felfelé igyekvők is, akik esernyővel hadonásztak előtte. Beletoccsant a víz kellős közepébe, lefecskendezte a körülötte állókat és papucscipője teljesen elmerült.

— Már ennek is fekete harisnyája van — mondta az újságárus egy asszonynak, aki épp a színházi újságot vásárolta tőle.

— Á, magának nincs leánya! — felelt az asszony. — Azt hiszi, hogy ellent tud ezeknek állni egy anya, ha valamit nagyon akarnak. Egy anya, aki reggeltől estig dolgozik, fáradtan tér haza, és örül, ha nyugalma van akármilyen áron.

— Vagyis hogy nyugodtan végezheti a rászakadt házi munkát...

— Jól mondja, én is úgy értettem! De a harisnya még csak hagyján. Hiszen minket épp azért öltek annak idején, mert testszínű harisnyában akartunk járni. Hanem ez a papucs télvíz idején!

A hitvány kis fehér papucscsal valóban baj van. Tocsog benne a víz, amint Andrea lépked felfelé a második emeletre. Minden lábnyoma ottmarad vizesen a lépcsőn. Andrea még sem szalad. Tizenhat éves és nem szalad. Csak hadd rágja a hideg víz a lábát. Andrea holt fáradt. Hét órát szorongott az iskolában, és előtte is, utána is fél óra autóbuszon.

Fázós lábát már az ajtón kívül kihúzza egyik papucsából, míg táskájában a kulcsokat keresi. A kulcsok végül előkerülnek. Benyit a lakásba, melyben ott rostokol még az éjszaka megnehezedett levegő; apa és anya cigarettáinak kihűlt, megkeseredett szaga, a szétvetett ágyneműké, a kitárt ajtón fürdőszobából áradó szappan- és kölnivíz-illattal vegyest. Mégsem az ablakhoz siet, hogy kinyissa; kívülről párás, zord levegő áradna be. A konyhába sántikál féllábon, és begyújtja a gázsütőt, hogy mielőbb meleg áradjon valahonnan. Lecibálja a harisnyáját, ami nem is egyszerű, hiszen harisnyanadrágról van szó. Ezért a ruhadarabért valóban hetekig tartó közelharcot kellett vívnia az anyjával. Végül is úgy sikerült, hogy a vendégségbe érkezett nagyanya megvásárolta, az anya pedig fáradtan beletörődött. De ma már senki sem törődik vele, milyen harisnya van a lábán és ez olyan szomorú. Az üres ház rideg hangulatán kívül talán ez a szomorúság is elszorítja a szívét, míg pirosra fagyott lábaujjait a lehajtott sütőajtón melengeti.

Csakhogy nincs idő a szomorkodásra. Pedig milyen jó lenne az egyre langyosodó konyhában elbúsulgatni estélig.

Amint a lába átmelegedett, mezítláb szalad a szülők hálószobájába, s mivel az apa papucsát találja legelébb, abba lép bele. Ugyanebben a papucsban csattog le a lépcsőn a pincébe, egy szeneskannával a kezében. Fát nem kell aprítani, mert a német brikett meggyullad az olajos fűrészportól. A begyújtásban egyébként is nagy gyakorlata van. Percek alatt morog a kályha. Andrea sebtében bedobálja az ágyneműt a rekamiéba, aztán felhúzza csörgőre az órát. Negyedórai alvást enged magának. Egy gyapjútakaró alatt hihetetlenül kicsire összegömbölyödik.

A következő negyedóra alatt csengethetnek be az ajtón, szólhat a telefon, harsoghat a lépcsőház, ő nem ébred fel más neszre, csupán a vekker csörgésére. Arra aztán egy pillanat alatt talpra ugrik. Csak mire beteríti az asztalt a könyveivel és füzeteivel, akkorra lassudnak meg ismét a mozdulatai. Keserű sóhajtással veti magát a székbe, mert négy órát, igen, legalább négy kemény órát kell dolgoznia, hogy felkészüljön a következő napra.

»Először a legnehezebb és legkellemetlenebb munkán kell átesni...« Talán Veres Péter mondta ezt a rádióban. Vagy Kőrösi Csoma Sándor életrajzában olvasta általános iskolás korában, amikor még néha ráért olvasni? Vagy csak Szivar mondta, a magyar tanár?

Hogyan lesz acetilénből és két molekula dioximetánból négy lépésben butadian 1,3?

Képletekkel teleír egy jókora papírlapot. CH, OH, Ch_3, Ch_2, R. H_2O, birkóznak egymással, keringenek egymás körül a papíron. Nyilak és kötőjelek. Mivel ez csak piszkozat, itt-ott zibük keveredik egy-egy le[illegible] fej, különleges frizurával, hány ruhamodell, egy ka[illegible] láb valószínűtlenül hegyes cipővel, egy másik cipő, szen szögletes orral. Me[illegible] agy feszültségének olc[illegible] kell. Ezért közben a rá[illegible] megszólal, és Andrea [illegible] ját aláfestésként kíséri az [illegible] szóval, muzsikával« című progra[illegible]m. A fiatal agy rugékonyságának csodája, hogy amikor elkészül a példával, még vissza tud emlékezni a műsor bizonyos részleteire, s dúdolni kezd egy dallamot, amely e kínos munka közben szökött a fülébe.

Most már jó, hogy szól a telefon; Andrea űrkabinjában egy hang a földről. Igaz, hogy csak Anikó hangja...

— Andriskám, hogy állsz a kémiával?...

— Fogóddz meg jól! Kész vagyok!...

— Én csak addig jutottam, hogy a két OH a lánc végére kapcsolódik... Pedig ha még egy fát kapok kémiából, egy lánctalpas sem húz ki félévig.

— Nahát! Abból hidrogenezissel a kettős kötés felszabadul és telített vegyület keletkezik. Ebből vizet vonok el... gyűrűs vegyület, újabb vízelvonás... Mondjam el a képleteket?

— Inkább elmennék hozzád. Lelkibeteg vagyok...

— Gyere, hamar.

— Anyukád nem haragszik?

— Még nincsenek itthon, de tudod, hogy szeret.

— Én is szeretem. Mindenkit szeretek, aki engem szeret. Szia!

Andrea gyorsan megtanulja a magyart. Inkább csak átfut rajta. Nem fontos tantárgy, de szereti Szivart, a magyar tanárt, hát tanul neki egy kicsit. Aztán a számtan következik. Félórai kísérletezés után megreked a számtanpéldában, és a telefonhoz sántikál. Sántikál megint, mert az egyik papucsa eltűnt, kísérteties módon eltűnt.

— Kati, te vagy?

— Én.

— Hogy állsz a matekkal?

— Nem jön ki...

— Az én agyam már teljesen kihagy. Azt sem tudom, hogyan kell az egykettedből négyzetgyököt vonni.

— Hiába is tudnád, az még semmi.

— Gyere el, majd megoldjuk együtt.

— Jó, ha elengednek. De nálatok nem haragusznak a szülők?

— Á, tudod, hogy szeret téged a papám.

— Én is szeretem. Jó neked, hogy olyan idős papád van. Az öreg férfiak mindig megértőbbek... Várj, valaki csenget az ajtón. Tartsd a vonalat.

— [illegible] el mind a ketten. [illegible] lesz, azt mondja, lelkibeteg.

— Jó... Azaz... várj egy kicsit... Azt mondja Czigler, ő sem boldogul.

— Akkor nincs más hátra, menjen be Czigler a koleszba és hívja el a Docenst. Szerintem ő az egyetlen, aki megoldotta.

— Jó... A Jóska is helyesli... Szi...

— Várj! Ne siess, ha már bemegy a kollégiumba, akkor hozzák el a Páviánt is, mert három lány lesz.

— Mit akarsz azzal, hogy három lány lesz?

— Semmit, csak az egyensúly kedvéért mondom. Siessetek, de azért ne nagyon, ha a fiúk is jönnek, mert előbb a szülőknek kell megérkezni.

A porszívó felüvölt. Andrea most megteszi, amit elmulasztott; felszívatja a port a szőnyegekről, a rekamiéról. A kefélőgép marad, mert hátha úgy fordul, hogy valaki táncol s akkor utána úgyis fel kell fényezni a parkettet. Gyorsan befűt a szülők szo-

Szőnyi Gyula rajza

Magyar Hírlap
NOK LAPJA
SAJTÓIGYELO
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534
Lap: Magyar Nemzet
Megjelent: 1939 JÚN 25

Beszélgetés Molnár Rózával

Molnár Róza gyűjteményes kiállítása immáron harmadik éve tart a Fészek Klubban. Az alójában kis gyűjtemény ez, amely a Fészek-beli kiállításon szerepel, — mindössze húszegynéhány akvarel, pasztell és olajfestmény: mintegy csak mutatóban egy maréknyi fény, szín, harmónia és poézis az élményeknek, átéléseknek és egy rendkívül vonzó művészegyéniségnek szüntelenül áradó gazdagságából.

Molnár Rózát még az elismerésekben olyannyira rigorózus hivatalos bírálat is úgy tartja számon, mint a legfinomabb, legsajátosabb és egyszersmind legerőteljesebb magyar festők egyikét. Képei az igényesebb „műértők" körében is határozottan népszerűek, ha ugyan szabad ezt a meghatározást használnunk olyan művész alkotásaival kapcsolatosan, akinek egyéniségétől époly távol esik akár az eredetieskedés, mint a modoros finomkodás, avagy a népszerűeskedés hajhászása. Csöndes, derűs és örök lélek, telve alázattal a művészet és telve gyöngéd, tiszta játékossággal a színek, fények ragyogó, rebbenő világa iránt.

Emberi egyéniségét is ez jellemzi: színesség, lírikus finomság és egyszerűség. Ahogyan életéről és munkásságáról beszél, abban van valami nagyon lebilincselő és egyben megható.

— Húsz kiállításom volt eddig. Az elsők Erdélyben, Bukarestben, aztán Olaszországban, később Párizsban éltem évekig, s ott, azt hiszem, négyízben szerepeltek önálló kiállításon a képeim. Foujita, a nagy japán mester látta a dolgaimat, letszettek neki s felajánlotta, hogy tanítani fog. Évekig foglalkozott velem s életemnek ebben a szakaszában, a mester vezetésével jutottam el — önmagamhoz... Milyennek látom én önmagamat?... Az egészen modern festő-kollégáim engem nem tartanak modern festőnek... En annak tartom magamat... Olyan szemrehányást is kaptam már, hogy „csak" kolorista vagyok... Ami ezt az utóbbi „vádat" illeti... nos, semmi sem érdekel mélyebben és izgalmasabban, mint a színek harmóniája, a fény- s a szín ellentétek egymásra való hatásai... Utolsó kiállításomon, amely hét esztendővel ezelőtt a Tamás-galériában volt...

Közbe kell szólanunk, mert meglepő, hogy ez az áradó tehetségű és termékeny festő hét esztendeig nem szerepelt a nyilvánosság előtt. Mi ennek az oka?

— Csak az — mondja hangsúlytalanul, szinte csak mellékesen —, hogy közben falakat festettem a létra tetején... Igen, munkásként dolgoztam, finomabb eszpresszók és szórakozóhelyek falait pingáltam tele... Hát persze — mondja, ismét csak közbevetve — valamiből élni kell...

Pillanatig eltünődöm ezen, de ő, a beérkezett művész, aki szűkös forintokért éveken át a finom eszpresszók falait szépítette a létratetején, buzgón simítani akarja tünődésemet.

— Oh — mondja — ezen nem szabad így sajnálkoznia... Én ezt nem mondtam keserűséggel, mint ahogy nem is csináltam keserűséggel... Velünk, festőkkel szemben eddig még, hiába, sohse volt túlságosan bőkezű a világ. Régen nehéz volt az életünk... Az a szerencsénk, hogy nem vagyunk nagyon igényesek... Mi kell nekünk, ahhoz, hogy boldogak és megelégedettek legyünk? Igazán, higgye el, csupán ennyi: legyen festékünk és legyen annyi kis pénzünk, hogy úgy élhessünk, mint egy szerényebb diák... Hát ennyi.

A képeit nézem, amelyek a festő palettájának legtisztább és legcsillogóbb színeivel úgy díszlenek a Fészek kopott falán, mint valami mesebeli ékszerek. Nézem az akvarellek, a pasztellek, az olajfestmények hangulatát, amelyben valóság, erő, tömörség kapcsolódik valami egészen álomszerű, suhanó gyöngédséggel. Vajjon — gondolom magamban — a festéken és a diákszobán kívül mirő álmodozhat még a művész?

A művész — megtudom — erről álmodik:

— Románia és Magyarország között van egy művészcsere... Szeretnék eljutni Erdélybe, Nagybányára, ahonnan elindultam... Ott szeretném folytatni az életemet, vagy talán ott szeretném az egészet újra kezdeni...

Hogyan is hangzik a klasszikus mondás? Az igazi művész életének vannak állomásai és van csúcsa is. Csak éppen megállás nincs benne soha. Mintahogy minden teremtés örök mozgás és fejlődés.

A MAGYAR KÖZLÖNY (182.) pénteki számának rendelete: A központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezésekről. — Állati belső szervek árának megállapítása és forgalma.

a t á s
erhére 1943. év folyamán kifizetett kiadásokról

	A kifizetés ideje:	Naplótétel száma.	Összeg:
	1943.		
k:napszbér.	V. 27.	2745	62.63
"	VII. 1.	3369	24.21
"	VII. 29.	3764	4.80
"	VIII. 5.	3926	9.—
"	VIII. 5.	3932	109.77
"	VIII. 12.	4033	22.80
"	VIII. 12.	4035	14.40
"	VIII. 19.	4179	13.20
"	VIII. 26.	4309	17.40
"	VIII. 26.	4306	21.12
"	IX. 3.	4403	14.40
"	IX. 9.	4511	13.20
"	IX. 16.	5058	14.40
"	IX. 23.	5251	14.40
"	IX. 30.	5376	14.40
"	X. 7.	5570	14.40
"	X. 14.	5723	9.—
"	X. 28.	5970	20.40
"	XI. 4.	6116	8.40
"	XI. 11.	6244	7.50
"	XI. 18.	6482	6.—

rátságot azután, amikor módjában állt, különös módon ültette át a gyakorlatba...

Feltűnően hosszú ideig készültek a tárgyalás megtartására és azt rebesgetik, hogy ennek bizonyos protektorok közbelépése volt az oka, akik viszonozni akarták Abetz korábbi «szívességeit». A hosszú időnek viszont reá nézve az a hátránya lett, hogy a terhelő iratok rendkívül nagy számban összegyűltek. Megkerült például Hitler nagykövetének az az indítványa,

ÁLLAMA

Végig követi az évszakokat, mindenütt színes és a természetet kitűnően ismerő ember megfigyelésein alapuló leírásokkal és a végén a téli dermedtségben a tavasz érkezését váró méhraj új életre ébredése fejezi be a történetet.

Fűzve 21.—. Kötve 26.—.

KALDOR GYÖRGY
könyvkiadóvállalat kiadása.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Élő rák!

nem luxus többé: kapható 50 fillértől Fenyőnél, IX. Pipa-utca 4. (Csarnok mellett.)

A font és a dollár harca megkezdődött Brüsszelben

Az angol-amerikai súrlódások történetében nyilván új fejezethez érkeztünk. *A font és dollár harca megkezdődött Brüsszelben.* A *Ce-soir* értesülése szerint *Hatriman, Spaak* és *Petsche* francia pénzügyminiszter *Crippstől* a font közeli leértékelését követelik. Cripps egyelőre ellenáll ezeknek a kívánságoknak és azt ajánlja, hogy Anglia inkább aranyban fizeti ki Belgiummal szemben fennálló tartozásának egy részét. Dollárban nem hajlandó azonban fizetni, mert ebben az esetben az egész angol gazdasági rendszer és a külkereskedelmi forgalom súlyos veszélybe kerülne.

A *Le Monde* szerint a brüsszeli értekezleten elsősorban arról van szó, vajjon Anglia beleegyezik-e az európai pénznemek részleges átválthatóságába, amint azt a USA és Belgium kívánja. Az angolok attól tartanak, hogy az átválthatóság bevezetése esetén ugyanaz történik, ami 1947. nyarán, amikor helyreállították a fontnak a dollárral szemben való átválthatóságát és ez súlyos gazdasági nehézségeket okozott Angliában.

Érdekes egyébként, hogy *a newyorki tőzsdén az áresés folytatódott.* Az amerikai kereskedelmi minisztériumnak az a jelentése, amely szerint a második évnegyedben az ipari bevételek tovább csökkentek, az áresési irányzatot még inkább megerősítette.

Az amerikaiak Nyugat-Németországban

Egy moszkvai jelentés szemléltető képet ad arról az amerikai «segítségről», amely Nyugat-Németország gazdasági életében mutatkozik. A jelentés elmondja, hogy az amerikaiak már eddig is értékes műalkotásokat, találmányokat és más értékeket vittek ki Nyugat-Németországból sokmillió dollár értékben. A nyugati megszálló csapatok megszállási költségei az utóbbi években jelentősen megnövekedtek. Ezek a költségek 1945—46-ban hárommilliárd, 1946—47-ben 5.2, 1947—48-ban pedig 5.8 milliárd márkát tettek ki. *Robertson* tábornok angol övezetparancsnok kénytelen volt elismerni, hogy Bizónia költségvetésének 30 százalékát használják fel a megszállási költségek fedezésére.

A beszámoló megjósolja, hogy a nyugatnémetországi amerikai tőkebefektetések, az amerikai monopóliumok uralmának fontos eszközei, a jövőben még fokozódni fognak. Az amerikaiak parancsára szerkesztett négyéves terv tizenkét milliárd dollarra emeli a főleg külföldi, elsősorban amerikai tőkebefektetések összegét. A négyéves terv állandósítja Nyugat-Németországnak az Egyesült Államoktól függő helyzetét.

Újabb bonyodalmak a winterthuri perben

A *Magyar Nemzet* csütörtöki számában megemlékeztünk már arról a perről, amelyet a svájci Winterthur város bírósága indított Solvan *Vitianu*, a Román Népköztársaság berni követségének gazdasági tanácsosa és annak felesége ellen. A per tárgyalásáról most újabb részletek érkeztek.

A vád tanui között a román emigránsok, volt nagyiparosok és más üzletemberek vonultak fel, akikről a bukaresti sajtó most megállapítja, hogy valamennyiüknek nagyösszegű csekkszámláik vannak a svájci, venezuelai és argentínai bankoknál és vádaskodásaikkal voltaképpen a román diplomatán kívánják kitölteni bosszujukat azért, mert romániai vagyonukat elvesztették.

A védelem tanui közül Pierre Roland *Lévy*, az ismert francia jogász konkrét adatok felsorolásával leleplezte azt az erőszakos és önkényes eljárást, amelyet a svájci bíróság Vitianu perében alkalmazott. *Demeter* János, a kolozsvári jogi és közgazdaságtudományi egyetem magyarnyelvű karának dékánja felsorolta azokat a demokratikus szabadságjogokat, amelyeket a román népi demokrácia együttélő nemzetiségei élveznek és ezeket szembeállította a régi rendszer nemzetiségellenes politikájával.

Érdekes volt Barbu *Zaharescu* bukaresti egyetemi tanár vallomása is, aki arra a kérdésre, vajjon a romániai politikai rendszer fejlődése vér nélkül történt-e, azt válaszolta, hogy a gyökeres változások polgárháború nélkül valósultak ugyan meg, viszont a román nép szabadságáért folyó harc során a munkások ezrei pusztultak el a fasiszta rendszerek börtöneiben.

Nagy vihar keletkezett a hitlerista *Karres* volt medgyesi nagyiparos kihallgatása körül is, aki egyébként feljelentőként szerepel a perben. *Hermann* kolozsvári ügyvéd megállapította róla kihallgatása során, hogy családja a fasiszta érában számos zsidó családot kiforgatott javaiból és szoros kapcsolatban állt az SS-ekkel.

A Román Távirati Iroda svájci különtudósítója jelenti, hogy a svájci kormány megtagadta a beutazási engedélyt Pierre *Cot* francia és *Fontaine* belga ügyvédtől, a szenátus tagjától, akik a tárgyalásra akartak utazni. Nem engedélyezte a törvényszék *Platts-Mills* angol képviselő kihallgatását sem, bár a svájci külügyminiszter a képviselőházban kijelentette, hogy kormánya a Vitianu-perre jelentkező összes tanuknak megadja a szükséges vízumokat.

Végre bíróság elé kerül Hitler párizsi nagykövete

A már folyó winterthuri per mellett egy másik, hamarosan napirendre kerülő bírósági ügygyel is sokat foglalkozik mostanában a külföldi sajtó. Július 19-én kezdődik Párizsban Otto *Abetznek*, Hitler párizsi nagykövetének pere, miután négy teljes évig „dolgoztak" a vádirat összeállításán. Abetzet egy francia detektív *nyomtalanul* találta meg Németországban, azóta egy párizsi katonai fogházban ül letartóztatásban.

Az Abetz-per egy egész korszak pere lesz, hiszen Abetzet a legsúlyosabb háborús cselekményekkel, rablással, fosztogatással, kínzásokban való részvétellel, előre kitervezett gyilkosságokkal, deportálásokkal és túszok legyilkolásával vádolják. Mindez annál érdekesebb, mert korábbi tevékenysége során Abetz állandóan hangoztatta, hogy ő „Franciaország barátja" és a két háború közötti időben ő állt a német-francia barátsági komité élén. Ezt a barátságot azután, amikor módjában állt, különös módon ültette át a gyakorlatba...

Feltűnően hosszú ideig készültek a tárgyalás megtartására és azt rebesgetik, hogy ennek bizonyos protektorok közbelépése volt az oka, akik viszonozni akarták Abetz korábbi «szívességeit». A hosszú időnek viszont reá nézve az a hátránya lett, hogy a terhelő iratok rendkívül nagy számban összegyűltek. Megkerült például Hitler nagykövetének az az indítványa, amely szerint minden német ellen elkövetett merényletet száz francia kivégzésével toroljanak meg, de a bíróság előtt fekszik majd a bizonyítékok egész sora is, amely kétségtelenné teszi, hogy Abetznek tevékeny része volt *Mandel* volt miniszter kegyetlen meggyilkolásában is.

A tárgyalások előestéjén az egyik lap megemlíti, hogy Abetz felesége francia nő, két gyermeke tehát félig német, félig francia.

★

Egyéb hírek a következők:

1. A Moszkvában időző magyar parasztküldöttség látogatást tett a Talov-körzetben fekvő Komintern-kolhoszban. A magyar parasztokat régi orosz szokás szerint kenyérrel és sóval fogadták, a helybeliek és a vendégek kézenfogtak, majd megölelték egymást, a magyar asszonyok karjukra vették és összecsókolták a kolhoszparasztok gyermekeit.

2. A Hollandiában lezajlott községi választásokon a kommunista párt az összes szavazatok 25.7 százalékát kapta meg.

3. Belgiumban június 26-ára tűzték ki a községi és parlamenti választásokat. Négy nagy párt indul a választási küzdelemben, a kommunista, a szocialista, a keresztényszocialista és a liberális párt.

Az ország minden részéből érkeznek újabb táviratok és levelek

Napról napra érkeznek levelek, táviratok az ország minden részéből, amelyek a trockista kémbanda árulását megbélyegzik. Az ország dolgozó népe mindenütt a legmélyebb felháborodással és megvetéssel ítéli el *Rajk* és társai árulását és a trockista kémbanda népellenes tevékenységét. A *diósgyőri vasgyár* táviratában a legszigorúbb büntetést kéri az árulókra. A *diósgyőri ifjúmunkások Rákosi* Mátyáshoz intézett táviratuk ban kérik, hogy erős kézzel sujtson le a nép ellenségeire. A *győri szakszervezetek* harcos üdvözletüket küldik az imperialista ügynökök trockista kémszervezetének leleplezése alkalmából. A *Koestlin-* és a *Hutter* gyár dolgozói megvetésüket fejezik ki az árulókka szemben. A *Gardénia* csipkegyár dolgozói kijelentik, hogy a maguk portáján vasseprűvel takarítják ki a trockista elhajlások mindenféle vál faját. A *debreceni MDP* és a *debreceni pedagógiai főiskola* ifjúsága közli, hogy felháborodással értesültek *Rajk* László és trockista társai gyalázatos árulásáról.

Bolgár kulturális küldöttség érkezett Budapestre

Pénteken reggel megérkezett Budapestre a magyar-bolgár kulturális egyezmény alapján alakult vegyes bizottság bolgár tagozata. A bolgár kulturális küldöttség vezetője Katja *Avramova*, a Nemzeti Tanács tagja. A küldöttség tagjai: Jevgenij *Kamenov* helyettes külügyminiszter, Luben *Szecsanov*, a Tudományos, Művészeti és Kulturális Bizottság magyar referense, és Peter *Szavinszki* író, a Bolgár-Magyar Bizottság titkára.

A bolgár vendégek fogadására a bolgár és magyar nemzeti színekkel feldíszített Nyugati-pályaudvaron megjelent *Mihályfi* Ernő, a Kulturkapcsolatok Intézetének elnöke, *Bóka* László kultuszállamtitkár, *Ujhelyi* Szilárd, a Kultúrkapcsolatok Intézetének főtitkára, *Czinkótszky* Jenő, külügyminisztérium miniszteri tanácsosa, a bolgár követség részéről pedig *Temnjalov* követségi tanácsos és Kasszavetov sajtóattasé.

A bolgár küldöttség tagjai szombaton délelőtt megkezdik tanácskozásaikat a vegyes bizottság magyar tagjaival, hogy kidolgozzák a magyar-bolgár kulturális munkaterv részleteit.

A központi fűtés üzembentartásának feltételei

A *Magyar Nemzet* csütörtökön ismertette az építésügyi minisztérium központi fűtőberendezésekre vonatkozó rendelkezéseit. A *Magyar Közlöny* pénteki számában megjelent kormányrendelet szerint a központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezést *üzemképes állapotban lévőnek kell tekinteni, ha azt az egy évi üzembentartáshoz szükséges tüzelőanyag árának tíz százalékát meg nem haladó összegből üzemképes állapotba lehet helyezni.* Vita esetében az épület fekvése szerint illetékes építésügyi főigazgató határoz.

Különdíjak tekintetében a következő költségtényezők vehetők figyelembe: a fűtőberendezések átvizsgálása a fűtés megkezdése előtt, kitakarítása megtöltése, szerszámok rendbehozása, kisebb hibák kijavítása, a tüzelőanyagok ára, a salak elszállítása, a központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezés üzembentartásával felmerülő villamosáram költsége, a központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezés különálló kéményének kéményseprési díja. A különdíjat a fűtött helyiségek légköbméter arányában kell megosztani. A társbérleteknél az egész lakásra eső különdíjat a társbérlők az általuk fizetett bér arányában viselik.

Ha a központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezés az 1948/49. évi fűtési évadban nem volt üzemben avagy üzemben volt, de a bérlők száma 10, vagy ennél kevesebb a bérbeadó köteles a rendelet hatálybalépésétől számított nyolc napon belül a bérlőket írásban felhívni, hogy azok további nyolc nap alatt írásban nyilatkozzanak, hajlandók-e a központi fűtés reájuk eső részét vállalni. Ha a bérlők 60 százaléka a központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezés üzembentartását kívánja, *az üzembentartási költségeket azok a bérlők is kötelesek megfizetni, akik azt nem kívánták.* Ha a bérbeadó a központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezést üzemben tartja, bár arra a rendelet értelmében nem volna kötelezve, különdíjat csak azoktól a bérlőktől követelhet, akik annak fizetésére önként kötelezettséget vállaltak.

A különdíjat minden év április hó 1 napjától számított *12 havi egyenlő részletben kell megfizetni.* Az idei fűtési évadra a különdíjat úgy kell felosztani, hogy az üzembentartás költsége *július 1-től számított 9 havi egyenlő részletben megtérüljön.*

Ha a központi fűtő és melegvízszolgáltató berendezés a mult évadban üzemben volt és a bérlők száma tíznél több, a bérbeadó csupán a tervet köteles 15 nap alatt a bérlőkkel közölni.

A rendelet foglalkozik az üzembehelyezés után keletkezett hibák kijavításával is.

A különdíj úgy fizetendő, mint a bér. Ha a bérlő több mint egy hónapra eső különdíj összegével marad hátralékban, ez a bér nem fizetésének jogkövetkezményeivel jár.

Munkásgimnázium épül Diósgyőrben

A Hunfalvy János-gimnázium új épületének alapkövét *Ortutay* Gyula kultuszminiszter helyezte el ünnepélyes keretek között. *Ortutay* kultuszminiszter ünnepi beszédében kiemelte, hogy ez a gimnázium lesz az ország legnagyobb és legkorszerűbben felszerelt középiskolája.

TRUMAN ÉS A BÉKEGALAMB

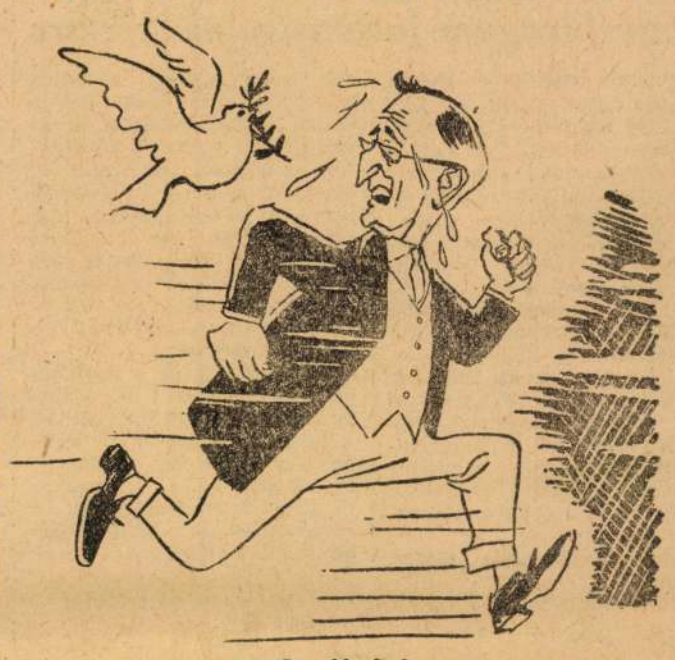

— Segítség!

(Tribune des Nations, Paris)

A helyzet pénteken

◆

Az új kormány minisztériumai lassan-lassan berendezkednek. A külkereskedelmi minisztérium a volt tőzsdepalotában, a belkereskedelmi minisztérium pedig a Szabadság-tér 14. alá költözött. Megkezdődött a belkereskedelmi minisztérium megszervezése is. Az iparügyi minisztérium kettéválasztásával egyidőben sor került az egyes iparigazgatóságoknak a minisztériumokba való beköltözésére. A könnyűipari minisztérium az iparügyi minisztérium régi épületében maradt, Fő-utca 68 alatt. A nehézipari minisztérium a PK-palotába, a Szabadság-tér 5/6. szám alá költözött. A Tervhivatal átköltözött a GF épületébe, a kereskedelmi kamara épülete ennek következtében felszabadult és ott különféle tanulmányi szemináriumokat fognak berendezni.

◆

Herbert *Marshall* angol filmrendező pénteken reggel visszautazott Londonba. Marshall hosszabb időt töltött a magyar fővárosban és különféle filmberendezkedéseket tekintett meg.

◆

A magyar-csehszlovák barátsági szerződés értelmében a békéscsabai szlovák kollégium 80 hallgatója a Tátrába megy többhetes nyaralásra. A nyaraltatás célja a hivatalos szlovák nyelv elsajátítása. A kollégistákkal 20 szlováknyelvű pedagógus is utazik s szintén nyelvtudásukat tökéletesítik majd.

◆

A jövő tanévben úgynevezett „bázis-iskolákat" létesítenek, amelyeket úgy a tanerők, mint a felszerelés szempontjából mintaszerűvé emelnek. Az ilyen bázisiskolákat elsősorban az ipari központokban szervezik, azután megyénként is szerveznek egy-egy bázisiskolát, később járásonként, végül községenként is. Ezek az iskolák mintaiskolák lesznek. A bázisiskolákból a diákok és a tanárok, sőt a szülői munkaközösség tagjai eljárnak majd a környező iskolákhoz, hogy továbbadják tapasztalatiakat, amelyeket a mintaszerű iskolában szereztek.

◆

A kulákok országszerte továbbfolytatják a mezőgazdasági munkálatokat akadályozó szabotázscselekményeket. Nem javítják ki a gépeket, hogy a hónapokig szabadban heverő gépek sokszor teljesen használhatatlan állapotba kerültek. Ezért a Közellátási Felügyelőség a szabotáló kulákok gépeit hatósági úton igénybevette. Az igénybevett cséplőgépeket átadják a gépállomásoknak, ahol munkaversenyben hozzák rendbe azokat.

◆

A gyulai vízgazdálkodási körzet az 5 éves terv keretében nagyarányú vizierőmű felépítését tervezi. A Körös mentén 25-re emelik a szivattyútelepek számát és ennek segítségével igen jelentős vízmennyiséget fognak kapni a rizs-, gyapotföldek és az öntözéses területek. Az országhatár mentén a Körösön építendő vizierőmű nem csak Békés megyét, hanem a környékét is ellátja vizierővel. Rég nélkülözött mulasztást pótol ez az építkezés. Nem lenne helytelen annak vizsgálata, hogy a Viharsarok vidéke és népe — amelynek földjei egy része vetekedik a híres bácskai humusszal — milyen gazdasági lendületet ért volna el és az ottani szociális feszültség milyen nagy mértékben enyhült volna, hogyha az előző rendszerben e munkákat már régen elvégezték volna.

◆

Igen hasznos eredményeket ért el a Mezőgazdasági Tudományos Központ kísérleti telepe akkor, amikor szikes területen, a Bodzás-parton burgonyatermeléssel kísérletezett. E vad szikben kitűnően beváltak az első kísérletek. Egyelőre 22 holdon folytattak kísérletet és jogosak a remények, hogy e szikes területeken — amelyek a nyomorúság fészkei voltak eddig — virágzó burgonyatenyésztést lehet meghonosítani.

Leleplezték Rákosi Hajnalka emléktábláját

Az MNDSZ XIII. kerületi szervezete emléktáblát helyezett el a mártírhalált halt *Rákosi* Hajnalka emlékére. Az emléktáblát a mellé a platánfácska mellé helyezték el, amelyet ugyancsak az MNDSZ XIII. kerületének asszonyai a Nemzetközi Nőnap alkalmával ültettek a *Béke-téren* Rákosi Hajnalka tiszteletére. Az ünnepségen az MNDSZ asszonyai, SZIT-ifjak és az Angyalföld dolgozói vettek részt. Rákosi Hajnalka a munkásmozgalom egyik kiemelkedő alakja volt, aki eszméiért sokáig szenvedett börtönbüntetést, végül pedig Bergenbelsenben, ahová a fasiszták hurcolták, mártírhalált halt.

Nagyjelentőségű újdonság! Most jelent meg!

Frank S. Stuart

MÉHEK ÁLLAMA

Végig követi az évszakokat, mindenütt színes és a természetet kitűnően ismerő ember megfigyelésein alapuló leírásokkal és a végén a téli dermedtségben a tavasz érkezését váró méhraj új életre ébredése fejezi be a történetet.

Fűzve 21.—. Kötve 26.—.

KALDOR GYÖRGY könyvkiadóvállalat kiadása.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Élő rák!

nem luxus többé: kapható 50 fillértől Fenyőnél, IX. Pipa-utca 4. (Csarnok mellett.)

NYARALJON OLCSÓN TURISTAHÁZAKBAN

FELVILÁGOSÍTÁS SZOBAFOGLALÁS

Turistaházakat Kezelő N. V. Ep. V, Báthory-u. 5. Telefon: 120—157.

Értesítés!

Értesítjük a NEHÉZIPARI IGAZGATÓSÁG-hoz tartozó üzemeket, valamint ügyfeleinket, hogy f. hó 25-től

A

Nehézipari Igazgatóság

a Nehézipari Minisztérium épületébe költözött át [volt PK épület, V., Szabadság-tér 5—6 sz. VI., VII. és VIII. em. Telefon: 123—590]

Ezen időtől a jelzett épületben üzemeink és ügyfeleink rendelkezésére állunk zavartalan ügymenettel.

Előkészületek a debreceni lengyel-magyar labdarúgó mérkőzésre

Debreceni tudósítónk jelenti: Labdarúgóválogatottunk legközelebbi ellenfelei július 10-én a lengyelek lesznek. A mérkőzést Debrecenben, a nagyerdei stadionban rendezik meg. Ez az első eset, hogy vidéken rendeznek nemzetközi válogatott labdarúgó mérkőzést. Debrecen már most készül a nagy mérkőzésre. A stadiont több, mint 30.000 ember befogadására teszik alkalmassá. Kibővítik a lelátót, újjáépítették az öltözőket. A stadion gyepét 7000 gyeptéglával teljesen megújították, új, modern kapufákat állítottak fel. A magyar-lengyel mérkőzés napjára a debreceni stadion az ország egyik legkorszerűbb pályája lesz.

A jegyigénylés már megindult, eddig mintegy 12.000-en igényeltek jegyet csak Debrecenből. Budapestről több különvonat indul, onnan 5—6000 nézőre számítanak. Az egész Tiszántúlról és a vidék távolabbi pontjairól is különvonatok hozzák a nézőket. Két kiragadott példa: a kis Mátészalkáról 500 személy jelentkezett különvonatra, Siófokról pedig egy különrepülőgép utasai számára kértek jegybiztosítást.

Debrecen városa a mérkőzés előtti napokra meghívta a magyar és a lengyel válogatottakat. A lengyelek a Nagyerdő egyik legszebb épületében, a Ságvári népi kollégiumban, a magyar válogatott labdarúgók pedig a nagyerdei szakszervezeti üdülőben kapnak szállást.

Szombaton: a Vasasok első nagy nemzetközi atlétikai versenye — Az MTK jubiláris úszóversenye, FTC—MTK vízipoló derby

A mostani *szombati sportműsornak* ismét két nagy eseménye lesz, mind a kettő pompás küzdelmeket és rekorderedményeket ígér.

A *Vasasok* már évek óta átvették a vezetőszerepet az *atlétikában*. Ehhez méltóan szombaton d. u. fél 6 órai kezdettel a BSZKRT sportutcai pályáján megrendezik első nagyszabású *nemzetközi atlétikai versenyüket*. Csütörtökön Prágában volt nemzetközi verseny s ennek külföldi részvevőit a Vasasok meghívták Budapestre. Prágában *Németh* Imre olimpiai bajnokunk 56.27 méterrel megnyerte a kalapácsvetést, 2. a csehszlovák Dadak volt 49.46 m.-el. A svéd Bo *Ericsson* nem vett részt a prágai versenyen, de már megérkezett Budapestre. Ő is 56 m.-es dobó. Szilágyi Prágában 3-ik lett 5000 méteren a svéd *Jacobsson* (15:11 p) és a finn *Piirainen* (15:11.2 p) után 15:25.8 p-es idejével. A Vasas-versenyen megismétlődik a prágai nagy csata.

A többi külföldi részvevő: 100 m.-en, a román *Lupsa*, aki legutóbb is legyőzte sprintereinket, rúdugrásban a norvég *Kaas*, aki 431 cm.-et ugrott már és az olimpián 4-ik volt, 1500 m.-en a svéd *Andersson*, gerelyvetésben a finn *Leitanen*, aki 69 m.-es dobó, 400-on a román *Moina*, súlydobásban a román *Raica* és a lengyel *Lomovszky*, akik Prágában 15 m.-en felül dobtak, magasugrásban a román *Sötér* és a finn *Honkonen*, akik 190-es ugrók. De *Gyarmati* Olga is komoly ellenfelet kap 80 m gátfutásban az olimpián a 6-ik csehszlovák *Lonska* személyében. Reméljük, hogy férfi és hölgy atlétáink rekordokra fogják sarkallni a nagy külföldi ellenfelek.

Az *MTK* a Sportuszodában este fél 8 órakor kezdi *jubiláris úszóversenyét*. Legérdekesebb a 200 m., ahol Nyéki, Mitró, Csordás és Kettesi küzdelme rekordjavítást is eredményezhet. Mellen: Végvári, Németh, Lukács, háton: Gyöngyösi, Bánki, a hölgyszámokban: a Novák-nővérek, Temes és Szőke úszhatnak kitűnő időket. *Két derby jellegű vízipólómérkőzés* fejezi be a versenyt az *FTC—MTK* és *Vasas—Előre között*. Az FTC és Vasas jobbnak látszik.

A többi sportág eseményei: Az Előre *kajakversenyt* rendez Békásmegyeren d. u. 5 órától, Csepelen *sportünnepély* lesz d. u. 5 órától, amelynek keretében teniszmérkőzések, tornászbemutatók, birkózó- és röplabdamérkőzések lesznek. *Ökölvívásban* a Törekvés—Siemens NB III. mérkőzés lesz a Bihari-utcában 7 órától, a *tornászok* selejtező versenyt rendeznek a főiskolai vb-re a Testnevelési Főiskolán 4 órától, az öttusa *vívószámát* reggel 9-től rendezik az Eötvös-utcában. Egyetem—Elektromos *röplabda* bajnoki mérkőzés lesz a Budafoki-úton 5 órakor, az UTE kizárásos *párbajtőrvívó versenyt* rendez az Eötvös-utcában 3 órától. *Asztalitenisz bemutató* lesz a világbajnokok részvételével az Athenaeum kultúrtermében d. u 2-től. Az Előre 20 km-es *futóversenyt* rendez a Népligetben 4 órakor.

Kosárlabdabajnokság: Előre—Műegyetem 49:39 (32:19), megismételt NB I. mérkőzés.

Wimbledonban a férfi egyes többi eredményei: Drobny—Patty 6:4, 6:8, 7:9, 6:0, 6:2, Schröder—Busher 6:3, 6:2, 7:5, Washer—Lister 6:1, 6:1, 6:2, Cocburn—M. Delbello 6:0, 6:2, 6:3, Cucelli—Peten 6:3, 6:0, 6:3

Prága—Bukarest labdarúgómérkőzését Bukarestben Prága nyerte 3:0 arányban, Prágában 2:2 volt az eredmény. Hollandia—Finnország 4:1 Helsinkiben.

Az egri úszók Brünnben minden számot megnyertek, Kánási 400-on 4:50.5 p, Utassy 200 m. mellen 2:59.4 p, Válent 100 h. 1:14.5 p. idővel győzött, vízipólóban Eger 10:1-re nyert.

A Magyar Nemzet Toto-távirata az utolsó pillanatban

A Csepelben Kónya I. játszik középcsatárt, a Fradiban Csanádi nem játszhatik, Kispéter és Deák játéka is kétes. Kéri középfedezet és Schmidt középcsatár játéka áll előtérben. A Soroksárban Kovács lesz a balfedezet, Hontvári—Junász a balszárny. A SZAC-ban a felgyógyult Biresák lesz a középcsatár. A MATEOSZ-ban Béres felgyógyult, de még nem játszik. Szombathelyben Dombai sérülése rendbejött, játszik. Az Ujpestben Egresi lábujját megrúgták, játéka kétes, helyettese Suhai lehet. A Vasas fiatalít, Dobó lesz jobbösszekötő, Borsódi balszélső. Salgótarján is változtat: Szabó jobbszélső, Polgár középcsatár. Tatabányában Berki sérült, játéka kétes. Szeged Bernát—Ladányi jobbszárnnyal áll ki.

Az NB II.-ben a nagykanizsai derby csapatai közül az NVSE-ben Balogh sérült. A miskolci derbyn a Lokomotivban Fekete I. sérült. A győri VSE Kapitány nélkül játszik Pécsett. A szolnoki Lokomotivban két sérült is van, Ozsvár ellenben már újra játszik. A Dorogban Pfluger sérült, de játszik. A pótmérkőzések csapatai közül az ETC-ben Seres felgyógyult és játszik. A Polgári Sör-ben ismét szerepel Molnár, Ózdban Nemec.

A hűvös idő tovább tart

A Meteorológiai Intézet jelenti: Szárazföldünk legnagyobb részén változatlanul tovább tart az évszakhoz képest hűvös időjárás. Nyárias meleg csupán a brit szigetek nyugati részein, a Földközi-tenger nyugati medencéje fölött, valamint a Szovjetunió délkeleti vidékein uralkodik. Ezeken a területeken a hőmérséklet meghaladja a 25 fokot, sőt helyenként a 30 fokot is.

Budapesten pénteken 12 órakor a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás szombat estig: Mérsékelt, időnként élénk északnyugati, északi szél, felhőátvonulások, többfelé záporeső, zivatar. A hűvös idő tovább tart.

Fiókkiadóhivatalaink:

Pesten: József-körút 2. Telefon 139-907
Szervita-tér 8. Telefon 382-393

Budán: Krisztina-körút 117. Tel. 466-458

Hirdetések és előfizetések felvétele

SZÓRAKOZTATÓ keresztrejtvény (4)

VIZSZINTES SOROK:
1. Regény cím (Z. O. A.) Irta Dobosi Pécsi Mária
13. Férfinév
14. Pesten sok ilyen iroda van
15. Határrag
17. Hegedűt tartanak benne
19. Férfinév és község Fejér vármegyében
20. Mutatószó
21. Tanács németül
23. Bizonyos kóros tünet közben lép fel
26. Főzelékféle
27. Utak mentén van
29. Azt mondják, sokan ezen hordják ki a betegséget
30. Feltűnően nagy levelű növény
31. Biztonsági eszköz
33. Rábaközi Atlétikai Club
34. Massenet opera címe
35. A 38 belső magyar abc-ben egyedül nem fordul elő ez a betű (kétszer)
36. ...falva (Vas vm.) Állítólag innen származik az a bizonyos csúnya káromkodás
38. Figura
40. Tiltó szó
41. Régi közöshadseregbeli gyalogos
42. Oszthatatlan elem és ma mégis sokat boncolgatják
43. Kapa közepe
45. Igaz
47. Az a bizonyos lusta méh (fordítva)
48. Egerben van
49. Jugoszláv pénzegység
51. A tűrelem vége
53. Ló teszi a bosszantójával
55. Mostanában nagyon használt fény
56. Sánta teszi
58. Költött mű
59. Művészet más nyelven
60. Ilyenkor... kirándulni a hegyek közé
61. Nemzet
63. Egyenlő a 43-al
64. Az árunak van
65. A-ban párja
67. A-ra párja
68. Plasztikus fémlemez (Ez a rejtvényrajz is az)
70. Ilyen telefonkapcsolás is van
72. Ady vers (L. T. J.)

FÜGGŐLEGES SOROK:
1. Operetteim (K. H. Y.) Tittel Bernát
2. Van tilos is
3. Fertőtlenítő szer
5. Éjjeli mulató
6. Sorban van
7. Hamis
8. Majdnem elhagyja megbízatását
9. Az én csonthéjas gyümölcsöm
10. Testrész
11. A korzó vége
12. Külföldi újság cím (R. D. V.)
16. Híres festőművész (Ákos)
18. Szülésznő
20. Jó az ilyen helyen sütkérezni
22. Azonos a 17. vízszintessel
24. Dalmát kikötőváros
25. Támlanélküli ülőhely
26. Bankók egyik fele
28. Sivatagi utazócsoport
30. Ez véd meg bennünket az éghajlat viszontagságaitól
32. Fed
34. Anya latinul
37. Ének
39. Alarc közepe
44. Idegen férfinév
46. Ilyen zöld is van
47. Nem amaz
48. A liba házastársa
50. Népbíróságok Országos Tanácsa
52. Savanyú folyadék
54. Vissza: német névelő
56. Buborék, németül
57. Az én girbes lovam
60. Most teszi javában a gyümölcs
61. A sivatag teherhordója
64. Nem túl
66. A kimenet befejezése
68. A kefe egyik fele
69. Hasító eszköz
70. Névmás
71. Az első vége

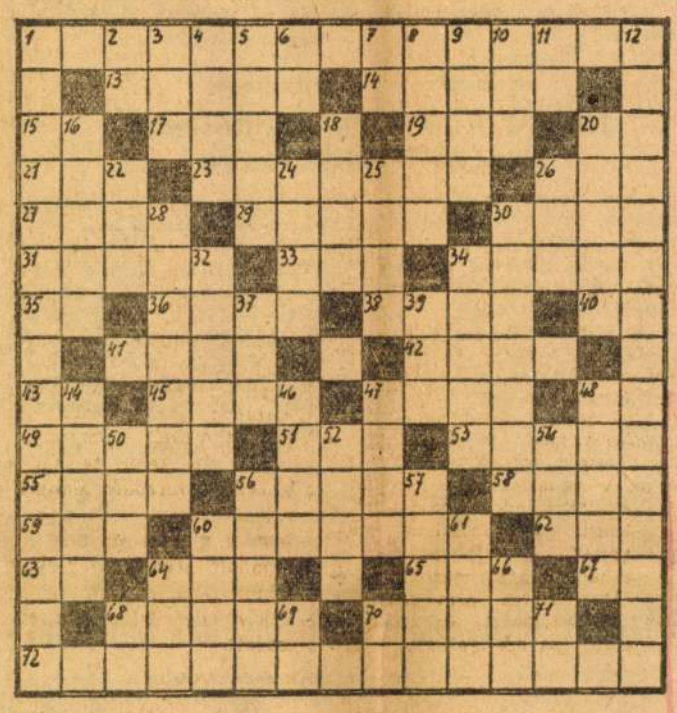

Megfejtésül beküldendő: Vízszintes sorok: 1, 23, 60, 72. Függőleges sorok: 1, 12, 28, 30.
A 3. számú rejtvény megfejtése. Vízszintesen: 1. Mocsaras turkom. 18. Közlemény. 40. Krizantemum. 61. Karmazsin. 69. Vasmegyei község. Függőlegesen: 1. Magyar mézes szív. 12. Citranyomoruság. 19. Embernek fia. 21. Kilakarom. 24. Kalamáris.

Gyermekrejtvények

1. 2.

T e e e HÁZAS B ka	K hortobágy u=o

3. 4. 5. 6.

V á d	AAA AAA T=R MI a	l-y r S	TT HAL o=Á

A multheti rejtvények megfejtése.
1. Kandalló. 2. Szószék. 3. Lehár. 4. Egyenruha. 5. Regatta.

Tudnivalók: A helyesen megfejtőknek értékes jutalmat adunk. Kérjük tehát a 4. számú rejtvények megfejtését is beküldeni. Felnőttek és gyermekek egyaránt. Megfejtési határidő mindig a következő péntek, vagyis az e heti megfejtés beküldési határideje július 1-e. Cím: Magyar Nemzet szerkesztősége, V., Bajcsy Zsilinszky-út 34. De az első emeleten levő rejtvényládába is be lehet dobni. A borítékra feltűnő betűkkel rá kell írni: REJTVÉNY. A rejtvényszelvény mellékelendő.

MAGYAR NEMZET REJTVÉNYSZELVÉNY 4

Lósport

A szombati lóverseny

fősáma az 1000 méteres Nyári kísérleti verseny, mely a legfiatalabb és az idősebb évjáratok közötti összehasonlításra volna hivatva, ám a kétévesek, de még a háromévesek is hiányoznak a benevezettek közül és a négyes mezőnyben a négyéves Silvia is ugyszólván komoly esély nélkül indul a három ötévessel szemben, mint Barka (65½), Ramona (64½) és Caribou (64). Mindhárman specialistái az 1000 méteres távolságnak, azt lehet mondani, hogy ezidőszerint a leggyorsabb lovai a budapesti versenypályának. Utóljára mindhárman megnyerték a versenyüket, de csak mérsékeltebb képességű ellenfelekkel kerültek össze, egymást gondosan elkerülték. Barka a leggyorsabb kezdő, ami már az indulásnál számottevő előnyt jelenthet, Caribou is hamar kap lábra, legkevésbé talán Ramona, de ha ez a Taj Akbar-kanca kifutná a Kundházai-díjban futott nyerő-formáját, bennе látnók a valószínű nyertet. Caribou tavaly valamennyiüknél jobb vok, de lábai ebben az évben kevésbé bírták a munkát. Ha jól indulna, Silvia sem lenne messze a nyertől. Jelöltjeink a szombati lóversenyre: I. Petárda II.—Roxy, II. Frursina—Julika, III. Grimbusz—Pintér-istálló, IV. Marika—Aranykalász, V. Ramona—Caribou, VI. Szubrett II. —Galád, VII. Gyöngyi—Ejnye, VIII. Füstös—Tarantella II., IX. Rózsi—Pókos, X. Szubrett II.—Pityó. = A verseny délután fél 3 órakor kezdődik.

Emelik a versenydíjak összegét, hogy ezzel is fokozzák a versenyistállótulajdonosok kedvét és áldozatkészségét, ami napjainkban a legbiztosabb alapja az egész versenyüzemnek. A kezdeményezés a „Lósport" Nemzeti Vállalat vezetőségétől indult ki és a vállalatvezető a június hó 28-ra, a Szép-utca 3. szám alatti székházban összehívott gyűlésen fogja bejelenteni a díjemelést az érdekelteknek, a futtatóknak és a trénereknek. A versenydíjak emelését már a felügyeleti hatóság is jóváhagyta.

A Tátrai-hendikep ebben az évben nagy versenynek ígérkezik, mert a benevezettek között vannak többek között: Hellas, Fidibus, Róbert Endre, Mario, Chitralekha, Alpár, Pansy, Quasi és Honvágy, tehát a legjobb idősebb lovak gárdája, — hiánytalanul. Az 1600 méteres verseny. — Redeeming Star távolmaradásától eltekintve, — megismétlése lehet a Millenniumi-díjnak, de más eredménnyel, mert azóta némelyik ló visszament a formájában, más lovak viszont javultak, közülük elsősorban a tavalyi derbynyerő Róbert Endre. A Szigeti-istállónak három lova várja a teherkőzlést: Hellas, Honvágy és Chitralekha, utóbbit kimondottan erre a versenyre tartogatják. A versennyel egy napon lefutásra kerülő 1100 méteres Mátyásföldi-hendikepben újra összekerülnek Ramona és Caribou és hozzájuk csatlakozhat Bárk is.

Gazdasági hírek

Az ipar feladatai a W. M. gazdasági konferenciáján

A W M. műszaki vezetői kedden délután háromnapos konferenciára gyűltek össze a csepeli sportcsarnokban.

Az értekezletet *Bíró* Ferenc vezérigazgató nyitotta meg.

— Teljesítettük, sőt túlteljesítettük termelési előirányzatunkat — mondotta —, az önköltségcsökkentés terén is jó eredményeket értünk el.

Ezután rámutatott arra, hogy a munka javítása érdekében még ebben az évben minden üzemben teljes egészében át kell térni az önálló elszámolási egységekre. *Már most tapasztalni bizonyos munkaerőhiányt, ezt utánpótlással, átképzéssel igyekszünk megoldani.* Foglalkozott a munkaversenyekkel és azok lehetőségeivel.

Varga Jenő vezérigazgatóhelyettes számolt be ezután a W. M. 5 éves tervének kereskedelmi és pénzügyi feladatairól. Kiemelte, hogy az önköltségcsökkentéssel, a minőség javításával a W M.-nek nagy mértékben hozzá kell járulnia ahhoz, hogy *mezőgazdasággal rendelkező ipari országot teremthessünk.*

Tánczos László főosztályvezető a W. M. technikai feladataival foglalkozott és a szakképzettségű munkások növeléséről szólt.

Rónai Sándor külkereskedelmi miniszter is megjelent az értekezleten és hangsúlyozta, hogy a haszonra dolgozó kapitalista gazdálkodás helyett *az értékesítésnek az országon belül a szükségletekre, az országon kívül a piackutatásra kell elsősorban figyelmet fordítani.* A miniszter ezután az 5 éves terv sikeres megalapozásának feltételeiről beszélt.

◆◆ DEBRECENI ÁLLATVÁSÁR *Debreceni tudósítónk jelenti:* A debreceni állatvásárokon mostanában igen élénkül a forgalom. A héten 1500 sertést hajtottak fel és 504 vásárlás történt. Legkapósabb a választási malac, párja 400—680 forintért kelt el. A hasas koca ára 1000—1150 forint között mozgott. A hízók élősúlykilogrammonkénti ára 10—10.50 forint. 698 szarvasmarha volt a vásáron. Egy másfél éves növendék 1120 forintért kelt el, fejőstehén 1650 forintért. Egy fejőstehén borjával együtt 1800—2000 forintért cserélt gazdát. A húsiparosok 1600—1800 forintért vásárolták a vágómarhát, az élősúly szerinti vásárlásnál 2.80—3.50 forint volt az ár. A borjú élősúlykilogrammonként 2 forint körül mozgott. 230 lovat is felhajtottak. Jó erőben lévő igáslovaknak 1700—2000 forint volt az ára. Egy-kéléves növendékcsikók ára 1600—2200 forint volt.

◆◆ TOVÁBBFOLYIK A MEZŐGAZDASÁG GÉPESÍTÉSE. A mezőgazdaság gépesítésére a kormány kezdettől fogva nagy figyelmet szentelt és számos intézkedést tett, de igen sok reformra és megoldásra van szükség. Illetékes tényezők a vonatkozó rendelkezéseket folyamatosan tették meg. A tervezés és a gyakorlati kivitel számos vonalon folyamatban van. Az aratógépek tervezése után most a burgonyavetőgép következik. A Bábolnai Állami Gazdasági N. V-nél már kipróbálták a Temesvári-féle burgonyaültető gépet. Nagy munkamegtakarítással jár ez a megoldás. A kukoricakapáló ógép 3900 százalékkal múlja felül az emberi munkateljesítményt. Ez azt jelenti, hogy katasztrálisan holdanként 82 forintról 3.40 forintra csökken a kukorica kapálási költsége. Az emberi munkaerő kíméletét és olcsóbb termelést tesznek lehetővé a további gépesítések.

Bútorgyár létesül Szegeden, amely 500 munkást fog alkalmazni. A gyár, amelynek helyét már ki is jelölték, felszámolja a szegedi munkanélküliséget.

Beszélgetés Molnár Rózával

Molnár Róza gyűjteményes kiállítása immáron harmadik hete tart a Fészek Klubban. Valójában kis gyűjtemény ez, amely a Fészek beli kiállításon szerepel, — mindössze húszegynéhány akvarel, pasztell és olajfestmény: mintegy csak mutatóban egy maréknyi fény, szín, harmónia és poézis az élményeknek, átéléseknek és egy rendkívül vonzó művészegyéniségnek szüntelenül áradó gazdagságából.

Molnár Rózát még az elismerésekben olyannyira rigorózus hivatalos bírálat is úgy tartja számon, mint a legfinomabb, legsajátosabb és egyszersmind legerőteljesebb magyar festők egyikét. Képei az igényesebb „műértők" körében is határozottan népszerűek, ha ugyan szabad ezt a meghatározást használnunk olyan művész alkotásaival kapcsolatosan, akinek egyéniségétől époly távol esik akár az eredetieskedés, mint a modoros finomkodás, avagy a népszerűeskedés hajhászása. Csöndes, derűs és írai lélek, telve alázattal a művészet és telve gyöngéd, tiszta játékossággal a színek, fények ragyogó, rebbenő világa iránt.

Emberi egyéniségét is ez jellemzi: színesség, lírikus finomság és egyszerűség. Ahogyan életéről és munkásságáról beszél, abban van valami nagyon lebilincselő és egyben megható.

— Húsz kiállításom volt eddig. Az elsők Erdélyben, Bukarestben, aztán Olaszországban, később Párizsban éltem évekig, s ott, azt hiszem, négyizben szerepeltek önálló kiállításon a képeim. Foujita, a nagy japán mester látta a dolgaimat, tetszettek neki s felajánlotta, hogy tanítani fog. Évekig foglalkozott velem s életemnek ebben a szakaszában, a mester vezetésével jutottam el — önmagamhoz... Milyennek látom én önmagamat?... Az egészen modern festő-kollégáim engem nem tartanak modern festőnek... Én annak tartom magamat... Olyan szemrehányást is kaptam már, hogy „csak" kolorista vagyok... Ami ezt az utóbbi „vádat" illeti... nos, semmi sem érdekel mélyebben és izgalmasabban, mint a színek harmóniája, a fény- s a színellentétek egymásra való hatásai... Utolsó kiállításomon, amely hét esztendővel ezelőtt a Tamás-galériában volt...

Közbe kell szólanunk, mert meglepő, hogy ez az áradó tehetségű és termékeny festő hét esztendeig nem szerepelt a nyilvánosság előtt. Mi ennek az oka?

— Csak az — mondja hangsúlytalanul, szinte csak mellékesen —, hogy közben falakat festettem a létra tetején... igen, munkásként dolgoztam, finomabb eszpresszók és szórakozóhelyek falait pingáltam tele... Hát persze — mondja, ismét csak közbevetve — valamiből élni kell...

Pillanatig eltűnődöm ezen, de ő, a beérkezett művész, aki szűkös forintokért éveken át a finom eszpresszók falait szépítette a létratetején, buzgón simítani akarja tűnődésemet.

— Oh — mondja — ezen nem szabad így sajnálkoznia... Én ezt nem mondtam keserűséggel, mint ahogy nem is csináltam keserűséggel... Velünk, festőkkel szemben eddig még, hiába, sohse volt túlságosan bőkezű a világ. Régen nehéz volt az életünk... Az a szerencsénk, hogy nem vagyunk nagyon igényesek... Mi kell nekünk, ahhoz, hogy boldogak és megelégedettek legyünk? Igazán, higgye el, csupán ennyi: legyen festékünk és legyen annyi kis pénzünk, hogy úgy élhessünk, mint egy szerényebb diák... Hát ennyi.

A képeit nézem, amelyek a festő palettájának legtisztább és legcsillogóbb színeivel úgy díszlenek a Fészek kopott falán, mint valami mesebeli ékszerek. Nézem az akvarellek, a pasztellek, az olajfestmények hangulatát, amelyben valóság, erő, tömörség kapcsolódik valami egészen álomszerű, suhanó gyöngédséggel. Vajjon — gondolom magamban — a festéken és a diákszobán kívül mire álmodozhat még a művész?

A művész — megtudom — erről álmodik:

— Románia és Magyarország között van egy művészcsere... Szeretnék eljutni Erdélybe, Nagybányára, ahonnan elindultam... Ott szeretném folytatni az életemet, vagy talán ott szeretném az egészet újra kezdeni...

Hogyan is hangzik a klasszikus mondás? Az igazi művész életének vannak állomásai és van csúcsa is. Csak éppen megállás nincs benne soha. Mintahogy minden teremtés örök mozgás és fejlődés.

A MAGYAR KÖZLÖNY (132.) pénteki számának rendelete: A központi fűtő- és melegvízszolgáltató berendezésekről. — Állati belső szervek árának megállapítása és forgalma.

Molnár Róza
festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: KisUjság

Megjelent: 19.9 JUN. -9.

Molnár Róza *festőművész a Fészek Klubban kiállítást rendez műveiből. A kiállítást Pogány Ö. Gábor, a Székesfővárosi Műzeum igazgatója nyitja meg csütörtök délután 6 órakor. A rendezést Berend Ilona végzi. A kiállítás június 22-ig megtekinthető naponta díjtalanul, délután 6—8 óráig.*

9/ Szam alatt Cetarolt 4 láda gypsöntvényekért.

Tisztelettel

Kassai termény- és áru-raktár részvénytársaság

Klárdy

Molnár Róza

festő

Független Magyarország

1949. jun. 13

Molnár Róza képkiállítását láttuk a Fészek Művészek Klubjában. A kiállító képein az olvadékony színek kelleme és a nőies könnyedség jelent egyéni sajátságokat. Kár, hogy csupán színélmények és elillanó hangulatok jelennek meg képein a jelenségek magvasabb megfogalmazása helyett.

(Sz.)

RAKTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

REN-LAGERHAUS-ACTIENGESELLSCHAFT.

GA
3

Kassa, 1913. május 13.

21
14
1·16
36·16

huszonegy és 16/100 koronáról,
miul fehbért és Cetárolási díjat,
– 1914 có május 1-ig, a Felső-
Rákóci Muzeum pénztáróból

MOLNÁR RÓZA festő
, 1900

1922-ben került a nagybányai müvésztelepre, ahol Réti István és Thorma János vezetésével tanult. A harmincas években nagyobb párizsi tanulmányutat tesz. Több kisebb bemutató után 1938-ban és 40-ben Bukarestben mutatja be gyüjteményes anyagát, majd Budapesten a Fészek Klubban és a Tamás Galériában állit ki. Két képpel szerepelt a nagybányai festők 1962-es emlékkiállitásán.- Impresszionista felfogásu, a nagybányai festészet természetelvü hagyományait folytató festő, különösen vonzódik a csendélet és az enteriőr müfajához.

Molnár Róza
festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Estilap (Nagyvárad)

Lap: .....

Megjelent: 1943 Jun. 6.

*

MOLNÁR RÓZA FESTŐMŰVÉSZNŐNEK az Ujságíró Otthon nyári helyiségében levő képkiállítását kedden délelőtt meglátogatta dr Scós István polgármester dr Dalló Gyula kulturtanácsos kíséretében és az egyik képet vásárolta meg a város részére. Táj a Balatonnál című kép, amely a város tulajdona lesz, egyike a kiállítás legsikerültebb alkotásának.

*

30

Halápy Jenő
Február 20

12. NYÁRFA

Molnár Róza festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest. XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Estilap, Nagyvárad
Megjelent: 1943 jún. 28.

*

MOLNÁR RÓZA reprezentatiu képkiállitása, amelu az Ujságiró Otthon nyári helyiségében nyilt meg két héttel ezelőtt, nagy feltünést kellett. A piktura rajongói olyan képeket láthattak, amiken keresztül egy végtelenül érdekes művészlélek egyéni módon nyilvánitja véleményét és tehetségét. Monumentalitásának színes gazdagságát, stilusának nagyvonalu lendületét mindenki megértette, ha vett magának annyi bátorságot, hogy félredobja a középpolgári szemlélet giccserekre való hajlamosságát. Molnár Róza kiállitását kedden zárja.

Bizunk abban, hogy a jövőben sürübben látogat Váradra s ennek a városnak a szépért sóvárgó levegőjében újabb és újabb inspirációt nyer művészi megnyilatkozásaihoz.

*

Molnár Róza.

festő"

— **Molnár Róza festményei.** A „Fészek" művészklub helyiségében mutatja be *Molnár Róza* ujabb festményeit. A művésznő érdeklődésének igazi területe a szin. Néhány szép képe tanuskodik arról, hogy ép szinérzék müködik benne, amely finom és gyengéd hatásokra képes. Egy finom fehéresen szürke téli képe legsikerültebb munkái közé tartozik. De érdekes munka önarcképe is s a művésznő több egyéb munkájától jólesően különbözteti meg az, hogy a vázlatállapoton tul fejlesztett alkotás. Mert Molnár Róza általában a kelleténél hamarabb nyilvánitja készeknek képeit, amikor még nem bontakozott ki rajtok minden mondanivalója s mikor a vázlatos és gyakran elnagyolt rajz még nem oldódott fel eléggé szinben és tónusban. *(e. a.)* 1938. máj. 11.

Umbriai iskola a XV. századból:

Két consol:

E ~~két~~ consolok mellsőn
voluta a disz.

Dombornü, mészkőbo
~~Umbriai XV. század~~
Ara 44 frt 85 k

Ltpa: 1282

191

21

Molnár Róza
festő

— **Egy festő és egy szobrász a Tamás Galériában.** *Kézdivásárhelyi Molnár Róza* festményei, amelyekkel a *Tamás Galéria* ismerteti meg a közönséget, elsősorban kulturájukkal szólnak hozzánk. Érezni belőlük, hogy festőjük megjárta Párist, majd itthon gondosan tanulmányozta azokat a magyar festőket, akik egyéniségéhez legközelebb állnak. Eleinte, ugy látszik, Derkovits Gyulában találta meg a fiatal festőnő a magáéhoz hasonló lelket, de fejlődése során Berényhez jutott el. Ennek a folyamatnak legjellemzőbb és legérettebb terméke Olvasó nő című képe. Ha egy-egy táján, leginkább talán az Őszi táj szép, tartalmas festőiségü felhőzetén és finoman átérzett hangulatán, meg is érezzük, mit tud, legtöbb képe még a mondanivaló és kifejezés bizonyos sekélyességét mutatja és ez jelzi fejlődésének további utját: a festői elmélyedést, sürüsödést. *Rublétzky Géza* kissé tulságosan is konzervativ kisplasztikái között a gyermekszobrok figyelemreméltók. *(f. j.)*

Pesti Hirlap
1942. máj. 9.

Molnár Róza

KÉT ERDÉLYI MŰVÉSZ

A *Tamás Galéria* idei gazdag évadját a hazatért országrészek festő- és szobrászművészeivel készül bezárni. Elsőnek az erdélyiek közül két tehetséget mutat be: kézdivásárhelyi *Molnár* Róza festőművészt és az aradi származású *Rubletzky* Géza szobrászművészt. Molnár Róza felbontott körvonalakkal, legtöbbször a színek erős hangsúlyozásával festi virágcsendéleteit és finoman elmosódó önarcképeit. Vázlatos rajztanulmányai bensőséges elmélyedésre vallanak. Megkapóak a *Tenisszpálya* (3.) pirosai a földjük magasodó hegyoldal barnáival. Igen szép a 31. számú *Önarckép*. A párisi évek jótékony hatása mindvégig érezhető Molnár Róza festményein.

Esti Magyarország

1942 május 2.

pénzről való gondolkozás. Jó, ha nekem van és másnak is van, mondja az egyik ember. Jó, ha nekem van és másnak nincs, mondja a kölcsönadó. Jó, ha nekem nincs és másnak van, beszéli a remete. Jó, ha nekem nincs és másnak sincs, mondja a kommunista. Nagy baj, ha van pénz, tanítja a tapasztalat. Nagy baj ha nincs, felelik a börtönök. A pénz szabadságot, függetlenséget jelent, sok életlehetőséget — tanítják a közgazdászok. Ezer kísértés, mondja az apostol.

Mi azt gondoljuk, azért van ilyen sokféle vélemény, mert sokféle a pénz is. A pénzhez hozzátapad az a lélek, amely szerezte. A pénzen láthatatlan izzadtságcseppek, néha vércseppek, néha könnyek ülnek. Aki ezeket megpillantja, az megismeri, hogy a pénz értékelésénél a pénz eredete a legfontosabb. Hogy hová megy a pénz, attól függ: honnan jött? Ha kártyaasztaloknál markolták fel, ha bukméker fizette ki, »jó halmozás után«, ha ismeretlen amerikai nagybácsi után hullott az ember ölébe, ez nyugtalan és vándorló pénz, ennek nincs erkölcse. Ha a munka lihegése van mögötte, akkor úgy cseng, mintha lelke volna. Aki pénzt vesz át, vagy ad tovább, vele valamilyen lelket is ad, vagy vesz. Az örökség is csak akkor áldás, ha vele szorgalmas vagy hívő elődök lelkéből jussol valamit a gyermek, vagy az unoka. Pénzt csak becsületes, hű munka eredményeképpen szerezhessen és adhasson tovább az ember. Mi azt hirdetjük és azt akarjuk, legyen mindenkinek munkája nyomán, élete és családja számára elegendő erkölcsös és tiszta úton szerzett pénze.

Festő és szobrász a Tamás-galériában

Kézdivásárhelyi Molnár Róza, erdélyi festőnő állította ki bukaresti és kolozsvári tárlatai után képeit. Piktúráját jellemzi az a finom kultúra, amit a Páris lelkét igazán megértő művészek eltörülhetetlenül hordoznak magukkal. Nem modor ez, vagy affektált póz, látásmód és kétségkívül technikailag is jellegzetes sajátosság. Valami révedezés, emlékek fátyolán keresztül adni a látott világ dolgait — kis kiábrándultság fanyar íze adják meg e képeknek az egyéniség külön színén túl a lírai melegséget, azt, amin keresztül érezzük meg, hogy az ecset és a vászon csak alkalom, eszköz arra, hogy beszéljen magáról, vágyairól, emlékeiről egy finoman érző női lélek.

Igen érdekes tehetség a szobrász, Rubletzky Géza. Nem a fiatal generáció tagja; szobrai első pillantásra az impresszionista képek laza könnyedségével, hangulati értéket megrögzítő spontanitásával hatnak. Egy szobor számára így kimondva, nem dicséret, de jól megnézve mégis a plasztikai hatás teljességével igazolják a művészt. Impresszionista, mert a pillanat röptében megragadott mozdulatot ábrázolja — semmi egyéb ezenkívül nem fontos számára az alakon — például a magvető arcát megmunkálatlanul hagyja, mert a magot hintő test mozdulata a fontos, de ezt olyan biztonsággal teszi, hogy örökérvényűvé válik a mozdulat. Megmunkált szobrain elégikus hangulattal beszél gyermekeiről, pl. az »Elindulának« meleg, atyai érzéstől hevített igen szép figuráin. Itt látszik meg, hogy nemcsak tárgylencse a szeme, amelyen át beszövődik a külső világ árnyainak tánca, hanem emberi tekintet, amely könnytől lesz homályos, de akkor is tisztán, szépen lát.

Dr. Fekete Lajos

MAGYAR URNAK MAGYAR RUHÁT MOHÁCSY KÉSZÍT MÚZEUM-KÖRÚT 11

BOD MÁRTON, A VÉN KURUC*

A fehérszemöldökű öreg Hujzákból egyszerre kiszökött a felgyűlt méreg.

— A sok kuruckodás hozá ránk a temérdek nyomorúságot! Bár ne született volna a világra az utolsó fejedelem!

Bod Márton mostanáig hallgatott. Az emberek mind az ő szájaíze szerint beszéltek. A vén Hujzák váratlanul hasbarúgott mindenkit. Őt is. Lelke bálványát is. Sűrű vére felfutott az arcába s hirtelenül támadt marcangoló kedvében akkorát kiáltott, hogy Pérke ijedten összerezzent mellette.

— A fejedelmet ne illesse kéd, se a kurucokat! Hogyha labanc kéd, mennyen vissza Csikba, ahonnan ide szottyant!

— No fene!

— Ihu! Csuklott a medve!

A morzsoló indulattal kilökött szavaktól nyitva maradtak a szájak. Bod Márton ölésre készen állt a helyén. Nem moccant senki. A lezuhant csendben félig kíváncsian, félig gonoszul várakoztak az emberek. Mondjon még valamit, magyarázzon a barnahajú, legényerős Tamás Marci, amikor havasüstökű vént hoz szégyenébe a nagy hangjával. Bod Mártonban egyenesen ágaskodott a lélek, nem maradt adós.

— Hogyha nem tudnák kétek, én végső rúgásomban es azt kévánom az Úristentől, ügyelje Rákóczi fejedelem álmát, egésségét, minden lépésit, a feltámadás napjáig! Bár sose halna meg! Hogyha tetszik kieteknek, béadhatnak éngem a haramjáknál, méges vallom igaz hittel, több jót akart münékünk Rákóczi fejedelem, semhogy az béférhetne a nép eszibe...

Amíg Bod Márton lélegzetet vett, Mókus Vég Máté borsot fújt a vén Hujzák orra felé.

— Rákóczi fejedelmet pápista templomban taníták imádkozni akar a csiki testvéreket, de azért szenteltebb magyar lelket nem adott Isten emberfijába! Nem es ád efélét többet, se holnap, se azután!

Bod Márton tovább mondta.

— Feleségit és fijait a mű szabadságunkért hagyá el! Ezer várát, temérdek kincsét a mű igaz Istenünkért, a mű édes hazánkért áldozá! Hányan követék a példáját! Hányan álltak melléje, Bercsényi urammal! Mért ne született volna! Mért ne akarta volna agyonütni a bécsi madarat, egynapon a eifragombú hóhérokkal! A többiek ne születtek volna! A labonc magyar urak! Azokat átkozzák kietek! Azok adák el kieteket az idegen császárnak! A becstelen bodoki sasok több bárányt oroznak a nyájakból, amióta ósztriai atyafiságuk parancsol a mü fejünk felett. Megtanólák, hogy pusztą botból nem durran gojóbis. De ügyeljen, akinek ügyelnivalója vagyon! Nem mindenik székely tekeré a becsületit kapcának a talpa alá! Él még a fejedelem s hogyha jó órában itt terem Törökhonból lássák az utat a futók, hogyha időt kapnak futásra!

A langos, ropogó, szilaj szavak szétszöktek a levegőben. Itt köhintés, ott hümmögés, amott kahácsolás hangzott. Némelyek megbánták, hogy feljöttek a faluházához. Mi marad szegény Felcsernátonból, hogyha mindez a szentléleki kommandáns fülébe kerül? A szebeni követgyűlés tavaly hirdetett halált a bujdosó fejedelem pártolóira, amikor szétosztották a nótázott kuruc-urak jószágait. Schramm udvarhelyi obrisztert Bukarestig menesztette Savoyai Jenő fővezér, Maurokordatu oláh vajdáért. Az obriszter el is küldte a rabot Szebenbe, de a székelyek örömére ő maga ott veszett Oláhországban. A felesége csak szerecsen szolgákat kapott az ura helyett. Az udvarhelyiek álmélkodhattak rajta. A szentléleki kommandáns is ennek a Schrammnak a regimentjéhez tartozott. A szebeni urak nem tréfáltak. A titkos béadóknak jutalmat igértek, a néma bujtatóknak pedig tömlöcöt és kötelet.

A falubeliek hátán a hideg futkározott. Bod Mártont látták elől a szuronyok között, hóhérok, markában, mint kitépik a nyelvét, megvakítják s tüzes fogókkal csipdesik a húsát. Így ölték meg Mikes Pált is, Thököly fejedelem idejében, mert becsületre tanította a zágoni labancokat. A koromlelkű moldovai vajda a hozzáfutott kuruc főembert becstelenül kiadta Veteráni generálisnak.

A vén Hujzák torkát szégyen és harag marta. Nem eresztheté el a füle mellett Bod Márton nagy hangját. Szólt is a megfeszült, követelő csendben:

— Gondoljon bárki kedve szerént a bujdosó fejedelemre, de kéd, ecsém, szívlelje a szokást becsülettel! Cselédrendű ember ne pokrocoskodjék maga jószágán élő öreggazdával!

Bod Márton melegében visszalökte az üszköt:

— Én a kéd cselédje nem vagyok! Kéd csak lézengett, pipált, bujkált, gyarapodott, amíg éngem a rosszszél hajkurászott ide meg amoda. Én nem maradhattam meg a magam jószágán. Kóborlásomban megárvultam, gazverte földemet zálogba adám úri atyafiságomnak s béálltam hozzá cselédnek. Nem szégyellem! Akad más, ki rosszabbul es járt! A kéd apja jobbágynak adá el enmagát, hogy ne álljon fegyverbe baj idején. Az én apámuram hadban harapott a fűbe, hát nincs mit hánnyon a szememre. Én cselédi sorban es vagyok akkora úr, miként a Hujzákok s akárki mások ebben a faluban. Azt a hegynyakat amott az én dédösöm után nevezik. Annak a sírjába bélőttek a temetéskor, tiszteletből! Albisi nagy Bod Están pedig vérbeli édesecse vala ennek. Ezek húgát Damokos Boldizsár jobbágyos nemzetes úr vevé felségül. A többit majd máskor, most csak ennyivel érjék bé kétek!

Bod Márton nem várt több szót. Sarkonfordult. Pérke a faluháza kapujában érte utól.

* Részlet Iványi Ferenc »A virrasztó« c. Bod Péter életét tárgyaló regényéből.

KÉT VERS

ŐSZI NAP CSÓKJA

Csókolj meg jobbról,
csókolj meg balról,
még utoljára, vén őszi Nap;
mint egykoron, haldokló nagyanyámnak
elédtartom sápadt orcáimat.

Csak fényed csókol,
csak sejtem a csókod;
hová enyészett tüzes meleged?
De így is ajándék, mennybeli jóság:
szerelemből maradott szeretet.

VÁRAKOZÁS

Jaj, mennyi nap, mennyi kárbaveszõ!
Tömődj velük, te feneketlen árok!
Hogy hajtsalak jobban, élet, idő,
mikor könnyes viszontlátásra várok?
Szemétre veletek, csúf ál-napok,
várásban múló életem rovátkos
rozoga fokai egy palotához,
melynek tornya elvakítón ragyog!
— mintha nem is a pusztító halálhoz,
hanem halálból a feltámadáshoz
közelednék szépen általatok!

Jékely Zoltán

Harmoniumok
Rádiók
Harmonikák
Gramofonok
nagy választékban
Mogyoróssy
hangszergyár
Bpest, VIII., Rákóczi-út 71. T.: 131-681.

A KULCSOK HATALMA

— Illyés Endre: „Egyházfegyelem a magyar református egyházban" c. könyve —

Református hitigazságaink törvénykönyve, a Heidelbergi Káté a keresztény gyülekezet fegyelmező hatalmát nevezi a mennyország kulcsaival való élésnek. A gyülekezetnek Krisztus és az apostolok rendelése szerint joga van ahhoz, hogy kebeléből kizárja és kemény büntetéssel sújtsa a hitetleneket és engedetleneket. Az egyházi fegyelem az őskeresztény közösségi életbe nyujtja gyökereit, s hajdan az Egyház tanító, sákramentumot kiszolgáltató, szegényeket, elesetteket istápoló munkája mellett igen lényeges és hatásaiban szinte felmérhetetlenül fontos szerepet játszott. A ma reformátusa az Egyháztól csak segítő kezet, gyámolitást, simogató szót, könnyek letörléseit, sőt nem egyszer hiuságok legyezgetését, vagy az egyéni érvényesülés elősegitését várja. Korunk embere előtt szinte érthetetlennek és csodálatosnak tűnik fel az a megállapítás, hogy volt idő, amikor a magyar református egyház az apostoli példához híven — nemcsak simogatott, hanem szigorúan büntetett is.

A magyar református egyház fegyelmező munkájának három százados (XVI—XIX. sz.) multját tárja elénk *Illyés Endre dr.*, debreceni theol. m. tanár kitünő könyve. Ma amikor legjobbjaink, de az Egyház egyeteme is, sajnálattal döbbennek rá a református egyházfegyelem teljes elhanyatlásának káros következményeire, nem lesz érdektelen közvéleményünk figyelmét ráirányitani erre a széles anyaggyüjtésen felépülő, értékes munkára.

Az egyházfegyelemnek megingathatatlan bibliai alapjai vannak. Az ószövetségi előképek (Isten prófétáinak fegyelmező hatalma!) után Krisztus félremagyarázhatatlan szavai kötik az apostolok lelkére a vétkes atyafiak magányos, majd nyilvános megintését, ha pedig a »gyülekezetre sem hallgat, legyen előtted olyan, mint a pogány és a vámszedő« (Máté 18: 17). A Szent Lélek egyháza az apostolok állandó éber figyelme folytán erős és szigorú fegyelmet gyakorolt (Ap. csel. 5: 1—10, 8: 20—23, 19: 18—19, I. Kor. 5: 1—13), s ez a fegyelem megmaradt az őskeresztény puritán századaiban is, de »amint az egyház távolodott az evangéliumtól, tusakodott a világban, a hivők nagy közössége nem élte mélyen és közvetlenül az egyház urával és fejével való kapcsolatot; mind erősebb és erősebb lett a vezetők tekintélye, és alacsonyabb az Istenben való élet mértéke, és könnyebb a bűnbánat, enyhébb a fegyelem.« (34 lap). Az Egyház fegyelmező hatalma a reformációt közvetlenül megelőző évszázadban hanyatlott a legmélyebbre. A búcsúval történő visszaélések minden más példánál ékesebben beszélnek. Az egyházfegyelmet, az Ige mértékének hiánytalanul szigorú alkalmazását a reformáció adta vissza a kereszténységnek. A történelmi körülmények érdekes alakulása folytán az *egyházfegyelem az Ige zsinórmértéke szerint megjavitott egyházak közül éppen a református egyházban bontakozott ki a legteljesebben.* Magának Kálvinnak Genfben az erkölcsi vadvizek valóságos áradatát kellett levezetnie, s a nagy reformátor elméleti irásaiban is kimerítő alapossággal foglalkozik az egyházfegyelemnek létfontosságú kérdéseivel. (A hozzáértő e ponton szívesen fogja látni a szerzőnek az eredeti francia forrásokra való visszanyulását.)

A magyar református mult egyházfegyelmező munkáját a szerző öt fejezetben tárgyalja. A kezdetek természetesen a tapogatódzás korszakát jelentik. A helyét irány döntő térfoglalása csak az 1560-as évek derekára tehető, érdekes azonban az, hogy a szerveszkedő református egyház már korai kánonjaiban is szigorúan leszögezi magát az egyházfegyelem gyakorlása mellett. Érdeklődéssel veheti tudomásul pl. a mai olvasó, milyen nagy szerepe van régi református századainkban a napjaink gyakorlati kegyességéből teljesen kiejtett *böjtnek. A* megindulás e korszakát *Bethlen Gábor*nak 1619-ben kiadott fontos egyházfegyelmi rendelete zárja be. A legmagasabb helyről jövő nyomatékos rendelkezésnek igen nagy hatása volt az egész magyar református egyházra, amint azt a komjáti kánonok és az 1646-os szatmárnémeti zsinat határozatai alapján készült Gelei-féle kánonok is mutatják. A XVII. század egyébként a magyar református egyház virágkora volt. Nagy református fejedelmek, egyházszervezők, tudósok, áldozatos főurak, hitükhöz, meggyőződésükhöz állhatatos szilárdsággal ragaszkodó tömegek kora ez, s a színmagyarság igen jelentős része református. Az egyházfegyelem puritán szigorral őrködik Isten magyar eklézsiájának erkölcsei felett, s a tízparancsolat ellen vétkező cégéres bűnösöket (istenkáromlókat, szüleik ellen vetőket, paráznákat, tolvajokat) olykor ótestamentomi keménységgel fenyegeti. Rendelkezésére áll természetesen a világi hatalom (fejedelem, vármegye, földesúr, városi tanács) karja, nem ritkán pallosa is. Ma talán megdöbbenve olvassuk a kemény ítéleteket, de könnyen megfeledkezünk arról, hogy a XVII. század rettenetes háborúi és végletesen elvadult erkölcsei közepett ez a kérlelhetetlemül fegyelmező kálvinista szigor tartotta meg a magyarság tulnyomó többségét az emberiség, és a jórend korlátai között. E mellett a szigor mellett is ott állt a megbocsátásra mindig kész szeretet. Ha a bűnös töredelmet mutatott, s javulást igért, az Egyház Krisztus szeretetével hajolt le hozzá, elhárítva feje felől nem egyszer a világi hatalomnak lecsapni készülő pallosát is.

1711 után a református magyarság rendszeres állami elnyomása következett (megindult már előbb, a Lipót-féle önkényuralom alatt). Egyházunk elveszíti például a sokáig rendkívül fegyelmező hatással gyakorolt házassági bíráskodás jogát. Mindamellett a lelkekben ott él még a nagy század hagyománya: a gyülekezet tisztaságára, szentségre való törekvés, így a fegyelmezés, a penitencia-tartás, egyházkövetés gyakorlata változatlanul folyik. Sőt a helyzet annyiban még szinesedik is, hogy az egyházfegyelem a megyei zsinatok hatásköréből lassanként a helyi konzisztóriumok, majd prezsbitériumokéba kerül.

A magyar református egyházfegyelem elhanyatlása a felvilágosodás, az államhatalmi gyámkodás, a racionális theológia eluralkodásával indul meg. Amikor az Egyház maga is távol kerül a Tőtől, Krisztustól, maga is lemond az Ige kristálytiszta italáról, akkor veszíti el fegyelmező készségét is. A XIX. század azután lépésről lépésre mossa le a mult maradványait, s ma amikor legújabb törvényeink ismét életbe léptették az egyházfegyelmező bíráskodást — legalább is az Egyház nyilvános elárulása, a reverzális-adás esetére! — legtöbb gyülekezetünk tanácstalanul áll e szent jog előtt, nem mer és nem tud vele mit kezdeni. *Nem meri használni a kulcsokat, amelyeket pedig Krisztus adott a kezébe.*

Illyés Endre történelmet ír: rendkívül alapos részletkutatásra felépített, módszeres történelmet, így a jelen állapotra nem terjeszkedik ki. Nagy fáradsággal összegyüjtött anyaga azonban mulhatatlanul tanulságokat is sugall, ezért nyeresége e könyv nemcsak református egyháztörténetirásunknak, hanem megújulásra törő egyházi közéletünknek is.

Bán Imre

Mi lesz az utcagyerekekkel?

Be kell ismernünk, hogy az egyház eddig nem szemelte ki munkaterületéül az utcát. Volt idő, mikor megelégedtünk azokkal az illedelmes emberekkel, akik a hagyományokhoz való ragaszkodásból a templomba eljártak. Ma már utána megyünk azoknak, akiknek segítségétől az egyház számára valamit várunk. *Ki tesz azonban azokért valamit, akik az egyháznak semmit sem tudnak érte adni?* S az Ur mégis arra oktatott, hogy ne azokat hivjuk meg vendégségbe, akik visszahivhatnak bennünket, hanem, akik nem hivhatnak vissza minket. Ezen a szolgáló szellemen múlik egyedül, hogy keresztyének vagyunk-e vagy nem. Az ítéletkor nem az erősöket, tudósokat és előkelőket fogják rajtunk keresni, hanem az éhezőket és szomjazókat, mezteleneket, betegeket, vándorokat és foglyokat. *A senkitől sem nevelt utcagyerek, a kihasznált és szemétre vetett utcai lány, a rendőrtől állandóan rettegve kóborló öreg anyóka, a mindennel leszámoló csavargó, a nyomortelepek lezüllött úricsaládjai idegen bolygóhoz tartoznak s úgy teszünk, mintha nem is tudnók, hogy ők is vannak a világon.*

Komoly, vészteljes időket élünk, melyekben mi döntjük el egyházaink jövőjét azzal, hogy *a Názáreti nyomdokain megyünk-e vagy a világ kitaposott széles útjain.* Az egyház nem kultúrintézmény s feladata nem a tudomány, művészet és civilizáció szolgálata; vannak társulatok, intézetek, melyek ezt a célt szolgálják: az egyház feladata a bizonyságtétel Arról, aki *az elveszettet megtartani jött erre a világra* s aki a világban a szegények, szenvedők és bűnösök oldalára állott.

Egyházainkat az a vád érte, hogy a hatalmasok pártján van és önzőn a húsosfazékból eszik. Kétségtelen, hogy nincs igazuk azoknak, akik az egyházat a szociális pártok eszközévé és szószólójává akarják tenni, mert Krisztus nem azért jött, hogy pénzt és földet osszon. Az egyház feladata, hogy Krisztus könyörületét képviselje a földön, a szegények, szenvedők és kisértésben lévők oldalán.

Amikor református egyházunk néhány tagja megértette Isten parancsát, hogy az utca népének utána kell mennünk, s néhány lépést tett a feladat megragadása felé, megdöbbenve látta a függöny felrehuzódását arról a nyomorról, *melyet sejtettünk,* de nem láttunk eddig. *Illedelmes, szép, okos gyermekek rongyokban, dróttal összetartott bőrrongyban, melyet cipőnek tartanak; piszkos, sápadtarcú gyermekek meg nem világított fáskamrák bútoromjai közt; szomorú arcú anyóka, ki valamikor úriasszony volt, a toloncházban, ahogy büntetését üli, mert az utcán ennivalóra pénzt kért; síró lányok, akik kezüket tördelve kérdezik, hova menjenek a kórházból s kiket irgalmas orvosok igyekeznek tovább ott tartani, mert ruhátlanul nem dobhatják ki őket a téli hidegbe.*

Szeretnők e nyomor egy kis részét megszüntetni. De nincs rá pénz; nincs munkás, segítő kéz: csak fakó, szürke, sivár közöny sivataga. S körül a történelem halad előre az isteni ítélet örök útján; az ítélet rázza a rostát s kihull minden, amire többé szükség ebben a világban nincsen...

vitéz Csia Lajos

LE NE VERJEN!

»A gonosznak hamissága felől így gondolkozom szivemben...« Egy nagyon régi ember írta le keserves töprengését ezzel a bevezetéssel. Ránehezedett szivére a sürü sötétség, amint körülnézett. Mennyi istentelenség, mennyi hiábavalóság és hamisság és mennyi rossz... Egy pillanatra leverte őt ez a látvány.

Engem is lever néha. És a levertség nyomán jönnek a kétségek, az aggodalmak, a bizonytalanság, a lázongás. Hát muszáj ennek így lenni? Azt kell hinni, hogy ez a »világrend«, el egész odáig, hogy a gonoszok útja szerencsés, éppen azért, mert eszközeikben válogatatlanok, útjaikban kiméletlenek s a »cél« náluk minden eszközt »szentesit«? Betörnek ezek a gondolatok a »titkon behajtott ajtóm« mögé, az imádságom csöndjébe is. Lám, itt a Könyvben is átlapozok a 36. zsoltárról a 73.-ra és ilyeneket olvasok: »imé, ezek gonoszok és örök biztonságban vagyont gyüjtenek...«

Egy barátom egyszer tiszta-látással a »jók gyávaságáról« beszélt velem. Azt mondotta, hogy a világ egyik legnagyobb baja, hogy a gonoszak erőszakosak, határozottak, célratörők, a jók meg puhák és gyávák. Nem tudom elfelejteni azt a gondolatrajt, amit akkor ez bennem támasztott. Most is élénken fölébresztette bennem ez a két zsoltár. Az úgynevezett jók!? Akik a saját kényelmüket többre becsülik az igazságnál, akik önző érdekkeresésssel keresik a hamis-békességet, — mintha sohase hangzott volna el az intés: »jaj néktek, ha minden ember jót mond felőletek«. (Luk. 6:26.) Bizonyosan kevesebb volna és meghunyászkodóbb a gonosz, ha a jók mernének jók lenni.

De több kell ehhez az egyszerű bátorságnál. Nem minden szembeszállás jó. Meg kell találni a magam felelősségét: hol, mikor, hogyan kell szembeszállnom? Mi az, ami éppen énrám van bizva? (Nehogy a szélmalmokra szegezzek dárdát, mint a búsképü lovag.) Ehhez pedig »felülről való bölcsesség« kell. Nagy baj lenne, ha annyira belemerülnék a gonoszság miatti keserüségbe, hogy nem tudnék oda fel tekinteni, ahonnan a világosság és az erő jön: az én kegyelmes, mindeneken uralkodó Istenemhez. És éppen ilyen nagy baj lenne, ha már nem is látnám a gonoszságot, nem is bántana, mert »megszoktam«. Hogyan lehetnék akkor Isten eljövendő országának küzdőtársa?

A Szentlélek vezetésére kell bíznom magam. Igy bizonyos, hogy se el nem merülök, se el nem menekülök a gonosz elől. Az Ő vezetésével jól fogom kezdeni a harcot a bün ellen: önmagamon.

B. A.

Vászon, kelengye, asztalnemű
KIRSCHNER
IV., Váci-utca 30/b

Bertalanné keresztyén **bútorszalon**
(Barosz-tag) hálók, ebédlők, kombinált szobák, konyhák, kárpitos-különlegességek. Fizetési kedvezmények. Állandó bútorkiállitás: Budapest, VII, Rákóczi-[illegible]

Őskutatás és nemesség
leszármazás, előnév, címer megállapitása és igazolása tárgyában forduljon a »HERALDIKA« nemességi irodához Budapest, IV., Grót Károly-utca 14. Tel.: [illegible]

A SZERKESZTŐK ÜZENETEI

Farkas Imre postája

Érdeklődő. Tessék a budapesti telefonkönyvet megnézni, két telefonszáma is van az illetőnek. Én megnéztem, de nem írom meg a számot. Fáradjon ön is egy kicsit. — **Illúzió.** Nagyon helyesen fogja föl a dolgot! Az a fő, hogy tartsuk meg illúziónkat, hogy mentsük át egy későbbi korra emlékeinket. Egyetlen meghat az a megjegyzése, hogy ön csak a szépet akarja megőrizni az elmúlt szerelemből. Az ön gondolkozása nemes szívre, nobilis gondolkozásra vall. — **B. I.** Tessék nyugodtan megírni a levelet. Biztosítom, a válaszról senki sem fogja megállapíthatni: kiről-kiről. Bízzon az én diszkréciómban és rutinomban. — **K. Ilona.** Még akkor sem írnám meg a címet, ha tudnám, hogy kiről van szó, hogy ki írta azt a levelet, amely után ön érdeklődik? Csodálom, hogy ilyesmit kíván tőlem. — **Debrecen.** Ifjú lány báli ruhája milyen legyen? Miért tőlem kérdi, kedves? Én még azt tartok, hogy szerintem a fehér, a rózsaszín, vagy a halványkék illik reájuk. De levelet, hogy nem értek hozá, hogy már elmaradott ember vagyok. — **Ballada.** Köszönöm. — **Joy.** Csak akkor utazzon el, amikor már minden rendben van. Kívül-belül, főleg: »belül« minden rendben van. Hogy miért? Mert: »Post equitem sedet atra cura!« Ha véletlenül nem tudná, mit jelent, tessék valakivel lefordíttatni. Önnek utazása előtt okvetlen megéri azt a kis fáradságot. — **Á. K.** Hiú ábrándok. Kénytelen nézetem ebben a régi kis dalban kulminál: »Nincsen a világnak — Olyan drótosa, — Aki ezt mégegyszer — Összedrótozza!« Nem, kedves Klárika . . . ha elmúlik egy szerelem, sajnos ezt toldozni-foldozni nem lehet. — **Pelerin.** Tessék közvetlenül a szerkesztőség címére beküldeni. — **Érdeklődő.** A következő számban fog a válasz megjelenni. Kénytelenek vagyunk sorrendet tartani, annyi a levél. — **Cserépf . . .** Levelek közvetítésére nem vállalkozhatom. — **Három kérdés.** 1. Az illető művésznő olyan szép és érdekes, hogy nincs kora! Én költő vagyok, nem statisztikus, mást nem tudok önnek mondani. 2. Nem hiszem, hogy sikerül önnek hozzá közelednie. De ha mégis sikerül, az is sikerülni fog, hogy mindjárt sikerülni fog önnek tőle — eltávolodnia. 3. Ő ebben is nagy művésznő. — **Dubarry.** Én az ön helyében a hideg és nyugodt közöny álláspontjára helyezkednék. Nem igaz? Nem baj! Az a fő, hogy igaznak lássék. De világért se cselekedjen olyat, ahol »hiúságát« megbonthatják mégegyszer. Ez dupla fájdalom lenne! — **A Csap-utcán.** Az egész dolog zavaros! Úgy-e nem veszi rossz néven, ha azt konstatálom — hogy ön engem egy kissé félrevezetett. A levél úgy kezdődik mint egy levél, úgy is folytatódik, mint egy levél csak a végén derül ki, hogy voltaképpen — novella. Nem szabad ugyan nyilatkoznom e helyen írásművekről, tehát csak annyit mondok, hogy a novella — mint levél — igen kedves és érdekes! Egyébként átadtam illetékes munkatársunknak. — **Par nobile . . .** K. M. Már gyakran fordult elő hasonló eset, hogy két fiú (vagy esetleg két lány között!) a választást rám bízták. De, drága Margitka, hogyan merném én ezt a felelősséget vállalni? Hogyan merném én X urat, vagy esetleg Y urat ajánlani, amikor ön, a legjobban érdekelt fél — a saját személyében sem tud dönteni és választani. Aztán én viseljem a későbbi szemrehányásokat X úrért, vagy Y úrért? Azt már nem!

Színház

»Hű olvasó«. 1934 nyara óta nem közlünk üdvözlő képeket. Kérünk bélyeges válaszborítékot, hogy a képet visszaküldhessük. — **»Régi ismerős«.** Martin Munkácsi, Five Prospect Place, New-York. — **»Fogadás, Ecser«.** Leánykori neve: Tóth Erzsi, az Opera tagja volt. — **Kl. Miklós, Érd.** Annakidején Darvas Lili játszotta a Reichstadti herceg szerepét. — **»Gyöngyhalászok«.** Az Opera műsora összeállításánál ezer körülményre van tekintettel. Részben a saját énekesgárdájának munkabeosztását, továbbá a külföldi vendégénekesek programját tartja szem előtt. De részben az újdonságok és reprízek kényszerítő dátumai miatt sem lehet tudni, hogy valamelyik operára eddig miért nem került és mikor kerül majd a sor. — **M. Zsuzsa.** B. G.: Németvölgyi-út 63., H. H.: Naphegy-utca 21., B. R.: Eötvös-utca 28., G. F. jelenleg nem tartózkodik Pesten. — **St. József, szobrász.** Teljesen kitöltve kell beküldeni. — **»Egy régi előfizető«.** Igen.

TENYESZTETT IGAZGYÖNGYÖK
LUKÁCS ÉKSZERÉSZ
IV. PETŐFI SÁNDOR UTCA 17

Molnár Rózsa erdélyi festőművésznő kiállítása a Fészek Klubban nagy sikert aratott

Film

Fruska. Levele már a pályázat lezárta után érkezett. Ha válaszbélyeget küld, a képet visszaküldjük. — **Sz. Imre.** G. G. címe: Metro-Goldwyn-Mayer Studio, Hollywood Calif. A levelet angolul címezze. — **B. Géza:** Ilyentermészetű kérdésben legcélszerűbb közvetlenül a filmvállalathoz fordulni. Feltétlenül válaszolnak.

Kéziratok

Kun L. Ügyesek, látszik rajtuk az igyekezet, de még korántsem hibátlanok. — **»Marót.«** Nagyon szép versek, a »Tavaszi rigmus« című jönni fog. — **Sz. Mihály, Ferenciek tere.** Gratulálunk a tehetséges versekhez. Az »Anna képe« címűt közölni fogjuk. — **»Miriam.«** Tapogatódzó, kiforratlan versek. Azt bizonyítják, hogy tehetséges. Más hangulatúakat küldjön. — **H. Valéria.** Helyenként találtunk sikerült részleteket, de a feltűnő hibák sokat rontanak. A rímek erőltetettek és mégis sántítanak. — **E. Márta, gimn. tan.** Ebben a korban mindenki ír hasonló verseket, ezekben mintha valami kis érték is lenne. — **Oz. I., Ny.-háza.** Van formaérzéke és szóbősége, de hiányzik verseiből az őszinteség. Nagyon csinálták. Miért fest ilyen sötét színekkel?

Divat

Szabolcsi asszony. A beküldött szövetmintából csak teljesen angolos kosztümöt csináltathat, tehát hosszú kabátról ebben az esetben szó sem lehet. Ha magas és elég sovány, úgy kitűnően fog állni egy teljesen klasszikus szabású herrenfazonos, kitömöttvállú egygombos angol kosztüm. — **Szőke asszony.** A szövetruha háromnegyedes kabáttal a legelőnyösebb megoldás. Tekintve, hogy molett, legcsinosabb volna egy sötétkék ruha, bő hátú, nyitott sötétkék kabáttal, a ruhán fehér pikégallérral vagy valami csinos fehér himzett batisztgallérral. Tekintve a sötétkék színt, egészen biztos, hogy a ruhát több szezónon át tavasszal ősszel is viselheti. Ha azonban a sötétkéket nem szereti, válasszon szürkéskék vagy drapos barna melírt-szövetet, ezek a színek azok amelyektől nem kell félni, hogy egy szezón mulva kimennek a divatból. Ha a kabátot esetleg kockás vagy csikos szövetből csináltatja úgy ki van téve annak, hogy jövőre az ensemblé divatjamult lesz. A kosztümmel megfelelő színű sevrócipőt és karimás, angolos kalapot csináltasson. A fekete szmokingkosztümjéhez nagyon csinos volna muszlin-imprimé-ből egy sürün húzott vagy plisszírozott blúz, fekete alapon színes virágokkal vagy egy krepdesin imprimé-blúz, mert így az imprimé nyáriassá teszi a kosztümöt. A blúzt csináltathatja rövid ujjal. A tavalyi imprimé-ruhákat látni kellene, hogy az alakításokhoz hozzá tudjak szólni, de, azt hiszem, a leírása után mind a kettőt viselheti úgy, amint van, mert lényegében a divat nem nagyon változott. A szőrmekepnek azt ajánlom, maradjon a szkunksz mellett. Ezt ma már olyan szépen dolgozzák, hogy egészen a róka illúzióját kelti és szőrmében érdemesebb még áldozatok árán is nemesebbet venni, tekintve, ha megunja, használhatja kabátpréme-

Garay Aranka és Schulhof Dénes László

Sipiller Sándor és Schlesinger Manci házasságot kötöttek

Lakos Emmy és Glück Béla

»MINDEN KULÖN ÉRTESITÉS HELYETT«

(Foto Fehér, Rubens és Kredátus)

Színházi Élet 1936. 13. sz.

— **Von Dircksen, az új londoni német nagykövet Halifaxnál.** Herbert von *Dircksen*, Németország új londoni nagykövete, aki hétfőn este Londonba érkezett, kedden látogatást tett a külügyminisztériumban és megbeszélést folytatott Lord Halifax külügyminiszterrel.

— **Verdier bíboros rádióbeszéde a békéről.** *Verdier* bíboros legutóbb rádióbeszédet tartott, amelyen többek között a következőket mondotta: »Ne felejtsük el: hazánk arra hivatott, hogy a világnak békét mutasson. Sohasem volt ez a hivatás nyilvánvalóbb, mint a mostani órákban. Valamennyi nép felénk néz ezekben a pillanatokban, némelyek örülnek gyengeségünknek, mások azonban tele aggodalommal kérdezik, vajjon az emberi szabadság évszázados védelmezője hűséges lesz-e missziójához. Parlamentünk egységének puszta gesztusa, amely néhány nappal ezelőtt bekövetkezett, csodálkozással töltötte el a világot. Ellenségeink csodálkoznak rajta, barátaink pedig erőt merítenek. Legyünk valamennyien a béke hirnökei. Az egész világ ezt várja tőlünk. Ha most hallgatunk arra a szóra, amit a haza intéz hozzánk, akkor betöltöttük hivatásunkat«.

— **Temesváry, Csik és Mohaupt ügye a keresztény községi párt előtt.** A keresztény községi párt kedden este *Csilléry* András elnökletével ülést tartott. Napirend előtt az elnök deklarációt tett. Hangsúlyozta, hogy a párt alapítójának halála óta is maradéktalanul megmaradt eredeti iránya mellett. A párt a fiatal generációnak megadja a jogos érvényesülési lehetőségét, feltétlenül ragaszkodik azonban ahhoz, hogy azok hűségesen kitartsanak a párt valódi programja mellett. A kereszténység egységének megbontását nem lehet nacionalista érdeknek minősíteni. Ha valaki nem óhajt a párt zászlaja alatt haladni, az levonhatja a konzekvenciákat, a becsület azonban megkívánja, hogy ugyanekkor *tegye le mandátumát, amelyet a párt révén szerzett.* Ezt várja el a párt *Temesváry* Lászlótól is. Nincs külön polgári vagy politikai becsület, csak egyetlenegy keresztény etika. *Csik* László és *Mohaupt* Gyula bejelentették, hogy *megmaradnak a párt keretein belül, de országos politikai viszonylatban más kötelékbe lépnek.* Az alkotmányos út megtartása érdekében *zsűri elé utalta bejelentésüket az elnöki tanács.* Bejelentették, hogy *Peregrinyi* Sándor lemondott mandátumáról. *Gyurkovics* Henrik lépett helyére. *Müller* Antal a drágaság kérdésével kapcsolatban tiltakozott a kenyérdrágítás ellen. Az értekezlet után társasvacsora volt.

— **Kolozsmegyei emlékező est.** A Magyar Nemzeti Szövetség női osztálya gróf Esterházy Mórioné elnöklésével kolozsmegyei emlékező estet rendezett a szövetség gézauccai nagytermében. Csiky Jánosné, a MANSz alelnöke tartott Kolozsvárról előadást, Rolla Margit költeményeiből olvazott fel, Furka Gizella zongoraszámokkal, Solymossy Margit énekszámokkal szerepelt. Öt festői viseletű székely pár székely táncokat mutatott be.

— **Uj rendőri büntetőbíró-helyettesek.** A polgármester előterjesztést tesz a közgyülésnek, hogy *Kernács* Lajos és *Révész* András segédfogalmazókat rendőri büntetőbíró-helyettesi hatáskörrel ruházza fel.

— **Szentiványi József** lett az újpetrei plébános.

— **Kilenc interpellációt jegyeztek be a képviselőház szerdai ülésére.** 1. *Takács* Ferenc fokozatos földadó bevezetése tárgyában; 2. Ifj. *Balogh* István a Takarékház Otthon és a KANSz egymáshoz való viszonyáról; 3. Ifj. *Balogh* István igazságügyi anomáliákról; 4. *Reisinger* Ferenc Heves vármegye közigazgatási visszásságairól; 5. *Tóbler* János a drágaság és az árspekuláció letörése ügyében; 6. *Tóbler* János a 48 órás munkahét kijátszása tárgyában; 7. Gróf *Károlyi* Viktor a hazafias érzelmű munkásság üldözése és a szabadkőművesek illegális tevékenysége tárgyában; 8. *Cseh-Szombathy* László a hadsereg számára történt vágómarhabeszerzésről; 9. *Payr* Hugó a nyilaskeresztes pártjelvénnyel feldíszített államvasuti mozdonyok miatt.

— **Zsilinszky Mihály születésének századik évfordulója** alkalmából a Szarvasi Öregdiákok Szövetsége szombaton este nyolc órakor az Alkotmány-étterem (Vilmos császár út 68.) külön helyiségében ünnepi összejövetelt tart. Az ünnepélyt Raffay Sándor püspök, m. kir. titkos tanácsos elnöki megnyitója vezeti be, majd D. Kovács Sándor dunáninneni evangélikus püspök, egyetemi tanár beszél.

— **Légoltalmi tájékoztató tanfolyam.** A Légoltalmi Liga oktatóképző tanfolyamaival párhuzamosan a különböző kerületi csoportok tájékoztató tanfolyamot rendeznek. A tájékoztató tanfolyamok közül a belvárosi, IV. kerületi csoport tájékoztató tanfolyamának előadásai május 9-én, 11-én és 14-én lesznek, mindenkor este 7-től 9 óráig az Eskü tér 8. számú házban (párthelyiség). A belvárosi Liga-csoport elnöksége felkéri a tanfolyamon résztvenni kívánó tagjait, hogy szándékukat a Ligacsoport címére (Kossuth Lajos ucca 4.) sürgősen jelentsék be. — A Légoltalmi Liga XIV. kerületi csoportja május 9-én, 10-én és 11-én, mindenkor este 6—8 óra között a Thököly út 74. számú házban, az Építőipariskola II. emeleti helyiségében tartja tájékoztató tanfolyamát.

— **Két ezredest száműz a portugál kormány.** *Lisszabonból* jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy számüzi *Portela* repülőezredest, a párizsi portugál katonai attasét és *Guimarais* ezredest. E két tiszt állitólag *felforgató tevékenységet* folytatott.

— **Halálozás.** Május 2-án, életének 75-ik évében, Budapesten elhúnyt bajczai *Beliczey* Géza felsőházi tag, az OMGE tizennyolc éven át volt alelnöke, számos magas kitüntetés tulajdonosa. Holttestét ma d. u. 4-kor a kerepesiúti temető halottasházában beszentelik, majd *Békéscsabára* szállítják, ahol csütörtök d. u 2-kor a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Dr. *Csizmadia* Sándor OTI-fogalmazó 36 éves korában hosszú szenvedés után április 29-én elhúnyt. Temetése május 2-án a rákoskeresztúri temetőben nagy részvét mellett a református egyház szertartása szerint történt meg.

Búcsú Atlantisztól

Irta: PÁSZTOR ÁRPÁD

Tengerkivetve, hajótörötten állok
Magános szirtfokon
Az orditó, bőgő hullámok felett.
Mint ezertestü kigyó vonaglanak,
Fejük tajtékot köpve nyujtogatják felém —
Nincs menekvés, nincs, hiába minden!
Itt sem ima, sem átok nem segit,
Dadogó számat szóra nem nyitom,
Mert mit ér az elhagyott emberi szó
A poklok elszabadult szörnyei fülében
Mit ér két kitárt kar
Hajókat, életeket szétzuzó,
Végzeterejü, sziszegő, süstörgő,
Egymásba kapaszkodó, összenőtt
Erejü, ágaskodó rémek hatalma ellen,
Mit ér? Mit ér?
Megadom magam és várom a véget.
De mielőtt lebukom az örvényteli mélybe,
Még várok egy percig, még várok egy percre,
Várom, hogy szétnyiljék a viharzó hullám
És előtünjék az alján Atlantisz:
A csodaország, a mult, az ifjuság,
Zenék, szépségek, szerelmek földje,
Ahol születtem,
Ahol felnőttem, éltem,
Mámorosan ittam gyönyöreit,
Kart karba fonva szökeltem,
Táncoltam az emberek füzérláncában keringve,
Jaj! — kihullt egy láncszem jobbról,
Egy láncszem balról... Felbomlott a füzér,
Magam maradtam!
Messziről még idehallik a táncolók
Zenéjének egy-egy foszlánya,
Ének, sirás, ütődöttek jajgatása,
Mulatók nevetése,
Elesettek halálhörgése,
Ösonó hiénák ugatása, amint a harc után
Habzsolnak a dögön...
Atlantisz! Atlantisz!
Mindez te voltál, te voltál,
Te épitetted fel,
Te döntötted romokba
Hova lettél, hol vagy?
Én még ismertelek, jártam utjaidat,
Örvendeztem az örvendezőkkel,
Busultam a buslakodókkal,
Éltem életedet,
Te voltál Én,
Én voltam Te,
Egy egész világ, egy egész ember.
Hova lettél, hol vagy? — kérdem ezerszer.
Nyilj meg tenger, csak egy percre add vissza,
Pillanatra mutasd meg:
Hol volt, milyen volt?
... De a tenger könyörtelen,
Tombolva ostromolja a sziklafalat,
Bőg és üvölt, mit bánja, hogy én
Véresre vágott tenyérrel kapaszkodom belé,
Hogy előre hajolva, meredt szemmel
Keresem Atlantiszt, a multat, magamat.
Bőg és üvölt, már felcsap a hullám,
Mint rongyot, mossa le félájult testemet,
És én bukom, bukom, nincs erőm fennmaradni,
Halott Atlantisz, halottad vagyok!
És mig zuhanva fokról fokra ütődöm
És eltünök, véres tajték,
Hullámok tarján,
Belehörgöm az örvénylő vizekbe:
Isten veled Atlantisz, volt, elsülyedt csodaföld!

— **A polgármester intézkedései a főváros élelmezésének biztosítására.** Beszámoltunk arról, hogy a mult héten zavarok voltak a burgonyaellátás körül. A polgármester utasította *Rosta* tanácsnokot, hogy most már naponta tegyen jelentést neki a közélelmezési helyzetről. A mult hét utolsó négy napján összesen 260 vagón burgonya futott be Budapestre és a magas burgonyaárak kezdenek lemorzsolódni. A polgármester utasította a közélelmezési ügyosztályt, hogy a Községi Élelmiszerüzem útján készüljön fel minden eshetőségre, nehogy ismét meglepetések érjék Budapest lakosságát. A tojáspiacon is nyugtalanság volt észlelhető. *A Községi Élelmiszerüzem nagymennyiségü tojást szerzett be és igy megakadályozza a tojásdrágulást.*

— **Uj kormányfőtanácsos.** A kormányzó *Moldoványi* Istvánnak, a Szombathelyi Egyházmegyei Takarékpénztár vezérigazgatójának közhasznú érdemes tevékenysége elismeréséül *a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.*

— **Az amerikai demokratikus magyarok Roosevelthez.** *Newyorkból* jelentik: Az Északamerikai Demokratikus Magyarok Szövetsége táviratot intézett Roosevelt elnökhöz. A táviratban a szövetség kijelentette, hogy teljes egészében *egyetért Roosevelt politikájával és támogatja az elnök újjáépitési tervét.* Ugyanekkor — mint ezt a táviratban is közölték — a szövetség *kiáltvánnyal fordult az amerikai magyarsághoz* a sajtón, egyesületeken és egyházakon keresztül, amelyben felszólítják az amerikai magyarságot, hogy támogassák az újjáépitési tervet, mert az *munkát, kenyeret és demokráciát jelent minden amerikai magyarnak is.* A Fehér Házból az elnök titkára válaszolt és közölte, hogy az elnök megbízta: tolmácsolja üdvözletét és nagyrabecsülését a szövetségnek.

ANYÁK NAPJÁN
ÉDES JÓ SZÜLEMNEK
DREHER ÉDESSÉGET!

Az idő

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Időnként élénk északi szél, főleg a keleti részeken még eső, később a felhőzet csökkenése. A hőmérséklet keleten kissé csökken, nyugaton alig változik.

— **Hóman Bálint Székesfehérvárott.** *Székesfehérvárról* jelentik: *Hóman* Bálint kultuszminiszter hétfőn délután *Terbócz* Miklós miniszteri tanácsos kíséretében Székesfehérvárra érkezett. A miniszter felkereste *Csitáry* G. Emil polgármestert, akivel megtekintette az ásatási területet, érdeklődött a rendezési munkálatok menetéről és a Szent István szobor elhelyezési terveiről. Ezzel kapcsolatban megtekintette a számba jövő helyeket s úgy intézkedett, hogy a Szent István bizottság küldjön ki szükebb bizottságot és ez még májusban döntsön arról, melyik hely volna a legalkalmasabb a Szent István szobor elhelyezésére. A kultuszminiszter ezúttal megtekintette a tanügyi kiállítás anyagát. A miniszter az esti órákban visszatért Budapestre.

— **Vázsonyi Vilmosné nyilatkozta.** Felkérték a Magyar Országos Tudósítót a következő nyilatkozat közlésére: »A magyar királyi Operaház művészeit valaki nevemben kétes vállalkozásokra csábítja. Ezzel a tudatos félrevezetéssel szemben közlöm, hogy hosszú évek óta beteg vagyok, semmiben részt nem veszek, minden szereplés távol áll tőlem. *Vázsonyi* Vilmosné.«

— **A pipás kutyák gyüjtenek a szegény gyerekeknek...** *Jolly Joker, Sonja* és *Csang*, a három buldog, ismert alakja Pestnek. Sétálnak a városban és agyaraik közül, hanyag tartással, pipa lóg ki. *A pipás kutyák* kedves szín a pesti uccán. A Pesti Napló nemrégen közölt riportot a kitünően idomított állatokról és csodálatos tudományukról. Irógépelnek, ujságot olvasnak és gazdájuk egyetlen szavára bámulatraméltó szelídséggel engedelmeskednek. A pipás kutyák hátára nemrégen karminpiros festékkel reklámszöveget mázoltak. A kutyák most igy róják naphosszat az uccát, méltó feltünést keltve mindenfelé. Most gazdájuk behozta őket a szerkesztőségbe. Megmutatta őket pirosfestékes hátukkal és közölte a legujabb hírt: *a pipás kutyák résztvesznek a gyermeknapon.* A Gyermekvédő Liga kétnapos gyüjtésén a pipás kutyák is szerepelni fognak. Végigjárják az uraákat, perselyt tartanak és *gyüjtenek a szegény gyermekeknek.* Csak aztán meg ne harapják azt, aki »véletlenül« nadrággombot csúsztat a perselybe...

— **Képzőművészeti kiállítás Székesfehérvárott.** Június havában Székesfehérvárott hivatalos képzőművészeti kiállítás lesz, amely festészeti, grafikai, szobrászati és éremművészeti alkotásokat foglal magában. A kiállítás június 4-én nyilik meg és Június 19-én zárul. A kiállításra bármelyik magyar festő- vagy szobrászművész két alkotását küldheti be kiválasztásra. A beérkezett anyagot az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács bírálja felül. A beküldés helye: az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum, a beküldés ideje: május 18-a és 19-e délelőtt 9 órától 1 óráig.

— **Egy fogorvos özvegyének morfiummérgezése.** A Múzeum körúton kedd délelőtt összeesett *Lőrincz* István fogorvos özvegye, aki a Nagymező ucca 52. számú házban lakik. A mentők a Rókus-kórházba vitték, ahol megállapították, hogy *morfiummérgezés* történt. Folyik a rendőri nyomozás, hogy kideritsék: *öngyilkossági kisérlet vagy baleset* történt-e.

— **A »zöldkeresztes« védőnők iskolája:** A M. K. Állami Védőnőképző Intézet Budapest és Szeged, a szeptemberben kezdődő tanfolyamra felvételt hirdet. Pályázhatnak 18-ik életévüket betöltött leányok, akik érettségivel vagy tanitónői, esetleg óvónői oklevéllel birnak. A kiképzés 3 évig tart s elméleti és gyakorlati kiképzésből áll. Az intézeti bennlakás kötelező. A felvétel ingyenes, kiképzési hozzájárulás címén kell havonta 10 pengőt fizetni. Az intézeti bennlakással járó összes költségek (élelmezés stb.) havi 50 pengőt tesznek ki. Kevésszámú félkedvezményes hely is van, melyeknél csak 25 pengő ez a befizetés. Oklevél elnyerése után mindenki azonnal álláshoz jut. A zöldkeresztes védőnők kezdőfizetése havi 120 pengő és lakás. A kérvényeket május 31-ig bezárólag kell benyujtani: Budapest, IX. Gyáli út 6. címre. Részletes felvilágositást szivesen nyujt az Intézet Igazgatósága.

— **A közlekedés rendje a Ferenc József hídon.** A főkapitány az átépített Ferenc József hídon a közlekedés rendjét kedden szabályozta. A gyalogosok a hídon mindkét járdán mindkét irányban közlekedhetnek. A lovaskocsik, az 1500 kg-nál nagyobb hasznos terhelésü teherautók és az emberi erővel vont kocsik az úttestnek a járdák melletti részén egy sorban kötelesek haladni és egymást nem előzhetik. A kerékpárok az úttestnek ugyanezen részén haladhatnak. A kerékpárok azonban — az előzésre vonatkozó általános szabályok betartásával és szigorúan ügyelve arra, hogy egymás mellett több kerékpár ne haladjon — a velük egy sorban haladó kocsikat jobbról előzhetik. Az autók és az 1500 kg-nál nem nagyobb terhelésü teherautók — a villamosvasúti közlekedés zavartalanságának veszélyeztetése nélkül — a vágányokon is közlekedhetnek, egymást azonban a hídon nem előzhetik. Azt, aki a rendelkezéseket megszegi, kihágás miatt 200 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik.

Kéméri Nagy Imre és gróf Serényi Miklós ügye a tábla előtt

(Saját tudósitónktól.) Két nyilas izgatási ügyben tartott tárgyalást az ítélőtábla *Kovács* Rókus tanácsa. Az egyik bünügy vádlottja *Kéméri Nagy* Imre volt, aki ellen egy nyilas ujságban megjelent cike miatt *hitfelekezeti izgatás* cimén indult meg az eljárás. Kémerit a törvényszék annakidején *15 napi fogházra ítélte.* A tábla a büntetést helybenhagyta, de *az ítélet végrehajtását háromévi próbaidőre felfüggesztette.*

A másik bünper vádlottja gróf *Serényi* Miklós földbirtokos volt, aki ellen ugyancsak egy nyilas lapban megjelent cikke miatt büntett és büntevő feldicsérése címén indult meg az eljárás. A törvényszék *300 pengő pénzbüntetésre* ítélte, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette. Ezt az ítéletet a tábla helybenhagyta.

Május 10-én folytatják a francia-olasz tárgyalásokat

Párizs, május 3.

A francia vezető körök teljes megértéssel fogadták az olasz-francia tárgyalásokban Hitler római látogatása miatt beállott kényszerű szünetet. Hangsúlyozzák, hogy gróf *Ciano* és a római francia ügyvivő tárgyalásai május 10-én ismét megkezdődnek. A francia-olasz kapcsolatok tisztázásával kapcsolatban a gyarmatügyi köröket különösen *Dzsibuti* kérdése foglalkoztatja. A kérdésnek különböző megoldási módozatai volnának, így elsősorban Dzsibutinak *szabad kikötővé* való esetleges átalakítása vagy a dzsibuti—addiszabebai vasútvonalat kihasználó francia-abesszin társaság *francia-olasz társasággá* alakulása. Ezek a megoldási lehetőségek természetesen tisztán akadémikus jellegűek.

Uj közmunkák megindítását határozta el a főváros

(Saját tudósítónktól.) A főváros és a Közmunkák Tanácsa ismét egész sereg nagyszabású terv végrehajtását határozta el, amely *rengeteg embernek ad munkalehetőséget*. *Szendy* Károly polgármesternek az a többször hangoztatott elve, hogy a mostani nehéz gazdasági viszonyok között *a közmunkák tempóját a lehetőséghez képest fokozni kell.*

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa kedd délelőtt ülést tartott *Bessenyey* Zeno elnöklésével. Többek között tárgyalták *Dobogókő rendezését is.* Dobogókő most már üdülőhely s a Közmunkatanács a kormány felhívására készíti el a rendezési terveket. A Közmunkák Tanácsa hatáskörébe utalt terület körülbelül 1000 hold kiterjedésű. Hatalmas erdőterületeket tartanak fenn üdülés és sport céljaira, ezeket a területeket nem engedik beépíteni. Dobogókő fejlesztésére és a szabályozási terv megállapítására *nyilvános tervpályázatot írnak ki.*

A Közmunkatanács ezután a budapesti városrendészeti kérdéseket tárgyalta. A Petőfi tér rendezése most van folyamatban. A Petőfi tér 1. számú úgynevezett *Pucher-ház* túlmagas és idomtalan tetőzetét *lebontják*. A bemutatott tervek a Közmunkatanács szakértőinek tetszését vívták ki.

A Vár a magyar főváros igazi kincse. Régi terv az, hogy a tetőn gyönyörű körsétányt építenek. A sétánynak nagyrésze már készen van, most *a Horthy Miklós bástyasétány további rendezésére kerül sor.* Hamarosan megnyílik a Bécsi kaputól kezdődő 100 méter hosszúságú új szakasz. A Közmunkatanács elfogadta a sétány megnyitásával kapcsolatban *a Vár hangulatának megfelelően kiképzett kerítések tervét.*

Az eucharisztikus kongresszus vezetőségének kérelmére hozzájárultak ahhoz, hogy a *Ferenc József téren 14 méter magas kettős keresztet állítanak fel.* Ennek a kettős keresztnek rejtett világítása lesz.

A Gellérthegy nyugati lejtőjének szabályozását újra tárgyalták. Egy új *10 méteres széles útvonalat építenek, amely a Hegyalja utat a Somlói úttal köti össze.* A Rákoshegyen, a Bulyovszky téren 160 lélek befogadására alkalmas evangélikus templom építéséhez is hozzájárultak. A Laura ucca 26. számú telken szállodát építenek.

Nyolcszázezer pengőt fordít az idén a főváros az új iskolaépítésekre, Felkay Ferenc tanácsnok benyujtotta a polgármesternek az ezévi iskolaépítési programot.

A főváros már régen meg akarta valósítani a Kerepesi temetőben az új ravatalozót. A ravatalozó mellett kápolnát is szeretnének építeni. A költségek félmillió pengőt tesznek ki. Eddig nem tudták erre a közmunkára a pénzt előteremteni, most azonban sikerült valahogy fedezetet találni.

Elkészültek a Széll uccai új városi kislakások tervei is

Elkészült a polgármester javaslata a rodostói Rákóczi-emlékek hazahozatala s a zuglói új plébániatemplom építése ügyében. A polgármester előterjesztésében megemlékezik arról, hogy *Zborovszky* Ferenc jézustársasági atya a rodostói Rákóczi-emlék pusztulását meg akarta akadályozni s ezért vetette fel a rodostói relikviák hazaszállításának gondolatát. A főváros megépíti a zuglói templomot, amelyet a Bosnyák téren emelnek és *a templom egyik kápolnáját képezik ki a rodostói Rákóczi-kápolnává*, amely kápolna megvalósulás esetén az ország nemzeti szentélye lesz. Rákosváros elnevezés nem nyerte meg a közönség tetszését és a plébániatemplom, illetve a kápolnarész felépítése után *a régi Zuglót Rákóczi-városnak keresztelik el.*

Valuta a kalap- és a retikülbélésben

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt a valutaügyészségnek bizalmas tudomására jutott, hogy egy társaság megbízásából egy *Grünwald* Károlyné nevű elvált asszony valutát akar kicsempészni az országból. Hétfőn Nagykanizsán a trieszti gyorsról leszállították *Grünwaldnét*, megmotozták, majd amikor *retikülјét felbontották, bélésében 22.000 csehkorona bankjegyet találtak.* Erre a többi ruhadarabra került sor s *a kalapbélésbe 6000 líra volt bevarrva.*

Grünwaldnét visszavitték Budapestre, ahol *Kotsis* Miklós ügyészségi alelnök kihallgatta, majd elrendelte őrizetbevételét. Az asszony kihallgatása során olyan adatok kerültek felszínre, hogy *külföldi viszonylatban is folyik a nyomozás.*

— Az Operaház külövonata elindult Firenzébe. Kedden délután négy órakor indult el Budapestről *Firenze* felé az *Operaház* különvonata. A vonaton 282 operaházi tag utazott *Márkus* László igazgatónak vezetésével, rendezőkkel és karmesterekkel. A vonat a személykocsikon kívül két teherkocsival indult, amelyekben az Operaház díszletei voltak. A vonat szerdán délben érkezik Firenzébe, az operaházi tagok a szerdai délutánt és estét pihenéssel töltik és éjjel megkezdik a színházban a próbákat. Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap tartanak előadást Firenzében a budapesti Operaház tagjai, akik Budapestre hétfőn indulnak vissza.

*

Hóman Bálint kultuszminiszter a következő olasznyelvű táviratot intézte Dino *Alfieri* olasz népművelési miniszterhez:

»A magyar királyi Operaház firenzei vendégszereplése örvendetes új hajtása a termékenynek bizonyult olasz-magyar kultúregyezménynek. Végtelenül örültem volna, ha Excellenciád nagyrabecsült meghívására megjelenhettem volna a Maggio Musicale azon napjain, midőn a magyar művészek az olasz közönség lelkéből újabb testvéries visszhangot igyekeznek kiváltani a magyar zene megszólaltatásával. Halaszthatatlan elfoglaltság őszinte nagy sajnálatomra megakadályoz az utazásban. Szívemből óhajtom, hogy ezek az esték újabb erős láncszemek legyenek az olasz és magyar nemzet jövendőbeli meleg barátságában. A magyar királyi kormány súlyt helyezvén képviseletére, akadályoztatásom miatt az előadáson való részvétellel Zsindely Ferenc államtitkárt bízta meg, akit vitéz dr. Haász Aladár miniszteri tanácsos kísér. *Hóman.*«

— Molnár Róza képei. A *Fészek* egyik emeleti termében egy rendkívül tehetséges erdélyi magyar festőnő: *Molnár* Róza mutatja be legújabb képeit. Egyenletes és nívós kiállítás ez, amelynek egyes darabjai époly változatosak, mint egyéni kvalitásokról tanúskodók. Lényeget kiemelő, leegyszerűsített formaalakítás, komoly rajztudás és finom ízléssel párosult erős festői érzék jellemzi Molnár Róza poszt-impresszionista szellemben fogant képeit. Olajfestményein, pasztelljein és akvarelljein egyforma kultúráltság érzik: a vonalvezetés ritmikája iránt tanusított, ösztönös érzék és a fejlett színlátás érzékenysége. Legszebb, legérettebb darabjai a kis tárlatnak a két *Önarckép*, a *Műteremablak*, a *Kisfiam arcképe*, az *Uccarészlet*, a delikát színekben duskáló *Napreflexek*, a *Háztetők*, a *Hqvas Dunapart*, a pár kifejező vonással felépített *Szeneskocsi*, a *Dunaparti fák* és a *Pihenő leány*. Molnár Róza tehetsége messze fölülemelkedik az átlagon s mindenkép számot tart arra, hogy a műértő közönség és a kritika meleg rokonszenvvel, megbecsülő érdeklődéssel figyeljen föl mostani jelentkezésére. *—io.*

— A sárospataki református lelkész- és pedagógusgyülés keddi napja. Sárospatakról jelentik: Kedden folytatta közös lelkészi, tanári-tanítói konferenciáját a tiszáninneni református egyházkerület s a sárospataki teológiai akadémia. Darányi Lajos és Szabó Zoltán a gyermek hitéről mondotta el megfigyeléseit. A felnőtt ember hitét jellemezte Gyülvészy István lelkipásztor.

— Megvalósul a pestmegyei kórház. Pestmegye kisgyülése *Endre* László alispán elnöklésével ülést tartott. *Straub* Elemér felszólalására válaszolva az alispán jelentette, hogy a *fagykárosult gazdák az eddigi szokás szerint kárpótlásban részesülnek.* P. *Varga* Vince a városi vámok miatt panaszkodott. Az alispán szerint a belügyminiszter *megfelelő intézkedésre készül és a főváros környékén levő egyes községek különböző vámok tekintetében a jövőben kedvezőbb elbánásban részesülnek. Viczián* István és *Herskovics* József a vámkérdés rendezését kérte. *Gyárfás* Emil a teljes vasárnapi munkaszünet megvalósítását sürgette. *Váry* Albert és *Koncz* János csatlakoztak Fejér vármegyének ahhoz az átiratához, amely szerint a vármegye azt kéri, hogy a köztisztviselők által elkövetett hivatali visszaéléseket és sikkasztásokat a legsúlyosabban büntessék meg. A többszáz pontból álló tárgysorozat letárgyalása után elhatározták, hogy *feliratban kérik Rákoscsaba, Rákoskeresztúr és Rákosliget községeknek a gödöllői járáshoz való csatolását.* Ujpest városa az ujonnan megválasztott polgármesterének kisebb illetményeket akart adni. A kisgyülés ezt a tervet a leghatározottabban *visszautasította.* Szó volt arról is, hogy Ujpest képviselőtestületét felosztják, most három tagból álló bizottságot küldtek ki a kérdés tanulmányozására. *A bizottságnak jelentést kell tennie Ujpest jelenlegi képviselőtestületének megválasztási körülményeiről.* Pest vármegye a Baross uccában levő és két hatalmas tömbből álló házát kórházzá akarja átalakítani és ezzel végre megvalósul *a pestmegyei kórház* régóta vajudó kérdése.

= **Elrontott gyomornál** és az ezzel összefüggő **bélzavarok, felfuvódás, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy** pohár természetes *»Ferenc József«* keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát.

= **A sírok ápolása** úgy a régi kerepesiúti, mint az új központi izr temetőben április hó második felében vette kezdetét. Befizetések a Pesti Chevra Kadisa székházában, VII., Erzsébet körút 26. sz. alatt eszközölhetők, esetleg ugyanoda postán is beküldhetők.

= **Nem vagyunk elég gazdagok ahhoz,** hogy silány és olcsó szövetekből viseljünk ruhákat. Többszöri csináltatási költséget takarítunk meg, ha tiszta színgyapjú szöveteket veszünk közvetlenül a Trunkhahn Posztógyártól. Ez a gyárunk szállítója a magyar úricsaládoknak angolosan gyártott ruhaszövetekben. Kérje a szövetmintakollekció költség- és kötelezettségmentes elküldését a gyártól: Budapest, XI., Lenke út 117. Jól jár vele.

ZENEI NAPLÓ

A római Teatro Reale művészeinek két vendégjátéka

Irta: Tóth Aladár

Aki igazán meg akarja ismerni a művészt, az keresse fel őt saját hazájában — a nagy német gondolkodónak mondása kétségkívül azokra az olasz énekművészekre is vonatkozik, akik időről-időre »staggione«-kbe tömörülve ellátogatnak hozzánk, a magyar fővárosba. Bizonyos: ezek a vendégegyüttesek magukkal hoznak valamit az olasz operajátszás sajátosan eleven és költői atmoszférájából. De nem hozhatják magukkal ennek az olasz atmoszférának egyik lényeges elemét: magát az olasz közönséget. Azt az olasz közönséget, mely csodálatosan aktív tényezője tud lenni az operajátéknak, mely lélekben — néha nemcsak lélekben — olyannyira vele tud énekelni az operaénekessel...

A magyar operaközönség — helyesebben annak egyik rétege (sajnos *napjainkban egyre inkább elhanyagolt* rétege) — kétségkívül »müveltebb« az olasz átlag-publikumnál. Többet ismer a remekművek irodalmából, jobban megérti Wagnert és különösen Mozartot. Arról azonban fogalma sincs a mi közönségünknek, hogy a hallgatóság nagy tömegekben is mennyire magáévá tehet valamely operakultúrát, annak minden legfinomabb művészi árnyalatával együtt. A színpad és nézőtér teljes kulturális egysége — ami az olasz operaházaknak külön varázsa — nálunk ismeretlen fogalom. És ebben valljuk meg... nem a nézőtér a hibás. Nekünk magyaroknak nincs olyan hatalmas, lelkünkből-lelkedzett operaköltészetünk, mint az olaszoknak. Ami valóban nagy magyar érték színpadi zenénkben, az mindössze öt újabbkeletű remekmű. Operaházunk azonban úgylátszik nem is érdemel többet, mert »aki a keveset nem becsüli, az a sokat nem érdemli.« Hiszen az említett öt remekmű közül egy még ma is előadatlan, a többivel pedig az operaigazgatóság olyan mostohán bánik, hogy a magyar közönségnek egyszerűen alkalma sincs beleélni magát a magyar zene szellemébe. *Amíg nálunk primitiv Ruzitska-ódonságokat vagy unalmas Poldini-ujdonságokat ültetnek a valódi magyar géniusz nyakára, addig Operaházunk ne is álmodjon komoly nemzeti operakultúráról, az olasz közönség olaszságához hasonlóan »magyar...« magyar közönségről!*

Valóban kár, hogy egy-egy ilyen budapesti olasz vendégjátékhoz nem varázsolhatjuk oda az olasz nézőteret, hogy a szuggesztív olasz közönség hozzáértéséből átsugározhasson valami a mi hallgatóink lelkébe is. Hogy láthatnánk, mennyire tisztában van ez az olasz nézőtér az olasz operajátszás legelőkelőbb tradicióival. Hogyan felszísszen egy elhibázott tempóra, egy-egy hamis hangsúlyra. Hogy mennyire nem imponál neki a nagy hanganyag, komoly és nemes énekkultúra nélkül, valódi költői átélés nélkül. Nálunk a közelmultban vita tárgyát képezhette, hogy ki nagyobb énekes: Gigli vagy Lauri Volpi — a nagy és mély művész vagy a pompás magas cékkel kulisszáthasogató könnyűfajsúlyú tenorista-virtuóz. Az olasz közönséggel nem feledtetheti el sohasem a bang varázsa a művészegyéniség súlyát. Pedig, ha valaki, akkor az olasz ember igazán tudja méltányolni a hang érzéki varázsát. Csakhogy a szenzuális varázsnak itt egy emelkedett *szépség-eszmény* az ítélőbírája. A szépség kultúrája, mely akárcsak maga az egész olasz operakultúra, mintegy vérében van az olasz tömegeknek. Müveltség, mely már szinte ösztönné, természetté vált.

De nemcsak az olasz nézőtér »közreműködése« hiányzik az ilyen staggione-vendégjátékoknál, hanem az a szükebbkörü színpadi és zenei környezet is, mely a kiválóbb magánénekesek művészetét saját hazájukban bekeretezi. Kétségkívül nyereség, hogy újabban nálunk *maga az Operaház* látja vendégül a staggioneket, rendelkezésükre bocsátva kitünő zenekarát és kórusát, rendezői beállítását és egyes mellékszerepekben hivatott énekeseit is. Azonban ne feledjük az olasz operaszínpad élete sokkal intenzívebb, mint a miénké. A nálunk müködő kiváló olasz karmesterek, Tango Egistótól Failoniig mind elismerik, hogy zenekarunk, kórusunk kiállja a versenyt a legjobb olasz zenekarokkal-kórusokkal. Valami azonban hiányzik nálunk: a mi zenészeinket nem füti igazán a »premier coup d'archet« izgalma, a mi kóristáinkat nem tölti be egészen a »bevágások« drámai feszültsége. Az olasz kórista, zenész, sőt statiszta úgy tud örülni a diadalmas Radames bevonulásának, hogy szinte alig várja, hogy rázendíthessen a győzelmi himnuszra. A karmesternek itt inkább arra kell ügyelnie, hogy a kórus ne vágjon be a kelleténél előbb. A színpadi miliőt itt teljesen magával ragadja a főhősök sorsa, a drámai cselekmény sorsa, ez a színpad ösztönösen eleven, mozgalmas, a rendezőnek nem kell itt »életet vinni« a színpadra, mely a szereplőkből mintegy magától kipattan. Innen magyarázható, hogy a vendégstaggionek müvészeivel a mi operai keretünk nem tud lépést tartani; az olasz karmester — bár rendesen igen derék zenész vezeti ezeket a staggionekat — nem boldogul a magyar zene- és énekkarral, melyet nem lehet egyik pillanatról a másikra intenzív művészi életre felrázni. Egyszóval az egész előadás egyenetlen, bizonytalan, ingadozó.

Ezt az egyenetlenséget, ingadozást nem kerülhette el a római Teatro Reale mostani vendégszereplése sem, pedig a vendégművészek zenei vezetője, *Votto* mester, kétségkívül kipróbált, hivatott olasz operadirigens, aki különösen az Aida II. felvonásának finálejában ezúttal is megmutatatta pompás drámai lendületét. Ez annál sajnálatosabb, mert a római operaház — mióta a pom-

Szigorú házivizsgálat a NEP-ben

A társadalmi tevékenység nem politikai párt feladata

— *Az Est tudósítójától* —

Az elmúlt héten *Az Est* megírta, hogy a NEP kebelében Országos Szent István Fiúotthon címen Gödöllőn fiúotthont alapítottak és ennek támogatására *körlevelet* küldtek szét a gazdasági és társadalmi élet vezető egyéniségeihez.

A körlevelekhez *egy hangversenyre szóló tiszteletjegy és egyben takarékpénztári befizetési lap* is volt mellékelve. *A körlevél egyik aláírója Béldy Béla országgyűlési képviselő volt.*

Esztergályos János képviselő tegnap interpelláció kapcsán a képviselőházban többek közt *ezt a kérdést is szóvátette* és elmondotta az ügy érdekes folytatását, kijelentve, hogy ennek az inézménynek a kebelén belül is *óvadéksikkasztás történt volna.*

Munkatársunk jól tájékozott helyen érdeklődött ebben a kérdésben és azt a felvilágosítást kapta, hogy a párt vezetősége

szigorú házivizsgálatot

folytat le az ügyben.

Egyebekben pedig *Gömbös* miniszterelnöknek és a párt legfőbb vezetőségének álláspontja az, hogy a NEP kebelében kezdeményezett *társadalmi tevékenységet*

meg kell szüntetni.

miután ezek nem lehetnek politikai párt feladatai.

Ez az álláspont teljesen egyezik azzal a felfogással, amelyet már korábban *Kozma* Miklós belügyminiszter is kifejezésre juttatott.

A villamos életmentő deszkája megmentett egy kisfiút

— *Az Est tudósítójától* —

A *Kőbányai* úton *Novák* Márton 8 éves iskolásfiú egy villamos ütközőjén utazott. A 42. számú ház előtt, a megállóhely közelében leugrott az útközőről, át akart futni a másik oldalra, közben *egy arra robogó 26-os villamos elé került.* Csodálatos véletlen mentette meg életét, a *villamos életmentő deszkája ellökte magától a kisfiút, aki így csak könnyebb sérüléseket szenvedett.* A mentők részesítették első segélyben, azután átadták szüleinek.

Hagymarózsaburgonyával higítottak két vagón rakamazi nemes burgonyát

— *Az Est tudósítójától* —

A rakamazi nyári rózsaburgonya kiváló minőségét *egész Európában ismerik.* Mindenki tudja azonban azt is, hogy a hagymarózsaburgonya fajtáját a *háziasszonyok nem szeretik,* mert hamar fő ugyan, a fazékban azonban nem marad soha egészben, hanem *teljesen szétfő, keményítő lesz.*

Ma két olyan vagón burgonya érkezett a Budapestre befutott 30 vagón között, amelyben *30—40 százalék hagymarózsaburgonya volt.* Az a közvetítő, aki a budapesti nagykereskedők véleménye szerint a burgonyát keverte, a budapesti bizományosnak *20 fillérrel számlázta ezt a kevert árut.* A rózsaburgonyánál tehát 4, a hagymarózsánál pedig közel 10 fillért keresett csak azért, mert nyilvánvalóan félrevezetési célzattal *a vagónáru közepére rakatta a rossz minőségű árut.*

A budapesti nagyvásártelepen a bizományosok hamar rájöttek a berakást végző cég csalafintaságára, és annak *rendelkezésére bocsátották az árut.*

A cég nem hajlandó visszavenni a burgonyát,

hanem megbízást adott, hogy árverezzék el.

A nagyvásártelep felügyelősége azonban ezt a megbízást *nem hajthatja végre,* mert hiába adnák el ipari célra ezt az árut, *az valamilyen úton csak a közönség körébe jutna* és akkor a felügyelőségre hárulna a felelősség. A földmívelésügyi minisztérium *növényvédelmi hivatala* sem hajlandó a felelősséget vállalni. Ők *megadják* az árusítási engedélyt, mert a *gyenge minőségű áru csak megközelíti a 40 százalékot. A többség valóban jóminőségű* rakamazi nyári rózsaburgonya. *Elkobozni az árut nem lehet,* mert egészséges, legfeljebb főzésre nem alkalmas, csak a zuzók használhatják vagy a szeszgyárak céljaira alkalmas.

Mattyasovszky Kasszián gyilkosa a kúria előtt

— *Az Est tudósítójától* —

Emlékezetes az a szörnyű rablógyilkosság, amelynek áldozata dr. *Mattyasovszky* Kasszián, a budapesti bencés gimnázium főigazgatója volt, tettese pedig *Lesti* Andor, az igazgató inasa. Kétnapos tárgyalás után a törvényszék *gyilkosság és rablás bűntette címén*

15 évi fegyházra

ítélte. A tábla *helybenhagyta* a törvényszék ítéletét. Semmiségi panaszok folytán ma került az ügy a kúria elé.

Jók Roosevelt elnöki kilátásai

Donaldsonville (Georgia), március 5
(Az Est és a United Press tudósítójától)

Az Egyesült-Államok elnökválasztásának próbaszavazásán Seminole kerületben *Roosevelt* elnök 5:1 arányban győzött konzervatív demokrata ellenjelöltje, *Talmadge* kormányzó fölött. Az elektorok közül ugyanis *661 szavazott Rooseveltre, míg Talmadge csak 120 szavazatot kapott.* Ez az eredmény annál jelentőségteljesebb, mert Talmadge kormányzó ugyanebben a kerületben a kormányzói választáson 1934-ben *négyszeres szótöbbséggel* győzött ellenjelöltje fölött.

A Ház munkarendje:

Közegészségügy telepítés költségvetés

— *Az Est tudósítójától* —

A képviselőház legközelebbi munkarendje már teljesen kialakult. A Nemzeti Egység Pártjának elnöke, *Ivády* Béla és Tahy László miniszterelnökségi államtitkár, tegnap az ellenzék vezető férfiaival folytattak tanácskozásokat a telepítési törvényjavaslat tárgyalásának rendjére vonatkozólag. A javaslat bizottsági jelentését

ma délután terjeszti a Ház elé Krüger Aladár előadó.

A jövő hét közepe táján, *szerdán vagy csütörtökön kerülhet sor a plenáris tárgyalásra.*

A parlament munkarendje a kormány elhatározása szerint a következő:

1. *Az ipari novella* tárgyalását e héten feltétlenül befejezik. *Bornemisza* miniszter ma szándékozik elmondani az általános vita záróbeszédét.

2. *A közegészségügyi törvényjavaslat* következik, amelynek tárgyalási idejét kormánypárt és ellenzék egyaránt két ülésnapra tervezi.

3. *Telepítési törvényjavaslat.* A vitát négy hétre számítják, bár időközben a Nemzeti Egység Pártjában felvetődött az a gondolat, hogy

nyolcórás üléseket

vezessenek be a javaslat tárgyalásának idejére. Az ellenzék ezt feleslegesnek tartja, mert a javaslat rendes négyórás ülésnapokkal is tető alá hozható *április 10-ig.* A kormánypárton ugyan már *több mint hatvan szónok* jelentkezett, az ellenzék álláspontja azonban az, hogy a *NEP elnöksége*

a kormánypárti szónokok számát maga határozza meg

és ennek megfelelően az ellenzéken sem szándékozik mindenki beszélni. Különben is a költségvetés tárgyalásánál még lesz mód és alkalom mindazoknak a kérdéseknek felvetésére, amelyet a telepítési javaslatnál óhajtanak érinteni az ellenzéki pártok.

4. *Az 1936—1937. évi állami költségvetés.* Ezt a törvényjavaslatot

április első hetében

szándékozik a kormány a képviselőház elé terjeszteni. Két hetet vesz igénybe a bizottsági tárgyalás, úgy, hogy a husvéti szünetet számítva, *május elején kerülhet sor a költségvetés vitájára.*

A kormány különösen *erősen sietteti ezeket a törvényjavaslatokat,* amiknek legfőbb oka az, hogy *a nyári szünet előtt*

még egy-két fontos javaslatot

akarna letárgyaltatni a Házzal. Így az iparügyi minisztériumnak van egy-két nagyon jelentős törvényjavaslata, a többi tárcáknak is volnának javaslataik, amelyeket tárgyaltatni kívánnának. A valószínűség amellett szól, hogy a költségvetés után *több nagy javaslatra már nem kerülhet a sor szünet előtt.*

Felelős-e a futballbíró a kapus haláláért?

London, március 5
(Az Est tudósítójától)

Felelős-e a futballbíró a kapus haláláért? — ezzel a kérdéssel foglalkozott az angol futballszövetség vizsgálóbizottsága a napokban. Néhány nappal ezelőtt két nagy angol futballcsapat mérkőzött, a *Chelsea* és a *Sunderland.* Meccs közben

a Sunderland kapusa, James Thorpe összecsesett és meghalt.

Sokan a *bírót* tették felelőssé ezért a szerencsétlenségért. A kapusnak ugyanis mint kiderült, *súlyos cukorbaja volt* és ezért nem lett volna szabad játszania. A pályán *durva játék folyt,* a kapus *sérüléseket szenvedett, melyeknek*

legyengült szervezete nem tudott ellenállni.

Hosszas tárgyalás után a bizottság megállapította, hogy a *futballbírót nem terhelte felelősség. Thorpe* tudta, hogy beteg, mégis *ragaszkodott ahhoz, hogy játsszék.* Legfeljebb csapatának vezetősége tilthatta volna el a játéktól.

Az értéktőzsde első kötései

Az értéktőzsdén a hivatalos forgalom *szilárdan* indult.

Bauxit (152.5) 153, Kőszén (384) 382, Salgó (32.8) 32.8, Urikányi (78.1) 78.3, Ganz (22.9) 23, Rima (64.75) 64, Tröszt (87.1) 88.5, Délcukor (79) 79.5, Pamutipar (68) 69, Vasútforgalmi (19.7) 19.7, 1935. évi pénztárjegy (100) 100, 1910. évi fővárosi kötvény (222) 223, 1914. évi fővárosi kötvény (349) 350, 1927. évi fővárosi kötvény (78) 78—78.25.

„Elertex"-et keres?...
Megtalálja: Fischer szövetházban
Deák Ferenc ucca 19

REGGELIG NYITVA
a
GÖDÖLLŐI VIDÁK humoros zenéje
Telefon 83-1-87
GYÖNGYTYÚK ÉTTEREM Bástya ucca 10

Urinő tartozik önmagának és környezetének azzal az elemi kívánsággal, hogy arca üde, ráncmentes, viruló és tiszta legyen.
Ha minden este ujjai segítségével bedörzsöli arcbőrét Pond's Krémmel, majd a visszamaradt anyagot tiszta vászondarabbal vagy fehér zsebkendővel eltávolítja, csak akkor fogja látni, mi jött ki a pórusokból!
Ugyanakkor éjszakán át a pórusokba beszivárgott
Pond's Krém
reggelre bársonyos, feszes, rugalmas bőrt produkált.
Ma már minden szaküzletben beszerezhető.

KÜLÖNLEGES AJÁNLAT: 1.
Ha szaküzletében nem kapna ingyen mintát, közölje e szelvényen nevét és címét, mellékeljen 20 fillér bélyeget és mi díjtalanul megküldjük Önnek POND'S új púderének öt árnyalatát.
Név: .....
Cím .....
MIHÁLY OTTÓ gyógyárunagykereskedése, VI., Podmaniczky ucca 43

HÍREK

— **Szegény rendőr.** *Londonból* jelentik: Tatworth angol városban tegnap este nagy lárma támadt az egyik kereszteződésnél. Rendőrért kiáltoztak az emberek, mert egy autó elütött egy motorkerékpárost. *Wilment* közrendőr odasietett a posztjáról. Zseblámpájával rávilágított az autó kerekei alatt heverő véres motorkerékpárosra. A következő pillanatban összeesett. *Egyetlen fia feküdt holtan az autó kerekei alatt.*

— **A lovagias Lindbergh.** *Newyorkból* jelentik: A lapok Lindbergh ezredes nyilt levelét közlik, amelyet angliai számkivetéséből küldött az amerikai sajtóhoz. Az ezredes védelmébe veszi New Jersey állam rendőrfőnökét, Norman *Schwarzkopfot* és azt írja, hogy gyermekének szomorú sorsa Hauptmann Brunó halálraítélésével egyszersmindenkorra bevégződött, ő nem hajlandó a további hajszákban résztvenni, de ha a rendőrfőnököt még ezentúl is igazságtalan támadások érnék, *akkor ő sietne vissza Amerikába, hogy Schwarzkopfot megvédelmezze. (T)*

— **Agyonlőtte magát a főtárgyalás előtt.** *Gyöngyösről* jelenti tudósitónk: Gyöngyöstarjánban az ősszel szüreti mulatságot rendeztek. A legények a mulatságon összeverekedtek. *Molnár* Ferenc 31 éves gazdálkodó leszúrta a verekedés kezdeményezőjét, *Osváth* Ferenc 22 éves legényt, aki nyomban *meghalt. Molnár* Ferencet letartóztatták, de néhány hét mulva szabadlábra helyezték, mert az egri ügyészség a *jogos önvédelem* esetét látta fenforogni.

Az egri törvényszék *Hollós-tanácsa* tegnapra tűzte ki a főtárgyalást, a tanuk nagy számára való tekintettel Györgyöstarjánban. A főtárgyalást azonban nem tartották meg, mert *Molnár* kedden délután *főbelőtte magát* és a gyöngyösi kórházban este *meghalt.*

— **Több rendőrt, mert már a kanálisrácsokat is lopják.** *(Panaszos levél.)* Az *Erzsébet királyné* út és *Czobor* ucca környékének biztonsága napról-napra rosszabb. Már odáig fajultak az állapotok, hogy *világos nappal ellopják a kapucsengőket, a névtáblákat, a kanálisrácsokat.* A vakmerő tolvajok azért garázdálkodhatnak, mert a hatalmas körzetben *mindössze négy rendőr* teljesit szolgálatot. Hogy ez a négy rendőr mennyire nem képes ügyelni ezen a területen a közbiztonságra, azt legjobban bizonyítja az, hogy a napokban egy itt lakó *rendőrtiszt lakását délután 4 órakor,* amikor még egészen világos volt, *kirabolták.* A főkapitány úrnak gondoskodnia kellene arról, hogy ez az elhagyatott környék *több rendőrőrszemet* kapjon. Teljes tisztelettel: *Aláirás.*

— **Nászút helyett kórházba.** *Bedehelyi* István szekszárdi lakos lakodalmán *alaposan berugtak* a vendégek. Hajnaltájt, mikor a fiatal pár el akart távozni a lakodalmasoktól, *a vőlegény összeveszett* az egyik lakodalmi vendéggel. A szóváltásból verekedés lett és ennek során a vendég alaposan *megbicskázta,* úgyhogy nászút helyett *Bedehelyit kórházba kellett szállitani.* A véres lakodalom ügyében megindult az eljárás.

— **Házasság.** *Szende* Béla és *Singer* Vera házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Haláláig dohányzott a 111 éves orvosnő.** *Londonból* jelentik: Nagy propagandát jelentett a dohányzás számára a világ legöregebb orvosnőjének, dr. Marie Charlotte *Davenfort*-nak élete. Ez a hölgy 111 éves korában halt most meg az amerikai St. Louisban. *Kora fiatalságától kezdve naponta 30 cigarettát szivott el.* Egyébként élete második felében rendszeresen foglalkozott közegészségtannal és előadásokat tartott a higienikus életről.

Ez az érdekes hölgy Oroszországban született. Első férje orosz herceg volt. Tizenötéves korában ment hozzá. Később férje *párbajban elesett.* Második férje, Degoliére francia márki volt, akitől *11 gyermeke született.* A márkit vadászatnál halálos szerencsétlenség érte. A doktornő ezután kikerült Amerikába. Hatvannyolcéves korában férjhezment egy William *Davenport* nevű 22 éves fiatalemberhez. Házasságuk boldog volt. Férje ma is él.

— **Sziklay János írói gyémántjubileuma.** Ma délben a *Szent Gellért*-szálló hangversenytermében *díszgyűlésen* ünnepelték *Sziklay* Jánost, a kitünő írót *hatvanadik évi írói működésének jubileuma* alkalmából. A díszgyűlésen *Berzeviczy* Albert mondott megnyitó beszédet, majd *Hegedüs* Loránt méltatta *Sziklay* János érdemeit. *Sziklay* János írói munkálkodása mellett a magyar ujságirás történetébe is beirta nevét. Évtizedek óta vezető szerepet visz az ujságiró-intézmények élén. Rajongó szerelmese a Balaton kultuszának. A jubileum alkalmából az *Athenaeum* kiadásában megjelent *Sziklay* János legújabb költői munkája, a *Magyar Végzet* című drámai költeménye.

A díszgyűlés után díszebéden ünnepelték tisztelői a jubilánst.

— **Szegeden kevesebb a nő, mint a férfi.** *Szegedről* jelenti *Az Est* tudósítója: Most fejezték be Szegeden a lakosság megszámlálását. A statisztikákból kiderül, hogy Szeged lakossága 140.946 lélek, míg az utolsó népszámlálás alkalmával, 1930-ban 135.210 lakosa volt a városnak, tehát a *szaporulat 5736.* Igen érdekes a népszámlálásnak az a része, amely a nemek megoszlásáról szól. 71.373 férfi és 69.573 nő él a városban, ami feltünő eltolódást jelent. Eddig mindig a nők száma vezetett a férfiaké előtt. Az új születésekből arra lehet következtetni, hogy ez az eltolódás csak átmeneti és a legközelebbi népszámlálásnál a nők megint visszaszerzik fölényüket. Szeged belterületén 95.562 ember él, a tanyákon 45.384, tehát a tanyai lakosság száma *több mint egyharmada a város népességének.*

x **Kékes Szálló,** a basedowkór gyógyhelye.

x **Csökkent az angol** gyapjúszövetbehozatal, hogy azonban az angol szövetekhez szokott, kényesebb izlésü közönség ellátása biztositva legyen, *Elertex* elnevezés alatt egész finom gyapjúszövetek kerültek forgalomba, amelyek minden finom szövetüzletben és üriszabóságban máris kaphatók.

x **Az egyik orvosi lap** igen érdekes ismertetést közöl az emésztésről. Táplálékunk nem minden részét tudja az emberi szervezet felhasználni. Az egészség szempontjából tehát igen fontos, hogy a felnőtt embernél naponta körülbelül ½ kg-ot kitevő salak rendszeresen kiürittessék. Bélrenyheségnél, székrekedésnél az orvosok és klinikák Artin-drazsét rendelnek.

Nagy olajrobbanás a Kaukázusban

Moszkva, március 5

A Szovjet Távirati Iroda jelenti: Grózniban, a kaukázusi földolajipar középpontjában a második olajfinomító egyik tartálya ismeretlen okból kigyulladt. A tűz rohamosan tovaterjedt és csakhamar egy másik hatalmas tartály is lángokban állott. Rövid idő mulva óriási robbanás reszkettette meg a levegőt. A két hatalmas tartály egyidejűleg robbant fel és az egész környék megtelt a szétrepülő alkatrészekkel. Eddig még nem sikerült megállapitani, hogy a szerencsétlenségnek volt-e halálos áldozata.

— **Két fiatalkorú »Fekete kéz« zsarolóbandája.** *Dombóvárról* jelentik: Makkay István dombóvári földbirtokost *»Fekete kéz« aláirású levélben megzsarolták.* 500 pengőt követeltek tőle azzal, hogyha ezt az összeget nem helyezi el a levélben megjelölt helyre, a *temető mellett egy fa alá,* akkor végeznek vele. A földbirtokos feljelentést tett a csendőrségen, majd egy *régi sorsjegyekkel vastagon teletömött borítékot* helyezett el a megjelölt helyre. A borítékot *két fiatalkorú suhanc* vitte el. A csendőrök elfogták őket, az eljárás megindult.

— **Dr. Gál Jenő előadása.** A Cobden Szövetségben március hó 6-án este 7 órakor *Artatlan bűnösök* címmel dr. *Gál* Jenő előadást tart.

— **Molnár Róza kiállítása a Fészekben.** Egy fiatal, tehetséges festőművésznő, *Molnár* Róza, töltötte meg műveivel a Fészek klub kis kiállítástermét. Kedves és kellemes pasztelljeit szívesen néztük. Tájképei költőiek, finomak, színesek, fejei lélekkel teljesek.

— **Nádas Sándor előadása.** A *Hétfői Társaságnak* e hó *17-én,* hétfőn este ½9 órakor tartandó összejövetelén a *Royal*-szálló különtermében *Nádas* Sándor szerkesztő tart előadást *»Párizsi tanulságok«* címen.

Gribble:

Bosszú?

AZ ATHENAEUM 1 PENGŐS DETEKTIVSOROZATÁNAK ÚJ KÖTETE

HÁZASSÁG SZERELEM FÉLTÉKENYSÉG

Egy csendőr válópert indított a felesége ellen azzal, hogy elhanyagolja háztartását, házatája állandóan rendetlen, lakása piszkos, mert az asszony néha napokig nem takarít. A törvényszék és a tábla a *nő vétkességét* állapította meg. A *kúria Thébusz-tanácsa* azonban *elutasította a férj válókeresetét.* A kúria ugyanis a perbeli adatok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy *az asszony melankólikus neuraszténiában szenved* és ezzel a betegségével áll okozati összefüggésben az, hogy háztartását elhanyagolja.

— A házastárs terhére bontóokul *csak szándékos cselekményt* lehet elfogadni — mondta ki a kúria és a perbeli esetben a háztartás elhanyagolása a feleség rovására szándékos cselekménynek *nem minősithető.*

Diákszerelem

Egy 17 éves diák ellen egy apa 5000 pengős erkölcsi kártérítési pert indított. Az apa szerint ugyanis a diák házasság ígéretével elcsábította az ő ugyancsak *tizenhét éves leányát.* Dr. *Török* Géza törvényszéki bíró a keresetet *elutasította.*

— Amikor az állítólagos házassági ígéret történt, — mondja az itéleti indokolás — a fiú mindössze tizenhét esztendős volt és *még iskolába járt.* Ilyen körülmények közt *a házassági ígéretet semmiképp sem lehet komolynak tekinteni.* Hiszen a fiú akkor sem, most sem tud gondoskodni a saját megélhetéséről, mert *még mindig az iskola padjaiban ül.* De általában *a leány szüleinek kötelessége, hogy leányuk erkölcseire ügyeljenek.* Mivel a perbeli adatok szerint a leány szülei ezirányban semmit sem tettek, már emiatt sem marasztalhatta el a bíróság az alperest.

Féltékenység

Egy sopronmegyei nagykereskedőt *tizévi házasság után* otthagyta a felesége és válópert indított ellene azzal, hogy *nem birja elviselni oktalan és gyötrő féltékenykedéseit.* Az asszony válókeresetének minden bírói fórum helyt adott. E válóperben tanuként szerepelt a világhírű Nobel-díjas dr. *Wagner-Jauregg* Gyula ideggyógyász egyetemi tanár is, aki az asszonyt kétízben is megvizsgálta. Igazolta, hogy a nő alkati ideggyengeségben szenved és betegségének tünetei olyan természetüek, amelyek külső izgalmak — mint *féltékenység* — által fokozódnak. A kúria Thébusz-tanácsa megállapította, hogy az asszony ideggyengeségét *férjének féltékenykedése és alaptalan gyanusitásai okozták,* ezért a házasságot a *férj vétkessé nyilvánításával* bontotta fel.

A biblia és a jog

A biblia parancsa szerint a nő *mindenhová köteles követni férjét.* A modern jog azonban *más álláspontra helyezkedik,* mint ezt a kúria III. számú tanácsa legutóbb hozott ítélete bizonyítja. Egy postatisztet más városba helyeztek át, felesége azonban *nem volt hajlandó velemenni,* mert akkor ott kellett volna hagynia jól jövedelmező, régi állását. Válóperre került a sor és a kúria a következő érdekes ítéletet hozta: A postatiszt, akit más szolgálati helyre helyeztek át, *nem követelheti,* hogy tizenöt éve állásban levő felesége eddigi fáradságának ellenértékét feláldozza. Annál kevésbé, mert a férj és a feleség között a házasélet egyáltalában nem remélhető ideálisnak.

HOLNAP kiderül mi rejlik egy „boldog házasság" mögött!

Claudette Colbert

A titkárnő

(Én is nő vagyok!)

ROYAL APOLLO

Molnár Róza

• **Molnár Róza kiállítása a Fészek-klubban.** Molnár Róza huszonnégy képével mutatkozik be a budapesti közönségnek, s cseppet sem csodálkozunk, hogy kiállításának a Fészek-klub adott helyet. Ez az izig-vérig művész-asszony Erdélyből indult el, s a nagybányai művésztelepen szívta magába a levegőnek s a szineknek azt a harmóniáját, amely firenzei és párisi útján is elkísérte, s amely mint jellemző motivum ömlik el minden alkotásán. A „Házépítők" nemcsak fejlett konstruktiv érzékről tesz tanuságot, hanem az olaj pasztelszerü felrakásának franciás tehnikáját is teljes sikerrel mutatja be. Az „Olvasó fiú", a „Szajnaparti halász" s akt-tanulmányai egytől-egyig alapos tudásának, s komoly reménységekre jogosító jövőbeli fejlődésének zálogai. (O.)

Uj Magyarság
1936. márc. 15.

KARDOS TESTVÉREK
BUTORÁRUHÁZA
Budapest, VII, Wesselényi u. 18
(Kazinczy u. sarok)
Telefon: 31-3-59

Ngs.

Dr. Szentiványi Gyula urnak

szépművészeti muzeumi titkár

Budapest

Budafoki ut 19

Molnár Róza

Az Est

Péntek, 1938. május 6.

— **Molnár Róza képei a Fészekben.** Manet, Van Gogh, Cézanne eszméi lassan világosságot terjesztenek. Nehezen bár, de győztek ők a festészet birodalmában. A természet lefestése helyett új érzések, új optikák születtek. Új színek, új harmóniák. A háború előtti apostolok csak most láthatták volna híveik szaporodását. A kitünő *Molnár* Róza egy igazán szép gyüjteménye a Fészekben a párizsi finom fátylak romantikájával borított. Talán még túlérzékenyen nézi az embert, a tájat, a csendéletet. De a fiatal művésznő biztos ígéret. Örömmel kell őt fogadni.

F. J.

Csak elismert és nagy v

MEZEY VACU

ÉS LAKÁSKARBAN

BUDAPEST, VI., JÓKAI-TÉR 9

MŰVÉSZI FALRADIROZÁS ▪ S

SZŐNYEGEK PORMENTESITÉSE ▪

Gyártmányaink: **„PAT“** patkányméreg. **„SVÁRU“** s

Veszély esetén
113—095
szám hivandó

FIGYELM

A magyar kir. Kereskedelmi Minister
kapcsolatosan a lakók részére óvintézkedéseke
ségszerüen értesitjük, hogy a XI Lá
16 szám 1/2 emelet 2 ajtó sz. lakást
cyanhydrogénnel (kéksavgázzal) fogjuk féregtel

A gázositás reggel kb. 6 órától este kb

A rendelet alant idézett szakaszai al
elővigyázatból) tisztelettel kérjük:

1. A gázzal telitett helyiséggel közvet
helyiségek ablakait a gázositás tartama alatt á
huzamosabb ideig nem tartózkodni, gyermekek

2. A gázositott helyiségek közelébe sen

3. A felnyitás alkalmával gondoskodni
nyiló ablakok és ajtók gondosan bezárassanak.

iánozóval végeztesse.

Molnár Róza

Esti Kurír 1938. máj. 4.

Molnár Róza kiállitása

Két esztendeje, hogy először láttuk *Molnár* Róza képeit Budapesten. Akkor is a Fészek művészek klubja adott helyet műveinek, most is ugyanezen a helyen találkozunk a kitünő festőnő gyüjteményével. A művésznő azóta teljesen elhagyta impressziv előadásmodorát, most már a festői problémák szferikus területén halad mondanivalóival. Ilyen pedig sok van. Minden apróság érdekli, a legjelentéktelenebbnek látszó fény, vagy szinjelenségben is megkeresi és meg is találja a festőiséget. Mindenütt a nagy mindenséget látja, a részletekben is az univerzum erejét érzi. Természetes tehát, hogy előadása nem lehet tárgyilagos, a jelenségeket a rejtelmesség szürőjén át ábrázolja. Van egy férfi portréja, alig egy-kétórás munka eredménye, de ez készebb, mint például egy műteremablakból látott képe, amely kétségen kivül jelentékeny tanulmány eredménye. Ez a két alkotás határozza meg *Molnár* Róza festőtehetségét, amely, noha a két év alatt Páris levegőjében is átizzott, egyéni, figyelemreméltó és elvitathatatlanul értékes. *(b. m.)*

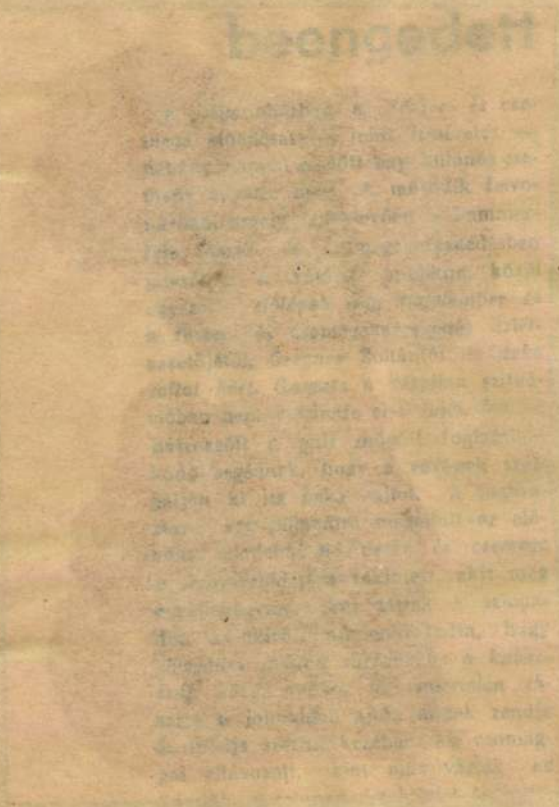

A világ-szabadkőművesség szerepe az olasz összeomlásban

Az „El Espanol" félhivatalos spanyol lap vasárnapi számában szenzációs dokumentumot közöl, amely a világ-szabadkőművesség titkos utasításait tartalmazza az olaszországi páholyokhoz.

„Minden eszközzel el kell érni — mondja a páholyok tanácsának utasítása —, hogy az olasz népet elidegenítsék Mussolinitól és a fasiszta eszményektől. A sajtót más testvéreink olyan módon befolyásolják, hogy Mussolinit túlságosan nagy és igazolatlan dicséretben részesítse, úgyhogy az olasz nép lassanként megunja ezt és az államvezető személyét már csak gúnyosan emlegesse. A fasiszta törvényeket logikátlan, de igen szigorú módon kell alkalmazni, hogy elérhessük, amit akarunk: az elégedetlenséget és szervezetlenséget. Az állam szerveit: a rendőrséget, a carabinieriket és az önkéntes miliciát meg kell nyernünk terveinknek. Ez úgy történik, hogy letartóztatásokat eszközlünk a legtekintélyesebb, úgynevezett hű fasiszták között, akik ezen való felháborodásukban Mussolini ellen fordulnak. Minden fasisztaellenes közleményt denunciálunk, de ugyanakkor elősegítjük az ilyen közleményeket. Legintelligensebb testvéreinknek, akik a Duce meghitt munkatársai közé tartoznak, hűséges híveknek kell mutatniok magukat, de szabotálniok kell a Duce németbarátságát Szükséges továbbá az élelmiszerszétosztás zavarása és a feketepiac támogatása. A rendező törvényeket ki kell játszani és a külföldről való behozatalt meg kell nehezíteni. Az olasz pénznek el kell vesztenie tekintélyét és ezért a fasiszta uralmat kell felelőssé tenni. Másrészt viszont az olasz nép szeme elé kell tartani, hogy milyen erős a brit birodalom és szövetségese, Oroszország. Testvéreinknek jóakaratú kritikát kell gyakorolniok katonai körökben, de azt egyre fokozniok kell. Abban a mértékben, ahogyan sikerünk van, egyre nyiltabb propagandát kell folytatni Németország ellen és emlékeztetni kell az 1914—18. évi háborúra. Ahol olasz és német csapatok érintkezésbe kerülnek, összetűzéseket kell provokálni, hogy a két hadsereg között lehetetlenné váljék a bajtársiasság. Minden lehetőségét megakadályozzuk annak, hogy új fegyverek gyártásáról való tervek Mussolini kezeibe kerüljenek, ha azonban Mussolini mégis kapna ilyen terveket, akkor szabotáljuk a fegyverek gyártását és áruljuk el a szövetségeseknek. Az élelmiszerek szétosztásában fennakadást kell okozni. Ha a polgári lakosságtól elvonjuk a legszükségesebb élelmet, elégedetlenné válik és erkölcsi ellenállása alábnázódik. Ha a hadsereg raktáraiban elegendő élelmiszer van, el kell érnünk, hogy azzal a katonák ne rendelkezhessenek. Azt a benyomást kell keltenünk, hogy már egyáltalán nincsenek készletek. Ha elértük, hogy a nép és a hadsereg meggyőződik az élelmiszerek hiányáról, akkor ezt a hiányt a kormány és a legismertebb fasiszta katonai vezetők számlájára kell írnunk. Ezenkívül minden hiányért Mussolinit személyesen kell felelőssé tenni Az egész hadianyagtermelést egyik testvérünk ellenőrzése alá kell állítani. A fegyverek szétosztását úgy kell intézni, hogy az saját céljainknak szolgáljon. A katonai tájékoztató szolgálatot a mi embereinkkel töltjük be. Az összes fontos katonai titkokat rejtjelezni kell, hogy azt alkalmas pillanatban barátainknak átadhassuk. A világ-szabadkőművesség jövője az olaszországi testvérek kezében van.

Sürgős igazolvány-képek
PÁRISI FOTO Párisi Nagy Áruházban

Vásárlásaidnál hivatkozz a Magyarságra!

Kora Endre riportsorozata Erdélyről:

Vér és arany

Beszélgetés egy nagybányai aranybányásszal
Van-e utánpótlás Erdély Barbizonjában?

VI.

Tulajdonképpen az a vidék, amelyen most járunk, már nem tartozik Erdélyhez, hogy mégis Erdély részének tudja a közvélemény, annak az az oka, hogy a megszállás évtizedei alatt szorosan eggyéforrt a Kárpátok övezte, Szamos, Maros, Olt szántotta országrésszel. Egyébként ez az erdeiben, hegyeiben, völgyeiben és vizeiben dúsgazdag vidék, méltán vetekszik Erdély bármelyik részével, legfeljebb annyiban különb, vagy talán szerencsétlenebb, hogy *vérrel és verejtékkel itt sajtolják ki emberemilliók istenét, az aranyat.* Így elmondhatjuk, hogy Nagybánya a vér és arany városa, az aranyé, amit hegyeiből véres verejtékkel hoznak napvilágra bányászaink.

Amikor feltünik előttünk a bányai Kereszthegy, önkéntelenül is eszünkbe jut Ady Endre híres verse a vér és aranyról. Itt, ezen a vidéken született meg a költemény, itt szedte hátborzongató rímbe a vér és arany tragédiáját.

Háborúban sem pihen az aranyláz

Az arany sokszor megihlette már a költőket és úgy volna rendjén, ha a háborúban, amikor a költők szava háttérbe szorul, az arany is veszítsen jelentőségéből minden tekintetben. Sajnos, épp az ellenkezője a való: *Magáért az aranyért tört ki a plutokráciák háborúja, az arany „szent" nevében tengerentúlról rohanta meg Európát az ellenséges hadak tömkelege; a csatatereken elhullott* katonák hekatombái az arany oltárának képezik alapját.

Ilyen gondolatokkal telve találkoztunk régi ismerősünkkel, *P. Gy.* bányamunkással, aki már több mint 30 esztendeje vájja a földet, robbantja a sziklákat, kúszik az aranynak vékony, alig látszó útján. *Harminc esztendő óta mindennap elkapja az aranyláz, amely soha senkit, aki egyszer az aranyhoz ért, nyugton nem hagy* és a szabadulás tőle *majdnem lehetetlen.*

Öreg bányász barátom, vagy 15 esztendővel ezelőtt beszélt nekem az arany életéről, születéséről napvilágrajöttéig, beszélt arról a rettenetes munkáról, amely *egy egész életen rányomja bélyegét az aranybányászra.* Most ezek az emlékek újulnak fel bennünk, amikor ott ülünk az egyik bányászkantin asztalánál.

Kevesen vannak. Az arany rabszolgái megritkultak, de nem azért, mert nem volna elég önkéntes ajánlkozó, hanem a háborus gazdasági érdekek mást kívánnak. Azért így is, nap mint nap viszi föld alá a lift és a csille a magyar bányászt, akinek az arany szolgálatán felül egy sokkal egészségesebb, sokkal fenségesebb hivatása is van: *Előteremteni azt az aranyat, amelynek segítségével az ellenséget tulajdon fegyverével verhetjük meg, aranyat arannyal.*

De talán nem is ez a fontos, nem az arany ideológiája, hanem a harc az aranyért, a bányászok mindennapi küzdelme, mert milyen nehéz kőből aranyat sajtolni . . .

Bizonyára láttál már, olvasó, a valóságban vagy filmen és emlékszel a szük bányabejáratokra, ahol alig fér el egy-egy kicsinyke csille, keskeny vasútvonal mentén. Amikor belépsz a gerendákkal feltámasztott alagútba, úgy érzed, mintha egy más világba lépnél. Hádesz kapujához hasonlíthatók, csak még bizonytalanabb, mint amaz, mert az arany közelfejtése nem éppen veszélytelen foglalkozás.

Megkérdezzük, milyen érzés, amikor egy új aranyközet eret találnak. Egyszerű ember, mégis *válaszából kisüt a láz, ami mindenkit elkap, amikor aranyról beszélnek.*

— Fejtjük a követ, robbantjuk a sziklákat, közben a félhomályban vaksira meresztjük szemünket, hogy vajjon nem csillan-e meg valahol a mélyben egy vékony sugár, mert ha igen, akkor tudjuk, hogy ott az arany. *Sokszor százméteres sziklafalakat kell megmozdítani, összetörni, míg rábukkanunk az első gramm aranyra, míg kezünkben tarthatjuk az első szemcsét, ami biztos jele, hogy még több is van azon a tájon.*

— És mit csinálnak a kövekkel?

— Az se megy kárba. A közetet felhozzák a bányából, újból át- és átvizsgálják, összezúzzák, úgyhogy egy porszemnyi sem marad benn arany.

Az arany sohasem hal meg

Eszünkbe jut, hogy mi lesz akkor, ha a világon a munka jelenti majd az értéket, az arany helyett a munka lesz majd az egyedüli pénzérték. Egyszerű öreg barátom válaszolt erre is:

— *Az arany soha nem hal meg. Ha már nem fognak vele fizetni, még mindig ott ragyog majd asszonyaink, leányaink ujjain, nyakán, vagy fülében. A női hiúság legalább olyan rabszolgája az aranynak, mint a háború.*

Kemény, megrázó szavak ezek, de igazak. Annyira igaz, hogy ellentmondani nem is lehet. Hiszen az arany női imádatát megtaláljuk Norvégiától a legsötétebb Dél-Afrikáig, csakúgy, mint Ausztráliában, vagy Dél-Amerikában. Valóban az arany sohasem hal meg. És ha nem hal meg az arany, nem halnak meg földalatti rabszolgái sem. A bányászörökség apáról fiúra száll. *Amikor az apa kezéből kiesik a csákány, felragadja azt a fiú és tovább hajtja fejét az arany rabszolgaságába.*

Látogatás Erdély Barbizonjában

Egészen különös játéka a sorsnak, hogy szemben a dúsgazdag aranyereket rejtő Kereszthegygyel, hatalmas fáktól körülölelten, szerényen meghúzódik a világhírű festőiskola, amelynek falai közül nem egy név került a hír csúcsára, *nem egynek emlékét őt világrész művészetet szomjazói őrzik.* Ilyenkor nyáron csakúgy nyüzsög a nagybányai festőiskola a művészektől, akik a régi nagy mesterek szellemét tanulják el.

Jelenleg a festőiskolának közel 60 növendéke van. Érdekes, hogy legtöbbjük nő, pedig a bányai mesterek nem igen szerették a régebbi időben leánynövendékekkel foglalkozni, hiszen az egy *Molnár* Róza kivételével *valóban alig tört fel a művészi életben más a festőiskola női tanulói közül.*

Thorma János egyénisége és felejthetetlen emléke rányomja bélyegét a nagybányai festőiskolára, amely *a megpróbáltatás 22 esztendejében éppen az ő tántoríthatatlan művészetében őrizte meg magyarságát.*

Arra a kérdésre tehát, hogy van-e utánpótlás a nagybányai festőiskolában, határozott igennel felelhetünk. Az itt tanulók gazdag ígéretei a jövő művészetének, amely minden háború, *gond és baj ellenére egyre izmosabb és egyre tehetségesebb.*

Amint végignézünk a munka lázában kipirult arcokon és az ecsetet megmarkoló férfi és női kezeken az a meggyőződés alakul ki bennünk, hogy ezek között nemsokára feltör majd egy-egy név, a *Thormák*, a *Mikolák* nyomdokaiba lép és nagyobbítja az erdélyi Barbizon eddig is megbecsült értékét.

*

Vonatunk tovább ragad bennünket a Szamos völgyében nyugat felé. Velünk szemben, ahol kinézünk a vonat ablakából, ott magaslik a Kereszthegy, a lábainál elterülő fák között szemünk kutatja a festőiskola fehér falát és úgy érezzük, hogy a vér és arany városában nem az arany a legfontosabb, hanem a művészi véna, a művészi vér, amely diadalmaskodik még az aranyon, ott szülővárosában is.

A nagybányai magyar festők művészetét nem lehet csengő aranynyal megfizetni, mint ahogy a halhatatlanságot sem lehet.

Örök küzdelem ez a művészet és az arany között és mert a művészet a legtisztább munka, tehát az eljövendő nemzetiszocialista államban győzedelmeskedni fog az arany felett, mint ahogy a történelemben eddig mindig is győzedelmeskedett.

PÁGER ANTAL és AJTAY ANDOR
viharosan mulatságos vígjátéka:
Rádbízom a feleségem
Mától..... KAMARA

A főváros közigazgatási bizottságának ülésén

ismét sürgették a barlang-óvóhelyek gyorsabb ütemű építését

Az új iskolai év kezdetének időpontjáról és a tanítás módjáról rövidesen tájékoztatót adnak ki

A főváros közigazgatási bizottsága hétfőn délelőtt *Keleay* Tibor főpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a polgármester júliusi jelentését tárgyalták. A felszólalások során *Usetty* Béla sajnálattal vette tudomásul a polgármester jelentéséből, hogy a tüzifaellátás kérdése még mindig nem oldódott meg.

Nyáry Miklós felszólalásában megállapította, hogy a főváros műszaki közigazgatása minden elismerést megérdemel. Bejárta a nyilvános óvóhelyeket és azt tapasztalta, hogy azok tovább fejlesztése eredményesen haladt. Örvendetes jelenség az is, hogy igen sok újabb nyilvános óvóhely épült. A hatóságok tudomása szerint az óvóhely építkezésekhez megfelelő mennyiségű anyagot biztosítanak. *Az óvóhelyek építésénél viszont munkaerőhiány tapasztalható,* holott rengeteg a munkakerülő és igen magas azoknak a száma, akik mindenfelé segélyeket élveznek, *anélkül, hogy dolgoznának.* Kérte, hogy *német mintára szervezzék meg Budapesten is a munkaerőket.* Erre a várható légi támadások miatt igen nagy a szükség. A főváros legutóbb kétezer munkást kapott, akiket közmunkáknál használnak fel. Ez azonban kevés. Tudomása van arról, hogy Budán és Pesten, bizonyos részeken, természetes képződményű barlangok feltárása folyamatban van. *Ezekben a barlangokban azonban gyorsabb ütemben kellene a munkálatokat végezni.* Általában véve minden erővel arra kell törekedni, hogy *minél több ilyen barlangot építsenek át óvóhellyé.* Fontos volna az is, hogy a munkálatokat *a szükségletnek megfelelő munkáslétszámmal mielőbb befejezhessék.* Több kérdéssel foglalkozott még *Nyáry* Miklós, végül az iskolai év kezdetének időpontjáról kért felvilágosítást. A szülők ezzel kapcsolatban teljesen tájékozatlanok. Hangsúlyozottan kérte, hogy az illetékes tényezők már most adjanak tájékoztatást arról, hogy *mikor indulnak meg a tanítások és a tanítások mi módon biztosítják?*

Bódy László alpolgármester válasza

A felszólalásokra *Bódy* László alpolgármester válaszolt. Kijelentette, hogy a nyilvános fürdőmedencékben való dohányzás *teljes eltiltását kéri a főkapitánytól.* A tüzifaellátás ügyében a tárgyalásokat a kormányhatóságokkal tovább folytatják. Minden remény megvan arra, hogy *a tárgyalások sikerre vezetnek.* Mindent elkövetnek, hogy a főváros házi sertéshizlalását *fokozzák. Nyáry* Miklós felszólalására közölte az alpolgármester, hogy az új óvóhelyek építése és a meglévők korszerűsítése *teljes erővel folyik.* Az iskolai év kezdetének időpontjáról és a tanítás módjairól most folynak a tárgyalások és a tárgyalások eredményéről a szülőket megfelelő időben értesíteni fogják. A munkaerők megszervezésének kérdésével a kormány már foglalkozott és az erre vonatkozó rendelettervezetet a főváros illetékes szervei már letárgyalták. Így remény van arra, hogy *a munkaerőhiányt* teljes mértékben kiküszöbölhetik. A bizottság a polgármester jelentését és az alpolgármester válaszát tudomásul vette, majd letárgyalták a főkapitány, az árvaszék és a pénzügyigazgatóság jelentését.

21 órakor kezdődik az elsötétítés

A honvédelmi miniszter rendelete értelmében — a nappalok fokozatos rövidülése miatt új elsötétítési időpont lépett életbe. A lakóházakat 21 órától hajnali öt óráig kell elsötétíteni és a közvilágításban, valamint a járóművek világítóberendezéseiben is ez alatt az idő alatt kell az előírásos fényesökkentést végrehajtani.

Idegenek és zsidók terjesztették a kommunista röplapokat Romániában

Mint hivatalos részről közlik, kinyomozták azoknak a kommunista tartalmú röplapoknak az eredetét, amelyeket néhány hónap óta Romániában titokban terjesztettek és amelyek aláíróiként a román történelem jóhangzású nevei szerepeltek.

„Az előállító szervezet tagjai — mondja a hivatalos közlemény — idegenek a román néppel szemben és nem értik meg annak eszményeit."

A röplapok öt kinyomozott szerzője közül három zsidó. *(MTI.)*

Könyvek

BAÁN KÁLMÁN: ŐSI MAGYAR SZEMÉLYNEVEK

Tulajdonképpen alapvető munkának tekinthetjük *Baán* Kálmán *Ősi magyar személynevek* című könyvét, amely a XIV. század közepéig használt ősi magyar személyneveket ismerteti. Fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy eddig az időpontig családneveket nem ismertek, illetőleg nem használtak. A hatalmas személynévgyüjteményből a régi magyarság sajátos szellemisége bontakozik ki. A közölt férfi- és női nevek ezenfelül rokonságunkat is bizonyítják a törökök felé, mert igen sok személynevünk azonos a törökökével. Külön ki kell emelnünk az ősi magyar hitvilágból vett személyneveket is, amelyek ma jórészt ismeretlenek. Külön csoportban közli a szerző az ősmagyar női neveket, amelyek közül a következőket említjük: *Ajándék, Csoda, Dévaj, Epres, Gyöngy, Gyönyörű, Havaska* stb. Amint látjuk, a női személynevek viselőjük tulajdonságait jelentik, de ugyanilyen értelmük van a férfineveknek is, mint például: *Égő, Bűvös, Haragos, Ital, Látomás.* A mintegy hatezer ősrégi személyi név erőteljes bizonyítéka annak, hogy a magyarságnak rendkívül gazdag ősi névanyaga van és nincs szüksége arra, hogy idegen eredetű keresztneveket adjon gyermekeinek A szerző a névtárból száműzte az idegen eredetű, de átvett személyneveket. Az ismertető füzet mindenkit érdekel, aki ősrégi magyar nevekkel foglalkozik.

MEGJELENT BAAN KÁLMÁN:
Ősi magyar személynevek
(Többezer ősmagyar férfi és női keresztnév szófejtéssel.) Ára 15.— P. Kapható: **Őskutató Intézetnél, Budapest, VIII., Baross-utca 18** és minden könyvkereskedésben.

SPORT

A Kispest legyőzte a Nagyváradi AC-ot

Ma: Ferencváros—Újpest

A labdarugók Szent László Tornája során az *Ujpest* 9:2 (4:0) arányban győzte le a *Nemzeti Vasast*. Az Ujpestben különösen a csatársor játszott kitűnően, amelynek közepén a MÁVAG-ból Ujpestre került *Szabó* szerepelt. A kaput *Sólymosi* védte. A lila-fehéreknek csak a játék első felében volt komoly ellenfele a békeutcai gárda. *A Gamma kemény küzdelem után győzte le a végig jól játszó Elektromost 4:1 (1:1) arányban.*

Az igazi meglepetés vasárnap az Üllői-úton született, ahol a *Kispest 2:0 (0:0) arányban győzte le a tavalyi bajnok Nagyváradi AC csapatát.* A Kispest már az első félidőben is jobbnak bizonyult valamivel. *Mészáros* egy lesgólt lőtt, *Egresi* pedig a kapufára lőtt egy 11-est. *A második félidőben a bajnokcsapat tíz emberrel játszott,* mert az első félidőben vállsérülést szenvedett *Vécsei* kapus helyett *Ónodi* védett. Tíz emberrel is fölényt harcolt ki a NAC, de gólt nem tudott lőnni és végül újra a Kispest kerekedet felül. *Mindkét gólját a fürge jobbszélső, Egresi lőtte.*

A Ferencváros csak nehéz küzdelem után tudta legyőzni a Csepelt, melynek csatársorát a volt zöld-fehér játékos, *Füstös* irányította. Az első gólt a csepeli *Pintér* lőtte. Ezt *Sárossy* dr. egyenlítette ki, majd ugyanő szerezte meg a győzelmet jelentő gólt is.

Ma délután kerül sor a Szent László Torna elődöntő mérkőzéseire. Félnégykor a *Kispest* játszik a *Gammával*, utána a *Ferencváros csap össze az Ujpesttel az Üllői-úton.*

Az UTE 7:1-re „hengerelte le" a MAC vízilabda csapatát

A Szent László-díjban a MUE vezet

Szépszámú néző előtt kezdődtek meg a magyar úszóbajnokságok első napi küzdelmei. Az egyes versenyszámokban az esélyesek győztek, meglepetés csupán a vízilabdázók mérkőzésein történt, ahol az *UTE fölényesen győzte le a fáradtan és szétesően játszó MAC-ot.* A kék-sárgák mentsége: a vízilabdamérkőzés előtt hat játékosuk az úszóversenyben vett részt. Ezúttal *Kalapos* is hiányzott a legutóbbi csapatból, *Csuvik* edzés nélkül játszott. A másik mérkőzésen majdnem meglepetés született, a *BSE már 2:0-ra vezetett a bajnok FTC ellen.* A második félidő elején nagy védelmi hibából kapta az első gólt. Végeredményben csak *igen-igen nagyharc után nyert az FTC.*

A Szent László-díjas pontversenyben hölgyúszói révén a MUE szerzett legtöbb pontot, 44-et. 2. MAC 40 ponttal.

Ma délután játsszák le a Magyar Kupa döntőjét az UTE és az FTC. A BSE és a MAC a harmadik helyért mérkőzik.

Az úszóbajnokság első napjának részletes eredményei:

200 m gyors: 1. Tátos FTC 2:17.6 p. 2. Eleméri MAC 2:18.5 p. 3. Végházi BBTE 2:19 p.

200 m hölgy mell: Novák II. MUE 3:10.8 p, 2. Somhegyi Gamma 3:18 p, 3. Killermann MAC 3:18.2 p.

200 m hát: 1. Valent Move Egri Sport Egylet 2:39 p, 2. Gálambos UTE 2:41 p, 3. dr. Bánky—Horváth MAFC 2:48.2 p.

400 m hölgy gyors: 1. Novák I. MUE 6:03.2 p, 2. Baló MUE 6:21.4 p, 3. Stefán Csepel 6:23.4 p.

100 m mell: 1. Németh Gamma 1:12.2 p, 2. Szegedi BSE 1:13.2 p, 3. Fábián MAC 1:14.2 p.

Műugrás: 1. Hidvégi MAC 150.18 ponttal, 2. Dömény MAC 143.84 p, 3. Galla FTC 133.97 p.

Ifj. műugrás: 1. Lichtner Gamma 76.53 p, 2. Dudás BSE 71.83 p, 3. Balog MAC 53.80 p.

Ifj. hölgy műugrás: 1. Szilágyi Gamma 68.09 p.

100 m ifjúsági gyors: 1. Gyöngyösi MAC 1:03.5 p, 2. Kádas MESE 1:03.7 p, 3. Oltai MESE 1:07.4 p.

4×100 m gyorsúszó váltó: 1. MAC/A (Eleméri, Gyöngyösi, Fábián, Csuvik) (4:14.2 p, 2. UTE 4:16.3 p, 3. MESE 4:26.8 p.

Vízilabda Kupa elődöntő mérkőzés.

UTE—MAC 7:1 (2:0) Játékvezető dr. Somóczi. Góldobók: dr. Bozsi (4), Szittya, Kislégi, Lemhényi, illetve Eleméri.

FTC—BSE 4:3 (0:2) Játékvezető Végházi. Góldobók: Németh (2), Molnár, Tátos, illetve Sárosi I. (3)

MEGLEPETÉS A KERÉKPÁROS BAJNOKSÁGON

A Magyar Kerékpáros Szövetség a Millenáris sporttelepen rendezte pályabajnoki versenyét 4500 főnyi közönség előt. Meglepetésre a csepeli Zseller nyerte a 25 km-es pontversenyt. Eredmények:

Repülőversenyben: bajnok Nagy Béla Törekvés, 2. Nótás Postás, 3. Pelvási Postás, 4. Tóbiás Sólyom KE.

Kezdők versenyében: 1. Takács BSzKRT SE, 2. Vanek Sólyom KE, 3. Pajor Törekvés SE.

Egyórás motorvezetéses versenyben: bajnok Karaki BSzKRT, 68.550 m., 2. Pataki Postás.

25 kilométeres pontversenyben bajnok: Zsellér Csepel, 2. Kucsera FTC, 3. Tóbiás Sólyom KE, 4. Knob Törekvés.

I. és II. osztályú selejtező versenyben: 1. Éles FTC, 2. Morvai FTC, 3. Knob Törekvés, 4. Gere Postás SE.

A pestvidéki atléták szép győzelme

A Szent Margit-szigeti MAC-pályán ütközött meg a pestvidéki válogatott atlétagárda Zágráb legjobbjaival. A viadal első részében a zágrábiak szerezték meg a vezetést, később azonban beérték, majd el is hagyták őket a pontversenyben a derekasan küzdő pestvidéki fiúk. Végeredményben 86:75 arányban diadalmaskodtak.

Részletes eredmények:

110 m. gát: 1. Marcelja Zágráb 16.6 mp., 2. Villányi Pestvidék 16.8 mp., 3. Uzsoki P. 16.9 mp., 4. Horváth Z. 18 mp.

Rúdugrás: 1. Zsitvai P. 350 cm., 2. Ivanus Z. 340 cm., 3. Nyiri P. 320 cm., 4. Dolonecz Z. 320 cm.

100 m.: 1. Gál Z. 11 mp., 2. Bánhalmi P. 11.1 mp., 3. Janicz Z. 11.2 mp., 4. Karácsonyi P. 11.4 mp.

Súlylökés: 1. Ivekovic Z. 13.20 m., 2. Rastic Z. 12.97 m., 3. Hamvai P. 12.87 m., 4. Remete P. 12.59 m.

400 m. gátfutás: 1. Mulic Z. 58.6 mp., 2. Fenyvesi P. 59.5 mp., 3. Villányi P. 61.1 mp., 4. Skusek Z. 62.8 mp.

Magasugrás: 1. Kolozsvári P. 182 cm., 2. Lehoczki P. 178 cm., 3. Horváth Z. 165 cm., 4. Marcelja Z. 160 cm.

1500 m.: 1. Flass Z. 4:04.8 p., 2. Villási P. 4:05.8 p., 3. Molnár P. 4:12 p., 4. Jagarinec Z. 4:22.6 p.

Távolugrás: 1. Urbic Z. 671 cm., 2. Jávor P. 657 cm., 3. Feenyvesi P. 639 cm., 4. Mogyorósi Z. 609 cm.

Gerelyvetés: 1. Markusic Z. 53.50 m., 2. Bende P. 51.50 m., 3. Urbic Z. 45.42 m., 4. Csejtevalvi P. 34.48 m.

400 m. síkfutás: 1. Bánhalmi P. 50.4 mp., 2. Onódi P. 51 mp., 3. Dernikovic Z. 52.9 mp. 4. Botka Z. 54.8 mp.

Diszkoszvetés: 1. Remecz P. 46.64 m., 2. Remete P. 38.26 m., 3. Marian Z. 37.65 m., 4. Ivekovic Z. 36.63 m.

800 m.: 1. Marosi P. 1:54.9 p., 2. Virik P. 1:58.5 p., 3. Bedekovic Z. 2:04.5 p., 4. Berndt Z. 2:06.4 p.

Kalapácsvetés: 1. Remete P. 48.17 m., 2. Kósa P. 47.65 m., 3. Gugjan Z. 46.95 m., 4. Marian Z. 28.70 m.

5000 m.: 1. Szegedi P. 15:22 p., 2. Mészáros P. 15:59 p., 3. Mihalic Z. 16.07.2 p., 4. Krajcár Z. 16:30.8 p.

4×100 m. váltófutás: 1. Z. (Gál, Vonic, Jávor, Turkaj) 43.5 mp., 2. P. (Bánhalmi, Karácsonyi, Onódi, Marosi) 43.6 mp. Mindkettő csúcseredmény.

Kedden délután Szabadkán nemzetközi atlétikai versenyt rendeznek a zágrábi, pestvidéki és szabadkai atléták részvételvel.

Kun Sándor orosházi levente a 10 km.-es gyaloglóbajnok. Ideje: 53 perc 48.2 mp., 2. Hunyadvári UTE, 3. Kapusi UTE.

Az OTE női atlétikai versenyén a Pécsi EAC versenyzője, Lőrinczi Anna 8.1 mp.-es idővel legyőzte a bajnok Nagy Rózsit. A 800 m.-es síkfutásban Sallai OTE volt az első 2:38.1 mp.-es idővel. A másodiknak beérkező székesfehérvári Pálfy kisasszony 2:42.9 mp.-es eredménye új északnyugati kerületi rekord.

A Szeged AK labdarugócsapata barátságos mérkőzésen 6:0-ra győzte le az Ujvidéki AC-ot.

Géczi BBTE nyerte a férfi. Farkas BTKE a nő: II. o. tenisz egyes bajnokságot. Géczi Harasztit (BAC), Farkas Christiánt (MAC) győzte le a döntőben.

Két új országos rekord született a HTSE lövészversenyén. Az egyiket Lányi József (HTSE) érte el a nagyöblű céllövő puskával 500 körös találattal, a másikat Bukova Lajosné (Bulcsu LE) a hadipisztolyban 40/346 körös eredménnyel.

A MAC atlétái szerepeltek legjobban a Budapest-kerületi ifjúsági atlétikai egyesületi bajnoki versenyén. 2. BBTE, 3. UTE, 4. FTC.

A Magyar Kupa mérkőzések során a Pápai SC 21 gólt lőtt a győri Ujtelepi TE-nek és egyet sem kapott.

Világ-tükre

Az összeszegezett hátgerinc

Ember, akiben több a vas és ezüst, mint a csont

A napokban tartott ülést a német Ortopédiai Társaság, hogy megvitassa a háborús művégtaggyártás és a különleges műtétek terén mutatkozó hétmérföldes haladást, melynek voltaképpeni megindítója a ma is Bécsben élő agg Lorenz Adolf orvostanár volt. A 90 éves professzor nemrégen kapta meg a Goethe-érmet és a Billroth-jutalmat. Rajta kívül európai hírű orvosok, mint Spitzy, Lange, Gocht, Sched és mások jelentek meg, hogy beszámoljanak olyan műtéteikről, melyek már a csoda határait érintik. Sauerbruch, a legnagyobb ma élő sebész bemutatta néhány kezeltjét, akik közt volt olyan is, akiben több az ezüst- és vaspótlás, mint maga a csont-állománya.

A kongresszus megállapitotta, hogy a csonthiány az emberben ma már nem túlságosan veszedelmes tényező. Mióta a mozgatható és önállóan működtethető művégtagokat feltalálták, cseppet sem tragikus egyik vagy másik végtag elvesztése. De nem gyógyithatatlan például a gerinctörés sem. Egyik orvos bemutatta azt az ápoltját, akinek a gerincét 30 centiméter hosszú, nem rozsdásodó duplalamellás tüvel, illetve szeggel kapcsolta össze és Sudeck hamburgi professzor elhozott egy katonát, aki négy hónappal ezelőtt gerincvelősérüléssel került hozzá, ma pedig segédszolgálatot teljesit egyik csapattestnél.

A végtagoknak sérülés következtében történt bénulását ma egészen könnyen lehet gyógyitani. Műtéti és nem külső kezeléssel hozzák rendbe ezeket az egykor annyire félelmetes sérüléseket s ezzel oly közel jutottak az agybetegségek megoldásához is, hogy a kongresszus véleménye szerint egy esztendő mulva korszakalkotó felfedezésekkel lephetik meg az emberiséget a német orvosok az agy sérüléseivel kapcsolatban.

Hatvan esztendő múlva a brit antracit kifogy a föld alatt

A szén angolszász részről, a háború alfája és omegája. Mióta a világ áll, akkora széntömegeket nem használtak fel, mint most. Érdekes, hogy a statisztika szerint az olajban annyira gazdag angolszász népek ma is inkább a szenet favorizálják az olaj terhére. Lloyd George brit anyaggazdálkodási miniszter most jelenti, hogy a nagy szükséglet ellenére az angol antracittermelés több mint egymillió tonnával visszaesett, de nem azért, mintha az a már megszokott sztrájkok következménye lenne, hanem mert az elsőrendű angol szén oly mélységekben található, hogy a jelenlegi gépberendezésekkel hozzáférni egyre nehezebbé válik. Ehhez képest erős szénracionalizálást végeznek a szénben leggazdagabb birodalomban, s bizonyos népi elégedetlenség is felütötte a fejét, mert például az előkelőbb londoni villanyegyedekben, mint például Ealingben és Lewishamben mindenkit elláttak szénnel, de Bromleyban és más munkásnegyedekben hirét sem látják.

Vannak negyedek, ahol egy-egy család tavaly karácsony óta egyetlen mázsa szénhez nem jutott. Ez az aránytalanság arra is visszavezethető, hogy a tudomány megállapitása szerint hatvan éven belül az antracit teljesen eltűnik az angol bányákból. Egyesek úgylátszik már számitanak erre és kezdik az elsőrendű szenet felhalmozni...

Bérpaloták az építődobozban

Nem megyünk a föld alá lakni!

A németeknek nem szokása, hogy a bajok és veszedelmek elől elbújnak vagy kezüket az ölükbe rakják. Ellenkezőleg, mint fiatal tetterős nép példát mutatnak abból, hogyan kell fogadni a kellemetlenségeket. Mindenki azt hinné, hogy a rombadöntött német városok népe abban látja a megoldást, hogy *a föld alatt* helyezkedik el. Erről széltében-hosszában számos tanulmányt, cikket irtak, de a német nép az ötletet egyáltalán nem fogadta szivesen. *Ez a nép napfény, levegő és viz után áhitozik velünk, magyarokkal együtt* és nem tudna soha a férgek és patkányok sötét földbörtöneiben elhelyezkedni.

Ha tehát levegőre kívánkozunk, akkor gondoskodni kell arról, hogy a brit terrortámadásokat minél gyorsabb építkezéssel és minél ötletesebb anyagpótlással ellensúlyozzuk. A németek már irányt mutattak ezen a téren. *Fürészporból, szemétből agyagból, fából, cementből, salakból, sőt közönséges utcai porból csinálják a kitűnő téglaanyagot,* sőt nem is téglát, hanem mindjárt egész házfalakat, komplett kéményeket, néha egész szobákat.

Ha valaki megtekinti a német kisházak építkezését, elámul, még ha amerikai is az illető. Olyan terepen, ahol reggel hat órakor még csak kemény, tarackos fütenger volt, este hatkor beköltözhető lakások állnak rendelkézésre. Hogy ezt miképpen csinálják? Megérkezik a legközelebbi állomásra néhány vagon, tele *látszólag rendszertelenül össze-vissza szórt fa-, cement- vagy salakanyagokkal.* Húsz-harminc mesterember is érkezik. Az anyagot óriási motorjárművek valósággal a helyszínre szórják. Az alapot kis kézigépekkel készitik el, aztán a lassú és bonyodalmas téglafalemelés helyett felállítják, összekapcsolják, összeszegecselik a készen szállitott falakat, ablakostól és ajtóstól együtt. Csövek, drótok, kapcsok lógnak szanaszéjjel. *Egy mérnök valami kis árnyékos helyen asztalkát kap s arra olyan méretű kockákat és lapokat szór ki, amilyennel a multban gyermekeink játszottak — egyszerű kis építődoboz tartalmát rakja össze s ahogy ő ezt csinálja, az iparosok utánozzák, de a hozott nagyobbméretű anyagból.*

A mérnök játszik és a mesterek a doboz boszorkányos tartalmának megfelelően akár bérházakat emelnek órák alatt. Nem hiába mondotta *Ley* dr. a legnagyobb bombatámadások után: — Romboljatok csak, britek! Láss hozzá a munkához, német munkás! Nem bújunk a föld alá! *Majd csak megúnják egyszer az angolszászok a rombolást,* aminek semmi hatása nincs, de nekik mérhetetlen vagyonokba és pótolhatatlan emberéletekbe kerül!

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Budapest, VI. Aradi-utca 8. szám
Telefon: 122—690, 122—699, 122—698, 122—697, 122—696, 122—695. Előfizetési árak: egy hóra, 5.60 P, negyedévre 16.— P. Egyes szám ára hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér
Postatakarékp. csekkszámla: 28.990.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap.

Jegyezze fel

TUDVALÉVŐ DOLOG, hogy a papirpénzeken, főleg ha ezek piszkosak, sok bacillus van. *Kiefer* dr. a világháború után forgalomba került bankjegyeken, amelyek igen gyorsan vándoroltak egyik kézből a másikba, 13—143 ezer bacillust talált. A békeidőbeli papírpénzeken, amelyek nem voltak olyan forgalmasak, sokkal kevesebb, 800—3000 bacillus tanyázott. A gyűrött bankjegyek, amelyeken nagyobb a tapadás lehetősége, több bacillust szállítgatnak, mint a simák. A bacillusok között van mindenfajta. Némelyiknek az élettartama csak néhány óra, de némelyiké néhány hét, sőt esetleg egy félév is lehet.

A MEZEI POCOK rettenetes pusztítását évenként érzi a mezőgazdaság, de védekezni nem tudnak ellene. A véletlen érdekesnek látszó felfedezést pattantott ki. A Rajna folyam mentén lakók megfigyelték, hogy ahol a kerti vagy nagysárfű — tudományos nevén: Euphorbia lathyris — terem, a mezei pocok eltűnik. Akik ezen a tapasztalaton okulva, kertjükben elültették ezt a növényt, rövidesen megszabadultak a pocokhadtól. Még nem tudjuk, miben áll a mérges növények pusztító hatása, de ma azért sokfelé kihasználják ezt a tulajdonságát, amire a tapasztalat vezette rá a megfigyelőket.

A NAPSUGARAK az egyenlítő vidékén évenként körülbelül 700 billió köbméter vizet párologtatnak el. Akkora vízmennyiség ez, hogy ha Európára zuhanna, 65 méter magas vízréteg borítaná el attól világrészünket.

Segítőtársaink: a gombák

A túlnépesedett Európa saját termelésű élelmiszerkészletének kiegészítése szempontjából kénytelen foglalkozni az élelmiszerek mesterséges úton való előállításának gondolatával. A természet maga oldja meg a problémát, mikor erjesztőgombák segítségével, tisztán ásványi anyagokból fehérjét és zsírt állit elő. Az erjesztőgomba táptalajául ammoniáksót, facukrot, tápsókat, pl. foszfátot is, alkalmaztak. Dr. phil. Frenesieus Frankfurt am Main-i tudós adatai szerint 236 gramm erjesztőgombával, kellőképpen ellátva a szükséges tápanyagokkal, 210 gramm „fehérjetermés" érhető el. Az erjesztőgombák helyett sikerrel használják a többsejtű fonalgombát is, amelynek azonban az a hátránya, hogy tenyésztésére nagy felület kell, bár egy újabb német eljárás lehetővé teszi a kádban való előállítását is. Itt a fonálgombák fusárium nevű fajtáját használták. Táplálékul ismét különféle szénhidrátok, nitrogénpótló ammoniáksók, ásványi sók és fejlesztőszerek szolgáltak. A legnagyobb mennyiségű zsír, melyet e gomba a szénből ki tud termelni, 100 gramm szénanyag után 15 gramm. E. műzsír tulajdonságaiban teljesen a növényi olajokhoz hasonlít.

Ismeretlen da Vinci festményt találtak egy milánói kolostorban

A bombatámadások, amelyeket angolszász részről oly kíméletlen erővel folytatnak a műemlékek ellen, nagy károkozásuk mellett néha hasznot is hajtanak. Most olvassuk, hogy Milánóban egy összebombázott kolostor eltakarítási munkálatainál Leonardo da Vinci, a nagy művész és tudós eddig nem is sejtett nagyértékű festményét tárták fel. A kép Krisztus életének egy tömenti epizódját ábrázolja s erős sérülése ellenére is kifejezhetetlen kincset jelent.

Leonardo da Vinci, akit a sors ragyogó külsővel áldott meg, 1452-ben született és a franciaországi St. Cloudban halt meg 1519-ben. Sirját az enyészetnek engedték át s azóta is keresgélik, de a nagy és annyira bátor művész tetemeit nem sikerül megtalálni többé. Minden idők egyik legnagyobb alkotóját ilyképpen nyomtalanul fogadta magába a föld. Mikor da Vinci egyik legértékesebb alkotását, a Mona Lisa-festményt a párisi Louvreből annakidején ellopták, valóságos népvándorlás indult a saintcloudi és amboisei temetőbe, melyet alapjaiban forgattak fel. Vinci-mámor és divat szállta meg egész Franciaországot. Csak ekkor irták meg, hogy Vinci mennyi mindennel foglalkozott eredményesen.

Újabb Vinci-divat Itáliában

A nagy művésszel kapcsolatban most újabb szenzációk adódnak. Az egyik az, hogy Vinci másik igen értékes és pótolhatatlan festménye, az „Utolsó vacsora", amely először a Santa Maria delle Grazie dominikánus kolostorban volt elhelyezve, majd a milánói dominikánus kolostorba került, egy angolszász légi támadás áldozatává vált. Ugyanez a támadás tárta fel az ismeretlen tóparti festményt, amely a maga színeiben és szépségeiben utolérhetetlen, azonkivül a Genezareth-tavi egykori házakat úgy ábrázolja, ahogy azok a helyszínen álltak. A kép egyben tehát történelem is, nagy idők és nagy emberek emlékeztetője.

NYOMATOTT A GLOBUS NYOMDAI MŰINTÉZET RT. KÖRFORGÓGÉPEIN BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 8. — FELELŐS: VITÉZ MARGITTAY ANTAL IGAZGATÓ

Molnár Rózsa
Leányközépiskolai rajztanári oklevelet kapott
Képzőm.Főisk.Evk. 1927-28. 22. lap

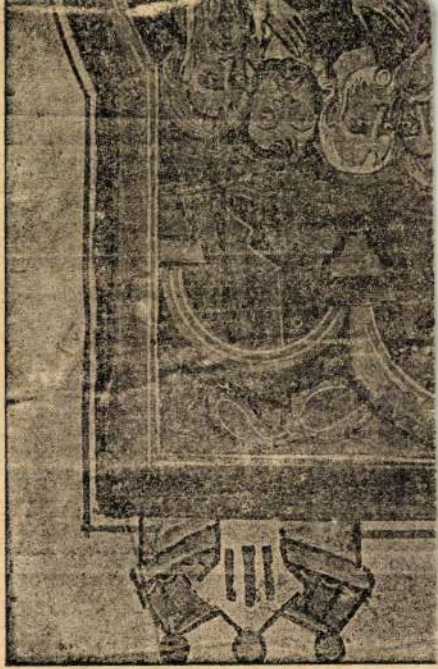

MDK

Molnár Róza
Vasalónő, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst muz. kiáll. 1945. okt. 6 l.

MOLNÁR Róza

Illustráció Sándi S: Böstön c.
áráshoz (repr.)

Szabadi Nyság 1955 11 ért. 44. n. okt. 29. 7 l.

MOLNÁR Róza

illustráció Sólyom L.: Nese a nótegadó
kislányról c. novellához
(repr.)

Szodalmi Ujság 1956 III évf. 4. n. jan. 28. 9. e.

Molnár Róza
festő

M.D.K.

Méltatás.

Dutka Mária: Képzőművészeink nemzetközi kiállítása
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28.

9 l.

MDK

Molnár Róza, festö

Falusi házak. Pasztel.

KMTárs.Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 25.1.

MDK

Molnár Róza, festö

Havas táj. Pasztel.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 18.1.

Molnár Róza
festő

M.D.K.

„Ünnep délutánja"

Ledor s képrőművésznők kiállítása
Nők Lapja, 1959. marc 12 - 11 szám.

Mit herzlichen Grüßen
Ihr

Hanns Heinrich"

Ihr ergebenster
Max Steglitz, den 12. Januar.

Molnár Róza
festő

M.D.K

Önarchépe

Fedor: Képzőművésznők nemzetközi kiállítása
Nők Lapja, 1960. márc. 3 – 9 szám.

M.D.A.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

R. D. K

MOLNÁR Róza

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e.

M.D.A.

MOLNÁR Róza

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 637.l.

MDK

Molnár Róza

illusztrációk az alábbi müben.

Tersánszky J.Jenő: A félbolond. Bp. 1947.

Polarx Rose

Illustrations on right page.

Tarabarsky Jr.Yens: A Tadpolong. Np. 1947.

MDK

Zs. Molnár Rózsi, festö

Árnyékban. Olajfestmény.

Nyiregyházi Müv. Hetek. 1910. máj. 1.-től jun. 3.-ig.
Képzömüv. Kiáll. tárgymutató. 10.1.

R.D.K.

MOLNÁR Róza

1923-ban Nagybányán a Szabadiskola

tagja

Róti: Nagybánya ... 335.

M. D. K.

MOLNÁR Rózsa

1927-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 338.l.

MDK

Molnár Róza, festö

Tájkép, olajfestm.

Az Alkotás Müvészház XXXII.kiállitásának katalogusa.
"A Müvész Két Arca." 1947.III. 9-25.

M.D.K.

Molnár Réka
festő

Tájképekkel szerepel a kiállításon

Megnyílt a magyar képzőművészek II. országos kiállítása

Magyar Nemzet, 1959. május 8. 8l

MDK

Molnár Róza
Önarckép, olaj

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946. márc.
7 l.

MDK

Molnár Róza

Olvasó nő, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 8 l.

MDK

Molnár Róza

Háztetők, olaj

N. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj.
6 l.

Molnár R-zsi

MDK

festő

Szerepelt az 1934 aug. 5-12 közt tartott Miskolci Hét keretében, a Lévay József Közművelődési Egyesület 40 éves jubileuma alkalmából rendzett kiállításon.

Hajdu Béla: Borus idők - Napsütések.
Északmagyarország. 1964 jan 26.

Molnár Róza

HDK

Havas táj, pasztell

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Molnár Róza MDK

Kis leány, pasztell

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

Molnár Rózsa
festő

M.D.V.1

Munkával ~ életével
szemben.

Fedor Ágnes: A legfiatalabb magyar festőnő
Vörös Lapok, 1913. február 9 — 9 lap

M.D.K.

Molnár Róza festő

Kiállitása a Fészek Klubban.

Cikk: Kiállitások.

Világ,1949.jun.23.

MDK

Molnár Róza

Paraszt csendélet, of.

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 196o. Mücs.

MDK

Bozsó János festő

Bozsó János kiáll. Fényes A.terem 1960. febr.

MDK

Molnár Róza, festöm.

Vasalónö. Olf.

v. Ernst Muz.- A Szocdem.Párt Képzöm.-nek Társasága és meghivott müvészek kiáll.-a. 1945.okt 13.-28
Kat.

MDK

Molnár Róza

Macskásönarckép, olaj.

Rippl-Rónai Társaság kiáll. Nemzeti Szalon
Művészeti Egyesület 1948.dec.12.-dec.26.
Kat.

MD K

Molnár Róza, festö

Ölvasó. Olajf.

Műcsarnok. IV. Képzőmüv. kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj. 16-3c. Kat. 12.1.

MDK

kézdivásárhelyi Molnár Róza

Nyitott ablak, of.

Alkotás Művészház első csop.kiáll. Bp.1942.nov.

MDK

Molnár Róza, festő

346. Téli táj. Olf.

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért". Képzőm.Kiáll. 1942.
Kat. 15.l. jun.6.-22.

MDK

Molnár Róza

Olvasó nő, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig
8.lap

MDK

Molnár Róza

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

Molnár Roza.

1941-ben a Tamás Galéria kiállitotta müveit

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek történetekézirat.

Molnár Roza.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat,

M.D.K.

Molnár Róza
festő

A nagymaroki művésztelep
tagja.

Fedor Ágnes: Szivek és ivek Nagymaroson
Nők Lapja, 1963. július 6 – 22 lap

MDK

Kézdivásárhelyi Molnár Róza, festöm.

39. Nyitott ablak. Olf.

Alföldi Művészház. - I.csop.kiáll. 1942.8-24. Kat.

MDK

Molnár Róza

Önarckép, o.

Gyerekek, o.

Nagybányai festők. Nemz.Gal. 1962. jun.

MDK

Molnár Róza

Vasalónő, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

Molnár Róza

[redacted]

Téli táj, olf.

Műcsarnok 1942 [redacted]

Molnár Róza

MDK

Olvasó, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Molnár Róza festőm.
1900–1971

108/I-1-54

Rákoskeresztur

tárunk Rendelési osztályának az
elől. Ezek az adatok az "American
alók.
a késedelemért, s vagyok, Uram
őszinte tisztelője és hive
Haraszti Zoltán

Molnár Róza

Parasztcsendélet, olaj, 700×100

Képzőművészek nemzetközi
kiállítása. 1960. Bp.

Molnár Róza

A nagymaros. alkotóházban dolgozik

Bányász: Utrig Zsigmondnál a nagymaros. alkotóházban

Pestmegyei Hírlap 1969 II. 21.

Molnár Róza

festő sént vett a nagymaros képzőművészeti kiállításon

Padá nyi Anna: Képzőművészeti kiállítás Nagymarosan
Pestmegyei Hírlap: 1966. júl. 29. péntek 3. o.

Molnár Róza MDK

Paraszt csendélet, olf.

Műcsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

M.D.K.

Molnár Róza

A Rippl Rónai Társaság a Demokratikus Nőszövetség közreműködésével rendezett kiállitást a Budai Vigadóban. Itt szerepelnek a müvész munkái, melyekről Berend Ilona: "Heti kiállitások" cimmel ir.

A "Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. juli 1-7. III. évf.
27. sz.

Molnár Róza

kezdi vásárhely;

festő

tovabb

Rubletzky Géza

~~mohász~~

Tamás Galéria

133. sz. 1942. máj

l hirdethet a távbeszélő névsorokban.

sa

ıtin Angelo Di terazzo műkő és ıentáru vállalat, Kassa, Bárcai- 8 28-74

:skemét

ı Sándor márvány és grá- tsirkógyár és kőipartelep ecskemét V Nap u. 1. 3-51

ıfeld Ignác sirkógyár, ecskemét, IX. Szent István- ıros 19. 2-63

:skolc

stein Hermann és fia kőfaragó- ep, Miskolc Zsolcai kapu 30. 20-49 ıts Gábor kőfaragómester, gép- ejű kőipartelepe Miskolc, Vay- 30. 13-93

iregyháza

ı Sándor sirkőraktára, Nyiregy- za, Rákóczi-út 5. 28-09

ecse

eigner Károly sirem- léküzem, Óbecse. 10

osháza

ik Lajos sirkőraktára, Orosháza. 2-65

ıpa

ıusz Albert fia, Pápa 11-68

ics

István kőfaragó, Pécs, Rad- 96. 13-86

Só.

vidé

Ujvidék

Krámer Testvérek sodrony-, sodronyáru- és vasárugyár, Ujvidék, Krámer Sándor-u. 7. 23-17 23-18

Újvidéki Kábelgyár R.-T. Ujvidék. Krámer Sándor-u. 2/4 21-21 és 24-65

Sodronyszövetek, fonatok, kerítések.

(Lásd kerítések, kapuk, ajtók alatt is.)

Budapest

Zimmermann Gyula és fia. Sodronyszövet, fonat és szitaáru. Budapest, VIII. Rákóczi-tér 3. 142-937

Miskolc

***Deicgsel A.* magyar acéldrót-, drótkötél és drótárugyár r.-t. Miskolc, Besenyői-út 18. 13-21**

Nagyvárad

Bozsák Mihály sodronyszövet, fonatgyár Nagyvárad Beöthy Ödön-u 67. 21-10

Nyiregyháza

***Bezzegh Tibor* drótkerítés, sodronyágybetét, drótszövet és szitaáruüzem, Nyháza Öszöllő u 6. 29-60**

Ujvidék

Krámer Testvérek sodrony-, sodronyáru- és vasárugyár, Ujvidék, Krámer Sándor-u. 7. 23-17 23-18

Veszprém

~~jun. 25. 1911.~~

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
519/911

Molnár Róza

A. Ungrapia
1940. 3-4. sz. 22. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

1911. évi 14314 számv. sz.

..... ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

br. Forster

a müemlékek orsz. bizot

F. é. junius 9-n, 4

kozással van szerencsém Mö

M.D.K.

Molnár Róza

Önarcképének repr.-ját bemutatja a lap a "Fészek"-ben rendezett kiállitásáról.

Szinházi Élet, Bp. 1938. május 8-14. XXVIII. évf. 21. sz. 69. lap

M.D.K.

Molnár Róza

Barsi Ödön: "III. Richard" c. novellájához
készitett illusztrációt.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941, nov. 14-2o.
IV. évf. 46. sz.

M.D.K.

Molnár Róza

Szitnyai Zoltán: "Itéletidő" c. novelláját illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. dec. 12-18.
IV. évf. 50. sz.

Molnár Róza 3

De ez összefügg azzal is, hogy az utobbi időben túlságosan kritikussá váltam. Azelőtt örültem, ha bármelyik munkámnak tapsoltak, de most már sokkal reálisabban gondolkodom. Önmagamat azonban nem akarom és nem is tudom megtagadni. Pedig öszintén szólva, nem esik éppen jól, ha azt mondják, szépek de nem modernek a képeim.

Szombathelyi Ervin: Művészek a Dunakanyarban.

Magyar Hirlap 1971/80 10old.

Molnár Róza 2

A képek is, a környezet is valami játékos
derűt sugároz. Mindez talán éppen Nagybá-
nya ajándéka. Valóban az. Világéletemben
sokmindenen átestem, de a mosolyt semmi
sem tudta letörölni az arcomról – természtesen
a képeimről sem. Mindennek tudok örülni.
Ez ad számomra könnyedséget. Bár mostaná-
ban már nehezen dolgozom, amíg egy képet
felépítek, bizony sok idő eltelik.

Szombathelyi Ervin: Művészek a Dunakanyarban.

Magyar Hírlap 1971/80 10 old.

Molnár Róza 1

Jelenleg Nagymarosan dolgozik. Számára már nem könnyű a mozgás; bár a hetedik évtizedében is sok fiatalságot öriz lényében. Nagybányáról indult el, ott jegyezte el magát a természet szépségével, hogy végleg itt a Dunakanyarban lépjen vele frigyre. A piciny szobában eszményi rendetlenség fogad. Egy asztalkán ecsetek, festékes tubusok, félig kész képek, közöttük egy elkezdett utolsó öregkori önarckép.

Szombathelyi Ervin: Művészek a Dunakanyarban.

Magyar Hírlap 1971/80 10 old.

Molnár Róza

Jelenleg Nagymaroson alkot, Nagybá-
nyáról indult el pályájára.

Szombathelyi Ervin: Művészek a Dunakanyarban.

Magyar Hírlap, 1971. márc. 21.

Molnár Róza

Bemutatott műve:

41. p. „Olvasó nő," olaj

Balogh J.: A „Magyar Képzőművészeti" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

81

Molnár Róza

A TAMÁS-GALÉRIA CXXXIII. KIÁLLITÁSA

V., AKADÉMIA UCCA 8

Van szerencsénk tisztelettel meghivni

kézdivásárhelyi **MOLNÁR RÓZA**
FESTŐMŰVÉSZ

ÉS

RUBLETZKY GÉZA
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLITÁSÁRA

amely május hó 3.-án, vasárnap d. e. 10 órakor nyilik meg. Nyitva május 12.-ig naponta d. e. 10-től 2-ig, d. u. 4-től 6-ig, vasárnap 10-től 2-ig.

Ez a meghivó a megnyitás napján érvényes.

BUDAPEST
941 APR 29
Fr. 5 33.

5705

MAGYARORSZÁG
*003
FILLÉR

Nagyp

Király Kálmán

ur

Bpest

Andrássy ut 75

MOLNÁR Rozsa

M.D.K.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja
1928.

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954 339.e.

MDK

Molnár Róza

Önarckép. 1927
o.,v. 60x80 cm. A művész tul.Budapest

Gyerekek.1930
o.,v. 30x40 cm. Mgt.Budapest

Magyar Nemzeti Galéria.Nagybanyai Festők.
Budapest 1962. Kat. 39.1.

M.D.K.

Molnár Róza

Legindi Mária: "Esküvő Boliviában" c. novellá
ját illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 23-29.
V. évf. 4. sz.

Molnár Róza

MDK

Falusi házak, pasztell

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

Molnár Róza

Macskásönarckép, olaj

Rippl-Rónai Társ. kiáll. N.Szal. 1948. dec.
1.

Molnár Rózsa

a nagbányaiak közül a nagmarosi alkotóházban dolgozik

Pesthegyi Hírlap 1969. febr. 21. 4. o. A nagmarosi alkotóházban

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Molnár Róza

Olvasó nő olajfestmény

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 július

M.D.K.

Molnár Róza

B.I.: "Két érdekes kiállitás" cimmel ir a Rippl Rónai Társaság által a Fészek Klub szalonjában rendezett kiállitásról, amelyen müveivel szerepel a müvész.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 2-8. III. évf. 14. sz.

.K.D.

Molnár Róza MDK

Szőlőtőkék, olf.

Parasztcsendélet, olf.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Folyószám	Szakleltári sorszám	A leltári napló folyószáma	A v

érték		Jegyzet
	fill.	

Molnár Róza, kézdi-
vásárhelyi

Nyitott ablak, olaj.
400.-

Alkotás Művészház
I. csop. kiáll.
1942. nov.

Molnár Rózsa

Havasi táj

(IV. nemzeti kiáll.)

Repr.

Művészet

1937.85.l

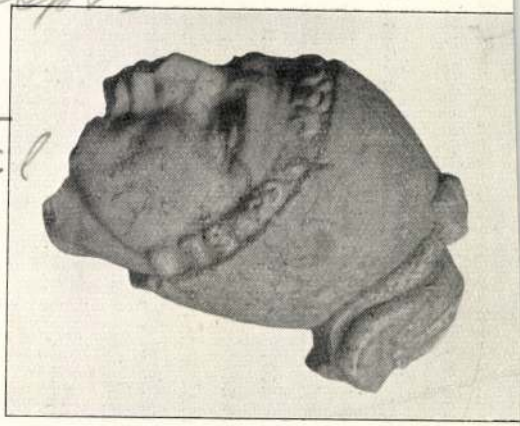

Márvány. Magassága 15·8 cm. [illegible] szemeken. orron, ajkakon, hajfürteken és a szakálon. Számos helyen a furónak nyoma látszik. Firenzéből való.

A hosszan lecsüngő, mintegy nedves hajfürtök és szakál, továbbá az arcnak fáradt, szinte szomorú kifejezése folyó istenére engednek következtetni. Kivált a hellenisztikus kor óta ábrázolja gyakran az antik művészet a megszemélyesített folyókat ilyen alakban. A kidolgozás szerint a Krisztus utáni II. századból való a fej, de nagyon valószínű, hogy régebbi szobornak az utánzata vagy ismétlése.

Paul Arndt: Flussgott. Römisch. II. Jahrhundert nach Christus.

Mohnár Rózsa,
Zsérci
festő és keramikus

lásd
=

Vizy Elemér
Levente művészek-
61. l. 92, 93, 95,
96. l.
képekkel.

römai)

~~Sirkelet, környei~~ / VIII. 4.

Molnár Rózsa
festő
IV. Királyi Pál u. 9.

MKSz 1947

Molnár Rózsi

rajzból

kiállítása volt

Nyíregyházán az

1930-as évben

Flunek

228. l.

Érkezett 1904 augusztus 23.

632/904 (Nagyenyed 1904 augusztus 21.)

A nagyenyedi Bethlen kollégium régiségtárának felügyelője előzetes értesítést küld a részletes jelentés ügyében (Félhivatalos válasz 1904 IX/6.)

Molnár Róza

festő

koll. kiáll. Tamás Galéria.

irod

Ujság. 1942. máj. 5.

(e.a.: Molnár Róza festményei, Rubletzky Géza rajzai.)

CSEH GYÖRGY
OKL. TÁNCTANÁR
BUDAPEST,
SZENT GELLÉRT SZÁLLÓ
TELEFON : 68-5-08.
LAKÁS : HORTHY MIKLÓS-ÚT 10. II. 1
TELEFON : 59-1-00.

Van szerencsém tisztelett
szállóban 12 éve fennálló tánci
felsorolt testületek, egyesület
tanfolyamokat :

Hétfő :	7-9	óráig :	Szent I
"	9-11	"	Békés m
Kedd	7-9	"	Magy. k
"	9-11	"	Müegyet
Szerda	7-9	"	Magy. k
"	9-11	"	Báró Eö
Csüt.	7-9	"	Magy. k

Molnár Róza

koll. kiáll. a-Opesti
Fészekben 1936. márc.
Impressionista mo-
dorban festett táj
és alakképekkel.

Ivód
z
Forum (magyar
rész) 1936. 32. l.
(Budapesti ki-
állítások)

Térkép:

„SITUATIONS CHAR
AUGUST 1526 nach der Be
Bischofs und Reichs Ka
Stutz in Saratov." Ere
jobbra az iránytű van a
fel Balról a „STELLUNG
tünk „a. Geschütz der Un
manische Lager hinter de
sche Meilen" – és „2 Ungar
Fesslers Gesch. d. Unger

Rézmetszet, n

Lap

Molnár Róza

festi Dayka Margit
festőnő arcképét,
melyet A festőnő cí-
men fog az Ernst
Múzeumban kiállí-
tani.

—

Demokracia
1945. szept. 20.

Molnár Rózsi

1924/25 – 1927/28

Ferkèpzomfoiskèvk

11 5. C.

Molnár Rózsi (Kőpenő)

1925/26

Ferkèpzomfoiskèvk

115. l.

velencei S. Francesco della Vigna homlokzata is. Végül P. egy sajátságos alkotásáról kell megemlékeznünk: a vicenzai Teatro Olimpicóról, amelyet Scamozzi fejezett be. Itt római hagyományokra támaszkodik s egy tisztán római jellegű színházat akar építeni.

Molnár Róza

grafikus

1921–23

Érmiskei 1930. 86. l.

Tardenois h. n. X. 49.

Molnár Róza

festő

Műcs. kiáll. 1937 tól
Pipics 117 l.

129. Mansfeld Henrik Ágost
Sz. 1816. március 13-án + Wienben

Széchényi Lajos gróf.

van ábrázolva

Csaknem derékig, kissé jo
lagja disziti, ~~és~~ Bal vállától jobb
vonul. Rövid haja, szemöldöke, olda
bevegyült, szeme szürke. Aranyrojto
gig gomboltan hordja, vállra vetett
csattal és gombbal.

575
(TK)

Vászon, méretei 74.5: 61
~~Schrotzberg után festette~~
Gróf Széchényi Lajos aján
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 162.~~

Kifüggesztésére vonatkozó
A Nemzeti Muzeumban. 1868
43.- 1876:VIII.68.- 1878:VIII.30.-
356.

A Tört. Képcsarnokban. 18

Jeppet. Schrotzberg Fer
2-án + Grazban 1899. május 2

904:V.3.

MOLNÁR RÓZSA, rajztanárnő

Vankóné Dudas Julinál soka tartókkodott Molnar Rózsa, az Erzsébet Gomnazium rajztanárnője. Juli kérte, hogy segitsen neki az arc konturjában, mert ő nem szépen rajzolja a fejeket. Azt felelte: "Julókam a kezem szakadjon el inkabb, mint én magat tönkretegyem. Maga csak igy folytassa tovabb, igy ahogy maga elkezdte, ez az igazi..." 30.old

Vankóné, Dudas Juli: Falusi Galgamacsa

Studia Comitatensia, Szentendre, 1976

MOLNÁR Róza
?
Nagyvárad, festő

Banner Erdély

Molnár Rózsa, rajztanár

Vankóné Dudás Juli, naiv festő írja könyvében, az 1976-os „Falum, Galgamácsa"-ban, hogyan kért, életében először segítséget rajzoláshoz, kézimunkához: 1948-ban Molnár Rózsa rajztanárnőhöz fordult útbaigazításért, mert nehezen megy az arc kontúrjának kialakítása. A válasz: „csak így folytassa tovább, ahogy elkezdte, ez az igazi."

S. Gy. F.: abban az utcában.
Képes Újság, 1980. júl. 19.

Molnár Rózsi

Az Ajkai Erőmű Műv. Ház képzőműv. szakkörének tagja

Balogh Elemér: A műveszet előszobájában
Napló, Veszprém: 1969. aug. 23.

Molnár Rózsi

Művével szerepel a
Milánói Hét keretében
rendezett kiállításon.

N. U. 934. VIII. 9.

Molnár Rezső itj

A nagyvárosrendezés
új utjai c. könyvé-
nek ism.
Technika
1944. 293.1.

végrehajtó a[illegible] [illegible]

~~példány~~

felzet kiadásával a törvényes idö alatti jelentéstétel kötelezettsége mellett kiküldetik.

Miröl végrehajtató [illegible]

felzeten értesittetik.

Kelt [illegible] 190[illegible] évi

[illegible] hó [illegible] napján.

A[illegible] kir. járásbiróság

JÁRÁSBIRÓSÁG BUDAPESTEN A BUDAPEST

XVIII. csoport.
[illegible]. rakt. szám.

Végrehajtás foganatositás végett tett megkeresés elintézése. (1881: LX. t.-cz. 19. §.) Kiadmány.

MDK

Molnár Rezső

A magyar mérnök- és épitészegylet közgyülésén, a Hollán-pályadijat két részre osztva Molnár Rezső és Rozinek Artur kapták.

Cikk: Kállay Miklós miniszetrelnök a reális erök nemzeti összefogásáról beszélt a mérnökegyletben.

Uj Magyarság, 1943. ápr. 17. 3.1.

M. D. K.

MOLNÁR Rudolf építész

Vasúti hidmérlegház MNOT 68-55

Makó Lóránttal

Mnot katalógusa 1958. 204. l.

MDK

Molnár Rudolf épitész

Székesfehérvári mélyépitési technikum diákszállója
repr.

Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.11-12.sz.338.l.

MDK

Molnár Rudolf épitész

Sztálinvárosi pu.felvételi épület repr.
Dombóvári gazdasági vasut üzemi épület repr.

Kelemen László:Közlekedésüzemi épitészetünk tiz éve
Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.3-4.sz.119.l.121.l.

M. D. K.

MOLNÁR Rudolf építész

Vasúti peronlétő" MNOT 100/a-56

Vasúti peronlétő" " 100/b-56

Vaskó Gáborral

Mnot katalógusa 1958. 210., 211. l.

Molnár Rudolf

Vass Dénes

tovább

építészek az

A MTI-ban

Zoltán Miklós: Az AMTI

NV szerházának ötletpályá-

zata. Építés-Építészet

1950. 7. sz. 434. l.

Intalmazott terv.

GUTENBERG KÖNYVKIADÓVÁLLALAT R. T.
Budapest, IV., Eskü-út és Váci-u. sarok (Eskü-út 3.)

Telefon: Auć. 874—66 és 882—72.

Folyószámla:
Magyar-Olasz bank belvárosi fiókjánál
Postatakarékpénztári számla 21.609.

Nagyságos

B. válaszában szíveskedjék e számra hivatkozni P/H

Igen tisztelt Titkár

Folyó hó 23.-i nb. so
nyár folyamán nem jelent meg le
méltóztatott korrekturát kapni.
rővel haladunk előre igy tehát
kat is. A cimszavak kiküldése f
Titkár ur cimszavait is.

MDK.

Mohiár Samu antalos

Mohiár József üzlethirakata

Józsefváros, Kerepesi u. 67.

1861. —

MDK-A-II.-1/67.

Molnár Samu antalos

Schwarcz A. üzlethiraket

Pereív, Ecke z Mohreng. z. - Wätznerstr.

1862 - Homlokzat, alapr.

MDK-A-II-1/552.

MDK

Molnár Samu antalos

Adam és Eberling üzlethiratat

Belv. Uri és Korona u. sarok

1863. 2 homlokzat, alapr.

MDK-A-11-1/980.

MDK

K.-né Molnár Sári

Magyar Iparművészet 1916. 321.l.

MDK

Molnár Sári

Lyka Károly: Magyar mesterek. Új Idők 1917. XXIII. évf. 18. sz. 415-416.l.

Mohnár Szilárd

belsőépítész

M.D.K

A tárlaton belsőépítészeti meg oldásokat mutatott be.

Bodnár Éva: Balatoni Tárlat. 1966.
Művészet, 1967. felszár - 45 kep

Molnár Samu antalos

Kugler Henrik üzletkirchet

Lipótv. Józef tér 7.

1862. - Hordohrat és metnet

MDK-A-II-1/619.

Molnár-Szita Mária

Rómában a második egyházművészeti kiállításon neve szerepelt.

PH. 934. II. 13.

Molnár Szélánd

grafikus

Méltatás

— Ki állítása naptár.

Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Molnár Szilárd, grafikus M 04

A kiállítás rendezésében segít.

–: Állandó régészeti bemutató a Nemzeti Múzeumban 8. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 21.

M.D.K.

Molnár Szilárd

festő

A kiállításon részt vett

Soós Klára: A Győr-Sopron megyei Képzőművészeti Kiállítás

Művészet, 1962. április — 38 l.

M.D.K.

Molnár Szilárd, grafikus +2

művei díszítik a Szegedi
múzeum új szárnyának
előépítményét.

Lődi Ferenc: Egy készülő muzeumban

Délmagyarország, Szeged, 1956. márc. 3.

Molnár Lilárd belső építész

A Lőrey emelti, hogy a III. Balaton i Nyári kiállítás belső építészeti tervező je volt.

Bodnár Éva:
„A Balaton a képző-
művészetben"

Jelenkor, 1966-8

Molnár Szilárd MDK

Női portré, gipsz

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Molnár Szilárd, kiállitásrendező

A badacsonyi Egry József villa Emlékmúzeum lett. A kiállitás installációjá trx terveit a kiállitásrendező csoport vezetője készitette. 51.old

Éri István: Beszámoló a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság 1968.évi munkájáról 39.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.8/1969.Veszprém.1969.Alföldi Nyomda.Debrecen

Molnár Szilárd, kiállitás

Molnár Sári

Az Ernst Muzeum kiállitását ismertető kritika birálata az itt felsorolt müvészek munkájáról:
A tárlat két grafikus tagja:
Pólya Tibor: karikaturákkal, szines rajzokkal és temperákkal szerepel. Humorát nagyra értékeli, szin-és rajzbeli készségét kevésbé jónak tartja.
Biró Mihály Pólyánál érdekesebb és erősebb egyéniség, azonban plakátjaiban sokkal különb művész, mint harctéri vázlataiban és litográfiáin.
Lotz Károly képeinek müvészi felfogását igen magasra értékeli.
Molnár Sári festett cserepei "talentumos munkák".
A Margitay-kritikában felsorolt minden müvésznév Thorma János nevénél található.

Élet, Bp. 1917. ápr. 29. IX.évf.17.sz. 420. lap.

Molnár Sári

Than Mór, Lotz Károly, Thorma János, Iványi Grünwald Béla, Pólya Tibor, Bíró Mihály, Tornyai János és Molnár Sári művészeket sorolja fel Rm.: "Csoportkiállítás" címmel az Ernst Múzeum kiállításáról.
Igen élesen bírálja a rendezést. "Hogyan kerülnek egy tálba" ezek a művészek- kérdi. Stilustalannak és lehangolónak tartja a kiállítást. "múzeumi politikának sivár siralmas és negtévesztően hamis."
Molnár Sári szépen festett cseréptányérjait méltatja.

A HÉT, Bp. 1917. ápr. 29.
XXVIII. évf. 17. sz. 271. lap.

MOLNÁR SIGMOND, könyvkötőlegény

1762.szept.5.:"Én Molnár Sigmond Miskoltz Városában születetvén jöttem Komárom Városából Sopron városában és az bevett szokás szerint munkát kerestetvén és munkám akadott N.Schrabs Mihály Uramnál.Symbolum:Dum fueri Felix multos numerabis amicos /Tempora si fuerint nubilia/?/solus eris. 52.old.

CSATKAI ENDRE: Miskolci könyvkötő-legények Sopronban 52.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956.dec. Miskolc

Molnár Soma

Thieme_Becker

XXV. 47. l.

(Lyka)

T.

Europa Rt

Könyv terjesztő vállalat

Budapest

V. Visegrádi u. 36.

VILÁM TE MAN VILMOS
KNIHTLAGAREN, KNIHKUPECTVO A ODBOR TAKE-OUT
SLOVENSKO, KOPAN LS TAPPENEKSKEDI
VELKÉRAGUARTÉNAGYKAPOS
(SLOVENSKO)

Molnár Soma Pesten

1857 febr. - márc. kiáll. Müegylet.
Az egri főegyház belseje, olajf., 500 ft.

Landzsahegy, La Tène V. 200

MOLNÁR SZANISZLÓ, molnar

Biró Szaniszló,Molnár Szaniszló játszott kiemelkedő szerepet az iparosok kö-ül.ő a pinnyédi püspöki malom bérlője,az abdai kápolnai malom felügyelője,épitője,javitója. 1579-ben városbiró. 210.old

GECSÉNYI LAJOS: Győr városa 1526 után 195.old

ARRABONA, A Győri Xantus János Múz.évkönyve, 18. Győr, 1976

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KELET-MAGYARORSZÁG

1021

Tartalmas múzeumi hónap

29-én nyílik a munkásmozgalmi kiállítás

Megyeszerte nagy érdeklődés kíséri a múzeumi hónap eseményeit. Október 13-án a Festők és modellek című kiállítást nyitja meg a Nemzeti Galéria anyagából, dr. Telepy Katalin művészettörténész. A múzeumi hónap nyírbátori eseményei közé tartoznak még: október 27-én kerül sor az 1968. évi magyar polgári forradalom és a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 50. évfordulójára készített képanyag és Nyírbátor a Tanácsköztársaság idején című kiállítások megnyitására. Október 30-án a művelődési ház klubtermében dr. Béres András, a Hajdú-Bihar megyei múzeumok igazgatója Nyírbátor népköltészetéről tart előadást.

Az idei múzeumi hónap változatos programjából kiemelkedik a megyeszékhelyen október 29-én megnyiló munkásmozgalmi dokumentációs kiállítás, amely gazdag anyagával, megyei emlékek, dokumentumok felhasználásával, színvonalasan szemlélteti az első világháborút megelőző történelmi időszak, majd a polgári demokratikus forradalom, a Tanácsköztársaság legkiemelkedőbb eseményeit. A kiállítás forgatókönyvét dr. Németh Péterné múzeulógus, a grafikai munkákat Molnár Szilárd fővárosi grafikus készítette.

A nagyobb nyíregyházi és nyírbátori múzeumi rendezvények mellett számos helyen tartanak összejövetelt a honismereti szakkörök, múzeumbarátok, néprajzi, régészeti előadások, filmvetítések, különféle történeti, munkásmozgalmi dokumentációs kiállítások teszik színessé, tartalmassá az 1968. évi múzeumi hónapot.

(P)

Molnár Szilárd

Csanádi János:

Napjaink

Napjaink szilánkokból állnak össze,
amikor belénk hasít a hajnal,
az utak párhuzama összeolvad,
s irdatlan messzeségbe futva-fut,
téli mezők, zöld vetések kísérik,
s felperzseletlen, lüktető faluk —
de nincs oly messze, hova el ne érne
érc-erük lüktetése;
amíg kötélhidak alatt,
dzsungelek fókuszában,
tűzfalomlasztó városokban
iszonyat-vasszilánkok
bontják a dobbanó időt.

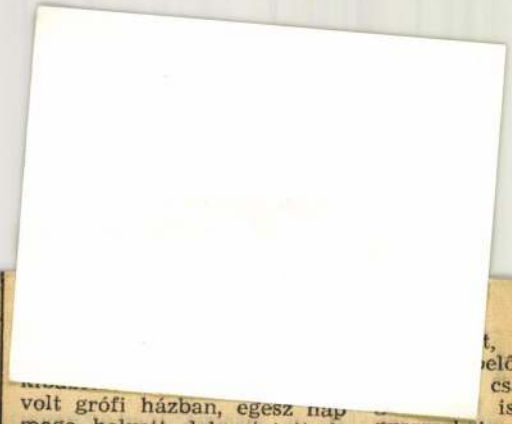

volt grófi házban, egész nap maga helyett dolgoztatott és érjem be azzal, hogy itt jómodort tanulhatok, fizetést nem adott, nem is kért részemre, vagy kitudja hogy volt. Megszöktem tőle a Lukács fürdőbe, mármint a kórházba. Néném megtalált, hiszen tudta, honnan fúj a szél, de a műtősnő nem adott ki neki, azt mondta, kitanítanak ápolónővérnek. Előbb soká takarítólány voltam, később igazán tanultam, csakhogy férjhezmentem sajna, és a felszabadulásig nem voltam állásban. Nem panaszkodom, két derék szép fiam van, azok helyettem is tanultak eleget. Az uram is meg-

szeretem az
t, de nem vál-
előlük kötelezet-
csak vendégsé-
is felneveltem a
gyermekeimet, ők is felnevelik a magukéit. Utjukban nem vagyok, soha egy fillérjükbe nem kerülök, halálomat nem várják, mert én olyan nagymama vagyok aki könyökével nyitja ki az ajtól. Mert az én két kezem mindig úgy teli van csomagokkal, mikor a fiatalokhoz benyitok.

Kivált a picik, az ikrek, csoda édesek! Hogy gügyögnek már és hogy nézik egymást! Tudják, tessék elhinni, már tudják, hogy ők testvérek. Elmondhatatlanul szépek és kedvesek.

— Nem, sokat nem vagyok velük, mert kint laknak Mátyásföldön, a menyem szülei-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1021

A romantikától a marxista tudományig

Középkori régészetünk

Nemzeti kincsünk

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézetével és a Budapesti Történeti Múzeummal karöltve megrendezte a középkori régészet tudományos ülésszakát, s ezzel párhuzamosan megnyitották A magyar középkori régészet 25 éve című kiállítást.

A tudományos ülésszak egyrészt felmérte azt a szinte hihetetlen mértékű fejlődést, azt a hosszú utat, amelyet a magyar középkori régészet az utóbbi 25 évben tett meg, másrészt az ülésszakon elhangzottak olyan előadások is, amelyek a jelen kutatások egy-egy fontos problémáját, illetve a folyamatban levő munkákat ismertették.

Az általános magyar régészet 25 éves évfordulója kapcsán azért került előtérbe a középkori régészet, mivel ennek a fejlődése, módszerbeli változásai voltak a legkiemelkedőbbek mind mennyiségi, mind pedig minőségi tekintetben is, és *számos alkalommal vívták ki a szakma külföldi képviselőinek az elismerését is.*

A fejlődési vonal nem volt töretlen, sőt a kezdeti időkben a kutatás — téves értelmezések következtében — nehézségekbe is ütközött. Ellentmondásos helyzet alakult ki — mondotta *dr. Fülep Ferenc,* a Nemzeti Múzeum főigazgatója az ülésszak bevezetőjében —, mivel a népvándorlás, az államalapítás és a korai feudalizmus korának vizsgálata kapcsán egyesek — teljesen helytelenül — féltek a magyar nacionalizmus valamiféle újjáéledésétől. Természetes, hogy Magyarországon a beállott történelmi változások következtében valóban felmerülhettek problémák, hiszen a régészeti vizsgálatok során nem lehetett és nem lehet az ország jelenlegi területére korlátozódni. A másik ellentmondás abban jelentkezett, hogy a középkori régészetet, tudományos eredményei ellenére, a középkori történettudomány még nem használja fel és nem értékeli kellően, ezzel pedig saját lehetőségeit is gyengíti.

Dr. Gerevich László, az MTA régészeti intézetének igazgatója, konkrétabban mutatott rá a probléma gyökerére. *A középkori régészeti kutatás magyarországi helyzete egészen speciális* — mondotta. — Nálunk ugyanis a háborúk, a török hódoltság éppen azokat a központi területeket pusztították el leginkább, ahol a feudális kultúra központjai kialakultak, és ahonnét a kulturális kisugárzás szétterjedt. Az a sajátos helyzet állott elő, hogy a XIV. század végi, XV. század eleji érett stíluskorszakok emlékei szinte sértetlenül álltak — és állnak ma is — a peremkerületekben, a Felvidéken és Erdélyben, míg azok a korábbi objektumok, amelyek részben korban is megelőzték ezeket, részben pedig e peremkerületi műemlékek kialakulásához előképül szolgáltak, elpusztultak.

A RÉGÉSZET TÁRGYÁT illetően nemzeti tudomány, de nélkülözi a nacionalista felhangokat, mint ahogy már Römer Flóris, vagy Henszlmann múlt századi kutatásai idején is mentes volt a polgári sovinizmustól, és objektivitásra törekedett. Kétségtelen azonban, hogy a múlt századi régészet alapvetően romantikus jellegű volt. Ez a romantikus jelleg abban is megnyilvánult, hogy a régészet célja kizárólag a műemléki épületek helyreállítása volt, ezek felkutatása és rekonstruálása alakította ki a régészet módszereit. A régészet ma merőben másfajta eszközökkel dolgozik, *a hajdani romantikus tudományból komplex marxista társadalomtudománnyá változott.*

A komplexitás, sajnos, részben kegyes óhaj csupán. A régész ugyanis immáron nemcsak műtárgyakat, művészettörténeti érdekességű szép emlékeket hoz felszínre és őriz meg, hanem kutatásai során minduntalan településtörténeti, földműveléstörténeti, pénzügytörténeti, vagy akár orvostörténeti problémákba is ütközik. Természetesen egyetlen régész sem érthet valamennyi szakhoz és nagyon is *szükséges lenne, hogy középkori régészeink megfelelően kooperálhassanak az egyes szakterületek kutatóival.*

Feuerné Tóth Rózsa referátumában ugyancsak a nehézségeket hangsúlyozta, mondván: minden rendben levőnek látszik, ha a bemutatás, a népművelés, a nemes értelemben vett turisztikai attrakció kielégítésére gondolunk. Az ásató középkori régész azonban a gyakorlatban krónikus időhiánnyal küzd: az ásatások megszervezése, levezetése, adminisztrálása, dokumentálása, a restaurálás irányítása, a bemutatások megszervezése minden idejét lefoglalja és a nyugodt, alapos feldolgozásra, értékelésre, *a leletek és eredményeknek megbízható elhelyezésére a társadalom történetében igen gyakran nem marad idő,* és ennek végső soron a népművelés és ezen keresztül a történeti tudat formálása látja a kárát.

A publikációkra és az alapos munkára a nemzetközi kapcsolatok kiépítése miatt is égető szükség van — mondotta dr. Gerevich László —, hiszen Lengyelország déli részének, Csehszlovákiának, ami Erdélyt illeti, Romániának és Jugoszlávia északi részének a problémái azonosak a mieinkkel. Szó van arról, hogy egy középeurópai középkori régészeti társaságot szervezzünk, de — bármennyire fontos lenne is ez — mindmáig sem pénz, sem idő nem állt ehhez kellő mértékben rendelkezésünkre.

A KIÁLLÍTÁS, amelyet tudományosan *Nagy Emese,* a Nemzeti Múzeum középkori régészeti osztályának vezetője gondozott, és amelyet *Molnár Szilárd* grafikus állított térbe kitűnően, képekben, tablókban és eredeti tárgyakban villantja fel a megtett út egyes állomásait, kiemelkedő emlékeit. Tisztában vagyunk vele — mondotta Nagy Emese —, hogy ez csak afféle ínycsiklandó, étvágygerjesztő kiállítás, de nincsen olyan bemutatóterem az országban, ahol mindent a közönség elé tárhatnánk. Ez azonban talán szükségtelen is, hiszen a közönség az időről időre megrendezett részletkiállításokon nyomon követheti munkánkat és eredményeinket.

Bojár Iván

sszakán

eladatainak sorában
a CSKP eszmei és
k, valamint akcióké-
rditását, a káderek
elvi káderpolitika ér-
zeti szabályzat tiszte-
pártmunka lenini el-
való átültetését. Kü-
ömegpolitikai és az
ika fontosságát.
di pontként *Lubomir*
ök terjesztette elő az
t az 1971-es népgaz-
ről. A gazdaság terü-
asztó tevékenységet
és a szocialista ál-
k felújításával sike-
angoztatta. Teljesí-
ot, hogy a gazdasági
inflációnak az *élet-*
nélkül állták útját.
nondotta, hogy idő-
71-es népgazdasági
z ötéves terv kiala-
k.
eferátumát követő
felszólalt *Vasil Bi-*
kségének tagja, a
ára. Megállapította,
szak tanulságairól
ntum *fontos szere-*
g felújításának fo-
lkedő jelentőségű
tok szempontjából
lyes választ ad a
1968-as augusztusi
kérdésekre, mert
ákiai ellenforrada-

a pénteken folytat-

Folytatja tanácskozását az NSZEP KB plénuma

A berlini lapok beszámolnak Walter Ulbricht beszédéről

(MTI) Az NSZEP KB 14. plénuma csütörtökön folytatta tanácskozását. *Erich Honecker*, a politikai bizottság tagja, a KB titkára jelentést tett a tagkönyvcsere lefolyásáról. Ezt követően megkezdődött a vita az elhangzott beszámolókról.

A csütörtöki berlini lapok részletesen ismertetik *Walter Ulbrichtnak* az NSZEP Központi Bizottsága 14. plénumán elmondott beszédét.

Walter Ulbricht beszámolt a Varsói Szerződés politikai tanácskozó testületének berlini összejöveteléről. Megállapította, hogy a berlini tanácskozás határozatai, a szocialista országok nagy jelentőségű békekezdeményezését fejezik ki.

A berlini okmányban foglaltak alapján elemezte az európai helyzetet és megállapította, hogy *a fejlődés a szocialista országok javát szolgálja.* Ezzel összefüggésben különös jelentőséget tulajdonított a *szovjet—nyugatnémet* és *lengyel—NSZK* megállapodások aláírására, mert ezekben a szerződésekben — mint mondotta — *nemzetközi jogi érvénnyel rögzítették a második világháború után kialakult európai realitásokat.* Rámutatott arra, hogy az európai status quo elismerése nagy jelentőségű az NDK és az NSZK kapcsolatainak a nemzetközi jog alapján történő normalizálása szempontjából is. Hozzátette, hogy az európai biztonság szavatolása azt is megköveteli, hogy a szövetségi köztársaság felhagyjon állami tevékenységével Nyugat-Berlinben.

Kiemelte, hogy a Szovjetunió, illetve kötött szerződések ratifikálása kedvező távlatokat nyitna az NDK és az NSZK közötti békés egymás mellett élés kialakítása számára.

Nagy fontosságot tulajdonított a berlini okmány azon kitételeinek, amelyek egyenjogú, a nemzetközi jog általánosan elfogadott szabályainak megfelelő kapcsolatok megteremtésére hívják fel mindazokat az államokat — köztük az NSZK-t is —, amelyek még nem tartanak fenn az NDK-val ilyen kapcsolatokat; továbbá azoknak a következtetéseknek, amelyek az *NDK és az NSZK felvételét az ENSZ-be és más nemzetközi szervezetekbe, korunk létfontosságú követelésének minősítik.*

Aláhúzta a berlini tanácskozásnak az európai biztonsági konferencia *mielőbbi összehívásáról* szóló megállapításait. Bírálta az Egyesült Államoknak és az NSZK-nak a NATO-államokra gyakorolt befolyását, amely a NATO leutóbbi brüsszeli tanácskozásán hozott, és az európai biztonsági konferencia megvalósítását akadályozó újabb határozatokban jutott kifejezésre.

Az NDK és az NSZK viszonyával foglalkozva, *határozottan visszautasította* a „belnémet" kapcsolatok fenntartására vonatkozó nyugatnémet igényeket. Emlékeztetett ugyanakkor a nyugatnémet kormánynak az NDK és az NSZK egyenjogú, megkülönböztetés nélküli kapcsolatainak kialakításával, az NDK és az NSZK ENSZ-felvételével foglalkozó megnyilatkozásaira, s megállapította, hogy mindezek a nyilatkozatok *értelemszerűen az NDK és az NSZK közötti, a nemzetközi jog elvei szerinti egyenjogú kapcsolatok megteremtésének szándékáról ta-*
kodnak.

láhúzta a berlini okmánynak a nyu-
berlini rendezésre vonatkozó megál-
tásait, s hangsúlyozta a nyugat-ber-
lakosság szükségletei és az NDK szu-
n jogai figyelembevételének fontos-
t. Az NDK által javasolt, az NDK
z NSZK kölcsönös tranzitforgalmá-
kötendő megállapodásról szólva kije-
ette, hogy ha az NSZK felhagy jog-
es állami tevékenységével Nyugat-
inben, *megnyílna az út egy ilyen*
ződés megkötése előtt.

abb négyhatalmi tárgyalás Nyugat-Berlinben

TI) A Szovjetunió, az Egyesült Álla-
, Franciaország és Nagy-Britannia
követei csütörtökön négy és fél óra
zat tárgyaltak Nyugat-Berlinben. A
kettedik négyhatalmi találkozóról
ott hivatalos közlemény szerint a
követek *folytatták tárgyszerű meg-*
éléseiket a napirenden levő kérdések-
Megállapodtak abban, hogy legköze-
1971. január 19-én találkoznak. A
eső időszakban *szakértői szinten*
atódnak a megbeszélések. *Abraszi-*
a Szovjetunió NDK-beli nagykövete
ütörtöki értekezlet után Berlinben
en látta vendégül a három nyugati
követet.

rlament ülésszaka

szovjet parlament a csütörtök délutá-
rákban megtárgyalta és elfogadta a
zdálkodási kerettörvény tervezetet.
szenko képviselő, a törvényjavaslat
dója rámutatott, hogy a törvény fő
a vízkészletek hatékony, tudományo-
megalapozott felhasználása és véde-
szennyeződéstől és az elapadástól.
gszavazott új szovjet törvény végre-
sa biztosítani fogja, hogy a következő
tizedekben a szovjet lakosság és a
zdaság *megfelelő mennyiségű és*
tisztaságú vízhez jusson.

Legfelső Tanács csütörtök délutáni
megemlékezett a szerdán elhunyt
m Mikojan konstruktőrről, a világ-
MIG vadászgépek főtervezőjéről.
zovjet parlament csütörtökön véget
lésszakát *a képviselők nagy fokú*
tása, építő jellegű vitaszellem és
felelősségérzet jellemezte. A képvi-
sikerrel egyeztették össze az ország-
helyi érdekeket, s megtalálták a
lkezésre álló összegek elosztásának
ionálisabb módját.

KP-küldöttség Kairóban

SZSZ) Csütörtökön Kairóba érke-
z SZKP küldöttsége *Borisz Pono-*
vnak, az SZKP KB titkárának ve-
vel. A küldöttséget, amely az Arab
alista Unió meghívására 10 napot
z EAK-ban, a repülőtéren *Abu el*
az ASZU főtitkára, az egyiptomi
ny néhány tagja, vezető közéleti
lyiségek, valamint *Vinogradov*, a
tunió kairói nagykövete fogadta.

K. Molnár Sári

1917. cserépfestményei-
vel vett részt az Ernst
Museum kiállításán.

752/902

1 ar 1902 : X

Jegz

Ku

Molnár Sári

Muzsa. Ostwald-féle eljárással készült falkép. Vakolt falra pastell krétával rajzolva s kaseinnel fixírozva. Szaktanár Ujváry Ignác Repr.

Éinüsk 1914-15.

Coll. J. Van der Elst Vienne

La vierg

Spécimen du mémorial de cinq Siècles d'Art

Cat. Art A

Molnár Sári

1913. iparművészeti kiállítás.
Művészház
pajnák.

Rampacher Pat IV. 153.

Molnár Sarolta

festő

1912 – 1915

Erimisk

1930.

86. l.

Fahitótfalui népkvt.

X. 218.

l o s l e l e t

izetendő illetékek észrevett csonkitása

ya és kelte:

atott:

az okirattal?

Molnár Sarolta

Könyvtábla aranyozása.

Rep.

Elmúlt 1915/16.

52 l.

MOLNÁR SÁMUEL, molnármester

1771. jan. 28-án a Veszprém megyei becsületes molnár céh esküdtei: Szalai Molnár János céhmester, Zsebeházi Molnár Mihály, Végh Molnár János, Molnár Sámuel és Szántó Molnár Márton esküdtek megbecsülték a vilonyai határban épült középső uj malmot, melyet Bolla Molnár István épitett. 86.old.

TAKÁCSVARY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 86.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

D MOLNÁR Sándorné

M.D.K.

1927-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 338.l.

Molnár Sándor
építész

MOLNÁR SÁNDOR
ÉPÍTÉSZ
Budapest, VII., Rákóczi-út 78.
TELEFON 159—08. TELEFON 159—09.

ÉPÍTŐMESTERI
SZAKISKOLÁJA

Magyar Építőművészet
1913. 3. szám

ELVALLALOK M

PLATIN. PIGMEN

::::

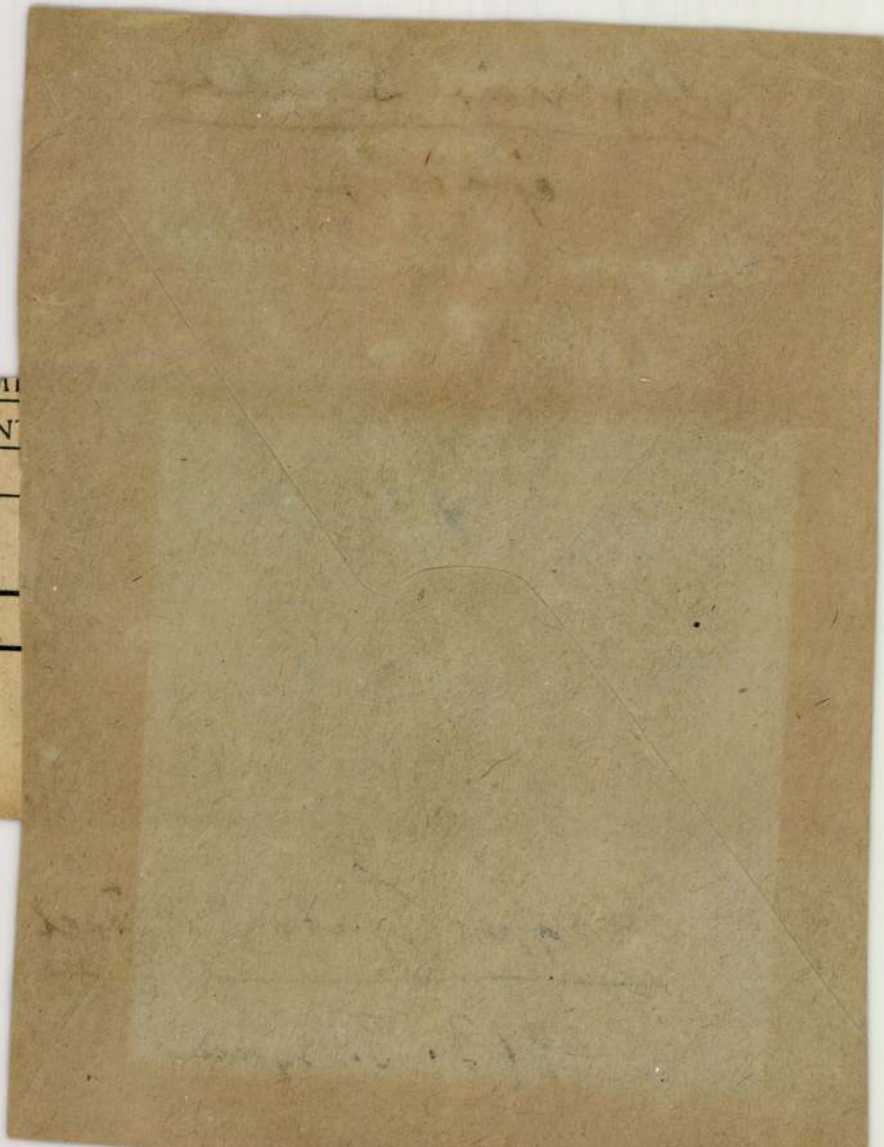

Molnár Sándor
építész
Magyar Építőművészet
1910. 8. 24.

MOLNÁR SÁNDOR
ÉPÍTÉSZ

Építőmesterek szakiskolája

BUDAPEST, VII.,
RÁKÓCZI-ÚT 78. II. 9

TELEFON 159—08

Előkészít: építőmesteri, kőműves- és ácsmesteri vizsgákra

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MOLNÁR LÁSZLÓ

A Budapest Galéria meghívja Önt

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész

kiállításának megnyitójára
1999. szeptember 16-án csütörtökön 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítótermébe
(Budapest V., Szabad sajtó út 5.).

A kiállítást megnyitja

DARABOS PÁL

hagyománykutató

Címlapon: SZÜRKÉBEN, 1998. olaj, szén, vászon, 160×130 cm

Megtekinthető 1999. október 10-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A kiállítás támogatója: NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

MOL

Informatikusok állásbörzéje

Csaknem ötszáz állásajánlattal várják ma és holnap az InfoBörze 2.0 elnevezésű rendezvényen azokat a friss diplomás informatikusokat, akik mindeddig nem találtak maguknak munkát. A szervezők, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Karrier Központjának vezetői szerint legalább harmincöt nagyobb cég vesz részt a börzén. Mint megtudtuk, az érdeklődők nemcsak megismerkedhetnek a különböző ajánlatotokkal, a helyszínen jelentkezhetnek, sőt akár az első interjúkon is túleshetnek.

Az állásbörzét a BME új informatikai épületében – Magyar tudósok körútja 2. – tartják ma és holnap reggel kilenctől délután négy óráig.

B. A.

Értékek az oktatásban

A Fővárosi Pedagógiai Intézet november 12–15. között Értékek – értékelés az oktatásban címmel a teljesítménymérés, az értékelés rendszeréről, hatékonyságáról, eszközeiről és eljárásairól tartja az őszi pedagógiai napok rendezvénysorozatát.

A Villányi úti Szent István Egyetem épületében *Pálinkás József* oktatási miniszter az oktatáspolitika időszerű kérdéseiről tart majd előadást az Értékek – értékelés az oktatásban címet viselő fővárosi pedagógiai napok hétfői nyitó programján. *Schiffer János* a főváros előtt álló közoktatási feladatokat ismerteti. A főpolgármester-helyettes a tegnapi tájékoztatón a szakközépiskolai nyelvoktatás fejlesztését emelte ki, amelyet tanórán kívüli lehetőségek biztosításával, intenzív tanfolyamokkal, nyelvi hetekkel, táborokkal kívánnak elérni.

Az Oktatási Minisztérium által indított mérési-értékelési programot *Pongrácz László,* az OKÉV főigazgató-helyettese mutatja majd be a tanácskozáson, *dr. Pála Károly,* a Fővárosi Pedagógiai Intézet igazgatója pedig Egy iskolaértékelési modell a fővárosban címmel tart előadást. Hétfő délután szakmai előadásokat hallgathatnak meg: *Répás Ildikó,* az FPI csoportvezetője az FPI mérési-értékelési tevékenységét, *dr. Kozma Tamás* tanszékvezető egyetemi tanár az iskolaátvilágítás európai gyakorlatát ismerteti. *Dr. Kollár Katalin* egyetemi adjunktus az értékelés tanulókra gyakorolt hatásáról, *dr. Loránd Ferenc,* az OKI tudományos főmunkatársa pedig az értékelés pedagógiai tartalmáról beszél majd.

A november 12-i nyitónap plenáris ülését két szakmai nap követi, amelyben nemcsak a fővárosi fenntartású intézmények vesznek részt az óvodáktól az alap- és középfokú iskolákon keresztül a kollégiumokig és a gyermekvédelmi intézményekig, hanem csatlakozott hozzá számos kerület is. Több száz oktatási intézményben tartanak ekkor szakmai napot, bemutatóórákat, egyéb rendezvényeket.

Cs. K. É.

A kipusztulás határán a rákosi vipera

MUNKATÁRSAINKTÓL

Száz évvel ezelőtt azért nevezték el rákosi viperának a parlagi vipera egyik alfaját, mert „Rákoson termett legbővebben". Bár a mezőgazdaságban hasznot hajtott – irtotta a sáskákat –, mivel mérges kígyó volt, pusztították. Ez olyannyira sikerült, hogy mára az egyik legveszélyeztetettebb kígyófajként tartják számon. Hétfőn az állatkertben négynapos konferencia kezdődött a rákosi vipera sorsáról.

Bár a kutatók szerint gyorsan szaporodik, főként az emberi beavatkozás következtében élőhelyeit elvesztette, és így mára szinte kipusztult a rákosi vipera nevű viperaalfaj. 1974-ben védetté, később fokozottan védetté nyilvánították, egyedeinek eszmei értéke félmillió forint. A hazánk egyik legveszélyeztetettebb – ám szinte veszélytelen marásával méhcsípésnyi fájdalmat okozó – rákosi vipera fajfenntartásának lehetőségeiről hétfőn kezdődött négynapos konferencia az állatkertben. A tanácskozáson többek között a fogságban szaporítás lehetőségét is vizsgálják. A *Népszabadság* kérdésére *Soós Endre* zoológus elmondta: korai lenne azt állítani, hogy a fajfenntartás érdekében szükség van az állatkerti szaporításra, az ő álláspontja szerint azonban ez lehet a leghatékonyabb módszer.

Elfogynak a BKV e

Értékesítésre váró remízek – Eddig hatmi

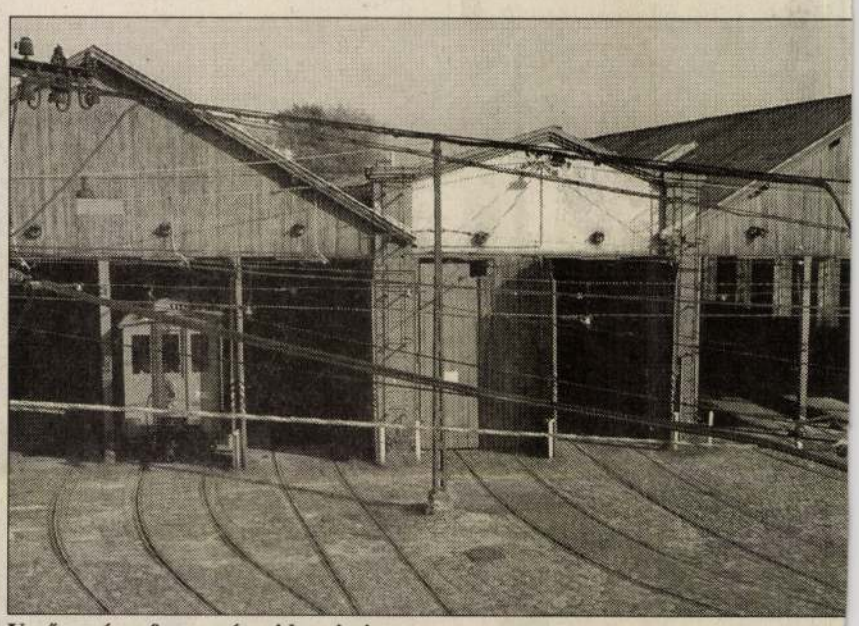

Vevőre vár a ferencvárosi kocsiszin

Eladja a ferencvárosi kocsiszínt a BKV, ezzel az utolsó nagy értékű ingatlanától is megválik az évi tízmilliárd forint veszteséggel működő cég. Az elmúlt öt évben eladott ingatlanok árából – csaknem hatmilliárd forint – elsősorban fejlesztésre költött a társaság. A ferencvárosi remízért legkevesebb nettó 1,6 milliárd forintot kér a BKV. Ha nem jön létre az üzlet, a Zugló kocsiszínt hirdetik meg.

A Fővárosi Közgyűlés öt évvel ezelőtt úgy határozott, a BKV Rt., költségeinek lefaragása érdekében – úgynevezett reorganizációs program keretében – adjon el minden szabad területet, fölösleges, nem szűken a szolgáltatás biztosításához tartozó ingatlant és tevékenységet. A városvezetés ezzel a döntéssel egyúttal a lehető legoptimálisabb üzemterület kialakítására kötelezte a céget. A program kezdete óta eltelt öt év alatt a BKV százötvenként, különböző nagyságú ingatlant – köztük telephelyeket – adott el, összesen csaknem hatmilliárd forintért. Úgy tudjuk, a bevételből többségében járműfejlesztésre, felújításokra, valamint az évek óta tízmilliárd forint körüli veszteségeinek csökkentésére költött a cég. A BKV éves jelentésből kiderül, tavaly összesen alig több mint 61 milliárd forint – ebből a menetdíj 25 milliárd – bevételt könyveltek el. A szolgáltatásra és üzemeltetésre fordított teljes összeg 2000-ben meghaladta a 68 milliárd forintot. A szolgáltatás színvonalának fenntartása érdekében a társaság még nagyobb fővárosi támogatásra szorul. A BKV költségvetéséből hiányzik az évekkel ezelőtt megszüntetett állami hozzájárulás (nem azonos a nyugdíjasok és diákok bérletárának szociális jellegű kiegészítésével), vagy normatív árkiegészítés. Információink szerint az állami hozzájárulásra egyelőre halvány reménye sincs a cégnek.

A költségcsökkentő program részeként a BKV kilenc villamos kocsiszínének csökkentését is tervbe vette, tavaly még, a korábban a Zugló néven ismert Bosnyák téri létesítmény eladását fontolgatta – tudtuk meg *Menyhért Lászlótól,* a BKV Rt. vezérigazgató-he-

Kevesebb a halálos baleset

Folytatás a 29. oldalról

Budapesten az első fél évben Zuglóban történt a legtöbb baleset. A XIV. kerületet a III., a XI., a X. és a XIII. követi. Ez a sorrend alig változott az elmúlt években. A legtöbb ember azonban a II., a IX., a XI., a XVII. és a XX. kerületben – mindenhol négy-négy személy – vesztette életét. A nagyvárosi közlekedés veszélyeit mutatja az is, hogy a tavalyi és az idei első fél évben mindössze kétkét olyan kerület volt, ahol nem halt meg senki. Kevesebb balesetet okoztak a személygépkocsi-vezetők és kerékpárosok, de többet a teherjármű-, valamint buszsofőrök, a motorosok, a robogósok és a gyalogosok. A járművezetők legtöbbször az elsőbbségadás elmulasztásával, a kanyarodás szabályainak megszegésével és a követési távolság be nem tartásával, a gyalogosok pedig a tilos jelzésen áthaladással okoznak bajt.

A BRFK baleset-megelőzési alosztálya éveken át elkészítette azt a listát, amely az alapján állította sorrendbe a főútvonalakat és csomópontokat, hogy hány baleset történt. Egy új számítógépprogram miatt a személyi sérüléssel járó baleseteket a történés helyszíne szerint már nem lehet kigyűjteni, ilyen lista már tavaly sem készülhetett.

A szakemberek szerint azonban a helyzet nem sokat változott, hiszen a Váci út még mindig a lista elején állna. 1999-ben 76 baleset történt a főútvonal angyalföldi részén. Az Üllői út XVIII. kerületi szakaszán 54, a Fehérvári úton 44, a Bécsi úton 41, a XVII. kerületi Pesti úton pedig 40 baleset történt két évvel ezelőtt, de máig nem javult a helyzet.

A csomópontok két évvel ezelőtti baleseti statisztikája már nem biztos, hogy tükrözi a jelenlegi helyzetet. Akkoriban a Mogyoródi út és Vezér utca kereszteződésében tizenegy baleset történt. A zuglói csomópont után a XV. kerületi Eötvös utca, Szerencs utca kereszteződése következett tíz balesettel, a harmadik helyen, a Fogarasi út, Nagy Lajos király útja találkozása szerepelt kilenc balesettel.

További huszonhárom olyan kereszteződés került a listára, ahol 5-7 baleset történt egy évben. Mivel néhol egyszerű forgalomtechnikai módosítással, lámpaprogram átállításával, vagy rendszeres rendőri jelenléttel biztonságosabbá lehetett tenni a csomópontot, nem biztos, hogy a két éve veszélyes kereszteződés ma sem biztonságos.

S. I.

BALESETEK ÉS HALÁLOS ÁLDOZATOK

(első félév)

Kerület	Balesetek száma		Meghaltak száma	
	2000	2001	2000	2001
I.	30	25	1	0
II.	98	92	5	2
III.	115	123	3	4
IV.	90	67	4	2
V.	55	54	1	2
VI.	44	54	2	0
VII.	61	49	0	1
VIII.	83	90	2	2
IX.	86	86	4	4
X.	115	110	2	3
XI.	121	118	4	4
XII.	48	55	3	2
XIII.	112	108	8	3
XIV.	148	169	1	1
XV.	79	64	1	1
XVI.	84	77	4	2
XVII.	59	65	5	4
XVIII.	81	96	3	2
XIX.	68	80	0	2
XX.	84	92	4	4
XXI.	63	65	1	1
XXII.	44	45	3	3
Összesen:	1768	1784	61	49
Vált. %:	0,90		-19,67	

Forrás: BRFK

A Genera
vállalatbir
szolgáltat
értékesítés
gyár épít
energikus

Ha a f
mihamar
önéletrajz

Bécsi Zs
2112 Vere
Telefon: 0
fax: 06-28
E-mail: z

KILÁTÓ

A tévétorony és az árnyéka

Riga egykori büszkesége már csak álmodik a régi dicsőségről

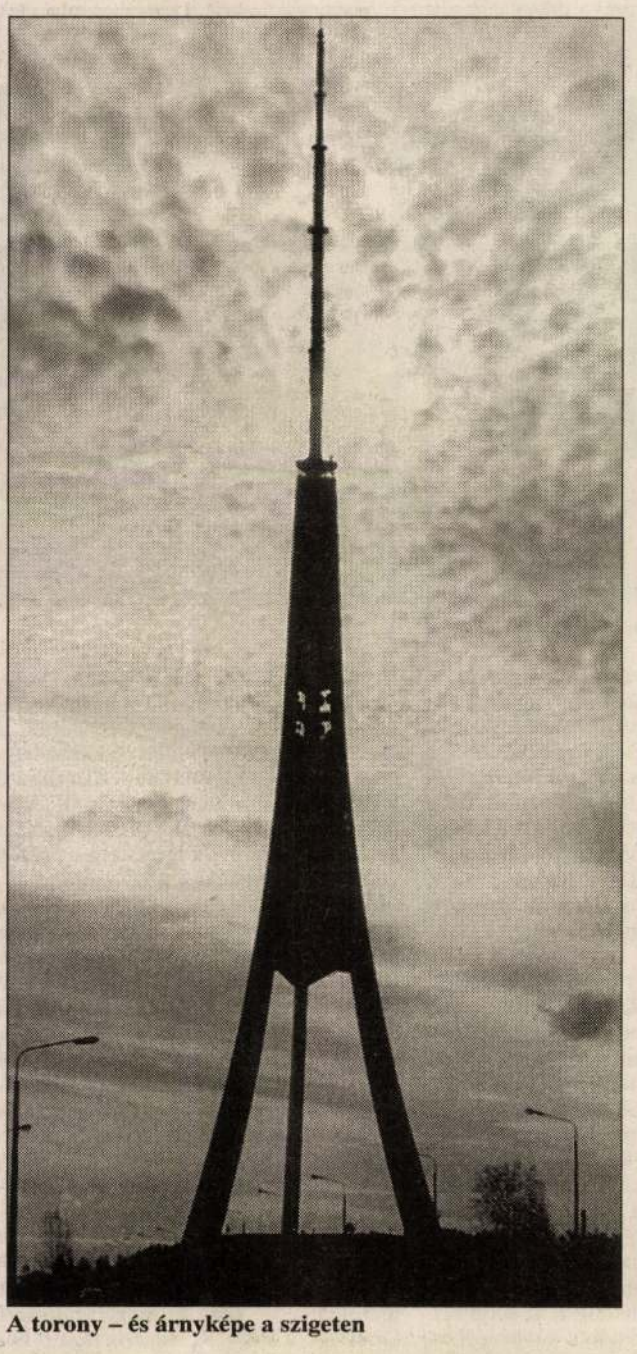

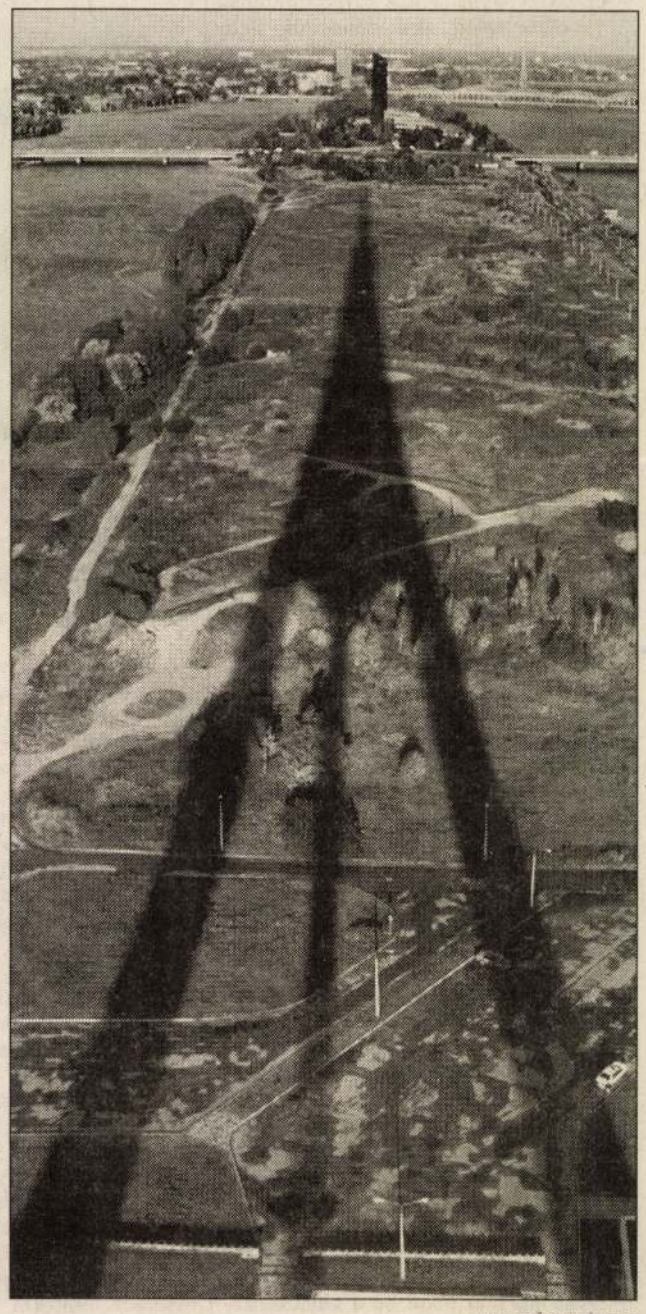

A torony – és árnyképe a szigeten

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Riga, Lettország, sőt az egész Baltikum legmagasabb épülete a lett fővárost keresztülszelő Daugava (orosz nevén Dvina) folyó egyik szigetéről szurkálja a tenger felől besodródó felhőket. A három lábon álló, 368 méteres televíziós nagyadóra méltán büszkék a rigaiak, jóllehet az 1986-ban elkészült építmény még „a Szovjetunió népeinek közös teljesítménye" volt, a moszkvai távközlési intézetben születtek meg a tervei egy grúz építészmérnök elképzelései alapján, s az építésére is a soknemzetiségű ország számos pontjáról érkeztek ide szakemberek.

Mindezt az a *Molnár Sándor* mérnök mondta el lapunknak, aki maga is munkácsi illetőségű szovjet állampolgárként jött annak idején a Latorcától a Daugava partjára, és vette ki részét a munkálatokból. Ugyanő most – immár lett honosítással a zsebében – a rigai elektromos műveknél dolgozik, s nem is mellékesen a Lettországban élő magyarok társaságának elnöke. Molnár úr kocsin vitt ki a tévétoronyhoz, és régi munkatársi kapcsolatait bevetve megszerezte látogatásomhoz a hozzájárulást. Mint hamarosan kiderült, a fuvarra igen nagy szükség volt. A szigeten át vezető autópályahídról lekanyarodva ugyanis azonnal érzékelhető, hogy a bő másfél évtizede leaszfaltozott utat feltehetően azóta sem javították, lavórnyi kátyúk teszik próbára a sofőrt. Tömegközlekedési jármű errefelé nem mutatkozik, nagy ritkán bukkan fel egy bérelt busz vagy egy autó, amelynek utasai bebocsátást kérnek.

Nem volt mindig ilyen kihalt a lett fővárosnak ez a jobb sorsra érdemes szeglete. A torony elkészülte után havi átlagban 40 ezer vendég kereste fel Riga új büszkeségét. A turistacsoportok programjának egykettőre szerves részévé vált egy-egy látogatás a 97 méter magasságban kiépített, beüvegezett teraszon, a vastagabb bukszájúaknak pedig még egy ebéd vagy vacsora is dukált az alatta működő étteremben. A földszinten sorukra várakozók az ott berendezett kávézóban üthették el az időt. A torony előtti parkolót rendre megtöltötték a gépkocsik, a hídig terjedő szigetszakasz hasznosítására pedig merész tervek születtek. Volt, aki a főváros állatkertjét javasolta ide telepíteni, mások vidámpark mellett kardoskodtak. Felvetődött olyan ötlet is, hogy Riga testvérvárosai kapjanak egy-egy parcellát, amelyen azután saját éttermet üzemeltethetnek, kiállításokat rendezhetnek, felléptethetik művészeiket stb. Mindezekből nem lett semmi, a zöldövezet meglehetősen gondozatlanul nyújtózik a hídig.

A tornyot és a kilencvenhét méter magasságban kiépített, beüvegezett teraszt annak idején havonta átlagosan 40 ezer látogató kereste fel.

Maga a tévétorony persze építészeti és műszaki szempontból is megérdemli érdeklődésünket. A folyó hordalékából kialakult szigeten nem lehetett volna minden további nélkül felállítani ekkora építményt, az alapozáshoz le kellett hatolni a 25-30 méter mélyen található kőzethez. A három láb közül kettőben megy lift a kilátóteraszig, indulás után a kabin – követve a láb dőlésszögét – kissé megbillen, így futja meg háromnegyed perc alatt a csaknem száz métert. A protekciósok számára felső kilátótér is nyílik, oda, a 134 méteres magasságba már csak egy háromszemélyes felvonó visz. A látvány (már ha az időjárás is kedvező) gyönyörű, az egykori Hanza-város magját jól kivehetően rajzolja körül a Pilsetos-csatorna, a valahavolt várárok. A sziget túlsó végén emelkedő tévészékház vagy a városközpontban magasodó Latvija szálló toronyépülete mélyen alattunk marad csakúgy, mint a rigai dóm vagy a Szent Péter-templom sok vihart látott tornyai az óváros felett.

Tovább felfelé már kivételezett vendégeknek sem vezet út. Ott találhatók ugyanis egyes műszaki berendezések és azok a hatalmas tartályok, amelyekből tűz esetén vízzel árasztják el a tornyot. Ugyanezek látják el vízzel a kilátórészben kialakított mellékhelyiségeket is. (A tűzvédelemre a moszkvai osztankinói toronyban történt katasztrófa óta különösen odafigyelnek.) Ezek felett kezdődik az antennarész, amelyről a televíziós adások mellett rádióprogramokat sugároznak, de a távközlésben is fontos szerepet játszik. A torony csúcsa napsütéses időben akár két méterre is kihajlik, az építmény felmelegedett oldala felől az árnyékos felé görbülve és együtt fordulva a nap mozgásával.

Egy pillantás a túloldali folyópartra igazolja azokat, akik szerint a tévétorony idegenforgalmi pangásának oka a városban lelhető fel. A rendszerváltó önálló államiság beköszöntével a vállalkozók tömérdek kocsmát, vendéglőt, kávézót, bárt, diszkót nyitottak – földközelben. Aki vacsorázni, mulatni akar, nem megy ki a sziget tengelytörő útjaira, közelebb is talál szórakozást. S végül is a parti teraszokon ülve is vethet egy pillantást a túloldalon elárvultan álló tévétoronyra, amely egyelőre – pénz híján – csak álmodik a régi dicsőségről, saját egykori népszerűségéről.

Riga–Budapest, 2001. november

Farkas József György

IBISHI CARISMA 3 717 000 Ft*-tól

0% kezdőrészlettel már elvihető!

Kedvező kamatfeltételek, 1–5 év futamidővel.

Alapfelszereltség: 2x légzsák, ABS, központi zár...

ERSERVICE
ertek@dunainterservice.hu

1012 Budapest, Alkotás utca 20. Telefon: 202-5180
1037 Budapest, Zay utca 24. Telefon: 250-4065
1134 Budapest, Róbert Károly krt. 47. Telefon: 350-2121

MITSUBISHI MOTORS

MOLNÁR PÉTER

Az eveART Galéria tisztelettel meghívja Önt

MOLNÁR PÉTER és EGYED LÁSZLÓ
festő, grafikus festő, grafikus

kiállításának megnyitójára február 28-án este 18 órakor.
A kiállítást megnyítja: TOLMÁR KATA

EVEART

Megtekinthető: 1992. február 28-tól március 18-ig
hétköznap 10-13 és 15-18 óra között valamint
szombaton 10-13 óra között.

1068 Budapest, Király u. 98/b Tel.: 122-84-66

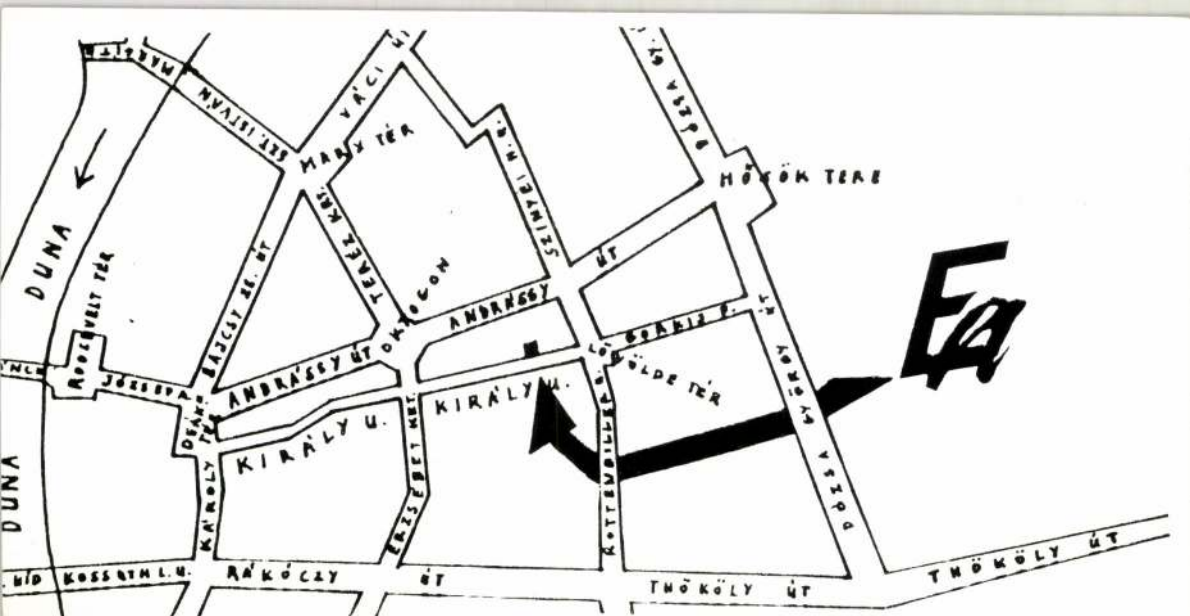
DUNA
DUNA
MARX TÉR
HŐSÖK TERE
ANDRÁSSY ÚT
KIRÁLY U.
KIRÁLY U.
RÁKÓCZY ÚT
THÖKÖLY ÚT
THÖKÖLY ÚT
ÚT
SZINYEI N. U.
TERÉZ KRT.
ERZSÉBET KRT.
KÁROLY TÉR
DÓZSA GYÖRGY ÚT
DÓZSA GY.
JÓZSEFA
ROOSEVELT TÉR
BAJCSY ZS. ÚT
KOSSUTH L. U.
LÖVÖLDE TÉR
GORKIJ P.
Fa

Ember-házak

Nagy Sándor „krétai" építészeti rajzairól

Nagy Sándor Medgyaszay István által tervezett gödöllői műteremházában, számtalan vázlatrajz között, a kortárs építészek ideálterveihez hasonló, grafikailag igényesen kidolgozott művek és építészeti vonatkozású vázlatrajzok is fennmaradtak. Az előbbiek közül a legismertebb *A római magyar ház* felirattal ellátott* grafika, amely most látható is az Iparművészeti Múzeum gödöllőieket bemutató, centenáriumi kiállításán, míg az itt közöltek nagy része publikálatlan, bár néhányat bemutattam a pesterzsébeti Gaál Imre Galéria tavalyi Nagy Sándor-kiállításán (*Vázlattól a műig*). Találhatók köztük úti vázlatok, emlékeztető skiccek, de többségük szimbolikus tartalmú fantáziarajzaival mutat szoros rokonságot.

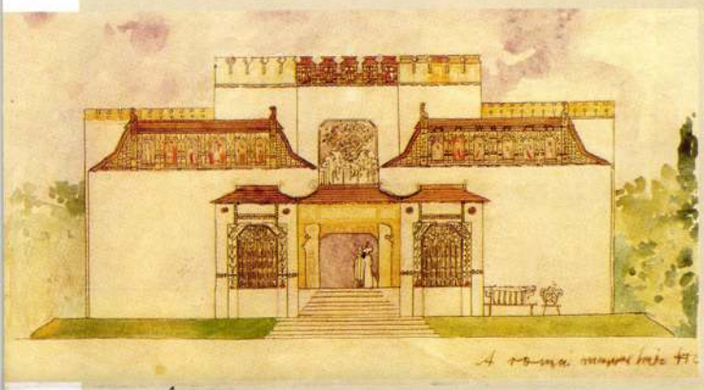

1.

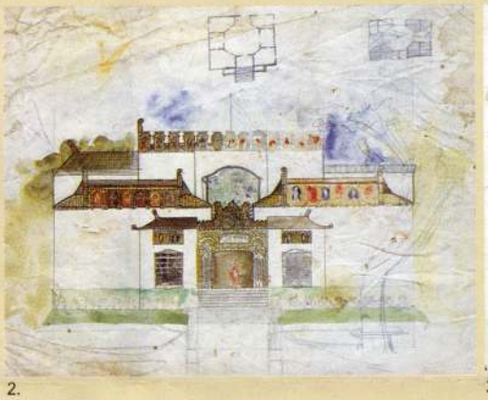

2.

3.

Fotók: Bujnovszky Tamás

A vázlatok valószínüleg az 1906 és 1912 közötti időszakból valók. Az egyik tusrajzon a Céhbeliek felirat tipográfiai próbái szerepelnek, vagyis 1912-re datálható. Néhány lap a velencei Magyar Házhoz készülhetett, melynek díszítő programját a gödöllőiek Maróti Gézával együtt dolgozták ki, s Nagy Sándor más, hun mitológiához kapcsolódó művéhez hasonlóan (ld. *Attila palotája* című rézkarcát) távol-keleti inspirációról tanúskodó építészeti elemeket tartalmaz. Az épületrajzok többségén a geometrikus alapformákat, a sík felületeket oromzatdísszel, gazdag pártázattal ellensúlyozta. Felismerhető például a velencei épületek jellemző pártázatos díszének (ld. pl. Ca' d'Oro) a hatása. Figurális díszű, historizáló jellegű homlokzati fülkéket illetve felületeket is alkalmazott, melyek a velencei Magyar Ház egész alakos, a magyar történelem és művészet kiemelkedő figuráit megjelenítő mozaikjait idézik emlékezetbe, jóllehet elhelyezésük más (ld. Körösfői-Kriesch Aladár: Kupa vezér, Imre herceg, Balassi Bálint és Kolozsvári György mozaikjait az épület oldal falán).

Nagy Sándor egyik legkiemelkedőbb néprajzi témájú rézkarcán a magyarvalkói templomot örökítette meg, de a kortársak és az új építésznemzedék, Thoroczkai Wigand Ede, Kozma Lajos, Kós Károly és a „Fiatalok" elsősorban erdélyi gótikus emlékeket feldolgozó grafikáival szemben más forrásokból is merített. Kínai, japán, indiai erősen stilizált elemek alkalmazása mellett a legerősebbnek az antik művészet hatása tekinthető. 1910-es, görögországi utazásainak élménye tükröződik néhány jelentős rajzon. Így a krétai művészet vallási jelképe, a bikaszarv több vázlaton is visszatér: egy síremlékszerű építményen és egy monumentális hatású kapuzaton. Az utóbbin két oszlopot köt össze a hatalmas bikaszarv. Krétai emlékeket idéz az oszlopok lábánál lévő geometrikus mintájú kő is, mely Minószon a vallásos kultusz helyeit jelölte. A kapura, az oszlopfejezetek fölé a keresztény ikonográfiából ismert Isten szeme motívumot helyezett a műveit oly annyira jellemző szinkretikus mítoszábrázolás szellemében. Hasonló módon járt el Körösfői-Kriesch Aladár is, amikor a marosvásárhelyi Kultúrpalota *Székely táltosok* című freskóján a táltos mögött álló, kitárt karokkal ábrázolt jósnőt krétai papnők ruhájába és fejdíszébe öltöztette.

Egy másik kaputerven, a timpanonos lezárás díszítő elemeként alkalmazta a szem motívumot: a timpanon háromszögű záródása a Szentháromság jelét is kirajzolja. A kapu emberfejre emlékeztet, a középső oszlop az orr, a félkörös lezárás a homlok, a bajusz lépcsőnek látszik. Játékos jellegük ellenére, kísérleteknek is tekinthetők mind az épület és plasztikai dísze egységét, mind az emberi léptékrendszer új alkalmazását tekintve. Ugyanez elmondható a két hatalmas, vázlatossága és stilizáltsága folytán pontosan meg nem határozható népművészeti ruhát viselő, álló (szárnyas?) figurával körülvett, latin felirattal ellátott bejárattervről, melynek monumentális arányait a kapunyilásba rajzolt két apró figurával érzékeltette.

A népművészeti ruha jelzi, hogy itt a magyaros építészeti stílus egy új, a kortársakétól eltérő kísérletével állunk szemben. Míg *A római magyar ház terve* geometrikus alapformáival, keleties díszítőelemeivel Medgyaszay István későbbi orientációját idézi, a most közölt vázlatok nem kapcsolhatók egyetlen általam ismert kortárs építész terveihez sem. Szellemi elődeit a magyar oszloprendet keresők között kereshetjük, Schauff János oszlopterveiben. De említhetjük a már Than Mór által is követett Ipolyi Arnold Magyar mythológiájának a hatását, mely szerint a magyar mitológia rekonstruálására felhasználhatók a népművészet, az antik művészet elemei.

1. A római magyar ház, terv | Hungarian house in Rome, plan, 1906-12, Gödöllő, Nagy Sándor ház
2. Építészeti terv | Architectural plan, 1906-12, Gödöllő, Nagy Sándor-ház
4. Kapuzat-és síremlék-tervek | Gate and tomb plans, 1906-12, Gödöllő, Nagy Sándor-ház

Nagy Sándorra is hatott Lechner Ödön keleti forrásokat beépítő módszere, de az ornamentikában keresett magyarosság, a népművészeti motívumok beépítése helyett elsősorban magyar típusok, nemzeti allegoriák, figurális művek alkotásával kísérletezett ahogy falképein, üvegfestményein is, így a Veszprémi Színház üvegfestményén (A népművészet varázsa), vagy a Nemzeti Szalon 1907-re elkészült falképén.

Nagy Sándor építészeti fantáziái szorosan kapcsolódnak a kor magyaros törekvéseihez, de nagyobb mértékben és merészebben merített a görög, főként a krétai és a távol-keleti művészetből. Kortársaival, például Vágó Józseffel ellentétben nem érezte fontosnak a klasszikus hagyományok teljes elutasítását. Az új építészet fontosságát hangsúlyozó Vágó *Rabságban* című rajzán a szűrös, szakállas férfialak (önarckép) kitörni készül a klasszikus, dór, ión, korinthoszi oszlopok és egy a gótikus oszlop rabságából, s a múlt művészetével való szembeállást azzal is aláhúzta, hogy a rajz bal oldali keretét képező, vimpergás gótikus fülkében elhelyezett szobor figurát koponyafejjel ábrázolta (A rajz lelőhelye: *A Ház* 1908, 187.l.).

Nagy Sándor ideálterveinek, fantáziarajzainak kutatása még éveket igényel, de annyi biztosnak tekinthető, hogy természetközelségük, „emberarcúságuk" miatt Nagy Sándort az organikus építészeti gondolkodás hazai előfutárának nevezhetjük, mégha mai képviselői nem ismerték, nem is ismerhették kezdeményezéseit.

■ GELLÉR KATALIN

** A rajz felirata valószínüleg téves (talán nem a művész, hanem felesége kézírása). A terv feltehetően a velencei magyar házhoz készült.*

Művészet-e az építészet és mennyi köze van az elméletekhez?

Molnár Péter építész 1925-2000

Mentem a Fő- és egyetlen utcán, először voltam a faluban. Egy pasas ült a temetőben és a szemben levő házat nézte. Nézte és rajzolt.

Ebben a faluban a 70-80-as évek több meghatározó építésze vásárolt házat. Különbözőképpen reagáltak arra az egyedülálló tényre, hogy az eredeti vályogépületek tökéletes plasztikai jelenségek, holott nem logikusan felépített építészeti tudás eredményei, egy-egy család hozta össze őket a rokonok és szomszédok segítségével. Az ablaknyílások nem az épület felezővonalához igazodnak, néha nem is egymáshoz, a vályog-stukkó díszítés hol szögleges, hol legömbölyített, hol vékony, hol vastag. Mégis, az építmény minden látószögből egységes egész harmonikus jelenséget képez, a ház minden pontja feszült, az összhang része.

Az építészek abban megegyeztek, hogy tetszik nekik az egységes falu és házat vettek itt. Itt a megrendelő nélküli alkotói szabadság színhelyén különbözően kezelték és alakították épületeiket és kertjeiket. Volt, aki csak kimeszelte, volt, aki kapujára vöröskék festéssel kubista emblémát festett és volt, aki ösztöneire bízva magát csak épített és épített, hogy majd az anyag maga hozza létre a formát.

Molnár Péter is saját megoldást választott. Miután sok szempont szerint és milliméterre felmérte a házát, megtervezte a szükséges szolid hozzáépítést. Megfontoltan dolgozott, két évig nézett és rajzolt a temetőben, amíg eldöntötte, hogy milyen legyen a tornác, hová kerüljön át a tetőgerinc.

Hogy miképpen működik a szabad térben egy mesterséges forma, az minden eddigi megfogalmazási kísérlet ellenére sem tudható, csak érezhető. A zsámbéki templomrom a domboldalban, a Vas megyei kis templomok valami koherenciát, önidentitást mutatnak. A gót katedrálisoknak talán a nagy méretük segít érvényesülni, de ez sem szólna a részletek építés közben – hisz volt rá idő – való állandó ellenőrzése nélkül.

Talán az emlékmű-szobrászok, az igazán jók, rendelkeznek azzal a meghatározhatatlan érzékkel, hogy mi él meg a hatalmas égbolt és a környező dudorok között. 1990-ben a 301-es parcella emlékmű pályázata jó példa volt: kiváló művészettörténészekből álló hatalmas zsűri nagy vita után döntött arról, hogy egy valóban nagyszerű mű kerüljön felállításra, s ne a térben elvesző egyébként érdekes plasztika. Múzeumi emberek voltak, nem volt gyakorlatuk és szempontjuk a szabad tér.

A felmerült kérdés bizonyítja, hogy az építészet művészet. Az pedig, hogy mi a művészet, az nem tudható úgy, mint hogy mi a paprikás krumpli. (Bár, mint az emberi dolgoknál, ez utóbbi körül is felmerülhetnek viták). 1997-ben a *New Yorker*ben filozófusoknak, esztétáknak, múzeumigazgatóknak és művészeknek föltették a művészet mibenlétének kérdését. Mindannyian – Arthur C. Danto, Susan Sontag, Rockefeller, Lichtenstein és mások – meghatározhatatlannak minősítették a művészetet.

Bár a mai építészettörténet rehabilitál meg nem épült terveket, de építész – semmilyen művész – nem dolgozhat az íróasztalfióknak. Amit az ember nem csinálhat meg, az mint egy elhalt magzat, halálos mérgezést okozhat.

A művész igenis szocializál. Különösen az építész. Hatalmas megrendelőivel, óriási stábjával, beleértve az építőket is. Molnár Péter feleségével, a kerttervező Baló Borbálával nagy társadalmi életet élt. Nemcsak a kötelező építészi kapcsolataik jöttek gyakran vendégségbe hozzájuk, de a magyar szellemi elit legkitűnőbb emberei is. Szoros barátságban voltak Kondor Bélával, Latinovits Zoltánnal és Ruttkai Évával, Nagy Lászlóval, Szécsi Margittal és Vígh Tamással. Molnár fantasztikus ügyességgel tartotta egyben irodai csoportját. Minden reggel tíz órakor látni lehetett őket a Váci utcai Anna eszpresszóban, ahogy körülállták az egyetlen oszlopot és reggeliztek.

A régi szép időkben valahogy ki kellett egyezni az ellenséggel, kialakult egy néma pislogástechnika és vele párhuzamosan a vad, szélsőséges lakás- és eszpresszó beszélgetések jelentették az értelmiségi diskurzust. Hatalom nélkül könnyű volt elfogadnunk egymást. Ma a nagy vacsorászatok magazinbeszélgetéseinek idejét éljük, ezeken csak apró jelzések éreztetik, hogy ki melyik szélsőséges megnemértő csoporba tartozik. Csak semmi érdekesség, mert az elárulhat. Molnár megtartotta régen nagy tekintélyt szerzett gondolkodás- és beszédmódját, ami már szinte egyetlen monológgá vált.

Molnár Péter már nem néz és rajzol, este sem jelenik meg 10-15 haverjával és munkatársával, nem traktál őrült elméletekkel. Nem szid le, hogy utána udvaroljon. Most, hogy már nem torkoll le, én is elmondhatom a mániáimat.

Az egyik Milorad Pavic, szerb nacionalista, zseniális író *Tüzszögő ikon* című novelláskötetének három meséje, amelyekben az építők-építészek elméleteinek jó- és balvégzete művük elkészültével bekövetkezik. A másik Borges esszéje, melyben Shelley *A költészet védelmében* című művére hivatkozik. Shelley azt mondja, hogy a múlt, a jelen és a jövő minden verse annak a végtelen, egyedüli költeménynek a részlete vagy töredéke, melyet a földkerekség valamennyi költője írt.

Az utolsó Becalel Lőw gólemkészítő kabalista rabbitól ered. Ő gólemről soha nem írt és csak halála után kezdték róla mondani, hogy az I...ten képét viselvén kreált emberszerűt. Az építészről viszont fennmaradt egy írása – arról az építészről, aki a tervet elkészítette és a módszert megadta, de megadta a mi viszonyunkat is a tervezőhöz, a miénket, akik a tervet a megadott módszerrel jól-rosszul kivitelezzük.

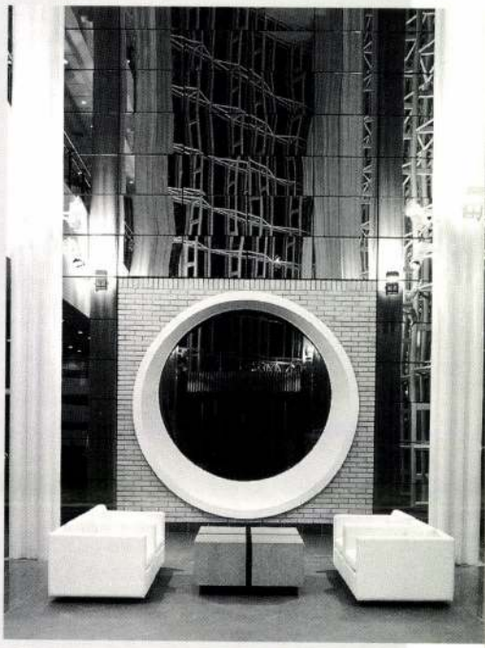

Kontrax Irodaház I
Kontrax Office Building, 1994

THURY LEVENTE
szobrászművész

Molnár Sándor, festő keramikus

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA alakult Pécsett a KISZ Baranya megyei Bizottsága és a Fiatal Művészek Munkabizottsága szervezésében. A klub a különböző művészeti ágakban tevékenykedő fiatalok együttműködését, továbbképzését, közös szereplését és eredményeik népszerűsítését szolgálja. Az április 9-i alakuló ülésen átadták a KISZ nívójutalmait: az irodalmit *Csordás Gábor*, a képzőművészetit *Molnár Sándor*, az építészetit *Dévényi Sándor* és *Weiler Árpád*, a filmművészetit *Háda Sándor*, a színházművészetit *Zarnóczai Gizella*, a zeneművészetit *Papp Zoltán* kapta.

*

– Kronika

Borító 3.

Jelenlét, Pécs, 1981. május

XXIV/5

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1974 NOV 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Sándor

1021

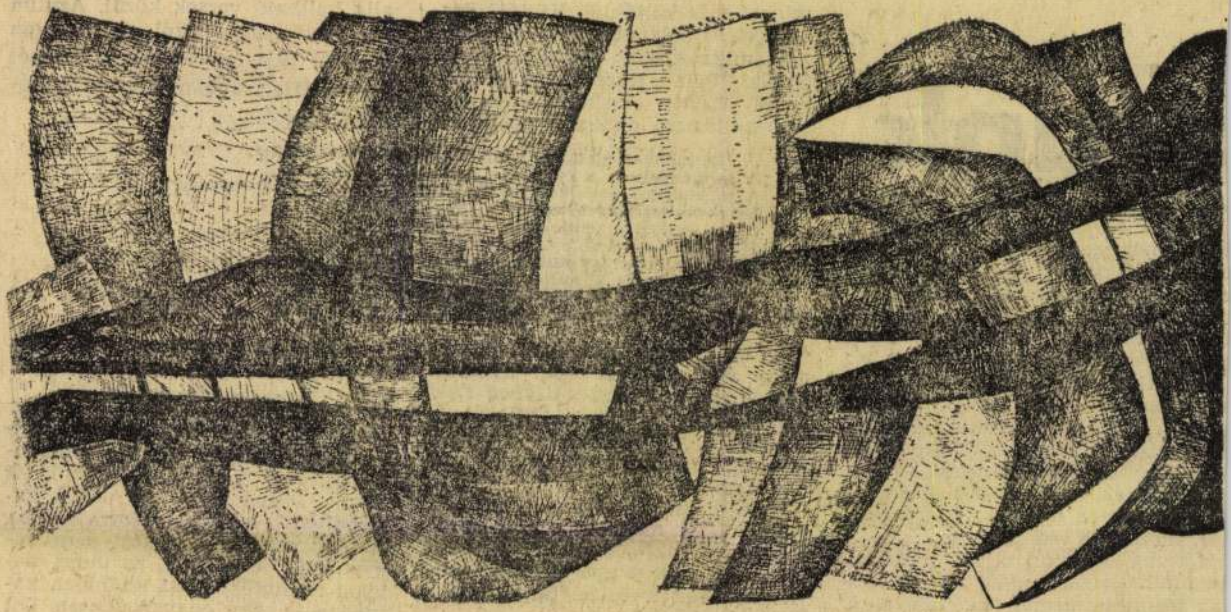

Molnár Sándor rajza

árunk

tani, nemigen állnak lábra. Az-
után: a nyugdíj alapkövetelmény
ma már, falun is. Így mennek el
ötvenéves nők, ötvenöt-hatvan éves
férfiak valahová, ahol tíz év alatt
jogot szerezhetnek. S refrén ez is:
„hatvanhét éves vagyok, tudják, de
még van két évem, akkor telik ki
a tíz..." „hatvanöt voltam én, ak-
kor értem nyugdíjba, akkor volt
idő, hogy kapnom lehetett..." Így
az összegek is 7—8—900 forintok.
Ennyihez még nagyon elkel a pót-
lás. Ha marad erő szerezni.

Látunk azonban olyan portákat
is, falunként néhányat, ahol a csa-
ád létszáma, ereje, találékonysága
kihozza a „maszek-létből", amit le-
het. Ott a lovas vagy tehenes iga
elies felszerelése, ekék, boronák,

mincat más költőktől. Kiktől? S
bolcska Mihályt, Pappvári Elem
nét említi először. Azután Pet
Gyulai Pált. Kérésünkre Pet
mond. Tisztán értelmezve, szépen;
nem az ismert, hanem a pódiumon

kérjük. Mert abban van szó a mé-
hészkedésről:

... És mellékfoglalkozásként tartok tíz család méhet,
A termények és a gyümölcs pótbeporzása végett.
A méhkashoz nem kell egyéb, csak fűzfa, egy rúd szalma,
De ötvenhat literes legyen a lakás űrtartalma.
Lapos legyen a teteje, fönt a kijáró nyílás,
Tizenkettő centi széles, három centi magasság.
Ha majd eztet beépítik a szorgalmas kis méhek,
Egy ládikót tíz kerettel odateszek feléjek.
Kifúrom a kas tetejét, oda hordják a szín mézt.
Lehet ebből félretenni néha, olykor egy kis pénzt...

— Ez, kérem, pályázati költe-
mény volt. Tizedik díjat nyertem
vele abban az évben a *Szabad Föld*
pályázatán.

— Mi volt a pályadíj?

— Egy gumicsizmát küldtek ne-
kem érte.

Lajos bácsi mutatja meg nekünk,
hogyan kell méhkast fonni. Taní-
totta ezt ő az iskolában is. Most
meg úgy segít a gyerekeknek: ku-
ruc verseket ír össze. Éppen azt a
kort tanulják.

— Itt is van, a hegyen át, gyógy-
víz. Csak nem nyitják ki. Melegvíz.

— Hiába, elkényeztettük mink őt.
Eleinte. Mert maga volt, egyes gye-
rek volt, ugye, minden hatalom az
övé volt. Aztán ez lett a vége.
Rossznak nem rossz. Inkább annyi-
ra jószívű. Ugye, alig volt még ti-
zenhétéves, amikor megvettük a
kocsit. Pestre ment fel, korai en-
gedéllyel szerzett jogosítványt.
Azután még ezen a tájt nem na-
gyon volt autó, ugye, ha ment, na-
gyon rácsíptek. Most különben ka-
tona a lelkem, odavan Pesten. Ott
is jó sora van, mert ahogy ő mond-
ja, csak parádéskocsis. Egy őrnagy-

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1975 DEC 6

Illahúr Sándor

1021

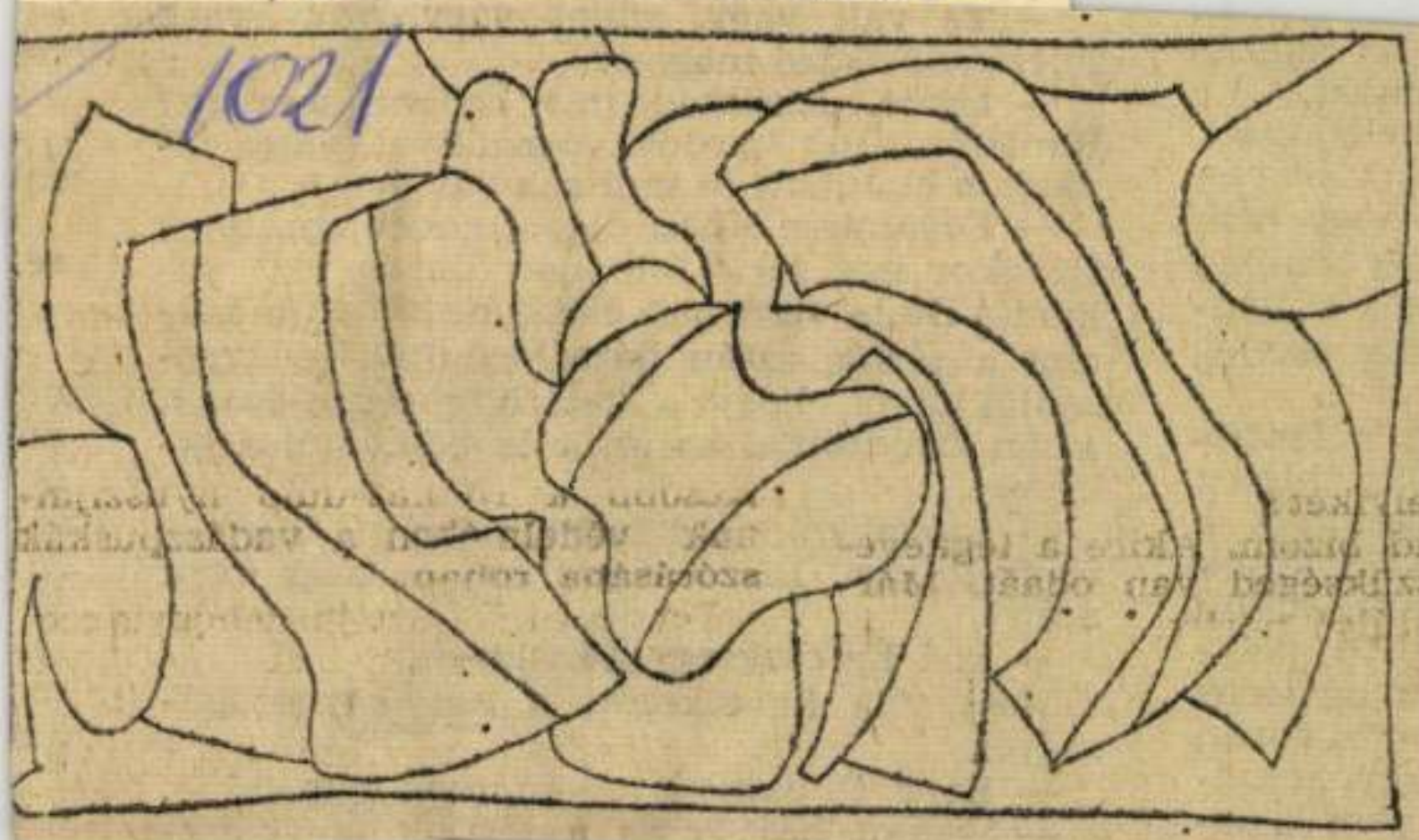

Molnár Sándor rajza

Nem, ők igazán
ázasságukat.
lyzet keletkezett.
bítás veszé-
tudni, hogy csak
és hogy csupán
i jellegű a von-
ak, vagy esetleg

i, meg is fordít-
képletet; hiszen
a pillanatnak a
a lombok között
ogy Jutka hajolt
yelmetlen hely-
a kormánykerék
s Tibor is éppen
záj hajol hozzá-
talán nem képe-

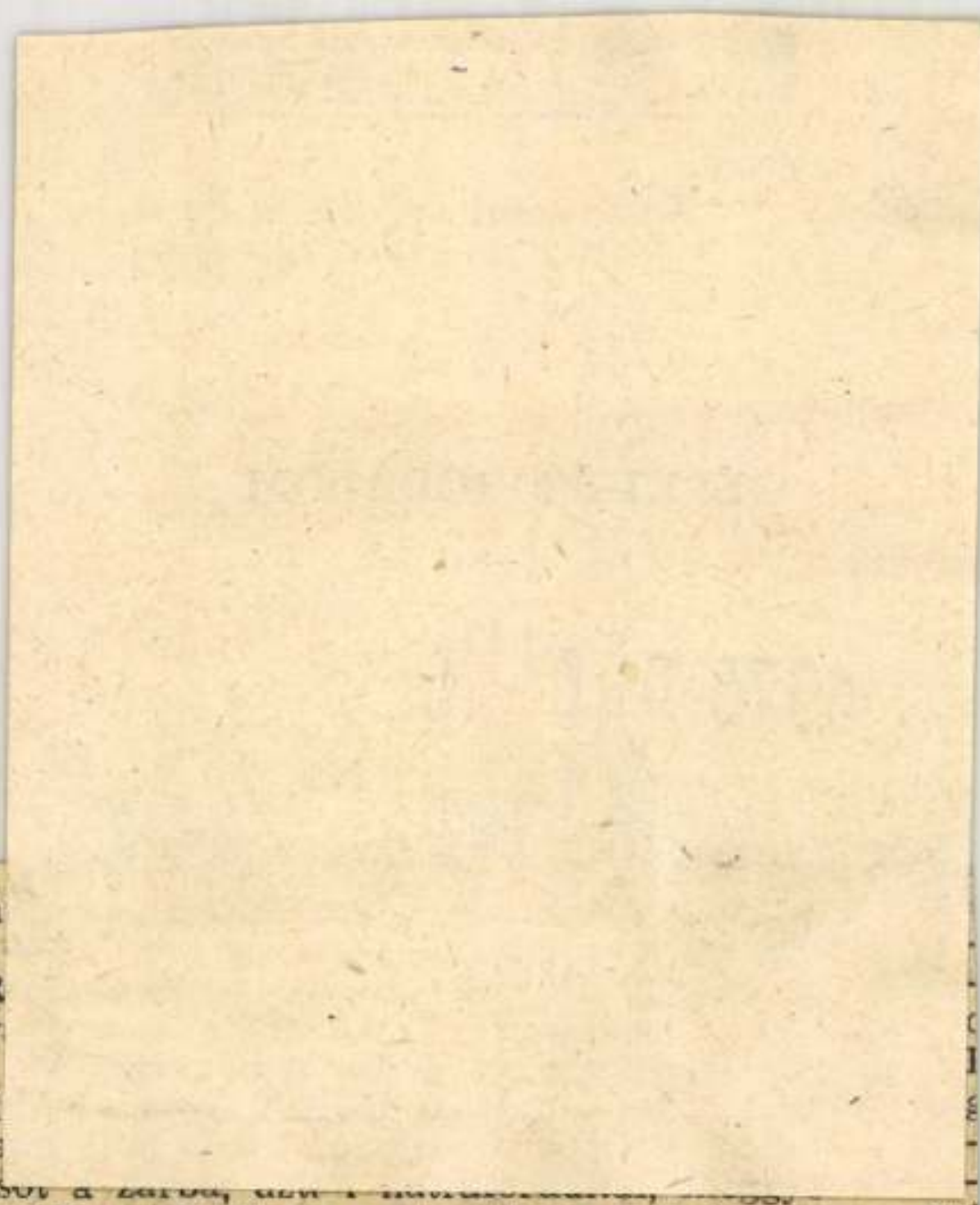

ződtél arról, hogy a kocsiban csókolóznak, aztán kinyitottad az ajtót és bementél a lakásba.

— Szóval mindent tudsz, mindent látsz... Gyanítottam. És te vajon mit csinálsz ezek után?

— Én? Én csak egy nő vagyok.

Most vita következett a női egyenjogúságról.

— Ez a ti bajotok... én csak egy nő...

— Semmi baj... ha a férfiak így elasz-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 DEC 7.

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Sándor

KÖNYVEI

1021

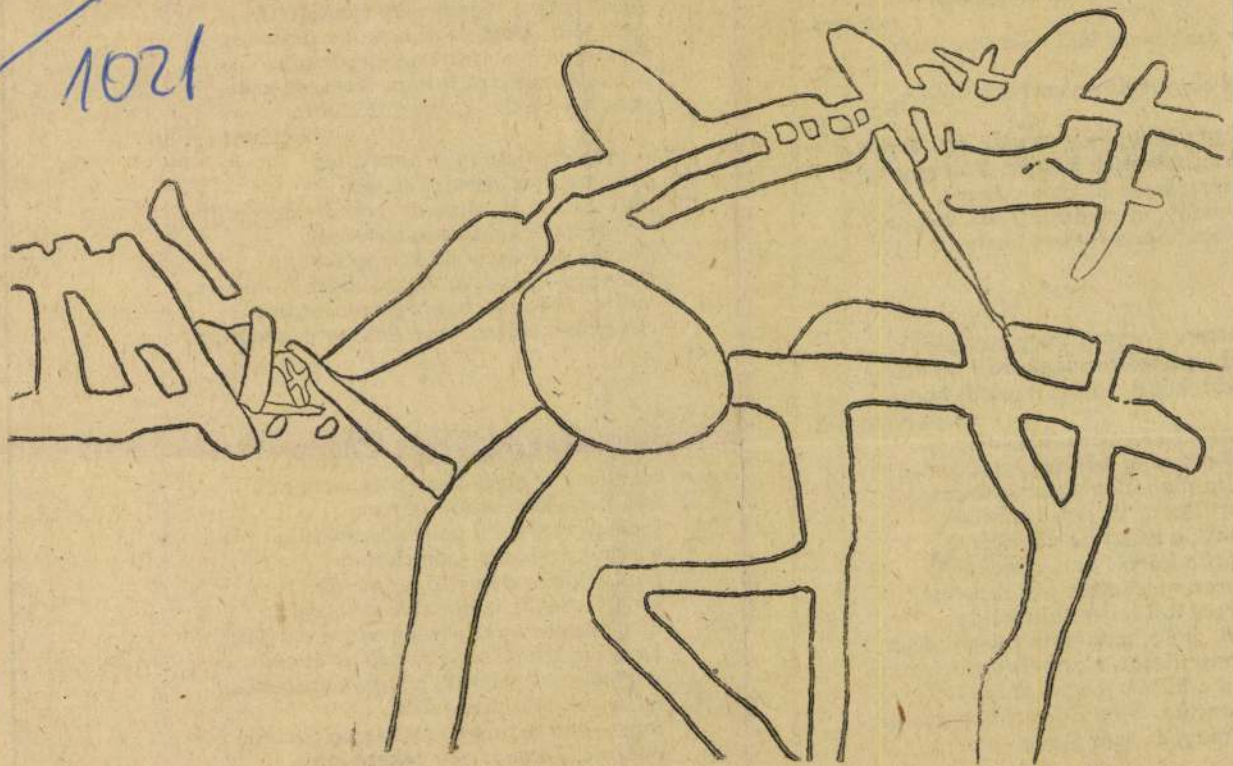

Molnár Sándor rajza

rtük a lép-tökéletességet,
pa egyforma, nem hatszög, de
négyzet,
- csak petét kell rakni be, vagy
mézet.
n egyforma az ember? Ugyan,
kérem,
egy görög, még az ókorban, régen,
krusztesznek hívták. Volt egy ágya.
nértéke az emberi világra.
övidebbet megnyújtotta szépen,
osszabból a fölöset levágta.'

*

iacon — azám! még van piac —
jd ha unokád megkérdi, mi az,
ndd, hogy Ábécé, mondd, hogy
szuper-market
neséld el a paradicsomkertei,
Édent, ahol minden, ami termett,
álta magát az egész embernek,
por illatát, az erdei gombák
mait, a húszféle uborkát,
zfajta körtét és a színeket,
rissen mosdatott jégcsap-retek
nérségétől levendula kékig,
dek árját, padlizsán püspökségit,
kony illatát, a csipetnyi sáfrányt,
ogy a húsok magukat kínálták ...
mantika. Nem Éden. Már nem az.
ac még, de már Ábécé-piac.

*

húsz deka szívet kére
gégét, lépet, tőgyet meg ugyancsak,
csak félkilókat, csak tíz-húsz dekákat.
Primőrre mutatnak az elegánsak.
Francia crevette is van. Nem, az árat
nem kérdezik. — Ön jött előbb,
bocsánat ...
A piacon, mely már nem a lét,
az íz, az illat ezernyi színét
mutatja, már nem az emberi szépség
változatait, csak az emésztését,
közben cédula és ár az agyakban,
tizenegy-negyven, hozzá három-hatvan,
mint a robotok, beprogramozottan,
csak a pénztárca más, de egy a program.

*

A piacon hétköznap, délelőtt
nóta zendült, megállt a forgalom,
standjuk mélyéből széptermetű nők
kijöttek és az autós-barom
csak-pénzért-élő vad kereskedők,
a rájukdermedt ezer-tilalom
páncéljában döglődő agyvelők,
kofák, vevők és hórukk-emberek,
kik a napot huszonnégy órára osztják
háromszázhatvanöt napra az éveket,
nézték, csak nézték, ahogy a szabadság
lelke suhog a piac felett,
mert fönt három-négy részeg cigány
énekelt. Táncolt egy fekete lány.
Mint akik otthon vannak a világban.
Mint akiket még szerethet az élet.

Molnár Sándor

Bemutatjuk Molnár Sándor grafikáit

Napjaink művészetének története inkább az egymást folytató kritikák, világosabban: a műkereskedelmet szolgáló propaganda története, mint a műveké; kevesen ismerik például Vasarelyt, de az op artról, a kinetizmusról divatlapokban is lehet olvasni. Akinek nincs sajtója, háttérbe szorul, s azzal sem vigasztalódhat, hogy majd a következő kiállítás után, majd egyszer, hiszen felfedezni régóta már a felfedezettet szokták. Minden művészettörténet mögött lappang egy megíratlan másik, amely nem jelentéktelenebb művekről szólhatna. A virtuális történet Malevics-fejezete legalább olyan drámai és nagyszabású lehetne, mint a sokszor olvasható Mondrian; keservesebb persze a mechanizmust közelről látni, mint távlatból.

Molnár Sándor neve nem szerepel a négykötetes Művészeti Lexikonban, pedig 1967-ben, a lexikon megjelenésének évében, már két egyéni és számos kollektív kiállítás volt a háta mögött. A kritikusok figyelmét ugyan nem keltették fel, lévén, hogy Molnár tartózkodik a mindenkori divatoktól — Barcsay, Martyn, Weöres kíváncsiságát azonban igen. Az És e számában közölt rajzai 1969—70-ben készültek Nagymaroson. Tanulmányok festményekhez, magának csinálta őket, bonyolultabb formakapcsolatokat tisztázandó. A rajz számára a valóság megismerésének, az adatgyűjtésnek eszköze, alkalom a szerkezet elveinek tisztázására, a legegyszerűbb megoldás keresésére. A vonalak érzékenysége, a tónusok finomsága, persze, személyességgel, intimitással telíti a lapokat, jóval többek tehát vázlatoknál, a nézőnek is többet adnak a kép keletkezésébe, alakulásába pillantásnál.

Festő mindenekelőtt, tudatos és kulturált: a világ gondjai — mestersége gondjai. Kutatásának az a célja, hogy a megíratlan művészettörténet szereplői között találjon helyet magának; szokatlan cél, de e rajzok csendjében érthető.

Sík Csaba

Élet és Irodalom, Bp. 1975. juli. 5.
XIX. évf. 27. sz. 13. lap.

omású... Itt lehetséges
ogy „na, igen, de mozga-
ellenálló az ember". Ez
lehet. De nem ez a kér-
ndítóok. Vagyis az lenne
. Mert nincs. A játékos-
nost ugyanolyan játéko-
ez a játékosság egy árul-
„én valaminek nem lá-
ót azt a valamit egyene-
látom — ami, ugye nem
ség — és akkor azt mon-
stan én megmentek egy
emetlenséggtől, ami, ugye
ó elpusztulása is annak
ernek, és akkor én ki-
az embernek a karton-
éből, fadobozból vagy
zel lehetetlenné teszem,
neki a katonai behívót."
van itt, mert nem is be-
én annak a bizonyos em-
ődését nem ismerhetem,
k egybevágásáról sem le-
Na, ez akár lényegtelen is
il az az ember már elő-
kezett katonai szolgálat-
fontos. Mert ha ez a né-
ékosság az egyetlen in-
van adhatnám én önnek
n azt a fadobozt, hogy
kartonokról kimásolni az
?

talán itt van a táskájá-
Gáll András.

ette magát.

igyon szellemes visszavá-
úgy, tényleg itt van a
mondjuk én háborút in-
n hadköteles embert be
esetleg más céllal cso-
sítani akarom őket. Hát
ngem az ön játékos ked-
önnek megtetszik egy
oglalkozás, akkor ön azt
szegényt kiemelem, hadd
Holott a háborút én in-
n; az én feladatom, hogy
séges döntéseket, önt pe-
íztam meg, hogy a saját
aradva elvégezze a szük-
ket.

is besoroz az elsők kö-

ezt szükségesnek látom.

ek látja?

n személyétől függ, ha-

szerepét. Azok engedtek játékos hajlamuknak, akik engem bábuként akartak tologatni. Minden ilyen játék kockázattal jár.

— Kérem szépen — mondta az idegen —, kiélezett helyzetben ez így meg is történhet. Elismerem. De olyankor éppen a kiélezett helyzet miatt célszerűtlen az egyéni tulajdonságokra vagy jogokra hivatkozni. Esetleg más lenne a helyzet valami határozott meggyőződés esetén. Viszont akkor elő sem fordulhat ez az egész, amit említeni tetszik. Mert a meggyőződéssel rendelkező ember tudja, hogy egy ilyen cédulaellopás nem változtat semmin és ezért nem szolgálja a meggyőződést. Sőt, az ilyesmi egyenesen ártalmára van minden értelmes cselekvésnek, mert mindkét oldalon kiszámíthatatlanná teszi a dolgokat. Tessék elképzelni, hogy azt a Kotróczi Mihályt a másik fél azzal bízta meg, hogy a behívása esetén nekik dolgozzon és ezzel elősegítse a háború kevesebb véráldozattal történő befejezését. Ön illetéktelenül kicsempészi a kartonját; nem tudják behívni; a feladata elvégezetlenül marad; esetleg őt is baj éri... Mire jó ez?

— Nekem *volt* meggyőződésem — mondta Gáll András.

— Éspedig?...

— Meg voltam győződve arról, hogy Kotróczi Mihálynak rossz meghalni.

— Ez kérem nem meggyőződés, hanem önkényeskedés. Ön nem tudhatja, hogy egy ismeretlen embernek mi jó és mi rossz. Igaz? Tehát még azt sem állíthatja, hogy annak az egyetlen embernek az érdekében cselekedett. Ön a saját érdekét tette meg általános emberi érdeknek. Ne tessék haragudni, ezt csak múlt időben mondom. Mert hát, ha a novella erkölcsi tanulságát nézzük, akkor ez végeredményben ott ki is derül, hogy Kotróczi Mihályt már fél évvel korábban behívták, tehát ebből kiderül a novella hősének feleslegessége; kiderül, hogy az övénél lényegesen hatékonyabb erők döntik el a dolgok menetét.

— Akkor én nem is követtem el hibát — mondta Gáll András.

— A következmények alapján ítélve nem, de egy ilyen cselekmény nem ítélhető meg pusztán a következményeiből. Mondjuk, ha valaki gyilkolni akar, de ügyetlen hozzá vagy elégtelenek az eszközei, attól még beszélhetünk gyilkossági kísérletről, még akkor is, ha a szándéknak megfelelő következmények hiányoznak.

— De rólam éppen nem mondható, hogy gyilkolni akartam — mondta Gáll András

— Ez csak egy hasonlat volt — mondta az idegen. — Szóval, ez csak a rendhagyó viselkedés jellegének ábrázolására szolgált.

Vitalitas

LAKBERENDEZÉS

MOLNÁR SÁNDOR

9700 Szombathely, 11-es Huszár út 19., tel./fax: (94) 312-052

BELSŐÉPÍTÉSZET, LAKBERENDEZÉS
ÜZLETEKBE, IRODÁKBA, LAKÁSOKBA

- igényei szerint tervezett fabútorok
- egyedi konyhák
- exkluzív lámpák
- márvány- gránitlépcsők, könyöklőpultok
- Marmo Complex járólapok
- formatervezett kilincsek
- Schachermayer-vasalatok, -veretek
- fa nyílászárók tolóajtók
- Locatelli perforált lemezek
- gipsz stukkók
- képző- és iparművészeti alkotások
- egyedi lakástextilek
- logikai és fajátékok

ilyen nincs még egy...

Vitalitas

LAKBERENDEZÉS

MEGHÍVÓ

Tisztelt Hölgyem / Uram!

A VITALITAS LAKBERENDEZÉS nevében tisztelettel meghívjuk
a Szombathely, 11-es Huszár út 19. alatti galériánkba

MOLNÁR SÁNDOR

keramikusművész

kiállításának megnyitójára

2003. április 25-én, 16 órai kezdettel.

Megnyitót mond:

HORVÁTH JÁNOS

festőművész

Scheiber Katalin és Patai Árpád

Molnár Sándor

Budapesten is nyílik figyelemre méltó tárlat a héten, éspedig kettős színhelyen. Mától az *Óbuda Galériában*, illetve a *Francia Intézetben*.

Molnár Sándor

eddigi életművével ismerkedhetnek a kortárs képzőművészet barátai.

A tárlat első része, a francia intézetbeli, a most ötvenesztendős művész legelső, csaknem gyermekkori rajzaiból is válogat. Ezeket az első, természet után készült, stúdiumjellegű munkákat, drapéria-, állat- és növénytanulmányokat a biztos rajztudás éppúgy jellemzi, mint a plasztikus formaérzék. Az ugyancsak itt látható későbbi művekben továbbra is erősen érződik a természeti inspiráció, mégis egyre felszabadultabban rajzol, vonalvezetése félreismerhetetlenül egyénivé válik.

Az *Óbudai Galériában* kiállított művek egyedülálló vállalkozásai jelenkori művészetünknek. Óriás méretű, helyenként hatméteres pittkréta- és szénrajzokról van szó, amelyek szokatlan erejű expresszivitása és szuggesztivitása Molnárnak abból a szilárd hitéből ered, hogy égetően szükséges egy minden vonatkozásban korszerű, ám mégis jellegzetesen közép-európai karakterű művészet megteremtése.

Bárdos Éva

ezer gyerek válik
leset áldozatává

szögben tekintenek körül —, állapítja meg a jelentés, majd így folytatja: egy gyereknek négy másodpercre van szüksége, amíg fölfogja, hogy kocsi közeledik felé, a felnőtt viszont negyed másodperc alatt reagál. A gyerek képtelen fölmérni a

Molnár Sándor

MOLNÁR SÁNDOR GRAFIKUS rajzkiállítása nyílt meg hétfőn az Óbuda Galériában. A művész a bemutatóteremben az 1983 és 1985 között készült hét, óriási méretű pittkréta- és szénrajzait tárja a közönség elé.

Magyar Hírlap 1986. III. 4.

MOLNÁR Sándor

Hegyi Lóránd

KALLIGRÁFIA, ABSZTRAKT EXPRESSZIONIZMUS, INFORMEL MAGYARORSZÁGON 1958–1970 KÖZÖTT

1. Az absztrakt expresszionizmus jelensége

A negyvenes évek legelején részint az Egyesült Államokban, Jackson Pollock, Willem de Kooning, Franz Kline, Arshile Gorky, Mark Rothko, Hans Hofmann, Adolph Gottlieb, Robert Motherwell művészetében, részint pedig Európában, Wols (Alfred Otto Wolfgang Schulze), Jean Fautrier, Hans Hartung, Jean Dubuffet művészetében olyan radikálisan expresszív, spontán festői nyelvezet születik meg, melynek célja a közvetlen, minden tematikus réteget levető, minden ábrázolási konvenciót és leképező „átíró" módszert elutasító, kizárólag a képfelületen sűrűsödő drámai ecsetírás és faktúra által hordozott érzelmi-indulati jelentések kinyilvánítása. Szélsőségesen szubjektív, önkifejező művészet ez, mely hátat fordít a realista, naturalista, posztimpresszionista természetelvűségnek, illetve a tízes-húszas évek racionális, szerkezetelvű, geometrikus absztrakt művészetének. Felfokozott kifejezőereje már-már sokkoló hatású; szenvedélyessége, drámai konfliktusgazdagsága, szélsőséges érzelmi-indulati túlfűtöttsége valóban szétrombolja a modern művészet konvencióit. A kifejezés erőteljességét szolgálja a méretek növekedése, azaz az Anthony Everitt által „murális jelleg"-nek nevezett[1] sajátosság: a képméreteknek messze az európai táblaképeket meghaladó, falként, óriási és minden irányba folytatható, megdolgozott felületként előttünk álló expanziója. Ez utóbbi már strukturális sajátosság is: az ún. „all-over-effect", azaz a mindenen szétáradó, túlvezető festői intenzitás, a képfelület belső dinamikájának kiáramlása a kép valóságos szélein túli térbe. Ugyancsak strukturális sajátosság az európai „hieratikus kompozíciós elv" elutasítása, a mellérendeléses kompozíció. A képfelületet teljes egészében energiamezőnek tekinti, amely nem tűri az egyetlen kiemelt mozzanat köré szervezett kompozíciót, s a képmezőt teljes egészében az egymással ütköző, indulati töltésű színek és a kirobbanó, automatikus ecsetírás terepévé teszi. Ez utóbbi mozzanat, az ún. „automatikus írás" a húszas évek szürrealizmusából származik át az absztrakt expresszonizmusba.[2] De ahogy magában a szürrealista művészetben sem valósulhat meg teljes mértékben, éppúgy az absztrakt expresszionizmusban sem érvényesül a maga teljes következetességében. Az absztrakt expresszionizmus sem tagadja meg egészen azokat a – többé-kevésbé – tudat alatt működő képszervezési elveket, kompozíciós konvenciókat, a sűrítés és fokozás esztétikai artikulációit, melyek némiképp korlátozzák a teljesen automatikus, mindenfajta tudatkontroll nélküli ecsetírás közvetlenségét. Az absztrakt expresszionizmuson belül az ún. „action painting" (akciófestészet, gesztusfestészet) művészetében érvényesül legnyíltabban az „automatikus írás"; Pollock, Motherwell, Kline, Kooning és Sam Francis festészetében is megfigyelhetők ugyanakkor bizonyos tudatos rendezőelvek, melyek még a legszélsőségesebb önfeltárulkozást is esztétikailag kontrollálják. Pollock és Kooning egyes alkotói korszakaiban pedig a figurativitás képi maradványai (főként a torzított emberi alak és arc motívumai) korlátozzák a közvetlen és indulati töltésű gesztusfestést. Mark Tobey, Clyfford Still, majd pedig Mark Rothko, Barnett Newman és Ad Reinhardt művészetében a szubjektív önkifejezésen alapuló „automatikus írás" vagy sajátosan „megszelídített", artikulált, sorokba rendezett, erősen visszafogott és intellektuálisan irányított formában jelenik meg (Tobey), vagy pedig teljesen eltűnik és átadja a helyét egy elvont, testetlen, anyagtalan, meditatív festői felület kialakításának, a „hűvös festészet" filozofikus szemléletének. Az ér-

zelmi indíttatás itt is fennáll, de a szélsőségesen szubjektív és drámai konfliktusokból kiinduló gesztusfestés helyett elvont, transzcendens, szellemi és meditatív tartalmakat hordozó, a személyesen átélt egyetemes teret manifesztáló „hűvös", visszafogott festésmód érvényesül.

Az amerikai absztrakt expresszionizmus kezdetét 1940 körül lehet megállapítani, bár Jackson Pollock 1937-es „Láng" című festménye már programadó műnek tekinthető. Pollock 1943-as „Nőstényfarkas" című festménye pedig tisztán mutatja az új művészi kifejezésmód szürrealista gyökereit éppúgy, mint a szürrealizmustól eltérő pszichikai direktség, feszültséghalmozás, fakturális durvaság, szélsőséges expresszivitás mozzanatait. Az absztrakt expresszionizmus amerikai ágán belül természetesen több eltérő áramlat térképezhető fel, ezeket itt csak jezésszerűen említhetjük: az „action painting" (Pollock, Kline, Kooning, Motherwell, Hoffmann) – itt a művészi alkotótevékenység az indulati, pszichikai tartalmak durva, gátlástalan, szélsőségesen szubjektív és konvenciótagadó kiírására tesz kísérletet; a meditatív-kalligrafikus festészet (Tobey, Gottlieb, Sam Francis, Alcopley) – itt a „szubjektív írás" elvontabb, áttételesebb, intellektuálisabb tartalmak kiírását és az ezekről való meditációt szolgálja; a „hűvös festészet", mely a későbbi „colour field" (színes mező) festészet előzmények tekinthető (Mark Rothko, Barnett Newman, Clyfford Still, Ad Reinhardt) – itt a művészi meditáció nem szubjektív pszichikai tartalmak kiírásához kapcsolódik, hanem elvont, transzcendens gondolatisághoz, ami távol áll a művészi Én megjelenítésétől, s inkább az univerzális értékek és az idő egyetemességének, illetve a tér egyetemességének megragadására törekszik, gyakran vallásos tartalmakhoz kapcsolódva. Ez utóbbi művészeknél teljesen eltűnik a szubjektív írás, s egy mindenre kiterjedő, személyen túli, egyetemes érzés telíti hűvös és mozdulatlan festményeik képzeleti terét.

Az európai absztrakt expresszionizmuson belül is feltérképezhetők különböző vonulatok. Wols, Fautrier, Hartung és Dubuffet művészete Paul Klee utolsó korszakának „kalligrafikus" kifejezésmódjához, játékos, „átíró-torzító" formaképzéséhez kapcsolódik. Hartung festészete ugyanakkor a tisztán nonfiguratív, önelvű kalligrafikus művészethez érkezik el, anélkül azonban, hogy teljes következetességgel felszámolná a tudatos esztétikai komponálás elemeit. Míg az amerikai gesztusfestészetben brutálisan szétfoszlanak a 20. század első felének kompozíciós elvei, s a német expresszionizmus érzelmességét messze meghaladó indulati kifejezés tűnik fel, addig a francia kalligrafikus művészetben, Hartung, Mathieu, Sonderborg (Kurt Rudolf Hoffmann), Michaux kalligráfiáiban mindig elevenen működik a kiegyensúlyozás, a kiemelés és az artisztikus részletképzés festői tradíciója. Wols ebből a szempontból éppoly fontos kezdeményező és „átvezető" művész Európában, mint Pollock az Egyesült Államokban. Wols és Fautrier festészete jól mutatja az európai informel esztétizmusát, valamint a klee-i spiritualizmus és intellektuális intimitás meditatív gondolatiságának megőrzését. Ahogy Karin Thomas megjegyzi: „A színes vonalak hálózatának káosza saját totalitásában egy határtalan kreatív értéket nyilvánít ki, mivel egyfajta esztétikai érték jelenik meg a káoszban megnyilvánuló rend és a deformáción keresztül ható megformálás által. A sűrű, tömött vonalhálózat összképét a szemlélő esztétikai rendként fogja fel, és a vonalfolyondárok labirintusai részleteikben egyszerre irritálják és lelkesítik."[3] Részint ehhez a művészetfelfogáshoz kapcsolódik az európai tasizmus „északi" iskolája, az ún. „Cobra-csoport" művészete.[4] Az erősebben expresszív Karel Appel, Asger Jorn, Corneille és Pierre Alechinsky festészetében az érzelmi-indulati telítettség közvetlenül és vadul tör felszínre; ugyanakkor többé-kevésbé megőrződnek bizonyos figuratív maradványok (itt is főként az emberi arc és alak torzításán keresztül). Bár a Cobra-csoport 1948-ban alakult, s 1951-ben már fel is oszlott, hatása rendkívül erős volt az ötvenes évek holland, belga, skandináv és német festészetében. A Német Szövetségi Köztársaságban Ernst Wil-

helm Nay, Emil Schumacher, Bernard Schultze absztrakt expresszionizmusa felszámolja a félfiguratív, átíró mozzanatokat és a tisztán színhatáson és faktúrán alapuló (Nay) lírai absztrakció, vagy az erőteljes gesztusfestés (Schumacher) útján fejlődik.

A párizsi „lírai absztrakció" legjelentősebb művészei Jean Bazaine, Pierre Soulage, Alfred Manessier, Jean-Paul Riopelle és Maurice Estéve; ugyanakkor ide kapcsolódnak, művészi szándékaikat és kifejezőeszközeiket tekintve a spanyol El Paso csoport tagjai is, Saura, Feito, Canogar és Tapies. Míg az európai talajon létrejött első absztrakt expresszionista csoportosulás művészi tevékenységének megnevezésére az „informel" kifejezés szolgált,[5] addig az 1950 körüli második hullám művészetére egy új fogalmat alkalmaz a kritika: a tasizmus (folt-festés) szó bevezetésével. Pierre Guégin kritikus vezeti be 1950-ben, Hans Hartung, Georges Mathieu és Sonderborg művészetére vonatkoztatva. A lírai absztrakció másik iskolája ezzel szemben mindvégig megőrzi a harmonikus kompozíció elvét, s bár a foltfestést ugyancsak alkalmazza, sohasem érvényesíti az automatikus írás tudatkontroll nélküli, direkt önkifejező gesztusait. Bazaine, Soulage, Manessier, Riopelle és Estéve művészetében a képfelület olyan harmonikus, kidolgozott és önmagában megálló, zárt egységgé válik, ahol a természetben munkáló rejtett folyamatok lágyan egymásba folynak, élesebb konfliktusok nélkül szövődnek egyetlen egésszé. Míg Soulage festészetében kétségkívül jelen van a gesztusfestés bizonyos „megfékezett", visszafogott, „ellenőrzött" alkalmazása, addig a lírai absztrakció többi képviselője a hagyományosabb faktúraalakításból és festői felületképzésből indul ki, formáik minden oldalról kimunkált, meghatározott formák. Ebből adódik a sík dekoratív értelmezése, valamint a rend és a harmónia képzetének állandó jelenléte.

Az itáliai absztrakt expresszionizmus kiemelkedő képviselője Alberto Burri és – bizonyos vonatkozásban – Lucio Fontana. Mindkét művész főként az anyag roncsolásának, a felület térré alakításának esztétikai problémáiból indul ki; s a képfelület erősen plasztikus, fakturális kialakítása foglalkoztatja őket. Míg Burri művészetében a destrukció érzelmi-indulati töltést nyer, addig Fontana filozofikusan interpretálja a teret. Ugyanakkor az akció mozzanata (mint a roncsolás, égetés, átfúrás, szétszakítás stb.) mindkét művésznél jelen van, csak más kontextusban bontakozik ki.

Az európai akciófestészet jelentős képviselője az ötvenes években az osztrák Arnulf Rainer, akinek komor hangvételű, drámai konfliktusokon alapuló művészete indulati telítettségével és kozmikus tragikum-felfogásával a legszélsőségesebb absztrakt expresszionista megnyilvánulásokhoz kapcsolódik.

Az absztrakt expresszionizmus tehát a negyvenes évek legelejétől az ötvenes évek végéig rendkívül intenzíven hat az egyetemes művészetben; 1948 és 1956 között minden más áramlatot háttérbe szorító vezető művészeti irányzattá válik. Bomlása az Egyesült Államokban előbb kezdődik, mint Európában: Pollock 1956-os és Kline 1962-es halála, az „új realizmus", a „pop art" kialakulása és a szubjektív írás drámai tartalmainak kifáradása egyaránt hozzájárul a lassú felmorzsolódáshoz. Az absztrakt expresszionizmus a második világháború okozta hatalmas megrendülés, szellemi és etikai válság szélsőségesen szubjektivista, pesszimista és „neoromantikus" kifejeződése; az ötvenes évek végétől kialakuló új, ipari-technikai tömegtársadalmak fogyasztói és jóléti életformája alapjaiban rendíti meg a tragikus alapállású abszrakt expresszionizmus szemléletét. Nem véletlen, hogy a háború után a francia egzisztencializmus szabadság-felfogása hatott az absztrakt expresszionistákra, mely az Én és a külvilág között egyetlen választás-gesztusra redukálta a kapcsolatot. Az „újrealizmus" és a vele párhuzamos strukturális és technicista irányzatok pedig a hatvanas évek strukturalista filozófiájára és a fogyasztói társadalom újbaloldali kritikájára támaszkodtak – s ez új korszak már az egyetemes művészetben.

2. Kalligráfia és absztrakt expresszionizmus Magyarországon

Az 1956 után kialakuló új művészeti helyzetben a kalligrafikus festészet megjelenése alapvetően megváltoztatja a hazai művészet összképét. A kalligrafikus absztrakcióval olyan jelenségcsoport épül be a magyar művészetbe, ami egyrészt közvetlenül kapcsolódik nyugati előzményekhez – és ennyiben a „felzárkózás" európai programját jelenti –, másrészt pedig semmiféle korábbi hazai művészeti irányzatot nem tekint előzményének, s nem vállal rokonságot a megelőző évtized egyetlen jelenségével. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az egyes művészek egyéni fejlődésében ne figyelhetnénk meg bizonyos előzményeket; de a kalligrafikus festészet, a maga tiszta megjelenési formáiban (Korniss Dezső, Hencze Tamás, Tóth Endre, Nádler István) semmiféle folyamatosságba nem köthető. Nemcsak új korszak kezdődik 1957-ben a hazai művészetben, ahogy ezt Németh Lajos korszakos jelentőségű és mindmáig frissnek, merésznek tűnő cikke megállapítja,[6] hanem egy alapvetően új irányzat bontakozik ki, ami a hatvanas években felnövő új művészgeneráció egész szemléletét és későbbi munkásságát meghatározza. Az absztrakt expresszionizmus ugyanis még akkor is hat, amikor az egyes képviselőinek életműve más pályákra tér át: ugyanis egy olyan esztétikai szemléletet hordoz (még elhalása után is, az egyes művészek tevékenységében), ami gyökeresen szakít mindenfajta természetelvű, leképező, realista-naturalista és posztimpresszionista művészeti gyakorlattal. Kis leegyszerűsítéssel azt mondhatnánk, hogy az absztrakt expresszionizmus, a kalligráfia, az informel, a lírai absztrakció egyfajta „tabula rasa" a magyar művészetben, egy olyan radikális és messzire ható szemléleti és stílusbeli fordulat, ami egy alapvetően új mozzanattal gazdagítja a hazai művészet 1956 utáni fejlődését.

Az 1957-es híres tavaszi szalon után, úgy tűnik, négy egymással párhuzamosan fejlődő irányzat bontakozik ki az új művészeti helyzetben. Egyrészt tovább hat az ötvenes évek realista-naturalista stílusa, természetesen modernizált változatban. Ehhez sorolható a posztnagybányai és alföldi realizmus jelensége is. Másrészt új életre kel az Európai Iskola – önmagában meglehetősen heterogén – párizsias orientációjú művészete; s ide kell sorolnunk az egykori Elvont Művészek Csoportjának tagjait is. Harmadrészt kibontakozik a Kondor-iskola, valamint a Csernus-iskola, s ez már főként az ötvenes években felnövekvő fiatal művészgeneráció körében szerveződik. Bár Kondor és Csernus művészete meglehetősen eltérő stílusvonulatot képvisel, mindenképpen közös benne a hazai tradícióhoz való hűség, a drámai emberábrázolás és az európai klasszikus művészet nagy toposzainak újraértelmezésére tett kísérlet. Rembrandt, Vermeer, Caravaggio, Goya és Blake így válik a kondori szimbolista és a csernusi szürnaturalista művészet belső értékévé, mely nem oldódik fel, hanem éppen az egyetemesen keresztül kapcsolódik a modern magyar kultúrához.

A negyedik vonulatként az ötvenes évek végén, hatvanas évek elején kibontakozó absztrakt expresszionizmust, kalligrafikus festészetet rajzoljuk fel. Az absztrakt expresszionizmus művészei radikális választ adnak az egyetemes és nemzeti művészet viszonyának kérdésére: ők az egyetemeshez való közvetlen és kompromisszum nélküli „felzárkózás" útjára lépnek. Ugyanakkor az egyes művészek egyéni pályáin jól nyomon követhetőek azok a kötődések, kapcsolódások, melyek munkáikat a hazai művészeti tradíció bizonyos rétegeihez fűzik.

Az absztrakt expresszionizmus és a kalligráfia hazai kialakulásában sem tekinthetünk el bizonyos előzményektől. Legfontosabb absztrakt expresszionista kísérletnek Korniss Dezső 1942–1944 közötti munkái, illetve az 1945–48 közötti ún. „csurgatásos" képek tekinthetők. Ahogy a francia szürrealizmusban megfigyelhető, maga a „csurgatásos" eljárás önmagában még korántsem vezet absztrakt expresszionista művekhez. André Masson és Max Ernst már a harmincas években alkalmazzák ezt a technikát, mégpedig teljesen a szürrea-

lista „automatikus írás" szellemében. Mivel az „automatikus írás" a tudat irányító-ellenőrző szerepének teljes kiküszöbölésére törekszik, azaz Breton szavaival: „Tollbamondott gondolat, függetlenül az értelem bármiféle ellenőrzésétől, s minden esztétikai vagy erkölcsi törekvéstől",[7] ebből logikusan következik egy olyan „technika" kialakításának az igénye, amelyik teljesen szabadon engedi érvényesülni a spontán, tudat alól feltörő, közvetlen és ellenőrizhetetlen képzeteket. Masson, majd Max Ernst ennek érdekében alkalmazzák a csurgatásos eljárást, ahol is semmiféle ábrázoló, leképező, átíró funkciót nem kell figyelembe venni, de még a formák festői megrajzolását, a felületek egzakt kialakítását sem: a festékanyag közvetlenül csurog a vászonra, s így közvetlenül hordozza a művészi gesztikuláció eseményeit, a véletlen és tudattalan mozgásokat. Korniss 1942 és 1944 között olyan szürreális, félfiguratív műveket készít, melyeken részint a csurgatásos, részint a vésett, roncsolt felületkialakítást alkalmazza, többnyire drámai tartalmak kifejezésére. Az 1944-es „Búcsú" című műve a hazai absztrakt expresszionizmus legfontosabb előzménye.[8]

1945 és 1948 között készíti szürrealista csurgatásos képeit, melyek többnyire szörnyeket, félelmetes vagy groteszk lényeket, torz alakokat, vergődő, véres, sebzett és szenvedő élőlényeket asszociálnak. Az 1947-es „Kentaur" és az ugyancsak 1947-es „Unicornis" jól mutatják a kornissi szürrealizmus absztrakt kalligrafikus irányba való elmozdulását. Ugyanakkor jól mutatják azt a különbséget is, ami az 1956 utáni tiszta kalligrafikus absztrakció és a még szürrealista gyökerekből táplálkozó, félfiguratív csurgatásos művek között fennállnak.[9]

Korniss 1958-tól készít folyamatosan kalligráfiákat, töretlenül 1963-ig. Ezután érdeklődése az informel térszerveződés intimebb, poetikusabb, ezoterikusabb formái felé fordul, bár 1967–68-ig készít kalligrafikus műveket is. 1963 után sajátos kísérlet tanúi lehetünk: Korniss megőrzi az expresszív, spontán, közvetlen önkifejezés gesztusait, ám újra strukturálni kezdi és sajátos képzeleti terekké szervezi ezeket. „Metamorfózis"-sorozatában (1963–64) a tudatos beavatkozás és a sokszor bonyolult, raffinált térszerveződések háttérbe szorítják a gesztusfestést, de megőrzik annak tartalmi mozzanatait, elsősorban a szubjektív önfeltárás bensőségességét. Az ötvenes évek végi, hatvanas évek eleji Korniss-kalligráfiák szélsőségesen és priméren közvetítik az indulati tartalmakat, a művészi Én pszichikai állapotának jelzéseit. Ugyanakkor még a legszélsőségesebb gesztusfestményekben is nyomon követhető Korniss alkati szigorúsága, meghatározott képi viszonylatokra való törekvése. Éppen ezért a kornissi kalligráfia nem tekinthető a pollocki, kline-i, kooningi, motherwelli „action painting" rokonának; közelebb áll Mark Tobey meditatívebb, elrendezettebb, visszafogottabb festészetéhez. A Tobey-féle „white writing" („fehér írás") alkalmazza ugyan a spontán akciófestés elemi és szervezetlen gesztusírását, ám a meditatív alkotói folyamat során mégis ellenőrzi, szervezi, irányítja is e gesztusokat. Korniss is csak nagyon ritkán merészkedik a teljesen automatikus, spontán, szabadjára engedett, utólag nem kontrollált akciófestés mezejére. 1958-ban és 1959-ben készít néhány kalligráfiát, melyeken az elemi gesztusok a maguk provokatív csupaszságában és szervezetlenségében jelennek meg. Ekkori kalligráfiái valóban az akciófestés legszélsőségesebb megnyilatkozásaihoz köthetők. Ám amint kibontakozik a kornissi kalligráfia, megindul a rejtett szerveződés, esztétikai komponálás, s az elemi gesztusok sorokká, a sorok – belső rendező elv alapján összetartott – eleven, lüktető struktúrákká válnak. Az ún. „írásos" kalligráfiák vizuális előképeként Korniss gyakran hivatkozik a paraszti kerámia bizonyos csurgatásos felületképzésére, illetve – egészen más forrásvidékről – a távol-keleti kalligrafikus festészetre. Ez a két forrás is jól mutatja, hogy a hazai kalligráfia képviselőiben megvolt az igény arra, hogy tradicionális előképeket keressenek gyökeresen újszerű, s itthon meglepően szokatlan művészeti törekvéseik „legitimizálására". Különösen áll ez Kornissra, akinél a kalligrafikus kor-

szak kezdete egy három évtizedes alkotói periódus radikális lezárását jelentette: a kalligrafikus festészet nem vezethető le a szentendrei korszak ún. „konstruktív-szürreális" programjából, amely a közép-kelet-európai népi tradíció és a nyugat-európai modernség szintézisére törekedett.

A kornissi korszakváltás azért is különösen jelentős művészettörténeti szempontból, mert 1956 után a hagyományos absztrakt, félabsztrakt, postszürrealista és posztexpresszionista festészet is új életre kel. Korniss viszont, aki pedig jelentős szerepet játszott az Európai Iskola művészetében, s ekkor már az idősebb generációhoz tartozik, kalligrafikus festészetével egy merőben új, tradíció nélküli, gyökeresen más, eddig jelen nem lévő művészi kifejezésmód első képviselőjévé válik. A magyarországi absztrakt expresszionizmus, kalligráfia, informel, lírai absztrakció képviselői főként az 1935–40 körül született, 1956 után induló, akkor legfiatalabb művészgeneráció tagjai. Egyéni fejlődésükben, noha sokan közülük messzire távolodtak az absztrakt expresszionizmus szubjektivista, drámai közvetlenségű, érzelmi-indulati tartalmú művészetétől, mégis az absztrakt expresszionizmus tölti be az „indulás", a művészi „eszmélés", az „első rátalálás" szerepét.

3. A magyarországi absztrakt expresszionizmus irányzatai

„Erősebb hatással van a fiatalokra Korniss Dezső, aki a negyvenes években az Illumination című grafikai sorozatával a könnyed kalligrafikus festésmódnak vetette meg az alapjait, s ezzel járható utat kínált a modern kalligrafikus irányzatok, az informel és a gesztusfestészet eredményeinek alkalmazására." – írja Perneczky Géza a hatvanas évek új művészi kezdeményezéseiről.[10] Az absztrakt expresszionizmus egyik hazai vonulatának valóban a kalligrafikus festészet, illetve a gesztusfestészet tekinthető. A Korniss által művelt kalligráfia mellett előképül szolgálnak a hatvanas évek elejétől nálunk is ismertté váló amerikai és nyugat-európai akciófestők, elsősorban Pollock, Kline, Kooning, Motherwell, illetve Hartung és Mathieu. A kalligrafikus és akciófestészeti vonulat természetesen önmagában is differenciált képet mutat: az artisztikus, elegáns, kiegyensúlyozott és fegyelmezett, szervezett kalligráfiától a szenvedélyes, vagdalkozó, nyers és drámai gesztusfestészetig, és az ezek közötti átmenetek egyéni útjaiig sokféle megnyilatkozás megfigyelhető. Ebbe a csoportba sorolható maga Korniss, valamint a hozzá legközelebb álló két művész, Hencze Tamás és Tót Endre. Mindkettőjük művészetében már közvetlenül érződnek az amerikai gesztusfestészet szemléleti és formai elemei. Nádler Istvánnak a hatvanas évek végén készített gesztusfestményei ugyancsak ebbe a csoportba sorolhatók. Frey Krisztián absztrakt expresszionizmusa e vonulat legszélsőségesebb megnyilvánulása. Keserü Ilona erőteljes, drámai töltésű, konfliktusgazdag tasiszta képei pedig sajátosan egyesítik az amerikai akciófestés és az európai, főleg francia, spanyol, olasz tasizmus indulatiságát, s ugyanakkor bizonyos hazai festői tradíciókat is megőriznek magukban. A kalligrafikus kifejezésmód sajátos, késői leáramlásaiból táplálkozik Galántai György és Csáji Attila festészete, melyben a jelek képi szerveződése egyre fontosabbá válik.

A hazai absztrakt expresszionizmus másik fő vonulatát a lírai absztrakt és informel törekvések alkotják. Itt kevéssé érhető tetten az amerikai „action painting" hatása, s a „drip painting" („csurgatásos festészet") módszereivel sem találkozunk. Rendkívül jelentős viszont az európai – főként francia és spanyol – lírai absztrakt festészet, Manessier, Bazaine, Soulages, Estéve, Riopelle hatása, valamint a spanyol Tapies fakturális telítettségének és érzelmi gazdagságának példája. A primér gesztusok minden szerkezeti megkötöttséget szétfeszítő, robbanó erejű, destruktív érvényre juttatása helyett itt az intim, szemlélődő, filozofikus festőiség formaszervező törekvésével találkozunk. A magyar lírai absztrakt

festészetben is a spontán formaszerveződés intellektuális kibontakoztatása, a belső átlelkesítettség által összefogott eleven rendszerek, képi organizmusok harmonikus kialakítása a cél. Anthony Everitt írja az európai lírai absztrakcióról: „...Európában nem találjuk a festőállvány-festészet megtagadását a méretek növelése által: itt nincs a képszéleken túláradó (all-over) színes mező."[11] Ugyanez érvényes a magyarországi lírai absztrakcióra is. Molnár Sándor, Hortobágyi Endre, Molnár László, Bak Imre, Nádler István hatavanas évek elejiközepi munkáin mindvégig megmarad a képszéleken belül megteremtett önálló organizmus „zártsága", azaz a képi egység nem minden irányba folytatható, hanem belülről kifelé szervezett, lehatárolt rendszert alkot. A színintenzitás nem robbantja szét a képfelületet, hanem inkább a belső vizuális összetartóerőt élteti, lelkesíti. A képméretek növelésével sem találkozunk. Megmarad a festői felület apró és finom elemekkel való kialakítása, az egymás mellé helyezett foltok harmonikus, de feszültséget is tartalmazó szerves összeépülése. Ahogy a francia lírai absztrakt festészetben is egy harmonikus alapélmény, a világban munkáló rendszer elevenségének harmóniája fejeződik ki, úgy a magyar lírai absztraktok is egy szerves és minden részletében kidolgozott, artisztikus egység megteremtésére törekszenek. Ez ugyanakkor nem jelenti az erősebb indulati tartalmak elfojtását, csupán artikulálást. Az érzelmi-indulati telítettség fokában nagy eltérések mutatkoznak az egyes művészek között. Bak Imre és Molnár Sándor intellektuálisabb, „hűvösebb" alkatok; műveikben a rendszerré szerveződés kiegyensúlyozottan és harmonikusan folyik. Molnár László és Nádler István érzelmesebb, líraibb alkatok; rendkívül izgalmas, kolorista festményeiken közvetlenebbül érződik a művész pillanatnyi pszichikai állapotának lejegyzése.

A lírai absztrakción belüli irányok a hatvanas évek második felében tovább finomodnak. Bak Imre fokozatosan a strukturális problémák felé fordul, s elsőként távolodik el a szubjektív, közvetlen, érzelmi telítettségű informel festészettől. Molnár Sándor művészetében mind a mai napig megmarad az érzelmi-indulati tartalom, ugyanakkor egyfajta „hűvösödés" mutatkozik festészetében a hatvanas évek második felében. Míg Bak a strukturális művészet felé halad, addig Molnár Sándor a hazai monokróm festészet úttörőjévé válik. A némiképp Rothko hatását mutató, egy-egy szín belső tónusértékeiből felépített, mélytüzű, kolorista értékekben gazdag „színes mező" festményei az egyetemes művészetben is bekövetkező fejlődési folyamat fontos hazai megjelenítői. A másik póluson Hortobágyi Endre, Molnár László és Nádler István művészete helyezkedik el: itt erős az érzelmi motiváció, a felületek eleven lüktetése személyes és közvetlen önkifejezésből táplálkozik. Nádler eljut a tiszta kalligráfiáig, s művészete itt az első nagy vonulathoz, a kalligrafikus és gesztusfestészethez kapcsolódik. Bár érdeklődése hamarosan a geometrikus alapformák rendszerszervező lehetőségei felé fordul, a minimálformák hűvös szerkezetei mellett továbbra is alkot gesztusfestményeket. Ez a párhuzamosság jellegzetes közép-kelet-európai művészi attitűd. Valószínűleg az időbeli megkésettség és a gyors „felzárkózási igény" hozza létre a magyar művészetben az egymással ellentétes művészi kifejezésmódok tartós párhuzamos jelenlétét – és bizonyos egymásrahatását. Ezt látjuk Tót Endre és Frey Krisztián absztrakt expresszionizmusában, ahol bizonyos pop art elemek (számok, betűk, jelvények, szignálszerű motívumok stb.), valamint pop art kompozíciós módszerek épülnek be a gesztusfestmény szövetébe. Nádler István művészetében pedig majd egy évtizeden keresztül párhuzamosan van jelen a primér geometria és a primér gesztus. Hencze Tamás rendkívül leszűrt, monokróm festészetében pedig a szemléleti hasonlóság feltűnő: akkor is egy-egy alapelem, illetve vizuális hatás határozza meg műveit, amikor már szakít az egyetlen festői gesztusra szorítkozó kalligrafikus festéssel. Hencze műveiben az egyetlen, kizárólagossá tett „esemény", „történés", „folyamat", „fejlődés" válik meghatározóvá, kiszorítva minden más

differenciáló mozzanatot. S ez a szemléleti alapvetés mindvégig jellemzi rendkívül következetes és tiszta művészetét.

Úgy tűnik, a hazai absztrakt expresszionizmus két fő vonulata, azaz a kalligrafikus és gesztusfestés, illetve a lírai absztrakció – a sajátos művészettörténeti szituáció meghatározó tényezőinek hatására – nem olyan élesen konfrontálódik az őt követő irányzatokkal (a pop art hazai megnyilvánulásaival, illetve a geometrikus és strukturális művészettel, a „hard edge" itthoni formáival), mint ahogy ez az egyetemes művészetben történt. Az Amerikai Egyesült Államokban a megszületó pop art éles gúnnyal és kíméletlen destrukcióval fordult szembe az absztrakt expresszionizmussal.[12] A geometrikus formákból építkező, hűvösen intellektuális, személytelenül tárgyszerű, érzelemellenes „hard edge" („kemény él") és „colour field" („színes mező") művészet pedig egyértelmű élességgel zárta le a személyes önkifejezésen alapuló, érzelmi-indulati indíttatású, neoromantikus festőiség korszakát. Más kérdés, hogy a kibontakozó pop art és újrealizmus nem egy képviselőjének, mint pl. Robert Rauschenbergnek és Jasper Johnsnak a művészetében jónéhány évig még továbbél a gesztusfestészet ecsetírása, festői felületalakítása – de alapvetően más értelmezésben.

A hazai absztrakt expresszionizmus inkább lassan és csendesen alakul át; s egyes művészeknél búvópatakként hosszan továbbél. Szemléletileg pedig a korai hetvenes éveket jelentősen befolyásolja. Az absztrakt expresszionizmus egyfajta „vízválasztó" az ötvenes évek és a hetvenes évek művészete között: azok a fiatal művészek, akik átmentek az absztrakt expresszionizmus valamelyik iskoláján, a hatvanas évek végén, hetvenes évek elején merészen és elfogulatlanul nyúltak új művészi kifejezőeszközökhöz, míg azok, akik nem művelték sem a kalligráfiát, sem a lírai absztrakciót, többnyire valamelyik hazai tradícióvonulattal ötvözték a friss avantgarde áramlatokat.

4. Az egyes művészek – egyéni utak

Korniss Dezső művészetéről már részletesebben szóltunk; itt csupán az 1958 és 1968 közötti kalligrafikus korszak egyes állomásait kívánjuk felvázolni. Az első nagyméretű gesztusfestmények 1958-ban keletkeztek; ezt megelőzően 1956 decemberében készített nonfiguratív kalligráfiát.[13] Itt teljesen szabadon érvényesül a primér gesztus spontán, zabolátlan, drámai ereje. Röviddel ezután, már 1959-ben megjelennek a jellegzetes „írásos kalligráfiák", ahol a vizuális rendszerré szerveződés sorokká, kis egységek ritmusává alakítja az elemi foltokat és csurgatott vonalakat. Ecsetet jónéhány évig nem használ Korniss: zománcfestéket csurgat, különböző színű, sima vagy rücskös felületekre. Gyakran használ homokos alapot is. Az „írásos kalligráfiák" egy típusában a csurgatott vonalak apró foltokká esnek szét, s a ritmikus elrendezés ezeket használja alapelemekként. Az „írásos kalligráfiák" másik típusában megmaradnak az örvénylő, egymást keresztező, egymásba fonódó csurgatott vonalak, s dzsungelszerű, sűrű, egyre bonyolultabb és tömöttebb képfelületeket alkotnak. Itt a vonalak megőrzik az indulati tartalmakat, a kifejezés frisseségét, elemi erejét, gyakran destruktív, struktúra romboló zabolátlanságát.

1964 és 1968 között számos kisméretű ecsetrajzot alkot Korniss, melyek a gesztusfestés kirobbanó ereje helyett az intimitás, a csendes és finom kalligrafikus rögtönzések szépségével lepik meg a nézőt. Gyakran feltűnnek itt bizonyos szimbolikus alapjelek (kereszt, csillag, tagadást kifejező X-forma stb.). Korniss páratlan biztonsággal, kecsességgel és intellektuális érzékenységgel varázsolja a papírra képi gondolkozásának meditatív jeleit.

Ezzel párhuzamosan alkotja a Metamorfózis-sorozatot, melyben a térszervezés poetikus, érzelmi tartalmú és asszociációgazdag lehetőségei foglalkoztatják. Száműzi a zárt kontúrú formákat, az egyértelmű síkszerűséget és képzeleti mélységet sugalló, párába, ködbe

burkolózó tájakat, jéggé dermedt vízfelületeket, távoli bolygók elképzelt felszínét asszociáló festői felületet képez. A csurgatott vonalak és foltok helyett a felület kaparással, maratással, dörzsöléssel elért gazdagsága hordozza az érzelmi-lírai tartalmakat. 1968 után azonban végleg szakít a szubjektív önfeltárulkozás formáival, többé nem készít sem kalligráfiát, sem emocionális tartalmú, poetikus informel képeket, hanem visszatér a szigorú, hűvös, személytelen és objektív rendszerelvűséghez.

Korniss közvetlen közelében alkot Tót Endre, akit joggal tekinthetünk ebben a korszakában Korniss-tanítványnak. Tót korai, 1963–64-es munkái meglepően érettek, frissek, érzelemgazdagok és merészek. Színvilágában messze távolodik Korniss fekete-fehér-vörös szigorától és kedvvel nyúl a zöldes, rózsaszínes, barnás és szürkés árnyalatokhoz is. Széles ecsetnyomokkal és csurgatott foltokkal egyaránt dolgozik; s képeiben mindvégig teret hagy egyes konkrét, tárgyias, „informatív" elemeknek (számoknak, betűknek, szavaknak, sőt 1967 körül fotóberagasztásoknak is – Robert Rauschenberg és Jasper Johns hatására). 1963–64-es gesztusfestményei lendületesek, indulati tartalmuk nyilvánvaló. Tót gyakran érzékeltet képzeleti mélységet festményein, s gyakran fest több rétegben, lazúrosan. Ez a gondosság és festői telítettség nem csupán esztétizmus, hanem komoly alkotói program hordozója. Tót festészetében ugyanis merészen megkísérli egységes művészi világgá építeni a hazai festői tradíciót és az egyetemes modern áramlatokat. Perneczky korán észrevette Tót művészi szándékának szintézis-jellegét: „Tót művészete társai között a legátfogóbb, éppen ezért minden korszerűsége mellett is a legtöbb szállal kapcsolódik az elmúlt ötven év magyar festészetéhez is. Korniss tanítványaként ő is kalligrafikus munkákkal jelentkezett; de kezdettől fogva megvolt képein az az atmoszférikus hatás és vörhenyes-zöldes kolorit, amely a posztimpresszionista festészet magyar iskolájára jellemző. ...Tót legfőbb ereje az a könnyű, festésre teremtett kéz, amely szinte Frans Hals faktúráját tudja pillanatok alatt a vászonra varázsolni."[14] Később, a hatvanas évek közepén Tót színei is változnak: több vörös és fehér színsáv tűnik fel, s a kalligrafikus ecsetfutamok lágyságát disszonánsan megtörik a piros-fehér-zöld csíkok, fekete számok, betűk. 1967 után Tót festészete gyorsan eltávolodik a gesztusfestészettől és a pop art emblematikus megnyilvánulásaihoz zárkózik fel. Tót fejlődése jól mutatja a hazai absztrakt expresszionizmus sajátos összetettségét és nagyszabású, több jelenséget összefogni akaró, kissé naiv lelkesedését. Tót szinte egy évtized alatt megteszi az utat a posztnagybányai lírai természetátérzéstől a kalligráfián át a pop artig, s mindezt egyéni hangvétellel, többé-kevésbé vállalt magyar tradíciókkal.

Hencze Tamás merész, nagyvonalú, végletes ellentétekre épülő fekete-fehér kalligráfiái teljesen elszakadnak a hazai festői hagyomány minden iskolájától. Hencze 1964 és 1967 közötti munkái képviselik legtisztábban a primér gesztusfestészetet Magyarországon. Sem leképező, átíró elemeket, sem atmoszférikus táj-felérzéseket, sem szintézis-igényt nem találunk műveiben: Hencze egyetlen gesztusra szorítkozó, drámaian a „semmibe" hasító indulatlenyomatai Kline és Kooning fekete-fehér festményeivel rokon szellemiséget árasztanak. Míg Korniss gesztusfestményeiben ott munkál a rejtett belső zártság, addig Hencze gesztusfestményei „kívülről" szakadnak be a fehér alapra, többnyire egy irányból csapódnak be az „üres" térbe és telítik végletes feszültséggel a képi teret. Nincs feloldó átvezetés, csakis keményen egymásnak feszülő erők. Hencze puritán és végletekre redukált festői ecsetírása olyan képi energiákkal telített, melyek szétzúzzák a keretek közé szorított képteret és kiáramlanak a valóságos térbe. Ha lehetséges egyáltalán „all-over-effect"-ről beszélni a hazai absztrakt expresszionizmusban, akkor ez Henczénél helytálló. Művészetében a hatvanas évek harmadik harmadában „hűvösödés" és intellektualizálódás figyelhető meg, s a személyes tartalmak direkt és drámai kifejezése helyett a végtelen terek és a zárt struk-

túrák egymásra vonatkoztatása, a mozgásnak szinte a mozdulatlanságig való megdermesztése foglalkoztatja. Az elemi tisztaság, a végletesen lényegretörő fogalmazás és a teljes nonfiguratívitás mindvégig megmarad.

Frey Krisztián festészete az absztrakt expresszionizmus utolsó fázisához kapcsolódik. Egyrészt semmiféle hazai hagyományra nem támaszkodik; másrészt pedig a szubjektív ecsetírást a „firkálás", rajzolgatás, szavak, jelek, nyomok nagyvárosi kalligráfiája felé viszi el. Pemeczky Frey művészetét tekinti a legeurópaibb magyar kalligráfiának: „Frey Krisztián a kalligráfia legtisztább, mondhatnánk: legeurópaibb változatát teremtette meg fehér koloritú képeinek bő sorozatán. 1964-től készült képein nemcsak e stílus külső jegyei, az írva mozgó ecset dinamikus mozgása biztosította ezt a kalligráfiát, hanem a szó szoros értelmében vett írás is, hiszen a képek faktúráját az egymásra írt szövegfragmentumok, az összetorlódó kurzív betűk játéka tette dússá és szenvedélyessé. Frey Krisztiánnak nincsenek magyar elődjei, mert az ő szenvedélyes és eruptiv kalligráfiái mellett Korniss képei is inkább a megállapodott dekorativitás, a hibátlan ízlés mintadarabjai."

A hatvanas évek harmadik harmadában Frey és Tót egyaránt[15] fotókat illeszt a gesztusfestmény kavargó, szeszélyes, indulati tartalmú felületébe. Frey festményei ugyanakkor mindvégig erősen expresszívek, míg Tótnál lassú lehűlés figyelhető meg. Ugyancsak eltérő Frey és Tót kolorizmusa. Frey minden ekkori képe a fehér tónusok és a fehéren fehér kalligrafikus örvénylések visszafogottan szenvedélyes, csupán fekete és szürke jelek, betűk, szavak által felszaggatott felületekből áll, míg Tót festészete az egymásba mosódó lágy színek sokféleségéből tevődik össze. Míg Tótnál alapvetően harmonikus felületek keletkeznek, Frey festményei zaklatottak, sebzettek.

Nádler István útja a hazai absztrakt expresszionizmus másik fő vonulatából, a főként francia hatásra kibontakozott lírai absztrakcióból indul. 1963-as „Niké" című, rendkívül gazdag koloritú festménye jól mutatja a Riopelle-féle sötét, dinamikus, lendületes színsávok érzelmi kifejezőerejének megértését, Bazaine és Manessier hatását.[16] Jellemző, hogy Nádler itt még „figuratív" alapból indul ki, viszont a választott motívum nem „természeti", hanem „művészi" tárgy: a hellenisztikus Niké szobor. 1963-ban és 1964-ben készített lírai absztrakt festményei többnyire Manessier és a párizsi iskola harmonikus felületszerveződésének átéléséből születnek, mindvégig lágy, meleg, mélytüzű színekkel, gazdag részletekkel. A hatvanas évek második felében azonban Nádler olyan kalligráfiákat alkot, melyek a primér, szélsőséges ellentétekre épülő, egyetlen mozdulatból, egyetlen erős indulatból származó gesztusokat juttatják érvényre. A tiszta fehér alapon megjelenő barna, kék, fekete ecsetnyomok a rögtönzés és a spontán indulatkifejezés radikális útját tárják elénk; leginkább Hencze Tamás gesztusfestményeivel tartanak rokonságot.

Keserü Ilona festői indulásakor már egyfajta eleven egyensúlyt teremt az indulati önkifejezés tasiszta közvetlensége és az intellektuálisan szervezett, fejlesztett kompozíció zárt és meghatározott világa között. Ennek a törekvésnek felel meg a lendületes, erőteljes ecsetnyomok kavargó, lüktető rendszeréből kialakított felületi intenzitás „keretek közé zárása". Keserü képei mindig zárt kompozíciók; nem találjuk nyomát az „all-over" hatásnak. Sőt, Keserü festészetének monumentalitása abból fakad, hogy merészen kiemel bizonyos alapformákat és ezek köré szervezi a lüktető képi organizmust. Színei nem olyan lágyak és sejtelmesek, mint Nádler 1963–64-es festményein, hanem sok szürkét, barnát, valamint feketét tartalmaznak. A körforma és tojásdad alakú, fekvő vagy álló folt mellett Keserü gyakran alkalmazza az egyenes, vagy enyhén ívelt sötét sávot, amit gyakran ceruzával firkált felület egészít ki. Érzelmi telítettsége, vad és elementáris gesztusai miatt Keserü a hazai gesztusfestészet monumentális erejű képviselőjének tekinthető; ugyanakkor a harmonikus kompozíció megőrzésének, a befelé építkező képi organizmus megtartásának igénye miatt

festészete kapcsolódik a másik fő vonulat franciás iskolázottságú lírai absztrakt festészetéhez.

Molnár Sándor, Hortobágyi Endre, Bak Imre és Molnár László művészete sok közös mozzanatot mutat a hatvanas évek elején. Mindannyian zárt kompozícióban gondolkoznak, s egyikük sem alkalmazza sem a csurgatásos eljárást, sem a primér gesztus-nyelvezetet. Ehelyett a sötét és világos, illetve mélységet és síkot sugalló foltok rendszeréből szervezik harmonikus hatású kompozícióikat. A szín itt elsődleges kompozíciószerű elem. Nem csupán kitölt egy formát, hanem formát és teret alkot, képi összefüggéseket teremt. Nem csupán értelmezi a síkot, hanem átlelkesíti, érzelmi tartalmakkal telíti. Bak Imre ekkori művein a sötétkék, bordó, lila és sötétvörös tónusok dominálnak; s a színek úgy szerveződnek formákká, hogy közben maga a képi egész ritmizálódik, bizonyos rejtett erővonalak, tengelyek mentén. Nincsenek kiemelt formák, hanem az egész képfelület kap festői értelmet. Molnár László és Hortobágyi Endre képein ugyancsak az egymás mellé rendezett, apró és lágy részletformákkal kialakított ritmusegységek eleven rendszerré válását figyelhetjük meg. Színeik többnyire mélytüzűek, a faktúrák hol simábbak, hol egészen zaklatottak, rücskösek. Molnár László és Molnár Sándor festményei gyakran élnek a durvább fakturális hatásokkal, s vastag festéknyalábokat visznek fel, hol csíkokban, hol kerekebb foltokban a képfelszínre. Bak Imre festészetében a felület közvetlenül nem kap ilyen erős hangsúlyokat, mivel nála mindig a képmező egészének ritmikus összhatása dominál, s a felületek visszafogottabbak, hűvösebben kialakítottak. Bak festészete a magyar lírai absztrakció intellektuálisabb vonulatához kapcsolódik, míg Nádler, Hortobágyi, Molnár László festészetében az érzelmi telítettség és a kolorista értékek fontosabb szerepet játszanak.

Molnár Sándor, aki az ún. „zuglói kör" megalapítója,[17] s a hazai lírai absztrakt művészet képviselőinek legtudatosabbja, művészetében az erős indulati rétegek képi organizmussá szervezésétől a „hűvös", meditatív, egyetlen szín belső tónusértékeivel kiképzett „colour field" („színes mező") festészetig jut el, alig négy év alatt. 1966-os önálló kiállítása a budapesti Mednyánszky Teremben, majd pedig 1968-as tárlata a KFKI Klubjában a hazai lírai absztrakció rendkívül jelentős eseményei. Az 1966-os tárlaton 30 művel szerepel, egytől egyig nonfiguratív alkotásokkal. 1963-as első párizsi útja után megerősödik benne a teljes nonfiguratívitásra való törekvés; bár festményei gyakran keltenek tájképi asszociációkat, nem annyira a látvány tárgyiassága, mint inkább hangulati tartalmai miatt. 1966 után az apró foltok rendszeréből kialakított, intim hangvételű, egymáshoz lágyan simuló formák ritmikus elrendezésével szervezett képeit fokozatosan felváltják a mélységes csendet, belső nyugalmat, hallatlanul visszafogott, lassú mozgásokat sejtető monokróm képek. Ezzel a fejlődési folyamattal Molnár Sándor is eltávolodik a lírai absztrakció szélsőségesen szubjektív korszakától és fokozatosan a személyen túli, elvont és szellemi jelentések megragadása felé fordul. Ugyanakkor Molnár festészetében mind a mai napig megőrződik a hatvanas évek lírai absztrakciójának érzelemgazdagsága, organikussága, a rejtett szerveződések elevensége és a képi harmóniára való törekvés.

1968 és 1970 között az absztrakt expresszionizmus végleg átalakul. Ennek az átalakulásnak a jegyeit viselik Galántai György kalligrafikus ecsetrajzai, ahol a fekete–fehér ellentét már kevéssé indulati tartalmú, sokkal inkább a későbbi strukturális kutatások alapanyagául szolgáló pozitív–negatív pólusok hordozója. 1970-re lezárul az absztrakt expresszionizmus hazai jelenlétének korszaka.

(1983)

JEGYZETEK

1. EVERITT, A.: Abstract Expressionism. Thames and Hudson – London, 1975.; – The All-over Field. 13.

2. Az „automatikus írás" („ecriture automatique") a szürrealisták által javasolt és gyakorolt módszer, amely azt célozza, hogy a művész mindenfajta tudatos ellenőrzés, intellektuális elhatározás, terv, elrendezés nélkül, közvetlenül beszélje ki, írja ki magából a tudat alatti képzeteket. A freudizmus pszichoanalízisét használva alapul, Breton a művészetben megvalósuló szabad önfeltárulkozás módszerének tekintette az automatikus írást. Lásd még: A szürrealizmus. Szerk.: Bajomi Lázár Endre. Gondolat, Budapest 1968.

3. THOMAS, K.: Bis Heute – Stilgeschichte der bildenden Kunst im 20. Jahrhundert. Verlag M. DuMont Schauberg, Köln, 1971.; 269.

4. Párizsban 1948-ban alapították a Cobra-csoportot, holland, belga és dán művészek. A Cobra elnevezés a három ország fővárosának nevéből származik (Coppenhagen, Brüssel, Amsterdam). Tagjai: Pierre Alechinsky, Karel Appel, Corneille, Constant, Asger Jorn stb. A csoport 1951-ben feloszlott ugyan, de tagjai ezután is gyakran állítottak ki közösen. Az európai absztrakt expresszionizmus jelentős képviselője volt; sajátos európai változata az amerikai akciófestésnek, melyben számos európai expresszionista hagyomány is új életre kelt.

5. Az „informel" (szó szerint: „formátlan", forma tagadó) kifejezést elsőként Wols, Dubuffet, Fautrier 1945-ös párizsi kiállítása alkalmával vetették fel, maguk a művészek. A René Drouin galériában kiállított munkáik ugyanis nem csak az expresszív mozzanat felerősödését mutatták, hanem a forma roncsolásának addig ismeretlen fokát. Bár Dubuffet festményein még félfiguratív elemek is voltak, s Fautrier is gyakran arcra asszociáló formációkat festett, vésett, nyomott a homokos festékbe, ezek a motívumok mind belemélyedtek a festői felület faktúrájába, melyet addig kevéssé szokásos módon munkáltak meg a festők. A zárt kontúrú alakzatok átadták helyüket a felület roncsolásával létrehozott, lüktető és zaklatott foltoknak, vonalaknak, festékcsomóknak. Az informel kifejezés később általánosabbá vált.

6. NÉMETH L.: Megjegyzések képzőművészetünk helyzetéről. Új Írás, 1961/8. 738–744.

7. BRETON, A.: A szürrealizmus első kiáltványa. 1924. In: A szürrealizmus. Gondolat, Budapest, 1968.; 175.

8. Korniss Dezső: Halott katona. 1944. olaj, papír, vegyestechnika, 22x18,5 cm; magántul.
Korniss Dezső: Búcsú. 1944. olaj, papír, vegyestechnika, 13,5x19,5 cm; magántul.
A „Búcsú" című képet először Kassák Lajos közli a „Képzőművészetünk Nagybányától napjainkig" című, 1947-ben, Budapesten, a Magyar Műkiadó Kiadásaként publikált tanulmánykötetében, Korniss művészetének elemzése mellett a 79. oldalon.

9. Korniss Dezső: Unicornis. 1947. olaj, vászon, 23,3x17,5 cm; magántul.
Korniss Dezső: Kentaur. 1947. zománc, papír, 32x21 cm; magántul.

10. PERNECZKY G.: A líraiság és a konstruktivizmus új útjai a magyar festészetben. In: Képzőművészeti Almanach 1. Corvina Kiadó 1969.; 55.

11. EVERITT, A.: Abstract Expressionism. Thames and Hudson, London 1975.; 42.

12. „Egy Kooning-rajz 1953-ban végrehajtott kiradírozásával Robert Rauschenberg (szül. 1925) hasonló nulla-pontot állított fel az amerikai művészet történetében, mint Marcel Duchamp az ő 1915-ben kiállított Urinoir-művével. Az absztrakt expresszionizmus gesztus-nyelvezetét a kioltás e szimbolikus aktusa lezárta, mivel az többé nem tudott új lendületet adni az alkotásnak. Az új ugyanakkor az akciófestészet spontán intuíciókiáramlásától való elfordulásban formálódott meg, a használati tárgyakkal végzett spekulatív manipulációként..." – írja Karin Thomas, i. m. 298.

13. Korniss Dezső: Kalligráfia 1956. olaj, zománc, vászon, 18x35 cm; magántul.

14. PERNECZKY G.: A líraiság és a konstruktivizmus új útjai a magyar festészetben. In: Képzőművészeti Almanach 1. Corvina, Budapest, 1969.; 56.

15. Perneczky Géza: i. m. 56.

16. Nádler István: Niké 1963. olaj, falemez, 200x125 cm; a művész tul.

17. A „Zuglói Kör"-ről lásd u. e. számban Andrási Gábor tanulmányát. Lásd még: HAJDU I.: Csiky Tibor: Mai Magyar Művészet, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest 1979.

Lóránd Hegyi: **Kalligraphie, abstrakter Expressionismus und Informel in Ungarn zwischen 1958–1970**

(Vom Verfasser wurde keine Zusammenfassung der Redaktion zur Verfügung gestellt.)

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 MÁJ 26 MÁS

Fényszóró

Molnár Sándor

1021

Lindenstrasse V–II. 1976

Molnár Sándor Villon-illusztrációja

tes 1, függőlege
33. és 50. sorok

VÍZSZINTES

— Tolna megy
Rangjelző. 17.
zol! 18. Női be
20. Fogyasztotta. 21. Létezik.
23. Ha sok van belőle, nem
erény. 25. ÉKV. 26. RŐTF. 27.
Vissza: olasz köszönés. 29.
Pest megyei községbe való. 30.
Ver. 32. Egy magánhangzó
hosszú és rövid alakja. 35. Az
új gazdaságpolitika orosz rö-
vidítése. 37. A kérdés negatív-
ja. 41. ...zászló (lobog). 42.
Ujjatlan mez. 44. Visszamet-
szi! 45. Időben folyamatos. 48.
Lyukat foltoz. 49. Egyik érzék-
szervét használja. 54. Betű —
kiejtve. 56. Személyes névmás.
57. Számnév. 58. Háremőr. 59.
— régiesen. 62. Duna

Névelő. 7. Hajít. 8. Azo
betűk. 9. Néha szívesen lát
néha nem. 10. Árazás közb
tévedés. 11. ZII. 12. Személy
névmás. 13. SVÉ. 14. Ruhac
rab. 22. Összevissza néz!
Környezetünkben van!
Konkrét jelenség 28. Egyne
súgó betűk. 29. Oxigénnel h
vesen egyesítette. 31. A mun
előképe. 33. Agysejtek norm
lis működtetésével. 34. Női n
36. Ital. 38. Hamis. 39 Olajr
vény. 40. Birtokos mutató né
más, tárgyesetben. 43. R
pénznemünk rövidítése

MOLNÁR SÁNDOR

1998.01.19
Magyar Nemzet 9

Két festő, kétféle élmény

A Műcsarnok kiállításai

Nem ártana néha körbenézni egy tárlat közepén, és megkérdezni: *Mi a kép? Mi a festmény? Mi a szín? A vizuális élmény?* A Műcsarnok mostani kiállítássorozata alkalmas az efféle tisztázásokra. A középső, hatalmas teremsort *Molnár* Sándor festményei feszegetik, az egyik szélső teremsorban *Rákóczy* Gizella képeit láthatjuk. Két különböző festői alkat, kétféle látásmód, kétféle élmény. Jóllehet a fiatalabb Rákóczy Gizella itt látott munkái nem érnek, nem is érhetnek föl a Molnár Sándor egész munkásságát felvonultató életműtárlattal, mégis vannak találkozási pontjaik.

Molnár Sándor a nagy méretek, erőteljes színek és formák, az egymásból építkező rendszerek és a heves érzelmek festője. Minden műve a színek és az érzelmek egész skáláját megszólaltatja. Kiállítása elénk tár mindent, amit az elmúlt évtizedekben alkotott. A Műcsarnokban 1981-ben is felvonultatta már műveit, akkor a kép hagyományos formáját vizsgálta, most egész pályáját végigkísérhetjük. Lenyűgöző energia árad a képeiből, tiszteletre méltó a következetesség, amellyel kérdezi: *„Lehetséges-e a valóság alapján álló hiteles mű?"* A megszállottak makacsságával vizsgálja, mi az, amit megtarthat és mi, amit elvethet. Ez a kíváncsiság újabb rétegeit tárja föl festőiségének. Hihetetlenül gazdag világot tár elénk: képeinek minden négyzetcentiméterét ugyanazzal a lelkiismeretességgel dolgozza ki. A négy – sokszor öt-hat négyzetméteres – festmények nem csupán messziről szolgáltatnak látnivalóval, közelről is gazdag vizuális élményt nyújtanak.

Festményeivel kilép a térbe. Felhasítja a vásznat, szétszakítja a kép kereteit, furcsa csápokat, festészettől idegen anyagokat applikál beléjük. Képei olykor csodabogarakhoz hasonlítanak, de sohasem tagadják meg festmény voltukat. Sokszor csak akkor vesszük észre, hogy a festmény vászna megszakadt, amikor közelről szemléljük a képet, mert bármennyire szétveti a vásznat a művész, az mégis festmény marad.

A mostani kiállítás rendezése (*Orosz* Péter munkája) segíti ezt a felismerést. Egyetlen falon ötven év egy-egy képe van egymás mellett, s láthatjuk, az 1955-ben alkotott festmény ugyanazokból a színekből, erőteljes, nagy formákból épült föl, amelyet később ízekre szedett, hogy letisztulva, kristályos szerkezetben, áttetsző színekben és könnyedén újra fölcsillogtassa őket.

Tiszta színek és a szabályos geometriai kötődések fogják össze Rákóczy Gizella képeit is. Világa hűvösen racionális. Azt kutatja, hogy a matematikai képlettel kifejezhető ábra hogyan változik meg az összetevők továbbfejlesztésével, hányféle formai alakzatot nyújthat. Az egyszerű négyzetek, karos ábrák spirális elforgatásából végül is a látvány fordul át a térbe: optikai csalódás áldozatai leszünk, azt látjuk, hogy a sík kiemelkedik, és plasztikai formát ölt. A kísérletek végeredménye tiszta színekből fölépített kép, amely, akárcsak *Vasarelynél*, átgondoltságával, hűvös eleganciájával, derűs színeivel vidít föl. Rákóczyt is fogva tartja a felfedezés öröme: újra és újra visszatér hozzá, fekete-fehérben vagy üvegre festve, s azzal a meggyőző biztonsággal, amely megengedi neki, hogy sokméteresre növelje látomásait. Nem elégszik meg azzal, hogy csupán lefesse felfedezéseit, elméletet is gyárt, szavak is kellenek hozzá, hogy kifejezze önmagát.

Fekete Judit

Labdar

Miután labdarúgó-válogatottunk súlyos vereséget szenvedett a jugoszlávoktól, országos vita alakult ki a magyar futball támogatásáról, irányításáról és az ezekkel összefüggő kérdésekről. Megszólaltak a sporthoz, a labdarúgáshoz különböző szinten kötődő szakemberek és a laikusok is (ha ugyan ebben a témában nálunk léteznek ilyenek). Magam sem vagyok teljesen laikus ezen a területen: az ötvenes években, labdarúgásunk „aranykorszakában" űztem ezt a sportágat, többek között mint a szegedi NB I-es csapat 18-as keretének tagja, az NB I tartalékbajnokságában. A több mint tíz évig tartó intenzív sportolásnak későbbi pályámon sokat köszönhettem: a közös tevékenység örömét, a kitartó, kemény munka sikert adó élményét, a balsiker elviselését, a szigorú időbeosztás hasznát, a fegyelmezettség, az alkalmazkodás szükségességét – a versenyzési kedvet, és nem utolsósorban a győzni akarás igényét. A versenyszellem bennem maradt kutatói pályámon is. A kutatás is egy csodálatos „sportág", ahol szellemiekben, a tudományt előrevivő ötletekben, azok gyors megvalósításában mérik össze erejüket a résztvevők. Ezt a „sportot" is csak győzni akarással szabad űzni: aki másképpen áll hozzá, menthetetlenül lemarad a versenyben.

Mielőtt a labdarúgásról kifejteném véleményemet, hadd térjek ki egy kérdésre: szüksége van-e a fiatalságnak labdarúgásra, a közönségnek színvonalas mérkőzésekre? Befolyásolja-e közérzetüket, ha a labdarúgó-válogatott sikeresen szerepel vagy kisebb világszenzációt okozó katasztrofális vereséget szenved? A válasz – szem előtt tartva, hogy elsősorban a gazdaság, az életkörülmények javítására, valamint az állampolgárok műveltségi színvonalának emelésére van szükség – egyértelmű igen kell, hogy legyen. A társadalom számára nem mindegy, hogy a fiatalok edzésekre járnak, állóképességüket, testi ügyességüket fejlesztik, hétvégi mérkőzésekre készülnek, sportversenyeken vetélkednek, vagy pedig ehelyett esetleg ivászatokon vesznek részt, a tévé műsorán

Nem az én tisztem, hogy a sport, ezen belül a legnagyobb népszerűséget élvező labdarúgás helyét kijelöljem a népszórakoztatásban, a szabad idő eltöltésében, és ecseteljem szerepét a depresszió feloldásában, illetve elkerülésében. Meggyőződésem, hogy a hazai sportsikerek jelentős szerepet játszottak a diktatúra nehéz évtizedeinek elviselésében is. A világraszóló magyar eredmények erősítették hitünket a túlélésben, fokozták önbecsülésünket, ellensúlyozták az idegen országok politikusainak, állampolgárainak heroizálását. Hiszen hiába próbálta a propaganda a sportban elért eredményeket a szocialista rendszer győzelmének feltüntetni, az ország túlnyomó többsége ezeket egyértelműen a magyar nép rátermettségének, akaratának, és nem „szocialista" sikernek tulajdonította.

A szocialista rendszer gazdasági csődje, összeomlása természetszerűen vezetett az állampolgárok tömegének átmeneti elszegényedéséhez, az ezzel járó pesszimizmushoz, letargikus lelkiállapothoz. A társadalom jelentős részének életkörülményei abszolút és relatív értelemben is rosszabbodtak. Amennyiben elfogadjuk, hogy a magyar sportolók, labdarúgók nemzetközileg is kiemelkedő eredményei a kemény és puhuló diktatúra éveinek elviselésében jelentős szerepet játszottak, akkor bizony nem tagadhatjuk, hogy *a jelenlegi társadalomnak is szüksége van olyan sikerekre, amelyekkel valamilyen módon azonosulni tud, amelyeket magáénak érez, amelyek segítik az átmeneti nehéz helyzet elviselését.* Ezt a közös sikerélményt nem pótolja a bűnöző polgárok, korrupt tisztviselők, a jog útvesztőiben büntetlenül manőverező csalafinta honfitársaink rohamos gazdagodása és sikere!

MOLNÁR SÁNDOR

Hajdú-Bihari Napló
1997. 08. 27.

KULTÚRA

Countryzene – Molnár Sándor rajza

Napló-reprodukció

INNEN-ONNAN

): Ez a négy főből álló csapat nyerte azt a versenyt, an rendeztek a függetlenség napjának évfordulóján. súszós rudakból készült építmény megmászása volt. ikerült, azok beleestek a folyóba Fotó: AP

Áldozat l a rablóbe

Hongkong (MTI) – messzire zsákmányáv kongi férfi, aki egy távoztában magával pénzét, majd nem sc maga is rablók áldoza madók beverték a fej val, mire ő orvoshoz beköttesse sérülését. jére a kórházban ott lány, aki felismerte ő ta a rendőrséget. A p fi összesen 1000 hongk (128 USD) emelt el, é szített, és ezek után börtönbüntetésre is e

Mezítlába médiamág

Hamilton Island (Al ausztrál médiamágn Murdochot és fiát, L engedték be egy jach estjére Hamilton Isla tóban álló biztonsági tagadta meg az ismer gek belépését, mert nem viseltek cipőt.

– Az ajtónálló ner őket. Tulajdonképpen tünk neki szemrehá egészen más valakit f ni öltönyben, mint e

MOLNÁR Sándor festő

MN 1998. máj. 22.

PENULTIMA címmel Molnár Sándor és Kiss Zoltán munkáiból nyitnak meg tárlatot ma este hat órakor a Mester Galériában (Budapest IX., Ferenc krt. 22.).

repertórium T.

924

Műintézete

melléklet [8] p.

1] p.
.
1] p.
p.
1] p.
- 355[1] p.

utánzás, a dísz. 6. 236-239.

utánzás, a dísz. (Befejező

képgyűjteménye. 8-9. 291-308.

SZÉCHENYI · IRODALMI · ÉS · MŰVÉSZETI · AKADÉMIA

· 1992 ·

MOLNÁR SÁNDOR

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁS HELYE

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA

BUDAPEST, III. KISKORONA U. 7.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
NOVEMBER 23-TÓL
DECEMBER 19-IG.

HÉTKÖZNAP: 14-18 ÓRÁIG
SZOMBAT-VASÁRNAP: 10-18 ÓRÁIG

A SZÉCHENYI
IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI AKADÉMIA
VALAMINT AZ
ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA
MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ AKADÉMIKUS SZÉKFOGLALÓ
KIÁLLÍTÁSÁRA
1993. NOVEMBER 23-ÁN 18 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTOTT MŰVEKET MÉLTATJA:

DR. PASSUTH KRISZTINA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ, EGYETEMI TANÁR

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

MOLNÁR SÁNDOR
1936 -

Festőművész, Munkácsy-díjas, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja. 1955 és 1961 között végezte el a budapesti Képzőművészeti Főiskolát. 1961-ben egy évet töltött a kecskeméti művésztelepen. 1965-ben Párizsban járt tanulmányúton.

Egyéni kiállításai voltak többek kö-zött a Műcsarnokban (1981), az Óbudai Galériában (1986), a budapesti Francia Intézetben (1986), a Szombathelyi Képtárban (1986). Csoportos tárlatok keretében művei Sao-Paoloban, Párizsban, Rómában, stb. szerepeltek. Ott bábáskodott a hatvanas évek második felében kibontakozó magyar avantgárd mozgalom bölcsőjénél és állandó szereplője volt az IPARTERV kiállításoknak. A Képzőművészeti Főiskola tanára.

FÓRUM KOLLÉGIUMI LAPOK... IX.
papír, rotaprint, 398x290 mm.
j. a hátoldalon: 15/50 Molnár Sándor
Ltsz.: K. 85.407.9.

FÓRUM KOLLÉGIUMI LAPOK... X.
papír, rotaprint, 416x290 mm.
j.a hátoldalon: 11/50 Molnár Sándor
Ltsz.: K. 85.407.10.

"Molnár Sándor az elmúlt negyed évszázad alatt kialakította festői nyelvét, amely szüntelen megújulásra alkalmas, mert erejét az elemekhez fűződő ősi, mágikus viszony adja, mert mértékének azt a hérakleitoszi elvet vallja: «Azt kell elfogadni ami egyetemes»" -

Sinkovits Péter

IRODALOM

Fábián László: A magyar konstruktivizmus új hajtása. Magyar Műhely. 1969. VIII. évf., 36. sz., 48-54.o.
Fábián László: Molnár. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata. Budapest, 1981.
Molnár Sándor kiállítása. Szombathely - 1986. Katalógus.
Sinkovits Péter: Következetes szemléletváltások. Művészet. 1988. XXIX. évf., 5. sz., 24-31.o.
Sinkovits Péter: A tűz-korszak képei. Új Művészet. 1994. V. évf., 6. sz., 4-8.o.
Passuth Krisztina: Tumo, képben, rajzban. Új Művészet. 1994. V. évf., 6. sz., 10-11.o.
Molnár Sándor: Festőjóga. Új Művészet. 1994. V. évf., 6. sz., 12-14; 72-73.o.
Sinkovits Péter: A nyolcvanas évek képzőművészete. Új Művészet. 1995. VI. évf., 3. sz., 4-16.o.
Mezei Ottó: Egy fejezet az életműből. Új Művészet. 1998. IX. évf., 4. sz., 10-12. o.

Fórum k

MOLNÁR SÁNDOR

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1998. MÁRCIUS 28., SZOMBAT

TÁRLATAJÁNLAT

Sebestyén Árpádné magyartanár 30 éven át gyűjtötte a diákok aranyköpéseit, mulattató megfogalmazásait. Ragyogó humorérzékkel gereblyézte egybe az „iskolai folklórt", a gyűjtemény címe: Kancsal múzsa. Az anyag illusztrálására – hogy kiállítást lehessen rendezni belőle – Molnár Sándor vállalkozott. Remek humora van a nyugdíjas zenésznek s nemcsak a képzőművészetben mutat irigylendő jártasságot, olvasott ember, otthon van a szépirodalomban is. A grafikai lapokon a humor sokszor a diákok ismerethiányából származik, nemtanulásból, sokszor pedig csak abból, hogy az illető nem tudta megfelelőképpen kifejezni magát. Nem akart ő komikusat mondani, elrontani vele a feleletét-dolgozatát, s nem akarta dehonesztálni a költőóriást sem, csak úgy sikerült. Hogy aztán nevessen, sőt röhögjön rajta az egész osztály. Ha odaadnánk a füzetet valamely profi humoristának azzal, hogy ingyen felhasználhatja belőle az összes poént, bizonyára nem tudna eléggé hálás lenni érte. Ebben egymást érik a jobbnál jobb aranyköpések, mintha járna-kelne valamely gyöngyszóró asszony, s poénokat szórna szerteszét, mint vetőmagot. Molnár Sándor rajzai szellemesek, tele vannak műveltséganyaggal, ismerik a tárgyukat s a kort is, amelyről szó van. A rajzok többsége ráadásul önállóan is élvezhető, autonóm alkotásként is megállja a helyét. **(E. S.)**

(A kiállítás a Dienes László Gimnázium és Szakképző Intézet galériájában április 3-ig nézhető meg.)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

özv. FÜLÖP BÁLINTNÉ

Kocsis Julianna

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak.

A gyászoló család.

503801/1K

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

id. BURÓ ANDRÁS

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak.

A gyászoló család.

503316/1K

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

PAPP RÓBERT

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak.

A gyászoló család.

503556/1K

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik szerették, hogy

KEMPL JÓZSEF

nyugdíjas MÁV-főfelügyelő életének 78. évében elhunyt. 1998. március 27-én, szűk családi körben csendben eltemettük.

A gyászoló család.

503980/1K

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

NEMES JÓZSEF

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és mélységes bána-

Molnár Sándor

Új Pest Megyei Hírlap

Molnár Sándor művészete maradandóságot ígér...

Látomás a „Szigetszentmiklósi temető"-ről

Egységes szemlélet, azonos színvilág, erőteljes formarend, dús gondolatiság és festői következetesség jellemzi *Molnár Sándor* munkásságát. Logikus ív kezdettől máig. Célratörés, mélység, egyetemesség, az ő hazája a jövő és a nagyvilág. Sajóládon született 1936-ban, 1961-ben végezte a Képzőművészeti Főiskolát, melynek 1990-től tanára, Munkácsy-díjas, a Széchenyi Művészeti Akadémia tagja. Ismeri és elismeri művészetét a hazai közvélemény, Róma, Párizs, Sao Paulo, Drezda, Kamnik – olasz, német, osztrák, francia, brazil és szlovén közönsége. Európai tanulmányútjai is jelentősek – birtokolja és képekkel teremti tovább a világ szellemi vagyonát. 1960-ban festett tűzpiros, kék, sárga, zöld tónusokban fogalmazott műveinek rendezettsége ma is változatlan. Első nagy állomása Bazaien és Manessier tanulságait is összegző „Szigetszentmiklósi temető"-je 1966-ból, mely megrendítő élményből fakadt, ott hantolták el édesanyját. Később méretben, az ízlés keretei között tartott harsány, éles színvilágban az indián művészet és a mexikóiak, Rivera, Orozco, Siqueiros folytatását vállalta és mesterművekben teljeséges átváltozás, elemzése és festői-gondolati értelmezése ünnepinek és hétköznapinak, az 1526-os magyar Mohácsnak, Csontvárynak, az általa „Tumo"-sorozatnak nevezett műveknek, újabb, visszafogottabb színrendű „örvény-kristályainak". Megrendítő és fölemelő Molnár Sándor művészete, maradandóságot ígér. Az ő „Szigetszentmiklósi temető"-je is élet, a magyar festészetben mindenképpen, még akkor is, ha napjainkban kísérték utolsó

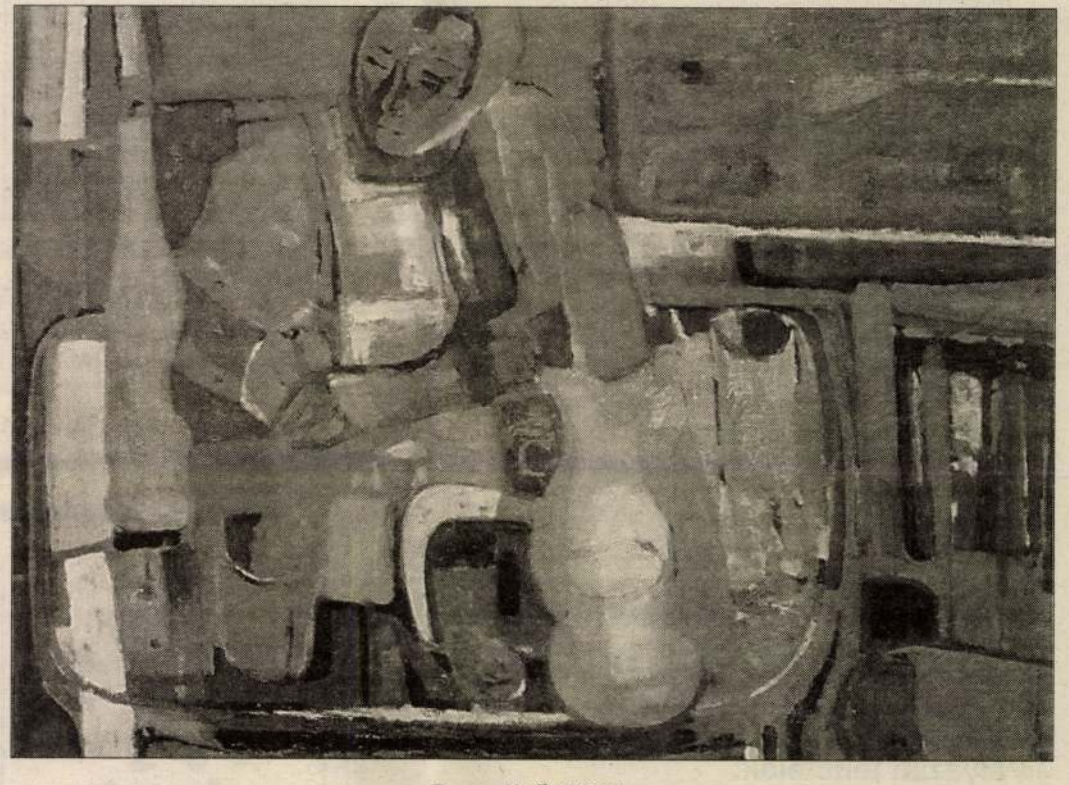

Reggeliző (1961)

gyarságra, muzsikára ezres létszámú tanítványseregét a szigetszentmiklósi Bíró Lajos Általános Iskolában. Molnár Sándor nemcsak Szigetszentmiklós, hanem Szentendre révén is kötődik szűkebb pátriánkhoz, hiszen Hamvas Endre tisztelő társtanítványaként emlékére festménnyel tisztelgett 1997 szeptemberében a Szentendrei Képtárban.

Molnár Sándor festőművész kiállítása a Műcsarnokban 1998. január 20-ig tekinthető meg.

(-oson-)

Tollas Tibor szavalóverseny

Az ünnepek előtt Tollas Tibor költőre emlékeztek szülőfalujában, a Borsod megyei Nagybarcán. Az '56-os

APRÓHIRDETÉS

INGATLAN

Debrecen, Bem téren 823 m²-es, beépítésre alkalmas terület szervizút mellett eladó. Irányár: 25 millió forint. Érdeklődni: 06-52-411-764, 18–20-ig.

JÁRMŰ

Autóbontó (Opel, VW. stb.) korrekt áron. Tel.: 06-30-345-894.

Törött, totálkáros és sérülésmentes személygépkocsik és tehergépkocsik vétele és eladása a Rekord Kft.-nél. Cím: Dunakeszi és Göd között a Shell kút mellett. Tel.: 06-27-348-054, 06-30-345-198.

KÖZLEMÉNY

Magyarországi Zöld Párt parlamenti képviselőjelöltet keres. Telefon: 06-27-380-031.

VEGYES

SINDY női betétek és nadrágpelenkák importőre várja partnereit. Nyékládháza, Vitéz út 14. Telefon: 30/381-505, 30/381-506.

Sátorgarázs készítése, javítása. Nyíregyháza, Tokaji út 10/a. Tel.: 06-30-581-554.

PIANINÓT, zongorát vásárolnék. Tel.: 06-1-302-5144.

Hanglemezeket vennék. Telefon.: 137-8978.

Hirdetésfelvétel Nagykőrösön, az Új Pest Megyei Hírlap számára Miklay Jenőnél, Dugonics u. 10. Telefon: 53/350-588.

Dunakeszin, a „Discovery Toys" képességfejlesztő játékok mintaüzlete (Fő út 124.) reggel 6 és este 6 óra között.

ÉRTESÍTÉS

A Budakörnyéki Földhivatal
Budapest V., Sas utcai
és VI., Benczúr utcai irodái
az 1036 Budapest, III., Lajos utca 160-162.
szám alá **költöznek.**
Ennek eredményeképpen
1998. január 5-től a teljes körű ügyfélfogadás
a *Lajos utca 160–162.* szám alatt történik.

Levélcímünk: 1300 Budapest, Pf., 213
Irodaház központi telefonszáma: 250-2570

Ügyfélfogadás ideje:
Hétfő: 8.30-tól 16 óráig
Szerda: 8.30-tól 16 óráig
Csütörtök: 8.30-tól 12.30 óráig
Péntek: 8.30-tól 12 óráig
közhivatalok, ügyvédek részére

HYUNDAI AQUINCUM
MÁRKAKERESKEDÉS ÉS SZERVIZ

SZENZÁCIÓS ÁR
5 ajtós
Hyundai Accent LS/C
1.999.000 Ft
1500 m³ motor, szervókormány, dupla légzsák, fényezett lökhárító.

Budapest 242-1621
Szentendrei út 176. 242-1718

A LEGGYORSABB MEGOLDÁS!

Ha Ön délután 2 óráig telefonon, faxon vagy személyesen eljuttatja szerkesztőségünkbe apró- vagy kockahirdetését, a másnap megjelenő lapszámunkban azt már olvashatja!

Új Pest Megyei Hírlap!

Válassza a leggyorsabb megoldást s hívja a **06-1-117-5278-as** számot.

Dunavarsány Képviselő-testülete

pályázatot hirdet

aljegyzői állás betöltésére.

Pályázati feltételek:

- Államigazgatási főiskolai végzettség
- 5 éves államigazgatási gyakorlat
- Fizetés a köztisztviselői törvény alapján

Pályázatok beérkezési határideje: 1998. január 31.

Pályázatok elbírálásának határideje: 1998. február 20.

Munkakör betölthető: 1998. március 1.

*

Pályázatokat az alábbi címre kérjük beküldeni:

CEGLÉDI TEJ RT

CEGLÉDI TEJIPARI RT.
2700 Cegléd, Ipartelepi út 5.
Tel.: (53) 310-327
Fax: (53) 310-277
Árurendelés: (53) 311-127
◆Hagyományos ízek◆
◆Esztétikus megjelenés◆
◆Termékvédő csomagolás◆

MAKSA HÍRADÓ
Virág Tihamér főkertész kertészeti tanácsai
Hívja Maksa Zoltán vonalát!

nyugati emigráció egyik legismertebb magyar költőjének közismert verseit a helybéli iskolások idézték fel. *Lezsák Sándor,* az MDF elnöke a 60-as, 70-es, 80-as évek irodalmában, közelő ...

... útjára e sírhantok között Thurzai Lajost, aki évtizedekig vakon tanította ma-

sitette.

Töretlen és sértetlen az ív – az emlékezetes művek sorozata –, mely termő és egy-

Körkérdés

A Magyar Nemzeti Galéria új, kortárs képzőművészeti, állandó kiállításáról

Ez év márciusában körkérdést intéztünk „írástudó" képzőművészekhez, hogy fejtsék ki véleményüket a Magyar Nemzeti Galériának – hosszú előkészületek után, a közönség és a szakma nagy érdeklődésétől kísért – az 1945-től napjainkig átívelő korszak képzőművészetét bemutató kiállításáról. A körkérdésben igyekeztünk felvetni mindazokat a problémákat, melyek alkalmasak a tárgyalt művészettörténeti periódus részletező elemzésére, különböző szemléletű alkotók észrevételének felvetésére. Erre annál is inkább nagy szükség van, mert sajnálatos módon, a nagy erőfeszítésekkel létrehozott, állandó kiállításról nem készült semmiféle feldolgozás, katalógus vagy prospektus, amely az összeállítás szempontjairól tájékoztatást adott volna.

Kérdések:

1. Az Ön véleménye szerint a tárlat egésze milyen mértékben tükrözi a magyar művészettörténet legfontosabb folyamatait?
2. Az állandó kiállításon a művészeknek valóban azok az alkotásai szerepelnek, amelyek leginkább reprezentálják az adott periódus képzőművészetét?
3. A kiállítási együttesben feltűnt-e Önnek fontos vagy jelentékeny alkotók hiánya, akik nélkül a művészettörténeti folyamat bemutatása nem teljes?
4. Az állandó kiállításon szereplő alkotók munkássága milyen mértékben van szinkronban a nemzetközi művészeti folyamatokkal? Valóban kell-e párhuzamot keresni?
5. Szükségesnek tartaná-e, hogy a magyar képzőművészeti hagyományból táplálkozó iskolák is szerepet, esetleg nagyobb hangsúlyt kapjanak egy ilyen bemutatón?
6. Ha Ön rendezné a kiállítást, ki lenne az a 15-20 művész, akivel az említett korszakot reprezentálná?
7. Mennyire van megelégedve a rendezés koncepciójával, a műtárgyak elhelyezésével?

MOLNÁR SÁNDOR

Mivel a Magyar Nemzeti Galéria második-harmadik emeletén egyben látható a 20. századi magyar festészet, engedjék meg nekem, hogy az egészről szóljak pár szót.

A második emeleten igen jól indít, a lépcsőfeljáróval szemben *Csontváry Taorminája*, mely méltón képviseli a művészt.

Az emeleti kiállítóterem-sor a Gödöllőiekkel kezdődik, majd *Rippl-Rónai*val folytatódik, akinek műveiből most jól válogattak, valóban látni, kiről van szó. Azután sok, közepes, kubista kép következik, végül a grafikai részben *Vajda Lajos* nincs kellőképpen hangsúlyozva, és nem megfelelő művekkel szerepel. A pasztellportré nem reprezentálja Vajda Lajost. A teremsor *Barcsay*-képpel zárul.

Egy emelettel feljebb, a lépcsőfeljáróval szemben *Lossonczy Tamás Tisztító nagy vihar* című képe remek folytatása az egy emelettel lejjebb lévő Taormináknak, és Lossonczyt jól mutatja be, csakhogy a Jovánovics-szobor takarná, így

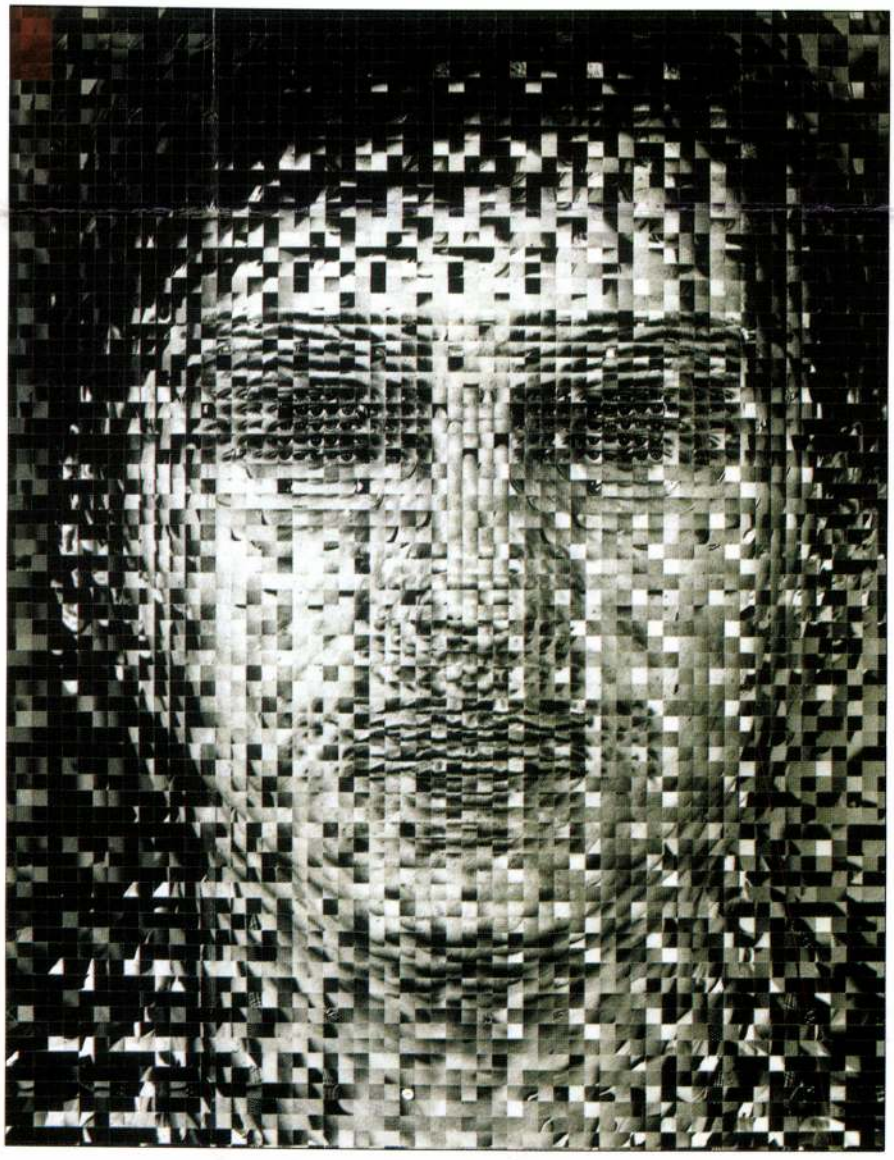

Türk Péter: Osztályátlag II. (1979)
fotó, 79,5x69,5 cm

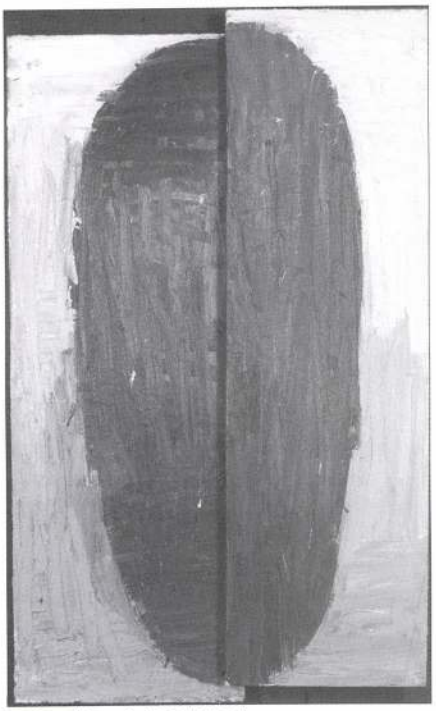

Birkás Ákos: Fej 25. (1987)
olaj, vászon, 206,3x126 cm

olyan magasra kellett akasztani, ahol viszont már nem értelmezhető, pedig lenne mit nézni rajta. A Jovánovics-szobrot el kell vinni onnan, méltóképpen kiállítani és a Lossonczy-képet sokkal alacsonyabbra tenni.

A harmadik emelet grafikákkal, vízfestményekkel kezdődik, és itt említeném meg *Kmetty János* hátrányos képviseletét. Ez az emeleti teremsor nem alkalmas kiállításra, rossz beosztású a tér, a szűk folyosó, amelyből pár jelentéktelen terem nő ki. Erről a rendezők azonban nem tehetnek. Az Európai Iskolával kezdődik a kiállítás, és a jelenkorral ér véget.

Gadányi Jenő és *Bene Géza* alig fedezhetők fel, s nincsenek világosan kiemelve olyan fontos alkotók, mint *Csontváry, Mednyánszky, Gulácsy, Rippl-Rónai, Martyn, Lossonczy, Egry, Veszelszky, Koszta, Vajda Lajos.*

Mivel a Nemzeti Galériának nincs – vagy nem volt – lehetősége komoly gyűjtésre, nem évszámok szerint kellett volna vásárolni, hanem a nagy művészektől főműveket, amelyek teljesítményüket megérdemelten bemutatják. A festő nem egy másik festőhöz képest jó vagy rossz, hanem minden művész a művészeti abszolútumhoz képest valamilyen. Ezért ha a Galéria egy festőtől néhány képnél többet vásárolni nem tud, akkor főművek megszerzésére kell törekednie, hogy néhány kép is reprezentálja a mű viszonyát a művészeti abszolútumhoz. Mérhetetlenül fontos, hogy az értékhierarchia pontos legyen, hogy ne jelentéktelen vagy közepes festőket tartsunk értékesnek, míg a magas szellemiségűeket alacsony értékűnek. Ha az értékhierarchia rossz, hiába akasztunk a falakra százezer képet is, nem derül ki a magyar művészet tényleges szellemi szintje. A kiállításon Csontváry, Rippl-Rónai, Lossonczy jól van képviselve, ellenben Martyn, ha valamivel jobban is, mint eddig, de még mindig méltánytalanul kevés és jelentéktelen munkával szerepel, holott nagyszabású műveiből kettőt-hármat ki kellett volna kiállítani. Például a triptichont vagy más, nagyméretű művei közül néhányat a kiállításra kölcsönkérni, ha a Galéria csak ilyen közepes *Martyn*-képekkel rendelkezik. Veszelszkynél ugyanez a helyzet, bár az egyetlen tőle kiállított kép nagyméretű, de ez nem elég, a legjobb képeiből kettő-három volna elvárható. Vajda Lajosnál szintén ez a helyzet. A *Felmutató ikonos önarckép* mellett a késői, „fekete" szénrajzok olyan kiemelt módon való bemutatása lenne helyénvaló, amely képviseli egész életművét.

Gémes Péter: Predellum
fotó, 240x100 cm

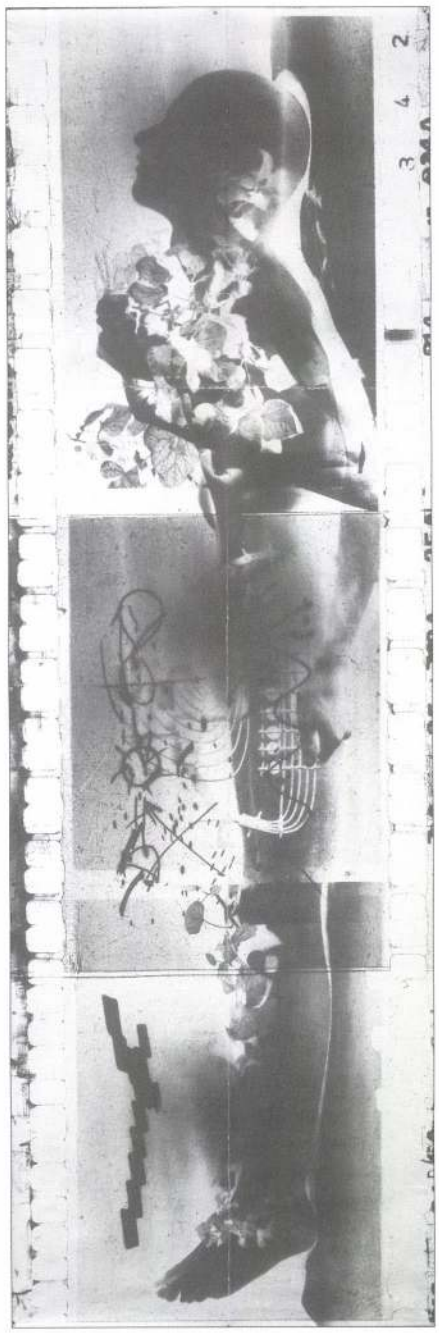

Így a nagy művészek kiemelten rendezett főművei között kaphatnának helyet a közepes és gyengébb művek.

A folyosón örültem *Bán Béla Munkás*ának, amely a festő tehetségét jól mutatja – az életművéből kiesett, „szocreál" képeken kívül ő egy kiváló festő. A szocialista realizmus nem alkalmas a művészet bemutatására, azonban nem tartom bajnak, hogy a folyosón látunk belőle emlékeztetőül. Örültem Kohán György művének is, az eddigi utolsó, alföldi szellemiségű művésznek, bár tőle is lehetett volna jellemzőbb képet találni.

A 20. századi izmusokhoz való besorolás fölösleges, az izmusokból a művek kilógnak, nem értékteremtő kategóriák. Valószínűleg teljesen új szempontokat kell majd érvényesíteni, amelyek a művek értékszintjét is jelezni tudják.

A mai magyar festészet legnagyobb gondja és betegsége, hogy nem anyanyelvű. Vannak német, francia, spanyol *(Tapies)*, angol, olasz nyelvű képeink, de az előbb általam jelentősnek ítélt magyar festők mind magyar nyelvűek. Martyn a magyarság nyugati géniuszát, *Mednyánszky*, Gulácsy az északit, Egry, *Weszelszky* a délit, *Koszta* az alföldit, Vajda *Erdély*t és Csontváry az alföldit kivéve az összes többit kifejezi. De nem elég, hogy a művész magyar anyanyelvű, egyetemes érvényűnek is kell lennie, problémáját New Yorkban is értsék, nem lehet provinciális, dilettáns. Jó példa erre – szándékosan nem magyar festőt említek – *Ruffino Tamayo*, aki mexikói és egyetemes.

Dévényi István és *Százados László* – az adott anyagból, az adott építészeti környezetben – jó munkát végzett. Talán az említett jelentős művészektől kellett volna főműveket kölcsön kérni (Martyn, Vajda, Weszelszky) és a rendezéssel jelentőségüket jobban hangsúlyozni. Mindezzel együtt, amióta a Galériába járok, a mostani 20. századi kiállítás a legjobb.

Talán nem tűnik idetartozónak, de hadd álljak elő egy kéréssel. Hiányolok egy képet, amely, mióta múzeumba járok, sohasem hiányzott a kiállításról: mégpedig *Ferenczy Károly* (egyik) főművét, a *Három Királyok*at, ha nem lehetetlen, kérem, tegyék ki újra a kiállítóterembe. Számomra egy fekete lyuk keletkezett, amióta nincs kiállítva.

Magyar Hírlap 2004. január 23.

~~Bak Imre~~ Molnár Sándor

Rovatvezető Szarka Klára / **e-mail** szarka@mhirlap.hu / **telefon** 470-1283

Az egykori betiltottak nosztalgiája

Egy hétig tartó kortárs tárlat nyílt a Műszaki Egyetem aulájában

A Műszaki Egyetem aulájába tegnap ismét visszatértek azoknak a korábban betiltott képzőművészeknek az alkotásai, akik először a hatvanas–hetvenes években ugyanitt állíthattak ki. A mindössze egy hétig nyitva tartó tárlaton többek között Bak Imre, Harasztÿ István, Maurer Dóra és Jovánovics György művei láthatók

Wagner István

A Műegyetem történelmi hely – utalt Hiller István kulturális miniszter az 1782-ben alapított intézmény patinás múltjára, majd így folytatta: – ám ugyanakkor progresszív hely is, amely beírta nevét a magyar művészet krónikájába. A hatvanas évek közepétől itt mutatkozhatott be az akkori hivatalos kultúrpolitika által teljesen tiltott vagy részben megtűrt kortárs képzőművészek új generációja, 1970 végén – többszöri, hiábavaló nekifutás után – engedélyezték az itteni „R"-klubban az összegező szándékú „R"-tárlatot, amelyen többek között Bak Imre, Harasztÿ István, Hencze Tamás és Jovánovics György is szerepelt, három évre rá pedig, a központi épület aulájában rendezett Kopernikusz-emlékkiállításon jelen volt Gáyor Tibor, Maurer Dóra, Molnár Sándor és Nádler István is. A történelem végül őket igazolta a hatalom által támogatott, „hivatalos" tendenciákkal folytatott küzdelemben, amely a másként gondolkodók győzelmével zárult, és időközben elismert mesterekké lettek. „Azt kívánom a Műegyetem illetékeseinek és a most itt kiállító művészeknek, hogy figyeljenek az új kor új lázadóira is, mert törvényszerűen az a sorsuk, hogy előbb-utóbb ők is klasszikusok lesznek" – tette hozzá Hiller a kiállításmegnyitón.

Az egykori szereplők java részének műveiből – igen stílusosan – azonos helyszínen, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem központi épületének aulájában látható január 29-éig reprezentatív válogatás S. Nagy Katalin rendezésében. A megnyitó részvevőinek szemmel látható örömére és önfeledt szórakoztatására – amelyben ifjabbak és idősebbek egyaránt osztoztak – Harasztÿ István nyolc mobil fémplasztikája fogja körbe a centrális paravánokat, amelyek között a rendszeres tárlatlátogatók felismerhetik például régebbről a szellemes és humoros elnevezésű, egyszerre több jelentéssel bíró Állódítót és a látványos Mutatványost éppúgy, mint a nézők közreműködésével szintén izgő-mozgó állapotba hozható Hajtókötéltáncos „klüttyögőt". Gáyor Tibor háromdimenziós, élénk mázú fémidomai a márványpadlóról részben a paraványra is felkerültek. A Hortus odoratus (vagyis az Illatos kert) kisebb-nagyobb, pléhlemezből épített gúláit a három alapszínre (piros-sárga-kék) festette, míg a szintén latinul elkeresztelt Salve cave canem hasonló jellegű hasábjait a szürkéskékek és lilásbordók árnyalataiban tartja. Mellette Maurer Dóra Szférikus tükör című modellje sikban maradt, csak szerkezete által térbelinek tűnő gömbfelületre vetít ki sokszínű négyszögeket, míg a Galambtörténet a művésznő naplószerű feljegyzéseinek mellékelt szövegével dokumentálja, hogy a tőle megszokott, perspektívába fordított rendszert utólag a természet igazolta a hétköznapok realitásával. Nádler István Meditáció K. A.-val elnevezésű, 1999-es, monumentális méretű és hatású képciklusában a tudat és az érzelem kölcsönös kapcsolatának egyes fázisait viszi fel széles ecsetvonásokkal vászonra, fekete alapon az ultramarinkék árnyalataival. Jovánovics György hasonló stílusban, három raszteres tónusú, lendületesen színes krétarajzzal jelentkezett, szintén a gesztusfestészet elvont eszközeivel. Végül a geometrikus absztrakció szigorúbb kategóriáiba sorolható Hencze Tamás elegáns és puritán, fekete-fehér diptichonja, amelynek részben fújt, részben csorgatott függőleges csíkjai közé az egyiken egy vörös vonalat is festett, míg Bak Imre újabban a mértaniasan szerkesztett konstrukciót a lágy pasztellszínek finom tónusaival oldja képein, és ezt a tudatosan felvállalt Antagonizmus elnevezés mellett olyan lírai címadással is hangsúlyozza, mint például Az odaát messzesége, ezen az ünnepélyes kollektív kiállításon.

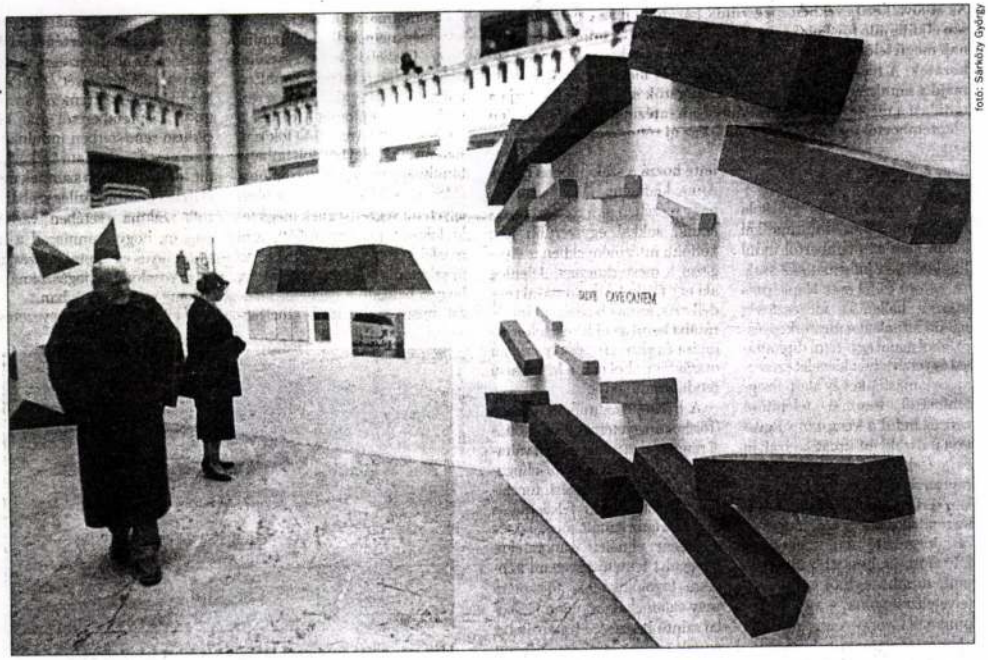

fotó: Sárközy György

Előtérben Gáyor Tibor Salve cave canemre elkeresztelt, első látásra meglepő, jellegzetes hasábjai

Kerámikus

Molnár Sándor

ÖT FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZ — Bicsár Vendel ötvös és Kertészfi Ágnes üvegtervező, valamint R. Füzesi Zsuzsa, Knoll Éva és Molnár Sándor keramikus — munkáiból nyílt kiállítás pénteken a Pécsi Galériában.

Magyar Hirlap 1981/3/21/9

Molnár Sándor

Hajdú-Bihari Napló

A cselló pihen, a rajztoll mára szorgosabb

Molnár Sándor szereti észrevenni azokat a dolgokat, melyeken mosolyogni is lehet

VITÉZ FERENC

Debrecen (HBN) – A hír ennyi: Molnár Sándor grafikus kiállítása nyílott szeptember 19-én – s látható október 10-ig – a debreceni városi könyvtár Hatvan utcai fiókkönyvtárában. Zene..., Villon-balladák..., dráma és szatíra...? Lássuk!

Vajon arról a Molnár Sándorról van szó, aki a Villon-versek Faludy-féle átköltéseihez készített illusztrációkat, s akinek a megjelenés után Faludy György irigylendő szavakkal mondott köszönetet? Vajon arról a Molnár Sándorról van szó, aki közel negyven évig volt tagja a debreceni filharmonikusoknak, ahol csellista volt? Majd találkozunk, beszélgetünk. A találgatás talált.

Nem szolgai másolás

Kíváncsi vagyok, ő maga mit tart kiemelendőnek életéből. Van módja a visszatekintésre, hiszen 1932-ben született. Mára nyugdíjas, tavaly még zenélt. És elsőként – természetesen – a zenét is említi. Közben, ha akarná, akkor sem tudná letagadni arcáról a mosolyt, gesztusait a vidámság kíséri, persze némi iróniával is vegyítve, nem kizárva ebből az önmagát célzó csipkelődéseket sem.

Aztán egy diákkori indíttatás következik: a zene mellett a kép ereje is hatalmába kerítette. Diákkora óta rajzol, készít grafikát, karikatúrát, fest, alkalmaz vegyes technikát, de van köze a plasztikus formákhoz is, mutatja szobrait. Tagja volt a Medgyessy-körnek, vállalt stúdiumait Veress Gézánál kezdte, majd Félegyházi Lászlónál folytatta.

A zenéé mellett ez a világ is az övé volt, persze csak a hobbi szintjén, mondja. De találkoztatta egymással a két világot: készített illusztrációkat operamesékhez, születtek rajzai, festményei is különböző zenei motívumok képbeli feldolgozása révén...

A Villon-illusztrációkat már az ötvenes években kipróbálta, most ismét foglalkozik vele. A Haláltánc-balladához kilencképes sorozatot készített, de szinte mindennap forgatja a verseket, kitalálja és munkálja rajzait. A képes „átköltések" már félkötetnyire nőttek.

Nemcsak Villon az egyedüli költő, akit illusztrál. Nagyon szerette Radnótit, Juhász Ferencet, Babitsot, készített Ady-illusztrációt, igaz, csak kettőt, de ma mind a kettő a Déry Múzeum birtokában van. És egy újabb adat Molnár Sándorról: saját verseit is szívesen toldja meg egy-egy képpel.

– A sorokat egymás után olvassuk – magyarázza –, a folyamat térbeli és időbeli. Ha a képre ránézünk, akkor egyszerre jelenik meg minden, ezért a drámai pontok irányában egy bizonyos fokú sűrítést kell elvégezni. Szívesen választok olyan verseket is, ahol mód adódik arra, hogy a szatirikus elemeket is kiemelhessem. De mindig az egészet kell látni, a tömör kép erős, kiemeli a konfliktust... Tehát nem szolgai, sorról sorra való másolásról van szó.

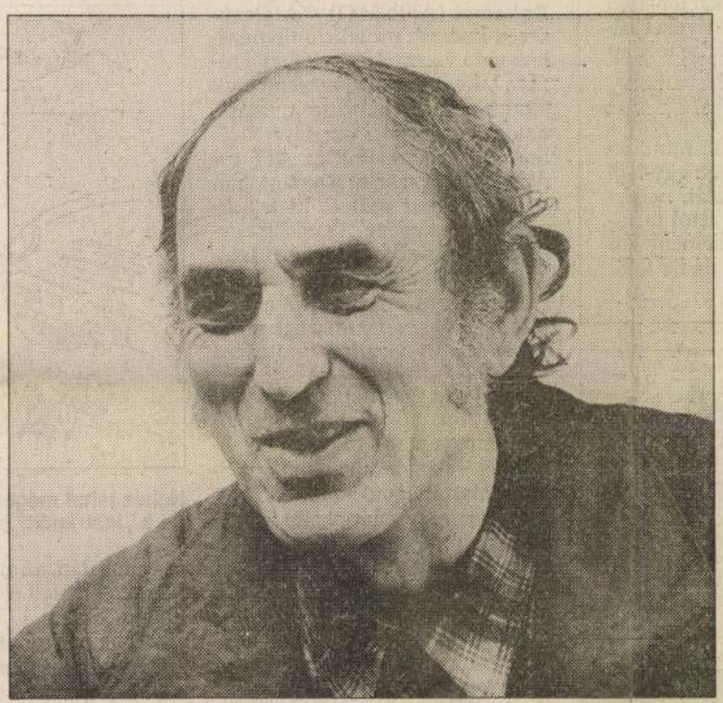

Molnár Sándor életében összekapcsolódott a zene és a kép
Fotó: Horváth Katalin

Tanulni az intelmekből

A Villon-szeretet nem csak rá vonatkozik ma. Az utóbbi időszakban mintha újra megerősödött volna azoknak a tábora, akik vonzódnak a középkori francia vagabundhoz. Arról beszélgetünk, hogy miért fogja meg mindig és újra az embereket a villoni eszmény. Mi az oka a szünhetetlen reneszánsznak?

– Szeretteti magát ez a társadalmon kívüli ember: Villon, a korabeli huligán. Azok a mozgalmak, melyek a szabadságot állították és állítják előtérbe, rokonuknak vallják Villont is, akinél a belső nyugtalanság a romlott korral és a romlott környezettel is együtt járt. De e szeretet mellett mindig arra is kell vigyázni, hogy tanuljunk az intelmekből, akár azokból is, amelyeket a költő maga fogalmazott meg verseiben, ellentétbe állítva ezzel saját életét, amire túlzás lenne azt mondani, hogy a jót testesítette meg. Szennyesét kiteregetve ihlet arra másokat, hogy mossák ki saját szennyesüket.

A zene, a költészet és a képzőművészet szorosan összekapcsolódik Molnár Sándornál. Szerinte biztosan közrejátszott ebben az is, hogy humán iskolákba járt. Kiskunfélegyházán született, majd a családfőt követve, Nagyváradra kerültek, ahol a premontreieknél tanult. Ezt követte Debrecenben a piarista gimnázium, majd – az államosítás után – a Csokonai. És a zeneakadémia. Igaz, nem végezte el, de elkezdett játszani az akkor még MÁV-filharmonikusoknál. Most, hogy az aktív zenélést befejezte, grafikusnak tartja magát, a hobbiból mára erő lett. Igazán csak most, a hatvanon túl látja elérkezettnek az időt arra, hogy magát vállalva, több munkájával is nyilvánosan megjelenjen.

A legtöbb képét zenei illusztrációnak nevezi: jellemző karaktereket választ ki, karmesterekről egész sorozat állt össze, elkészült egy képes zenetörténet, készít rajzokat a dzsesszről, és különös módon érdekli a hangszerek vizuális világa. Keresi, milyen karaktere van egy-egy hangszernek, sőt azt is, hogy a hangszerrel hogyan lehet emberi jellemet ábrázolni... A hangszerek metamorfózisa, a formák találkozása izgatja.

– Nagyon bosszant, hogy az egész világ szomorú – mondja végül. – Ma, ha négy-öt magyar összehajol, akkor négy-öt szomorú magyar lesz belőlük, akik éppen összehajolnak, és majdnem sírva fakadnak. Ez nem jó. Ezért szeretem én mindennél jobban a vidámságot.

Egyre több Villon-vers születik újra rajzzá...
Fotó: F. Szilágyi Imre reprodukciója

Biztonságos hitelek

Debrecen (HBN) – Új, az eddigieknél szélesebb körű szolgáltatásokat nyújtó hitelfedezeti életbiztosítási módozatokkal lépett ki a piacra a Glória Biztosító Rt., amelyeket sajtótájékoztató keretében mutatták be tegnap Debrecenben. Karsai Sándor, a Glória Biztosító Rt. értékesítési igazgatója elmondta: A hitelfedezeti életbiztosítás nem helyettesíti a hitel fedezetét, ám mind a bank, mind az ügyfél számára biztonságot nyújt; egyfelől csökkenti a pénzintézet kockázatát, másfelől a hitelfelvevőnek nem kell attól tartania, hogy ha váratlan, tragikus esemény következne be, akkor „elviszi a családja fölül a házat" a bank.

„Tiszta" a paprika

A Napló csütörtöki számának első oldalán megjelent Kissé ólmozott őrleményt már találtak című tudósításban az az állítás szerepel, hogy a „manipulált" paprikából csupán két vállalat nem vásárolt. Az ÁFÉSZ Multi-Trade Kft. kérésére közöljük: általuk sem kerülhetett forgalomba hamisított paprika.

ÁRFOLYAMOK

Kárpótlási jegy

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1994. szeptember 29.

Pénznem	VALUTA Vétel	Eladás	DEVIZA Középárfolyam
Angol font	168,70	171,70	170,11
Ausztrál dollár	79,07	80,41	79,68
Belga és lux. frank*	335,99	341,49	338,68
Dán korona	17,61	17,91	17,75
Finn márka	21,92	22,26	22,08
Francia frank	20,25	20,59	20,42
Görög drachma*	45,33	46,13	–
Holland forint	61,66	62,70	62,22
Ír font	166,73	169,53	168,44
Japán jen*	108,54	110,40	109,50
Kanadai dollár	79,68	81,20	80,39
Kuvaiti dinár	359,66	366,32	362,80
Német márka	69,06	70,26	69,66
Norvég korona	15,78	16,06	15,92
Olasz líra**	68,70	69,92	69,28
Osztrák schilling*	981,16	997,66	989,87
Portugál escudo*	67,78	68,92	68,32
Spanyol pezeta*	83,32	84,78	84,03
Svájci frank	83,33	84,65	83,98
Tr. és cl.-rubel	–	–	27,50
Svéd korona	14,34	14,58	14,46
USA-dollár	106,99	108,99	107,97
ECU (Közös Piac)	132,04	134,28	133,18

A vámemelés „csapás" a roma

Az új importilleték a románok többsége számára elér

Bukarest (AFP–MTI) – **A Ceausescu-korszak protekcionizmusához való visszatérésnek érzi a román lakosság a magánszemélyek által bevitt személyautók vámjának százszorosára emelését – jelentette Bukarestből az AFP tudósítója, aki szerint Romániában heves vitákat váltott ki a kormány intézkedése. Az eddig egységesen 25 dolláros importilletéket 2-3000 dollárra emelték fel, ami kétszeresére drágítja a külföldön, főleg Németországban olcsón vásárolt használt autók árát.**

Nehéz lehet megérteni, hogy esetenként többe kerül a v ga a „lestrapált" jármű Csáth Atti

Az új adó elérhetetlenné teszi az autót a románok többsége számára – állapítja meg a tudósító. A nélkülözés évtizedei után, amikor 5-10 év alatt megvalósuló álomnak számított az autó birtoklása Romániában, a rezsim 1989-es bukása után a románok olcsó külföldi használt autók, gyakran gördülő roncsok lázas vásárlásába kezdtek. A liberális import jelentősen növelte a motorizációt Romániában: az 1989. évi 50-ről 1993-ban 84-re emelkedett az ezer főre jutó személygépkocsik száma.

Románia ennek ellenére is hátul kullog az európai motorizációs ranglistán, az autósűrűség csupán az albániait előzi meg. Romániában tavaly 175 ezer használt autó cserélt gazdát, kétszer annyi, mint amennyi új autót gyártottak az országban. A külföldi autógyártók helyi lerakatai mindössze 1200 új autót értékesítettek 1993-ban. A román autós lobby hamisnak tartja a kormány azon érveit, hogy az ország roncs lását akarja megaka hazai ipart kívánja v

– A román autó sem képes kielégíten s az új román autók nyabb minőségűek, nált importautók. visszatér ahhoz a gyakorlathoz, amell

Magyarok az IMF-közgyűlésen

Budapest (MTI) – A Magyar Nemzeti Bank és a Pénzügyminisztérium képviselőiből álló küldöttség utazik a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank-csoport éves közgyűlésére Madridba. Bod Péter Ákos, az MNB elnöke és Hárshegyi Frigyes, az MNB alelnöke már elutazott, és több pénzügyminisztériumi szakértő is Madridban tartózkodik.

Kovács Álmos, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke csütörtökön elmondta: mint általában, a mostani közgyűlésen is a világgazdaság helyzete a téma.

Magyarország számára azonban nem elsősorban ez a fontos, hanem hogy már folytatódnak a tárgyalásokat előkészítő megbeszélések az IMF-fel kialakítandó új, hároméves programról. Mint ismeretes, ezek a megbeszélések már az új kormány hivatalba lépését követően megkezdődtek, amikor a Valutaalap küldöttsége tárgyalásokat folytatott a PM és az MNB vezetőivel.

PIAC – GAZ

● Július végéig 711,3 bevétel keletkezett a ami 19 százalékkal előző év hasonló idő kiadás 505,8 millió d és ez 26 százalékos e lent. Így hét hónap a lió dollár aktívum ke tavaly július végéig 196,6 millió dollárt t ban számolva az idő bevétele 72,8 milliá végéig.

A gyermekmunkások fele Ázsiában

Budapest (MTI) – **A világon körülbelül 200 millió gyermek dolgozik, 50 százalékuk Ázsiában – állapította meg az amerikai munkaügyi minisztérium.**

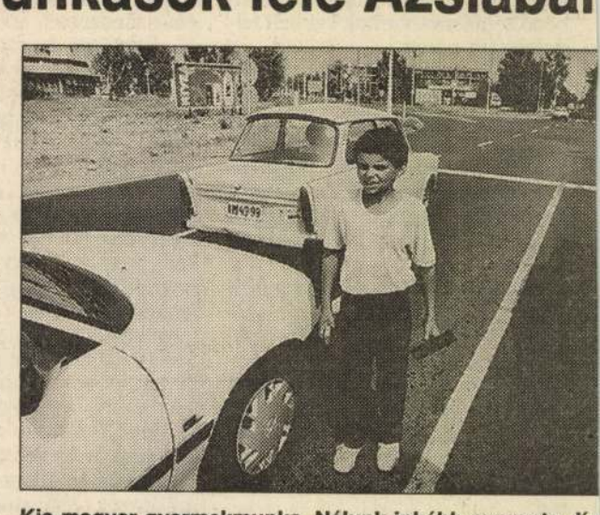

Kis magyar gyermekmunka. Nálunk inkább nyaranta dív Fotó: F.

A minisztérium a jelentést megküldte a kongresszusnak, s ez – a UPI amerikai hírügynökség szerint – szankciókhoz vezethet a gyermekeket foglalkoztató ipari vállalatok és kormányok ellen. Egész Ázsiában gyermekeket találhatunk a gyárakban és műhelyekben, ahol élelmiszert csomagolnak, szőnyegeket tisztítanak, fonalakat válogatnak, cipőt fényeznek, hogy csak néhány tevékenységet említsünk. Bangladesben például 5,7 millió tíz-tizennégy éves gyermek végez munkát. Ez azonban csak a hivatalos statisztikában található. Más becslések szerint a helyes szám 15 mil-

nem kaphatók közvetlen információk".

ban, miközben becsl Nepálban 3 millió

Molnár Sándor (1949-)

Keramikus

PECSI GALERIA
PÉCS
Pf. 162
H-7601
☎ (72) 15-623

MOLNÁR SÁNDOR

keramikusművész kiállítása

Pécsi Kisgaléria (Szt. István tér 4.)

1988. november 11.—december 4.

MOLNÁR SÁNDOR
Pécs, Jókai út 25. H–7621

1949-ben született Gyöngyösfalun. 1976-ban szerzett diplomát Budapesten, az Iparművészeti Főiskolán. Jelenleg Pécsett él és dolgozik.

Önálló kiállításai:

1980 Pécs, Pécsi Galéria
1980 Komló, Május 1. Művelődési Ház
1981 Zalaegerszeg, Ifjúsági Ház
1982 Kőszeg, Zwinger
1987 Makó, Művelődési Ház
1987 St. Wendel Galerie Pfeiffer (NSZK)

Csoportos kiállításai:

V., VI., IX., X. Országos Kerámia Biennálé, Pécs
1978, 1980, 1984: Baranya Megyei Tárlat, Pécs
1981 Bartók pályázati, területi kiállítás, Pécs
1981 „Öt volt" kiállítás, Pécsi Galéria
1981, 1987: Dunántúli Tárlat, Kaposvár
1987 Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs
1988 Westerwald Muzeum „Salzglazur" Höhr-Grenzhausen (NSZK)
1988 Vallauris Kerámia Biennálé

Részvétel szimpoziumokon:

1981 Siklós, Kemenceépítő Szimpozium
1987 Siklós, Sómázas Szimpozium

Díjak:

1986 IX. Országos Kerámia Biennálé: III. díj, Pécs
1987 Szimpoziumdíj, Siklós
1988 Westerwald-díj, Höhr-Grenzhausen

Közgyűjteményekben levő művei:

Janus Pannonius Múzeum, Pécs
Szimpozium-gyűjtemény, Siklós
Westerwald Muzeum, Höhr-Grenzhausen

A kiállítás és a katalógus
a Baranyai Alkotótelepek, az Érdi Művelődési Központ, a Százhalombattai Művelődési Központ
és a komlói Május 1. Művelődési Ház anyagi támogatásával jött létre.

TEMPORG, Pécs

F. k.: Gamus Árpád

MOLNÁR SÁNDOR
keramikusművész kiállítása
Pécsi Kisgaléria (Szt. István tér 4.)
1988. november 11.–december 4.

Molnár Sándor pályájának jó tíz éve van egy „Leitmotiv"-ja. Ez a téma, úgy tűnik, kifogyhatatlan inspiráló erővel bír számára, s mind meghatározóbb elemévé válik munkásságának. Nevezzük – az egyszerűség kedvéért – birkafejnek a motívumot, melynek makacs visszatérését a beavatottak egy része hajlamos némi ingerültséggel fogadni. Kétségkívül: megelégelhetnénk már a kissé provokatív témát, ha a cél valóban maga a téma volna. Nem erről van azonban szó, hiszen akkor rég kiüresedtek volna e tárgy tartalmi keretei. Ez a – nevezzük ezúttal így: forma – idővel célból eszközzé változott, s ilymódon médiummá, közvetítővé válva, konkrét egyedi vonásait a sokféleségben feloldva új minőséget kapott. Cél mivoltában, s nyilván nem keresett, hanem véletlenszerűen megtalált élményre adott válaszként sem kellene azonban lebecsülnünk e témát. Talán elég, ha *Kokoschka* megrázó korai remekét említjük a motívum lenyűgöző erejének igazolására. De vizsgáljuk meg alaposabban e birkafejet! Különössége abban áll, hogy nem „részlet", nem élő állat feje, s nem is heraldikai vagy ornamentális célra általánosított, önálló forma. Ugyanakkor nem is koponya, nélkülözi a húsától megfosztott csont leletszerűségét, múló időt szuggeráló, távolító hatását. Így, ebben a köztes státuszban, az „igazság pillanata" utáni, de annak döbbenetét még tükröző állapotában tud nagyon sok jelentésréteget magába sűríteni a motívum. Még rajta a visszavonhatatlan történés frissessége, de már alkalmas arra, hogy emlékké váljon. Jelként is felfogható: véres győzelmi trófeára éppúgy gondolhatunk láttán, mint ősi kultuszok áldozati kellékére. A tragikus, a fájdalmas, a groteszk és csúfondáros megannyi érzésváltozatának kifejezésére alkalmas a dülledt, megtört fényű szem, a torz fintor, a kifittyedő nyelv. S ezen a ponton nyilvánvalóvá kell válnia, hogy az állatfej csak ürügy. A pogány és keresztény mitológiák asszociációs rétegei is megközelíthetők e motívum által. Keresztelő Szent János tálra helyezett fejének a középkori szobrászatban közkeletű ikonográfiai típusához vagy a Veronika-kendő motívumához nem nehéz megtalálnunk a kiállított anyagban a kapcsolatokat.

De azt sem szabad elfelejtenünk, hogy mindez egy – ugyan képzőművészeti kategóriában gondolkodó, de – szakmájának végsőkig elkötelezett keramikus keze nyomán valósul meg. A korongozott, öntött, egyedileg mintázott, épített változatok plasztikailag egyre izgalmasabbá váló formái a mázak, oxidok, felületalakítási, égetési eljárások legkülönbözőbb variációit hordozzák.

Talán épp a technológiából szükségszerűen adódó közvetettség, többszörös áttétel a titka, hogy a nyers naturalizmus buktatóit mindig biztonsággal kerüli el *Molnár Sándor*. A brutális mondanivaló, a finoman proporcionált anatómiai formák, a kerámia anyagaiban rejlő szépségek különös, fanyar ötvözetté válnak e „haszontalan" tárgyakon.

A kiemelés, a felékesítés, a posztamensre helyezés különböző módozatainak átlényegítő hatásával az újabb tárgyakon mind gyakrabban él *Molnár Sándor*, tudatosan hagyva maga mögött a talált tárgy, talált téma tovább már aligha fejleszthető viszonylatrendszerét.

Ez a törekvés figyelhető meg azon a másik tárgycsoporton is, mely valóban kész tárgyak mechanikus leképezése és performálása útján készült. Egy nagymúltú ikonográfiai típus, a madonna szellemi értelemben végsőkig lecsupaszított, kommercializált, sokszorosított kegytárggyá válása fordul e beavatkozás által újból visszájára. A sorozatgyártott tárgy lesz újból egyedi, a banálissá egyszerűsödött jelentés és funkció lesz újból talányos, sokrétű, egyszerre profán és kultikus.

VÁRKONYI GYÖRGY

PECSI GALERIA
PÉCS
Pf. 162
H-7601
(72) 18-623

MOLNÁR SÁNDOR
keramikusművész kiállítása
Pécsi Kisgaléria (Szt. István tér 4.)
1988. november 11.–december 4.

MOLNÁR SÁNDOR
Pécs, Jókai út 25. H–7621

1949-ben született Gyöngyösfalun. 1976-ban szerzett diplomát Budapesten, az Iparművészeti Főiskolán. Jelenleg Pécsett él és dolgozik.

Önálló kiállításai:

1980 Pécs, Pécsi Galéria
1980 Komló, Május 1. Művelődési Ház
1981 Zalaegerszeg, Ifjúsági Ház
1982 Kőszeg, Zwinger
1987 Makó, Művelődési Ház
1987 St. Wendel Galerie Pfeiffer (NSZK)

Csoportos kiállításai:

V., VI., IX., X. Országos Kerámia Biennálé, Pécs
1978, 1980, 1984: Baranya Megyei Tárlat, Pécs
1981 Bartók pályázati, területi kiállítás, Pécs
1981 „Öt volt" kiállítás, Pécsi Galéria
1981, 1987: Dunántúli Tárlat, Kaposvár
1987 Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs
1988 Westerwald Muzeum „Salzglazur" Höhr-Grenzhausen (NSZK)
1988 Vallauris Kerámia Biennálé

Részvétel szimpoziumokon:

1981 Siklós, Kemenceépítő Szimpozium
1987 Siklós, Sómázas Szimpozium

Díjak:

1986 IX. Országos Kerámia Biennálé: III. díj, Pécs
1987 Szimpoziumdíj, Siklós
1988 Westerwald-díj, Höhr-Grenzhausen

Közgyűjteményekben levő művei:

Janus Pannonius Múzeum, Pécs
Szimpozium-gyűjtemény, Siklós
Westerwald Muzeum, Höhr-Grenzhausen

A kiállítás és a katalógus
a Baranyai Alkotótelepek, az Érdi Művelődési Központ, a Százhalombattai Művelődési Központ
és a komlói Május 1. Művelődési Ház anyagi támogatásával jött létre.

TEMPORG, Pécs

F. k.: Gamus Árpád

MOLNÁR SÁNDOR
keramikusművész kiállítása
Pécsi Kisgaléria (Szt. István tér 4.)
1988. november 11.–december 4.

Molnár Sándor pályájának jó tíz éve van egy „Leitmotiv"-ja. Ez a téma, úgy tűnik, kifogyhatatlan inspiráló erővel bír számára, s mind meghatározóbb elemévé válik munkásságának. Nevezzük – az egyszerűség kedvéért – birkafejnek a motívumot, melynek makacs visszatérését a beavatottak egy része hajlamos némi ingerültséggel fogadni. Kétségkívül: megelégelhetnénk már a kissé provokatív témát, ha a cél valóban maga a téma volna. Nem erről van azonban szó, hiszen akkor rég kiüresedtek volna e tárgy tartalmi keretei. Ez a – nevezzük ezúttal így: forma – idővel célból eszközzé változott, s ilymódon médiummá, közvetítővé válva, konkrét egyedi vonásait a sokféleségben feloldva új minőséget kapott. Cél mivoltában, s nyilván nem keresett, hanem véletlenszerűen megtalált élményre adott válaszként sem kellene azonban lebecsülnünk e témát. Talán elég, ha *Kokoschka* megrázó korai remekét említjük a motívum lenyűgöző erejének igazolására. De vizsgáljuk meg alaposabban e birkafejet! Különössége abban áll, hogy nem „részlet", nem élő állat feje, s nem is heraldikai vagy ornamentális célra általánosított, önálló forma. Ugyanakkor nem is koponya, nélkülözi a húsától megfosztott csont leletszerűségét, múló időt szuggeráló, távolító hatását. Így, ebben a köztes státuszban, az „igazság pillanata" utáni, de annak döbbenetét még tükröző állapotában tud nagyon sok jelentésréteget magába sűríteni a motívum. Még rajta a visszavonhatatlan történés frissessége, de már alkalmas arra, hogy emlékké váljon. Jelként is felfogható: véres győzelmi trófeára éppúgy gondolhatunk láttán, mint ősi kultuszok áldozati kellékére. A tragikus, a fájdalmas, a groteszk és csúfondáros megannyi érzésváltozatának kifejezésére alkalmas a dülledt, megtört fényű szem, a torz fintor, a kifittyedő nyelv. S ezen a ponton nyilvánvalóvá kell válnia, hogy az állatfej csak ürügy. A pogány és keresztény mitológiák asszociációs rétegei is megközelíthetők e motívum által. Keresztelő Szent János tálra helyezett fejének a középkori szobrászatban közkeletű ikonográfiai típusához vagy a Veronika-kendő motívumához nem nehéz megtalálnunk a kiállított anyagban a kapcsolatokat.

De azt sem szabad elfelejtenünk, hogy mindez egy – ugyan képzőművészeti kategóriában gondolkodó, de – szakmájának végsőkig elkötelezett keramikus keze nyomán valósul meg. A korongozott, öntött, egyedileg mintázott, épített változatok plasztikailag egyre izgalmasabbá váló formái a mázak, oxidok, felületalakítási, égetési eljárások legkülönbözőbb variációit hordozzák.

Talán épp a technológiából szükségszerűen adódó közvetettség, többszörös áttétel a titka, hogy a nyers naturalizmus buktatóit mindig biztonsággal kerüli el *Molnár Sándor*. A brutális mondanivaló, a finoman proporcionált anatómiai formák, a kerámia anyagaiban rejlő szépségek különös, fanyar ötvözetté válnak e „haszontalan" tárgyakon.

A kiemelés, a felékesítés, a posztamensre helyezés különböző módozatainak átlényegítő hatásával az újabb tárgyakon mind gyakrabban él *Molnár Sándor*, tudatosan hagyva maga mögött a talált tárgy, talált téma tovább már aligha fejleszthető viszonylatrendszerét.

Ez a törekvés figyelhető meg azon a másik tárgycsoporton is, mely valóban kész tárgyak mechanikus leképezése és performálása útján készült. Egy nagymúltú ikonográfiai típus, a madonna szellemi értelemben végsőkig lecsupaszított, kommercializált, sokszorosított kegytárggyá válása fordul e beavatkozás által újból visszájára. A sorozatgyártott tárgy lesz újból egyedi, a banálissá egyszerűsödött jelentés és funkció lesz újból talányos, sokrétű, egyszerre profán és kultikus.

VÁRKONYI GYÖRGY

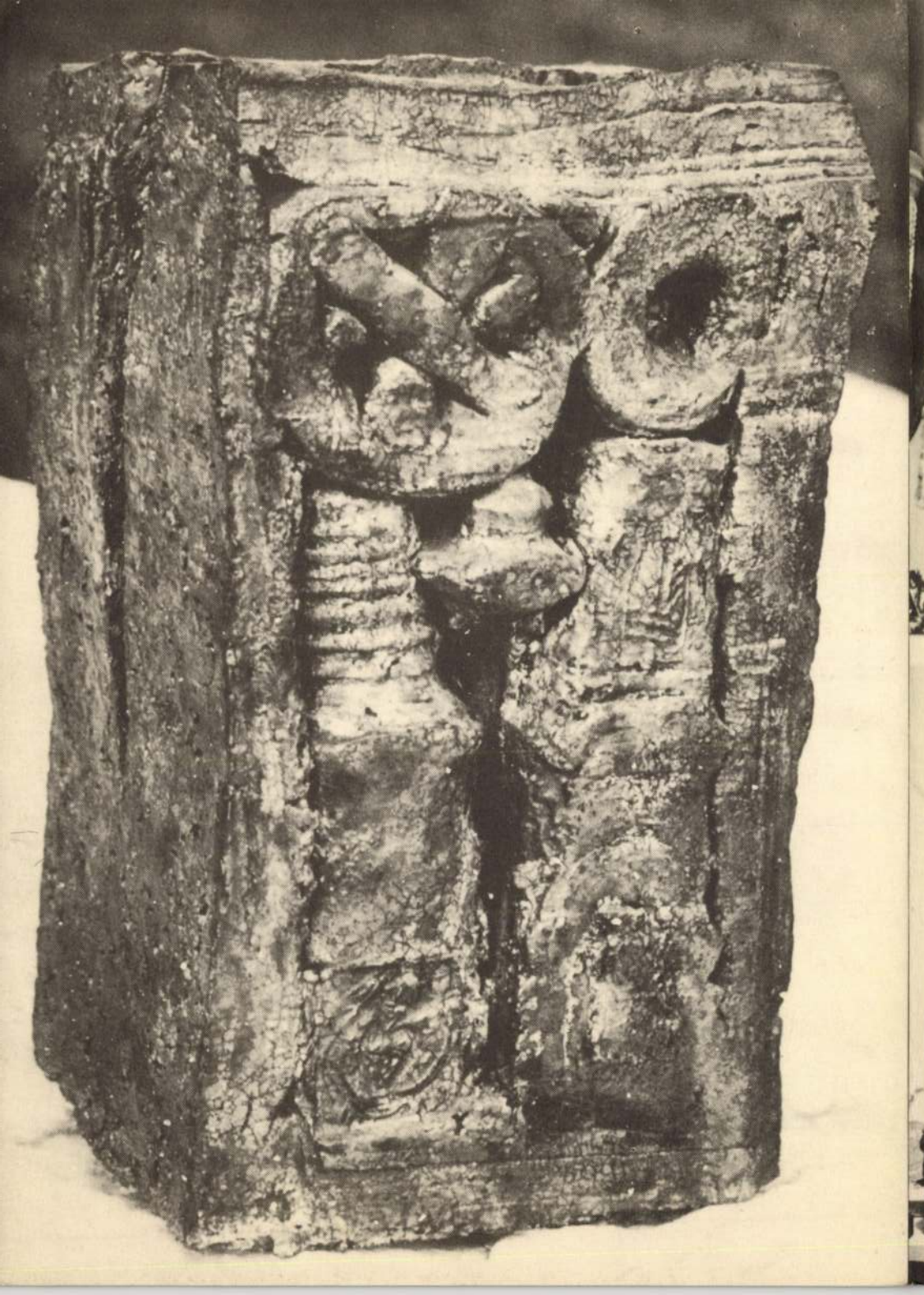

MOLNÁR SÁNDOR

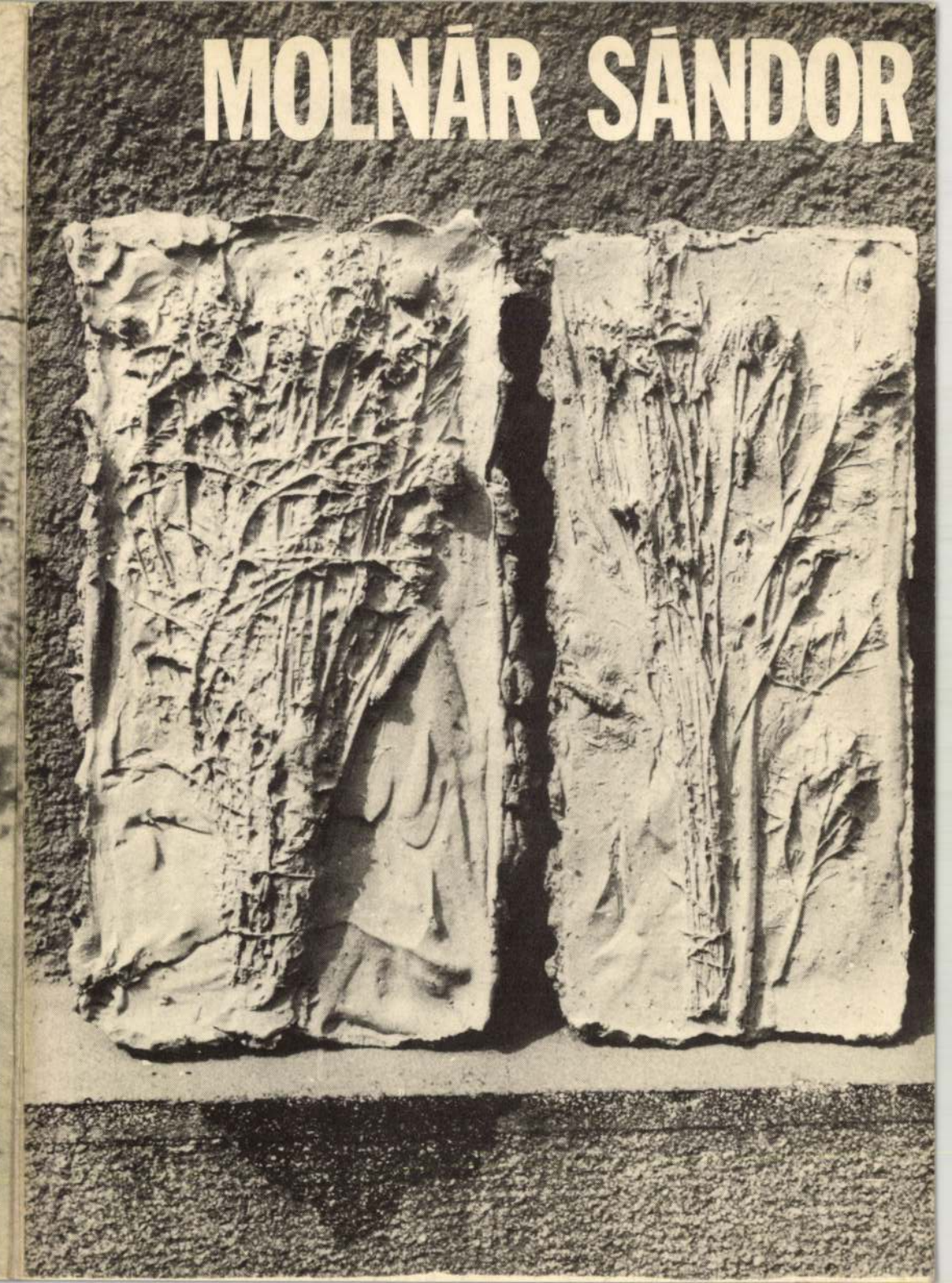

MOLNÁR SÁNDOR

1949. június 25-én Gyöngyösfalun született. Tanulmányait Szombathelyen végezte. Érettségi után a Magyarszombatfai Kerámia Vállalatnál dolgozott Geszler Mária kerámikus tanítványaként. 1971-ben vették fel az Iparművészeti Főiskola kerámia tanszakára, itt Csekovszky Árpád volt a tanára. A diploma megszerzése után két évig a pécsi Művészeti Szakközépiskolában tanított. Azóta önálló műhelyében dolgozik Komlón.

Nem ipari termelésre szánt formákat készít, minden munkáját egyéni fogalmazásmód, személyes hang jellemzi. Kerámiáinak formarendszere, színvilága, technológiája az ősi keleti kultúrából, a népi fazekasságból és a természeti környezet lírai, szubjektív átírásából táplálkozik.

Önálló kiállításai:

1980. Pécs, Pécsi Galéria.

Csoportos kiállításai:

1978. Pécs, V. Országos Kerámia Biennálé,
Pécs, Baranya megyei Tárlat,

1980. Pécs, Baranya megyei Tárlat,
Pécs, VI. Országos Kerámia Biennálé.

Címe: Komló, Sztahanov u. 7., H—7300

Molnár Sándor kerámikus iparművész kiállítása:
Pécsi Galéria (Színház tér 1.)
1980. augusztus 29.—
szeptember 29.
A kiállítást rendezte,
a leporellót tervezte:
Pinczehelyi Sándor
Fotó: Nádor Katalin

F. k.: Pinczehelyi Sándor
80-3406 Pécsi Sztkra Nyomda

Molnár Sándor

ÉLETÜNK

MŰMELLÉKLET • 2004

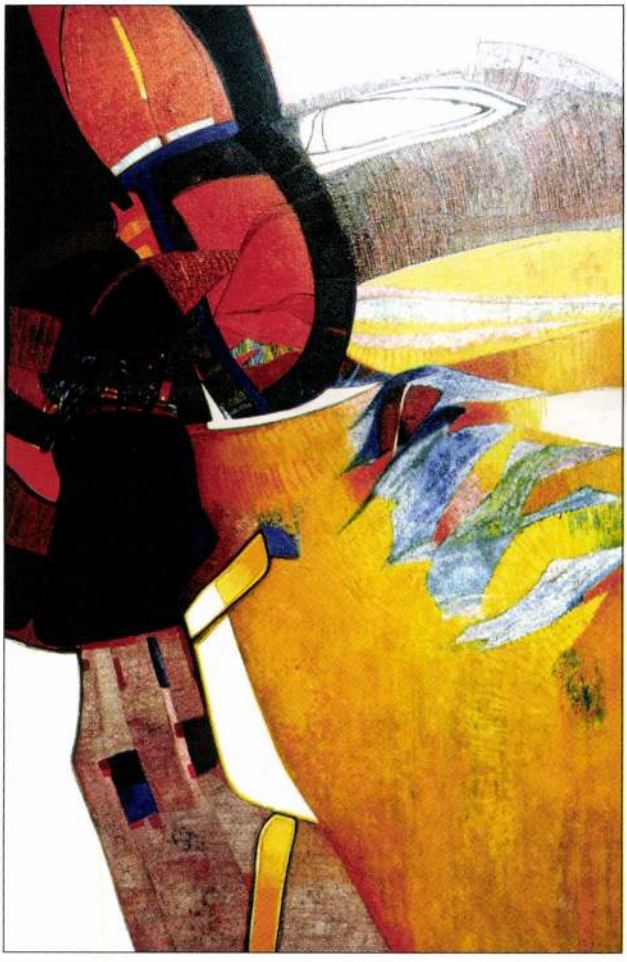

MOLNÁR SÁNDOR

Portré: **Molnár Sándor** (Sajólád, 1936) – 2002.
Borító: **Metamorfózis (Zemplén)** – 1974. Olaj-vászon, 200x130 cm

KRISTÁLYOSODÓ ÉLETMŰ
Molnár Sándorról

„Azért van a művészet, hogy tönkre ne tegyen a valóság" – állítja Nietzsche még önmagához képest is súlyosan, és komoly művész / komoly ember aligha kerüli meg ezt a figyelmeztetést: a valóság-veszedelem provokatív hangoztatását, amit bárgyúbb korok a dekadencia kézlegyintésével intéznek el. De vajon ilyen egyszerű-e a válasz, lehetünk-e ennyire magabiztosak egészségünkben, amennyiben a dekadenciától, annak legkisebb gyanújától is szabadulni óhajtanánk? Vajon nem kellene-e végig gondolnunk, miként terpeszkedik ránk, nyom bele a sárba bennünket az a valóság, amelyet annak a matériának következményeként terhelnek ránk, amelyiknek legfőbb értékmérője a pénz, az absztrakt voltában is riasztóan valóságos földi hatalom kifejező eszköze, gondolkodásnak, szellemiségnek, morálnak kérlelhetetlen meggyalázója, szellem-emberi lehetőségeink kíméletlen gúzsbakötője? És – persze – mi van, ha végiggondoljuk, ha szellemünk tökéletesedési parancsára gondolunk; ugyan van-e még közeg, ahol a megfontolás visszhangra találna? Avagy a valóság már annyira tönkre tett bennünket, hogy a művészetet is bizalmatlankodva fogadjuk, eltökéltük, többé nem ülünk föl „világtatarozó" ötleteinek, fixa ideáinak?

A művész szempontjából nézvést csaknem teljesen mindegy, miként vélekedünk művészet és valóság, művészet és közönsége kérdéseiről; úgysem tehet mást, minthogy műveket teremtsen, hogy legalább ő ragaszkodjék a teremtés Istentől örökölt gesztusához. Mi több, Rilke imperativuszához is: „Változtasd meg élted!" A változtatásban minimum átrendezés, ha nem éppen tagadás rejlik: a világról szerzett kép a maga trivialitásában érdektelennek tetszik (ugye nem feledjük, az érdektelenség is tönkre tehet bennünket!), az alkotó ember eleve olyan szűrőkön át engedi magába, amelyek már az átalakítást szándékolják. Azt a formarendet sugallják, amelyik művészi meggyőződése szerint biztonságosabbá, szebbé, értelmesebbé alakítja a sztereotíp információkat hordozó látványt, végelemzésben pedig beleilleszti az egyetemes kulturális tudatban, amit alkalmasint akár művészettörténetnek nevezhetünk. Földtörténeti hasonlattal élve olyasféle ez, mint amikor a miocén szakadatlan vulkánmozgásai elcsitultak, a szertefolyt lávára a hirtelen megemelkedett vízszint áradást hozott, vagy egyéb kőzetalakító folyamatok kezdték átrendezni földünk kőzetvilágát; a kristályok elképesztő szín- és formagazdagsága alakult ki – mondhatni jórészt egy sajátos geometria szerint ... kalcit, andezit, berit, goethit, pirit és hematit, vagy a gipsz legkülönb módosulásai, a kvarc színorgiái jöttek létre –, új rendbe kényszerítve a korábbit: a mértan szigorúbb rendjébe.

Úgy vélem, nem erőltetett a hasonlat: Molnár Sándor esetében semmiképpen. Ilyesféle folyamatnak lehetünk tanúi az elmúlt hét esztendőt reprezentáló művei láttán; maga is a Kristályképek címet adta kiállításának. Természetesen nagyon jól emlékezünk rá, miként bukkant föl a kristályosság iránti vonzalom már a szecesszió művészetében, hogyan mutatkozik meg – mondjuk – Vrubel vagy a korai Kandinszkij, netán Larionov művészetében (hogy csupán oroszokat emlegessünk, akár a kristályosított látvány szintjén is, ám semmiképpen nem programként, semmiképpen nem a világ (világunk) egyik hatalmas rendezői elvének megfelelve, a szintézis helyett mindenképpen az elemzést részesítve előnyben. Holott a szigorúbb értelemben vett festőiség sokkalta inkább lakozik a szintézisben, semmint az analizisben, mert a szintézis markánsabban adja tudtunkra a nietzsche-i figyelmeztetés igazságát, egyúttal a ragaszkodást a rilkei parancshoz is: egyszóval a művészi világrend dimenzióit.

A Molnár Sándor által kijelölt dimenziók közé befér a látvány valósága, befér az alkotó változtatási szándéka, de esztétikai eredménye is. Sőt, a szétszálazást merőben a fölsorolási gesztus hozta létre; mindezek megbonthatatlan egységben léteznek, mivelhogy egységes folyamat eredményei is. Korántsem úgy, miként hajdanán, amikor a természetelvű hűséggel fölvett látvány több lépéses, fokozatos elvonatkoztatással épült absztrakt képpé, adta föl a valósághoz hasonlítás összes fogódzóját. A kristályképek ugyancsak őriznek szerkezeteik mélyén esetleg tájat, portrét, emberalakot, házsorokat (netán valami egyebet), színességük olykor kölcsönfény, nem pedig saját szín, akárcsak a kristályvilágban, ám a lilák talán mégis inkább felelnek meg az ametisztnak, a halványvörösek a rózskvarcnak, a fölületek az andezitmetszetek kimódolt véletlenjeinek, a kockák a pirit kristályosodási formájának, és mindannak természetesen, ami bennünk legkevésbé tönkre tehető; kiválthogy a művészet, ezúttal Molnár Sándor művészete óv bennünket a valóság drasztikumától.

Fábián László

Metamorfózis X. – 1984. Olaj-vászon, 320×626 cm
L'amour sacre et l'amour profane – 1986. Olaj-vászon, 200×390 cm

Tumó – 1990. Olaj-vászon, 200×130 cm

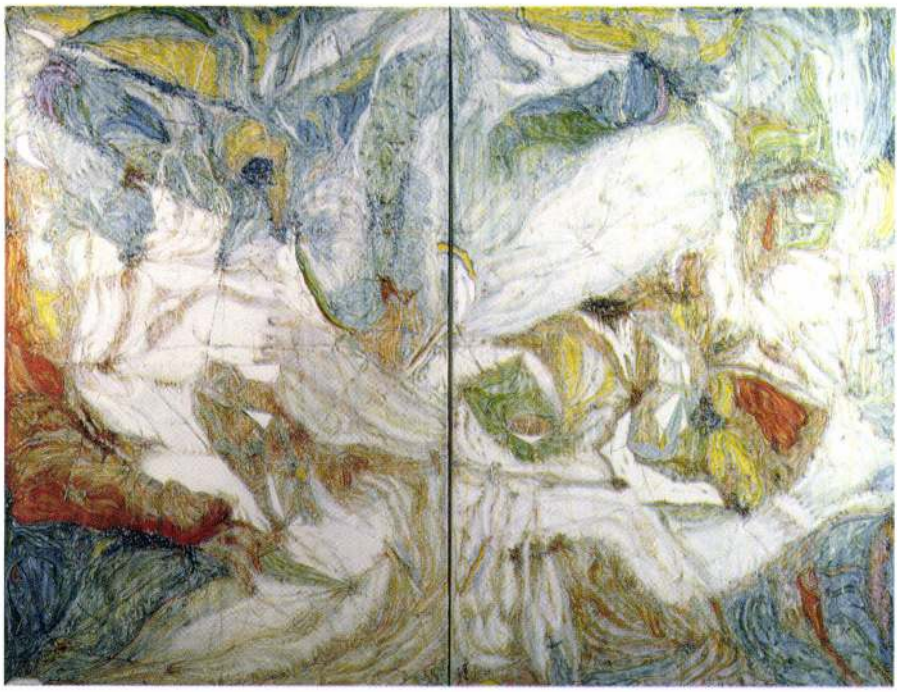

Tumó IX. – 1990–92. Olaj-vászon, 200×260 cm

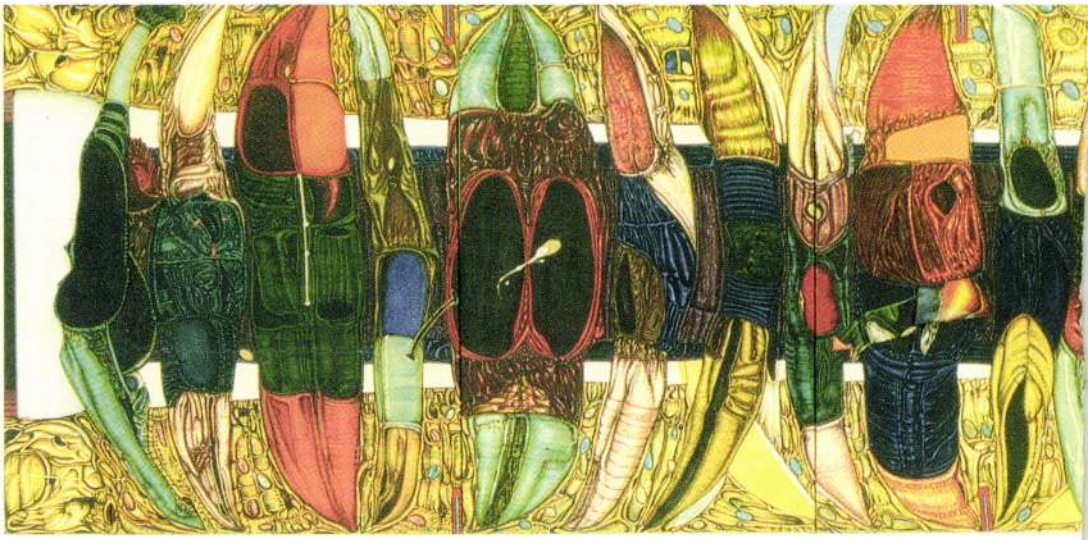

Metamorfózis I. (Mohács) – 1982. Olaj-vászon, 200×830 cm

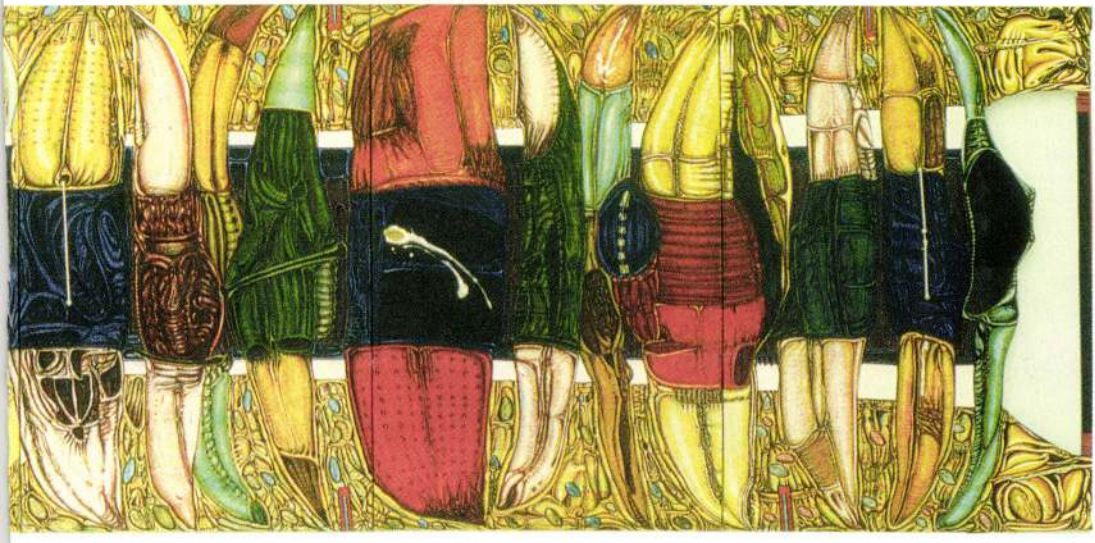

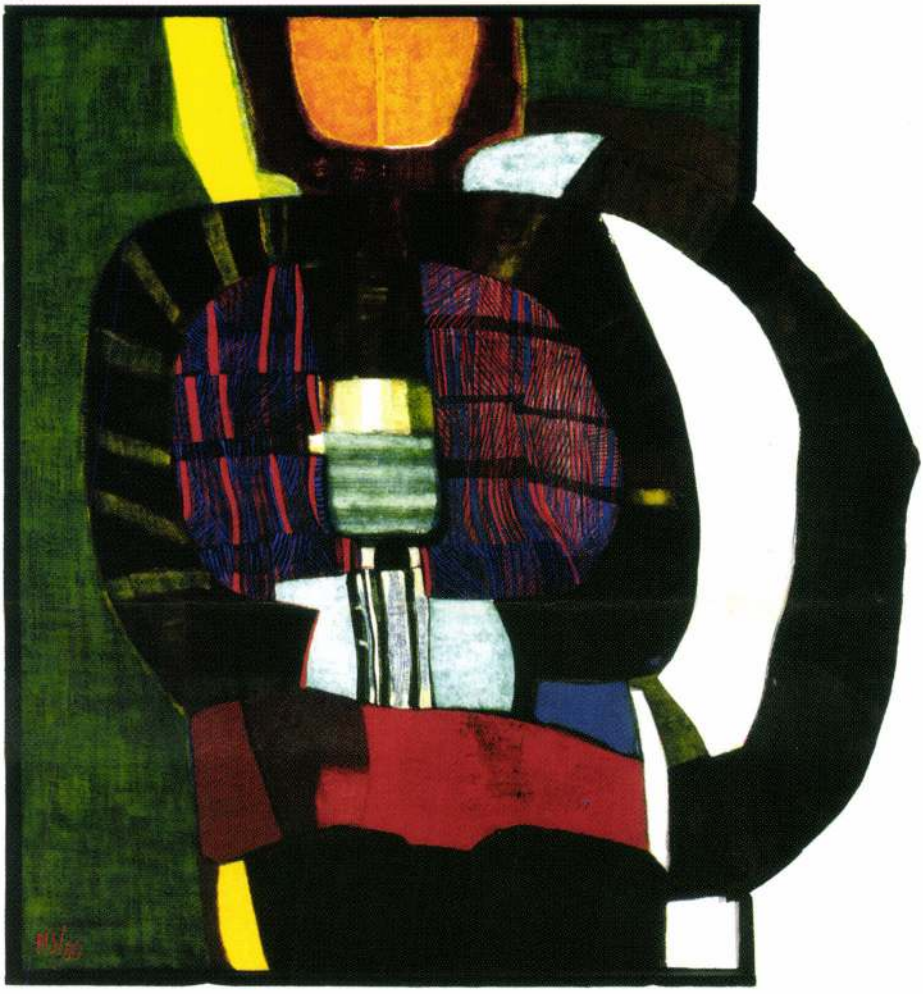

Népviseletben II. – 1960. Olaj-vászon, 87×82 cm

Metamorfózis – 1975. Olaj-farost, 83×68 cm

Táj figurával – 1975. Olaj-vászon, 130×200 cm

Sétáló szerelmespár – 1975. Olaj-vászon, 200×130 cm

HANGALAKZATOK:

a Hanga Kiadó 2003-as tavaszi-nyári „kollekciója"

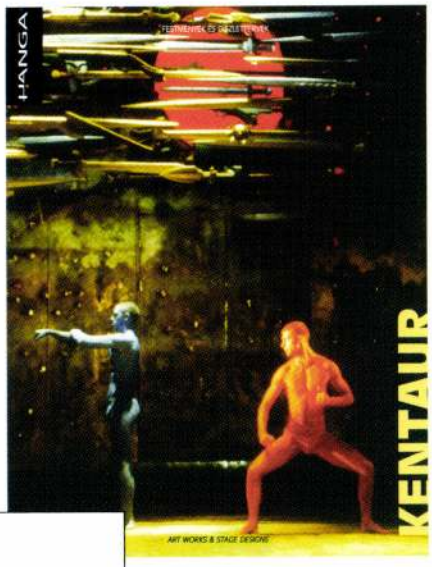

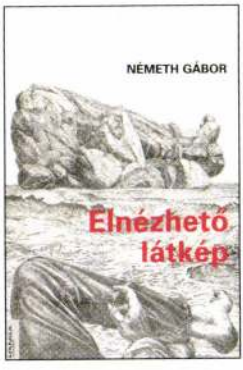

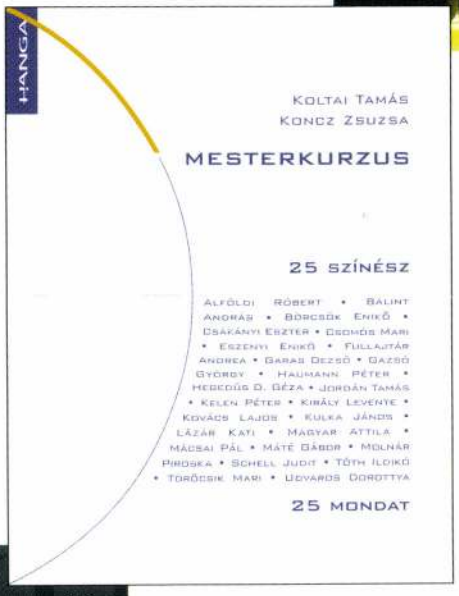

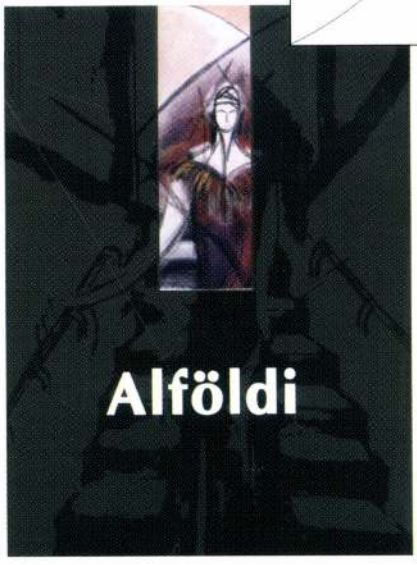

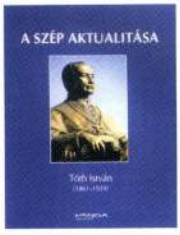

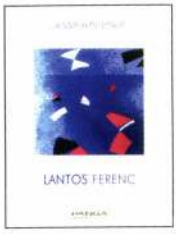

HANGA KIADÓ

További információ: Hanga Kiadó
1089 Budapest, Reguly Antal u. 21.
Tel.: 210-6829, tel./fax: 210-6811

A műmellékletet az R S R Kft készítette

SAJTOFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 MAJ 26

Fényszóró MÁS

Molnár Sándor

1021

Molnár Sándor rajzaiból

vásári dolgozók.
jegyezték: Rendb
minden egyáltalá
órára?... Rendbe
csütörtökön a na
adták: Ünnepélye
között megnyílt a

a Szovjetunió. Képünkön egy frontális rakodógép.

csak évi 30 dekagramm fejenként. Ez nem sok. Hazánk fekvése, növényvilága, éghajlata kedvező a méhészetre. „Régi oklevelek vallanak sorban, hogy már I. István király (997—1038) korában voltak itt méhészek. Az 1055-ben I. András király idejében kiállított „Tihanyi alapítóoklevélben" — szerepel többek között az is, hogy a Csepel-szigeten fekvő Ődémes falu mézet tartozik évenként adni az apátság részére. (Ez a Ődémes falu a mai Lakihegy irányában a Duna-parton volt, a tihanyi múzeum térképe is itt jelöli a szigeten.)

A középkorban is a méz volt az egyedüli édesítő szer. A tö-

Akad is nézője számos. A vitrinekben dugattyúk, du-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 ÁPR 28
Fényszóró

Molnár Sándor

Portré

Molnár Sándor rajzaiból

— Már megint új ruhát karsz? És honnan vegyem á a pénzt?

— Drágám, tudod, hogy em vagyok kíváncsi ter- észetű...

itizáltunk mindaddig zavarta- an nyugalomban, amíg a hit- eri megszállás ezt meg nem átolta.

Piroskát nagyon szerették. Vasárnaponként a környék reg elvtársai is meglátogat- ák. Vitatkoztunk, elemeztünk, izakodtunk, reménykedtünk és énekeltünk. Itt említem meg, hogy a közelünkben la- kók, elsősorban Draspóék, jól tudták; itt a Szalmás Kórus énekel és Szalmás Piroska az, akit körülvesz a szeretet. So- ha bántódásunk nem esett.

Piroska 1941 őszén meghalt. Sírjára ezrek vörös szegfűje

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
CSILI
1967 MÁJ

(Másik)

1021

Tavaszi kiállítás a Táncsics Művelődési Házban

Örvendetes, hogy a kerületi képzőművészek immár rendszeres kiállításai mellett a jól működő képzőművészeti körök amatőrjei is mind gyakrabban adnak számot munkájukról.

A Táncsics Művelődési Ház Képzőművész Köre márciusban rendezte színvonalas kiállítását.

A felújított intézménnyel együtt 1963-ban született kör 24 taggal működik. Nagy része tanuló, de találunk közöttük esztergályost, háztartásbelit, művezetőt, agronómust is.

A kör hatodik kiállítása már első látásra színes benyomást ad. Az előző évekhez viszonyítva a kiállított rajzok, festmények színvonala jelentős fejlődést mutat.

A tájképek tematikájának sokféleségét a serkentő környezet, Soroksár diktálja, de találhatunk a kiállításon portrékat, csendéleteket és önálló kompozíciókat is. A kiállított művek egészére az egészséges látásmód a jellemző. Minden köri-tag más stílusjegyekkel alkot. Színezésük harmonikus, és a tagok nagyobb részének életkorából adódóan fiatalos hangvételű.

Néhány kiállító munkájáról — értékeik miatt — úgy érezzük, külön meg kell emlékeznünk.

Dakó Erzsébet köri tevékenysége alapján került be a Képzőművészeti Gimnáziumba, amelynek legutóbbi pályázatán munkája első díjat nyert. Itt két portréval szerepel („Öreg néni", „Nővérem").

A kör egyik alapító tagja *Bata László* szinte minden műfajban szerepel. Szorgalma és tehetsége alapján még sokat várhatunk tőle.

Molnár Sándor „Kisfiú portréja" szembeötlő helyen díszíti a Művelődési Ház egyik főfalát. A 14 éves alkotó gyermeki életlátással fogalmazta meg barátja arcmását.

Gyólay Eszter két friss színezésű akvarelljét a soroksári Dunaág szépsége ihlette.

Sédli István életének első kiállításán három alkotással mutatkozott be, szénrajzai egyéni látásmódjukkal keltettek feltűnést.

A Táncsics Művelődési Ház Képzőművész Körének eredményei a tagság tehetségén túl a körvezető, *Bakallár József* érdemeiről tanúskodnak. A fiatal, jóképességű festőművész pedagógiai tevékenysége is kitűnően segíti a tagok egyéniségének kibontakozását.

Dakó Erzsébetet és *Bata Lászlót* a kiállítás eredményei alapján a Népművelési Intézet a Tokaji nyári táborozásra hívta meg.

Az 1967. első félévi kiállítás ismét bizonyítéka annak, hogy a Képzőművész Kör értékei, biztoskezű művészi irányítással párosulva jelentős tényezői kerületünknek.

SÜTŐ ANNA

Molnár Sándor: Kisfiú portré
Dolezsál L. felv.

HÍREK, ESEMÉ

1967. május 27-én du. 6 órakor
az

ATLANTISZ

és a

CSILI

zenekarok

tánczenei hangversenye

Közreműködnek:

1967. május 27-én este 9-től
reggelig

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
1956 APR 29
Zala, Zalaegerszeg
Molnár Sándor

470

A PÁKAI FARAGÓMŰVÉSZ

A MEGYEI TANÁCS Népművelési Osztályának egyik szobájában szerény, sárga szekrény áll a sarokban. Ha rátekintünk, jelentéktelennek tűnik, soha nem is jutna talán eszünkbe, hogy ez a szekrény kincseket tartalmaz. Nem aranyat, nem pénzt, hanem a megye népművészeinek csodálatosabbnál csodálatosabb alkotásait, amelyek arra várnak, hogy május 2-án a Zalaszentgróton megnyíló népművészeti kiállításon szerepeljenek.

Ma még itt vannak a szekrényben a hetési, tótszentmártoni szőttesek, a gyönyörű hímzések, a leheletszerű, finom horgolások, a faragóművészek ügyességét dícsérő szelencék, cigarettatárcák, faragott botok, itt vannak a virágokkal díszített vázák, festett tányérok, a fazekas mesterség készítményei.

A beküldött tárgyak mindegyike olyan szép, hogy az ember azt sem tudja, melyiket nézze. A faragások közül ötletességével tűnik ki Molnár Sándor ötágú csillaga. Egy héttel ezelőtt érkezett meg, s ha gyönyörködünk benne, eszünkbe se jut, hogy mennyi gondba, mennyi munkába került a kis doboz elkészítése. Azt csak Molnár Sándor tudja, hogy hetekig töprengett azon, mit küldjön a kiállításra. Esténként rajzokat készített, azon gondolkodott, hogyan fejezhetné ki faragással a magyar nép hálaját a Szovjetunió iránt. Egyik tervet a másik után dobta el, míg végül megtalálta az igazit.

Ötágú, csillagalakú dobozt készített, fedelére a szabadságnak örvendező embert faragta. A munkás felszabadult szívvel áll a napfényben, a kezéről lehullott bilincsek a porban fekszenek. Ez a kép van a doboz fedelén, többi részét pedig magyaros motívumok díszítik.

Ugyancsak a kiállításra szánta a szívalakú cukortartót, amelyen szép, magyaros minták, különböző figurák láthatók.

Ha már a munkájáról beszélünk, ismerkedjünk meg Molnár Sándorral, látogassuk meg pákai otthonában, beszélgessünk el vele életéről, munkájáról.

MOLNÁR SÁNDOR középmagas termetű, barna, vígkedélyű ember. Arra a kérdésre, hogy hány éves, nevetve így válaszol:

— Ha olyan sorsra jutnék, mint Jézus, akkor ebben az évben feszítenének keresztre.

Hogy mikor kezdett faragni, milyen volt az eddigi élete, azt olyan színesen, érdekesen adja elő, mint a göcseji mesemondók a régi, szép meséket.

— Hat éves voltam, amikor faragcsálni kezdtem. Játékokat, botokat készítettem magamnak, később hegedűvel próbálkoztam... Amikor már ideje volt valami szakmát tanulni, elmentem asztalosinasnak. Az asztalosmunkát azonban nem kedveltem, mert lélektelennek éreztem. Ezért minden szabadidőmet faragással töltöttem.

— Azután jött a háború. Fogságba estem... Jártam Ausztriában, jártam a Szovjetunióban. Itt ismerkedtem meg a szobrászattal. Amikor hazajöttem, beléptem a pákai KTSz-be, de nem találtam helyem. 1952-ben Sztálinvárosba mentem, ahol az épületszobrász vállalatnál szobrászként dolgoztam. Letettem a vizsgát is, és szakképzett szobrászként vállaltam munkát. Később Pestre kerültem, ahol ugyancsak szobrászkodtam. De csakhamar megúntam, rájöttem, hogy nem nekem való a szobrászat. Nem tudtam megszeretni a rideg agyagot és gipszet. Hazacsalt a fa, amely sokkal melegebb, amelyet kimondhatalanul szeretek...

— Egy szép napon aztán meggondoltam magam, hazajöttem és újra faragni kezdtem. Főleg dísztárgyakat készítek. Ha a népművelési osztály rendez valami kiállítást, mindég küldök egy-két darabot. A Szovjet—Magyar Barátsági Hónap tiszteletére rendezett kiállításra egy kulacsot és egy cukortartót küldtem. Az utóbbit, ha jól tudom, Usakova filmszínésznő kapta ajándékba.

— Milyen fával dolgozik?

— Rendszerint hársfát használok. Ezt szeretem legjobban. Néha azonban faragok cseresznye- és diófát is.

— Rajz, vagy elképzelés után farag?

— A DÍSZÍTÉSEKET mindig magam találom ki. Leginkább elképzelés után faragok, de ha valami nagyobb dolog készül, akkor lerajzolom és rajz után faragom.

— Honnan veszi a díszítés ötletét?

— Szeretek megtörtént eseményeket ábrázolni. A decemberi kiállításra küldött kulacson is egy ilyen régi anekdótát elevenítettem fel. Volt itt a faluban egy öreg mesemondó, aki sok érdekes dolgot mesélt. Tőle hallottam a kisszigeti bűrűnyújtás történetét. Az egésznek az a meséje, hogy Kisszigeten elvitte a víz a bürűt. Az öregek csinálni akartak egy újat, de rövid fát vágtak ki, amely nem érte át a vizet. Ezért elhatározták, hogy megnyújtják a fát. A fa egyik végéhez ökröket, a másikhoz lovakat fogtak s ellenkező irányba hajtották őket. Egyszercsak látták ám,hogy az ökrök nekiindulnak. Örültek, hogy nyúlik a fa. Későn vették csak észre, hogy bizony nem a fa nyúlott meg, hanem az ökrök húzták a lovakat a vízbe... Ezt az eseményt faragtam meg a kulacs egyik oldalán, a másikon pedig az öreg mesemondó bácsi alakját...Azért próbálkozom ilyesmivel, hogy feleleventsem a régi, zalai hagyományokat, meg hogy valami újat vigyek a faragásba.

Ezért olvasok szakkönyveket is. Minden dolog érdekel, ami kapcsolatban van a művészettel. Meg akarom ismerni — és az olvasmányaim alapján már sikerült is — a régi korok művészetét. Sokat tanultam belőlük.

— Most mit olvas?

— Szovjet művészet-elméleti tanulmányokat. Sokszor megfordul a fejemben az a kérdés, hogy milyen irányba kellene továbbfejleszteni a faragást. Erre szeretnék választ kapni ettől az új szovjet tanulmánytól. Ezt szeretném tudni, ezért van az, hogy minden népművészeti kiállítást megnézek, és ha Pesten járok, akkor végiglátogatom a múzeumokat.

Molnár Sándor munkája azt bizonyítja, hogy igyekezete nem hiábavaló. Rengeteg ötlet, szép, pontos munka jellemzi a keze alól kikerülő faragásokat. Egyik-másik faragáson a hozzáértő szem még észreveszi az útkeresést, de pár év múlva, amikor teljesen kiforr művészete, felveheti a versenyt hazánk legjobb faragóival, s alkotásaival még híresebbé teheti a zalai népművészetet.

mari béket.

25 éve volt az első televíziós adás a Szovjetunióban.

75 éve halt meg Rudolf Christian Bottger svéd vegyész, a foszformentes gyufa feltalálója.

MOZI

ADY FILMSZÍNHÁZ ZALAEGERSZEG

Április 26—29-ig:

ANGYALLAL A HEGYEKBEN

★

BÉKE FILMSZÍNHÁZ NAGYKANIZSA

Április 26—29-ig:

EGYMILLIÓFONTOS BANKJEGY

...nak a nagykanizsai üzemeknél és vállalatoknál. Erre az egész városra kiterjedő nagytakarításra azért is szükség van, mert a Város- és Községgazdálkodási Vállalat féregirtó részlege megkezdi a kötelező patkányirtást. Az egészségügyi állandó bizottság ülésén hozták ezeket a határozatokat, ahol a vállalatok még több felajánlást tettek a tisztasági hónappal kapcsolatban. A Téglagyári Egyesülés vállalta, hogy a munkásfürdőt kimeszeltetni, a Szeszipari Vállalat a bejárati út salakozását végezteti el. A Kőolajipari Gépgyár az üzemi hangoshíradón keresztül ismerteti a tisztasági hónap célját és feladatait.

klasszikus rem... nemes mancha Quijote történet...

Most új kiadás... ez a kétkötetes, ...tás, amelyet a k... feltalálása óta a ...művek között, m... sottabbat tartanak... ga a szerző írta, ... Quijote"-t a gyermekek kezükbe veszik, az ifjak olvassák, a férfiak értik, s az öregek magasztalják." Pedig Cervantes a korabeli Spanyolország való... ...kultúra nemzetközi évfordulójának nyilvánította. Ez alkalomból került forgalomba a „Don Quijote" új magyar kiadása, Győri Vilmos és Száz Béla fordításában.

A Pósta

rádiójavító szolgálata, a RÁVEL

május 1-ével megkezdi üzemét Nagykanizsa, Sztálin-út 13 sz. alatt

Rádió, erősítő, hangszóró javítás, hangosberendezések tervezése és karbantartása. Garanciális szolgálat.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja 10 szóig hétköznap 10 forint, vasárnap 20 forint. Minden további szó hétköznap 1 Ft, vasárnap 2 Ft

ELADÓ Zalaegerszeg Fürst Sándor u. 10. sz. alatt kettőszobás családi ház. Augusztusban beköltözhető. 273

A GALAMBOKI FÖLDMŰVESSZÖVETKEZET kiváló minőségű, kátránnyal impregnált keményfa SZŐLŐKARÓT AJÁNL 2,67 forintos áron. Vidékre is szállít. 274

GÉPKOCSIRA RAKODÓMUNKÁSOKAT FELVESZÜNK. JELENTKEZNI LEHET BELSPED KIRENDELTSÉG, NAGYKANIZSA, VOROSILOV U. 6. 268

JOGOSITVÁNNYAL RENDELKEZŐ ZETOR VEZETŐT AZONNALI BELÉPÉSSEL FELVESZ A GYAPJUTERMELŐ VÁLLALAT GAZDASÁGA NAGYTILAJ. 277

ÁGYTOLL, dunyha, párna kapható. Postai szállítás. Budapest, Lenin krt. 89. 4417

ZALA

A Magyar Dolgozók Pártja Zala megyei Bizottsága és a Megyei Tanács lapja.

Szerkeszti a szerkesztő bizottság.

Felelős kiadó: Dénes István.

Szerkesztőség: Zalaegerszeg (Megyeháza, földszint). Telefon: 250, 178, 130. — Kiadóhivatal: Zalaegerszeg (Megyeháza, földszint). Telefon 102. Terjesztik a Megyei Postahivatal Hírlaposztálya és a hírlapkézbesítő postahivatalok. Előfizetés: postahivataloknál és kézbesítőknél.

Készült a Zala megyei Nyomdavállalat zalaegerszegi üzemében. Zalaegerszeg, Tompa utca 1. Telefon: 90.

Felelős: Szendrői Géza váll. ig.

Rádió

HÉTFŐ.

Kossuth-rádió:

8.10: Édes anyanyelvünk. — 8.15: Népzene. — 8.55: Fotóamatőrök öt perce. — 9.00: Új zenei újság. — 10: Kirándulás a Bakonyba. Fiatal munkatársaink zenés riportműsora. — 11: A „munka". — 11.10: Beethoven összes szimfóniái. A Magyar Rádió szimfónikus zenekarának nyilvános adás-sorozata. — 12.00: A hangverseny közvetítésének folytatása. — 12.40: Népdalok a Gyöngyvirág c. daloskönyvből. — 13.15: „Sors, nyiss nekem tért . . ." — 14.15: Sok hűhó valamiért. Király Dezső vidám története. — 15.45: Szív küldi . . . — 16.15: A műsort összeállította: Kirill Kondrasin. — 17.25: A munkásmozgalom veteránjai emlékeznek régi majus elsejékre. — 18.00: Akiket szívesen hallgatunk . . . — 18.30: Kommentár. — 18.40: Közvetítés a Fővárosi Operettszínházból. Valahol délen. Nagyoperett három felvonásban. — 19.54: Jó éjszakát, gyerekek! — 20.20: Sporthírek. — 20.25: A színházi közvetítés folytatása. — 22.35: Hat ország rádiójának tánczenéje.

Petőfi-rádió:

8.00: Szórakoztató zene. — 9.00: „Szabad szél". — 9.30: Miska bácsi lemezesládája. — 10.10: Szív küldi . . . 11.00: Könnyű zene. — 12.00: Lakatos Sándor és zenekara játszik. — 12.30: A világirodalom humora. — 13.00: Művészlemezek. — 14.00: A DISZ Budapesti Együttese úttörő ifjúsági ének és zenekarának műsora. — 14.20: Kossuth-díjasok a mikrofon előtt. Beszélgetés Egerszegi Sándorral, az Agrokémiai Kutató Intézet tudományos munkatársával. — 14.40: Könnyű zene. 15.00: Vörös virágok. — 15.20: Operarészletek. — 16.00: Életem története. Elmondta: Germanus Gyula akadémikus. — 16.40: Operettrészletek új ajándékfelvételeinkből. — 17.10: A kamaraizene gyöngyei. VII. — 17.47: Közkedvelt dallamok. Hangl. — 19.05: Szimfónikus hangverseny. — 20.05: Tánczene. — 21.00: A tenger és a gát. Makszim Gorkij elbeszélése. — 21.20: Magyari Imre lemezeiből. — 21.30: Az épülő kommunizmus nagy országában. — 22.00: Zenekari hangverseny.

KEDD.

Kossuth-rádió:

9.00: Éljen május elseje! Zenés irodalmi műsor és helyszíni közvetítés a budapesti dolgozók ünnepi felvonulásáról. — 12.15: Jó ebédhez szól a nóta . . . — 13.00: Hangképek május elsejéről. — 13.10: Hangverseny a május 1-i versenyben kitűnt dolgozók tiszteletére. — 14.15: Könnyű muzsika. — 14.35: „Ifjú szívekben élek"... A forradalom költője: Ady. — 15.35: Legújabb lemezeink. — 16.10: Szív küldi . . . — 16.40: Kincses kalendárium. — 18.20: Az épülő kommunizmus nagy országában. — 19.00 Bródy Tamás: Majusi szvit — bemutató. — 19.15: Népdalhangverseny. — 19.52: Jó éjszakát, gyerekek! — 20.20: Rádiótoto. Fejtőrő játék. Rejtvények és rejtélyek az irodalom, a földrajz, a sport, a technika és a zene világából. — 22.10: Tánczene a világ minden tájáról. — Közben jelentkeznek a pesti éjszakába kiküldött munkatársaink.

Petőfi-rádió:

8.00-tól azonos a Kossuth-rádió műsorával. — 12.10: Amit vasárnap este hallottunk. Részleteket adunk a 29-i „Ki mit szeret" c. műsorából, melyet tánczenekedvelő hallgatóink telefonkívánságai szerint állítottunk össze. 13.25: A Magyar Rádió énekkarának hangversenye. — 13.50: Hadvezér. Rádiójáték Stromfeld Aurélról. — 14.40: Svéd Sándor énekel, zongorán kíséri Arató Pál. — 15.00: A műsort összeállította: Várkonyi Zoltán. — 15.40: Éjszakai postakocsi. Konsztantyin Pausztovszkij elbeszélése. — 16.10: Liszt Ferenc pesti hangversenyei. — 17.00: Operarészletek. — 18.00: A doktor meggyógyul. Behár György—Hárs László—Romhányi József rádióoperettje. — 19.15: Haydn: G-dur vonósnégyes. — 20.00: Verdi: Travita. Opera három felvonásban. — 22.00: Zenekari hangverseny.

Időjárás

Várható időjárás vasárnap estig: Változó felhőzet, ma még sok felé, holnap kevesebb helyen záporeső, helyenként zivatar, időnként élénkebb déli—délnyugati szél. A nappali felmelegedés fokozódik. A várható legalacsonyabb hőmérséklet ma éjjel: 8—11, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 18—21 fok között.

Molnár Sándor
okl. építész
eikke
l.
Építészet és Ipar-
művészet.
1912. 24. n.
24. l.

zésében és létrehozásában. Nagyon rossz reklámfőnök lenne az, — vagy pedig Istentől nagyon megáldott és sokoldalú tehetségű, — aki maga pótolni tudná az iparművészt. A kétféle tehetség olyan nagy mértékben különbözik egymástól, hogy legtöbbször nem is származtatható le. Természetesen

ÁRMŰVÉSZ ÉS A NYOMDA
ŰKÖDÉSE

RICZ MIKLÓS

területet, amelyen a reklámnak mozognia kell és megszabja az eszközöket, a határokat, amelyen belül annak maradnia kell és ameddig annak terjeszkednie lehet. A kalkuláció a reklámfőnök dolga s a reklám kalkulációja nagyon bonyolult és nehéz feladat. Nehezebb, mint bármilyen más költségszámítás, mert az elérendő cél az ő számára csak bizonytalan körvonalaiban van meg. Ha az építésznek az a feladta, hogy készítse el a felépítendő ház költségvetését, konkrét adatokkal dolgozik, s számításának pontossága legfeljebb attól függ, hogy mennyire ismeri az anyagnak, a munkának s a kellékeknek az árát, valamint a felhasználandó mennyiségeket, amelyek az épülethez szükségesek. A reklámfőnöknek ellenben számítania kell a költségeket, holott épen az elérendő eredmény ismeretlen előtte: épen csak a reklámhadjárat eredménye mutatja majd meg, hogy egyfelől érdemes volt-e reklámozni, másfelől a költség belefért-e az elért eredménybe s egyáltalában hogy azzal milyen arányban állott. A reklám-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1916 MÁJ 26

Fényszóró

MÁS

M. S. Magyar Szó

621

DAGASZTÁS

M. S. rajza

közlik. Jelezzük, hogy a rendezvény mindkét napján a kora délelőtti, kora esti és esti órákban sűrített BKV-autóbuszjáratok közlekednek. A juniálison megjelentek ellátásáról megfelelő számú és áruválasztékú büfésátor felállításával gondoskodnak. Az érdeklődők részvételüket május hó 25-ig telefonon jelezzék a Szervezés és Káderosztályra *Katona István* elvtársnak. A juniális lebonyolításával kapcsolatos kérdésekben *Molnár Béla* (331—900), *Ugocsai Géza* (131—442) *Recsk József* (130—418), *Maczkó László* (341—105) és *Katona István* (141—427) elvtársak adnak felvilágosítást.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 MÁR 16
Pestmegyei Hirlap

Molnár Sándor festő.
(MÁSIK)

8

1021

Alkotók Pest megyében

Molnár Sándor és a szigetcsépi táj

Szigetcsép töredezett erdei, loncsos ligetei, Holt Duna-ága, hosszúkás parasztházai révén ma is hamisítatlan falu. Ezt látja, figyeli Molnár Sándor, a festő, aki számára a táj és népélet vizuális átalakítása élethivatás, nem kenyérkereset, vagy érvényesülés.

1935-ben született Budapesten, közelebbről Angyalföldön, s ez meghatározza „vagányos" életvitelét. Érdes magatartásában melegszívű ember rejtőzik — ez a kéz nemcsak hamarabb üt, gyorsabban simogat, ad kenyeret. Ráckevén hajdan nézeteltérése támadt, így a Jedlik Ányos Gimnáziumban érettségizett, mégis festménnyel küld üzenetet az „öreg kevei diák" az Ady Galériának. Amikor a Csepel Vasműben dolgozott, akkor a Csepel Munkásotthonban festett Gádor Emil és Buna Konstantin irányításával. Itt lett barátja Németh Miklós, aki hasonló megszállottsággal őrzi és jeleníti világát.

Molnár Sándor eredeti tehetség, tavaly 8—10 képpel szerepelt a szigetcsépi presszóban, civilben a Csepel Autógyár művezetője. Mit is fest tulajdonképpen? Bakancsos csendéletet, zilált öblöt, öntözést, borosüveggel telített esti hangulatot, roskadt tetőket, zsákhordót, csoszogó nagymamát — családi eseményeket és a falusi munkáshétköznapok festői híreit.

Hogyan fest? Szenvedéllyel. Felületei viharosak, akár bortól ázott arcot, akár az Erzsébet-hidat mintázza festőkézzel (ujjal — soha nem ecsettel), de mindig zaklatott őszinteséggel. Igaz, értékei nem egyenletesek, de legjobb alkotásaiban egyedi erővel jeleníti a képileg megnevezett valóságot.

Szigetcsép magányos község a Kis-Duna mentén. Volt egy pillanata, amikor Rideg Sándor a „Daruszegi vasárnapok"-ban megszólította e magyar—német—szerb etnikai elemekből épült helységet, s közel az idő, mikor festője, Molnár Sándor is kilép a közvélemény porondjára, hogy átadja e megszakítottan tagolt hepehupás vidék képi üzenetét.

Losonci Miklós

Szigetcsépi erdő

Zsákhordó

Molnár Sándor festményei

Bognár Gyuláné

Dr. Fajtha Ferenc

szítik fel a kommunistákat. Gyakran beiskolázzák őket anélkül, hogy tisztáznák a velük kapcsolatos káderfejlesztési elképzeléseket.

DR. FAJTHA FERENC: Engem a Központi Bizottság dokumentumaiból a szociálpolitikai feladatok és az egészségügyi ellátás fejlesztési távlatai mellett *a tudomány társadalmi szerepének növekedése* foglalkoztat leginkább. Mint orvos és mint kommunista egyaránt örülök annak, hogy a párt a jövőben mindinkább növelni kívánja a tudomány társadalmi szerepét, gyorsítani termelőerővé válását, és hatékonyabbá tenni a kutatási eredmények felhasználását. Helyeselni lehet a *hazai és a nemzetközi kutatómunka koordinálásának igényét is*, azt az egyértelmű követelményt, hogy az anyagi és szellemi erők összpontosításával vessenek véget a szétaprózott kutatótevékenységnek és főként a párhuzamos kutatásoknak. A kutatási eredmények *hatékonyabb felhasználása* érdekében — saját hivatásomból véve a példát — jobban meg kell nézni, hogy a benyújtott tudományos disszertációk közül melyik viszi valóban előbbre a gyógyítást, az egészségügyet, és melyik „szolgálja" kizárólag egyetlen ember, a szerző érdeklődését.

PEST MEGYEI HIRLAP: Hogyan látja a tudatformálás társadalmi szerepét a mezőgazdasági szakember, és a nagyüzemi munkásnő?

KOVÁCS ÁRPÁD: A termelőszövetkezeti parasztság életkörülményeinek gyökeres javulása, az anyagi jólétben elért gyarapodásuk ütemével nem tudtak lépést tartani a tudati változások. Azt is tudni kell, hogy a termelőszövetkezeti gazdálkodás tulajdonképpen még kamaszkorát éli: *15—20 éves múltra tekinthet vissza csupán*, érthető tehát, ha fejlettség dolgában elmarad a szocialista nagyipartól, illetve, hogy fejlődése ellentmondásos. Milyen ellentmondásra gondolok? Arra, hogy a legfejlettebb technika találkozik itt egy szakmai felkészültség, világnézeti tisztánlátás és általános műveltség tekintetében *nagyon heterogén* összetételű szövetkezeti tagsággal. A mi tsz-ünk 800 dolgozója között akad például egyetemi-főiskolai diplomás, technikumi végzettségű szakember, sok jól képzett szakmunkás — és 130 olyan ember, aki még az általános iskola nyolc osztályát sem végezte el! Közben kapásnövényeinket repülőgépről permeszámukra a gépek javítása. Az állattenyésztésben a legnehezebb a dolgunk. A fiatalok *nem szívesen jönnek állatgondozónak*, mert az istállóban — napközben persze, pihenővel — hajnali 3 órától késő estig van dolog, s a jószágot ünnepnapokon is fejni, etetni, almozni kell. No meg, amint mondják, az istállószagot nem lehet lemosni. Ilyen munkabeosztás mellett a nők sem jelentkeznek erre a munkára, mert így nem tudnák ellátni háztartási teendőiket. Van aztán egy kis lenézés is e munkával szemben. A tudatformálás feladatai tehát így alakulnak kommunistáink számára: emelni a mezőgazdasági munka rangját, megteremteni becsületét — beleértve az állattenyésztést is —, *küzdeni az előítéletek ellen.*

BOGNÁR GYULÁNÉ: Úgy vélem, a népolitikai párthatározat — legalábbis ott, ahol megfelelően hajtják végre — *már eddig is sokkal hozzájárult a nők élet- és munkakörülményeinek javításához, társadalmi megbecsülésükhöz*, ami visszahatott tudatuk fejlődésére. A mi gyárunkban — ahol a dolgozók fele nő — a kommunisták kezdeményezésére ez *társadalmi üggyé vált.* Nálunk is bajok vannak azonban a nők műveltségével, szakképzettségével. Többségük betanított vagy segédmunkás, nagyon sokuknak hiányzik a nyolcosztályos végzettsége. Aggasztó, hogy harminc szakmunkástanulónk között *tavaly csupán egy, az idén két leány akadt;* ha így haladunk, a nők szakképzettségében a jövőben sem várható javulás. Akkor pedig hiába a határozat, meg a jó szándék, megfelelő képzettség nélkül igazán nem vonhatók be a nők a vezetésbe.

KISS LÁSZLÓ: Az elhangzottakon kívül még egy eszközét említeném a tudatformálásnak, oly eszközét, amely egyben az üzemi demokrácia elmélyítésében is nagy szerepet játszik: *az információt.* A gyors és időszerű tájékoztatást „felülről lefelé és lentről fölfelé". Azt hiszem, e téren a mi gyárunkat nem túlzás úttörőnek nevezni: a több éve bevezetett *írásos információs* rendszer nálunk nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a különböző fórumok, brigádgyűlések, termelési tanácskozások megtisztuljanak sok formális elemtől, és betöltsék a nekik szánt szerepet. Ezekből a tájékoztatókból *a gyár minden dolgozója részletes képet kap a gazdasági vezetés gondjairól,* a tervteljesítésről, a fejlesztés helyzetéről, és egyéb fontos

MOLNÁR SÁNDOR SZOBORKIÁLLÍTÁSA

Óbudai Művelődési Központ 1990. március 23 - április 15.

A kiállítást rendezte: Andrási Gábor

Katalógusterv: Parádi Tamás

Fotók: Sulyok Miklós

F.k. Dr. Merényi Judit

A címlapon: „Tumo" Nº 10. 1989 (részlet)

Kiállított művek:

1. „Tumo" Nº 1., csont, géz, olaj, 32X13X19 cm, 1987.
2. „Tumo" Nº 2., csont, géz, plasztilin, olaj, 24X12X20 cm, 1987.
3. „Tumo" Nº 3., fa, műbőr, 63X33X46 cm, 1988.
4. „Tumo" Nº 4., fa, műbőr, 91X53X42 cm, 1988.
5. „Tumo" Nº 5., fa, műbőr, 98X50X50 cm, 1988.
6. „Tumo" Nº 6., csont, plasztilin, olaj, 21X40X36 cm, 1988.
7. „Tumo" Nº 7., csont, plasztilin, olaj, 12X40X37 cm, 1988.
8. „Tumo" Nº 9., csont, plasztilin, olaj, 54X27X23 cm, 1988.
9. „Tumo" Nº 10., fa, műbőr, 182X85X82 cm, 1989.

A szombathelyi Székesegyház freskótervei I-X. akvarell, 70X50 ill. 50X50 cm, 1989.

Molnár Sándor festő

Molnár Sándor gondosan kialakított festőjógájának rendszerében eljutott a tűzképek és a tűzszobrok megalkotásáig. A kiállításon e korszak csaknem teljes szoboranyagát, az 1987-89-es évek termését láthatjuk, valamint annak a nagyszabású tervnek vázlatait, amelyet a szombathelyi székesegyház II. világháborúban elpusztult mennyezetképeinek helyére tervezett. E képek a magyar barokk festészet nagy alakjának, Franz Anton Maulbertschnek szellemét idézik fel, mint az egykori képek, amelyeket a mester halála után legjobb tanítványa, J. Winterhalter és követője, A. Spreng készített el. Molnár nem kapott megbízást e képek megtervezésére, csupán képzelete ragadta el a csupasz falak láttán, ezért emlékezett barokkosan kavargó formáival, zaklatottan indázó vonalhálóival és bársonyos színeinek meleg harmóniájával az egykori mesterre. Nem kellett szemléletét, festői stílusát a magára vállalt feladathoz igazítani, mert az elmúlt években festett tűzképei festőjógájának mostani állomásán a XVIII. századi művész lobogó szenvedélyét idézik.

A kiállítás önálló, zárt együttese a tíz darabból álló szoborkollekció, Molnár anyagkísérletének jelentős állomása. Plasztikáihoz szándékosan választ ki nem nemes anyagokat – csontot, gipszet, műbőrt, szivacsot – olyanokat, amelyeket korábban szobrászattól idegennek tartottak. Arra vállalkozott ugyanis, hogy karakterüket felmutatva új, sajátos formarendszerébe ágyazza őket, de inspirációt is belőlük, formálhatóságuk természetéből nyerjen. Elveti a klasszikus szobrászi attitüdöt, nem kész tervekkel lát munkájának megvalósításához, hanem az anyag adottságai, belső törvényei irányítják a formák kialakításában. Szobrainak csápokként kinyúló karjai a külső térbe futnak, szeleteket hasítanak ki belőle, míg a bonyolult formák által határolt belső terek intim, zárt világot teremtenek, amelyben a figyelmes szem a részletek felfedezésére indulhat.

Molnár a formákat inspiráló anyagokat egyneműsíti, nem kívánja eredeti alakjukban felfedni őket, csontszobrait fehér festékkal vonja be, a természetben talált szerves és szervetlen hulladékot fekete műbőrbe varrja, így rejtve el esendő anyagát a skai rideg monokróm felületébe. Ez az egyneműsítés világos szobrászi szándékot jelent, a részletek, az egymással összhangba nem hozható anyagok elfedése, és a tiszta formarendszerek felmutatása, ahol csupán az alakzatok, az őket határoló kontúrok válnak főszereplőkké, szemünk nem kalandozik az anyagok között azok furcsaságát vizsgálva.

Molnár Sándor új képei és szobrai azonos tőről fakadnak, ugyanaz az eleven életerő indítja burjánzásnak színekben kavargó képi formáit, mint a részletek gazdagságában tobzódó, indázó szövevényekből építkező plasztikáit. Síkba és térbe komponált formák, melyek megidézik a képzőművészet egy régi korszakát, de absztrakt homogenitásukkal a lényegükre utalnak, vitalitásukra, elevenségükre, mely évszázadokon keresztül újra meg újra életre hívja őket.

Sinkovits Péter

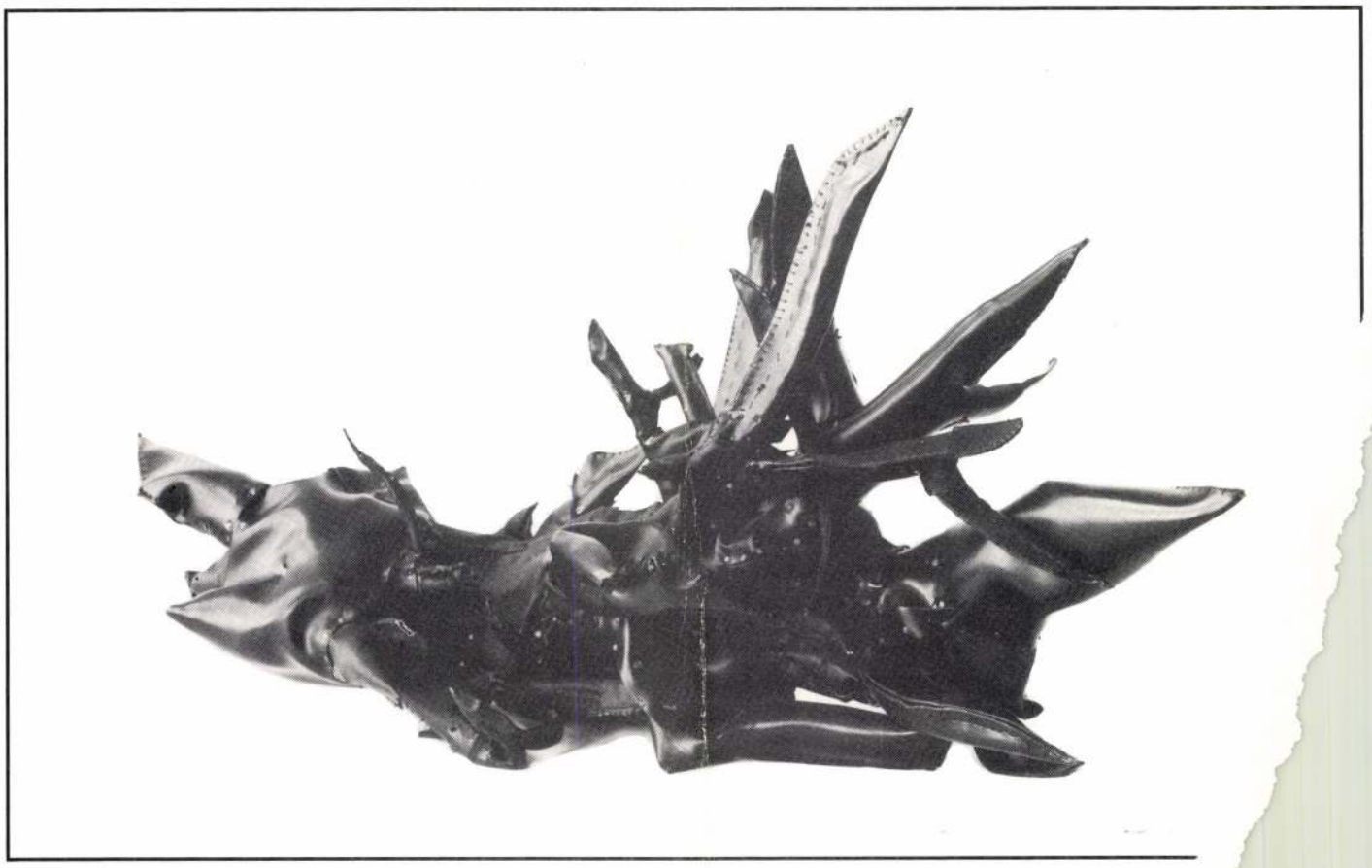

Molnár Sándor fotó

A győzelmet akarni kell

Labdarúgás, kutatás és politika

Miután labdarúgó-válogatottunk súlyos vereséget szenvedett a jugoszlávoktól, országos vita alakult ki a magyar futball támogatásáról, irányításáról és az ezekkel összefüggő kérdésekről. Megszólaltak a sporthoz, a labdarúgáshoz különböző szinten kötődő szakemberek és a laikusok is (ha ugyan ebben a témában nálunk léteznek ilyenek). Magam sem vagyok teljesen laikus ezen a területen: az ötvenes években, labdarúgásunk „aranykorszakában" űztem ezt a sportágat, többek között mint a szegedi NB I-es csapat 18-as keretének tagja, az NB I tartalékbajnokságában. A több mint tíz évig tartó intenzív sportolásnak későbbi pályámon sokat köszönhettem: a közös tevékenység örömét, a kitartó, kemény munka sikert adó élményét, a balsiker elviselését, a szigorú időbeosztás hasznát, a fegyelmezettség, az alkalmazkodás szükségességét – a versenyzési kedvet, és nem utolsósorban a győzni akarás igényét. A versenyszellem bennem maradt kutatói pályámon is. A kutatás is egy csodálatos „sportág", ahol szellemiekben, a tudományt előrevivő ötletekben, azok gyors megvalósításában mérik össze erejüket a résztvevők. Ezt a „sportot" is csak győzni akarással szabad űzni: aki másképpen áll hozzá, menthetetlenül lemarad a versenyben.

Mielőtt a labdarúgásról kifejteném véleményemet, hadd térjek ki egy kérdésre: szüksége van-e a fiatalságnak labdarúgásra, a közönségnek színvonalas mérkőzésekre? Befolyásolja-e közérzetüket, ha a labdarúgó-válogatott sikeresen szerepel vagy kisebb világszenzációt okozó katasztrofális vereséget szenved? A válasz – szem előtt tartva, hogy elsősorban a gazdaság, az életkörülmények javítására, valamint az állampolgárok műveltségi színvonalának emelésére van szükség – egyértelmű igen kell, hogy legyen. A társadalom számára nem mindegy, hogy a fiatalok edzésekre járnak, állóképességüket, testi ügyességüket fejlesztik, hétvégi mérkőzésekre készülnek, sportversenyeken vetélkednek, vagy pedig ehelyett esetleg ivászatokon vesznek részt, a tévé műsoraiban kemény, öldöklésekkel já-

Nem az én tisztem, hogy a sport, ezen belül a legnagyobb népszerűséget élvező labdarúgás helyét kijelöljem a népszórakoztatásban, a szabad idő eltöltésében, és ecseteljem szerepét a depresszió feloldásában, illetve elkerülésében. Meggyőződésem, hogy a hazai sportsikerek jelentős szerepet játszottak a diktatúra nehéz évtizedeinek elviselésében is. A világraszóló magyar eredmények erősítették hitünket a túlélésben, fokozták önbecsülésünket, ellensúlyozták az idegen országok politikusainak, állampolgárainak heroizálását. Hiszen hiába próbálta a propaganda a sportban elért eredményeket a szocialista rendszer győzelmének feltüntetni, az ország túlnyomó többsége ezeket egyértelműen a magyar nép rátermettségének, akaratának, és nem „szocialista" sikernek tulajdonította.

A szocialista rendszer gazdasági csődje, összeomlása természetszerűen vezetett az állampolgárok tömegének átmeneti elszegényedéséhez, az ezzel járó pesszimizmushoz, letargikus lelkiállapothoz. A társadalom jelentős részének életkörülményei abszolút és relatív értelemben is rosszabbodtak. Amennyiben elfogadjuk, hogy a magyar sportolók, labdarúgók nemzetközileg is kiemelkedő eredményei a kemény és puhuló diktatúra éveinek elviselésében jelentős szerepet játszottak, akkor bizony nem tagadhatjuk, hogy *a jelenlegi társadalomnak is szüksége van olyan sikerekre, amelyekkel valamilyen módon azonosulni tud, amelyeket magáénak érez, amelyek segítik az átmeneti nehéz helyzet elviselését.* Ezt a közös sikerélményt nem pótolja a bűnöző polgárok, korrupt tisztviselők, a jog útvesztőiben büntetlenül manőverező csalafinta honfitársaink rohamos gazdagodása és sikere!

A labdarúgás jelenlegi állapotának (Az természetesen teljesen abszurd, hogy az MLSZ vezetésébe, elnökségébe olyan polgárok kerüljenek be, akiknek a vállalkozásai ebből hasznot hozhatnak, akiknek a múltja, erkölcsi hitele vitatott, hiszen hogyan várhatjuk akkor labdarúgóinktól, az alacsonyabb szintű vezetőktől, hogy az esetleges csábításoknak ellenálljanak, és tiszták maradjanak.)

Azzal egyet lehet érteni, hogy megváltozott világunkban, a sportegyesület, a labdarúgó szakosztály is gazdasági, „termelő" vagy szolgáltató egység. Ennek eredményes irányítása, vezetése azonban sokkal összetettebb, mint egy gazdasági szervezeté. Itt ugyanis nemcsak arról van szó, hogy adott termeket létrehozzanak és eladjanak. A gazdasági, pénzügyi szervezettség mellett fel kell nevelni vagy meg kell találni azokat a fiatalokat, akik erre a speciális feladatra alkalmasak. Fizikailag, taktikailag és lelkileg is fel kell készíteni őket a versenyzésre, a közös, egymást se-

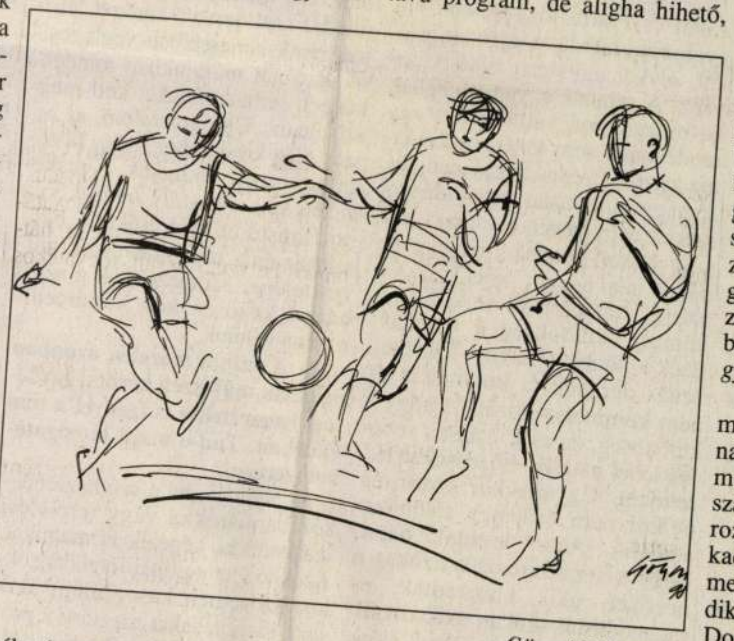

Gönczi Béla rajza

Meg kell ismerni a labdarúgó szakosztályok szervezésének, életének minden mozzanatát a fiatalok kiválasztásától, nevelésétől, csapatépítéstől, az edző munkájától kezdve a játékosok szerződtetéséig, a szakosztály gazdasági, pénzügyi szervezéséig. Meg kell keresnünk azokat az értékes, az illető ország nyelvét megfelelő szinten ismerő sportvezetőket, testnevelő tanárokat, edzőket, akik képesek az új ismeretek átvételére és hazai bevezetésére. Ez nem rövid távú program, de aligha hihető, hogy van más megoldás. A labdarúgás jelenlegi helyzete olyan, mint amilyen szocialista rendszerünk volt: évtizedeken keresztül (ál)reformot (ál)reform követett, minden különösebb eredmény nélkül, mindaddig, amíg az egész rendszer össze nem omlott. Tessék elképzelni, hol lenne ez az ország, ha '56-ban engednek bennünket „leszakadni" a szocialista tábortól, vagy ha a népi demokráciánk, a toldozgatás-foldozgatás, a csőd

sonló nagyságú országok nemzeti tizenegyei. Sőt ha fiataljainkban újra felébresztjük a győzni akarás szellemét, az „azért is megmutatom" hozzáállást, amely a kiemelkedő magyar sportsikerekhez alapvetően hozzájárult, akkor számíthatunk arra, hogy labdarúgásunk újra a nemzetközi élvonalba kerül.

*

Hogyan is állunk a győzni akarással? Sokáig rejtély volt számomra, hogy miért voltunk olyan eredményesek az elmúlt évtizedekben az olimpiákon, miért aratott labdarúgásunk világraszóló sikereket az ötvenes–hatvanas években. Arra sem találtam könnyen magyarázatot: miért olyan sikeresek a különböző időszakokban külföldre szakadt hazánkfiai a tudomány, a gazdaság és a pénzügy területén. A sportban elért eredményekben bizonyára szerepet játszott bezártságunk, a sport nagyobb fokú szervezettsége is. Nézetem szerint azonban a legfontosabb motiváció a *győzni akarás* volt.

Az elmúlt évszázadok történelme nem sok sikert hozott hazánknak: *Mátyás* király óta történelmünk vesztes háborúk, levert szabadságharcok, forradalmak sorozata. Nemzetünk azonban sokadszor is újjászületett: túlélte a megszállásokat, az elnyomást, a diktatúrát is. Elfogadva *Kosáry* Domokos akadémikus gondolatmenetét (Magyar Nemzet, 1997. december 27.), *a magyar történelmet* nemcsak a vereségek, a kudarcok, hanem a *„túlélések sikersorozatának" is tekinthetjük*, amelyek során népünk ebben a Kárpát-medencei olvasztótégelyben hihetetlen módon megedződött. Ha ez az élni akarás nem lett volna meg bennünk, már régen elveszítettük volna hitünket, magyarságunkat, beleolvadtunk volna más, erősebb, népesebb nemzetekbe. A létünkért, a túlélésünkért folytatott küzdezájárultak a külföldre emigrált honfitársaink, kutatóink sikereihez is; az új életkörülmények, az idegen környezet előhívta és tovább erősítette ezeket a tulajdonságokat. Saját példám alapján biztos vagyok abban is, hogy a *győzni akarás* motiválta azokat az alkotókat (kutatókat, mérnököket, művészeket) is, akik a háborút követő diktatúra évtizedeiben itthon maradtak, és számukra idegen és egyáltalán nem barátságos (!) politikai és társadalmi közegben próbáltak kiemelkedni, az átlagosnál nagyobb, kimagasló szakmai (!) eredményeket elérni. Így eshetett meg, hogy a háborút követő évtizedekben a kiugró teljesítmények az esetek túlnyomó részében nem ott születtek, ahol a rendszer szerette volna, és nem azok révén, akiket a rendszer különösen támogatott. Számos példa bizonyítja, hogy a korábban éppen hogy csak megtűrt alkotók végeztek kitűnő munkát, érdemeltek ki nemzetközi megbecsülést.

Meggyőződésem, hogy a fent említett tulajdonságok benne vannak a mai fiatal nemzedék génjeiben is. Ők is képesek – minden területen – kiemelkedő teljesítményekre, csak meg kell találnunk a kulcsot, amellyel az ehhez szükséges, fent említett tulajdonságok előhívhatók, erősíthetők.

*

A *győzni akarás* fontos eleme a politikának is. Az eredményt itt sem adják ingyen, sikereket csak nagyon kemény munkával, jó taktikai érzékkel és nem utolsósorban *győzni akarással* lehet elérni. Elszomorodom, amikor fiatal ellenzéki politikusoktól – a közvélemény-kutatások vagy valamilyen kedvezőtlen politikai jóslás hatására – azt hallom, „nem baj, fiatalok vagyunk, nekünk még van időnk". Ha egy „csapat" a döntőbe jutott, akkor a „verseny" megnyerését nem lehet és nem szabad elhalasztani, hiszen semmiféle biztosíték nincs arra, hogy a csapat ugyanebben a formációban négy év múlva is bejut a „döntőbe", hogy ellenfelei időközben nem erősödnek-e meg, nem lesznek-e még jobbak, mint ma. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a 1[illegible]

Székház nyílt a Védcölöp utcában

Hétfőtől magyar kulturális napok Pozsonyban

POZSONY – *„Intézetünket eddig is az a törekvés jellemezte, hogy a lehető legszélesebb és -színesebb képet adja a mai magyar művészeti, szellemi és tudományos életről, igyekezett bővíteni a magyar–szlovák kulturális és intézményi kapcsolatokat, s programjaival szándékozik szervesen kapcsolódni a pozsonyi és a szlovákiai kulturális élethez”* – írja *Kelemen* Gertrúd, a Magyar Köztársaság pozsonyi kulturális intézetének igazgatónője annak a füzetecskének a bevezetőjében, amely nemcsak a hétfőn kezdődő magyar kulturális napok műsorát ismerteti, de bemutatja azokat az írókat, tánc- és zeneművészeket, grafikusokat, filmeket, akik és amelyek az ötnapos rendezvény során bemutatkoznak a szlovák fővárosban.

A kulturális intézet életének jelentős eseménye alkalmából rendezik meg Pozsonyban a magyar kulturális napokat: január 20-án nyitják meg ugyanis az intézet új, Védcölöp utcai székházát, amely a város szívében, alig néhány méterre az elnöki palotától található, és sokkal tágasabb az eddiginél. Az új székházban üzemeltetni tudják majd a könyvtárat és egy, kamarakiállítások megrendezésére alkalmas galériát is. A székház megnyitása alkalmából Pozsonyba látogat *Magyar* Bálint művelődési miniszter.

A kulturális napokon bemutatják a szervezők az úgynevezett *dialóguskönyveket*, amelyek a pozsonyi Magyar Kulturális Intézet által szervezett tudományos tanácskozások előadásait és vitafelszólalásait tartalmazzák, és amelyek – mint a könyvsorozat címe sejteti – a szlovák–magyar szellemi dialógust kívánják erősíteni.

A színház meghal, ha múzeummá válik

Az új kecskeméti direktor, Bodolay Géza terveiről

A kecskeméti *Katona József Színházat* február elsejétől szerződtetésre jogosult igazgatóhelyettesként, a következő évadtól igazgatóként *Bodolay* Géza vezeti. A direktori székre tizennégyen aspiráltak. A szakmai zsűri nagy többséggel a jelenlegi igazgató, *Bal* József pályázatát sorolta az első helyre. A városi közgyűlés azonban felülbírálta a szakma döntését. A december 10-i választáson Bal kilenc, *Csiszár* Imre szintén kilenc, Bodolay Géza huszonnégy szavazatot kapott. A *Nemzeti Színház* rendezője 1989 és 1992 között tagja volt a kecskeméti társulatnak, és 1994-ban már pályázott a színház vezetésére. Akkor egy szavazattal maradt le.

– Mit ígért a kecskeméti közgyűlésnek, és milyen ígéreteket kapott a város vezetőitől? – kérdeztük Bodolay Gézától.

– Működőképes színházat és jó előadásokat ígértem, nincs előre vállalt kötelezettségem – mondja. – A színház vezetésével kapcsolatos döntések rajtam múlnak, valamint a gazdasági lehetőségeken. A város vezetése nem ígérhetett még semmit, mivel csak most fogunk leülni tárgyalni.

– Milyen színházat írt le a pályázatában?

– Nem óhajtok semmiféle tabula rasát csinálni, és nem gondolom, hogy rehabilitációs hadjárattal kell kezdeni az igazgatást. A kecskeméti társulat fiatal, s akik ma ott vannak, azoknak kell továbbra is a gerincet alkotniuk. Közülük tizenegyet ismerek korábbról, a többiekről az elkövetkezendőkben derül ki, tudunk-e együtt színházat csinálni.

– Kiket visz magával?

– Senki nem bőrönd, hogy magammal vigyem. A társulat negyventagú. Előfordulhat, hogy konkrét feladatokra felkérek valakit. Ahhoz mindenképpen ragaszkodom, hogy csak rendezők rendezzenek a színházban. (Magyarországon ma a színielőadások felét rendezik csak hivatásos rendezők.) Mai tudásom szerint a következő évadban az előadásokat *Verebes* István, *Iglódi* István, *Telihay* Péter és *Tasnádi* Csaba vinné színre a nagyszínházban. Egy előadást rendeznék én, *Mikszáth* Kálmán *Új Zrínyiászának* adaptációját. A kamaraszínház műsorterve még nincsen készen.

– A kecskeméti közönség színházának már tündöklését és bukását is megérte. Most, a hírek szerint megint elpártolóban van. Ismeri-e, kiknek és milyen előadásokat kell majd terveznie?

– Azt szeretném, ha *Németh* Antal és *Palasovszky* Ödön hagyománya felváltva, egymás mellett, olykor egyszerre élhetne tovább. A színház ugyanis meghal, ha múzeummá válik. Ezért egy rendezőnek sem tanácsos követnie saját évtizedes hagyományait. A nagyszínházban mai tudásom szerint négy zenés bemutató lesz a következő évadban, mivel zene nélkül nem nagyon lehet katarzist elérni. Ám zene és zene között komoly különbségek vannak. Ezek különböző módon lennének zenés darabok, a kommersz és nem kommersz között is nagy a különbség, és csak hatásos zenével lehet hatásos előadásokat létrehozni. Ugyanakkor közönség nélkül nem érdemes színházat csinálni. Azon leszünk tehát, hogy visszaszerezzük azokat a nézőket, akik elmaradtak, és meghódítsuk azokat, akik ritkábban vagy soha nem jártak színházba. Ennek több módja létezik. Vannak, akik megpróbálnak megfelelni a közízléstelenségnek. De szerintem közízlés is létezik, melynek nem „megfelelni” kell, hanem számítani arra, hogy valódi közönség, és nem ostoba gyülekezet nézi az előadásokat.

– Milyen darabok szerepelnek a műsortervében?

– Huszonegy darabot soroltam fel a pályázatomban, amelyeket idővel szeretnék színre vinni. A következő szezonban a már említett Új Zrínyiász mellett szeretném bemutatni a *Csárdáskirálynőt*, amely Verebes István első operettrendezése lenne. Victor *Hugo A királyasszony lovagja* című romantikus remekét évtizedek óta nem láthatta a kecskeméti közönség, lenne még egy megzenésített *Herczeg* Ferenc-előadás, majd zárásként egy szintén zenés *Móricz-darab*. Meg szeretném menteni – teljes estét betöltő színdarabbá alakítva – azt a gálaműsort, amelyet mindössze egyszer mutattak be a színházban, és *Ladányi* Andrea koreografálta a hatvanas évek népszerű zenéire. Természetesen mindez csak terv, a konkrét lehetőségeink ismeretében véglegesítődik. Saját műfajukban mindenképpen remekműveket kell megszólaltatni. Úgy gondolom, az ország elég kicsi ahhoz, hogy közös kultúrkörnek tekintsük. Kecskeméten van a *Kodály Intézet*, van rajzfilmstúdió, jól működő bábszínház és a képzőművészek művésztelepe. Mindezeknek a színházzal közösen kell kultúrcentrummá válniuk.

– A színházvezetés azonban nemcsak művészeti kérdés, gazdasági ismereteket is igényel a mai világban. Tud-e majd támogatókat szerezni?

– Nem jó, ha a színházrendezők bankárokká vagy termelési igazgatókká képezik át magukat. Azokhoz az európai intendánsokhoz szeretnék hasonlítani, akik saját identitásukat megtartva profi munkatársakat alkalmaznak. Döntenek a művészeti kérdésekben, és képesek kiválasztani azokat a társakat, akik a gazdasági, a műszaki kérdésekben és az ügyvezetésben a legjobbak. A színház ugyanis nemcsak művészeti műhely, hanem üzem, amelynek működési feltételeit biztosítani kell. Ezeknek az embereknek a csapattá formálása február 1-jétől kezdődik.

Hanthy Kinga

Két festő, kétféle élmény

A Műcsarnok kiállításai

Nem ártana néha körbenézni egy tárlat közepén, és megkérdezni: *Mi a kép? Mi a festmény? Mi a szín? A vizuális élmény?* A Műcsarnok mostani kiállítássorozata alkalmas az efféle tiszázásokra. A középső, hatalmas teremsort *Molnár* Sándor festményei feszegetik, az egyik szélső teremsorban *Rákóczy* Gizella képeit láthatjuk. Két különböző festői alkat, kétféle látásmód, kétféle élmény. Jóllehet a fiatalabb Rákóczy Gizella itt látott munkái nem érnek, nem is érhetnek föl a Molnár Sándor egész munkásságát felvonultató életműtárlattal, mégis vannak találkozási pontjaik.

Molnár Sándor a nagy méretek, erőteljes színek és formák, az egymásból építkező rendszerek és a heves érzelmek festője. Minden műve a színek és az érzelmek egész skáláját megszólaltatja. Kiállítása elénk tár mindent, amit az elmúlt évtizedekben alkotott. A Műcsarnokban 1981-ben is felvonultatta már műveit, akkor a kép hagyományos formáját vizsgálta, most egész pályáját végigkísérhetjük. Lenyűgöző energia árad a képeiből, tiszteletre méltó a következetesség, amellyel kérdezi: *„Lehetséges-e a valóság alapján álló hiteles mű?”* A megszállottak makacsságával vizsgálja, mi az, amit megtarthat és mi, amit elvethet. Ez a kíváncsiság újabb rétegeit tárja föl festőiségének. Hihetetlenül gazdag világot tár elénk: képeinek minden négyzetcentiméterét ugyanazzal a lelkiismeretességgel dolgozza ki. A négy – sokszor öt-hat négyzetméteres – festmények nem csupán messziről szolgáltatnak látnivalóval, közelről is gazdag vizuális élményt nyújtanak.

Festményeivel kilép a térbe. Felhasítja a vásznat, szétszakítja a kép kereteit, furcsa csápokat, festészettől idegen anyagokat applikál beléjük. Képei olykor csodabogarakhoz hasonlítanak, de sohasem tagadják meg festmény voltukat. Sokszor csak akkor vesszük észre, hogy a festmény vászna megszakadt, amikor közelről szemléljük a képet, mert bármennyire szétveti a vásznat a művész, az mégis festmény marad.

A mostani kiállítás rendezése (*Orosz* Péter munkája) segíti ezt a felismerést. Egyetlen falon ötven év egy-egy képe van egymás mellett, s láthatjuk, az 1955-ben alkotott festmény ugyanazokból a színekből, erőteljes, nagy formákból épült föl, amelyet később ízekre szedett, hogy letisztulva, kristályos szerkezetben, áttetsző színekben és könnyedén újra fölcsillogtassa őket.

Tiszta színek és a szabályos geometriai kötődések fogják össze Rákóczy Gizella képeit is. Világa hűvösen racionális. Azt kutatja, hogy a matematikai képlettel kifejezhető ábra hogyan változik meg az összetevők továbbfejlesztésével, hányféle formai alakzatot nyújthat. Az egyszerű négyzetek, karos ábrák spirális elforgatásából végül is a látvány fordul át a térbe: optikai csalódás áldozatai leszünk, azt látjuk, hogy a sík kiemelkedik, és plasztikai formát ölt. A kísérletek végeredménye tiszta színekből fölépített kép, amely, akárcsak *Vasarelynél*, átgondoltságával, hűvös eleganciájával, derűs színeivel vidít föl. Rákóczyt is fogva tartja a felfedezés öröme: újra és újra visszatér hozzá, fekete-fehérben vagy üvegre festve, s azzal a meggyőző biztonsággal, amely megengedi neki, hogy sokméteresre növelje látomásait. Nem elégszik meg azzal, hogy csupán lefesse felfedezéseit, elméletet is gyárt, szavak is kellenek hozzá, hogy kifejezze önmagát.

Fekete Judit

Népszabadság
98.01.14

Olaj, vászon, spárga, princípium

Molnár Sándor kiállítása a Műcsarnokban

Aki eddig nem hitte, hogy van nonfiguratív giccs is, az győződjék meg róla Molnár Sándor kiállításán a Műcsarnokban. Nincs mit kertelni, Molnár vásznai hatásvadászok: a legerőteljesebb színek a legerőszakosabb kontrasztokban, tűzvörösek koromfeketével, harsogó sárgák a világító kékek körzetében, mindig hatalmas felületen, mert a képméretek is bombasztikusak – átlagos a kétszáz centiméter, de van nyolcméteres tábla is.

Már amikor megmarad a táblaforma. Molnár lehetőleg minden hatást kiaknáz, a szabálytalan képformát is – lebegő, kitüremkedő, megszaggatott alakzatok keletkeznek –, a domborított képsíkot is, a festett felületek faktúráját is. Kitömött elemek duzzadnak elő, zsinegek és drótok ágaznak szét a vásznon, amelynek felülete olajosan, dúsan csillogó, majd hirtelen szálkás, száraz lesz, mint a grafikáé. Mindez, ismétlem, harsány méretekben. Ami azonban igazán próbára teszi az ízlést – ami másfelől igazán hatásos lehet –, az a képek motívumvilága. Molnár mintha csupa biológiát, anatómiát és fiziológiát festene: rostokat, üregeket, hártyákat és barlangos testeket, amelyek mintegy duzzadnak, kvázi behatolnak és alighanem kiválasztanak. A megfogalmazással csínján kell bánni, mert a képelemek mindig csak annyira testiek, többnyire altestiek, hogy néven nevezésük lesz trágár és triviális. A kompozíció, ha nem is absztrakt (de milyen messze van az elvonatkoztatástól!), következetesen nonfiguratív: amorf elemek rendszeréből örvénylenek elő a színes egészségügyi felvilágosító könyvek ábráira emlékeztető részletek.

A munkáknak ezzel szemben csupa ezotériát és intellektust sugalló címük van. Csaknem minden darab *Princípium* vagy *Metamorfózis,* ráadásul az alcím sokszor tekintélyt parancsoló hivatkozás, *Hommage* (a katalógusban sajnálatosan végig egy m-mel) Pisanellónak, Rembrandtnak, Van Goghnak, Csontvárynak, s az sem marad titokban, hogy a festő szoros kapcsolatban van bizonyos filozófiai rendszerekkel, és már 1966-ban megfogalmazta a festőjógát. Minden együtt van tehát, amit a modern giccsről tudunk: olcsó hatások, látszatértékek és manipuláció, ennyi elegendő is lehetne a sikerhez.

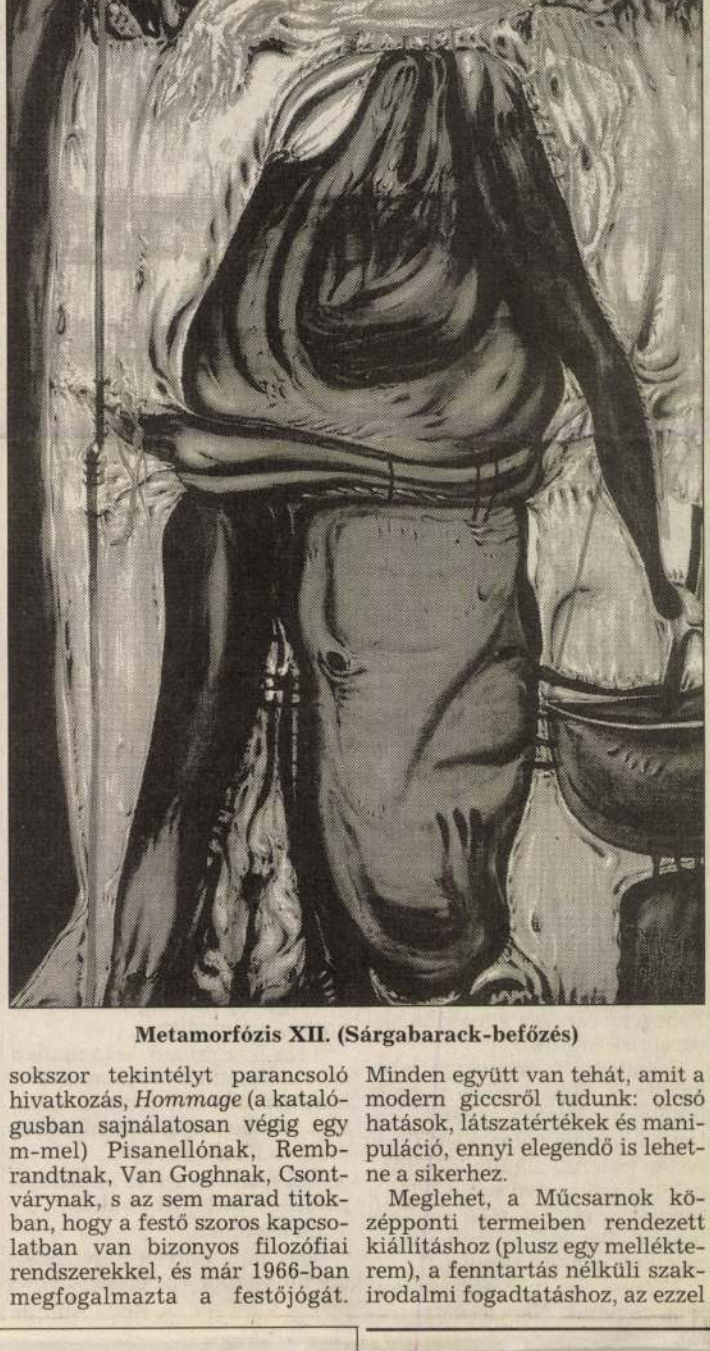

Metamorfózis XII. (Sárgabarack-befőzés)

Meglehet, a Műcsarnok középponti termeiben rendezett kiállításhoz (plusz egy mellékterem), a fenntartás nélküli szakirodalmi fogadtatáshoz, az ezzel járó dekórumokhoz még ez is kevés volna kedvezőtlen csillagállás esetén. A katalógusból azonban kitetszik, hogy Molnár tárlata az újabb állomása annak a kárpótlássorozatnak, amely a Műcsarnok kiállítási programjának a lényege. Molnár is egyike volt azoknak a mellőzött művészeknek, akiket a pártállam művészetpolitikája elég szerencsétlenül megkülönböztetett, azaz, akik ettől etikailag felértékelődtek. A jelek szerint egy életre. Önálló műcsarnoki kiállítása ugyan már tizenhét esztendeje is volt, de ne bonyolódjunk bele az akkori hivatalok következetlenül ostoba mellőzési gyakorlatába, elég nekünk a következmény is. Molnárt mellőzték vagy mellőzöttnek tekintették jó néhány valóban méltatlanul diszkriminált festővel és szobrásszal együtt, a hazai logika szerint tehát természetes, hogy most neki is azonos elégtétel jár. Tekintet nélkül a minőségi különbségekre. Ezzel a képlettel aztán – olcsó hatások plusz látszatintellektualitás plusz etikai érinthetetlenség – alig van mit kezdeni.

Egyelőre. Molnár tisztelettel említi mesterei között Ék Sándort, akiről a mai publikumnak már el kell mondani, hogy a kommunista mozgalom elkötelezettjeként dolgozott a harmincas években a németországi, majd a szovjet emigrációban, s hazatérte után soha senki nem írta meg róla, hogy művei gyengécskék és giccsesek. Egyrészt védte múltja és aktuális dekórumai, másrészt tisztességes embernek ismerték, egyebek közt toleráns főiskolai tanárnak.

A hetvenes évek végén valamelyik túlbuzgó és bizonytalan ízlésű helyi hatalom emlékmúzeumot akart alapítani az akkorra már elfelejtett Ék Sándornak. Ma már nem is tudom, melyik megyeszékhelyen.

Rózsa Gyula

Pilismaróti tétovaságok

ek a parti telekért!" – „Nagycserkészek vagyunk, nem lesz itt semmi"

Vagy elárasztják, vagy beépítik – negyven éve várják a döntést

GÁRDI BALÁZS FELVÉTELEI

gadja" őket, a fiatalabb házak tulajdonosai megkapták a kért fennmaradási engedélyt, tavaly január 1-je, a tilalom megszüntetése óta pedig a Pilismarót részletes rendezési tervének megfelelő terveket engedélyezik.

– Miről szól a pilismaróti Duna-part részletes rendezési terve?

A jegyző asszony mutatja a sok éve készült dokumentumot. Üdülőterület, jachtkikötő, nagyöböl, kisöböl.

– Egy Duna-parti lidót terveztünk ide. Igaz, az öblök Nagymaros következményei. Amíg úgy volt, hogy a lenti duzzasztás miatt elárasztják azt a földterületet, előbb ki kellett bányászni az ottani kavicsvagyont. Így születtek az öblök. Szóval nagy terveink voltak.

– Voltak?

– Amíg nincs döntés, csak Kincstári Vagyonkezelőtől bérli. Igaz, bérlők vagyunk mi is, csak azért, hogy „tűzközelben" legyünk. Szerettük volna a vagyont megszerezni az államtól, de a törvény csak a természetes holtágakra vonatkozik, a mesterséges holtág – ez most már az, mert kikotorták – nem igényelhető vissza az államtól.

Álmos, ködös, kihalt a pilismaróti part. Szemből, a túlparti Zebegény csodája elmosódó akvarellnek látszik.

Zsemleszőrű, maroknyi tacskókölyök támad ránk a parti büfé előtt. Mintha egyetlen katonája, védője volna a partnak. Aztán kiderül: alkalmi betérőknek nappal nyitva van a büfé, s csodák csodájára még vendége is akad. Egyikük állandó itt élő, másikuk gyakori vendég.

– Uram, mi már nagycserkészek vagyunk. Nem lesz itt semmi.

marót és Zebegény között tervezték volna az „oroszok" az erőművet, mások meg az egyik bulvárlap által közölt fotót és térképet nézegetik, amelyen egy elképzelt szigetről indul a duzzasztómű. A sziget úgy lesz sziget, hogy csatornát ásnak az öböl vonalában, a falu alatt...

Születnek és halnak a mendemondák.

Varga Gyula meg kicsiben és nagyban álmodik:

– Ha lesz erőmű, lesz munka is. A Volánnál voltam sofőr, hordtam oda is, vissza is a követ... Amúgy meg sok milliót ér majd az 78 négyszögöl...

– Elviszik még a te álmodat a zöldek! – szól közbe valaki.

Jót nevetnek.

Mert lám, milyen nevetséges, így tudatlanul – az egész.

S. Boda András

SZERDA

Sarzsio

Beleomolnék, kérem tisztelettel, egy kis sarzsiért.

Mindegy.

Most izgatott vagyok. Azt írják, izgatott vagyok. Ilyen fölfokozott időszak következik most, tehát föl vagyok fokozva. Szép fokozatosan.

Amikor az egyik lapunk közölte a fővárosi Fidesz-jelöltjelöltek névsorát, akkor fokozódtam föl a fölfokozódás lehetséges maximumáig.

Napokig kellett higgadnom, hogy végiggondoljam:

A választásokig hátravan még három-négy-öt hónap. Na már most, megfigyelésem szerint egyetlen Fidesz-jelölt egy hónap alatt legalább három politikai eszmerendszerhez képes csatlakozni, lazán, mint a pusztaszabolcsi személy, tehát: háromszor öt az tizenöt, tizenötször tíz az százötven – optimális esetben százötven politikai eszmerendszert tudna lefedni öt hónap alatt tíz Fidesz-jelölt, ez pedig már biztatóas széles paletta, magában foglalhatja a katolikus zöldmozgalmakat, az iszlám és hindu fundamentalizmust, valamint a trockista-anarchista hatásokat mutató zapatistákat egyszerre.

A többi jelölt miatt kevesebbet kell izgulnom, egyszerűbb képletek vannak.

Hogy a Maszop egy olajmaffiózóval vagy egy közismert adócsalóval próbálkozik a kerületben, még nem tudni. De nevető harmadikként még beleférhet a képbe egy szakszervezeti milliomos is, a munkásgyökerek erősítése végett.

Az FKGP sötétben tapogatózik ezzel az éjjeliőrrel, aki nyugalmazott csendőrszázados volt hatvan évvel ezelőtt, de elüldözték.

A kereszténydemokraták jelöltjeinél csak az a fontos, hogy ne lőjenek egymásra.

Az MDF éppen kísérletezhetne a bevált gimnáziumi

The Ministry of Culture and Education and the Műcsarnok/Kunsthalle
request the pleasure of your company to

SÁNDOR MOLNÁR

painter's exhibition on 18th December 1997, Thursday at 5 p.m.

Opening speech: **György Granasztói** historian

Műcsarnok/Kunsthalle, Budapest, Hősök tere
The exhibition is open until 20th January 1998, except on Mondays daily from 10 a.m. to 6 p.m.
The opening is sponsored by Törley

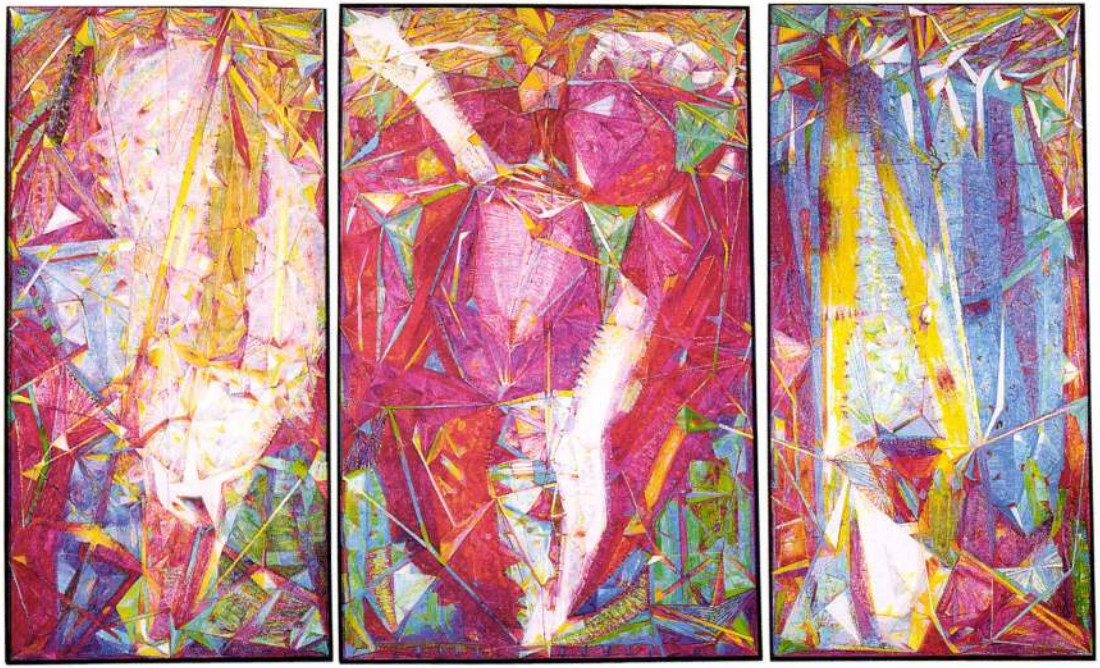

A KIÁLLÍTÁS HELYE

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA

BUDAPEST, III. KISKORONA U. 7.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
NOVEMBER 23-TÓL
DECEMBER 19-IG.

HÉTKÖZNAP: 14-18 ÓRÁIG
SZOMBAT-VASÁRNAP: 10-18 ÓRÁIG

MOLNÁR S.

A SZÉCHENYI
IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI AKADÉMIA
VALAMINT AZ
ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA
MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ AKADÉMIKUS SZÉKFOGLALÓ
KIÁLLÍTÁSÁRA
1993. NOVEMBER 23-ÁN 18 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTOTT MŰVEKET MÉLTATJA:

DR. PASSUTH KRISZTINA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ, EGYETEMI TANÁR

MEGHÍVÓ

Magyar Nemzet

Molnár Sándor

VASÁRNAP, 1943 JANUÁR 10.

Szinházi hírek

A „Kata, Kitty, Katinka" Szegeden

Szeged, január 8.

(A „Magyar Nemzet" szegedi tudósítójától.) Zsúfolt nézőtér előtt került bemutatóra pénteken este a szegedi Városi Színházban *Hegedüs* Tamás és *Vécsey* Leó operettje, a *Kata, Kitty, Katinka.* Ez a friss hangulatú, vidám, kedves játék az elmult színiszezonban csaknem százszor futott a Fővárosi Operettszínház színpadán s a szegedi bemutatón most is oly elevenen, üdén hatott, hogy a közönség örömmel köszöntötte ezt a mai időkben különösen jótékony, vidám szórakozást...

Az operett reneszanszáról lehetne beszélni, ha még néhány ilyen üdítően sikerült, szellemes és főként ilyen felvillanyozóan melódiadús muzsikájú daljáték kerülne területére zenés színpadjainkon. A jelenetek pergő és ötletesen egymáshoz fűzött láncolata, a jó hangulat folytonos ébrentartása — anélkül, hogy erőszakolt lenne — és a zenének, a modern jazzmuzsika forrásának kiapadhatatlan bősége friss vérkeringést, új életerőt vitt a hanyatló műfaj ereibe. De hogy ez így van, abban elsősorban a muzsika: *Hegedüs* Tamás invenciózus, hangulatteli és érzésben gazdag zenéjének van érdeme. Ebből a fiatal zeneszerzőből csak úgy árad a modern muzsika szikrázó, szellemes és magávalragadó bősége. Hogy csak néhány nagysikerű dalát említsük: „Hunyd be a szemed és gondolj rám" nagy duettje, a „Miért?" kezdetű szerióz tangó, a „Baracska" és „Mint a koktél, felkavart ma Ön" kezdetű swing-számai csupa vérbeli, igazi slágerek, amelyeket a szegedi közönség már együtt dúdolt a színészekkel.

A szegedi színház parádés, igen gondos, jól pergő és szépen kiállított előadásban hozta színre a *Kata, Kitty, Katinká*-t. Kitűnően összeválogatott együttes annyi kedvvel és igyekezettel dolgozott a siker érdekében, hogy az nem maradhatott el! A szereplőgárda élén a három címszerep alakítója — Kata — *Bodnár* Mici, Kitty — *Harczos* Irén és Katinka — *Radnóthy* Éva — játékkal, hanggal, vidámsággal és toalettekkel valósággal elkápráztatták a közönséget. Játékban és vidámságban Bodnár Mici és Harczos Irén, hangban pedig Radnóthy Éva vezetett! A férfigárda sem maradt el a három primadonna mögött. *Márkus* Lajos szimpatikus és elegáns bonviván-figurája ezúttal sem tévesztett hatást. Igen szépen énekelte és táncolta a második felvonásbeli nagy tangót Harczos Irénnel együtt. *Szegedi-Szabó* István az idősebb bonviván-szerepben meglepően beletalálta magát az operett-légkörbe és hatásosan, megnyerő előadással tolmácsolta az operett legszívhezszólóbb slágerszámát, a „Valahogy úgy van s nem tudom miért" kezdetű sanzont. *Károlyi* Vilmos mozgékonysága, mértéktartó, jóízű humora és ügyes táncai, mint mindig, most is egyik főerősségét képezték az előadásnak, ugyanezt kell megállapítanunk *Solymossy* Imréről is, aki ezúttal buffó-szerepben bizonyította be elsőrendű színészi kvalitásait. Dr. *Várady* Szabolcs, *Szántó* Mária, *Bakos* Gyula és *Csák* Hugó kisebb szerepekben szolgálták még a mulattatást s a sikert.

Ihász Aladár pereciz és gondos rendezése nagy előnye volt a jó előadásnak. T. *Török* Emil a kitűnő zenekar élén nagyszerű rutinjával és dirigensi értékeivel úgy kezében tartotta az együttest, hogy tökéletesen kihozták a ragyogó muzsika minden kellemességét, ötletességét. A stílusos és hatásos díszletek *Molnár* Sándor iparművész tervei szerint készültek. A bemutatóesten a két szerzőt, a főszereplőkkel együtt számtalanszor a függöny elé tapsolták, a második felvonás végén vastapsig emelkedett a sikerhangulat s az egész ünnepi előadás a szegedi Városi Színház régen látott, országos jelentőségű, „nagy premierjeinek" emlékét idézte.

(cs. p.)

*

A szegedi díszelőadással megindult a kitűnő operett vidéki előadásainak sorozata. Mint *Pécsről* jelenti az *MTI:* A pécsi Nemzeti Színház operettegyüttese ugyancsak pénteken este mutatta be *Vécsey* Leó és *Hegedüs* Tamás *Kata, Kitty, Katinka* című operettjét. *A közönség nagy tetszéssel fogadta a darabot* s a főszereplőket, rendezőt és karnagyot sokszor a lámpák elé szólította.

Magy

* A Fővárosi este játssza 15 nagyobb operet és *Szilágyi* Lás című darabját. a jubileum alk a legendás Má sírjára.

Csillárt

Podmaniczky-ute

Zene

Sztárok vidór

4 órakor Vigadóba

Szörényi-F

Türk Ber

Rátkay-Lat

Pethes-Pé

Szabó Kál

Jegyek Koncertnél

Koncert

Wanda Luz

hegedűmatiné. Jeg

JOHANN ST

Vigadó ½7. B. H. közr.: Szabó Ilonka nyok, nagykering Cigánybáró részlete gyek egész nap Vi

Benedetti Miche Basilides—

DÁNIEL ERNI

Végh vonó

(15 helyett), II. bé Nagyszabású műsor szonáta, Vivaldi: C

BEETHOVEN-W

BHZ. bérlet. Vez.: György. Pastorale terdalnokok, Rienzi csúja és a Tűzvar

Szegedi—

kétzongorás matiné Scarlatti, Reger, Sc Geszler.

Mengelberg

2. FIL

vasárnap, 17-én, d.

Karády

Karády János, Tura

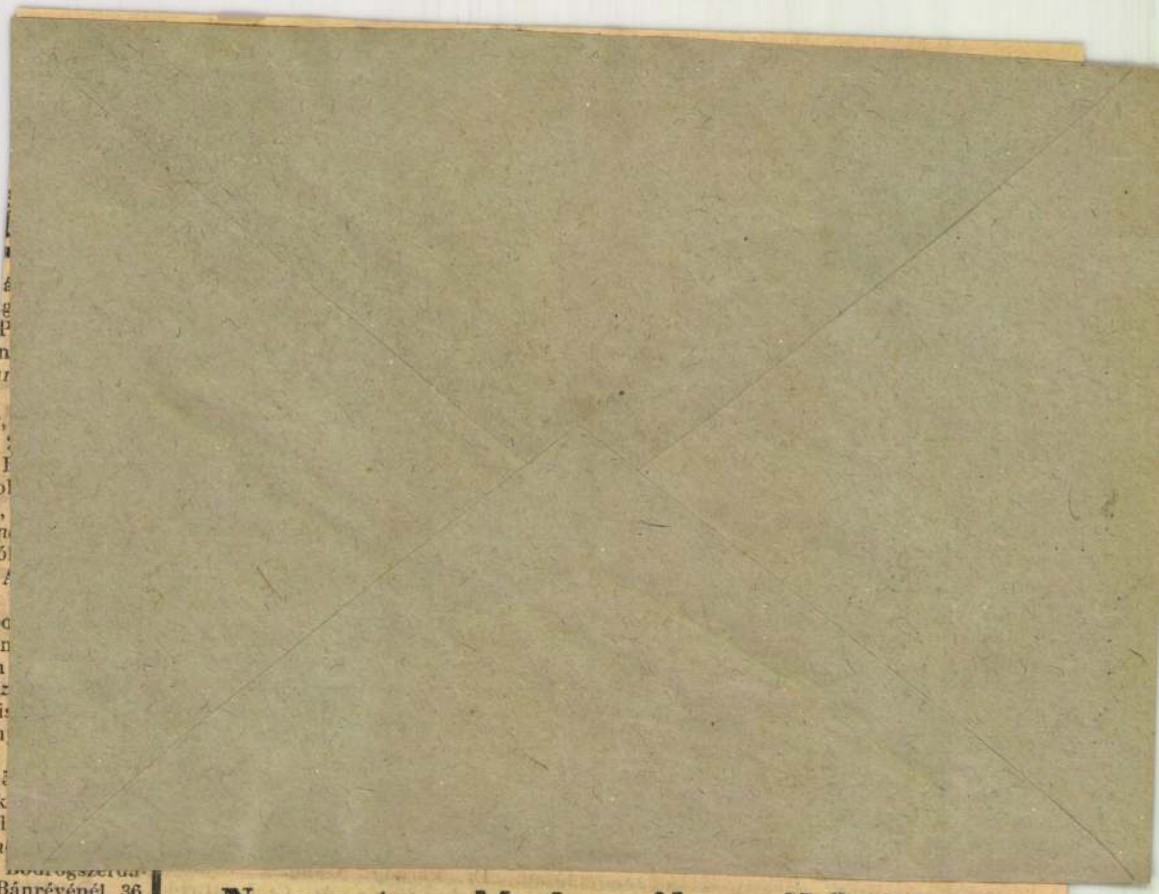

Bánrévénél 36.
metinél 11. — A
. — A *Körösök*
áradnál mínusz
26, Gyománál
arosvásárhelynél
mínusz 12. — A
— A *Velencei-tó*

en. vegyen VOGEL
üzemnél. VIII, Má-
erézia-tér 1. és IV.,
y-körút 28 (Város-
épület).

ú Asszony
ciója

zony segélyakció-
postatakarékpénz-
13 január 7-én a
dományok érkez-

Rt. 5000 P, Ko-
rvatal személyzete
radi m. kir. adó-
62 P, Kolozsvár-
kasz 111 P 50 f.
ir. pénzügyigazga-
gyar Nyomdászok
300 P, Németh
P, Zalaegerszegi
atóság 151.50 P,
énzügyigazgatóság
. kir pénzügyigaz-

Nemzetgyalázó nyilas cikkíró

A *Pesti Újság*-ban mult év augusztus végén egy „Történelmi igazolást kap az Árpádok kéksávos lobogója" című cikkben, mely a nemzeti lobogóval foglalkozott, többek között *az az állítás volt, hogy a piros-fehér-zöld színek voltaképpen a liberális jelszavak rikító szimbólumai.* Nemzetgyalázás vétsége címen indult ezért büntető eljárás, melynek során a sajtójogi felelősséget báró *Kemény* Gábor magántisztviselő vállalta. Rendőri kihallgatása során báró *Kemény* azzal védekezett, hogy a rikító jelzőt nem a nemzeti lobogóval kapcsolatban használta.

A büntetőtörvényszék ötöstanácsa dr. *Héthelyi* Ferenc elnöklésével, szombaton vonta felelősségre báró *Kemény* Gábort. A vádlott *visszavonta a rendőrségen tett beismerő vallomását* és kijelentette, hogy a cikket nem ő írta. Amikor a cikk szerzőségét vállalta — mondotta —, még nem tudta, hogy miről van szó. Becsatolta a cikk kéziratát, amelyből az tűnik ki, hogy a cikket *Uy* Károly írta.

Az ötöstanács ezekután az ügy irattait visszaküldte az ügyészségre azzal, hogy nyomozzák ki, valóban *Uy* Károly-e a cikk írója.

Milyen fellépti díjai voltak az ókori színészeknek

Lehet, hogy a mai időkben rendkívül megbecsülik a színészt, színésznőt, énekest és énekesnőt, fejedelmi fellépti díjakat is fizetnek a modern színigazgatók, de hol vannak ezek a fellépti díjak azoktól a horribilis fellépti díjaktól, melyeket Róma vagy Athén egy-egy kedvencének fizetett az ókori színigazgató. Például néhány érdekes adat: Roscius római színésznek, Cicero kortársának évi fizetése mai pénzben 150.000 pengő

Nagy tűz egy chicagói mulatóban

Zürichből jelentik: Mint Chicagóból jelentik, a szerdára virradó éjszaka nagy tűz ütött ki egy mulatóhelyen, a *Bowling Alley cocktail & Lounge* helyiségeiben. A tűz okát nem ismerik. Rövidesen *heves robbanás történt, amely a mulatóhely tetőzetét a levegőbe röpítette.* A katasztrófa pillanatában több mint 300 ember tartózkodott az étteremben, akik közül *legalább 200 többékevésbbé súlyos sérüléseket szenvedett.* Mintegy 20 ember hiányzik. *(MTI.)*

Hangfogó nélkül

Menedzser-szemlélet

Meglepetés ért a minap. Hangversenyre invitált egy levél, melynek feladóját nem ismertem. Ő sem engem, csak azt tudta rólam, hogy zenei újságíró vagyok, aki előszeretettel látogatja fiatal tehetségek koncertjeit. S épp egy fiatal tehetség miatt íródott ez a bizonyos levél, melyet én tananyagként oktatnék minden menedzseriskolán. Így szól:

„Tisztelt Asszonyom! Zenerajongó vagyok. Házam egy részét kiadtam egy japán zongoraművész fiúnak. Két éve érkezett Budapestre Tokióból, végzett előadóművészként, hogy a Zeneakadémián tovább képezze magát. Tanárai szerint nagyon tehetséges; tavaly második lett a nemzetközi Schumann-versenyen. Sajnos virtuóz játékát egyedül hallgatom, mert senki nem ismeri. Még a múlt évi zeneakadémiai fellépésén is – leszámítva néhány tanulótársát – magam képviseltem a közönséget. Kérem, az ideire jöjjön el, hallgassa meg ezt a ragyogó tehetséget – és ha Önnek is tetszik, segítse az elindulását, megismertetését."

Lehet egy ilyen szívhez szólóan megírt, kedves és egyben céltudatos levélnek ellenállni? *Shigaki Eiji* – így hívják az ifjú ázsiai pianistát – keresve sem találhatott volna ötletesebb reklámfőnököt magának magyar háziasszonyánál, aki a jelek szerint született menedzser. Ért a tehetség felismeréséhez, és megtalálja a módját, hogy mások figyelmét felfedezettjére irányítsa. A japán fiatalember (*Solymos Péter* professzor növendéke) valóban óriási ígéret: játéka csodálatosan gazdag belső világra vall, s egy kirobbanni készülő vulkán ereje feszül az izmaiban. Csupa romantikus művet adott elő (Brahms-intermezzókat, Schumann C-dúr fantáziáját, Schubert c-moll szonátáját, s a nagy sikerre való tekintettel még egy leheletfinom Chopin- illetve egy briliáns Mendelssohn-darabot is), teljes érzelmi azonosulással és eminens technikával. Shigaki Eiji legközelebb Düsseldorfban rajtol, a Clara Wieck-versenyen (ezt is amatőr menedzsere árulta el, aki igen sokat tett azért, hogy április 27-én, pártfogoltja koncertjére legalább félig megteljen a Régi Zeneakadémia kamaraterme). Drukkolok a rokonszenves japán fiúnak, szívből kívánom, legyen ezúttal is a befutók között.

S ugyanígy szorítok *Pertis Attilá*nak, aki egy másik versenyen indul, mint hallom, s különleges igénnyel szerkesztett programját (Bach, Beethoven, Mendelssohn és Liszt egy-egy fantáziáját) a Fészekben zongorázta el az április 30-i koncert első félidejében. A másodikban *Sipkai Deborah* lépett pódiumra választékos belga–francia műsorral: Hasselmans, Fauré, Durand szólódarabjait a Debussy-Triószonáta követte, *Móré Irén* (fuvola) és *Porzsolt György* (brácsa) közreműködésével. Nagy siker volt és telt ház; mindkettőnek őszintén örültem. A hangverseny ugyanis a Fiatal Művészek Pódiuma címen futó sorozat harmadik estje volt, s nekem ez a ciklus szívügyem. Gazdája *Kovács Róbert* (Nemzeti Filharmónia), a következetes és fáradhatatlan tehetségkutató, aki az ellehetetlenülés közepette is szívósan pódiumot teremt a talentumos pályakezdőknek. Az idei csapatban szóhoz jutott *Kenéz László* (zongora) és *Fenyő László* (cselló) *Gödény Márta* (zongora) közreműködésével; a második esten *Nagy Ervin* (zongora) és *Oláh Vilmos* (hegedű), végül fiatalkori műveivel (!) *Bozay Attila*. Íme, egy hivatásos menedzser zenei „étlapja".

Kerényi Mária

Új festői realizmus

Malevics-művek Bécsben

Ha vannak korszakos jelentőségű alkotói a huszadik századi képzőművészetnek, az 1878-ban Kievben született és 1935-ben Szentpétervárott elhunyt *Kazimir Malevics* bizonyosan közéjük tartozik. Munkássága abba a nagy folyamatba tartozott, amelynek során Oroszországban megjelent, a nyugatival szinkronban és azonos minőségben kifejlődött a modern művészet; de pályája végén azt is meg kellett élnie, hogy a szocialista realizmus, a sematizmus jegyében műveit, akár a többi újat kereső szovjet-orosz alkotóét a múzeumi raktárak rejtett zugaiba száműzték. 1910-ben *Larionov* meghívására részt vett a Kíró Bubi csoport első bemutatóján, *Marinettivel*, a futurizmus atyjával való 1914-es találkozása után egy évvel festette első szuprematista képeit. Hamarosan megjelentek teoretikus írásai is, a sorban az első *A kubizmustól és futurizmustól a szuprematizmusig. Egy új festői realizmus* címet viselte. 1917 után jó néhány új művészeti intézmény köszönhette születését éppen Malevicsnek, aki közben művészként is igen aktívan dolgozott.

Művei egy része már életében a világ nagy gyűjteményeibe került. Az otthon maradottak azonban több évtizedes száműzetés után kerültek elő a múzeumok mélyéről, s mutatták be újra a világnak, milyen nagyszerű eredményeket ért el a század első néhány évtizedében *Tatlin*, Malevics, *Rodcsenko* nemzedéke. Az 1989-es szenzációs sikerű átfogó kiállítások után (Amszterdam, New York), az egyéni bemutatók sora mélyíti el ismereteinket a korszak művészetének történetéről. E tárlatok sorában kivételes jelentősége van annak a bemutatónak, amelyet Bécsben rendezett a Bavag Alapítvány, s amely a bemutatott negyven alkotáson keresztül Malevics pályájának egészét tekinti át. A kiállítás nagy értékű alkotásai a szentpétervári állami orosz múzeumból érkeztek, s a korai, posztimpresszionisztikus, szimbolista és a primitív művészetből táplálkozó művektől a kubofuturista és szuprematista korszakon keresztül a kései Malevics újra tárgyias, rejtélyes műveiig vázolják fel művészi útját. Különös súlyt kap a kísérletező, a mindig újat kereső mellett a „másik" Malevics: a művész kötődése az orosz hagyományokhoz, a falusi élethez, amely egyik oka lehetett annak is, hogy nem azt az utat választotta, amelyet számos kitűnő művész, s nem hagyta el Oroszországot 1917 után. E kötődés volt az oka, hogy kulcsszerepet játszott a modern művészet elfogadtatásában, új intézmények létrehozásában – amíg lehetett. Mint annyi más művésznek, az ő számára is tragikus fordulatot jelentett a szocreál egyeduralma. Ideológiák mennek, ideológiák jönnek – az ő művészete azonban máig vonatkoztatási pont maradt.

P. Szabó Ernő

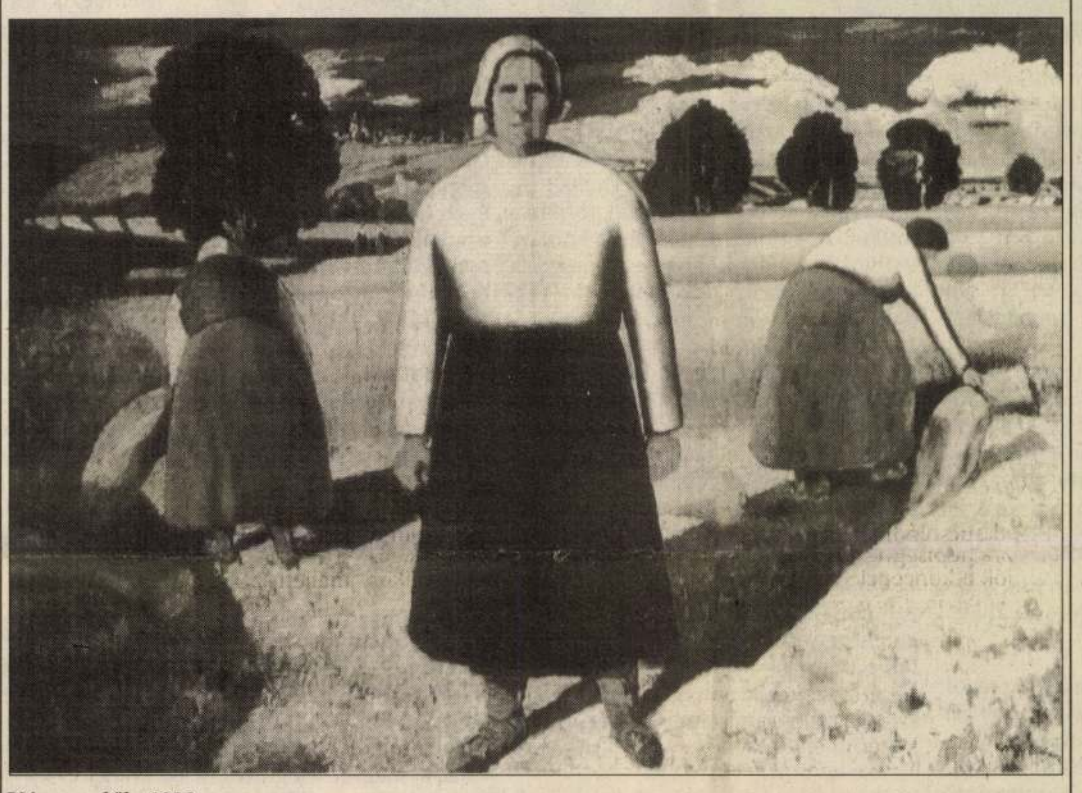

Kéveszedők, 1928

Radnóti emléktábla

Tudósítónktól:

Ismét látható Radnóti-emléktábla Párizsban. A rue Cujas és a Boul'Mich sarka, ahol a tragikus sorsú költő szerint „kissé lejt a járda", a francia fővárosba látogató magyar turisták egyik kedvelt zarándokhelye volt. Az 1939-ben az Hotel de Flandre-ban töltött hónapok emlékét 1968 óta őrizte emléktábla, míg a szállót tatarozni nem kezdték, s el nem távolították a réztáblát. Mindez a nyolcvanas évek elején történt, s ekkor a szállót is átkeresztelték Hotel des 3 Colleges-re.

Mint azóta kiderült, a tábla nem veszett el, a szálló igazgatósága megőrizte, de a falat állandóan befestő rézoxid miatt nem kívánta visszahelyezni. Készséggel hozzájárult viszont, hogy az időjárás viszontagságait jobban álló anyagból újabb tábla készüljön. Így került sor kedden délután *Molnár Sándor* pécsi keramikusművész alkotásának felavatására. A művész és a kivitelező Siklósi Kerámia Műhely ingyen ajánlotta fel a míves táblát, amelyet *Szávai János* nagykövet leplezett le a patinás 5. kerület polgármestere és nagyszámú érdeklődő jelenlétében.

D. J.

A gyöngyfűzés gyötrelme

Kiss Irén verseskötetének bemutatója

Mintha szellemkéz gyógyítaná a ráció metszette sebeket. A költő nem fél az önvizsgálat-élveboncolás kényszerétől. Ám jó ízlése megóvhatja a hangosan szenvedő önmarcangolástól. Gondolkodik – tehát „fáj". Fáj a léte, fájnak a mozdulatai, fáj a lélek csapongása, korlátrombolása, amint a Szellem s a körülmények kalodájából szökni próbál. A fizikai sajgás mégsem a reménytelenség gyötrelme. Verseinek mélyén ott rejtezik a szülés asszonyi (emitt, paradoxálisan) szellemi öröme. A vajúdás metafizikai eredménnyel jár.

Kiss Irén új verseskötetének („Egy szép hologramhoz") majd minden – tíz év terméséből rostált, összegyűjtött – darabja a *szellemi* s a *szenzuális* létérzékelés egymásba villódzásából fogant. Sosem reked meg a tárgyias leképezés „csendélet"-ecsetelésénél, vagy ama bizonyos lélekrezdülések finomrajzú leírásánál, mint megannyi költőnőtársa térben és időben. Az értzékelés menten átsiklik metafizikai övezetbe. Mintha a köznapi dolgok, jelenségek nyomban magasabb összefüggésekben láttatnák magukat a látnoki képességekkel megáldott poéta költői képeiben. Elhagyják a materiális rögh közötöttségüket és az élet marcangolta lírikus „asztrálsíkján" spiritualizálódnak. A hétköznapi lét átszellemítése kísérti versről versre. Nem csoda, ha kötetének egyik tetemes fejezetét Magánmitológa címen gyűjtötte csokorba. És az sem véletlen, hogy a címadó vers a háromdimenzióssá villanó kétdimenziós kép – a *hologram* elnevezést foglalja magába. „Gyöngyfűző" Mestere is, miután a „a gyöngyszemek szívét mind általdöfte zordul / ... / és áthúzta rajtuk démoni fonalát / ... / s a véres éket / átvetette fején, míg csak nyakán nem fénylett", a poéta „hátán lovagolva" suttogja: „Elhoztam neked a Teljességet." (Gyöngyfűzés, avagy a mellérendelés diadala.)

Kiss Irén, aki szorongással éli át létünk idő szabta korlátait („...a Tartam: átkozott terep, / hol az Örökkön megbicsaklik / s létünk vesztőhelyre megy") minduntalan fölteszi magának (a Mindenségnek? Teremtőjének?) a végső kérdéseket. „Viszonyom a föld szellemeihez most cifra / térviszony: teremet bitorolják, már benne élnek: / ennek a rám roggyantott éjnek ki vet véget?" (Szú). Szerelmi versei, akár távozott kedvesének emléke, „lenyomata" a szoba légkörében, „...őrzik a pillanatot, / mely az időn is sebet ejtett, / s amely után csak az értelem legjózanabb / kalandjai megengedettek." (Szoba, változatlan berendezéssel). Költeményeinek színe-java *Lukács Sándor* színművész ajkán hangzik el az Írószövetség minapi könyvbemutatóján, aki – maga is költőként közeledve a sorokhoz, s a művek magvát fölnyitva – hozzásegít a talányos metaforák verssé teljesítésének megértéséhez.

A dedikálással egybekötött bemutatón, a Magvető kiadta kötetről *Koczkás Sándor* már-már talányfejtő, rávezető kérdései fedik föl a költőnő-beszélgetőtárs műhelytitkait. Ráérzéseit bizonnyal hosszas tanulmányozás előzte meg; nem szorítkozott pusztán a szóban forgó kötet átvilágítására, az „alapozás" kedvéért kitért Kiss Irén korábbi könyveinek (vers-, próza- és drámakiadványainak) sommás megítélésére is, hogy a szellemes önvallomás közönség előtti megnyilatkozására bírja rá a csöppet sem vonakodó költőnőt. Az öniróniával fűszerezett konfesszió – szellemi kalanddal ért föl.

Metz Katalin

Támogatás tehetséges fiataloknak

Mint minden év április–május elején, az idén is kiosztották a Kocsis-Hauser Alapítvány díjait azoknak a tehetséges fiataloknak, akik tavaly valamely művészeti ágban kimagasló teljesítményt nyújtottak. Az ünnepélyes díjátadáson Hauser Adrienne és a Thomkins-együttes adott nagysikerű hangversenyt.

A nyertesek valamennyien a mátészalkai művelődési ház művészeti stúdiójának tagjai, lakóhelyük pedig az ország egyik legszegényebb, gazdaságilag legelmaradottabb vidéke.

Baloghné Béres Györgyi, a művészeti stúdió vezetője, kuratóriumi tag – mellesleg Magyarország egyetlen, a gyengébb nemet képviselő fafaragója – elmondta, hogy a zenész házaspár az alapítványt a Mátékszalkán és környékén élő fiatal „zsenik" támogatására hívták életre. A hét és huszonnyolc év közötti pályázók a művészeti ágak széles skáláját képviselik; képző-, ipar-, népművészet, népi tánc és balett, ének és hangszeres zene, irodalom, költészet, fotó- és filmművészet. Az alapítvány az éves hozadékokból származó anyagi támogatást szakmai fejlődéshez nyújta: nyári szaktáborokban való részvételhez, hangszervásárláshoz, külföldi turnékhoz vagy magánórák finanszírozásához.

– Ez az ország egyetlen olyan alapítványa – folytatta a stúdióvezető –, amelyik egy szűkebb régióban vállalta föl a tehetségesek támogatását. A térségben lévő szegénység ellenére a támogatottak szociális helyzete nem befolyásolja a díjazást, a kuratóriumi tagok szigorúan csakis a teljesítményt veszik figyelembe. Ennek ma már egyenes következménye, hogy aki a Kocsis-Hauser Alapítványtól támogatást nyer, annak nem kell bizonyítania tehetségét, s az erkölcsi támogatás mára sokkal többet ér az anyaginál. Az aránylag csekély sajtóvisszhang ellenére egyre többen tudják, hogy létezünk. Az első évben csupán kilencen, idén pedig 54-en pályáztak már, de úgy gondolom, e szűk pátriában is biztosan többen vannak, akik kiugróan tehetségesek.

– A szürkeállományba való befektetés nagyon lassan térül meg – mondja végül. – Szűklátókörű, egyelőre csak a közvetlen anyagi hasznot hajszoló világunkban, még a közvetlenül érzékelhető tehetség is egyelőre értelmezhetetlen a gazdasági élet szereplői számára. Lemérhető ez például abból, hogy az alapítvány lehetőségei ma még mindig csak az alapítókon múlnak... Az is lehet, hogy nem is e vidéken kamatozik majd megszerzett tudásuk, amihez mi is hozzásegítjük őket. Mégis: ezek a gyerekek ma még főként egyetemekre, főiskolákra járnak, s meggyőződésem, hogy eltelik még hat-hét év, közülük sokból e világon jegyzett művész válik.

D. H. G.

Házimozi

Avalon

Amerika az álmok birodalma, az ígéret földje. Emberek milliói álmodoznak világszerte arról, hogy földjére léphetnek, s megcsinálhatják szerencséjüket. A legtöbben persze gazdasági menekültek, akik egy jobb élet reményében kelnek útra, ám sokan vannak, akik politikai okokból kényszerülnek elhagyni szülőföldjüket. *Sam Krichinsky* 1914-ben, az első világháború előestéjén vándorol ki Lengyelországból Amerikába. A Paradicsom kapui éppen július 4-én, a függetlenség napján, az Egyesült államok nemzeti ünnepén tárulnak ki előtte. Talán ennek jóvoltából kerül egyenesbe az élete.

Barry Levinson ebben az 1992-ben készült filmjében egy lengyel bevándorló életét követi nyomon, sorsának alakulását, formálódó kapcsolatait, beilleszkedését az új környezetbe. Egy szerteágazó családregényt mesél el, megható és kedves történetet, amely hangulatos képeivel, remekbe szabott figuráival és bájos humorával megigézi az embert. A boldog békeidők apróceprő örömeinek és fájdalmainak, az egyre terebélyesedő család boldogságának és tragédiáinak lehet részese a néző, hála a nagyszerű színészeknek, mindenekelőtt *Armin Mueller-Stahlnak* és *Elizabeth Perkinsnek*.

(Columbia-Tristar Home Video)

(gégé)

Újra turnézik a Rolling Stones

Jagger nem érzi magát öregnek

A *Rolling Stones* harminc évvel első amerikai koncertkörútja után augusztusban ismét országos turnéra indul, s ezt a tervek szerint jövőre külföldön is folytatja – jelentette be New Yorkban az együttes énekese, *Mick Jagger*, aki sajnálkozott, amiért *Bill Wyman*, a basszista nem tart velük. *Darryl Jones* helyettesíti majd, ő azonban még nem állandó tagja a Stonesnak. Szerinte Wymannek – bár hívták – harminc év után már nem volt kedve sem az új lemezhez, sem a fellépésekhez.

Állítólag nem ez lesz az utolsó koncertkörútjuk, s az együttes legújabb, a Virgin Recordsnál megjelenő *Voodoo Lounge* című albuma várhatóan július 12-től kerülhet a rajongók kezébe. Az országos turné első fellépésére augusztus 1-én kerül sor Washingtonban, a Robert F. Kennedy stadionban. Ezt még az idén 23 amerikai és kanadai városban megtartandó előadás követi, majd januártól Latin-Amerika, Ázsia és Európa visszahódítása következik. Az ötvenéves Jagger a kínos kérdésre, vajon nem túl öreg-e már az ilyen turnékhoz, nyíltan válaszolta: „Nem, csupán egy kicsit több előkészületre van szükségem".

RIPORT

ÁLDOTT LÉGY ÓH OROSHÁZ!

Türelmetlen ember lehetett 250 évvel ezelőtt Dőri Ignác, a Tolna megyei Zomba katolikus ura. Bizonyára fogalma sem volt arról, hogy mi az ökumenikus gondolkodás. Horváth András evangélikus lelkész korabeli följegyzése szerint ez a Dőri Ignác űzte el Zombáról azokat az evangélikusokat, akiket korábban Győr, Sopron, Vas megye falvaiból űztek Zombára, ahol csak 18 évig tartott irántuk a türelem. Hetven család tagjai** lelkiismeretüket és hitüket követve elhagyták házaikat, szántóföldjeiket, jogaikat és fölszedvén minden övéiket, bujdosva jobb hazát keresni indulnak... **Szekerekkel, jószágokkal, gyerekekkel, zombai harangjukkal átkeltek a Dunán, az Alföldön és a Tiszán, s ahol a legenda szerint Ravasz György kikötötte lovát, a Szőlőhegynek nevezett birkalegelőn, megérkeztek oda 1744. április 24-én, s paticsból (sövényből és sárból) rögtön hozzáláttak templomuk felépítéséhez. Arról, hogy az első napokban miben laktak a földjükről elűzöttek, nem szól a fáma, de az tény, hogy megalapították honukat a honban, fölépítették Orosházát, amit 1241-ben lerombolt a tatár, 1595-ben elpusztított a török. A város 1994-ben ünnepli harmadik újratelepítésének 250. évfordulóját.

Az evangélikus templom keleti kapuján felirat hirdeti: ÁLDOTT LÉGY ÓH OROSHÁZ. A Zombáról jött ösök, több lépcsőben, 42 év alatt építették föl késő barokk stílusú templomukat. A mostani helyén eredetileg fatemplom állt, tornyát tűzfigyelésre építették, 1777-ben. 1786-ban, II. József uralkodása alatt a tornyot összeépítették a főhajóval, 1830-ban a déli szárnnyal bővítették. Az egyszerűségében lenyűgözően szép templom 3500 személy befogadására képes.

*

A város keresztyén és keresztény népének emlékezetére az evangélikus templom kertjében április 17-én felavatták az orosháziak sorsát kifejező emlékkövet. Ez áll rajta: ISTEN IRÁNTI HÁLÁVAL A HITVALLÓ ŐSÖK EMLÉKÉRE ÁLLÍTOTTA A 250 ÉVES EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG 1994.

*

A Szőlő városrészben új evangélikus templom épül. Az alapkő letételére április 24-én került sor, Harmati Béla evangélikus püspök jelenlétében.

*

A küzdeni tudás erős hitét és akaratát hozták magukkal az ősök Zombáról – mondta Gulyás Mihály, Orosháza polgármestere a városalapítás 250. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségen, a Táncsics Gimnázium előtti Történelmi Emlékpark avatásakor, április 24-én. Bemutatta Szervátiusz Tibor monumentális alkotását, mely a városi önkormányzat elképzeléseinek megfelelő szellemben készült, hűen tükrözi Orosháza múltját és jelzi perspektíváját. Ünnepi beszédet mondott Für Lajos honvédelmi miniszter. Délután a Petőfi Művelődési Központban a testvérvárosok művészegyettesei adtak szép műsort a nagyszámú közönségnek. Fellépett a Zombai Hagyományőrző Néptáncegyüttes, a finn kuusankoski fúvószenekar, a nagykárolyi népzenei együttes. Jöttek vendégek a romániai Fazekasvarsándról és több németországi testvértelepülésről, köztük itt volt Warmbronn evangélikus gyülekezetének küldöttsége.

Orosháza számára az egész 1994-es év ünnepnek számít. A város önkormányzata ennek megfelően készítette el a városalapítás 250. évfordulójának programfüzetét. A nyitány január 22-én, a Magyar Kultúra Napján volt. Az önkormányzati testülettel együtt bizonyosak vagyunk benne, hogy az év végére Európa sok országában híre lesz a zombai–orosházi harangok szavának.

*

Orosházán a két világháború között nem volt nagybirtok. *A legnagyobb magyar falu* (Darvas József) földműveseinek többsége legföljebb 20 hold földet művelő középparaszt volt, többségük kinn élt a környező tanyákon. Az 1700 tanyából azóta 1400-at leromboltak. Itt már 1944-ben megindult a magánszövetkezés, traktorokat is kaptak a gazdák, éjjel-nappal dolgoztak. A környék nincstelen agrárproletárjait a város emberpiacán vették a gazdák, s az ő segítségükkel művelték földjüket.

A maiak közül sokan mintha szégyenkeznének múltjuk miatt a városban. Maga a polgármester is azt mondja, túlzás, amit az orosoházi véres csütörtökkel kapcsolatban beszélnek az emberek, egyesek pedig egyenesen tagadják, hogy Orosházán emberpiac volt. De vannak, akik arra is emlékeznek, hogy az emberpiacot a Kossuth-szobor környékén tartották, s rosszallják, hogy mára az emlékét is eltörölték. A választók kegyeiért versengő miépesek és a kisgazdák azt mondják: a szocialisták elődei, a kommunisták törölték el az emberpiac emlékhelyét is, mert azok mindig is el akarták törölni a múltat. A munkáspártiak és a konzervativok azt állítják, hogy ezt maguk a kisgazdák tették, akik nem is kisgazdák, hanem kommunisták, mert szégyenkeznek múltjuk miatt. Sőt, 1990-91-ben a szobordöntögetők állítólag magát a Kossuth-szobrot is ki akarták vinni a városból, a népfrontosok védték meg, a Táncsics-szobrot ellenben hátrább rukkoltatták, hogy az önkormányzat akarata szerint helyet adjon Szervátiusznak, a 250 éves város történelmi emlékparkjának. Pedig Táncsics a város képviselője volt... A kommunisták viszont azt állítják, a kisgazdák tüntették el az emberpiacot. Ezzel szeben a demokraták – mind a szabadok, mind a magyarok – leszögezik: ma is van emberpiac Orosházán, s rámutatnak a munkaügyi központ épületére.

*

Most borús, mint *az Isten álorcája*, most meg sugárzik róla a nevetés. Hirtelen, mint felhős égen a nap, ráncokkal sűrűn beszőtt arcán átragyog az öröm. Milyen fiatal! Csak nyolcvan esztendős.

Ajtót nyitott. Áll a kapuban. Áll és vár. Már el is hagytuk. Egyedül maradt.

Ő volt a szállásadónk. Szeretném, ha tetszene neki az egész új Magyarország, legalább ez az orosházi oldal. Magamon érzem kedves, kritikus, felejthetetlen tekintetét. Nem könnyű megfelelni neki. Pedig neki kellene megfelelni. Nekem ő a lányánál is jobban tetszik.

Megszerettem szobáját is, falán régi és új fényképekkel. Különösen a patinás régit, melyen nagy családja körében látható. Milyen nyakas, nemes, keménykötésű férfiak voltak ezek a Zombáról jött, orosházi ősök! Középen áll a nagypapa, előtte a nagymama ül. 90 évet élt, s milyen szép volt. Mint az unokája. Juliska néni is szép, mint Eta néni. Hihetetlen, hogy ez a kislány, a lábuk előtt kucorgó gyerek, nincs már. Eltemették. Mint apánkat, nagyapánkat is.

– Hova a csudába bújhatott el ez a macska is? Cilikém, Milikém, Sárikám! Gyertek elő! – Juliska néni azt mondja, ha nyerne a lottón, nem hármat, százat tartana! – Hol vagytok édes macskáim? – Keresi őket fészerben, keresi padláson, nehézkesen felmegy a létrán. Hívogatja őket, nehogy éhen haljanak. Hasasak, vemhesek, talán már meg is kölykeztek. – Ha kinyílik a szemük, előjönnek az anyjuk után! – Megeszik a szalonna bőrkét is. Elrágódnak rajta. De hogy dorombolnak a lecsókolbásznak! – mondja, s felragyog. Megy tovább. Már a szobában dörmög, keres valamit megint. Meg-megáll. Nem nyafog. A lánya sem. Mint a felhő és a Nap. Zombáról érkezett nomád, Levédiából jött besenyő. Áll a sátra előtt, odaillőn, s ez nem látomás. Minden foga ép, erős, fehér. Utánozhatatlan ős, tünemény, megművelt föld, kertben virágzó meggyfa. S hogy tud enni, teremtőm!

Lefekvés előtt meg akartam tőle kérni a lányát. A lány szótlanul becsukta az ajtót, én meg elvettem.

Hajnalodik. Juliska néni dörmög, keresgél megint. – Ez a bolond lány hogyan a csudába rúghatta ki a macskás képből a rajzszeget!? Meztelen talpába ment, s a hülye újságírójával elvitte Pestre azt is?

*

Gulyás Mihály polgármester jóvoltából lenyűgöző adattárhoz juttathatjuk olvasóinkat. Eszerint Orosháza 20222 hektár területen fekszik, ebből 2318 hektár a belterület. 1744-ben 70 család települt le Orosházán, lakóinak száma 1852-ben kb. 10 ezer, 1900-ban 20 ezer, 1941-ben 26 ezer, 1983-ban 36 ezer 582. Ma 34 ezer 526-an élnek a városban.

*

Viharsarok című könyvében *Féja Géza* az orosházi földművelést példaképként említi. A termelőszövetkezetek kezelésében levő földek nagy része visszakerült volt tulajdosaikhoz. Ma szépen megművelt földek, ragyogó vetések láthatók az egész környéken. Még 200 földigénylő szeretne földet kapni a volt állami gazdaság részvénytársaggá alakult földjéből, az átadás azonban nehezen megy.

*

Orosháza legfontosabb ipari létesítményei: Üveggyár (öblös üveg), Hunguard-Float Üveg (síküveg), Mezőgép, Baromfifeldolgozó Rt., Alföldi Kohászati Gépgyár, Vas- és Műanyag Ipari Szövetkezet, Kazánépítő Szövetkezet, Euro-Unior (gázkészülékgyártó és szolgáltató szövetkezet). Az aktív keresők száma 16957. Regisztrált munkanélküli: 1919 fő, ennek 25 százaléka 25 év alatti fiatal. Havonta 150–200 álláshelyet tud felajánlani a munkaügyi központ, elsősorban a szakképzett középkorúaknak (fizikai) szakmunkát. A munkához jutásban előnyt élveznek a jól képzett, nyelvismerettel rendelkezők, életkortól függetlenül. A munkaügyi központ különösen a fiatalok átképzését segíti. 1993-ban állásbörze volt, melyen részt vettek Békés megye munkáltatói és a páklyakezdők. Sokan így találtak munkát. Az átképzésre járó fiatalok 110 százalékos járadékot kapnak, plusz útiköltséget (diákigazolványt). A város megtartó ereje gyenge.

*

Orosháza nyolc általános iskolájában ma 3149 gyerek tanul. Az öt középfokú iskola (Táncsics Mihály Gimnázium, Kossuth Lajos Mezőgazdasági Szakközépiskola, 612. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet, Gépíró és Gyorsíró Iskola, Műszaki-Technikai-Honvéd Szakközépiskola) tanulóinak létszáma összesen 1751 fő.

*

Orosházán három közművelődési intézmény van: Petőfi Művelődési Központ, Városi Könyvtár, Szántó Kovács János Múzeum. A működésükhöz szükséges legalapvetőbb feltételek biztosítottak, a szakalkalmazotti létszám egyik intézménynél sem csökkent. A könyvtár beszerzési kerete a szintentartást is alig fedezi, állományfejlesztésre nem jut pénz (a könyvek ára folyamatosan növekszik). Az épület felújításra szorul.

*

Békés megye 12 városa közül Orosháza infrastruktúrája a hatodik helyen áll. Kevés a telefon is. Egy hónapja egy magyar–amerikai vállalat nyerte el a telefonhálózat fejlesztésére meghirdetett pályázatot. Azt ígérik, hogy 1997 végére megoldják a kérdést.

*

Az örökölt 150 milliós adósságot kifizették. A kórház rekonstrukciója az első ütemben 1,5 milliárd forintba került. Az utak kiépítettsége 1990-ben közel 31 százalékos volt, 1993 végére ugyanaz közel 44 százalékos. A 167 kilométer önkormányzati útból 74 kilométer kiépített. A 7,7 kilométer kerékpárútból az utóbbi négy évben 5,4 kilométer épült. Felépült továbbá a VII. sz. általános iskola új, négy tantermes egysége, új a posta, több intézményt részlegesen felújítottak, jó minőségű a város ivóvize. A gimnázium részére számítógépes termeket alakítottak ki, épül a 100 éve várt vasúti felüljáró, jórészt tisztázódott az önkormányzat vagyoni helyzete. Az egyházak és az önkormányzat megállapodott az egyházi vagyon átadásáról. Megkezdődött a szennyvízhálózat kiépítése: a 150 milliós programból idén 14 milliós részprogram megvalósul, és 1997-ig befejeződik. A keleti városrészben a csapadék-vízelvezető rendszer 30 milliós beruházással ez évben megkezdődött. A szeméttelepet 12 millióért megcsinálják.

Nem futotta a költségvetésből tanuszoda építésére, a gyopárosfürdői kempingtábor létesítésére, intézmények felújítására (pl. a 100 éves József Attila általános iskola felújítása csak részleges lehetett).

*

Gulyás Mihály polgármester elégedett a képviselőtestület munkájával, a szakigazgatás mellett a testület tagjai is lelkiismeretes munkát végeztek. Elégedett továbbá az elmúlt évtizedben épült lapos tetejű házakkal, a tornateremmel. Bántja, hogy sokan rengeteg pénzt költenek el az italboltokban. És azt kívánja: bárcsak ne szemetelnének az utcán az emberek! Le kellene vetni a világvárosi gőgöt Orosházán (is), hogy a város megmaradhasson szerény, közösségi tudatot ápoló településnek.

*

A városban itt is, ott is – például az Alföld szálló előtt és a polgármesteri hivataltól az evangélikus templom felé vezető út kanyarulatában, ahol szabad tér van – szívet-lelket gyönyörködtető tulipánerdő pompázik. Áldott legyen a kéz, mely a virágokat ültette. S az is, amelyik nem töri le.

Benke László

Svéd lap beszámolója a németországi életről

Stockholm, január 11.

(Interinf.) *Jaederlund, a Stockholms Tidningen munkatársa, aki két évig élt Berlinben mint lapjának tudósítója és most visszatért a svéd fővárosba, hosszabb tudósitást közöl a németországi hangulatról és helyzetről. Bevezetőben megemliti, hogy Howard Smith amerikai ujságirónak „Az utolsó ponat Berlinből" cimü könyve tulzásokat tartalmaz és propaganda-szellemü" és „kizárólag az amerikai közönségnek van szánva".*

Az alaphangulat Németországban — irja Jaederlund — lényegében nem különbözik az 1940. októberi hangulattól, amikor már tisztában voltak azzal, hogy hosszu háboru előtt állanak. Az 1941—42. évfordulóval szemben most annyiban tapasztalható uj hangulat, hogy erősebben megnyilvánul a humor.

A polgári lakosság ellátása — folytatja Jaederlund — ebben az esztendőben kedvezőbbnek látszik, mint a mult évben. Berlini vendéglőkben például kevés élelmiszerjegy ellenében bőségesen és jól lehet étkezni.

A német nép bámulatos fegyelmet tanusit és egyre erősebb az a benyomás — igy foglalja össze megfigyeléseit a svéd tudósító —, hogy ez a magatartás nemcsak emberi szervezés következménye, hanem a német nép és vezérének sorsából adódik. Ekképen az 1943-i uj esztendőt uj szellem jellemzi.

Jaederlund ismerteti a Németországban működő külföldi laptudósitók munkájának körülményeit is és kiemeli, hogy a hadviselő országok közül egyedül Németország engedi meg még magának a semleges külföld felé irányuló szabad hirközvetités fényüzését, ugy, hogy ezekért a hirekért maga a laptudósitó felelős. (MTI.)

Az Orvosi Kamara az ingyenes orvosi munka megszoritásáért

A Budapesti Orvosi Kamara a belügyminiszterhez felterjesztést intézett és abban kitér a tulzottan elfajult ingyenes orvosi munka kérdésére. Köztudomásu tény, hogy a társadalom és hatóságok egyetlen foglalkozási ágtól sem kivánnak annyi ingyenes munkát, mint az orvostól. E tekintetben sok visszaélés történik az orvosi hivatás humanitárius jellegével.

A humanitásnak olyan formában való gyakorlása azonban, hogy a jobb vagyoni halyzetü, vagy fizetésü beteg az orvost ingyen vagy megalázó fillérekért vegye igénybe, teljesen időszerütlen és a jóerkölcsökbe ütköző.

Az ingyenes orvosi munkának alkalmakként az arra rászorult által történt igénylését az orvosi kar nem kifogásolja, felemeli szavát ellenben a jótékonykodásnak, vagy a szociális megsegitésnek oly formája ellen, amikor egyes intézmények, szervezetek *a maguk erkölcsi tőkéjének gyarapitása céljából olcsó, vagy ingyenes munkára kalkulált egészségügyi kereteket létesitenek vagy ingyenes orvosi rendelőket állitanak fel.* Mindenesetre megállapitható, hogy a közönség felfogásában is valamelyes javulás mutatkozik és az ingyenes rendelésekből elmaradoznak a jobbmódu betegek, akik azelőtt anyagi helyzetük leplezésével nagy tömegben keresték fel az ingyen rendelőket. *Az Orvosi Kamara szükségesnek tartja a kérdés gyökeres rendezését.*

Német lap érdekes cikke a magyar belpolitikáról

(T. P.) A *Münchener Neueste Nachrichten* «Magyarország utja» cim alatt közli Arthur *Kornhubernek*, budapesti tudósitójának figyelemreméltó cikkét. Kornhuber cikkében megállapitja, hogy az 1941-es esztendő további magyar revizionista kivánságok beteljesedésének az esztendeje, amelyekkel az 1939-es esztendő megkezdődött, az 1942-es évre Magyarország hadbalépése nyomta rá bélyegét. Magyarország részvétele a bolsevista ellenség ellen folyó háboruban — ennek az ellenfélnek véres uralmát Magyarország már az első világháboru után átélte és vitéz *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzójának vezetése alatt a nemzeti ellenforradalommal leküzdötte — a nép életbenmaradásának biztositását szolgálja, amelyet még a közelmultban is a vörös hullámok veszélyeztettek a Kárpátok koszorujánál. A magyar honvéd, aki német és szövetséges bajtársaival vállvetve harcol a Don mentén, *Európa biztositásáért harcolva, sokkal inkább latbaveti életét, mint más távolabb fekvő nép.*

A cikk irója a továbbiakban Magyarország belső problémáival foglalkozik. Számos olyan kérdésben, amelyek a multban erősen befolyásolták Magyarország politikáját, mint pl. a *nemzetiségi kérdésben a legujabb események figyelemreméltó változást idéztek elő*, amely megnyilvánult a vezető réteg szellemi magatartásában, ami reménhetőleg érezteini fogja kedvező hatásait. A lényegében azonban továbbra is fennáll az a döntő jelentőségü kérdés, hogy Magyarország, tekintve a mindenütt kibontakozó európai ujjárendezést, a *radikális szociális megujulás utjára lép-e, vagy pedig csupán arra szoritkozik, hogy elővigyázatos tartózkodással csupán egyes reformokat valósitson meg.* A lap ezután kifejti, hogy a nemzeti ellenzék radikális reformokat követel és kivánatosnak tartja, hogy Magyarország fokozottabb mértékben készüljön fel a világnézeti harcra is és ezzel kapcsolatban foglalkozik *Kállay* Miklós miniszterelnöknek a képviselőházban tett idevonatkozó nyilatkozatával. A miniszterelnök a legujabb tagadhatatlan szociális vivmányokra utalva, *állást foglal a forradalmi programokkal szemben és egy elővigyázatos és alkalmazkodó politika mellett száll sikra.* Kijelentette, hogy jól ismeri az ezeréves államépület vakolathibáit és repedéseit és hogy ő is az épitmény tökéletesitésén fáradozik. *Azonban a jelenlegi nehéz időkben* — mondontta *Kállay* Miklós miniszterelnök — *vizsgálat tárgyává kell tenni előbb, hogy rendelkezésre áll-e az uj épitéshez szükséges anyag és van-e elég munkáskéz.*

Ha ezeket az ellentéteket egy formulában akarjuk megszövegezni — állapitja meg a cikk irója —, ugy leszögezhetjük, hogy Magyarország minden politikai köre *tudatában van a reformok szükséges voltának* és hogy *csupán az elkerülhetetlen megujulás müvének méretét és annak ütemét tekintve térnek el a vélemények.*

Kuriai itélet a durva férjről

Egy fővárosi tisztviselő felesége ellen válópert indított. Keresetében többek között arra hivatkozott, hogy *a felesége sértegette és mások előtt lekicsinylően nyilatkozott róla.* A férj állitásával szemben a feleség azzal védekezett, hogy férje durva volt hozzá, sőt bántalmazta is. Mégis mindent eltürt, mert abban bizott, hogy férje megváltozik. Ezzel szemben a férj elhagyta a közös lakást és eltartásáról sem gondoskodik. A férj és a feleség állitásaikat tanukkal bizonyitotta. *A Kuria a férj bontókeresetét elutasitotta.* Az itélet elvi jelentőségü indokolásában a Kuria kimondotta, hogy *az olyan férjnek, aki feleségével szemben a családi életben alantas hangnemet használ, aki feleségének tettleges bántalmazását magának megengedhetőnek tartja, nincs erkölcsi jogosultsága ahhoz, hogy felesége szóbeli sértegetéseit és lekicsinylő nyilatkozatait sulyos házastársi kötelességsértésként panaszolhassa.*

Milyen közellátási szelvényeket lehet ezen a héten beváltani?

A főváros közélelmezési ügyosztályának rendelkezése alapján a budapesti közellátási szelvényiv 2. sz. szelvényére a január 11—17-ig terjedő, vagyis erre a hétre két kilogram burgonyát kell kiszolgáltatni. Ugyancsak ezt a mennyiséget kell kiszolgáltatni Budafok, Kispest, Pestszentlőrinc, Pestszenterzsébet, Rákospalota és Ujpest városokban az *1.* számu szelvényre. Az *U* szelvényre január 15-ig fél kilogramm babot, az *A* szelvényre pedig 4 darab tojást kell kiszolgáltatni. Az *M N O* szelvényeket január 31-ig szappanra váltják be.

Mai élelmiszerárak

A nagycsarnoknak két ujdonsága is van, mind a kettő a déliggyümölcspiacon: az egyik az olasz gesztenye, nagyon szép, nagyszemü, induló ára kilónként 5.10—5.40, a másik a mandarin, induló ára 5.00—6.00. Ugyanennyi a narancs ára is, de még szükösken van forgalomban. A hazai gyümölcsök közül az alma áll az élen. Nagy bőlöe a kinálat és élénk a kereslet is. A közönséges rétesalma kilója 1.50—2.00, a nemesebb fajtáké 2.40—4.50, sőt 5 pengő is. Körte 4.80—5.00, héjas dió 4.50—6.20, dióbél 10 dekánként 1.50—1.60, naspolya 1.80—2.00. A zöldség- és főzelékpiacon nagyjában a szombati árak vannak érvényben. A felhozatal is főként kedden vesz nagyobb lendületet. A tejtermékek piacán tehénturó fut be kiadósabb mennyiségben, több sovány és kevesebb félkövér. A sovány kilója 1.30, a 15 százalékos zsirtartalmu félkövér 1.50. Juhturóból vontatottabb a felhozatal, kilója 4.10. Népszerü kezd lenni az ömleszteit sajt és aránylag olcsó volta miatt — tiz dekája 40 fillér — sok a vásárlója. A vajból a pasztőrözött kerül piacra, 10 dekája 78 fillér. A huspiacon, mint hétfőn rendesen, csöndes a forgalom.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Szépitő tükör egy világhirü luxushajó kabinjaiban

Az a pazar luxus, amelyet békeidőben az egyes hajóstársaságok utasaiknak nyujtottak, olyan apróságokra is kiterjedt, amelyekre csak a legraffináltabb kiszolgálási készség gondolhatott. A Normandie nevü luxusgőzösön pl. a kajütökbe olyan tükröket állitotak be, amelyek egyenesen megszépitették azt, aki belenézett. Leloptak valamit az arc deformáltságából, simitottak a gyürődéseken és valami különleges fonocsorázás révén, amelynek titka egy párizsi tükörgyár tulajdona volt, mindenkinek a valóságnál több pirt, illetve barnaságot loptak az arcára ezekkel a tükrökkel. E kegyes csalás ellen egyetlen panasz sem hangzott el. Ugy látszik, mindenki szivesen vette, ha ezek a tükrök hizelegtek annak, aki eléjük állott. Ilyen kegyes hizelgésre nincs szüksége egy remek magyar italnak, a Dreher sörgyár Góliát sörének, amelyet most tél közepén hoztak forgalomba, mert szine a legszebb aranybarna és habja olyan hófehér, hogy vetekszik a gyönyörü januári hó fehérségével.

Összeütközött két villamos a József-körúton

Vasárnap, a késő esti órákban összeütközött egy 6. és egy 20. jelzésü villamos a József-körut és a Népszinház-utca kereszteződésénél. Szerencsére az összeütközésnek csupán két sérültje van. *Zavarkó* Károlynét, egy pénzbeszedő 22 éves feleségét a mentők zuzódásokkal, *Ráboszin* Ferenc 22 éves müszerészt pedig agyrázkódással szállitották a Rókus kórházba. Szélesköru vizsgálat indult annak megállapitására, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

Jár-e tartási hozzájárulás a munkaszolgálatra behivott zsidó kereskedelmi alkalmazottaknak

A kolozsvári Baross Szövetség illetékes helyhez fordult annak tisztázása érdekében, hogy *a munkaszolgálatra behivott kereskedelmi alkalmazottaknak a személyi feltételek fennforgása esetén jár-e tartási hozzájárulás.*

A Baross Szövetség a következő felvilágositást kapta: A polgári peres és nem peres eljárásban, valamint a magánjogi kötelezettségek tárgyában a háboru következtében szükségessé vált, kivételes szabályok megállapitásáról szóló rendelet értelmében a rendkivüli fegyvergyakorlatra bevonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyairól és az eltartottaik részére járó tartási hozzájárulásról szóló miniszterelnöki rendelet a *rendkivüli fegyvergyakorlatra bevonult személyek és eltartottaik részére biztositott kedvezmények az 1942. év április hó 1. napjától kezdődő hatállyal mindazokat a személyeket és eltartottaikat megilleti, akik a rendes két-, illetve háromévi tényleges szolgálatra bevonulás esetén kivül tényleges szolgálatot, vagy közérdekü munkaszolgálatot bárhol teljesitenek.* Tekintettel arra, hogy a zsidónak tekintendő személyek katonai szolgálata tárgyában kiadott rendelet értelmében ezeknek a személyeknek munkaszolgálata a honvédség kötelékében kisegitő szolgálatnak tekintendő és *a tartási hozzájárulás egyéb feltételek fennforgása esetén az 1939. évi honvédelmi törvény értelmében zsidónak tekintendő személyek munkaszolgálatára behivott kereskedelmi alkalmazottak hozzátartozóinak jár.*

Több árdrágitót itéltek el sulyos szabadságvesztés és pénzbüntetésre

Fecskó Lászlóné piaci árust a pestvidéki törvényszék mint uzsorabiróság árdrágitó visszaélés büntette miatt *héthónapi börtönre itélte*, mert a pestszenterzsébeti piacon 40 kiló zabot — férje cséplési részesedését — egy tételben eladta kilónként 24 fillérért. A budapesti tábla dr. *Tokay* Gyula kuriai biró elnöklésével tartott tárgyaláson a vádlott cselekményét árdrágitó visszaélés vétségének minősitette s ehhez képest a büntetését *négyhónapi* jogházra mérsékelte.

Lampert Béla pestszenterzsébeti bentes tavaly juliusban közölte ismerősével, *Sticker* József kövezősegéddel, hogy volna zugforgalomban eladó szalonnája. Sticker 34 kiló szalonnát megvásárolt, kilónként 7 pengőért, amelyet zugforgalomban *még aznap kilónként 8 pengőért adott el.* A budapesti büntetőtörvényszék mint uzsorabiróság Sticker Józsefet árdrágitó visszaélés büntette miatt nyolchónapi börtönre, Lampert Bélát pedig másfélévi börtönre és 1000 pengő pénzbüntetésre itélte el. *A tábla Sticker büntetését hathónapi, Lampert büntetését pedig tizhónapi börtönre szállitotta le.*

Juhász Sándor 61 éves gazdálkodó és Andor nevü fia Zaránk községben vajat vásároltak kilónként 4 pengő 9 fillérért és azt a környéken *12 pengős áron adták tovább.* A hevesi járásbiróság fejenként *héthónapi fogházra itélte el a vádlottakat.* A tábla ezt az itéletet dr. *Markovits* Antal királyi főügyészhelyettes felszólalása után *helybenhagyta.*

Farkas Kálmán 71 éves cserhát-utcai textilkereskedő ellen bizalmas feljelentés érkezett, amely azt panaszolta, hogy *Farkas* az üzletében a textilárukat *a maximális árnál drágábban árusitja.* Hivatalos közegek próbavásárlás végett megjelentek a cserhátutcai üzletben és ez alkalommal *Farkas* Kálmán kanavászért, fehér vászonért és egyéb textilcikkekért csakugyan magasabb árat követelt a hatóságilag megállapitott maximális árnál. Megindult ellene árdrágitó visszaélés büntette miatt a bünügyi eljárás és a budapesti büntetőtörvényszék mint uzsorabiróság ezért *nyolchónapi börtönre itélte el.* Az uzsorabiróság itélete ellen bejelentett semmisségi panaszok folytán a tábla dr. *Horváth* Géza elnöklésével tartott tárgyalás után a nyolchónapos börtönbüntetést helybenhagyta, *azonban a pénzbüntetés összegét 5000 pengőre és a vagyoni elégtétel összegét szintén 5000 pengőre emelte föl és elrendelte, hogy a vádlott üzletében feltünő és látható helyen az itélet rendelkező részét fél évig kifüggesztve tartsa.*

Schwartz Ignác 62 éves szatócs a gróf Haller-utca 44. szám alatt levő üzletében tartott próbavásárlás alkalmával a hatósági közegeknek *rózsaburgonyát, vöröshagymát, fokhagymát és trappista sajtot a maximális árnál drágábban akart eladni.* Az uzsorabiróság ezért hathónapi börtönre, 500 pengő pénzbüntetésre és 300 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére itélte. *A tábla ezt az itéletet helybenhagyta azzal,* hogy a vádlott fél éven keresztül az itélet rendelkező részét üzletében *köteles látható helyen kifüggesztve tartani.*

Schächter Lajos textilhulladékszedő a hatósági előirás megszegésével nem szolgáltatta be a körzeti megbizottnak az általa összeszedett textilhulladékot, hanem sajátmaga értékesitette ezt az árut a zugforgalomban. Később összejátszott *Daszkál* Béla textilhulladékszedővel, aki az általa gyüjtött hulladékot átadta *Schächter* Lajosnak s ezt *a portékát is a zugforgalomban ez előirt árnál drágábban értékesitette.* Az uzsorabiróság *Schächter* Lajost árdrágitó visszaélés büntette miatt tizhónapi börtönre, 100 pengő pénzbüntetésre itélte el, mig *Daszkál* Béla árdrágitó visszaélés vétsége miatt négyhónapi fogházbüntetést kapott. Az ügyészség semmisségi panasza folytán a tábla dr. *Schindler* Dezső kir. főügyészhelyettes felszólalása után *Schächter főbüntetését egyévi börtönre, Daszkálét háromhónapi fogházra emelte fel s elvonta mindkettőnek iparüzési jogosultságát és öt esztendőre eltiltotta őket a közszükségleti cikkekkel való kereskedéstől.*

Mindenki lapja A Mai Nap

Harmincadik
PAGER ANTAL
nagysikerü magyar filmje
Mától kizárólag MESEVÁR (Elit)

OPERETTBEMUTATÓ A SZEGEDI VÁROSI SZINHÁZBAN

Szeged, január 11.

(A MAI NAP szegedi tudósítójától.) A szegedi Városi Szinház kitünő operettegyüttese ünnepi előadás keretében mutatta be *Hegedüs* Tamás és *Vécsey* Leó hangulatos, vidám zenés játékát, a *Kata, Kitty, Katinkát*, amely az elmult sziniévadban közel százszor került szinre a Fővárosi Operettszinházban. A szorongásig tömött nézőtéren Szeged társadalmi, közigazgatási, irodalmi és müvészeti előkelőségei szinte teljes számban ott voltak s valósággal a zenés, vidám szinpadi müfaj megujhodását üdvözölték és ünnepelték a két fiatal pesti szerző izmos cselekményü, ötletes és hangulatos muzsikáju viziátékában. *Vécsey* Leó operettmeséje és dialógusfelépitése jóval felette jár az átlagos librettóirodalom sablonos, gyári termékeinek, invenciózus, szivvel és derüvel teli s mindenekfelett korszerü s ugyanugy *Hegedüs* Tamás melódiagazdag, friss, bővérü muzsikája csupa szikrázó szellem, ötlet és elragadó hangulat. A legtöbb melódiát a képszüneteket kitöltő közzene alatt már együtt dudolta a szegedi közönség a zenekarral.

A szegedi előadás szinben, gondos kidolgozottságban, jókedvben és kiállításban semmivel sem maradt mögötte a budapesti bemutatónak, sőt egyes képekben felül is multa azt. A három cimszereplő primadonna közül *Radnóthy* Éva (Katinka) meleg, gyönyörü hangja, pompás megjelenése, *Harcos* Irén *(Kitty)* vigjátéki készsége, énekkulturája és temperamentumos tánca és *Bodnár* Mici *(Kata)* közvetlen bája és szikrázó vidámsága uj fénnyel, eleven szépségben bontakozott ki a sikerhangulatban, a hálás szerepek révén. A férfiőszerepek közül *Márkus* Lajos széphangu és elegáns, vidáman könnyed alakitása, *Szegedi-Szabó* István hatásos és meglepő idősebb bonvivánfigurája, *Károlyi* Vilmos jóizü humora, akrobatikus tánca külön értékei voltak az előadásnak, éppen ugy, mint kisebb szerepeikben *Solymossy* Imre, dr. *Várady* Szabolcs, *Szántó* Mária, *Bakos* Gyula és *Csák* Hugó kivételes szinpadi kvalitásai. *T. Török* Emil karnagy a kitünő katonazenekar élén biztos kézzel, gyakorlott erővel virágoztatta ki a pompás melódiák szépségét és *Ihász* Aladár gondos, pazar rendezése, *Molnár* Sándor hatásos, szép diszletei, hasonlóképp a ritka, kétségtelen siker szolgálatában álltak. A premierest forró hangulatában a két fővárosi szerzőt és a főszereplőket szinte tüntetésszerü melegséggel, a „vastapsos" siker minden külsőségével ünnepelte a közönség és az első tiz előadás elővételben elkelt, sorozatos táblás házai az évad egyik legnagyobb operettsikereinek körvonalait idézik.

Csányi Piroska

BEMUTATÓ A PÉCSI NEMZETI SZINHÁZBAN

Pécsről jelenti a *MTI:* A pécsi Nemzeti Szinház operettegyüttese *Hlatky* László igazgató irányitása mellett pénteken este mutatta be *Vécsey* Leó és *Hegedüs* Tamás *Kata, Kitty, Katinka* cimü operettjét. A közönség nagy tetszéssel és melegséggel fogadta a darabot és a főszereplőket, valamint a rendezőt sokszor a lámpák elé szólitotta.

Rembrandt

Nagyszabásu film kerül napokban bemutatásra az Uránia-filmszinház an. A film hőse Rembrandt, a nagy holland festő, akinek életörténetét világhirü müvein keresztül eleveniti meg ez a mozgókép. A film a szombati sajtóbemutatón megérdemelten nagy sikert aratott. Rendezője Hans Steinhoff, a fényképezés pedig Richard Angst munkája. Főszereplői Ewald Balser, Gisella Uhlen és Hertha Feiler. A zenét Alois Melichar komponálta.

Hegyek leánya

A Délibáb közel kétesztendős munkával készitette el Tormay Cecil «Emberek a kövek között» cimü, nagysikerü regényének filmvátlozatát. A könyv megfilmesitésével már régen foglalkoztak, azonban kivitelezésére mindezideig nem került sor. A film hőse egy különös életü, hányatott sorsu furcsa leány, akit a regényben is a «hegyek leánya» névvel emleget az irónő. A történet cimszerepében Fényes Alisz, a Vigszinház müvésznője remekel, aki ezuttal élete legjobb alakitását nyujtja ebben a franciásan eredeti, kitünő történetben. Partnerei, Nagy István, Hosszu Zoltán, Ladomerszky Margit, Greguss Zoltán és Orsolya Erzsi szintén gondoskodnak arról, hogy a film megérdemelt sikert érjen el.

MIKI EGÉR filmkritikája

BENGÁZI

Nemzeti Apollo

A most folyó nagy háboru egyik legérdekesebb, legnagyobb küzdelme elevenedik meg a Nemzeti Apollo vásznán ebben a filmben. Arról a harcról szól ez a történet, amelyet az olaszok és ellenségeik vivtak a tripoliszi nagy erősség birtokáért. Ebben a keretben játszódik le hat család megrázó, megindító története, amelyek közül az egyik, egy olasz tüzértiszté a legmegrázóbb. Hatalmas szereplőgárdával készitették el ezt a filmet, amelyen megiátszik, hogy milliós költségvetése volt. A női főszereplője Tasnádi Fekete Mária, rajta kivül kiváló olasz színészek játszanak benne: Fosco Giachetti, Amadeo Nazzari, Vivi Gioi és Laura Redi. Az Olaszországban tombolós sikert aratott film budapesti bemutatását a magyar közönség nagy megértéssel fogadta.

Mindenki lapja A Mai Nap

Bemutató filmszinházak

ÁTRIUM (Margit-krt 55. Tel.: 153—034) Szerető fia, Péter (Páger, Bordy). (½4, ½6, ½8, v. és ü. ½2-kor is.)

CORVIN FILMSZINHÁZ (Ülői-ut és József-körut sarok. T.: 138—988, 839—584). Gyávaság (Szeleczky, Hajmássy). (3, 5, ½8, v. és ü. 1-kor is.)

DEÁK (DÉCSI) FILMSZINHÁZ (Teréz-körut 28. Telefon: 121-343, 125-952.) Kalyi. — Hiradók. (½2, ¼4, ½6, ½8)

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. sz Telefon: 189—707. 189—543). Szép csillag. (Páger Antal.) (3, 5, ½8, v. és ü. 11-kor is.)

KAMARA FILMSZINHÁZ (VII Dohány-utca 42, Telefon: 423—901.) Férjhüség. Prolongálva. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8.)

KASZINÓ FILMSZINHÁZ (Eskü-ut 1. Telefon: 185—329, 383—102.) Kalyi. (Tolnay Klári, Bilicsi, Mály, Kiss Manyi, Vaszary.) Előadások kezdete hétköznap: ¼4, ½6, ½8. Szombaton ½2, ¼4, ½6, ½8. Vasár- és ünnepnap d. e. 11-kor, d. u. ¼4, ½6, ½8.

KORZÓ (IV., Váci-utca 9. Tel.: 182—818). Szerető fia, Péter (Páger Antal). (½4, ½6, ½8, v. és ü. 11-kor is.)

NEMZETI APOLLO (ROYAL APOLLO) (Erzsébet-körut 45—47. Tel.: 222—012.) Bengázi és magyar hi adó. (3, 5, 7, sz. 1, 3, 5, 7, v. és ü. 11-kor is.)

OMNIA (Kölcsey-utca 2. sz T.: 130—125.) December 22-től: Szakitani nehéz dolog. Hiradók. Előadások hétköznap: ½4, ½6, ½8, szombaton: ½2-kor is. vasár- és ünnepnap: d. e. 11 és ½2-kor is.

RADIUS FILMSZINHÁZ (VI. Nagymező-u. 22—24. szám. Telefonszám: 122—098). Gyávaság. (Szeleczky Zitta, Hajmássy Miklós, Hidvéghy Valéria.) (¼4, ½6, ½8. sz. ½2, v. és ü. d. e. 11-kor is.) 4-ik hétre prolongálva.

SCALA FILMSZINHÁZ (Tel.: 114—411) Egy szív megáll. (Karády, Uray, Nagy.) (¼4, ½6, ½8, sz., v. és ü. ½2-kor is.)

SZITTYA (Vilmos császár-ut 36—38 Tel.: 111—140). A sors beleszól (Ralma Fernandel). (¼4, ½6, ½8, sz., v. és ü. ½2-kor is.)

URÁNIA FILMSZINHÁZ (VIII. Rákóczi-ut 21. Telefon: 148—046.) Lidércfény. (Színes film.) (Kristina Söderbaum és Eugen Klöpfer.) Prolongálva! Rendkivüli kezdések: (½3, ½5, 7, v. és ü. 11 órakor is.)

Továbbjátszó filmszinházak

ATTILA FILMSZINHÁZ (Rákóczi-ut 82 szám.) 2 leányt szerettek. (10, ½12, ½2, ¼4, ½6, ½8.)

BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ (Petőfi Sándor-utca 6 szám. Telefon: 181—244). Halászok (kulturfilm). — Ukránia Európa gazdaságában. — Légitámadás (színes rajzfilm). — Magyar, Ula és Luce hiradók. Folyt. egyórás előadások 10—21 óráig.

BAROSS (József-körut 63. Telefon: 149—510). Dervér. (3, 5, 7, sz., és ü. 11, 1, 3, ½5, 5, ½7, 7.)

BARLANG (BROADWAY) FILMSZINHÁZ (VII. Károly-körut 3 Telefon: 422—722). Bécsi vér. (Willy Forst, Hans Moser.) Prolongálva. (½2, ¾4, ½6, ½8.)

BELEZNAY (STUDIO) FILMSZINHÁZ: Keresztuton. (Tolnay, Ajtay, Perényi). 5-ik hétre prolongálva. (11, ½2, ¼4, ½6, ½8.)

BETHLEN (Hollywood) FILMSZALON (Bethlen-tér 3 szám Telefon: 225—003). Országvállás. (¼4, ½6, ½8, sz., v. és ü. ½2-kor is.)

CAPITOL FILMPALOTA. Enyém vagy. (½2, 3, 5, 7, v. és ü. 11-kor is.) 3-ik hetre prolongálva

CSABA (Ülői-ut 2 sz Telefon: 146—040). Országvállás. (¼4, ½6, ½8, sz., v. ½2-kor is.)

DUNA (LLOYD) (Hollán-u 7-a. T.: 111-994.) Házasság. (¾4, ½6, ½8, v. és ü. ½2-kor is.)

MESEVÁR (Szt István-krt 16. T.: 114-502) Gentry fészek (Tolnay, Hajmássy). (¾4, ½6, ½8, v és ü. ½2-kor is.)

PÁTRIA FILMSZINHÁZ (Népszinház-u.): Negyediziglen. (Eszényi Oiga, Nagy István.) 5-ik hétre prolongálva. (10—1-ig folytatólagos. ½2, ¾4, ½6, ½8.)

PEST (Palace) (Erzsébet-krt a. T.: 221-222) Alkalom. (Karády Katalin.) (11 ½2, ¼4, ¾10 órakor szilveszteri előadás.)

SZÉKELY MOZGÓ (VII. Erzsébet-krt 28. T.: 220—428.) Vagyak. (11, ½2, ¾4, ½6, ½8, ½8.) 3-ik hétre prolongálva.

LÓSPORT

VIRILIS 25.4-BEN NYERTE A JANUÁRI DIJAT

A januári ügetőmiting negyedik versenynapja vasárnap került lebonyolitásra. A nap főversenyét, a Januári dijat Virilis 25.4-ben könnyen nyerte a 26.3-at ügető Cirkáló ellen. Említést érdemel a 3-éves Irány könnyüszerrel elért uj rekordja: 28-2!

Részletes vasárnapi eredmény:

I. futam. 1 Irány (3) Székely, 2 Dolfy (1 és egyn.) Marschall, 3 Értelmes (1 és egyn.) Földi. Fm: Intő, Kyra, Jávor. 10:73, 23, 15. Befutó 10:186.

II. futam. 1 Négus II. (10) Janka, 2 Robaj (1 és egyn.) Csecsotka, 3 Ficsur II. (6) Inokai. Fm: Angyalka, Ebadta, Beki, Urpéter, Little Tich, Előke'ő, Ripacs, Fontos, Ohio. Tot 10:174, 37, 15, 41. Befutók 10:452 és 1281.

III. futam. 1 Virilis (p) Wiltshire. 2 Cirkáló (2) Kovács J. Fm: Acél, Ébredő, Sirocco, Csalóka. Tot. 10:20, 15, 14. Befutó 10:44.

IV. futam. 1 Pamuki Hárpia (5) Simkó, 2 Fekete Barát (3) Hévizy, 3 Bob (2) Marschall R. Fm: Gulliver, Muki, Ursus, Pasa, Ulica, Fátyol, Szabolcs. Tot. 10:69, 21, 14, 15. Befutók 10:197 és 174.

V. futam. 1 Kőszeg (1 és fél) Marschall, 2 Rosmarin (10) Wiltshire, 3 Porno (5) Zwillinger. Fm: Ara, Dódi, Aranyvirág, Tamara II., Marcika, Mesés, Hamis Cs. Tot 10:25, 16, 53, 24. Befutók 10:227 és 94.

VI. futam. 1 Élhareos (p) Kovács István, 2 Cicoma M. I. R. (20) Kovács János, 3 Dolly (2 és fél) Vári. Fm: Formás, Thea, Lantos, Hypolit, Cserkész T., Emőd, Urhölgy, Bella. Tot. 10:22, 15, 31, 28. Befutók 10:166 és 72.

VII. futam. 1 Mausi H. (6) Kovács J., 2 Ornge (20) Nemes, 3. Jutka (5) Jónás. Fm: Ladi, Hárfa, Acat, Etes, Garáb, Széltoló, Extra, Brassó, Vilma, Fergeteg W., Humor, Durcás. Tot. 10:149, 41, 77, 76. Befutók 10:2470 és 1731.

VIII. futam. 1 Tarzan (1 és fél) Fischer, 2 Ila (10) Jónás, 3 Amulett (2) Kovács János. Fm: Holandjanin, Fogaras, Herkules, Dry, Tibor, Csatár II., Quarnero, Formás, Hajnalka. Tot. 10:20, 12, 21, 12. Befutók 10:210 és 30.

IX. futam. 1 Krisni (1 és egyn.) Wiltshire, 2 Csinos M. I. R. (10) Kovács János, 3 Honfi G. (5) Zwillinger. Fm: Boresa II., Tiszavirág, Zóra, Cipra, Caviar, Amica, Pamuki Betyár. Tot. 10:18, 14, 31, 29. Befutók 10:159 és 94.

X. futam. 1 Rodnót (1 és fél) Zwillinger, 2 Suchard (2 és fél) Kallinka, 3 Gergely (1 és fél) Marschall. Fm: Cudar, Ösvény, Anna, Hatalmas, Pepec. Tot. 10:23, 12, 12, 11. Befutók 10:48 és 34.

Vasreszelővel agyonszurta a feleségét

Az iszákos, kötekedő *Sáfrán* Emil nagykanizsai vasöntőségéd sokat civakodott feleségével, akit italos állapotában többször meg is vert. Tavaly február 14-én este Sáfrán későn ért haza, a felesége már ágyban feküdt. *Kizavarta az asszonyt az ágyból és rárivallt, hagy adjon neki bort.* Az asszony kényszeredetten a férje elé tett két deci bort. Amikor a férj ezt elfogyasztotta, elővett egy vasreszelőt, amellyel az öngyujtót akarta megjavitani. Ez a munkája azonban nem sikerült, mire dühében nagy erővel és lendülettel a felesége felé dobta a vasreszelőt.

A hegyes szerszám belefuródott Sáfránné homlokába.

A mentőket hivták az asszonyhoz, s kórházba akarták vinni. Sáfránné azonban tiltakozott, kijelentette, *nem megy kórházba, otthon, a saját lakásán akar meghalni.* Két nap mulva, amikor az asszonyt kinzó fájdalmak gyötörték, mégis beviték a kórházba, ahol mütétet hajtottak rajta végre, de ez sem segitett, mert olyan nagyfoku agyroncsolást szenvedett, hogy ennek folyományaképp

agytályog, majd szivbénulás lépett fel s a szerencsétlen asszony meghalt.

A nagykanizsai törvényszék Sáfrán Emilt házastárson elkövetett szándékos emberölés miatt vonta felelősségre és a lefolytatott bizonyitási eljárás után e büncselekményért tizenötévi fegyházra itélte el. *A pécsi tábla leszállitotta a büntetést tizenkétévi fegyházra.* Végső fokon a királyi Kuria dr. *Szolnok* Jenő tanácselnök vezetése mellett tárgyalta ezt a bünügyet és dr. *Miskolczy* Ágost koronaügyészhelyettes felszólalása után, a védelem részéről bejelentett semmisségi panaszok elutasitásával a tábla itéletét jogerőre emelte.

A magyar mükorcsolyázó bajnokságok

A BKE szombaton és vasárnap rendezte a városligeti müjégpályán az idei mükorcsolyázó bajnokságot. A nagyszámu közönség előtt lebonyolitott bajnokságokban a hölgybajnokságot Botond Györgyi nagy fölénnyel nyerte, Sáry Éva és Sáry Marika előtt. A férfi mükorcsolyázó bajnokságban dr. Kállay Kristóf győzött, Király Ede és dr. Csepelá Gyula előtt. A páros mükorcsolyázó bajnok a Szekrényessy testvérpár lett, a Szilassy—Kertész-pár előtt.

Az ökölvivó-csapatbajnokság második fordulóján a *BVSC* 10:6 arányban legyőzte a *Törekvést.* A *Beszkárt—BTK* mérkőzése 8:8 arányban eldöntetlenül végződött. A *RAC* vasárnapi kardversenyét *Kárpáti* nyerte *Mikla* és *Rónay* előtt.

Szinházi müsor

Operaház: Falstaff (6).
Nemzeti Szinház: Sellő (½7).
Nemzeti Kamara Szinház: Bolero (½7).
Magyar Müvelődés Háza: Filmelőadás (½7).
Vigszinház: Az utód (½7).
Madách Szinház: Képzelt beteg (½7).
Andrássy Szinház: Egy nap a világ (½7)
Pesti Szinház: Nők harca (½7)
Uj Magyar Szinház: Páris (½7).
Fővárosi Operettszinház: Mária főhadnagy (6).
Vidám Szinház: Patyolat kisasszony (½7).
Kamara Varieté: Legyünk őszinték (½7).
Komédia Orfeum: Szerencsemalac (½7).
Royal Revüszinház: Sice Rt. (½7).
Nemzeti Bábszinjáték: Az ember cinczes fából (½7).
Erzsébetvárosi Szinház (Arénа-ut 31): Sárgarigó fészek. (Operett 3 felvonásban.) — **Józsefvárosi Szinház** (Kálvária-tér 4): Tul a Dunán, Baranyában. (Operett 3 felvonásban.) — **Kisfaludy Szinház** (Lajos-u. 111): Varázskeringő. (Nagy operett 3 felvonásban.) — Mindhárom szinház kezdési ideje: (hétköznap) ½5, ½8, (vasárnap) ½3 5, ½8.

Diana Clayton
Budapest egzótikus kedvence minden délután és este a
Royal Szálloda Télikertjében
Ötórai tea Tánc

Az Emkében Kalmár Pál énekel

Szilágyi Marcsa
Budapest kedvence dadogója a
DUBARY KÁVÉHÁZBAN. Zene Darvas Bobby-Korváth

MAJOR IDA
délután és este a MIMI-ban

KIRÁLY EZELŐTT KAIRÓ KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM-ben
Kazal László énekel
TELEFON 224-673

Bilinszky Ilolya a MIGNON-ban
BUTTOLO-jazz délután: Szterényi

CAFÉ Revü
MIMMI BLANCHE

Budai SZEIFFERT kávéház, étteremben cigányzene Solti Károly magyarnóta énekes Vacsora 7-től

Erő, egészség az uj Egri bikavér 1 liter P 3.80
Korompai Sándor bormérésében VII., Klauzál-tér 14 (Csányi-utca sarok)

A hires budai halászlé és turóscsusza minden este 6 órától a városi RIGÓFÉSZEKBEN
Dohány-utca 42
KURINA SIMI finom muzsikája mellett Külön teremben NOLDI zongorázik

Az Ernst Múzeum
tisztelettel meghívja Önt

Molnár Sándor

Kristályképek
1994–2002
című kiállításának megnyitójára

2003. november 4-én,
kedden 18 órára

A kiállítást megnyitja
Fábián László író

Kérjük, hogy a megnyitóra hozza magával meghívó kártyáját!

A kiállítás megtekinthető
2003. november 5–23 között,
hétfő kivételével naponta 11–19 óráig

1065 Budapest, Nagymező u. 8.
Tel./Fax.: 341-4355
www.ernstmuzeum.hu

A kiállítás támogatója:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

ERNST
MÚZEUM
BUDAPEST

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTÉRIUMA

A Budapest Galéria meghívja Önt

MOLNÁR SÁNDOR festőművész

S U N J A T A (ü r e s s é g)

című kiállításának megnyitójára
a Budapest Kiállítóterembe
(1056 Budapest, Szabad sajtó út 5.)
2006. június 29-én, csütörtökön 17 órára.
A kiállítást megnyitja Sulyok Miklós művészettörténész.
Megtekinthető 2006. július 30-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Sunjata no.25, 2005, olaj, vászon, 150 x 100 cm

SZINYEI SZALON

BUDAPEST, VI., SZINYEI U. 2.
(BEJÁRAT A BELSŐ UDVARBÓL JOBBRA)

MEGTEKINTHETŐ:
2005. ÁPRILIS 15-IG.

SZERDA: 14–18 ÓRÁIG
CSÜTÖRTÖK: 14–18 ÓRÁIG
PÉNTEK: 14–18 ÓRÁIG

TELEFON: 269-17-26

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT ÉS CSALÁDJÁT

MOLNÁR SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ

A VÉGTELEN STÁCIÓI

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

A SZINYEI SZALONBA
2005. MÁRCIUS 23-ÁN SZERDÁN, 17 ÓRÁRA

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE ÉS MEGNYITJA:
SINKOVITS PÉTER
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MOLNÁR SÁNDOR: SÚNJATÁ, NO.26., 2002, 70X50 CM, VEGYES TECHNIKA, PAPÍR
MOLNÁR SÁNDOR: SÚNJATÁ, NO. 114. 2004, 70X50 CM, AKVARELL, PAPÍR
MOLNÁR SÁNDOR: SÚNJATÁ NO.134. 2004, 70X50 CM, TEMPERA, PAPÍ

10 ÉVES
A SZOMBATHELYI KÉPTÁR

A Tavaszi Fesztivál rendezvényei keretében
a Szombathelyi Képtár
tisztelettel meghívja Önt és családját

a

HAZATÉRŐK

című sorozatban bemutatkozó

MOLNÁR SÁNDOR

keramikusművész

kiállításának megnyitására

1995. március 23-án, 17 órakor.

A kiállítást megnyitja:

TAKÁCS GYULA

Baranya megye nyugalmazott elnökhelyettese

A kiállítás megtekinthető:
március 23–április 30-ig

MEGHÍVÓ

Molnár Sándor keramikus kiállítása
Parti Galéria
2004. április 7–20.

FEJŐS MIKLÓS

Változatok, változások

A letűnt korok hiedelemvilágát őrző tárgyi emlékek, sírmellékletek, halotti urnák, lélekházak különös módon váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Készítőik, tulajdonosaik az élet folytatására készültek, a „nagy utazás" előtt ezért magukhoz vették személyes tárgyaikat: lovat, fegyvereket, szolgát. Hitték, hogy az élet eme legszükségesebb tartozékai átmenthetőek az örökkévalóság tartományába. Aztán civilizációjuk eltűnt, új birodalmak jöttek, új bálványok, új szimbólumok születtek. Évszázadok, évezredek teltek el, de az urnák és szarkofágok továbbra is őrzik a valóság rájuk bízott darabjait. Leküzdötték az idő korlátait, s ha az istenek társaságába nem is, az egyetemes kultúra, a hagyományok öröklétű birodalmába bebocsátást nyertek.

Szakrálisnak tetsző, de nem liturgikus, egyszerre pogány és keresztény meghatározottságú az a tárgykultúra, melyet Molnár Sándor létrehozott az elmúlt évtizedek során. Plasztikáinak gondolatvilága az emberek és az istenek közötti transzcendentális kapcsolat köré épül. Tárgyainak a varázslás ősi mozzanatait megidéző szerepe, hogy az élők és a holtak, a halandók és a halhatatlanok közötti réven szolgáljanak. Előképei a legkülönbözőbb kultúrtörténeti rétegekből származnak, de mindegyikben közös a túlvilági élet víziója. Bár a halottkultusznak és a hozzájuk kapcsolódó rítusoknak sokféle formája kialakult, erkölcsi és etikai igények szerinti meghatározottsága mögött minden esetben morális késztetések húzódnak meg. Az általuk közvetített értékrend vonja meg a mulasztások és kötelezettségek mérlegét, pontosan megszabva az áldozathozatal, a lemondás hivatalos „tarifáit".

A természeti erőkkel szembeni félelem, az ellenséges népektől való fenyegetettség és az emberi gyarlósággal szembeni kiszolgáltatottságunk teremtette meg az áldozás igényét. Ezzel a gyakorlattal elnyerhetőnek látszott az égiek oltalma.

Molnár Sándor munkásságának központi motívuma a birkafej, ami a pogány és keresztény kultúrkörökben egyaránt sokrétű jelentéstartalommal bíró szimbólum. Elsősorban az újrakezdésre és újjászületésre illetve áldozásra utal, tehát az égiekkel való kapcsolattartást és a lelki megbékélést szolgálta. Molnár Sándor a birka, bárány, szarvas, kos figuráinak különböző változatait hozza létre. Nem csak ikonográfiai, de formai variációkban gondolkodva is keresi az anyagba foglalt tartalom és forma egységét. Láthatunk tőle fekvő és álló, zárt és tagolt felületű, függesztett és „megfeszített" corpusokat. Keramikusként a legkülönbözőbb formai és technikai megoldásokra törekszik. Stratégiáját alapvetően az anyaggal való napi kapcsolat határozza meg, a soktényezős eljárásokban rejlő véletlenszerűségek. Az iparművész sajátja, hogy ezt a munkamódszert tudatosan alkalmazza: figyeli az anyag reakcióit, és megpróbálja modellezni a körülményeket, ha valami használhatóra bukkan. A műhelymunka ezáltal a tudományos kísérlethez válik hasonlatossá, melyben az intuíció tényezője mellett elengedhetetlen jelentőségű az analizáló gondolkodás, az alkotói programok következetes keresztülvitele. Magától értetődik szinte, hogy a választott motívumból így sorozatok születnek. Molnár Sándor esetében is ez történt, amikor a Krisztust szimbolizáló áldozati bárány alakját különböző felületképzési metódusoknak, technikai eljárásoknak vetette alá. Legtöbb alkotásán az üreges testek felszaggatásával, gyűrésével, lyuggatásával modellálja a felületet, de előszeretettel alkalmazza az égetés, mázazás eltérő hatásokat eredményező módszereit is. A fehér porcelán és füstös kerámia egyúttal az áldozati állat koponyájára, elhamvadt csontjaira emlékeztet.

A kivitelezés módszeressége végigvonul munkásságának többi ciklusán is. A kiállításon ezekből tárgycsoportok szerveződtek, demonstrálva egy-egy témakör lehetséges megnyilvánulásait. A birkafej visszatérő motívuma mellett Molnár Sándor utazási élmények hatására kezdett el foglalkozni az etrúriai halottkultusz emlékeivel. Tárgyaiban ráismerhetünk az etruszk lélekház kicsiny szarkofágjára, fedelén az elhunyt dionüszoszi lakoma jelenetében ábrázolt figurájával. Részletei nem idézetek, inkább csak játékos plagizálása a szerkezetnek, a tömegeknek és az évezredekkel dacoló anyagnak. A terrakotta ládikák oldalán kidomborodó latin betűk is inkább téglavető mesterjegyek, mintsem a tárgyakat régészeti leletekként hitelesítő írásos emlék.
A parafrazeálás legnyíltabb gesztusaként Molnár Sándor egy állati eredetű állkapocsdarabot ültetett az egyik szarkofág tetejére. A felismerés mindössze optikai tulajdonságok egybeeséséből adódott: mimikrije tudatosan se lehetett volna pontosabb.

Külön együttesbe sorolhatóak az egyiptomi fáraósírok szolgaszobrai, az usébti-figurák variációi. Fekvő figurákat ábrázolnak méltóságteljes fejtartással, gesztusok és mozgás nélkül. Egyszerűségük, fegyelmezettségük uralkodói méltóságot sugároz, nyilvánvaló, hogy fáraóknak kijáró tiszteletet élveznek. Mivel plasztikailag kevéssé tagoltak, alkotójuk különböző karakterű mázak és ezüstréteg felhordásával vagy samott és rakutechnika alkalmazásával modellálja őket.

Ugyancsak önálló csoportot alkotnak a kiállítás Madonna-szobrai. A korábbiakban említett kultúrtörténeti példákhoz hasonlóan ezek is egy vallásos rituálé tartozékai. A gyermekét tartó Szűzanya stilizált alakja búcsújáróhelyek kegytárgyait idézve a Mária-kultusz élő hagyományát eleveníti fel. Mintázásuk elnagyoltsága összhangban áll a mindannyiunk által jól ismert porcelán madonnák vásári tucattermék mivoltával, de mégis hordozzák magukban a vallásos ragaszkodás jellegzetes mintázatait.

A legutóbb készült kerámiák látszólag teljesen újszerű tematikával jelentkeznek. Témájuk a szeptember 11-én végrehajtott manhattani terrortámadás, illetve a támadás utáni eszmélés, a merénylet „másnapja". Ezek a kisméretű plasztikák a „bábeli" ikertornyok romjait és a romok eltakarításán dolgozó gépeket jelenítik meg. A toronyház összeroncsolódott acélszerkezete jelképesen a birkafejes plasztikák egy részén is megjelenik, utalva rá, hogy Molnár Sándor e történelmi fordulatot jelképesnek tekinti. A nyugati világ és gondolkodás emblémájának pusztulása tehát jel, egyfajta kollektív áldozat, egyúttal az újrakezdés szimbolikus példázata. ■

Molnár Sándor: Három piéta

Ciszterci Nagy Lajos Gimnázium tornacsarnoka
Pécs, Széchenyi tér 11.
Tervező: BONZSON Építőipari és Szolgáltató Bt.
– Denkinger József, Nagy Péter
Építtető: Ciszterci rend

BENCZE ZOLTÁN

Illeszkedés ad

Alig-alig vehetjük észre, pedig a város szívében, a Ciszterci rend Nagy Lajos Gimnáziumának udvarán, a Széchenyi tér árnyékában felépült az iskola saját tulajdonú csarnoka. A sport, a testedzés, a testnevelés, az egészségmegóvás céljait szolgálja.

A ciszterci rend 2001-ben versenyeztette nyilvános építészeti tervpályázaton a tervezés jogát. Egy-két esetet leszámítva, a beérkezett pályázati anyagok bőven biztosítottak mérlegelési lehetőséget a bírálóbizottság számára. A megvalósítás esélyét pedig egy fiatal szerzőpáros, *Denkinger József* és *Nagy Péter* pályamunkája nyerte el.

Oktatási intézmények gyakorta találják szembe magukat azzal a kellemes problémával, hogy a régen áhított, komoly térigényű sportlétesítményt szűkre szabott intézményterületükön belül kell elhelyezniük. A közelmúltban a belváros két iskolája is vállalkozott erre a feladatra. A Szt. Mór Gimnázium csak a tervpályázaton van túl, a Nagy Lajos már majd teljesen befejezte az építkezést. Sportcélú beruházásait a csarnok mellett megépítendő sportudvarral fogja teljessé tenni. A sportudvar létrehozása útjából csak éppen a napokban hárult el az utolsó engedélyezési és eljárásbeli akadály.

Nem kis kihívást jelentett a gimnázium udvarbelsője által adottságként felkínált tervezési terület karakterével szemben tanúsítható helyes viselkedésforma megtalálása. A történelmi környezethez való alkalmazkodás problematikája nem a szokásos módon fogalmazódik meg a terület láttán. Itt már nem a Széchenyi tér történelmi kronológiájába rendezhető, egymásra rakódott korok struktúrájának rendje uralkodik. Az udvarban más világ tárul fel: a tömbbelső térbeli viselkedését és karakterét nem a kollégium műemlék épülete határozza meg, hanem a gimnázium és a környező utcák épületegyütteseinek belső oldala. A gimnázium dísztermének helyet adó, a '40-es években felhúzott lapos tetős épület, és a korábban épült szárnyak udvar felé néző tagolatlan, vasrácsokkal éktelenített homlokzata, valamint a környező magas épületek kopott tűzfalai soha nem is kívántak egymással közösséget vállalni. Márpedig, ha az udvar területén tartózkodunk, a tájékozódást és az alaphangulatot meghatározó elemek összességét a leírt miliő adja.

A győztes pályamű szerzői ennek szellemében határozták meg javaslataik alapkoncepcióját. Egy keletnyugati tengelyű, délről felnyitott, csak az alapfunkciót magában foglaló tömeget terveztek. A tornacsarnok méretéből fakadó, a környező beépítések léptékétől eltérő tömegarány különbségek csillapítása érdekében a terem padlósíkja majd két méterrel a terepszint alá került. Az egyéb funkciókat kiszolgáló kisebb épülettömegek központi tömeghez illesztését az udvar térszint különbségeinek kihasználásával oldották meg. A főtömeghez kapcsolt alacsonyabb épületek szinte csak az udvar változó térszintjeit kezelő támfalak rendszereként tűnnek fel. Azon túl, hogy ezzel egy jól szervezett térkompozíció valósult meg, számos további előny is származtatható belőle:

- enyhíti a főtömeg túlzott léptékkülönbségét környezetével szemben;
- a térszint különbségeit differenciáló támfalrendszer természetes folytatásaképpen integrálja az épületegyüttest az udvar terébe;
- a járulékos épületek nem terhelik tömegeikkel az udvar látványát, sőt járható tetőfelületeik az udvar térburkolatának részévé válnak;
- a főtömeg expresszív megformálása szabadon érvényesülhet.

A régi és új épületeket kicsinyke lépcsőház kapcsolja össze. A támfalak vonalából kinövő lépcsőház egyszerű kubusa nem bonyolítja a „helyzetet", viszont nagyon szellemesen oldja meg a két épület összekapcsolásának kényes feladatát. A járható tetőkkel ellátott támfalak alaprajzi kompozíciója kibillen a főtömeggel 90 fokot bezáró szög egyensúlyából, ezáltal segíti az udvar légkörében uralkodó feszesség oldását, és egyúttal rendezi a csarnok és a díszterem tömbjének vizuális viszonyát.

Amíg a tömegek egymás közti viszonyában, a térszervezés konstruálásában logikus, racionálisan követhető rend fedezhető fel, addig a főtömeg lezárásában és a homlokzati támfal meghajlításában már jóval kevesebb logikus magyarázatot találunk.

A formai elemek megválasztása legalább annyira öntörvényű, mint amennyire pl. a lépcsőház kubusa a térszervezés következményeként magától értetődő. Ez azonban nem vezet ellentmondáshoz.

Az a formaadási metodika, mely a tömegarányok konstruálásával és a homlokzatszerkesztés eszközeivel végzi munkáját, szerkezeti vagy funkcionális elemeket használ és minősít át nagyobb egységek kompozíciójaként – legtöbbször nem törekszik direkt egyértelműségre, sokszor beéri elvont összefüggések értelmezésével. Az az eljárás viszont, mely az intellektuális korlátokat átlépve, egy sokkal nyilvánvalóbb, érzéki formakezelést alkalmaz, könnyen kerülhet a felszínes, üres hatásosság csapdájába. Dacára annak, hogy a fiatal tervezők az utóbbi utat választották, annak veszélyeit elkerülték.

A szubjektív önkifejezésnek alárendelt formaelemek érzéki világot teremtenek, de nem indulnak burjánzásnak, a szervezett rendet nem bontják szét. A térkonstrukció harmóniában marad a formák erősödő dinamikájával: az aszimmetrikus lezárású főtömeg dinamikáját erősíti a kompozíciós és formai elemként is működő ereszkinyúlás és a homlokzati felületek erőteljes horizontális tagolása. A déli oldal árnyékoló rendszerét hordó pengefalak támpillérszerű megformálása szintén könnyen válhatna öntörvényű elemmé, az egységes kompozícióban azonban már nagyon konkrét szerepet tölt be: jelesül az épület aszimmetriájából következő, dinamikus kibillenés tektonikai ellensúlyát hozza létre.

A tetőfedést hordozó, egyedi acél rácsostartó szellemes szerkezeti konstrukció. A rácsostartó alsó és felső öve is a tető hajlását követi, ami ezáltal a szükségesnél talán kicsivel több líraisággal erősíti fel annak vonalvezetését.

A belső tér hangulatának meghatározásakor egy letisztult, átlátható, gépészeti segédberendezések kusza sokaságától mentes, természetes fénnyel jól

A sportcsarnok által felszámolt területhez erős érzelmi szálakkal kötődtek Pécs város polgárai. Az alkalom szülte fesztelen „kilépés" lehetőségét adta – strandként működött évtizedekig, zárványként a belváros közepén. A város fejlődése során mindig akad átmeneti állapot, nem tisztázott szituáció, elfeledett hely. Ilyen terület volt a Nagy Lajos Gimnázium mindig is ideiglenesnek tűnő úszómedencéje, végleges alkalomszerűsége, „hátsó udvar" jellege. A „grund" hangulatát csempészte a város forró, nyári mindennapjaiba.
Mintha csak besurranna az ember. A tűzfalakkal körülvett udvar, az elhagyott építési telek, a „grund" mind része annak a lelki-érzelmi és racionális viszonynak, mely a város épített terében megtestesülő hangulathoz fűz minket.

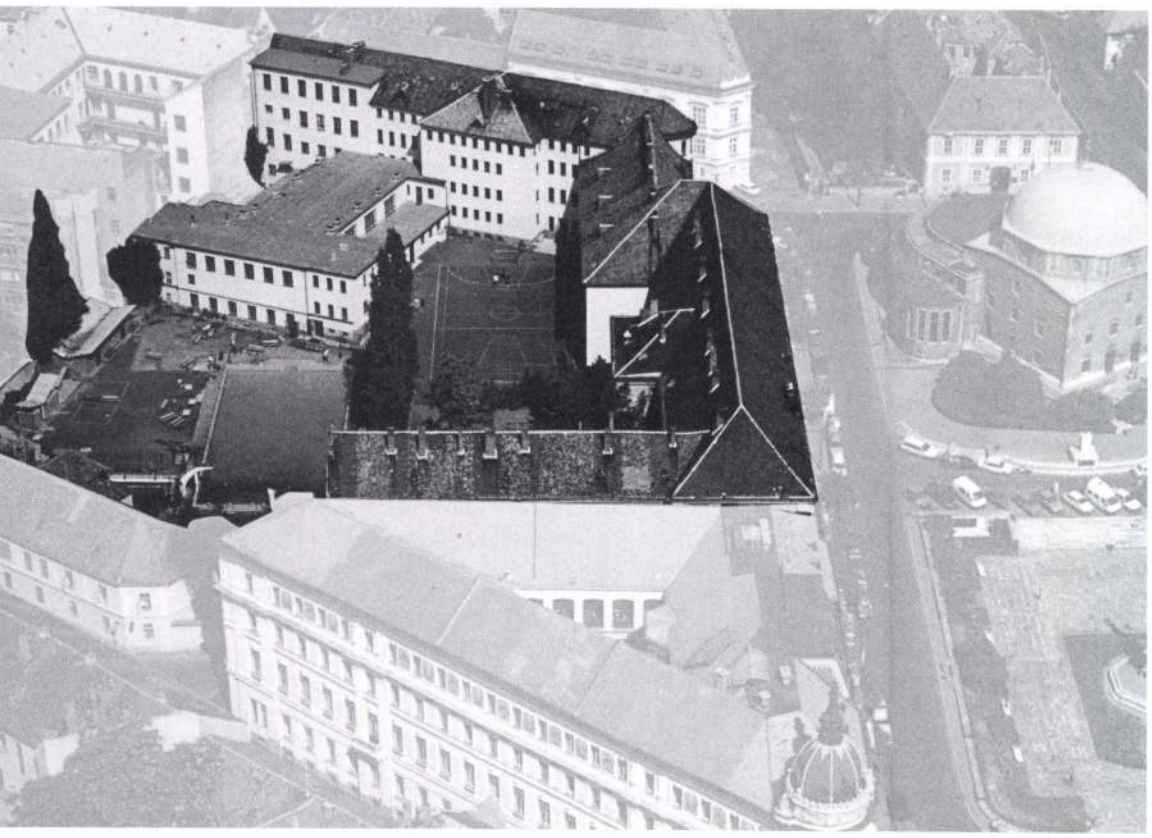

FOTÓ: KÖRTVÉLYESI LÁSZLÓ

Molnár Sándor

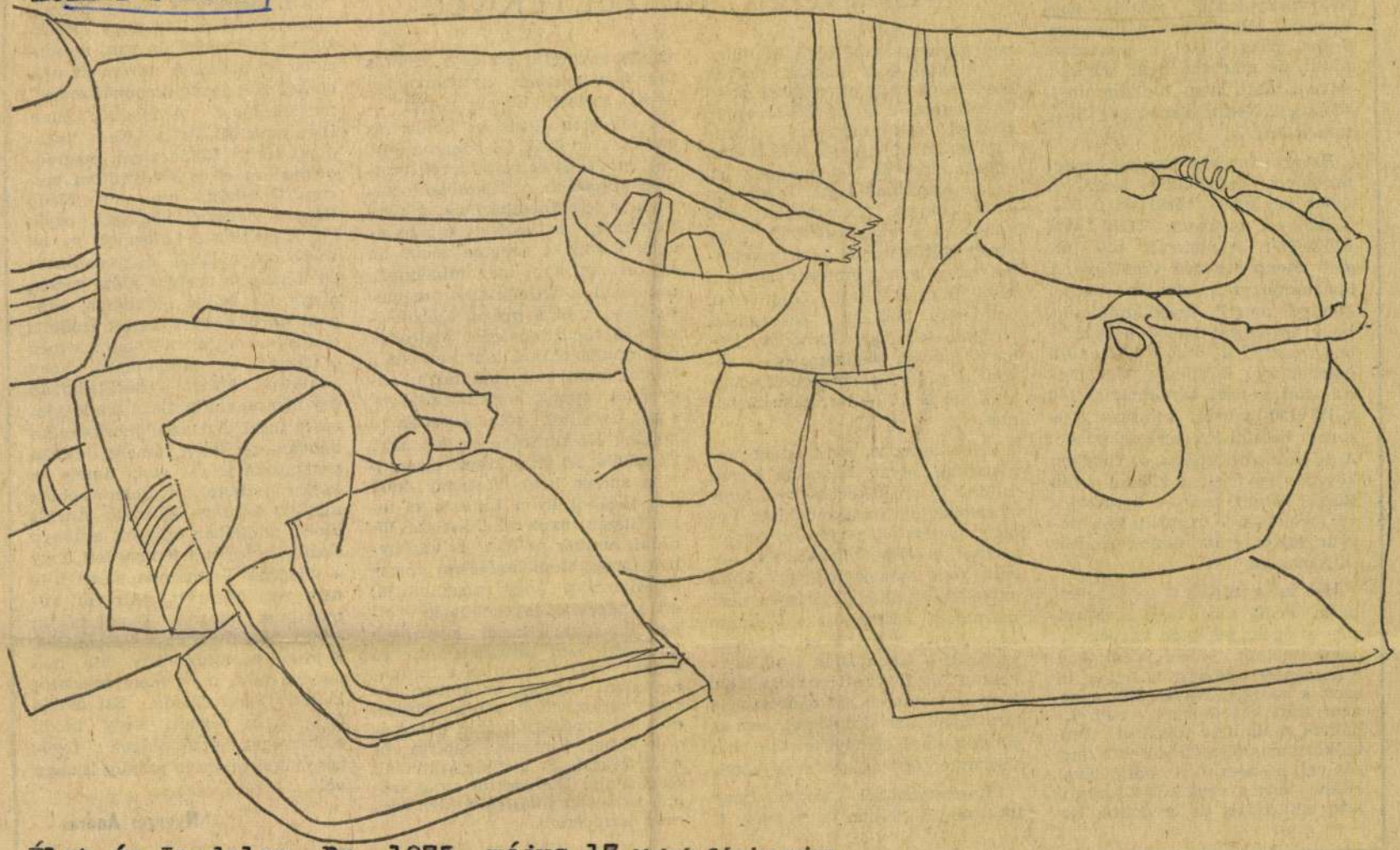

Molnár Sándor

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 17. Molnár Sándor rajza
XIX. évf. 20. sz. 2. lap.

AJÁNDÉK, REJTÉLYEKKEL

Könyvet hozott a posta. Forgatom, nézegetem, belelapozok: negyvennyolcadik oldalán egyszercsak rábukkanok a nevemre. Jóleső érzés tölt el, meghatódom kicsit, de már azt, hogy mi áll a nevem alatt, nem tudnám megmondani. Nem tudom tehát, hogy minek örülök.

Ez így furcsán hangzik, megpróbálom érthetőbbé tenni. A fehér címlapon türkizszínű betűkkel ezt olvasom: VIET NAM HON TÔI. Alcímként: *tho' thé gió'i chong My vó'i Viet Nam*. A tartalomjegyzék alapján persze könnyű annyit megállapítanom, hogy antológiát tartok a kezemben, amely a világ különböző nemzetiségű költőinek Vietnamról írott verseit tartalmazza. 100 költő 150 versét, mintegy 3000 sorra becsülhető terjedelemben. A költők altabetikus sorrendben követik egymást, a kötetet nyitó Rafael Alberti után — keresztneve jóvoltából — mégis a két magyar következik: Simor András és jómagam.

Hol itt a rejtély? — kérdheti bárki. Pedig akad több is. Mindjárt elsőnek: képtelen vagyok rájönni, melyik versem jelent meg. Vietnamról többször is írtam, de azok a sorok, amelyek itt a nevem alatt következnek, nem kínálnak semmiféle fogódzót. Próbálkoztam szóismétlődések keresésével, a sorszám azonosításával. Hiába. Még a vers külső formája sem emlékeztet az eredetire. Ebben persze semmi különös nincs, a vietnami és a magyar szavak hosszúsága nagy eltéréseket okozhat. S mielőtt a Szerzői Jogvédő Hivatal szemrehányóan nézne rám amiatt, hogy egy vers tudtuk nélkül lépte át az országhatárt, szeretek szavamat adni: fogalmam sincs, milyen úton-módon érte versemet a megtiszteltetés, hogy olyan költők művei közt szerepelhet, mint a már említett Albertin kívül Mac Diarmid, Gaucheron, Guillevic, Guillén, Jevtusenko, Neruda, Risztosz, Szimonov, Zaharia Stancu, Daglarca, és — vajon ki tudta a hercegről, hogy verseket is ír? — Norodom Szihanuk.

Félek, mindaz, amit eddig elmondtam, olyan látszatba kever, mintha ürügyet keresnék rá, hogy eldicsekedjem az ajándékkal. Tudom: jókora adag véletlen és szerencse is közreműködhetett abban, hogy számos magyar költő műve közül, akik úgyszintén nem maradtak közömbösek Vietnam ügye iránt, éppen a mi verseink kerültek a *Xuan Dieu* által szerkesztett és fordított antológiába. Nem is tartanám nyilvánosság elé tartozónak sem örömömet, sem az említett apró rejtélyeket, ha nem késztetne töprengésre ez a kötet.

Impresszumából látom, hogy 1974-ben, Hanoiban jelent meg. A versek összegyűjtése és a fordítás munkája azonban nyilvánvalóan évekig tartott. „Évekig tartott" — ezt könnyen leírja az ember és csak azután ötlik fel benne a kérdés: *miféle évek voltak ezek Vietnam számára?* A felszabadító háború, a terrorbombázások, a partizánharc, az ismételt újjáépítés évei. Vajon ki vehetné zokon, ha egy ország, ahol még mindennapos gond a létfeltételek megteremtése, ahol a puszta szabadságért és függetlenségért évtizedek óta mindig előlről kell kezdeni a harcot, nem szentelne túlzott figyelmet annak, hogy beszéltek-e, s mit beszéltek róla eközben a költők? Ki kérhetné ezt számon? És mégis: itt ez a kötet; bizonyítéka annak, hogy Vietnam lelki nagyságából ilyen luxusra is telik. Hiszen luxus a költészettel törődni, amikor az élet is veszélyben forog. Megjelenésében épp az az imponáló, hogy megmutatja: ezt a népet a fenyegetettség éveiben, az állandó harci készültség közepette sem kényszeríthette rá semmi, hogy lemondjon a harmónia utáni vágyról, az emberi érzések teljességéről, a bizakodásról és a kíváncsiságról. Még ahhoz is volt ideje, türelme, papírja és nyomdája, hogy a világ költőinek megüzenje: *Vietnamról szóló szavuk nem volt fölösleges, nem maradt észrevétlen.*

Két napig forgattam, böngésztem a könyvet, s csak a harmadikon fedeztem föl, hogy előzéklapján dedikáció is van, szerencsére franciául. A nevem és utána két szó: *„avec reconnaissance"*, azaz: hálával. A fordító: Xuan Dieu neve áll alatta. Nem tagadom, amint fölfedeztem, megrendültem és el is szégyelltem magam. Gondoljuk csak el: Xuan Dieu a vietnami költészet egyik élő klasszikusa. Lefordítja az ismeretlen, nálánál negyedszázaddal fiatalabb magyar költő versét, amely egy békés országban, nyugodt körülmények között íródott; elküldi a megjelent kötetet, s még ő írja oda az előzéklapra, hogy „hálával". Ebben a dedikációban egy nép mentalitását látom kifejezésre jutni. Azt az utánozhatatlan kedvességet, bájt, amely minden gesztusban jelen van, amely a legparányibbtól a legjelentősebbig minden tettükre jellemző. Április utolsó napjaiban érkezett a könyv s azóta befejezett ténnyé lett, hogy a világnak Vietnamba vetett hite nem volt öncsalás, nem volt romantikus ábránd. Ellenkezőleg: éppen ez a hit volt a reálpolitika, a józan számítás. Egy kis nép naggyá nőtt, mert nagy feladatot kellett végrehajtania. Ezt csakis úgy vihette véghez, hogy belül, emberséget, érzésvilágot, fogékonyságot tekintve mindig is nagy volt.

Nyerges András

ÁRA: 2,50 Ft

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975. III. 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

/1021

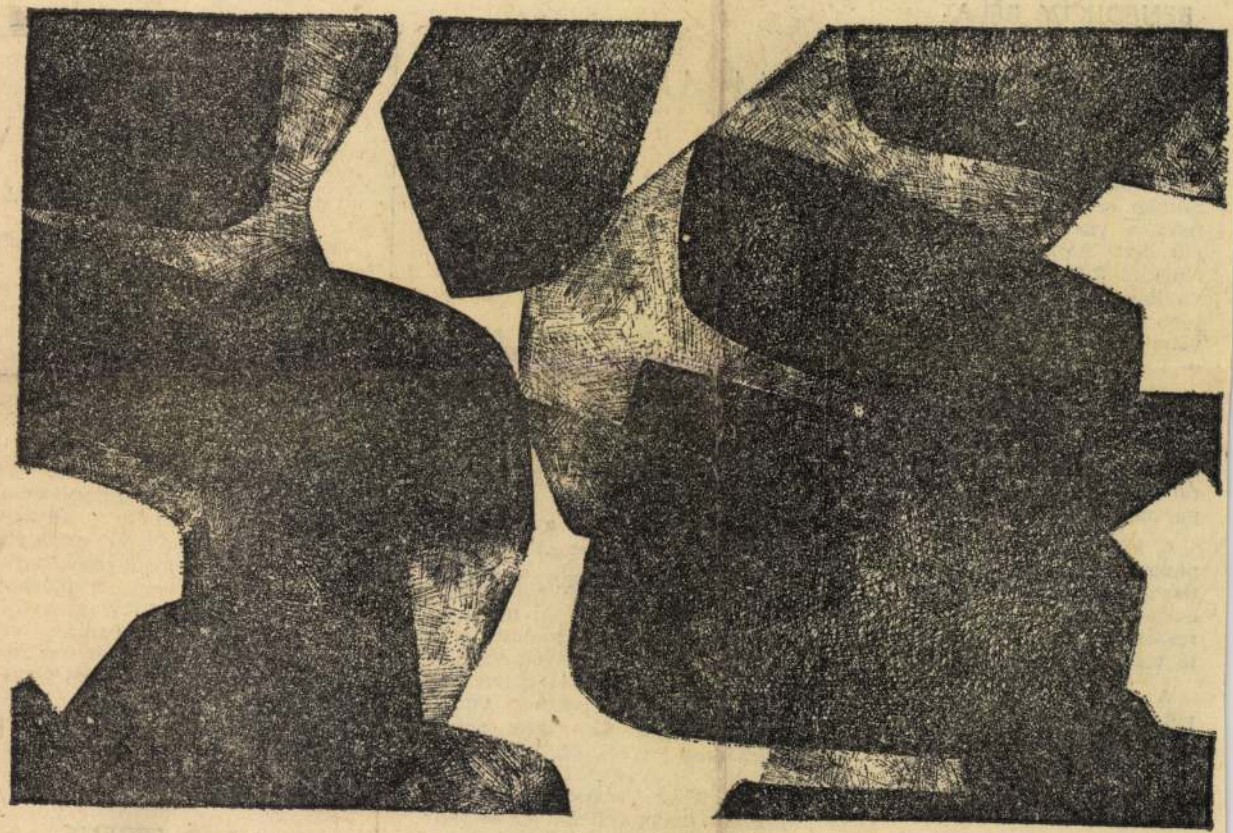

Molnár Sándor rajza

BENEDIKTY BÉLA:

TÁJKÉP, HÁROM ALAKKAL

Kis folyó osztja ketté a képet. Síkban szemlélve a kompozíciót, fent, a vászon közepén bukkan elő két hatalmas hegy közül. Nagyjából függőleges irányt tartva kanyarog lefelé, majd a kép jobb alsó sarkán — a perspektivának megfelelően kiszélesedve — folyik ki a látótérből.

Balra fent egy ház részlete látható a sarokszoba ablakával. Az épület meredek domb tetején áll, a magaslat vonala a kis kert növényei közül le, a folyócska partjáig vezeti a szemet.

A kép bal sarkában lent — perspektivikusan közelebb — kis tisztás, rajta dúslombú fa, ennek koronája takarja el a ház többi részét. A tisztásról lankás lejtő visz a folyópartra.

A tisztás és a ház közötti völgyben szőlőlugas, valószínűleg a házhoz tartozik. A dombon fák, bokrok.

A háztető felett kék ég, egy háromszögnyi kis területen, tőle jobbra az egyik nagy hegy.

Mindezek a folyótól balra. Fent, a kis kék szalagtól jobbra gászót figyelte (puska nem volt nála), a folyóparton ülő pedig horgászott (teljesen egészségesen).

Így telt el a nap, lövések nélkül.

Másnap, azaz tegnap semmi sem változott az előzőekhez képest, egészen alkonyatig. Akkor, miután a horgászó alak összeszedte a holmiját, és távozott, a fa alatt ülő alak becsukta a könyvét, és lesétált a lejtőn, ezúttal a folyó felé.

Az irtáson, ahol a horgászó alak szokott ülni, megállt, körülnézett. Aztán lehajolt, és apróra végig vizsgálta a területet. Persze nem talált semmit. A mederbe csapódott golyók nyomait nem is kereste, de a fövenyen sem látott semmi olyat, ami a két nap előtti lövöldözést igazolta volna. Az ablakban álló alak ahhoz azért elég jól célzott, hogy a lövedékek közvetlenül a horgászó alak mellett vágódjanak a talajba; s mert feltehetően a parton ülő feje volt a célpont, a golyók nyilván ott ütöttek lyukakat, ahol a víz már egy-két óra

Ú

Mező Ferenc ver

Egy jó hír. Indul egy fiatal költő
Egy rossz. Divat az elégia.
Ez utóbbi hír hallatán persze
kérdés ötlik föl bennünk.

Mikor nem volt divat az elégia
az, mi baj származik belőle? A l
nek milyen ártalma bír magával
És különben is, mit akarunk mi it
nadrágviseletből a jellemre követ
adásul épp egy fiatal költő versein

Nem egészen.

Általban mozog a világ. A n
széles mozdulatai helyett csak a
át, s noha ez az átrendeződés es
fontos lehet, mint a látványos
lírai nyersanyagként nehezebben
vers pedig, mint a római cirkusz
li a vért. De nem ám akárhogy –
düléssel együtt! Kézenfekvő, hog
igyekeznek beszerezni ezt a pó
nyersanyagot, ahol ez még a ma
jában található, a saját életükb
ifjúkori önéletrajzok.

Csakhogy a maga életét ny

MEZŐ FERENC:

Molnár Sándor festő

Metszetek és miegymások

MOLNÁR SÁNDOR KIÁLLÍTÁSÁRÓL

A természet csodálatosan épül föl a geometriai alapelemekből. Egy bogár szárnya vagy szeme, egy fűszál bámulatos teherbíróképessége, a látszólag összevissza faágazat aranymetszésre épülő rendje a természet „bölcsességét" dicséri. *Kepes György* A világ új képe a művészetben és a tudományban című kötete — mint erről korábban már írtunk — meggyőzően mutatja be e rend törvényeit. Egy, a belső szervek színes metszeteivel teli anatómiai kézikönyv ugyancsak asszociációkat ébresztő csodákat tár fel előttünk. *Molnár Sándor* festőművésznek nem kellett tehát különösebben nagy képzeletbeli vagy gondolati nekirugaszkodás ahhoz, hogy a biológiai tankönyv segítségével „felfedezze" ezt a világot. A Műcsarnokban rendezett tárlatán az úgynevezett üres képektől kezdve, amelyeket kivétel nélkül „Princípiumnak" nevezett el, a Metamorfózis-sorozatig terjednek munkái. Ez utóbbiak különböző szervek metszeteinek riasztó és minden logika nélkül egymáshoz illesztett variációiból állnak össze.

★

A négyszögletű keretek helyett alaktalan formákba komponált festményeken kívül Molnár úgynevezett szobrokat és anyagtanulmányokat is kiállít. A szobrok, miként az anyagtanulmányok, fából, filcből, műbőrből, szőrméből vagy valamilyen fémből, spárgával összekötözött alaktalan, mindenféle művészi gondolat és szerkesztés híján levő miegymások. Ezek a „műtárgyak" egyetlen dolog mellett kardoskodnak: létrehozójuk egy pillanatig sem törekedett esztétikai értékteremtésre, csupán meghökkenteni akar. Csakhogy Molnár Sándor még erre is képtelen. Mert ehhez legalább a művészet szándékának látszatával és némi ötlettel kell bírni.

Ám úgy tűnik, Molnár Sándor nem is az úgynevezett szobrokkal és anyagtanulmányokkal akarja a titokzatosság légkörébe vonni szemlélőjét, hanem a festményekkel. Szándéka szerint princípiumokat, vagyis alapelveket fest, mintha egy sötétre mázolt farostlemez vagy néhány felfestett csík, esetleg egy csupán madzagokkal átkötözött fakeret a festészetnek vagy bármi másnak az alapelve lehetne.

A Metamorfózis-sorozat az első pillanatban már megtévesztő. Ezeken a képeken a szemnek, valamint a férfi és a női nemi szervnek a keresztmetszetét nagyította fel, s festette meg, tolakodó, harsogó színekkel. Nyilván abban bízott, hogy ezek a különleges, ám mégis mindenki számára oly ismerős formák valamilyen csoda folytán a látogató jóindulatú asszociálása miatt valamiféle átalakuláson mennek keresztül, és művészetként, az esztétika törvényeivel bemérhető alkotásokként tűnnek fel. A művészet története során eddig még soha nem fordult elő, hogy teremtő képzelet, művészi gondolat és szándék nélkül, s tegyük hozzá, alkotni képes tehetség híján, bárki is művészi értéket hozott volna létre. Ez érvényes Molnár Sándorra is, aki hiába keresztelte el festményeit metamorfózisoknak, a falon csak túlszínezett, hibásan másolt, bántóan egymás mellé erőltetett belső szervek metszeteit láthatjuk. A nyilvánosság, a kiállítóterem fényei sem tehették metamorfózissá azt, ami csupán másolás.

★

Ha a tárlat látogatói esetleg nem is fogadják el művésznek, alkotónak Molnár Sándort, majd előlépteti azzá a könyvkiadó, amelynél, mint arról a katalógus tudósít, már készül a Molnár Sándor munkásságát bemutató kötet. Márpedig, akiről könyvvel bizonyítják, hogy invenciózus festő, milyen jogon vonná kétségbe a látogató, aki jó szándékkal szeretne megismerkedni az egyik legrangosabb kiállítóhelyen, a Műcsarnokban a mai magyar képzőművészet egy-egy ígéretes alkotójával.

Harangozó Márta

Harangozó

Esti 78

2.

29

Pártbizottságon kezdődött, ahol *Deák Gábor*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a pártbizottság első titkára adott tájékoztatást Angyalföld helyzetéről az utóbbi időszakban elért eredményekről s a további tervekről a gaz-

üzemlátogatá
dár János ré
vállalati ünn
kollektívámal
szusi Zászlót
Érdemrendje

MA DÉLUTÁN

Családpolitikai tanácskozás

Ma délután ülést tart a budapesti népfront családpolitikai munkabizottsága.

Az aktivisták a védőnők segítségével felmérést végeztek: milyen körülmények közt élnek a fővárosban a gyermeküket egyedül nevelő szülők. Több mint ezer válasz érkezett. Közülük jó néhány olyan anyáktól, akik házasságon kívül szülték gyermeküket. Mint kitűnt: ők a legelhagyatottabbak, legtöbbjük tartásdíjért sem perel. A népfrontban ma megbeszélik a tapasztalatokat. Az adatok teljes feldolgozása után fórumot rendeznek. Megvizsgálják, hogyan lehetne társadalmi eszközökkel több anyagi, kulturális, pedagógiai segítséget adni a gyerekek neveléséhez.

HENRY RUIZ NYILATKO

A szocialist segítik N

A szocialista országoknak *Nicaragua* újjáépítéséhez nyújtott segítségét méltatta *Henry Ruiz* nicaraguai tervezési miniszter. Közölte, hogy nemrégiben *Bulgáriában* tett látogatása alkalmával a bolgár hatóságok *tízezer tonna búza szállítására tettek ígéretet, hogy így enyhítsenek az amerikai hitelek leállítása kapcsán kialakult kritikus élelmezési helyzeten.*

A gabonaszállításon kívül

Bulgária szakembereket küld a közép-amerikai országba,

hogy szaktudásukkal segítsék a gabonatermesztésre alkalmas földek tanulmányozását. A bolgár szakemberek ezenkívül *segítséget nyújtanak a bá-*

et családra
ízió jut

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 III. 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

K

1021

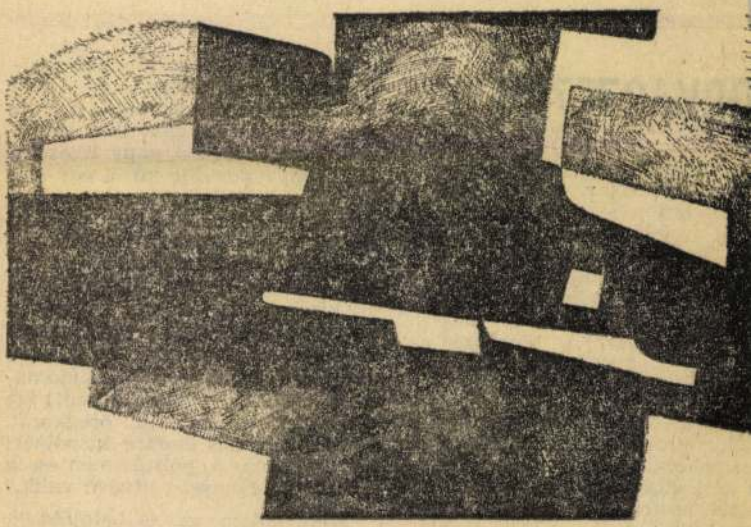

Molnár Sándor rajza

áratlan

ORKASZEZON?

szabolcs-szatmári Dombrá-
negrendezték a megye *első*
ŭvelődési táborát. A kisvár-
irás termelőszövetkezeteinek
en rendszeresen olvasó és a
ŭvelődés iránt különösen ér-
dő tagja egy héten át ismer-
t az irodalommal és más
szeti ágakkal. A táborozás
geit a termelőszövetkezetek
ik a kulturális alapból.

nír méltatást érdemel, elvég-
kán olvashatunk arról, hogy
ermelőszövetkezetek csak-
arra használják a kulturá-
apot, amire való: a közösség
lődésére. A kezdeményezés
tőségét is vétek volna két-
vonni, csak éppen...

k éppen azon tűnődöm,
a nevezetes tábort nem lett
helyesebb az aratás után —

után) „a kormány további szolgálatokra számított, és nem is csalódott: Rauchmaul nyíltan a rendőrség szolgálatába szegődött". Az 1961-ben napvilágot látott könyv szerzője közöl egy előkerült, eredeti okmányt is: eszerint Rauchmaul 1891-ben kötelezi magát a IX. kerületi rendőrkapitánynak, hogy korcsmájában (ami tehát megvolt) „figyelemmel fogja kísérni az ottan különösen szombatonkint megjelenni szokott munkások társaságát", és minden „izgatást" a kapitányság „tudomására hoz". A *Névmutató* pedig így összegezi Rauchmaul öregkorát. „A kilencvenes évekre kispolgári bürokratává, a politikamentesség és a békülékenység hívévé válik."

Zavarunkba az is belejátszik, hogy az említett tudományos könyv szerzője is S. Vincze Edit. Kinek higgyünk ezek után? S. Vincze Editnek, vagy S. Vincze Editnek?

-/- -r-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

1021

Molnár Sándor rajza

rőt aligha szabad várni. Pedig zeken a vízparti településeken ezdeményező erőre és nagy szerező egyéniségekre lenne szükség. z emberek ma már nem várják tanácstól, hogy minden új parellázás mentén utat építtessen. elátták, hogy ez lehetetlen. Minenki szívesen hozzájárulna egy izonyos összeggel az út megépíséhez. Sok helyen csak néhány herautó kavicsra lenne szükség, a nyaralók és autók már nem vickélnének a sárban. De nincs, ki összehívja az érdekelteket, incs aki beszedné a pénzt és megndelné a termelőszövetkezettől a ivart. Nincs szervező erő. — A ízparton is anarchikus a helyzet. baj akkor kezdődött, amikor a elkereskedelmi Kölcsönző Vállat a kisebb helyeken megszüntet az üzleteit. Hat éve Szepezden ég csónakot, gumimatracot lehett bérelni. És még nagyon sok elyen. Most ott a nagy víz, de incs rajt csónak. Nem vehet azért indenki egy csónakot, mert évenkét hetet nyaral... De a nyugjasok és a helybeliek csónaktarsa is megoldatlan. Nincs egy közgi stég, deszkabejáró. Egy kijelt öből a csónakoknak. Ki itt, ott ver le egy cölöpöt, s térdig vízben gázol a csónakjához. Megdatlan a téli tárolás is.

ienőrizni. Az a tapasztalatom, hogy az ellenőrzés és a helyi irányítás a legnagyobb gondok egyike. Az elmúlt tíz esztendőben a legkisebb balatoni település is nagyra nőtt. Az újonnan kialakuló anarchikus üdülőtelepeket egy-egy távoli körzet központjából nehéz irányítani és ellenőrizni. Gazda kellene minden falu élére. Gazda, aki helyben lakik, mindenről tud, együtt lélegzik a faluval, s szervezi, továbbfejleszti a települést.

Gazdára vár maga a Balaton is. Igazi gazdára, aki szeretettel gondozza, és megzabolázza, gazdára, akinek nagy szeretete mellett pénze és hatalma is van. A gazda első dolga lesz a víz és levegő tisztaságának megvédése. A víz tisztasága szerintem megvédhető, hiszen a Balaton vízrendszere viszonylag zárt. Csak hazai folyók és patakok ömlenek medrébe. Ebben a halaszthatatlan nagy munkában bizonyára szívesen segítenek majd a tudomány emberei, ahogy eddig is igyekeztek segíteni.

Gondoljunk a megfulladt japánra.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-745, 340-726

1975. III. 5.

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

tartása javára is elfogult. A közlem
izgatottságú irodalom híve: *Erről* a
plattformról ismeri el *másfajta* iro-

szolgálatában áll: elfogult vagyok
dr. Mesterházi Lajos javára.

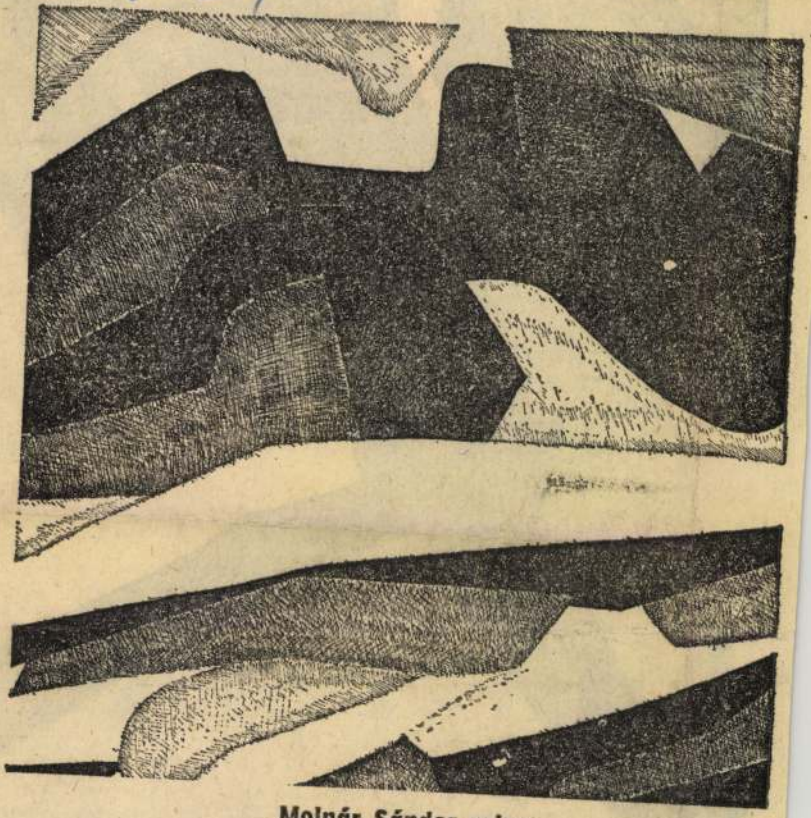

Molnár Sándor rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 MÁJ 24

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Sándor

1021

Molnár Sándor: Álom

folytán — meglehetősen védtelen a nemi ráhatás sokkal nagyobb lehetőségeivel és sokkal több változatával rendelkező női dolgozóval szemben". És mit tehet a védtelen vezető, ha a végtelen változatokkal rendelkező női dolgozó erotikus ráhatásban részesíti? „Itt a lényeg az, hogy a vezető mindig tisztában legyen azzal, hogy a nemi hatáskeltésre irányuló törekvés nem az ő személyének, hanem az általa betöltött funkciónak szól... Ennek felismerése és tudatosítása lehetővé teszi számára — hogy a partner igyekezetét fölényes mosollyal nyugtázva — az eléje terjesztett ügyben az őt érő erotikus benyomásoktól függetlenül, tárgyi alapon döntsön."

Nem vagyok vezető állású férfi, de ha balszerencsém van, még lehetek. Ezért már előre gyakorlom azt a bizonyos fölényes mosolyt, amely megvéd a nálam sokkal nagyobb lehetőségekkel rendelkező jövendő női beosztottaim nemi hatáskeltésre irányuló törekvéseitől. És Dobossy Imre nyomán ezt ajánlom reménybeli férfi vezetőtársaimnak is. Csak azt nem tudom, mi lesz velünk, ha véletle-

Ajánlat s

Élt bölcsen
hogy bírta

Még egy

Voltak, akik
Voltak, akik

A TÓ

A tó voltaképpen nem tó. „Funkcionális létesítmény" — mondja a szakzsargon. Magyarul: vízgyűjtőmedence. Székesfehérvár és környékének jobb vízellátását szolgálja. S mellesleg: emberek százainak, ha nem ezreinek egészséges időtöltését. Vasárnaponként felkerekednek a kincsesbányaiak, móriak, bodajkiak, Fehérvárcsurgó fiataljai meg az

„isteni a kilátás", dicsérhessék azoknak a tehetségét, tudását, akik ahelyett, hogy a természetbe gázoltak volna, szebbé, élőbbé, egészségesebbé tették a tájat.

(máriássy)

HÁZIASSZONY-CSÚCS

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 19

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor
1021

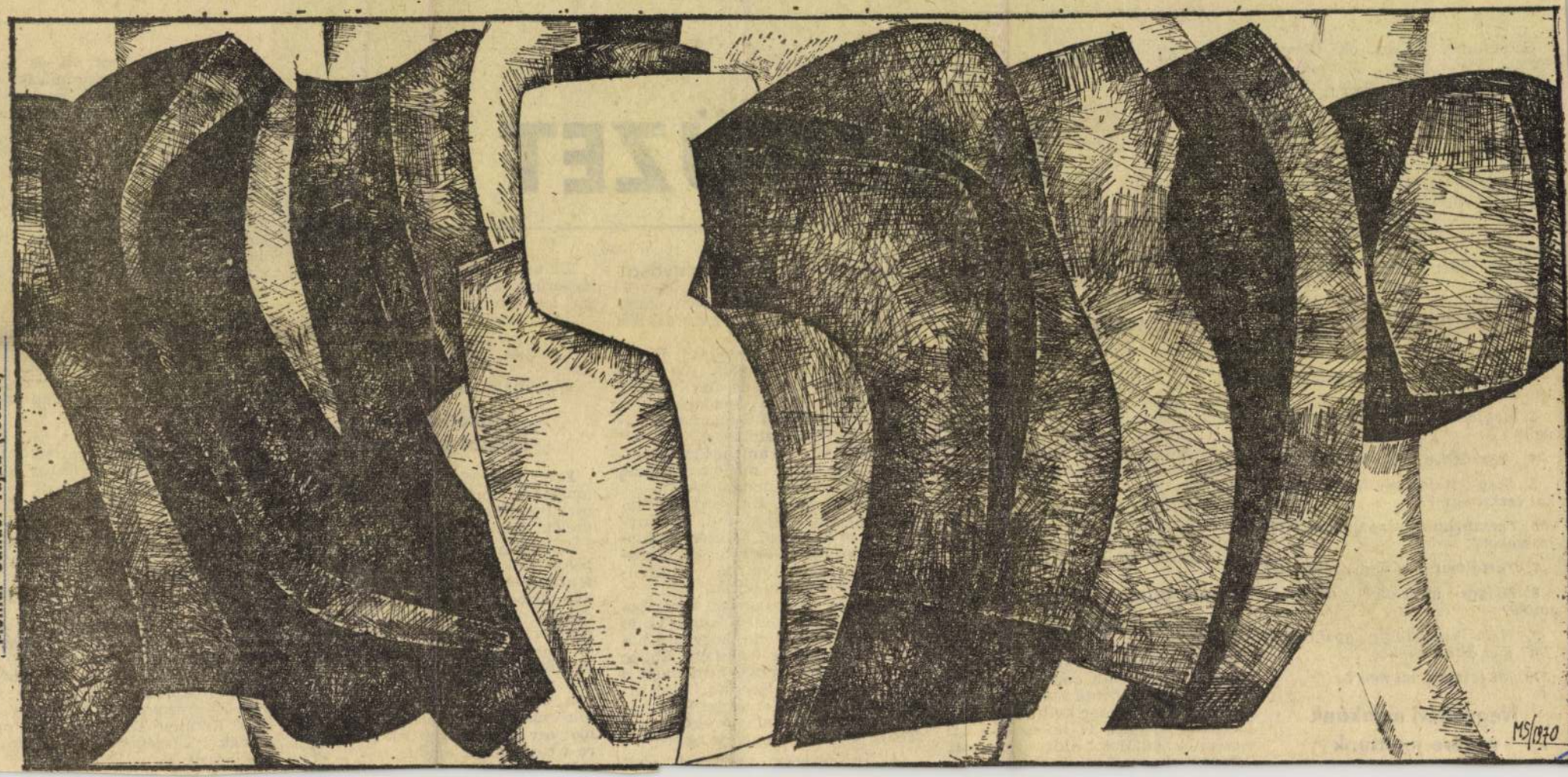

Molnár Sándor rajza (részlet)

MS/1970

ISZLAI ZOLTÁN:

HÁZIFÜZET

Szorgalmi dolgozatok Horváth Emese, Iszlai Eszter, Simsay Judit, Szekrényesy Júlia és Várnai Mirtill otthoni füzeteiből. Nevezett tanulók már harmadik és negyedik, sőt, ötödik általános iskolás korukban kitűntek képzelőerejükkel, valamint fogékonyságukkal az előírásos fogalmazás iránt. E dicséretes tulajdonságaiknak köszönhetően, egyebek mellett, képet alkothatunk arról, milyen kérdések foglalkoztatták őket a két — úgynevezett — nagyszünet közötti időszakban.

SZEMPONTOK A FOGALMAZÁSOK BÍRÁLATÁHOZ:

1. Megfelelt-e a címnek?

2. Megfelelt-e az adott műfaj követelményének?

3. Megfelelt-e a hármas tagoltságnak?

4. Megfelelt-e a hangulata?

5. Szép kifejezéseket, gondolatokat tartalmaz-e?

6. Tartalmaz-e magyartalan kifejezéseket?

7. Tartalmaz-e tárgyi tévedést?

8. Helyes időrendet alkalmazott-e?

9. Nem használta-e gyakran a „lét" igét állítmányként?

10. Mi tetszett, mi nem?

Negyedévi munkánk végére jutottunk

mültek, otthagytak csapot-papot. Eszeveszetten menekültek.

Miért bántod a békát? Hasznos!

Hógolyózás

Egy reggel arra ébredtem, hogy éjjel leesett az első hó. Aznap lementünk a Városligetbe hógolyózni. Ezen kívül szánkóztunk és építettünk hóembert is. A hógolyózásnál két csapat volt: a lányok és a fiúk.

Megnéztünk két darab emlékművet, aztán Edith néni ezt mondotta:

— Kétórás hócsata.

A Krisztinek ekkor kiverték az egyik szemét, de meggyógyult és hamarosan látni is *fogja*.

Miért tetszett a János vitéz?

Maga az esemény nagyon érdekes, változatos, találó. Főleg gyönyörű hasonlataival tudjuk magunk elé idézni. Együtt tudunk érezni a szereplőkkel. Szinte hozzá vagyunk nőve Petőfi Sándor költői jelzőihez.

Amit szépnek ír le, azt mi is szépnek találjuk. Akit gonosznak, durvának, azzal mi se (szimpo) ro-

Kossuth Lajos hazahívása

Március 15... Hűségesen emlékezzünk a jó társakra, akik egyben kivívták a hazájukat.

De elestek a csatában. Petőfi Sándor is köztük vala. Az anyja hiába hívta haza. És ezért inkább szomorúan vette tudomásul, az anyja, hogy Petőfi Sándornak a hazáért meg kell halnia.

Siránkozott az anyja. Egy kívánságot kért. Hogy mielőtt meghal, hazamenjen. De nem ment.

Jó költő volt. De azért így tehát már nem tud se írni, se könyveket, se verseket. És ezért szomorú a nép. Ha elveszítjük ezt a szabadságot, akkor muszáj engedelmeskedni a németeknek.

A jégen — befagytak az emberek. Közöttük volt Kossuth Lajos is. De azt nem tudta, hogyha a hóba fekszik, akkor összefagy. Ebben az esetben ismételten nem tudja a nép kiválasztani Kossuth Lajost királyának. Társai elvesztették a hazát, ezért nem tudja ő elereszteni. Tehát vívnia kellene, de elmegy.

Aztán olvassa mindenki, amit

De az is bekövetkezik, hogy megérkezünk Egerbe. A busz megállt, mi leszálltunk. Mintegy megkönnyebbülésként sóhajtottunk fel, hogy végre itt vagyunk a sok érdekességet rejtő, gyönyörű Egerben.

Megnézzük és másnap vissza.

Legkedvesebb iskolai emlékem

Egész kicsi első osztályos voltam, amikor ez történt velem. Az egész osztállyal ez történt három évvel ezelőtt, Mikuláskor.

A tejeslányt, aki az iskolai tejpénzt szokta összeszedni, felöltöztették Mikulásnak. Ebben a ruhában osztogatta a kakaót és az ajándékokat az első bé osztályosoknak. Amikor már javában osztogatott, az egyik gyerek véletlenségből meglökte. Mónika volt a neve.

A tejes diáklány, aki Mikulás volt, először nem vette észre, hogy félrecsúszott a bajusza. Mi azonban már egy kicsit nevettünk rajta. Erre a bajuszához kapott.

De már késő volt kapkodni. Mi-

lyesen belemerült egy másik regénybe. Csodálkoztam, hogy menynyire meg tudja őrizni a hidegvérét.

De már Árva Tünde ült a székben, mert Ágotának injekciót adtak.

Izgalmas pillanatok voltak. A papírzsebkendőm már cafatokba lógott, annyira gyömöszöltem. Tünde már a szájára szorított zsebkendővel a váróteremben vánszorgott.

Most Gödrös Erika következett. Szinte számoltam a pillanatokat, mikor jön ki Erika s mikor hívnak engem. Most... most!

— *Horváth Emese!* Térdrerogyva álltam fel s szinte lerogytam az orvosi székben.

Kinyitottam a számat és számoltam: Egy, kettő, három (talán fúrnak?), 4, 5 (lehet, hogy tömnek?); 5, 6, 7...

— Szanált — csendült föl Edith néni hangja.

Mérföldes kő esett le a szívemről, mint aki eddig kalitkába volt zárva, fellélegzettem.

— Szanált! — újságoltam a többieknek.

Megkönnyebbülve vettem a kezembe a könyvet, s „annyi szenvedés után" elmerültem.

Sorra hívták be az áldozatokat s a kínzószékbe ültették. Egy némelyik gyermeknek földagadt az arca. Kotányi Tündének két fogát húzták ki (szemfog). Ennél fogva úgy nézett ki, mint egy egér.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1975 OKT 2(5

1021

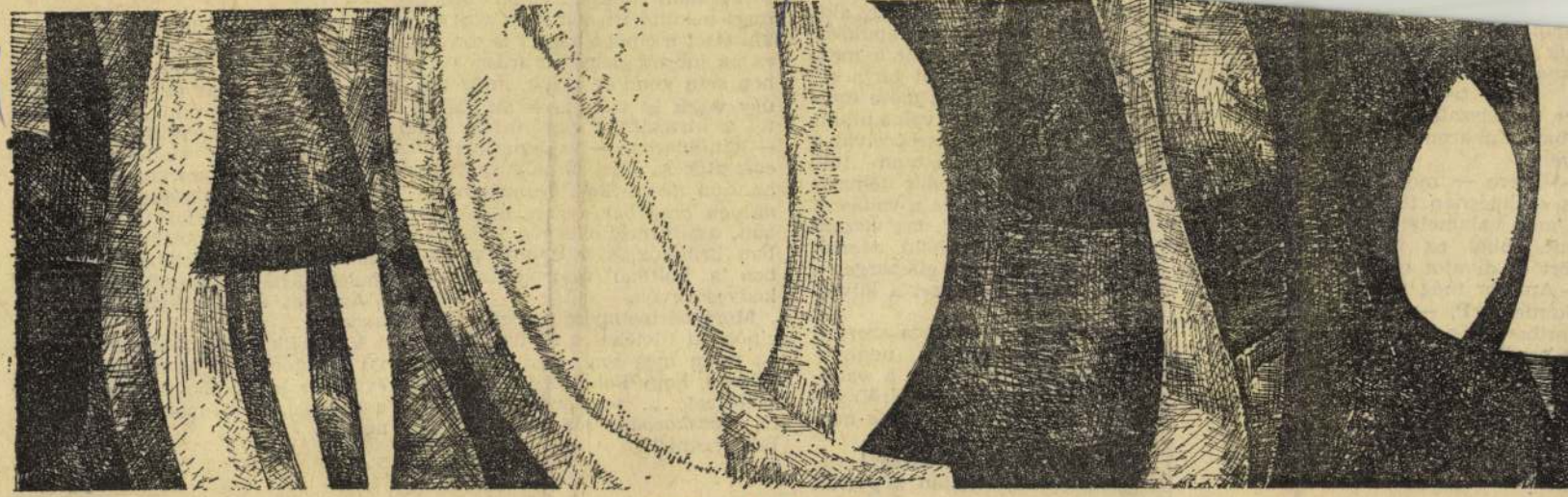

Molnár Sándor: Mozgás

jan: arra biztatott, hogy ne
ık meg magunkat az időnek,
ználjuk karunkat, fortélyain-
mert tökéletesség amúgy
s, de látszata, amíg úgy-ahogy
ható, fukaron számítva is föl-
vele.
- Gyere — mondtam P.-nek,
a születésnap tiszteletére néz-
meg valamelyik filmjét. Egy
ait, abból az időből, amikor
ört és divatot csinált.
- Amikor még nem dúcolt alá?
kérdezte P. — Nem érdemes,
oriban még nem volt ilyen jó.
s tovább néztük a képeket.

...ő ...

...s hogy miket gondol ezek után az a kisfiú-kislány, akinek szintén vadász az apukája. És mert a szerző szerint a mese „csak a tiszta igazságot bírja el" (ez igaz), a kifogásolt mese nyilvánvalóan akkor lett volna hibátlan, ha jóságos vadászbácsival a főszerepben tárgyilagosan ítéli meg „a vadgazdálkodás nemzetgazdasági szerepét és a vadászat emberformáló erejét" (ez viszont nem igaz). A kívülálló szerint (aki egyáltalán nem ellensége a vadászatnak) a helyzet a következő:

1. A szerző kívánsága szerinti mű (a vadgazdálkodás nemzetgazdasági szerepéről és a vadászat emberformáló erejéről) hibátlan lehet ugyan, de *mese* nem lehet.

2. A kifogásolt mű viszont valódi mese volt, tisztán képviselt

sorát nem idézik. Vajon azért, mert a költő itt már nem volt tekintettel a cipőboltokra? Bizonyára az idézett négy sor írása közben sem gondolt rájuk, még ha úgy vélik is azok, akik az idézetet a kirakatban elhelyezték. Ők — gondolatban — valószínűleg így egészítik ki Váci Mihály szavait: az úton menni kell, de *nem akármilyen cipőkben*, hanem olyanokban, amilyenek ebben a kirakatban láthatók, s amilyeneket ebben a boltban vásárolhatnak a kedves vevők.

Mert bármennyire szeretik is a cipőbolti illetékesek az irodalmat, az talán meg sem fordult a fejükben, hogy Petőfitől idézzék: „a költészet ... szentegyház, melybe *bocskorban, sőt mezítláb is* beléphetni."

P. E.

tilétert is. E felfedezéssel egyúttal új rekordot állítottak fel: ezek az első csillagközi molekulák, amelyeknek kilenc atomból felépülő molekuláris szerkezetük van."

Az Élet és Irodalom kommentárja:

Vezessük óvatosabban Föld nevű űrhajónkat, s ha már a világegyetem is alkoholos állapotban van, legalább mi maradjunk józanok.

- góv -

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1975 SEP 20

Molnár Sándor

1021

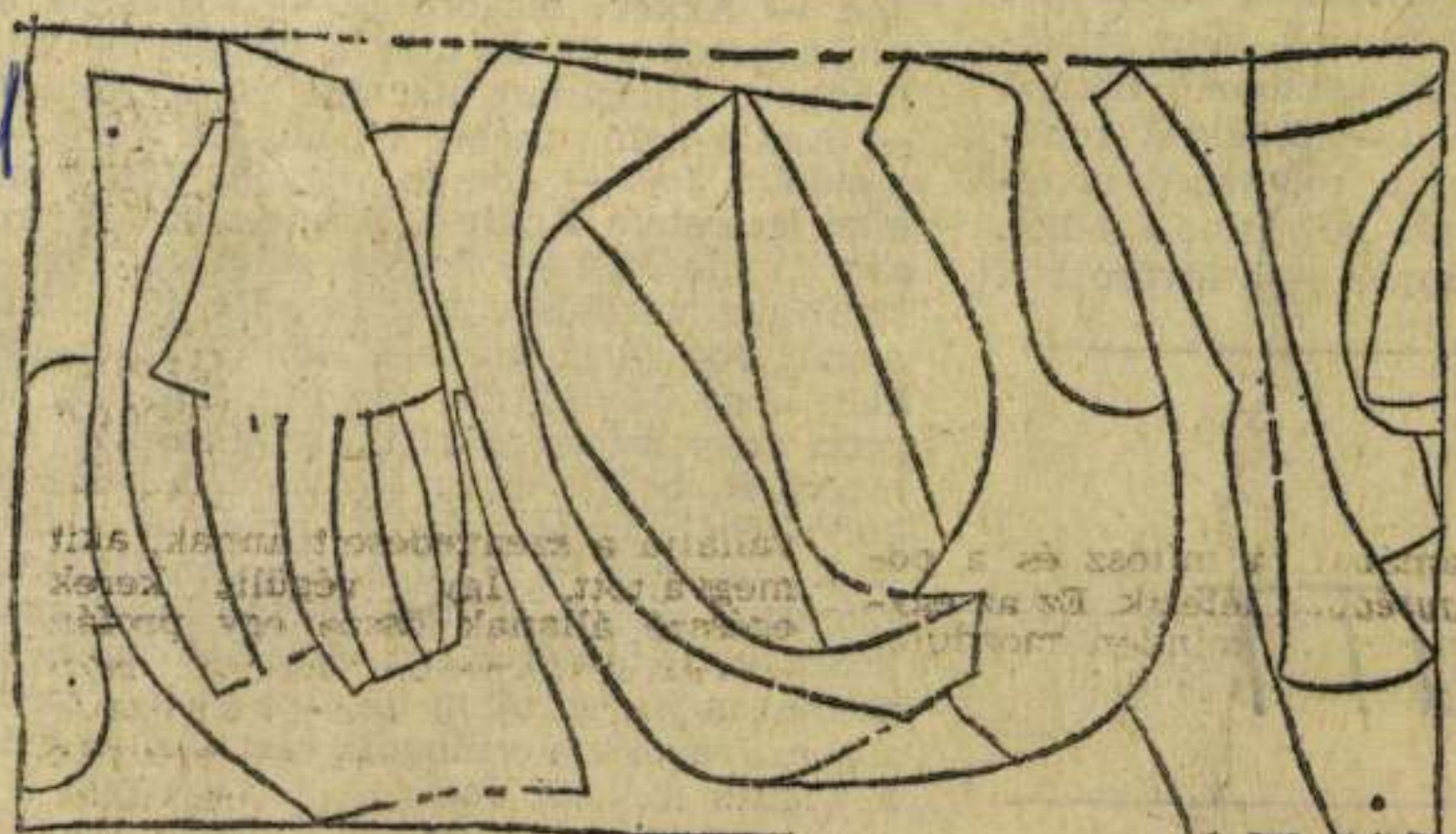

Molnár Sándor rajza

1-kor nyitott a Revü-bár! Hat éve várunk, hogy sztrip- kis városunkban. Kitűnő rnyező ipartelepekről rend- hónapra minden jegy el- visszafelé is. Hajnali 4-kor. kőző lányok — a fővárosból.

NÜTT

Ann
Joe.
utcá
lebu
—
gon
kán,
san jönnie kell — Joe
kerítésbe, vörös szemmel figyelte, jön-e már Annie. Joe várja Annie-t, Annie-nak éreznie kell, hogy Joe itt áll, Joe vár, Joe-nak nagyon nagy szüksége van Annie-ra, Joe Annieért él, belőle él, az álmaiból, a muszlinkendőjéből, nevetéséből, Annie-nak tudnia kell, hogy Joe itt áll. Joe nézte az utat. Annie nem mehet el, Joe várja. Joe-n nagy kalap volt, térdét kicsit megdöntötte, nézte az utat, a fűszerbolton túl. Joe szemét marta a por, Joe szeme csillogott, várta Annie-t, itt, a kerítés mellett, Joe ...

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1974 DEC 21

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Sándor

1021

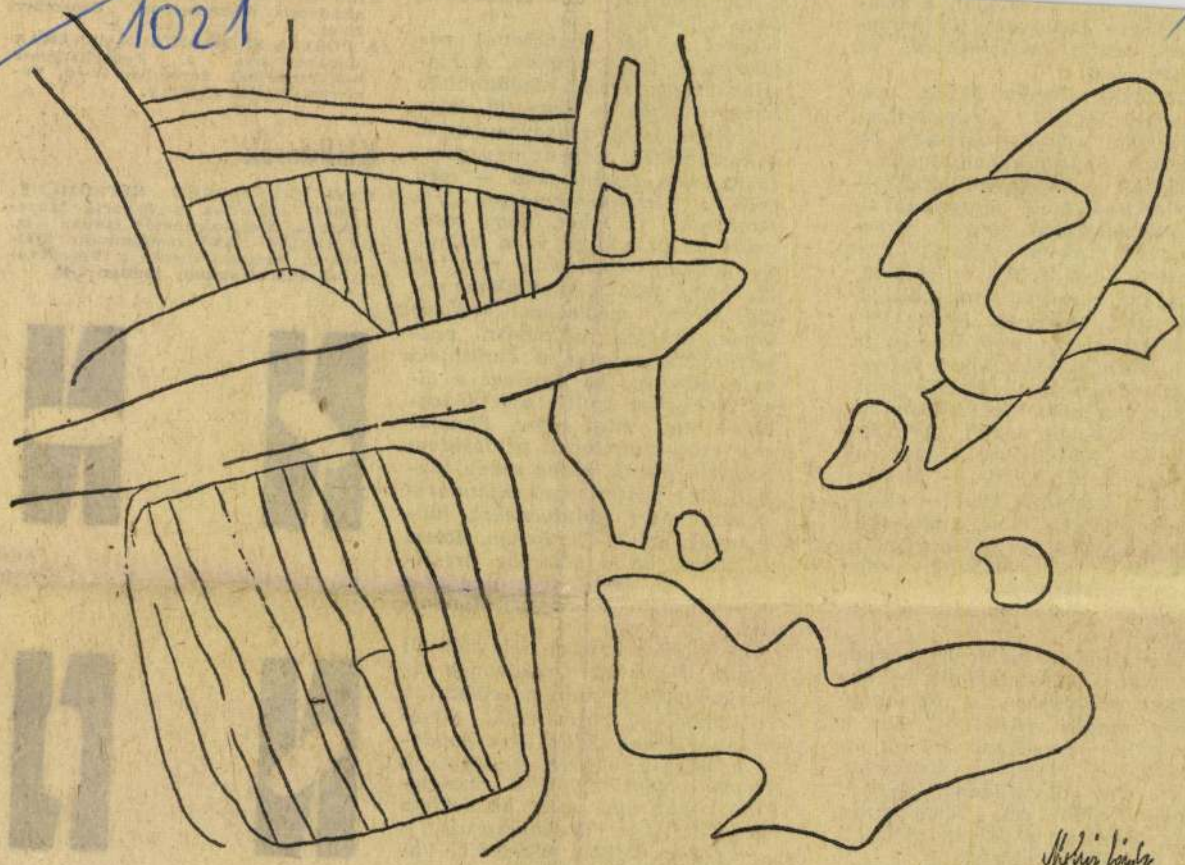

Molnár Sándor: Tanulmány

1974. DECEMBER 21.

...dának alcázza magát, a bizalom jelére pedig kibújik önmagából, önnön labdaságából, és nyúlánk lesz.

Szeretnék Kardos Mária cserépcsengettyűivel csengettyűzni! Az iskolai szünetet szívesen eltölteném papírhajtogatósával.

Bőgnék — ha gyerek volnék — Brodszky Ferenc keramikus sípoló mozdonyáért, fütyülő korongozójáért, sok-sok pityergő madaráért. Lépő Zoltán ördöglakatbálványa komoly fiúnak való játék, titok. Grebenár Andor lendületjátéka és ostoros csigája is.

Hordozható bábszínpad, szűrrátétes mintájú filcbe öltözött főzőkanál, vesszőből font kerekes babakocsi, benne sereg gyékénybaba és gyékényállat. aztán egy olyan bölcső, amely — ha nagyobbra szabnánk kissé — a kislánynak játéka lenne, a nagyobbnak rakodóhelye, az egyetemista lánynak könyvbölcsője vagy hanglemez-tárolója, a férjhezmentnek pedig valódi bölcsője már.

A planetárius folklórból — vagy az itthoni népmesékből? — egy kötött óriáskígyó is bekúszott, hogy magát zsüriztesse. Ezt a mamák — elrongyolt holmik fonalából — maguk is megköthetik a még pólyás János Vitéznek, hogy később vele hadakozzon. „És hogy ne a húgát püfölje!" — jegyzi meg valaki.

A bölcsőről komolyan mondtam, amit mondtam. A régi bölcsők fölöslegesen voltak olyan nagyok. Ha már a gyerek állni

... Föl lehet kötni a mennyezetre, az előszobába vagy a falra.

Ezzel a két gondolattal pályázom — így, szabadon. A Fiatalok Népművészeti Stúdiójában látott munkák — azon túl, hogy a legtöbb játék a hagyomány és a korszerűség, meg az anyagszerűség elvei szerint való — még erre a létfolyamatosságra ébresztenek. Az lehet, hogy rossz példa az óriáskígyó és a bölcső, de komoly tanulmány mutatná ki, hogy valami életünkön végigkísérőre mégiscsak szükség lenne. Erkölcsi és ízlésbeli védtelenségbe sodorja a civilizáció az egyéneket, ha ugyanez a civilizáció nem nyúl visszafelé legalább úgy, mint előre. Életemmel ezen a ponton is példálódzni mégsem merek, hátha sokan tudnak már másminemű állandóságokat, mint amilyeneket hiányolnak az én ösztöneim. Rossz is lenne, ha a bölcsőbe préselnének, az óriáskígyót pedig a nyakamra tekernék majd álmomban.

A világ sok apró dologból áll egybe. Néha azt gondolom, a részek fontosak, nem az egész. (Jó részekből jó egész válik, ugyebár!) Máskor pedig arra gondolok, hogy az egész fejlődésválságai nagyítják föl a részleteket. Akár úgy, mint akadékban lévőket, akár mint hiányzókat.

Újra karácsony közeledik. Valamikor örömet tudtam szerezni játék-röpülőgépeimmel. Ma szeretnék bizakodást kelteni azzal, hogy csendben gondolkodom.

Kiállítások

VASI ÉS SZLOVÉN KÉPZŐMŰVÉSZEK kiállítása a Savaria Múzeumban. Megtekinthető: január 5-ig. GERLÓCZY SÁRI festőművész kiállítása. Megtekinthető: a Ferencvárosi Pincetárlaton, január 2-ig.

Tóth Gábor: Vizuális topológia

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 VIII 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

— Szeretnem megkerni valamire, mint bizalmas ismerősömet. Lehet?

— Tessék. Örülök, ha szívességet tehetek önnek — mondta az idegen készségesen.

1021

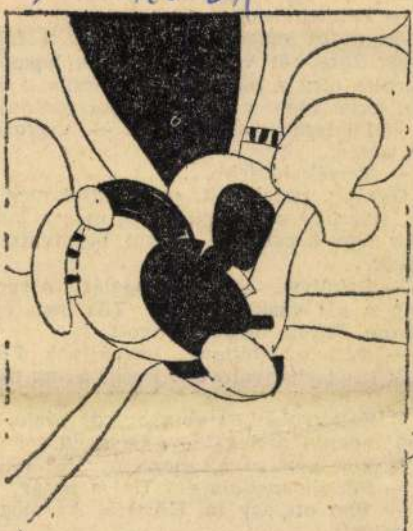

Molnár Sándor rajza

Az autós szaporán felszaladt a falépcsőn. Tizenhét valahatákolt kis lépcsőfok kerülte meg a pincét. A szobácska a tetején egyenesen a szőlősorokból nyílott.

— Földszinti manzard... — vigyorgott az autós.

— Tessék beljebb...!

Gyalult asztal volt, szék; hálni meg dikó, leterítve rongypokróccal, meg a lavórnak egy kecskeláb, felette borotválkozótükör.

— Lakályos. — Aztán meglátta a sarokban a kis vaskályhát is. Tűz nem égett benne. Kicsit megborzongott.

— Délfele szoktam begyújtani. Főzök egy kis tarhonyalevest. Besüt a nap, melegít.

A fiatalember az ablakocskát nézte, vajon mennyi meleg jöhet be rajta.

Visszalépett az ajtóhoz.

— Felfele meddig ér? Hol a határ?

— Van ott egy fa. Körtefa. Az még a ...miénk.

De a mienket mintha máris bizonytalanabbul mondta volna.

— Úhüm... Hanem az úttól egy kicsit többet kell kapaszkodni, mit ahogy a lánya mondta.

Nem muszáj, — gondolta az öreg, ne kapaszkodj. Szóval... el akarják adni.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 JÚL 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

TÁJÉKOZÓD

1021

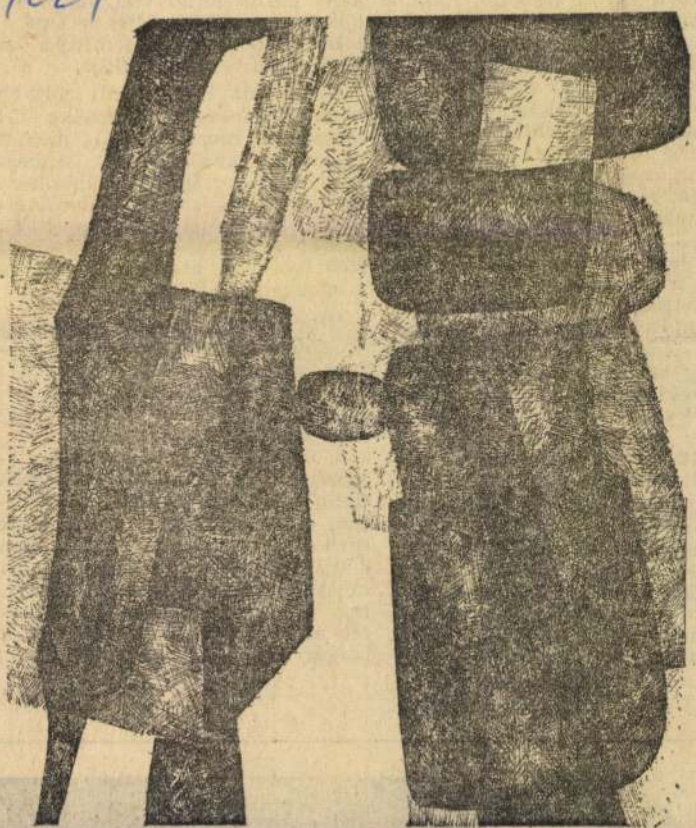

Molnár Sándor rajza

ETETT A RABIGÁBAN SZERZŐJE

rabul ejtette múltjának nagysága, az a távoli korszak, amikor Bulgária gyújtotta meg az írásbeliség fáklyáját a szláv világnak. Bámulta hazája erejét és kitartását, amellyel öt évszázadon át vívott emberfeletti küzdelmet függetlenségéért. Dalaiban megénekelte a nemzeti újjászületés eszméit, az 1876-os felkelés hőseit, *Bulgária keservei* című gyűjteményében. *Megmenekülés* című verseskötetében szinte himnikusan fejezte ki népe szeretetét Bulgária felszabadítója, az orosz nép iránt. 1886-ban, amikor az Osztrák—Magyar Monarchia segítségével Koburg Ferdinánd német herceg került a bolgár trónra, s üldözték az orosz közeledés híveit, Vazov kénytelen volt elhagyni hazáját; Odesszába utazott. Itt írta meg legnevezetesebb prózai művét, a *Rabigában* című regényt (1894), amely nálunk két fordításban is megjelent (Dimo Boikliev: *Iga alatt*, 1950, Wessely László: *Rabigában*, 1956). E romantikus szárnyalású művében szintén a nemzeti szabadságharc hőseinek állított emléket. 1889-ben visszatért Bulgáriába, két esztendeig kultuszminiszter volt, de ekkor is főleg írói munkával foglalkozott. Rendkívül termékeny író és költő volt, majdnem húsz verseskötete, hét drámája, több elbeszélésgyűjteménye és négy regénye jelent meg.

Vazov ma is a legolvasottabb bolgár írók és költők egyike. Ezt társadalmi mondanivalója mellett egyszerű, kristálytiszta stílusának, népi forrásokból táplálkozó nyelvének és ragyogó derűlátásának köszönheti. Még a török rabság korát ábrázoló írásainak sötét színét is átszövik a derű és a reménység szálai.

Nincs még egy költő, akinek életműve annyira feloldódott volna a bolgár népet körülvevő szellemi atmoszférában, mint az övé. Költészete minden bolgár embert végigkísér egész tudatos életén. Műveinek kristálytiszta levegőjét már az első megtanult dallal és verssel magukba szívják, olyan közelinek és rokonnak érzik nemcsak nyelvét, hanem életlátását, érzés- és gondolatvilágát is, hogy észre sem veszik, már egy évszázada az ő tekintetén át látják Bulgária tájait és a bolgár nép küzdelmes múltját.

Juhász Péter

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 IV/2 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor
1021

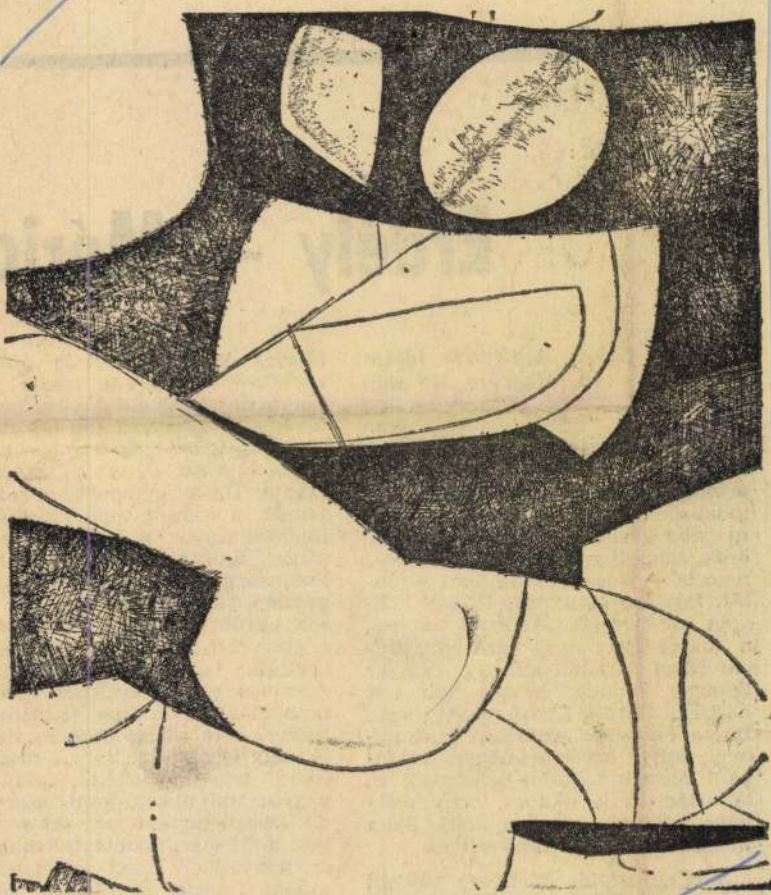

Molnár Sándor rajza

K

SZABÓ EDE:

Erdély — Móricz

Baráth Lajos: A félelem földje (Magvető, 473 old.)

Vannak a történelemben olyan örvénylések, amelyek pár évszázad múltán minden elő- és utóáramlást beszívnak, elnyelnek. Az időközben jelképessé nőtt esemény magába sűríti a ma élőknek szóló örök tanulságot, s ha fölöslegessé nem is — feledhetőbbé teszi a többit. Dózsára gondolok, 1514-re. Hiszen sok parasztfölkelésről tudunk, a kaszás hadak sok vezéréről, Budai Nagy Antaltól addig a Császár Péterig, akinek hamar elbukott harcáról *Baráth Lajos* regénye szól. Dózsa *háborúja* azonban (előzményei, súlyos következményei s roppant mérete folytán) jelképnek is, tanulságnak is akkora, hogy mellette jóformán minden más ilyen mozgalom emléke elhalványul.

S elhalványul, feledésbe süllyed egy-egy korszak is. Emlékszem, történelemből épp a török hódolt-

Móricz Erdély-trilógiája abbamaradt. — A három részre oszló csaknem ötszáz oldalas regény voltaképp tablósorozat (ha így nézem igen jó), igazi központi hős nélkül. Pedig Császár Pétert az író *annak* szánta. De a nagypolitika fordulatainak, a főurak tanácskozásainak fondorlatainak, a hajdúk lázongásának, a falvakat dúló különféle katonaság elleni csetepatéknak, kegyetlen megtorlásoknak és még sok egyéb epizódnak a felidézése közben Császár Péter (s az ő kivégeztetése után méginkább Nagy Ambrus) alakja gyakran elsúlyta lanodik vagy ködbevész. Központi hősnek nem eléggé érdekes, és nem is nagy egyéniség. Sőt... meglehetősen tétova, békélni, alkudozni vágyó; tud mozgósítani, szervezni, de kézben tartani még azt sem képes, amit elér. Sodortatja magát az eseményekkel. Ezért aztán sokszor jobban izgatja az olvasót néhány főnemes vagy hajdúkapitány alakja. Igaz, Baráth arról is vallan

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 III/ 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor
1021

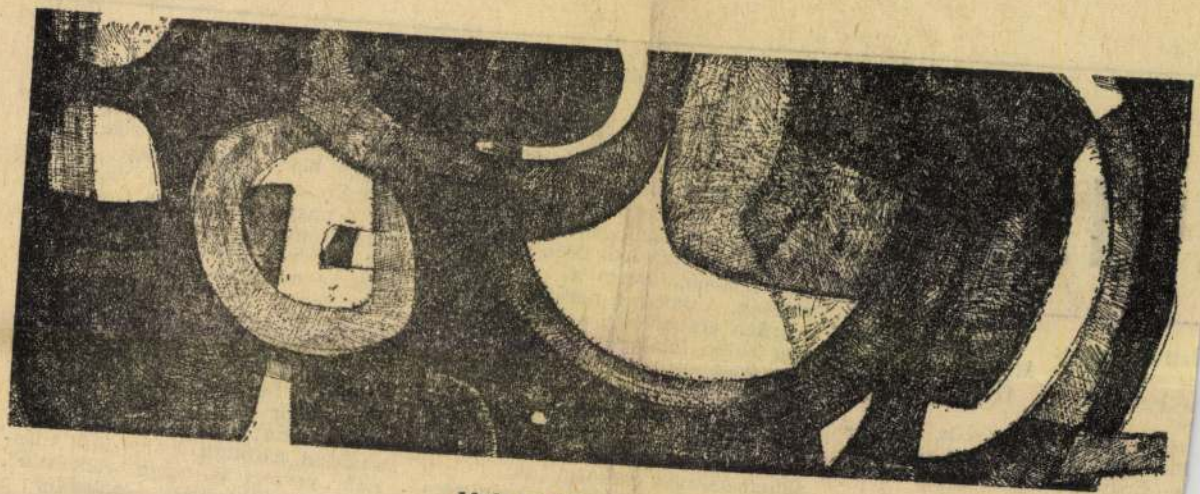

Molnár Sándor rajza

ÉGISÉG

Iakacskodom: „Gyerekkorából
y emlékszik? Mikor öreganyja
ejére kötötte. Hogy mondták
"

zégyenkezik, mérges is. A fele-
hez fordul: „Te, asszony!
e, hogy a *keszkenyőnek* nem
más neve!"

agyarázzam? A kétnyelvűség
a fokon már nem szerepját-
hanem kettős reflex. A mar-

cialista realista ábrázolásnak, a dolgozó-küszködő falusi embert segítettek munkája-élete valóságában megjeleníteni.

De egy újabb felmérés már arra utalt: a nyelvjárási elemek erősen *kiavulóban* vannak az irodalomból. Némi vizsgálódás azt is kiderítette: nem az írói ízlés változott meg közben, hanem a tükrözött valóság. Akkorra a parasztból egyszerűen ember lett, s ezért a hajdan külön feladatot jelentő parasztábrázolásból is egyszerűen emberábrázolás.

Csakhogy nem teljesen kopott ki a nyelvjárás: mégrekedt az elmaradottabb, visszahúzóbb figurák jellemzésének eszközeként.

Ez az átértékelődése még nem tényeiben tükrözte akkor a valósá-

Az elnevezéslélektanból: Az orgonának a Dunántúl nagy részén *szelence* a neve. Ahol ez az *orgona* területével összeér, a két név váltakozásba lép. De elég sok ilyen helyen bizonygatják: az egyik szimpla, a másik dupla, vagy az egyik nagyobb, a másik kisebb virágú. Nem ritka eset: hogy ha már két név van, legyen külön-külön értelme mindkettőnek...

És végül, a szövegalkotásból: diákkoromban azt tanították, hogy a magyar nyelv nem szereti az összetett mondatokat, csak az egyszerűt; s ha már összetettet használnál, akkor mellérendelőt. Alaptalan babona; sok népi közmondásunkkal cáfolták már: „*Aki* másnak vermet ás, maga esik bele", „Addig nyújtózkodj, *ameddig* a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-745, 340-726

1975 III. 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

1021

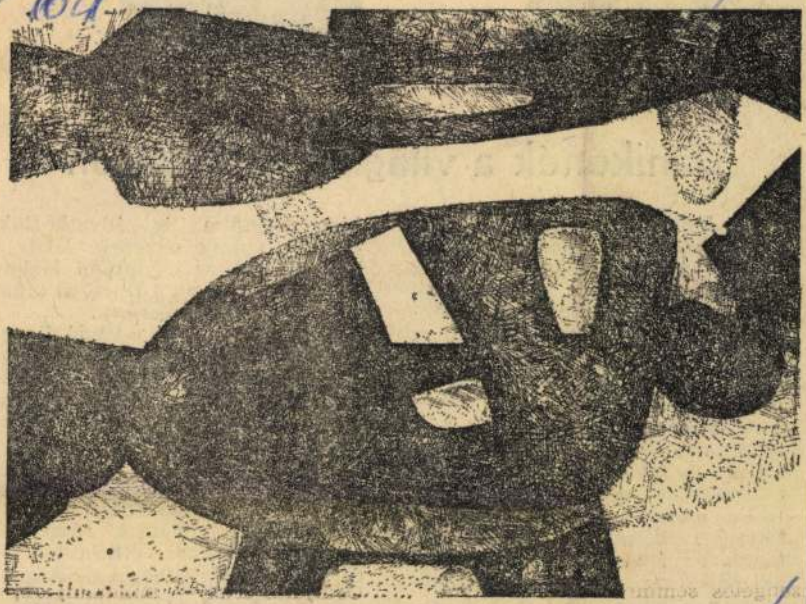

Molnár Sándor rajza

Dänikenék a világkongresszuson

Az ősűrhajósok világtársaságának (Ancient Astronaut Society) több mint ezer bejegyzett tagja van. Az alapító egy illinoisi ügyvéd, a szervezet prófétája természetesen Erich von Däniken; a taglistán száznyolcvankét akadémikus és huszonnyolc író szerepel.

Az elszánt csoportosulás égisze alatt tartották meg Zürichben második világkongresszusukat az asztro-archeológusok. A tizennyolc főelőadó és a résztvevők többsége cáfolhatatlan ténynek tartja az ismert Däniken-téziseket. Ezek szerint a jelenlegi földlakó, a homo sapiens csupán kísérleti mutáció, szellemileg magasrendű ősűrhajósok tenyésztésének produktuma.

bizonyítékokra is hivatkoztak. Ilyenek voltak egyebek közt a kopt Biblia, az egyiptomi Halottak Könyve, vagy a tibeti és kínai sárkánymítoszok leírásai.

A kongregánusok odaadó figyelemmel hallgatták a referátumokat. Csupán a számadatok felolvasásakor kókadoztak és akkor tiltakoztak élénken, amikor a dán küldött, *Melhegaard* nem *előadni* óhajtott Tutenkámen sírjának egy díszéről, hanem *eladni* akarta nekik, mint őskonnektort.

Az egyetlen német résztvevő dr. *Kurt Mehlhose* volt. Javaslatára valószínűleg titkossá nyilvánítják a jelenléti íveket, nehogy a társaság tagjai még mártíriumot szenvedjenek élenjáró tudományos nézeteik miatt. Martin Mar-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

1021

Molnár Sándor rajza

1975. JÚLIUS 5.

ov Dosztojevszkaja me-
tendenciózus és a va-
k helyütt elrugaszkodó
kutató megállapította, a
kij-életrajzokba mégis
t Mihail Dosztojevszkij
ermészetének és alkoho-
verziója.
dik forrás: a cserjomos-
ovojei parasztok mende-
úszas években arról, ho-
geztek" a cserjomosnyei
az uraságga l. Ezek a szó-
öredékesek és tele van-
nondásokkal.
kor a Mihail Dosztojev-
láról szóló nyomozási
v és egyéb, eddig fel nem
nentumok elemzése egé-
képet fest az író apjának
s egész lényéről.

★

valódi tényei a követke-
nhát éven keresztül a
zegények kórházának he-
etője volt. Anyagi helyze-
annyit mondanunk, hogy
lmazása ezer rubel volt,
r csupán idősebb gyere-
íttatása és elhelyezése a
nagáninternátusban évi

volt, hanem keresztül-kasul is szelte egymást, ami hosszú esztendőkig tartó pereskedésekhez vezetett. A tizenöt évig tartó birtokper végére csak Mihail Dosztojevszkij halála után nyolc évvel tettek pontot.

A gazdálkodást a kis birtokon M. Dosztojevszkij felesége vezette. A gyenge egészségű asszony harminchét éves korában halt meg, tüdőbajban. Hét gyerek maradt utána, másfél éves a legkisebb. Felesége halála annyira megrendítette az akkor még csak negyvennyolc éves férfit, hogy „jobb keze remegésére", ájulási rohamaira és meggyengült látására hivatkozva, nyugdíjaztatását kérte.

Két legidősebb fiát, Mihailt és Fjodort, beíratta Peterburgban a Mérnöki Főiskolára, maga pedig birtokára költözött.

Keserves körülmények között gazdálkodott. 1839 tavasza csupa bajt ígért. Utolsó levelében az apa így számolt be róla írófiának.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 JUL 15
ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

Molnár Sándor rajza

3

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

pem, de te mást kérdeztél, s csak látszólag igaz, amit mondtál. A népmesék királyfiai nem királyok fiai, hanem az emberi kiválóság és a nép vágyainak megtestesítői. Arany a népélet rajzának és a nyelvnek páratlan mestere, eszméi, hevületének kitörései nem érik el Petőfit, de a típusban nincs igazad. Toldiban is a kisemmizett nép jogaiért küzd a költő s a honfoglalás magyarjaira emlékeztet benne Arany, amikor a még egyenlő jogúak közt csak a hadi kiválóság, erő és áldozatkészség tehetett különbséget és nem a rendi előjog. Amellett amíg Aranynak egy meghatározott korba, Lajos király idejének társadalmába kellett helyeznie tárgyát, Petőfi a mesében szabadon írhatott és álmodhatott.

Nagy Lajos nem adta meg magát soha, mint aki meggyőződését már évtizedek óta megérlelte és gondolatait már nem egyszer kitette az élet próbáinak. Láttam, nem fogyott ki még szenvedélyes érveiből:

— Arany a Toldiban a maga felfedezett nemesi származásának illúzióját védte. Toldi Miklós végül is elnyeri csalárd és gonosz bátyja helyét a király udvarában és a sereg győzelmes vezére lesz. De hol volt még a Toldi megírása

őt művészi újítóvá. Ezért gyűjtötte az emberi életek dokumentumait, hallgatta a kávéházi ifjak csetlő-botló történeteit is; családról, célokról, szerelmekről s azonnal rátört az emberekre, ha lélektani következetlenségen kapta őket.

Szerényebb igényű volt ifjú novellista korában, amikor az „Egy délután a Grün-irodában" című, élettel-érzéssel teli elbeszélésében Szemcsik, a végrehajtással szorongatott tanító, tárgyi indokaiból kifogyva így esdekel halasztásért: „De kérem tisztelettel, ügyvéd úr, méltányosság is van a világon..." s a kövér és hatalmaskodó ügyvéd válaszából Nagy Lajos szól: „Sokkal kevesebb, mint ön gondolja". Méltányosság az emberek között, részvét az írói ábrázolásban, ezzel az érzéssel kapcsolódott az ifjú Nagy Lajos írói feladatához. A részvét, amely gazdag és drága művészettel ajándékozta meg az orosz írókat és általuk az emberi nemet, talán egyetlen írónknál sem olyan szenvedélyes és szeretetteljes, mint a fiatal Nagy Lajosnál. Ne gondoljunk valami világnézeti hitvallásra, vagy a gimnáziumi humanista műveltség fitogtatására, amely napjainkban olyan gyümölcsözően értékesíthető. Mély azonosságban él a sze-

és felkelés helyett részvétet és megértést ad.

Illúziók és világok omlottak össze. Ki tud bizonyosat az emberről és az életről? Reményeit elvesztette, a jövő riasztó előjeleit látja, kétségei győznek életkedve felett. A novemberi Ligetben sétálgattam vele. Így szólt: „Ha önvallomást kellene egyszer írnom, így kezdeném: Hiszek az emberi gonoszság és butaság örökkévalóságban." Hideg volt és késő este. A Fasor elején koldus nyújtotta felénk kezét, kis kabátban, vacogó fogakkal. Nagy Lajos zsebébe nyúlt és — láttam — habozás nélkül tíz fillért adott. Pedig hosszú írói munka után, még mindig küzd a megélhetéséért. Így adja művészetét is a reménytvesztett embereknek, mint aki tudja, hogy semmi sem menthető, s hogy írással segíthet legkevésbé. Belső kényszer, a rezignáció alatt még mindig parázsló művészi hite s mindég feltámadó részvéte, visszaküldik őt a kávéház asztalához és tollat adnak kezébe. ...A részvét az a nyílás, amelyen
egy mű, amelyen át
nak látszik..." — mo
szer Wilde a fiatal A
nek. Ez a forró és szá
manitás Nagy Lajos ír
belsőbb, leghevítőbb t

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

1021

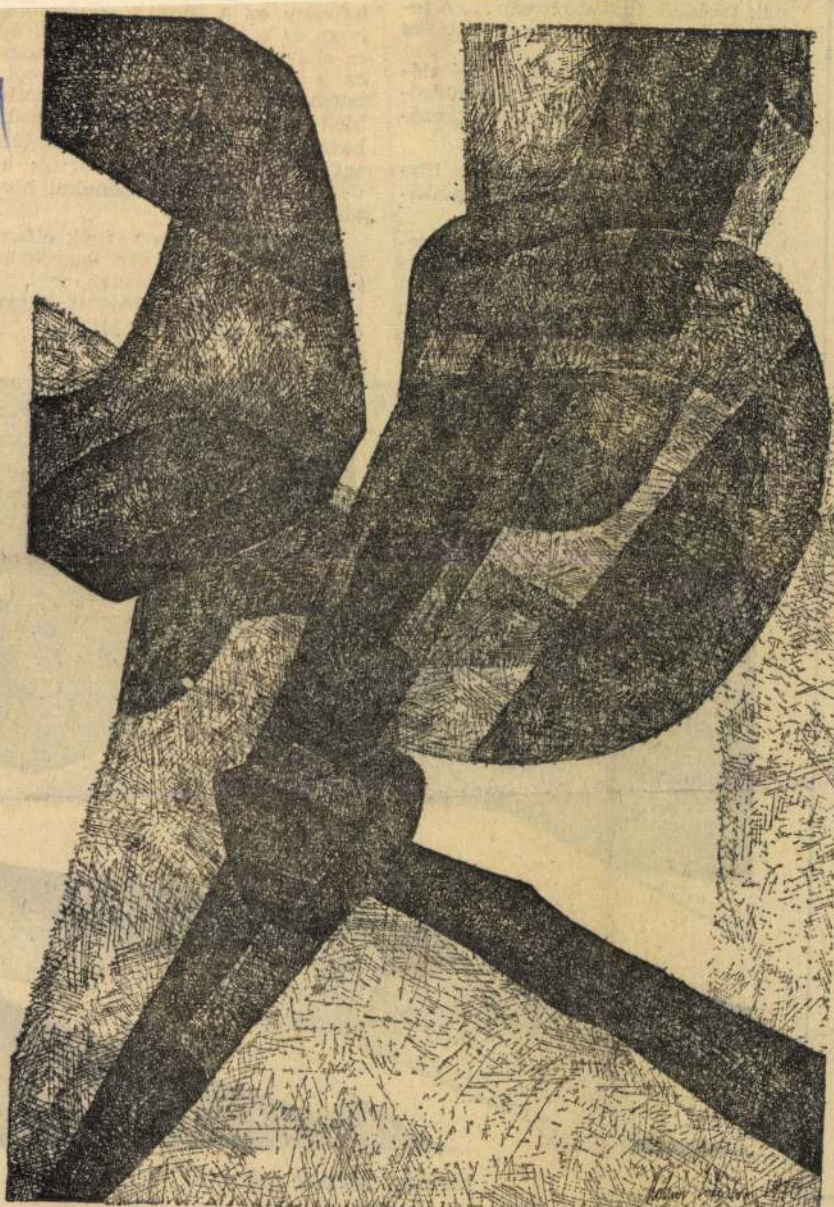

Molnár Sándor rajza

időszerű evidenciái: „[illegible]
nak többféle funkciója van ... A
hetség és a művek adjanak hitel
helyet, semmi más."

Mielőtt a szentté avatás szán
kának gyanújába kerülnék, sür
sen elmondom még a következ
ket:

Mesterházi nem istenbékéjét hir-
det. Osztályharcos szövetségi politi-
kát.

Nem elfogulatlan. Elfogult a szo-
cializmus javára. Saját írói magatartása javára is elfogult: a közéleti izgatottságú irodalom híve: *Erről* a plattformról ismeri el *másfajta* iro-
[illegible] van a munkásság [illegible]
tásának tudatával.

Végül pedig nem vagyok elfogulatlan én sem. Elfogult vagyok annak az ügynek a javára, melynek szolgálatában áll: elfogult vagyok dr. Mesterházi Lajos javára.

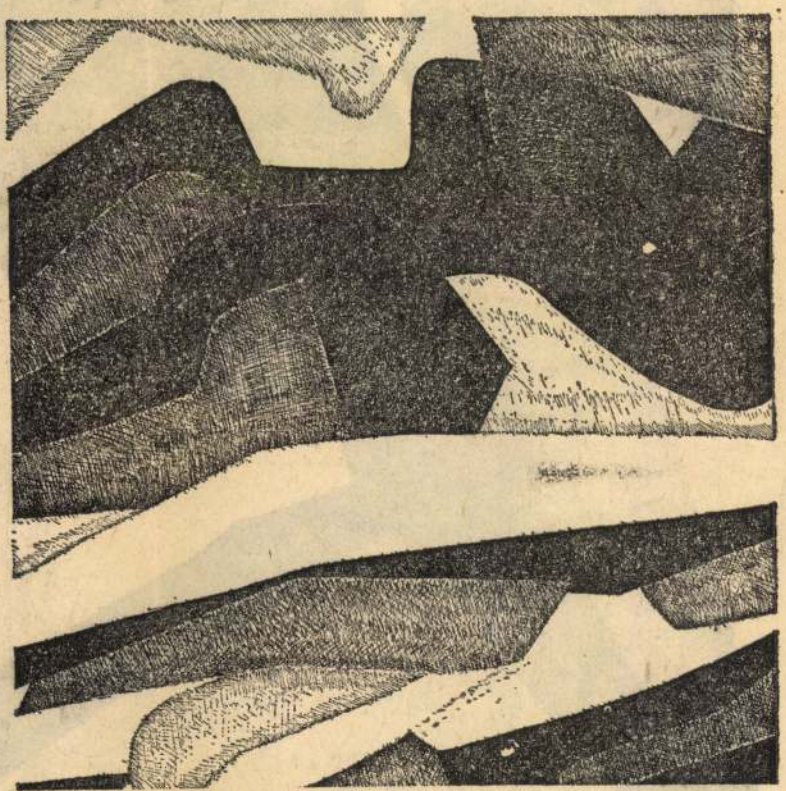

Molnár Sándor rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 JÚL 5.

ÉLET ÉS IRODALOM

Molnár Sándor

1021

Molnár Sándor rajza

Az évtizedforduló, s a
— egy nagyon is problem
terű intellektuális
visszhangjaként — bizo
zást eredményeztek. Ek
ték fel, persze szűk kö
lunk is a Varázshegy
tőségét, mint korai,
megérzését a korszak alapvető
szellemi küzdelmeinek. A felismerés, a fasizmus előretörésének körülményei között, egybefonódott az emigrációba üldözött Thomas Mann politikai magatartásának példává emelkedésével. E példa hatása, noha szűkkörű volt, nem szorítkozott a mind nehezebb helyzetű szocialista és radikális baloldalra. A fasiszta könyvégetések hírére 1933-ban Féja Géza írt tiltakozó vezércikket Bajcsy-Zsilinsz-

Thomas Mann
évtizede a nagy József-tetralógián
dolgozott. A sorra megjelenő kötetek megértő visszhangja Magyarországon sem maradt el. Szerb Antal a már idézett Hétköznapok-ban és csodákban okos szavakkal fejtegette a háború utáni európai szellemi életnek a mitikus iránti vonzalmát, s a mítoszt „a megismerés egyik legnagyszerűbb formájának" nevezte, különösképpen akkor, ha — mint Thomas Mann esetében —

FESTMÉNYEK:

1. Olvasó nő	50x60	1960
2. Olvasó nő	60x80	1961
3. Reggel (Bethsabé)	80x100	1961
4. Emmausi vacsora	90x100	1961
5. Téli táj	80x100	1961
6. Triptichon	180x110	1962
7. A vihar	105x130	1963
8. Fekete	80x100	1963
9. Ősz	80x100	1963
10. Figura	90x100	1964
11. Szigetszentmiklósi temető	40x80	1964
12. Tavasz	90x110	1964
13. Föld	80x80	1965
14. Kék	50x60	1965
15. Zugló	50x60	1965
16. Dél	30x40	1965
17. Vörös fej	50x60	1965
18. Táj	30x50	1965
19. Zöld struktúra	50x60	1965
20. Kompozíció (Magántulajdon)	30x50	1965
21. Ülő nő	80x120	1965
22. Alkony	80x120	1965
23. Éjszaka	80x100	1966
24. Konyhában	50x80	1966
25. Szentendre	80x100	1966
26. Ülő nő	80x100	1966
27. Tarquinius és Lucrétia	80x100	1966

RAJZOK:

1. Akt	15,5x24	1958
2. Táj	20,5x28	1964
3. Rajz I.	27x40	1963
4. Fa	21x29	1964
5. Rajz II.	25,5x35,5	1964
6. Ágak	20,5x29,5	1965

Felelős kiadó: Köteles István

66-4 400 db — FMNYV d. t. 1590

Molnár Sándor

MEDNYÁNSZKY TEREM

BUDAPEST, V., TANÁCS KÖRÚT 26.

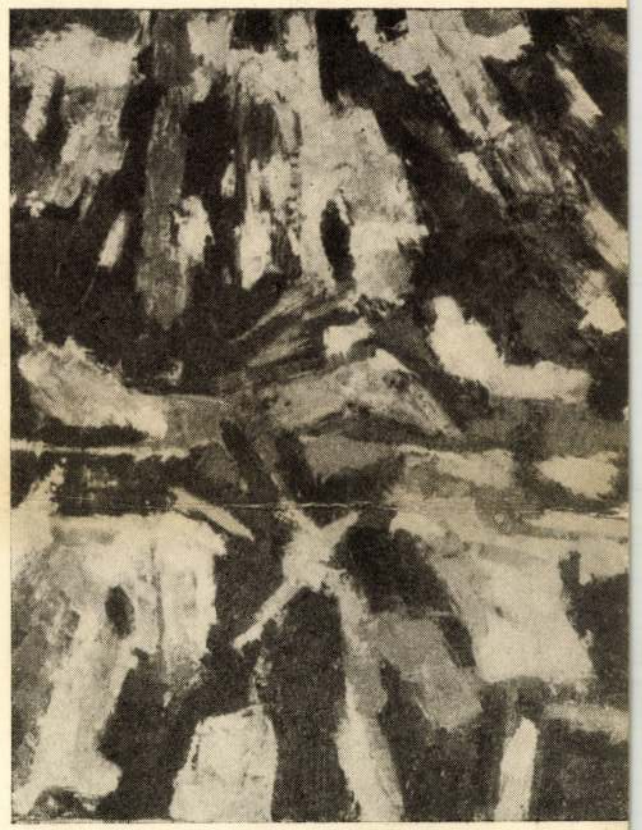

MOLNÁR SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

1966. JÚNIUS 4-TŐL JÚNIUS 18-IG

MOLNÁR SÁNDOR:

1936 január 19-én születtem Sajóládon.

1954-ben érettségiztem a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban.

1955-ben felvettek a Képzőművészeti Főiskolára. Tanáraim: Bencze László, Fónyi Géza, Kmetty János, Pór Bertalan.

1958-ban a Szovjetunióban jártam, ahol nagy hatással voltak rám a régi mesterek, főleg Rembrandt.

1961-ben végeztem a Képzőművészeti Főiskolát.

1962-ben egy évig Kecskeméten dolgoztam, majd visszatértem Budapestre.

1963-ban műteremkiállításom volt.
Ekkor voltam elöször Párizsban.

1965-ben újra Párizsban jártam, ahol személyesen is megismerkedtem a francia mesterrel, Jen Bazaine-nal és körével.

Molnár Sándor

MEGHÍVÓ

Fk.: Kötelas István

7304 66 FNyV 6 t

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1966. JÚNIUS 4-ÉN,
SZOMBATON D. E. 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

LOSSONCZY TAMÁS

FESTŐMŰVÉSZ

MEDNYÁNSZKY TEREM,
BUDAPEST, V., TANÁCS KÖRÚT 26

Molnár Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon : 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1966 JÚN 6

— **Molnár Sándor** festőművész kiállítása szombaton nyílik meg a Tanács körúti Molnár-Czinszky László-teremben. A tárlaton több tucat olajfestményt és akvarellt láthat a közönség.

Mikrobusszal

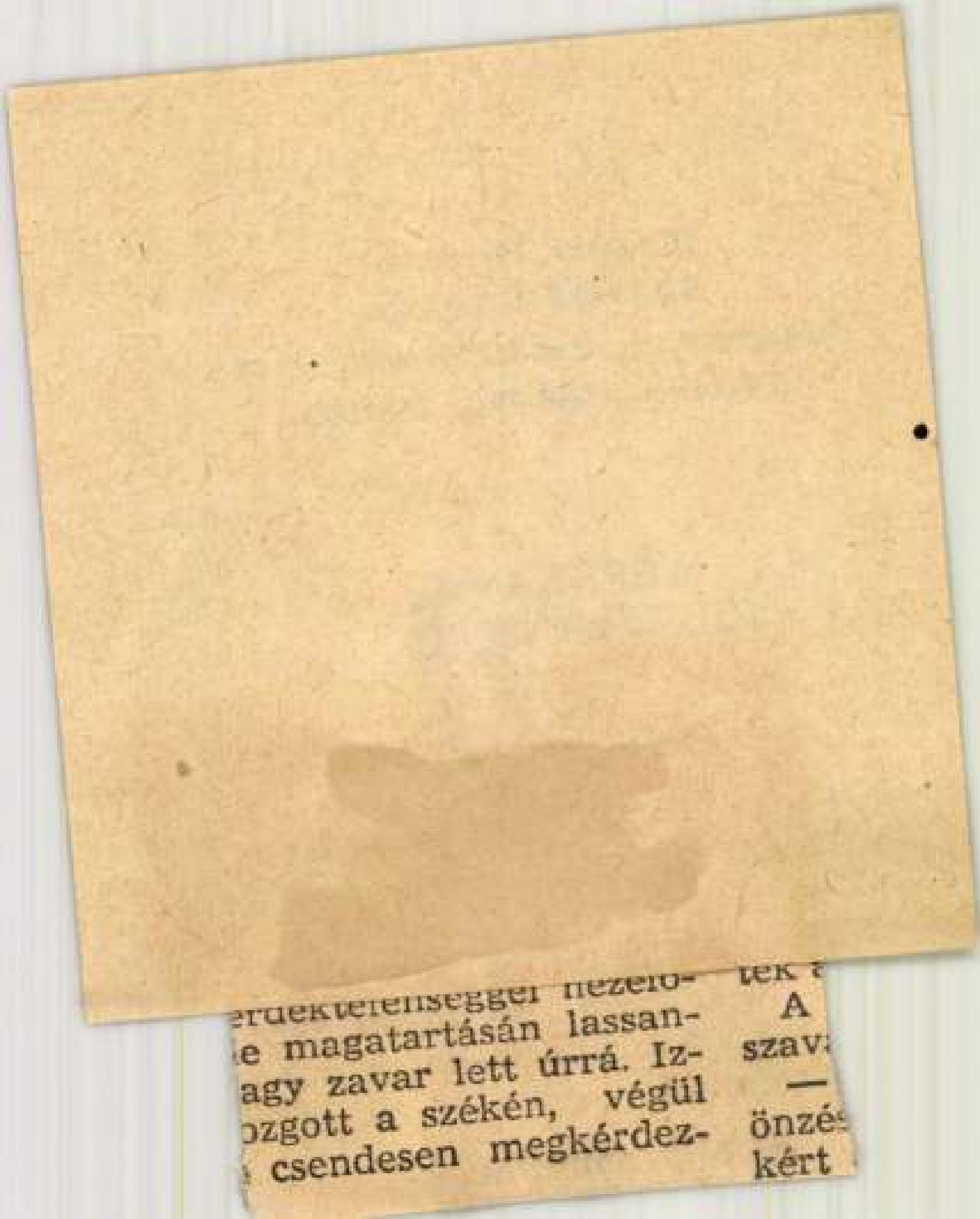

erdektelenséggel nézelo-
e magatartásán lassan-
agy zavar lett úrrá. Iz-
ozgott a székén, végül
csendesen megkérdez-

tek
A
szav
—
önzés
kért

Molnár Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1966 MÁJ. 29

tatón ismertette a szövetkezeti ipar tevékenységét, feladatait.

— **Gyermekrajzkiállítás** nyílt Szentendrén, az izbégi új iskolában.

— **Molnár Sándor festőművész** kiállítása szombaton délben nyílik meg a Mednyánszky-teremben. (V. Tanács körút 26.)

gyon népszerű volt. [illegible]
tések szerint a világbajnok
különböző helyekről több
mint 1200 meghívást kapott.

Molnár Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1966 JUN -1

— **Molnár Sándor festőművész** kiállítása szombat délben nyílik meg a Medgyaszay Teremben (V., Tanács körút 26.).

Molnár Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JUN 1

Magyar Nemzet

Molnár Sándor festőművész kiállítása nyílik meg a Mednyánszky-Teremben június 4-én 12 órakor.

Molnár Sándor

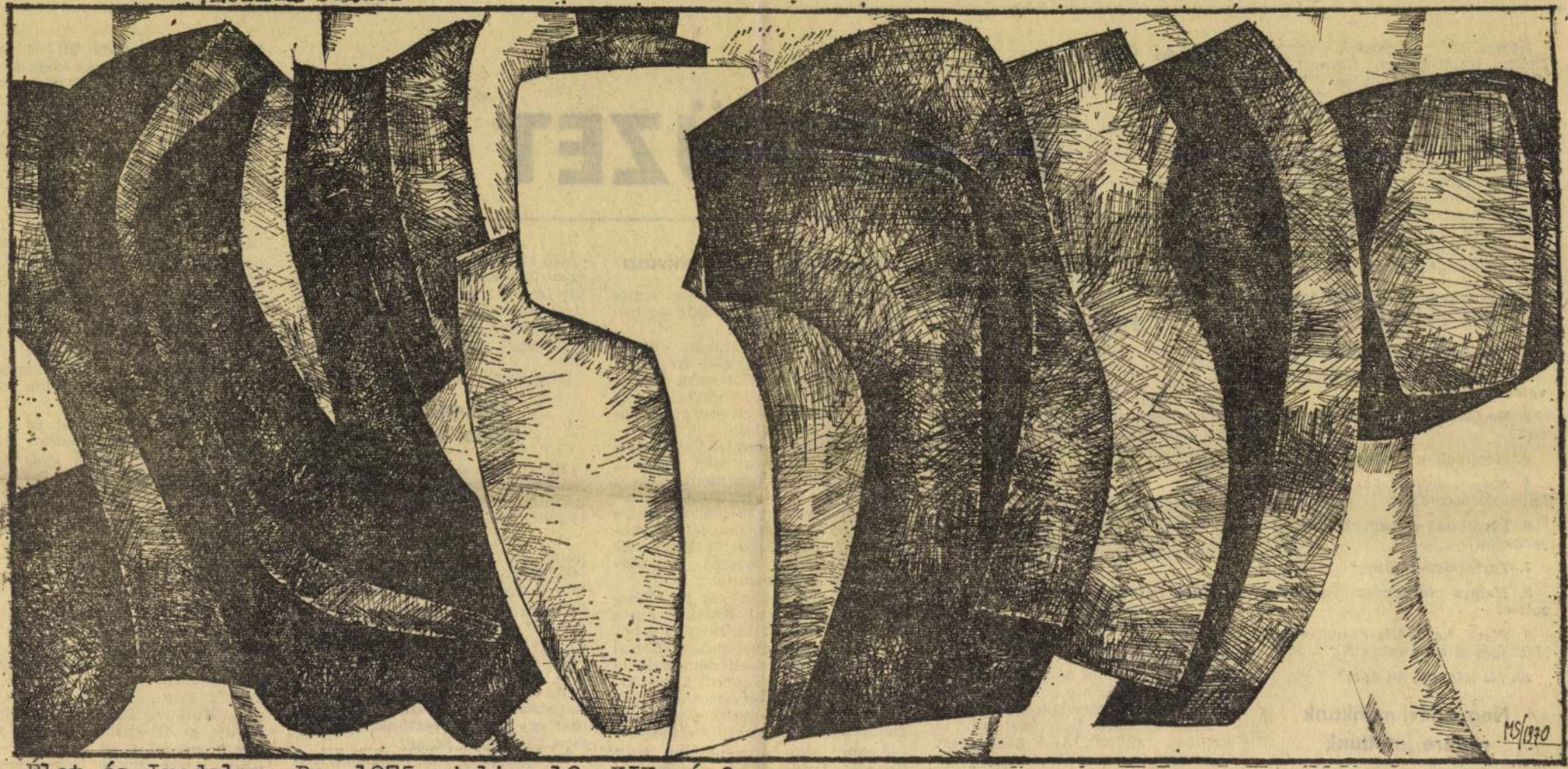

Molnár Sándor rajza (részlet)

Élet és Irodalom, Bp. 1975. julius 19. XIX. évf.
29.sz. 15. lap

REND A LELKE MINDENNEK

[redacted]:

ISZLAI ZOLTÁN:

HÁZIFÜZET

Szorgalmi dolgozatok Horváth Emese, Iszlai Eszter, Simsay Judit, Szekrényesy Júlia és Várnai Mirtill otthoni füzeteiből. Nevezett tanulók már harmadik és negyedik, sőt, ötödik általános iskolás korukban kitűntek képzelőerejükkel, valamint fogékonyságukkal az előírásos fogalmazás iránt. E dicséretes tulajdonságaiknak köszönhetően, egyebek mellett, képet alkothatunk arról, milyen kérdések foglalkoztatták őket a két — úgynevezett — nagyszünet közötti időszakban.

SZEMPONTOK A FOGALMAZÁSOK BÍRÁLATÁHOZ:

1. Megfelelt-e a címnek?

2. Megfelelt-e az adott műfaj követelményének?

3. Megfelelt-e a hármas tagoltságnak?

4. Megfelelt-e a hangulata?

5. Szép kifejezéseket, gondolatokat tartalmaz-e?

6. Tartalmaz-e magyartalan kifejezéseket?

7. Tartalmaz-e tárgyi tévedést?

8. Helyes időrendet alkalmazott-e?

9. Nem használta-e gyakran a „lét" igét állítmányként?

10. Mi tetszett, mi nem?

Negyedévi munkánk végére jutottunk

Nem is olyan rég volt, mikor átléptünk az osztály küszöbén. Akkor még nagyon féltünk a nehézségektől. Eleinte nem is ment jól, de most már, hogy elértük a negyedmültek, otthagytak csapot-papot. Eszeveszetten menekültek.

Miért bántod a békát? Hasznos!

Hógolyózás

Egy reggel arra ébredtem, hogy éjjel leesett az első hó. Aznap lementünk a Városligetbe hógolyózni. Ezen kívül szánkóztunk és építettünk hóembert is. A hógolyózásnál két csapat volt: a lányok és a fiúk.

Megnéztünk két darab emlékművet, aztán Edith néni ezt mondotta:

— Kétórás hócsata.

A Krisztinek ekkor kiverték az egyik szemét, de meggyógyult és hamarosan látni is *fogja.*

Miért tetszett a János vitéz?

Maga az esemény nagyon érdekes, változatos, találó. Főleg gyönyörű hasonlataival tudjuk magunk elé idézni. Együtt tudunk érezni a szereplőkkel. Szinte hozzá vagyunk nőve Petőfi Sándor költői jelzőihez.

Amit szépnek ír le, azt mi is szépnek találjuk. Akit gonosznak, durvának, azzal mi se (szimpo) rokonszenvezünk.

Petőfi érzékelni tudja az olvasóval, hogy mikor következnek a megpróbáltatások. (Például, mikor Jancsi betért a Sötétség országába,

Kossuth Lajos hazahívása

Március 15... Hűségesen emlékezzünk a jó társakra, akik egyben kivívták a hazájukat.

De elestek a csatában. Petőfi Sándor is köztük vala. Az anyja hiába hívta haza. És ezért inkább szomorúan vette tudomásul, az anyja, hogy Petőfi Sándornak a hazáért meg kell halnia.

Siránkozott az anyja. Egy kívánságot kért. Hogy mielőtt meghal, hazamenjen. De nem ment.

Jó költő volt. De azért így tehát már nem tud se írni, se könyveket, se verseket. És ezért szomorú a nép. Ha elveszítjük ezt a szabadságot, akkor muszáj engedelmeskedni a németeknek.

A jégen — befagytak az emberek. Közöttük volt Kossuth Lajos is. De azt nem tudta, hogyha a hóba fekszik, akkor összefagy. Ebben az esetben ismételten nem tudja a nép kiválasztani Kossuth Lajost királyának. Társai elvesztették a hazát, ezért nem tudja *ő* eleresztení. Tehát vívnia kellene, de elmegy.

Aztán olvassa mindenki, amit Kossuth Lajos írt és a szabadság bajtársai üzentek. De hát mi ezt már nem nagyon bírjuk kitüntetni. Tehát el kell temetni Kossuthot és a többi embert is, aki jó ember volt és vívott a hazánkért.

De az is bekövetkezik, hogy megérkezünk Egerbe. A busz megállt, mi leszálltunk. Mintegy megkönnyebbülésként sóhajtottunk fel, hogy végre itt vagyunk a sok érdekességet rejtő, gyönyörű Egerben.

Megnézzük és másnap vissza.

Legkedvesebb iskolai emlékem

Egész kicsi első osztályos voltam, amikor ez történt velem. Az egész osztállyal ez történt három évvel ezelőtt, Mikuláskor.

A tejeslányt, aki az iskolai tejpénzt szokta összeszedni, felöltöztették Mikulásnak. Ebben a ruhában osztogatta a kakaót és az ajándékokat az első bé osztályosoknak. Amikor már javában osztogatott, az egyik gyerek véletlenségből meglökte. Mónika volt a neve.

A tejes diáklány, aki Mikulás volt, először nem vette észre, hogy félrecsúszott a bajusza. Mi azonban már egy kicsit nevettünk rajta. Erre a bajuszához kapott.

De már késő volt kapkodni. Mivel a bajusza teljesen egybe volt ragasztva az egész szakállával, mindkettő lehullott egyszerre.

Ezután jöttek csak a tragédiák. Leesett a süvege, előrehullott a kac. Bea mellettem ült és rejtélyesen belemerült egy másik regénybe. Csodálkoztam, hogy menynyire meg tudja őrizni a hidegvérét.

De már Árva Tünde ült a székben, mert Ágotának injekciót adtak.

Izgalmas pillanatok voltak. A papírzsebkendőm már cafatokba lógott, annyira gyömöszöltem. Tünde már a szájára szorított zsebkendővel a váróteremben vánszorgott.

Most Gödrös Erika következett. Szinte számoltam a pillanatokat, mikor jön ki Erika s mikor hívnak engem. Most... most!

— *Horváth Emese!* Térdrerogyva álltam fel s szinte lerogytam az orvosi székben.

Kinyitottam a számat és számoltam: Egy, kettő, három (talán fúrnak?), 4, 5 (lehet, hogy tömnek?); 5, 6, 7...

— Szanált — csendült föl Edith néni hangja.

Mérföldes kő esett le a szívemről, mint aki eddig kalitkába volt zárva, fellélegzettem.

— Szanált! — újságoltam a többieknek.

Megkönnyebbülve vettem a kezembe a könyvet, s „annyi szenvedés után" elmerültem.

Sorra hívták be az áldozatokat s a kínzószékbe ültették. Egy némelyik gyermeknek földagadt az arca. Kotányi Tündének két fogát húzták ki (szemfog). Ennél fogva úgy nézett ki, mint egy egér.

Kb. 1 óra múlva már úgy néztünk ki, hogy túlestünk a vizsgálaton. S szipogva vártuk Edith néni szidását, mely ezúton se maradt el.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JUN 7.

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Sándor

1021

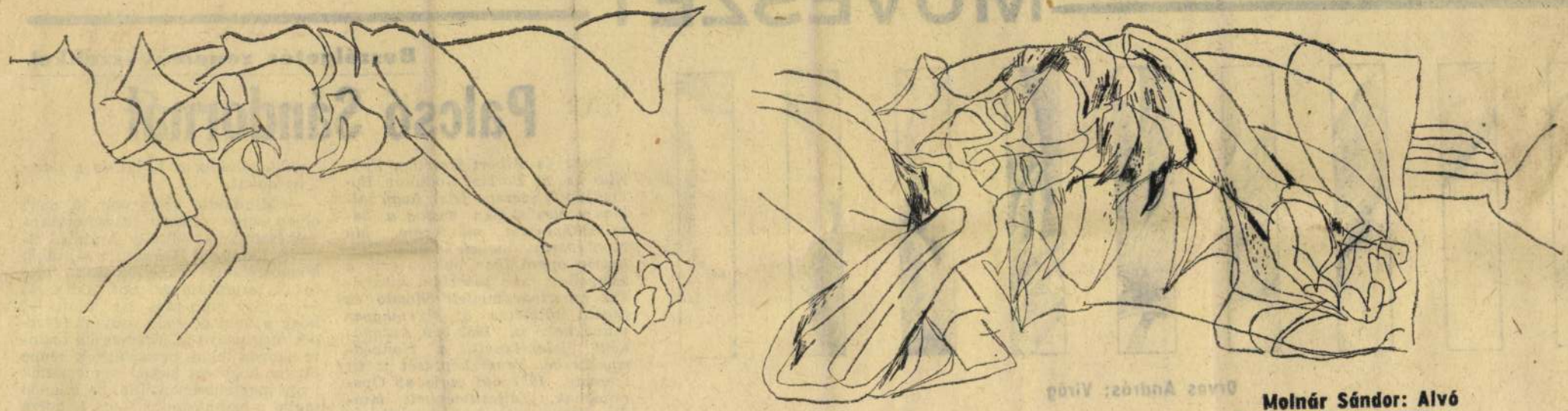

Molnár Sándor: Alvó

MŰVÉSZET

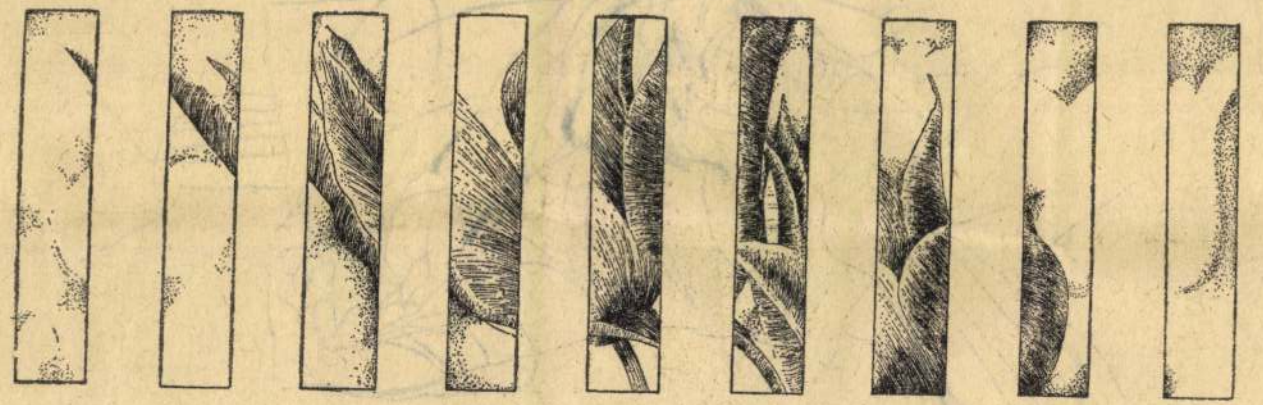

Orvos András: Virág

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Beszélgetés zeneművészekkel

Palcsó Sándornál

Mime és Albert Herring, Pedrillo és a Borisz Godunov Bolondjának szerepe jelzi, hogy milyen széles skálán mozog a karaktertenorista művészete. Ma Monteverdit énekel, holnap Prokofjev operájában bukfencezik a színpadon, s a sokszínű, klasszikus repertoár mellett odaadó és kiváló tolmácsa az új magyar műveknek is. 1952-ben katonaként jelentkezett a Honvéd-együttesbe. Zenei képzését is itt szerezte. 1957 óta tagja az Operaháznak. Teljesítményeit mindig tiszta intonáció és eminens zenei pontosság jellemzi, szerepformálása, szövegejtése, sőt pró-

cióit, például a Lulut és a Lombardokat.

— Mindkettő azért volt jó, mert olyan zenei vezetők irányították a felkészülést — Mihály András, illetve Lamberto Gardelli —, akik könyörtelenül ragaszkodtak igényeik teljesítéséhez. Sőt, ahhoz is — persze más-más ok miatt —, hogy a nem odavaló művész szerepét más vegye át. (Persze ha őszinte akarok lenni, nem vagyok benne biztos, hogy ezt akkor is megtették vagy megtehették volna, ha állandó tagjai a színháznak.) S azt is hozzá kell tennem, amit talán kevesen mondanak: mindkét karmester Mikó Andrással dolgozott együtt, aki [illegible] szenvedélyesen szereti a [illegible]vedélyesen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1975 FEB 19

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Sándor

MŰVÉSZET

1021

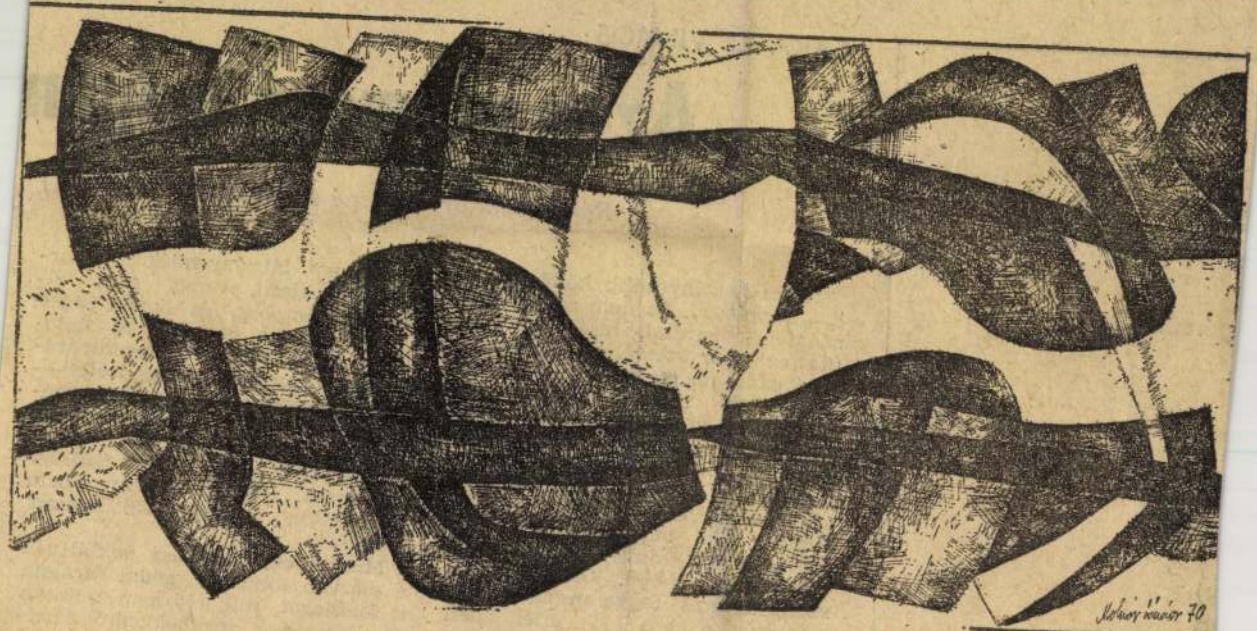

Molnár Sándor: Mozgás

KÖNYVEK

FARAGÓ VILMOS:

Az aranymosó magán

Rákos Sándor: Elforgó ég (Magvető, 338 old.)

Nincs magányosabb költőnk Rákos Sándornál. És nem azért, mert nincsenek barátai, hiszen vannak (de ez csak személyes életvitelét határozza meg, költészetét nem; magánügye marad). És nem is azért, mert nincsenek véd- és dacszövetséges írótársai, holott valóban nincsenek (de ez csak érvényesülését, elismertetését nehezíti; az irodalmi élet belügye marad). Nincs nála magányosabb költő azért, mert nincs társtalanabb *verselés* az övénél. Korunk költészete ugyanis fegyelmezetlen terméketű, a szó jó értelmében (rossz értelmében is, persze, de akkor költészetnek is rossz, s én képei nem látványemlékről akarnak tudósítani, versei nem élménybeszámolók, és önnön keletkezéstörténetük is kimarad belőlük; versei különös koncentrátumok, egy gondolat — egy ítélet — képi megfogalmazásai, *csak* a gondolaté, *csak* az ítéleté, anélkül, hogy a „nyomozati anyagot" és az „indokolást" tartalmaznák. Szükségség-versek. „Az én verseim nem ‚fölépítetten', hanem ‚lebontottan' rövidek."

Mintha egy szobrász nekiállván a márványtömbnek, addig faragná a fölösleget, míg elő nem bukkan fáradozásának meghökkentő értelme: egy figyelmeztető mutatóujj.

MOLNA'R Sándor

Meglepetés-hangverseny

Büntetőjogi felelősségem tudatában ki kell jelentenem: semmi meglepő nem történt a Forrás újévi meglepetés-hangversenyén. Történhetett volna pedig, ha Horgas Eszter hangot téveszt a fuvoláján, Vigh Andrea hárfáján elpattan a húr, Várjon Dénes memóriazavarba ütközik Chopin-játéka közben; ha a Mandel-kvartett valami stílustalanságot követ el, vagy Amadindáék – teszem azt – kései Beethoven-vonósnégyessel kísérleteznek ütőhangszereiken. Esetleg leszakad a csillár a Zeneakadémián – habár ez kevés híján megtörtént: akkora tömeg volt a kíváncsi a koncertre, hogy épp csak a lámpásokon nem lógtak a hallgatók, minden idők színházi-koncerttermi tűzoltóságának legnagyobb rémületére.

Mi meglepő van abban, hogy a Forrás koncertjei előkelő helyet vívtak ki maguknak a kiváló áruk fórumán? Tudja ezt a becsaphatatlan, estjeikre tóduló közönség csakúgy, mint előadóművészetünk legjava, mely szívesen vendégeskedik náluk. Most, újévi üdvözletül, régi korok – több ezer év! – táncenéit idézték fel varázslatosan, bő válogatást mindabból, ami a diszkó meg az acid-party előtt történt, történhetett. Milyen jól érezte is magát Bach menüettje Joplin Ragtime-jának szomszédságában, Telemann mellett John Cage, Chopin és Ravel.

Persze végső soron megszokhatatlan az élmény, mert mindig új élményt ajándékoz az előadás korrumpálatlan tökéletessége. Egy Horgas–Vigh párbeszéd bensőséges szépsége, Várjon telivér Chopin-zongorázása, a Mandel-csapat elevenen lüktető ritmusa, az Amadinda dallamérzékenysége – és sorolhatnám a végsőkig kimunkált és véglegesen átélt produkciók értékét a végtelenségig. Nem véletlenül tódulnak a Forrás-estekre a népek oly korban is, amikor nem egy kvalitásos hangversenyre potyaközönséggel telik meg a nézőtér.

Olaj, vászon, spárga, princípium

Molnár Sándor kiállítása a Műcsarnokban

Aki eddig nem hitte, hogy van nonfiguratív gicces is, az győződjék meg róla Molnár Sándor kiállításán a Műcsarnokban. Nincs mit kertelni, Molnár vásznai hatásvadászok: a legerőteljesebb színek a legerőszakosabb kontrasztokban, tűzvörösek koromfeketével, harsogó sárgák a világító kékek körzetében, mindig hatalmas felületen, mert a képméretek is bombasztikusak – átlagos a kétszáz centiméter, de van nyolcméteres tábla is.

Már amikor megmarad a táblaforma. Molnár lehetőleg minden hatást kiaknáz, a szabálytalan képformát is – lebegő, kitüremkedő, megszaggatott alakzatok keletkeznek –, a domborított képsíkot is, a festett felületek faktúráját is. Kitömött elemek duzzadnak elő, zsinegek és drótok ágaznak szét a vásznon, amelynek felülete olajosan, dúsan csillogó, majd hirtelen szálkás, száraz lesz, mint a grafikáé. Mindez, ismétlem, harsány méretekben. Ami azonban igazán próbára teszi az ízlést – ami másfelől igazán hatásos lehet –, az a képek motívumvilága. Molnár mintha csupa biológiát, anatómiát és fiziológiát festene: rostokat, üregeket, hártyákat és barlangos testeket, amelyek mintegy duzzadnak, kvázi behatolnak és alighanem kiválasztanak. A megfogalmazással csínján kell bánni, mert a képelemek mindig csak annyira testiek, többnyire altestiek, hogy néven nevezésük lesz trágár és triviális. A kompozíció, ha nem is absztrakt (de milyen messze van az elvonatkoztatástól!), következetesen nonfiguratív: amorf elemek rendszeréből örvénylenek elő a színes egészségügyi felvilágosító könyvek ábráira emlékeztető részletek.

A munkáknak ezzel szemben csupa ezotériát és intellektust sugalló címük van. Csaknem minden darab *Princípium* vagy

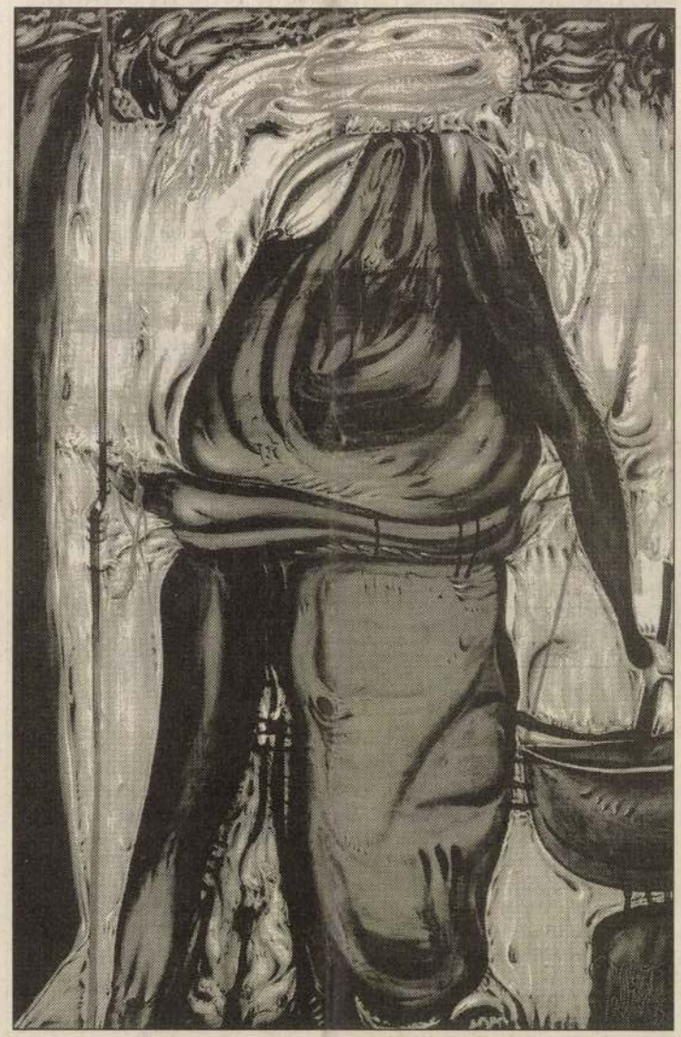

Metamorfózis XII. (Sárgabarack-befőzés)

sokszor tekintélyt parancsoló hivatkozás, *Hommage* (a katalógusban sajnálatosan végig egy m-mel) Pisanellónak, Rembrandtnak, Van Goghnak, Csontvárynak, s az sem marad titokban, hogy a festő szoros kapcsolatban van bizonyos filozófiai rendszerekkel, és már 1966-ban

Minden együtt van tehát, amit a modern giccsről tudunk: olcsó hatások, látszatértékek és manipuláció, ennyi elegendő is lehetne a sikerhez.

Meglehet, a Műcsarnok középponti termeiben rendezett kiállításhoz (plusz egy mellékterem), a fenntartás nélküli szakjáró dekórumokhoz még ez is kevés volna kedvezőtlen csillagállás esetén. A katalógusból azonban kitetszik, hogy Molnár tárlata az újabb állomása annak a kárpótlássorozatnak, amely a Műcsarnok kiállítási programjának a lényege. Molnár is egyike volt azoknak a mellőzött művészeknek, akiket a pártállam művészetpolitikája elég szerencsétlenül megkülönböztetett, azaz, akik ettől etikailag felértékelődtek. A jelek szerint egy életre. Önálló műcsarnoki kiállítása ugyan már tizenhét esztendeje is volt, de ne bonyolódjunk bele az akkori hivatalok következetlenül ostoba mellőzési gyakorlatába, elég nekünk a következmény is. Molnárt mellőzték vagy mellőzöttnek tekintették jó néhány valóban méltatlanul diszkriminált festővel és szobrásszal együtt, a hazai logika szerint tehát természetes, hogy most neki is azonos elégtétel jár. Tekintet nélkül a minőségi különbségekre. Ezzel a képlettel aztán – olcsó hatások plusz látszatintellektualitás plusz etikai érinthetetlenség – alig van mit kezdeni.

Egyelőre. Molnár tisztelettel említi mesterei között Ék Sándort, akiről a mai publikumnak már el kell mondani, hogy a kommunista mozgalom elkötelezettjeként dolgozott a harmincas években a németországi, majd a szovjet emigrációban, s hazatérte után soha senki nem írta meg róla, hogy művei gyengécskék és giccsesek. Egyrészt védte múltja és aktuális dekórumai, másrészt tisztességes embernek ismerték, egyebek közt toleráns főiskolai tanárnak.

A hetvenes évek végén valamelyik túlbuzgó és bizonytalan ízlésű helyi hatalom emlékmúzeumot akart alapítani az akkorra már elfelejtett Ék Sándornak. Ma már nem is tudom, melyik megyeszékhelyen.

KIRÁLY LEVENTE
A legkisebb

A szánkó csak a házig csúszik,
onnantól már nincs tovább,
a fényképen hiába látszik,
és mutogatják az ostobák:
tessék, itt a kert, a közért,
és van patak, meg a lámpák,
de az egészet zsebbe gyűröm,
s onnantól nem találják;
dobálni kezdenek, és félni,
hóval tömik a számat,
és reszketnek, fenyegetnek,
hogy megmondnak anyámnak;
adjam vissza a közértet,
(a csokit mind nekem lopják!)
legyen kert, vasút és sorompó,
patak, meg a lámpák,
bömbölnek, hogy hagyjam abba,
mert én csinálom, hogy verjenek,
és gyenge vagyok akkor is,
mert ütni miért nem merek;
legyen tovább a háztól,
legyen többi ház is végre,
és sírjak velük én is,
ha ők letérdelnek a vérbe;
nem csúfolnak soha többé,
nem bántanak engem,
csak hagyjam, hogy a fényképen
a legkisebb hazamenjen.

Király Levente (1976), a Sárkányfű folyóirat szerkesztője, kötete még nincs.

Thália bombával

Talán lesben kellene állni. Biztonsági őröket fogadni a kapuk elé. Megfigyelőket küldeni a telefonközpontokba. Vagy poloskákat szerelni a veszélyeztetett intézmények készülékeire. S ha jön az a hívás, hipp-hopp, le lehet fülelni a tréfás gonosztevőt. A hét végén bombariadót fújtak egy színházunkban. Szerencsére a stúdióelőadás a végénél járt, a nagyszínpadon pedig épp befejeződött a második fel-

Pilismaróti tétovaságok

„Rózsadombot veszek a parti telekért!" – „Nagycserkészek vagyunk, nem lesz itt semmi"

Uram, ne higgye, nem lesz itt erőmű! Pont itt volna? Hiszen megsúgom magának: az egész nagymarosi gát ezek miatt, a Pilismaróton levő városi víkend telkesek miatt maradt el. Elintézik ezek, hogy ne itt legyen – mondja szent meggyőződéssel Papalosz István a pilismaróti kocsmában, s társaihoz fordul: – Így van-e?

Van, aki rábólint, van, aki csóválja a fejét. Kortyintanak a két deci pálinkából, aztán Varga Gyula akkurátusan az asztalra csap:

– Márpedig én azt mondom, hogy Rózsadombot veszek a parti telkem, 78 négyszögölem árából.

Tanácstalan a „kocsmahivatal" közönsége, de nemcsak az. Az egész falu. Nem hiába mondta a tévében is, újságokban is Benkovics László polgármester, hogy kevés az információ, nem tudják a pilismarótiak, hogyan viselkedjenek.

Mert egyrészt lehetne jó is az erőmű, ha hozna magával infrastruktúrát, pluszpénzeket, de lehetne rossz is, hiszen lám Visegrád, Nagymaros hogy megjárta...

– Jó volna, ha tudnánk, mi lesz velünk – mondja Dérné dr. Varga Katalin jegyző. – Csaknem negyven éve fékezi Pilismarót fejlődését a Bős–Nagymaros-ügy. Még 1959-ben született a döntés a pilismaróti Duna-part telekkialakítási és építési tilalmáról. A tilalmat egy

szívesked̈jenek mielőbb elhagy-

Vagy elárasztják, vagy beépítik – negyven éve várják a döntést

GÁRDI BALÁZS FELVÉTELEI

gadja" őket, a fiatalabb házak tulajdonosai megkapták a kért fennmaradási engedélyt, tavaly január 1-je, a tilalom megszüntetése óta pedig a Pilismarót részletes rendezési tervének megfelelő terveket engedélyezik.

– Miről szól a pilismaróti Duna-part részletes rendezési terve?

A jegyző asszony mutatja a sok éve készült dokumentumot. Üdülőterület, jachtkikötő, nagyöböl, kisöböl.

– Egy Duna-parti lidót terveztünk ide. Igaz, az öblök Nagymaros következményei. Amíg úgy volt, hogy a lenti duzzasztás miatt elárasztják azt a földterületet, előbb ki kellett Kincstári Vagyonkezelőtől bérli. Igaz, bérlők vagyunk mi is, csak azért, hogy „tűzközelben" legyünk. Szerettük volna a vagyont megszerezni az államtól, de a törvény csak a természetes holtágakra vonatkozik, a mesterséges holtág – ez most már az, mert kikotorták – nem igényelhető vissza az államtól.

Álmos, ködös, kihalt a pilismaróti part. Szemből, a túlparti Zebegény csodája elmosódó akvarellnek látszik.

Zsemleszőrű, maroknyi tacskókölyök támad ránk a parti büfé előtt. Mintha egyetlen katonája, védője volna a partnak. Aztán kiderül: alkalmi betérőknek nappal nyitva van a büfé, s csodák csodájára még vendége

marót és Zebegény között tervezték volna az „oroszok" az erőművet, mások meg az egyik bulvárlap által közölt fotót és térképet nézegetik, amelyen egy elképzelt szigetről indul a duzzasztómű. A sziget úgy lesz sziget, hogy csatornát ásnak az öböl vonalában, a falu alatt...

Születnek és halnak a mendemondák.

Varga Gyula meg kicsiben és nagyban álmodik:

– Ha lesz erőmű, lesz munka is. A Volánnál voltam sofőr, hordtam oda is, vissza is a követ... Amúgy meg sok milliót ér majd az 78 négyszögöl...

– Elviszik még a te álmodat a zöldek! – szól közbe valaki.

Rózsa Gyula

Brauer János | *Metamorfózis*, ráadásul az alcím megfogalmazta a festőiségát. irodalmi fogadtatáshoz, az ezzel

SZERDA

Sarzsiomlás

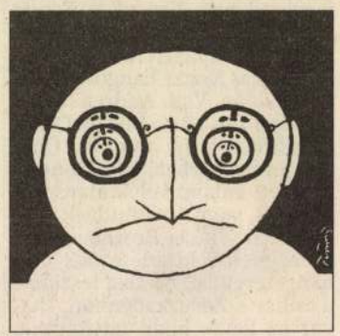

Beleomolnék, kérem tisztelettel, egy kis sarzsiért.

Mindegy.

Most izgatott vagyok. Azt írják, izgatott vagyok. Ilyen fölfokozott időszak következik most, tehát föl vagyok fokozva. Szép fokozatosan.

Amikor az egyik lapunk közölte a fővárosi Fidesz-jelöltjelöltek névsorát, akkor fokozódtam föl a fölfokozódás lehetséges maximumáig.

Napokig kellett higgadnom, hogy végiggondoljam:

A választásokig hátravan még három-négy-öt hónap. Na már most, megfigyelésem szerint egyetlen Fidesz-jelölt egy hónap alatt legalább három politikai eszmerendszerhez képes csatlakozni, lazán, mint a pusztaszabolcsi személy, tehát: háromszor öt az tizenöt, tizenötször tíz az százötven – optimális esetben százötven politikai eszmerendszert tudna lefedni öt hónap alatt tíz Fidesz-jelölt, ez pedig már biztatóas széles paletta, magában foglalhatja a katolikus zöldmozgalmakat, az iszlám és hindu fundamentalizmust, valamint a trockista-anarchista hatásokat mutató zapatistákat egyszerre.

A többi jelölt miatt kevesebbet kell izgulnom, egyszerűbb képletek vannak.

Hogy a Maszop egy olajmaffiózóval vagy egy közismert adócsalóval próbálkozik a kerületben, még nem tudni. De nevető harmadikként még beleférhet a képbe egy szakszervezeti milliomos is, a munkásgyökerek erősítése végett.

Az FKGP sötétben tapogatózik ezzel az éjjeliőrrel, aki nyugalmazott csendőrszázados volt hatvan évvel ezelőtt, de elüldözték.

magyartanárjával, de az inkább Fidesz. (Ily módon edzenie kell iszlámra vagy zapatizmusra akár.)

Szadeszos csak ügyvéd lehet, nincs mese, de legalább szakállas.

Az MDNP-s szakértő családi körében méltán népszerű, de legutóbb az anyósa sem ismerte föl.

Még lehet számítani egy-két köztörvényes őrültre mindenféle parlamenten kívüli pártoktól, de ezeken túl már csak az újonnan alakult szerveződések hozhatnak némi izgalmat.

Rögtön itt van a Maczó–Metész mozgalom, amelyben nyilván egyenruha lesz az elnyűhetetlen home-shopping dzseki. De itt még jelöltekről szó sincs, csak a címert tervezgetik: piros-fehér-zöld mezőben matyó menyecske és piros-fehér-zöld home-shopping-dzsekis férfi áll, és piros-fehér-zöld marmonkannába cukorcefrét tölt.

Ennyi, ezzel véget is vethetünk a parttalan populizmusnak, konstruktíve még az olasz radikálisokban reménykedhetni, hátha elhozzák megint Cicciolinát. Kicsit öreg, kicsit használt, de ebben a mezőnyben még király.

emoljatok! Merre

…ülvizsgált és csak az ezredfordulóra beharangozott elképzelést, miszerint teljes fizetés mellett 35 órára csökkentik a heti munkaidőt. Még ha a szociális partnerek megegyeznek is, s a dolgozók átmenetileg lemondanak a fizetésemelésről, a költségek növekedését ez akkor sem ellensúlyozza, hangzott a munkaadók érvelése. Ők következetesek, ma is azt mondják, hogy Jospin jószándéka a pokolba vezet: ha az ipar nem lesz versenyképes, éppenséggel további elbocsátásokra kerül sor.

A baloldali kormányfőt így most többfelől szorongatják. A több segélyt, karácsonyi különpénzt, ingyenes utazást követelő tüntetőket egymilliárd frankos különalappal nem tudja elhallgattatni. Koalíciós partnerei, a kommunisták és a zöldek a tiltakozókkal vállalnak szolidaritást. Az elesettek ellen rohamrendőröket bevetni, még ha azok dühükben törnek-zúznak is, nem túl népszerű, különösen akkor, ha a lakosság túlnyomó többsége megértő a munkanélküliek követelései iránt. De hát ott van a költségvetési fegyelem, a valutaunió startja előtti kritikus időszak, amikor a párizsi kormányzat sem engedheti meg magának azt a luxust, hogy a szívére hallgasson.

A felelőtlen ígéretek persze rövid távon kifizetődhetnek. Ám aki nem csak négy évben gondolkodik, illetve a választások előtt élénkül fel, tudja, hogy a társadalmi bajokra – Franciaországban az elgettósodott elővárosokra – ennél nehezebb gyógymódot találni. A németeket béketűrőnek, a franciákat harciasnak mondják. Ha már nincs gyors segítség, legalább az általatást kellene mellőzni.

KARCAGI KATALIN

mint a szocializáció egyik fontos csatornája – a közösséget összetartó érdekeket és értékeket, más szóval a közjót, a közösséget bomlasztó tendenciákkal, a közérdekek ellen ható magánérdekekkel szemben képviselje és érvényesítse.

A közszolgálat tartalmát tehát a közjóról alkotott felfogás, a társadalom működését szabályozó jogi, erkölcsi, esztétikai normákban testet öltő követelmények, előírások, és ítéletek, vagyis „az élő alkotmány" határozza meg. A közszolgálat tartalmi meghatározottsága – a közjó mibenlétéről alkotott felfogás változásait követve – történelmileg változik. Az európai társadalomfejlődésre a közfeladatok, s ennek megfelelően a közszolgálat igen jelentős tartalmi bővülése volt jellemző. A liberális demokráciák állama – a közjó érvényesítésére hivatkozva – egyre szélesebben értelmezte a közfeladatok körét, és a magánszféra ellenében egyre inkább kiterjesztette a közszféra területét (közigazgatás, közoktatás, közegészségügy, közjólét, közművelődés). A technikai megoldások különböznek, ám a terjedelmében

sorsát – legalábbis részben – maga intéző szabad individuumnak tekinthető – egyének igényeit, másfelől azonban ezt az egyént a közösség tagjává kell nevelnie. Kettős értelemben is hozzá kell járuljon a közösségfenntartó értékek elsajátításához, illetve segítenie kell a

gyakorlás e…
tozottan b…
érdekérvén…
nek növelés…

Ha a d…
rend, a törv…
széleskörűe…
dalmat, tova…

A szerző az MTV Rt. Információs Műsorok Főszerkesztőségének főszerkesztője

– Pénzhiány miatt eladtuk vakbélműtétjé…

Új politil…

Molnár Sándor

A Süddeutsche Zeitung szerint a német szociáldemokratáknak két kancellárjelöltje van, a kereszténydemokratáknak viszont két kancellárja. Az egyik kancellárt Helmut Kohlnak hívják, ő a hivatalos, a főkancellár, reszortja a múlt és annak dicsősége. A másik kancellárt Wolfgang Schaublénak hívják, ő a másodkancellár, reszortja a jövő és annak megvalósítása.

Néhány európai országban a nemzet életében meghatározó sorsfordító váltóállítás után, mikor a vonat már kisiklás veszélye nélkül elindul a nyílt pályán, kényszerből vagy önként, de megtörténik a mozdonyvezetői fülke átadása. A nagy nevek után fellépő utód és pártjának sikeressége attól függ, hogy az új vagy leendő vezér képes-e az új életszakaszra vonatkozó innovatív politikát kijelölni.

Nézzük, hogy mit ígér, mire helyezi a hangsúlyt Wolfgang Schauble, az utód, jelenleg a CDU;CSU-szövetségi frakciójának vezetője? Hazai párhuzamokra igen alkalmas két kérdéskört emeljünk ki.

Új politikai kultúrát hirdetett meg.

A világról és ezen belül a XXI. századi Németországról határozott az elképzelése, mondhatnánk van víziója, van jövőképe. Ennek megvalósításához néppárti eszközöket igényel. Nem „legyőz, kioszt, vagy ledarál", hanem kimondja, hogy az övé nagy néppárt, sokak gondolkozására támaszkodik.

Igényli a gondolkozást, és elítéli az olyan politikát, amely ezt háttérbe szorítja vagy félresöpri. Nem véletlenül kapta a lipcsei pártnapon az egyik legnagyobb tapsot az a mondata, amely arról szól, hogy „ha valaki felvet egy problémát anélkül, hogy a perfekt, egyedül üdvözítő megoldás a zsebében volna, nem kell azonnal hazaárulással vádolni".

Másrészt Schauble élesen kettéválasztja az értelmiség szerepét és a politika feladatait, amennyiben az egyik megállhat az értekezésnél, a másik azonban konkrét elhatározásokra kell jusson. A frakcióvezető ugyanakkor üzen az értelmiségnek, számít rájuk. Igényli a kreatív gondolkozást, az új problémákra adandó válaszok tabuktól mentes keresését és ígéri a realitásokra támaszkodó politikai megoldást.

Önkéntelenül adódik a kérdés, nem az volt rendszerváltoztatásunk kezdetén az egyik megoldatlan probléma, hogy e kettő – kényszerből – összemosódott? Hiszen a cselekvés más törvényeknek engedelmeskedik, mint a gondolkodás. Az új politikai elit nehezen ismerte fel ezt, miközben az értelmiség jelentős köre demokratikus alapjogok elleni támadást kiáltott, ha a kormány nem az általa elképzelt intézkedéseket hozta.

S bár a Horn-kormány „jó kapcsolatban" van lobbycsoportok seregével, ez azért mégsem azonos azzal, hogy egy kormány valóban támaszkodik az értelmiségre. …sa lenne, ha a haza… sérletet tenne erre, …ranciákat hordoz.

Új értelmet ad a …

A globalizációs… Schauble újrafogalm… ságot, amely egyszer… zott és iskolát teremt… a német keresztény… láthatóan nem tér el… ság egyek. Magyaro… néseinek legnagyob… vált. S bár a Horn-k… ságpolitikai lépést t… „nagy magyar spóro… tékesebbet pazarolta…

Schauble foglalk… állító változásaival. … emeljük ki: a glob… csak a tőke mobil, … „Hiába növekszik a … erőpiac keveset pro… burgi nyilatkozatot: … lehetőséget teremt."

A megoldást abba… helyet, hanem munk…

Bőrből kristály

Molnár Sándor
kiállítása
a Műcsarnokban
Megtekinthető: január 18-áig

Molnár Sándor legendás egyéniség. Nimbusz övezi. Személyes adalék, de annál jellemzőbb: róla, az általa szervezett szellemi műhelyről előbb tudtam, mint ahogy a képeit láthattam volna. A kollégái, akik jártak nála vagy kapcsolatban álltak vele, áradoztak róla. S okkal, hiszen a lakásán – vagy ahogy nevezték, a Zuglói Körben – a modern művészet olyan nagyságainak gondolatairól cseréltek eszmét, akiknek írásait Molnár Sándor fordíttatta magyarra.

Az ötvenes évek második felében végezte el a főiskolát, benne tehát már tudatosultak a tartozások és a tennivalók, amikor a nagy generáció, a magyar neoavantgárd a hatvanas évek derekán színre lépett. Így lett néhány esztendővel idősebb kollégaként a szellemi tanítómesterük. Csak zárójelben: neki is volt kire figyelnie, mert pályakezdőként a sorsa Hamvas Bélával hozta össze.)

Kisebb klubkiállítások után, 1981-ben rendezte első nyilvános, mindjárt életműbemutatónak is tekinthető tárlatát. Itt derült ki az a furcsaság, hogy noha elsősorban a konstruktivisták hivatkoztak rá, Molnár Sándor alkatilag merőben más – szürrealista – szellemiség. Csupa gomolygó, amorf alakzat bugyborékolt a felületein, olyan sodrással, hogy gyakran még a kép szabályos téglány keretét is szétfeszítette. A hurkaszerű formációk kicsordultak és szeszélyes kontúrokat adtak műveinek. Nem kevésbé izgékony a színvilág: Molnár égő vöröseket, érett sárgákat és aszott barnákat használt, amelyek határán a hideg kékek csak hangsúlyozzák ennek a koloritnak a vérbőségét. Kevésbé profán, éteri analógiaként a velencei késő-reneszánszra utalhatunk: Tintoretto és Veranese használt hasonló színeket. Teljesen mindegy volt, hogy ruhában vagy meztelenül festették-e asszonyaikat, a rózsaszín bőr az arannyal hímzett bársonyleplek alatt is valósággal izzik a testiségtől. Molnár pedig úgyszintén örömét leli abban, hogy az anyagszerűség bravúros káprázatának érzékeltetésével csillogtassa tudását, hogy buja képzelete mi mindenre képes.

Ma már ez a világ korántsem hat olyan drasztikusnak, mint annak idején; a nálunk is teret nyert horror- és reklámfilmek hatásmechanizmusai gondoskodtak arról, hogy megszokjuk a korábban túlzásnak minősülő effektusokat. De a vonzalmaim nem változtak. Az életművet együtt látva is úgy vélem, hogy Molnár korai korszakából a puritán darabok, a szinte egyszínű felületek artisztikusabbak, mint a harsogó kompozíciók.

Az is tény, persze, hogy maga Molnár is változott: a kerekded húscafatokat szögletes kristályidomok váltották fel, az erős színek helyébe pasztelles tónusok léptek. Ettől nem lett mélyebb az a piktúra, csak más. Mint ahogy az sem növelte meg a hitelét, hogy a festő ma már nyíltan hirdetheti szellemes elméletét a jóga és a művészet rokonságáról. Hiszen egyetérthetünk abban, hogy mindkettő különleges szellemi koncentrációval jár. Míg azonban a jógagyakorlatokat mindenkinek magának kell végeznie, a művésznek – Molnárnak is – az a küldetése, hogy megossza velünk megtisztulásának élményét. Ehelyett jobbára érdekes, néha látványos víziókkal szembesülünk. Szép emlékekkel, de katarzis nélkül távozunk.

• Vadas József

A nyafogás vége

Az erőszak vége
Német–amerikai, 125 perc (1997)
R.: Wim Wenders
Fsz.: Bill Pullman, Andie MacDowell, Tracy Lind
Forgalmazó: Budapest Film

Wim Wenders régóta nem csinált igazán élvezhető filmet, s ez nyilván őt is feszélyezni kezdte már. Egy igen termékeny időszak után önismétlések következtek, kudarc kudarc hátán: a fáradt közhelyeket hiába adta a korábban bevált kósza angyalok szájába, alteregóját hiába küldte ki Lisszabon festőien girbegurba utcáira, hol csikorogva kaptat felfelé a villamos, ha a vásznon minden igyekezet kínos álművészi szenvelgéssé állt össze. Most megpróbált valami mást. Valahogy úgy, ahogyan az amerikai menedzsertankönyvek A hogyan viselkedjünk? című fejezetben leírják: ha az embernek komoly társaságban éppen nincs semmi mondanivalója, nem érdemes erőlködni, jobb, ha lazán viselkedik, sokat mosolyog, és várja, míg hatni kezd a Martini. Az erőszak vége kifejezetten oldott, szórakoztató film lett, rokonszenves mutatvány egy önmagával roggal elégedetlen mestertől.

Wendersnek volt már egy korai, hosszú és szenvedélyes kalandja az amerikai mozival, amelyet tisztel és szeret, s persze jócskán fél is tőle. Most visszatért a tengerentúlra, de már érett alkotóként: összeállított egy sajátos, egész estét betöltő antológiát. A szélesvásznú, hi-fi sztereó, sztárokat felvonultató film szabvány krimiként is megállja a helyét (a minél kedvezőbb látogatottság elérése érdekében reklámja ugyanolyan, mint egy becsületes thrillernek), valójában azonban egyszerre finoman gyilkos önparódia és Hollywood arcába hajított kesztyű, afféle „így filmeztek ti".

A kezdő forgatókönyvírókat az őrzővédők ma már csak akkor engedik be egy komolyabb hollywoodi stúdióba, ha szinopszisuk felmutatásával igazolják, hogy a történet az FBI legfelsőbb köreiből kiinduló, az alapvető szabadságjogok érvényesülését veszélyeztető összeesküvés köré szerveződik. Mielőtt a producerekből álló bíráló bizottság színe elé bocsátanák, a titkárnő ellenőrzi, van-e a sztoriban egy kiégett ember, aki megtalálja élete értelmét, illetve olyan mellékszál, ahol fiatal, tiszta szívű szerelmesek találnak egymásra. Ha a végső rostán sikerül megállapítani, hogy a film üzenetét („Maguk az igazi gyilkosok!") a leghalmozottabban hátrányos helyzetű szereplő vágja a gonoszok arcába, a fiatal szerző bebocsáttatást nyer a profik közé.

Wenders pontosan ezekből a panelekből építi fel a filmet, közéjük rakosgatva saját lomtárának rekvizitumait. Első alkalommal van a helyén a korábbi munkákat megterhelő intellektuális hablaty, kacatként, s végre nem kell véresen komolyan venni, hogy a főhős fokozott elidegenedését az őt ellepő mobiltelefonok és műholdas laptopok fejezik ki, melyeken egyszerre kommunikál. A manírkodásra fogott befutott színészek magánszámai mellett egyébként egy öntevékeny underground csoport tagjainak lenyűgöző jelenetei képezik a valódi művészi alternatívát, s külön ajándék, hogy menet közben tündökölni kezd egy fiatal tehetség, Tracy Lind, akivel még biztosan fogunk találkozni.

• Baló Péter

Magy. Hírlap 1998 I. 17.

Molnár Sándor, festő

Műszőr, műbőr mítoszok

Molnár Sándor kiállítása a Műcsarnokban

Egy mítosszal, félő, kevesebbünk lesz. A mítosz valahogy így szólt. Él egy művészünk valahol Zuglóban, aki a Van Goghok megszállottságával, a Csontváryk motívumkutatási szenvedélyével, az egykori szentendreiek intellektuális magányába burkolva óriási méretű és talán óriási jelentőségű műveket hoz létre. Hallatni pedig csak akkor hallat magáról, amikor egy „éppenhogy csak engedélyezett" kiállításon bemutat egy töredéket, egy morzsányit a nyilvánosság elől elzáratott teljesítményből, egy jelzésnyit a rejtélyes életmű homályba burkolózó egészéből. Nem tudom, hogy végül is kinek-kiknek az érdeme, hogy a *műcsarnoki* kiállítás jóvoltából a mítoszok ködébe belehasíthatott a reflektorfény. Én mindenesetre reflektorpárti vagyok. Mert tény: csakis így lehetséges, hogy az a *Molnár Sándor*, aki — a katalógus előszava szerint — „húsz éve nevezi magát festőnek", de érdemi bemutatkozása még nem volt, véget vessen egy művészetszociológiai szomorújátéknak és elkezdhesse egy új életét az esztétikai gondolkodás nyilvános színpadán.

Félő azonban, hogy lesznek olyanok, akik ezt az „új életet" a téma — és talán csak a téma — miatt tárlat-, sőt szalonképtelennek ítélik. Miután felfedezték, hogy a *Principium* és a *Metamorfózis* címek csupán csak fedőnevei annak a látványos demonstrációsorozatnak, amelynek értelmi középpontját — tapintatosan fogalmazva — az ember reprodukálhatóságának gigászivá nagyított és idealizáltan felszínezett eszközei alkotják, illemből tiltakoznak majd a szokások merész áthágása miatt.

Anélkül, hogy elvitatnám ennek az ellenérzésnek a hagyományokban gyökerező jogosságát, számomra Molnár művészetének legkérdésesebb része mégsem az említett anatómiai víziók tárgya. Ha a közelmúltban a természet mikroszkóp alatt vizsgált része, a természet távcsővel vizsgált része, a természet lézerfénnyel hologrammosított része témává válhatott, miért ne válhatna témává egy testrész, persze kellő átiratban. Izgalomra, igaz, számítani lehet, főképp nálunk, de az így keltett szenzáció a képzőművészet valódi világán éppúgy kívül esik, mint az a tény, hogy a művész és a közönség e tárlat megnyitásáig nem ismerték egymást.

A mítosz tehát eddig hibátlanul működött. Volt szóbeszéd, és volt gyér „felszín alatti" irodalom. Volt értőkből álló bennfentes kör és volt merész, szabados tematika. Volt kultúrpolitikai csemege és vizuálerotikai figyelemkeltés. Gondolom, a szokatlan anyaghasználat, a slendriánan bemázolt pléhlemezek, a gubancos spárgák, a szerves létet megidéző váladékszínek is a mítosz tartozékaiként készültek. Meginf anélkül, hogy cáfolni akarnám a csúnya anyagok negatív érzelmeket kiváltó hatását, vagy helyeselném a tiltakozásnak azt a közismerten infantilis módját, amely a nevelők ellen emelt ragacsos rosszalkodásból szokott emlékművet emelni, nekem *az anyaghasználattal önmagában* nincs bajom. Ha Picasso zseniális szobrokat tudott készíteni összetapasztott csúnya gépalkatrészekből, ha a forradalmi avantgarde művészek a legkülönfélébb hulladékoknak tudtak új jelentést adni új látványrendszerükben, akkor esély rejlik a zsinegekben és a rozsdás vasban, a filcfecniben és az anyacsavarban is. Ha más nem, hát rejlik bennük annyi erőtartalék, hogy szembeszálljanak a fogyasztásra ítélt, a szépségektől elvakított világ elpuhult ideálrendszerével.

De amiképpen a Molnár Sándor-féle totemisztikus figurák bőr helyett *műbőrrel* vannak bevonva, és amiképpen a szőrként feltüntetett brutális díszítmények műszőrméből készültek, azonképpen válik a szexuálszadisztikus tematika és az ahhoz pásztított kegyetlen matéria mítoszból műmítosszá, pokoli jelvényből angolparki frászkeltővé. Nemcsak a vad mondanivalóval, hanem a vad mondanivalót kivitelező óvatoskodó, félszeg, esztetizáló formával, a művek kettős lelkével van tehát igazán bajom. Félelmet akarnak ébreszteni és közben maguk is mintha félelemből születtek volna. A finomkodó világ ellen készültek, és közben maguk is affektálnak a csigamódra csavarodó spirálokkal, a sebhelymódra tátongó hasítékokkal, a túlhalmozott hatáskeltő anyagokkal. Nem a téma, és nem az anyag; *a tébolyult szándék mögül minduntalan kivillanó józan számító szándék az, amely a vad, ősi erőket a dehumanizált kegyetlenkedés; az ősnemzésképzeteket a modern pornográfia közelébe sodorja.*

Ha azt írom, hogy Molnár művészetét nem tartom elég keménynek, elég merésznek, elég újnak, ez nem azért van, mert utazásaim alkalmával volt szerencsém látni olyan valódi bőrből, hegyesre fent fémlemezből, kampósszegekből összeszerkesztett, műtárgynak becézett kínzóeszközt, hogy attól még a légiós katonáknak is volt félnivalójuk, hanem azért, mert ezeket az egyedüllétben született, felpumpált csínytevéseket nem tudom érdemben komolyan venni. Kompenzációnak hatnak. Mint finom úrilány szájából hallott betyárkáromkodás.

P. Sz. J.

Az együttes részt vett a Guanajua- méltató cikkei egyaránt.

Ügyvitelgépesítés kis számítógéppel

A kis- és középvállalatok irodai és ügyvitelgépesítési eszköze a VT—20 jelű mini-számítógép, amelyből az idén 250 rendszert gyárt a Videoton Elektronikai Vállalat — jelentették be Székesfehérváron, a Neumann János Számítógéptudományi Társaság alkalmazástechnikai konferenciáján, amely csütörtökön fejezte be munkáját. A másfél év alatt kifejlesztett kis számítógép egyszerűen kezelhető, szokványos irodai környezetben elhelyezhető. Több tucat speciális feladat elvégzéséhez kidolgozott programcsomaggal együtt értékesítik. A VT—20 mini számítógép ára is kedvező: egyszerű kiépítésben egymillió komplett háttér-berendezésekkel pedig kétmillió forintba kerül.

Mint a tanácskozáson elhangzott, a Videoton gyár számítógép-szervize Budapesten és Székesfehérváron má működik, Miskolcon, Debrecenben é Pécsett pedig az idén nyitják meg vevőszolgálati és karbantartó bázis (MTI)

A második világháború után 36 évvel

Bombát hatástalanítottak Óbudán

(Munkatársunktól.)

Tegnap Budapesten, a III. kerületi Gázgyár utcában, nem messze a dorogi vasútvonaltól és az egyik fővárosi gázellátó rendszertől, a magyar néphadsereg tűzszerészei egy, a második világháborúból visszamaradt, fel nem robbant 500 kilogrammos amerikai bombát hatástalanítottak.

A bombát egy újabb földgázvezeték építése közben találták meg február végén. A tűzszerészek megállapították, hogy élesre van állítva, s csak a helyszínen lehet hatástalanítani. A földmunkát felfüggesztették, s megtették a szükséges óvintézkedéseket. A hideg időjárás miatt a gázszolgáltatást nem akarták leállítani, ezért döntöttek úgy, hogy május 7-én hatástalanítják.

A biztonsági előírásoknak megfele-

MOLNÁR SÁNDOR

Élet és Irodalom 1981. V. 16.

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Trapéz és trapéz

Két zajos tárlat nyílt a fővárosban. A zajt a közönség adja, amely a vendégkönyvi bejegyzések tanúsága szerint, nem tud mit kezdeni a mai festészettel. Igaza van. Rosszul készítették elő a látványra, és nem tudja mire vélni a látottakat. Éppen ezért kötelessége a kritikának a józanság. Mind az ítélkezés, mind a magyarázat dolgában.

A *Műcsarnok*ban kiállító *Molnár Sándor* művészetét talány vette körül, csaknem két évtizeden át. Most ez a talány megszűnt; kiderült, hogy a modernek apostolaként számon tartott Molnár apostoli hevülettel fest ugyan furcsábbnál furcsább, szoborként festmény, festményként inkább szobor hatású műveket, de hogy modern volna? Annyiban az, amenyiben nem akadémikus. Mert ez a szín- és formaorgia, vagy hogy a művek közegét is érzékeltessem: az orgiának ez az ünnepe, nem újdonság a század művészetében. Nyerseség és erő, esztétikum és egzotikum, érzelem és érosz ilyen hatásossággal felérő látványos kombinációjára talán senki sem vállalkozott az igazi nagyságok közül. Ám szilajság és finomság, izgalom és érzékiség titkos kapcsolatainak feltárásában Molnár nem veheti fel a versenyt az olyan alkotókkal, mint amilyen Picasso és Klee, Wesselman és Hundertwasser.

Hogy a *Princípiumok*nak titulált művekben nem sok közük van a művészet princípiumához? Ezt semmiképpen nem állítanám, akármilyen csodabogárként hatnak is ezek a brutálisan triviális művek. Aki ilyen biztonsággal méri ki a napsárga és a bikavadító vörös, a lokál-fekete és a méregzöld arányát egy-egy kompozícióban, az nem lehet iskolás mesterember, aki pusztán szabályokhoz igazodik. Molnár Sándor képes a szuggesztióra. Talán túlságosan is, mert harsogó-harsány munkái másból sem állnak. Meg akarják ragadni a nézőt, nehogy továbbmenjen, nehogy gondolkodjék, nehogy élményeit szembesítse a valósággal. Éppen ezért, ha rajtam múlna, Molnár Sándorral festetném ki a Vidám Park bódéit és figuráit, szörnylényeit és varázskastélyait. Ami itt — nemes képzőművészetnek feltüntetve — útszéli vagánykodás, az vásári környezetként a lehető legalkalmasabb díszlet volna.

A *Dorottya utcá*ban ellentétes kép fogad *Hencze Tamás* kiállításán. Molnár színes és regényes, Hencze azonban szürke (a szó szoros értelmében, mert színt alig használ), és szinte semmi nem történik vásznai felületén. A trapéz meg az óriáskerék világa után itt igazi trapézokat és háromszögeket látunk, fehérre festve. A kép e fehér köré festett szürke keret, amely — a művész szándéka szerint — valahogy mindig tökéletlenre sikeredik. Hol egy tépett papír lóg a kompozícióba, hol mintha lángnyelvek marnának a keretbe, hogy ellentétükkel figyelmeztessenek az *ábra* tökéletességére.

Más ellentétek is vannak; ezeket sem árt az olvasó emlékezetébe idéznünk. Molnárral ellentétben Hencze rendszeres kiállítóként ismert személyisége a mai magyar képzőművészeti életnek. Eddigi útja tehát nyomon követhető. Elmondhatjuk, hogy nagyon szép — a kristályok mikrovilágát felidéző — absztrakt képeket festett. Mintha lézerszivárványt alkotott volna: a szem valósággal élvezkedett csíkjain és körein. Mára azonban, legalábbis ilyen érzésem volt, elfogytak a motívumai. Műveinek vissza-visszatérő címe (*Keret*) és maga a látvány is azt jelzi, hogy Hencze szemében a festői feladat meglehetősen szűkre redukálódott.

Nehogy szűkkeblűséggel vádoljanak, hozzáteszem: minden művészet a nüanszokon múlik. Az akadémikus tól az igazi alkotót nem a témaválasztása, nem a stílusa különbözteti meg elsősorban, hanem a részleteket elevenséggel megtöltő valóság-érzékenysége. Hogyne értékelném hát a cizellőrt Henczében? Különösen, ha látnám: mit cizellál. Képei pusztán azt tanúsítják: kivételes megjelenítő kultúrája van, mással össze nem téveszthető formaelemekkel gazdagította festészetünket. De itt megállt. S ami szomorúbb: nemcsak neki, másnak sem jutott még eszébe, hogy Hencze készségével valamit kezdhetne. Aki ilyen brilliáns fegyelmező, aki így szereti a tisztaságot és a tiszta színeket, az segíthetne berendezni körülöttünk a világot. Mérnök ismerősöm (a képek kritikájaként) mondta: legszívesebben Henczével festetné ki a dunai hidakat.

Könnyű azt javasolni: fesse ki Hencze a hidakat, Molnár az elvarázsolt kastélyt. Célravezető is, mert egyszerre két bajunkat orvosolhatjuk. Nem látunk többé — hogy divatos tudomány-amerikanizmusokkal szóljak —, *túl*festett és *alul*festett műveket a kiállítótermekben.

De, sajnos, az efféle javaslattétel, akármilyen ésszerűnek hangzik is, nem számol a valósággal. A valóság hiányosságaival. Környezetünk nem tud kellően szórakoztató és nem tud kellően fegyelmezett lenni. Azért tolakszik iránta táplált vágyunk — látszólag értelmetlen táblaképek alakjában — kiállításokra. Ahol tehát nem remekműveket látunk, hanem színorgiát és színpusztaságot. Egyiket is, másikat is szóvá tehetjük, szóvá is kell tennünk. Orvosolni azonban a mindezt életre hívó belső bajt kellene.

BERKES ERZSÉBET:

Jákob házassága

■ *A medveölő fia — 38 fiatal prózaíró (Kozmosz, 625 old.)*

Jákob hét évig szolgált, hogy feleségül vehesse Ráchelt, akit szeretett. Csakhogy Lábán a vizenyős szemű nagyobbik leányát vezette Jákobhoz, aki csak másnap reggel értesült a nemkívánt cseréről. Szolgált még hét évet Ráchelért. Aztán volt nagy öröm. De ugyan volt-e? Mert addigra Liától is született jó néhány gyermeke, Ráchel is csak fonnyadozott egy keveset, s talán Jákob sem volt az a deli pásztor, mint amikor Lábán házába először belépett. Igaz, a szívek nem ráncosodnak; igaz, Jákob végül elhajtotta apósától juhait, Ráchel is elcsente a házi isteneket — szóval, minden úgy alakult, ahogy Jákob kezdetben remélhette, de a dolog már nem volt ugyanaz. Mintha a nászi örömöt is inkább a dac növelte volna, mint a beteljesülés természetes lendülete...

Mindezzel pedig azért példálózom, mert azt az antológiát tartom kezemben, amiről évtizede álmodoztam. És nem érzek igazi örömöt; az ara érettebb is, ékszeresebb is, bölcsebb is, mint lehetett volna hét esztendővel ezelőtt, de az öröm sehol.

Ez az antológia „nem az antológiák számát akarja gyarapítani, hanem egy valóságosan létező hiányt szeretne pótolni." Már e bevezető — s a könyvborítón kiemelt — mondat is elég elkedvetlenítő. Milyen az a „valóságosan létező hiány"? Érdemes antológiát csinálni „hiány" okából? Valóban ebből az antológiából tudjuk meg, hogy az utóbbi másfél évtizedben jelentkezettek közül kit érdemes írószámba venni? Java részéről már úgyis kiderült. Az újabbak meg? Csináljanak külön antológiát, hisz más az élményük, más a temperamentumuk, más az optikájuk. Összemosni őket csak azért, mert az a 1965 óta megjelenők most — „most aztán igen!" — beleférhetnek végre egy kötetbe? Kevésnek tetszik ahhoz, hogy ilyen [illegible] írókról adnak lajstromot. Hogy közben telik-múlik az idő? Sebaj. Majd megírja a szerkesztő-válogató — ezúttal Vasy Géza —, hogy az utóbbi *tizenöt* évben jelentkezett prózaíró „fiatalok" a könyv szerzői. Hogy nehányuk sem akkor, sem azóta nem vált íróvá? Az sem baj. Attól a pedantéria még működik: írtak. Beléptek — akkor — az irodalomba. Elég, ha publikáltak, pozíciót szereztek. Hogy nehányuk erős tehetséget mutatott ugyan, de időközben fölitta őket az élet, vagy ők itták el az életüket? Az sem számít. Ha már egyszer az utóbbi tizenöt esztendőben publikáltak, ott, illetve itt a helyük.

Arra sem kell hederíteni, hogy egyik-másik írás elmúlt tíz-, tizenkét éves. A szerző közben más irányt vett, más műformában érte el eddigi legjobb teljesítményét. Mindez nem számít. Egy csak a fontos: jelen legyen. S ebben nincsen semmi különös. Nem írni kell, jót, jobbat, igazit, hanem jelen lenni. Betölteni a bármilyen okkal kialakított dobozteret, pótolni a „valóságosan létező hiányt". Hogy egy antológia esetleg esztétikai minőség *is*, esetleg közös törekvésű emberek irodalmi megnyilvánulása *is*? Elhanyagolható körülmény.

Azt már fölemlíteni sem merem, hogy egy antológia nem *is*-legesen esztétikai minőség, nem *is*-legesen közös szellemi megnyilvánulás, hanem *elsősorban* az. Bár különféle szerzők írják, bár különféle módon írják, bár mindenik szuverén a maga anyagában, azért az antológia mégis kell, hogy valamiről szóljon. Közvetlenül — de legjobb, ha esztétikai minőségek közvetítésével — közös krédót fejezzen ki. Ebből a kötetből ez a közös krédó hiányzik. Azaz olyan általános, hogy idézni is csak pirulva lehet: „Ez az antológia nemcsak címadó írásával, de egész szellemével, az összképpel is a felelősségteljesebb írói magatartást szeretné példázni. Megmutatni azt, hogy az alkotó viszony nemzeti hagyományainkhoz és a korszerűség feltételezi egyjűséget is? Hová lenne a korszerűség, ha volna nyilatkozat, mely „az óvilágnak romjain az új világot megteremtjük" másfél százados programját merné hangoztatni? Mi lett a felelősségteljes magatartással, amikor már a felelősségteljesebbről sem tudjuk, hogy mi az? És milyen viszony az, amely alkotólag a múlthoz, a hagyományhoz képest keresi a maga tervét? Azaz felelősségteljesebb mivoltát? Nem bűvészkedés ez a szavakkal? Nem. Ez a szómágia egy gyakorlati bűvészkedés nyelvi visszhangja. Azé az akaraté, amelyik egyetlen akolban akarja látni mindazokat, akik a magyar prózaírásban az utóbbi tizenöt évben jelentkeztek. Azé a nem esztétikai, nem irodalmi törekvésé, amelyik a politikában kívánatos béke és egység gondolatát az izgatottság, a különbözés művészi szférájára is kiterjeszteni akarja.

Élcelődünk azon, hogy meddig fiatal egy író; élcelődünk a szervezeti formáikat megújítani vágyó pályakezdőkön. De nem élcelődünk, nem is vitatkozunk azokon-azokkal, akik a képességek és gyakorlati igények között palánkot teremtenek egy fiktív rend érdekében. Fiktív — mert nem rend. *A rend* az, hogy elébb az idősebb lánynak *kell* férjhez mennie. Lia van hát Jákob ágyában. Ráchel majd csak újabb hét szolga-év után. S hogy az életkedvtől röptetett ölelésben remekebb fiak, unokák születhetnének? Azzal senki sem törődik. Fő, hogy Lábán jó apa, Lia konty alatt, Jákob hét évig újra ingyen cseléd, s majd Ráchel is sorra kerül.

Méltánytalanság a Vasy Géza által összeszerkesztett köteten kimutogatnunk azokat a beidegzettségeket, amelyek nem csak ebben az antológiában fejeződnek ki. Mégis itt kívánkozik ki legerősebben: látszatra azért, mert anyagi következménye a művészi területen a legszerényebb. Valójában azért, mert itt, a szellemi tevékenység szuverén esztétikai szférájában a leg-

MOLNÁR SÁNDOR

MOLNÁR SÁNDOR

1949. június 25-én Gyöngyösfalun született. Tanulmányait Szombathelyen végezte. Érettségi után a Magyarszombatfai Kerámia Vállalatnál dolgozott Geszler Mária kerámikus tanítványaként. 1971-ben vették fel az Iparművészeti Főiskola kerámia tanszakára, itt Csekovszky Árpád volt a tanára. A diploma megszerzése után két évig a pécsi Művészeti Szakközépiskolában tanított. Azóta önálló műhelyében dolgozik Komlón.

Nem ipari termelésre szánt formákat készít, minden munkáját egyéni fogalmazásmód, személyes hang jellemzi. Kerámiáinak formarendszere, színvilága, technológiája az ősi keleti kultúrából, a népi fazekasságból és a természeti környezet lírai, szubjektív átírásából táplálkozik.

Önálló kiállításai:

1980. Pécs, Pécsi Galéria.

Csoportos kiállításai:

1978. Pécs, V. Országos Kerámia Biennálé,
Pécs, Baranya megyei Tárlat,

1980. Pécs, Baranya megyei Tárlat,
Pécs, VI. Országos Kerámia Biennálé.

Címe: Komló, Sztahanov u. 7., H—7300

Molnár Sándor kerámikus iparművész kiállítása:
Pécsi Galéria (Színház tér 1.)
1980. augusztus 29.—
szeptember 29.
A kiállítást rendezte,
a leporellót tervezte:
Pinczehelyi Sándor
Fotó: Nádor Katalin

F. k.: Pinczehelyi Sándor
80-3406 Pécsi Szikra Nyomda

Molnár Sándor

ács

1782. Ákos

Bal Hel 131.l

Tekintetes

„Europa"

Film, könyv és lapteyesztő vállalat

Budapest

V. Rothermere 12

Molnár Sándor

ácsm. 1782

l.

Baloghfatornyok

17 y. l.

Molnár Sándor

farekas

Szentes

l.

Ezredevés kiáll

XIII. Csop. 19. l.

T. 30.

ett térképen balra fekszik Belg-
erczeget látjuk lovaskiséretétől
lra három sorban:

lung der

.3 cm.

Molnár Sándor

Kossós

l.

Közlezrkiáll

1395. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

MDK

Molnár Sándor: faragómüvész

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografiája Müvért 1957.VI.évf.4.sz. 344.l.

Molnár Sándor, szerkezetterverő.

P.A.: Kiosz - HNF székház, Miskolc. Építész: Pirity Attila/Ész aktero.

Szerkezetterverő: Molnár Sándor.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 44-old.

Molnár Sándor és

Lusztig Tibor

Pannonia bőripari
üzem kiáll. a
bpesti nemzetk. vásá-
ron.

Fentich terve Pesz

Képzőművészet

1934. 131. l.

162 —

(Francesco

Santacroce, Girolamo da (velencei festő): Sz. Család ker. Sz. Jánoskával és Sz. Zakariással. Fa, olaj, 52×71·5 cm.

Gerevich: PA, 238 l.
Francesco da Santacroce: Santa Conversazione.

—

Molnár Sándor

Molnár Sándor okl. épitész, II.
Mecset-u. 14. 357-192

Bptávb 1940 szept.

Molnár Sándor

építész.

Szül. Körösladány 1883.
Oklevelet nyert 1912.

Műegyetem 14. l.

T. 5945.

yhez balról czölöpökön nyugvó
as és gyalog katonasig küzd.

1664.

n. 553-98.
12-98-1536.

Molnár Sámuel

farekas

kulacs, cserép, 1881.

1932 évi nevezemény

1932.

Jelderi 33. l.

2.

Molnár Sámuel

könyvkötő

Marosvásárhely, XVIII. 27

Lvod

2

Tróeskönyvk

76. l

Molnár Sámuel, Compactor MDK

1784. okt. 17-én 9 könyv bekötéséért kap 2 frt. 62 dénárt.

271.o.

Farczády Elek: A marosvásárhelyi Bolyai tudományos könyvtár.

KelemenEml. 265-278.o.

MDK

Mohár Samu antalos

Steiner Lipót, üzlethirakat

Belv, Deák F. u. 11.

1866. - Homlokat, mehet

MDK-A-П-1/2122.

MDK

Molnár Samu autalos

Stipek József és Kettinger Nándor, üzletkiszkat

Belv., Hatvani u. 4.

1866. - Homlokat, alapr.

MDK-A-П-1/2421.

MDK

MDK

Molnár Samu antalos

Blau Lipót, üzlethirahat
Lipótv., Dorottya-u. 6.
1865. - Homlokrat, alapr.

MDK-A-M-1/2043.

MDK

MDK

Mohár Samu antalos

Wieser Frigyes és Pifkó József, ülethirahat

Belváros, Városház-tér 5.

1864.- Homlokzat, alapr.

MDK-A-II-1/1507.

MDK

Mohár Samu antalos

Laczkó testvérek, üzlethirokat

Belv., Váczi-u. - Kishid-u. sarok 5 m.

1864. - Hoculokrat, celeus.

MDK-A-II-1/1499.

MDK

Molnár Samu antalos

Heckenast Gustáv, üzlethirakat

Belv., Egyetem-u. 4.

1864.- Hamlokrat, alapr.

MDK-A-11-1/1480.

MDK

Mohár Samu autolos

Hollfeld Henrik, ülethirekat

Józefv., Dorottya-u. 8.

1864.- Hamlohrat, matrat

MDK-A-II-1/1439.

MDK

Mohár Samu antalos

Granichstätten testvérek, üzlethirahat

Belv., Kristóf tér 2.

1864. Hamlohnat, alapr.

MDK-A-II-1/1383.

MDK

Mohár Samu autalos

Weiner A. és Grünbaum A. üzlethiszhat

Belv., Hatvani u. 14/636. Országút sarok

1864.- ~~Alap~~raja.

MDK-A-II-1/1427.

MDK

Mohár Samu antalos

Ádám Károly, üzlethirahat

Belv., Városház tér, Kepessendi ház

1864. - Homlokrat, alapr..

MDK-A-II-1/1353.

MDK

Molnár Samu antalos

Skriván János, ürlethirakat

Belv., Váczi u. 17.

1863. – Homlokrat, alapr.

MDK-A-II-1/1181.

MDK

Mohár Samu antalos

Schüzngenschlögel József, üzletkiraket

Belv., Városház-u. sarka

1867. —

MDK-A-11-1/2856.

MDK

Molnár Samu asztalos

Kirchmayer József, üzlethelyiséget

Belv., Nagyhíd-u. 10/14.

1863. ——

MDK-A-II-1/1161.

MDK

Mohár Samu autalos

Pan József ép. m-~~xx~~ tervezi Pincus Éva üzletátalakitását (Belv., Nagyhid u. 10) Autalosmunkát Mohár S. végzi. 1863. ——

MDK-A-'11-1/1159.

MDK

Molnár Samu autolos

Klein Károly, üzletkiszakat

Belv, Váci-u. 3.

1867. ——

MDK-A-II-1/2855.

MDK

Molnár Samu autelos

Geiger János, üslethirelet

Belv., Kigyó-u. 2.

1867. ——

MDK-A-II-1/2854.

MDK

Molnár Samu autalos

Oszwald Pál, ülethirehat

Belv., Uri-u. 6.

1867. Homlokat, alapr.

MDK-A-II-1/2700.

MDK

Molnár Samu antalos

Zahn J. G., boltajtónyitás (ület)

Lipóto, Donauseile, (Wurm-udvar)

1867. - Homlokat, alapr.

MDK-A-II-1/2602.

NOT FOR LOAN

MDK

Mohnár Samu antalos.

Kauser Lipót építőmesterrel:

Watrosch József, ürlethirakat

Lipóto, Szinhár tér. 3.

1866. —

MDK-A-11-1/2405.

MDK

Molnár Samu antalos

Ertner Zsiga, üzlethirakat.

Belv., Városház tér 6.

1867. Hozulohat, alapr.

MDK-A-II-1/2577.

MDK

Molnár Samu autalos

Szászi Tivadar és Unkovits Mihály, ünletkiszabat

Belv., Váczi-u. 18.

1866. - Homlokzat, alapr.

MDK-A-11-1/2434.

MDK

MDK

Mohár Samu antalos

Hasis Gergely, üzlethirahat

Belv., Uri-u. 6.

1866. - Homlokrat; alapr.

MDK-A-II-1/2510.

MDK

Mohár Samu autalos

Neumann Lipót, ürlethirakat

Lipóto, Deák F. u. 13.

1866. - Homlokrat, metszet

MDK-A-M-1/2194.

MDK

Molnár Samu antalos

Morgenstein A. üzlethiszkat

Belv., Deák F. u. 9.

1866. - Hamlohnat, mednet

MDK-A II - 1/2193.

WDK

MDK

Molnár Samu autolas

Ilits János, üzlethírahat

Belváros, Váci-u. 10.

1865. - Homlokrat, alapr.

MDK-A-11-1/1783.

MDK

Molnár Samu autalos

Eger Samu, üzlethiszkat

Lipóto, Dorottya-u. Lloyd épület

1866 (ápr. 21) Homolokrat, alapr.

MDK-A-II-1/2192.

MOX

MDK

Mohár Sámuel antalos

Adam és Eberling, üzletkizakat

Belv., Uri- u. és Korona-u. sarka 2.

1865. - Homlokrat, alapr.

MDK-A-II-1/1763.

MDK

Molnár Samu asztalos

Haris, Zeitlinger és Tsa, üzletkönyvei

Pest., Váczi u. 8.

1865.- Használatból, alapv.

MDK-A-[illegible]-1/1730.

MDK

Mohár Samu antalos

Tafler Adolf, üzletbirakat

Belv., Országut 14. – Hatvani-u. sarok.

1864. – 2 Hamlokat, alapr.

MDK-A-11 - 1/1694.

MDK

Molnár Samu asztalos

Nasch Leonora, üzlethirahat

Pereev. Országút, 1/44. Huszárkár

1864. Hornlohrat, alapr.

MDK-A-II-1/1548.

MDK

Molnár Samu antalos

Pan József ép. m-rel:

Oszwald Mihály, boltátalakítás és kapu

Belo, Ferencich tere 2/467. Jankovich Gyula héza

1864. Homlokrat, fut. alapr..

MDK-A-II-1/1593.

MDK

Mohár Samu antalos

Mohr Lajos, üzlethirahat

Belv., Hatvani-u. 4/558.

1864.- Homlokrat, metnet

MDK-A-II-1/1539.

MDK

Molnár Samu autalos

Ágoston Ignác, ürlethirakat

Pelv., Uri u. 6.

1863. Homlokrat, alapr

MDK-A-II-1/1028.

MDK

Molnár Samu antalos

Szamolofsky Frigyes, ütlethirahat

Delv. Uri u. 10.

1863. - Hoculokrat, alapr.

MDK-A-II-1/1027.

MDK

Molnár Samu asztalos

Vesel József üzlethirdetése

Kerepesi út 13/16. Heinrich-ház

1862-ből, alapító.

MDK-A-II-1/719.

MDK

Molnár Samu asztalos

Menkes Manó üzlethirahat

Belv. Nagyhid u 3.

1862.-Homlokzat, alapr.

MDK-A-11-1/764

Tisztelettel meghívjuk

MOLNÁR MÓNIKA
grafikus

TITKOK FÖLDJÉN
című kiállításának megnyitójára,
amely 1999. április 14-én 18 órakor lesz a
SUZUKI HÁZ GALÉRIÁBAN
(Budapest, Egressy út 17-21.)

A kiállítást megnyitja:
PAPP MINA
művészettörténész

Közreműködik:
PELSŐCZY LÁSZLÓ
színművész

A kiállítás megtekinthető:
1999. április 14-től május 11-ig

A megnyitót támogatja:
Sissi Erzsébet királyné étterem
Budapest, XIV. ker. Stefánia u. 36.
Várpalota Város Közművelődési Közalapítványa

Molnár Sándor, keramikus

Pécsett, a Színházteri Galériában öt fiatal iparművész alkotásaiból vyílt kiállítás: Knoll Éva Füzesi Zsuzsánna és Molnár Sándor karimukúsok, Kertészfi Ágnes üvegtervező és Bicsár Vendel ötvös munkáit ápr. 12.-ig lehet látogatni.

TV-Híradó 2.

1981. III. 21. Televízió 2 műsor 20.50 /Áné/.

Molnár Sándor, parekas.

Ifjú népművész címet kapta.

— : Népművelők és népművészek kitüntetése

8.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 19.

MOLNÁR SÁNDOR

emlitve ld.Benczik István

Rusz Mária:Dél-Dunántuli művészek vására.Boglárlelle,Tóparti Galéria

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.31.sz-4.o.

Molnár Sándor keramikus

"Kiállítás a Tóparti Galériában"

Képző és iparművészet a Dél-Dunántulon.

/cikket lásd Szabados János szimszó alatt/

Somogyi Néplap 1983. jul. 23

Molnár Sándor, keramikus

● MOLNÁR SÁNDOR keramikus iparművész munkáiból nyílik ma délután kiállítás Pécsett, Szerencsés János fotóiból pedig Sopronban.

8

– O Molnár Sándor

Esti Hírlap, Bp. 1980 aug. 29

Molnár Sándor, keramikus

Megnyílt a IV. Dunántúli Tárlat a Somogyi Képtárban. – Válimk bíjdonságnak számít a kerámia „átváltozása". Molnár Sándor mutat be ilyen munkákat, valamint Pattantyús Józsefné és Gerle Mária.

Hordányi Barna: IV. Dunántúli Tárlat,
Somogyi Néplap, 1981. okt. 3.

MOLNÁR SÁNDOR

Betű és Snas az Agyagon
Ujpest Galéria (TERRA)
Meghívó
Lásol: Benkő Ilona

69

HOLNUER SAYTOR

Bold as Love or Approx
Upset Politics (TELL)
Weapons
Local: Bend Plans

Molnár Sándor

IX. Országos Kerámia
Biennálé III. díj

Magyar Nemzet 1986. VII. 7.

Molnár Sándor (Másik)

A Petőfi téri klubkönyvtárban nov. 5.-én nyílt meg a vasutas képzőművészeti kör V. jubileumi kiállítása. Szerepel munkáival Molnár Sándor. „Orfeusz" c. szürrealista olaj képe (említve).

dr. Tóth Ervin: Az V. vasutas képzőművészeti kiállításról.

Hajdu-Bihari Napló, 1946. nov. 13.

Molnár Sándor, népművész

Cserépkályhás
repr.

Fiatal népművészek
Magyar Ifjúság, 1971. sept. 10. 13. l.

MDK

Molnár Sándor
pákai lakos, faragómesterek
munkáiból rendezett kiállítást,
a gödsei múzeum.

Esti Hirlap 1957 jan. 19 2 oldal
15 sz am

M. D. V.

KOLNAR Simon és

a 1685. évi összeírásban szerepel

Hodinka Antal: Adalékok az ung-
vári vár és tartozmánya és Ungvár
város történetéhez Ungvár 1917. 25. l.

MOLNÁR SÁNDOR

Cserépkörség.

Repr.

Fiatal népművészek.

Magyar Ifjúság, 1971. szept. 10.

Molnár Sándor, népművész

-cserépkőcsogje a KISz Központi Művészegyüttese Rottenbiller utcai székházában rendezett kiállításon

Fiatal Népművészek
Magyar Hjúság, 1971. szept. 10. 13. l.

M.D.K.

Molnár Sári

Rajzát-tréfa illusztrálására-hozza a lap.

Mozi, Bp. 1913. okt. 23. I. évf. 8. sz.
6. lap

K.Molnár Sári,ip.müv. MIK

bibliikus kompoziciókkal ható cserépfestményeivel szerepelt.

Az Ernst-Muzeum IV.csop.kiállitása.
Müvészet. 1917. 55,56.l.

MOLNÁR SÁNDOR, takácsmester

Molnár Sándor, a község utolsó takácsa nemesember volt /1844-1938/, aki mint iparos bőgatyát sohasem hordott. Szük gatyában, combon sujtásás ellenzős magyar nadrágban fehér ingben, fekete lajbliban temették el.
326. old 19. kép.

U. KERÉKGYÁRTÓ ADRIEN: Adatok Alsónémedi viseletéhez
301. old.

STUDIA COMITATENSIA, Tanúlmányok Pest megye múzeuból. 3. Szentendre, 1975.

Molnár Sándor, festő MDh

Kiállít a Stúdió 66. táblaton.

Rózsa Gyula: Végletek és távlatok 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. máj. 7.

Molnár Sándor, grafikus

A Modern Magy.Képtar felkért 30 művészt,hogy 5-5- grafikával járuljanak hozzá a modern magy.grafikai gyüjtemén kialakitásához.Legjobbnak vélt müveiket ajánlottak fel Köztük ő is. 334. lold. 14.jegyz

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár története
Uj szerzemények IV. 353.old

A Jan.Pann.Múz.Évk, XIX. 1974. Pécs

Molnár Sándor

Kiállítása nyílt a Medgyánszky tekemben 1960–66 közötti műveiből

Tarquinius és Lukrétia /rajzó/

Említve: Téli táj, Vihar, Alkonyat, Olvasó nő, Konyhában, Emmausi vacsora, Zöld struktúra, Fekete, Kék, Függőleges, Reggel

Magyar Ifjúság 1966 VI. 18

MDK

Molnár Sándor, festö

Este a Duna partján. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

Molnár Sándor

Kiállít Szombathelyen

(Mulcsár) Elsietett benutatkozás
Vas Népe, Szombathely 1970. ápr. 11.

MDK

Molnár Sándor rajzoló

Üzemi szabadiskolák kiáll.
Szabad Művészet, 1951. 7.sz. 318. l. képek

MOLNÁR SÁNDOR
festőm.

Új Művészet
2004. Febr.
XV. évf. 2.

10-13. old. és 14-19.

Bacizi József

Kolmár Sándor

Szombathely

Fiu portré, pt., 45 × 31

Finfej, ol. pt. 55 × 35 Repr

Országos diák képzőművészeti kiállítás.

Módszerűvásárhely 1965. Katalógust bev.:

Orosz László /2.

Molnár Sándor

A ráckevei Ady Galériába n látható Csch Imre, Árvai Ferenc:Angela Dawis érme,Csodaszarvas lemezdomboritása, Kocsis László, Szánthó Imre, Molnár Sándor:Kompozició, Bakallár József alkotása.

Rajatanitás 1975-4-31
L sonczi:Ráckevei Ady Galéria

MDK

Molnár Sándor, [festő]

Megemlítve:

Bertha Bulcsu: Interjú Weöres Sándorral

1059-1066.

JELENKOR, Pécs. 1970. december

XIII/12

Molnár Sándor

Konfigurativ üvegablaktervei
(2x5) m. szerepel a Fiatal
Művészek Studiójának kiállítása a Mincsor-
nokban

Képzőművészet

Vigília 1969 március
205. old.

Molnár Sándor

Szerepel a „Studió 66 kiállításon az Ernst Múzeumban

Passuth Krisztina: A „Studió 66 festményeinek kiáll. az Ernst M-ban

Tiszatáj 1966 VI. n. 459 old.

MDK.

Molnár Sándor

Kiállitási kritika

Népszabadság 1966 máj.1.lap 7

Molnár Sándor

Szerepel a Műegyetem
R. épületének tárlatán

Meghívó

Molnár Sándor, festő

- avantgardista munkája a Műcsarnokban a Stúdió 58-68 c. kiállításon

Dr. Ujvári Béla: Stúdió 58-68
Magyar Ifjúság, 1968. XII. 29. 15. l.

Molnár Sándor festő

M.D.K.

Müvei bemutatva az ujpesti Ady Endre Müvelődési Otthonban

Napló

Magyar Nemzet 1966. dec. 22, 4.l.

MDK

Molnár Sándor

Alkony, o.

Olvasó nő, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Mus.

MDK

Molnár Sándor

Alkony, o.

Olvasó nő, o.

Fiatalok studiója 1966. Ernst Muz.

Molnár Sándor M.D.K.

Művei a kiállitáson

Perneczky Géza: Fiatalok Studiója 1966.
Kiállitás az Ernst Muzeumban
Magyar Nemzet 1966. ápr. 2?. 4.l.

Molnár Dénes

Molnár Sándor

Pasztelldépekkel (ewl: tedmytej)
szerepel az alábbi táslaton

B.L.: Fiatal vasi képzőművészek
táslata

Vas Népe 1969 II. 23 8 old.

Molnár Sándor

"Alvó" c. rajzát lásd: Orvos András: "Virág" c. müvének hátlapján, a müvész nevénél, cédulájához mellékelve.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. junius 7.
XIX. évf. 23. sz. 14. lap.

Molnár Sándor

Megjúró: A gondolat formái I-II.

Óbudai társaskör

Lásd: Balázs Béla

1993. máj 11 - jún 13 - júl 18

I. rész II. rész

Molnár Sándor

Festménye szekeres szombat-helyen

Kulcsár János: Tavaszi Táscát, 1971

Vas Népe 1971 V. 1

Molnár Sándor

festő

Méltatás.

Losonci Miklós: Képzőművészetünk időszerű kérdései.
Művészet, 1971. julius - 32.oldal

MDK.

Molnár Sándor

Kiállitási hiradás
Szocialista Müvészetért 1966 jul.

.MDK

M.D .K.

Molnár Sándor festő

kiállitása a Mednyánszky -ter emben

Napló

Magyar Nemzet 1966. junius 1. 7.1.

Molnár Sándor festő

Kiállitása a Mednyánszky -ter emben

Napló

[illegible] 1. 7.1.

Molnár Sándor, Jertő

– munkái az Új művek kiállításán a Műcsarnokban. Konfigurációk.

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. máj. 342. l.

MOLNÁR Sándor

kiáll. Óbudai Társaskör Galéria, 1993

ism. KOVÁTS Albert: Molnár Sándor festő. = Beszélő, 1993. dec. 2. 43. ~~ill.~~

és tartalmi problémáin.

Elsőként azt a művészetelméleti kérdést vethet
hogy vajon eleve nem anakronizmus-e a XX. száza
só évtizedében ilyen témát képzőművészek alkotó
ramjául adni, miszerint „X.Y. köztünk él". Ahogy
ról is kiderült, a tematika ilyen meghatározot
háromféle, alapvetően különböző magatartást
hatnak az alkotók. Az első, és Kovásznán a legn
számban jelentkező válaszlehetőség a hagyomány
nográfiai megoldásokhoz nyúlni, azoknak új me
mazást adni. A portrészerűen megjelenő Kőrösi
Sándornak a korábban megformázottakhoz, me
takhoz képest tökéletesebbnek vagy gazdagabb a
ciós lehetőséget rejtőnek kell lennie. (Ezért hiá
tuk például a szovátai *Bocskai Vince* jelenlétét —
tudni, értesült-e egyáltalán a kiállításról —, miv
erdélyi képzőművészetnek legérzékenyebb port
sze ő.) Igazán emlékezetes darabja a kiállításnak
műtípusban nem volt.

Egy másik alkotói lehetőség a szimbolizáció:
két meghatározó személy valamely kikristályos
mélyiségjegyéhez, tulajdonságához kapcsoló
képi, plasztikai szimbólumot kell ez esetben az a
materializálni, azaz anyagban megjeleníteni. A k
tárlaton ilyen felfogással készült a legtöbb érd

Ilyen alkotói felfogás esetén nem a Kőrösi-C
le ikonográfiát kell a művésznek alkotás előtt
nyoznia, hanem az életművet magát, hogy abb
goljon: mit jelent nekünk ma Kőrösi életműve.
lünk benne? Az őshazát keresőt, a nemzeti gy
kutatót? Közvetlen, direkt formában ilyen érte
bolizációt egyetlen műből sem olvashattunk k
határozottan pozitív vonásnak tartom, mivel
hogy nem valami hamis, nosztalgikus vágykép
rá az életműre, hanem annak teljesítményét ö

Molnár Sándor [ ] MDK

Kiállítása lesz a
Medgyaszay Teremben.

—: Változatos kiállítási program
Budapesten 9

NÉPSZABADSÁG, 1966. jún. 15.

MOLNÁR Sándor

MEZEI Ottó: Molnár Sándor és a portré. =
Uj Művészet, III.évf.1.sz. 1992 56 - 57.p.
ill.

Bp., N^{O}5 Galéria, kiáll. 1991

Celsissimus Sac: Rom: Imp: Princeps Paulus
Estoras de Galanta, perp: Com: in Frakno,
Reg: Hung: Palatinus, Aur: Vel: Eques &c.
Anno Domini 1687.

Molnár Sándor
festő

MDK.

Évekkel ezelőtt mutatta be a sikeres
„Szigetszentmiklósi temető" c. művet
Mostani munkái csalódást okoztak

Losonczi Miklós: A Központi Fizikai Kutató Intézet ...
Művészet, 1969. felszár – 41 lap.

mdk

Molnár Sándor

„Tanulmánya" a kiállitason

% A csepeli Vas és Fémmű képzőművész körének kiállitása

Népművelés, 1957, 2. sz. (október) 37. l

Molnár Sándor

Kezepel az alábbi tárlaton

Rózsa Gyula: Fiatalok tárlata?
A Studió 58–68 kiállításról

Nyugabadság 1969 I. 10

Molnár Sándor

Monumentális üvegablak terve szere-
kel a Studió 17-64 c. kiállítás.

Péter Imre: Studió 17-64
Népművelés, 1964. febr. 30-31. old.

Molnár Sándor

Az Spartero Deák Ferenc u.-i díszter-
mében 11 fiatal művész rendezte kol-
lektív kiállítását, melyen képei szere-
pelnek.

Perneczky Géza: Útkereső fiatalok.
Élet és Irodalom, 1968. dec. 28.

MDK.

Molnár Sándor

Kiállitási hiradás

Népszabadság 1966 jan.15.

Vladár Sándor

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának 10. évi jubileumi kiállításán, mint szerepel.

dr. Ujvári Béla: Stúdió 57–64
Magyar Hírlap, 1964. dec. 29.

Molnár Sándor

A lírai kongvételű festők egyik kezdeményező szerepet játszó tagja. Számos út után Bazain(e) stílusát fogadta el mintaképül. Festési módja vaskos, robusztus. Súlyos, monokróm felületeket fest.

Perneczky Géza: A líraiság és a konstruktivizmus újútjai a magyar festészetben, Képzőműv. Almanach 1, Corvina 1969, 55. l.

Molnár Sándor

Rajz, cim nélkül. Szabálytalanul és párhuzamosan haladó vonalak összevisszasága, középen egy körrel, mely a párhuzamos vonalakba épitve, fejnek is mondható volna.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. dec. 7.
XVIII. évf. 49. sz. lh. lap.

Molnár Sándor

Különféle ábrák rajza, cim nélkül.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. nov. 3o.
XVIII. évf. 48. sz. 15. lap.

Molnár Sándor

"Tanulmány" c. rajza, valamilyen -darabokra
tört- butorfélét ábrázol.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. dec. 21.
XVIII. évf. 51. sz. 7. lap.

Molnár Sándor

Műve szerepel az „In memoriam Kassák" sorozatban.

Losonci Miklós: A Kassák-emlékház gyűjteménye; Műgyűjtő, 1973/II. sz. 13. l.

Molnár Sándor festőművész

"Fiatal művészek pódiuma" címmel a Tájékozódás c. rovatban említi meg a lap a művész kiállitását, melyet a Fészek Klub előadótermében rendeztek.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 2.
XVI. évf. 49. sz. 6. lap.

Molnár Sándor

Zöld 1966, o. v., 110 x 80 cm, a művész tul.

Képsőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 188. l.

Molnár Sándor

"Absztrakt-utánzatát " emliti a recenzens.

Rézsa Gyula; Fiatalok tárlata? A Studió 58--68 kiállitásról; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 27.l.

Molnár Sándor

Absztrakt festészetével a negyven évesek nemzedékének egyik jellegzetes képviselője.

Rózsa Gyula; Kokas Ignác kiállitása a Műcsarnokban; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 35.l.

Molnár Sándor

2

Monochrom vásznaiból 1966

óta mintegy százat készített

Bereczky László: Magyar nem ábrázoló művészet II.

Kritika 1971 július

75. old.

Molnár Sándor festőművész

Fiatal művészek Pódiuma címmel indult meg a Fészek Klubban a negyedévenként rendezendő előadó-est sorozat. Az első estén a műsorszámok között Czigány György-gyel beszélgetett a művész, akinek munkáit az előadóterembe állították ki.

Élet és Irodalom, 1972. dec. 2.

Molnár Sándor

Üvegablaktervét a nyers pátosz és a nagy méret példájaként említi a szerző. Bazaine hatását említi. Szurcsik Történelme az Üvegablakterv figurális ellenpólusa.

A Fiatal Képzőművészek Studiójának jubileumi kiállítása a Műcsarnokban Perneczky Géza; A pátosztól a groteszkig; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 1970, 25.l.

Molnár Sándor

Szerepelt az Iparterv kiállitásán /1968. XII. 13--2o./.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 48.l.

Molnár Sándor

Bemutatott művei:

„Kompozíció", kréta, 28 x 40.5 cm.

Rozványi Mónika: Stúdió 1971.

Budapest, 1971

Molnár Sándor

Bemutatott műve:

„Középen fehér," olaj, 50 x 110 cm.

Rozványi Mária: Studió 71.

Budapest, 1971

Molnár Sándor 1

(1936–)

„Üres Zépei" a tiszta forma létrehozásának egyik legkövetkezetesebb útját mutatják.

Bekre László: Magyar nem ábrázoló művészet II.

Kritika 1971 július

25. old.

Molnár Sándor

Weöres Sándor új utakat kereső, tehetséges fiatal művésze-
inh kösé sorolja.

Déoényi Iván: Weöres Sándor otthonában; Mügyűjtő 1972/4.sz. 49.l.

Molnár Sándor

Képviselve van Weöres Sándor gyűjteményében.

Dévényi Iván: Weöres S. otthonában; Műgyűjtő 1972/4. sz. 48. l.

Molnár Sándor

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán képei szerepelnek.

Sík Csaba: Stúdió, 41

Tükör, 1941. dec. 21.

Molnár Sándor

Monumentális üvegablak
tervével vett részt a Studio 58-68
kiállításán.

Péter Imre: Kiállításról kiállításra

Népművelés 1969/2 30 old.

Molnár Sándor

Középen fehér, olaj 50×110 cm

Studió '71

Molnár Sándor

Egy képe Csíky Tibor tulajdonában.

Frank János: Csíky T. gyűjteményében; „Műgyűjtő", 1972. 4. sz. 51. l.

Molnár Sándor

festő

Molnár Sándor 1958-1959 között kubisztikus képeket festett. Ou ő pektúrája volt hatással Bak Imrére.

Hajdu István: Beszélgetés Bak Imrével, Művészet, 1974. május - 30 lap.

Molnár Sándor

Szerepelt a Fiatal Müvészek Studiójának téli ~~xxx~~ kiállitásán az Ernst muzeumban nonfiguratiy alkotással.

YI.D. Képzőmüvészet
Vigilia 1972/2 138.old.

Molnár Sándor | festő

□ MOLNÁR SÁNDOR festőművész kiállítása a Műcsarnokban május 31-ig tekinthető meg.

-: □ Molnár Sándor

Esti Hírlap, Bp. 1981 máj. 2.

2.

Molnár Sándor

Helikopter

Charles Wright: Új nap.
Tükör, 1976. május 14 - 10. oldal.

Molnár Sándor

1969-ben az "IPARTERV" dísztermében
kiállitása volt a művésznek.

BEKE LÁSZLÓ: Dátumok a magyar avantgarde művészetről.
MŰVÉSZET, 1980. október - 20.lap.

MOLNÁR SÁNDOR

Új művészet

1998. dpR.

5.0.

MOLNÁR SÁNDOR

. ÚJ MŰVÉSZET

1998/márc.

P - 9396

. 11.o.

nálom, már nem gyerek, itt volna
érjen el. Eddig csak nélkülözött.
eszébe a pingálás. Talán még
zt ereszt.
olna. Abban a régi Muther-féle
unst, jelent meg egy Fél. [Lucien] Rops
ekem meg volt, de eladtam, nem
jól emlékszem, mert több 2o événél,
tjáról levele van benne, ez
véletlenül meg van Magának, kérem,
ozom, alkalmilag, mert nem
e. Ha Magának nincs meg, tán meg
Szépm[üvészeti] Muz[eum]ban.

Molnár Sándor

1968-ban a STUDIO 56-58 kiállitáson
részt vett a müvész.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde müvészetről.
MÜVÉSZET, 1980. okt óber - 20. lap.

MOLNÁR SÁNDOR

ÚJ MŰVÉSZET

1998/ápr.

P - 9396

5.o.

MOLNÁR SÁNDOR

Új művészet

1997. dec.

2.0.
27.0.

Molnár Sándor

A Kassákra emlékezők
közé tartozik a mű-
vész is.

Bodri Ferenc: In memoriam Kassák.
Művészet, 1980. október – 45. lap.

Liebe Tante, ich wünsche dir
Muttertag, 1980, Hilde Bes - 12. Jahr.

MOLNÁR SÁNDOR

Új művészet

1998. márc.

11.o.

MOLNÁR SÁNDOR

ÚJ MŰVÉSZET

2000/jan.

P - 9945

37.0.

Talán érdekli a mellékelt javasl

de sok megállapitása tágabb visz

Moholy Sándor

. 1966-ban a "STUDIO 66" kiállitásán az ERNST MUZEUM-ban szerepelt a müvész a müveivel.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde müvészetről. MÜVÉSZET, 1980. október - 20. lap.

Molnár Sándor

Molnár Sándor tevékenysége a kibontakozó absztrakt művészetben kiemelkedő szerepet játszott a 60-as-70-es években.

Sinkovits Péter: Absztrakció geometrikus ...
Művészet, 1981. felmár – 50. lap.

Molnár Sándor

1976 decemberében Molnár Sándor kiállítása nyílt meg a Józsefvárosi Kiállítóteremben.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Mohácsi Sándor

1968.decemberében az IPARTERV diszmtermében
volt a müvész kiállitása.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde müvészetről.
MÜVESZET,1980.október - 20.lap.

Molnár Sándor

1966 decemberében a müvész részt vett az "Ady Endre Müvelődési Otthon" az u.n. "Zuglói kör" tárlatán.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde művészetről.
MÜVÉSZET, 1980. október - 20.lap.

Molnár Sándor, kstó

L: Mátis K.

Goór J: Művénkelep - 75-89.

Torrás, Kecskemét, 1980 marc. XII/3.

Molnár Sándor festő-grafikusművész

Az Ernst Múzeumban 1966-ban rendezett fiatalok stúdiója tárlatán debütált egy olyan generáció, melyhez Fajó, Bak, Keserű, Nádler, Molnár Sándor tartoztak. —

Jelenleg Siófokon látható a Fiatalok Stúdió-kiállítása.

Láttuk, hallottuk...

1980. VIII. 15. Kossuth 17.35 /Ámé/.

Molnár Sándor, festőművész

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1981. ÁPRILIS 24-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

LOSSONCZY TAMÁS FESTŐMŰVÉSZ

JENEY ZOLTÁN ELŐADJA ARÚPA CÍMŰ MŰVÉT

KÖZREMŰKÖDIK AZ ÚJ ZENEI STÚDIÓ EGYÜTTESE

MŰCSARNOK, BUDAPEST, HŐSÖK TERE

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: ÁPRILIS 24 – MÁJUS 31.

81 1470 – FNYV 1

KIÁLLITÁSI INTÉZMÉNYEK
IGAZGATÓSÁG
Épest, XIV. Dózsa Gy. u. 58
1464 Bp. Pf.: 35

BUDAPEST
1981
ápr.
15
Se 76 Se

DIJELŐLEGES

1o
T

Kiss Sándor

Budapest

Majakovszkij u. 51.

1o72

Molnár Sándor, festő- és grafikusművész

„Principium," fa, spárga, vászon, 154x210 cm, 1979. |repr.|

„Principium", akril, fa, spárga, 164x230 cm, 1979. |repr.|

„Metamorfózis", olaj, vászon, farost lemez, vatta, 180x300 cm, 1980. |repr.|

„Metamorfózis" (Hommage à Csontváry), olaj, vászon, farost lemez, 200x300 cm, 1980. |repr.|

Művészet,
Budapest, 1981. ápr. 15 és 17. old.

Molnár Sándor

Festőművén kiállítása szombaton nyílik a Medgyánszky teremben

Pestmegyei Hírlap, 1966. ~~[illegible]~~ jún. 2. szüt. 5.o

Molnár Sándor

Fiatalok közöttl.
-sze-

Csongrádmegyei Hírlap
1958. aug. 3.

Molnár Sándor

Tarquinius és Lucretia
(reprodukció)

Magyar Ifjúság 1966. jún. 18.

Molnár Sándor

Szerepel az Ipartelvdintermében
dec. 12-én megnyílt táblaton

Meghívó

Mohrás Sándor

Üvegablak terve (eml.) szerepel a Tiatalok Studiója kiállításán a Műcsarnokban

Pernevsky Géza: A pátosztól a groteszkig

Élet és Irodalom 1969 I. 4 gold.

Molnár Sándor festő

Mű nem említve

Pernecky Géza.
Fiatalok Studiója 1966

Magyar Nemzet 1966. ápr. 29

MDK

Molnár Sándor, [ ]

szerepel a Stúdió 58-68 kiállításon.

Rózsa Gyula: Fiatalok bírálata ? 7

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 10.

Molnár Sándor

festőművén körébe Budapesten bekapcsolódott
Csíky Tibor szobránis.

Hanlisch Lenke: Csíky Tibor
Magyar Műhely, Párizs, 1969. jan. 15. 50-52.o

Molnár Sándor

Kiállítása volt a Vásárhelyi Kollégiumban

Rihmer Oszkár: A Vásárhelyi Kollégium múlt évi kiállításai.

Jövő Mérnöke 1968 X. 12

Molnár Sándor
festő

Méltatás

Vadas József: Két világ határán.
MŰVÉSZET, 1970.szeptember - 35.lap

Molnár Sándor

Szerepel a KFKI Kisz klubjában
nyílt Szálláson

Madrivó 1969 V. 3

Molnár Sándor

magabiztosan kezeli ecsetét; vastagon helyezett festékfoltok feszült emóciókról tesznek tanúságot /: Szürkület, Olvasó nő" :/.

Körner Éva: Studio 66. The New Hungarian Quarterly, Bpest, 1966. 24. sz. 182 l.

Molnár Sándor

Kompozíció II. olaj 150×100 cm

Stúdió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat. Bev.: Bereczky Lóránd.

Molnár Sándor
festő

Részt vett a tárlaton

Ujvári Béla: Studio 70.
MŰVÉSZET, 1970. július - 32. lap

Molnár Sándor

„Kilencet" kiállítása a nombathelyi Művelődési és Sporthás Galériájában. Vas megyei fiatal képzőművészek csoportja, kiemelik „Virpartoa c. rajzát

Vas Vépe, 968 jul 3. „Fiatal vasi művészek Tisztán" (Bartalan) ü. ne

Molnár Sándor
festő

"Kompozíció" (repró)

Ujvári Béla: Studio 70
MŰVÉSZET, 1970. július - 32.lap

Molnár Sándor

Absztrakt képét emliti meg Perneczky Géza: "Fiatalok?" c. kritikájában, melyet a Fiatal Müvészek Studiójának, az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásáról ir.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. ápr. 18.
XIV. évf. 16. sz. 12. lap

Molnár Sándor

"Mozgás" cimmel hozza a lap a müvész munkáját.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 1.
XIX. évf. 5. sz. 12. lap.

Molnár Sándor, festő-grafikusművész

A pécsi Galériában „Hullám és sík" ünnel a mai magyar progresszív művészet, mint sajátos, külön utakon járó művészet. Bach Imre, Birkás Ákos, Molnár Sándor és Szirtes János rendezett közös kiállítást, amelyen a modern festészet magyar vonulatát tanulmányozhatjuk. — A kiállítás 2 órával ezelőtt nyílt meg.

Pannon krónika.

1984. III. 9. Televízió 1-műsor (S. Gyné).

(25 old.)

Molnár Sándor

festő grafikus

A 60-as években megalakult Zugtói kör tagja

Veres Lujza
ákke

Művészet
89/5

Molnár Sándor

Sik Csaba: "Bemutatjuk Molnár Sándor grafikáit" cimmel rövid leirást ad a müvész munkájáról. /13. lapon./

A 7. lap hátlapján, a 8. oldalon és a 11. lap hátlapján, a 12. oldalon szerepel egy kisebb és egy nagyobb méretü -cimnélküli- grafikája.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. julius 5.
XIX. évf. 27. sz. 7, 8, 11, 12, 13. lapokon.

Molnár Sándor

P. Kücs Julianna: Esetem az eklektikával

Népszabadság, 1986. IV. 19

Molnár Sándor

Kiánya Szombathyi
K. he

→ Bálint Endre

MŰVÉSZET 1985/10/31

Molnár Sándor

Szerepel a Fiatal Művészek Studiója
tárlatán az Ernst Múzeumban

Pezneczky Géza: Fiatalok?

Élet és Irodalom 1970 IV. 18

Molnár Sándor

2 képe a szombathelyi
képtárban

Népszabadság, 1986. VII. 9.

Molnár Sándor, festő- és grafikusművész

Visegrádon Molnár Sándor és Keleményi Tibor festő- és grafikusművészek kiállítása látható

Láttuk, hallottuk.

1984. VII. 14. Petőfi 10,45 /Kerekes/.

Molnár Sándor, festő-grafikusművész

A VI. balatoni kisgrafikai biennálé Tihanyban látható. – Molnár Sándor tűnékony és szeszélyes vékarcai a vonal, a tónus és a mértéktartó szín harmóniáját állítják elénk, melyhez a kihotyolt keretek által kedvesen társul némi bódorság és melankólia.

Heitler László: Kisgrafikák Tihanyban.
Népszava, 1981. szept. 11. 6. old.

Molnár Sándor (festő)

A Csepeli Munkásotthonból indult pályája.

Népszava, 1974. dec. 8. 102. cf. 287 sz. 9 p.

Molnár Sándor
A hidnál ennü érzékletes, szinte térben
ható szinekben komponált képe ily szin-
világban fogalmaz meg ily problema-
kört. Balatoni nyári tárlat (keszthelyi
múzeum).

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/212 6 old

Molnár Sándor

Molnár Sándor festőművész
kiállítása Hajdúnánáson a
Művelődési Központban volt.

----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1976.május - 48.oldal.

Molnár Sándor

A kikötő olaj 49x60

6. Balatoni Nyári Tárlat

Molnár Sándor

A keszthelyi múzeumban nyílt balatoni nyári tárlaton „A kidnál" c. képe szerepel. (említve)

Sáncz Sándor: Kiállításról kiállításra.
Magyar Hírlap, 1972. aug 2.

MOLNÁR SÁNDOR

emlitve + repr. Principium 1978

ld. Nádler István

Székely András: Még maibb magyar müvészet ?
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/41.sz.23.o.

Ph.

Érvényes 19.....tól....

Felkérjük,hogy a fenti kutatás
egy példányát az MTA MKCS Könyv
veskedjék.

Molnár Sándor

A hídnál olaj 49x60

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

MOLNár sándor

Budapesti mütermek-Die Ateliers in Budapest-Les ateliers de Budapest-The Studios of Budapest. Ed. István Hajdu. Paris : Editions Enrico Navarra, 1990. 164-177.p.;ill.
ISBN 9 782908 072006

Kvt. ltsz. 22.297

MOLNÁR Sándor

Zuglói Kör szervezője 1963/1964
méltatása

HAJDU István: Szemérmetlen magyarázatpróba. =
Uj Müvészet, I. évf. 1.sz. 1990 5.p. ,6.p.

Molnár Sándor

festési módja ~~[illegible]~~ vaskos, robusztus súlyos, monokróm felületeket fest, egy-egy szín alig erézhető tónuskülönbségeivel

Kepszömüv. Almanach Bp. 1969. 55. o.

Pernecky: Új tőrekvések

Molnár Sándor

Szerepel a KFKI Kisz
Szubjának kiállításán

Plakát

MOLNÁR Sándor festő

Cimzetes egyetemi tanárrá

A Magyar Képzőművészeti Főiskolán 1990.julius 12-én a Rektori Tanácsülésen kinevezték az uj tanárokat:

ld. Uj Müvészet, I.évf.1.sz.1990. 63.p.

Budapest, 198... év .....hó

Ph.

Érvényes 19.....tól ...

Felkérjük, hogy a fenti kutatá
példányát az MTA MKCS Könyvtár
küldeni sziveskedjék.

Molnár Sándor

festőművész kiállitása. Bp. Medusaházy-terem. – Ism. Újvári Béla, Magyar Ifjúság, 1966. jún. 18.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

268. l.

Molnár Sándor

Bak Imrével „lázasan tanulmányozták a modern műveszeti könyvet".

Frank János: Bak Imrével
Élet és Kartalan, Bp. 1964. sz. 1 20.

Molnár Sándor

sok utat próbált ki, míg végül Bazán
dekorativ stilusát fogadta el minta-
képül, de ez sem utolsó állomás

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 55 o.

Pernecz Ky: Új utak

M.D.K.

Molnár Sándor

Nonfigurativ képe, -"Üvegablakterv" cimmel-
szerepel a Mücsarnokban rendezett jubileumi
tárlaton.
Perneczky Géza : "A pátosztól a groteszkig"
c. beszámolójában birálja a müvet, mint irja:
"tul egyszerüen képzelte el a megoldást"

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 4.
XIII. évf. 1. sz. 9. lap

M.D.K.

Molnár Sándor

Perneczky Géza: "Utkereső fiatalok" cimmel ir az Iparterv Deák Ferenc utcai disztermében rendezett kiállitásról, melyen tizenegy fiatal müvész mutakozott be.
Molnár Sándor "végletes álláspontot képvisel, egy-egy szin apró árnyalatait igyekszik képein visszaadni," -mondja a kritika.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 28.
XII. évf. 52. sz. 8. lap

MDK

Molnár Sándor 24 é.tanuló

Tanulószoba, of.

Ifjuségi Képzőm. és I. arm. kiáll. N.Szal. 1950. jun. 16 l.

Molnár Sándor

kiállítása Caracasban

Népszabadság, 1986. VII. 30

Molnár Sándor

Kiállítás a Francia Intézetben

Magyar Nemzet 1985. III 29.

Molnár Sándor

— **Molnár Sándor** grafikus rajzkiállítása nyílt meg hétfőn az Óbuda Galériában. A művész a bemutatóteremben az 1982 és 1985 között készült kréta- és szénrajzait tárja a közönség elé.

Magyar Nemzet 1986. III. 4.

Molnár Sándor

Emlétre

Kiss Dénes. Miért szép?
Gunnipanitti Kalap, Bp. 1970. feb. 9.

molnár sándor
született: 1936.
dolgozik: budapest
3 db szériográfia

Szerepel a
Tészek Klubban
a nemzetközi
grafikai
Liáli Tóson (1969 XII)

Meghívó

Molnár Bálint

A Központi Fizikai Kutató Intézet
KISZ klubjában mutatta be műveit

Merey Ottó: Progresszív fiatalok kiállítása
Műcsarnok, 1969. november - 42 kép

(45.old)

Molnár Sándor

festő-grafikusművész

"... mágikus erejű Principium"

sorozatáról" in

Andrási Gábor.

Művészet

88/1

(43. old.)

Molnár Sándor

festő-grafikusművész

„... mágikus erejű Principium" – sorozatát ecsetei Nádler Tihorról írt ciklikén:

András Gábor

Művészet
88/6

Molnár Sándor

MOLNÁR SÁNDOR GRAFIKUS rajzkiállítása nyílt meg hétfőn az Óbuda Galériában. A művész a bemutatóteremben az 1983 és 1985 között készült hét, óriási méretű pittkréla- és szénrajzait tárja a közönség elé.

Magyar Hírlap 1986. III. 4.

Molnár Sándor

festő-grafikusművén

Kiállítássorozat a Férzek Galériában az Iparterv 20. születésnapján.

Hudva Klára
ajne

Művészet
89/0

Molnár Sándor festőművész

Sík Csaba: Fábián László Molnár-könyvéről
de inkább Molnárról

Művészet, 1982. március

Molnár Sándor

Sinkovits Péter: Tisztelet Picassónak

Művészet, 1982. március

Molnár Sándor festő-grafikusművész, 2.) Folytatás
Sinkovits Péter: Következetes szemléletváltozások.

2. Tumo N. 8, akvarell, 73.5 × 51 cm, 1987. (repr.)

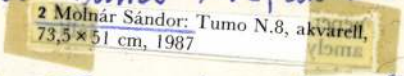

2 Molnár Sándor: Tumo N.8, akvarell, 73,5 × 51 cm, 1987

4. Tumo N. 6, akvarell, 73,5 × 51 cm, 1987. (repr.)

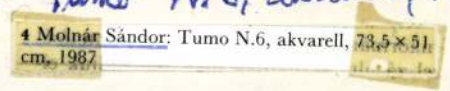

4 Molnár Sándor: Tumo N.6, akvarell, 73,5 × 51 cm, 1987

Művészet, 1988. máj., 27–29-old.

Molnár Sándor

Hortobágyi Endre kiállítása
a Ziehy-kastélyban

Magyar Nemzet 1985. X. 18.

MOLNÁR SÁNDOR

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

107.l.
108.l.

a the elimination of the enzymatic side
N-(11β,17α-dihydroxy-3,20-dioxo-1,4-
uct.

.....

Dr. Antónia Jekkel

Head of the Microbiology Department
project manager

MOLNÁR Sándor

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 63-66

TANULMÁNYOK

Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM

Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

Molnár Sándor

Hortobágyi Endre és
a Zuglói-kör

Magyar Nemzet 1985. V. 18.

Molnár Sándor, festő

l: Bak Imre

-: □ Térbeli festészet. 2.

Esti Hírlap Bp. 1982. jan. 5.

Molnár Sándor, festő

L. Berki Viola

P. Szücs J.: „Húszforintos" – stratégia 15

Népszabadság Bp. 1981 szept. 20

Molnár Sándor

Sinkovits Péter: Új kiállítóterem a Fészerben

Művésred, 1982. február

Molnár Sándor

Szabadi Judit: Hagyomány és korszerűség

Jelenkor, 1984. IX.

Molnár Sándor

Szentesi farekas

speciális szentesi fehete

diszedényeket gyárt –

Nagy Imre

Szentes. Magyar Városok

Monografiája. III. Bp.

1928. 220. l.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
TANÁCSA.

54140. tan. szám
1904. - VII.

A tekintetes
Minisztérium országos

A főváros

Mohár Sándor

Szentes

keramikus

szód

Milano 1906

72. l.

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONTNAK mindenki tagja lehet,

aki nevének és lakcímének bejelentése mellett a tagsági díjat (egy évre 4 Ft, félévre 2 Ft) személyesen IV., Szép-u. 5, félemelet 4. sz. alatt, vagy a *Fővárosi Népművelési Központ* 47000 számú postatakarékpénztári csekkszámlájára befizeti. A tagsági díj egyszersmind előfizetési díja a *Fővárosi Népművelési Központ havi Munkatervének*. Minden tag kedvezményesen vesz részt a fővárosi népművelés minden rendezésén. A *Fővárosi Népművelési Központ* rendelkezésére áll a közönségnek minden hétköznap délelőtt 9—1 óráig, valamint pénteken délután 3—5 óráig is.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE

Molnár Sándor

grafikus

Szabad Művészet

1957. 423. l.

E l i s m e

100 P.-ről, azaz Egyszáz Pengő

gos Bizottságától "AZ elszakitott Ma

előadássorozat keretében f. é. feb

adásom tiszteletdija fejében a Müemlé

Budapest, 1928. április ..... n.

Ön nyert!

TÍZ ÉV - TÍZ MŰ

a tízéves Óbudai Társaskör Galériában

A tíz év kiállítóiból sorshúzással kiválasztott művészek

BARANYAY ANDRÁS
BÖRÖCZ ANDRÁS
JOVÁNOVICS GYÖRGY
KARMÓ ZOLTÁN
KÁRPÁTI ZOLTÁN
MOLNÁR SÁNDOR
PÁL CSABA
SZABICS ÁGNES
TÜRK PÉTER
VOJNICH ERZSÉBET

MOLNÁR SÁNDOR

Megnyitó 1998. szeptember 8-án 18-19 óra között
Megtekinthető 1998. október 4-ig,
hétfő kivételével 14-18 óráig

Nemzeti Kulturális Alap
Fővárosi Képzőművészeti Alap

A meghívón:
Tarot-kártya lap (X. Szerencsekerék), XVIII. század
az Iparművészeti Múzeum szíves engedelmével

Molnár Sándor

Nem tagja minden amatőr képzőművész a Vasi Műhelynek. Mások elkerültek a megyéből, de a csoport ra ámontartja őket, így a művészt is hívják minden kiállításra.

Budai Rózsa: A Vasi Műhely tíz éve, Vas Népe, 1977. nov. 20.

Molnár Sándor, [ötvös] MDK

Az Áll. Pénzverőben Szöllősi Bélával együtt, külföldi rendelésre, sakk-kézleten dolgozik a fiatal ötvösművén.

— : (szöveg — jénykép) 4.

NÉPSZABADSÁG

Bu. 1964. okt. 27.

MOLNÁR Sándor

35,40

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991

TANULMÁNYOK

Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM

Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

MOLNÁR Sándor

RÓZSA Gyula: Uj törekvések a hatvanas évek magyar képzőművészetében. - Mozgó Világ, XVII.évf. 7.sz-1991 89.

Rec. Hatvanas évek c. kiállitásról, MNG, 1991

MOLNÁR Sándor

HAJDU István: Pesti galériák kora ősze. =
Beszélő, II.évf.38.sz. 1991. szeptember 21.
42.p.

Bp., Csontváry Tererm, Szkok Iván kiáll.
Bp., Nº 5 Galéra, Molnár Sándor kiáll.
Bp., Eve-Art Galéria, Baksai József kiáll.

Piśmiennictwa Fo 5277

./.

MOLNÁR Sándor festő

Zuglói Rév

NAGY I.: Hagyomány és megujulás.= Ars Hungarica,
1990.2.sz. 257.

37. Látogatás Jovánovics György szobrászművész műtermében (Kérdező: Szabadi Judit). A Magyar Rádió adása 1980. május 5-én $20^{h}20$-kor az URH adón. MTA MKCS Adattár.

38. Wilt Pál interjúja Vilt Tiborral. In: V. T. emlékkiállítás katalógusa 6. oldal. Székesfehérvár, Csók Képtár, 1986.

39. Kovalovszky Márta és Haraszty István beszélget. Szemelvények a TV Művészeti Magazin 1977. június 29-i adásából. Látóhatár, 1977. október, 223–224.

40. Haraszty István (1971) In: FRANK: i. m. 349.

41. Lásd: 39. sz. jegyzet.

42. KONRÁD GY.: Halotti beszéd Csiky Tibor szobrai és barátai között. Elhangzott a „Meditáció VI" kiállítás megnyitásán, 1989. április 6-án.

43. Csutoros Sándor kiállítása az Orvosegészségügyi Dolgozók Szakszervezetének székházában. 1068. nov. 9–23. Katalógus.

44. PAUER GY.: Az első pszeudo kiállítás manifesztuma (1970. okt.) In: Tendenciák 5. 1970–1980. kiállítási katalógus.

45. PAUER: i. m.

46. Pauer „pszeudo"-fogalmát széles művészettörténeti és művészetfilozófiai összefüggésbe állította: SZILÁGYI J. GY.: Legbölcsebb az Idő. Bp., 1987. 47–48.

Ildikó Nagy: **Tradition und Erneuerung. Die Wende in der ungarischen Skulptur in den 1960er Jahren**

Obwohl die totale Diktatur des Stalinismus in den sechziger Jahren schon beseitigt war, wurde die Autonomie der Kunst noch lange nicht wiederhergestellt. Der Bereich der Kunst stand nach wie vor unter politischer Lenkung, diese war jedoch schon zu gewissen Zugeständnissen gezwungen und so konnten die modernen Bestrebungen nicht mehr ganz unterdrückt werden.

Die sechziger Jahre stellten also eine charakteristische Übergangszeit dar, in der die progressiven Bestrebungen der vorherigen Jahrzehnte – wenngleich nur allmälich und durch ständige Kämpfe – publik werden konnten und nach der völligen Abgeschnittenheit bekam man nach und nach auch auf die zeitgenössische moderne Kunst Ausblick. Die Generation der Künstler, deren Laufbahn in der Mitte der sechziger Jahre begann, gelangten bis zum Ende des Jahrzehntes zur Reife. Die mentalitätsmäßige und formliche Erneuerung, die durch die moderne Kunst im vorherigen halben Jahrhundert erarbeitet wurde,

Molnár Sándor

szentesi fazekas

munkáival 2 bronz, 1
vrúst és 1 aranyérmet
nyert

Nagy Imre

Szentes. Bp. 1928.
324. l.

min. tárca letétnaplóban kiadás-

lat hitelül:

tó.

MOLNAR SANDOR, festo

Szombathelyen,1971-ben a tarlaton muvei.
"TERKA",cimu muve.- E portréja külön említést érdemel. 533.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi tárlat 71. 528.old

VASU SZEMLE,XXV,6vf. 1971. 4.szám, Szombathely

Molnár Sándor

az 1971. évi vasi tavarni tárlatra „Terka" c. képe szerepelt. (említve)

Bertalan Lajos: Tavarni tárlat '71

Vasi Szemle, 1971. 4. 533. old.

Molnár Sándor, Szombathely

fazekas, „Ifjú népművész" ki-

tüntetést kapta

Népművelés 1971/10 15 old

Molnár Sándor
építész

Méltatás.

Kádár Lóránt: Művészettörténeti iskolamúzeum . . .
Művészet, 1972. február – 31 oldal.

MOLNÁR SÁNDOR

GRANASZTÓI GYÖRGY: MOLNÁR SÁNDOR KIÁLLÍTÁSA ELÉ.
ILLYÉS MÁRIA: MINDEN ABLAKOT, MINDENAJTÓT KI KELL NYITNI (BEHÉLAGETÉS M.S.-HEZ)

MAGYAR CSEMLE 1998 febr. 137-156

André Kertész	portré-rajz			
André Kertész, Vadas Jolán, Munkácsi Márton	fotók			380
Köves Éva	Cím nélkül (1993)	80x100 cm;vászon, olaj	70.000 Ft	
Köves Éva	Cim nélkül I., 1995	60x80 cm;vászon, olaj		
Köves Éva	Cim nélkül II., 1995	69x80,5 cm;vászon, olaj		

MOLNÁR Sándor festő

Nagy Zoltán: Festőjósága.
Molnár Sándor kiállításai.
= Új M. Épm. 1998/3. 6-7. ll

- Műcsarnok, 1998
- Szinyei Szalon, 1998

8, 1987, 2. 38. ill.
Péter u. 12. családi ház:"}{tm
trom u. társasház 1392:"}

Vasarelyvel. Bp., Corvina, 1981. **rec.**
= Kritika, 1987, 12. 14-15. ill.

1983. **ism.** SALAMON Nándor: Lochnertől
atban. = Dunatáj, 10, 1987, 2. 73-74.

arely múzeum Budapesten]. = Élet és

et hétköznapi életünkben. Bp., Gondolat,
szemlélete. = Kritika, 1987, 12. 14-15.

6. 137 p. > 1986, 2266. **rec.** ÉLES Csaba:
1987, 12. 14-15. ill.{tm "Éles Csaba
"Hárs Éva 1393:"}{tm "Salamon Nándor
rier, Jean-Louis 1393:"}

Tisztelettel meghívjuk Önt és családját

MOLNÁR SÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ

60-as években készült festményeinek kiállítására,
mely kapcsolódik a művész Műcsarnok-beli
retrospektív tárlatához

1998. január 15-én 17 órára a Szinyei Szalonba

(Budapest, VI., Szinyei u. 2.)

A tárlatot megnyitja

Mezei Ottó

művészettörténész

Megtekinthető: 1998. február 3-ig.
A lakásgaléria délutánonként van nyitva, szombat—vasárnap zárva.
(Bejárat a belső udvarból jobbra.)

Molnár Sándor
(Gyöngyöspata, 1949-

Műveivel részt vett az V. Országos Kerámia Biennálén - Pécs, 1978.

-Katalógus a könyvtárban -

Molnár Sándor keramikus

Bükkösdi László: Vágyakozó birka. erotikus lelektartó. = Vasarnap, 1992. május 3. 14. p. ill

Pécs, Ponti Galéria, 1992

→ R. Füzesi Zsuzsa keramikus

MOLNÁR Sándor fotó

1990 1.5,6,63
91 2. 10, 63, 66
3. 38, 71
4. 65
7. 6, 69, 16, 32
8. 1, 2, 32-37
9. 7, 10

Új Művészet

MOLNÁR Sándor Jerlő

Wagner István
Testmás és Mohács
Sao Paolóból a Salamon töronyba
[Helényi Tibor, Molnár Sándor]

17/137

Magyar Hirlap, 1984. ~~maj~~ juni. 13.

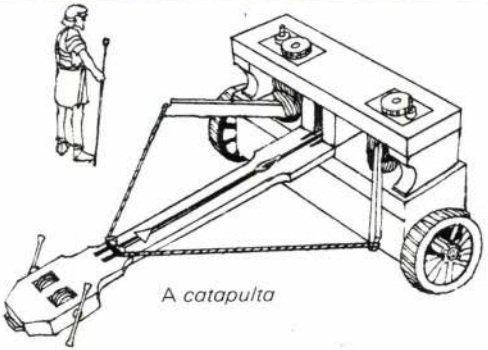

A *catapulta*

MOLNÁR Sándor festő

MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJAT KAPOTT:

ÁRENDÁS JÓZSEF grafikai tervező művész; **CSIKAI MÁRTA** szobrászművész, a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára; **KATONA ZSUZSA** szobrászművész; **KICSINY BALÁZS** festőművész; **KONKOLY GYULA** festőművész; **KOVÁCS LÁSZLÓ** festőművész; **MATA ATTILA** szobrászművész; **MENRÁTH PÉTER** restaurátor, a Magyar Képzőművészeti Főiskola Restaurátori Intézete igazgatója; **MOLNÁR SÁNDOR** festőművész, a Magyar Képzőművészeti Főiskola, címzetes egyetemi tanára; **SWIERKIEWICZ RÓBERT** grafikusművész.

1992. márc. 13. csü

MOLNÁR Sándor festő

A Széchenyi Akadémia tagja lett.
1993. április 6.

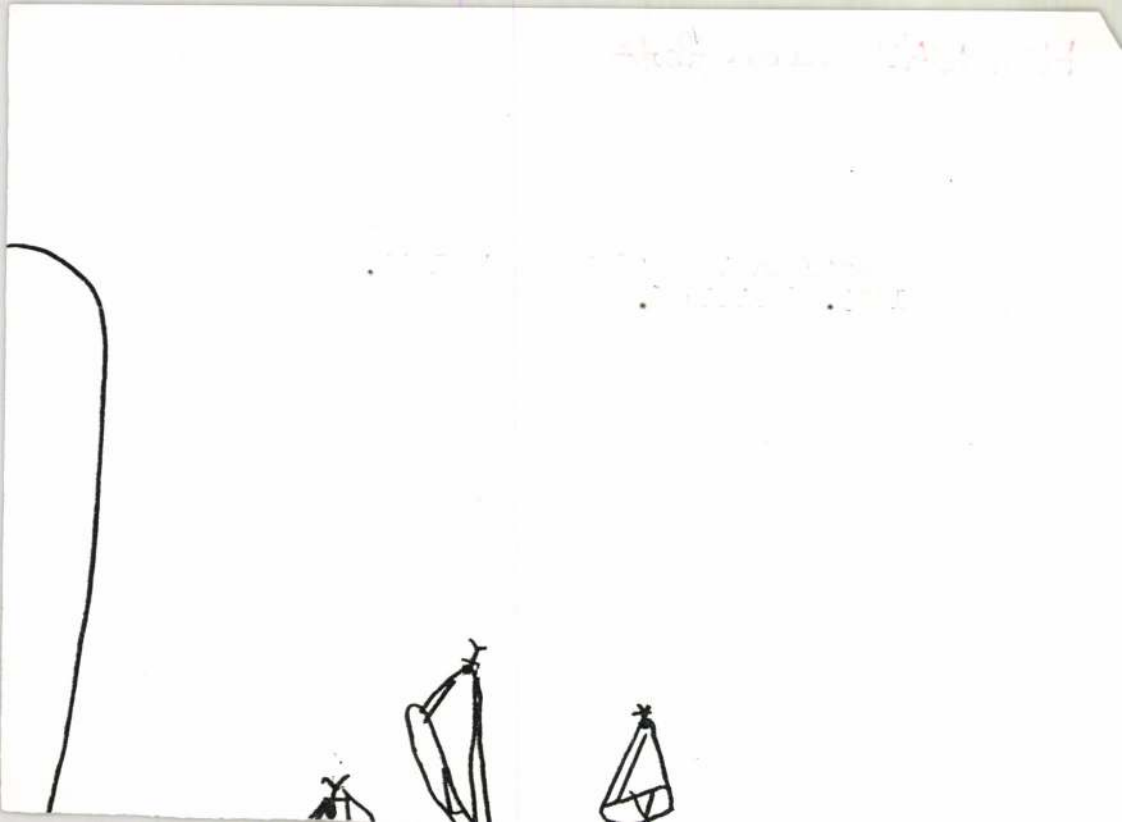

MOLNÁR SÁNDOR

A Szombathelyi Székegyház négyezeti kupolához tervezett kép vázlatai - 91.81 34,35

Új Müvészet

MOLNÁR Sándor

Sárkányölő, 1966, o.v. 2oox488,5 - 91. 9. 6-7

Új Művészet

Molnár Sándor

1975/76

Ferképzomfoiskèvk

11 F., C.

Molnár Sándor

kiállítása nyílt a Medgyaszay Terem-
ben.

Pesti Hírlap 1966. jún. 16.

Molnár Sándor

Tárlata a Medvegánszky-teremben került megrendezésre.

Tükör 1966. jún. 21.

Molnár Sándor

Kiállítása a Medgyánszky Teremben kerül megrendezésre.

Népszabadság 1966. jún. 4.

Molnár Sándor, festő MDK

Tárlata nyílik meg jún. 4-én a Medgyaszay Teremben.

— : Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. jún. 1.

MDk

Molnár Sándor, festő

A Medgyaszay Teremben tekinthető

meg kiállítása.

— : A hét végi kulturális programból

11

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jún. 4.

Molnár Sándor, Jestő MDG

A Medvyánszky Terembe látható tárlata.

—: A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, kp. 1966. jún. 11.

MDK.

Molnár Sándor

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1966 dec. 22.

Molnár Sándor, festő MDG

A Medgyánszky Teremben látható tárlata.

–: A hét végi kulturális programból 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. jún. 18.

Molnár Sándor Festőművész

A fiatal konstruktőristák tagja 1955-61 A Képzőművészeti Főiskola hallgatója. Korai művein tanára Konetty János Latása érzékelhető

Egyéni kiállítása a Mednyanszky Terembe 1966-ban, mára saját útját kereső művész munkásságát tárja elénk

Magyar Műhely 1969 I. 36